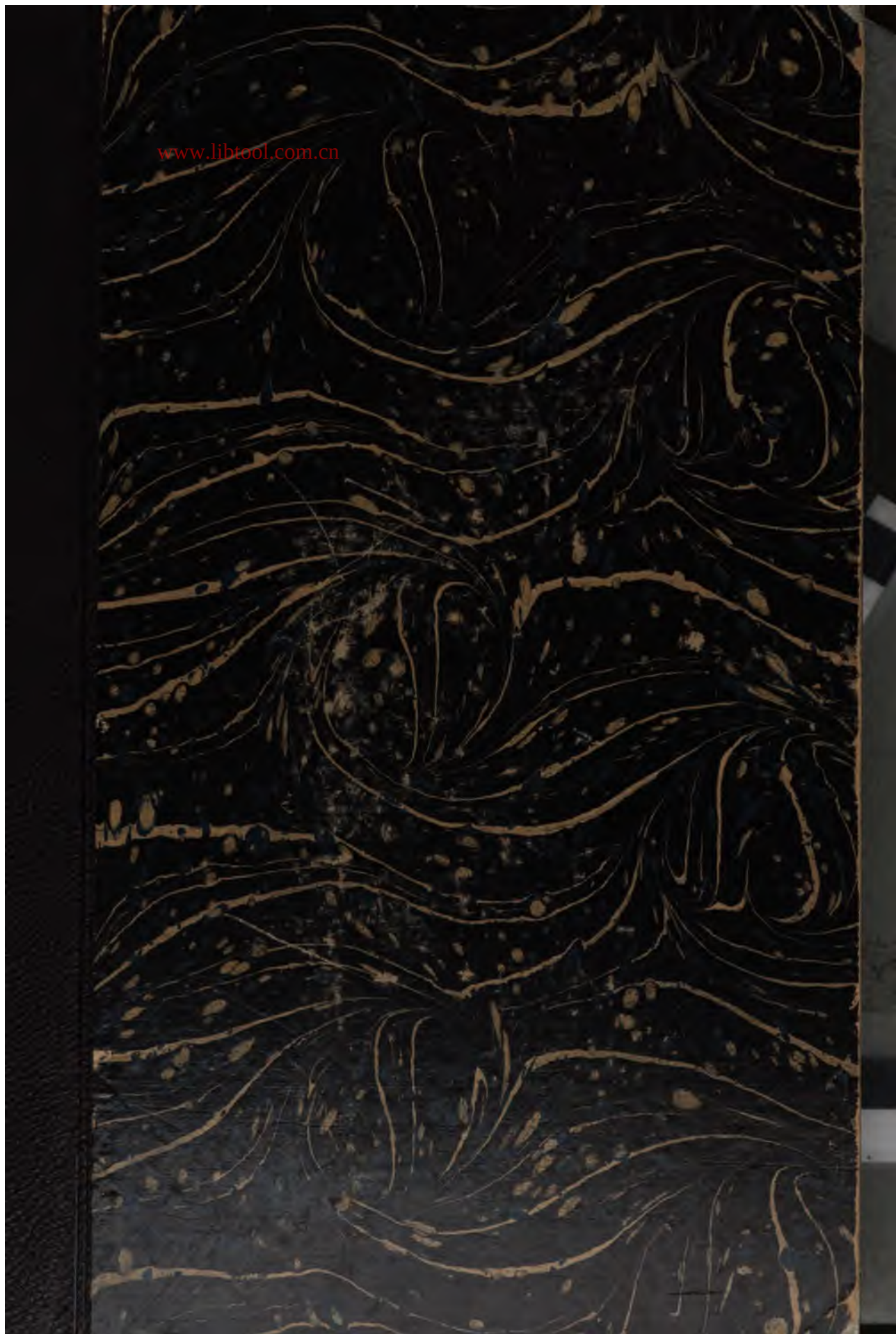
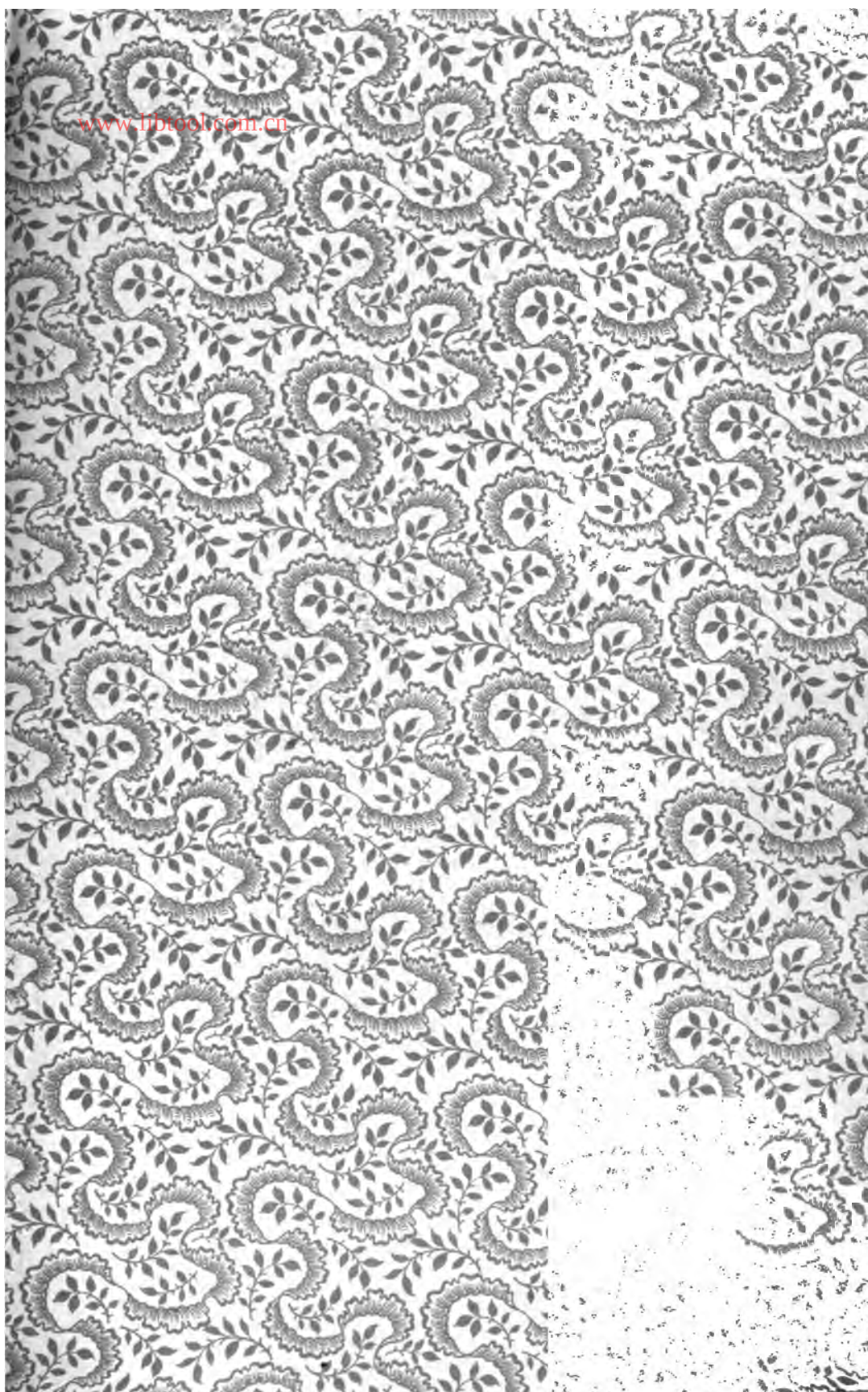

www.libtool.com.cn

LELAND STANFORD JUNIOR UNIVERSITY

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

COMMENTARIA
IN ARISTOTELEM
GRAECA

EDITA CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

VOLUMEN XVII

PHILOPONI IN PHYSICORUM LIBROS QUINQUE POSTERIORES

BEROLINI

TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI

MDCCCLXXXVIII

www.libtool.com.cn

IOANNIS PHILOPONI
IN ARISTOTELIS PHYSICORUM
LIBROS QUINQUE POSTERIORES
COMMENTARIA

CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

EDIDIT
STANFORD LIBRARY

HIERONYMUS VITELLI

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MDCCCLXXXVIII

www.libtool.com.cn

173820

173820 173820 173820

IOANNIS PHILOPONI
IN ARISTOTELIS PHYSICORUM
LIBROS QUINQUE POSTERIORES
C O M M E N T A R I A

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΟΝΟΥ ΕΙΣ ΤΟ Δ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 11
ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΚΡΟΑΣΕΩΣ.

p. 208*27 'Ομοίως δὲ καὶ περὶ τόπου ἀνάγκη τὸν φυσικὸν ὥσπερ
καὶ περὶ ἀπείρου γνωρίζειν.

5 Τὸ μὲν προκείμενον ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ περὶ τόπου καὶ χρόνου
καὶ κενοῦ διαλαβεῖν, καὶ πρῶτόν γε περὶ τόπου. τῇ αὐτῇ δὲ πάλιν με- 5
θόδῳ χέχρηται· πρότερον γὰρ δείκνυσιν ἀναγκαῖον ὃν τῷ φυσικῷ τὸ περὶ
τοῦ τόπου πρόβλημα, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπείρου ἐποίησε καὶ σχεδὸν παν-
ταχοῦ ποιεῖ. ὅτι οὖν ἀναγκαῖος τῷ φυσικῷ ὁ περὶ τόπου λόγος, κατα-
10 σκευάζει ἐκ τῆς τῶν πολλῶν ἀρχαίων δόξης. τὰ γὰρ ὄντα, φησί, πάν-
τες ὑπολαμβάνουσι ἐν τόπῳ εἶναι, καὶ κατασκευάζουσι τοῦτο ἐκ τῶν
μὴ ὄντων· εἰ γὰρ τὸ μὴ ὄν, φασίν, οὐδαμοῦ, τὸ δὲ ἄρα ποῦ, ὡς δὴ 10
μηδὲ εἶναι δυναμένου τινὸς δὲ μὴ ἐν τόπῳ εἶστί. ὅτι μὲν οὖν κακῶς τῇ
ἀντιστροφῇ χέχρηται, ἐκ τῶν πολλὰς εἰρημένων δῆλον· ἐκ τοῦ ἡγου-
15 μένου γὰρ ἐποίησαντο τὴν σὺν ἀντιθέσει ἀντιστροφῇ, δέον ἐκ τοῦ ἐπομέ-
νου 'εἰ τὸ μὴ ὄν οὐδαμοῦ, τὸ ποῦ ἄρα ὄν', καὶ οὕτως ἀληθὲς ἂν ἦν ὁ
λόγος, ἀντίκειται δὲ δηλονότι τῷ μὲν οὐδαμοῦ τὸ ποῦ, τῷ δὲ μὴ ὄντι
τὸ ὄν. ἀλλ' εἰ καὶ ἐκεῖνοι ἀμαρτάνουσι πάντα ἀπλῶς τὰ ὄντα ἐν τόπῳ

1 Refertur ex GKMt, non amplius ex L. lemmata si qua exstant in G diserte adnotabo
tit. om. K: ἀριστοτέλους φυσικῶν δ' (sed summo marg. al. m. τοῦ φιλ...; cetera deleta)

G: τῷ φιλῖπ (φιλοπο cod. Paris. 2057) εἰς τὸ δ' τῆς φυσικῆς ἀριστοτέλ^λ M: φυσικῆς ἀκροάσεως
βιβλίον δ' t cf. praefatio 3 δὲ καὶ περὶ τόπου ἀνάγκη KM: δ' ἀνάγκη καὶ περὶ τόπου t cf.
Aristoteles 4 περὶ om. K 6 τοῦ τόπου t 6. 7 πάλιν μεθόδῳ χέχρηται KM: με-
θόδῳ ε... ηται (oblitterata; fuerit πάλιν χέχρηται) G: μεθόδῳ κἀνταῦθα χέχρηται t
7 δείκνυσιν t ὄντα τῷ φυσικῷ τὸν περὶ τοῦ τόπου λόγον τὸ περὶ K 8 τοῦ τόπου (ante
πρόβλημα) Kt: τοῦτότου (sic) M: τούτου G ἐπὶ GK M: περὶ t 9 ἀναγκαῖον K
περὶ τοῦ τόπου Gt 10 ἀρχαίων GM: καὶ ἀρχαίων K: ἀρχαίας t 10. 11 ὑπολαμβάνουσι
πάντες M 11. 13 τοῦτο — τινὸς oblitterata G 12 ἢ γὰρ M 15 ἐποίησατο M
16 εἰς τὸ μὴ ὄντα (sic) M οὕτως KM: οὗτος Gt ἀληθὲς compend. M 17 τὸ
μὲν et τὸ δὲ K 18 ἀλλὰ καὶ (om. εἰ) M

εἶναι ὑπολαμβάνοντες, ἀλλ' οὐδὲν τὰ γε φυσικὰ σώματα περὶ ὧν τῶν φυσικῶν πρῶτον ὁ λόγος προδήλως ἐν τόπῳ εἰσίν· ὥρισται γὰρ ὁ ἐκάστου τῶν στοιχείων κατὰ φύσιν τόπος, γῆς πυρὸς καὶ τῶν λοιπῶν· ὥστε ἀναγκαῖος τῇ φυσικῇ ὁ περὶ τόπου λόγος. καὶ ἄλλως εἰ περὶ κινήσεως τοῦ φυσικοῦ διαλαβεῖν, 5 διότι καὶ περὶ φύσεως, ἥ δὲ φύσις ἀρχὴ κινήσεως καὶ ἡρεμίας, ἥ πρώτη δὲ καὶ κυριωτάτη τῶν κινήσεων ἐστὶν ἡ κατὰ τόπον (δέδεικται γὰρ ἐν τῇ ὀγδόῃ ταύτης τῆς πραγματείας ὡς οὐδεμία τῶν ἄλλων ἄνευ ταύτης εἶναι δύναται, αὐτὴ δὲ χωρὶς τῶν ἄλλων· τὰ γοῦν οὐράνια ταύτην κινεῖται 20 μόνην), ἀνάγκη ἄρα καὶ περὶ τόπου γινώσκειν τὸν φυσικόν, καθ' ὃν ἡ 10 πρωτίστη τῶν κινήσεων γίνεται. εἰ γὰρ σκολιὰ τῇ φυσικῇ ἢ τῶν φυσικῶν σωμάτων κατάληψις, ἔκαστον δὲ τῶν ἀπλῶν σωμάτων ἰδίαν τινὰ κινεῖται κίνησιν τὴν κατὰ τόπον, ἀδύνατον δηλονότι τὴν φύσιν τῶν ἀπλῶν σωμάτων γινῶναι τὸν μὴ τὰς κατὰ φύσιν αὐτῶν κινήσεις ἐγκλωτά, τὰς δὲ κατὰ φύσιν αὐτῶν κινήσεις γινῶναι ἀδύνατον τὸν μὴ γινόντα τὸν κατὰ 15 φύσιν ἐκάστου τόπον, ἐφ' ὃν καὶ τὴν κίνησιν ποιεῖται. ὥστε ἀγνοουμένου τοῦ τόπου ἀγνοηθήσεται καὶ ἡ τῶν ἀπλῶν σωμάτων κατὰ φύσιν κίνησις, ταύτης δὲ ἀγνοουμένης καὶ αὐτὴ ἡ τῶν ἀπλῶν σωμάτων ἀγνοηθήσεται φύσις, τῶν δὲ ἀπλῶν ἀγνοουμένων καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν συγκεῖμενα ἀγνοηθήσεται. ὥστε τῇ ἀγνοίᾳ τοῦ τόπου συναναιρεθήσεται καὶ αὐτὴ ἡ τῶν φυσικῶν 20 σωμάτων κατάληψις.

Ὅτι μὲν οὖν ἀναγκαῖος τῇ φυσικῇ ὁ περὶ τόπου λόγος, ἐντεῦθεν ὀφλόν. χαλεπὸς δέ, φησί, καὶ ἄπορος ὁ περὶ τόπου λόγος, πρῶτον μὲν διότι εἰς τὰ ὑπάρχοντα τῇ τόπῳ ἀποβλέπουσιν οὐ τῆς αὐτῆς ἡμῖν ἐκ 20 πάντων φαίνεται φύσεως ὧν· δεῖ μὲν γὰρ τὰς ἀποφάνσεις τῶν πραγμάτων καὶ τοὺς ὁρίσμους ποιουμένους ἐκ τῶν ἐνυπαρχόντων αὐτοῖς κατὰ φύσιν 25 ποιεῖσθαι, οἷον ἐπὶ ἀνθρώπου ἐκ τοῦ λογικοῦ καὶ θνητοῦ καὶ τῶν λοιπῶν, ἐπὶ δὲ τοῦ τόπου ἐκ τῶν καθ' αὐτὸ ὑπαρχόντων αὐτῷ διάφορα ἡμῖν περὶ αὐτοῦ δοξάζειν ὑποπίπτει. οἷον ὑπάρχει τῇ τόπῳ τὸ περιγράφειν καὶ ὀρίζειν τὰ ἐν αὐτῷ ὄντα, ὥσπερ τῇ κεράμφῳ τὸν οἶνον· ὅσον οὖν 30 ἐκ τούτου, εἶδος ἂν νομισθεῖται ὁ τόπος εἶναι· εἶδους γὰρ ἐστὶ τὸ περατοῦν καὶ ὀρίζειν οἷς ἂν ἐγγένηται. πάλιν ὑπάρχει τῇ τόπῳ τὸ ἄλλα καὶ ἄλλα

2 εἰσίν] εἶναι ὑπόλαμβαν primitus M 3 φῆσιν M 4 et 9 τοῦ τόπου t 5. 6 ἡ

πρώτη (parum comparent in G) δὲ καὶ (καὶ om. M) κυριωτάτη (κυριω M: κυριοτάτη K: . . . ιωτάτη G) GKM: πρωτίστη δὲ καὶ τιμιωτάτη t 6 κινήσεων (item 11 ἔκαστ- et -των ἰδίαν, 23 τόπῳ et αὐτῆς ἡμῖν, 24 -ύσεως al.) foro exhaustum G 7 τῇ ὀγδόῃ c. 7 p. 260^a 26 ὀγδόῃ M: ἡ GKt πραγματείας K οὐδὲ μία, ut solet, G 8 αὕτη Gt γοῦν KM:

γάρ Gt ταῦτα M 9 τὸ φυσικόν M καθ' ὧν K 10 τῇ φυσικῇ ἢ om. M 11 κατάληψις K: κατάληψιν compend. M 13 τῶν μὴ τὰς (om. κατὰ) φύσιν et μοχ ἔγκλωτά K 14 φύσεις compend. M: φύσιν * * G μὴ γινόντα primitus G 15 τόπου M

ἐφῶν K 16 ἀγνοηθήσεται K ἀπλῶν] ἀπλανῶν M 19 συναναιρεθήσεται M 21 τοῦ τόπου Gt 22 δὲ καὶ ἄπορος φησὶν ὁ περὶ τοῦ τόπου t 23 ἀποβλέποντες M οὐ Gt: οὐτε KM 26. 27 θνητοῦ—ἡμῖν iterat M 27 καθ' αὐτῶν (om. ἐκ τῶν) in iteratis M διάφορα K: διαφορά et διάφορά in iteratis M 28 ὑποπίπτειν M 31 γένηται G τὸ om. G

δέχεται σώματα ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ μένοντος τόπου, ὡς ἐπὶ τοῦ κερά- n 1^r
 μίου· ὁ αὐτὸς γὰρ καὶ οἶνου καὶ ὕδατος καὶ ἄλλων μυρίων ἐστὶ δεκτικός·
 ὅσον οὖν πάλιν ἐπὶ τούτῳ ὕλῃ ἂν εἴη ὁ τόπος καὶ οὐκ εἶδος· ἡ γὰρ
 ὕλη μένουσα μία καὶ ἡ αὐτὴ ἄλλοτε ἄλλο εἶδος ἐπιδέχεται, ὡς ὁ χαλκὸς
 5 ποτὲ μὲν τὸ τοῦ ἀνθρώπου ποτὲ δὲ τὸ τοῦ ἵππου εἶδος δέχεται. διὰ τε
 οὖν ταῦτα ἄπορος ὁ περὶ τόπου λόγος, καὶ ὅτι, φησὶν, οὐδὲν ἔχουμεν παρὰ 40
 τῶν παλαιωτέρων οὔτε προσηπορημένον οὔτε προσηπορημένον περὶ
 τόπου· οὔτε γὰρ ἠπόρησέ τις ἱκανῶς περὶ αὐτοῦ, ὥστε καὶ ἐγγύς που τοῦ
 ζητούμενου ἡμᾶς ἀγαγεῖν (τῷ γὰρ ὄντι ἀρχὴ εὐπορίας ἢ ἀπορίας), οὔτε
 10 μὴν προσηπόρησε μετὰ τινος παραμυθίας καὶ κατασκευῆς ἀποφηνάμενός
 τις περὶ τοῦ τόπου, ἀλλ' ὅσοι καὶ εἰρήχασί τι περὶ αὐτοῦ, ὅσον ἀποφη-
 νάμενοι ἐκτὸς πάσης παραμυθίας πιστεύεσθαι ἤξιώσαν, οἱ μὲν τὸ κενὸν
 εἶναι νομίσαντες τὸν τόπον, οἱ περὶ Δημόκριτον καὶ Λεούκιππον καὶ Μη- 45
 τρόδωρον, οἱ δὲ διάστημα. τοσοῦτον αὖν μόνον εἰπόντες, ὅτι τὸ κενόν
 15 ἐστὶν ὁ τόπος ἢ ὅτι διάστημά τι, ἀπηλλάγησαν.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἀριστοτέλης ἐμβάλλει εἰς αὐτὸ τὸ περὶ τοῦ τόπου
 σκέμμα. καὶ πρῶτον μὲν δείκνυσιν ὅτι ἐστὶν ὁ τόπος, εἶτα εἰς τοὐναντίον
 ἐπιχειρῶν, ὅτι οὐκ ἐστὶν, ἵνα | ἐκ τῶν ἐφ' ἐκάτερα ἐπιχειρημάτων ἔχοι- n 1^v
 μεν γινῶναι, ποῖαι μὲν περὶ τοῦ τόπου ὑγιεῖς ἐπιχειρήσεις ποῖαι δὲ οὐ,
 20 καὶ πῶς μὲν ὑποληπτέον περὶ τοῦ τόπου πῶς δὲ οὐ. πρῶτερον οὖν ἐκ
 πέντε τινῶν ἐπιχειρημάτων δείκνυσιν ὅτι ἐστὶν ὁ τόπος, καὶ πρῶτον μὲν
 ἐκ τῆς ἀντιμεταστάσεως τῶν σωμάτων. ὅπου γάρ, φησὶν, ὕδωρ ὑπῆρχεν,
 ἐνταῦθα ὑποχωρήσαντος τοῦ ὕδατος ἀὴρ ἐγένετο· πάλιν τοῦ ἀέρος ὑποχω-
 ρήσαντος ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἐγγίνεται σῶμά τι ἕτερον, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν δ
 25 ἀγγείων. τούτου οὖν οὕτως ἔχοντος, συλλογιέται περὶ τοῦ τόπου τοιῶσδε·
 ὁ τόπος εἷς καὶ ὁ αὐτὸς μένων διαφόρων σωμάτων ἐστὶ δεκτικὸς ἄλλοτε
 ἄλλου, ὅπερ δὲ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ μένον ἄλλοτε ἄλλων ἐστὶ δεκτικόν, τοῦτο
 καὶ ἐστὶ τι καὶ ἕτερόν ἐστι παρ' αὐτοῦ δέχεται, ὁ τόπος ἄρα καὶ ἐστὶ τι καὶ
 ἕτερόν ἐστι παρ' αὐτοῦ δέχεται· τὸ γὰρ μηδαμῇ μηδαμῶς ὄν οὐδ' ἂν δέξαιτό
 30 τι. ἐκ μὲν οὖν τούτου τοῦ ἐπιχειρήματος ὅτι ἐστὶ τι ὁ τόπος δείκνυσιν,

1 σώματα δέχεται M τοῦ τόπου M 4 μία] μόνα K 6 et 8 τοῦ τόπου t
 7 παλαιωτέρων KM: παλαιῶν Gt προσηπορημένον] προήπορημένον M, ubi 8 ἠπόρησε
 et 10 προσηπόρησε 9 ἀρχὴ iterat M 11 τις K: τι GMt 12 ἀπάσης Gt
 κενόν] κοῦν (sic) M 13 τὸν om. G 14 διάστημά τι Gt οὖν] οὐ K
 15 διαστήματα ἀπηλλάγησαν K 16 ὁ om. G ἐμβάλλει KM αὐτ' (h. e. αὐ-
 τόν) M 18 ἐπιχειρῶν K: ἐπιχειρ' M: ἐπιχειρεῖ Gt 18. 19 ἔχουμεν M
 22 ὅπου (cf. Arist. p. 208^b2) KM: ὅτι οὐ (οὐ corr. G²) G: οὐ t 23 ὑποχωρήσαντος
 priore loco K καὶ πάλιν Gt 24 ἐγγίνεται τι σῶμα Gt 25 ἀγγείω K
 συλλογιέται M: συλλογιέται K: συλλογίζεται Gt περὶ KM: τὰ περὶ Gt 26 δια-
 φορῶν M 26. 28 ἄλλοτε ἄλλου—ἕτερόν ἐστι παρ' αὐτοῦ δέχεται om. M 27 μένον]
 μένων K δεκτικῶν K 28 παρὸ δέχεται G 28. 29 ὁ τόπος ἄρα (ἄρα om. M)
 καὶ ἐστὶ τι (ἐστὶ τ sic M) καὶ ἕτερόν (ἕτερον M; cf. p. 506, 25) ἐστὶ παρ' αὐτοῦ δέχεται KM:
 om. Gt 29 δέξαιτό M 30 ὅτι ἐστὶ τις G

ἐκ δὲ τοῦ δευτέρου οὐ μόνον ὅτι ἔστι δείκνυσιν, ἀλλ' ὅτι καὶ φυσικὰς ⁿ 1^v
 τινὰς δυνάμεις καὶ διαφορὰς ἔχει. ἔστι δὲ τὸ ἐπιχείρημα ἐκ τῶν ῥοπῶν 10
 τῶν φυσικῶν σωμάτων. Ἐκαστον γάρ, φησί, τῶν φυσικῶν σωμάτων ἐπὶ
 τινὰ ὠρισμένον φέρεται τόπον ἀκωλύτως, οἷον τὰ κοῦφα μὲν ἄνω τὰ δὲ
 5 βαρέα κάτω, ὁπγνήκα δὲ ἡ τὰ μὲν κοῦφα κάτω φέρεται ἡ τὰ βαρέα ἄνω,
 παρὰ φύσιν καὶ βίᾳ φέρεται. εἰ τοίνυν τὰ μὲν ἄνω φέρεται φύσει, τὰ δὲ
 κάτω, ἔστιν ἄρα φύσει τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, ταῦτα δὲ τόπου διαφοραί,
 τὸ ἄνω τὸ κάτω τὰ δεξιὰ τὰ ἀριστερὰ τὸ ἔμπροσθεν τὸ ὀπίσθεν, ὥστε
 οὐ μόνον ἔστι τι ὁ τόπος, ἀλλὰ καὶ διαφορὰς ἔχει φυσικὰς. οὐ μόνον δὲ, 15
 10 ἀλλὰ καὶ δυνάμιν τινὰ ἔχει σύμφυτον τῶν τόπων ἕκαστος· εἰ γὰρ ἐφίεται
 ἕκαστον τοῦ κατὰ φύσιν τόπου, δῆλον ὅτι κατὰ φύσιν ἐκάστω ὁ τόπος
 ὀρεκτόν τί ἐστι καὶ ἐφετόν, τὸ δὲ ὀρεκτόν, τῇ ἔχειν τινὰ δυνάμιν φυ-
 σικήν, οὕτως ἐστὶν ὀρεκτόν· αὐτῆς γὰρ ἡ ἔφεσις. εἰ δέ τις εἴποι, ὅτι οὐ
 τοῦ ἄνω τόπου ἐφίεται τὰ κοῦφα οὐδὲ τοῦ κάτω τὰ βαρέα, ἀλλὰ τοῦ τὴν
 15 ὁλότητα καταλαβεῖν, ἴστω ὅτι εἰ τοῦτο ἦν, ἔδει μὴ πρὸς ὀρθὰς μόνως τὰ
 βάρη φέρεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἄλλως ὅπως οὖν· δυνατόν γὰρ τῆς γῆς πολλῆς
 τινος οὔσης, καὶ μὴ πρὸς ὀρθὰς ἀκριβῶς κατεφέρετο τὰ βάρη, ὅμως μὴ 20
 ἐκπεσεῖν τῆς ὁλότητος· νῦν δὲ ἐπειδὴ πρὸς τὸ κέντρον ἡ ῥοπή, διὰ τοῦτο
 πρὸς ὀρθὰς μόνως ἡ κίνησις. ἀμέλει καὶ ἐν ὀρύγματι μεγάλη πῆξη λίθου,
 20 καίτοι καὶ εἰ ἐγκαρσίως ἠνέχθη ἐπὶ τὴν ὁλότητα φερόμενος (πανταχόθεν
 γὰρ ἡ γῆ περιέχει), ὅμως πρὸς ὀρθὰς μόνως ποιεῖται τὴν κίνησιν. καὶ εἰ
 ἐκ τῶν πλαγίων τοῦ ὀρύγματος ἀπορραγεῖν μόνον τι, ὥσαύτως πάλιν φέ-
 ρεται. οὕτω πᾶσι τοῖς βάρεσιν ἐπὶ τὸ κέντρον ἡ ῥοπή, καὶ οὐχ ἀπλῶς
 ἐπὶ τὴν ὁλότητα, ἀλλὰ καὶ φέρεται ἐπὶ τὴν ὁλότητα, διὰ τοῦτο φέρεται 25
 25 ἐπὶ ταύτην διὰ τὸ ταύτην τὴν κατὰ φύσιν κατελιγμέναι τὸν. τὰ αὐτὰ
 καὶ ἐπὶ τῶν κοῦφων ἐροῦμεν· καὶ τούτοις γὰρ εἰς τόπος κατὰ φύσιν, ἡ κοίλη
 τῆς σεληνιακῆς σφαίρας ἐπιφάνεια, πρὸς ἣν πάλιν πρὸς ὀρθὰς ἦτοι πρὸς
 ἴσας γωνίας τοῖς κοῦφοις ἡ κίνησις. ἔχομεν οὖν καὶ ἐκ τοῦ δευτέρου ἐπι-
 χειρήματος, ὅτι καὶ ἔστι τι ὁ τόπος καὶ φυσικὰς δυνάμεις τε καὶ διαφορὰς
 30 ἔχει· διαφοραὶ γὰρ αὐτοῦ αἱ εἰρημέναι ἔξ. καὶ οὐ δήπου, φησὶν, αἱ δια-
 φοραὶ τοῦ τόπου σχέσει μόνον εἰσὶ καὶ πρὸς ἡμᾶς· ἡμῖν μὲν γὰρ καὶ 30
 θέσει ἔστι τὰ τοιαῦτα, ὅθεν ὁ αὐτὸς δεξιὸς γένοιτ' ἂν καὶ ἀριστερός, καὶ
 ἔμπροσθεν τὸ αὐτὸ καὶ ὀπίσθεν, τινὸς μετακινήθεντος (ἀλλὰ καὶ ἄνω καὶ

1 ἐκ ^{τοῦ} δευτέρου K οὐ μόνον] ὅμοιον G fort. ὅτι ἔστι τι δείκνυσιν cl. v. 9. Arist.
 p. 208^b 10 et Themist. p. 254, 17 5 φέρεται] φέρ/τ M 6 εἰ τοίνυν τὰ μὲν ἄνω
 φέρεται φήσιν K 7 τὸ ἄνω—διαφοραὶ om. G καὶ τὸ κάτω K: καὶ κάτω Mt 8 τὰ
 δεξιὰ τὰ ἀριστερὰ M: τὸ δεξιὸν τὸ ἀριστερὸν K: τὸ δεξιὸν τὸ ἀριστερὸν Gt 11 ὁ ante κατὰ
 ponunt Gt 12 τί om. M 12. 13 φυσικήν δυνάμιν Gt 14 τοῦ ἄνου M
 14. 15 τὰ κοῦφα—καταλαβεῖν omissis iterat (ex v. 11) ἕκαστον τοῦ κατὰ φύσιν τόπου δῆλον
 ὅτι κατὰ φύσιν M 14 τοῦ κάτω K 15 μόνως KM: μόνον Gt 16 βάρη KM: βα-
 ρέα Gt 17 καταφέρεται K 22 ἀπορραγεῖν K et primitus M 24 ἁλλόττητα et
 ἁλλόττητα M 24. 25 φέρεται ἐπὶ om. K 25 τὸν om. G 26 κοῦφων] κατὰ φύσιν
 compendiose M 30 γὰρ KM: δὲ Gt

κάτω, ὡς ἐπὶ τῶν στεγῶν· τὸ μὲν γὰρ ἐπιχειρῶμενον τῷ στέγει κάτω καὶ
 αὐτὸ ἔχει, εἰ δὲ ὑπέλθοι καὶ ὑποκάτω γένοιτο, καὶ ὁ πρότερον κάτω ἦν
 ὕστερον ἄνω γέγονεν), ἀλλ' εἰ καὶ πρὸς ἡμᾶς θέσει τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω καὶ
 τὰ λοιπὰ, ἀλλ' ἐν τῷ παντὶ φύσει ἐστὶ διακρινόμενα κατὰ τὰς κινήσεις
 5 τῶν φυσικῶν σωμάτων· κάτω μὲν γὰρ φαμεν ὅπου τὰ βαρέα φύσει φέρε-
 ται, ἄνω δὲ ὅπου τὰ κοῦφα. δείκνυσι δὲ ἐν τῇ Περὶ οὐρανοῦ, ὅτι καὶ τὰ
 δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ φύσει ἐστὶν ἐν τῷ παντί, δεξιὰ μὲν λέγων τὰ ἀρ-
 χοντα τῆς κινήσεως, οἷον τὰ ἀνατολικά, ἐπεὶ καὶ ἐν ἡμῖν ταῦτα δεξιὰ,
 ἀριστερὰ δὲ τὰ ἀντικείμενα. κατὰ τὴν αὐτὴν δὲ ἀναλογίαν καὶ ἐμπροσθὲν
 10 μὲν εἴη ἂν τὰ βόρεια, τὰ νότια δὲ ὀπισθεν. εἰ δέ τις ταῦτα μὴ προσίοιτο,
 τὸ γοῦν ἄνω καὶ κάτω κατὰ φύσιν εἶναι ἐξ ἀνάγκης δώσει, ταῦτα δὲ τό-
 που διαφοραί, ὥστε καὶ ἐστὶν ὁ τόπος καὶ φυσικὰς ἔχει διαφορὰς. τὸ
 τρίτον ἐπιχειρήμα ἐκ τῶν μαθηματικῶν μεγεθῶν. ὅτι γὰρ, φησὶν, ἐστὶν 40
 ὁ τόπος φύσει, δηλοῦσι μάλιστα τὰ μαθηματικὰ μεγέθη. ἐπειδὴ γὰρ πᾶν
 15 μέγεθος ἐκ θέσιν ἐχόντων μορίων ἐστὶ, τοιαῦτα δὲ ἐστὶ καὶ τὰ μαθημα-
 τικά μεγέθη, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὰ θέσιν τινὰ ἔχει καὶ καίται· που· φαμεν
 γὰρ τοῦ τριγώνου τοῦδε βάσιν μὲν εἶναι τήνδε κορυφὴν δὲ τήνδε, καὶ
 πλευρὰν τὴν μὲν δεξιάν τὴν δὲ ἀριστεράν, ἀλλὰ τούτων μὲν οἱ τόποι σχέ-
 σει εἰσὶ καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπινοίᾳ, ὅθεν εἰ στρέψω τὸ τρίγωνον, ἄλλην
 20 ποιῶ κορυφὴν καὶ ἄλλην βάσιν καὶ τὴν τῶν πλευρῶν θέσιν ἐναλλάττω· 45
 καὶ τοῦτο εἰκότως, ἐπεὶ μὴδὲ καθ' ἑαυτὰ ὑφέστηκεν, ἀλλ' ἐν τῇ ἐπινοίᾳ
 τῇ ἡμετέρᾳ τὸ εἶναι ἔχει. ὥσπερ οὖν τὸ εἶναι κατ' ἐπίνοιαν ἔχει καὶ οὐ
 κατὰ φύσιν, οὕτω δὲ καὶ τοὺς τόπους. εἰ τοίνυν ταῦτα ἐν ἐπινοίᾳ τὸ εἶναι
 ἔχοντα ἐν ἐπινοίᾳ καὶ τοὺς τόπους ἔχει, εἴ τι ἄρα τῶν ὁμοίων φύσει ὑφέ-
 25 στηκε, φύσει ἂν ἔχοι καὶ τὴν θέσιν τῶν μορίων καὶ τοὺς τόπους.
 Αὐταὶ μὲν οὖν αἱ ἐπιχειρήσεις πραγματειώδεις εἰσὶν, αἱ δὲ λοιπαὶ οὐ
 ἔνδοξοι καὶ ἐκ τῆς τῶν παλαιῶν μαρτυρίας, ἥ μὲν τετάρτη ἐκ τῶν τὸ κενὸν 50
 εἰσαγόντων (εἰ οὖν, φησί, κενόν τί ἐστι, τὸ δὲ κενὸν οὐδὲν ἕτερον εἶναι
 λέγουσι καὶ αὐτοὶ ἢ τόπον ἐστερημένον σώματος, δηλονότι ἐστὶ τῶν ὄντων
 30 ὁ τόπος), ἥ δὲ πέμπτη ὅτι καὶ Ἡσίοδος οὐ μόνον εἶναι φησι τὸν τόπον,

1 στηγῶν et mox στέγη et ὑπέλθει K 2 καὶ δ KM: δ (om. καὶ) Gt. κάτω]
 ὑποκάτω M 3 τὸ (ante κάτω) M: τὰ K: om. Gt 5 φαμεν] φερόμενον M
 5. 6 φέρονται K 6 Περὶ οὐρανοῦ B 2 cf. Philop. p. 454,5 sqq. 7 τὰ (ante
 ἀριστερὰ) om. M ἐστὶν ἐν KM: ἐστὶ Gt 7. 8 ἀρχονται K 9 τὰ om. M
 καὶ GKM: om. t 10 ἂν εἴη t 12 fort. ἐστὶ τι ὁ 12. 13 τὸ τρίτον δὲ et
 mox μαθηματικῶν ἐστὶ μεγεθῶν t 13. 14 ἐστὶν ὁ τόπος GKM: ὁ τόπος ἐστὶ t
 14. 16 ἐπειδὴ—μεγέθη om. G 15 ἐχόντων] ἔχων τῶν K 16 ποῦ libri 17 κο-
 ρυφή M δὲ om. G καὶ om. Gt 18. 19 σχέσει GK: σχε ut solet M:
 σχέσεις t 19 et 22 ὑμετέρα M 20 θέσιν] θέσει M ἐναλλάττω K
 21 ἐπεὶ μὴ δὲ KM: ἐπειδὴ μὴ Gt at cf. p. 503,12 23 δὲ KM: δὴ Gt post ταῦτα
 aliquid erasum K ἐν om. M 24 ἄρα τῶν ὁμοίων om. M 25 ἂν ἔχει M
 τρόπους G 26 πραγματιώδεις libri 27 et 30 ἢ] εἰ K 28 φησι τὸ κενόν
 τί ἐστὶ Gt 29 σώματα K

www.libtool.com.cn

- ἀλλὰ καὶ φύσει προϋποστῆναι τῶν ἄλλων· “ἤτοι γὰρ πρῶτιστα”, φησί, **n 1^v**
 “χάος γένετ’”, αὐτὰρ ἔπειτα γαί’ εὐρύστερνος”. ἔοικε γάρ, φησί, καὶ οὗτος
 τῶν νομιζόντων ὅτι οὐδὲν τῶν ὄντων ἐστὶν ὃ μὴ ἐν τόπῳ ἐστί· διὰ τοῦτο
 γοῦν πρὸ πάντων ὑποστῆναι φησι τὸν τόπον ἀπὸ τῆς χώρας καὶ τοῦ χω-
 • **5** ρητικὸν εἶναι πάντων | ‘χάος’ αὐτὸν ὀνομάσας. ὥστε, φησὶν, εἰ ταῦτα **n 2^v**
 οὕτως ἔχει, ἔοικεν οὐ μόνον εἶναι ἡ τοῦ τόπου φύσις, ἀλλὰ καὶ θαυμασθή-
 τις εἶναι καὶ πρώτη τῶν ἄλλων πάντων· συναναιρεῖ γὰρ καὶ οὐ συναναι-
 ρεῖται. μὴ ὄντος μὲν γὰρ τοῦ τόπου οὐδ’ ἄλλο τι ἂν εἴη, εἴ γε πάντα
 τὰ ὄντα ἐν τόπῳ, εἰ δὲ μὴ τοῦτο, τὰ γοῦν σώματα οὐκ ἂν εἴη μὴ ὄντος
10 τοῦ τόπου, τῶν σωμάτων δὲ μὴ ὄντων οὐδὲν κωλύει εἶναι τὸν τόπον. καὶ
 εἰ τίς γε τῷ χρόνῳ μὴ βούλοιο προὔπαρχειν τὸν τόπον, πάντως γοῦν **5**
 τῇ φύσει προὔπαρχειν αὐτὸν ἀνάγκη.
 Ὅμοίως δὲ καὶ περὶ τόπου ἀνάγκη τὸν φυσικὸν γνωρίζειν
 ὥσπερ καὶ περὶ ἀπείρου, εἰ ἔστιν ἡ μή. οὕτω γὰρ καὶ περὶ τοῦ
15 ἀπείρου ἐζήτησε καὶ εἰς ἑκάτερα ἐπεχείρησεν, εἴτα ἔδειξε πῶς μὲν οὐκ
 ἔστι πῶς δὲ ἔστι. καὶ πῶς ἔστι καὶ τί ἔστι. τὸ μὲν πῶς ἔστιν,
 οἷον πότερον καθ’ ἑαυτὸν ὑφεστηκώς, ὡς ἐδόκει τοῖς τὸ κενὸν λέγουσιν
 εἶναι τὸν τόπον ἢ διάστημα, ἢ ἐν ἄλλῳ τὸ εἶναι ἔχων, ὡς Ἀριστοτέλει
 δοκεῖ (οὐ γὰρ εἶναι ὑπόστασιν τινα κεχωρισμένην καὶ καθ’ ἑαυτὴν ὑφεστη-
20 κυῖαν). τὸ δὲ τί ἔστι, πότερον κενὸν ἢ διάστημα ἢ πέρας τοῦ περιέχοντος. **10**

p. 208^a29 Τὰ τε γὰρ ὄντα πάντες ὑπολαμβάνουσιν (εἶναι που).

“Ὅτι οὕτως ἀναγκαῖος ὁ περὶ τόπου λόγος, ὡς κοινὴν εἶναι πάντων **15**
 τὴν δόξαν, ὅτι εἴ τι ἔστι, πάντως ἐν τόπῳ ἐστίν. ὥστε τὸν τὰ ὄντα
 γινῶναι βουλόμενον δεῖ καὶ τὸν τόπον γινῶναι, οὐ ἄνευ ἐκείνου εἶναι οὐ
25 δύνανται. καὶ κατασκευάζουσι τοῦτο, τὸ πᾶν τὸ ὄν ἐν τόπῳ εἶναι, κακῶς
 τῇ σὺν ἀντιθέσει ἀντιστροφῇ χρώμενοι· λαμβάνοντες γὰρ ὅτι τὸ μὴ ὄν

1 ἤτοι κτλ. Hesiod. Theog. 116 ἤτοι γάρ] ἤτοι μὲν Hesiodi libri: πάντων μὲν Ari-
 stoteles cf. Mullach Fr. Phil. Gr. I p. 282 n. 12 2 γένετο K: x νεται (corr.
 ἐγγίνεται) M αὐτὰρ—εὐρύστερνος om. K αὐτὰρ] γάρ M γαῖα libri γάρ
 om. M 3 τῶν ὀνομαζόντων M ὃ GKM: ὅτι t 4 γοῦν] γάρ K τὸν
 om. M 4. 5 χωρητικοῦ M 5 πάντων εἶναι Gt αὐτῶν K 7 καὶ
 (ante πρώτη) om. M 7. 8 συναιρεῖται M 9 οὕτω M 10 τοῦ om. K
 11 τὸν χρόνον M βούλητο t 13. 14 Ὅμοίως—ἢ μή M: om. G: ὁμοίως δὲ ce-
 teris omissis K: ὁμοίως δ’ ἀνάγκη καὶ περὶ τοῦ τόπου τὸν φυσικὸν nec plura t
 13 γνωρίζειν scripsi: γνωρίζει M 14 τοῦ om. Gt 15 εἰς KM: ἐφ’ Gt 16 τὸ
 μὲν GKM: τὸ μὲν οὖν t 17 πότερα M ἑαυτὸ G ὑφεστηκώς K: ὑφεστικ
 M: ὑφέστηκεν Gt τὸ καινὸν M 18 ἔχων scripsi: ἔχον libri 19 αὐτὴν G
 20. 23 πότερον κενὸν—ὅτι εἴ τι ἔστι om. M 21 εἶναι που addidi ex t: om. K
 22 τόπου GK: τοῦ τόπου t 24 γινῶναι altero loco KM: εἰδέναι Gt ἐκείναι
 (sic) M 25 τὸ πᾶν] τῷ πᾶν (i 26 ἀντιστροφὴν (sic) KM

οὐδαμοῦ ἐστὶ, καὶ ἀληθῆ γε λαμβάνοντες, κακῶς ἐκ τοῦ ἡγουμένου ποιῶν· η 2^a
ται τὴν ἀντιστροφὴν, τὸ ὃν ἄρα πού.

p. 208^b1 Ὅτι μὲν οὖν ἔστιν ὁ τόπος, δοκεῖ δὴλον εἶναι ἐκ τῆς 20
ἀντιμεταστάσεως.

5 Ἐντεῦθεν τὸ πρῶτον ἐπιχείρημα ὅτι ἔστιν ὁ τόπος. ὅπου γὰρ ἔστιν 25
ὕδωρ, ἐνταῦθα ἐξεληθόντος ὥσπερ ἐξ ἀγγείου πάλιν ἀήρ ἔστι.
τοῦτο ἢ ἐλάττων ἐστὶ τοῦ συλλογισμοῦ πρότασις, ὅτι ὁ τόπος εἰς καὶ ὁ
αὐτὸς μένων ἄλλοτε ἄλλων σωμάτων ἐστὶ δεκτικός. τοῦτο δὴ τῶν ἐγγι-
νομένων καὶ μεταβαλλόντων ἕτερον πάντων εἶναι δοκεῖ. ἢ μεί-
10 ζων πρότασις· ὅπερ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ὑπάρχον ἄλλοτε ἄλλων ἐστὶ δεκτικόν,
καὶ ἔστι καὶ ἕτερον ἐστὶν ὧν δέχεται. ὥστε δὴλον ὡς ἦν ὁ τόπος τι
καὶ <ἢ> χώρα ἕτερον ἀμφοῖν. τοῦτο τοῦ συλλογισμοῦ τὸ συμπέρασμα. 30

p. 208^b8 Ἐτι δὲ αἱ φοραὶ τῶν φυσικῶν σωμάτων καὶ ἀπλῶν.

Τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα, τὸ ἐκ τῶν ῥοπῶν. εἰκότως δὲ ἐπὶ τῶν ἀπλῶν
15 γυμνάζει τὸν λόγον· καὶ γὰρ τὰ σύνθετα κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν τῶν ἀπλῶν 35
τὴν φυσικὴν κίνησιν ἔχει.

p. 208^b12 Ταῦτα δὲ ἐστὶ τόπου μέρη καὶ εἶδη.

Ὡς ἀδιάφορον τέως εἴτε μέρη εἴη ταῦτα εἴτε εἶδη τοῦ καθόλου τό- 40
που, ἀδιαφόρως κέχρηται. οὐδὲν γὰρ τοῦτο συμβάλλεται πρὸς τὸ προκεί-
20 μενον· ζητοῦμεν γὰρ νῦν, εἰ ἔστιν ὅλως ὁ τόπος ἢ μὴ ἔστι. λέγουσιν δ'
ἂν μέρη μὲν οἱ διάστημα αὐτὸν εἶναι λέγοντες ἢ κενόν, εἶδη δὲ οἱ πέρας
τοῦ περιέχοντος.

p. 208^b19 Οὐ γὰρ ὅ τι ἔτυχεν ἐστὶ τὸ ἄνω, ἀλλ' ὅπου φέρεται
τὸ πῦρ.

25 Ὅτι ἐν τοῖς φυσικοῖς οὐκ ἔστι θέσει τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, ἀλλὰ φύσει 45

3. 4 δοκεῖ—ἀντιμεταστάσεως om. K 5. 6 ὅπου—ἀήρ ἔστι post δεκτικός (v. 8) traicit t
5. 6 ἐστὶ νῦν ὕδωρ G 6 ἐνταῦθα—ἐστὶ om. G ἀήρ ἐνεστί Aristoteles 7. 8 τοῦτο—δεκτικός
om. M 7 τοῦτο ἢ ἐλάττων (correxī: τοῦτο ἢ ἐλάττων K: τοῦτο ἐλάττων G) ἐστὶ τοῦ συλλ.
πρότασις GK: καὶ πρῶτον τίθησι τὴν ἐλάττω τοῦ συλλ. πρότασιν t 8. 9 τοῦτο—δοκεῖ om. G
9 εἶναι] εἰ καὶ M 9. 10 εἴτα ἔπεται ἢ μείζων πρότασις. ἥτις ἐστὶν αὕτη. ὅπερ t ἢ μεί-
ζον K 10 ὥσπερ KM ἄλλων] ἄλλο M 11 fort. καὶ ἐστὶ <τι> καὶ 11. 12 ὥστε—ἀμφοῖν
om. G 12 ἢ t: om. KM τοῦτου (sic) τοῦ M 13 δὲ om. M αἱ διαφοραὶ Arist. cod. G
(non E) τῶν φυσικῶν σωμάτων καὶ ἀπλῶν M: τῶν φυσικῶν ceteris omissis K: τῶν σωμά-
των τῶν φυσικῶν t 14 Τοῦτό ἐστὶ τὸ δεύτερον t 17 τόπου μέρη t: τόπου (om. μέρη) K:
μέρη τότε τόπου (sic) M 19 τοῦτου M 20 λέγουσιν ex λέγοιε corr. G² 23 ἔτυχεν ἐστὶ
τὸ ἄνω KM: ἔτυχε τὸ ἄνω ἐστὶν t et Arist. cod. F 23. 24 ἀλλ'—πῦρ om. K

www.libtool.com.gr

καὶ ὠρισμένον, ὁ γὰρ οὖν καὶ ἐντεῦθεν· εἰ γὰρ εἴη οἰκός τις μεταξὺ στέγην ■ 2^ο
ἔχων, ταύτης θέσει οὔσης ἄνω τε καὶ κάτω, ἐὰν ἀφεθῇ κάτωθεν πῦρ ἢ
ἄνωθεν βῶλος, οὐ στήσεται ἐν τῷ μέσῳ, ἀλλὰ χωρήσει τὸ μὲν ἄνω ἢ
δὲ κάτω, μὴ εἰργόμενα βία ἀλλὰ χώραν τῆς παρόδου λαμβάνοντα.

5 p. 208^b21 Ὡς οὐ τῇ θέσει διαφέροντα μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ
δυνάμει.

Εἰ γὰρ τῶν πλείστον ἀλλήλων διαφερόντων ἑκάτερος τῶν τόπων ■ 50
ὀρεκτικός, ὁ γὰρ οὖν καὶ μόνον τῇ θέσει, ἀλλὰ καὶ τῇ δυνάμει διαφέρειεν
ἂν ἀλλήλων· ὀρεκτὸν γὰρ ἐστὶν ἑκάτερον, τὸ μὲν τῶν κορύφων τὸ δὲ τῶν
10 βαρέων.

p. 208^b22 Δηλοῖ δὲ καὶ τὰ μαθηματικά.

Τὸ τρίτον ἐπιχείρημα. εἰ γὰρ ταῦτα μὴ ὄντα ἐν τόπῳ, ἐπειδὴ μὴδὲ
φύσει ὑφέστηκε καθ' αὐτά, ὁμοῦς ἐπεὶ δὲ ὑποστῇ κατὰ διάνοιαν, εὐθὺς ■ 2^ο
καὶ θέσιν ἴσχει καὶ τόπον ἀναλογοῦντα τῇ ὑπάρξει αὐτῶν, λέγω δὲ καὶ
15 αὐτὸν κατ' ἐπίνοιαν, πολλῶν γε δήπου τὰ φυσικὰ μεγέθη καὶ ἐν ὑπάρξει
ὄντα φυσικὸν ἂν ἔχοι καὶ τὸν τόπον καὶ ὑφεστηκότα οὐκ ἐν σχέσει τινός,
ἀλλὰ κατὰ φύσιν· ὥς γὰρ ἂν ἔχῃ τὸ ἐν τόπῳ, οὕτω καὶ τὸν τόπον ἔχειν
ἀνάγκη, εἰ κατ' ἐπίνοιαν τὸ ἐν τόπῳ, καὶ ὁ τόπος ἂν κατ' ἐπίνοιαν εἴη,
εἰ ἐν σχέσει τὸ ἐν τόπῳ ἐστί, καὶ ὁ τόπος τοιοῦτος. οὐκοῦν καὶ τῶν 5
20 φύσει που ὄντων, καὶ ὁ τόπος αὐτῶν φύσει ἂν εἴη.

p. 208^b25 Ἔτι οἱ τὸ κενὸν φάσκοντες εἶναι τόπον λέγουσι.

Τὸ τέταρτον ἐπιχείρημα ἐνδοξον ὄν, οὐκ ἀναγκαῖον, ὥσπερ καὶ τὸ
πέμπτον.

p. 208^b29 Δόξειε δ' ἂν καὶ Ἡσιόδος ὀρθῶς λέγειν ποιήσας πρῶ- 10
25 τον τὸ χάος.

Τὸ πέμπτον ἐκ τῆς Ἡσιόδου μαρτυρίας.

1 οὖν om. Gt	στέγη, ἢ K	3 βόλος K	5 Ὡς] καὶ t	διαφεροντ ^{αι} (sic)
κένει (sic) ἀλλὰ M	9 ἂν om. Gt	ὀρεκτῶν K	ἐκάτερ ^ο M	13 ἑαυτὰ t
ὑποστῇ ^{στ}] ἐπι M	14 ἴσχει KM: ἔχει Gt	τόπῳ M	17 ἔχῃ GM: ἔχοι Kt	
18 ἂν KM: δέπου Gt	19 σχέσει τί ἐν M	οὐκουν K	20 που ὄντων Gt: ποιούν- των KM	καὶ ὁ τόπος αὐτῶν GKM: ὁ τόπος (om. καὶ et αὐτῶν) t
τόπον om. K	22. 26 Τὸ τέταρτον—μαρτυρίας om. K	22 Τὸ τέταρτον τοῦτό ἐστιν	21 οἱ] εἰ M	
ἐπιχείρημα t	26 Τὸ πέμπτον ἐστὶν ἐπιχείρημα ἐκ τῆς Ἡσιόδου μαρτυρίας ληφθέν t			

p. 208^b33 Εἰ δ' ἐστὶ τοιοῦτον, θαυμασθή τις ἂν εἴη ἡ τοῦ τρόπου η 2^ν
δύναμις καὶ πρώτη τῶν ἄλλων.

Εἰ τοιοῦτος, φησὶν, ὁ τόπος ἐστίν, οἷον Ἡσίοδος τε καὶ οἱ ἄλλοι λέ- 17
γουσι, θαυμασθή τις ἂν εἴη αὐτοῦ ἡ φύσις, καὶ οὐ μόνον τῶν ὄντων ἐστίν,
5 ἀλλὰ καὶ πρὸ πάντων. εἰ γὰρ δίχα μὲν αὐτοῦ μηδὲν ἐστὶ τῶν ἄλλων,
αὐτὸς δὲ πάντων προὑπῆρξε, δῆλον ὅτι καὶ τῇ φύσει καὶ τῷ χρόνῳ πρό-
τερός ἐστι· συναναιρεῖ γὰρ καὶ οὐ συναναιρεῖται. 20

p. 209^a2 Οὐ μὴν ἀλλ' ἔχει γε ἀπορίαν, εἰ ἔστι, τί ἐστὶ, πότερον
ὄγκος τις σώματος ἢ τις ἑτέρα φύσις.

10 Δεῖξας διὰ πέντε ἐπιχειρημάτων ὅτι ἔστιν ὁ τόπος, μέτεισιν ἀκολού-
θως ἐπὶ τὸ δεῖξαι τί ἐστὶ (τοῦτο γὰρ τῶν προβλημάτων τὸ δεύτερον),
ἀλλὰ ζητῶν τί ἐστὶ, περιάγει τὸν λόγον εἰς τὸ δεῖξαι ὅτι οὐδ' ὅλως ἔστιν
ὁ τόπος, ἵνα δεῖξη, ὡς εἶπον, χαλεπὸν ὄντα τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον, καὶ 25
ὅτι πεφύκασιν αἱ ἐφ' ἑκάτερα ἐπιχειρήσεις γυμνάζειν τὸν νοῦν καὶ ἀκριβῆ
15 τῶν πραγμάτων τὴν γνῶσιν ἐντιθέσθαι, οὐ μόνον αὐτοῦ καθ' αὐτὸ τοῦ
προβλήματος κατασκευαζομένου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀναιρεῖν αὐτὸ λόγων ἐπι-
χειρούντων ἐλεγχομένων. διὰ πλείονων οὖν ἐπιχειρημάτων πειράται σα-
λεύειν τὴν περὶ τοῦ εἶναι τὸν τόπον ὑπόληψιν. οὐ δεῖ δὲ τοὺς ἐφ' ἑκά-
τερα ἐπιχειροῦντας λόγους ἀπαιτεῖν τὸ ἀναγκαῖον ἔχειν (τοῦτο γὰρ ἀδύνατον),
20 ἀλλὰ τὸ πιθανὸν ἐν αὐτοῖς, οὐ τὸ ἀναγκαῖον, πάντως ἀπαιτητέον· ὥστε 30
οὐ δεῖ θαυμάζειν, εἰ καὶ τίνα τῶν ἐπιχειρημάτων μέχρι τοῦ πιθανοῦ
πρόεισι, τότε δὲ οἱ ἐφ' ἑκάτερα λόγοι δύνανται ἔχειν τὸ ἀναγκαῖον, ὅταν
τὰ μὴ ὑπάρχοντα τῷ πράγματι ὡς ὑπάρχοντα λαμβάνοντες οὕτως συλλογι-
ζωνται. ἄρχεται δέ, ὡς εἶπον, τοῦ λόγου ἐκ τῆς τοῦ τί ἐστὶν ὁ τόπος
25 ζητήσεως. ἐπεὶ οὖν ἡ τοῦ τί ἐστὶ γνῶσις διὰ τῶν ὀρισμῶν ἡμῶν παρα-
γίνεται, οἱ δὲ ὀρισμοὶ ἐκ γενῶν εἰσι καὶ διαφόρων, δεῖ, φησί, πρώτων εὐ-
ρεῖν τὸ τοῦ τρόπου γένος. ἀνάγκη οὖν τὸν τρόπον ἢ σῶμα εἶναι ἢ ἀσώ- 35
ματον. πρότερον οὖν δείκνυσιν ὅτι ἀσώματος οὐκ ἔστι, διὰ τοῦ δεικνύναι
ὅτι ἀνάγκη σῶμα εἶναι τὸν τρόπον. εἰ γὰρ τὸ σῶμα ἢ σῶμά ἐστιν ἐν τόπῳ

1 lemma om. K 2 πρὸ τῶν ἄλλων M: προτέρα πάντων t Arist. at cf. p. 501,7 3 τοιοῦ-
τος KMt: τοιοῦτος γὰρ G οἱ et mox θαυμασθή τις ἂν om. M 5 προπάντων M
6 πάντων GKM: πρὸ πάντων t 8 lemma om. K 9 ὄγκος τις M: ἔστι τις ὄγκος t
12 ζητῶ M 13 εἶπον ut vid. M ὄντα om. K 14 ὅτι KMt: ἔτι G ἐφ' ἑκάτεροι
(sic) G ἀκριβῆ M 15 αὐτὸ τοῦ t: αὐτοῦ KM: αὐτοῦ τοῦ G 16 προβλήματα KM
κατακατασκευαζομένου K 17 ἐλεγχομένου M 19 λόγους om. M qui mox ἔχει
22 ἐκατέρων corr. K 23 οὕτω t 23. 24 συλλογίζονται KM 24 τὸν λόγον KM
25 τῆς ζητήσεως G εἰ τοῦ (om. t) ἐστὶ γνῶσις διὰ τὸν ὀρισμὸν M 26. 27 εὐρεῖν
om. Gt 27 γένος KMG: γένος G²: γένος ζητεῖν t 28 ἀσώματος KM: ἀσώματον Gt

ἐστὶ, ὁ γὰρ οὗτος κατὰ πάσαν αὐτοῦ διάστασιν ἐν τόπῳ ἐστίν· εἰ γὰρ ἡ ἐν π 2^v
 μήκει μὲν διάστασις ἐν τόπῳ εἴη, ἄλλη δέ τις μὴ εἴη, οὐχ ἡ σῶμα ἐν
 τόπῳ ἐστίν, ἀλλ' ἡ μήκος ἔχει τυχόν τῇ πλάτος, εἰ δὲ τὸ σῶμα ἡ σῶμά
 ἐστὶν ἐν τόπῳ ἐστὶ, κατὰ τὰς τρεῖς διαστάσεις δηλονότι ἐν τόπῳ ἐστίν.
 5 ὥστε καὶ ὁ δεκτικὸς τοῦ σώματος τόπος τριχῇ διέστηκεν· εἰ γὰρ μὴ εἴη 40
 τριχῇ διεστηκώς, ἀλλ' οἶον τῇ διχῇ ἢ μοναχῇ, οὐ περιέχει τὰς τρεῖς τοῦ
 σώματος διαστάσεις. ἀνάγκη ἄρα τὸν τόπον τοῦ σώματος τριχῇ διαστατὸν
 εἶναι, πᾶν δὲ τριχῇ διαστατὸν σῶμά ἐστιν (οὗτος γὰρ ὁ) ὁρισμὸς σώ-
 ματος, τὸ τριχῇ διαστατόν), καὶ ὁ τόπος ἄρα σῶμά ἐστι. καὶ ἐστὶν ὁ
 10 συλλογισμὸς ἐν πρώτῃ σχήματι· ὁ τόπος τριχῇ διαστατός, πᾶν τριχῇ
 διαστατόν σῶμά ἐστιν, ὁ τόπος ἄρα σῶμά ἐστιν. οὕτω δείξας ὅτι ἀνάγκη
 σῶμα εἶναι τὸν τόπον, καὶ διὰ τούτου ἀνελών ὅτι οὐκ ἐστὶν ἀσώματος,
 δείκνυσι πάλιν ὅτι οὐδὲ σῶμα δυνατόν εἶναι τὸν τόπον· εἰ γὰρ εἴη σῶμα 45
 ὁ τόπος, δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἔσται, ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον δύο
 15 σώματα ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, ἀδύνατον ἄρα σῶμα εἶναι τὸν τόπον· κατὰ
 τὸν δεύτερον τῶν ὑποθετικῶν, ὅς τῃ ἀναιρέσει τοῦ ἐπομένου ἀναιρεῖ τὸ
 ἡγούμενον. πόθεν δὲ ὅτι τὸ συνημμένον ἀληθές, λέγω δὴ τὸ εἰ σῶμα
 εἴη ὁ τόπος δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι; τοῦτο οὖν κατασκευάσεις
 διὰ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ οὕτως· πᾶν σῶμα ἐν τόπῳ, πᾶς δὲ τόπος
 20 σῶμα, πᾶν σῶμα ἄρα ἐν σώματι· εἰ δὲ σῶμα ἐν σώματι, δύο ἅμα ἐν 50
 τῷ αὐτῷ τόπῳ σώματα ἂν εἴη. ὅτι δὲ ἀδύνατον δύο σώματα ἐν τῷ
 αὐτῷ εἶναι, μάθοις ἂν ἐντεῦθεν· εἰ γὰρ δυνατόν ἦν σῶμα διὰ σώματος
 χωρῆσαι, ὡς δύο ἅμα ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, δυνατόν ἦν τὸ μέγιστον ἐν τῷ
 μικροτάτῳ χωρηθῆναι, καὶ ὡς αὐτός φησιν ὁ Ἀριστοτέλης, ἡ θάλαττα
 25 ἂν ἐν κυάθῳ ἐχωρήθη καὶ ὁ οὐρανὸς ἐν κέγχρῳ· δυνατόν γὰρ τὸ μέ-
 γιστον εἰς ἴσα ἐλάχιστα κατατεμεῖν, οἶον τὴν θάλατταν εἰς κυαθιαῖα
 μέτρα. εἰ τοίνυν | ἐν τῷ αὐτῷ δυνατόν δύο ἰσόογκα σώματα χωρηθῆναι, π 3^v
 διὰ τί μὴ καὶ τρία καὶ τέτταρα καὶ ἄπειρα; τίς γὰρ ἡ ἀποκλήρωσις; εἰ
 δὲ τοῦτο, χωρηθήσεται ἡ θάλαττα ἐν τῷ κυάθῳ καὶ ὁ οὐρανὸς ἐν κέγχρῳ·
 30 πᾶν γὰρ πεπερασμένον καταδαπανᾶται ἴσων πεπερασμένων ὁποιωνοῦν ἀφαι-

1 ἐστὶ (prius) om. G ὁ γὰρ οὗτος κατὰ K 2 ἄλλη (ex ἀλλ' ἢ) corr. M qui in ox om. τις

μὴ εἴη] μὴ τῇ G 3 μήκος] μὴ ἐν (sic) M 4 τὰς om. G ἐν τόπῳ ἐστίν (post δη-
 λονότι) KM: ἐστὶν ἐν τόπῳ Gt 6 ἀλλοῖον K: ἀλλ' οἰδ' (sic) M 8 δὲ τὸ τριχῇ Gt ὁ
 addidi 9 τὸ] τῷ M ὁ τόπος ἄρα σῶμά ἐστι iterat M 10 πρώτῳ GKM: τετάρτῳ t
 πᾶν τὸ τριχῇ t 11. 18 ὁ τόπος ἄρα—εἴη ὁ τόπος om. M 12 διὰ τοῦτο K ἀσώματος

scripsi: ἀσώμα G: ἀσώματον t: ἀδύνατον K 14 τόπῳ om. K ἔσται] ἐστὶν K 19 συλλό-
 γου K οὕτω t 20 ἅμα om. G 22 μάθεις K 23 χωρῆσαι (ex χωρὶς ἐστὶν) corr. M
 αὐτῷ εἶναι scripsi: αὐτῷ εἶναι εἶναι K: αὐτῷ εἶναι τόπῳ M: αὐτῷ τόπῳ εἶναι Gt 24 φησιν
 Phys. Δ 12 p. 221^a22 cf. Philop. t 4^a30 sq. θάλαττα GKM: θάλασσα t 25 et 29 κέ-
 χρω KM 25. 26 μέγιστον] μέγεθ' (h. e. μέγεθον) M 26 ἴσας K ἐλάχιστα KM: τῷ
 ἐλαχίστῳ Gt cf. p 8^v2 θάλατταν G: θάλαττα (sic) M: θάλασσαν Kt 27 δυνατόν ante ἐν
 traiciunt Gt 28 δ' M: τέτταρα t 29 θάλασσα Kt ὁ om. KM 30 πᾶν—ἀφαιρουμένων
 ante δυνατόν (v. 25) collocaverat, sed rubris traiectionis indicibus rectum ordinem restituit G

ρυομένων. ὥστε εἰ τοῦτο ἀδύνατον, καὶ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ ἄρα δύο σώματα n 3:
 εἶναι ἀδύνατον. ἔπειτα εἰ δυνατὸν σῶμα διὰ σώματος χωρῆσαι, ἔδει τὸν 5
 ξέστην τοῦ ὕδατος ἐμβαλλόμενον εἰς δύο ξέστας οἴνου τὸ ὅλον μὴ τριῶν
 ξεστῶν ποιεῖν ἀλλὰ δύο, ὥστε τὸ αὐτὸ φυλάττεσθαι μέτρον τῶν δύο ξεστῶν
 5 τοῦ οἴνου. εἰ γὰρ μὴ μόνον αἱ ποιότητές εἰσιν αἱ δι' ἀλλήλων χωροῦσαι,
 ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ σώματα, οἶον τὸ ὕδωρ δι' ὅλης τῆς ναστότητος τοῦ
 οἴνου ἐχώρησεν, οὐκ ἔδει τὸ ἐξ ἀμφοῖν πλείονα ἐπιλαμβάνειν τόπον, ἢ εἰ
 ὅλως χωρῶν ὁ ξέστης τοῦ ὕδατος διὰ τῶν δύο ξεστῶν τοῦ οἴνου πλείω
 τὸν ὅλον ποιεῖ, ἔδει τετραξেসτιαῖον γενέσθαι τὸ ἐξ ἀμφοῖν, εἰ γε δι' ὅλων 10
 τῶν δύο ξεστῶν ὁ ξέστης ἐχώρησε, ἤγουν πάλιν τῷ ξέστη τοῦ ὕδατος
 ἐμβαλλομένων δύο ξεστῶν οἴνου, ἐπειδὴ οἱ δύο ξέστα διὰ τοῦ ἐνὸς ἐχώ-
 ρησαν, τὸ ἐξ ἀμφοῖν ξεστιαῖον γενέσθαι. εἰ τοῖνον ἀδύνατον δύο σώματα
 ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν κατέχειν τόπον, ἐπειδὴ χωρεῖν σῶμα διὰ σώματος
 ἀδύνατον, ἀδύνατον σῶμα εἶναι τὸν τόπον. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἀσώματος δυ-
 15 νατόν, ὥς δέδεικται· ἢ γὰρ πάντῃ ἀδιάστατος ἔσται, καὶ οὕτως (οὐ) δέ-
 ξεται τὸ διαστατόν, ἢ μοναχῇ μόνως ἢ διχῇ διαστατός, καὶ οὕτως οὐ 15
 δέξεται ὅλον καθ' ὅλον ἑαυτὸ τὸ σῶμα, δεῖ δὲ τὸ σῶμα ἢ σῶμά ἐστιν
 ἐν τόπῳ εἶναι. εἰ τοῖνον μῆτε σῶμα δυνατὸν εἶναι τὸν τόπον μῆτε ἀσώ-
 ματον, ἔοικεν ἄρα μὴδὲ εἶναι ὅλως ὁ τύπος· εἰ γὰρ ἦν, ἢ σῶμα πάντως
 20 ἦν ἢ ἀσώματος.

Ἐπειτα, φησί, δι' ὧν ἀπεδείξαμεν ὅτι ἔστιν ὁ τόπος, δι' αὐτῶν τού-
 των δυνατὸν ἀποδείξαι ὅτι οὐκ ἔστιν. ἀπεδείκνυτο δὲ μάλιστα διὰ τοῦ
 πρώτου ἐπιχειρήματος, ἦν δὲ τοιοῦτον· εἰ ὁ τόπος εἰς καὶ ὁ αὐτὸς μένων
 πλείονα σώματα ἄλλοτε ἄλλα δέχεται, ὁ δὲ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ μένων πλείο-
 25 να δέχεται σώματα, τοῦτο καὶ ἔστι καὶ ἕτερόν ἐστι παρ' αὐτοῦ δέχεται, ὁ 20
 τόπος ἄρα καὶ ἔστι καὶ ἕτερός ἐστι τῶν σωμάτων ὧν δέχεται. τῷ αὐτῷ
 οὖν τούτῳ ἐπιχειρήματι δυνατὸν δεῖξαι ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ τόπος. ὥσπερ γὰρ
 ἐνθα πρότερον ἦν τὸ ὕδωρ, ἐκεῖ ὕστερον οἶνος γέγονεν ἢ ἄλλῃ ἢ ἕτερόν τι,
 οὕτως δηλονότι καὶ ἐνθα πρότερον ἦν ἡ τοῦ ὕδατος ἐπιφάνεια, ἐκεῖ καὶ

1 καὶ τὸ ἐν τῷ Gt: καὶ τὸ K: καὶ ἐν τῷ M 2 ἔπειτα M 2. 3 ^{τὸν} ξέστην et 3. 4 τριῶν
 ξεστῶν K 4 fort. ἀλλὰ δυοῖν (β' M) τῶν δύο] τῶν δευτέρων t 7 εἰ om. M
 8. 9 πλείω τὸν ὅλον (τῶν ὅλων K) KM: πλείον τὸ ὅλον Gt 9 ποιῇ K τετραξесτιαῖον M
 γίνεσθαι Gt 10 δύο om. Mt 11. 12 ἐχώρησεν K 13 κατέχειν]
 γενέσθαι K 15 ἔσται] εἶναι M 15. 16 καὶ οὕτως οὐ (οὐ addidi: om. KM) δέξεται τὸ
 διαστατόν· ἢ μοναχῇ μόνως (μόνων K) ἢ διχῇ διαστατός (διαστατόν M) KM: om. G: καὶ
 οὕτως οὐδ' ὅπως οὖν δέξεται σῶμα. ἢ διχῇ ἢ μοναχῇ διαστατός ἔσται coniectura supple-
 verat t 17 δέξεται λόγον καθ' ὅλον ἑαυτὸν M τὸ (post ἑαυτὸ) om. KM
 18 μῆτε—μῆτε t: μὴδὲ—μῆτε G: μὴδὲ—μὴδὲ KM 19 ἢ om. (it 20 ^ἢ ἀσώ-
 ματος M 23 τοιοῦτο· ὁ (om. εἰ) G 24 πλείω K ἄλλοτε ἄλλο M μένων K
 25 σώματα δέχεται M 25. 26 ὁ τόπος ἄρα—ὧν δέχεται om. K 26 ἕτερ (h. e.
 ἕτερός) M: ἕτερόν Gt 26. 27 τῷ αὐτῷ οὖν in eras. K 27 ἐπιχειρήμα K
 δυνατὸν ante τούτῳ traic. M 28 τὸ om. t οἶνος] ὕδωρ K 28. p. 507,1 ἢ
 ἄλλῃ—γέγονεν om. M 29 οὕτω t pro ἐπιφάνεια exhibet φύσις. νεῖα (sic) K

ἡ τοῦ οἴνου γέγονεν ἐπιφάνεια ἐξεληθόντος τοῦ ὕδατος, καὶ ἡ τοῦ ἀέρος π 3
ἐξεληθόντος τοῦ οἴνου. ὥστε ἔστι καὶ ἐπιφανείας τόπος· εἰς γὰρ καὶ ὁ αὐ-
τὸς ὢν ἄλλοτε ἄλλην ἐπιφάνειαν δέχεται. ὡσαύτως δεῖξομεν ὅτι καὶ 25
γραμμῆς ἔστι τόπος. εἰ γὰρ ἔστιν ἐπιφανείας τόπος, δῆλον ὅτι καὶ τοῦ
5 πέρατος αὐτῆς ἔσται τόπος, λέγω δὲ γραμμῆς· ἐν ᾧ γὰρ πρότερον ἦν τὸ
πέρας τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος, ἐν τούτῳ ὕστερον γέγονε τὸ πέρας τῆς
ἐπιφανείας τοῦ ἀέρος, εἴτα τοῦ οἴνου, εἴτα ἄλλοτε ἄλλου· ὥστε γραμμῆς
ἔσται τόπος. ἀλλ' εἰ γραμμῆς, καὶ τοῦ πέρατος αὐτῆς, δηλονότι τοῦ ση-
μείου, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. ἀλλ' ἐπειδὴ ἕτερόν ἐστιν ὁ τόπος καὶ ἕτερον
10 τὸ ἐν τόπῳ, ἕτερον ἔσται δηλονότι καὶ ἡ στιγμή καὶ ὁ τῆς στιγμῆς τόπος 30
στιγμῆς ὢν καὶ αὐτὸς δηλονότι. τίς οὖν ἡ διαφορὰ στιγμῆς καὶ τοπικῆς
στιγμῆς, οὐδ' ἂν ἐπινοήσῃ τις· σώματος μὲν γὰρ καὶ τόπου σώματος
δυνατὸν λέγειν τινὰ διαφοράν, καὶ σῶμα ὑπάρχει ὁ τόπος, ὅτι τὸ μὲν
τῆσιν σῶμα ἁποῖόν ἐστι, τὸ δὲ ἐν τόπῳ πεποιημένον, στιγμῆς δὲ καὶ
15 τοπικῆς στιγμῆς οὐδὲ ἐπινοῆσαι διαφοράν δυνατόν. δυνατόν μὲν οὖν ἦν τὸ
αὐτὸ τοῦτο καὶ (ἐπὶ) ἐπιφανείας εἰπεῖν καὶ γραμμῆς, ἀλλ' ὥς ἐπὶ σαφεστέ-
ρου μᾶλλον αὐτὸς ἐπὶ τοῦ σημείου γυμνάζει τὸν λόγον. καὶ ἄλλως εἰ 35
στιγμῆς ἔστι τόπος, ἐπειδὴ τόπου διαφορὰ κυριώταται μὲν αἱ δύο, τὸ ἄνω
καὶ τὸ κάτω, διὰ ταύτας δὲ καὶ αἱ λοιπαὶ τέσσαρες, καὶ οὐδὲ κατ' ἐπί-
20 νοιαν ἔστι λαβεῖν ἑτέραν τόπου διαφοράν, δῆλον ὅτι καὶ ὁ τόπος τοῦ ση-
μείου κατὰ μίαν (ἂν) τῶν διαφορῶν τούτων διαφέρει, καὶ ἡ ἄνω ἔσται
φύσει ἢ κάτω φύσει· ὥστε καὶ τὸ ἐν αὐτῷ σημείῳ ἢ βαρὺ ἔσται ἢ κοῦ-
φον (τὸ γὰρ κατὰ φύσιν ἐν τῷ ἄνω τόπῳ ὑπάρχον κοῦφόν ἐστι, βαρὺ δὲ
τὸ κάτω), ἀδύνατον δὲ σημείον βαρὺ ἢ κοῦφον εἶναι· ὥστε ἀδύνατον ση- 40
25 μείου τόπον εἶναι. εἰ δὲ μὴ ἔστι σημείου τόπος, οὐδὲ γραμμῆς· τὸ γὰρ
περιέχον τι καὶ τὸ πέρας δηλονότι περιέχει τοῦ περιεχομένου, ἐπεὶ οὐδ'
ἂν αὐτὸ ἐκείνο ὅλον ὡς ὅλον περιέχοι. ὥστε εἰ μὴ ἔστι σημείου τόπος,
οὐδὲ γραμμῆς, εἰ μὴ γραμμῆς, οὐδὲ ἐπιφανείας, εἰ μὴ ταύτης, οὐδὲ σώ-
ματος, εἰ δὲ μὴ σώματος μηδὲ τινος ἄλλου τῶν φυσικῶν, σχολῇ γέ τινος
30 ἄλλου τόπος ἂν εἴη. ἔοικεν ἄρα μηδὲ ὅλως εἶναι ὁ τόπος. δευτέρῳ οὖν
τούτῳ ἐπιχειρήματα ἀνήρρηται ὁ τόπος.

*Ἐπειτα, φησίν, εἰ τῶν ὄντων ἐστὶν ὁ τόπος, ἐπειδὴ πάντα τὰ ὄντα ἢ 45

1 οἴνου] ὕδατος K 2 ὁ τόπος G 3 δεῖξομεν G 5 αὐτῆς ἔσται] αὐτὸς ἔστι K ὁ τό-
πος et τῆς γραμμῆς M 7 ὥστε καὶ γραμμῆς Gt 8. 10. 21 ἔσται] ἐστὶ K 8 ἀλλ' GKM:
καὶ t 11 διαφορὰ τῆς στιγμῆς K 11. 12 καὶ τοπικῆς (τοπικῶς compend. M) στιγμῆς KM:
om. G: καὶ τόπου στιγμῆς suppleverat t 12 οὐδὲν ἐπινοήσῃ et mox σώματα utrobique K
τόπου om. superscr. M 13 ὑπάρχει KM 15 τοπικῆς M ἐπινοήσῃ t δυνατόν διαφορὰν
traicit M οὖν om. G 16 prius ἐπὶ addidit t et, si silentio fides, K ἐπὶ φανείας M
17 σημείου] σημείου (sic) K 18 κυριώταται K μὲν αἱ KM: om. Gt 19 ταύτας (hoc
accentu) KM: ταῦτα Gt οὐδὲν KM 21 ἂν addidi post μίαν: post τούτων addit t:
om. GKM τούτων om. G διαφόροι (sic) M 22 ἢ κάτω φύσει om. K βαρὺ
ἐστὶν K 24. 25 ἀδύνατον δὲ (δὲ deleuit G²) σημείου G 25 εἶναι τόπον M 26 δη-
λονότι om. t 27 περιέχει Gt: περιέχει KM σημείον M: om. K 28 εἰ μὴ γραμμῆς
om. M 29 μηδὲ] οὐδέ K γε] τε M 31 τούτῳ] τόπῳ K 32 τὰ ὄντα πάντα Gt

www.libtool.com.cn

νοητά ἐστὶν ἡ αἰσθητά, καὶ τῶν αἰσθητῶν τὰ μὲν ἐστὶ στοιχεῖα τὰ δὲ ἐκ στοιχείων, καὶ τῶν νοητῶν πάλιν τὰ μὲν ἐστὶ στοιχεῖα τὰ δὲ ἐκ στοιχείων, ἀνάγκη καὶ τὸν τόπον ὑφ' ἑν τι τούτων πίπτειν, καὶ ἡ νοητὸν εἶναι ἡ αἰσθητόν, καὶ ὁπότερον ἂν ᾖ, ἡ στοιχεῖον εἶναι ἡ ἐκ στοιχείων. ἀδύνατον δὲ ἑν τι τούτων ὑπάρχειν τὸν τόπον· τῶν μὲν γὰρ αἰσθητῶν, λέγω δὴ τῶν φυσικῶν σωμάτων, καὶ τὰ στοιχεῖα τὰ ἐνεργεῖα ὄντα καὶ ἐν ὑποστάσει σώματά ἐστὶ καὶ αὐτά, οἷον τὰ τέσσαρά ταῦτα, δέδεικται δὲ ὅτι ἀδύνατον εἶναι τὸν τόπον σῶμα. οὐκ ἄρα τῶν αἰσθητῶν ἐστὶν ὁ τόπος, οὔτε ὡς στοιχεῖον οὔτε ὡς ἐκ στοιχείων. ἀλλ' οὐδὲ τῶν νοητῶν δυνατόν 5 εἶναι τὸν τόπον· τῶν γὰρ νοητῶν καὶ τὰ στοιχεῖα νοητά ἐστὶ (τῶν γὰρ συλλογισμῶν στοιχεῖα αἱ προτάσεις, καὶ τούτων αἱ συλλαβαί, νοητά δὲ ἄμφω· καὶ ἐπὶ τῶν νοημάτων ὡσαύτως), ταῦτα δὲ παντελῶς ἀδιάστατα κατὰ μέγεθος (οὔτε γὰρ γραμμαὶ οὔτε ἐπιφάνειαι εἰσιν οὔτε τριχῇ διέστηκεν), ὁ δὲ τόπος, εἴ γε ἐστὶ, διαστήμα ἐστίν, ἐπειδὴ καὶ διαστημάτων 15 δεκτικός· ὥστε οὐδὲ τῶν νοητῶν ὁ τόπος. | εἰ τοίνυν μήτε νοητὸς εἴη ὁ τόπος μήτε αἰσθητός, πάντα δὲ τὰ ὄντα ἡ νοητά ἐστὶν ἡ αἰσθητά, ἔοικεν ἄρα μὴ εἶναι τῶν ὄντων ὁ τόπος. εἰ δέ τις λέγοι· τί κωλύει εἶναι ὡς στοιχεῖον τῶν αἰσθητῶν μὴ ὄντα αὐτὸν σῶμα, ἐπεὶ καὶ ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος στοιχεῖα ἐστὶ τῶν αἰσθητῶν ἀσώματα ὄντα; φημί ὅτι πρῶτον μὲν 20 εἴρηται, ὅτι ἀδύνατον αὐτὸν ἀδιάστατον εἶναι διαστημάτων ὄντα χώραν, ἐπειτα διὰ τοῦ ἐξῆς ἐπιχειρήματος τετάρτου ὄντος δειχθήσεται καθόλου, ὅτι οὐ μόνον ὡς στοιχεῖον ἀδύνατον εἶναι τὸν τόπον, ἀλλὰ καὶ καθόλου κατ' οὐδὲν τῶν τῆς ἀρχῆς σημεινομένων· ἐπειδὴ γὰρ ἔδειξεν ὅτι οὐ δύναται εἶναι οὔτε στοιχεῖον οὔτε ἐκ στοιχείων, τὰ δὲ ὄντα πάντα οὐ μόνον 25 στοιχεῖα ἐστὶ καὶ ἐκ στοιχείων, ἀλλὰ καὶ ἕτερα τινὰ παρὰ ταῦτα (τὸ γὰρ ποιητικὸν καὶ τελικὸν αἷτιον οὔτε στοιχεῖα ἐστὶν οὔτε πάντως ἐκ στοιχείων, ἀλλ' ὡς ἀρχαί, ὡς εἶναι τὴν κοινοτάτην τῶν ὄντων διαίρεσιν εἰς ἀρχὰς καὶ τὰ ἐξ ἀρχῶν), ἔδειξε δὲ ὅτι ἐξ ἀρχῶν ἀδύνατον εἶναι τὸν τόπον (ἡ γὰρ νοητὸς ἐστὶ ἡ σῶμα, οὐδὲν δὲ τούτων ἐνδέχεται αὐτὸν εἶναι), νῦν οὖν βού 30 λεται δεῖξαι, ὅτι οὐδ' ὅλως ἀρχὴ τίς ἐστὶ τῶν ὄντων· καὶ αἰτία ὁ τόπος. τέσσαρα γάρ, φησί, πάντων τῶν ὄντων τὰ αἷτια, ἡ ὕλη τὸ εἶδος τὸ ποιητικὸν τὸ τελικόν, οὐδὲν δὲ τούτων δύναται εἶναι ὁ τόπος. οὐδὲν γὰρ ἐξ αὐτοῦ γίνεται, ἐκ δὲ τῆς ὕλης πάντα γίνεται, καὶ ὁ μὲν τόπος περιέχει, ἡ δὲ ὕλη περιέχεται· οὐκ ἄρα ὡς ὕλη ὁ τόπος. ἀλλ' οὐδὲ εἶδος ὁ τόπος· τὸ μὲν γὰρ εἶδος συμπληρωτικὸν ἐστὶ τῆς ἐκάστου οὐσίας, καὶ 35

2 τῶν στοιχείων priore loco Gt τῶν om. add. G² 4 ἡ στοιχεῖον ἐστὶ KM
5 et 8 τὸν om. K 8 καὶ οὐκ ἄρα K 9 ὡς (ante ἐκ) om. M 10 ἐστὶ νοητά M
11 prius αἱ om. G 13 γὰρ om. M 15 οὐδὲν τῶν M 16 prius ἡ om. Gt 17 λέγοι
Gt: λέγει KM 19 στοιχεῖα om. K 20 αὐτὸ διαστατὸν KM 21 ὄντως KM
23. 24 ὅτι οὐ δυνατόν K et fortasse primitus M 24. 26 τὰ δὲ — πάντως ἐκ στοιχείων
om. M 24 δὲ ὄντα] θέοντα K 27 ἀρχαί GKM: ἀρχὴ t τῶν ὄντων om. M
29 νοητὸς ἐστὶν K οὐδὲ τούτων M νῦν οὖν (οὖν om. M) βούλεται KM: νῦν πειρά-
ται Gt 31 γὰρ et τῶν ὄντων om. M 33 γίνεται (ex εἶναι ὁ τόπος) corr. M 33. 34 καὶ
δ — ὕλη ὁ τόπος om. M 34 οὐκ ἐστὶν ἄρα K fort. (ὡς) εἶδος, at cf. p. 509, 11

κατ' αὐτὸ ἕκαστον τῶν ὄντων χαρακτηρίζεται, καὶ τὸ ἕκστην αὐτοῦ εὐθὺς καὶ n 3^v
 ἔφθαρται (οἷον εἰδός ἐστι πυρὸς τὸ θερμὸν καὶ ξηρόν, καὶ εἰ ἕκσταίη τοῦ-
 του τὸ πῦρ, οὐκέτι μένει πῦρ, ἀλλὰ φθείρεται), ἕκστην δέ τι τοῦ οἰκείου
 καὶ κατὰ φύσιν τόπου, οὐδὲν ἡττόν ἐστι καὶ σφίξει τὸ οἰκεῖον εἶδος· τὸ
 5 γὰρ πῦρ κάτω ὄν καὶ ἄνω πῦρ ἐστὶν οὐδὲν ἡττόν, καὶ κάτω γενόμενον τοῦ
 μὲν τόπου ἑαυτοῦ ἐξέστη, τοῦ δὲ εἶδους τοῦ πυρεῖου οὐκ ἐξέστη. ὥστε
 οὐδὲ ὡς εἶδος δύναται εἶναι ὁ τόπος. ἀλλ' οὐδὲ ὡς ποιητικὸν αἴτιον·
 οὐδὲν γὰρ ὁρῶμεν ὑπὸ τόπου δημιουργούμενον. ἀλλ' οὐδὲ ὡς τελικόν, δ 20
 καὶ παραδόχον· δοκεῖ γὰρ ὡς τέλος τι καὶ ἐφετὸν εἶναι ὁ τόπος. τὸ γὰρ
 10 ἐφιέμενόν τινος βούλεται ἐκεῖνο γενέσθαι οὗ ἐφίεται, οἷον τὸ ἐφιέμενον
 ἀγαθοῦ ἀγαθὸν βούλεται γενέσθαι καὶ τὸ ἐφιέμενον ὑγείας ὑγιεινόν, οὐ-
 δὲν δὲ τῶν ἐν τόπῳ τόπος γίνεται· ὥστε οὐδὲ τελικὸν αἴτιον ὁ τόπος.
 οὐδὲν ἄρα τῶν αἰτίων δύναται εἶναι ὁ τόπος· δέδεικται δὲ ὅτι οὐδὲ τῶν
 αἰτιατῶν· ἔοικεν ἄρα μηδὲ εἶναι ὁ τόπος.
 15 Ἰσως δὲ πρὸς τοῦτο ἀπορήσειεν ἂν τις, ὅτι (εἰ) τὸ ἐφιέμενον ἀγαθοῦ ἐν 25
 ἀγαθῷ εἶναι βούλεται καὶ τὸ ἐφιέμενον ὑγείας ἐν ὑγείᾳ εἶναι βούλεται,
 ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἐφιέμενον τόπου τινὸς ἐν ἐκείνῳ εἶναι βούλεται, διὰ τί
 μὴ ὥσπερ τὸ ἀγαθὸν καὶ ἡ ὑγεία τέλος τῶν ἐφιεμένων αὐτῶν, οὕτω
 δὴ καὶ ὁ τόπος τέλος τῶν ἐν αὐτῷ γενέσθαι βουλομένων; ἡρεμῆ γοῦν
 20 ἕκαστον καὶ τῆς ἐφέσεως παύεται ἐν τῷ ἐφετῷ γενόμενον, ὥσπερ καὶ τὰ
 κατὰ τὸν τόπον κινούμενα παύεται τῆς κινήσεως ἐν τῷ κατὰ φύσιν γενό-
 μενα τόπῳ, οὗ καὶ ἐφίεται· πῶς οὖν οὐ τελικὸν αἴτιον ὁ τόπος; φημί οὖν
 πρῶτον μὲν, ὕπερ ἤδη εἴρηται. ὅτι τὰ ἐφιέμενά τινος τυχόντα αὐτοῦ 30
 ἐκεῖνό τε γίνεται κατὰ δύναμιν, ὕπερ ἐστὶ τὸ ἐφετὸν, καὶ ἐξ αὐτοῦ παρο-
 25 νομάζεται, ἴσως δὲ καὶ τοῦ αὐτοῦ κοινωνεῖ ὀνόματος (ὁ γοῦν τοῦ ἀγαθοῦ
 ἐφιέμενός τε καὶ τυχὼν ἀγαθός τέ ἐστι καὶ ὀνομάζεται, καὶ ὁ τῆς ὑγείας
 ὑγιεινός, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως), τὸ δὲ τόπου ἐφιέμενον οὔτε τόπος
 γίνεται οὔτε ἐξ αὐτοῦ παρονομάζεται· κἄν γὰρ ὁ τῆς ἀρετῆς ἐφιέμενος
 μὴ ἐξ αὐτῆς παρονομάζεται, ἀλλ' οὖν γε τρόπον τινα ἐκεῖνο γίνεται ὕπερ
 30 ἐστὶν ἡ ἀρετῇ. καὶ ἄλλως τὰ μὲν τελικὰ αἴτια ἐν αὐτοῖς ἐνθεωρεῖται 35

1 κατ' αὐτὸ KM: κατὰ τοῦτο Gt ἐκστάναι K: ἕκαστον M 2 τοῦ πυρὸς Gt
 3 οὐκέτι primitus K δέ τι] δὲ ὅτι et mox σώζειν M 5 καὶ κάτω ὄν καὶ Gt
 πῦρ (πῦρ om. K) ἐστὶν οὐδὲν ἡττόν KM: οὐδὲν ἡττόν πῦρ ἐστὶ Gt 6 τὸ δὲ εἶδος τοῦ
 περὶ οὐκ ἐξεστὶν K 7 ὡς prius om. M 7. 8 ποιητικὸν αἴτιον. οὐδὲ M 8 ἄλλου
 δὲ ὡς M 9 τι om. M 11 ἀγαθοῦ utrobique et ὑγείας K 12 ὥστε—αἴτιον ὁ τόπος
 om. M 13. 14 δέδεικται—τόπος om. M 15 εἰ addidi 16 εἶναι (post ἀγαθῷ) KM:
 γενέσθαι Gt ὑγείας K et ὑγεία KM εἶναι] εἰ καὶ M 17 δὲ om. M 18 μὴ
 GM: οὖν μὴ (K)t ἡ ὑγεία M: ἡ ὑγεία K: ὑγεία G: ὑγεία (sic) t τέλος iterat K
 αὐτῶν Kt: αὐτοῦ G: ἑαυτοῦ M 20 ἐν δὲ (δὲ delevit G²) τῷ G σφετῷ K γενο-
 μένων M τὰ om. M 21 prius κατὰ om. add. G² τὸν om. Gt 21. 22 γενόμενα
 t: γινόμενα GKM 23 ὅτι] καὶ K 24. 25 et 28 παρονομάζεται K 25. 26 ἴσως—
 ὀνομάζεται om. M 25 τὸ αὐτὸ K γοῦν K: οὖν Gt τὸ ἀγαθὸν K 26 τε καὶ
 τυχῶν K: τι καὶ τυχῶν G: τυχῶν ἐκεῖνου (om. τε καὶ) t τε καὶ ἐστὶ καὶ K
 ὑγείας K 27 ὑγιεινός K οὗ τόπος Gt 28. 29 γίνεται—ἐκεῖνο om. M 30 καὶ
 ἄλλως (KM: ἔπειτα t οὐ θεωρεῖται M

τοῖς ὧν ἐστὶ τελεῖ, ὁ δὲ τόπος πάντων τῶν ἐντὸς ἑτέρος ἐστὶν οὐδὲν ἐπι- π 3^v
κοινωνῶν τῷ πράγματι.

Ἐπειτα, φησί, καὶ ἡ Ζήνωνος ἀπορία ζητεῖ τινα λόγον καὶ
ἀπολογίαν· εἰ γὰρ πάντα τὰ ὄντα ἐν τόπῳ, ὡς ἐδόκει τισίν, ἐστὶ δὲ καὶ
5 ὁ τόπος τῶν ὄντων, καὶ ὁ τόπος ἄρα ἐν τόπῳ ἐστὶν, καὶ πάλιν ἐκεῖνος
ἐν ἄλλῳ, καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον. τοῦτο μὲν οὖν πέμπτον ἐπιχείρημα,
ἔκτον δὲ καὶ τελευταῖον τίθησι τὸ ἐκ τῶν αὐξομένων. εἰ μήτε, φησί,
σῶμα ἐνδέχεται εἶναι χωρὶς τόπου, εἴ γε τὰ ὄντα πάντα ἐν τόπῳ φασί, 40
μήτε τόπον ἐνδέχεται εἶναι κενὸν σώματος (δείκνυται γὰρ μικρὸν ὕστερον
10 ὅτι κενὸν ἀδύνατον εἶναι), τί ἐροῦμεν περὶ τῶν αὐξομένων; ὅταν γὰρ
μείζον γίνηται σῶμα αὐξομενον, τούτῳ πόθεν ὑπάρξει τόπος; πάντα γὰρ
ἤδη πεπληρωται διὰ τὸ μὴ εἶναι κενόν· ἀνάγκη οὖν μείζω γίνεσθαι καὶ
τὸν τόπον, καὶ συναύξεσθαι τῷ σώματι. πῶς οὖν ἢ πόθεν αὖξεται ὁ τό-
πος, χαλεπὸν συνιδεῖν. καὶ εἰ τὸ αὐξομενον μείζονα τόπον ἐπέχει, καὶ ὁ
15 τόπος ἐφέξει μείζονα τόπον καὶ ἐστὶ πάλιν ὁ τόπος ἐν τόπῳ, ἔπειτα καὶ 45
ὃν κατέλαβεν ἢ κενὸς ἦν πρὸ τούτου, ἢ πλήρης σώματος· ἀλλ' οὔτε
κενὸν εἶναι δυνατόν, οὔτε ἐν τῷ αὐτῷ δύο τόπους καὶ δύο σώματα εἶναι·
λείπεται τὸ προστεθεὶς τῷ ὑψημένῳ σώματι μὴ εἶναι ἐν τόπῳ, ὅπερ καὶ
αὐτὸ ἀδύνατον. εἰ οὖν αὖξεται μὲν τὰ σώματα, τόπος δὲ εἴπερ ἐστὶν, οὔτε
20 κενὸν εἶναι ἐνδέχεται οὔτε σῶμα μὴ ὃν ἐν τόπῳ, ἐν δὲ τῇ τῶν σωμάτων
αὐξήσει τούτων θάτερον ἀνάγκη συμβαίνειν, εἴκειν ἄρα μὴ εἶναι ὅλως ὁ
τόπος.

Οὐ μὲν ἀλλ' ἔχει γε ἀπορίαν, εἰ ἐστὶ, τί ἐστὶ. εἰ καὶ εἶναι 50
τόπον, φησὶν, ἀπεδείξαμεν, ἀλλ' ὁ περὶ τοῦ τί ἐστὶ λόγος ἔχει πολλὰς
25 ἀπορίας, ὡς περιύστασθαι πάλιν ἐντεῦθεν ἡμῖν τὸν λόγον εἰς τὸ μὴδ' ὅλως
αὐτὸν εἶναι.

p. 209^a4 Διαστήματα μὲν οὖν ἔχει τρία, μῆκος πλάτος βάθος,
οἷς ὁρίζεται σῶμα πᾶν. |

Διὰ μὲν οὖν τοῦ διαστήματα ἔχει τρία τὴν ἐλάττωνα πρότασιν π 4

1 τοῖς ὧν KM: ὧν Gt 1. 2 ἐπικοινωνῶν K 4 ἐν τόπῳ om. M 5 ἐστὶ]
ἐστὶ K 6 τοῦτο οὖν μὲν M 7 ἐκ τῶν om. G αὐξανομένων hic et v. 10 Kt
8 εἶναι ἐνδέχεται M φασί GK: εἶναι φασί t 9 ὕστερον] c. 6 sqq. 10 κενὸν
KM: om. Gt 11 μείζω γίνεταί K et corr. M αὐξομενον τὸ σῶμα M αὐξανό-
μενον, τοῦτο K ὁ τόπος M 12 μείζω KM: μείζονα Gt 13 καὶ] τῷ G
συναυξάνεσθαι Gt 14 χαλεπῶν t τόπον ἔχει M 15 καὶ ἐστὶ πάλιν K 17 τό-
πους δύο καὶ σώματα δύο Gt 18 λείπεται δὴ t τὸ πρὸς τὸ θέν M σώματι
KM: σῶμα Gt μὴ om. G 18. 19 καὶ αὐτὸ ἀδύνατον KM: καὶ ἀδύνατον αὐτό G:
ἀδύνατον καὶ αὐτό t 19 εἴπερ om. M 20 ἐνδέχεται] δύναται K οὔτε ἐν σῶμα
(sic) M 23 (ὁ μὲν—τί ἐστὶ om. G εἰ ἐστὶ, τί ἐστὶ om. K "Ὡστε εἰ καὶ t
24 λόγος] τόπος M 27 Διαστήματα μὲν οὖν t: διάστημα μὲν οὖν M: διάστημα. *α μὲν
οὖν (* significavi litteram rubro addendam) K 27. 28 μῆκος—πᾶν om. K 27 πλά-
τος M: καὶ πλάτος καὶ t cf. Aristoteles 29. p. 511,1 Διὰ μὲν—πᾶν om. M 29 ἔχει
τρία K: τρία ἔχειν Gt

ἔδειξε, διὰ δὲ τοῦ οἷς ὁρίζεται σῶμα πᾶν τὴν μείζονα. ἦν δὲ ἡ μὲν π 4^r
 ἐλάττων 'ὁ τόπος τριχῆ διαστατόν', ἡ δὲ μείζων 'τὸ τριχῆ διαστατόν
 σῶμα', παρήκε δὲ τὸ συμπέρασμα, ὡς προφανές (ἦν δὲ 'ὁ τόπος ἄρα 5
 σῶμα'), τὸ δὲ ἐπόμενον ἄτοπον τῷ συμπεράσματι τούτῳ, ὅπερ ἐστὶ καὶ
 5 τοῦ δευτέρου συλλογισμοῦ ὑποθετικοῦ ὄντος συμπέρασμα, τοῦτο τίθησιν
 εἰπὼν ἀδύνατον δὲ σῶμα εἶναι τὸν τόπον. ἦν δὲ ὁ ὑποθετικός τοι-
 οῦτος· εἰ ὁ τόπος σῶμα, δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ ἂν εἴη, ἀλλὰ μὴν
 ἀδύνατον δύο ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι σώματα, οὐδὲ τὸν τόπον ἄρα δυνατόν
 σῶμα εἶναι. τούτου οὖν τοῦ συλλογισμοῦ τὸ μὲν συνημμένον παρέλειψε,
 10 τὸ 'εἰ ὁ τόπος σῶμα, δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ ἂν εἴη', τὸ δὲ συμπέρασμα 10
 καὶ τὴν πρόσληψιν ἔθηκε, πρῶτον μὲν τὸ συμπέρασμα εἰπὼν ἀδύνατον
 δὲ σῶμα εἶναι τὸν τόπον, εἶτα τὴν πρόσληψιν εἰπὼν ἐν ταύτῃ γὰρ
 ἂν εἴη δύο σώματα, ὅπερ ταῦτόν ἐστι τῷ 'ἀδύνατον δὲ ἐν τῷ αὐτῷ
 δύο σώματα εἶναι'.

15 p. 209^a7 Ἐτι εἰ ἔστι σώματος τόπος καὶ χώρα.

Τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα. ὁ γὰρ αὐτὸς ἀρμύσει λόγος. ὁ αὐτός, 15
 φησί, λόγος ὁ περὶ τῆς ἀντιμεταστάσεως τῶν σωμάτων, ὃν ἐπιφέρει, ἀρ-
 μύσει εἰς τὸ δεῖξαι ὅτι, εἰ ἔστι σώματος τόπος, καὶ ἐπιφανείας ἔσται καὶ
 γραμμῆς καὶ σημείου.

20 p. 209^a12 Ὡστε εἰ μὴδὲ ταύτης ἕτερόν ἐστιν ὁ τόπος, οὐδὲ τῶν
 ἄλλων οὐδενός.

Εἰ μὴ τῆς στιγμῆς, φησὶν, ἕτερός ἐστιν ὁ τόπος, οὐδὲ γραμμῆς δη-
 λονότι οὐδὲ ἐπιφανείας οὐδὲ σώματος. πῶς δὲ οὐχ ἕτερος τῆς στιγμῆς ὁ 20
 τόπος τῆς στιγμῆς; τί γὰρ διοίσει ὁ τῆς στιγμῆς τόπος αὐτῆς τῆς στιγμῆς;
 μείζων μὲν γὰρ αὐτῆς οὐκ ἔστιν (ὅ γὰρ περιττεύει μέρει, τούτῳ μὴδὲν
 25 αὐτῆς περιέχων οὐδὲ τόπος ἐστὶ κατὰ τοῦτο), ἴσος δὲ ὢν αὐτὸ τοῦτο ἐστὶ
 στιγμή, ὥστε τὸ ὅλον μία ἔσται στιγμή. ἐφαρμόζουσι γὰρ αἱ στιγμαί· καὶ

2. 3 ὁ τόπος τριχῆ—ἦν δὲ om. M 2 εἰ δὲ μείζων K 3 παρείχε t 5 ὑποθετι-
 κοῦ ὄντος συμπέρασμα om. M 6 ἀδύνατον—τὸν τόπον om. G 8 ἀδύνατον δύο εἶναι
 ἐν τῷ αὐτῷ G 9 σῶμα εἶναι] εἶναι σῶμα M συνημμένον M 10 εἰ σῶμα ὁ τό-
 πος Gt εἴη τόπω G 12 inter. πρόσληψιν et εἰπὼν scripsit ἔθηκε sed rursus de-
 levit K 15 Ἐτι] ἔστι K εἰ KM: lemma om. hic t, sed εἴπερ ex Aristotele dederat
 in continuatione superioris lemmatis καὶ χώρα M: om. K 16 verba τὸ δεύτερον
 ἐπιχείρημα rubro scripta inter lineas textus Aristotelis G: om. t ὁ γὰρ—λόγος om. G
 ὁ (ante αὐτός) om. K 17 περὶ (incipit nova pagina) περιφέρει G 18 εἰ om. M
 σώματος (σώματα K) τόπος KM: τόπος σώματος Gt ἔσται] ἔστι K 20. 21 ἕτερόν—
 οὐδενός om. K 20 ἕτερόν ἐστιν ὁ τόπος (cf. Arist. cod. E) M: ἐστὶν ὁ τόπος ἕτερος t
 21 οὐδενός M: οὐδενός t 22 sqq. cf. Themist. p. 257,5 sqq. 23 τῆς στιγμῆς (post
 τόπος) KM: om. Gt 24 μείζων K τούτῳ (ex τοῦτο) corr. i 25 περιέγον G
 ἴσως δὲ ὃν K 26 ἔσται καὶ στιγμή K ἐφαρμόζουσαι G

γὰρ μύρια ἐπισυντεθῶσιν, οὐ ποιοῦσι μείζον τὸ ὄλον. εἰ δὲ μία ἢ στιγμή, π 4^r
οὐκ ἂν εἴη ἕτερον ἢ τοπικὴ στιγμή καὶ ἡ ἐν τόπῳ στιγμή. τὰ αὐτὰ καὶ
ἐπὶ γραμμῆς καὶ ἐπιφανείας. εἰ τοίνυν μηδενὸς τούτων ἐστὶ τόπος, οὐδὲ
σώματος ἂν εἴη· τὸ γὰρ ἐν τόπῳ ὃν καθ' ὄλον ἑαυτὸ ἐν τόπῳ ὑφείλει 25
5 εἶναι, ὥσπερ ὁ ἐν τῷ κεράμῳ οἶνος.

p. 209^a13 Τί γὰρ ἂν ποτε καὶ θείημεν εἶναι τὸν τόπον; οὔτε γὰρ
στοιχεῖον οἶόν τε εἶναι τὸν τόπον οὔτε ἐκ στοιχείων.

Τρίτον τοῦτο ἐπιχείρημα. τοιαύτην ἔχοντα φύσιν ἀντὶ τοῦ δεξι-
κῆν σωμάτων, ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν μένοντα ἀμετάβλητον καὶ μηδὲν εἰς τὴν
10 οὐσίαν τῶν σωμάτων συντελοῦντα. τοῦτο δὲ εἶπε, διότι δοκεῖ ὁ Πλάτων
τὸν τόπον τὴν ὕλην λέγειν, ὅπερ ἐφεξῆς ἐλέγξει. φυλάττοντες οὖν, φησί, 30
τὴν ἀληθῆ περὶ τοῦ τόπου ἔννοιαν, ἣν αὐτοφωῶς ἔχομεν, καὶ μὴ κατα-
χρῶμενοι τῷ ὀνόματι, χαλεπὸν ἀποδοῦναι τὸ τί ἐστὶ τοῦ τόπου.

p. 209^a18 Ἐκ δὲ τῶν νοητῶν στοιχείων οὐδὲν γίνεται μέγεθος.

15 Καὶ μὴν ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος στοιχεῖα, οὐκ αἰσθητά (τὸ γὰρ σύνθε-
τόν ἐστὶ τὸ αἰσθητόν), καὶ ὁμῶς ἐκ τῆς συνθέσεως αὐτῶν νοητῶν ὄντων
γίνεται μέγεθος· ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐδὲ ὑφέστηκέ ποτε ἐνεργείᾳ καθ' αὐτά,
περὶ δὲ τῶν ὑφέστηκόντων ὁ λόγος, ὑφέστηκε δὲ καὶ ὁ τόπος· οὐχ ἀπλῶς 35
οὖν περὶ παντὸς στοιχείου νοητοῦ φησιν, ἀλλὰ περὶ στοιχείων ἅτινα νοητῶν
20 πραγμάτων ἐστὶ στοιχεῖα, καὶ αὐτὰ δηλονότι νοητὰ ὄντα. ἐκ τούτων οὖν,
φησί, συντιθεμένων μέγεθος οὐδὲν γίνεται, οἷον ἐξ ὕδρων ἢ ἐκ προτάσεων·
νοητὸν γὰρ καὶ τὸ ἐκ τούτων, ὁ συλλογισμός.

p. 209^a18 Ἔτι δὲ καὶ τίνος ἂν τις θείη τοῖς οὖσιν αἷτιον εἶναι
τὸν τόπον;

25 Ἐπειδὴ ἐν τῇ κατασκευῇ τῶν περὶ τοῦ τόπου λόγων ἔλεγεν ὅτι με- 42
γάλην δύναμιν ἔχει ὁ τόπος, ἐν τούτῳ τῷ ἐπιχειρήματι τὸ ἐναντίον κατα-
σκευάσαι βούλεται, ὅτι οὐδὲν τοῖς οὖσι συντελεῖ· εἰς οὐδὲν γὰρ τῶν αἰτίων

1 μύρια K ἡ G: ἡ KM: εἴη t 2 εἴη] εἰ ἡ K 3 ἐπιφανείας ἀρμόζει λέγειν t μὴδὲν
ὥς K ἐστὶν ὁ τόπος M 4 ὃν om. M αὐτὸ G 4. 5 ὀφείλει εἶναι ἐν τόπῳ Gt
6 Τί—εἶναι τὸν τόπον superiori lemmati addita om. hic t 6. 7 θείημεν—στοιχείων om. K
7 οἶόν τε εἶναι τὸν τόπον οὔτε ἐκ στοιχείων M: οὔτε ἐκ στοιχείων οἶόν τε εἶναι t et Aristotelis
libri (praeter E qui εἶναι τὸν τόπον) 8 τὸ τρίτον ἐπιχείρημα rubro inter ipsa Aristotelis
verba (cf. ad p. 511,16) G qui mox τοιαύτην—φύσιν om. τοιαύτην om. superscr. K
10 ὁ om. Gt 11 τὸν om. K φυλάττοντας et mox καταχρῶμενους corrigit t, at cf. ad
p. 435,14 12 ἔνοιαν KM 13 τοῦ om. K 14 ἔτι δὲ τῶν M ubi primitus στοιχεῖον
17 καθ' αὐτό t 19 τοῦ στοιχείου M ἀλλὰ καὶ περὶ G 22 τὸ ἐκ Gt: ἐκ KM
ὁ σύλλογος K: ὁ σύλλ. M 23 τίνος ἀντισθεις K οὔσι t 25 λόγον K ἔλεγεν
p. 208^b34 26. 27 τούναντίον κατασκευάσαι M

ἀναχθῆναι δύναται. οὐτε ὡς εἶδος καὶ λόγος τῶν πραγμάτων. ἐκ π 4^r
 παραλλήλου τὸ εἶδος καὶ λόγος· οὐδὲν γὰρ ἕτερόν ἐστι τὸ εἶδος ἐκάστου 4^s
 ἢ ὁ ὁρισμός ὁ τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνων.

p. 209^a23 Ἔτι δὲ καὶ αὐτός, εἰ τῶν ὄντων ἐστί, ποῦ ἔσται;

5 Ἄλλο ἐπιχείρημα. εἰ πάντα, φησί, τὰ ὄντα ἐν τόπῳ, ἔστι δὲ τῶν
 ὄντων καὶ ὁ τόπος, καὶ ὁ τόπος ἂν ἐν τόπῳ εἴη, καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον.
 ἢ γὰρ Ζήνωνος ἀπορία ζητεῖ τινα λόγον, τουτέστι λύσιν καὶ ἀπο-
 λογίαν, ἴσως τοῦ Ζήνωνος τοῦτο ἀποροῦντος καὶ ἀναιροῦντος ἐκ τῶν ὄντων 60
 τὴν τῶν τόπων διαφορὰν διὰ τοῦ καθόλου τὸν τόπον ἀναιρεῖν, διὰ τὸ
 10 δεῖξαι ἐν τὸ ὄν ὑπάρχον· ἢ γὰρ τῶν τόπων διαφορὰ σαφῶς τὸ πλῆθος
 τῶν πραγμάτων παρίστησι. ταῦτα δὲ ἐκ στοχασμῶν φαμεν· οὐ γὰρ ἔχομεν
 εἰπεῖν σαφῶς τί βουλούμενος ὁ Ζήνων τοῦτο ἠπόρει. ἴσως δὲ καὶ τὸ ἄπει-
 ρον εἰσαγαγεῖν βουλούμενος· εἰ γὰρ ὁ τόπος ἐν τόπῳ, κακείνος ἐν ἄλλῳ
 15 δηλονότι, καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον· ὥστε ἔστι τὸ ἄπειρον. ἢ εἴ τις βού-
 λῃτο εὐγνωμόνως ἀκούειν, ἴσως ὁ Ζήνων ἀναιρῶν τὸν λόγον τὸν λέγοντα
 πάντα τὰ ὄντα ἐν τόπῳ εἶναι τοῦτο ἔλεγεν, ὅτι εἰ πάντα τὰ ὄντα ἐν τόπῳ, 65
 καὶ ὁ τόπος δὲ τῶν ὄντων, καὶ ὁ τόπος ἐν τόπῳ εἴη ἂν, κακείνος ἐν ἄλλῳ, π 4^v
 καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον· ὥστε εἰ τοῦτο ἄτοπον καὶ ἀδύνατον, οὐ πάντα
 ἄρα τὰ ὄντα ἐν τόπῳ.

20 p. 209^a26 Ἔτι ὥσπερ ἅπαν σῶμα ἐν τόπῳ, οὕτω καὶ ἐν τόπῳ
 ἅπαντι σῶμα.

Τὸ τελευταῖον ἐπιχείρημα. ἀξιώματα δὲ τὰ δύο ταῦτα προλαμβάνει, 6
 τὸ μὲν ὅτι πᾶν σῶμα ἐν τόπῳ (τοῦτο γὰρ παρὰ πάντων κοινῶς ὡμολό-
 γηται, εἴ γε καὶ τὰ ὄντα πάντα ἐν τόπῳ ἔλεγον), τὸ δὲ λαμβάνει ὡς ἀκό-
 25 λουθον, τὸ ἐν παντὶ τόπῳ σῶμα εἶναι· ὁ γὰρ τόπος πρὸς τὸ ἐν τόπῳ
 λέγεται, δεῖξει δὲ καὶ ἐφεξῆς ὅτι οὐδὲν κενόν. τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων,
 φησί, τί ἐροῦμεν περὶ τῶν αὐξομένων; τὸ γὰρ προστεθὲν σῶμα ἢ οὐκ ἔσται

1 οὔτε—πραγμάτων om. Gt οὔθ' ὡς K τῶν πραγμάτων om. K 1. 2 ἐκ
 παραλλήλου δὲ t 2 ἐκάστου G: ἐκάστου εἶδος traicit t 3 ὁ ὁρισμός Gt: ὁρισμός
 KM ὅτι τί ἦν ἐστι σημαίνων K: ὁ τὸ τί ἦν εἶναι σώματα (sic) M 4 εἰ—ἔσται
 om. K τῶν ὄντων ἐστί M: ἔστι τῶν ὄντων t, at cf. Simplic. p. 534,4 6 καὶ ὁ
 τόπος ἂν (καὶ αὐτός ἂν t) ἐν τόπῳ εἴη GKt: ἐν τόπῳ ἂν εἴη καὶ ὁ τόπος M 7 ἢ—
 λόγον om. G εἰ γὰρ M 7. 8 ζητεῖ—ἀπολογίαν om. K 8 ἀναιροῦντος ἢ
 ἐκ (?) K 9 καθόλου τῶν τόπων G 11 συνίστησι K 12. 15 τοῦτο—ὁ Ζήνων
 om. M 12 τοῦτο] τούτω K 14 δηλονότι GK: om. t ὥστε εἶναι τὸ K
 15 εὐγνωμόνως GK: ἀγνωμόνως t 18 οὐ om. G 20 ἔτι KM: ἔτι εἰ t cf. Aristoteles
 20. 21 ἐν τόπῳ, οὕτω—σῶμα om. K 21 σῶμα t: σῶμά τι M 22 τὰ om. t
 23 παρὰ πάντων KM: περὶ παντός Gt 25 παντὶ ^{τόπῳ} σῶμα K τὸ (post πρὸς)
 om. M 26 καὶ om. (Gt ἐφεξῆς c. G sqq. οὖν om. M 27 αἰρούμεν M
 οὐκ ἔστιν K

ἐν τόπῳ, ὅπερ ἀδύνατον κατὰ τοὺς τὸν τόπον εἰσάγοντας, ἢ ἐν τινι n 4^v
 προϋπάρχοντι κενῷ γέγονεν, ὅπερ καὶ αὐτὸ ἐλεγχθήσεται, ἢ ὁ τόπος 11
 γυῖται καὶ ἐκ μικροῦ μείζων γέγονεν, ὅπερ καὶ αὐτὸ γελοῖον· τίς γάρ
 ἂν ἐπινοηθεῖν τόπου αὔξεσις; ἐκ τούτων οὖν πάντων, φησὶν, οὐ μόνον τί
 5 ἐστὶν ὁ τόπος οὐχ εὗρηται, ὅπερ πρόκειται δεῖξαι, ἀλλὰ περιττὸν ἦμιν
 εἰς τὸ μηδὲ εἶναι ὅλως τὸν τόπον δεικνύναι.

p. 209+31 Ἐπεὶ δὲ τὸ μὲν καθ' αὐτὸ τὸ δὲ κατ' ἄλλο λέγεται,
 καὶ τόπος ὁ μὲν κοινός, ἐν ᾧ ἅπαντα τὰ σώματά ἐστιν. ὁ δὲ
 ἴδιος, ἐν ᾧ πρῶτον.

- 10 Ἐπειδὴ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἔλεγεν, ὅτι ἐκ τῶν ὑπαρχόντων τῷ τόπῳ 17
 οὐ τὸ αὐτὸ ἐστὶν ἀποφύνασθαι περὶ αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκ μὲν τινων ὑπαρχόντων
 αὐτῷ νομισθεῖν ἂν τὸ εἶδος ἐκάστου εἶναι ὁ τόπος, ἐκ δὲ τινων ἢ ὅλη,
 νῦν αὐτὸ τοῦτο βούλεται δεῖξαι, ἐκ τίνων μὲν ὅλη ἂν νομισθεῖν ἐκ τίνων
 δὲ εἶδος, εἴτα ἐφεξῆς διὰ πλείονων ἐπιχειρημάτων δείκνυσιν, ὅτι οὕτε ὅλη 20
 15 δύναται εἶναι οὔτε εἶδος. ἵνα οὖν δείξῃ πῶς μὲν εἶδος ἂν ὑπονοηθεῖν πῶς
 δὲ ὅλη, ὅπερ εἴωθεν αἰεὶ ποιεῖν καὶ νῦν ποιεῖ, λέγω δὴ τὰ διάφορα τοῦ
 τόπου σημαινόμενα διαιρεῖ, καὶ ἀφορίζεται τίς ὁ κυρίως τόπος καὶ περὶ
 οὗ νῦν ποιούμεθα τὸν λόγον. καὶ ἄλλως γὰρ εἴωθεν αἰεὶ τῶν ὁμωνύμων
 φωνῶν διαστέλλεσθαι τὰ διάφορα σημαινόμενα, καὶ ἀφορίζεσθαι τὸ προ-
 20 κείμενον περὶ οὗ ὁ λόγος. τοῦτο οὖν καὶ νῦν ποιεῖ ἀναγκαζόν τε ὑπάρχον
 τῷ περὶ τόπου ποιούμενῳ τὸν λόγον, καὶ ἄλλως εἰς τὸ δεῖξαι, ὅτι ἐκ τῶν 25
 ὑπαρχόντων τῷ τόπῳ ποτὲ μὲν εἶδος δόξει εἶναι, ποτὲ δὲ ὅλη· ὁ γὰρ
 κοινότερον λεγόμενος τόπος οὐκ ἔχει ἔμφασιν τοῦ νομισθῆναι ἂν εἶδος.
 ἵνα οὖν μάθωμεν ποσαυχῶς λέγεται ὁ τόπος, διαιρέσει χρῆται τοιαύτη, ὅτι
 25 ὄντος τοῦ μὲν πρῶτως τοῦ δὲ κατ' ἄλλο, καὶ ὁ τόπος ὁ μὲν τίς ἐστὶ
 πρῶτως καὶ κυριώτατα ἐκάστου, ὁ δὲ κατ' ἄλλο. οἷον λέγεται ὁ ἄνθρω-
 πος καὶ αἰσθητικὸς εἶναι, καὶ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸς, ἀλλ' αἰσθητικὸς
 μὲν κατ' ἄλλο (ἢ γὰρ ζῷον, οὐχ ἢ ἄνθρωπος), νοῦ δὲ καὶ ἐπιστήμης
 δεκτικὸς ἢ ἄνθρωπος. καὶ ἐπὶ ἄλλων πλείστων ὡσαύτως. καὶ ὁ τόπος 30
 30 οὖν ὁ μὲν τις ἐστὶ πρῶτως καὶ καθ' αὐτό, ὁ δὲ κατ' ἄλλο· λέγομαι
 γὰρ, φησὶν, ἐν τῷ οὐρανῷ εἶναι οὐ πρῶτως, ἀλλὰ κατ' ἄλλο, τῷ τὸν οὐ-
 ρανὸν πάντα τὰ ὄντα περιέχειν· οὐ γὰρ δὴ γε ἐν τῷ οὐρανῷ εἰμι, ἀλλὰ
 εἰμι μὲν ἐν τῷ ἀέρι, τῷ δὲ τὸν ἀέρα ἐν τῷ οὐρανῷ εἶναι κατὰ ἐν τῷ

1 εἰσάγοντες compend. M 2 κενῷ Gt: κενῶν K et (ex κενῶν) corr. M ἢ ὁ] εἰ οὖν K
 3 μείζων M 5 ὅπερ (ex ὅτιπερ) corr. M προέκειτο verisimilius Gt ἀλλὰ καὶ t πε-
 रिττὸν ἦμιν KM: περιττὸν Gt, at cf. p. 474,27 6 μηδὲ Gt: μηδὲν KM 7 lemma
 om. K αὐτὸ t: αὐτά M 8 δὲ M: δ' t 12 ἢ om. Gt 13. 14 μὲν ἢ ὅλη et δὲ τὸ
 εἶδος M 17. 18 περὶ οὗ] ποῦ M 19 διαστέλλεσθαι K 20 τε] τὸ M ὑπάρχων
 compend. K 21 et 22 τῷ] τῶν M 22 ὡς εἶδος Gt 23 κοινότερος G ἂν KM:
 om. Gt 26 πρῶτος K ἐκα K 28 οὐχ ἢ] οὐχὶ GK 31 οὐ ex τοῦ rasura
 factum M τῷ (ante τὸν) GK: τὸ Mt 32 τὰ ὄντα om. M 33 τῷ δὲ] τὸ δὲ K

οὐρανῷ λέγομαι εἶναι. κατ' ἄλλο οὖν ἐν τῷ οὐρανῷ εἰμι, οὐ πρώτως. π 4^v
 ὁμοίως καὶ ἐν τῷ ἀέρι λέγομαι εἶναι οὐ πρώτως, ἀλλὰ τῷ ἐν τῷδε ἢ
 τῷδε τῷ μορίῳ αὐτοῦ εἶναι. καὶ ἐν τῇ γῇ δὲ λέγομαι εἶναι οὐ πρώτως,
 ἀλλὰ τῷ ἐν μορίῳ αὐτῆς εἶναι, ὅπερ μετὰ τοῦδε τοῦ μορίου. τοῦ ἀέρος 35
 5 προσεχῶς ἐμὲ μόνον περιέχει. καὶ οὗτός ἐστιν ὁ πρώτως καὶ κυριώτατα
 ἐκάστου τόπος, ὁ προσεχῶς ἕνα ἕκαστον περιέχων μόνον καὶ ἀφορίζων
 ἀπὸ τῶν ἄλλων. ἔστιν οὖν, ὡς ὅρη περιλαβεῖν, κυρίως ὁ τόπος ὁ περιέ-
 χων προσεχῶς ἕκαστον τῶν σωμάτων. εἰ δὲ τὸ περιέχον ἕκαστον, τοῦτό
 ἐστιν ὁ τόπος, πέρας τι ἂν εἴη, φησὶν, ὁ τόπος. εἰ δὲ ὁ τόπος ἐστὶ τὸ
 10 πρώτως περατοῦν ἕκαστον καὶ ὀρίζον, δόξειεν ἂν τὸ εἶδος εἶναι ὁ τόπος.
 τοῦτο γὰρ τοῦ εἶδους ἐστὶν ἴδιον, τὸ ὀρίζειν καὶ περατοῦν ἕκαστον καὶ 40
 τῶν λοιπῶν ἀποκρίνον. ἐκ τούτων μὲν οὖν, φησί, δόξειεν ἂν εἶναι τὸ εἶδος
 ὁ ἐκάστου τόπος, ἐξ ἄλλων δὲ πάλιν ὑπαρχόντων αὐτῷ νομισθεῖν ἂν ὕλη
 εἶναι. εἰ γὰρ ἐστὶν ὁ τόπος διάστημα τι χωρητικὸν τε καὶ δεκτικὸν τῶν
 15 μεγεθῶν, δόξειεν ἂν ὕλη εἶναι. τοιοῦτον γὰρ καὶ ἡ ὕλη ἀόριστόν τι οὐσα
 διάστημα καθ' αὐτήν, ὀρίζεται δὲ ταῖς τοῦ μεγέθους ἐπιφανείαις καὶ σχή-
 μασι καὶ τοῖς ἄλλοις πάθεσιν. εἰ γὰρ τῆς σφαίρας, φησὶν, ἀφέλοιμεν τὰ
 πάθη καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὰ πέρατα, οὐδὲν ἄλλο περιλείπεται ἢ διάστημα
 τι ἀόριστον καὶ ἀπεράτωτον, τοῦτο δὲ ἐστὶν ἡ ὑγκυθεῖσα ὕλη. ἐπεὶ οὖν 45
 20 καὶ ὁ τόπος τοιοῦτόν τι δοκεῖ εἶναι (ἔστι γὰρ διάστημα τι καθ' αὐτόν
 ἀσχημάτιστον καὶ ἄπειρον, δεκτικὸν δὲ τῶν ἐσχηματισμένων καὶ πεποιω-
 μένων), καὶ ταύτῃ δόξειεν ἂν εἶναι ὕλη. οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ
 μένοντα ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν πλείονων εἶναι μεγεθῶν δεκτικὸν ἄλλοτε
 ἄλλων. τοῦτο γὰρ μάλιστα τῆς ὕλης οἰκεῖον. διὰ ταῦτα, φησί, καὶ ὁ
 25 Πλάτων ἐν τῷ Τιμαίῳ φησὶ τὸ μεταληπτικὸν καὶ τὴν χώραν ἐν καὶ ταύ-
 τὸν εἶναι, τὸ δὲ μεταληπτικὸν σημαίνει αὐτῷ τὴν ὕλην. εἰ τοίνυν ἡ
 ὕλη μεταληπτικὸν ἐστὶ, τὸ δὲ μεταληπτικὸν ἡ χώρα ἐστίν, ἡ δὲ χώρα 50
 οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν ἢ ὁ τόπος, τὴν ὕλην ἄρα ὁ Πλάτων τὸν τόπον ἔλεγεν
 εἶναι. εἰ δὲ ἐν μὲν τῷ Τιμαίῳ τὴν ὕλην ἄλλως ἐκάλεσε τὸ μεταληπτικὸν
 30 αὐτὴν ὀνομάσας, ἐν δὲ ταῖς ἀγράφοις συνουσίαις τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν
 αὐτὴν καλεῖ, οὐδὲν διαφερόμεθα, πλὴν ὅτι τὸ μεταληπτικὸν τὴν χώραν καὶ
 τὸν τόπον εἶναι φησι.

2 et 4 ἀλλὰ τὸ ἐν utrobique K 2 ἐν (ante τῷδε) om. G 2. 3 ἢ τῷδε om. M
 5 οὕτως G: οὕτως (sic) K 12 ἀποκρίνον (hoc accentu) KM: ἀποκρίνειν fort. recte Gt
 δόξειεν (ex δόξη) corr. G² 13 ὁ om. M 14 διαστήματι χωρητικὸν K 14. 15 δεκ-
 τικὸν τῶν μεγεθῶν KM: μεγεθῶν δεκτικὸν Gt 15 δόξη ἂν ἡ ὕλη M 18. 20 δια-
 στήματι utrobique K 19 post ἀόριστον iterant τι Gt 19. 20 ἐπεὶ οὖν καὶ ὁ
 τόπος KM: καὶ ὁ τόπος οὖν (om. ἐπεὶ) Gt 20 τοιοῦτός τι K αὐτόν KM:
 αὐτό Gt, at cf. v. 16 22 εἶναι ὕλη K: εἶναι ἡ ὕλη M: ἡ ὕλη Gt 23 ἕνα καὶ
 om. K μεγεθῶν om. K 24 γὰρ καὶ μάλιστα K 25 ἐν τῷ τιμαίῳ φησὶ KM:
 φησὶν ἐν τῷ τιμαίῳ Gt Τιμαίῳ p. 52 A ἐν om. K 26 τὸ μεταληπτικὸν
 σημαίνει αὐτὸ K 27 μεταληπτικὴ ἐστὶ M 29 μὲν om. M 30 ὀνομάσας
 (sic) K 31 καλεῖ αὐτήν M τὸ om. M μὲν ληπτικὸν (sic) K 32 φησι
 compend. M: φησὶ K: λέγει Gt

Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι, φησί, πάντες μόνον ἀπεφάνησαν περὶ τοῦ τόπου n 4^v
 ὅτι ἐστι, μόνος δὲ ὁ Πλάτων ἐπεχείρησεν εἰπεῖν τί ἐστι, λέγων ὅτι ἡ ὕλη
 ἐστὶν ἡ χώρα καὶ ὁ τόπος. ὁ μὲν οὖν Ἀριστοτέλης, ὡς εἴωθε, τὸ φαι- 55
 νόμενον ἐλέγχων εἰκότως ἐγκαλεῖ τῷ Πλάτῳ τὴν ὕλην τόπον εἶναι εἰπόντι, n 5^v
 5 πρόδηλον δὲ ὅτι οὐ τοῦτον τὸν τόπον περὶ οὗ νῦν ἡμεῖν ὁ λόγος, τὸν δεκτι-
 κὸν τῶν συνθέτων σωμάτων, τοῦτον ἔλεγε τὴν ὕλην ὁ Πλάτων, ἀλλὰ κατὰ
 ἀναλογίαν τῶν φυσικῶν εἰδῶν τόπον ἐκαλεῖ τὴν ὕλην, διότι ὥσπερ ἅπαν
 σῶμα ἐν τόπῳ, οὕτως ἅπαν εἶδος φυσικὸν ἐν ὕλῃ. ὥσπερ ἀμέλει καὶ
 αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης τὴν ψυχὴν τόπον εἰδῶν καλεῖ ἐν τῇ Περὶ ψυχῆς
 10 πραγματείᾳ. “καὶ εὖ δὴ” γάρ φησιν “οἱ λέγοντες τὴν ψυχὴν τόπον 5
 εἰδῶν”, καὶ τὸν νοῦν τῶν νοητῶν εἰδῶν τόπον φησίν. οὕτως οὖν καὶ ὁ
 Πλάτων τὴν ὕλην τόπον τῶν φυσικῶν εἰδῶν φησιν· εἰ γὰρ ὡς ἔχει τὰ
 ψυχικὰ εἶδη πρὸς τὴν ψυχὴν, οὕτως ἔχει καὶ τὰ φυσικὰ εἶδη πρὸς τὴν
 ὕλην, ἡ δὲ ψυχὴ τόπος τῶν ψυχικῶν εἰδῶν, καὶ ἡ ὕλη ἄρα τόπος τῶν
 15 φυσικῶν εἰδῶν ἂν εἴη, ὡς δεκτικὴ αὐτῶν καὶ ἀνευ αὐτῆς συστῆναι μὴ
 δυναμένην. ἀναλογεῖ γὰρ τὸ μὲν χωριστὸν καὶ ἐξηρημένον εἶδος πατρί,
 μητρί δὲ ἡ ὕλη, σπέρματι δὲ οἱ δημιουργικοὶ λόγοι, οἱ ἐκ τοῦ χωριστοῦ
 εἶδους ἐνδιδόμενοι εἰς τὴν ὕλην, κυήματι δὲ τὰ ἐκ τῶν λόγων τῶν δημιουρ- 10
 γικῶν ἀναβλαστάνοντα ἐν τῇ ὕλῃ φυσικὰ εἶδη. διὰ τοῦτο μῆτέρα τὴν ὕλην
 20 τιθήνην τε καὶ δεξαμενὴν ὁ Τίμαιος ἐκάλεσε, καλεῖ δὲ καὶ μεταληπτικὸν
 τὴν ὕλην, ὡς τὰ εἶδη πάντα μεταλαμβάνουσιν καὶ δεχομένην, καὶ μόνως
 μεταλαμβάνουσιν, μηδαμῶς δὲ μεταλαμβάνομένα. πῶς δὲ καὶ μέγα καὶ
 μικρὸν αὐτὴν ἐκάλει, πολλάκις εἴρηται, ὅτι ὡς δεκτικὴν τῶν ἐναντιῶν,
 πρώτη δὲ ἐναντίωσις καὶ γενικωτάτη ἡ κατὰ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν,
 25 ἐπειδὴ καὶ πρῶτον ὀγκοῦται ἡ ὕλη ποσωθεῖσα, τοῦ δὲ ποσοῦ πρώτη
 ἀντίθεσις ἡ κατὰ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν- 15
 Οὕτως οὖν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων τῷ τόπῳ δεῖξας ἐκ τίνων μὲν ὕλη ὁρίζεται
 (ἂν) εἶναι, ἐκ τίνων δὲ εἶδος, ἐφεξῆς διὰ πλειόνων ἐπιχειρημάτων δείκνυ-
 σιν, ὅτι οὔτε ὕλην δυνατόν εἶναι τὸν τόπον οὔτε εἶδος. εἰσὶ δὲ ἀριθμοῦντι
 30 τὰ πάντα ἐπιχειρήματα ὀκτώ. διὰ μὲν οὖν τοῦ πρώτου ἐπιχειρήματος
 κοινῇ λόγῳ δείκνυσιν, ὅτι οὔτε ὕλη δύναται εἶναι ὁ τόπος οὔτε εἶδος,

1 ἀπεφάνησαν K 2 ὅτι ἐστι om. M 3 ὡς om. G 4 ἐγκαλεῖν G τὴν ὕλην τὸν
 τόπον M 5 τὸν (post τοῦτον) om. t ἡμεῖν ὁ λόγος (cf. p. 521,23) M: ὁ λόγος K: ὁ λόγος
 ἡμῖν Gt 6 συνθέντων primitus M τούτων err. typogr. t 7 τὸν τόπον M
 9 ὁ om. Gt 9. 10 τὴν ψυχὴν—λέγοντες om. M 9 Περὶ ψυχῆς Γ 4 p. 429^a27
 10 εὖ δὴ GK: εὖ γε t et Simplific. p. 540,9 τὴν ψυχὴν εἶναι τόπον Aristoteles at cf.
 Simplificus 12 φησιν] καλεῖ K 13 ψυχικὰ marg. G²: φυσικὰ G 15 καὶ om. M
 17 ἡ δὲ ὕλη μητρί Gt 18 κυήματα K 18. 19 δημιουργητῶν (sic) K: δημιουργι-
 κῶν t 19 φυσικὰ εἶδη ἐν τῇ ὕλῃ K μῆτέρα κτλ. vide ad p. 5,9 20 τιθήνην
 Gt: τιθήνην KM μεταληπτικὴν KM 21 μεταλαμβάνουσιν—μόνως om. G
 22 καὶ (ante μέγα) om. Gt 23 πολλάκις velut p. 93,9 sqq. 26 ἡ ἀντίθεσις ἡ M
 27 μὲν om. M 28 ἂν addidi 29 ὕλην δυνατόν εἶναι τὸν τόπον KM: ὕλη δύναται
 εἶναι ὁ τόπος Gt δὲ KM: γάρ Gt 30 τὰ πάντα om. M

λόγῳ τοιούτῳ· ἡ ὕλη, φησί, καὶ τὸ εἶδος ἀχώριστά ἐστι τοῦ πράγματος ἢ ὅ-
 οὔπερ ἐστὶν ὕλη καὶ εἶδος, ὁ τόπος χωρίζεται τῶν πραγμάτων ὧν λέγεται 30
 εἶναι τόπος, ὁ τόπος ἄρα οὔτε εἶδος ἐστὶν οὔτε ὕλη. ὅτι γὰρ χωρίζεται τὰ
 πράγματα τῶν τόπων ἐν οἷς ἐστὶ, πρόδηλον· ἐν γὰρ τῷ τόπῳ, φησὶν,
 5 ἐνθα πρότερον ἦν ὕδωρ, ἐν τούτῳ ἐξεληθόντος τοῦ ὕδατος ἀὴρ γέγονεν,
 ὥσπερ καὶ ἐν τῷ ἀγγεῖῳ ἐν ᾧ πρότερον ἦν οἶνος, ἐν τούτῳ ἐξεληθόντος
 ὕδωρ γίνεται ἡ ἀήρ· καὶ γὰρ τὸ ἀγγεῖον, φησί, τόπος ἐστὶ μεταφορητός,
 ὥσπερ καὶ ὁ τόπος οἷον ἀγγεῖον ἀμετακίνητον. ὥσπερ οὖν τὸ ἀγγεῖον οὐ-
 δέν ἐστι τοῦ ἐν αὐτῷ, οὐχ ὕλη οὐκ εἶδος οὐχ ἕτερόν τι, διότι ὕλη μὲν
 10 καὶ εἶδος καὶ τὰ τοιαῦτα ἀχώριστα τοῦ πράγματος, ὁ δὲ κέραμος χωριστός, 35
 οὕτω δὲ φημι καθόλου καὶ ἐπὶ τόπου. τὸ δὲ δεύτερον ἐπιχείρημα μεμερισμένως
 προφέρεται· τῷ μὲν γὰρ αὐτῷ λόγῳ δείκνυσιν, ὅτι τὸ εἶδος οὐκ ἔστιν ὁ
 τόπος, εἴ γε τὸ μὲν εἶδος ἀχώριστον ὁ δὲ τόπος χωριστός, ὅτι δὲ οὐδὲ
 ὕλη ὁ τόπος, δείκνυσιν οὕτως· ὁ τόπος περιέχει τὰ ἐν τῷ τόπῳ, ἡ ὕλη
 15 περιέχεται καὶ οὐ περιέχει, ὁ τόπος ἄρα ὕλη οὐκ ἔστι. τὸ τρίτον ἐπιχεί-
 ρημα τοιούτων· ὁ τόπος ἐξωθεν ἐστὶ τοῦ πράγματος οὐ ἂν ἢ τόπος, ἢ
 ὕλη καὶ τὸ εἶδος οὐκ ἔστιν ἐξωθεν τοῦ πράγματος, ὁ τόπος ἄρα οὔτε ὕλη 30
 ἐστὶν οὔτε εἶδος. τέταρτον δι' ὑποθετικοῦ συλλογισμοῦ οὕτως· εἰ ἡ ὕλη
 καὶ τὸ εἶδος τόπος, οὐδὲν ἂν ἐφέρετο ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον (οὐδὲν γὰρ
 20 φέρεται ἐπὶ τοῦτο ἐφ' ὃ ἐστὶν, ἐστὶ δὲ ἕκαστον ἐν τῇ ἑαυτοῦ ὕλῃ καὶ πῶ
 εἶδει), ἀλλὰ μὴν πάντα φέρεται ἐπὶ τοὺς ἑαυτῶν τόπους, ἡ ὕλη ἄρα καὶ
 τὸ εἶδος τόπος οὐκ ἔστι. τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐπιχείρημα ἔστι καὶ κατηγορικῶς
 σχηματίζαντα ποιῆσαι πέμπτον συλλογισμόν οὕτως· τὰ κατὰ φύσιν κινού-
 μενα ἐπὶ τοὺς οἰκείους φέρεται τόπους, οὐδὲν τῶν κινουμένων ἐπὶ τὴν
 25 ὕλην φέρεται ἢ τὸ εἶδος, ὁ τόπος ἄρα οὔτε ὕλη ἐστὶν οὔτε εἶδος. τὸ 35
 σχῆμα τρίτον. ὅτι γὰρ οὐδὲν κινεῖται ἐπὶ τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος, προφανές·
 κινεῖται γὰρ τι ἐπὶ τοῦτο ἐφ' ὃ πρότερον οὐκ ἔστι, πᾶν δὲ τὸ εἶναι αὐτὸ
 ἐν τῇ ὕλῃ ἔχει καὶ τῷ εἶδει. ἔκτον· ἐν τῷ τόπῳ τὸ ἄνω ὑπάρχει καὶ τὸ
 κάτω, ἐφ' ὃ καὶ κινεῖται τὰ κινούμενα, ἐν τῇ ὕλῃ καὶ τῷ εἶδει οὐχ
 30 ὑπάρχει τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, ὁ τόπος ἄρα οὔτε ὕλη ἐστὶν οὔτε εἶδος.

1 τοιούτω λόγῳ Gt 2 ὁ δὲ τόπος χωρίζεται Gt 3 γὰρ GM: δὲ (K)t 4 τῷ]
 τὸ K 5 τοῦτο (sic) K 6 καὶ om. M conicias ἐξεληθόντος (τούτου) (cl. p. 522,
 14), at cf. Arist. c. 1 p. 208^b2 7 γίνεται] γὰρ compend. M μεταφορητός K
 8 ὥσπερ καὶ] οὕτως καὶ G 9 τοῦ GK: τῶν t οὐχ εἶδος K 9. 10 εἶδος
 μὲν καὶ ὕλη Gt 11 ἐπὶ τοῦ τόπου t τὸ δεύτερον (om. δὲ) Gt 12 προσφέρε-
 ται. τὸ μὲν K 13 ἀχώριστον K 13. 14 οὐδὲ ἡ ὕλη t 14 τὰ] τὸ M 15 τὸ
 om. G 16. 17 οὐ—πράγματος om. G 17 ἐστὶν KM: εἶσιν (cf. p. 523, 20) t
 ἐξωθεν KM: ἐκτός t 18 συλλόγου K εἰ om. K 19 ὁ τόπος t 20 ἐν ἐφέ-
 ρετο Gt: ἀναφέρεται KM 20 τούτω G ἐφ' ὃ GK: immo ἐν ᾧ cum t
 23 σχηματίζαντας Gt οὕτω t 23. 24 κινούμενα] φερόμενα M 25. 26 τὸ
 σχῆμα τρίτον om. M 26 ὅτι] εἰ M γὰρ] δὲ t 27 τοῦτο (ex τούτῳ) corr. G:
 ταῦτα K ἐφ' ὃ GM: ἐφῶ K: ἐν ᾧ t cf. v. 20 28 ἔκτον M: om. (sed c' in
 marg. G?) G: καὶ (scilicet confunduntur c' et καὶ compendiose scriptum; cf. ad p. 389, 1)
 K: ἔκτον ἐπιχείρημα τοιούτων t 29 ἐν δὲ τῷ (M)

ἐβόλον ἐπιχείρημα τοιούτων· εἰ τὸ εἶδος, φησὶν, ἡ ἢ ὕλη τόπος ἐστίν. n 5^r
 ἡ δὲ ὕλη καὶ τὸ εἶδος ἐν τῷ πράγματι ἐστὶ, λέγω δὴ τῷ συνθέτῳ, μετα- 40
 βάλλει δὲ τὸ πρᾶγμα ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, συγκινεῖται δηλονότι καὶ ταῦτα
 τοῖς πράγμασι καὶ συμπαραγίνεται οὐκ ἄν καὶ τὸ πρᾶγμα· ὥστε καὶ ὁ
 5 τόπος συµμεταβάλλει τοῖς πράγμασιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. πρῶτον μὲν
 οὖν ἄτοπον κινεῖσθαι τοὺς τόπους, ἔπειτα συμβήσεται τὸν τόπον ἐν τόπῳ
 εἶναι. εἰ γὰρ τὸ σύνθετον ἐν τόπῳ γίνεται ὅταν ἐνθένδε ἐκείσε μεταβαίνῃ,
 τὸ δὲ σύνθετον οὐδὲν ἑτερόν ἐστὶ παρὰ τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος, ὁ γὰρ ὅτι
 καὶ ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος ἐν τόπῳ γίνεται· ἡ δὲ ὕλη καὶ τὸ εἶδος τόπος 45
 10 ἐστίν· ὁ τόπος ἄρα ἐν τόπῳ γίνεται. ἀνάξει δὲ ὑπὸ τὸ πρῶτον σχῆμα
 τὸν συλλογισμὸν οὕτως· ὁ τόπος ἡ ὕλη ἐστὶν ἡ εἶδος, ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος
 ἐν τῷ συνθέτῳ εἰσὶν (οὐδὲν γὰρ ἑτερόν ἐστὶ τὸ σύνθετον παρὰ τὴν ὕλην
 καὶ τὸ εἶδος), τὸ σύνθετον μεταβάλλον ἀπὸ τόπου εἰς ἕτερον γίνεται τό-
 15 πον, ὁ τόπος ἄρα μεταβάλλον ἀπὸ τόπου εἰς ἕτερον γίνεται τόπον. εἰ δὲ
 15 ἄτοπον τὸν τόπον ἐν τόπῳ γίνεσθαι, ὁ τόπος ἄρα οὔτε ὕλη ἐστὶν οὔτε
 εἶδος· ταύτῃ γὰρ τῇ ὑποθέσει τὸ ἄτοπον ἠκολούθησεν. ὕψον ἐπιχείρημα· 50
 εἰ τὸ εἶδος, φησὶ, τόπος, ὅταν φθαρῇ τὸ ὕδωρ καὶ μεταβαλὼν εἰς ἀέρα,
 φθείρεται ἐξ ἀνάγκης καὶ ὁ τοῦ ὕδατος τόπος, εἴπερ τὸ εἶδος ἐστὶν ὁ τό-
 20 πος. καὶ τίς ἂν ἐπινοήσῃ φθορὰν τόπου; ὥσπερ γὰρ οὐδὲ γένεσις τόπου
 20 ἐστίν, οὕτως οὐδὲ φθορὰ τόπου ἂν εἴη. ἄλλως τε οὐδὲ ἡ αἰσθησις ὑπα-
 γορεύει ἐμφαῖναι τὸν τοῦ ὕδατος τόπον μεταβάλλοντος εἰς ἀέρα· ἐν τούτῳ
 γὰρ ἄλλο τι γέγονε σῶμα. εἰ δὲ ἡ ὕλη τόπος, ἐπειδὴ καὶ μένει ἡ αὐτὴ 55
 μεταβάλλοντος εἰς ἀέρα τοῦ ὕδατος, διὰ τί ἐν ἄλλῳ τόπῳ γίνεται εἰς ἀέρα
 μεταβάλλον τὸ ὕδωρ, καίτοι τῆς ὕλης τῆς αὐτῆς οὐσης; διὰ πάντων οὖν n 5^v
 25 τούτων δηλὸν ὅτι οὔτε ὕλη οὔτε εἶδος δύναται εἶναι ὁ τόπος.

Ἐπεὶ δὲ τὸ μὲν καθ' αὐτὸ τὸ δὲ κατ' ἄλλο λέγεται. τὸ μὲν
 καθ' αὐτὸ ἀντίκειται τῷ κατὰ συμβεβηκός, τὸ δὲ πρῶτως τῷ κατ'
 ἄλλο· ἐνταῦθα οὖν τὸ καθ' αὐτὸ ἀντὶ τοῦ πρῶτως εἶπεν. ἐπεὶ οὖν
 βούλεται ἐξομολῶσαι τῷ εἶδει τὸν τόπον, τῷ καὶ τὸν τόπον ἕκαστον περι-
 30 γράφειν καὶ περιορίζειν, ὥσπερ καὶ τὸ εἶδος, λέγεται δὲ ὁ μὲν τις κοι-
 νὸς εἶναι τόπος ὁ δὲ ἴδιος ἑκάστου, ἔστι δὲ ἡ ὁμοιότης ἡ πρὸς τὸ εἶδος 5
 οὐ κατὰ τὸν κοινὸν τόπον ἀλλὰ κατὰ τὸν ἴδιον, διὰ τοῦτο φησιν ἐπειδὴ
 τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐστὶ πρῶτως τοῦτο δὲ λέγεται, τὰ δὲ κατ' ἄλλο, καὶ ὁ
 τόπος δηλονότι ὁ μὲν ἔσται πρῶτως καὶ κυριώτατα, ὁ ἕκαστον ἰδίᾳ περιέ-

1 εἰ] ἡ K 2 ἡ δὲ KM: ἔστι δὲ ἡ (omisso ἐστὶ post πρᾶγματι) Gt 4 ἂν καὶ om.
 Themist. p. 261,8 9 τόπος om. K 10 δὲ καὶ ὑπὸ Gt πρῶτον.GKM: τέ-
 τартон t 11 ἐστὶν om. K 13 ἐγγίνεται M 14 ὁ τόπος ἄρα — τόπον om. K
 14. 15 εἰ δὲ ἄτοπον πᾶν τὸν G 17 φησιν ὁ τόπος t μεταβάλλῃ Gt 18 ἐστὶν
 om. M 19 ἐπινοήθει φθορὰ Gt 20 ἡ φθορὰ G 21 μεταβαλόντος t 22 εἰ] ἡ K
 ὁ τόπος Gt 23 τοῦ ὕδατος εἰς ἀέρα t διατὶ Gt: διότι KM 24 μεταβάλ-
 λων K 25 Ἐπεὶ —λέγεται KM: om. G: ἰστέον δὲ ὅτι t 26. 28 τὸ μὲν καθ' αὐτὸ ἀντί-
 κείται —τῷ κατ' ἄλλο om. K τῷ μὲν et τῷ δὲ πρῶτω (sic) τὸ κατ' ἄλλο M 31 τόπος
 εἶναι Gt ὁμοιότης K 34 post ἔσται πρῶτως iterat τοῦτο δὲ λέγεται ὁ δὲ (sic) κατ'
 ἄλλο καὶ δηλὸν ὅτι (sic) ὁ μὲν ἔσται (omissis 34. p. 519,1 καὶ κυριώτατα — κόσμη εἶνα) K

www.libtool.com.cn
 χων, ὁ δὲ καὶ ἄλλος, ὁ κοινός. λεγόμεθα γὰρ ἐν τῇ κόσμῳ εἶναι, διότι π 5
 ἐν τῷδε τῷ μέρει τοῦ κόσμου, καὶ ἐν τούτῳ, διότι ἐν τῇδε τῇ πόλει, καὶ
 ἐν ταύτῃ, διότι ἐν τῷδε τῷ οἴκῳ, καὶ ἐν τούτῳ, διότι ἐν τῷ μέρει τοῦ
 οἴκου τῷ προσεχῶς ἐμὲ μόνον περιέχοντι, ὥσπερ καὶ κυρίως καὶ πρώτως 10
 5 ἐστὶ τόπος ἐμός. ὁ γὰρ οἶκος καὶ ἡ πόλις καὶ ὁ κόσμος οὐ πρώτως ἐστὶ
 τόπος ἐμός, ἀλλὰ κατὰ ἄλλο. ἡ γὰρ οἰκία τόπος ἐστὶν ἐμὸς διὰ τὸ μό-
 ριον τοῦ οἴκου τὸ περιέχον με, καὶ ἡ πόλις διὰ τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπὶ τῶν
 λοιπῶν ὡσαύτως.

p. 209^b1 Εἰ δέ ἐστιν ὁ τόπος τὸ πρώτως περιέχον ἕκαστον τῶν
 10 σωμάτων, πέρας τι ἂν εἴη.

Τουτέστι τὸ πρώτως καὶ προσεχῶς ἕκαστον περιέχον, οὐχ ὁ κοινός 16
 τόπος. εἰ δὲ τὸ προσεχῶς ἕκαστον περιέχον ὁ τόπος ἐστί, πέρας τί ἐστι.
 δηλονότι ὁ τόπος· περατοῖ γὰρ τὸ ἐν αὐτῷ. τοιοῦτον δέ ἐστι καὶ τὸ εἶδος.

p. 209^b2 Ὡστε δόξειεν ἂν ὁ τόπος τὸ εἶδος εἶναι, ὃ ὀρίζεται
 15 τὸ μέγεθος καὶ ἡ ὕλη ἢ τοῦ μεγέθους· τοῦτο γὰρ ἕκαστου
 πέρας.

Τὸ μέγεθος λέγει ἂν τὸ σύνθετον, τὸ ἐξ ὕλης καὶ εἶδους. φησὶν οὖν
 ὅτι τῷ εἶδει καὶ τὸ σύνθετον ὀρίζεται· τὸ γὰρ ὠρίσθαι αὐτῷ κατὰ τὸ 20
 εἶδος ἐστὶ. καὶ ἡ ὕλη δὲ τοῦ συνθέτου ἀόριστος οὕσα καθ' αὐτὴν ὀρίζε-
 20 ται ὑπὸ τοῦ εἶδους· τὸ γὰρ εἶδος, φησί, πέρας ἐστὶ καὶ τῆς ὕλης καὶ τοῦ
 συνθέτου. εἶδος δὲ ἔοικε λέγειν νῦν τὸ κατὰ τὰ πέρατα· καὶ γὰρ τὸ διά-
 στημα ἀόριστον ὃν καθ' αὐτὸ καὶ ἀπεράτῳ περατοῦται καὶ ὀρίζεται ταῖς
 ἐπιφανείαις.

p. 209^b6 Ἦι δὲ δοκεῖ ὁ τόπος εἶναι τὸ διάστημα τοῦ μεγέθους,
 25 ἡ ὕλη· τοῦτο γὰρ ἕτερον τοῦ μεγέθους.

Τουτέστι καθὼς ὁ τόπος διάστημά τί ἐστι δεκτικὸν τοῦ μεγέθους, κατὰ
 τοῦτο ὕλη δοκεῖ εἶναι· ἐν γὰρ τῷ μεγέθει τὸ ἀόριστον διάστημα ὕλη ἐστὶ 25
 τοῦ μεγέθους. ὥσπερ γὰρ ἡ πρώτη ὕλη τῷ ἄλλοτε ἄλλα εἶδη δέχεσθαι
 ἑτέρα μὲν οὕσα παρ' αὐτὰ δείκνυται, οὐδέποτε δὲ χωρὶς εἶδους ἐστίν, οὕτω

3 διότι καὶ ἐν τῷδε τῷ οἴκῳ G 9 δέ (cf. Arist. cod. E) KM: δὴ t 9. 10 τὸ πρώτως—
 εἴη om. K 9 πρώτως Mt: πρῶτον Aristoteles 10 τι M: om. t 12. 13 εἰ δὲ τὸ—
 δηλονότι ὁ τόπος iterat G 12 ὁ (δ om. t) τόπος ἐστὶ KMt: οὐχ ὁ κοινός τόπος ἐστὶ G
 13 αὐτῷ GM: αὐτῷ (sic) K: αὐτῷ t ἐστὶ om. Gt 14 lemma habet G verba Ὡστε—
 εἶναι ad superiorem explanationem pertinere videntur, cf. Aristoteles 15. 16 καὶ ἡ ὕλη—
 πέρας om. K 17 τὸ μέγεθος δὲ λέγει t 20 φησί, πέρας ἐστὶ GM: φησι πέρας ἔχει K:
 ἐστὶ φησι, πέρας t 21 τὰ om. GK 22. 23 ταῖς ἐπιφανείαις (cf. p. 515, 16) KM: τῆς
 ἐπιφανείας G: ὑπὸ τῆς ἐπιφανείας t 24 Ἦι] εἰ (h. e. εἰ) K 24. 25 τὸ διάστημα—ἕτερον
 τοῦ μεγέθους om. K 27 ὕλη ἐστὶ] ὕλη εἶναι K 28 εἶδη] ὕλη K 29 μὲν om. Gt

www.libtool.com.cn
 ὅτι ἐστὶν ἡμεῖς καὶ μετὰ τὴν ἐκείνην γίνεσθαι τὸ μέγεθος ἐπεὶ οὐδὲν
 τί ἐστιν ἡμεῖς ὑπερβαίνοντες τὸ ἄπειρον μέγεθος· ἴσως δὲ διάστημα τὸ ἐπε-
 ραίνει τῷ ὅλῳ ἴσως· ὅπερ ὁ Πλάτων τὸ "τριπλάσιον καὶ ἑξαπλάσιον καὶ
 ἑξήκοντα" φησὶν· ὅτι τὸν ὁλόκοντα ἐστὶν ἑξήκοντα χωρὶς ὅλῳ τῷ καὶ
 ἑξαπλάσιον· οὐ καὶ τῷ ὅλῳ ἴσως ὁλόκοντα ὅλῳ ἔχει ὅλῳ πέντε· ὥστε οὐ
 γινώσκω τὸν ὁλόκοντα διάστημα ὅτι ἐν τῷ μεγέθει ὅλῳ καὶ ἑξήκοντα μέ-
 γεθος· ὅτι οὐ καὶ ὁ ὅλος διάστημα ἐστὶν ὅλῳ καὶ ὅλῳ μεγέθει
 διακρίνεται· καὶ τὰς τρεῖς ὅλῳ ὅλῳ καὶ ὅλῳ· καὶ ὥστε τὸ ἑξαπλάσιον διά-
 στημα ἑξαπλάσιον ἐστὶν τῷ μεγέθει· ὅτι τὸν ὁλόκοντα τὸν τριπλάσιον· ὅτι οὐδὲν
 καὶ ὁ ὅλος ἑξαπλάσιον τῷ ὅλῳ ἐξαρτῶνται ἐν αὐτῷ μεγέθει.

ρ. 200γ7 Ὁλοῦτο δὲ ἐστὶν τὸ περιεχόμενον ὑπὸ τοῦ εἴδους καὶ ὥρι-
 σμένου, οἷον ὑπὸ ἐπιπέδου καὶ πέρατος.

Εὐδοκίμειται γὰρ τὸ ὁρίσθαι διάστημα τῷ ἐπιπέδῳ· αὐτὸ γὰρ καθ' 35
 αὐτὸ ὁρίσθαι ἐν καὶ ἀπεράτῳ, ὅταν προσλάβῃ ἐπιφάνειαν καὶ πέρατος.
 16 τὸν δὲ ἐστὶν σχήματός τι εἶδος, ὁρίζεται καὶ εὐδοκίμειται.

ρ. 200γ9 Ὅταν γὰρ ἀφαιρεθῇ τὸ πέρατος καὶ τὰ πάθη τῆς σφαίρας,
 λείπεται οὐδὲν εἶναι παρὰ τὴν ὕλην.

Τὸ πέρατος, τούτεστιν ἡ ἐπιφάνεια καὶ τὸ σφαιρικὸν σχῆμα, τὰ πάθη.
 τούτεστιν αἱ παθητικαὶ ποιότητες, τὸ χρῶμα τὸ βάρος καὶ τὰ λοιπὰ· τούτων
 20 γὰρ ἀφαιρεθέντων καταλιμπάνεται ὁρίστος τις ὄγκος καὶ ἀπεράτῳ, ὅπερ 40
 ἐστὶν ἡ ὕλη. Ὑλὴ δὲ, ἦτοι ἡ πρώτη, ἦ, ὅπερ κάλλιον, ἡ ποσωθεῖσα, ἥτις
 ἐστὶ τὸ τριπλῆ διαστατόν, ὅπερ καθ' αὐτὸ ὁρίστος ἐστὶ καὶ ἀσχημάτιστος
 (οὐδὲν γὰρ οὔτε ὠρισμένῳ ποσῷ, οἷον διπλῆ καὶ τριπλῆ, οὔτε ἐσχημα-
 τισμένῳ ταύτῳ ἐστὶν), εἴθην ἄλλοτε ἄλλο καὶ μέγεθος καὶ σχῆμα δέχεται,
 26 τούτοις δὲ καὶ τινες ἐνόμισαν εἶναι τὴν πρώτην ὕλην.

ρ. 200δ11 Διὸ καὶ ὁ Πλάτων τὴν ὕλην καὶ τὴν χώραν τὸ αὐτὸ
 φησὶν εἶναι ἐν τῷ Τιμαίῳ.

Διὰ ταύτην οὖν, φησί, τὴν αἰτίαν, διὰ τὸ προσεοικέναι τῇ ὕλῃ τὸν 48
 τόπον, καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῷ Τιμαίῳ τὴν ὕλην ταύτην φησὶν εἶναι τὴν χώραν.

2 λέγω δὴ (iM) 4 φησιν ex. gr. Tim. p. 30A οὐποτέ (i) 7 ἄλλοτε om. G
 8 δεκτικόν M: δεκτικός (i et corr. K: δεκτικῶν primitus K καὶ (ante ὥστε)
 om. KM 9 δὲ KM: δὴ (i) 11 δ' ἐστὶ t 11. 12 ὑπὸ τοῦ εἴδους—πέρατος
 om. K 14 προσλάβῃ K 16. 17 καὶ τὰ πάθη—ὕλην om. K 17 εἶναι M:
 om. t Aristoteles 18 τὰ πάθη K: καὶ τὰ πάθη M: τὰ δὲ πάθη (i) 22 καθ' αὐτό
 (sic) t 23 διπλῆ καὶ τριπλῆ K 25 fort. τούτω εἶναι om. M τὴν πρώτην
 ὕλην om. K, ubi τούτω ἐνόμισαν εἶναι ut lemma notantur 26 lemma om. K
 28 ταύτας K οὖν om. (i) 29 φησὶ ταυτὸν (i)

www.libtool.com.cn

ἡ δὲ χώρα ὁ τόπος ἐστίν· ὥστε ταυτὸν φησιν εἶναι τὴν ὕλην τῇ τόπῳ. n 5^v
μεταληπτικὸν δὲ καλεῖ τὴν ὕλην, ὡς ἤδη εἶπον, ὡς τῶν εἰδῶν μεταλαμ-
βάνουσιν, καὶ μόνως μεταλαμβάνουσιν, οὐδαμῶς δὲ μεταλαμβανομένην.
εἵπομεν δὲ πῶς αὐτὴν καὶ χώραν καλεῖ, ὅτι κατὰ ἀναλογίαν, ὥσπερ καὶ
5 αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης τὴν ψυχὴν τόπον εἰδῶν τῶν διανοητῶν, καὶ τὸν νοῦν 50
τῶν νοητῶν.

p. 209^b13 Ἄλλον δὲ τρόπον ἐκεῖ τε λέγων τὸ μεταληπτικὸν καὶ
ἐν τοῖς λεγομένοις ἀγράφοις δόγμασιν. |

Τουτέστιν ἄλλως ἐν τῇ Τιμαίῳ τὴν ὕλην ὀνομάζων καὶ ἄλλως ἐν τοῖς n 6^v
10 ἀγράφοις δόγμασι, τουτέστιν ἐν ταῖς ἀγράφοις συνουσίαις· ἐν μὲν (γὰρ) ταῖς
ἀγράφοις συνουσίαις μέγα καὶ μικρὸν ἐκάλει τὴν ὕλην, ὡς ἐν τοῖς ἐμπρο-
σθεν ὁ Ἀριστοτέλης εἶπε, καὶ εἵπομεν διὰ τί μέγα καὶ μικρὸν ἡ ὕλη, ἐν
δὲ τῇ Τιμαίῳ τὸ μεταληπτικὸν καλεῖ τὴν ὕλην διὰ τὸ τῶν εἰδῶν με-
ταλαμβάνειν. τὰς δὲ ἀγράφους συνουσίας τοῦ Πλάτωνος αὐτὸς ὁ Ἀριστο-
15 τέλης ἀπεγράφει.

p. 209^b15 Ὅμως μέντοι τὸν τόπον καὶ τὴν χώραν τὸ αὐτὸ ἀπε-
φύνατο.

Εἰ δὲ καὶ διαφόρως, φησί, καλεῖ τὴν ὕλην, ἀλλ' οὖν τὸν τόπον καὶ
τὴν ὕλην τὸ αὐτὸ φησιν· εἰ γὰρ τὴν ὕλην χώραν φησίν, ἡ δὲ χώρα οὐδὲν
20 ἕτερόν ἐστι παρὰ τὸν τόπον, ὁῖον ὅτι ταυτὸν ἐστὶ τῇ ὕλῃ ὁ τόπος. τῶν
οὖν ἄλλων, φησί, πάντων ὅτι μὲν ἔστιν ὁ τόπος εἰπόντων, τί δὲ ἐστὶ μη-
δενός, μόνος ὁ Πλάτων τί ἐστὶν ὁ τόπος εἶρηκεν, ὅτι ἡ ὕλη. εἵπομεν δὲ
ὅτι οὐ τοιοῦτον τόπον ἔλεγεν εἶναι τὴν ὕλην, περὶ οὗ νῦν ἡμῖν ὁ λόγος,
ἀλλὰ κατὰ ἀναλογίαν, διότι ὡς ὁ τόπος τῶν σωμάτων ὁσχεῖον, οὕτω καὶ 10
25 ἡ ὕλη τῶν εἰδῶν.

p. 209^b20 Ἄλλως τε γὰρ τὴν ἀκροτάτην ἔχει θεωρίαν, καὶ χωρὶς
ἀλλήλων οὐ ῥᾶδιον αὐτὰ γινώσκειν.

Καὶ ἐντεῦθεν, φησί, τὸ χαλεπὸν τῆς τοῦ τόπου θεωρίας δείκνυται. εἴτε
γὰρ ὕλη εἴτε εἶδος ὁ τόπος μᾶλλον, χαλεπὸς ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος· εἰς γὰρ

1 ὁ om. Gt ὥστε αὐτὸν φησιν K 3 μόνον (compendio incerto) M 4 εἵπομεν
p. 516, 3 sqq. 5 διανοητικῶν M 7 τρόπον] τόπον K qui om. τὸ μεταληπτικόν—δόγ-
μασιν 10 ἐν ταῖς] ἐν τοῖς K 10. 11 ἐν μὲν ταῖς ἀγράφοις συνουσίαις KM: om. G: ἐν αὐ-
ταῖς γὰρ t 11. 12 ἐμπροσθεν ex. gr. A 4 p. 187^a17 12. 13 καὶ μικρὸν—καλεῖ τὴν
om. K 13 τὸ (ante μεταληπτικόν) om. t 16 μέντοι om. Aristoteles 18 δὲ om. G
19 τὸ αὐτό KM: ταυτό G: ταυτὸν t 20 ἐστὶ τῇ] ἔσται τῇ Gt 24 στοιχείον t 26 ἄλλως γὰρ
τε γὰρ K 26. 27 θεωρίαν—γινώσκειν om. K 26 θεωρίαν (M)t: θέαν Aristoteles 27 γινώσκειν
M: διορίζειν t 28 Εἰτα καὶ ἐντεῦθεν t 28 sqq. εἴτε γὰρ κτλ.] ex Themist. p. 260, 1 sqq.

τάς ἀρχάς ἀνείσιν, ὧν ἡ θεὰ καθ' αὐτήν τε ἀκροτάτη ἐστὶ καὶ οὐ ῥαδίᾳ, n 6⁺
καὶ διότι πειρώμεθα χωρίζοντας ἀλλήλων γινώσκειν, ἀ γινῶναι χωρὶς ἀλλή-
λων οὐχ οἶόν τε. τῶν γὰρ πρὸς τι ἡ ὕλη καὶ τὸ φυσικὸν εἶδος· ἡ τε 15
γὰρ ὕλη πρὸς εἶδος λέγεται (εἶδους γὰρ ἐστὶν ὕλη), καὶ τὸ φυσικὸν εἶδος
5 ὡσαύτως ὕλης ἐστὶν εἶδος.

p. 209^b21 Ἀλλὰ μὴν ὅτι γε ἀδύνατον ὁποτερονοῦν τούτων * * *

Ὅποτερονοῦν τούτων, τοῦ τε εἶδους καὶ τῆς ὕλης. ἐντεῦθεν οὖν 20
ἀνασκευάζει καὶ δείκνυσιν διὰ πλειόνων, ὅτι οὔτε ὕλην οὔτε εἶδος ἐνδέχεται
εἶναι τὸν τόπον. τὸ μὲν γὰρ εἶδος καὶ ἡ ὕλη οὐ χωρίζεται τοῦ
10 πράγματος. τὸ πρῶτον ἐπιχείρημα· ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος οὐ χωρίζεται
τοῦ πράγματος, ὁ τόπος χωρίζεται τοῦ πράγματος, οὔτε ὕλη ἄρα οὔτε εἶδος
ὁ τόπος. τὸ σχῆμα δεύτερον. τὴν μὲν οὖν μείζονα πρότασιν, ὡς πρόδη-
λον, οὐ κατασκευάζει, τὴν ἐλάττωνα δὲ κατασκευάζει, λέγω δὴ ὅτι ὁ τόπος
χωρίζεται τοῦ πράγματος· ἐν ᾧ γὰρ ἦν πρότερον ἀήρ, ἐξεληθόντος τούτου
15 ἄλλο τι ἐγγίνεται, ἀντιμεθισταμένων ἀλλήλοις τῶν σωμάτων· ὥστε χωρίζε- 25
ται τοῦ πράγματος ὁ τόπος.

p. 209^b27 Ὡστε οὔτε μόνιον οὔτε ξῆς, ἀλλὰ χωριστὸς ὁ τόπος
ἐκάστου ἐστίν.

Μόνιον μὲν οἶον χεῖρ ἢ ποῦς ἢ τῶν ὁμοιομερῶν τι, ξῆς δὲ ἥτοι
20 τὸ εἶδος φησὶ τὸ οὐσιῶδες, ἥτοι ἀπλῶς πᾶν εἶδος καὶ τὸ κατὰ συμβεβηχός.
τά τε γὰρ ἀχώριστα καὶ τὰ χωριστὰ συμβεβηκότα συµμεταφέρονται τῇ
πράγματι, ὁ δὲ τόπος ἀκίνητός ἐστι καὶ τῇ πράγματι οὐ συµμεταβαίνει.
ὁμοίως δὲ οὐδὲ τὸ μόνιον χωρίζεται τοῦ πράγματος, ἔστ' ἂν ἡ μόνιον· 30
χωρισθὲν γὰρ ἐξθὺς φθίρεται. ὥστε οὐδὲν τοῦ πράγματός ἐστιν ὁ τόπος.
25 δυνατὸν δὲ μόνιον ἀντὶ τοῦ στοιχειῶν ἀκούειν, οἶον τὸ εἶδος καὶ τὴν ὕλην,
ὅπερ καὶ μᾶλλον, ἵνα ἡ συμπέρασμα τὸ ὥστε οὔτε μόνιον οὔτε ξῆς
ἀντὶ τοῦ ὁτλον οὖν ὅτι οὔτε εἶδος οὔτε ὕλη ὁ τόπος· καὶ τί λέγω

3 οὐκ t 4 ἐστὶν ἡ ὕλη M 5 ὕλης ἐστὶν εἶδος KM: εἶδος ἐστὶν ὕλης Gt
6 lemma om. K: plenius exhibit ut solet t, unde supplenda verba εἶναι τὸν τόπον, οὐ
χαλεπὸν ἰδεῖν in M propter homoeoteleuton, ut videtur, omissa 7 Ὅποτερονοῦν —
τῆς ὕλης om. Mt *τοι (h. e. ἥτοι) ὁποτερονοῦν τούτων ἐστὶν τοῦ τε K 9 τὸν
τρόπον K 9. 10 οὐ χωρίζεται τοῦ πράγματος om. K 10. 11 τὸ πρῶτον ἐπι-
χείρημα — οὐ χωρίζεται τοῦ πράγματος GKM: om. t 11' οὔτε ἄρα εἶδος οὔτε ὕλη t
13 post οὐ κατασκευάζει addit λέγω δὴ ὅτι ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος οὐ χωρίζεται τοῦ πράγμα-
τος t λέγω δὴ ὅτι GKM: τὴν ὅτι t 14 πρότερον ἦν Gt 16 ὁ τόπος
om. M post τόπος addit τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ πρῶτον ἐπιχείρημα t, at cf. ad v. 10 sq.
17. 18 ἀλλὰ — ἐστὶν (sed de ἐστὶν cf. ad v. 19) om. K 18 ἐκάστου ἐστὶν M:
ἐστὶν ἐκάστου t 19 ἔστι μόνιον μὲν K 20 ἥτοι GKM: ἡ t 21 συµφέρον-
ται K 22 ἀκίνητόν Gt 25. 27 δυνατὸν — ὕλη ὁ τόπος om. K 26 ἡ
M: εἴη Gt

www.libtool.com.cn

ὕλη καὶ εἶδος; ἀλλ' οὐδ' ἕξις τις, τουτέστιν οὐδὲ συμβεβηκός ἐστί τι τοῦ π 6⁺
πράγματος, ὅτι ὁ μὲν τόπος χωρίζεται τοῦ πράγματος μετακινήθεντος,
τὰ δὲ συμβεβηκότα συμμετέρχονται αὐτῷ· καὶ γὰρ τὰ χωριστὰ συμβεβη- 35
κότα κατὰ τὸν κινουμένῳ τῷ πράγματι συμμεταβαίνουσιν, ὁ δὲ τόπος οὐ
5 συμμεταβαίνει αὐτῷ, ἀλλὰ χωρίζεται αὐτοῦ.

p. 209^b28 Καὶ γὰρ δοκεῖ τοιοῦτόν τι εἶναι ὁ τόπος, οἷον τὸ
ἀγγεῖον.

*Εἰ κατασκευάζεται ὅτι ὁ τόπος χωρίζεται τοῦ πράγματος. οὐδὲν γάρ,
φησί, διαφέρει ὁ τόπος τοῦ ἀγγείου· καὶ γὰρ τὸ ἀγγεῖον τόπος ἐστὶ μετα- 40
φορητός. ὥσπερ οὖν τοῦ ἀγγείου χωρίζεται τὸ πᾶν (ἕτερον γὰρ τοῦ
10 πράγματος προφανῶς τὸ ἀγγεῖον), οὕτω δὲ καὶ τοῦ τόπου.

p. 209^b30 Ἡ μὲν οὖν χωριστὸς τοῦ πράγματος, ταύτη μὲν οὐκ
ἐστὶ τὸ εἶδος, ἥ δὲ περιέχει, ταύτη ἕτερος τῆς ὕλης.

*Εντεῦθεν τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα μεμαρισμένως, ἐκ μὲν τῶν αὐτῶν
15 τῷ προτέρῳ δεικνύον ὅτι οὐκ εἶδος ὁ τόπος, ὅτι δὲ οὐδὲ ὕλη τῷ τὴν μὲν 45
ὕλην περιέχεσθαι, τὸν δὲ τόπον περιέχειν.

p. 209^b32 Δοκεῖ δὲ αἰεὶ τὸ ὅν που αὐτό τι εἶναι καὶ ἕτερόν τι ἐκ-
τὸς αὐτοῦ.

Τὸ τρίτον ἐπιχείρημα· ὁ τόπος ἐκτὸς τοῦ πράγματος ἑτέρου ὄντος
20 παρ' αὐτόν, ἥ ὕλη καὶ τὸ εἶδος οὐκ εἰσὶν ἐκτὸς τοῦ πράγματος οὐδὲ
ἕτερόν τι τοῦ οὗ ἐστὶν ὕλη καὶ εἶδος (οὐδὲν γὰρ ἕτερόν ἐστι τὸ
σύνθετον ἢ σύνθετος ὕλης καὶ εἶδους), ὁ τόπος ἄρα οὔτε ὕλη ἐστὶν
οὔτε εἶδος.

1 ὕλη καὶ εἶδος KM: εἶδος καὶ ὕλη Gt οὐδὲ KM: οὔτε Gt τι om. K
4 κατὰ—συμμεταβαίνουσιν GKM: συμμετέρχονται αὐτῷ, καὶ συμμεταβαίνουσι κατὰ τὸν κινου-
μένῳ τῷ πράγματι t 5 συμβαίνει G αὐτῷ om. t 6. 7 τι εἶναι—
ἀγγεῖον om. K 8 κατασκευάζεται (om. ὅτι) G οὐδὲ γάρ M 10 οὖν
om. G 12 χωριστός KM: χωριστός ἐστὶ t, at cf. Simplic. p. 544,6 12. 13 ταύ-
τη μὲν—ὕλης om. K 13 ἕτερος Mt et Aristotelis codex F: δ' ἕτερος Aristotelis
codices EGI: γε ἕτερος Simplicius l. c. 15 τῷ προτέρῳ M: τῶν προτέρων K: τοῖς
πρότερον Gt 17. 18 αὐτό—αὐτοῦ om. K 17 αὐτό τι εἶναι M: αὐτό τε εἶναι τι t
Aristoteles 18 αὐτοῦ M: αὐτοῦ εἶναι t 19 ἑτέραν (sic) M 21 οὗ ἐστὶν]
fort. οὗ εἶναι

p. 209^b33 Πλάτωνι μέντοι λεκτέον, εἰ δεῖ παρεχβάντας εἰπεῖν, ■ 6^r
διὰ τί οὐκ ἐν τόπῳ τὰ εἶδη καὶ οἱ ἀριθμοί, εἴπερ μεθεκτικὸν ὁ εἰ
τόπος;

Ἐγκαλεῖ τῷ Πλάτωνι, ὅτι εἰ τόπον φησὶ τὴν ὕλην εἶναι, συμβήσεται
5 καὶ τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰ εἶδη ἐν τόπῳ εἶναι (ἐκ παραλλήλου δὲ ταῦτόν
τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰ εἶδη). εἰ γὰρ μεθεκτικὸν τῶν εἰδῶν ἡ ὕλη, ἡ δὲ |
ὕλη τόπος, ἐν τόπῳ τὰ εἶδη ἔσονται. καίτοι οὐδὲ αὐτῷ δοκεῖ ἐν τόπῳ ■ 6^r
εἶναι τὰ εἶδη, ὥς καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἶπε· χωριστὰ γὰρ
αὐτὰ εἶναι καὶ ὁ Πλάτων βούλεται. ὥστε ἡ κακῶς τὴν ὕλην τόπον εἶπεν
10 ὁ Πλάτων, ἡ τὰ εἶδη ἀναγκάζεται ἐν τόπῳ λέγειν, ὅπερ αὐτῷ οὐ δοκεῖ.
ἐροῦμεν δὲ πρὸς Ἀριστοτέλην, ὅτι πρῶτον μὲν οὐ τῶν χωριστῶν εἰδῶν
ἔλεγεν ὁ Πλάτων τὴν ὕλην τόπον εἶναι, ἀ καὶ φησὶ μὴ εἶναι ἐν τόπῳ, οὐδὲ 5
τούτων εἶναι μεθεκτικόν, ἀλλὰ τῶν φυσικῶν· ἔπειτα εἶπομεν ὅτι καὶ τόπον
ἔλεγεν οὐ τοιοῦτον τόπον περὶ οὗ νῦν ἡμεῖς ποιοῦμεθα τὸν λόγον, ἀλλὰ
15 κατὰ ἀναλογίαν. εἶπομεν δὲ πολλάκις καὶ πῶς ἔλεγε τὰ εἶδη ἀριθμούς,
ὅτι διὰ τὸ περιοριστικὸν αὐτῶν καὶ περατωτικόν. τὸ δὲ εἰ δεῖ παρεχ-
βάντας εἰπεῖν εἶρηκε, διότι τὸ μὲν δεῖξαι ὅτι ἡ ὕλη τόπος οὐκ ἔστιν,
ἀκόλουθον ἦν τῇ προκειμένη θεωρίᾳ, τὸ μὲντοι λέγειν ὅτι εἰ τόπος εἴη ἡ
ὕλη, ἔσονται τὰ εἶδη ἐν τόπῳ, τοῦτο οὐδὲν τῷ παρόντι λόγῳ συμβαλλόμενον 10
20 ἦν, εἴτε ἐν τόπῳ εἶεν τὰ εἶδη εἴτε μὴ. δυνατόν δὲ καὶ τοῦτο ὥς εἰς τὸ
προκειμένον συντελοῦν λαβεῖν· εἰ γὰρ αὐτοπον τὸ τὰ εἶδη ἐν τόπῳ εἶναι,
ὁ γὰρ ὅτι οὐκ ἂν εἴη ἡ ὕλη τόπος.

p. 210^a2 Ἐτι πῶς ἂν φέροιτο εἰς τὸν αὐτοῦ τόπον;

Τὸ τέταρτον ἐπιχείρημα. ἐντεῦθεν γὰρ πάλιν ἡ ἀκολουθία πρὸς τὰ
25 προηγούμενα· τὰ γὰρ μεταξὺ ἐν παρεχβάσει ἦν πρὸς Πλάτωνα. εἰ ἡ ὕλη
οὖν, φησί, καὶ τὸ εἶδος τόπος, οὐδὲν ἂν ἐφέρετο ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον 15
(οὐδὲν γὰρ φέρεται ἐπὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ καὶ τὴν ὕλην· ἔστι γὰρ ἡδὲ ἐν αὐτῷ),
ἀλλὰ μὴν φέρεται πᾶν ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον, ἡ βῶλος κάτω τὸ πῦρ ἄνω,
οὐκ ἄρα ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος τόπος. τὸν αὐτὸν δὲ καὶ κατηγορικὸν ποιήσας

1. 3 εἰ δεῖ—ὁ τόπος om. K 2 εἴπερ M: εἴπερ τὸ t Aristoteles μεθεκτικὸν t: με-
θεκτὸν M 4 ὅτι (ὅτι om. G) εἰ τόπον (τόπου K) GKM: εἰ γὰρ τόπον t 6 μεθεκτικὸν
compend. K: μεθεκτὸν M 7 ὁ τόπος G 8 ἐν τοῖς om. M [ἐμπροσθεν] Γ 4 p. 203^a9

9 καὶ om. t 10 αὐτὸ K 11 ἀριστοτέλην K: ἀριστοτ. GM: ἀριστοτέλῃ t 12 φησὶ·
φῆ M: φημί G 13 εἴπειτα (sic) G post ὅτι καὶ inserit τὴν ὕλην t τὸν τόπον G
14 νῦν om. G ἡμᾶς t 19 οὐδὲ τῷ M συμβαλλόμενον K 21 συντελοῦν λαβεῖν]
συλλαβεῖν K 23 εἰς τὸν αὐτοῦ τόπον om. K αὐτοῦ libri 25 παρεχβάσει (sic) K
25. 26 εἰ ἡ ὕλη οὖν M: ἡ ὕλη οὖν K: εἰ δὲ ἡ ὕλη οὖν G: εἰ δὲ ἡ ὕλη ἦν t 26 τόπος
G: ὁ τόπος t: om. KM, at cf. p. 517, 19 26. 27 ἐφέρετο—οὐδὲν γὰρ iterat K
27 οὐδὲ M αὐτοῦ t: αὐτοῦ GKM ἡδὲ] εἶδη G

ἔχεις τὸ πέμπτον ἐπιχείρημα· ἐπὶ τὸν αὐτῶν τόπον πάντα φέρεται, ἐπὶ τῇ 6
τῇ. ὕλην καὶ τὸ εἶδος οὐδὲν φέρεται, ὁ τόπος ἄρα οὔτε ὕλη ἐστὶν οὔτε
εἶδος.

p. 210^a3 Ἀδύνατον γὰρ οὐ μὴ κίνησις μηδὲ τὸ ἄνω καὶ κάτω
5 ἐστὶ, τόπον εἶναι.

Τοῦτο ἔκτον ἐπιχείρημα, ἅμα δὲ καὶ κατασκευὴ τοῦτου τε τοῦ ἐπι- 21
χειρήματος καὶ τοῦ πρὸ αὐτοῦ. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα· ἐν τῷ τόπῳ
τὸ ἄνω ὑπάρχει καὶ τὸ κάτω, ἐν τῇ ὕλῃ καὶ τῷ εἶδει οὔτε τὸ ἄνω ἐστὶν
οὔτε τὸ κάτω, ὁ τόπος ἄρα οὔτε ὕλη ἐστὶν οὔτε εἶδος. τὸ δὲ ἀδύνατον
10 γὰρ οὐ μὴ κίνησις κατασκευὴ ἀμφοτέρων τῶν ἐπιχειρημάτων· ἐν ᾧ
γὰρ μὴ ἔστι κίνησις, ἐν τούτῳ οὔτε τὸ ἄνω ἔσται καὶ τὸ κάτω οὔτε
φείροιο ἂν τι ἐπὶ τοῦτο, ἐν δὲ τῷ εἶδει καὶ τῇ ὕλῃ κίνησις οὐκ ἔστιν, 25
ὥστε οὔτε φέρεται τι ἐπὶ ταῦτα οὔτε τὸ ἄνω ἐστὶν ἐν τούτοις καὶ τὸ κάτω.
ὥστε ζητητέος ἐν τούτοις ὁ τόπος, ἐν οἷς δηλονότι κίνησις ἐστὶ, καὶ
15 ἐν οἷς τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω.

p. 210^a5 Εἰ δὲ ἐν αὐτῷ ὁ τόπος (δεῖ· γὰρ, εἴπερ ἡ μορφή καὶ ἡ
ὕλη), ἔσται ὁ τόπος ἐν τόπῳ.

Ἑβδομον ἐπιχείρημα· εἰ τὸ εἶδος καὶ ἡ ὕλη τόπος, ἐν τῷ πράγματι 31
δὲ ἐστὶν ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος, καὶ ὁ τόπος ἄρα ἐν τῷ πράγματι ἐστὶν. διὰ
20 οὖν μεταβάλλῃ κατὰ τόπον τὸ πρᾶγμα, τουτέστι τὸ ἐξ ὕλης καὶ εἶδους, καὶ
ἐξ ἄλλου τόπου ἄλλον καταλαμβάνῃ τόπον, συµμεταβάλλει αὐτῷ δηλονότι
κατὰ ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος· οὐ γὰρ ἂν ἦ τὸ σύνθετον, ἐκεῖ καὶ τὰ συντι-
θέντα ἀπλᾶ ἐξ ἀνάγκης. ὥστε εἰ τὸ ὅλον ἐν τόπῳ γίνεται, καὶ ἡ ὕλη καὶ 35
τὸ εἶδος ἐξ ἀνάγκης· ταῦτα δὲ ἐστὶν ὁ τόπος· ὁ τόπος ἄρα ἐν τόπῳ γί-
25 νεται. ὥστε τοῦ τόπου ἔσται τόπος.

1 αὐτῶν libri πάντα om. superscr. K 2 οὐδὲ φέρεται M 4 οὐ] οὐ K
4. 5 μηδὲ—εἶναι om. K 4 καὶ Mt: ἡ Aristoteles 6 δὲ om. M 7 τῷ]
τὸ t 9 τῷ κάτω primitus G 11 ἔστι om. K ἔσται] ἔστι K 12 τι
om. K τῇ ὕλῃ καὶ τῷ εἶδει K 14 ζητητέον K ἐν τούτοις GK Mt: ἐν τοιού-
τοις Aristotelis libri 14. 15 ἐν οἷς δηλονότι—κάτω om. K 16 lemma om. K
δὲ M: δ' t αὐτῷ Mt: αὐτῷ (ex αὐτῷ correctum) Aristotelis codices EG ἡ μορ-
φή καὶ ἡ M: ἡ μορφή ἢ ἡ Simplic. p. 548, 7: ἡ μορφή ἢ t et Aristotelis vulgata
18 Τὸ ἑβδομον Gt 19 ἐστὶν om. M ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος KM: τὸ εἶδος καὶ ἡ
ὕλη Gt 20 μεταβάλλῃ G 21 ἐξ om. G 22 ἡ GKM: εἴη t τὸ σύνθετον
KM: σύνθε G: τὰ σύνθετα t 22. 23 συντιθέντα correxit (cf. ad p. 418, 24) t: συντε-
θέντα KM: σύνθετα G 23 ἀνάγκης GKM: ἀνάγκης· οὐ γὰρ μένουσιν δεῖ ἐν τῷ αὐτῷ,
ἀλλὰ τῷ πράγματι συγκαθοῦνται καὶ συµμεταβάλλουσιν t 24 ὁ τόπος priore loco om. G
25 ἔσται] ἔστι K ὁ τόπος in Aristotelis textu dederat G, hic vero articulum cum
ceteris libris omisit

Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι, φησί, πάντες μόνον ἀπεφύγαντο περὶ τοῦ τόπου π 4^v
 ὅτι ἔστι, μόνος δὲ ὁ Πλάτων ἐπεχείρησεν εἰπεῖν τί ἔστι, λέγων ὅτι ἡ ὕλη
 ἐστὶν ἡ χώρα καὶ ὁ τόπος. ὁ μὲν οὖν Ἀριστοτέλης, ὡς εἶωθε, τὸ φαι- α
 νόμενον ἐλέγχων εἰκότως ἐγκαλεῖ τῷ Πλάτῳ τὴν ὕλην τόπον εἶναι εἰπόντι, π 5^v
 5 πρόδηλον δὲ ἔστι οὐ τοῦτον τὸν τόπον περὶ οὗ νῦν ἡμῖν ὁ λόγος, τὸν δεκτι-
 κὸν τῶν συνθέτων σωμάτων, τοῦτον ἔλεγε τὴν ὕλην ὁ Πλάτων, ἀλλὰ κατὰ
 ἀναλογίαν τῶν φυσικῶν εἰδῶν τόπον ἐκαλεῖ τὴν ὕλην, διότι ὥσπερ ἅπαν
 σῶμα ἐν τόπῳ, οὕτως ἅπαν εἶδος φυσικὸν ἐν ὕλῃ. ὥσπερ ἀμέλει καὶ
 αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης τὴν ψυχὴν τόπον εἰδῶν καλεῖ ἐν τῇ Περὶ ψυχῆς
 10 πραγματείᾳ. “καὶ εὖ δὴ” γὰρ φησιν “οἱ λέγοντες τὴν ψυχὴν τόπον ε
 εἰδῶν”, καὶ τὸν νοῦν τῶν νοητῶν εἰδῶν τόπον φησίν. οὕτως οὖν καὶ ὁ
 Πλάτων τὴν ὕλην τόπον τῶν φυσικῶν εἰδῶν φησιν· εἰ γὰρ ὡς ἔχει τὰ
 ψυχικὰ εἶδη πρὸς τὴν ψυχὴν, οὕτως ἔχει καὶ τὰ φυσικὰ εἶδη πρὸς τὴν
 ὕλην, ἡ δὲ ψυχὴ τόπος τῶν ψυχικῶν εἰδῶν, καὶ ἡ ὕλη ἅρα τόπος τῶν
 15 φυσικῶν εἰδῶν ἂν εἴη, ὡς δεκτικὴ αὐτῶν καὶ ἄνευ αὐτῆς συστήναι μὴ
 δυναμένων. ἀναλογεῖ γὰρ τὸ μὲν χωριστὸν καὶ ἐξηρημένον εἶδος πατρί,
 μητρὶ δὲ ἡ ὕλη, σπέρματι δὲ οἱ δημιουργικοὶ λόγοι, οἱ ἐκ τοῦ χωριστοῦ
 εἶδους ἐνδιδόμενοι εἰς τὴν ὕλην, κυήματι δὲ τὰ ἐκ τῶν λόγων τῶν δημιουρ- 10
 γικῶν ἀναβλαστάνοντα ἐν τῇ ὕλῃ φυσικὰ εἶδη. διὰ τοῦτο μητέρα τὴν ὕλην
 20 τιθήνην τε καὶ δεξαμενὴν ὁ Τίμαιος ἐκάλεσε, καλεῖ δὲ καὶ μεταληπτικὸν
 τὴν ὕλην, ὡς τὰ εἶδη πάντα μεταλαμβάνουσιν καὶ δεχομένην, καὶ μόνως
 μεταλαμβάνουσιν, μηδαμῶς δὲ μεταλαμβάνομένην. πῶς δὲ καὶ μέγα καὶ
 μικρὸν αὐτὴν ἐκαλεῖ, πολλάκις εἴρηται, ὅτι ὡς δεκτικὴν τῶν ἐναντίων,
 πρώτη δὲ ἐναντίωσις καὶ γενικωτάτη ἡ κατὰ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν,
 25 ἐπειδὴ καὶ πρῶτον ὀγκοῦται ἡ ὕλη ποσωθεῖσα, τοῦ δὲ ποσοῦ πρώτη
 ἀντίθεσις ἡ κατὰ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν- 15

Οὕτως οὖν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων τῷ τόπῳ δεῖξας ἐκ τίνων μὲν ὕλη ὁφείειν
 (ἂν) εἶναι, ἐκ τίνων δὲ εἶδος, ἐφεξῆς διὰ πλειόνων ἐπιχειρημάτων δείκνυ-
 σιν, ὅτι οὔτε ὕλην δυνατόν εἶναι τὸν τόπον οὔτε εἶδος. εἰσὶ δὲ ἀριθμοῦντι
 30 τὰ πάντα ἐπιχειρήματα ὁκτώ. διὰ μὲν οὖν τοῦ πρώτου ἐπιχειρήματος
 κοινῇ λόγῳ δείκνυσιν, ὅτι οὔτε ὕλη δύναται εἶναι ὁ τόπος οὔτε εἶδος,

1 ἀπεφύγαντο K 2 ὅτι ἔστι om. M 3 ὡς om. G 4 ἐγκαλεῖν G τὴν ὕλην τὸν
 τόπον M 5 τὸν (post τοῦτον) om. t ἡμῖν ὁ λόγος (cf. p. 521,23) M: ὁ λόγος K: ὁ λόγος
 ἡμῖν Gt 6 συνθέντων primitus M τούτων err. typogr. t 7 τὸν τόπον M
 9 ὁ om. Gt 9. 10 τὴν ψυχὴν—λέγοντες om. M 9 Περὶ ψυχῆς Γ 4 p. 429^a27
 10 εὖ δὴ GK: εὖ γε t et Simplic. p. 540,9 τὴν ψυχὴν εἶναι τόπον Aristoteles at cf.
 Simplicius 12 φησιν] καλεῖ K 13 ψυχικὰ marg. G²: φυσικὰ G 15 καὶ om. M
 17 ἡ δὲ ὕλη μητρὶ Gt 18 κυήματα K 18. 19 δημιουργικῶν (sic) K: δημιουργι-

κῶν t 19 φυσικὰ εἶδη ἐν τῇ ὕλῃ K μητέρα κτλ. vide ad p. 5,9 20 τιθήνην
 Gt: τιθήνην KM μεταληπτικὴν KM 21 μεταλαμβάνουσιν—μόνως om. G
 22 καὶ (ante μέγα) om. Gt 23 πολλάκις velut p. 93,9 sqq. 26 ἡ ἀντίθεσις ἡ M
 27 μὲν om. M 28 ἂν addidi 29 ὕλην δυνατόν εἶναι τὸν τόπον KM: ὕλη δύναται
 εἶναι ὁ τόπος Gt δὲ KM: γὰρ Gt 30 τὰ πάντα om. M

λόγῳ τοιούτῳ· ἡ ὕλη, φησί, καὶ τὸ εἶδος ἀχώριστα ἐστὶ τοῦ πράγματος π 5
οὐπερ ἐστὶν ὕλη καὶ εἶδος, ὁ τόπος χωρίζεται τῶν πραγμάτων ὧν λέγεται 20
εἶναι τόπος, ὁ τόπος ἄρα οὔτε εἶδος ἐστὶν οὔτε ὕλη. ὅτι γὰρ χωρίζεται τὰ
πράγματα τῶν τόπων ἐν οἷς ἐστὶ, πρόδηλον· ἐν γὰρ τῷ τόπῳ, φησὶν,
5 ἐνθα πρότερον ἦν ὕδωρ, ἐν τούτῳ ἐξεληθόντος τοῦ ὕδατος ἀὴρ γέγονεν,
ὥσπερ καὶ ἐν τῷ ἀγγεῖῳ ἐν ᾧ πρότερον ἦν οἶνος, ἐν τούτῳ ἐξεληθόντος
ὕδωρ γίνεται ἡ ἀήρ· καὶ γὰρ τὸ ἀγγεῖον, φησί, τόπος ἐστὶ μεταφορητός,
ὥσπερ καὶ ὁ τόπος οἶον ἀγγεῖον ἀμετακίνητον. ὥσπερ οὖν τὸ ἀγγεῖον οὐ-
δὲν ἐστὶ τοῦ ἐν αὐτῷ, οὐχ ὕλη οὐκ εἶδος οὐχ ἕτερόν τι, διότι ὕλη μὲν
10 καὶ εἶδος καὶ τὰ τοιαῦτα ἀχώριστα τοῦ πράγματος, ὁ δὲ κέραμος χωριστός, 25
οὕτω δὴ φημι καθόλου καὶ ἐπὶ τόπου. τὸ δὲ δεύτερον ἐπιχείρημα μεμερισμένως
προφέρεται· τῷ μὲν γὰρ αὐτῷ λόγῳ δείκνυσιν, ὅτι τὸ εἶδος οὐκ ἔστιν ὁ
τόπος, εἰ γε τὸ μὲν εἶδος ἀχώριστον ὁ δὲ τόπος χωριστός, ὅτι δὲ οὐδὲ
ὕλη ὁ τόπος, δείκνυσιν οὕτως· ὁ τόπος περιέχει τὰ ἐν τῷ τόπῳ, ἡ ὕλη
15 περιέχεται καὶ οὐ περιέχει, ὁ τόπος ἄρα ὕλη οὐκ ἔστι. τὸ τρίτον ἐπιχεί-
ρημα τοιούτων· ὁ τόπος ἔξωθεν ἐστὶ τοῦ πράγματος οὐ ἂν ἢ τόπος, ἢ
ὕλη καὶ τὸ εἶδος οὐκ ἔστιν ἔξωθεν τοῦ πράγματος, ὁ τόπος ἄρα οὔτε ὕλη 30
ἐστὶν οὔτε εἶδος. τέταρτον δι' ὑποθετικοῦ συλλογισμοῦ οὕτως· εἰ ἡ ὕλη
καὶ τὸ εἶδος τόπος, οὐδὲν ἂν ἐφέρετο ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον (οὐδὲν γὰρ
20 φέρεται ἐπὶ τοῦτο ἐφ' ὃ ἔστιν, ἔστι δὲ ἕκαστον ἐν τῇ ἑαυτοῦ ὕλῃ καὶ πῶ
εἶδει), ἀλλὰ μὴν πάντα φέρεται ἐπὶ τοὺς ἑαυτῶν τόπους, ἡ ὕλη ἄρα καὶ
τὸ εἶδος τόπος οὐκ ἔστι. τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐπιχείρημα ἔστι καὶ κατηγορικῶς
σχηματίζαντα ποιῆσαι πέμπτον συλλογισμόν οὕτως· τὰ κατὰ φύσιν κινού-
μενα ἐπὶ τοὺς οἰκείους φέρεται τόπους, οὐδὲν τῶν κινουμένων ἐπὶ τὴν
25 ὕλην φέρεται ἢ τὸ εἶδος, ὁ τόπος ἄρα οὔτε ὕλη ἐστὶν οὔτε εἶδος. τὸ 35
σχῆμα τρίτον. ὅτι γὰρ οὐδὲν κινεῖται ἐπὶ τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος, προφανές·
κινεῖται γὰρ τι ἐπὶ τοῦτο ἐφ' ὃ πρότερον οὐκ ἔστι, πᾶν δὲ τὸ εἶναι αὐτὸ
ἐν τῇ ὕλῃ ἔχει καὶ τῷ εἶδει. ἔχτον· ἐν τῷ τόπῳ τὸ ἄνω ὑπάρχει καὶ τὸ
κάτω, ἐφ' ὃ καὶ κινεῖται τὰ κινούμενα, ἐν τῇ ὕλῃ καὶ τῷ εἶδει οὐχ
30 ὑπάρχει τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, ὁ τόπος ἄρα οὔτε ὕλη ἐστὶν οὔτε εἶδος.

1 τοιούτω λόγῳ Gt 2 ὁ δὲ τόπος χωρίζεται Gt 3 γὰρ GM: δὲ (K)t 4 τῷ
τὸ K 5 τοῦτο (sic) K 6 καὶ om. M conicias ἐξεληθόντος (τούτου) (cl. p. 522,
14), at cf. Arist. c. 1 p. 208^b2 7 γίνεται] γὰρ compend. M μετάφορητός K
8 ὥσπερ καὶ] οὕτως καὶ G 9 τοῦ GKM: τῶν t οὐχ εἶδος K 9. 10 εἶδος
μὲν καὶ ὕλη Gt 11 ἐπὶ τοῦ τόπου t τὸ δεύτερον (om. δὲ) Gt 12 προσφέρε-
ται. τὸ μὲν K 13 ἀχώριστον K 13. 14 οὐδὲ ἡ ὕλη t 14 τὰ] τὸ M 15 τὸ
om. G 16. 17 οὐ—πράγματος om. G 17 ἐστὶν KM: εἰσὶν (cf. p. 523, 20) t
ἔξωθεν KM: ἐκτός t 18 συλλόγου K εἰ om. K 19 ὁ τόπος t 20 ἂν ἐφέ-
ρετο Gt: ἀναφέρεται KM 20 τοῦτω G ἐφ' ὃ GKM: immo ἐν ᾧ cum t
23 σχηματίζαντας Gt οὕτω t 23. 24 κινούμενα] φερόμενα M 25. 26 τὸ
σχῆμα τρίτον om. M 26 ὅτι] εἰ M γὰρ] δὲ t 27 τοῦτο (ex τούτῳ) corr. G:
ταῦτα K ἐφ' ὃ GM: ἐφ' ᾧ K: ἐν ᾧ t cf. v. 20 28 ἔχτον M: om. (sed c' in
marg. G?) G: καὶ (scilicet confunduntur c' et καὶ compendiose scriptum; cf. ad p. 389, 1)
K: ἔχτον ἐπιχείρημα τοιούτων t 29 ἐν δὲ τῷ (K)

ἔβδομον ἐπιχείρημα τοιοῦτον· εἰ τὸ εἶδος, φησὶν, ἡ ἢ ὕλη τόπος ἐστίν, ἢ 5^ο
 ἡ δὲ ὕλη καὶ τὸ εἶδος ἐν τῷ πράγματι ἐστὶ, λέγω δὴ τῷ συνθέτῳ, μετα- 40
 βάλλει δὲ τὸ πρᾶγμα ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, συγχινεῖται δηλονότι καὶ ταῦτα
 τοῖς πράγμασι καὶ συμπαραγίνεται οὕτως ἄν καὶ τὸ πρᾶγμα· ὥστε καὶ ὁ
 5 τόπος συµμεταβάλλει τοῖς πράγμασιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. πρῶτον μὲν
 οὖν ἄτοπον κινεῖσθαι τοὺς τόπους, ἔπειτα συµβήσεται τὸν τόπον ἐν τόπῳ
 εἶναι. εἰ γὰρ τὸ σύνθετον ἐν τόπῳ γίνεται ὅταν ἐνθένδε ἐκείσε μεταβαίνει, ἡ
 τὸ δὲ σύνθετον οὐδὲν ἕτερόν ἐστι παρὰ τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος, ὁτλον δὲ
 καὶ ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος ἐν τόπῳ γίνεται· ἡ δὲ ὕλη καὶ τὸ εἶδος τόπος 45
 10 ἐστίν· ὁ τόπος ἄρα ἐν τόπῳ γίνεται. ἀνάξεις δὲ ὑπὸ τὸ πρῶτον σχῆμα
 τὸν συλλογισμὸν οὕτως· ὁ τόπος ἡ ὕλη ἐστίν ἡ εἶδος, ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος
 ἐν τῷ συνθέτῳ εἰσὶν (οὐδὲν γὰρ ἕτερόν ἐστι τὸ σύνθετον παρὰ τὴν ὕλην
 καὶ τὸ εἶδος), τὸ σύνθετον μεταβάλλον ἀπὸ τόπου εἰς ἕτερον γίνεται τό-
 15 πον, ὁ τόπος ἄρα μεταβάλλον ἀπὸ τόπου εἰς ἕτερον γίνεται τόπον. εἰ δὲ
 ἄτοπον τὸν τόπον ἐν τόπῳ γίνεσθαι, ὁ τόπος ἄρα οὔτε ὕλη ἐστὶν οὔτε
 εἶδος· ταύτῃ γὰρ τῇ ὑποθέσει τὸ ἄτοπον ἠκολούθησεν. ὁ γὰρ ἐπιχείρημα· 50
 εἰ τὸ εἶδος, φησὶ, τόπος, ὅταν φθαρῇ τὸ ὕδωρ καὶ μεταβάλλῃ εἰς ἀέρα,
 φθείρεται ἐξ ἀνάγκης καὶ ὁ τοῦ ὕδατος τόπος, εἴπερ τὸ εἶδος ἐστὶν ὁ τό-
 20 πος. καὶ τίς ἄν ἐπινοήσῃ φθορὰν τόπου; ὥσπερ γὰρ οὐδὲ γενέσεις τόπου
 ἐστίν, οὕτως οὐδὲ φθορὰ τόπου ἄν εἴη. ἄλλως τε οὐδὲ ἡ αἰσθησις ὑπα-
 γορεύει ἐφθάρθαι τὸν τοῦ ὕδατος τόπον μεταβάλλοντος εἰς ἀέρα· ἐν τούτῳ
 γὰρ ἄλλο τι γέγονε σῶμα. εἰ δὲ ἡ ὕλη τόπος, ἐπειδὴ καὶ μένει ἡ αὐτὴ 55
 μεταβάλλοντος εἰς ἀέρα τοῦ ὕδατος, διὰ τί ἐν ἄλλῳ τόπῳ γίνεται εἰς ἀέρα
 μεταβάλλον τὸ ὕδωρ, καίτοι τῆς ὕλης τῆς αὐτῆς οὐσης; διὰ πάντων οὖν ἢ 5^ο
 25 τούτων ὁτλον δὲ οὔτε ὕλη οὔτε εἶδος δύναται εἶναι ὁ τόπος.

Ἐπεὶ δὲ τὸ μὲν καθ' αὐτὸ τὸ δὲ κατ' ἄλλο λέγεται. τὸ μὲν
 καθ' αὐτὸ ἀντίκειται τῷ κατὰ συµβεβηκός, τὸ δὲ πρῶτως τῷ κατ'
 ἄλλο· ἐνταῦθα οὖν τὸ καθ' αὐτὸ ἀντὶ τοῦ πρῶτως εἶπεν. ἐπεὶ οὖν
 βούλεται ἐξομοιωθῆαι τῷ εἶδει τὸν τόπον, τῷ καὶ τὸν τόπον ἕκαστον περι-
 30 γράφειν καὶ περιορίζειν, ὥσπερ καὶ τὸ εἶδος, λέγεται δὲ ὁ μὲν τις κοι-
 νὸς εἶναι τόπος ὁ δὲ ἴδιος ἐκάστου, ἐστὶ δὲ ἡ ὁμοιότης ἡ πρὸς τὸ εἶδος 5
 οὐ κατὰ τὸν κοινὸν τόπον ἀλλὰ κατὰ τὸν ἴδιον, διὰ τοῦτο φησὶν ἐπειδὴ
 τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐστὶ πρῶτως τοῦτο δὲ λέγεται, τὰ δὲ κατ' ἄλλο, καὶ ὁ
 τόπος δηλονότι ὁ μὲν ἔσται πρῶτως καὶ κυριώτατα, ὁ ἕκαστον ἰδίᾳ περιέ-

1 εἰ] ἡ K 2 ἡ δὲ KM: ἐστὶ δὲ ἡ (omisso ἐστὶ post πράγματι) Gt 4 ἄν καὶ om.
 Themist. p. 261,8 9 τόπος om. K 10 δὲ καὶ ὑπὸ Gt πρῶτον.GKM: τέ-
 τартон t 11 ἐστὶν om. K 13 ἐγγίνεται M 14 ὁ τόπος ἄρα — τόπον om. K
 14. 15 εἰ δὲ ἄτοπον πᾶν τὸν G 17 φησὶν ὁ τόπος t μεταβάλλῃ Gt 18 ἐστὶν
 om. M 19 ἐπινοήθει φθορὰ Gt 20 ἡ φθορὰ G 21 μεταβάλλοντος t 22 εἰ] ἡ K
 ὁ τόπος Gt 23 τοῦ ὕδατος εἰς ἀέρα t διατὶ Gt: διότι KM 24 μεταβάλ-
 λων K 26 Ἐπεὶ — λέγεται KM: om. G: ἰστέον δὲ ἐστὶ t 26. 28 τὸ μὲν καθ' αὐτὸ ἀντί-
 κείται — τῷ κατ' ἄλλο om. K τῷ μὲν et τῷ δὲ πρῶτω (sic) τὸ κατ' ἄλλο M 31 τόπος
 εἶναι Gt ὁμοιότης K 34 post ἔσται πρῶτως iterat τοῦτο δὲ λέγεται ὁ δὲ (sic) κατ'
 ἄλλο καὶ ὁτλον δὲ (sic) ὁ μὲν ἔσται (omissis 34. p. 519,1 καὶ κυριώτατα — κόσμῳ εἶναι) K

www.libtool.com.cn

χων, ὁ δὲ κατ' ἄλλο, ὁ κοινός. λεγόμεθα γὰρ ἐν τῷ κόσμῳ εἶναι, διότι π 5
ἐν τῷδε τῷ μέρει τοῦ κόσμου, καὶ ἐν τούτῳ, διότι ἐν τῇδε τῇ πόλει, καὶ
ἐν ταύτῃ, διότι ἐν τῷδε τῷ οἴκῳ, καὶ ἐν τούτῳ, διότι ἐν τῷ μέρει τοῦ
οἴκου τῷ προσεχῶς ἐμὲ μόνον περιέχοντι, ὥσπερ καὶ κυρίως καὶ πρώτως 10
ἔστι τόπος ἐμός. ὁ γὰρ οἶκος καὶ ἡ πόλις καὶ ὁ κόσμος οὐ πρώτως ἐστὶ
τόπος ἐμός, ἀλλὰ κατὰ ἄλλο. ἡ γὰρ οἰκία τόπος ἐστὶν ἐμὸς διὰ τὸ μό-
ριον τοῦ οἴκου τὸ περιέχον με, καὶ ἡ πόλις διὰ τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπὶ τῶν
λοιπῶν ὡσαύτως.

p. 209^b1 Εἰ δέ ἐστιν ὁ τόπος τὸ πρώτως περιέχον ἕκαστον τῶν
10 σωμάτων, πέρασ τι ἂν εἴη.

Τουτέστι τὸ πρώτως καὶ προσεχῶς ἕκαστον περιέχον, οὐχ ὁ κοινός 16
τόπος. εἰ δὲ τὸ προσεχῶς ἕκαστον περιέχον ὁ τόπος ἐστί, πέρασ τί ἐστι.
δηλονότι ὁ τόπος· περατοῖ γὰρ τὸ ἐν αὐτῷ. τοιοῦτον δέ ἐστι καὶ τὸ εἶδος.

p. 209^b2 Ὡστε δόξειεν ἂν ὁ τόπος τὸ εἶδος εἶναι, ὃ ὀρίζεται
15 τὸ μέγεθος καὶ ἡ ὕλη ἡ τοῦ μεγέθους· τοῦτο γὰρ ἕκαστου
πέρασ.

Τὸ μέγεθος λέγει ἂν τὸ σύνθετον, τὸ ἐξ ὕλης καὶ εἶδους. φησὶν οὖν
ὅτι τῷ εἶδει καὶ τὸ σύνθετον ὀρίζεται· τὸ γὰρ ὠρίσθαι αὐτῷ κατὰ τὸ 20
εἶδος ἐστὶ. καὶ ἡ ὕλη δὲ τοῦ συνθέτου ἀόριστος οὖσα καθ' αὐτὴν ὀρίζε-
ται ὑπὸ τοῦ εἶδους· τὸ γὰρ εἶδος, φησί, πέρασ ἐστὶ καὶ τῆς ὕλης καὶ τοῦ
20 συνθέτου. εἶδος δὲ ἔοικε λέγειν νῦν τὸ κατὰ τὰ πέρατα· καὶ γὰρ τὸ διά-
στημα ἀόριστον ὃν καθ' αὐτὸ καὶ ἀπεράτῳ περατοῦται καὶ ὀρίζεται ταῖς
ἐπιφανείαις.

p. 209^b6 Ἦι δὲ δοκεῖ ὁ τόπος εἶναι τὸ διάστημα τοῦ μεγέθους,
25 ἡ ὕλη· τοῦτο γὰρ ἕτερον τοῦ μεγέθους.

Τουτέστι καθὼς ὁ τόπος διάστημά τί ἐστι δεκτικὸν τοῦ μεγέθους, κατὰ
τοῦτο ὕλη δοκεῖ εἶναι· ἐν γὰρ τῷ μεγέθει τὸ ἀόριστον διάστημα ὕλη ἐστὶ 26
τοῦ μεγέθους. ὥσπερ γὰρ ἡ πρώτη ὕλη τῷ ἄλλοτε ἄλλα εἶδη δέχεσθαι
ἑτέρα μὲν οὖσα παρ' αὐτὰ δείκνυται, οὐδέποτε δὲ χωρὶς εἶδους ἐστίν, οὕτω

3 διότι καὶ ἐν τῷδε τῷ οἴκῳ G 9 δέ (cf. Arist. cod. E) KM: δὴ t 9. 10 τὸ πρώτως—
εἴη om. K 9 πρώτως Mt: πρῶτον Aristoteles 10 τι M: om. t 12. 13 εἰ δὲ τὸ—
δηλονότι ὁ τόπος iterat G 12 ὁ (δ om. t) τόπος ἐστὶ KMt: οὐχ ὁ κοινός τόπος ἐστὶ G
13 αὐτῷ (GM: αὐτῷ (sic) K: αὐτῷ t ἐστὶ om. Gt 14 lemma habet G verba Ὡστε—
εἶναι ad superiorem explanationem pertinere videntur, cf. Aristoteles 15. 16 καὶ ἡ ὕλη—
πέρασ om. K 17 τὸ μέγεθος δὲ λέγει t 20 φησί, πέρασ ἐστὶ GM: φησι πέρασ ἔχει K:
ἐστὶ φησι, πέρασ t 21 τὰ om. GK 22. 23 ταῖς ἐπιφανείαις (cf. p. 515, 16) KM: τῆς
ἐπιφανείας G: ὑπὸ τῆς ἐπιφανείας t 24 Ἦι] *i (h. e. ei) K 24. 25 τὸ διάστημα—ἕτερον
τοῦ μεγέθους om. K 27 ὕλη ἐστὶ] ὕλη εἶναι K 28 εἶδη] ὕλη K 29 μὲν om. Gt

φῆμι ἐπειδὴ ποτὲ μὲν μείζον ποτὲ δὲ ἑλαττον γίνεται τὸ μέγεθος, ἕτερόν η 5
 τί ἐστὶν αὐτῷ ὑποκείμενον, τὸ ἀπλῶς μέγεθος, λέγω δὲ διάστημα τι ἀόρι-
 στον τῷ ἰδίῳ λόγῳ, ὅπερ ὁ Πλάτων τὸ "πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως κινού-
 μένον" φησιν. ἀλλὰ τοῦτο οὐδέποτε ἐστὶν εὑρεῖν χωρὶς ὁρου τινὸς καὶ
 5 πέρατος, εἰ καὶ τῷ ἰδίῳ λόγῳ οὐδένα ὁρον ἔχει οὐδὲ πέρας. ὥσπερ οὖν
 τοῦτο τὸ ἀόριστον διάστημα ὕλη ὃν τῶν μεγεθῶν ἄλλοτε ἄλλο δέχεται μέ- 30
 γεθος, οὕτω δὲ καὶ ὁ τόπος διάστημα ἐστὶν ἄλλοτε ἄλλων μεγεθῶν
 δεκτικόν, καὶ ταύτῃ ὕλη δόξειεν ἂν εἶναι· καὶ ὥσπερ τὸ ἀόριστον διά-
 στημα ἕτερόν ἐστι τοῦ μεγέθους, οἷον τοῦ διπλήχους ἢ τριπλήχους, οὕτω δὲ
 10 καὶ ὁ τόπος ἕτερος τῶν ἐγγινομένων ἐν αὐτῷ μεγεθῶν.

p. 209^b7 Τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ περιεχόμενον ὑπὸ τοῦ εἶδους καὶ ὠρι-
 σμένον, οἷον ὑπὸ ἐπιπέδου καὶ πέρατος.

Εἰδοποιεῖται γὰρ τὸ ἀόριστον διάστημα τῷ ἐπιπέδῳ· αὐτὸ γὰρ καὶ 35
 αὐτὸ ἀόριστον ὃν καὶ ἀπεράτῳ, δταν προσλάβῃ ἐπιφάνειαν καὶ πέρας,
 15 τοῦτο δὲ ἐστὶ σχήματός τι εἶδος, ὀρίζεται καὶ εἰδοποιεῖται.

p. 209^b9 Ὅταν γὰρ ἀφαιρεθῇ τὸ πέρας καὶ τὰ πάθη τῆς σφαίρας,
 λείπεται οὐδὲν εἶναι παρὰ τὴν ὕλην.

Τὸ πέρας, τουτέστιν ἡ ἐπιφάνεια καὶ τὸ σφαιρικὸν σχῆμα, τὰ πάθη,
 τουτέστιν αἱ παθητικαὶ ποιότητες, τὸ χρῶμα τὸ βάρος καὶ τὰ λοιπά· τούτων
 20 γὰρ ἀφαιρεθέντων καταλιμπάνεται ἀόριστός τις ὄγκος καὶ ἀπεράτῳ, ὅπερ 40
 ἐστὶν ἡ ὕλη. Ὑλὴ δέ, ἥτοι ἡ πρώτη, ἥ, ὅπερ καλλίων, ἡ προσωθεῖσα, ἥτις
 ἐστὶ τὸ τριχῇ διαστατόν, ὅπερ καθ' αὐτὸ ἀόριστόν ἐστι καὶ ἀσχημάτιστον
 (οὐδενὶ γὰρ οὕτε ὠρισμένῳ ποσῷ, οἷον διπλήχει ἢ τριπλήχει, οὕτε ἀσχημα-
 τισμένῳ ταύτόν ἐστιν), θθεν ἄλλοτε ἄλλο καὶ μέγεθος καὶ σχῆμα δέχεται,
 25 τοῦτο δὲ καὶ τινες ἐνόμισαν εἶναι τὴν πρώτην ὕλην.

p. 209^b11 Διὸ καὶ ὁ Πλάτων τὴν ὕλην καὶ τὴν χώραν τὸ αὐτό
 φησιν εἶναι ἐν τῷ Τιμαίῳ.

Διὰ ταύτην οὖν, φησὶ τὴν αἰτίαν, διὰ τὸ προσεικέναι τῇ ὕλῃ τὸν 48
 τόπον, καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῷ Τιμαίῳ τὴν ὕλην ταύτόν φησιν εἶναι τῇ χώρᾳ.

2 λέγω δὲ GM 4 φησιν ex. gr. Tim. p. 30A οὐποτε Gt 7 ἄλλοτε om. G
 8 δεκτικόν Mt: δεκτικός G et corr. K: δεκτικῶν primitus K καὶ (ante ὥσπερ)
 om. KM 9 δὲ KM: δὲ Gt 11 δ' ἐστὶ t 11. 12 ὑπὸ τοῦ εἶδους—πέρατος
 om. K 14 προσλάβοι K 16. 17 καὶ τὰ πάθη—ὕλην om. K 17 εἶναι M:
 om. t Aristoteles 18 τὰ πάθη K: καὶ τὰ πάθη M: τὰ δὲ πάθη Gt 22 καθ' αὐτό
 (sic) t 23 διπλήχει ἢ τριπλήχει K 25 fort. τούτω εἶναι om. M τὴν πρώτην
 ὕλην om. K, ubi τοῦτο—ἐνόμισαν εἶναι ut lemma notantur 26 lemma om. K
 28 ταύτας K οὖν om. (it 29 φησὶ ταυτόν (it

www.libtool.com.cn

ἡ δὲ χώρα ὁ τόπος ἐστίν· ὥστε ταυτόν φησιν εἶναι τὴν ὕλην τῷ τόπῳ. ^{π 5}
μεταληπτικὸν δὲ καλεῖ τὴν ὕλην, ὡς ἤδη εἶπον, ὡς τῶν εἰδῶν μεταλαμ-
βάνουσιν, καὶ μόνως μεταλαμβάνουσιν, οὐδαμῶς δὲ μεταλαμβάνουσιν.
εἵπομεν δὲ πῶς αὐτὴν καὶ χώραν καλεῖ, ὅτι κατὰ ἀναλογίαν, ὥσπερ καὶ
⁵ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης τὴν ψυχὴν τόπον εἰδῶν τῶν διανοητῶν, καὶ τὸν νοῦν ⁵⁰
τῶν νοητῶν.

p. 209^b13 Ἄλλον δὲ τρόπον ἔχει τε λέγων τὸ μεταληπτικὸν καὶ
ἐν τοῖς λεγομένοις ἀγράφοις δόγμασιν. |

Τούτεστιν ἄλλως ἐν τῷ Τιμαίῳ τὴν ὕλην ὀνομάζων καὶ ἄλλως ἐν τοῖς ^{π 6}
¹⁰ ἀγράφοις δόγμασι, τούτεστιν ἐν ταῖς ἀγράφοις συνουσίαις· ἐν μὲν (γὰρ) ταῖς
ἀγράφοις συνουσίαις μέγα καὶ μικρὸν ἐκάλει τὴν ὕλην, ὡς ἐν τοῖς ἐμπρο-
σθεν ὁ Ἀριστοτέλης εἶπε, καὶ εἵπομεν διὰ τί μέγα καὶ μικρὸν ἡ ὕλη, ἐν
δὲ τῷ Τιμαίῳ τὸ μεταληπτικὸν καλεῖ τὴν ὕλην διὰ τὸ τῶν εἰδῶν με-
ταλαμβάνειν. τὰς δὲ ἀγράφους συνουσίας τοῦ Πλάτωνος αὐτὸς ὁ Ἀριστο-
¹⁵ τέλης ἀπεγράφει. 5

p. 209^b15 Ὅμως μέντοι τὸν τόπον καὶ τὴν χώραν τὸ αὐτὸ ἀπε-
φάνηται.

Εἰ δὲ καὶ διαφόρως, φησί, καλεῖ τὴν ὕλην, ἀλλ' οὖν τὸν τόπον καὶ
τὴν ὕλην τὸ αὐτὸ φησιν· εἰ γὰρ τὴν ὕλην χώραν φησίν, ἡ δὲ χώρα οὐδὲν
²⁰ ἕτερόν ἐστι παρὰ τὸν τόπον, ὁῖον ὅτι ταυτόν ἐστι τῇ ὕλῃ ὁ τόπος. τῶν
οὖν ἄλλων, φησί, πάντων ὅτι μὲν ἔστιν ὁ τόπος εἰπόντων, τί δὲ ἐστι μη-
δενός, μόνος ὁ Πλάτων τί ἐστιν ὁ τόπος εἰρηκεν, ὅτι ἡ ὕλη. εἵπομεν δὲ
ὅτι οὐ τοιοῦτον τόπον ἔλεγεν εἶναι τὴν ὕλην. περὶ οὗ νῦν ἡμῖν ὁ λόγος,
ἀλλὰ κατὰ ἀναλογίαν, διότι ὡς ὁ τόπος τῶν σωμάτων δοχεῖον, οὕτω καὶ ¹⁰
²⁵ ἡ ὕλη τῶν εἰδῶν.

p. 209^b20 Ἄλλως τε γὰρ τὴν ἀκροτάτην ἔχει θεωρίαν, καὶ χωρὶς
ἀλλήλων οὐ ῥᾶδιον αὐτὰ γνωρίζειν.

Καὶ ἐντεῦθεν, φησί, τὸ χαλεπὸν τῆς τοῦ τόπου θεωρίας δεικνύται. εἴτε
γὰρ ὕλη εἴτε εἶδος ὁ τόπος μάλλον, χαλεπὸς ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος· εἰς γὰρ

1 ὁ om. Gt ὥστε αὐτόν φησιν K 3 μόνον (compendio incerto) M 4 εἵπομεν
p. 516,3 sqq. 5 διανοητικῶν M 7 τρόπον] τόπον K qui om. τὸ μεταληπτικὸν—δόγ-
μασιν 10 ἐν ταῖς] ἐν τοῖς K 10. 11 ἐν μὲν ταῖς ἀγράφοις συνουσίαις KM: om. G: ἐν αὐ-
ταῖς γὰρ t 11. 12 ἐμπροσθεν ex. gr. A 4 p. 187*17 12. 13 καὶ μικρὸν—καλεῖ τὴν
om. K 13 τὸ (ante μεταληπτικὸν) om. t 16 μέντοι om. Aristoteles 18 δὲ om. G
19 τὸ αὐτό KM: ταυτό G: ταυτόν t 20 ἐστι τῇ] ἐστὶ τῇ Gt 24 στοιχεῖον t 26 ἄλλως γὰρ
τε γὰρ K 26. 27 θεωρίαν—γνωρίζειν om. K 26 θεωρίαν (M)t: θέαν Aristoteles 27 γνωρίζειν
M: διορίζειν t 28 Εἴτα καὶ ἐντεῦθεν t 28 sqq. εἴτε γὰρ κτλ.] ex Themist. p. 260,1 sqq.

τάς ἀρχάς ἀνεισιν, ὧν ἡ θεὰ καθ' αὐτήν τε ἀκροτάτη ἐστὶ καὶ οὐ ῥηδία, π 6¹
καὶ διότι πειρώμεθα χωρίζοντες ἀλλήλων γινώσκειν, ἀ γινῶναι χωρὶς ἀλλή-
λων οὐχ οἶόν τε. τῶν γὰρ πρὸς τι ἡ ὕλη καὶ τὸ φυσικὸν εἶδος· ἡ τε 15
γὰρ ὕλη πρὸς εἶδος λέγεται (εἶδους γὰρ ἐστὶν ὕλη), καὶ τὸ φυσικὸν εἶδος
5 ὡσαύτως ὕλης ἐστὶν εἶδος.

p. 209b21 Ἀλλὰ μὴν ὅτι γε ἀδύνατον ὁποτερονοῦν τούτων * * *

Ὅποτερονοῦν τούτων, τοῦ τε εἶδους καὶ τῆς ὕλης. ἐντεῦθεν οὖν 20
ἀνασχευάζει καὶ δείκνυσιν διὰ πλειόνων, ὅτι οὔτε ὕλην οὔτε εἶδος ἐνδέχεται
εἶναι τὸν τόπον. τὸ μὲν γὰρ εἶδος καὶ ἡ ὕλη οὐ χωρίζεται τοῦ
10 πράγματος. τὸ πρῶτον ἐπιχείρημα· ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος οὐ χωρίζεται
τοῦ πράγματος, ὁ τόπος χωρίζεται τοῦ πράγματος, οὔτε ὕλη ἄρα οὔτε εἶδος
ὁ τόπος. τὸ σχῆμα δεύτερον. τὴν μὲν οὖν μείζονα πρότασιν, ὡς πρόδη-
λον, οὐ κατασχευάζει, τὴν ἐλάττωνα δὲ κατασχευάζει, λέγω δὴ ὅτι ὁ τόπος
χωρίζεται τοῦ πράγματος· ἐν ᾧ γὰρ ἦν πρότερον ἄτῃρ, ἐξεληθόντος τούτου
15 ἄλλο τι ἐγγίνεται, ἀντιμεθισταμένων ἀλλήλοις τῶν σωματίων· ὥστε χωρίζε- 25
ται τοῦ πράγματος ὁ τόπος.

p. 209b27 Ὡστε οὔτε μόνιον οὔτε ἕξις, ἀλλὰ χωριστὸς ὁ τόπος
ἐκάστου ἐστίν.

Μόνιον μὲν οἶον χεῖρ ἢ ποὺς ἢ τῶν ὁμοιομερῶν τι, ἕξις δὲ ἥτοι
20 τὸ εἶδος φησὶ τὸ οὐσιῶδες, ἥτοι ἀπλῶς πᾶν εἶδος καὶ τὸ κατὰ συμβεβηχός.
τά τε γὰρ ἀχώριστα καὶ τὰ χωριστὰ συμβεβηκότα συμμεταφέρονται τῷ
πράγματι, ὁ δὲ τόπος ἀκίνητός ἐστι καὶ τῷ πράγματι οὐ συμμεταβαίνει.
ὁμοίως δὲ οὐδὲ τὸ μόνιον χωρίζεται τοῦ πράγματος, ἔστ' ἂν ἡ μόνιον· 30
χωρισθὲν γὰρ εὐθὺς φθείρεται. ὥστε οὐδὲν τοῦ πράγματός ἐστιν ὁ τόπος.
25 δυνατὸν δὲ μόνιον ἀντὶ τοῦ στοιχεῖον ἀκούειν, οἶον τὸ εἶδος καὶ τὴν ὕλην,
ὅπερ καὶ μᾶλλον, ἵνα ἡ συμπέρασμα τὸ ὥστε οὔτε μόνιον οὔτε ἕξις
ἀντὶ τοῦ ὁῦλον οὖν ὅτι οὔτε εἶδος οὔτε ὕλη ὁ τόπος· καὶ τί λέγω

3 οὐκ t 4 ἐστὶν ἡ ὕλη M 5 ὕλης ἐστὶν εἶδος KM: εἶδος ἐστὶν ὕλης Gt
6 lemma om. K: plenius exhibet ut solet t, unde supplenda verba εἶναι τὸν τόπον, οὐ
χαλεπὸν ἰδεῖν in M propter homoeoteleuton, ut videtur, omissa 7 Ὅποτερονοῦν —
τῆς ὕλης om. Mt *τοι (h. e. ἥτοι) ὁποτερονοῦν τούτων ἐστὶν τοῦ τε K 9 τὸν
τρόπον K 9. 10 οὐ χωρίζεται τοῦ πράγματος om. K 10. 11 τὸ πρῶτον ἐπι-
χείρημα — οὐ χωρίζεται τοῦ πράγματος GK: om. t 11' οὔτε ἄρα εἶδος οὔτε ὕλη t
13 post οὐ κατασχευάζει addit λέγω δὴ ὅτι ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος οὐ χωρίζεται τοῦ πράγμα-
τος t λέγω δὴ ὅτι GK: τὴν ὅτι t 14 πρότερον ἦν Gt 16 ὁ τόπος
om. M post τόπος addit τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ πρῶτον ἐπιχείρημα t, at cf. ad v. 10 sq.
17. 18 ἀλλὰ — ἐστίν (sed de ἐστίν cf. ad v. 19) om: K 18 ἐκάστου ἐστίν M:
ἐστὶν ἐκάστου t 19 ἐστὶ μόνιον μὲν K 20 ἥτοι GK: ἡ t 21 συμφέρον-
ται K 22 ἀκίνητόν Gt 25. 27 δυνατὸν — ὕλη ὁ τόπος om. K 26 ἡ
M: εἴη Gt

www.libtool.com.cn

ὕλη καὶ εἶδος· ἀλλ' οὐδ' ἕξις τις, τουτέστιν οὐδὲ συμβεβηκός ἐστὶ τι τοῦ π 6^r
 πράγματος, ὅτι ὁ μὲν τόπος χωρίζεται τοῦ πράγματος μετακινήθεντος,
 τὰ δὲ συμβεβηκῶτα συμμετέρχονται αὐτῷ· καὶ γὰρ τὰ χωριστὰ συμβεβη- 35
 κῶτα κατὰ τόπον κινουμένων τῷ πράγματι συμμεταβαίνουσιν, ὁ δὲ τόπος οὐ
 5 συμμεταβαίνει αὐτῷ, ἀλλὰ χωρίζεται αὐτοῦ.

p. 209^b28 Καὶ γὰρ δοκεῖ τοιοῦτόν τι εἶναι ὁ τόπος, οἷον τὸ
 ἄγγειον.

Ἔτι κατασκευάζει ὅτι ὁ τόπος χωρίζεται τοῦ πράγματος. οὐδὲν γάρ,
 φησί, διαφέρει ὁ τόπος τοῦ ἄγγειου· καὶ γὰρ τὸ ἄγγειον τόπος ἐστὶ μετα- 40
 10 φορητός. ὥσπερ οὖν τοῦ ἄγγειου χωρίζεται τὸ πᾶγμα (ἕτερον γὰρ τοῦ
 πράγματος προφανῶς τὸ ἄγγειον), οὕτω δὲ καὶ τοῦ τόπου.

p. 209^b30 Ἦι μὲν οὖν χωριστὸς τοῦ πράγματος, ταύτη μὲν οὐκ
 ἐστὶ τὸ εἶδος, ἣ δὲ περιέχει, ταύτη ἕτερος τῆς ὕλης.

Ἐντεῦθεν τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα μεμερισμένως, ἐκ μὲν τῶν αὐτῶν
 15 τῷ προτέρῳ δεικνύον ὅτι οὐκ εἶδος ὁ τόπος, ὅτι δὲ οὐδὲ ὕλη τῷ τὴν μὲν 45
 ὕλην περιέχεσθαι, τὸν δὲ τόπον περιέχειν.

p. 209^b32 Δοκεῖ δὲ αἰετὶ τὸ ὄν που αὐτό τι εἶναι καὶ ἕτερόν τι ἐκ-
 τὸς αὐτοῦ.

Τὸ τρίτον ἐπιχείρημα· ὁ τόπος ἐκτὸς τοῦ πράγματος ἐτέρου ὄντος
 20 παρ' αὐτόν, ἣ ὕλη καὶ τὸ εἶδος οὐκ εἰσὶν ἐκτὸς τοῦ πράγματος οὐδὲ
 ἕτερόν τι τοῦ οὗ ἐστὶν ὕλη καὶ εἶδος (οὐδὲν γὰρ ἕτερόν ἐστι τὸ
 σύνθετον ἢ σύνοδος ὕλης καὶ εἶδους), ὁ τόπος ἄρα οὔτε ὕλη ἐστὶν
 οὔτε εἶδος.

1 ὕλη καὶ εἶδος KM: εἶδος καὶ ὕλη Gt οὐδὲ KM: οὔτε Gt τι om. K
 4 κατὰ—συμμεταβαίνουσιν GKM: συμμετέρχονται αὐτῷ, καὶ συμμεταβαίνουσι κατὰ τόπον κινουμένων τῷ πράγματι t 5 συμβαίνει G αὐτῷ om. t 6. 7 τι εἶναι—ἄγγειον om. K 8 κατασκευάζεται (om. ὅτι) G οὐδὲ γάρ M 10 οὖν om. G 12 χωριστός KM: χωριστός ἐστὶ t, at cf. *Simplic. p. 544,6* 12. 13 ταύτη μὲν—ὕλης om. K 13 ἕτερος Mt et *Aristotelis codex F*: δ' ἕτερος *Aristotelis codices EGI*: γε ἕτερος *Simplicius l. c.* 15 τῷ προτέρῳ M: τῶν προτέρων K: τοῖς πρότερον Gt 17. 18 αὐτό—αὐτοῦ om. K 17 αὐτό τι εἶναι M: αὐτό τε εἶναι τι t *Aristoteles* 18 αὐτοῦ M: αὐτοῦ εἶναι t 19 ἐτέραν (sic) M 21 οὗ ἐστὶν] fort. οὗ εἰσιν

p. 209^b33. Πλάτωνι μέντοι λεκτέον, εἰ δεῖ παρεχβάντας εἰπεῖν, π 6^v
διὰ τί οὐκ ἐν τόπῳ τὰ εἶδη καὶ οἱ ἀριθμοί, εἴπερ μεθεκτικὸν ὁ εἰ
τόπος;

Ἐγκαλεῖ τῷ Πλάτῳ, ὅτι εἰ τόπον φησὶ τὴν ὕλην εἶναι, συμβήσεται
5 καὶ τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰ εἶδη ἐν τόπῳ εἶναι (ἐκ παραλλήλου δὲ ταῦτόν
τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰ εἶδη). εἰ γὰρ μεθεκτικὸν τῶν εἰδῶν ἡ ὕλη, ἡ δὲ |
ὕλη τόπος, ἐν τόπῳ τὰ εἶδη ἔσονται. καίτοι οὐδὲ αὐτῷ δοκεῖ ἐν τόπῳ π 6^v
εἶναι τὰ εἶδη, ὥς καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἶπε· χωριστὰ γὰρ
αὐτὰ εἶναι καὶ ὁ Πλάτων βούλεται. ὥστε ἡ κακῶς τὴν ὕλην τόπον εἶπεν
10 ὁ Πλάτων, ἡ τὰ εἶδη ἀναγκάζεται ἐν τόπῳ λέγειν, ὅπερ αὐτῷ οὐ δοκεῖ.
ἐροῦμεν δὲ πρὸς Ἀριστοτέλην, ὅτι πρῶτον μὲν οὐ τῶν χωριστῶν εἰδῶν
ἔλεγεν ὁ Πλάτων τὴν ὕλην τόπον εἶναι, ἀ καὶ φησὶ μὴ εἶναι ἐν τόπῳ, οὐδὲ 5
τούτων εἶναι μεθεκτικόν, ἀλλὰ τῶν φυσικῶν· ἔπειτα εἵπομεν ὅτι καὶ τόπον
ἔλεγεν οὐ τοιοῦτον τόπον περὶ οὗ νῦν ἡμεῖς ποιούμεθα τὸν λόγον, ἀλλὰ
15 κατὰ ἀναλογίαν. εἵπομεν δὲ πολλάκις καὶ πῶς ἔλεγε τὰ εἶδη ἀριθμούς,
ὅτι διὰ τὸ περιοριστικὸν αὐτῶν καὶ περατωτικόν. τὸ δὲ εἰ δεῖ παρεχ-
βάντας εἰπεῖν εἴρηκε, διότι τὸ μὲν δεῖξαι ὅτι ἡ ὕλη τόπος οὐκ ἔστιν,
ἀκόλουθον ἦν τῇ προκειμένῃ θεωρίᾳ, τὸ μέντοι λέγειν ὅτι εἰ τόπος εἴη ἡ
ὕλη, ἔσονται τὰ εἶδη ἐν τόπῳ, τοῦτο οὐδὲν τῷ παρόντι λόγῳ συμβαλλόμενον 10
ἦν, εἴτε ἐν τόπῳ εἴεν τὰ εἶδη εἴτε μὴ. δυνατόν δὲ καὶ τοῦτο ὥς εἰς τὸ
20 προκείμενον συντελοῦν λαβεῖν· εἰ γὰρ ἄτοπον τὸ τὰ εἶδη ἐν τόπῳ εἶναι,
δῆλον ὅτι οὐκ ἂν εἴη ἡ ὕλη τόπος.

p. 210^a2 Ἔτι πῶς ἂν φέροιτο εἰς τὸν αὐτοῦ τόπον;

Τὸ τέταρτον ἐπιχείρημα. ἐντεῦθεν γὰρ πάλιν ἡ ἀκολουθία πρὸς τὰ
25 προηγούμενα· τὰ γὰρ μεταξὺ ἐν παρεχβάσει ἦν πρὸς Πλάτωνα. εἰ ἡ ὕλη
οὖν, φησί, καὶ τὸ εἶδος τόπος, οὐδὲν ἂν ἐφέρετο ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον 15
(οὐδὲν γὰρ φέρεται ἐπὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ καὶ τὴν ὕλην· ἔστι γὰρ ἡ δὴ ἐν αὐτῇ),
ἀλλὰ μὴν φέρεται πᾶν ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον, ἡ βῶλος κάτω τὸ πῦρ ἄνω,
οὐκ ἄρα ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος τόπος. τὸν αὐτὸν δὲ καὶ κατηγορικὸν ποιήσας

1. 3 εἰ δεῖ—ὁ τόπος om. K 2 εἴπερ M: εἴπερ τὸ t Aristoteles μεθεκτικὸν t: με-
θεκτὸν M 4 ὅτι (ὅτι om. G) εἰ τόπον (τόπου K) GKM: εἰ γὰρ τόπον t 6 μεθεκτικὸν
comprend. K: μεθεκτὸν M 7 ὁ τόπος G 8 ἐν τοῖς om. M [ἐμπροσθεν] Γ 4 p. 203^a9

9 καὶ om. t 10 αὐτὸ K 11 ἀριστοτέλην K: ἀριστοτ. GM: ἀριστοτέλῃ t 12 φησὶ·
φῇ M: φημί G 13 εἴπειτα (sic) G post ὅτι καὶ inserit τὴν ὕλην t τὸν τόπον G
14 νῦν om. G ἡμεῖς t 19 οὐδὲ τῷ M συμβαλλόμενον K 21 συντελοῦν λαβεῖν]
συλλαβεῖν K 23 εἰς τὸν αὐτοῦ τόπον om. K αὐτοῦ libri 25 παρεχβάσει (sic) K
25. 26 εἰ ἡ ὕλη οὖν M: ἡ ὕλη οὖν K: εἰ δὲ ἡ ὕλη οὖν G: εἰ δὲ ἡ ὕλη ἦν t 26 τόπος
G: ὁ τόπος t: om. KM, at cf. p. 517, 19 26. 27 ἐφέρετο—οὐδὲν γὰρ iterat K
27 οὐδὲ M αὐτοῦ t: αὐτοῦ GKM ἡ δὴ] εἶδη G

ἐξείς τὸ κέρπειον ἐπιχείρημα· ἐπὶ τὸν αὐτῶν τόπον πάντα φέρεται, ἐπὶ τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος οὐδὲν φέρεται, ὁ τόπος ἄρα οὔτε ὕλη ἐστὶν οὔτε εἶδος.

p. 210^a3 Ἀδύνατον γὰρ οὐ μὴ κίνησις μηδὲ τὸ ἄνω καὶ κάτω
5 ἐστί, τόπον εἶναι.

Τοῦτο ἔκτον ἐπιχείρημα, ἅμα δὲ καὶ κατασκευὴ τούτου τε τοῦ ἐπι- 21
χειρήματος καὶ τοῦ πρὸ αὐτοῦ. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα· ἐν τῷ τόπῳ
τὸ ἄνω ὑπάρχει καὶ τὸ κάτω, ἐν τῇ ὕλῃ καὶ τῷ εἶδει οὔτε τὸ ἄνω ἐστὶν
οὔτε τὸ κάτω, ὁ τόπος ἄρα οὔτε ὕλη ἐστὶν οὔτε εἶδος. τὸ δὲ ἀδύνατον
10 γὰρ οὐ μὴ κίνησις κατασκευὴ ἀμφοτέρων τῶν ἐπιχειρημάτων· ἐν ᾧ
γὰρ μὴ ἔστι κίνησις, ἐν τούτῳ οὔτε τὸ ἄνω ἔσται καὶ τὸ κάτω οὔτε
φέροιτο ἂν τι ἐπὶ τοῦτο, ἐν δὲ τῷ εἶδει καὶ τῇ ὕλῃ κίνησις οὐκ ἔστιν, 25
ὥστε οὔτε φέρεται τι ἐπὶ ταῦτα οὔτε τὸ ἄνω ἐστὶν ἐν τούτοις καὶ τὸ κάτω.
ὥστε ζητητέος ἐν τούτοις ὁ τόπος, ἐν οἷς δηλονότι κίνησις ἐστὶ, καὶ
15 ἐν οἷς τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω.

p. 210^a5 Ἐὶ δὲ ἐν αὐτῷ ὁ τόπος (δεῖ· γὰρ, εἴπερ ἡ μορφή καὶ ἡ
ὕλη), ἔσται ὁ τόπος ἐν τόπῳ.

Ἐβδομον ἐπιχείρημα· εἰ τὸ εἶδος καὶ ἡ ὕλη τόπος, ἐν τῷ πράγματι 31
δὲ ἐστὶν ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος, καὶ ὁ τόπος ἄρα ἐν τῷ πράγματι ἐστὶν. ὅταν
20 οὖν μεταβάλλῃ κατὰ τόπον τὸ πρᾶγμα, τοιούστι τὸ ἐξ ὕλης καὶ εἶδους, καὶ
ἐξ ἄλλου τόπου ἄλλον καταλαμβάνῃ τόπον, συµμεταβάλλει αὐτῷ δηλονότι
καὶ ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος· οὐ γὰρ ἂν ἡ τὸ σύνθετον, ἐκεῖ καὶ τὰ συντι-
θέντα ἀπλᾶ ἐξ ἀνάγκης. ὥστε εἰ τὸ ὅλον ἐν τόπῳ γίνεται, καὶ ἡ ὕλη καὶ 35
τὸ εἶδος ἐξ ἀνάγκης· ταῦτα δὲ ἐστὶν ὁ τόπος· ὁ τόπος ἄρα ἐν τόπῳ γί-
25 νεται. ὥστε τοῦ τόπου ἔσται τόπος.

1 αὐτῶν libri πάντα om. superscr. K 2 οὐδὲ φέρεται. M 4 οὐ] οὐ K
4. 5 μηδὲ—εἶναι om. K 4 καὶ Mt: ἡ Aristoteles 6 δὲ om. M 7 τῷ]
τὸ t 9 τῷ κάτω primitus G 11 ἔστι om. K ἔσται] ἔστι K 12 τι
om. K τῇ ὕλῃ καὶ τῷ εἶδει K 14 ζητητέον K ἐν τούτοις GKMT: ἐν τοιού-
τοις Aristotelis libri 14. 15 ἐν οἷς δηλονότι—κάτω om. K 16 lemma om. K
δὲ M: δ' t αὐτῷ Mt: αὐτῷ (ex αὐτῷ correctum) Aristotelis codices EG ἡ μορ-
μὴ καὶ ἡ M: ἡ μορφή ἢ ἡ Simplic. p. 548, 7: ἡ μορφή ἢ t et Aristotelis vulgata
18 Τὸ ἔβδομον Gt 19 ἐστὶν om. M ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος KM: τὸ εἶδος καὶ ἡ
ὕλη Gt 20 μεταβάλλῃ G 21 ἐξ om. G 22 ἡ GKMT: εἴη t τὸ σύνθετον
KM: σύνθε G: τὰ σύνθετα t 22. 23 συντιθέντα correxit (cf. ad p. 418, 24) t: συντε-
θέντα KM: σύνθετα G 23 ἀνάγκης GKMT: ἀνάγκης· οὐ γὰρ μένουσιν δεῖ ἐν τῷ αὐτῷ,
ἀλλὰ τῷ πράγματι συγκινεῖσθαι καὶ συµμεταβάλλουσιν t 24 ὁ τόπος priore loco om. G
25 ἔσται] ἔστι K ὁ τόπος in Aristotelis textu dederat G, hic vero articulum cum
ceteris libris omisit

p. 210^a9 Ἐτι ὅταν ἐξ ἀέρος ὕδωρ γένηται, ἀπόλωλεν ὁ τόπος· n 6^v
οὐ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ τὸ γενόμενον σῶμα.

Τὸ ὕδωρ ἐπιχειρήμα· εἰ τὸ εἶδος, φησί. τόπος, ὅταν τὸ ὕδωρ 40
φθαρὲν γένηται ἀήρ, φθαρέντος τοῦ εἶδους ἔφθαρται δηλονότι καὶ ὁ τόπος.
5 τίς οὖν ἢ τοῦ τόπου φθορά, οὐκ ἂν εἰπεῖν ἔχοιεν· οὐ γὰρ δὴ εἴποιεν ὅτι
οὐκ ἔφθαρται, ἀλλ' ἐν τῷ γενομένῳ σώματι ἐκ τοῦ ὕδατος ἐστὶν ὁ τόπος,
λέγω δὴ τῷ ἀέρι. οὐ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἐστὶν οὗτος· ἕτερον γὰρ τὸ
τοῦ ἀέρος εἶδος. εἰ τοίνυν ἕτερον τὸ εἶδος τοῦ ἀέρος παρὰ τὸ τοῦ ὕδατος,
τὸ δὲ εἶδος ὁ τόπος, οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ ἄρα τόπῳ τοῦ ὕδατος ὁ ἀήρ ἐστι.

10 p. 210^a14 Μετὰ δὲ ταῦτα λεπτέρον ποσαχῶς ἄλλο ἐν ἄλλῳ λέ- 45
γεται.

Δείξας ἐν ἀρχῇ ὅτι ἐστὶν ὁ τόπος, εἰτα θελήσας ἀποδοῦναι ἀκολού-
θως καὶ τὸ τί ἐστὶ, περιήγαγεν εἰς τοῦναντίον τὸν λόγον, καὶ ἔδειξεν ὅτι
εἰ θελήσομεν τὸ τί ἐστὶ τοῦ τόπου ἀποδοῦναι, κινδυνεύει μὴδὲ εἶναι ὅλως 50
15 ὁ τόπος. οὕτως ἐφ' ἑκάτερα ἐπιχειρήσας, ἐπειδὴ ἀρχόμενος τοῦ λόγου
ἔλεγεν ὅτι ἐκ τῶν ὑπαρχόντων τῷ τόπῳ οὐ τὸ αὐτὸ ἐστὶ λαβεῖν περὶ αὐ-
τοῦ, ἐφεξῆς ἔδειξεν ἐκ τίνων μὲν δοκεῖ ὅλη εἶναι, ἐκ τίνων δὲ εἶδος· εἰτα
διὰ πλειόνων ἀνεσκεύασεν, ὅτι οὕτε ὅλη δύναται εἶναι οὕτε εἶδος. ταῦτα
εἰπὼν, ἀκολούθως ἀνατρέπει ἐπὶ τὸ δεῖξαι τί ἐστὶν ὁ τόπος, καὶ τὰ αὐτῷ
20 δοκοῦντα περὶ τοῦ τόπου ἐκθέσθαι· τούτου γὰρ δειχθέντος, λέγω δὴ τοῦ
τί ἐστὶν ὁ τόπος, λύνονται πᾶσαι αἱ ἀπορίαι ἐξ ὧν ἐδόκει μὴ εἶναι ὁ τόπος,
καὶ μάλιστα ὅσαι ἐκ τοῦ καχῶς λαμβάνειν τὸ τί ἐστὶ τοῦ τόπου ἀνεφύοντο, n 7^r
ὡς αἱ λαμβάνουσαι ὅτι ὁ τόπος τριχῇ ἐστὶ διαστατόν. εἰσὶ δ' αἱ καὶ αὐ-
τόθεν ψευδεῖς ἦσαν, ὡς ἡ λέγουσα πᾶν τὸ ὄν ἐν τόπῳ εἶναι, ἢ πᾶν τὸ ὄν
25 ἢ στοιχεῖον εἶναι ἢ ἐκ στοιχείων. βούλεται οὖν, ὡς εἶπον, ἀποδοῦναι τὸ
τί ἐστὶ τοῦ τόπου, ἀλλ' ἐπειδὴ σαφέστερά ἐστὶ τοῦ τόπου τὰ ἐν τόπῳ,
τὰ δὲ ἐν τόπῳ ἐν τινὶ ἐστὶ, βούλεται ἀπαριθμῆσθαι τὰ τοῦ ἐν τινι ση-
μαινόμενα, καὶ εἰπεῖν ποσαχῶς τὸ ἐν τινι λέγεται. καὶ λέγει τοσαυταχῶς 5
τὸ ἐν τινι λέγεσθαι, ὅσαχῶς καὶ ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν αὐτοῦ εἰώθε λέγεσθαι
30 ἐν τῷ τῶν Κατηγοριῶν ὑπομνήματι· πλὴν οὐ πάντα ἐκτίθεται τὰ τοῦ ἐν
τινι σημαινόμενα, ἀλλὰ ἐννέα μόνον, παραλιμπάνει δὲ δύο, τὰ τε ἐν χρώμῳ

1 γίνεταί (ex γένεταί) corr. M

1. 2 ἀπόλωλεν—σῶμα om. K

3 φησιν ὁ τόπος t

4 φθαρὲν GKΜ: φθαρῇ, καὶ t

φθαρέντος δὲ M

εἶδος t

10 lemma om. K

10. 11 λέγεται M: γίνεταί t

12 ἀρχῇ om. K

14 θελήσωμεν et καὶ κινδυ-

νεύει K

μὴδὲν compend. M

εἶναι ὅλως KM: ὅλως εἶναι Gt

15 οὕτως

om. G

16 ἔλεγεν c. 1 p. 208^a33

19 αὐτῷ] αὐ K

22 ὅσας K

τοῦ

(ante τόπου) om. G

23 ὡς αἱ] ὅσαι G

διαστατόν KM: διαστατός Gt

εἰσ]

εἰ G

24 λέγουσα κτλ.] c. 1 p. 209^a24 et 14

26 σαφέστερα primitus G

27 ἐστὶ] εἶναι K

28 τοσαυταχῶς M: τοσαχῶς G

καὶ τὸ ἐν ὑποκειμένῳ. ἀμα δὲ καὶ ζητεῖ, εἰ ἔστι τι αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ, εἴτε π 7^α
καθ' ἐν τι τούτων τῶν τοῦ ἐν τινι σημαινομένων, εἴτε κατ' ἄλλον τινὰ
τρόπον, δῆλον δὲ ὅτι τῶν φυσικῶν, περὶ ὧν αὐτῷ καὶ ὁ λόγος. ζητεῖ
οὖν πότερόν ἐστι τι αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ, ἢ πᾶν ἀνάγκη ἢ οὐδαμοῦ εἶναι ἢ ἐν 10
5 ἄλλῳ. φησὶν οὖν ὅτι ἐπειδὴ ἔστι τι πρῶτως εἶναι, ἔστι δὲ καὶ κατ' ἄλλο
(λέγεται γὰρ ὁ Σωκράτης λευκὸς εἶναι οὐ πρῶτως ἀλλὰ κατὰ ἄλλο, τῷ τὸ
μέρος αὐτοῦ λευκὸν εἶναι, τὸ σῶμα, ἀλλ' οὐδὲ τὸ σῶμα πρῶτως λευκόν,
ἀλλ' ἢ ἐπιφάνεια πρῶτως λευκή, διὰ ταύτην δὲ τὸ σῶμα, καὶ διὰ τοῦτο
ὁ Σωκράτης· κατ' ἄλλο οὖν λευκὸς ὁ Σωκράτης, οὐ πρῶτως. ὁμοίως ὑπο-
10 δεδεσθαι λέγεται Σωκράτης οὐ πρῶτως, ἀλλὰ κατ' ἄλλο, τῷ τὸ μέρος 15
αὐτοῦ ὑποδεδεσθαι. τὸν πόδα. ὁμοίως δὲ καὶ ὅρᾳν λέγεται ἀπὸ μέρους,
τῶν ὀφθαλμῶν), ἐπεὶ οὖν ἔστι τινὰ εἶναι πρῶτως, ἔστι δὲ καὶ ἀπὸ μέρους
ῥητοὶ ἀπλῶς κατ' ἄλλο, καὶ τὸ ἐν ἑαυτῷ εἶναι ἢ πρῶτως ἔσται ἢ ἀπὸ
μέρους. πρῶτως μὲν οὖν ἀδύνατον εἶναι αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ, κατ' ἄλλο
15 δὲ καὶ ἀπὸ μέρους δυνατόν, ὅταν τοῦ λεγομένου ἐν ἑαυτῷ εἶναι τὸ μὲν
ἢ οἷον τόπος καὶ τὸ δεδεγμένον, τὸ δὲ ἐν ἐκείνῳ ὄν. ἐπεὶ οὖν τῶν μορίων
τοῦ ὄλου τὸ ἕτερόν ἐστιν ἐν τῷ ἐτέρῳ, λέγοιτο ἂν τὸ ὄλον ἐν ἑαυτῷ εἶναι, 20
οἷον ὁ ἀμφορεὺς τοῦ οἴνου λέγοιτο ἂν ἐν ἑαυτῷ εἶναι, οὐ πρῶτως οὐδὲ τῷ
ὄλῳ εἶναι αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ τῷ τῶν μορίων αὐτοῦ τὸ ἕτερον ἐν τῷ
20 ἐτέρῳ εἶναι. ὥσπερ λέγομεν τὸν ἄνθρωπον αὐτοκίνητον οὐ τῷ τὸν ὄλον
κινεῖν καὶ τὸν ὄλον κινεῖσθαι, ἀλλὰ τῷ μέρος μὲν τι αὐτοῦ κινεῖν μέρος
δὲ τι κινεῖσθαι (κινεῖ μὲν γὰρ ἡ ψυχὴ, κινεῖται δὲ τὸ σῶμα), οὕτως ἂν
εἴποις καὶ αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ εἶναι τὸν ἄνθρωπον τῷ μέρος ἐν μέρει εἶναι,
τὴν ψυχὴν ἐν τῷ σώματι, καὶ τὸν τοῦ οἴνου ἀμφορέα αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ
25 εἶναι τῷ μέρος ἐν μέρει εἶναι, τὸν οἶνον ἐν τῷ ἀμφορεῖ. ταύτη οὖν μόνως
δύναται τι αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ εἶναι, ἀπὸ μέρους, ὡς εἶπον, καὶ καταχρηστικῶς. 26
οἶδε γάρ, ὡς ἤδη εἵπομεν, τὴν τοιαύτην ἢ συνθήκη χρῆσιν, τὸ ἀπὸ μέ-
ρους τὰ ὅλα καλεῖν, ὡς ὅταν λέγωμεν τὸν Σωκράτην ὑποδεδεσθαι ἢ ὅρᾳν,
ἢ τὸν Σωκράτην ἐπιστήμονα εἶναι· τῷ γὰρ τὴν ψυχὴν ἐπιστήμονα εἶναι
30 ἢ τὸν ὀφθαλμὸν ὁρᾶν ἢ τὸν πόδα ὑποδεδεσθαι, οὕτως ἐκ τοῦ μέρους τὸ

1 ἔστι] εἶναι K ἐν αὐτῷ M 2 τῶν om. et mox σημαινομένου G 6 τῷ τὸ] τὸ
τῷ K 8 ἢ om. G 9 ὁ (ὁ om. G) σωκράτης (priori loco) GKM: σωκράτης λευκός t
9. 10 ὁ Σωκράτης, κατ' ἄλλο—ὁμοίως δὲ (sic utrobique) ὑποδεδεσθαι λέγεται iterat et pergit
ὁ Σωκράτης (om. οὐ πρῶτως, ἀλλὰ κατ' ἄλλο) τῷ τὸ μέρος κτλ. M 11 ante τὸν πόδα
iterat ὁμοίως ὑποδεδεσθαι λέγεται ὁ (sic in iteratis) σωκράτης οὐ πρῶτως G 12 οὖν τινα
ἔστι K 13 ῥητοὶ δὲ G ἀπλῶς GKM: ἀπλῶς καὶ t 14 ἀδύνατον KM: οὐ δυνα-
τόν Gt 15 καὶ om. superscr. G 16 ἢ οἷον KM: ἢ ὄν G: οἷον t 17 ἔστιν
om. M ἐτέρῳ εἶναι, λέγοιτο M 18 οἷον ὁ ἀμφορεὺς τοῦ οἴνου λέγοιτο (λήγοιτο K) ἂν ἐν
ἑαυτῷ εἶναι KM: om. Gt 19 ὄλῳ GM: ὄλος K: ὄλον t τῷ (post ἀλλὰ) om. GK
αὐτοῦ] αὐτῷ G 20 ὥσπε (sic) M ὥσπερ γὰρ t 20. 21 τὸν ὄλον utrobique KM: τὸ
ὄλον Gt 21 ἀλλὰ τὸ K 22 τι κινεῖσθαι—κινεῖται δὲ τὸ σῶμα om. K: τι κινεῖσθαι—
κινεῖται δὲ τὸ om. M 23 εἴποι K ἄνθρωπον GKM: ἀμφορέα t μέρει θεῖναι G
24. 25 τὴν ψυχὴν—ἐν μέρει εἶναι KM: om. Gt 24 ἀμφορέα M: ἀμφορέας K 25 τῷ
μέρος M: τὸ μέρος K 26 ἀπὸ μέρους γὰρ ὡς t 27 τῷ ἀπὸ M

7· www.loebclassics.com ὄλον ὀνομάζεται. οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τούτου τῷ εἶναι μὲν τι τῶν τοῦ ὄλου n 7·
 μερῶν ἐν τινι, μὴ ἐν ἄλλῳ μέντοι παρὰ τὸ ὄλον, λέγοιτο ἂν καὶ τὸ ὄλον
 ἐν ἑαυτῷ εἶναι. ἐπειδὴ οὖν καὶ τῶν μορίων τοῦ ζῆφου ἕκαστον, χεῖρες λέγω 80
 καὶ πόδες καὶ τὰ λοιπὰ, ἐν τῷ ὄλῳ εἰσί, λέγοιτο ἂν καὶ τὸ ὄλον ἐν ἑαυτῷ
 5 εἶναι οὐ πρῶτως, ὡς εἶπον, ἀλλὰ κατ' ἄλλο καὶ καταχρηστικῶς. οὕτως
 οὖν καὶ ὁ τοῦ οἴνου ἀμφορεὺς λέγοιτο ἂν αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ ὡς ἐν τόπῳ εἶναι,
 τῷ τὸ μέρος αὐτοῦ ἐν τῷ λοιπῷ εἶναι ὡς ἐν τόπῳ· τῷ γὰρ μὴ εἶναι τὸ
 ὄλον ἕτερον παρὰ τὸν τόπον καὶ τὸ ἐν τόπῳ, ταύτῃ τὸ ὄλον λέγεται αὐτὸ
 ἐν ἑαυτῷ εἶναι. ταύτῃ μὲν οὖν μόνως ἐνδέχεται αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ εἶναι,
 10 πρῶτως δὲ οὐκ ἐνδέχεται οὔτε καθ' αὐτὸ οὔτε κατὰ συμβεβηχός. καὶ
 δεῖκνυσιν ἐφεξῆς τοῦτο τῷ τε ἐπαγωγικῷ χρώμενος τρόπῳ καὶ ἔτι τῷ ἀπο- 85
 δεικτικῷ. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος καὶ ἕτερα σημαίνόμενα τοῦ ἐν τινι παρατίθεται,
 καὶ ἐν μὲν ὡς τὰ ἅμα ὄντα φησί, λέγω δὴ τὰ κατὰ τὰς ἐπιφανείας
 ἀπτόμενα ἀλλήλων· λέγοιτο γὰρ ἂν ταῦτα ἐν ἀλλήλοις εἶναι. ἀλλὰ· ὁτλον
 15 ὅτι τὰ ἅμα πάντως ἢ ὡς ἐν χρόνῳ λέγονται εἶναι ἢ ὡς ἐν τόπῳ· τὰ οὖν
 ἀλλήλων ἀπτόμενα, ὡς ἐν τόπῳ λέγονται ἐν ἀλλήλοις· μέρος γάρ. εἰσιν αἱ
 ἐπιφάνειαι καθ' ἃς ἄπτονται ἀλλήλων τοῦ περιέχοντος αὐτὰ τόπου· ὥστε
 οὐκ ἔστι τοῦτο ἕτερον σημαίνόμενον τοῦ ἐν τινι παρὰ τοὺς ἀπριθμημένους 40
 τρόπους. καὶ ἕτερον δὲ παρατίθεται σημαίνόμενον οὐκ ἄκομψον. λέγεται
 20 γάρ, φησίν, ἐν τινι καὶ ὡς ὑποκείμενον ἐν συμβεβηχότι, ὥσπερ φαμέν ἐν
 καλοῖς εἶναι τὸν δεῖνα, ἢ ἐν κακοῖς πράγμασιν εἶμι, ἐν τούτοις ἐστὶ τὰ καθ'
 ἡμᾶς· φαμέν γὰρ οὕτως τὸ ὑποκείμενον ἐν συμβεβηχόσιν.

p. 210^a18 Ἄλλον δὲ ὡς (τὸ) γένος ἐν τῷ εἶδει, καὶ ὅλως τὸ μέρος
 τοῦ εἶδους ἐν τῷ τοῦ εἶδους λόγῳ.

25 Οὐ δεῖ θαυμάζειν, εἰ τὸ γένος λέγεται ἐν τῷ εἶδει εἶναι, τὸ πλεόν 40
 ἐν τῷ ἐλάττονι· τὰ γὰρ γένη εἰσὶ μὲν καὶ κοινὰ τινες φύσεις πλείουσιν
 ὑπάρχουσαι καὶ κατὰ πλειόνων κατηγορούμεναι, γίνονται δὲ καὶ μέρη τῶν
 εἰδῶν, ὅταν ὡς ἤδη ὑπάρξαντα ἐν τοῖς εἶδεσι θεωρῇται. ὥστε κατὰ ἄλλην
 καὶ ἄλλην σχέσιν τὰ αὐτὰ καὶ καθολικώτερα ἐστὶ καὶ μερικώτερα· ὅταν
 30 μὲν γὰρ μήπω συμπεπλεγμένα θεωρῇται ταῖς οἰκείαις διαφοραῖς, ὀλικώτερα 50
 ἐστίν, ὅταν δὲ συμπλακέντα ἀποτελέσῃ τὰ εἶδη, τότε μέρη τῶν εἰδῶν γί-
 νεται· τοῦ γὰρ ὁρισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, λέγω δὴ τοῦ ζῆφου λογικοῦ θνητοῦ,

1 μὲν τι τοῦ τῶν ὄλων M 3 τῶν μορίων KM: τὸ μόριον (it 6 ἀμφορὲς K
 αὐτὸς] αὐτὸ M 7 αὐτοῦ] αὐτῷ G τὸ γὰρ K 8 αὐτὸ] αὐτῷ K 9 ταύτῃ
 μὲν οὖν—εἶναι om. K 13 δὴ] δὲ t τὰς om. K 14 λέγοιτο KM: λέγοντο Gt
 ἐν ἄλλοις G 16 λέγονται ἐν] λέγονται εἶναι (sic) K ἐστὶν primitus K 20 ὡς
 ὑποκείμενον ὡς συμβεβηχός M 21. 22 πράγμασιν εἶμι—ἡμᾶς om. t 21 εἶμι, ἐν M:
 ἢ μὴν K: ἡμῖν G τὰ GK: τὸ M 22 οὕτω t συμβεβηχόσιν KM: συμβεβη-
 χότι Gt 23] δὲ] δ' t τὸ (ante γένος) addidit t: om. KM, at cf. p. 529, 2
 23. 24 καὶ ὅλως τὸ μέρος—λόγῳ om. K 27 γίνονται KM: γίνεται Gt 30 θεω-
 ρεῖται K 31 ἀποτελέσῃ GKM: ἀποτελέσει t 31. 32 τότε μέρη—λέγω δὴ om. M
 32 τοῦ γὰρ] τὸ γὰρ K

τὸ ζῶον γένος ὃν μέρος ἐστί. διὰ τοῦτο γοῦν καὶ αὐτὸς εἰπὼν ὅτι ἄλλον n 7^r
 δὲ ὡς τὸ γένος ἐν τῷ εἶδει, ἵνα δείξῃ ὅτι γένος λέγει οὐ “τὸ κατὰ
 πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον”, ἀλλὰ
 τὸ ἤδη συμπεπλεγμένον ταῖς διαφοραῖς καὶ μέρος τῶν εἰδῶν γενόμενον,
 5 διὰ τοῦτο ἐπῆγαγε καὶ ὅλως τὸ μέρος τοῦ εἶδους ἐν τῷ τοῦ εἶδους
 λόγῳ· τὸ | γὰρ ζῶον μέρος ὃν τοῦ ἀνθρώπου ἐμπεριέχεται ἐν τῷ ὁρισμῷ n 7^v
 αὐτοῦ. ἔτι ὡς ἐν βασιλεῖ τὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ ὅλως ἐν τῷ πρώτῳ
 κινητικῷ· ὁ γὰρ ἄρχων ποιητικὸν αἰτιὸν ἐστὶ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων·
 καὶ Ὁμήρος “Διὸς δ’ ἐν γούνασι κεῖται”, καὶ ἡ συνήθεια· πολλάκις γάρ
 10 φάμεν ἐν τῷ ἄρχοντι εἶναι τὸ ζῆν καὶ ἀποθανεῖν.

p. 210^a24 Πάντων δὲ κυριώτατον τὸ ὡς ἐν ἀγγείῳ καὶ ὅλως τὸ
 ἐν τόπῳ.

Εἰ μὲν ὡς δύο λάβης ἕτερον τὸ ὡς ἐν ἀγγείῳ καὶ ἕτερον ὡς ἐν τόπῳ, 5
 ἐννέα εἰσι τὰ ἀπηριθμημένα, εἰ δὲ καθολικώτερον λάβης τὸ ὡς ἐν τόπῳ
 15 καὶ τοῦ ἀγγείου μερικῷ τινος ὄντος τόπου, ὀκτώ εἰσι τὰ ὅλα, πλὴν εἴτε
 οὕτως εἴτε ἐκείνως δύο εἰσι τὰ παραλειμμένα, τὸ ὡς ἐν χρόνῳ καὶ τὸ
 ὡς ἐν ὑποκειμένῳ. εἰκότως δὲ κυριώτατον εἶπε τῶν ἐν τινὶ τὸ ὡς ἐν
 τόπῳ· σαφὲς γάρ ἐν τούτοις ἡ διάκρισις τοῦ ἐν ᾧ καὶ τοῦ ἐν τούτῳ.

p. 210^a25 Ἀπορήσεις δ’ ἂν τις ἄρα καὶ αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ ἐνδέχε-
 20 ται εἶναι, ἢ οὐδέν, ἀλλὰ πᾶν ἢ οὐδαμοῦ ἢ ἐν ἄλλῳ. 10

Ἀπαριθμησάμενος τὰ τοῦ ἐν τινὶ σημαινόμενα εἰκότως ζητεῖ, εἰ λέ-
 γεται τι καὶ αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ εἶναι, καὶ εἰ λέγεται, πότερον ὑφ’ ἑνα τῶν
 ἀπηριθμημένων τρόπων πίπτει, ἢ κατὰ ἄλλον τινὰ τρόπον λέγεται αὐτό τι
 ἐν ἑαυτῷ εἶναι, ἢ οὐκ ἐνδέχεται, φησί, λέγεσθαι αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ εἶναι,
 25 ἀλλὰ πᾶν εἴ τί περ ἔστιν, ἢ ἐν ἄλλῳ ἐστὶν ἢ οὐδαμοῦ. οὐ γὰρ ἔστι παρὰ
 ταῦτα· ἢ γὰρ ἐν ἑαυτῷ τί ἐστὶν ἢ ἐν ἄλλῳ ἢ οὐδαμοῦ.

1 γένος ὢν M αὐτὸ M 2 τὸ κατὰ κτέ.] cf. ad p. 129,15 3 ἐν τῷ τί ἐστι
 om. M 4 τὸ M: τῷ GKt ἤδη] εἶδει G 6 ἐμπεριέχεται K 7. 8 ἔτι—
 κινητικῷ om. G 7 ἔτι M: φησί K: φησί δὲ, καὶ t 7. 8 καὶ ὅλως—κινητικῷ
 om. Kt 9 Διὸς] ‘immo θεῶν’ Spengel ad Themist. p. 262,8, quem et Philoponus et
 Simplic. p. 552,12 describunt 11 κυριώτατον Kt ὡς om. M 11. 12 καὶ
 ὅλως τὸ ἐν τόπῳ om. K 11 τὸ (post ὅλως) om. Aristotelis libri praeter I 13 λά-
 βois hic et in proximis t post καὶ ἕτερον addit τὸ t 14 εἰσι GKt: ἐστὶ t
 ἀπαριθμημένα (sic) K καθολικώτερα primitus M 15 καὶ om. t ὀκτώ]
 ἢ K 17 κυριώτατον (sic) K τῶν] τὸ M 18 τοῦ (post καὶ) om. K: τὰ ut vi-
 detur M ἐν τούτῳ (sic) K 19 ἀπορήσεις compendiose M ἄρα ex Aristotele
 scripsi: ἄρα KM: εἰ ἄρα t 19. 20 καὶ αὐτό—ἄλλῳ om. K 20 οὐδέν M: οὐθέν t
 πᾶν M: πάντα t 21. 22 εἰ λέγεται τι—εἶναι, καὶ om. M 22 πότερον ὑφ’ ἑνα ite-
 rat K 23 τινὰ om. Gt 24 εἶναι altero loco om. M 25 πᾶν om. K
 25. 26 οὐ γὰρ ἔστι—οὐδαμοῦ KM: om. Gt 26 ἢ γὰρ M: εἰ γὰρ K ἐστὶν K:
 ἔσται M ἐν (post ἢ) M: om. K

p. 210•26 Διχῶς δὲ τοῦτό ἐστιν, ἥτοι καθ' αὐτὸ ἢ καθ' ἕτερον. ■ 7^v

Τὸ καθ' αὐτὸ ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ πρώτως ἀκουστέον. Ἰστέον γὰρ ὅτι 16
τῷ μὲν καθ' αὐτὸ ἀντίκειται τὸ κατὰ συμβεβηχός, τῷ δὲ πρώτως τὸ κατ'
ἄλλο· καθ' αὐτὸ μὲν οὖν λέγεται ὁ Σωκράτης περιπατεῖν, κατὰ συμβε-
5 βηχός δὲ τὸ λευκὸν ἢ τὸ φαλακρόν. λέγεται δὲ τὸ πρώτως καὶ ἐπὶ τοῦ
καθ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ συμβεβηχός, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ κατ' ἄλλο·
οἷον ὅταν εἴπω ὅτι ὁ Σωκράτης βαδίζει, καθ' αὐτὸ εἶπον καὶ πρώ-
τως, Σωκράτην δὲ λέγω τὸ ἐμψυχωμένον ζῶν· οὐ γὰρ κατ' ἄλλο τι βα- 20
δίζει, εἰ μὴ καθὸ ζῶν ἐστίν. ὅταν δὲ τοῦ πλοίου κινουμένου εἴπω
10 τὸν πλωτήρα κινεῖσθαι, κατὰ συμβεβηχός εἶπον καὶ πρώτως, κατὰ συμ-
βεβηχός μὲν διότι τὸ καθ' αὐτὸ κινούμενον τὸ πλοῖόν ἐστι, πρώτως
δὲ διότι οὐ κατ' ἄλλο, ἀλλ' ἢ πλωτήρ ἐστι, κινεῖται. ὅταν δὲ κινῇ τις
τῇ βακτηρίᾳ τὴν θύραν, καθ' αὐτὸ κινεῖν λέγεται καὶ κατ' ἄλλο ἥτοι
δι' ἄλλου. ὅταν δέ, κινούντος τῇ βακτηρίᾳ τὴν θύραν, εἴπω 'τὸ λευκὸν
15 κινεῖ τὴν θύραν', κατὰ συμβεβηχός εἶπον καὶ κατ' ἄλλο. οὐ μόνον δὲ ὅταν 25
διὰ τινος μέσου κινῶμέν τι, λεγόμεθα κατ' ἄλλο κινεῖν καὶ οὐ πρώτως (οὐ
γὰρ πρώτως κινεῖ τὸ ξύλον ὁ τέκτων, ἀλλὰ πρώτως μὲν τὸ σκέπαρνον, διὰ
δὲ τούτου τὸ ξύλον), ἀλλὰ καὶ ὅταν μορίῳ τι ποιῶμεν, οἷον ὅταν κινῇ
τὸν δάκτυλον ὁ Σωκράτης ἢ τὸν πόδα ἐν τῷ κοιμᾶσθαι, λέγεται κινεῖσθαι
20 Σωκράτης, ἀλλ' οὐ πρώτως κινεῖσθαι ἀλλὰ κατ' ἄλλο, τῷ τὸν πόδα κινεῖν
ἢ τὸν δάκτυλον. ὥστε οὐδὲ ὅρᾳν πρώτως ἂν λέγοιτο Σωκράτης, εἰ γε τὸ
πρώτως τοῦτό ἐστιν, ὃ μὴ δι' ἄλλο τι τοῦ λοιποῦ ὅλου κατηγορεῖται, ἀλλὰ 30
δι' αὐτό· εἰ οὖν Σωκράτης ἐστὶ τὸ ὅλον ζῶν, οὐ καθ' ὅλον δὲ αὐτὸ τὸ
ζῶν ὅρᾳ ἀλλὰ μορίῳ, καθ' αὐτὸ μὲν ὅρᾳν λέγοιτο ἂν ὁ Σωκράτης, κατ'
25 ἄλλο δέ, τοιούτως κατὰ μόριον, καὶ οὐχ ἢ Σωκράτης ἐστί· Σωκράτης γὰρ
οὐ κατὰ μόριον, ἀλλὰ καθὸ ὅλον τί ἐστιν, ὅρᾳ δὲ οὐ καθὸ ὅλον τί ἐστιν,
ἀλλὰ καθὸ ὅψιν ἔχει. ἐπειδὴ δὲ τὸ τῷ πρώτως ἀντικείμενον πολλάκις
κατὰ ἄλλο λέγουσι πολλάκις δὲ δι' ἄλλου, ὥς τοῦ αὐτοῦ σημαινόμενου δι'
ἐκατέρου, εἰ δέοι κυριώτερον χρῆσθαι τοῖς ὀνόμασι, ὅταν μὲν δι' ὀργάνου 35
30 μὴ φυσικοῦ τι ποιῶμεν, ὥς ὅταν διὰ τῆς βακτηρίας κινῶμεν τὴν θύραν,
εὐλογώτερον τὸ δι' ἄλλου λέγειν, ὅταν δὲ διὰ μορίου, τὸ κατ' ἄλλο. ταῦτα

1 ἥτοι—ἕτερον om. K 2 αὐτὸ τὸ ἐνταῦθα G γὰρ] δὲ M 3 prius τῷ ex τὸ corr. G
τῷ δὲ Gt: τὸ δὲ KM 6 συμβεβηχότως K 7 ὁ om. M 8 ἐμψυχωμένον (sic; cf. G.
Meyer, *Gr. Gramm.*² p. 481) GKM: ἐμψυχώμενον t: fort. ἐψυχώμενον 10 κατὰ συμβεβηχός
εἶπον καὶ πρώτως om. M 12 διότι KM: ὅτι Gt πλωτήρη (sic, om. ἐστι) K κινῇ]
κινεῖ K 16 κινούμεν K λεγόμεθα G 17 κινεῖ—πρώτως om. M 18 ποιούμεν K
κινεῖ M 20 τῷ Gt: τὸ KM 21 ὅρᾳν KM: om. G: post Σωκράτης addit t ὁ σωκρά-
της Gt 22 δι'] δ' G ὅλου KM: om. Gt 23 δι' αὐτό· t: διαυτό K: δι' αὐτό GM
αὐτό (post δὲ) scripsi: ἐαυτό M: ἐαυτῷ K: αὐτό Gt 24 ὁ om. M 26 καθὸ ὅλον (post
ἀλλὰ) KM: καθόλου G: καθ' ὅλον t ὅρᾳ δὲ οὐ καθὸ ὅλον τί ἐστιν KM: om. G: ὅρᾳ δὲ, οὐχ
ἢ σωκράτης t 27 δὲ om. K τὸ om. G: ex τῷ corr. K πρώτῳ G 28 τοῦ]
τὸ K 31 εὐλογώτερον t τὸ δι'] τοῦ δι' K ἄλλου Kt corr. G²: ἄλλο GM

· μὲν οὖν ἐπὶ τοσοῦτον. φησὶ δὲ ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοτέλης, ὅτι τὸ αὐτὸ τι ἐν π 7^v
 ἑαυτῷ εἶναι ἢ καθ' αὐτό ἐστιν ἢ καθ' ἕτερον, τὸ καθ' αὐτό ἀντὶ τοῦ
 πρώτως λέγων. πρότερον οὖν δείξας ὅτι κατ' ἄλλο ἐνδέχεται αὐτό τι ἐν
 ἑαυτῷ εἶναι, ὕστερον δείκνυσιν ὅτι πρώτως ἀδύνατον αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ εἶναι,
 5 καὶ πρώτως οὔτε καθ' αὐτό οὔτε κατὰ συμβεβηχός.

p. 210^a27 Ὅταν μὲν γὰρ ἡ μόρια τοῦ ὄλου τό τε ἐν ᾧ καὶ τὸ ἐν 40
 τούτῳ, λεχθήσεται τὸ ὄλον ἐν ἑαυτῷ εἶναι.

Πῶς κατ' ἄλλο αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ ἔσται δείκνυσιν, ὅτι ἀπὸ μέρους·
 τῷ γὰρ τοῦ ὄλου τὸ μέρος ἐν θατέρῳ εἶναι μορίῳ λέγοιτο ἂν τὸ ὄλον 45
 10 ἐν ἑαυτῷ εἶναι. τοῦτο δὲ καταχρηστικῶς, ἐπειδὴ καὶ ἡ συνήθεια οἶδεν
 ἀπὸ μέρους τὰ ὅλα καλεῖν, ὥς τὸν Σωκράτην ὑποδεδέσθαι καὶ λευκὸν
 εἶναι ἢ ἐπιστήμονα, καίτοι μόριόν τι ἢ ὑποδέδεται, ὥς ὁ πούς, ἢ λευκὸν
 ἐστίν, ὥς ἡ ἐπιφάνεια, ἢ ἐπιστήμὸν ἐστίν, ὥς ἡ ψυχὴ. οὕτως οὖν καὶ
 ὁ τοῦ οἴνου ἀμφορεύς αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ λέγοιτ' ἂν εἶναι, τῷ τοῦ ὄλου
 15 μέρος ἐν μέρει εἶναι. ἀλλὰ γὰρ μὴ διὰ πάντων ἀρμόζειν ἀπαιτεῖ τῷ
 παραδείγματι, ἐπεὶ μὴ ὥσπερ ὁ πούς ὑποδέδεται καὶ οὕτω τὸ ὄλον λέ- 50
 γεται ὑποδεδέσθαι, τῇ τοῦ μέρους προσηγορίᾳ τοῦ παντὸς ὀνομαζομένου,
 ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἀμφορέως τοῦ οἴνου ἔχει (οὐ γὰρ τῷ τὸ μέρος ἐν
 ἑαυτῷ εἶναι, οὕτω τὸ ὄλον ἐν ἑαυτῷ λέγεται), ἀλλὰ τοσοῦτον ἔστω σοι τοῦ
 20 παραδείγματος χρήσιμον, ὅτι ἀπὸ μέρους πολλάκις τὰ πράγματα ὀνομάζε-
 ται. ἐπεὶ οὖν καὶ ἐπὶ τοῦ ἀμφορέως τοῦ οἴνου ἐστὶ μὲν τι τῶν μορίων
 αὐτοῦ ἐν τόπῳ, οὐκ ἐν ἄλλῳ δὲ τινι παρὰ τὸ ὄλον οὐδὲ ἔξωθεν αὐτοῦ,
 ἀλλ' ἐν τῷ ὄλῳ ἐστὶ καὶ ὁ τόπος καὶ τὸ ἐν τόπῳ, διὰ τοῦτο λέγοιτ' ἂν καὶ
 τὸ ὄλον καὶ ὁ τόπος καὶ | τὸ ἐν τόπῳ (ἐν ἑαυτῷ) εἶναι· ἐπειδὴ μέρος μὲν π 8^v
 25 τὸ αὐτοῦ ἐστίν ὁ τόπος, μέρος δὲ τὸ ἐν τόπῳ, εἰ δὲ τὸ αὐτὸ καὶ ὁ τόπος
 καὶ τὸ ἐν τόπῳ, αὐτὸ τι ἂν εἴη ἐν αὐτῷ, ὥς ἐν τόπῳ. ἔχεις δὲ καὶ παρὰ-
 δεῖγμα προσφυστέρον τὸ κατὰ τὸ αὐτοκίνητον· ὥς γὰρ λέγεται τὸ ζῶον
 αὐτοκίνητον, οὕτως καὶ ὁ ἀμφορεύς τοῦ οἴνου αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ.

1. 2 τι ἐν ἑαυτῷ KM: ἐν ἑαυτῷ τί Gt 2 ἢ καθ' αὐτό G 3 πρότερον K 4 prius
 εἶναι om. K αὐτότι ἐν ἐν K 6. 7 τό τε—εἶναι om. K 6 το^τ ἐν M: τό τ'
 ἐν t: τὸ ἐν Aristotelis cod. E 7 ἑαυτῷ M: αὐτῷ t εἶναι M: om. t cum Aristotele
 8 τι ante ἔσται ponunt Gt αὐτῷ G 9 τὸ γὰρ K εἶναι ἐν μορίῳ G λέ-
 γοιτ' t 11 ἀπὸ τοῦ μέρους t καλεῖν τὰ ὅλα traicit M βαλεῖν K τὸν Σωκράτην
 (σωκρά utrobique G) ante λευκὸν iterant Gt 12 ἢ (post τι) om. Gt ὑποδέδεται ante
 rasur. G 13 ἐπιστήμον M: ἐπιστήμων GKt 14 τῷ Gt: τὸ KM 15 γὰρ om. M
 15. 16 ἀπαιτεῖτω τὸ παραδειγμα M 16 ὑποδέδεται K 18. 19 μέρος ἐν ἑαυτῷ K
 21 οὖν καὶ ἐπὶ GKM: δὲ καὶ t μὲν τι] ἐν τι (sic) M μέρος t 22 παρὰ] περὶ G
 οὐδὲ KM: οὐδὲν Gt ἔξωθεν K 23 καὶ ἐν K 24 ὄλον καὶ KM: ὄλον ἦτοι Gt ἐν ἑαυ-
 τῷ t: om. GKM 24. 25 μὲν τι μέρος traicit M 25 ὁ (post καὶ) om. G 26 αὐτῷ
 corr. G et t: αὐτῷ primitus G et M: αὐτῷ K 28 οὕτω t

p. 210^a32 Ὁ τε γὰρ καὶ ἐν ᾧ, ἀμφοτέρω τοῦ αὐτοῦ μόρια.

n 8*

Ὁ μὲν λέγει τὸ ἐν τόπῳ, τοῦτο δὲ ἐστὶν ὁ οἶνος, ἐν ᾧ δὲ τὸν τόπον, ⁵ τοῦτο δὲ ἦν ὁ ἀμφορεύς. ὁ οἶνος οὖν καὶ ὁ ἀμφορεύς μόριά εἰσι τοῦ ὄλου, λέγω δὲ τοῦ ἀμφορέως τοῦ οἴνου· οὐδὲν οὖν, φησί, τῶν μορίων κεχωρι- ⁵ σμένως λεχθεῖν ἂν ἐν ἑαυτῷ εἶναι, ἀλλὰ τὸ ὄλον, ὡς εἴρηται.

p. 210^a33 Πρώτως δὲ οὐκ ἐνδέχεται, οἶον τὸ λευκὸν ἐν τῷ σώ-
ματι· (ἡ ἐπιφάνεια γὰρ ἐν σώματι,) ἡ δὲ ἐπιστήμη ἐν ψυχῇ.

Δείξας πῶς ἐνδέχεται τὸ αὐτὸ τι ἐν ἑαυτῷ εἶναι, ὅτι κατ' ἄλλο, νῦν
φησιν ὅτι πρώτως οὐκ ἐνδέχεται, οὔτε καθ' αὐτὸ οὔτε κατὰ συμβεβη- ¹⁰
κός, καὶ πρώτῳ γε δείκνυσιν ὅτι καθ' αὐτὸ οὐκ ἐνδέχεται, εἰτα ὅτι οὐδὲ
κατὰ συμβεβηκός. ἐπεὶ οὖν πρώτῳ τὸ καθ' αὐτὸ δείκνυσιν, ἐνταῦθα τὸ
πρώτως καθ' αὐτὸ πρώτως ἀκρουστέον. εἰπὼν δὲ ὅτι πρώτως οὐκ ἐν-
δέχεται, τὰ παραδείγματα οὐκέτι πρὸς τοῦτο ἐπήγαγεν, ἀλλὰ πρὸς τὸ
ἀνωτέρω, ὅτι λέγονται τινα ἀπὸ μέρους· εἰπὼν γὰρ "οὕτω μὲν οὖν ἐνδέ- ¹⁵
χεται αὐτὸ τι ἐν ἑαυτῷ εἶναι", τουτέστιν ἀπὸ μέρους, πάλιν παραδείγματα
τοῦ ἀπὸ μέρους ἐπήγαγε· διὰ γὰρ τὸ τὴν ἐπιφάνειαν εἶναι ἐν τῷ σώματι,
ἐν ᾗ ἐστὶ τὸ λευκόν, καὶ τὸ λευκὸν ἐν τῷ σώματι λέγεται εἶναι.

p. 210^b1 Κατὰ ταῦτα δ' αἱ προσηγορίαι μέρη ὄντα, ὡς γε ἐν ἀν- ¹⁵
θρώπῳ.

20 Αἱ προσηγορίαι, φησὶν, ἡ τε τοῦ λευκοῦ καὶ ἡ τῆς ἐπιστήμης, κατη-
γοροῦνται τοῦ ὄλου οὐ πρώτως, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν καὶ τὴν ψυχὴν,
ἅτινα μέρη εἰσὶν οὐ καθ' αὐτά, ἀλλ' ὡς ἐν ἀνθρώπῳ ὄντα· αὐτὰ μὲν
γὰρ καθ' αὐτὰ ἡ ἐπιφάνεια καὶ ἡ ψυχὴ ὅλα τινά ἐστιν, ἀλλ' ὡς ἐν ἀν-
θρώπῳ μέρη ἐστὶν, ἀνθρωπὸν δὲ λέγω τὸ ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος. ὥστε
25 εἰ κατὰ ταῦτα αἱ προσηγορίαι ὑπάρχουσι τῷ ὄλῳ, ταῦτα δὲ μέρη, ἀπὸ
μέρους ἄρα τὸ ὄλον ὀνομάζεται.

20

1 lemma habet G καὶ ἐν ᾧ GKМ: τὸ ἐν ᾧ καὶ τὸ ἐν τούτῳ t ἀμφοτέρω—μόρια
om. K τὰ αὐτοῦ M 2 Ὁ scripsi: ὁ GKМ: τὸ t λέγει τὸ KM: λέγοιτο Gt
τὸν τόπον GKМ: ὁ τόπος t 3 οὖν om. K εἰσι GM: ἐστι Kt 4 οὐδὲν ἐν
et mox οὐ λεχθεῖν M φησί om. t 5 λεχθεῖν—εἴρηται om. K 6 lemma
om. K τῷ M: om. t Aristoteles 7 ἡ ἐπιφάνεια γὰρ ἐν σώματι addidit t: om. M
et Arist. cod. I, at cf. v. 16 δὲ M: δ' t 9 οὔτε καθ' αὐτόν K 10. 11 καὶ
πρώτῳ γε—οὐδὲ κατὰ συμβεβηκός M: om. GKt 13 τὸ in ras. M 14 γὰρ ὅτι
οὕτω M 15 τὰ παραδείγματα Gt 16 διὰ] δεῖ K 18 δὲ αἱ K 18. 19 μέρη
—ἀνθρώπῳ om. K 20 ἡ τε et καὶ ἡ τῆς KM: αἱ τε et καὶ τῆς Gt 22 εἰσὶν M:
om. K: ἐστὶν Gt 26 τοῦ μέρους t

p. 210^b2 'Ο δὲ ἀμφορεὺς καὶ ὁ οἶνος χωρὶς (μὲν) ὄντα οὐ μέρη, π 8^r
 ἅμα δέ· διὸ ὕταν ἢ μέρη, ἔσται αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ.

Εἰ γὰρ τὸ μέρος ὅλου ἐστὶ μέρος καὶ τῶν πρὸς τι ταῦτα, ὕταν ἄρα
 χωρὶς ἢ ὁ ἀμφορεὺς καὶ ὁ οἶνος, οὐκ ἂν εἶεν μέρη, ἀσχετὰ γε ὄντα. 25
 5 ὕταν οὖν συνελθόντα μέρη ἀλλήλων γένηται, λέγεται αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ εἶναι
 τὸ ὅλον ἀπὸ μέρους, ὥσπερ ὁ ἄνθρωπος λευκὸς λέγεται διὰ τὸ σῶμα,
 καὶ τὸ σῶμα διὰ τὴν ἐπιφάνειαν. πάλιν οὖν τοῦ αὐτοῦ τὰ αὐτὰ ἔθηκε
 παραδείγματα.

p. 210^b6 Καὶ ἕτερα γὰρ τῷ εἶδει ταῦτα καὶ ἄλλην φύσιν ἔχει καὶ
 10 δυνάμιν, ἢ τε ἐπιφάνεια καὶ τὸ λευκόν.

Ἐπειδὴ πρῶτως ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ ἐστὶ τὸ λευκόν, ἵνα μή τις ὑπολάβῃ 30
 ταῦτόν εἶναι τὸ λευκόν τῇ ἐπιφανείᾳ καὶ οὕτως αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ τι εἶναι,
 λέγει ὅτι καὶ τῷ εἶδει καὶ τῇ δυνάμει ἕτερα ἐστὶ ταῦτα ἀλλήλων· ἢ μὲν
 γὰρ ἐπιφάνεια αἰεὶ ἐστὶν ὑποκείμενον οὐ μόνον λευκῷ, ἀλλὰ καὶ μέλανι καὶ
 15 ἄλλοις πλείοσι, τὸ δὲ λευκὸν μόνως ἐν ὑποκειμένῳ καὶ συνεῖναι τῷ
 ἐναντίῳ ἀδύνατον. εἰ τοίνυν ἕτερα ταῦτα ἀλλήλων, ἄλλο ἄρα ἐν ἄλλῳ.
 λέγει δ' ἂν φύσιν, ὅτι τὸ μὲν ποιότης ἐστὶ καὶ χρῶμα, ἢ δὲ ἐπιφάνεια
 πέραις σώματος καὶ τοῦ ποσοῦ, δυνάμιν δέ, ὅτι ἢ μὲν ὑποκείμενον, τὸ 35
 δὲ τῶν ἐν ὑποκειμένῳ.

20 p. 210^b8 Οὕτε δὴ ἐπακτικῶς σκοποῦσιν οὐδὲν ὁρῶμεν ἐν ἑαυτῷ
 κατ' οὐδένα τῶν διορισμῶν, τῷ τε λόγῳ ὁῦλον ὅτι ἀδύνατον.

Δείξας πῶς οἷόν τέ ἐστὶν αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ εἶναι, ὅτι κατ' ἄλλο,
 βούλεται νῦν δεῖξαι ὅτι πρῶτως οὐκ ἐνδέχεται οὔτε καθ' αὐτό οὔτε κατὰ
 συμβεβηκός, καὶ πρῶτόν γε ἦτι καθ' αὐτό οὐκ ἐνδέχεται δεῖκνυσθαι. δεῖκνυσι δὲ
 25 διὰ τε τῆς ἐπαγωγῆς καὶ διὰ τοῦ λόγου, καὶ πρῶτόν γε δι' ἐπαγωγῆς. εἰ 40

1. 2 χωρὶς—ἐαυτῷ om. K 1 μὲν addidit t: om. M 2 διὸ M: διότι t ἐαυτῷ M:
 αὐτῷ t 3 ὅλον K τῶν] τὸ K 5 οὖν GKM: δὲ t συνελεόντα (sic) M
 μέρη ἀλλήλων K γένηται KM: om. G: ἢ t 7 καὶ πάλιν οὖν Gt 9 εἶδη K
 9. 10 καὶ ἄλλην—λευκόν om. K 9 ἔχει M: ἔχει ἐκάτερον t Aristoteles 10 τε
 M: τ' t 11 ὑπολάβοι KM 12 αὐτὸ] αὐτῇ M ἐναυτῷ K τι εἶναι Gt:
 τί ἐστι K: εἶναι τι M 14 λευκῷ Gt: λευκὸν KM μέλανον (sic) M 15 ἄλλοις
 GKM: ὅλως t 16 ἐτέρα K 17 λέγοι δὲ ἄλλα εἶναι φύσει μὲν ὅτι M
 18 δυνάμει M 19 τῶν GKM: ὡς t 20 lemma om. K ὁρῶμεν ἐν ἑαυτῷ
 M: ἐν αὐτῷ ὁρῶμεν t 21 διορισμῶν Aristoteles: διορισμένων (si recte id enotavi, at
 cf. p. 536, 17) M: διορισμένων t 22 ἐστὶν] ἦναι (sic) K τι om. M: post ἐαυτῷ
 traicit K 23 οὐκ ἐνδέχεται οὔτε καθ' αὐτό KM: οὔτε καθ' αὐτό ἐνδέχεται Gt
 24 ὅτι καθ' αὐτό οὐκ (οὐκ om. G) GKM: ὅτι οὐ καθ' αὐτό t δείκνυται δὲ M 25 διὰ
 τε KM: διὰ Gt

www.libtool.com.cn

γάρ τοσαῦτα ἔστι τὰ τοῦ ἐν τινι σημαίνόμενα, ὅσα ἀπληριθμησάμεθα, ἐν π 8^r
οὐδενὶ δὲ οἶόν τε εἶναι αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ, ἔοικεν ἄρα μηδὲ εἶναι τι ὅλως
αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ· πάντα γὰρ τὰ τοῦ ἐν τινι σημαίνόμενα ἄλλο ἐν ἄλλῳ
ἔστιν. οὐδὲ γὰρ ὅταν λέγωμεν τὸ ὅλον ἐν τοῖς μορίοις, αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ
5 λέγομεν εἶναι· ἄλλο γὰρ τὸ ὅλον καὶ ἄλλο τὰ μέρη· τὸ μὲν γὰρ ἐν καὶ
ταῦτόν (σχέσις τις ὃν τῆς τῶν μορίων συναφῆς καὶ τὸ ἐπὶ τῇ συναφῇ
αὐτῶν ἐπιγινόμενον εἶδος), τὰ δὲ πλείω καὶ διαφέροντα. καὶ διὰ τοῦ λόγου 45
δὲ δείκνυσιν οὕτως. ἄλλος, φησὶν, ὁ ὀρισμὸς τοῦ δεκτικοῦ καὶ ἄλλος ὁ
τοῦ ἐν ἐκείνῳ ὄντος· ἄλλως γὰρ ὀρίζεται ὁ τόπος καὶ ἄλλως τὸ ἐν τόπῳ,
10 καὶ ἀπλῶς ἄλλως τὸ ἐν ᾧ καὶ ἄλλως τὸ ἐν ἐκείνῳ. εἰ τοίνυν αὐτό τι ἐν
ἑαυτῷ εἴη, τοὺς διαφέροντας, μᾶλλον δὲ τοὺς ἀντικειμένους δέξεται λόγους.
εἰ δὲ δεῖ ἀκριβέστερον εἰπεῖν, αὐτό τι ἔσται κατὰ ταῦτόν τὰ διαφέροντά τε
καὶ ἀντικείμενα· δύο μὲν γὰρ ὀρισμοὺς ἐπιδέξασθαι τὸ αὐτὸ κατ' ἄλλην
καὶ ἄλλην ἰδιότητα οὐκ ἀδύνατον (οἶον τὸν ἄνθρωπον ζῶον λογικὸν θνητόν, 50
15 καὶ ζῶον ὀρθοπεριπατητικόν), τοὺς μέντοι ἀντικειμένους λόγους ἅμα καὶ
κατὰ ταῦτόν δεξασθαι ἀδύνατον. τῶν πρὸς τι γὰρ ὁ τόπος καὶ τὸ ἐν τόπῳ,
τὰ δὲ πρὸς τι τοῦλάχιστον δύο εἰσὶν ἀντικείμενα καὶ ἀντικειμένους ἔχοντα
τοὺς ὀριστικούς λόγους. εἰ οὖν ἔσται τι αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ, οἶον ὁ τοῦ οἴνου
ἀμφορεὺς αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ, δέξεται τοὺς ἀντικειμένους λόγους, καὶ ἐπειδὴ
20 τόπος μὲν ἔστιν ὁ ἀμφορεὺς ἐν τόπῳ δὲ ὁ οἶνος, τὸ αὐτὸ καὶ τὸν τοῦ
τόπου καὶ τὸν τοῦ ἐν τόπῳ | λόγον ἀναδέχεται· ἔσται οὖν ὁ ἀμφορεὺς π 8^v
ἀμφορεὺς ἅμα καὶ οἶνος, καὶ ὁ οἶνος οἶνός τε ἅμα καὶ ἀμφορεὺς, τοῦτο δὲ
γελοῖον. εἴτα παραστήναι τῇ δόξῃ βουλόμενος, ἵνα ἐκ τοῦ περιόντος ἐλέγξῃ
αὐτήν, φησὶν ὅτι [εἰ] καὶ τὰ μάλιστα συγχωρήσωμεν διὰ τὸ μέρος εἶναι ἐν
25 μέρει καὶ ἐκάτερον ἐν τῷ ἑτέρῳ καὶ εἶναι καὶ λέγεσθαι, ὥστε καὶ τὸν
ἀμφορέα καὶ οἶνον εἶναι καὶ ἀμφορέα, καὶ τὸν οἶνον καὶ ἀμφορέα καὶ οἶνον,
οὐδ' οὕτως αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ ἔσται, ἀλλ' ἐκάτερος αὐτῶν δέξεται μὲν οὐχ 5
• ἡ οἶνός ἐστιν, ἀλλ' ἡ ἀμφορεὺς, δεχθήσεται δὲ οὐχ ἡ ἀμφορεὺς ἐστιν,
ἀλλ' ἡ οἶνος. ὥστε οὐδ' οὕτως αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ ἔσται, ἀλλὰ ἄλλο ἐν
30 ἄλλῳ.

Οὕτω δείξας ὅτι καθ' αὐτὸ οὐδέν ἐστιν αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ, ἐφεξῆς
δείκνυσιν ὅτι οὐδὲ κατὰ συμβεβηχὸς ἐνδέχεται· δόξει γὰρ ἴσως, εἰ κατ'

1 εἰσι Gt 2 μηδὲν M 4 οὐδὲ κτλ.] cf. Themist. p. 263,25 5^oταν λέγομεν K
5 καὶ ἄλλα τὰ M et Themistii libri 6 ταυτὸ K τις ὃν GKM: τί ἐστὶ t 7 δια-
φέροντα* K 8 ὁ (ante ὀρισμὸς) om. M δεκτικοῦ KM: ὑποδεκτικοῦ Gt καὶ
ἄλλως K 9 καὶ ἄλλος τὸ K ἐν τῷ τόπῳ Gt 10 καὶ ἀπλῶς—ἐκείνῳ om. M
prius ἄλλως (ex ἄλλῳ) corr. G ἐν (ante ἐκείνῳ) om. K αὐτὸς K 12 δεῖ] δὴ K
13. 14 ἄλλον καὶ ἄλλον (sic) K 15 καὶ (post ἅμα) om. Gt 16 καταυτὸν K τὸ]
τὰ G 17 ἀντικειμένους ἔχοντα t 18 ἔσται] ἐστὶ K οἶον τοῦ οἴνου ὁ M
20 ὁ τόπος Gt 21 ἐστὶ K 23 τῇ δόξῃ παραστήναι Gt 24 εἰ deleui καὶ
(sic) GKM: καὶ t συγχωρήσωμεν t post συγχωρήσωμεν addit αὐτοῖς M 26 καὶ
(post οἶνον) om. M 27 ἔσται] ἐστὶν K 28 ἀλλ' ἡ ὁ ἀμφορεὺς K δειχθήσε-
ται KM ἀμφορεὺς εἶναι K 29 ἐν ἑαυτῷ om. M ἐστὶν K ἄλλο] ὅλως K
32 δεικνύει Gt 32. p. 535,1 δόξει—ἐνδέχασθαι om. K 32 ὅτι εἰ M

άλλο ἐνδέχεται αὐτὸ τι ἐν ἑαυτῷ εἶναι, καὶ κατὰ συμβεβηκὸς ἐνδέχεσθαι. π 8^v
 ἵνα δὲ παρακολουθήσωμεν τῇ ἀποδείξει, προλαβεῖν δεῖ τί ποτέ ἐστι τὸ
 κατὰ συμβεβηκός, ἐπειδὴ καὶ διὰ βραχέων πάνυ καὶ ἀσαφῶς ἐπεξέρχεται 10
 τῇ ἀποδείξει. κατὰ συμβεβηκὸς τοίνυν λέγεται ἔχειν τι, ὅπερ αὐτὸ ἄλλω
 5 συμβέβηκε, καὶ ἐκεῖνο ὅπερ λέγεται ἔχειν κατὰ συμβεβηκὸς καθ' αὐτὸ
 ὑπάρχει ὃ ἐκεῖνο συμβέβηκεν. οἷον λέγεται τὸ λευκὸν κατὰ συμβεβηκὸς
 κινεῖσθαι, διότι ἡ κίνησις ὑπάρχει καθ' αὐτὸ τῷ Σωκράτει, συμβέβηκε δὲ
 καὶ τὸ λευκὸν τῷ Σωκράτει· διὰ γὰρ τοῦτο κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχει τῷ
 λευκῷ ἡ κίνησις, ἐπειδὴ ὃ τὸ λευκὸν συμβέβηκε, λέγω δὴ τῷ Σωκράτει,
 10 καθ' αὐτὸ ὑπάρχει. εἰ τοίνυν κατὰ συμβεβηκὸς ἐν ἑαυτῷ εἴη ὁ ἀμφορεύς, 15
 δεῖ ἄλλο τι καθ' αὐτὸ ὑπάρχειν ἐν αὐτῷ (οἷον τὸν οἶνον), καὶ τὸν ἀμφο-
 ρέα συμβεβηκὸς εἶναι τῷ οἴνῳ, ἵνα τῷ τὸν οἶνον καθ' αὐτὸ ὑπάρχειν τῷ
 ἀμφορεῖ τὸ συμβεβηκὸς τῷ οἴνῳ, ὁ ἀμφορεύς, κατὰ συμβεβηκὸς ἐν ἑαυτῷ
 ὑπάρχη· ἄλλως γὰρ ἀδύνατον κατὰ συμβεβηκὸς ἐν ἑαυτῷ ὑπάρχειν τὸν
 15 ἀμφορέα. καὶ μηδεὶς ἀπαιτεῖτω τὸν λόγον, ὅνπερ εἵπομεν ἐπὶ τοῦ κατὰ
 συμβεβηκὸς, ἀπαρallάκτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἀμφορέως ἀρμόσαι (ἄλλος γὰρ ὁ
 τρόπος ἐνταῦθα· οὐ γὰρ ἄλλο ἄλλω ὑπάρχει κατὰ συμβεβηκὸς, ὥσπερ ἐκεῖ, 20
 ἄλλ' αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ), ἀλλὰ ζητητέον ὅπως καὶ ἐπὶ τούτου διασώσωμεν τὸ
 κατὰ συμβεβηκὸς, ἄλλως δὲ ἀδύνατον σωθῆναι τὴν ἔννοιαν τοῦ κατὰ συμ-
 20 βεβηκὸς ἢ ὥσπερ εἵπομεν. εἰ τοίνυν ὁ ἀμφορεύς συμβέβηκε τῷ οἴνῳ,
 ὁ ὅλον δτι ἐχώρησε δι' ὅλης αὐτοῦ τῆς οὐσίας (εἰ γὰρ μὴ δι' ὅλου ἐχώ-
 ρησεν, ἀλλ' ἄπτεται αὐτοῦ κατὰ τὰ πέρατα, οὐκέτι ὡς συμβεβηκὸς ὑπάρχει
 αὐτῷ), εἰ δὲ δι' ὅλου ἐχώρησε, σῶμα ἄρα διὰ σώματος ἐχώρησε. καὶ
 ἄλλως, φησί, πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ ἀνακυκλήσωμεν τὸν λόγον· πάλιν γὰρ 25
 αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ καθ' αὐτὸ ἔσται ὁ ἀμφορεύς. τί γὰρ διαφέρει ἐξ ἀρχῆς
 αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ ὑπάρχειν λέγειν τὸν ἀμφορέα, ἢ συμβεβηκέναι τῷ οἴνῳ,
 ὅς καθ' αὐτὸν ὑπάρχει ἐν τῷ ἀμφορεῖ; πάλιν γὰρ διὰ τοῦ οἴνου αὐτὸς
 ἐν ἑαυτῷ ἔσται, καὶ τοὺς δύο λόγους ἀναδέξεται, τοῦ τε τύπου καὶ τοῦ ἐν
 τόπῳ. ὥστε οὐδὲ κατὰ συμβεβηκὸς ἐνδέχεται αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ τι ὑπάρχειν.
 30 Ταῦτα εἰπὼν, ἐκ τῶν εἰρημένων τρόπων τοῦ ἐν τινι καὶ τὴν Ζήνωνος
 ἀπορίαν ἐπιλύεται. ἡπόρει γὰρ ἐκεῖνος, ὅτι εἰ ὁ τόπος τῶν ὄντων, πᾶν δὲ
 τὸ ὄν ἐν τινὶ ἔστι καὶ ὁ τόπος ἐν τινὶ ἔσται· ὥστε ἔσται ὁ τόπος ἐν τόπῳ, 30
 καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον. ταύτην οὖν, φησί, τὴν ἀπορίαν ἐκ τῶν εἰρημένων
 ἡμῖν τρόπων τοῦ ἐν τινὶ οὐ χαλεπὸν ἐπιλύσασθαι. καὶ γὰρ εἰ μὴ ἀληθές

2 ἀποδείξει K: ἀποφάσει G προλαβεῖν Gt δεῖ τί Gt: δεῖ τί δεῖ τί K: τί (om. δεῖ) M' τὸ om. M 4 αὐτῷ ἄλλο G 5. 6 καὶ ἐκεῖνο—ἐκεῖνο συμβέβηκεν om. M
 5 ἐκεῖνω K 5. 6 καθ' αὐτὸ ὑπάρχει K: καθ' αὐτὸ ὑπάρχον Gt 7 σωκράτει KM: σώματι Gt 8 καὶ et 9 ἡ om. K 10 ἐαυτῷ] αὐτῷ M 11 ἐν αὐτῷ Gt: ἐν-αὐτῷ K: ἐν ἐαυτῷ M 12 συμβεβηκός Gt: συμβέβηκε K: συμβέβηκεν M
 14 ὑπάρχη (ἡ ex ei) corr. K 16 συμβεβηκός ἀπαλλάκτως (sic) K 18 ἄλλ' αὐτὸ (ex ἄλλὰ τὸ) corr. K σώσωμεν G: σώσομεν t 22 ὑπάρχον K 24 φησὶν εἰς τὸ αὐτὸ πάλιν Gt ἀνακυκλήσωμεν KM 25 αὐτῷ] scripserim αὐτόν
 ἔστιν K 26 αὐτόν] αὐτὸ K 27 ὅς—οἴνου om. G ὑπάρχειν K διὰ τοῦ οἴνου Mt: ὑπάρχει K 28 ἔστι K 29 τι om. G: αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ t

τὸ πᾶν τὸ ὄν ποῦ εἶναι (πᾶν γὰρ τὸ φυσικὸν ἀνάγκη ἔν τινι εἶναι καὶ μὴ ἢ 8^v
 ἐν τόπῳ) * * * κατὰ τι τῶν τοῦ ἔν τινι σημαινομένων· ὥστε εἰ καὶ ὁ τόπος
 τῶν φυσικῶν, ἔν τινι πάντως ἔσται. ἐπεὶ οὖν πολλαχῶς τὸ ἔν τινι, ἔσται
 καὶ ὁ τόπος ἔν τινι μὲν οὐκ ἐν τόπῳ δέ, ἀλλ' ὥσπερ αἱ ξέει καὶ τὰ
 5 πᾶθ' εἰσὶ μὲν ἔν τινι, οἷον ἐν τῷ σώματι, οὐχ ὥς ἐν τόπῳ δὲ ἀλλ' ὥς
 ἐν ὑποκειμένῳ, οὕτω δὴ καὶ ὁ κυρίως τόπος, λέγω δὴ τὸ πέρασ τοῦ περιέ- 35
 χοντος, ἔν τινι μὲν ἔσται (ἐν σώματι γάρ), οὐ μὴν ὥς ἐν τόπῳ, ἀλλ' ὥς
 πέρασ ἐν περατουμένῳ, ταυτὸν δὲ εἰπεῖν ὥς ἐν ὑποκειμένῳ. πάλιν δὲ ἐκ
 τῶν εἰρημένων καὶ ἑτερόν τι ἀποδείκνυσιν, ὅπερ πολλαχῶς ἤδη ἀπέδειξεν·
 10 εἰ γὰρ δέδεικται ὅτι διὰ τοῦτο αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ ἀδύνατον εἶναι, διὰ τὸ ἐτέ-
 ραν εἶναι τὴν φύσιν τοῦ δεκτικοῦ καὶ ἐτέραν τὴν τοῦ δεδεγμένου καὶ μὴ
 δύνασθαι ἔν καὶ τὸ αὐτὸ τοὺς διαφοροὺς ἀναδέξασθαι λόγους, καὶ ἐκ τού-
 των ἀναφαίνεται ὅτι οὕτε ὅλην οὕτε εἶδος δυνατὸν εἶναι τὸν τόπον. τὸ μὲν
 γὰρ ἐν τόπῳ τοῦ τόπου ἕτερον, ἢ δὲ ὅλη καὶ τὸ εἶδος οὐκ ἔστιν ἕτερα τοῦ 40
 15 ἐν αὐτοῖς· στοιχεῖα γὰρ εἰσι συμπληρωτικὰ αὐτοῦ· ἕτερος ἄρα ὁ τόπος τῆς
 ὅλης καὶ τοῦ εἶδους.

Οὕτε δὴ ἐπακτικῶς σκόποῦσι, τουτέστι δι' ἐπαγωγῆς καὶ εἰς τὰ
 κατὰ μέρος ἀποβλέποντα. κατ' οὐδένα τῶν διορισμῶν, ὧν διωρισά-
 μεθα τοῦ ἔν τινι. οὐ μόνον δὲ ἐκ τούτων, φησίν, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ
 20 λόγου ὁλόν, ὅτι ἀδύνατον αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ εἶναι.

p. 210^b10 Δεήσει γὰρ ἀμφοτέρα ἐκάτερον ὑπάρχειν, οἷον τὸν
 ἀμφορέα ἀγγεῖόν τε καὶ οἶνον εἶναι καὶ τὸν οἶνον οἶνόν τε καὶ 45
 ἀμφορέα.

Εἰ τὸν ἀμφορέα, φησί, τοῦ οἶνου αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ καθ' αὐτὸ καὶ
 25 πρῶτως εἶναι φήσομεν, ὥς ὅλον ἐν ὅλῳ (τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ πρῶτως καὶ
 καθ' αὐτό), ἀνάγκη τὸν ὅλον ὥς ὅλον καὶ τὸν τοῦ τόπου καὶ τὸν τοῦ ἐν
 τόπῳ ἀναδέξασθαι λόγον, μᾶλλον δὲ ἄμφω εἶναι· ἐστὶ δὲ οἶον τόπος μὲν
 ὁ ἀμφορεὺς, ἐν τόπῳ δὲ ὁ οἶνος ἢ ἁπλῶς τὸ ὑγρόν· ὥστε ἐπειδὴ ὁ τοῦ
 οἶνου ἀμφορεὺς ὅλος αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ ἐστὶ, καὶ ὁ ἀμφορεὺς ὁληνότη,

1 τὸ (ante πᾶν) om. Gt ποῦ ἐστὶ K πᾶν γὰρ τὸ GKM: πᾶν γε μὴν τὸ t: equi-
 dem lacunam ante κατὰ τι statui, cf. p. 538,24 ἐν τινι εἶναι KM: εἶναι ἐν τινι Gt
 καὶ μὴ KM: εἰ καὶ μὴ Gt 3 ἐπεὶ κτλ. cf. Themist. p. 265,12 4 καὶ (ante ὁ
 τόπος) om. t 4. 5 ἀλλ' ὥσπερ — ἐν τόπῳ δὲ om. Gt 6 δὴ (post οὕτω) KM:
 δὲ Gt 8 ταυτὸν — ὑποκειμένῳ om. Gt 9 καὶ om. Gt 12 καὶ (ante ἐκ) om. t
 14 ἢ] εἰ K ἐτέρα τοῦ G 15 αὐτοῖς corr. G εἰσι GKM: ἐστὶ t καὶ
 τῆς K 17 δὴ GM: δὲ K: δὴ οὖν t σκοποῦσιν K 17. 19 τουτέστι — τοῦ ἔν
 τινι om. K 18 ἀποβλέποντα GM: ἀποβλέπουσι t: * fortasse ἀποβλέποντι
 18. 19 τῶν διορισμῶν ὧν διωρισάμεθα M: τῶν ὁρισμῶν τῶν διωρισμένων διωρισάμεθα (διω-
 ρισάμεθα om. t) Gt 19 οὐ μόνον δὲ ἐκ τούτων, φησίν KM: ἐκ τούτων δὲ φησιν G:
 αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ ἐστὶ t 20 τι om. G 21. 23 ἐκάτερον — καὶ ἀμφορέα om. K
 21 ἐκατέρω M 25 φήσομεν εἶναι transponit t post ἐν ὅλῳ iterat φήσομεν K
 26 ἀνάγκη τὸ ὅλον K τόπου] τόπον K

λέγω δὴ τὸ κεραμεῖον ἀγγεῖον, οὐ μόνον ἀμφορεὺς ἔσται ἀλλὰ καὶ οἶνος, π 8^v
καὶ ὁ οἶνος οὐ μόνον οἶνος ἀλλὰ καὶ ἀμφορεὺς. ὥστε εἰ τοῦτο ἄτοπον, δι
ἀδύνατον καθ' αὐτὸ καὶ πρῶτως αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ εἶναι.

p. 210^b13 Ὡστε εἰ ὅτι μάλιστα ἐν ἀλλήλοις εἶεν, ὁ μὲν ἀμφορεὺς
5 δέξεται τὸν οἶνον οὐχ ἢ αὐτὸς οἶνος ἀλλ' ἢ ἐκεῖνος. |

Ὅπερ ἡμεῖς προλαβόντες εἵπομεν, ἀμυδρῶς διὰ τούτων αἰνίττεται. ο 1^r
ἐπειδὴ γὰρ ἤγαγεν εἰς ἄτοπον τὸν λόγον, τὸ τὸν ἀμφορέα καὶ οἶνον εἶναι,
καὶ τὸν οἶνον μὴ μόνον οἶνον ἀλλὰ καὶ ἀμφορέα, ἵνα μὴ τις εἴπῃ, ὅτι 'καὶ
τί τοῦτο ἄτοπον; διὰ γὰρ τὸ τὸν ἕτερον ἐν τῷ ἐτέρῳ εἶναι λεχθεῖν δὲ
10 ἐκάτερος τῷ τοῦ συναμφοτέρου ὀνόματι· μία γὰρ τις ὁλότης ἀμφοῖν',
τούτῳ οὖν τῷ λόγῳ συγχωρήσας καὶ οὕτω δείκνυσιν ὅτι οὐκ ἔσται τι αὐτὸ 5
ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ ἄλλο ἐν ἄλλῳ. εἰ γὰρ καὶ ὅτι μάλιστα, φησί, συγχωρή-
σαιέ τις τὸν ἀμφορέα καὶ οἶνον εἶναι, ἵνα οὕτως αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ ἦ, ὁμοίως
δὲ καὶ τὸν οἶνον καὶ ἀμφορέα εἶναι, δῆλον δὴπου ὅτι ὁ ἀμφορεὺς οὐχ ἢ
15 οἶνός ἐστι δέξεται τὸν οἶνον, ἀλλ' ἢ ἐκεῖνος οἶνος. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ οἶνος
ἔσται ἐν τῷ ἀμφορεῖ οὐχ ἢ ἀμφορεὺς ἐστίν, ἀλλ' ἢ ἐκεῖνος ἀμφορεὺς
ἐστίν. ὥστε τὸ μὲν ὄνομα τοῦ συναμφοτέρου ἐκάτερος ἔξει, τὴν δὲ ἐνέρ-
γειαν οὐκέτι.

p. 210^b16 Κατὰ μὲν οὖν τὸ εἶναι ὅτι ἕτερον, δῆλον· ἄλλος γὰρ
20 ὁ λόγος τοῦ ἐν ᾧ καὶ τοῦ ἐν τούτῳ. 10

Ἀκόλουθον μὲν ἦν συμπέρασμα ἐπαγαγεῖν οὕτως 'ὅτι μὲν οὖν ἀδύ-
νατον αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ καθ' αὐτὸ εἶναι, δῆλον', ὁ δὲ τοῦτο μὲν οὐκ
εἶπεν, ἐξ οὗ δὲ ἔδειξεν ὅτι ἀδύνατον καὶ) αὐτὸ ἐν αὐτῷ τι εἶναι, τοῦτο
συμπεραίνεται, λέγω δὴ τοῦ ἕτερον μὲν εἶναι φύσει τὸν τόπον, ἕτερον δὲ
25 τὸ ἐν τόπῳ· ἄλλως γὰρ ἀποδώσεις τὸν ὅρισμόν τοῦ δεκτικοῦ, καὶ ἄλλως
τοῦ δεδεγμένου. ὥστε εἰ ὧν οἱ ὅρισμοι διάφοροι καὶ αὐτὰ διάφορα, διά-
φοροι δὲ οἱ ὅρισμοι τοῦ τε ἐν ᾧ καὶ τοῦ ἐν τούτῳ, καὶ αὐτὰ ἄρα διάφορα
καὶ ἕτερα ἀλλήλων.

1 ἀμφορεὺς ἔσται ἀλλὰ καὶ οἶνος Gt: οἶνος ἀλλὰ καὶ ἀμφορεὺς (om. ἔσται) KM 2 καὶ
ὁ οἶνος—καὶ ἀμφορεὺς om. M 4. 5 ὁ μὲν—ἐκεῖνος om. K 6 ὥσπερ (h. e. ὥσπερ)
ἡμεῖς K τούτου Gt 8 post μόνον οἶνον addit εἶναι M 9 ὅτι om. K
9 τὸν om. K 10 δὲ om. KM 11 αὐτὸ om. Gt 13. 14 καὶ οἶνον—καὶ ἀμφο-
ρέα om. G 15 ἐναυτῷ K 16 ἢ K: εἴη Mt 19 lemma habet G οὖν τοῦ
εἶναι K qui ὅτι ἕτερον—τούτῳ om. 21 μὲν οὖν ἦν t 22 ἦν συμπεριεπαγαγεῖν
(cf. ad p. 82,9) K 23 εἶναι, δῆλον—καθ' αὐτὸ om. G 24 ἀδύνατον K:
om. Mt αὐτῷ scripsi: αὐτῷ GK: ἐαυτῷ Mt 25 τὸ GK: om. Mt 26 τοῦ GKM:
τὸ t τὸν τόπον φύσει transponit t 27 τὸ ἐν τῷ τόπῳ G 28 τὸν τοῦ δεδεγ-
μένου Gt 29 ὧν GM: ὧν οὖν (?) K: οὖν t

p. 210^b18 Ἀλλὰ δὴ οὐδὲ κατὰ συμβεβηκὸς ἐνδέχεται· ἅμα γὰρ οἱ δύο ἐν τῷ αὐτῷ ἔσται· αὐτὸς γὰρ ἐν ἑαυτῷ ὁ ἀμφορεύς ἔσται. 18

Ἐνταῦθα συντόμως, διὸ καὶ ἀσαφῶς, ὅτι οὐδὲ κατὰ συμβεβηκὸς ἐστὶ τι ἐν ἑαυτῷ δείκνυσιν. δύο γάρ, φησί, συμβήσεται ἐν τῷ αὐτῷ σώματα 5 εἶναι, καὶ πάλιν τὸν αὐτὸν ἀνακυκλήσομεν λόγον, ὃν καὶ ἐπὶ τοῦ καθ' αὐτό· αὐτὸς γὰρ πάλιν ἐν ἑαυτῷ ἔσται ὁ ἀμφορεύς, καὶ ἅμω τοὺς λόγους ἀναδέξεται, τοῦ τε τόπου καὶ τοῦ ἐν τόπῳ· δύο οὖν τὰ ἐπόμενα ἄτοπα τῇ ὑποθέσει, ἅτινα συντόμως κατεσκεύασεν· εἰ γὰρ ὅπερ δεκτικὸς ἐστὶ φύσεως, τοῦτο κατὰ συμβεβηκὸς ἐνδέχεται ἐν ἑαυτῷ εἶναι, οἷον καὶ ἐκεῖνο 10 ὑπάρχειν ἐν αὐτῷ οὐ ἐστὶ δεκτικόν, οἷον εἰ οἴνου, οἶνον, ὑπάρχειν δὲ καὶ τὸ δεκτικὸν κατὰ συμβεβηκὸς τῷ οἴνῳ, ὅπερ παρήκε διὰ συντομίαν ὁ Ἀριστοτέλης· οὕτω γὰρ ἂν μόνως κατὰ συμβεβηκὸς ἐν ἑαυτῷ ὑπάρχοι τῷ συμβεβηκέναι τῷ οἴνῳ, ὅσπερ καθ' αὐτὸν ἐν τῷ ἀμφορεῖ ὑπάρχει. τούτῳ 15 οὖν ἔπονται δύο ἄτοπα, τό τε σῶμα διὰ σώματος χωρεῖν εἴ γε συμβέβηκε τῷ οἴνῳ ὁ ἀμφορεύς, καὶ τὸ πάλιν τὸν ἀμφορέα καθ' αὐτὸν ἐν αὐτῷ ὑπάρχειν, ὅπερ ἀδύνατον ὁδεδεικται· ἐν γὰρ τῷ οἴνῳ ὁ ἀμφορεύς, ὁ δὲ οἶνος ἐν τῷ ἀμφορεῖ· ὥστε καὶ ὁ ἀμφορεύς ἐν τῷ ἀμφορεῖ.

p. 210^b22 Ὁ δὲ Ζήνων ἡπόρει, ἐπεὶ ὁ τόπος ἐστὶ τι, ἐν τίνι ἔσται, λύειν οὐ χαλεπόν.

20 Εἰ μὲν οὕτως ἡπόρει ὁ Ζήνων, ὅτι εἰ ὁ τόπος ἐν τίνι (ἐπειδὴ καὶ πᾶν τὸ ὄν ἐν τίνι), τὸ δὲ ἐν τίνι ἐν τόπῳ, ὁ τόπος ἄρα ἐν τόπῳ, τῷ ὄντι εὐχερὲς ὁ ἐλεγχος· πολλαχῶς γὰρ τὸ ἐν τίνι καὶ οὐ μόνον ἐν τόπῳ, ὥστε οὐδὲν κωλύει τὸν τόπον καὶ ἐν τίνι εἶναι καὶ μὴ εἶναι ἐν τόπῳ. εἰ δέ, ὥσπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐλέγεται, μὴ διὰ τοῦ ἐν τίνι εἶναι τὸν τόπον καὶ 25 τὸ ἐν τόπῳ εἶναι αὐτὸν κατεσκεύαζεν, ἀλλὰ διὰ τοῦ πᾶν τὸ ὄν ἐν τόπῳ εἶναι, τῶν δὲ ὄντων εἶναι καὶ τὸν τόπον, ὥστε καὶ αὐτὸν ἐν τόπῳ εἶναι,

1 lemmatis verba Ἀλλὰ—ἐνδέχεται habet G δὴ GKM: μὴν t Aristoteles (praeter pr. E)
 1. 2 ἅμα—ἀμφορεύς ἔσται om. K 2 δύο M: δύο σώματα t ἐαυτῷ M: αὐτῷ t
 3 ἐνταῦθα KM: ἐντεῦθεν Gt δτι] διότι K οὐδὲ KM: οὐδὲν Gt 4 τι αὐτὸ ἐν M συμβήσεται et mox σώματι K 5 ὃν om. G 7 τόπῳ] τόπου (sic) G
 8 δεκτικὸς M 9 ἐν ἑαυτῷ (αὐτῷ G) εἶναι GMt: εἶναι ἐν ἑαυτῷ K 10 αὐτῷ scripsi: αὐτῷ G: αὐτὸ K: ἐαυτῷ Mt οἶνον GMt: ὁ οἶνος K ὑπάρχει t
 12 ὑπάρχοι GM: ὑπάρχ' K: ὑπάρχει t 13 ὅσπερ GM: ὥσπερ (K)t 14 ἔπονται KM: εἴπετο Gt
 15 καὶ τὸν ἀμφορέα τὸ πάλιν Gt καθ' αὐτὸ Gt αὐτῷ scripsi: αὐτῷ GKt: ἐαυτῷ M 18. 19 ἐπεὶ—χαλεπόν om. K 18 ἐπεὶ M: ὅτι εἰ t Aristoteles
 ἐν τίνι M: ἐν τίνι t 22 τῷ K 23 καὶ ἐν τίνι εἶναι M: καὶ ἐν τίνι Kt: ἐν τίνι G μὴ ἐν τόπῳ εἶναι Gt 24 ἔμπροσθεν c. 1 p. 209^a24 μὴ διὰ] μὴ δὲ καὶ K 25 ἐν τόπῳ (post τὸ ὄν) KM: ἐν τίνι Gt, at cf. p. 539, 2. 510, 4. 513, 16. 526, 24. contra ποῦ p 5^a52 (cf. p. 536, 1). de Simplicio cf. Diels z. Textgesch. p. 27

www.libtoql.com.cn

οὐκ ἐλεγχθήσεται διὰ τῶν νῦν λεγομένων, ἀλλὰ διὰ τῶν ἐκείσε εἰρημένων· οἱ γὰρ συγχωρήσωμεν τῇ προτάσει, ὅτι "πᾶν τὸ ὄν ἐν τόπῳ".

p. 210^b24 Οὐδὲν γὰρ χωλύει ἐν ἄλλῃ τινὶ εἶναι τὸν πρώτως, μὴ μέντοι ὡς ἐν τόπῳ ἐκείνῳ.

5 Τὸν πρώτως ἀντὶ τοῦ τὸν κυρίως, οὗτος δὲ ἐστὶ τὸ πέρασ τοῦ περιέχοντος. τοῦτο δὲ εἶπε, διότι λέγεται τόπος καὶ ὁ κέραμος τοῦ οἴνου, καὶ 40 ὁ ἀήρ ἡμῶν λέγεται εἶναι τόπος καὶ ἡ γῆ καὶ ἄλλα πολλά. τὰ (οὖν) οὕτως λεγόμενα τόποι καὶ αὐτὰ ἐν τόπῳ εἰσὶν, ἀλλ' ἐὰν τὸν κυρίως λάβωμεν, ἐν τινι μὲν ἔσται, οἷον ἐν σώματι (πέρασ γὰρ ἐστὶν αὐτοῦ), ἀλλ' οὐχ ὡς ἐν 10 τόπῳ, ἀλλ' ὡς πάθος τι αὐτοῦ.

p. 210^b27 Ἐκεῖνο δὲ φανερόν.

Ἐντεῦθεν, ὡς εἶπον, δείκνυσιν ἄλλοι ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι οὕτε ὕλη 40 οὕτε εἶδος ὁ τόπος. ὁ τόπος, φησὶν, οὐδὲν ἐστὶ τῶν ἐν τόπῳ παρὰ τὸ εἶναι τόπος, ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος στοιχεῖά ἐστι τοῦ ἐν αὐτοῖς (λέγω δὲ τοῦ 15 συνθέτου) καὶ οὐκ εἰσὶν ἕτερα παρ' αὐτό, ὁ τόπος ἄρα οὕτε ὕλη ἐστὶν οὕτε εἶδος.

p. 210^b32 Τί δέ ποτ' ἐστὶν ὁ τόπος, ὥδε ἂν γένοιτο φανερόν.

Ἐντεῦθεν λοιπὸν τί ποτέ ἐστιν ὁ τόπος βουλούμενος ἀποδοῦναι, πρότε- 38 ρον ἐκτίθεται τὰ κατὰ κοινὴν ἔννοιαν ὑπάρχοντα τῷ τόπῳ, εἰτα ἐρεῖ πόθεν ὅλως κινήθεντες οἱ ἄνθρωποι ἤλθομεν εἰς ἔννοιαν τοῦ τόπου, καὶ 20 εἰπὼν τὴν αἰτίαν ἀκόλουθά τινα ταύτῃ θεωρήματα προθήσει, εἰτα λοιπὸν οἱ ἀποδώσει τοιοῦτον τὸν περὶ τοῦ τόπου λόγον, ὅς καὶ τὰς φερομένας ἀπο- 30 ρίας πρὸς τὸν τόπον, ὡς αὐτὸς φησιν, ἐπιλύεται, καὶ τὰ κατὰ κοινὴν ἔννοιαν καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντα τῷ τόπῳ δείξει ὑπάρχοντα, καὶ τὸ αἷτιον τῆς 25 δυσκολίας τῆς περὶ τοῦ τόπου θεωρίας σαφὲς καταστήσει. πρότερον οὖν,

1 ἐλεγθήσεται KM 2 συγχωρήσωμεν t 3 lemma habet G ἐν ἄλλῳ τινὶ M: om. K: τινὶ om. Gt 3. 4 τὸν πρώτως—ἐκείνῳ om. K 3 τὸν πρώτως scripsi: τῶν πρώτως G: πρώτως M: τὸν πρώτως τόπον t, cf. Aristotelis libri 4 μέντοι γε ὡς G 5 τὸν πρώτως K: τὸ πρώτως M: τῶν πρώτως G: τὸν δὲ πρώτως t τὸν (ante κυρίως) t: τὸ M: τῶν G: om. K οὗτος] αὐτός K 7 λέγεται ἡμῶν traicit t πολλά ἄλλα Gt οὖν addidi οὕτω t 8 ἀ καὶ αὐτὰ t τὸν] τὸ GM 8. 9 ἐν τίνι KM 9 ἐν τῷ σώματι K 12 ἐντεῦθεν ad lemma trahit M: om. K 14 στοιχεῖα εἰσὶ K 15 οὐκ ἐστὶν ἕτερα παραυ K 17 δέ Kt: δὲ δὴ M: δὴ Arist. cod. G ποτε K ὥδε—φανερόν om. K ὥδε M: ὥδ' t 18 ποτέ om. Gt 19 τὰ] τινὰ K κατὰ τὴν κοινὴν Mt εἰτα αἰρεῖ K 21 προσ- θήσκει K 23 et p. 540, 1 τὰ om. KG (addit G²) 23 τὴν κοινὴν t 24 ἐνοι- αν K ὑπάρχοντα (post δείξει) om. M

ὡς εἰπὼν, τὰ κατὰ κοινὴν ἔννοιαν ὑπάρχοντα τῷ τόπῳ ἐκτίθεται, τέσσαρα οἷ
 ὄντα τὸν ἀριθμὸν. πρῶτον μὲν τὸ περιέχειν τὸν τόπον τὸ ἐν τόπῳ ὢν
 (τοῦτο γὰρ πάντες κατὰ κοινὴν ἔννοιαν ἴσμεν, ὅτι περιέχει ὁ τόπος τὸ ἐν
 αὐτῷ ὢν, ὡς ὁ κέραμος τὸν οἶνον· καὶ γὰρ οὗτος τόπος τίς ἐστι), περιέ-
 5 χοντα δὲ τὸν τόπον μηδὲν εἶναι τοῦ περιεχομένου πράγματος. τοῦτο δὲ ὁ
 μὲν Θεμιστίσιος δεύτερον εἰναί φησι τῶν ὑπαρχόντων τῷ τόπῳ, ὥστε μεθ'
 ὧν ἐπιφέρει ἄλλων τριῶν τὰ ὅλα πέντε εἶναι, ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ὡς ἐν ἐκτί-
 θεσθαι τὸ ὅλον τοῦτο, τὸ περιέχειν τὸν τόπον καὶ μηδὲν εἶναι τοῦ πράγ-
 ματος, διότι καὶ ἡ ἐπιφάνεια δοκεῖ περιέχειν τὸ σῶμα καὶ τὸ ὅλον δέ 10
 φαμεν περιέχειν τὰ μέρη, οὐχ οὕτως δὲ ὁ τόπος λέγεται περιέχειν τὸ ἐν
 τῷ τόπῳ, ὡς τὸ ὅλον περιέχει τὸ μέρος· ἐστὶ γὰρ τι τοῦ μέρους τὸ ὅλον,
 ὁ δὲ τόπος περιέχει μηδὲν ὢν τοῦ πράγματος τοῦ περιεχομένου, μὴ πέρας
 μὴ ὁλότης μὴ πάθος μὴ ἄλλο μηδέν. ὁλοῖ δὲ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ὡς ἐν
 εἶναι τοῦτο ὅλον βούλεται, τῷ τὸ ἐφεξῆς ὡς ἀπὸ ἄλλης ὁρχῆς ἐκθέσθαι
 15 εἰπὼν ἔτι τὸν πρῶτον μήτε ἐλάττω μήτε μείζων εἶναι οὐ τόπος
 ἐστὶ. τοῦτο οὖν δευτερόν ἐστι τῶν ὑπαρχόντων τῷ τόπῳ τὸ μήτε μείζων 15
 εἶναι τὸν τόπον τοῦ ἐν τόπῳ μήτε ἐλάττωνα, τόπον δὲ τὸν προσεχῆ καὶ
 ἐκάστου ὅλιν· εἴτε γὰρ ἐλάττων εἴη, οὐ περιέχει τὸ σῶμα, καὶ οὕτως οὐ
 πᾶν σῶμα, τῶν μερικῶν φημι τούτων, ἐν τόπῳ ἐστίν, εἴτε μείζων εἴη,
 20 δύνανται δῆπου καὶ ἄλλο δέξασθαι σῶμα, καὶ οὕτως οὐ πρώτως ἐστὶ τό-
 πος· συμβήσεται δὲ καὶ κενὸν εἶναι, ὅπερ ἀδύνατον εἶναι μικρὸν ὕστερον
 δειχθήσεται. τρίτον τὸ τὸν τόπον μὴ ἀπολείπεσθαι ἐκάστου καὶ χω-
 ριστὸν εἶναι. διττὴ δὲ φέρεται ἡ γραφή, ἡ ἀπολείπεσθαι ἐκάστου,
 ἡ μετὰ τῆς ἀρνήσεως μὴ ἀπολείπεσθαι. εἰ μὲν οὖν ἀπολείπεσθαι 20
 25 εἴη ἡ γραφή, ὡς καὶ τὰ πλείονα τῶν ἀντιγράφων ἔχει, περὶ τοῦ καθ'
 ἕκαστα τύπου φησὶ τοῦ ἕκαστον προσεχῶς περιέχοντος, ὃν φησιν ἀπολεί-
 πεσθαι τοῦ ἐν τόπῳ καὶ χωρίζεσθαι αὐτοῦ (ἐστὶ γὰρ τοῦ ἀπολείπεσθαι
 ἐξηγητικὸν τὸ χωρίζεσθαι), εἰ δὲ εἴη μὴ ἀπολείπεσθαι, λέγοι ἂν οὐ
 περὶ τοῦ καθ' ἕκαστα τύπου, ἀλλὰ περὶ τοῦ ἀπλῶς· ὁ γὰρ ἀπλῶς τόπος
 30 οὐκ ἀπολείπεται τῶν σωμάτων. πάντως γὰρ ἐν τόπῳ τινὶ τὸ σῶμα· εἰ

2 τῶν ἀριθμῶν K τὸ (ante ἐν) om. M 4. 5 περιέχοντα] περιέχων τὸ (i
 6 θεμιστίσιος K Θεμιστίσιος p. 265, 25 δεύτερον] β t φησι om. M 7 ὅλα]
 ἄλλα G ἐν] ἐν t 9 καὶ (ante τὸ) om. M δέ om. superser. K 10 περιέ-
 χειν φαμέν Gt οὕτω t δὲ ὁ τόπος δὲ G 11 ὡς τὸ ὅλον περιέχειν τὸ K
 τι] τοι K 14 ἄλλοις t 15. 16 ἔτι—ἐστὶ om. (i 15 ἔτι] δὲ ὅτι K πρῶτον
 K: τόπον Mt cf. Aristoteles μήτ' ἐλάττω t 16 τῷ τόπῳ] τὸν τόπον K 18 ἔτι
 τε γὰρ M ἐλάττων (sic) K 19 τῶν] τὸν K ἐστίν] εἶναι K μείζων vel
 μείζον exempla t 20 οὐ δύναται M οὕτως ὁ πρώτος M 21 καὶ om. K
 ὅπερ ὅτι G μικρὸν ὕστερον c. 6 sqq. 22 λεχθήσεται K τὸ om. M μὴ
 om. M 22. 23 ἐκάστου καὶ χωριστὸν εἶναι om. K 23 δὲ om. M ἐκάστου
 Gt: ἐκάστω KM 24 τῆς om. t 25 πλείονα KM: πλείω Gt 26 τ (τῆς? certe
 non τοῦ) ἕκαστον M 28 τὸ χωρίζεσθαι Gt: τοῦ χωρίζεσθαι KM 29 τοῦ ἀπλῶς
 KM: τοῦ ἀπλῶς τύπου Gt

γάρ και τούτον ἀπολείπει, ἀλλ' οὖν πάντως ἐν ἄλλῃ τινί ἐστι, καὶ τόπου οἷ
 ἀπλῶς ὑδρόποτε ἀπολείπεται. τὸ δὲ χωριστὸν εἶναι κατὰ τὴν γραφὴν
 ταύτην ἀντὶ τοῦ μηδὲν εἶναι τοῦ πράγματος, ἀλλ' ἐκτὸς εἶναι τῆς οὐσίας 26
 αὐτοῦ καὶ μηδὲν εἰς αὐτὴν συντελεῖν. τέταρτον τὸ τὸν πάντα τόπον
 5 ἔχειν τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, οὐχ ἀπλῶς ἕκαστον τόπον (ἕκαστος γὰρ
 τῶν καθ' ἕκαστα ἢ ἄνω ἐστὶν ἢ κάτω), ἀλλ' ἐν τῷ παντὶ τόπῳ ἐστὶ τὸ
 ἄνω καὶ τὸ κάτω. προστιθέασι δὲ καὶ πέμπτον τι οἱ ἐξηγηταὶ αὐτοῦ, τὸ
 ἀκίνητον εἶναι τὸν τόπον, ὅπερ καὶ αὐτὸς μικρὸν ὕστερον προστί-
 θησι. τούτων οὖν, φησὶν, οὕτω κατὰ κοινὴν ἔννοιαν ὑπαρχόντων τῷ τόπῳ, 30
 10 δεῖ τοιούτον τινα λόγον ἀποδιδόναι περὶ τοῦ τόπου, δις τὰς τε εἰς αὐτὸν
 φερομένας ἀπορίας ἐπιλύεται, καὶ τὰ δοκοῦντα ὑπάρχειν τῷ τόπῳ ὑπάρ-
 χοντα φυλάξει, καὶ τὸ αἷτιον τῆς δυσκολίας τῆς περὶ τοῦ τόπου θεωρίας
 ἐμφανὲς καταστήσει.

Ἐφεξῆς ζητεῖ πόθεν οἱ ἄνθρωποι ἤλθον εἰς ἔννοιαν τοῦ τόπου, καὶ
 15 φησιν ὅτι οὐδαμῶθεν ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως. εἰ μὲν γὰρ
 ἀκίνητα ἦν τὰ πράγματα τὴν μεταβατικὴν κίνησιν, οὐδέποτε ἂν εἰς ἔννοιαν 25
 ἤλθομεν τοῦ ἕτερον μὲν εἶναι τὸν τόπον, ἕτερον δὲ τὸ ἐν τόπῳ (μήποτε
 γὰρ ἐν τι καὶ συνεχὲς ἦν τὸ πᾶν), νῦν δὲ τῷ ὅρᾳ μεταβαίνοντα τὰ
 πράγματα καὶ ἄλλοτε ἀλλαχοῦ γινόμενα εἰς ἔννοιαν ἤλθομεν τοῦ ἕτερον
 20 εἶναι τὸ δεκτικόν, ὅπερ ἐστὶν ὁ τόπος, καὶ ἕτερον τὸ ἐν τούτῳ γινόμενον.
 διό, φησί, μάλιστα τὰ οὐράνια ἐν τόπῳ εἶναι ὑπονοοῦμεν, διότι καὶ μάλιστα
 ἐν τούτοις θεωρεῖται ἡ κατὰ τόπον κίνησις. εἰπὼν δὲ ὅτι ἡ κατὰ τόπον
 κίνησις εἰς ἔννοιαν ἡμᾶς ἤγαγε τοῦ τόπου, ἀπαριθμεῖται οὖν αὐτῆς τὰ εἶδη,
 ἵνα σαφέστερον δεῖξῃ ἐφ' ἑκάστου τῶν εἰδῶν, ὅτι ταυτὰ ἐστὶ τῆς κατὰ 40
 25 τόπον μεταβολῆς αἷτια. τρία γοῦν, φησί, τῆς κατὰ τόπον κινήσεως τὰ εἶδη,
 φορὰ αὐξησις μείωσις. καὶ γὰρ τὰ αὐξόμενα ἢ μειούμενα τόπον ἐκ τόπου
 μεταβάλλει, εἰ καὶ μὴ καθ' ὅλα, ἀλλ' οὖν κατὰ μόρια· καὶ καθ' ὅλα δέ,
 εἰ καὶ μὴ ἄλλον ἐξ ἄλλου τόπον ἀμείβει, ἀλλ' οὖν ὅλα ὡς ὅλα ποτὲ μὲν
 μερίζονα, ὅταν αὐξηται, ποτὲ δὲ ἐλάττονα, ὅταν μειῶται, τόπον καταλαμβάνει.
 30 τῶν δὲ κινουμένων κατὰ τόπον, φησί, τὰ μὲν καθ' αὐτὸ κινεῖται, τὰ δὲ
 κατὰ συμβεβηκός, καὶ τῶν κατὰ συμβεβηκός κινουμένων τὰ μὲν τοιαυτὰ 45

2 χωριστὸν ἐστὶ K de εἶναι post χωριστὸν cf. p. 540,23. p 3 r4 et 48 4 εἰς αὐτὴν
 συντελεῖν KM: εἶναι εἰς αὐτὴν συντελεῖν (συντελοῦν τ) Gt τὸν πάντα] πάντα Aristoteles (cf.

p. 543,7) 5 καὶ οὐχ M ἕκαστος Mt: ἕκαστ G: ἕκαστον K 6 ἕκαστα (στα in exitu
 versus add. G²) G 7 οἱ ἐξηγηταὶ] cf. Theophrastus et Eudemos ap. Simplic. p. 566,18

8 μικρὸν ὕστερον p. 212^a18 cf. Philop. p 3 v28 9 ἔνοιαν saepe K 10 ἀποδιδόναι
 KM: ἡμᾶς ἀποδοῦναι Gt αὐτὸ K 11 ἐπιλύεται (hic et p 2 v23, cf. Themist. p. 266,10)

Gt, at cf. p. 539,23 τῷ τόπῳ ὑπάρχειν t 12 φυλάξει K 14 ἐφεξῆς οὖν t
 ἤλθον οἱ ἄνθρωποι Gt 23 ἀπαριθμεῖτε t οὖν om. Gt 25 γοῦν KM: οὖν Gt

φησί, τῆς GK: φησι ἐστὶ τῆς Mt 26 ἢ τὰ μειούμενα K 27 καθ' ὅλα priore loco GK:

καθo M: variant (καθ' ὅλα vel καθόλα) exempla t καθόλου altero loco G: καθo M
 28 εἰ καὶ μὴ Gt: εἰ καὶ (om. μὴ) M: εἰ μὴ εἰ μὴ K 29 μειῶται scripsi: μειοῦται Gt:
 μειῶνται M: μειοῦνται K 30 φασὶ primitus G 31 καὶ τῶν] καὶ τὰ M

5 ἐστι, φησὶν, ὡς δύνασθαι καὶ καθ' αὐτὰ κινεῖσθαι, ὡς ὁ πλωτήρ, φησί, καὶ ὁ ἐν τῷ πλοίῳ ἥλος καὶ τὰ μόρια τοῦ ὄλου· καὶ γὰρ ὁ πλωτήρ καὶ ὁ τοῦ πλοίου ἥλος κατὰ συμβεβηκὸς κινεῖται κινουμένου τοῦ πλοίου, καὶ τὰ μόρια δὲ κατὰ συμβεβηκὸς κινεῖται κινουμένου τοῦ ὄλου. ἀλλὰ ταῦτα
 10 μὲν πάντα κατὰ συμβεβηκὸς κινούμενα καὶ καθ' αὐτὸ κινεῖσθαι δύναται (καὶ γὰρ τὰ μόρια ἀποτμηθέντα τοῦ ὄλου, οἷον χεὶρ ἢ πούς, κινεῖσθαι καθ' αὐτὸ πέφυκεν· εἰ γὰρ καὶ μὴ ἔστιν ἔτι μόριον ἀποτμηθέν, ἀλλ' οὖν ὡς οὐσία καθ' αὐτὸ κινεῖσθαι δύναται), τὰ μέντοι συμβεβηκότα, οἷον τὸ λευκὸν τὸ σιμὸν καὶ τὰ τοιαῦτα, κατὰ συμβεβηκὸς κινούμενα κινουμένου τοῦ ἀν-
 15 θρώπου καθ' αὐτὰ κινεῖσθαι οὐ δύναται, ἐπεὶ μὴδὲ χωρισθῆναι δύναται τοῦ ἐν ᾧ εἰσι. ταῦτα δὲ προσέθηκεν, ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι ἡ κατὰ τόπον κίνησις εἰς τὴν τοῦ τόπου ἔννοιαν ἡμᾶς ἤγαγε, δεῖξαι θέλων ὅτι οὐχ ἀπλῶς τὰ ὅπως οὖν κινούμενα κατὰ τόπον εἰς τὴν τοῦ τόπου συμβαλλεται ἔννοια, ἀλλὰ μόνον τὰ καθ' αὐτά, τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός, | ὥσπερ οὐδὲ κινεῖ-
 20 ται κυρίως, οὕτως οὐδὲ τόπου προσδεῖται οὐδὲ εἰς τὴν γινώσκειν αὐτοῦ συντελεῖ. ταῦτα εἰπὼν διακρίνει ἀπ' ἀλλήλων τὰ ὡς ἐν ὄλῳ καὶ τὰ ὡς ἐν τόπῳ, ἐπεὶ καὶ πολλὰ τῶν ὑπαρχόντων τῷ πρώτῳ τόπῳ, ὅς καὶ κυρίως ἐστὶ τόπος, λέγω δὴ τῷ προσεχῶς ἑκαστον περιέχοντι, ὑπάρχει καὶ τῷ ὄλῳ· καὶ γὰρ τὸ ὄλον περιέχει τὰ μέρη, καὶ οὕτε μείζον αὐτῶν οὐτε
 25 ἑλαττόν ἐστιν. ἔτι ὥσπερ φέρονται ἐπὶ τοὺς ἑαυτῶν τόπους ἑκαστα, οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν ὁλότητας. πρότερον δὲ πάλιν τίς ἐστιν ὁ κυρίως τόπος λέγει, ὅτι οὐκ ἐπειδὴ λεγόμεθα εἶναι ἐν τῷ κόσμῳ, ὁ κόσμος ἡμῶν ἐστὶ τόπος, ἀλλ' ὅτι ἐν τῷ ἀέρι ἐσμέν, καὶ ἐν τούτῳ δὲ λεγόμεθα εἶναι, διότι ἐν τῷδε τῷ μέρει αὐτοῦ τῷ προσεχῶς ἑκαστον περιέχοντι· οὗτος
 30 οὖν ὁ κυρίως τόπος. τούτου οὖν ὄντος τοῦ κυρίως τόπου διαφέρει τὸ ὡς ἐν ὄλῳ τοῦ ὡς ἐν τόπῳ, ὅτι τὸ μὲν ὡς ἐν ὄλῳ συνεχές ἐστὶ πρὸς τὸ ὄλον, ἐν ᾧ λέγεται εἶναι, τὸ δὲ ἐν τόπῳ οὐ συνεχές ἐστὶ πρὸς τὸν τόπον, 10 ἀλλὰ ἀπτόμενον (ἕτερον γὰρ τὸ τοπικὸν πέρασ καὶ ἕτερον τὸ τοῦ ἐν τόπῳ), καὶ ὅτι τὸ μὲν ἐν ὄλῳ οὐ κινεῖται ἐν τῷ ὄλῳ, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ὄλου κινεῖ-
 35 ται, τὸ δὲ ὡς ἐν τόπῳ, καὶ τε κινῆται ὁ τόπος (οἷόν ἐστι τὸ ἀγγεῖον) καὶ τε μή, αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἐν τῷ τόπῳ κινεῖσθαι δύναται· τὰ τε γὰρ κύκλῳ κινούμενα ἐν τῷ ἑαυτῶν τόπῳ κινεῖται, καὶ τὰ ὕγρα τὰ ἐν τοῖς ἀγγείοις, οἷον τὸ ἐν τῇ λεκάνῃ ἢ τῷ κεράμῳ ὕδωρ.

Ἐτι τὸν πρῶτον μήτε ἐλάττω μήτε μείζω. καὶ πῶς, εἰ πε-
 35 ριέχει ὁ τόπος, οὕτε μείζων οὕτε ἐλάττων ἔσται; τὸ γὰρ περιέχον μείζον τοῦ περιεχομένου. φημί οὖν ὅτι εἰ μὲν τὸ ὄλον σῶμα τοῦ ἀέρος 15

3. 4 κινουμένου τοῦ πλοίου — κινεῖται om. G 7 ἀποτμηθέν t οὖν om. Gt
 12 θέλω K 15 οὕτως om. M προσδέεται G 15. 16 ἀποτελεῖ M 16 τὰ
 (post καὶ) om. G 18 ἐστὶν ὁ τόπος G τῷ (ante προσεχῶς) Gt: τὸ KM
 περιέχον τι M 20 ἔτι] ἀλλὰ καὶ M 22 λέγει] λείπε ante rasuram G 22. 23 ἐστὶν .
 ἡμῶν Gt 25 διαφέρει τοῦ ὡς K 27 ἐν ᾧ iterat initio versus G οὐ om.
 superscr. G 29 ἀλλὰ μετὰ KM: μετὰ δὲ Gt 30 κινῆται] κινεῖται K οἷον ἐγγὺς
 ἐστὶ G 31 τῷ delet t 34 Ἐτι — μείζω om. G μήτε μείζω om. K
 εἰ om. G: om. superscr. K 35 ἐλαττόν K

λέγοις περιέχειν καὶ τόπον εἶναι, τῷ ὄντι μείζον ἂν εἴη τὸ περιέχον, εἰ δὲ οὐ
μὴ τοῦτο εἴη τόπος ὁ πᾶς ἀήρ, ἀλλὰ τὸ πέρας αὐτοῦ τὸ προσεχῶς πε-
ριέχον καὶ κυριώτατα ὃν τόπος, οὔτε μείζον ἔσται τοῦτο οὔτε ἑλαττον·
ἐφαρμόζουσι γὰρ ἀλλήλαις αἱ ἐπιφάνειαι, ἧ τε τοπικῇ καὶ ἧ τοῦ ἐν τόπῳ.

5 p. 211^a4 Καὶ φέρεσθαι φύσει καὶ μένειν ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις.

Οὐχ ὥς ἄλλο τι ὑπάρχον τῷ τόπῳ τοῦτο ἐπήγαγεν, ἀλλ' ὥς ἀκό- 21
λουθον τῷ "πάντα τόπον ἔχειν τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω" ἧ καὶ κατασκευα-
στικόν· οὕτω γάρ ἐστιν ἐν τοῖς τόποις τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, ὥς ἔκαστον
φέρεισθαι φυσικῶς ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον, καὶ ἐν μὲν τῷ παρὰ φύσιν ὄντι
10 τόπῳ μὴ ἐθέλειν μένειν ἐν τούτῳ, ἀλλ' ὁρμῇ φυσικῇ ἐπὶ τὸν οἰκεῖον ἐπει-
γεσθαι, γενόμενα δὲ ἐν τῷ κατὰ φύσιν μένειν ἐν τούτῳ καὶ οὐκ ἂν μετα-
κινήθῃναι τούτου ἧ βίᾳ. 25

p. 211^a6 Ὑποκειμένων δὲ τούτων τὰ λοιπὰ θεωρητέον.

Τουτέστι τὰ τούτοις ἀκόλουθα. δεῖ δὲ πειρᾶσθαι τὴν σκέψιν 30
15 οὕτω ποιεῖσθαι, ὅπως τὸ τί ἐστὶν ἀποδοθήσεται, ὥστε τὰ τε
ἀπορούμενα λύεσθαι καὶ τὰ ἐξῆς· κανόνα ἡμῖν διὰ τούτων ἐκτίθεται
χρησιμώτατον, ὅπως ὀφείλομεν τοὺς περὶ τῶν πραγμάτων ἀποδιδόναι λό-
γους. δεῖ, φησί, τὸν ἀποδιδόμενον λόγον περὶ τοῦ τόπου τοιοῦτον εἶναι,
ὥστε καὶ πᾶσαν ἀπορίαν πρὸς τὸ πρᾶγμα φερομένην δι' ἑαυτοῦ λύειν, καὶ
20 τὰ κατὰ κοινὴν ἔννοιαν ὑπάρχοντα τῷ πράγματι σφῆζειν ἐν ἑαυτῷ, καὶ ἔτι
δεικνύειν δι' ἑαυτοῦ τί τὸ αἶτιον γέγονε τῆς περὶ τὴν εὐρεσιν τοῦ πράγμα- 35
τος δυσκολίας, καὶ τί τὸ κινήσαν τὰς περὶ αὐτοῦ ἀπορίας. τὴν δὲ λέξιν
ἔχουσάν τι δυσχερὲς περὶ τὴν σύνταξιν οὕτως ἀναγνωστέον 'δεῖ δὲ πειρᾶ-
σθαι τὴν σκέψιν οὕτω ποιεῖσθαι, ὅπως τὸ τί ἐστὶν οὕτως ἀποδοθήσεται'
25 καὶ τὰ ἐξῆς· κατὰ κοινὸν οὖν τὸ οὕτως.

p. 211^a12 Πρῶτον μὲν οὖν δεῖ κατανοῆσαι ὅτι οὐκ ἂν ἐζητεῖτο
ὁ τόπος, εἰ μὴ κίνησις ἦν ἡ κατὰ τόπον.

Πόθεν εἰς ἔννοιαν ὅλως ἡλθομεν τοῦ τόπου διὰ τούτων ζητεῖ, καί 40
φησιν ὅτι ἐκ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως.

1 λέγεις K 5 καὶ μένειν — τόποις om. K 6 (ὁὐχ) ἀλλ' M 7 τόπον om. t
τὸ (ante κάτω) om. K, at cf. p. 541,5 8 ὥς Mt: om. G: ὅς K 11 μένειν Gt: ἧ
μένειν KM 15. 16 οὕτω—ἐξῆς om. K 16 λύεσθαι Gt: λυθῆναι M κονόνα M
διὰ τούτων ἡμῖν traicit t 17 ἀποδοῦναι (cf. p. 541,10) M 20 τὰ om. K 21 ἑαυ-
τοῦ GKM: αὐτοῦ t 22 αὐτοῦ (sic) K 23. 25 δεῖ δὲ πειρᾶσθαι—τὸ οὕτως om. G
24 οὕτως K 26. 27 ὅτι—κατὰ τόπον om. K 27 κίνησις M: κίνησις τις t, at cf.
Arist. cod. F et pr. E. Themist. p. 266,13. Simplic. p. 603,18 28 ὅλως (cf. p. 539,20)
K: om. M: οὕτως Gt

p. 211^a14 Ταύτης δὲ τὸ μὲν φορά, τὸ δὲ αὐξήσις καὶ φθίσις. ο 2^a

Ταύτης, οὗ τῆς κινήσεως ἀπλῶς, ἀλλὰ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως. ὅτι δὲ καὶ ἡ αὐξήσις καὶ ἡ φθίσις κατὰ τόπον τινὲς κινήσεις εἰσὶ, κατασκευάζει ἐκ τοῦ μὴ τὸν αὐτὸν τὰ ἀξανάμενα κατέχειν τόπον, ἀλλ' ὅτε 5 μὲν μείζονα ὅτε δὲ ἐλάττονα. ἐπεὶ οὖν ἡ αὐξεται τι ἡ φθίνει, ταύτη πάν- 45 τως ἀμείβει τὸν τόπον ἐπὶ τὸ μείζον ἢ ἐπὶ τὸ ἐλάττον, ταύτη δὴπου κατὰ τόπον κινήσεις εἰσίν.

p. 211^a17 Ἔστι δὲ κινούμενον τὸ μὲν καθ' αὐτὸ ἐνεργεία, τὸ δὲ κατὰ συμβεβηχός.

10 Ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι ἐκ τῶν κατὰ τόπον κινουμένων εἰς τὴν τοῦ τόπου 88 ἡλθομεν ἔννοιαν, εἰπὼν τίς ποτέ ἐστιν ἡ κατὰ τόπον κίνησις βούλεται καὶ τῶν κατὰ τόπον κινουμένων διαίρεσιν ποιήσασθαι. ἐπεὶ μὴ πάντα τὰ ὁπω- 15 σοῦν λεγόμενα κατὰ τόπον κινεῖσθαι εἰς τὴν τοῦ τόπου συμβάλλεται ἔννοιαν, ο 2^a ἵνα δείξῃ ποῖα μὲν συμβάλλεται ποῖα δὲ οὐ. φησὶν οὖν ὅτι τῶν ἐν τόπῳ 15 κινουμένων τὰ μὲν καθ' αὐτὸ κινεῖται, τὰ δὲ κατὰ συμβεβηχός. οὐδὲν οὖν τῶν κατὰ συμβεβηχός κινουμένων συντελεῖ εἰς τὴν τοῦ τόπου ἔννοιαν, ἀλλὰ μόνως τὰ καθ' αὐτὰ κινούμενα, καίτοι τινὰ τῶν κατὰ συμβεβηχός κινου- 20 μένων οἶα τέ ἐστι καὶ καθ' αὐτὰ κινεῖσθαι, ὡς ὁ πλωτὴρ καὶ ὁ ἐν τῇ 5 πλοίῳ ἡλὸς καὶ τὰ μόρια τοῦ ὅλου, ἀλλ' ὁμοῦ, ἔστ' ἂν μετὰ τοῦ ὅλου 25 κινῶνται, οὐδὲν ἡμῖν συντελεῖ· κατὰ συμβεβηχός γὰρ κινεῖται. ὥσπερ οὖν οὐ κινεῖται κυρίως, οὕτως οὐδὲ τόπου προσδίδεται· οὐ γὰρ ἐστι καθ' αὐτὰ ἐν τόπῳ. διὰ τοῦτο οὖν οὐδ' εἰς ἔννοιαν ἡμᾶς ἄγει τοῦ τόπου.

p. 211^a23 Ἐπεὶ δὲ λέγομεν εἶναι ὡς ἐν τόπῳ ἐν τῇ οὐρανῷ, 1 διότι ἐν τῇ ἀέρι, οὗτος δὲ ἐν τῇ οὐρανῷ.

25 Βούλεται μὲν ἐνταῦθα διακρίναι τὰ ὡς ἐν τόπῳ ὄντα τῶν ὡς ἐν ὅλῳ ὄντων, πρότερον δὲ τίς ἐστιν ὁ κυρίως τόπος πάλιν δεῖκνυσιν. ἐπειδὴ γὰρ 10 ὅλως ἐμνήσθη τῶν ὡς ἐν ὅλῳ ὑπαρχόντων, ἅπερ φησὶ δύνασθαι μὲν κινεῖσθαι καθ' αὐτά, ἔστ' ἂν δὲ ὁμοῦ ἐν τῇ ὅλῳ ὑπάρχῃσι κατὰ συμβεβηχός

1 τὸ δ' αὐξήσις t 2 Ταύτης—κατὰ τόπον κινήσεως om. G 4 αὐξόμενα G
4. 5 ὅτε utrobique K: priore loco (post rasur.) G 5 ἡ (post οὖν) t: ἡ GK M
φθίνει] φθείρει G 6 δέ που KM 8. 9 τὸ μὲν—συμβεβηχός om. K 12 τὰ
om. G 14 οὖν om. K 15. 16 οὐδὲν οὖν τῶν κατὰ συμβεβηχός om. G
16 τοῦ om. M 17 αὐτὰ KM: αὐτὸ Gt 19 πλείω K τοῦ (post μετὰ)
om. M 20 γὰρ κινεῖται Gt: γὰρ κινούνται M: δὲ κινῶνται K 22 ἐν] τὰ ἐν K
οὐδ' εἰς] δ' εἰς M 23 lemma habet G ἐν (post τόπῳ) GKt: om. M, at cf. Arist.
cod. E. Simplic. p. 569, 5. 594, 33. 643, 1 23. 24 οὐρανῷ—οὐρανῷ om. K
24 οὗτος Gt: οὕτως M 25 ἐνταῦθα KM: ἐντεῦθεν Gt ὡς (post τῶν) om. Gt
27 τῶν om. G

μόνος, κινεῖσθαι, βούλεται διακρίναι αὐτὰ τῶν ὡς ἐν τόπῳ· μᾶλλον γὰρ οὕτω οὕτω δειχθήσεται μὴδὲν συντελοῦντα ἡμῖν εἰς τὴν τοῦ τόπου ἐννοίαν.

p. 211•27 Εἰ γὰρ ἅπας ὁ ἀήρ τόπος, οὐκ ἂν ἴσος εἴη ὁ ἐκάστου τόπος καὶ ἕκαστον.

5 Ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ πᾶς ἀήρ τόπος, ἀλλὰ τὸ πέρασ αὐτοῦ τὸ προσεχῶς 15 περιέχον ἕκαστον, δείκνυσιν ἐκ τοῦ προειλημμένου περὶ τοῦ τόπου ἀξιώματος, ὅτι ἴσος ἐστὶ τῷ ἐν τόπῳ καὶ οὔτε μείζων οὔτε ἐλάττω. εἰ οὖν ὅλος ὁ ἀήρ εἴη τόπος, οὐκ ἔσται ἴσος ὁ τόπος ἐκάστου ἐκείνῳ, νῦν δέ ἐστιν, οὐκ ἄρα ὁ πᾶς ἀήρ τόπος, ἀλλ' εἰ καὶ λέγεται τόπος ἡμῶν, ἀπὸ 10 μέρους λέγεται διὰ τὸ περιέχον αὐτοῦ μέρος ἡμᾶς. δοκεῖ δὲ τοιοῦτος ὁ πρῶτος ἐν ᾧ ἐστίν. δοκεῖ, φησὶν, ὁ πρῶτος τόπος, ἐν ᾧ ἕκαστόν ἐστιν, ἴσος εἶναι ἐκείνῳ, ὅπερ ὡς ἐν τόπῳ (ἐν) αὐτῷ ἐστι. τὸ δὲ δοκεῖ ἀντὶ τοῦ φαίνεται καὶ ἐστίν.

p. 211•29 Ὅταν μὲν οὖν μὴ διηρημένον ἢ τὸ περιέχον, ἀλλὰ 20 15 συνεχές.

Εἰπὼν τίς ἐστίν ὁ πρῶτος τόπος, διακρίνει λοιπὸν τὰ ὡς ἐν τόπῳ τῶν ὡς ἐν ὅλῳ, ἐπειδὴ καὶ τὰ μέρη περιέχεται ὑπὸ τοῦ ὅλου, καὶ οὔτε μεῖζόν ἐστιν οὔτε ἐλάττω τῶν μορίων τὸ ὅλον. τίς οὖν ἡ διάκρισις; ὅτι 20 τὰ μὲν μέρη, φησί, τοῦ ὅλου οὐκ εἰσὶ διηρημένα, ἀλλὰ συνεχῆ ἐστὶ πρὸς τὸ ὅλον, τὰ δὲ ἐν τῷ πρώτῳ τόπῳ ὄντα οὐκ εἰσὶ συνεχῆ, ἀλλὰ πρὸς 25 αὐτὸν μόνον διηρημένα.

p. 211•32 Ὅ οὔτε ἐστὶ μέρος τοῦ ἐν αὐτῷ ὄντος οὔτε μεῖζον τοῦ διαστήματος, ἀλλ' ἴσον· ἐν γὰρ τῷ αὐτῷ τὰ ἔσχατα τῶν ἀπτομένων.

25 Τὸ πέρασ, φησί, τοῦ περιέχοντος οὔτε μέρος ἐστὶ τοῦ ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἔξωθεν αὐτοῦ καὶ ἀλλότριον, οὔτε μεῖζον αὐτοῦ ἐστίν οὔτε ἐλάττω. καὶ τοῦτο κατασκευάζων ἐπήγαγε τὸ 'ἐν γὰρ τῷ αὐτῷ τὰ πέρατα τῶν ἀπτο-

1 μόνος K 2 οὕτω Gt: αὐτὸ K: αὐτῷ M 3 ἅπας KM: πᾶς t ὁ (ante ἀήρ) om. K 3. 4 οὐκ — ἕκαστον om. K ὁ ἐκάστου τόπος M: ἐκάστου ὁ τόπος t Aristoteles 4 καὶ ἕκαστος M 6 τοῦ (post περὶ) om. M 8 οὐκ ἔσται] οὐκ ἔτι K 9 ἀλλ' εἰ (ἡ K) καὶ KM: ἀλλὰ καὶ εἰ Gt 10. 11 δοκεῖ δὲ — ἐν ᾧ ἐστίν om. Gt 10 δὲ τοιοῦτος] cf. Arist. libri 11 ἐν ᾧ ἐστίν M: om. K δοκεῖ, φησὶν, ὁ GKM: διὰ φησι, δοκεῖ δὲ γε ὁ t τρέπος K 12 alterum ἐν addidi αὐτῷ εἶναι K 14. 15 τὸ — συνεχές om. K 17 περιέχεται ὑπὸ om. M 19 φησί, τοῦ ὅλου οὐκ εἰσὶ K: φησὶν οὐκ εἰσὶ τοῦ ὅλου M: τοῦ ὅλου φησὶν, οὐκ ἔστι Gt ἐστὶ] εἰσι? 20 οὐκ ἔστι Gt 20. 21 ἀλλὰ πρὸς αὐτὸν μόνον GK: πρὸς αὐτὸν (αὐτὸ t), ἀλλ' ἀπτεται μόνον recte, ut videtur, Mt 22 οὐτ' ἔστι t μέρος τοῦ ἐν αὐτῷ iterat M 22. 24 οὔτε μεῖζον — ἀπτομένων om. K 25 Καὶ τὸ πέρασ t 26 καὶ (ante ἀλλότριον sic) om. K

μένων, τοτέστιν ἅμα καὶ κατὰ ταῦτόν ἄπτονται τοῖς πέρασι τὰ ἀπτόμενα, ο 2^v
 πέρατα δὲ τῶν σωμάτων ἐπιφάνειαι. ἐπεὶ οὖν ἐφαρμόζουσιν ἀλλήλαις αἱ 31
 ἐπιφάνειαι, ἐφαρμόσει δηλονότι ἡ τοπικὴ ἐπιφάνεια τῇ τοῦ ἐν τόπῳ, ἐφαρ-
 μοζουσῶν δὲ μία γίνεται, ὥστε ἐν ταύτῳ ἄμφω· εἰ δὲ καὶ ἐν ταύτῳ, καὶ
 5 ἴσαι· οὔτε μεῖζον ἄρα οὔτε ἔλαττον τὸ περιέχον τοῦ περιεχομένου,
 ἀλλ' ἴσον.

p. 211·34 Καὶ συνεχὲς μὲν ὃν οὐκ ἐν ἐκείνῳ κινεῖται ἀλλὰ μετ
 ἐκείνου, διηρημένον δὲ ἐν ἐκείνῳ.

Ἐτέρα διάκρισις τῶν ἐν τόπῳ καὶ τῶν ἐν ὄλῳ. τὰ μὲν μόρια, φησί, 38
 10 συνεχῇ ὄντα τῷ ὄλῳ οὐ κινεῖται ἐν τῷ ὄλῳ, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ὄλου (κινου-
 μένου γὰρ τοῦ ὄλου συγκινεῖται καὶ τὸ μέρος, ἐν μέντοι τῷ ὄλῳ ὡς ἐν
 τόπῳ οὐ κινεῖται), τὰ δὲ ἐν τόπῳ διηρημένα ὄντα τοῦ τόπου οὐ μετὰ τοῦ
 τόπου κινεῖται, ἀλλ' ἐν τῷ τόπῳ, ὥσπερ ἡ σφαῖρα καὶ τὸ ἐν τῷ κἀδῳ
 ὕδωρ τοῦ τόπου ἀκινήτου ὄντος περὶ αὐτὸν κινεῖται. καὶ ὁ τόπος δέ, φησί,
 15 κινῆται, οἷον τὸ ἀγγεῖον, οὐ σὺν αὐτῷ, ἀλλ' ἐν αὐτῷ κινεῖται τὸ ὕδωρ· 40
 ὅλως γὰρ οὐδέ ἐστι πρῶτος τόπος τὸ ἀγγεῖον, ἀλλ' ἡ κοιλία αὐτοῦ ἐπιφά-
 νεια, ἥτις καὶ ἀκινήτος ἐστίν. οὔτε οὖν ἡ χεὶρ ἐν τῷ ὄλῳ λέγοιτο ἂν κι-
 νεῖσθαι ἀλλὰ μετὰ τοῦ ὄλου, οὔτε τὰ ἐν τόπῳ μετὰ τοῦ τόπου κινεῖσθαι
 ἀλλ' ἐν τῷ τόπῳ. οὐ ταῦτόν ἄρα τὰ ἐν τόπῳ καὶ τὰ ἐν ὄλῳ.

20 p. 211·1 Ἔτι ἔταν μὴ διηρημένον ἤ. ὡς μέρος ἐν ὄλῳ λέγεται,
 οἷον ὡς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ ἡ ὄψις ἢ ἐν τῷ σώματι ἡ χεὶρ.

Δοκεῖ ταυτολογεῖν· τὰ αὐτὰ γὰρ πάλιν λέγει. ἀλλ' ἐπειδὴ ἀνωτέρω 46
 δῖχα παραδείγματων τοὺς λόγους ἔθηκε, διὰ τοῦτο νῦν ἀνέλαβεν, ἵνα καὶ
 τὰ παραδείγματα προσθῇ.

25 p. 211·5 Ἦδη τοίνυν φανερόν ἐκ τούτων τί ἐστίν ὁ τόπος.

Βούλεται λοιπὸν ἐντεῦθεν εἰπεῖν τί ἐστίν ὁ τόπος, τεσσάρων δὲ ὄντων, 50
 φησίν, ὧν ἀνάγκη ἔν τι εἶναι τὸν τόπον, εἰ δειχθεῖη ὅτι τὰ τρία οὐκ ἔστιν,
 ἐξ ἀνάγκης τὸ καταλείποντον τοῦτό ἐστιν ὁ τόπος. ἐκ γὰρ τῶν προσόν-

1 καὶ om. G κατ' αὐτόν K 2 τῶν om. M 4 γίνεται scripsi: γὰρ GKM:
 om. t δὲ καὶ KM: δὲ (om. καὶ) Gt 7. 8 οὐκ ἐν ἐκείνῳ—ἐν ἐκείνῳ om. K
 10 ὄντα τὸ ὄλον K ἀλλὰ om. G 11 ἐν] εἰ G 12 οὐ (ante κινεῖται)
 om. M τοῦ (post μετά) om. G 13 τῷ (post ἀλλ' ἐν) om. K τὸ om. G
 κἀδῳ t 14 τοῦ τόπου ἀκινήτου ὄντος περὶ αὐτόν κινεῖται om. K 15 κινῆται]
 κινεῖται K 16 πρῶτος GM: πρώτως Kt 17 ἀκινήτον G ὄλῳ] πλοῖω G
 19 τῷ GKM: om. t τὰ utrobique KM: τὸ Gt 20. 21 ὡς μέρος—χεὶρ om. K
 21 ὡς M: om. t 22 ταυτολογεῖν KM: ταῦτα λέγειν G: τὰ αὐτὰ λέγειν t 23 παρ-
 δειγμάτων (sic) M 24 προσθείη Gt 25 lemma om. K 26 εἰπεῖν ἐντεῦ-
 θεν Gt ὁ om. K 27 ὧν om. G ἔν τι om. M

των τῶν τόπων προαγομέθα εἰς τὸ νομίζειν αὐτὸν ἢ ὕλην εἶναι ἢ εἶδος ἢ ο 2^v
τὸ μεταξὺ τῶν περάτων τοῦ περιέχοντος διάστημα, οἷον τὸ διάστημα τὸ
μεταξὺ τῆς κοίτης ἐπιφανείας τοῦ κεράμου, ἢ αὐτὰ τὰ πέρατα τοῦ περιέ-
χοντος, οἷον αὐτὴν τὴν κοίτην τοῦ κεράμου ἐπιφάνειαν. ἢ μὲν γὰρ περιέχει
5 ὁ τόπος καὶ ὀρίζει τὸ ἐν τόπῳ ὄν | καὶ ἴσος ἐστὶ τῷ πέρατι αὐτοῦ, εἶδος ο 3^v
εἶναι νομίζεται· ἢ γὰρ ἐκάστου περιγραφὴ καὶ τὸ πέρας εἶδος ἐκάστου
ἐστίν, εἶδος δὲ λέγω τὸ κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν μορφήν. ἢ δὲ μένων εἰς
καὶ ὁ αὐτὸς ἄλλοτε ἄλλα σώματα δέχεται, ἢ ὕλη δοκεῖ εἶναι· ὕλης γὰρ
ἴδιον τὸ ἄλλοτε ἄλλα δέχεσθαι εἶδη καὶ οὐσίας. ἢ δὲ πάλιν χωριστὸς ὢν
10 ὁ τόπος καὶ ἕτερος μένων εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἄλλοτε ἄλλα δέχεται σώματα,
δοκεῖ διάστημά τι εἶναι ἕτερον τῶν ἐν αὐτῷ γινομένων σωμάτων· οὐδα- 5
μόθεν γὰρ ἄλλοθεν ἡλθῆμεν εἰς ἔννοιαν τοῦ εἶναι τι τὸν τόπον, εἰ μὴ ἐκ
τῆς ἀντιμεταστάσεως τῶν σωμάτων· εἰ τίνυν εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ὢν τὰ ἀντι-
μεθιζτάμενα δέχεται σώματα, ἔστι δὲ τὰ μετεμπίπτοντα εἰς αὐτὸν σώματα
15 τριχῇ διαστατά, ἀνάγκη καὶ τὴν δεχομένην αὐτὰ χώραν τοιαύτην εἶναι·
ὥστε καὶ ὁ τόπος τριχῇ ἂν εἴη διαστατός. ἢ δὲ πάλιν τὸ πέρας τοῦ πε-
ριέχοντος ἐφάπτεται τοῦ περιεχομένου καὶ οὐδὲν ἑᾶ μεταξὺ διάστημα,
πλὴν τὸ σῶμα τὸ περιεχόμενον, καὶ ἐν τῇ ἀντιμετάστασει τῶν σωμάτων 10
εὐθὺς ἕτερον ἀντεμπίπτει τῶν σωμάτων τῇ ἐξίόντι, ὥς μηδέποτε μεταξὺ
20 τῶν περάτων κενὸν εἶναι, σώματος πέρας ἔδοξεν εἶναι ὁ τόπος. ὅτι δὲ
ἀδύνατον παρ' ἐν τι τούτων ἄλλο τι εἶναι τὸν τόπον, ἐστὶν ἐκ διαιρέσεως
κατασκευάσαι οὕτως. τὸ κατὰ τόπον μεταβάλλον. ἢ κατὰ τι τῶν ἐν αὐτῷ
μεταβάλλει ἢ κατὰ τι τῶν περὶ αὐτό· εἰ μὲν οὖν κατὰ τι τῶν ἐν αὐτῷ
μεταβάλλει, ἢ κατὰ τὴν ὕλην πάντως μεταβάλλει ἢ κατὰ τὸ εἶδος, εἰ δὲ
25 κατὰ τι τῶν περὶ αὐτό, ἢ κατὰ τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ τῶν περάτων τοῦ
περιέχοντος ἢ κατὰ τὰ αὐτὰ τὰ πέρατα· τεσσάρων οὖν τούτων περὶ τὸν
τόπον ὑπολήψεων ἀποδοδειγμένων, ἐὰν δειχθῇ μήτε εἶδος ὢν μήτε ὕλη μήτε
διάστημα, ἀνάγκη αὐτὸν τὸ λειπόμενον εἶναι, λέγω δὴ τὸ πέρας τοῦ πε-
ριέχοντος. ὅτι μὲν οὖν οὕτε ὕλη οὕτε εἶδος ἐστὶ, καὶ ἡδὴ μὲν διὰ πολλῶν

1 προαγομέθα G 3 τοῦ κεράμου ἐπιφανείας M 4 αὐτὴν τε τὴν κοίτην τὴν τοῦ (om.
οἷον) M ἢ] ἢ K 8 ὁ om. K ἢ delevorim, at cf. p. 548,7 9 εἰ δὲ πάλιν K
10 μὲν ὢν (om. εἰς) K 11 δοκεῖ εἶναι διάστημά τι Gt 12 εἶναι om. K 13 εἰς
om. G 14 μεταπίπτοντα Mt 15 αὐτὰ (ex αὐτὴν) corr. M 16 ἢ (ἢ K) δὲ
πάλιν KM: πάλιν G: πάλιν ἢ t 17 ἐᾶ om. G 18 τὸ (post σῶμα) om. M καὶ
τὸ ἐν G ἐν] ἐκ K 19 εὐθὺς εἰς M, qui omittit τῶν σωμάτων ὥς μηδέποτε]
μηδὲ ... τὸ
μὲν ὢν (h. e. pr. τῷ) G 20 κοινόν G ἔδειξεν M 21 ἐκ διαιρέσεως ἐστὶ Gt
22 οὕτω t 22. 23 κατὰ τι τῶν ἐν αὐτῷ μεταβάλλει ἢ κατὰ τι (τι om. K) τῶν περὶ
αὐτό (αὐτῶν K)· εἰ μὲν οὖν KM: om. G: coniectura supplevit (sed μεταβάλλει post αὐτό
posuit) t 26 περιέχοντος Mt: περιεχομένου GK τὰ αὐτὰ τὰ G: ταῦτα τὰ KM:
τὰ αὐτοῦ t: fort. αὐτὰ τὰ 26. 27 τούτων περὶ τὸν τόπον (τῶν τόπων M) ὑπολήψεων
ἀποδοδειγμένων KM: τοῦ περιέχοντος ἢ κατὰ τῶν περὶ τῶν ὑπολήψεων ἀποδοδειγμένων G: ὄν-
των, τοῦ εἶδους, τῆς ὕλης, τοῦ μεταξὺ τῶν περάτων τοῦ περιέχοντος διαστήματος, καὶ τοῦ
πέρατος αὐτοῦ τοῦ περιέχοντος, ἢ ὁ τόπος εἶναι νομίζεται t 29 οὕτε ὕλη οὕτε εἶδος
KM: οὕτε εἶδος οὕτε ὕλη Gt

www.kitool.com.cn

ἔδειξε καὶ νῦν δὲ ὑπομιμνήσκει. προστίθῃσι δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι εἰ καὶ εἶδος 3
δοκεῖ ὁ τόπος διὰ τὸ ἐν ταύτῃ εἶναι τῷ πέρατι τοῦ περιεχομένου καὶ 30
μήτε μείζονα εἶναι μήτε ἐλάττωνα, ἀλλὰ διακρίνεται ἀπ' αὐτοῦ τῷ τὸ
μὲν εἶδος τοῦ περιεχομένου εἶναι πέρας, τὸν δὲ τόπον τοῦ περιέχοντος· εἰ
5 γὰρ καὶ τὸ εἶδος καὶ ὁ τόπος περιέχει ἐν ταύτῃ ὄντα καὶ ἴσα, ἀλλ' ὁ μὲν
τόπος τοῦ αἰθέρος, εἰ οὗτος περιέχει, πέρας ἐστί, τὸ δὲ εἶδος τοῦ περιεχο-
μένου σώματος. ὥστε οὐκ ἔστιν ὁ τόπος τὸ εἶδος. ἀλλ' οὐδὲ ὕλη· εἰ
γὰρ καὶ μένων εἷς καὶ ὁ αὐτὸς διάφορα δέχεται σώματα καὶ ταύτη δοκεῖ
εἶναι ὕλη, ἀλλ' οὖν πάλιν ταῦτα διακρίνονται, ὅτι ἐπὶ μὲν τῆς ὕλης αὐτῇ 25
10 φαμεν γεγενῆσθαι τόδε τι (δ γὰρ ἦν πρὸ τούτου ἀήρ, τοῦτό φαμεν γεγε-
νῆσθαι ὕδωρ), ἐπὶ δὲ τοῦ τόπου οὐχ οὕτως· οὐ γὰρ φαμεν τὸ ἀγγεῖον
πρὸ τούτου μὲν αέρα εἶναι νῦν δὲ ὕδωρ, ἵγουν τὸ τοῦ ἀγγείου πέρας ἢ
διάστημα, ἀλλ' ὅτι ὅπου ἦν πρὸ τούτου ἀήρ, νῦν γέγονεν ὕδωρ. διὰ τε
οὖν τούτων καὶ τῶν προειρημένων πολλῶν ὄντων ἀναγκαίων ὀλίγον ὀλίπου
15 ὅτι οὔτε ὕλη οὔτε εἶδος εἶη ἂν ὁ τόπος, ὅτι δὲ οὐδὲ διάστημα· τί ἐστι με-
ταξὺ τῶν περάτων, δεῖκνυσιν οὕτως. ἀσαφές δὲ πάνυ ὁ τῶν λέξεων νοῦς, 30
καὶ εἰ μὴ αὐτὸς ἐν τοῖς τοῦ κενοῦ λόγοις ἡρμηνεύσεν ἑαυτόν, ἔμεινεν ἂν
ἀνερμηνεύτος· ἄλλοι δὲ ἄλλως τῇ τοῦ ῥητοῦ ἐπιβάλλουσιν ἐννοίᾳ. εἰ ἦν,
φησὶν, ὁ τόπος τὸ μεταξὺ τῶν περάτων διάστημα, ἐγγινομένου δηλονότι ἐν
20 αὐτῷ τοῦ σώματος ἐχώρησεν ἂν τὸ τοπικὸν διάστημα διὰ τοῦ διαστήμα-
τος τοῦ σώματος· ἐδέξατο γὰρ δηλονότι ὁ τόπος κατὰ πᾶσαν ἑαυτοῦ
διάστασιν τὸ σῶμα, ὥστε δι' ἀλλήλων ἐχώρησαν αἱ διαστάσεις, ἢ τοῦ
τε σώματος καὶ τοῦ τόπου. ὥσπερ οὖν τὸ ὅλον διάστημα τοῦ τόπου δι' 35
ὅλου τοῦ διαστήματος τοῦ σωματικοῦ ἐχώρησεν, οὕτω δηλονότι καὶ τὸ
25 μόριον τοῦ τόπου διὰ τοῦ μορίου τοῦ σώματος ἐχώρησεν· εἰ γὰρ μὴ ἐχώ-
ρησε τὸ μόριον διὰ τοῦ μορίου, οὐδὲ τὸ ὅλον διὰ τοῦ ὅλου ἐχώρησεν. εἰ
δὲ τὸ σῶμα καὶ πᾶν μέγεθος ἐπ' ἄπειρον διαιρετόν, καὶ ὁ τόπος ἐπ'
ἄπειρον διαιρεθήσεται καὶ τὸ σῶμα· ὥστε ἔσται τὸ ἄπειρον ἐνεργεῖα. οὐ
μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ διπλασιασθήσεται τὸ ἄπειρον· ἐπ' ἄπειρον γὰρ διαιρε-
30 θήσεται καὶ ὁ τόπος καὶ τὸ σῶμα. πρὸς σαφήνειαν δὲ τῶν εἰρημένων ἐκ-

2 ἐν αὐτῷ M 3 post μείζονα εἶναι addunt αὐτοῦ Gt 4 πέρας
om. M 6 οὗτος t: οὕτως GKM 8 μένω K 9 πάλιν] καὶ M ταῦτα
GKM: ταύτη t διακρίνονται KM: διακρίνεται Gt ἐπὶ om. M 10 γεγενῆσθαι
— τοῦτό φαμεν om. M 11 οὕτω t οὐ γὰρ φαμεν τὸ ἀγγεῖον KM: φαμέν γάρ καὶ
τὸ αἷτιον G: φαμέν γάρ τὸν τόπον οὐ t 14 καὶ διὰ τῶν Gt προειρημένων M:
προειρημένων K: ἔμπροσθεν εἰρημένων Gt 15 ἂν
εἶη Gt 16 τῶν (ante περάτων) om. G 17 ἐν τοῖς τοῦ κενοῦ κτλ.
Δ 8 p. 214^b24 (cf. Philopon. q 4^r3 sqq.) 19 τὸ om. Gt 20 δηλονότι ἐν αὐτῷ (ἐν ἑαυτῷ KM) GKM: ἐν αὐτῷ δηλονότι t
21 γὰρ om. K post γὰρ addit ἂν t 22. 23 ἢ τοῦ τε G: ὁ τοῦ τε τοῦ, si recte
enotavi, K: τοῦ τε τοῦ Mt: scribendum videtur τοῦ τε (deleto ἢ) vel potius ἢ τε τοῦ σώ-
ματος καὶ ἢ τοῦ τόπου (cl. q 6^r17) 24 σωματικοῦ KM: σώματος Gt 25 post σώ-
ματος ἐχώρησεν iterat οὕτω δηλονότι (om. in iteratis καὶ) τὸ μόριον G 27 δὲ GKM:

δὴ t 29 διπλασθήσεται K: διπλασιασθήσεται t

www.libtool.com.cn

θώμεθα καὶ τὴν λέξιν ἔχουσιν οὕτως· εἰ δὲ ἦν τι διάστημα τὸ ο 3^ο
 πεφυκὸς καὶ μένον ἐν τῷ αὐτῷ, ἅπειροι ἂν ἦσαν οἱ τόποι· 41
 μεθισταμένου γὰρ τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ἀέρος τὸ αὐτὸ ποιήσει
 τὰ μέρη ἅπαντα ἐν τῷ ὅλῳ ὅπερ ἅπαν τὸ ὕδωρ ἐν τῷ ἀγγεῖῳ.
 5 τοιούτων δταν γὰρ τοῦ ἀέρος παραχωρήσαντος τῷ ὕδατι γένηται τὸ ὕδωρ
 ἐν τῷ τοῦ ἀέρος τόπῳ, οἷον ἐν τῷ ἀγγεῖῳ, ὅπερ τὸ ὅλον ὕδωρ πέπονθεν
 ἐν τῷ ἀγγεῖῳ (πέπονθε δὲ τὸ χωρῆσαι δι' ὅλου τοῦ τοπικοῦ διαστήματος
 τοῦ μεταξὺ τοῦ ἀγγείου), τὸ αὐτὸ πείσεται καὶ τὰ μέρη τοῦ ὕδατος πάντα
 ἐν παντὶ τόπῳ, ἀντὶ τοῦ καὶ αὐτὰ χωρήσει διὰ τῶν μερίων τοῦ τόπου·
 10 ὥστε ἔσονται καὶ αὐτὰ ἕκαστον ἐν τῇ ἰδίᾳ περιγραφῇ, καὶ σχήσει ἕκαστον 45
 αὐτῶν ἴδιον τόπον. τὸ δὲ ἐφεξῆς ἕτερόν ἐστιν ἐπιχείρημα, ἔστι δὲ τοιοῦ-
 τον· εἰ τόπος ἐστὶ τοῦ ὕδατος οὐχ ἡ κοίλῃ ἐπιφάνεια τοῦ κεράμου, ἀλλ'
 ἕτερόν τι διάστημα παρὰ τὸ διάστημα τοῦ ὕδατος τὸ περιεχόμενον ὑπὸ
 τῆς κοίλης τοῦ κεράμου ἐπιφανείας, ὅπερ καθ' ὅλον ἑαυτὸ δέχεται τὸ εἰ-
 15 σὶν ὕδωρ, δταν μετενεχθῇ ὁ κέραμος, ὁ δὲ ὅλον ὅτι καταλήφεται ἕτερόν τινα
 τόπον ὁ ὅλος κέραμος καὶ αὐτὸν τριχῇ ὄντα διαστατόν. ὥστε χωρήσει τὸ
 τοπικὸν διάστημα δι' ὅλου τοῦ κεράμου, ὥστε καὶ διὰ τοῦ ἐντὸς ὕδατος 50
 καὶ διὰ τοῦ διαστήματος τοῦ δεξαμένου τὸ ὕδωρ· καταλήφεται γὰρ πάντως
 μέρος τι τοῦ τοπικοῦ διαστήματος, ἐν ᾧ γέγονεν ὁ ἀμφορέως, τὸ ὕδωρ τὸ
 20 ἐν τῷ ἀμφορεῖ. κατελήφει δὲ καὶ ἕτερον διάστημα, τὸ μεταξὺ τῆς κοίλης
 ἐπιφανείας τοῦ ἀμφορέως· ὥστε τρία διαστήματα ἐν τῷ αὐτῷ ἔσται, τὸ
 ἐν τῷ κεράμῳ τοπικόν, τὸ ὕδωρ τὸ ἐγγενόμενον ἐν αὐτῷ, τὸ μέρος τοῦ
 τόπου τοῦ ὅλου ἀμφορέως εἰς δὲ μετέστη. πρῶτον μὲν οὖν συμβήσεται | ο 3^ο
 τὸν ἐν τόπῳ μεταβάλλειν· μεταβάλλοντος γὰρ τοῦ ἀμφορέως καὶ καθ'
 25 ὅλον ἑαυτὸν γινομένου ἐν τοπικῷ διαστήματι τριχῇ ὄντι διαστατῷ καὶ τὸ
 διάστημα τὸ μεταξὺ αὐτοῦ τὸ δεξαμένον τὸ ὕδωρ ἐν τόπῳ ἔσται, καὶ εἰ
 δυνατὸν δύο καὶ τρία διαστήματα ἐν ταύτῃ εἶναι, καὶ πλείονα ἅμα ἔσον-
 ται ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ἅπειρα. ἵνα δὲ σαφέστερον ποιήσω τὸν λόγον, ἐπὶ
 παραδείγματος ἀναλαβὼν αὐτὸν γυμνάσω. ἔστω ξέστης τις, αὐτὸ λέγω τὸ 5
 30 μέτρον, εἴτε κεραμεὺς εἴη εἴτε ὅποιον οὖν ἄλλο· εἰ τίνυν τὸ μεταξὺ τῶν
 ἐντὸς περάτων διάστημα εἴη ἕτερον παρὰ τὸ ἐν αὐτῷ σῶμα, οἷον τὸ τοῦ
 ὕδατος, ἐὰν ὁ ὅλος ξέστης ἐμβληθῇ ἐν μείζονι σκεύει, ὁ δὲ ὅλον ὅτι καὶ τὸ
 διάστημα τὸ ἐν τῷ σκεύει τὸ τοπικόν, τριχῇ ὄν διαστατόν, χωρήσει δι'

1 ἔχουσιν KM: ἔχει δὲ Gt εἰ δὲ ἦν κτλ.] cf. p. 553, 11. q 4 v 4. Diels z. Textgesch.
 p. 17 δὲ KM: δ' Gt 2. 4 καὶ μένον—ἀγγεῖον om. K οἱ τόποι—ἀγγεῖον M: καὶ
 τὰ ἐξῆς Gt 3 ποιήσει Arist.: ποιήσει. εἰ (sic) M 5 τοῦ ἀέρος om. G 6 ὕδωρ
 πέπονθεν KM: πέπονθεν ὕδωρ Gt 7 τὸ] τοῦ K 10 τῇ om. Gt 11 ὅλον] ἐπιτή-
 ρειον G ἐξῆς K 11. 12 τοιοῦτος K 13 παρὰ τὸ διάστημα τὸ τοῦ Gt 14 ἑαυ-
 τὸν compend. M 16 ὁ ὅλος κέραμος K 18 καταλήφεται K 20 κατελήφει M:
 κατελήφθη K: κατελήφθη G: κατελήφθη t ἕτερον Gt: ἑκάτερον KM 22 ἐγγινόμε-
 νον Gt 23 δν] δ (ex eraso ω) G πρῶτων (sic) t 24 μεταβάλλειν G 24. 25 καθ'
 ὅλον t: καθ' ὅ M: καθόλου G: καθόλου K 25 καὶ om. Gt 27 ταύτῃ] τῷ αὐτῷ M
 28 καὶ om. G 29 αὐτὸ KM: αὐτῷ G: om. t λέγω KM: λέγω δὲ G: λέγω δὲ t
 30 εἴτε ὄντων ἄλλον K 32 ὁ ὅλος K 33 τὸ τοπικόν] τοπικόν K

3 ὅλου τοῦ ἕστου, ὥστε καὶ διὰ τοῦ βάθους αὐτοῦ. χωρήσει ἄρα καὶ διὰ α 3·
 τοῦ ἐντὸς ὕδατος καὶ διὰ τοῦ διαστήματος τοῦ δεξαμένου τοῦ ὕδατος· ὥστε
 τρία διαστήματα ἐν τῷ αὐτῷ ἔσται. καὶ ἐὰν πάλιν τὸ σκεῦος ἐμβάλλω ἐν
 κεράμφῳ, πάλιν τὸ αὐτὸ γενήσεται, καὶ χωρήσει τὸ ἐν τῷ κεράμφῳ διὰ 10
 5 στημα δι' ὅλων τῶν διαστημάτων τοῦ ἐμβληθέντος σκεύους. ὁμοίως πάλιν
 ἐὰν ὁ κέραμος ἐμβληθῇ ἐν πίθῳ, τὸ διάστημα τὸ τοπικὸν τὸ ἐν τῷ πίθῳ
 χωρήσει δι' ὅλου τοῦ κεράμου, καὶ οὕτως ἐπ' ἄπειρον. ὥστε συμβήσε-
 ται πολλοὺς τόπους ἐν ταύτῃ εἶναι καὶ πολλὰ διαστήματα, ὅπερ ἀδύνατον.
 ὁ Θεμιστίσιος δὲ ἐξηγεῖται τὸ χωρίον οὕτως· 'εἰ ἦν τί, φησί, διάστημα καθ'
 10 αὐτὸ πεφυκὸς εἶναι καὶ μένειν ἐν ταύτῃ, ἄπειροι ἂν ἦσαν οἱ τόποι. τί
 δῆποτε; ὅτι ὁπνίκα ἂν μεταφέρηται τὸ ἀγγεῖον πληρὲς ὃν σώματός τινος, 15
 οἷον ὕδατος, ὃ ποιεῖ τὸ ὅλον ὕδωρ ἐν τῷ ἀγγεῖῳ, τοῦτο ποιήσει καὶ τὰ
 τοῦ ὕδατος μέρη. ὥς οὖν τὸ ὅλον ὕδωρ κατέχον τὸ οἰκεῖον διάστημα σὺν
 τῷ ἀγγεῖῳ κινεῖται μεταφερομένῳ, οὕτως ἕκαστον καὶ τῶν μορίων αὐτοῦ
 15 κατέχον τὸ οἰκεῖον διάστημα κινήσεται σὺν τῷ ἀγγεῖῳ. ὅταν τοίνυν ἐν
 ἄλλῃ τόπῳ γέννηται ὁ ἀμφορεύς, ὁ δὲ ὅλον ὅτι καθέξει διάστημα τὸ μεταξὺ
 τῶν ἐσχάτων τοῦ περιέχοντος ἀέρος, οὗ διαστήματος καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν
 τῷ ἀμφορεῖ μέρος καθέξει καὶ τὰ τοῦ ὕδατος μέρη. ὅρα δὴ πόσα ἐν τῷ 20
 αὐτῷ εἰσι διαστήματα· πρῶτον μὲν δὲ κατέσχε τὸ ἐν τῷ ἀμφορεῖ ὕδωρ,
 20 λέγω δὴ τὸ τοπικὸν τὸ μεταξὺ τῶν περάτων τοῦ ἀμφορέως, δεύτερον δὲ
 κατέσχε τὰ τοῦ ὕδατος μέρη (ὥς γὰρ τὸ ὅλον κατέσχεον ὅλον τὸ διάστημα,
 οὕτως καὶ ἕκαστον τῶν μορίων τοῦ ὕδατος μέρη τινὲς τοῦ διαστήματος κα-
 τέσχε, καὶ ἔστιν ἐνεργεῖα ἕκαστον ἐν τόπῳ), πάλιν τὸ διάστημα δὲ κατέ-
 σχεον ὁ ὅλος ἀμφορεύς, καὶ ἔτι τὸ μέρος τοῦ διαστήματος οὗ κατέσχεον ὁ
 25 ὅλος ἀμφορεύς ἐν ᾧ γέγονε τὸ μέρος τοῦ ἀμφορέως τὸ ὕδωρ, καὶ αὐτοῦ 25
 τούτου πάλιν δὲ κατέσχε τὰ τοῦ ὕδατος μέρη. τούτοις εἰ προσθεῖς καὶ τὸ
 διάστημα αὐτοῦ τοῦ ἀμφορέως ὥς σώματος, καὶ τὸ τοῦ ὕδατος ὥς σώμα-
 τος, καὶ τὰ τῶν μερῶν αὐτῶν ὥς σώματος,* πολλὰ ἂν εὐρήσεις ἐν τῷ
 αὐτῷ διαστήματα. τῆς δὲ τομῆς τῶν μερῶν εἰς ἄπειρον γινομένης, εἰς
 30 ἄπειρον καὶ ἡ πρόσθεσις τῶν διαστημάτων προελεύσεται· εἰ γὰρ διάστημα

3 ἐμβάλλω Mt 4 γεννήσεται καὶ χωρήσει K 5 δι' ὅλων τῶν διαστημάτων om. M
 7 χωρήσει K 8 ταυτῇ Gt: ταυτὸ K: τῷ αὐτῷ M 9 Θεμιστίσιος p. 273,20—274,24,
 quibus sua quaedam inmiscet Philoponus 10 μένον M ταύτῃ] hoc ipsum red-
 dendum videtur Themistio, cuius libri ταυτῇ exhibent ἂν om. Gt 11 δτι]
 τὸ K 12 ὕδατα K ποιεῖ τ' ὅλον M 13 τοῦ om. G 14 κινεῖται] καίται
 falso Themistii libri μορίων αὐτοῦ GKt: μορίων M Themistius 17 οὐ] οὐ G
 διαστήματος Gt: διάστημα M: διαστήματα K et Themistii libri (?) 18 δὴ GKt: οὖν
 M: δὲ Themistius 19 α' (= πρῶτον) μὲν οὖν κατέσχεον τῷ ἐν τῷ K 20 δεύ-
 τερον om. M 20 21 δ κατέσχεον M: om. K 21 κατέσχεον ὅλον τὸ KM: κατέσχε
 τὸ ὅλον Gt 22 καὶ om. K 24 ὁ ὅλος (priore loco) scripsi: ὁ ὅλος K: ὅλος G:
 ὅλος ὁ Mt 26 τούτους ἐνπροσθεῖς (om. εἰ) K 27 28 καὶ τὸ τοῦ ὕδατος ὥς σώ-
 ματος om. M 28 σώματος KM: σώματα G: σωμάτων t εὐρήσεις t: εὐρήσεις GK
 compend. M et omisso ἂν Themistius 29 διαστήματα Mt: διαστήματι GK 30 προε-
 λεύσεται KM: προελεύσεται Gt

ὁ τόπος, ἀνάγκη καὶ τῶν μορίων ἕκαστον ἐν ἰδίῳ τόπῳ εἶναι καθ' αὐτό· οὐδὲν
 ἕκαστον γὰρ τῶν μορίων τοῦ σώματος μόριόν τι τοῦ τοπικοῦ διαστήματος
 καθέξει. τοῖς μὲν γὰρ τόπον λέγουσι τὸ πέρασ τοῦ περιέχοντος οὐδὲν τῶν
 μορίων τοῦ σώματος καθ' αὐτό ἐστιν ἐν τόπῳ, ἀλλ' οὐδὲ οἷς ἄπτεται τοῦ
 5 τόπου, λέγω δὴ τὰ πέρατα, ἀλλὰ ταῦτα πάντα τῷ εἶναι τὸ ὅλον ἐν τόπῳ
 καὶ αὐτὰ κατὰ συμβεβηκὸς ἐν τόπῳ λέγεται εἶναι· οὐδὲν γὰρ αὐτῶν ἰδίως
 ὑπὸ τοῦ τόπου περιέχεται (συνεχῇ γὰρ ἐστὶ τῷ ὅλῳ), καὶ ἡ οὐδὲ ὅλως
 ἄπτεται τοῦ τόπου, ὡς τὰ ἐν τῷ βάθει μόρια, ἡ οὐ πανταχόθεν ἄπτεται,
 ἀλλ' ἀπὸ μέρους, ὁ δὲ τόπος ὅλον θέλει περιέχειν τὸ ἐν αὐτῷ. τὸ ὅλον
 10 οὖν μόνον καθ' αὐτὸ ἐν τόπῳ, διὰ τὸ ὅλον δὲ καὶ τὰ μέρη λέγεται ἐν
 τόπῳ εἶναι. τοῖς δὲ διάστημα λέγουσιν εἶναι τὸν τόπον, ἀνάγκη πᾶσα καὶ
 τὰ μέρη καθ' αὐτὰ ἐν τόπῳ λέγειν· ὥσπερ γὰρ αἱ τρεῖς διαστάσεις
 τοῦ πηχυαίου, εἰ τύχοι, σώματος διὰ τῶν τριῶν διαστάσεων τοῦ πηχυαίου
 τόπου διήλθον, οὕτω καὶ τὰ μόρια διὰ τῶν μορίων, εἰ δὲ μὴ ἐχώρησαν
 15 τὰ μόρια διὰ τῶν μορίων, οὐδὲ τὸ ὅλον διὰ τοῦ ὅλου. καίτοι οὐδὲν μοι
 διοίσει, εἴτε τὸ τοπικὸν διάστημα διὰ τοῦ σώματος χωρῆσαι λέγοι τις, εἴτε τὸ
 σῶμα διὰ τοῦ τόπου· ταῦτόν γὰρ ἐστὶ τὸ ἕτερον εἰπεῖν διὰ τοῦ ἐτέρου
 χωρῆσαι, καὶ καθ' ἕτερον διὰ τοῦ λοιποῦ. ὥστε εἰ τῶν μορίων ἕκαστον
 καθ' αὐτὸ ἐν τόπῳ ἐστίν, ἐπ' ἄπειρον δὲ διαιρετὸν τὸ μέγεθος, ἄπειροι
 20 ἄρα καὶ οἱ τόποι τοῦ αὐτοῦ· τοῦτο μὲν οὖν ἐν τοῦτοις, τὸ δὲ ἐφεξῆς ἐπι-
 χείρημα καὶ ὁ θεμιστιος ὡσαύτως ἐξηγεῖται, ὅτι εἰ τὸ διάστημα τόπος,
 μεταφερομένου τοῦ ἀμφορέως καὶ γινομένου ἐν τινι τόπῳ, ἐν ἴσῳ ἑαυτοῦ
 δηλονότι τόπῳ ἔσται· ὥστε εἰ ἔσται ὁ ἀμφορεὺς πηχυαῖος κατὰ τὰς
 τρεῖς διαστάσεις, καὶ ὁ τόπος ὁ δεξιόμενος αὐτὸν τοσοῦτος ἔσται· ὥστε καὶ
 25 ὁ τόπος ὁ ἐντὸς τῶν περάτων τοῦ ἀμφορέως, ὃν κατεῖληφε τὸ ὕδωρ, κα-
 ταλήψεται μέρος τι τοῦ τόπου, ὃν κατεῖληφεν ὁ ὅλος ἀμφορεὺς· ὥστε ὁ
 τόπος ἐν τόπῳ ἔσται. καὶ οὐ μόνον δύο τόπους ἐν τῷ αὐτῷ γενέσθαι δυ-
 νατόν, ἀλλὰ καὶ πλείονας, ὡς ἐδείξαμεν· εἰ μὲν γὰρ τὸ διάστημα τὸ το-
 πικὸν δ κατεῖληφε τὸ ὕδωρ, λέγω δὴ τὸ μεταξὺ τῆς κοιλῆς ἐπιφανείας τοῦ
 30 ἀγγείου, μετὰ τὸ χωρῆσαι δι' αὐτοῦ τὸ ὕδωρ οὐκέτι ἐστίν, οὐδὲ ἐν τόπῳ

1 τόπῳ om. G 2 τῶν μορίων KM: τὸ (τὸ om. t) μόριον Gt τι om. M 4 ἄπτε-
 ται] ἔπτεται G 5 πάντα ταῦτα transponit M 7 συνεχῇ KM: συνεχῆς Gt 8 τῷ
 om. M πανταχόθεν ἄπτεται τοῦ τόπου M 9. 10 τὸ ἐν αὐτῷ τὸ ὅλον. οὐ μόνον M
 11 διάστημα ex διαστήμασι corr. G² καὶ om. K 12 ἐν τόπῳ (εἶναι addit t) λέ-
 γειν GKt: λέγειν ἐν τόπῳ M γὰρ om. M 13 πηχίου (priori loco) K τύχη M
 διὰ om. G 14. 15 εἰ δὲ—μορίων om. M 14 ἐχώρησαν K: ἐχώρησε Gt 15 καίτοι
 KM: καὶ Gt 16 τὸ utrumque om. K λέγει K 18 καθ' ἕτερον (iKM: τὸ ἕτερον t:
 num θάτερον? 19 δὲ om. GM ἄπειροι KM: ἐπ' ἄπειρον Gt 20 τοῦτο] τὸ G
 οὖν om. M 21 θεμιστιος p. 274, 25 sqq. ὁ τόπος t 22 ἑαυτοῦ GKM: ἑαυτῷ t
 23 πηχυαῖος ὁ ἀμφορεὺς Gt τὰς om. G 24 τοιοῦτος G 25 ὁ (ante ἐντὸς)
 om. G 25. 26 καταλήψεται K 26 μέρος—ἀμφορεὺς om. M ὃν K: οὗ G:
 οὐ t 28 πλείονα K εἰ μὲν et mox τὸ μεταξὺ om. G τὸ (post διάστημα)
 om. M 30 inter ἀγγείου et μετὰ inserit ἔστι καὶ t, qui mox inter ὕδωρ et οὐκέτι in-
 terpolat εἰ γὰρ μετὰ τὸ χωρῆσαι δι' αὐτοῦ τὸ ὕδωρ δι' αὐτοῦ] διὰ K

3° αν ειη το εν τῷ κεράμφῳ ὕδωρ, εἰ γε τόπος μὲν τὸ διάστημα, τοῦτο δὲ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ κεράμφῳ τοῦ ὕδατος ἐνόητος. συμβήσεται δὲ οὕτως μηδὲ εἶναι ὅλως αὐτό ποτε· εἰ γὰρ διὰ τὸ ἐμπεπτωκέναι εἰς αὐτὸ τὸ ὕδωρ λέγοι τις μηκέτι εἶναι αὐτό, ἐπεὶ καὶ πρὶν τὸ ὕδωρ εἶναι ἄλλο τι ἦν ἐν τῷ
 5 κεράμφῳ σῶμα, ἥτοι ἄῤῥῳ ἢ ἑτερόν τι (ἀδύνατον γὰρ κενὸν εἶναι, ὥς δει-
 χθήσεται ἐφεξῆς), οὐδὲ ἄλλοτε ἦν δηλονότι. ἀνάγκη ἄρα πᾶσα αἰεὶ εἶναι ἐν
 τῷ ἀμφορεῖ τὸ τοπικὸν διάστημα τὸ μεταξὺ τῶν ἐντὸς περάτων. εἰ δὲ
 ἔστι, | πᾶσα ἀνάγκη τοῦ ἀμφορέως μεταφερομένου συμμεταφέρεσθαι τε καὶ
 10 τὸ διάστημα καὶ ἐν μέρει τοῦ τόπου γίνεσθαι, ὃν ἂν ὁ ὅλος ἀμφορεὺς κα-
 ταλάβῃ. αἱ μὲν οὖν ἀνασκευαὶ τοῦ μὴ εἶναι διάστημα τὸν τόπον, αἱ ἐκ
 τῶν ἐξηγήσεων τῶν Ἀριστοτελικῶν ῥητῶν ἀναφανείσαι, αὐταὶ εἰσιν, ὅσας
 δὲ ἔξωθεν προστεθείκασιν οἱ ἐξηγηταί, καὶ ὅσα εἴποιεν ἂν οἱ προϊστάμενοι
 τοῦ διαστήματος εἶναι τὸν τόπον, μετὰ τὸ ἐπεξελθεῖν τὸ ῥητὸν ἐροῦμεν.

p. 211^b7 Ἡ διάστημά τι τὸ μεταξὺ τῶν ἐσχάτων.

15 Τῶν ἐσχάτων τοῦ περιέχοντος σώματος, οἷον εἰ κέραμος εἴη ὁ πε-
 ριέχων, τὸ μεταξὺ τῶν ἐντὸς περάτων διάστημα.

p. 211^b8 Ἡ τὰ ἐσχάτα, εἰ μὴ ἔστι μηδὲν διάστημα παρὰ τὸ τοῦ
 ἐγγινομένου σώματος μέγεθος.

Εἰ τὸ μεταξὺ, φησί, τῶν ἐσχάτων τοῦ περιέχοντος διάστημα μὴ ἔστιν
 20 ἄλλο τι παρὰ τὸ σῶμα τὸ ἐγγινόμενον ἐν αὐτῷ, οἷον εἰ ὕδωρ ἢ ἄῤῥῳ εἴη,
 μήτε τῆς ὕλης μήτε τοῦ εἶδους τόπου ὄντος λείπεται τὸ πέρας τοῦ πε-
 ριέχοντος εἶναι τὸν τόπον.

p. 211^b11 Ἐν ταύτῳ γὰρ τὰ ἐσχάτα τοῦ περιέχοντος καὶ τοῦ πε-
 ριεχομένου.

25 Ἐν ταύτῳ ἀντὶ τοῦ ἅμα καὶ ἐφαρμόζοντα ἀλλήλοις, ὅθεν δοκεῖ τὸ
 εἶδος εἶναι ὁ τόπος. ἀλλὰ καὶ οὕτως ἡ διάκρισις δῆλη· εἰ γὰρ καὶ πέρατα
 ἅμῃ καὶ ἐν ταύτῳ, ἀλλ' ὁ μὲν τόπος τοῦ περιέχοντος σώματος πέρας,
 τὸ δὲ εἶδος τοῦ περιεχομένου· ὥστε οὐκ ἂν εἴη τὸ εἶδος ὁ τόπος.

2 οὕτω t μηδὲ Gt: μηδὲν KM 3 τὸ μὴ πεπτωκέναι G αὐτὸ τὸ ὕδωρ KM:
 αὐτὸ ὕδωρ Gt 4 λέγει τις μηκέτι ἔστι K 4 et 20 ἀλλ' ὅτι K 5 ἑτερόν τι
 GK: ἑτερόν τι σῶμα Mt 10 διάστημα τὸν] διαιτητὸν G 11 φανείσαι K 13 αἰ-
 ροῦμεν K ἐροῦμεν p. 557, 8 sqq. 14 τι om. M μεταξὺ τῶν ἐσχάτων om. K
 15 ἢ τῶν G 17 ἔστιν K 17. 18 παρὰ—μέγεθος om. K 19 περιέχοντος M post
 περιέχοντος addunt σώματος Mt 20 τι om. Gt ἐγγινόμενον K ἢ] εἰ K
 22 τὸν om. Gt 23 ἐν ταυτῷ KM: ἐν τῷ αὐτῷ t 23. 24 τοῦ περιέχοντος καὶ τοῦ
 περιεχομένου om. K 25 ὅθεν] ἐνθεν M

p. 211^b14 Ἀλλὰ διὰ τὸ μεταβάλλειν πολλάκις μένοντος τοῦ πε- 04^r
ριέχοντος τὸ περιεχόμενον καὶ διηρημένον, οἷον ἐξ ἀγγείου
ὑδωρ.

Τὴν αἰτίαν λέγει ἐξ ἧς τὸν τόπον τινὲς τὸ διάστημα ὑπειλήφασιν εἶναι 22
5 τὸ μεταξὺ τῶν περάτων τοῦ περιέχοντος σώματος· διότι, φησὶν, ὥσπερ ἐν
ἀγγεῖψ ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ μένοντι πλείονα μετεμπίπτει σώματα, οὕτως
ἐπειδὴ τὸν αὐτὸν τόπον πλείονα καταλαμβάνει σώματα, δοκεῖ ἕτερον εἶναι
διάστημα παρὰ τὸ ἐγγινόμενον ἐν αὐτῷ. οὐκ ἔστι δέ, φησὶν, ἕτερον τὸ 25
διάστημα, ἀλλ' ἕτερόν τι τὸ τυχὸν μετεμπίπτει σῶμα· ὥστε οὐκ ἔστι
10 διάστημα τι τὸ μεταξὺ τῶν περάτων πλὴν τοῦ ἐγγινομένου σώματος.

p. 211^b19 Εἰ δὲ ἦν τι διάστημα τὸ πεφυκὸς καὶ μένον ἐν τῷ
αὐτῷ, ἄπειροι ἂν ἦσαν οἱ τόποι.

Πεφυκὸς μὲν εἶπε διὰ τὸ μαθηματικόν· ἐκεῖνο γὰρ οὐ φύσει ἐστίν,
ἀλλ' ἐπινοία. πεφυκὸς οὖν ἀντὶ τοῦ ὄν καὶ ὑφεστηκός, μένον δέ,
15 τουτέστιν ἀκίνητον, διὰ τὰ φυσικὰ μεγέθη, ἃ πάντως ἐν κινήσει τινὶ θεω-
ρεῖται.

p. 211^b21 Μεθισταμένου γὰρ τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ἀέρος τὸ αὐτὸ 30
ποιήσει τὰ μέρη ἀπαντα ἐν τῷ ὄλφ.

Τουτέστιν ἀντιμεθισταμένων ἀλλήλοις τοῦ τε ὕδατος καὶ τοῦ ἀέρος,
20 καὶ ἀντιπαχωρούντων ἀλλήλοις τοὺς ἰδίους τόπους, ὅπερ ἅπαν τὸ ὕδωρ
ἐν ὄλφ τῷ ἀγγεῖψ ποιεῖ, τοῦτο καὶ πάντα τὰ τοῦ ὕδατος μέρη ἐν τοῖς
μορίοις τοῦ τόπου. ὥσπερ οὖν τὸ ὅλον ὕδωρ χωρεῖ δι' ὅλου τοῦ τοπικοῦ
διαστήματος, καὶ ἐφαρμόζουσιν ἀλλήλοις ἀμφοτέρα τὰ διαστήματα, οὕτω
δὴ καὶ τὰ μέρη τοῦ σώματος τὸ αὐτὸ πείσονται πρὸς τὰ μέρη τοῦ τό- 35
25 που. ἀλλ' ἐπεὶ ἐπ' ἄπειρον τὰ μεγέθη διαιρετά, ἐπ' ἄπειρα διαιρήσουσιν

1 Ἀλλὰ διὰ KM: διὰ δὲ t Arist. 1. 3 μένοντος—ὑδωρ om. K 4 ὑπειλήφασιν K
post εἶναι addit τὸ διάστημα λέγω t 6 ἐνὶ M: τινὶ GKt καὶ om. t πλείω t
7 πλείονα KM: om. G: πλείω t ἕτερόν τι εἶναι Gt 7. 9 εἶναι—ἀλλ' ἕτερόν ite-
rat M 9 τι τοῦτο τυχὸν G ἐμπίπτει Aristotelis libri, at cf. p. 547, 14. p 3^v16.
Simplic. p. 572, 17 σῶμα Gt: σώματος KM 10 τὸ] τῶν G 11 Εἰ δὲ κτλ.]
cf. p. 549, 1 sqq. δ' ἦν t τι τὸ διάστημα πεφυκὸς t 11. 12 καὶ μένον—τόποι
om. K 12 αὐτῷ M: αὐτῷ τόπῳ t οἱ M: om. t Aristoteles, at cf. Themist.
273, 22 (Philop. p. 550, 10) 13 μαθηματικόν t 14 μένων compend. K 17. 18 καὶ
τοῦ—ὄλφ om. K 18 ἀπαντα (cf. p. 549, 4) Mt: πάντα Aristoteles (praeter F)
19. 20 τοῦ τε ὕδατος—ἀλλήλοις om. Gt 21 ποιεῖ, τοῦτο KM: ποιεῖ τοῦ τόπου G:
ποιεῖ t 22 χωρεῖ] εἰ M 24 δὴ KM: δὲ Gt 25 διαιρετά KM: διαιρεῖται Gt
ἀπειρα KM: ἀπειρον Gt

ἀλλήλα καὶ ὁ τόπος καὶ τὸ σῶμα, ὥστε εἰς τόπος εἰς ἀπείρους τόπους 4^r
ἔσται διηρημένος. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ σῶμα.

p. 211^b23 Ἄμα δὲ καὶ ὁ τόπος ἔσται μεταβάλλον· ὥστε ἔσται
τοῦ τόπου τις ἄλλος τόπος, καὶ πολλοὶ τόποι ἅμα ἔσονται.

5 Ἔτερον ἐπιχείρημα, ὅτι εἰ τὸ μεταξὺ τοῦ ἀγγείου διάστημα ἔστιν 40
ἕτερον παρὰ τὸ ἐγγινόμενον σῶμα, ἀνάγκη μεταφερομένου τοῦ ἀγγείου συμ-
μεταφέρεσθαι καὶ τὸ διάστημα· ὥστε καὶ ὁ τόπος μεταβάλλοι ἂν κατὰ
τόπον. καὶ ἐπειδὴ ὁ δεξιόμενος τὸ ἀγγεῖον τόπος ὅλος δι' ὅλου τοῦ βάθους
ἐχώρησεν, ἐδέξατο δηλονότι καὶ τὸ ἐντὸς διάστημα. ὥστε τοῦ τόπου ἔσται
10 τόπος, καὶ πολλὰ διαστήματα ἐν τῇ αὐτῇ ἔσονται, τὸ μεταξὺ τῶν περά-
των τοῦ ἀγγείου, τὸ ἐγγινόμενον ἐν αὐτῇ σῶμα, τὸ μέρος τοῦ διαστήματος
τοῦ δεξιόμενου τὸ ὅλον ἀγγεῖον, εἰς δ' ἐχώρησε τὸ μέρος τοῦ ἀγγείου, λέγω 45
ὅτι τὸ ὕδωρ. εἰ δὲ πολλὰ διαστήματα δυνατόν ἐν τῇ αὐτῇ εἶναι, τί κω-
λύει καὶ ἄπειρα;

15 p. 211^b25 Οὐκ ἔστι δὲ ἄλλος τόπος τοῦ μορίου ἐν ᾧ κινεῖται,
ἦταν ὅλον τὸ ἀγγεῖον μεθίστηται, ἀλλ' ὁ αὐτός· ἐν ᾧ γὰρ ἔστιν,
ἀντιμεθίσταται ὁ ἀήρ καὶ τὸ ὕδωρ ἢ τὰ μόρια τοῦ ὕδατος, ἀλλ'
οὐκ ἐν ᾧ γίνονται τόποι.

Πρὸς τὸ δεύτερον τῶν ἐπιχειρημάτων ἡ ἀπάντησις, ἐξ οὗ συνήγето 50
20 τὸν τόπον ἐν τόπῳ γίνεσθαι καὶ πολλοὺς ἅμα τόπους εἶναι· τὸ γὰρ διά-
στημα τὸ μεταξὺ τῶν κοίλων τοῦ ἀμφορέως, ὅπερ ἐδέξατο τὸ ὕδωρ, ἐν
ἄλλῳ διαστήματι ἐγγίνεται μετατεθέντος τοῦ ἀμφορέως. φησὶν οὖν ὅτι
τοῦτο τὸ ἄτοπον οὐ συμβήσεται τοῖς τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος τὸν τόπον
λέγουσιν· οὐδὲ γὰρ ἀνάγκη μεθισταμένου τοῦ ὅλου ἀγγείου ἐν ἄλλῳ γενέ-
25 σθαι τόπῳ τὸ μόριον αὐτοῦ, λέγω δὴ τὸ ὕδωρ, παρὰ τοῦτον, ἐν ᾧ καὶ ἐξ
ἀρχῆς ἦν καὶ μεθ' οὗ κινεῖται, οὗτος | δὲ ἔστιν ἡ κοίλη ἐπιφάνεια τοῦ 4^r
ἀγγείου. ἀλλὰ τὸ μὲν ὅλον ἐν ἄλλῳ γέγονε τόπῳ (ὅφ' ἐτέρας γὰρ ἐπι-
φανείας τοῦ αἵματος περιέχεται), τὸ δὲ μόριον αὐτοῦ, τουτέστι τὸ ὕδωρ ἢ τὸ
μεταξὺ ἦτοι ὁ ἀήρ, ἐν τῇ ἐξ ἀρχῆς ἔμεινε τόπῳ (ὅφ' ἐξ ἀρχῆς αὐτῆς πε-
30 ριέχεται ἐπιφανείας, λέγω δὴ τῆς τοῦ κεράμου), καὶ οὐκ ἐν ᾧ μετὰ τοῦ

1. 2 ὥστε—σῶμα om. K 1 εἰς et mox τόπους ἔσται M: ὁ εἰς et ἔσται τόπους Gt
3 prius ἔσται om. M ὥστ' t ἔστι K 4 τις KM: om. t cf. Aristoteles et
Simplic. p. 575,28 ἄλλος—ἔσονται om. K 7 μεταβάλλοι G 10 τῇ t
11 ἐγγινόμενον ἐν KM: ἐγγινόμενον (om. ἐν) Gt cf. p. 549,22. ad p. 573,23 13 δυνατόν
ἐν τῷ (τῷ om. M) αὐτῷ KM: ἐν τῇ αὐτῇ δυνατόν Gt 15 τόπος ὁ τοῦ t 16 ὅλον
τὸ KM: τὸ ὅλον t et Arist. cod. F ὁ Kt: om. M 16. 18 ἐν ᾧ—γίνονται τόπῳ
om. K 20 γενέσθαι Gt 21 τὸ (ante ὕδωρ) om. K 22 μετατιθέντος primitus G
23 τὸν om. G 26 οὗ ex δ fecit G³ οὗτος] τοῦτο G 28. 29 τοῦτ' ἐστὶ τὸ
ὕδωρ ἢ (ἢ om. M) τὸ μεταξὺ—ἔμεινε KM: τῇ (ἐν τῇ corrigat t) αὐτῇ ἔστι Gt 30 τῆς
τοῦ KM: τῆς κοίλης τοῦ Gt

www.libtool.com.cn
 ὄλου γέγονεν· οὐ γὰρ κατέσχε μόνιον τι τοῦ τόπου τὸ ὕδωρ, ἐν ᾧ γέγονε 04
 τὸ ὄλον ἀγγεῖον, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ὄλου ἐστὶν ἐν ἐκείνῳ, καθ' αὐτὸ δὲ οὐκ
 ἐν ἄλλῳ ἢ τῷ ἐξ ἀρχῆς. μόνιον οὖν λέγει τοῦ ὄλου ἀμφορέως τοῦ πε- 5
 πληρωμένου ἢ ἀέρος ἢ ὕδατος. ἔστιν οὖν μόνιον τοῦ ὄλου ἥτοι τὸ
 5 ὕδωρ ἢ ὁ ἀήρ, οὐ δὲ ἢ τὸ ἀγγεῖον πεπληρωμένον. ἐν ᾧ γὰρ ἔστιν,
 ἔστι δὲ ἐν τῇ κοίλῃ ἐπιφανείᾳ τοῦ ἀγγείου, ἀντιμεθίσταται ὁ ἀήρ
 καὶ τὸ ὕδωρ ἢ τὰ μόνια τοῦ ὕδατος. τὸ ἀντιμεθίσταται ἀντὶ
 τοῦ συμμεθίσταται, τὸ δὲ ὁ ἀήρ καὶ τὸ ὕδωρ ἀντὶ τοῦ ἥτοι ὁ ἀήρ
 ἢ τὸ ὕδωρ, οὐ δὲ ἢ πληρὲς τὸ ἀγγεῖον. ἐν τῷ ἐξ ἀρχῆς οὖν ἐστὶ
 10 τόπῳ τὸ μόνιον τοῦ ἀγγείου, τὸ ὕδωρ, καὶ οὐκ ἐν ᾧ τὸ ὄλον γέγονε 10
 τόπῳ. οὗτος δὲ ἔστι τὸ μόνιον τοῦ ἀέρος, τὸ περιέχον αὐτό, ὃς τόπος,
 φησί, μέρος ἐστὶ τοῦ τόπου τούτου, ὃς ἐστὶ τοῦ ὄλου οὐρανοῦ τόπος. οὐ-
 ρανὸν δὲ φησι τὸν κόσμον. τοῦ οὖν κοσμικοῦ τόπου μέρος ἐστὶν ὁ πε-
 ριέχων τὸ ἀγγεῖον τόπος. εἰπὼν δὲ ὁ ἀήρ ἢ τὸ ὕδωρ προσέθηκεν ἢ τὰ
 15 μόνια τοῦ ὕδατος, τουτέστιν οὕτε τὸ ὄλον ὕδωρ οὕτε τὰ μόνια αὐτοῦ
 μεθισταμένου τοῦ ἀγγείου μέρος τι τοῦ τόπου τοῦ ἀγγείου καταλαμβάνου-
 νουσιν, ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ ἐν ᾧ τὸ ὄλον ὕδωρ ἐξ ἀρχῆς ἦν, ἐν τούτῳ
 ἔμεινε καὶ μεταστάντος τοῦ ἀγγείου καὶ τὸ ὄλον ὕδωρ καὶ τὰ μόνια αὐτοῦ. 15
 τοῦτο δὲ προσέθηκε δεικνύς ὅτι οὐδὲ τὸ κατ' ἐνέργειαν εἶναι ἐν τόπῳ τὰ
 20 μόνια ἔπεται τοῖς τὴν ἐπιφάνειαν λέγουσι τόπον, ὅπερ εἴπετο κατὰ τὸ
 πρότερον ἐπιχειρήματα τοῖς τὸ διάστημα τόπον λέγουσιν. ἐκείνοις μὲν γὰρ
 ἔπεται τὸ καὶ τὰ μόνια κατ' ἐνέργειαν ἐν τόπῳ εἶναι, εἴ γε χωροῦσι δι'
 ἀλλήλων τὰ διαστήματα, τοῖς μέντοι τὸ πέρας λέγουσιν εἶναι τὸν τόπον
 οὐκέτι· οὐδὲν γὰρ τῶν μορίων τοῦ ὄλου περιγράφεται ὑπὸ τοῦ μορίου τῆς
 25 ἐπιφανείας, ὥσπερ ὑπὸ τοῦ μορίου τοῦ διαστήματος. ὥστε οὐ συμβαίνει
 τοῖς λέγουσι τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος εἶναι τὸν τόπον οὐδὲν τῶν ἀτόπων 20
 τῶν συμβαινόντων τοῖς τὸ διάστημα λέγουσιν εἶναι τὸν τόπον.

p. 211b29 Καὶ ἡ ὕλη δὲ δόξειεν εἶναι τόπος, εἰ ἐν ἡρεμοῦντί
 (τις) σκοποῖη καὶ μὴ κεχωρισμένῳ.

30 Εἰρηκῶς ὅθεν ὑπενόηθη ὁ τόπος εἶδος, ἔτι δὲ καὶ διάστημα, νῦν λέγει 30
 πόθεν ὑπενόηθη εἶναι ὕλη. εἴ τις, φησί, σκοποῖη ἐν ἡρεμοῦντι τῷ

1 ὄλου γίνεται G 2 ἐστὶν ἐκείνῳ G 4 post ὕδατος interpolat τὸ ὕδωρ ἢ τὸν ἀέρα t
 7 ἢ τὰ μόνια τοῦ ὕδατος om. K δὲ ἀντὶ t 8 τὸ δὲ ἀήρ (om. δ) KM
 ἥτοι om. t 9 ἢ] οἱ K ἐστὶ om. K 11 οὗτος GKM: τοῦτο t δς M:
 δ K: δ Gt 12 ὃς ἐστὶ] δ ἐστὶ M τόπος om. Gt 14 τοῦ ἀγγείου M ἢ
 (post ἀήρ) GKM: καὶ (cf. v. 7sq.) t Aristoteles 16 τοῦ (post τόπου) om. M 17 ἀλλὰ
 ἐν ᾧ (om. ἐν τῷ αὐτῷ) Gt ἐξ ἀρχῆς ὕδωρ Gt ἐν (ante τούτῳ) cod. Vatic. 1028:
 ἐν GM(K)t 20 ἔπεται] ἀπέρχεται M εἴπετο] ἔπετο (sic) t 21 τόπον om. Gt
 ἐκείνως G 22 τὸ καὶ GKM: καὶ τὸ t 25 ὥσπερ ἐπὶ τοῦ K 27 τὸν om. G
 28 lemma om. K εἰ M: εἴ γε t 29 τις t: om. M 30 ὑπενόηθη G 31 σκο-
 ποῖη K ἐν Mt: ὁm. GK 31. p. 556,1 τῷ πράγματι—ἡρεμοῦντι om. M

πράγματι ἐν τῷ τόπῳ, τουτέστιν εἰ θεωρήσας τις ἐν τῷ (ἐν) τόπῳ ἡρεμοῦντι • 4^v
 [τῷ] πράγματι καὶ μὴ μεθισταμένῳ αὐτοῦ νοήσοι αὐτὸ γινόμενον καὶ φθιρό-
 μενον ἀκίνητον μένον τοῦ τόπου, λέγω δὴ ἵνα ἐν τῷ ἀγγεῖῳ ὃν τὸ ὕδωρ
 μὴ ἐκστάν αὐτοῦ γένηται ἀήρ, οὕτω δόξειεν ἂν μᾶλλον εἶναι ὁ τόπος ἢ
 5 ὕλη, ἐπειδὴ μὴ κινήθentos κατὰ τόπον τοῦ πράγματος ἐν τῷ αὐτῷ ἄλλοτε
 ἄλλο γέγονεν· οὕτω γάρ ἐν τῇ ὕλῃ γίνεται ἡ μεταβολὴ μὴ κινουμένου 25
 κατὰ τόπον τοῦ ἐν αὐτῇ εἶδους. εἰ οὖν θέοι ἐξομοιωσαι τὸν τόπον τῇ
 ὕλῃ, νενοήσθω τὸ ἐν τῷ ἀμφορεῖ ὕδωρ μεταβάλλον ἢ εἰς ἀέρα ἢ εἰς ἄλλο
 τι σῶμα, ὥστε ἀκινήτου μένοντος τοῦ πράγματος ἄλλοτε ἄλλο ἐνυπάρχειν
 10 ἐν τῷ ἀμφορεῖ σῶμα. τὸ δὲ καὶ μὴ κεχωρισμένῳ ἀλλὰ συνεχεῖ ἐκ
 παραλλήλου τὸ αὐτὸ τῷ ἡρεμοῦντι. τὸ δὲ συνεχεῖ ἀντὶ τοῦ συνημμένῳ·
 οὐ γὰρ κυρίως τὸ συνεχὲς ἐνταῦθα. δι' ἧς γάρ, φησὶν, ὑπονοίας ἔδοξεν
 εἶναι ἢ ὕλη ἑτέρα πάντων τῶν ἐγγινομένων ἐν αὐτῇ εἰδῶν, τῷ τὸ αὐτὸ 40
 πρᾶγμα ποτὲ μὲν λευκὸν ποτὲ δὲ μέλαν γίνεσθαι ἄλλοτε δὲ ἄλλο, διὰ τῆς
 15 αὐτῆς καὶ ὁ τόπος ἕτερός τις εἶναι δοκεῖ τῶν ἐν τόπῳ· ὥστε εἰ τὸ πρᾶγμα
 ἀκίνητον ὃν τοῦ τόπου μεταβάλλοι, ταῦτόν δόξειεν ἂν εἶναι ἢ ὕλη καὶ ὁ
 τόπος. πλὴν ἔστι τις διαφορὰ· ἢ μὲν γάρ ὕλη αὐτὴ γίνεται λευκὸν ἢ
 μέλαν, ἢ ἄνθρωπος ἢ ἵππος, ὁ δὲ τόπος δέχεται ταῦτα, οὐκ αὐτὸς ταῦτα
 γίνεται. διὸ καὶ ἡ χρῆσις ἢ ἡμετέρα διάφορος ἐπ' αὐτῶν· ἐπὶ μὲν γάρ
 20 τῆς ὕλης τὸ ὃν ὕδωρ, τοῦτο νῦν ἀήρ, ἐπὶ δὲ τοῦ τόπου ὅτι οὐπὲρ πρό- 45
 τερον ἦν ὕδωρ, νῦν ἐστὶν ἀήρ. καὶ ἄλλως, ὅπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη, ἡ
 μὲν ὕλη ἀχώριστος τοῦ πράγματος, ὁ δὲ τόπος χωριστός.

p. 212^a6 Λέγω δὲ (τὸ) περιεχόμενον σῶμα (τὸ κινητὸν κατὰ
 φορὰν).

25 Περιέχεσθαι, φησί, καὶ ἐν τόπῳ εἶναι λέγω οὐχ ἀπλῶς πᾶν σῶμα,
 ἀλλὰ τὸ πεφυκὸς ποτὲ μὲν κινεῖσθαι ποτὲ δὲ μὴ. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ κι-
 νητὸν, ἵνα εἴπῃ τὸ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ· τὸ γὰρ οὐράνιον οὐ κινητὸν,
 ἀλλ' ἀκίνητον, διόπερ οὐδὲ πᾶν ἐν τόπῳ. τὸ δὲ κατὰ φορὰν ἀντὶ τοῦ 50
 κατ' εὐθυωρίαν· φορὰ γὰρ ἢ κατ' εὐθειαν κίνησις, ἢ δὲ κύκλῳ οὐ φορὰ,

1 ἐν τῷ τόπῳ GK: om. t θεωρήσας scripsi: θεωρήσει K: om. Gt ἐν (ante τόπω)
 t: om. GK 2 τῷ deletit t μὴ om. M αὐτοῦ GKM: ἀπ' αὐτοῦ t 3 ἀκί-
 νητον μένον GKM: ἀκινήτου μένοντος t ἵνα GKM: ἐάν t 4 μὴ ἐκστάν] μηκέτι G
 γένοισαι ἀήρ, οὕτως δόξειεν K ὁ om. K 8 νενοήσθω M prius ἢ om. K
 10 καὶ om. K ἀλλὰ συνεχεῖ (συνεχῇ K) KM: ἀλλ' οὖν ἔχει G: om. t 11 αὐτὸ
 om. G τῷ om. K τὸ δὲ] τῷ δὲ M συνεχῇ et συνημμένῳ K 13 ἕτερα, ut
 videtur, G τῷ τε αὐτὸ K 14 γίνεσθαι G 16 ὃν om. Gt 16. 17 τοῦ
 τόπου — ἢ μὲν γάρ om. M 16 μεταβάλλοι K: μεταβάλαι G: μεταβάλλει t ταυτὸν K:
 ταυτὸ Gt 17 ὕλη, αὕτη M 20 τὸ ὃν KM: τὸ ὅλον ἢ (sic) G: φημὲν ὅτι δὲ πρό-
 τερον ἦν t: fort. ὅτι τὸ πρότερον ὃν. ceterum cf. p. 548, 9 sqq. νῦν ἐστὶν ἀήρ t
 21 ἦν (K)t: ἢ GM πρότερον c. 2 p. 209^b23 ἐλέγχθη GK 22 — 25 τόπος
 χωριστός — Περιέχεσθαι om. M 23. 24 τὸ (post δὲ) et τὸ κινητὸν κατὰ φορὰν addidi
 ex t: om. K 29 εἰ δὲ κύκλῳ K

ἀλλὰ περιφορά· εἴ τι μὲν οὖν κινητὸν κατὰ φορὰν, τοῦτο πάντως ἐν 04·
τόπῳ, οὐκ εἴ τι ἐν τόπῳ, τοῦτο κινητὸν κατὰ φορὰν· αἱ γὰρ ἐντὸς
σφαίραι τῆς ἀπλανοῦς ἐν τόπῳ μὲν, οὐ κινηταὶ δὲ κατὰ φορὰν. πῶς δὲ
βούλεται εἶναι τὴν ἀπλανῆ ἐν τόπῳ καὶ πῶς οὐ, αὐτοῦ λέγοντος μετ'
5 ὀλίγον ὀψόμεθα, τὸν δὲ ἐντελῆ περὶ τούτων λόγον ἄλλης ἂν εἴη πραγμα-
τείας ἐπισκέψασθαι, λέγω δὴ ὅπως ἔχει ὁ οὐρανὸς κατὰ τε τὰ μόρια 05·
καὶ κατὰ τὰ δλα.

Καιρὸς δὲ λοιπὸν καὶ τὰ παρ' ἡμῶν προστεθῆναι τῷ λόγῳ, καὶ τέως
ἰδεῖν, εἰ ἐνεστί τις ἐν τοῖς Ἀριστοτελικοῖς ἐπιχειρήμασιν ἀνάγκη, δι' ἧς
10 δεῖκνυται ὡς ἀδύνατον διάστημα τι τριχῇ διαστατὸν τὸν τόπον εἶναι. τὸ
μὲν οὖν οἷσθαι, εἰ διάστημα εἴη ὁ τόπος, χωρεῖν τοῦτο δι' ὅλου τοῦ ἐγγι-
νομένου ἐν αὐτῷ σώματος, ἔπειτα καὶ διαιρεῖν αὐτὸ οὕτως ὡς ἐνεργεία 5
ἄπειρα ποιεῖν τὰ μόρια, αὐτὸν τε τὸν τόπον ἐνεργεία ἐπ' ἄπειρον διηρῆ-
σθαι, παντάπασιν εὐηθές τε καὶ οὐδὲ τὸ πιθανὸν ἔχον εἶναί μοι δοκεῖ. εἰ
15 μὲν γὰρ τὸν τόπον τριχῇ διαστατὸν εἶναι λέγοντες καὶ σῶμα ἔλεγον εἶναι,
οὐδὲ οὕτως μὲν ἴσως ταῦτα εἶπετο τὰ ἄτοπα, ἥμως δ' οὖν καὶ συναρπάζειν
ὁ παραλογισμὸς ἡδύνατο, ἐπειδὴ δὲ οὐ σῶμα τὸν τόπον ὑποτίθενται (οὐδὲ
γὰρ ταῦτόν τριχῇ διαστατὸν εἶπεῖν καὶ σῶμα), ἀλλ' ἀσώματον (κενὸν γὰρ
εἶναι τῷ ἰδίῳ λόγῳ), ποῖα ἀνάγκη τὸ κενὸν ἢ χωρεῖν εἰς τὸ ἐντεθὲν ἐν 10
20 αὐτῷ σῶμα, ἢ χωρῆσαν δι' αὐτοῦ εὐθὺς καὶ κατ' ἐνεργεῖαν αὐτὸ διελεῖν;
χωρῆσαν γὰρ ἐν τῷ κενῷ τὸ σῶμα οὐδὲν ἄλλο ἢ ἐπλήρωσεν αὐτό. ἄλλως
τε καὶ εἰ διὰ τοῦ σώματος ἐχώρει τὸ κενόν, ποῖα ἦν ἀνάγκη εὐθὺς καὶ
διελεῖν αὐτὸ ἀσώματόν γε ὄν; τὸ γὰρ ἀσώματον χωροῦν διὰ σώματος
οὐδεμίαν διαίρεσιν οὐδὲ τομήν ἀπεργάζεται. λευκότης γοῦν καὶ θερμότης
25 καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι ποιότητες δι' ὧν χωροῦσαι τῶν σωμάτων, βάρους
φθμὶ καὶ πλάτους καὶ μήκους, διαίρεσιν οὐδεμίαν αὐτοῖς ἐμποιοῦσιν, οὐχ 15
ὅτι ποιότητές εἰσιν, ἀλλ' ὅτι ἀσώματοι· οὐ γὰρ πέφυκεν ὑπὸ τοῦ ἀσω-
μάτου τὸ σῶμα διαιρεῖσθαι. εἰ δὲ λέγοιεν 'ἀλλὰ διάστημα τὸ κενόν ἐστί,
καὶ διὰ τοῦτο διαιρῆσθαι', οὐδὲ οὕτως οὐδεμίαν ὁρῶ τὴν ἀνάγκην· εἰ γὰρ
30 καὶ διαστατὸν ἐστί τριχῇ, ἀλλ' οὖν παντάπασιν ἀπαθὲς καὶ ἀσώματον καὶ
αὐτὸ τοῦτο οὐδὲν ἄλλο ἢ χώρα κενή. πῶς οὖν τὸ πάντῃ ἀπαθὲς καὶ μη-

1 εἴ τι] ὅτι K 2 οὐκ KM: οὐ μὴν Gt 3 κινηταὶ KM: κινεῖται G: κινεῖνται t 4 καὶ
πῶς μὴ τοῦ αὐτοῦ M 4. 5 μετ' ὀλίγον c. 5 5 ὀψόμεθα GK: ἀκουσόμεθα t
τούτου M 6 ἔχει K τε om. M 7 δλα] ἄλλα K ante v. 8 tit. Παρέκβασις
marg. M² et t 8 δὴ KM: δὲ Gt 9. 10 δι' ἧς δεῖκνυται ἀνάγκη G 11. 12 ἐπι-
γνομένου KM 13 μόρια KM: μόρια αὐτοῦ Gt αὐτόν] τό G 13. 14 διηρῆσθαι K:
διαιρεῖσθαι M 14 οὐδὲ τὸ (τὸ om. G) πιθανόν GK: οὐ πιθανῶς t 15 τριχῇ εἶναι δια-
στατὸν Gt 16 δ' οὖν καὶ Gt: δὲ οὐκ ἂν M: δὲ καὶ K 17 σῶμα εἶναι Gt ὑποτίθε-
ται t 18 ἀλλὰ t 19 λόγῳ om. G ποῖα Kt 20 χωρῆσαν] χωρῆσαι G εὐθὺς
δι' αὐτοῦ traicit M 21 γὰρ om. M 22 ἐχώρει] ἐχώρησε M ποῖα K 24 γοῦν]
γὰρ M 25 χωροῦσι K 25. 26 βάρους—μήκους om. M 27. 28 ὑπὸ—λέγοιεν
om. M 30 ἀπαθὲς ἐστί t καὶ (post ἀσώματων) om. Gt 31 ἄλλο δν, ἢ t

δεμιά ποιότητα σωματικῇ πεποιωμένων, σκληρότητι ἢ μαλακότητι ἢ ὅλως οὐ
 ἀντιτυπία εἴτε ἄλλῃ τινὶ τοιαύτῃ δυνάμει, διαίρεσιν ἐμποιήσῃ ἐν τοῖς σώ- 20
 μασι; ὥσπερ οὖν ἐπιφάνεια ἐφαρμόζουσα ἐπιφανείᾳ οὐδεμίαν διαίρεσιν
 ἐμποιεῖ, ἀλλὰ καὶ μυρία ἐφαρμοσθῶσιν ἀλλήλαις ἐπιφάνειαι, οὔτε αὐξήσιν
 5 τινὰ ἐμποιοῦσιν οὔτε διαιροῦσιν ἀλλήλας, ὁμοίως δὲ καὶ γραμμαὶ μυρίαὶ
 ἐφαρμοσθῶσιν ἀλλήλαις, οὔτε διαίρεσιν τινὰ ἀλλήλαις οὔτε αὐξήσιν ἐμ-
 ποιοῦσιν, ἀλλ' ἐν τῇ αὐτῇ μυρίαὶ δύνανται ἐφαρμοσθῆναι ἀλλήλαις (καὶ
 τούτου οὐδὲν ἄλλο αἴτιον ἢ τὸ ἀσώματους αὐτάς εἶναι), οὕτω δηλονότι
 καὶ τριχῇ διαστατὸν τριχῇ διαστατῷ ἐφαρμοσθῇ ἀσώματων ὄν, οὐδεμίαν 25
 οὔτε διαίρεσιν ἐμποιήσῃ οὔτε πάθος ἄλλο οὐδὲ ἐν. ἔτι εἰ τὸ τριχῇ δια-
 στατὸν ἀσώματων ὄν καὶ χωρὺν διὰ σώματος, ταύτων δὲ εἰπεῖν ἐφαρμοζό-
 μενον τῷ σώματι, διαιρεῖ αὐτό. τὰ αὐτὰ δῆπου καὶ τοῖς Ἀριστοτέλους
 ἔφεται λόγοις. βούλεται γὰρ τὸν τόπον ἴσον εἶναι τῷ ἐν τόπῳ, καὶ ἐν
 15 ταύτῃ εἶναι τὸ τε πέρασ τοῦ περιέχοντος καὶ τοῦ περιεχομένου· εἰ τοίνυν
 ἐν ταύτῃ εἰσιν ἄμφω τὰ πέρατα. ὥσπερ τὸ ὅλον ἐν τῷ ὅλῳ ἐστίν, οὕτω
 καὶ τὸ μῦρον ἐν τῷ μορίῳ. ἐπ' ἀπειρον οὖν ὄντος παντὸς μεγέθους διαι- 30
 ρετοῦ, συμβήσεται ἄπειρα εἶναι κατ' ἐνέργειαν τὰ μῦρια τῶν ἐπιφανειῶν·
 εἰ γὰρ μὴ ἕκαστον μῦρον τῆς ἐπιφανείας ἑκάστῳ τῆς λοιπῆς ἐφήρμοσεν,
 οὐδὲ ἡ ὅλη τῇ ὅλῃ. ἔσται οὖν ἐνεργείᾳ τὸ ἀπείρον. καὶ οὐ τι λέγω ὅτι
 20 ὥς ἐν τόπῳ ἔσται ἡ μία ἐπιφάνεια τῇ ἐτέρᾳ· καὶ γὰρ μὴ ὥς ἐν τόπῳ
 ἦ, ἀλλ' οὖν ἐφαρμόζουσί γε ἀλλήλαις. καθὼ οὖν ἐφαρμόζουσιν, ἐχώρησαν
 δι' ἀλλήλων, ὥστε καὶ διαιρήσουσιν ἀλλήλας. ἡ τοίνυν οὔτε γραμμὴν δύ-
 νατὸν ἐτέρα γραμμῇ ἐφαρμόζειν, οὔτε ἐπιφάνειαν ἐπιφανείᾳ, ἢ εἰ ταύ-
 τας δυνατόν. διὰ τί μὴ καὶ τριχῇ διαστατὸν ἀσώματόν γε ὄν τριχῇ δια- 35
 στατῷ ἐφαρμόσει; τίς γὰρ ἡ ἀποκλήρωσις μῆκος μὲν μήκει ἐφαρμόζειν
 δύνασθαι καὶ πλάτος πλάτει ἀσώματα ὄντα, βάθος δὲ βάθει μὴ ἐφαρμόζειν;
 καίτοι τὸ μὲν μῆκος καὶ τὸ πλάτος οὐκ ἄνευ σώματος, ἀλλ' ἐν σώματι τὸ
 εἶναι ἔχει, ἀλλ' ὅμως ἐφαρμόζουσι τοῖς ὁμοίοις ἀσώματά γε αὐτὰ ὄντα,
 τὸ δὲ διάστημα τὸ τοπικὸν ἀσώματόν ἐστι καὶ χωριστὸν σώματος καὶ καθ'
 30 αὐτὸ ὑφ' ἐστῆτος, οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ τὸ εἶναι ἔχον· πολλῷ οὖν μᾶλλον
 ἐφαρμόσαι δυνήσεται τῷ σώματι, ἀπαθὲς φυλάττον αὐτό. εἰ γὰρ τὸ διὰ 40

1. 2 σκληρότητι—εἴτε] μήτε M 2 δυνάμει τοιαύτῃ K 6 οὔτε διαίρεσιν τινὰ ἀλλή-
 λαις (ἀλλήλαις om. M) KM: om. G: οὔτε διαιροῦσιν ἀλλήλας de coniectura t 9 τριχῇ
 διαστατὸν om. G 9. 11 οὐδεμίαν—ὄν om. K 10 ἔτι] ἐπεὶ M 11 ταυτό G
 12 διαιρεῖ αὐτῷ M δῆπου καὶ] δὴ γοῦν G ἀριστοτελικοῖς G1 13 τῷ
 om. K 14 καὶ τοῦ KM: καὶ τὸ πέρασ τοῦ Gt 16 ὄντος] οὕτως G 18 λοιπῆς
 ἐφήρμοσεν om. K 19 οὐ τι KM: οὐ Gt 20 ἐπιφανείᾳ K ἐν τῇ ἐτέρᾳ t
 21 ἀλλήλοισ KM ἐχώρησε KM 22 ἀλλήλας Gt: ἀλλήλαις KM ἢ om. G
 22. 23 οὔτε γραμμὴν δυνατόν ἐτέρα γραμμῇ (ἐτέραν γραμμὴν K) KM: οὔτε γραμμὴ δύναται
 οὔτε γραμμῇ G: οὔτε γραμμὴ γραμμῇ δύναται t 23 ἐπιφάνειαν ἐπιφανείᾳ K: ἐπιφάνειαν
 M: ἐπιφάνεια ἐπιφανείᾳ Gt 23. 24 ταύτας (sic) KM 24 διαστατὸν] δυνατόν M
 24. 25 διαστατῷ] διαστατῶν K 26 δύνασθαι om. Gt 27 καίτοι KM: καὶ Gt
 27. 28 τῷ εἶναι ἔχει K 29 τὸ (ante τοπικόν) om. M 29. 30 χωριστὸν φύσεως
 καθ' αὐτὸ ἐφ' ἐστῆτος M 31 φυλάττων GK αὐτό scripsi: αὐτό libri

στημα ἢ διαστήμα ἐστιν ἀπλῶς ἐφαρμόζον ἄλλῃ διαστήματι εὐθύς καὶ οὐ διήρει αὐτό, μᾶλλον δὲ διηροῦντο ὑπ' ἀλλήλων ἄμφω τὰ διαστήματα, καὶ ἡ γραμμὴ ἢ τῇ γραμμῇ ἐφαρμόζουσα καὶ ἡ ἐπιφάνεια (ἢ) τῇ ἐπιφανείᾳ τὸ αὐτὸ ἂν ἐποίησαν (διαστήματα γὰρ καὶ ταῦτα), εἰ δὲ μηδὲν τοιοῦτον ἐπὶ τούτων συμβαίνει, οὐ τὸ διάστημα ἄρα ἢ διάστημά ἐστι διαιρέσεως ἐστὶν αἷτιον. ὥστε οὐδὲ τὸ βάθος τῷ βάθει ἐφαρμόζον διαιρέσεως ἂν εἴη αἷτιον· ἀποκληρωτικὸν γὰρ τριῶν ὄντων τῶν διαστημάτων, μήκους πλάτους 5 βάθους, μήκος μὲν καὶ πλάτος ἐφαρμόζοντα ἐπ' ἀλλήλα μὴ διαιρεῖν ἀλλήλα, βάθος δὲ βάθει ἐφαρμόζον διαιρεῖν. οὐκ οὖν οὐ τὸ διάστημα ἀπλῶς ὁποῖον ἂν ἢ διαιρέσεως ἐστὶν αἷτιον, ἀλλὰ τὸ μετὰ ὕλης, τοῦτο δέ ἐστι τὸ σῶμα· ἡ γὰρ ὕλη τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν αἷτια τοῖς εἶδεσι, τοῖς 10 ὅλως ποιεῖν καὶ πάσχειν πεφυκόσιν. οὐδὲ γὰρ τὰ ἐναντία πείσονται ποτε ὑπ' ἀλλήλων μὴ ἐν ὕλῃ ὄντος καὶ τοῦ ποιητικοῦ καὶ τοῦ παθητικοῦ, λέγω δὴ τὰ φυσικὰ τε καὶ σωματικὰ πάθη. ὥστε εἰ τὸ τοπικὸν διάστημα τριχῇ 50 διαστατὸν ἀσώματόν ἐστι καὶ αἶλον, οὔτε πάθος τι ἐμποιήσει ἐν τῷ ἐγγενομένῳ σώματι, οὔτε πείσεται ὑπ' αὐτοῦ· ποιεῖ γὰρ καὶ ἀντιπάσχει μόνον τὰ τὴν αὐτὴν ὕλην ἔχοντα. οὐδεμία ἄρα ἀνάγκη, κἂν εἰ διὰ τοῦ σώματος χωροῖ τὸ κενόν, διαιρεῖν αὐτὸ ἢ ὑπ' αὐτοῦ διαιρεῖσθαι.

Ἐγὼ δὲ καὶ ἐκείνῳ φημι, ὅτι κἂν τριχῇ ὦν διαστατὸς ὁ τόπος σῶμα ἦν, οὐδεμία ἦν ἀνάγκη χωροῦντος ἐν αὐτῷ τοῦ ἐν τόπῳ γινομένου ἢ καὶ αὐτοῦ δι' ἐκείνου χωροῦντος ἀκολουθεῖν τοῦτο τὸ ἄτοπον, τὸ διηρῆσθαι ἐπ' 20 ἄπειρον τὰ χωρήσαντα | δι' ἀλλήλων, ἀλλ' εἶπετο μὲν τὸ χωρῆσαι σῶμα οὐ διὰ σώματος, ὅπερ προφανῶς ἀδύνατον, ἢ θάτερον τῶν σωματῶν ὅλον εἶναι κενόν, ἵνα οὕτω τὸ λοιπὸν δύνηται δι' αὐτοῦ χωρῆσαι. καὶ αὐτὸς γοῦν ὁ 25 Ἀριστοτέλης τῷ λέγειν σῶμα διὰ σώματος χωρεῖν οὐδέποτε εἶπεν ἔπessθαι ἄτοπον τὸ ἐνεργεῖν εἰς ἄπειρον διαιρεῖσθαι τὰ σώματα, ἀλλὰ τὸ δύνασθαι τὸ μέγιστον ἐν τῷ ἐλαχίστῳ εἶναι. ἀναμνησθῆναι δὲ δεῖ καὶ ὅν αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης εἶπε πρὸς τοὺς τὴν αὔξην διὰ κενῶν τινων ἢ πόρων ὑποτιθεμένους γίνεσθαι· ἐκείνων γὰρ λεγόντων ὅτι τῷ τὴν τροφὴν εἰσιέναι εἰς 30 τὰ ἐνόντα ἐν τοῖς σώμασι κενά, οὕτως ἡ αὔξησις γίνεται, αὐτὸς πάνυ καλῶς ὑπαντῶν πρὸς αὐτοὺς φησιν, ὅτι συμβήσεται ἐκ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἢ

1 ἀπλῶς ἢ διάστημά ἐστιν M ἄλλο K 2 δὲ GK: ἂν t 3 ἢ (ante γραμμῇ) om. M ἢ (post γραμμῇ) om. Gt ἢ (post ἐπιφάνεια) addidi 4 ἐποίησε KM
5 συμβαίνει K 6 ἐστὶν om. M ἐφαρμόζων K 7 ἀποκληρωτικῶν γὰρ ὄντων (om. τριῶν) M 8 μήκους βάθους καὶ πλάτους K 8 ἐφαρμόζον τὰ K 9 ἀλλήλα Mt: ἀλλήλα K: om. G οὐκ οὖν KM οὐ om. M 10 τοῦτο δέ] τοῦδε M
11 αἷτια K 12 ὅλως M οὐ γὰρ K ποτε om. Gt 14 τε om. Gt
15 τι om. Gt 15. 16 ἐγγινομένῳ Gt 17 ἄρα] γὰρ M τοῦ om. t
19 ὅν K 20 ἐν αὐτῷ τοῦ om. M 20. 21 ἐν τόπῳ γινομένου ἢ καὶ αὐτοῦ iterat M: ter habet K 21. 22 τὸ ἄτοπον — δι' ἀλλήλων om. M 22 τὸ KM: ἢ τὸ Gt
24 οὕτω] αὐτῷ M οὖν M 26 ἀλλὰ τὸ κτλ. ex. gr. Δ 6 p. 213^b 10 27. 28 ὁ αὐτὸς ἀριστοτέλης M 28 τῶν κενῶν t τινων om. G 28. 29 ὑποτιθεμένου K: ἐπιτιθεμένου M 29 τῷ om. K τὴν om. M 31 ὑπαντῶν K φησιν Phys. Δ 7 p. 214^b 8 (cf. Philopon. q 3^r 2 sqq.), at cf. ad p 7^r 48. r 3^v 8 φησιν KM: ἔφησεν Gt

560 www.ehtool.com.cn ὅλον κενόν εἶναι τὸ σῶμα, εἰ ὅλον δι' ὅλου αὖξεται, ἢ ἀναπλήρωσιν εἶναι ο 5
 μόνον τῶν κενῶν, οὐκ αὖξῃσιν. καὶ οὐδαμοῦ γε εἶπεν, ὅτι χωρήσει τὸ
 κενὸν διὰ τῆς τροφῆς καὶ διαιρήσει αὐτὴν ἐπ' ἄπειρον. οὕτω τοίνυν φή- 10
 σαιεν ἂν καὶ οἱ τὸν τόπον διάστημα εἶναι λέγοντες, ὅτι τὸ σῶμα χωροῦν
 5 διὰ τοῦ κενοῦ πληροῖ αὐτό, καὶ οὔτε τὸ κενὸν διαιρεῖται ὑπὸ τοῦ ἐγγινο-
 μένου σώματος, ἀλλὰ μόνον πληροῦται, οὐδὲ αὐτὸ διαιρεῖ τὸ σῶμα· οὐδὲ
 γὰρ ἐγγίνεται ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ σῶμά ἐστι τὸ ἐν αὐτῷ ἐγγινόμενον.
 ἀκίνητον γὰρ ἐστὶ πάντῃ τὸ κενόν· ἀσώματον γάρ. εἰ μὲν γὰρ ἦν σῶμα,
 ἀνάγκη ἦν τοῦ γινομένου ἐν τόπῳ χωροῦντος δι' αὐτοῦ καὶ τὸν τόπον
 10 σῶμα ὄντα δι' ἐκείνου χωρεῖν. ἐπειδὴ δὲ διάστημά ἐστι τῷ ἰδίῳ λόγῳ
 κενὸν ὁ τόπος, πληρωθήσεται μόνον ὑπὸ τοῦ ἐγγινομένου σώματος. εἰ δέ 15
 τις καὶ προσφιλονεικοῖ καὶ τὸ κενὸν βουλόμενος χωρεῖν ἐν τῷ ἐγγενομένῳ
 σώματι, καὶ συγχωρήσωμεν καὶ ἡμεῖς, οὐδέν γε ἄτοπον οὐδὲ οὕτως ἐπόμενον
 τῷ λόγῳ φαίνεται, ὥς ἥδη δέδεικται· χωρήσει γὰρ ἐν τῷ σώματι οὐκ
 15 αὐτὸ κινηθέν, ἀλλὰ τοῦ σώματος ἐν ἐκείνῳ γενομένου.

"Ὅτι μὲν οὖν τὸ πρῶτον τῶν ἐπιχειρημάτων Ἀριστοτέλους οὔτε τὸ
 ἀναγκαῖον ἔχει οὔτε ἄλλως τὸ πιθανὸν ἢ ἀκόλουθον, ἱκανῶς δέδεικται. τὸ
 δὲ ἐφεξῆς ἐπιχείρημα ἔχει μὲν τινα πιθανότητα τῇ πυκνότητι κλέπτει 20
 τὸν ἐλεγχον, οὐ μὴν οὐδὲ αὐτὸ παντάπασιν ἀληθές. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ
 20 εἰς ἄτοπον ἀπάγειν ὅτι δύο διαστήματα ἔσται ἐν τῷ αὐτῷ ἢ πλείονα, οὐκ
 οἷδα ὅπως ἄτοπον εἴποιμι ἂν· εἰ μὲν γὰρ ταῦτόν ἦν διάστημα λέγειν καὶ
 σῶμα, τῷ ὄντι ἀδυνάτου ὄντος τοῦ εἶναι δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ
 διαστήματα δύο ἀδύνατον ἦν εἶναι, νῦν δὲ οὐ ταῦτόν ἐστι. πρῶτον μὲν
 γὰρ εἰ δυνατόν δύο γραμμάς ἐφαρμόζειν ἀλλήλαις, καὶ οὐ μόνον δύο ἀλλὰ
 25 καὶ μυριάς, ὁμοίως δὲ καὶ ἐπιφανείας, καίτοι διαστήματά γε καὶ μεγέθη. 25
 καὶ γραμμαὶ καὶ ἐπιφάνειαι, τί κωλύει καὶ τριχῇ διαστατὸν διάστημα τριχῇ
 διαστατῷ ἐφαρμόζειν, τὸ κενὸν λέγω τῷ σώματι; ὥσπερ γὰρ ἀσώματοι
 οὔσαι αἱ γραμμαὶ καὶ ἐπιφάνειαι, ταύτῃ ἐφαρμόζουσιν ἀλλήλαις ἐν σώμασί
 γε οὔσαι. οὕτω τί κωλύει καὶ τὸν τύπον ἀσώματον ὄντα ἐφαρμόζειν τῷ
 30 σώματι; καὶ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ σώματι κατὰ ταῦτόν πλείους ἂν εὗροις
 ποιότητας, οἷον ἐν τῷ μέλιτι τὸ γλυκὺ τὸ ξανθὸν τὸ γλίσχρον τὸ βαρὺ τὸ
 ὑγρόν. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τούτων οὐδὲν κωλύει πολλὰ ἀσώματα ἅμα καὶ κατὰ 30
 ταῦτόν ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι σώματι, οὕτως οὐδὲ εἰ τὸ διάστημα ἀσώματον

1 εἰ ὅλον δι' ὅλου αὖξεται Mt: ἢ ὅλον δι' ὅλου αὖξεσθαι GK 2 τῶν κενῶν μόνον t
 οὐκ] καὶ K 3 διαιρέσει (om. αὐτὴν) K 5 κενόν] καινόν M 5. 6 ἐγγενομένου K
 6 οὐδὲ αὐτὸ GKM: οὔτε αὐτὸ emendat t 6. 7 οὐ γὰρ (it 7 έναυτο K 11 ἐγγενο-
 μένου G 12 καὶ (post τις) om. t ἐγγινομένῳ Gt 13 συγχωρήσωμεν (om. priore
 καὶ) t οὐδέν GKM: καὶ οὐδέν t 16 τὸ (post οὔτε) om. M 17 ἢ] ἢ? 18 κλέπ-
 τον] βλέπων K 19 μὲν om. Gt 20 ἐν τῷ αὐτῷ] ἐν τι ὡσαύτως G 22 εἶναι
 δύο KM: δύο εἶναι Gt 23. 24 ἦν εἶναι—δυνατόν om. M 27 ἐφαρμόζει K 28 οὐ-
 σαι αἱ Gt: οὐσίαι M: οὐσίαι καὶ K καὶ αἱ ἐπιφάνειαι (it ἐν σώματι Gt 30 καταυτὸν
 K: κατ' αὐτόν M 31 γλίσχρον corr. G²: γλύσχρον K 32 γοῦν K 33 αἱ] ἀλλὰ G
 32. 33 καταυτὸν K 33 εἰ om. K

εἶναι, οὐδὲν ἂν κωλύοι ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ σώματι πλείονα διαστήματα ἐγγενέ- 05
 σθαι ἀσώματα, ἐπεὶ ἀσωμάτω καὶ ἐνὶ τῷ πέρατι τοῦ σώματος ἄλλου
 σώματος πέρας ἐφαρμόζειν ἐνδέχεται. ὅτι μὲν οὖν, εἰ καὶ συνέβαινε τριχῇ
 ὄντος διαστατοῦ τοῦ τόπου πλείονα διαστήματα ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ σώ-
 5 ματι εἶναι ἀσώματα ὄντα, οὐδὲν ἠκολούθει ἄτοπον, ἱκανῶς δέδοικται. οὐδὲ
 γὰρ τὸ τριχῇ διαστατὸν εὐθύς καὶ σῶμα, οὐδὲ τοῦτον ἕρπον εἶναι τοῦ σώ- 35
 ματος παραδεξιόμεθα· τὸ μὲν γὰρ σῶμα ἄλλο τι ὢν οὕτως ἐστὶ τριχῇ δια-
 στατόν. οὐσία γὰρ τὸ σῶμά ἐστι, συμβέβηκε δὲ τῇ οὐσίᾳ τὸ ποσόν, τὸ
 τριχῇ ἄρα διαστατὸν συμβέβηκε τῇ οὐσίᾳ. τὸ δὲ σῶμα οὐσία ἐστίν· ὥστε
 10 τὸ τριχῇ διαστατὸν συμβέβηκε τῷ σώματι. σῶμα μὲν γὰρ ἐστὶ, καθὼ ἐξ
 ὕλης ἐστὶ καὶ τοιοῦδε εἶδους, τῷ δὲ ἀχώριστον εἶναι συμβεβηκὸς τῷ σώ-
 ματι τὸ ποσόν, ταύτῃ τριχῇ ἐστὶ διαστατόν. καὶ ταῦτα σαφῶς ἐν τοῖς
 πρὸς Μέλισσον λόγοις αὐτοῦς εἴρηκε, παραθήσομαι δὲ μίαν λέξιν τῶν ἐκεῖ
 εἰρημένων, πίστεως ἔνεκεν, καὶ πλείους παραθέσθαι δυνάμενος, ἔχουσιν 40
 15 οὕτως· “ὁ Μέλισσος δὲ τὸ ὢν ἄπειρόν φησιν εἶναι. ποσὸν ἄρα τι τὸ ὢν·
 τὸ γὰρ ἄπειρον ἐν τῷ ποσῷ, οὐσίαν δὲ ἄπειρον ποιεῖν ἢ ποιότητα ἢ πάθος
 οὐκ ἐνδέχεται εἰ μὴ κατὰ συμβεβηκός, εἰ ἅμα καὶ ποσὰ ἅττα εἴεν· ὁ γὰρ
 τοῦ ἀπείρου λόγος τῷ ποσῷ προσκέχρηται, ἀλλ’ οὐκ οὐσία οὐδὲ τῷ ποιῷ.”
 σαφῶς οὖν διὰ τούτων ὁ Ἀριστοτέλης συμβεβηκέναι τῇ οὐσίᾳ φησὶ τὸ πό-
 20 σόν, τὸ δὲ τριχῇ διαστατὸν τοῦ ποσοῦ, τὸ τριχῇ ἄρα διαστατὸν συμβέβηκε
 τῇ οὐσίᾳ· τὸ δὲ σῶμα οὐσία, τῷ σώματι ἄρα συμβέβηκε τὸ τριχῇ δια- 45
 στατόν. εἰ τοίνυν τῷ σώματι συμβέβηκε τὸ τριχῇ διαστατόν, οὐκ ἄρα τὸ
 τριχῇ διαστατὸν σώματος ἐστὶν ἕρπος, ἀλλὰ χωριστὸν συμβεβηκός· οὐκ
 ἀνάγκη ἄρα, εἴ τι τρεῖς ἔχει διαστάσεις, τοῦτο σῶμα εἶναι.
 25 Ἀπορία δὲ τις ὑποπίπτει τῷ λόγῳ, μὴ ποτε τὸ ποσὸν χωριστὸν ποι-
 οῦμεν τῆς οὐσίας, ὥστερον δὲ τοῦτο ἐπισκεψόμεθα, ἵνα μὴ τὴν τοῦ λόγου
 συνέχειαν διακόψωμεν. ὅτι μὲν οὖν οὐδὲν ἀδύνατον οὐδὲ ἄτοπον πλείονα

1 κωλύοι t: κωλύη. G: κωλύση KM: an κωλύσει? ἐν] οὐ ἐν δὲν] (sic) K σώ-
 ματι om. K 1. 2 πλείονα διαστήματα ἐγγενέσθαι KM: ἐγγενέσθαι πλείω διαστήματα Gt

2 ἀσώματα om. G ἀσωμάτω t: ἀσώματο* (ex ἀσώματι) corr. G: om. KM ἐν] Gt:
 ἐν KM 4 τοῦ om. G 5 ὄντα om. Gt 6. 7 τοῦ σώματος εἶναι t 7 οὕτως ἔσται K
 8 γάρ] δὲ G σῶμά ἐστι] σῶμα εἶναι K 8. 9 τὸ τριχῇ ἄρα KM: τὸ δὲ τριχῇ Gt
 9 διαστατόν KM: διαστατόν ποσόν (ὢν add. t) Gt: ante τὸ τριχῇ ἄρα excidisse videntur τὸ
 δὲ τριχῇ διαστατόν ποσόν (vel τοῦ ποσοῦ cl. v. 20) post τῇ οὐσίᾳ iterat τὸ δὲ (sic)

δὲ
 σῶμα εἶναι· συμβέβηκε τῇ οὐσίᾳ τὸ ποσόν. τὸ τριχῇ ἄρα διαστατόν συμβέβηκε τῇ οὐσίᾳ K
 10 μὲν om. M 11 καὶ τοιοῦδε εἶδους· τῷ δὲ ἀχώριστον (ἀχώρηστον K) εἶναι συμβέβηκε
 (scripsi συμβεβηκός) τῷ σώματι KM: καίτοι τῷ σώματι G: ἢ δὲ τῷ σώματι συμβέβηκε refinxit t
 12 τῷ ποσῷ primitus M τριχῇ ἐστὶ Gt: ἐστὶ om. K: τριχῇ εἶναι M 12. 13 ἐν τοῖς
 πρὸς Μέλισσον κτλ. Phys. A 2 p. 185·32 13 αὐτόν G 14 πιστώσεως Gt ἔνε-
 κε K 14. 15 ἔχουσιν οὕτως om. G 16 ποιεῖν] εἶναι Aristoteles 17 ἅμα Mt:
 ἅλα K: ἄρα G πόσα K ἅττα libri 18 προσχρηται K Aristoteles 21 σῶμα
 ἐστὶν οὐσία M 21. 22 διαστατόν (ante εἰ) KM: διαστατόν εἶναι G: διαστατῷ εἶναι t
 22 εἰ τοίνυν τῷ σώματι συμβέβηκε τὸ τριχῇ διαστατόν om. M 23 ἀλλ’ ἀχώριστον Gt
 συμβέβηκε K 25 τις om. K 26 ὥστερον p 1·17 sqq. ἐπισκεψόμεθα G

διαστήματα ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, δέδεικται. οὐκ ἀνάγκη δὲ οὐδεμία τοῖς τὸ 5
 διάστημα τόπον ὑποτιθεμένοις οὔτε πλείονα τῶν δύο διαστήματα ἐν τῷ
 αὐτῷ λέγειν γίνεσθαι, οὔτε τὸν τόπον ἐν τόπῳ γίνεσθαι, οὐδ' ὅλως κινεῖ- 51
 σθαι τὸν τόπον. οὐδὲ γὰρ ὁ ἀμφορεὺς μεταβαίνων τὸ ἐντὸς διάστημα τὸ
 5 δεξιόμενον τὸ ὕψωρ συµμεταφέρει ἑαυτῷ, ἀλλ' ὅλος τὸν ὅλον ἀμείβει τόπον·
 τὸ γὰρ κενὸν ἀκίνητον. ὥσπερ οὖν εἰ σφαῖρα εἴη ναστή, αὕτη ἐντεθεῖσα
 ἐν τῷ τόπῳ τοσοῦτον πληρώσει τόπον, ὅση ἐστὶν αὕτη, ἐὰν δὲ ταύτην
 μεταγάγῃς, οὐδὲν τοῦ κενοῦ τοῦ δεξιομένου αὐτὴν συµμετήγαγες, οὐδ' αὐτὸ
 ὅπερ τὸ | βάθος τῆς σφαίρας ἐπλήρου, ἀλλὰ μετακινουμένη ἡ σφαῖρα 6
 10 ἄλλοτε ἄλλο μῦριον τοῦ διαστήματος πληροῖ, αὐτοῦ ἀκινήτου μένοντος (πῶς
 γὰρ ἂν τὸ κενὸν κινήθῃ;), οὕτω ὁδηλονότι καὶ μὴ συνεχὲς ἢ τὸ ἐν τόπῳ
 ἀλλ' ἀπτόμενον, ὡς ἔχει ὁ ἀμφορεὺς, τὸ αὐτὸ πάλιν συµβήσεται. τί γὰρ
 διαφέρει ἐπὶ συνεχοῦς τὸν λόγον θεωρῆσαι ἢ ἐπὶ ἀπτομένου; οὐδὲ γὰρ
 ἐν τῷ ἀπτομένῳ ἔστι τι κενόν, δὲ μὴ πεπλήρωται σώματος. ὥσπερ οὖν 5
 15 ἐπὶ τῆς συνεχοῦς καὶ ναστῆς σφαίρας ἐν τῷ μετακινεῖσθαι οὐδὲν ἐναπο-
 μένει ἐντὸς μῦριον τοῦ κενοῦ δὲ κατέχει τὰ ἐν τῷ βάθει τῆς σφαίρας μύ-
 ρια, οὕτω καὶ ἐννοήσεαι μοι αὐτὴν διηρημένην, ὡς περιέχειν μὲν τὴν
 ἔξωθεν περιέχεσθαι δὲ τὴν ἐντὸς (ταύτη γὰρ ἂν ἐξωμοίωτο τῷ ἀμφορεῖ),
 οὐδὲν πλέον σχήσει μετακινουμένη τοῦ πρότερον, ἀλλ' ὥσπερ τότε ἐν τῷ
 20 μετακινεῖσθαι ὅλον κατελίμπανε τὸ ἐν ᾧ ἦν διάστημα, ἄλλο δὲ ἐπλήρου
 τὸ ἐν ᾧ ἐγένετο, τοῦ διαστήματος ἀκινήτου μένοντος, οὕτω δὲ καὶ διηρη-
 μένη ὑπάρχει, τὸ αὐτὸ πάλιν συµβήσεται. οὐδὲ γὰρ ἐπειδὴ διηρήσεται ἡ 10
 σφαῖρα, ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ πληροῖ τὸν τόπον ἢ ᾧ καὶ πρότερον ἐπλήρου·
 οὐδὲ γὰρ τὸ διαιρεθῆναι αὐτὴν κινεῖσθαι πεποίηκε τὸ τοπικὸν διάστημα,
 25 ἀλλ' οἱ μὲν τόποι ἕτεροι γέγονασι τῶν μωρίων, ἐπειδὴ καὶ τὰ μύρια ἐνεργεῖα
 διήρηται, οὐ μὴν ἐπειδὴ ἐν ἰδίῳ γέγονε τὸ μῦριον τόπῳ, ἧδὲ συµμεταφέ-
 ρειν ἑαυτῷ τὸν τόπον ἀναγκασθήσεται, ἀλλὰ κινουμένου τοῦ ὅλου ἕκαστον
 τῶν μωρίων δὲ κατεῖχε τοῦ κενοῦ μῦριον καταλιμπάνει καὶ ἐν ἄλλῳ
 γίνεται. οὐκ ἄρα ἀνάγκη οὔτε κινεῖσθαι τὸν τόπον, οὔτε ἐν τόπῳ τὸν τό- 15
 30 πον γίνεσθαι, οὔτε πλείονα διαστήματα ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι. αἰεὶ γὰρ τὸ

- 1 ἐν τῷ αὐτῷ om. M 2 ὑποτιθεμένοις τόπον M 3 λέγειν om. Gt οὐδ'
 ὅλως M 4 τὸν om. Gt 5 συµφέρει M ἀλλ' ὅλως K 6 εἰ Mt:
 ἡ GK εἴη ναστή KMt: εἰ ἦν αὕτη G αὕτη KM: οὐ αὕτη G: καὶ αὕτη t
 ἐντεθεῖσα G 7 τῷ om. t ἐστὶν αὕτη M 8 μεταγάγῃς t: μεταγάγοις G: μετα-
 γάγεις M: μετὰγεις K 9 τῇ σφαίρα G ἡ σφαῖρα primitus G et, ut saepe, t
 10 αὐτοκινήτου primitus G 11 κινήθῃ· ἢ οὕτω G τὸ (ante ἐν) om. G τῷ
 τόπῳ Gt 13 οὐδὲν γὰρ M 14 ἀπτομένῳ] κενῷ G 15 οὐδὲν KM: μὴδὲν Gt
 16 κενοῦ (ex κενά) corr. G² 8 κατέχει M: δ κατεῖχες K: κατέχον Gt 17 ἐννοή-
 σης—ὡς om. G ἐννοήσεαι μοι αὐτὴν ἐντὸς διηρημένην K 18 περιέχεσθαι] περιέ-
 χειν M ἐξωμοίωτο K 19 τότε om. G 20. 21 ἐπλήρου τὸ ἐν Mt: ἐπληροῦτο ἐν GK
 21 τοῦ δὲ διαστήματος M 22 ὑπάρχει K συµφύσεται· οὐ γὰρ K 23 τρόπον
 om. M 24 οὐ γὰρ K τὸ (ante τοπικόν) om. G 26 οὐ μὴν] οὐδὲ M
 27 ἕκαστω (sic) K 28 τοῦ κενοῦ] τὸ κινούμενον G 29 ἀνάγκη om. M 30 τῷ
 om. M αἰεὶ] λέγει G

www.libtool.com.cn

πρότερον διάστημα τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἦν καταλιμπάνει κινούμενον, καὶ ἐν ο 6^ο
 ἄλλῳ γίνεται τοπικῶς διάστημα· αἰεὶ γὰρ τὸ σῶμα ἐν τόπῳ ἐστὶ. μόνον
 οὖν τὸ σωματικὸν διάστημα ἐν τῷ τοπικῶς ἐνδέχεται εἶναι διάστηματι, ὡς
 δύο διαστήματα ἐφαρμόζειν ἀλλήλοις, τό τε σωματικὸν καὶ τοῦ τόπου ἐν
 5 ᾧ τὸ σῶμά ἐστιν. ἄλλο δὲ τρίτον ἐν τῷ αὐτῷ οὐκ ἔστιν· οὐ γὰρ ἐνδέ-
 χεται δύο σώματα τὸν αὐτὸν ἐπέχειν τόπον. ὥσπερ γὰρ καὶ ἐπιφανείας 30
 μὲν πλείους ἐνδέχεται ἐν ταύτῃ εἶναι, ἀδύνατον δὲ πλείω δύο ἐπιφανειῶν
 ἐφαρμόσαι κατ' ἐνέργειαν ἀλλήλαις, τήν τε τοῦ περιέχοντος σώματος καὶ
 τήν τοῦ περιεχομένου (ἀδύνατον γὰρ τρία κατὰ ταῦτὸν ἅπτεσθαι ἀλλήλων
 10 σώματα), οὕτω φημί ὅτι καὶ δυνατόν ἐστι διαστήματα πλείονα ἀσώματα
 τῇ αὐτῇ ἐφαρμόσαι, ἀλλ' οὖν κατ' ἐνέργειαν οὐδέποτε τοῦτο γίνεται, διότι
 οὐδὲ ἐν τῇ αὐτῇ τόπῳ δύο σώματα ἐνδέχεται εἶναι, οὐδὲ κενὸν ἐν κενῷ·
 ἀκίνητον γὰρ τὸ κενόν, ὅποτε καὶ τις συγχωρήσῃ κενὸν ἐν κενῷ γίνεσθαι, 25
 ὅπερ οὐκ ἔστιν οὕτως, δῆλον ὅτι ἐγένετο ἂν ἐν τῇ κενῇ τὸ κενόν, ὥσπερ
 15 γραμμὴ ἐν γραμμῇ καὶ ἐπιφάνεια ἐν ἐπιφανείᾳ. ὥσπερ καὶ μυρία γραμμαὶ
 ἅμα γένωνται, οὐδὲν πλέον ποιούσι τὸ ὅλον τῆς ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ μία πάλιν
 γραμμὴ ἢ ὅλη γίνεται (ὁμοίως καὶ ἐπιφάνεια ἐν ταύτῃ γένωνται καὶ
 σημεία, οὐδὲν μείζον ποιούσι τὸ ἐν ᾧ γίνονται), οὕτω δὲ καὶ ἐν κενῷ
 κενὸν γένεται, τοιοῦτόν ἐστι τὸ ὅλον, οἷον τὸ ἐξ ἀρχῆς· ἐφαρμόζει γὰρ
 20 ὅλον ὅλῳ. δῆλον δὲ ὅτι καὶ κενὸν εἶπω καὶ τοπικὸν διάστημα τριχῇ 30
 διαστατόν, τὸ αὐτὸ λέγω. τοῦτο μὲν οὖν ἀδύνατον, τὸ κενὸν ἐν κενῷ γε-
 νέσθαι ἢ τόπον ἐν τόπῳ ἢ κινήθῃν τὸν τόπον ἢ τόπος ἐστίν, ὅτι δὲ τοῖς
 λέγουσι τὸν τόπον εἶναι διάστημα κενὸν τῷ ἰδίῳ λόγῳ ἕτερον τῶν ἐγγινο-
 μένων σωματικῶν οὐδὲν τῶν ὡς ἀτόπων τῶν παρὰ τοῦ Ἀριστοτέλους εἰρη-
 25 μένων ἔπεται, ἱκανῶς οἶμαι ὁ λόγος ἀπέδειξεν.

Ὅτι δὲ οὐκ ἂν εἴη τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος ὁ τόπος, δειχθεῖν ἂν
 οὕτως. εἰ γὰρ τὸ ἐν τόπῳ ὃν οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ τὸ σῶμα, καὶ οὐ κατὰ 35
 ἄλλο τί ἐστὶν ἐν τόπῳ ἢ καθὼς σῶμά ἐστι, τὸ δὲ ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ
 περιέχοντος ὃν οὐ καθὼς σῶμά ἐστιν ἐν αὐτῇ ἐστὶ (τὸ μὲν γὰρ σῶμα τριχῇ
 30 ἐστὶ διαστατόν, ἐν δὲ τῇ ἐπιφανείᾳ καθὼς τοιαύτη ἐστὶν οὐ δύναται εἶναι
 τὸ τριχῇ διαστατόν), οὐκ ἄρα ἐπιφάνειά ἐστὶν ὁ τόπος· τὸ δὲ πέρας τοῦ
 περιέχοντος καθὼς περιέχει τὸ περιεχόμενον ἐπιφάνειά ἐστὶν· οὐκ ἄρα πέρας
 ἐστὶ τοῦ περιέχοντος ὁ τόπος καθὼς περιέχει τὸ περιεχόμενον. διχῇ γὰρ
 οὕσα διαστατὴ ἢ ἐπιφάνεια οὐκ ἂν ἐν ἑαυτῇ δέξαιτο τὸ τριχῇ διαστατόν,

1 καὶ om. K 3 τῇ om. M 4 καὶ τὸ τοῦ τόπου Gt 5 οὐδὲ γὰρ Gt
 6 ἔχει M γὰρ om. Gt et primitus M 7 μὲν om. M ἐν τῇ αὐτῇ Gt
 πλείω GK: πλείους t 9 γὰρ δὲ τρία K 10 ἀσώματα Gt: σώματι KM 12 σώ-
 ματα δύο et μοx οὐδὲ καινὸν ἐν καινῷ M 13 καὶ K συγχωρήσειε t
 14 οὕτω t 15 ὥσπερ οὖν καὶ Gt μύριαi K 18 μείζον M: μείζω K:
 πλέον Gt γίνονται K δὲ KM: δὲ Gt 20 τὸ ὅλον G δεi KM: ἐστι Gt
 21 ἐν καινῷ M 22 alterum ἢ om. G τὸν om. t ἢ t: ἢ G: ἢ M: ἢ K
 22. 24 τόπος—τῶν ὡς om. M 23 λόγῳ om. G 27. 28 κατ' ἄλλο τι t 28 ἢ
 καθὼς (sic) σῶμα K 31 ἐπιφάνεια K 32. 33 τὸ περιεχόμενον—περιέχει om. KM
 34 δέξαιτο (ex δέξεται) corr. G²

ἢ τοιούτων ἐστίν. οὐ γὰρ παντὸς ἀπτεται, οὐδὲ ὅλον τὸ σῶμα ἢ ἐπιφάνεια ο 6^r
 ἐδέξατο· πῶς γὰρ ἂν εἴποι τις τὸ τοῦ σώματος βάθος ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ 41
 εἶναι; τὰ πέρατα γὰρ μόνον τοῦ σώματος εἰσι τὰ ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ. ἔτι
 εἰ δεῖ τὸν τόπον ἴσον εἶναι τῷ ἐν τόπῳ (τοῦτο γὰρ ἐν τῶν κοινῶν ἐστι
 5 περὶ τοῦ τόπου ὁμολογημάτων), οὐκ ἂν εἴη ἡ ἐπιφάνεια τόπος· πῶς γὰρ
 ἂν ἐπιφάνειαν σώματι ἴσην εἶναι ἐνδέχεται; εἰ δὲ λέγοι τις ὅτι ἴσον λέγω
 τὸν τόπον τῷ ἐν τόπῳ τῷ ἐφαρμόζειν τὸν τόπον τῷ πέρατι τοῦ περιεχο-
 μένου, ἴστω ἴσον λέγων οὐ τῷ ἐν τόπῳ τὸν τόπον, ἀλλὰ τῷ πέρατι τοῦ 45
 ἐν τόπῳ, ὅπερ οὐδὲ καθ' αὐτό ἐστιν ἐν τόπῳ. εἰ δὲ ἀληθὴς ὁ λόγος ὁ
 10 λέγων ἴσον δεῖν εἶναι τὸν τόπον οὐ τῷ πέρατι τοῦ ἐν τόπῳ ὄντος, ἀλλ'
 αὐτῷ τῷ ἐν τόπῳ ὄντι, τὸ δὲ ἐν τόπῳ ὄν τὸ σῶμά ἐστι, ἴσον δεῖ εἶναι·
 ἄρα τὸν τόπον τῷ σώματι· ἀδύνατον δὲ ἐπιφάνειαν ἴσην σώματι εἶναι,
 ἐπεὶ μὴδὲ γραμμὴν ἐπιφανείᾳ μὴδὲ σημεῖον γραμμῇ· ἀδύνατον ἄρα τὴν
 τόπον ἐπιφάνειαν εἶναι. ἔτι εἰ δεῖ τὸν τόπον ἀκίνητον εἶναι, ἡ δὲ ἐπι-
 15 φάνεια πέρας οὕσα σώματος συγκινεῖται τῷ σώματι οὐ ἐστὶ πέρας, ἀδύ- 50
 νατον ἄρα τὴν ἐπιφάνειαν τόπον εἶναι. εἰ δὲ τις εἴποι ὅτι 'ἀλλ' ἡ τόπος
 ἐστὶν ἀκίνητός ἐστιν, εἰ καὶ ὡς ἐπιφάνεια κινεῖται,' φημι ὡς οὐδὲ τοῦτο
 ἀληθές· τόπος μὲν γὰρ ἐστὶ, καθὼς τοιάνδε σχέσιν ἔχει πρὸς τὸ ἐντὸς
 σῶμα, οἷον καθὼς ἀπτεται αὐτοῦ καὶ περιέχει αὐτό, καὶ ὁμῶς οὐδὲ κατὰ
 20 τοῦτο ἀκίνητός ἐστιν. ἐμοῦ γὰρ ἐστηχύτος καὶ μὴ μετακινουμένου ὁ περιέ-
 χων με τόπος, λέγω δὲ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἀέρος καθ' ἣν ἀπτεταί μου,
 οὐχ ἡ αὐτὴ μένει, ἀλλὰ κινεῖται τοῦ ἀέρος κινουμένου, καὶ ἄλλοτε ἄλλο |
 περιέχει με τοῦ ἀέρος μέρος. ὁμοίως καὶ τὸ ἔσχατον τοῦ οὐρανοῦ εἴπῃς ο 6^v
 τὸ πρὸς ἡμᾶς· οὐδὲ γὰρ τοῦτο ἀκίνητόν ἐστιν, οὐδὲ δεῖ ἡ αὐτὴ μοῖρα
 25 τῆς ἐντὸς ἐπιφανείας τοῦ οὐρανοῦ τοῦ αὐτοῦ μέρους ἀπτεται τοῦ ἐντὸς σώ-
 ματος, καὶ ἐστήκωσι τὰ περιεχόμενα, διὰ τὸ πάντα κύκλῳ κινεῖσθαι τὰ
 οὐράνια. ὥστε εἰ μὴδὲν ἐστὶν ἀκίνητον πλὴν τῆς γῆς, ἀδύνατον ἄρα τὸν
 τόπον ἀκίνητον εἶναι, καὶ τὸ περιεχόμενον ἀκίνητον ἦ. εἰ οὖν κατὰ κοι-
 νὴν ἔννοιαν, ὡς αὐτὸς φησιν ὁ Ἀριστοτέλης, ἀκίνητον δεῖ εἶναι τὸν τόπον, 5
 30 τὸ δὲ πέρας τοῦ περιέχοντος οὐκ ἀκίνητον (συγκινεῖται γὰρ τούτῳ οὐ
 ἐστὶ πέρας καὶ τοῦ περιεχομένου ἀκινήτου μένοντος), οὐκ ἄρα πέρας τοῦ

3 μόνα M

4 κοινῶν (ex κοινῶν) corr. G²

5 τοῦ om. t

6 ἂν recte

om. Gt: an ἐνδέχοιτο?

σώματος G

εἶναι ἴσην M

λέγει τις primitus M

8 [ιστω] εἰς τὸ G

λέγων οὖν τῷ ἐν τῷ τόπῳ G

10 δεῖ M

πέρατι] περὶ γε G,

qui mox ὄντι (pro ὄντος)

10. 11 ἀλλὰ τῷ (om. αὐτῷ) M

11 ὄν τὸ σῶμά KM: σὺν

τῷ σώματι Gt

13 ἐπιφανείᾳ] ἐπιφανείαν (sic) K

14 εἶναι.

ἔτι εἰ δεῖ] ἔτι εἶναι ἥδη

(δη ex dei, ut vid.) G

δεῖ (ex δὲ) corr. K

ἡ] εἰ K

15 τοῦ σώματος t

συγκινεῖ KM

17 εἰ καὶ ὡς KM: ἡ καὶ ὡς G: ἡ δὲ t

κεῖται G

18 ἐντὸς]

ἐν K

23 περιέχόμεν (om. με) G

καὶ ἡ (sic) K

εἴπῃς] λείπῃς K

24 γὰρ om. t

αὐτῇ] τοιαύτῃ K

25 ἐντὸς (post τῆς) Gt: αὐτῆς KM

26 ἐστή-

κασι K

πάν G

27. 28 ἄρα τὸν τόπον ἀκίνητον om. M

28 ἡ KM: εἴη Gt

28. 29 εἰ οὖν—τόπον iterat (iterata delet) K

29 φησιν cf. c. 4 p. 212*18 (v. ad

Philop. p. 541,8) ὁ om. G

30 οὐκ om. M

τούτῳ KM: τῷ Gt

31 πέ-

ρας GK: τὸ πέρας Mt

- περιέχοντος ο τόπος ἐστίν. ἔτι εἰ πᾶσα κίνησις ἢ κατ' ἀλλοίωσιν ἐστίν, ο 6^ν
 ἢ κατ' αὐξήσιν καὶ μείωσιν, ἢ κατὰ τόπον (αὐτὸς γὰρ ἔδειξεν ὁ Ἀριστο-
 τέλης, ὅτι ἡ κίνησις κατὰ τὰς τρεῖς μόνως γίνεται κατηγορίας, κατὰ ποσὸν
 κατὰ ποιὸν καὶ τὴν τοῦ ποῦ κατηγορίαν), ἣν καὶ καλεῖ φοράν, ταύτης δὲ
 5 ἡ μὲν ἐστὶ κύκλῳ ἢ δὲ κατ' εὐθεΐαν, ὡς αὐτὸς πολλαχοῦ διορίζεται, ἢ ἡ 10
 μὲν φορὰ ἢ δὲ περιφορὰ, ὡς ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ δοκεῖ λέγειν, κινεῖται δὲ
 ἡ ἐξωτάτω σφαῖρα κύκλῳ, κατὰ τόπον ἄρα κινεῖται. ἐπεὶ ποῖαν κινήσει
 ἂν κίνησιν; ποῖος οὖν ἂν εἴη τῆς ἀπλανοῦς τόπος μηδενὸς ἐξωθεν αὐτὴν
 περιέχοντος;
- 10 Ταύτῃ γοῦν τῷ μὴ ὀρθῶς ὑπ' Ἀριστοτέλους ἀποδεδόσθαι τὸν περὶ
 τόπου λόγον, καίτοι παντὸς σώματος ἐν τόπῳ ὄντος, οὐκ ἐπὶ πάντων
 αὐτῷ εὐδοεῖ τῶν σωμάτων ὁ λόγος. ὅθεν ἀποδοῦναι βουλόμενοι πῶς ἂν
 ἡ ἀπλανὴς κινεῖτο κατὰ τόπον μὴ οὐσα ἐν τόπῳ, πάντα κυκῶσι μᾶλλον 15
 ἢ λέγουσιν τι σαφὲς καὶ πείσαι δυνάμενον· ἀρνήσασθαι μὲν γὰρ τὸ μὴ
 15 κατὰ τόπον κινεῖσθαι τὴν ἀπλανῆ οὐ δύνανται (οὐδὲ γὰρ οὐδὲ πλάσασθαι
 δύνανται τίνα ἂν κινεῖτο κίνησιν), τίς μέντοι ἂν εἴη ὁ τόπος καθ' ὃν κι-
 νεῖται ἀποδοῦναι οὐκ ἔχουσιν, ἀλλ' ὥσπερ τοὺς κύβους οἱ πεττεῦντες
 ἄλλοτε ἄλλως τὸν λόγον μεταφέρουσι, καὶ διὰ πάντων τὰς ἐξ ἀρχῆς θέσεις
 καὶ ὁμολογίας ἀναιροῦσιν. ὁ μὲν γὰρ Ἀριστοτέλης τὸ ἀσθενὲς τοῦ λόγου
 20 τῇ ἀσφαίᾳ περικαλύψας δέδωκε τοῖς βουλομένοις, ὡς ἂν ἐθέλωσι, μετα- 20
 στρέφειν τοὺς λόγους. διότι τινες τῶν ἐξηγητῶν τόπον εἶναι φασὶ τῆς
 ἀπλανοῦς τὴν κυρτὴν τῆς τοῦ Κρόνου σφαίρας ἐπιφάνειαν, ἀντικρυς πάντα
 τὰ κοινὰ περὶ τοῦ τόπου ἀναιροῦντες ὁμολογήματα, ἅπερ αὐτὸς ὁ Ἀριστο-
 τέλης ἔθετο, ἐξωθεν εἶναι τὸν τόπον τοῦ ἐν τόπῳ καὶ περιέχειν αὐτό, καὶ
 25 ἴσον εἶναι τὸν τόπον τῷ ἐν τόπῳ· κατὰ τί γὰρ ἂν ἀποδοῖεν ἐνταῦθα τὸ
 ἴσον εἶναι τὸν τόπον τῷ ἐν τόπῳ; ἔπειτα συμβαίνει τοῦτο λέγουσιν αὐ-
 τοῖς τὸ αὐτὸ κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ τόπον εἶναι καὶ ἐν τόπῳ· εἰ γὰρ ἡ Κρο- 25
 νία σφαῖρα κατὰ τὴν κυρτὴν ἐπιφάνειαν τόπος ἐστὶ τῆς ἀπλανοῦς, κατ'
 αὐτὴν δὲ πάλιν τὴν ἐπιφάνειαν περιεχομένην ὑπὸ τῆς ἀπλανοῦς ἐν τόπῳ
 30 ἐστὶν ἐκείνη, τὸ αὐτὸ ἄρα (ἡ τοῦ Κρόνου λέγω σφαῖρα) κατὰ τὸ αὐτὸ (τὴν

1 εἰ ἐστὶν om. G 2 ἔδειξεν Phys. E 2 p. 226^a24 3 ἡ κίνησις ἢ κατὰ K
 4 καὶ τὴν KM: κατὰ τὴν G: καὶ κατὰ τὴν t τοῦ om. M ἣν κτλ. cf. Phys. Θ 7
 p. 260^a28 καὶ (post ἣν) om. M διαφορὰν (sed δια delevit) M 6 δοκεῖ λέγειν]
 cf. p. 556, 28 7 ἐξωτάτῳ K: ἐξω ταύτης M: ἐξωτάτῃ Gt 8 πόσος G
 10 ταύτης G παρὰ M 11 τοῦ τόπου K 11. 13 ὄντος—κινεῖτο κατὰ τόπον
 om. M 12 εὐδοεῖ t 16 ἂν κινεῖτο Mt: ἂν κινῶτο K: ἀντικινῶτο G μὲν-
 τοι] μὲν M 17 πεττεῦντες K 20 ἀσφαῖα K ἐθέλωσι K 21 τινες τῶν
 ἐξηγητῶν KM: τῶν ἐξηγητῶν οἱ μὲν Gt 22 ἀντικρυς M 24 ἔθετο c. 4
 p. 210^b35 sqq. τὸ ἐξωθεν M τὸν τόπον τοῦ] τοῦ τόπου τὸ M καὶ alterum
 t: τὸ M: τὸν K: τῷ G 25 τὸν τόπον τῷ (τοῦ K) GKt: τοῦ τόπου τὸ M κατὰ
 τι (KM)t ἂν om. M 25. 26 τὸν ἴσον K 26 εἶναι τὸν τόπον τῷ ἐν τόπῳ
 om. M τῷ t: τοῦ GK 27. 28 χρονία KM: χρονεῖα Gt 28 τόπος] ἦτις G
 ἐστὶ om. K 29 περιεχομένην KM: περιεχομένη Gt 30 λέγω om. M τὸ αὐτὸ
 (post κατὰ) GK: om. Mt

κυρτήν αὐτῆς ἐπιφανείαν) καὶ τόπος ἐστὶ τῆς ἀπλανοῦς καὶ ἐν τόπῳ ἐστὶν 6
ἐκείνη. καὶ πῶς ἂν τὸ αὐτὸ καὶ τόπος εἴη ἄλλου καὶ τόπον ἐκείνῳ αὐτὸ
ἔχει, οὗ τόπος ἐστὶ; πῶς γὰρ ἂν τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ αὐτὸ τὰς ἀντικειμέ-
νας δυνατὸν ἀναδέεσθαι σχέσεις; τὸν γὰρ αὐτὸν τοῦ αὐτοῦ καὶ πα-
5 τέρα εἶναι καὶ οὖν ἀδύνατον σφισμένης τῆς ὁρθῆς περὶ τῆς σχέσεως, 30
περὶ ἧς ἂν ὁ λόγος ᾖ, ἐννοίας. διὰ τοῦτο γοῦν οἱ οὕτω λέγοντες τὴν
ἀπλανῆ ἐν τόπῳ τὰς κοινὰς περὶ τοῦ τόπου ἐννοίας ἀναιροῦσιν. οἱ μὲν
οὖν αὐτῶν φασὶ τὴν ἀπλανῆ εἶναι ἐν τόπῳ, οἱ δὲ τὰ συνεχῆ αὐτῆς μόρια
ἀλλήλοις εἶναι τόπον (περιέχεσθαι γὰρ ἕκαστον ὑπὸ τῶν πέριξ μορίων),
10 καὶ οὗτοι πάλιν τὰ ὁμολογημένα ἀναιροῦντες· αὐτὸς γὰρ πολλὰκις εἶπεν
ὁ Ἀριστοτέλης τὰ μόρια τοῦ συνεχοῦς μὴ εἶναι καθ' αὐτὸ ἐν τόπῳ, ἀλλὰ
κατὰ συμβεβηχὸς τῷ τὸ ὅλον ἐν τόπῳ εἶναι, ἔπειτα πῶς ἔδει τὸν τόπον 35
μὴδὲν εἶναι τοῦ πράγματος, εἶπερ τὰ μόρια ἀλλήλων εἶναι τόπος; εἰ γὰρ
ἡ ὁλότης ἐστὶ τι τῶν μορίων αὐτὸ τοῦτο δὲ λέγεται, ἕκαστον δὲ τῶν
15 μορίων πρὸς τὴν ὁλότητα συντελεῖ, εἰσὶν ἄρα τι ἀλλήλων τὰ μόρια· πρὸς
γὰρ αὐτὸ τὸ εἶναι συντελοῦσιν ἀλλήλοις, εἴ γε ἕκαστον τῆς ὁλότης ἀπο-
σπασθὲν κινδυνεύει καὶ τοῦ εἶναι ἐκστῆναι. ἔπειτα εἰ τόπος ἐκάστου τῶν
μορίων τῆς ἀπλανοῦς τὰ πέριξ περιέχοντα μόρια, ἐν τῷ κινεῖσθαι ποίους
μεταβάλλουσι τόπους τὰ μόρια; οὐδὲ γὰρ ἐξίστανται τῶν πέριξ περιέχόν- 40
20 των· οὐ γὰρ διαιρεῖται ὁ οὐρανὸς κινούμενος. πῶς δὲ καὶ φάμεν ἐν τῇ
κινήσει ἀντιπαρᾶχθαι ἀλλήλοις τὰ μόρια τοὺς οἰκείους τόπους; εἰ γὰρ
ἐκάστου μορίου τῆς ἀπλανοῦς τὰ περιέχοντα μόρια τόπος ἐστὶ, κινουμένης
δὲ τῆς ὅλης σφαίρας ὁρθῶς λέγεται ὡς ἀντιπαρᾶχθαι ἀλλήλοις τὰ μόρια
τοὺς οἰκείους τόπους, διαιρεῖσθαι τὸν οὐρανὸν ἀνάγκη καὶ ἄλλα τῶν μο-
25 ρίων ἄλλην σχέσιν ἴσχειν πρὸς τε τὴν ὁλότητα καὶ πρὸς ἑαυτά, ὅπερ
ἀδύνατον ἀδιαίρετον τοῦ οὐρανοῦ ὄντος· οὐδέποτε γὰρ τὸ ἀρκεῖν αὐτοῦ 45
μόριον γίνεται νότιον ἢ ἀλλαχοῦ που, ὅποτε οὐδὲ ἐπὶ τῶν γεννητῶν καὶ
φθαρτῶν τοῦτο συμβαίνει, εἰ μὴ ἐπὶ μόνου τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ὕδατος καὶ
ὅσα ἐκ τούτων τεχτὰ ἐστίν, οἷον χρυσὸς μύλιβδος κηρὸς καὶ τὰ ἕμια.
30 ἀδύνατον ἄρα κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον λαβεῖν κατὰ τὰ μόρια τὸν οὐρανὸν
εἶναι ἐν τόπῳ. ἄλλως τε ἀρτίως ὁ Ἀριστοτέλης διὰ πλείονων ἀπέδειξεν,
ὅτι ἑτερόν ἐστὶ τὸ ὡς ἐν τόπῳ τοῦ ὡς ἐν ὅλῳ. εἰ δὲ τόπος τῶν μορίων
τὰ πέριξ περιέχοντα μόρια, καὶ τὸ μόριον ἄρα ἐν τῷ ὅλῳ ὡς ἐν τόπῳ 50
ἂν εἴη· κατ' οὐδὲν ἄρα ἐν τόπῳ ὁ οὐρανὸς ἐστίν. πῶς οὖν κινεῖται κατὰ

1 αὐτῆς K 2 καὶ (ante τόπος) om. Gt 3 ἔχει M 4 δὲ-
ναίτο? 6 ἦς] ἦν t οὕτω] τούτω K 7 ἐν] εἶναι ἐν t τοῦ τόπου] τούτου K
8 αὐτῶν KM: οὕτω Gt 10 ὁμολογημένα M 11. 12 ἀλλὰ—εἶναι om. M 12 ἔδει t:
εἶδη K: εἰ δεῖ M: ἦδη G 13 εἶεν (scripsi: εἴη t) τόπος t: εἶεν (εἴη M) ἐν τόπῳ KM:
ἡ ἐν τόπῳ G 15 συντελεῖται, ἄρα (sic) K 16. 17 ἀποσπασθὲν K 18. 19 περι-
έχοντα K 19 οὐδὲ] οὕτω G post πέριξ iterat τῶν t 23 ὡς om. M
24 τοῦ οἰκείου τόπου libri 25 ἴσχει M πρὸς] πρὸς K τε] γε t ἑαυτά Kt:
ἑαυτὴν M: αὐτά G 26 διαιρετοῦ G 27 νότιον K γεννητῶν Mt 30 τούτων]
τον (sic) K λαβεῖν καὶ τὰ μόρια τοῦ οὐρανοῦ G 31 ἐν τόπῳ εἶναι traicit t
ἀρτίως p. 211*23 sqq. 32 τῶν] τῷ K 34 ἄρα ὁ οὐρανὸς ἐν τόπῳ traicit t

τόπον ἢ ἀπλανῆς· εἰ μὴ ἐν τόπῳ μήτε καθ' ὅλην αὐτὴν μήτε κατὰ μέρος· τὸ γὰρ μὴ ὄν ἐν τόπῳ κατὰ τόπον κινεῖσθαι ἀδύνατον. εἰ οὖν κατὰ τόπον ἢ ἀπλανῆς κινεῖται, καὶ ἐν τόπῳ ἐστίν· εἰ δὲ ἐν τόπῳ, ὑπ' οὐδενὸς δὲ ἐξωθεν περιέχεται, οὐκ ἄρα πέρας ἐστὶ τοῦ περιέχοντος ὁ τόπος, καθὼς περιέχει τὸ περιεχόμενον. ταύτης δὲ τῆς συγχύσεως αἷτιον γέγονε τὸ ὀρίσασθαι τὸν | τόπον πέρας εἶναι τοῦ περιέχοντος, καθὼς περιέχει τὸ περιεχόμενον.

Ἔτι δὲ καὶ ἐντεῦθεν ὁτλον ὅτι οὐκ ἔστιν ἐπιφάνεια ὁ τόπος. ὅταν γὰρ ἐπ' εὐθείας τι κινεῖται διὰ τινος σώματος, οἷον δι' αέρος, φανερὴν τὴν κίνησιν γίνεσθαι ἀντιμεθισταμένου κατὰ μόρια τοῦ αέρος τῇ κινουμένῃ, καὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον ἀντιπαραχωροῦντος αὐτῇ· οὐ γὰρ χωρεῖ σῶμα διὰ σώματος. εἰ τοίνυν τὸ τοῦ περιέχοντος πέρας ἐστὶν ὁ τόπος καὶ μὴ ἔστιν ἕτερόν τι διάστημα μεταξὺ τῶν περάτων παρὰ τὰ ἐγγινόμενα σώματα, ὁτλον ὅτι ἐν τῇ κινεῖσθαι με ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Θήβας τὰ μόρια τοῦ αέρος τὰ ἀντιπαραχωροῦντά μοι τὸν ἑαυτῶν τόπον (ἡ κίνησις γὰρ τόπων ἐστὶ μεταβολὴ καὶ ἄμειψις κατὰ τὸ συνεχές) οὐδενός μοι ἄλλου ἀντιπαραχωρεῖ ἢ ἐπιφανειῶν· ἀλλ' ἐπιφάνειαι μόναι συντιθέμεναι, καὶ ἄπειροι ὦσιν, ἐφαρμόζουσαι ἀλλήλαις οὐδὲν μεῖζον τὸ ὅλον ποιούσι· πῶς οὖν πρόεισιν εἰς τὸ πρόσω τὸ κινούμενον; εἰ μὲν γὰρ ἔλεγον ὅτι μετὰ τῶν ἐπιφανειῶν διάστημά τι τριχῇ ὄν διαστατὸν ἀντιπαραχωρεῖ ὁ ἀήρ τῇ κινουμένῃ, αἰεὶ μεταβαίνοντος τοῦ κινουμένου ἀπὸ διαστήματος εἰς διάστημα, συνέβαιεν οὕτω μέγεθος τι κινεῖσθαι, οἷον σταδιαῖον· εἰ δὲ μόνον ἐπιφάνεια εἴη τὸ ἀντιπαραχωρούμενον, αἱ δὲ ἐπιφάνειαι συντιθέμεναι οὐδὲν ποιούσι κατὰ βάθος μέγεθος, πῶς οἶόν τέ ἐστιν εἰς τὸ πρόσω χωρεῖν τὸ κινούμενον; ἀλλὰ μὴν χωρεῖ καὶ κινεῖται διάστημα ὀπληκονοῦν, οἷον ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Θήβας· οὐκ ἄρα ἐπιφανείας μόνον παραχωρεῖ τῇ κινουμένῃ τὸ ἀντιμεθιστάμενον αὐτῇ σῶμα. τὸ δὲ ἀντιμεθιστάμενον τοῦ οἰκείου τόπου παραχωρεῖ τούτῳ ᾧ ἀντιμεθίσταται· οὐκ ἄρα ἐπιφάνεια ὁ τόπος.

Ὅτι μὲν οὖν οὐκ ἔστι τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος ὁ τόπος, ἐκ τούτων μετρίως ἔστι συνιδεῖν, ὅτι δὲ διάστημά τί ἐστι τριχῇ διαστατὸν ἕτερον τῶν σωμάτων τῶν ἐπιπιτόντων εἰς αὐτὸν ἀσώματον ὃν τῇ οἰκείῃ λόγῳ καὶ διαστάσεις μόναι κεναὶ σώματος (ταῦτόν γὰρ τῇ ὄντι τὸ κενὸν καὶ ὁ τόπος κατὰ τὸ ὑποκείμενον), δειχθεῖν ἂν καὶ ἐκ τῆς τῶν λοιπῶν ἀναίρεσεως· εἰ γὰρ μήτε ὕλη μήτε εἶδος μήτε τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος, λείπεται τὸ διά-

9 διὰ αέρος M: διὰ έρος K 10 γενέσθαι M κατὰ τὰ μόρια t post αέρος
 iterat κατὰ μόρια et pergit τῶν κινουμένων καὶ τῶν αὐτοῦ τόπων G 12 τὸ (ex τῷ)
 corr. G² καὶ μὴ] καινή G: κενόν superscr. G² 13 τι om. M ἐγγινόμενα K
 14 ἐξ ἀθηνῶν εἰς ἀθήνας M 17 ἢ KM: πλὴν Gt ἀλλ' ἐπιφάνειαι
 μόναις ἐντιθέμεναι M 18 ἐφαρμόζουσιν M μεῖζον—οὖν om. M 19 ἔλεγον in
 lacuna om. M μετὰ om. K 20 ἀντιπαραχωρήσει Gt 22 οὕτω] οὐ τὸ G
 τι Mt: τί μὴ K: τίς G, qui mox compendiose σταδιαῖαν 28 ὃ KM: om. G: δ t
 ἀντιμεθιστάμενον G 30 τὸ τριχῇ Mt 31 αὐτὸ Mt 32 τὸ om. Gt 33 κατὰ
 om. M αἰρέσεως K 34 λείπεται K

στήμα εἶναι τὸν τόπον. καὶ αὐτὸ δὲ καθ' αὐτὸ δειχθεῖν ἂν ὅτι ἔστι τι ο 7
 τοιοῦτον διάστημα ἕτερον πάντῃ παρὰ τὰ ἐγγινόμενα ἐν αὐτῷ σώματα,
 καὶ πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ ἐναγχοῦ εἰρημένου, λέγω δὲ τῆς ἀντιμεταστάσεως
 τῶν σωμάτων. πῶς γὰρ φαμεν ἀντιμεθίστασθαι ἀλλήλοις τὰ σώματα; εἰ
 5 γὰρ τὸ κινούμενον μὴ χωρεῖ διὰ σώματος, ἔτι δὲ μὴδὲ ἐπιφάνειά ἐστὶ τὸ
 κινούμενον ἀλλὰ τριχῇ διαστατόν, ὅταν ἄρα τεμὼν τὸν αέρα γένηται ἐν
 τῷ τόπῳ αὐτοῦ, τοσοῦτον δηλονότι ἀντιπερίσταται αὐτῷ ὁ ἀήρ ὅσον
 ἐστὶ καὶ τὸ κινούμενον. ἐπειδὴ οὖν τοσοῦτόν ἐστι τὸ μέτρον ὅσον καὶ τὸ 25
 μετρούμενον, ἀνάγκη πᾶσα εἰ ἔχει ὁ ἀήρ δέκα πῆχεις στερεοῦς, τοσαύτην
 10 εἶναι καὶ τὴν χώραν τὴν δεξαμένην αὐτόν. ἔχει οὖν ἂν καὶ αὐτὴ στερεοῦς
 δέκα πῆχεις, ἣν δηλονότι καὶ ἀντεπαρᾶχώρησε τῷ σώματι τῷ κινουμένῳ
 τοσοῦτον ὄντι καὶ αὐτῷ. τοῦτο δὲ ἦν ὁ τόπος· τοὺς γὰρ τόπους ἀντιπαρᾶ-
 χωροῦσιν ἀλλήλοις· στερεὸν τι ἄρα ὁ τόπος, στερεὸν δὲ λέγω τὸ τριχῇ
 διαστατόν. μέτρον δὲ καὶ ὁ τόπος τῶν ἐν τόπῳ, διὸ καὶ ἴσος. σαφέστερον
 15 δὲ τὸ αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ἀμφορέως δειχθήσεται. εἰ γὰρ μὴ ἦν τι διάστημα με- 30
 ταξὺ τῆς κοίτης ἐπιφανείας τοῦ ἀμφορέως δὲ τέως ὁ ἀήρ ἐπλήρωσε, τοσοῦ-
 τον ἔχον τὸ στερεὸν ὅσος ἐστὶ καὶ ὁ ἐν αὐτῷ ἀήρ, ἀλλὰ μόνον ἐπιφάνειά
 ἐστὶν ἡ δεξαμένη τὸν αέρα, ἐπειδὴ ἐστὶ μέτρον τι ὁ ἀμφορεύς, τὸ δὲ μέ-
 τρον ἀνάγκη πᾶσα ἴσον εἶναι τῷ μετρούμενῳ, εὐλογον τὸ καὶ ἀέρος ἐπι-
 20 φάνειαν μόνην δέξασθαι, ὅπερ ἄλογον· ἀντιμεθισταμένου γὰρ τοῦ ἀέρος
 τῷ ὕδατι στερεὸν τι καὶ σῶμα τὸ ὕδωρ τὴν τόπον τοῦ ἀέρος καταλαμβάνει.
 εἰ οὖν μετρεῖται τὸ ὕδωρ ὑπὸ τοῦ ἀμφορέως, τοσοῦτον δὲ ἐστὶ τὸ 35
 μέτρον ὅσον καὶ τὸ μετρούμενον ὑπ' αὐτοῦ, στερεοῦ ὄντος τοῦ ὕδατος καὶ
 οὐκ ἐπιφανείας στερεὸν ἂν εἴη καὶ τὸ μέτρον. πληρώσαντες γοῦν τὸν ἀμ-
 25 φορέα καὶ μετρήσαντες τὸ ὕδωρ, τοσαύτην φαμέν εἶναι τὴν τοῦ ἀμφορέως
 χώραν ὅσον ἐστὶ καὶ τὸ ὕδωρ· ἄρα οὖν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος ἐμε-
 τρήσαμεν, πόση τίς ἐστὶν ἡ περίμετρος αὐτοῦ; οὐδαμῶς, ἀλλὰ τὸ στερεόν·
 διὸπερ οὐ προσποιούμεθα ὁποῖον ἂν ἔχῃ σχῆμα τὸ μετροῦν, ἀλλὰ μόνον
 τὰ στερεὰ ἐμβαδὰ σκοποῦμεν. ὅταν οὖν εἴπωμεν, ὅτι τοσαύτη ἐστὶν ἡ τοῦ 40
 30 ἀμφορέως χώρα ὅσα στερεὰ ἔχει τὸ ὕδωρ, ἄρα μὴ τὸν αέρα φαμέν τοσοῦ-

1 τι] τὸ M 2 τοιοῦτον om. t ἕτερον om. Gt 3 μὲν om. Gt 3. 4 ἐκ τοῦ—
 εἰ om. M 3 ἐναγχοῦ K 3. 4 λέγω—φαμεν K: λέγων τις ceteris omissis G: λέγοντος t
 5 δὲ μὴδὲ KM: δὲ μὴ G: δὲ εἰ μὴ t 6 τέμνων G post ἀέρα addunt τι Gt 7 το-
 σοῦτο G ὅσον] πρὸς ὃν G 9 πᾶσα om. G ἔχει K 10 ἔχει G 11 ἀν-
 τιπαρᾶχώρησε M, at cf. Kühner § 205,1 12 γὰρ] γοῦν M 14 post ἴσος exciderint
 nonnulla 15 τὸ αὐτὸ K: αὐτὸ M: καὶ τὸ αὐτὸ G: τὸ αὐτὸ καὶ t 16 ἐπιφανείας Gt:
 ἐπιφανείας διὰ KM 8 τέως M: ὅ τε ὡς K: ὡς γε G: ὅ γε t 17 ἔχον (K)t: ἔχων GM
 18 ἐπειδὴ μέτρον τί ἐστὶν t 20 μόνον Gt ὥσπερ K 21. 22 καταλαμβάνειν
 οὖν μετρεῖται G: καταλαμβάνει. μετρεῖται οὖν t 22 ἐστὶ om. K 23 στερεοῦ] ἐτέ-
 ρου G 24 στερεὸν οὖν ἂν t γοῦν GKM: οὖν t 26 εἶναι K ἀρα (sic) KM:
 ἀρ' Gt 27 ποσότης G: ἡ πόση τις t 28 de voce προσποιούμεθα cf. Usener ad
 Syrian. Metaph. p. 910^b7 ποῖον Gt ἔχει Gt 29 τὰ (om. K) στερεὰ (στερεὰ K)
 ἐμβαδὰ (ἐμβαδὰς K) KM: τὸ στερεὸν ἐμβαδὰ G: τὸ στερεὸν ἐμβαδὸν t εἴπομεν K
 30 ἀρα t: ἀρα GKM

τον εἶναι δὲ τὴν πρὸ τοῦ ὕδατος ἐν τῷ ἀμφορεί; οὐδαμῶς· οὐ γὰρ διὰ 07
 τοῦ ἀέρος ἐχώρησε τὸ ὕδωρ καὶ ὑπὸ τοῦ ἀέρος ἐμετρήθη, ἀλλ' ὑπεξέστη
 τῷ ὕδατι ὁ ἀήρ. ἀλλὰ ἄρα μὴ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἀμφορέως τισαύτην
 εἶναι φάμεν; οὐδαμῶς· οὐ γὰρ ἐπίπεδα μετρεῖν ἡμῖν ἐν τούτοις σκοπός,
 5 ἀλλὰ τὰ στερεά. λείπεται ἄρα τὴν χώραν τὴν μεταξὺ τῶν περάτων τῶν
 ἐντὸς τοῦ ἀμφορέως μετρεῖν· ἔστιν ἄρα τι τὸ μεταξὺ διάστημα παρὰ τὰ 45
 ἐμπίπτοντα σώματα. καὶ οὐ δῆπου τοῦτο λέγω, ὅτι τὸ διάστημα τοῦτο ἢ
 ἐστὶ ποτε ἢ δύνата εἶναι κενὸν παντὸς σώματος· οὐδαμῶς. ἀλλ' εἶναι
 μὲν φημι ἕτερον παρὰ τὰ ἐμπίπτοντα σώματα καὶ τῷ ἰδίῳ λόγῳ κενόν,
 10 μηδέποτε μέντοι χωρὶς σώματος, ὥσπερ ἀμέλει καὶ τὴν ὕλην φάμεν τῶν
 μὲν εἰδῶν ἑτέραν εἶναι, μηδέποτε μέντοι χωρὶς εἰδούς εἶναι δύνασθαι.
 οὕτως οὖν καὶ τὸ διάστημα ἕτερον μὲν εἶναι παντὸς σώματος καὶ κενόν
 τῷ ἰδίῳ λόγῳ νοουμένον, ἀλλ' αἰεὶ μετεμπίπτει εἰς αὐτὸ ἄλλοτε ἄλλα σώματα 50
 αὐτὸ ἀκίνητον μένον καὶ καθ' ὅλον καὶ κατὰ μέρη, καθ' ὅλον μὲν διότι
 15 τὸ κοσμικὸν διάστημα τὸ δεξιόμενον τὸ τοῦ κόσμου παντὸς σῶμα οὐδέποτε
 ἂν κινηθεῖη, κατὰ μέρη δὲ διότι κινεῖσθαι τὸ ἀσώματον διάστημα καὶ τῷ
 ἰδίῳ λόγῳ κενὸν ἀδύνατον.

Ἐπεὶ ἡ τοῦ κενοῦ βία ἀμφοτέρα σαφῶς παραστήσει τῷ γε πρὸς τὴν
 ἀλήθειαν βλέποντι, λέγω δὴ τὸ καὶ εἶναι τι τὸ διάστημα ἕτερον παρὰ τὰ
 20 ἐμπίπτοντα σώματα, καὶ μηδέποτε τοῦτο ἐκτὸς σώματος εἶναι. τί γὰρ δῆ-
 ποτε ἐν ταῖς κλεψύδραις, λέγω δὴ ἐν τοῖς | καλουμένοις παρ' ἡμῖν ὑπὸ 07
 τῶν πολλῶν ἀρπαγίοις, πεπληρωμένου ὄντος ὕδατος τοῦ ἀγγείου καὶ ὄντων
 μὲν ἐν τῷ πυθμένι τρημάτων παμπόλλων, ἐπειδὴ μὲν τὴν κατὰ τὸ στόμα
 ὀπὴν τῷ δακτύλῳ ἀποφράζωμεν, οὐκ ἔξισι τὸ ὕδωρ διὰ τῶν τοῦ πυθμένος
 25 τρημάτων βαρὺ γε ὢν καὶ τισαύτας ἔχον διεξόδους, ἀλλ' ἐποχεῖται κατὰ
 τὰ τρήματα τῷ αέρι καὶ μετέωρον ἵσταται παρὰ φύσιν, ἐπειδὴ δὲ ἐκφρά-
 ξωμεν τὴν ἄνωθεν ὀπὴν, ἔξισι διὰ τῶν τρημάτων τοῦ πυθμένος μετὰ 5
 ῥόμης τὸ ὕδωρ; τούτου δὲ ἡ αἰτία οὐδεμία ἄλλη ἢ ἡ τοῦ κενοῦ βία·
 ἐπειδὴ γὰρ μὴ ἐνδέχεται εἶναι κενόν, τῆς ἄνωθεν ὀπῆς πεφραγμένης, εἰ
 30 ἐξέλθῃ κατ' ὀπὴν τὸ ὕδωρ, οὐδαμῶθεν σχήσει ὁ ἀήρ ἀντιπεριστῆναι εἰς τὸ
 ἐντὸς ἐξιόντος τοῦ ὕδατος· οὔτε γὰρ ἄνωθεν (βέβυσται γὰρ ἀκριβῶς τῷ
 δακτύλῳ τὸ ἄνω στόμιον) οὔτε κατ' ὀπὴν· λεπτῶν γὰρ ὄντων πάνυ τῶν

1 δὲ GK: ὅσον Mt οὐδὲ γὰρ K 2 ἐμερίσθη G 3 ἄρα KM μὴ τι M
 4 ἡμᾶς M ὃ τὰ om. t 5. 6 τῶν περάτων—μεταξὺ om. M 6 ἔστιν ἄρα τι
 τὸ μεταξὺ Gt: ὅσον ἄρα τί ἐστι K 7 δῆπω M τὸ om. M 8 οὐδαμῶς t
 11 εἶναι (post εἰδούς) om. superscr. K 13 αἰεὶ M μετεμπίπτειν fort. recte Gt
 14 καὶ τὰ μέρη K 15 κοσμικόν] τοπικόν G κόσμου om. G 16 τῷ] τὸ G
 18 παρίσθησι M γε] τε G 19 καὶ om. Gt τὸ (post τι) om. t 20 καὶ
 τὸ μηδέποτε t σώματα K 21 ταῖς καλουμέναις G: ταῖς καλουμένοις t ὑμῖν GK
 22 ἀρπαγίοις M: ἀρπαγείοις K ὕδατος om. K: τοῦ ὕδατος M 23 μὲν (ante ἐν)
 om. Gt τὸ om. Gt 24 οὐκ εἴξει M 25 τρημάτων K γε] τε K ἔχων K
 26 τὰ τρήματα Gt: τρημάτα K: τρήματα ἐν M 27 τρημάτων M: πυθμάτων K: τοῦ
 πυθμένος τρημάτων (βημάτων primitus G) traiciunt Gt 28 ἄλλη ἢ ἡ Gt: ἄλλη ἢ K:
 ἀλλ' ἡ M 29 ἐπεὶ G

τρημάτων καὶ τοῦ ὕδατος ἐπικειμένου οὐκ ἰσχύει βιασάμενον τὸ ὕδωρ πα- ο 7·
 ρείδουσιν εὐρεῖν, ἅμα δὲ ἐξίεναι τὸ ὕδωρ καὶ εἰσέναι τὸν αἶρα ἀδύνατον. 10
 φερομένου οὖν τοῦ μὲν ὕδατος ἐπὶ τὸ κάτω τοῦ δ' αἵρος ἀντωθούτος ὑπὸ
 τῆς φυσικῆς ἐν τῷ παντὶ τοῦ κενοῦ βίας στάσις γίνεται· εἰ μὲν γὰρ ἦσαν
 5 εὐρύτεραι αἱ ἡπαί, πλείονος ὄντος τοῦ ἐν αὐταῖς ὕδατος ἡδύνατο καθ' ἑν μὲν
 τι μόριον νικηθεῖς ὁ αἶρ ὑποχωρῆσαι τῷ ὕδατι, εἴτα τῆς φυσικῆς ὁρμῆς
 τοῦ ὕδατος ρεψάσης ἐπὶ θάτερα, ἢ ἂν παρεῖκοι ὁ κατὰ θάτερον μέρος αἶρ,
 τότε ὁ κατὰ τὸ ἔτερον μέρος αἶρ, τῆς ῥύμης τοῦ ὕδατος ἐπὶ θάτερον με-
 ταθεθείσης, ἡδύνατο παρεῖδουσιν ἔχειν. οἷον γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν τετραμέ- 15
 νων ἀγγείων, ὅταν ὥσι πλήρη, διόπερ οὐδὲ μετὰ ῥύμης ἔξαισιν ὁ οἶνος,
 ἀλλ' ὑπὸ τῆς τοῦ αἵρος ὥσεως ἡρέμα ὑπὸ τὸ ὄστρακον ρεῖ· ὅθεν ἀνωθεν
 περὶ τὰ κενά, ἔνθα μὴ οἶνός ἐστιν, εἰώθασιν τιτράν, ἵνα δεδωκότων ἐκείνη
 τῷ αἵρι τὴν εἰσόδον ἀκώλυτος ἢ ἔξοδος τοῦ οἶνου γένηται· ὁρᾶται γοῦν
 ῥύμη πολλῇ τότε ἐξιών. πόθεν δὲ καὶ κατωφερὲς τὸ ὕδωρ φύσει ὑπάρχον
 15 ἐπὶ τὸ ἄνω κινεῖται ὑπὸ τῶν αὐλόν τινα ἐμβαλλόντων καὶ δι' αὐτοῦ
 ἀναρροφώντων; τῷ γὰρ ἐκμυζᾷν τὸν ἐν τῷ αὐλῷ αἶρα ἐπειδὴ κιν-
 δυνεῦσι γενέσθαι κενὸν τὸ μεταξύ, ἢ πολυθρύλητος δὴ τοῦ κενοῦ βία παρὰ 20
 φύσιν κινεῖ τὸ ὕδωρ. οὕτω γοῦν καὶ ὅλους κεράμους ἐξαντλοῦσι· ποιήσαν-
 τες γὰρ θάτερον τοῦ αὐλοῦ μέρος ἐπικεκαμμένον εἰς τὸ ἔμπαλιν, χαλά-
 20 σαντες δὲ τὸ ἔτερον πέρασ εἰς τὸν ἀμφορέα, εἴτα τῷ ἐτέρῳ ἐκμυζήσαντες
 τὸν ἐντὸς αἶρα καὶ τῇ τοῦ κενοῦ βίᾳ συνελκύσαντες τὸ ὕδωρ, ἀρχὴν λαβὼν
 τῆς κινήσεως τὸ ὕδωρ οὐ παύεται μέχρις ἂν ὅλος ἐξαντληθεῖ ὁ ἀμφο-
 ρεύς. τοῦτο δὲ διὰ ταύτην συμβαίνει τὴν αἰτίαν· ἐπειδὴ γὰρ φθάσῃ τὸ
 ὕδωρ πληρῶσαι τὸν αὐλὸν ὅλον, καὶ γενόμενον ἐν τῇ κάμψει ἄρξεται τὴν 25
 25 κατὰ φύσιν φέρεσθαι φορὰν, οὐκ ἐξισχύει ὁ αἶρ εἰς τὸ ἔμπαλιν αὐτὸ ὠθῆ-
 σαι, διὰ τε τὴν τοῦ ὕδατος κατὰ φύσιν ῥοπὴν καὶ διὰ τὴν ἐκ τῆς κάμψεως
 σχολιότητα τοῦ αὐλοῦ. ἐπεὶ οὖν ὁ μὲν αἶρ εἰσδύναι οὐ δύναται, κενὸν δὲ
 τὸν αὐλὸν γενέσθαι ἀδύνατον, κατὰ τὸ συνεχές γίνεται ἢ τοῦ ὕδατος εἰς τὸν
 αὐλὸν εἰσροή· εἰ γὰρ τοῦ ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸν αὐλὸν εἰσελθόντος ὕδατος
 30 φθάσαντος μέχρι τῆς κάμψεως τοῦ αὐλοῦ μὴ εἰσῇ ἄλλο κάτωθεν ὕδωρ, 30

1 τρημάτων K βιασάμ M 3 αὐτωθούν M: αὐτ' ὠθούντος K ὑπὸ] ἐπὶ M
 4 ἡρέμα στάσις K γάρ] οὖν t 5 εὐρύτεραι M 5. 6 καθ' ἑν μὲν τι MG: καθὸ μὲν-
 τοι K: καθ' ἑν τι t 6 νικηθεῖς Gt: κινήθεῖς KM 7 παρεῖκοι GK: παρείη καὶ Mt
 καταθάτερον μέρος K: om. GMt 8 τότε om. G τὸ om. Gt 8. 9 ἐπὶ—ἡδύνατο
 om. G 8 θάτερον K: θάτερα Mt 8. 9 μεταθεθείσης M 9 ἔχει G γίνεται]
 γάρ M 11 ἡρήμα K 12 παρὰ comprehend. M τιτράν] τρίτον G: τρυπᾶν corr. G²
 14 καταφερὲς K φύσει τὸ ὕδωρ Gt 15 ἐπὶ τὰ ἄνω M ἐμβαλλόντων Gt 16 ἀναρ-
 ροφώντων M: ἀναρραφόντων K: ἀναρροφούντων Gt τῷ γὰρ Gt: τὸ γὰρ KM ἐκμυζᾷν
 K: ἐκμυζᾷν M: ἐκμυζεῖν Gt τῷ (post ἐν) om. M 17 πολυθρύλητος K: πολλυθρύλλη-
 τος M: πολυθρύλλητος (Gt δὴ om. G 19 γάρ delet t, at cf. ad p. 435, 14 αὐτοῦ G
 20 πέρασ] γράφεται πέρασ μέρος M εἰς] ἐπὶ M 22 τὸ ὕδωρ om. Gt, qui ante ἀρχὴν
 (v. 21) inserunt ὅπερ 25 φέρεσθαι om. G 26 διὰ τε] ἀτε K σκάμψεως M
 27 ὁ μὲν ὁ αἶρ G κενὸν δὲ KM: πάλιν (δὲ addit t) κενὸν Gt 28 γίνεσθαι M
 συνεχῆς K 29 εἰς τὸν αὐλὸν om. M τοῦ ὕδατος G

μῆτε δὲ ὁ ἀήρ ἡδονατὸν βιασάμενος τὸ ὕδωρ πληρῶσαι τὸ μέρος ἐκεῖνο ο 7^ν
 τοῦ αὐλοῦ, ἐξ ἀνάγκης συνέβαινε κενὸν εἶναι. ἡ οὖν τοῦ κενοῦ βία ἀεὶ
 πληροῦσα τὸ κενούμενον οὐ παύεται μέχρις ἂν δαπανηθέντος τοῦ ἐν τῷ
 ἀμφορεῖ ὕδατος πληρωθῇ κάτωθεν ἀέρος ὁ αὐλὸς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, λέγω
 5 ὅτι τῆς ἐν τῷ ἀμφορεῖ κεχάλασμένης· πληροῦται γὰρ ὁ ἀμφορεὺς δηλονότι
 ἀέρος διὰ τοῦ στομίου, ἐξιόντος διὰ τοῦ αὐλοῦ τοῦ ὕδατος, ὥσπερ ἀήρ ὁ ἐν
 τῷ ἀμφορεῖ γενόμενος μετὰ τὸ δαπανηθῆναι τὸ ὕδωρ κατὰ συνέχειαν 35
 σύνεισι τῷ ἐσχατῷ εἰσόντι ὕδατι, καὶ οὕτω πληροῖ τὰ κάτω μέρη τοῦ
 αὐλοῦ, ἐν οἷς οὐκ ἔστιν ὕδωρ. εἰ τοίνυν μηδὲν ἦν μεταξὺ τῆς κλεψύδρας
 10 ἢ τοῦ αὐλοῦ τοῦ εἰρημένου διάστημά τι ἕτερον τοῦ ἐνυπάρχοντος σώματος
 κενὸν ὑπάρχον κατὰ τὸν ἴδιον λόγον, τί ὀλίποτε ἢ φύσις ἢ ἐπὶ τῆς κλε-
 ψύδρας κωλύει τὸ ὕδωρ κατὰ φύσιν κινεῖσθαι, ὅταν πεφραγμένον ἢ τὸ
 ἄνωθεν στόμα, ἢ ἐπὶ τῶν αὐλῶν παρὰ φύσιν ἀνώφορον αὐτὸ ποιεῖ; ἢ μὲν
 οὖν κοινὴ πάντων ἀπολογία φησὶν ἵνα μὴ γένηται κενόν· καὶ ποῖον 40
 15 κενὸν ἔμελλεν, ὃ βέλτιστε, γενέσθαι, εἰ μηδὲν ἔστι διάστημα ἕτερον με-
 ταξὺ τῶν περάτων τοῦ ἀγγείου παρὰ τὸ διάστημα τὸ τοῦ ὕδατος; ἐξελ-
 θόντος οὖν τοῦ ὕδατος οὐδὲν κατελιμπάνετο πλὴν ἢ κοίλη τοῦ ἀγγείου ἐπι-
 φάνεια· τί οὖν ἦν τὸ μέλλον γενέσθαι κενόν; πότερον ἢ ἐπιφάνεια; ἀλλ'
 οὐκ ἂν, οἶμαι, νῦν ἔχων τις ἐρεῖ πλήρη ἢ κενὴν εἶναι τὴν ἐπιφάνειαν· εἰ
 20 γὰρ ἢ ἐπιφάνεια, ἢ ἐπιφάνεια ἔστι, πληροῦσθαι πέφυκέ τινας σώματος,
 πόσος ἄρα τίς ἔστιν ὁ ἀήρ, κατὰ τὸ βάθος λέγω, ὁ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς 45
 πληρῶσας; οὐ γὰρ ἔξεις ἀφορίσαι. πόσος δὲ ὁ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦδε τοῦ
 κύβου τυχὸν πληρῶν; πότερον δακτυλιαῖος ἢ μεζῶν ἢ ἐλάττων; καὶ τίς
 ἢ ἀποκλήρωσις; ὅτι γὰρ οὐκ ἔστιν ὁρίσαι, ὅτλον ἐξ ὧν δυνατὸν ἕτερον
 25 σῶμα ἐπιθέντα τῷ κύβῳ μᾶλλον καὶ ἥττον ἢ προσεγγίζειν ἢ ἀφίσταν αὐ-
 τοῦ, καὶ οὐ δῆπου ἢ πλήρη μᾶλλον ἢ κενὴν ἐν ταῖς διαφόροις διαστάσεσιν
 εἰπεῖν ἔστι τὴν τοῦ κύβου ἐπιφάνειαν. ὅτι γὰρ οὔτε κενὴν οὔτε πλήρη
 εἶναι τὴν ἐπιφάνειαν ἐνδέχεται, ὅτλον καὶ ἐντεῦθεν· οὔτε γὰρ εἶναι τι κε- 50
 νὸν ἐνδέχεσθαι ὡμολόγηται, οὔτ' αὖ εἶναι τι ἔξω τῆς κυρτῆς τῆς ἀπλανοῦς

1 τὸ ὕδωρ om. M 6 ὥσπερ t: ὥσπερ GK M ἀήρ ὁ GK: ὁ ἀήρ ὁ M: ἀήρ t
 9 ἦν om. M 10 διάστημά τι] διαστήματος G 11 τίς δῆποτε t ἡ scripsi: ἡ

KM: om. Gt ἡ scripsi: ἡ GK M: om. t 11. 12 τῆς κλεψύδρας] τοῦ ἀρπα G
 13 αὐλῶν t: λοιπῶν GK M ἀνώφορον M: ἀνάφορον t 14 καὶ ποῖον KM: ἡ ποῖον
 G: ποῖον οὖν t 15 ἔμελλεν G γενέσθαι om. Gt: post ἔμελλεν inserit ἔσεσθαι t
 15. 16 ἕτερον μεταξὺ—διάστημα om. M 16 alterum τὸ om. K 17 οὖν om. M

ἡ κοινὴ M 19 τίς] τ M πλήρη ἢ KM: ἡ πλήρη ἢ G: ἡ πλήρη t 20 ἡ
 om. Gt ἢ ἐπιφάνεια ἔστι om. G 21 κατὸ (sic) τὸ μέγεθος λέγω K 22 ἀφορῆσαι
 primitus M δὲ ὁ KM: διὸ G: ἐστὶν ὁ t 22. 23 τοῦδε τοῦ κύβου τυχόν K: τυχόν om.
 M: τοῦδε τυχόν τοῦ κύβου Gt 23 ὁ πληρῶν G πότερον in erasis K 25 ἐπιθέντα
 KMt: ἐπιτιθέντα G κύβῳ KM: κύβῳ Gt 26 δῆπου] δῆ G ἡ (ἢ om. Gt) πλήρη
 μᾶλλον GKt: μᾶλλον ἢ πλήρη M 27 ἔστι] εἶναι K 28 εἶναι τι] τι M 29 οὔτ'
 αὖ] οὔτε M

ἐπιφάνεια, και ὅτλον πάλιν. ὅτι οὔτε κενὴν οὔτε πλήρη εἶναι τὴν ἔξω 07
τάττω ἐπιφάνειαν νοῦν ἔχων τις ἔρεϊ. εἰ οὖν ἐπιφάνειά ἐστιν ὁ τόπος, και
μὴ ἔστι τι διάστημα τῷ ἰδίῳ λόγῳ κενόν, τίς ἐστιν ἡ ἐν τῇ φύσει δύ-
ναμις ἐπὶ τὸ παρὰ φύσιν κινουσα πολλάκις τὰ σώματα, ἵνα μὴ κενὸν γέ-
νηται, μηδενὸς ὄντος ἐν τῷ παντὶ διαστήματος τοῦ κινδυνεύοντος κενοῦ
γενέσθαι;

Ἄλλ' ἄρα μὴ κενὸν τοῦτο φήσουσι, τὸ μὴ ἄπτεσθαι τινος |
σώματος τὴν ἐπιφάνειαν, ὡς δὴ φυσικῆς οὔσης ἀνάγκης πάντως πᾶν σῶμα 08
τινὸς ἄπτεσθαι; ἀλλ' οὕτως ἂν εἰσάγοιτο τὸ πᾶν τὸ πεπερασμένον πρὸς
10 τι περαίνειν, ὅπερ ὅτι ψευδὴς ἐστιν ἰκανῶς ὁ Ἀριστοτέλης ἔδειξεν. ἔτερον
γὰρ τὸ πεπεράνθαι και τὸ ἄπτεσθαι, και τὸ μὲν πρὸς τι, τὸ ἄπτεσθαι, τὸ
δὲ οὐ. δέδεικται δὲ και ὅτι οὐδὲν ἔξω τοῦ οὐρανοῦ ἐστιν. ὥστε οὐδενὸς
ἂν ἄπτοιτο ὁ οὐρανός. και ἀπλῶς εἰ μὴ ἄπειρόν ἐστι τὸ πᾶν, ἀνάγκη τὸ
ἔξωτάττω μηδενὸς ἄπτεσθαι. ἀλλ' εἰ και τὰ ἐντὸς σώματος πάντως τινὸς
15 ἄπτεται, ἀλλ' οὖν τοῦτο συμβέβηκεν αὐτοῖς, φησίν. εἰ οὖν συμβέβηκεν αὐ-
τοῖς τὸ ἄπτεσθαι, κἂν μὴ ἄπτηται, οὐδὲν παρὰ τοῦτο βλάπτεται αὐτῶν ἡ
φύσις. ὅτι δὲ οὐ τοῦτό ἐστιν τὸ κενόν, λέγω ὅτι τὸ μὴ ἄπτεσθαι σῶμα
σώματος, ὅτλον ἐνταῦθεν. εἰ γὰρ τοῦτο ἦν, πῶς δεῖκνυσιν ὁ Ἀριστοτέλης
ὅτι ἔξω τοῦ οὐρανοῦ κενὸν οὐκ ἔστιν; εἰ γὰρ κενὸν λέγει τὴν ἐπιφάνειαν,
20 ὅταν μηδενὸς ἄπτηται σώματος, και τὸ ἔξω τοῦ οὐρανοῦ ὀθλονότι κενόν
ἐστιν, εἴ γε μηδενὸς ἄπτεται ἡ ἔξω τοῦ οὐρανοῦ ἐπιφάνεια. ἀλλὰ μὴν 10
λέγει κενὸν μὴ εἶναι ἔξω τοῦ οὐρανοῦ. οὐκ ἄρα κενόν ἐστι τὸ μὴ ἄπτε-
σθαι τινος. πάλιν εἰ τοῦτό ἐστι τὸ κενόν, τὸ μὴ ἄπτεσθαι τι σώματος,
ὅτλον ὅτι και ἐν τοῖς περὶ τοῦ κενοῦ λόγοις τοῦτο ζητεῖ ὁ Ἀριστοτέλης, ὅτι
25 ἀνάγκη πᾶν σῶμα τινὸς ἄπτεσθαι σώματος. ἀλλὰ γελοῖον. πῶς γὰρ φησιν
ὅτι οὐ μόνον ἐν τῷ κόσμῳ οὐκ ἔστι κενόν, ἀλλ' οὐδὲ ἔξω τοῦ κόσμου;
καίτοι γε κατὰ γε τὴν αὐτοῦ δόξαν οὐδενὸς ἄπτεται ἔξωθεν ὁ οὐρανός.
και τί μοι πολλά λέγεις; αὐτοῦ τοῦ φιλοσόφου παραθήσονται τὰς ῥήσεις 15
ὀθλονότις τί τε εἶναι κενὸν ὑπολαμβάνουσι πάντες, και ὅτι τοῦτο τὸ κενὸν
30 αὐτὸς δεῖκνυσι μὴ ὄν. "οἶον γάρ", φησί, "τόπον τινὰ και ἀγγεῖον τὸ κενὸν
τιθέασιν δι' λέγοντες, δοκεῖ δὲ εἶναι πλήρες μέν, ὅταν ἔχῃ τὸν ὄγκον οὐ

2 ἔχον K 3 τι] τὸ M 4 ἡ om. Gt 4 τὰ σώματα πολλάκις Gt 5 δια-

στήμα G: διαστήμα K 7 ἄρα G φήσουσι τοῦτο M τὸ μὴ] τὸ μόνον G
8 ἀνάγκη M 9. 11 ἀλλ' οὕτως — καὶ τὸ ἄπτεσθαι om. M 9 εἰσάγοι K
10 ἔδειξεν Γ 8 p. 208=11 sqq. 11 γὰρ K: δὲ Gt και τὸ μὲν πρὸς τι, τὸ ἄπτε-
σθαι om. K 12 και om. G ὥστε] οὕτως τὲ G 13 τὸ (post ἀνάγκη) ex τῷ
corr. M 16 αὐτῶν om. M 18 ἦν, πῶς ἦν G 20 ἄπτεται K 21 ἄπτη-
ται G 22. 23 κενόν (τὸ κενόν M) ἐστι τὸ μὴ ἄπτεσθαι τινος KM: τὸ
μὴ ἄπτεσθαι τινος κενόν ἐστι Gt 23 εἰ] εἰς K τὸ κενόν GK: κενόν Mt τι
σῶμα σώματος Gt 24 τοῦ om. (K)t 25 γελοῖον K 27 alterum γε om. for-
tasse recte Gt 28 λέγει M παραστήσονται K: παραμυθήσονται primitus G 29 τὸ
κενὸν priore loco t τοῦτο κενόν (om. τὸ) K 30 αὐτὸς om. K φησί c. 6
p. 213=15 31 οὐ (ex οὐ?) corr. G²

δεκτικόν ἐστίν, ὅταν δὲ στερηθῇ, κενόν.” καὶ πάλιν· “οἱ δὲ ἄνθρωποι βού- 0 8^r
 λονται κενὸν εἶναι διάστημα ἐν ᾧ μηδὲν ἐστὶ σῶμα αἰσθητόν.” καὶ ζη-
 τῶν δὲ αὐτὸς τὴν τοῦ κενοῦ ἔννοιαν τί ποτε σημαίνει, φησὶ καθ’ ἕνα μὲν
 τρόπον κενὸν λέγεσθαι διάστημα μὴ ὄν πλῆρες αἰσθητοῦ σώματος, ἄλλον 20
 5 δὲ ἐν ᾧ μὴ τὸδε ἐστὶ μηδὲ οὐσία τις σωματική, ὥς ἐκ τούτου τοῦ ὀρι-
 σμοῦ καὶ τὴν ὕλην κενὸν λέγεσθαι. καὶ τὰ δύο ταῦτα σημαίνεσθαι ὑπὸ
 τῆς τοῦ κενοῦ φωνῆς εἰπὼν οὐκ εἶπεν ὅτι σημαίνει τὸ κενὸν σῶμα μη-
 δενὸς ἀπτόμενον κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, ἀλλὰ καὶ ἐνιστάμενος πρὸς τὸ μὴ
 εἶναι τὸ κενόν, οὕτως δεῖκνυσι μὴ ὄν, ὅπερ τῷ ὄντι καὶ τὸ ὄνομα σημαίνει
 10 καὶ πάντες ἐννοοῦσι, τὸ ὡς διάστημα τριχῇ διαστατὸν μηδὲν ἔχον σῶμα
 ἐν ἑαυτῷ. ἔθεν καὶ τοῖς αὐτοῖς λόγοις, φησὶν, οἷς ἐλήλεγκται ὁ τόπος μὴ
 ὢν διάστημα, καὶ τὸ κενὸν ἐλεγχθήσεται ὅτι οὐκ ἐστὶ· ταυτὸν γὰρ εἶναι 25
 τὸν οὕτως λεγόμενον τόπον καὶ τὸ κενόν. εἰ τοίνυν οὐ λέγεται κενὸν τὸ
 μηδεनὸς ἀπτόμενον, ἀλλὰ διάστημα τι ἐν ᾧ σῶμα μηδὲν ἐστίν, οὐδὲν δέ
 15 ἐστὶ μετὰ τοῦ ἀρπαγίου καὶ τοῦ εἰρημένου αὐλοῦ διάστημα ἕτερον παρὰ
 τὰ ἐγγινόμενα σώματα, ὁῦλον δὴπου ὅτι καὶ ἐξέλθῃ τὸ ὕδωρ, οὐδὲν κα-
 ταλιμπάνεται κενόν· οὐδὲ γὰρ ἐστὶν ἕτερόν τι διάστημα. τί οὖν βιάζεται
 ἡ φύσις παρὰ φύσιν ἢ μένειν ἢ κινεῖσθαι τὸ ὕδωρ; ὁῦλον ὅτι ἕνα μὴ τὸ
 ἐντὸς κενὸν μένῃ, ὥς ὄντος τινὸς μετὰ τῶν περάτων διαστήματος, 30
 20 ἐπληρώθη ὑπὸ τοῦ ὕδατος, ὅπερ ἐὰν ἐξέλθῃ τὸ ὕδωρ, μὴ ἀντιμεταστῇ δὲ
 αὐτῷ ὁ ἀήρ, κινδυνεύει κενὸν εἶναι.

Σαφῶς οὖν οἶμαι καὶ διὰ τούτων δεδειχθαι εἶναί τι διάστημα ἕτερον
 τῶν ἐγγινομένων αὐτῷ σωμάτων κενὸν κατὰ τὸν οἰκεῖον λόγον, ὅπερ καὶ
 κυρίως ἐστὶν ὁ τόπος. σκόπει δὲ καὶ ἐντεῦθεν. εἰ μὴ δεῖται τὰ γινόμενα
 25 σώματα ἔξωθεν διαστήματός τινος ἴσου αὐτοῖς κατὰ τὰς τρεῖς διαστάσεις,
 τί δὴποτε ῥήγγυνται ὑπὸ τοῦ γλεύκους οἱ ἀσχοὶ καὶ οἱ πίθοι μετα-
 βάλλοντος τοῦ οἴνου εἰς πνεῦμα; καίτοι εἰ δημιουργῶν ὁ θεὸς τὰ σώματα 35
 οὐ συνεπέστησεν αὐτοῖς διάστημα τι χωρητικὸν τῆς οὐσίας αὐτῶν, ἀλλ’ αὐ-
 τὰς μόνας τὰς οὐσίας παρήγαγε μὴ δεηθείσας ἔξωθεν τίνος, διὰ τί

1 πάλιν ib. p. 213*27 οἱ δὲ] οὐδὲ G 1. 2 βουλευόνται κενὸν μὲν εἶναι M, at cf.
 p 8*17 2 καὶ om. G 3 φησὶ c. 7 p. 214*6 sqq. 5 ὡς] ὡστ’ M 7 τοῦ
 iterat G εἰπὼν] καὶ G 8 ἀπτομένου M πρὸς et mox οὕτως om. G 9 τὸ
 (ante κενόν) om. M 10 ὡς] εἰς M 11 φησὶν ib. p. 214*16 ἐλήλεγκται K
 12 ὢν Gt: ὄν KM ἐλεγχθήσεται K 13 οὕτως G: ὄντως M: ὄντος K: οὕτω t

14 διαστήματι K 14. 15 οὐδὲν δὲ ἐστὶ om. M 15 ἀρπαγίου (sic) M: ἀρπα G:
 ἀρπαγίου K: ἀρπαγίου t 16 σώματα om. M ἐξέλεθ t 17 οὐδὲν γὰρ ἐστίν
 ἕτερον (om. τι) διάστημα M τ[] εἰ K 18 ante ὁῦλον ὅτι inserunt οὐ Mt
 19 περάτων] πραγμάτων M 20 ἀντιστῇ G 21 αὐτῷ om. M 22 οὖν om. K
 ἕτερον om. G 23 ἐν αὐτῷ fortasse recte Gt αὐτῶν K κενὸν G 24 τὰ

γινόμενα KM: γινόμενα τὰ Gt 25 ἴσον primitus K 26 οἱ πίθοι] τοπόθοι K
 27 εἰς τὸ πνεῦμα M 28 οὗ K . συνεπέστησεν M 28. 29 ἀλλ’ αὐτὸς μὲν αὐ-
 τὰς οὐσίας M .

www.libtoql.com.cn

μη καὶ τὸ ἐν τῷ ἀσκήῳ γενόμενον σῶμα οὐδενὸς δεῖται τοῦ χωρήσοντος; • 8^r
τὸ γὰρ ἀπτεσθαι σῶμα σώματος κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχει τοῖς σώμασι.
διὰ τὸ μὴ συνεχὲς εἶναι τὸ πᾶν, ἀλλὰ διηρημένον. ταύτῃ κατὰ τὸν Ἀρι-
στοτέλην καὶ ἄλλο ἄλλου τρόπος ἐστίν. οὐ διὰ τοῦτο γινόμενον, ἵνα ἡ αὐ-
5 τοῦ τρόπος (οὐ γὰρ διὰ τοῦτο γέγονεν ὁ οὐρανός. ἵνα τρόπος ἦ τῶν ἐντὸς 40
σωμάτων), ἀλλὰ διὰ τὴν τάξιν τῶν γενομένων καὶ τὰς φυσικὰς ῥοπὰς συμβέ-
βηκεν ἄλλο ἄλλου τρόπον εἶναι. εἰ τοίνυν τὸ ἀπτεσθαι ἀλλήλων συμβέβηκε
τοῖς σώμασι, κατὰ δὲ τὸ εἶναι οὐδενὸς δεόνται ἔξωθεν διαστήματος τοῦ
δεξιμένου αὐτά. ἔδει. ὡς εἶπον. τὸ γενόμενον ἐν τῷ ἀσκήῳ σῶμα μετα-
10 βαλλόντος τοῦ γλεύκους μὴ δεηθῆναι ἔξωθεν ἄλλου τινὸς τρόπου. νῦν δὲ δε-
ταί· ῥήγνυσσι γοῦν τοὺς ἀσκούς. ἐπειδὴ μήτε ἐκτὸς εἶναι διαστήματος καθ'
αὐτὸ δύναται, μήτε τὸ αὐτὸ διάστημα δυνατόν οὐ δεῖσθαι σώματα. 45
Σκόπει δὲ καὶ ὧδε. εἰ μηδὲν ἐστὶν ἑτερόν τι διάστημα παρὰ τὰ ἐγ-
γινόμενα σώματα τὸ δεχόμενον αὐτά. ὑφέλωμεν κατ' ἐπίνοιαν τὰ μεταξὺ
15 σώματα καὶ ἴδωμεν εἰ τῷ ὄντι οὕτως ἔχει. ἀρ' οὖν εἰ ἐπινοήσωμεν τὰ
ἐντὸς τοῦ οὐρανοῦ σώματα μὴ ὄντα. γῆν λέγω καὶ ὕδωρ καὶ ἀέρα καὶ πῦρ,
τί λοιπὸν τὸ μεταξὺ κατελείπετο τῇ διάστημα κενόν; ἦν γὰρ διηλονότι εὐθείας
ἀπὸ τοῦ κέντρου ἐπὶ τὴν περιφέρειαν πανταχόθεν ἐκβαλεῖν· τὸ οὖν δι' οὐ
τὰς εὐθείας ἐκβαλλόμεν τί ἄλλο ἐστὶν ἢ διάστημα κενὸν τριχῇ διαστατόν; 50
20 καὶ μή τις λεγέτω, ὅτι ἀδύνατος ἡ ὑπόθεσις· οὐδὲ γὰρ τῷ παρ' ἐμοῦ
λόγῳ τοῦτο ἠκολούθησεν. ὅταν γὰρ ὑποθέσῃ τι ἐπιταί τι δὲ μὴ ἐνδέ-
χεται γενέσθαι, τότε ἐκ τοῦ ἀδύνατον εἶναι τὸ ἐπόμενον ἐλέγχωμεν τὴν
ὑπόθεσιν. ἐπεὶτοι γε τοῦ συνιδεῖν ἕνεκα τὴν τῶν πραγμάτων αὐτῶν καθ'
αὐτὰ φύσιν καὶ τὰ ἀδύνατα πολλάκις ὑποτιθέμεθα. ὁ γοῦν Ἀριστοτέλης
25 πρὸς τοὺς λέγοντας ὅτι τῇ ὕψει δινήσει τοῦ οὐρανοῦ ἐστῆκεν ἡ γῆ ἀκί-
νητος, φησὶν ὅτι ἐάν οὖν στήσωμεν τῷ λόγῳ τὸν οὐρανόν. ποῦ οἰσθήσε- • 8^r
ται; καὶ πάλιν ἐφεξῆς τὰ σώματα χωρίζας πάσης ποιότητος καὶ παντὸς
εἶδους οὕτως αὐτὰ καθ' αὐτὰ θεωρεῖ. καὶ τῆς ὕλης δὲ οὕτως εἰς ἔννοιαν

1 τὸ om. M γενόμενον K: γενομενον G: γινόμενον Mt χωρήσαντος KM
3 μὴ om. K 3. 4 ἀριστοτέλη (it 4 ἄλλο om. G: ἄλλο ἄλλο traicit t γενό-
μενον M 4. 5 ἵνα μὴ δι' αὐτοῦ G 5 ὁ om. Gt 6 γινόμενων Gt
6. 7 συμβέβηκε δ' ἄλλο G 8 τὸ] τοῦ M 9 αὐτά (ex αὐτοῦ) corr. G²
ἔδει] δεῖ G γενόμενον K σῶμα (GKM: πνεῦμα t 9. 10 μεταβαλλόντος
αὐτῷ τοῦ M 10 δὲ om. addit G² 10. 11 δεῖται GKM: δεῖται t 11 ῥήγ-
νησι t οὐς K 11. 12 καθ' αὐτὸ διάστημα K 12 δύναται KM: δύ-
ναιτο Gt 13 σκοπεῖν KM μηδὲν ἐστίν] μὴ M τι om. Gt 14 ὑφέλω-
μεν G: ὑφέλωμεν (KM)t 15 σώματος G εἰδωμεν exempla non emendata t
ἀρα KM ἐπινοήσωμεν Gt 17 κατελείπετο τῇ (τῇ τὸ t' διάστημα KMt: διάστημα κατα-
λείπετο G εὐθείας om. G 18 ἐκβαλλεῖν Gt 19 τὰς] τῆς M 20 οὐδὲ
GK: οὐδὲν M: οὐ t τῷ] τῶν M 21 τοῦτω M ἔπεται GK 22 ἀδυνά-
του G 22. 23 τὴν ὑπόθεσιν ἐλέγχωμεν τὸ ἐπόμενον M 24 φύσιν] φησι K et com-
pend. M 25 δυνάται KM 25. 26 ἀκίνητος] ἀδύνατος K 26 φησὶν] cf. Arist.
de Caelo B 13 p. 295a10 sqq. ὅτι om. Gt εὖν Kt: μὲν εὖν G: om. M στήσο-
μεν K ποῦ KM: ὅπου Gt 28 post εἶδους addunt ὅτι Gt καὶ om. Gt

www.libtool.com.cn

ἐρχόμεθα πᾶν εἶδος αὐτῆς χωρίσαντες καὶ γυμνὴν αὐτὴν καθ' αὐτὴν θεω- 08^v
μενοι. οὐ γὰρ ἄτοπον ὑποθέσσει χρῆσθαί τισιν, εἰ καὶ ἀδύνατοι εἶεν, πρὸς
ἄλλων ἐπίσχεψιν· ἐντεῦθεν γὰρ ἐπειδὴ τῇ κινήσει τοῦ οὐρανοῦ τινες ἀπε-
δίδονσαν τὴν αἰτίαν τοῦ ἴστασθαι τὴν γῆν, διὰ τοῦτό φησιν ὁ Ἀριστοτέλης, 5
5 ὅτι ἵνα ἴδωμεν εἰ τῷ ὄντι ἡ τοῦ οὐρανοῦ κίνησις αἰτία ἐστὶ τοῦ ἴστασθαι
τὴν γῆν, στήσωμεν τῷ λόγῳ τὸν οὐρανόν, καὶ ζητήσωμεν πῶς οἰσθήσεται
κατὰ φύσιν ἡ γῆ. καὶ ὁ Πλάτων δὲ τὸν τῆς τάξεως τοῦ παντὸς αἴτιον
κατ' ἐπίνοιαν τοῦ κόσμου χωρίσας, ζητεῖ πῶς ἂν ἔχοι τὸ πᾶν αὐτὸ καθ'
αὐτὸ θεοῦ χωρισθέν. καίτοι τούτων ἕκαστον ἀδύνατον γενέσθαι, ἀλλ'
10 ὅμως τὰ τῇ φύσει συνημμένα χωρίζει κατ' ἐπίνοιαν ὁ λόγος, ὥς ἂν ἴδῃ
πῶς ἕκαστον αὐτὸ καθ' αὐτὸ κατὰ τὴν ἰδίαν ἔχει φύσιν. οὕτως οὖν καὶ γὰρ, 10
ἐπειδὴ οὐ βούλονται τινες τὸ δεξιόμενον τὰ σώματα ἕτερον εἶναι διάστημα
παρὰ ταῦτα, ἀλλὰ μόνον εἶναι ἐν τῇ φύσει τῶν ὄντων τριχῇ διαστατὸν τὸ
σωματικὸν διάστημα, τῷ αὐτῷ τρόπῳ φησὶ ὅτι εἰ τοῦτο οὕτως ἔχει, δε-
15 ὁσθὼ μοι τῷ λόγῳ μὴ εἶναι τὰ ἐντὸς τοῦ οὐρανοῦ σώματα. ἄρ' οὖν
οὐδὲν κενὸν διάστημα μεταξὺ καταλείπεται; ἀλλὰ πρόδηλον οἶμαι τοῦτο·
εἰ γὰρ μὴ ἦν τι μεταξὺ τῶν περάτων τῆς κοιλίας τοῦ οὐρανοῦ ἐπιφανείας,
τῶν ἐντὸς σωμάτων κατ' ἐπίνοιαν ἐξαιρεθέντων συνέπεσον ἂν τὰ τοῦ οὐ- 15
ρανοῦ πέρατα. τοῦτο δὲ ἀδύνατον· οὐ γὰρ διὰ τὰ ἐντὸς σώματα ὁ οὐ-
20 ρανὸς ἔχει ὥς ἔχει, ἀλλὰ καὶ μὴδὲν ἦν, ὡσαύτως εἶχεν.
Ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ παντὸς ἐθεωρήσαμεν, τοῦτο καὶ ἐπὶ μέρους ἔστιν ἰδεῖν.
γενέσθω γάρ μοι σφαῖρα χαλκῇ μὴ ναστή, ἀλλ' ὑπόκενος· δῆλον δὴ πῶς
ὥς τὸ ἐντὸς ἀπειλημένον ἀήρ ἦν. ἐὰν οὖν ἐπινοήσω τὸν ἐντὸς ἀέρα, οὐ
λέγω εἰς τὸ μὴ ὄν φθαρέντα, ἀλλὰ εἰς γῆν μεταβάλλοντα ἢ εἰς ὕδωρ
25 (οὐ γὰρ δὴ πῶς τοῦτο ἀδύνατον), ἐλάττονα τόπον δηλονότι τοῦ ἀέρος κατε- 20
χοῦσας τῆς γενομένης γῆς ἢ τοῦ ὕδατος τὸ λοιπὸν ἐν ᾧ πρότερον μὲν ἀήρ
ἦν, νῦν δὲ οὐδέν, ἐξ ἀνάγκης κενὸν εἶναι. ἀλλὰ φησιν ὁ Θεμιστιος πρὸς
τοῦτο ἐνιστάμενος, ὅτι ἰθὺτον ἂν συνέπεσον ὁ χαλκὸς τῆς κοιλίας σφαίρας,
πρὶν ἢ ἐκρυῆναι τὸ ἐντὸς σῶμα ἢ μεταβαλεῖν εἰς γῆν. τοῦτο δὲ ἀληθὺς
30 μὲν λέγεται, οὐκ εἰδὼτας δέ· διὰ τί γὰρ, εἰπέ μοι, συνέπιπταν ὁ χαλκός;
μὴ γὰρ ὑπὸ τοῦ ἐντὸς ἀνείχετο σώματος, ὥσπερ ὑπὸ τοῦ πνεύματος οἱ
ἄσχοι ὅταν φουσῶνται; τί οὖν τὸ αἴτιον τοῦ συμπεσεῖν τὸν χαλκόν; τί δὲ
ἄλλο γε ἢ διὰ τὸ μὴ μείναι γε τὸ μεταξὺ διάστημα κενόν; πλὴν εἰ καὶ 25

1 χωρίσαντες t γυμνὴν KM: μόνην Gt 2 ἀδύνατον K 3 ἐνταῦθα? τὴν
κίνησιν M 3. 4 ἀπεδίδονσαν t 5 εἰδῶμεν K 7 δὲ om. G 9 τοῦ θεοῦ M
ἕκαστον τούτων t 10 συνημμένα M 13 παρ' αὐτὰ Gt 16 οἶμαι τοῦτο]
εἶναι G 18 τοῦ om. G 19 τοῦτο—σώματα om. G 20 ἔχει ὡς Mt: ὡσαύτως G:
om. K ἦν KM: ἡ Gt εἶχεν] ἔχει G 21 ἰδεῖν om. M 22 γινέσθω K
χαλκῇ G: κενὴ M μὴ λειασθῇ G ἀλλ' ὑπόκενος KM: ἀλλ' ὑποκείμενος G: ἀλλὰ
κοιλίᾳ t δὲ που K 25 ἐλάττονος τόπου M τοῦ om. M 26 γενομένης K
γενομένης τοῦ ὕδατος τῇ γῇ τὸ λείπον G 26. 27 ἦν ἀήρ M 27 ἐξ] οὐκ ἐξ K
εἶναι GKM: ἔσται emendat t Θεμιστιος p. 270, 26 29 τὰ ἐντὸς σώματα Gt μετα-
βαλεῖν K: καταβαλεῖν M: μεταβάλλειν Gt 31 ἀνείχετο K 32 τοῦ Gt: τὸ KM
33 θεῖναι M alterum γε om. Gt 33. p. 576, 1 πλὴν—ἔχει om. G

μη ἢ φύσις τοῦτο ἔχει, δεδοσθαι μοι τῷ λόγῳ μὴ συμπεσεῖν τὸν χαλκόν, ο 8^v
 μεταβάλλειν δὲ τὸν ἐντὸς ἀέρα εἰς γῆν, καὶ ὅψει ὡς ἔστι τι μεταξὺ δια-
 στημα ἕτερον παρὰ τὰ ἐν αὐτῷ σώματα. τί γὰρ ἄτοπον, ὥσπερ τὴν ὕλην
 χωρίζομεν τῷ λόγῳ πάντων εἰδῶν εἰς τὸ τὴν φύσιν αὐτῆς ἐπισκέψασθαι,
 5 καίτοι τοῦτό γε ἀδύνατον γενέσθαι ποτέ, οὕτω δὲ καὶ τὸν μεταξὺ τῆς
 χαλκῆς σφαίρας ἀπειλημμένον ἀέρα ὑποθέσθαι μεταβάλλειν εἰς γῆν μὴ
 συμπίπτοντος τοῦ χαλκοῦ, ἵνα ἴδωμεν τὸ ἀκόλουθον; καίτοι τὸ αἴτημα 20
 οὐκ ἔξω τῆς φύσεως, ἀλλὰ καθ' ἐκάστην γινόμενον, λέγω δὴ τὸν βραχὺν
 ἀέρα μεταβαλεῖν εἰς γῆν. τίς δὲ ὅλως ἢ ἀνάγκη τοῦ συμπεσεῖν τὸν χαλκόν
 10 τοῦ ἐντὸς ἀέρος εἰς γῆν μεταβάλλοντος; εἰ γὰρ μηδὲν ἔστιν ἕτερον διά-
 στημα ἐντὸς παρὰ τὸ περιεχόμενον σῶμα, τίς ὁ κίνδυνος; ὥστε μεταβάλ-
 λοντας τοῦ ἀέρος; ἐξ ἀνάγκης τὸν χαλκὸν συμπεσεῖν; κακῶς δὲ κἀκείνο ὁ
 Θεμιστίος τῷ Γαληνῷ ἐγκαλεῖ· ἐκείνου γὰρ αἰτήσαντος καθ' ὑπόθεσιν ἐξ-
 αρθεντός τοῦ ἐν τῷ ἀγγεῖῳ ὕδατος μηδὲν ἕτερον εἰσρυῆναι σῶμα, ἵνα τὸ 25
 15 ἀκόλουθον ἐπισκέψῃται, ἐγκαλεῖ αὐτῷ ὡς τὸ ζητούμενον αἰτοῦντι. λέγει
 δὲ οὕτως· “ἀλλ' ὑποθώμεθα ἐξαρθεντός τοῦ ὕδατος μηδὲν ἕτερον εἰσρυῆναι
 σῶμα, μένει τοίνυν μεταξὺ τῆς ἐπιφανείας διάστημα κεχωρισμένον. ἀλλ'
 ἄλογος ἢ ὑπόθεσις, ὡ σοφώτατε Γαληνέ· αὐτὸ γὰρ ὑποτίθεται δ ζητού-
 μεν· ζητούντων γὰρ ἡμῶν, εἰ δύναται εἶναι διάστημα κεχωρισμένον, ‘ὕπο-
 20 θώμεθα’ λέγεις ‘εἶναι διάστημα κεχωρισμένον.’ πλάττεις οὖν σεαυτῷ καὶ
 ἀναζητῶνταίς δ βούλει εἶναι διάστημα, οὐχ δ ὑπάρχει δεικνύεις.” ταῦτα 40
 μὲν ὁ Θεμιστίος, ὅτι δὲ εὐήθης ἢ ἀπάντησις, παντὶ γε οἶμαι ὀῦλον· εἰ
 γὰρ ὠμολογεῖτο μὲν εἶναι τὸ διάστημα, ἐζητεῖτο δὲ εἰ δύναται ποτε τοῦτο
 καθ' αὐτὸ εἶναι κενὸν σώματος, ὅπερ ζητεῖ ἐν τοῖς ἐφεξῆς ὁ Ἀριστοτέλης,
 25 εἴτα ὑπέθετο ὁ Γαληνός· ἐκρυέντος τοῦ ὕδατος μηδὲν ἄλλο μετεμπίπτειν
 σῶμα, τῷ ὄντι τὸ ζητούμενον ἡξίου λαβεῖν, ἐπειδὴ δὲ τοῦτο μὲν νῦν οὐ
 ζητεῖται, ἀλλ' εἰ ἔστιν ὅλως ἕτερόν τι διάστημα παρὰ τὸ σωματικὸν διά-
 στημα, ὅπερ τίς ποτε εἴη τῶν σωμάτων, ἀξιοῖ δὲ ὁ Γαληνός ἐξελεθόντος τοῦ 45
 ὕδατος μὴ ἐπεισελθεῖν ἕτερον σῶμα, οὐ τοῦτο λέγει, ὡς σὺ φῆς, Θεμιστίε,
 30 ὅτι ‘ἔστω διάστημα κεχωρισμένον τῶν σωμάτων μεταξὺ τοῦ ἀμφορέως’,
 ἀλλ' ὅτι ‘μὴ εἰσίστω ἄλλο τι σῶμα ἐξελεθόντος τοῦ ὕδατος, καὶ οὕτως ἴδω-

1 ἢ om. K τούτω M δεδοσθαι μοι τῷ λόγῳ KM: πάλιν λέγω G: πάλιν λόγῳ λη-
 πτόν t 4 πάντων τῶν εἰδῶν M 5 γε om. Gt δὲ] δὴ K 6 μεταβαλεῖν K
 7 τὸ (ante ἀκόλουθον) M: τι τὸ K: τι Gt 8 δὴ om. M τὸν GKt: τὸ M 9 με-
 ταβάλλειν Gt πεσεῖν Gt 12 χαλκοῦν M πεσεῖν K 12. 13 ὁ θεμιστίος
 κἀκείνο Gt 13 κἀκείνου γὰρ G 14 τι σῶμα K 15 ὡς τὸ (ex ὡς τῷ)
 corr. M λέγει p. 270,9 16 ἐξαιρεθέντος Themistius (Simplic. p. 573,20)
 17 μένει τοίνυν KM: μὴδ' εἶναι G: συμβαίνει οὖν εἶναι t 18 ἢ om. G αὐτὸ M:
 τοῦτο GKt ὑποτίθεται KM: ὑποτίθεσθαι Gt: ὑποτίθεσθαι Spengel 20 πλάττεις K
 22 εὐήθης K: εὐήθης M παντὶ M 22. 23 εἰ μὲν γὰρ Gt 23 ὁμολογεῖ τὸ K
 24 τοῖς] τῆς t 25 ὑπέθετο K: ὑπεθέτο M: ὑπετίθετο G: ὑπερετίθετο t μηδὲν ἄλλο
 ἐκρυέντος τοῦ ὕδατος Gt 27 ἕτερόν om. Gt 29 τούτω K φῆς primitus M:
 φησὶ G ὡ θεμιστίε K 30 ἔστι K 31 μὴ εἰσὶ τῷ G τι om. M ὕδατος]
 διαστήματος G 31. p. 577,1 καὶ οὕτως—ὕδατος om. GK

μεν εἴ ἐστι τι μεταξύ ἢ μή· εἰ δὲ ὅλως οἶσι ὅτι ἐξεληθόντος τοῦ ὕδατος, οὐδὲν
 ἐὰν μὴ ὑποθώμεθα ἕτερόν τι εἰσὶν σῶμα, συμβαίνει εἶναι τι μεταξύ δια-
 στημα κεχωρισμένον, αὐτὸς τοῖς σαυτοῦ πτεροῖς ἤλως· εἶναι γὰρ λέγεις
 ἄλλο τι διάστημα μεταξύ, οὐδέποτε μέντοι τοῦτο κενὸν σώματος εἶναι, 50
 5 ὅπερ καὶ ἡμεῖς φάμεν· οὐδὲ γὰρ τοῦτο λέγομεν, ὅτι μένει ποτὲ τὸ δια-
 στημα τοῦτο κενὸν σώματος, ἀλλ' ὅτι ἐστὶ μὲν ἕτερον πάντων τῶν ἐμ-
 πιπτόντων σωμάτων, οὐδέποτε μέντοι κενὸν γίνεται σώματος, καὶ διὰ
 τοῦτο ἢ ἀντιμετάστασις τῶν σωμάτων καὶ ἢ τοῦ κενοῦ βία, ἵνα μὴ μείνη
 κενὸν σώματος τὸ τοπικὸν διάστημα.
 10 Ἰστέον δὲ ὅτι ἦν ὑποτίθεται ὑπόθεσιν ὁ Θεμιστίσιος, ὡς τινων λεγόν-
 των τοπικὸν διάστημα τοῦτο εἶναι, οἷόν ἐστι τὸ διάστημα τὸ σωματικὸν
 διόχα ποιητήτων, | παντελῶς ἔξω ἐστὶ τοῦ ἀληθοῦς λόγου· οὐδὲν γὰρ ἄλλο p1r
 ἐστὶ τὸ τοιοῦτον διάστημα ἢ σῶμα ἄποιον. εἰκότως οὖν ἔψεται τοῖς οὕτω
 λέγουσι τὰ τε ἄλλα ἄτοπα καὶ τὸ σῶμα χωρεῖν διὰ σώματος. ἡμεῖς δὲ
 15 οὐχ οὕτω φάμεν· οὐ γὰρ σῶμα εἶναι φάμεν τὸ διάστημα, ἀλλὰ χώραν
 σώματος καὶ διαστάσεις μόνας κενὰς ἐκτὸς πάσης οὐσίας καὶ ὕλης. καὶ
 ὑπάρχει γε πάντα τὰ κοινὰ ὁμολογήματα τοῦ τόπου τῷ τοιοῦτῃ τόπῳ· 5
 καὶ γὰρ ἴσος ἐστὶ μάλιστα τῷ ἐν τόπῳ οὐδὲν μᾶλλον ἢ τὸ πέρας τοῦ πε-
 ριέχοντος, καὶ ἀκίνητος, ὡς εἶπε, καὶ οὐδὲν ἐστὶ τοῦ πράγματος, καὶ χωρι-
 20 στός, καὶ ἐμπεριέχει δὲ τὸ ἐν τόπῳ οὐδὲν μᾶλλον ἢ τὸ πέρας τοῦ περιέ-
 χοντος. ὥσπερ γὰρ τὴν ἐπιφάνειαν τόπον λέγοντες περιέχειν αὐτὴν φάσι,
 καίτοι ἐφαρμόζει γε τῷ πέρατι τοῦ σώματος, οὕτω καὶ τὸ διάστημα ἐφαρ-
 μόζει τῷ σώματι, περιέχει δὲ τὸ σῶμα, διότι οὐ κενὸν ἐστὶ τὸ ἐγγινό-
 μενον ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ σῶμα τὸ ἐγγινόμενον ἐν τῷ κενῷ, ὥσπερ 10
 25 ἤδη εἶπον. εἰ μὲν γὰρ ἦν σωματικὸν διάστημα ὁ τόπος καὶ ἐγίνετο ἐν
 αὐτῷ σῶμά τι, χωρεῖν ἀνάγκη ἦν δι' ἀλλήλων τὰ διαστήματα, ἐπειδὴ δὲ
 καθ' αὐτὸν ὁ τόπος κενὸν ἐστίν, οὐκ ἂν εὐλόγως εἴποιέ τις χωρεῖν αὐτὸ
 διὰ τοῦ σώματος, ἀλλὰ τὸ σῶμα δι' αὐτοῦ χωρεῖν· πλήρωσις γὰρ μόνον
 γίνεται τοῦ σώματος ἐν αὐτῷ γενομένου, οὐ μέντοι χώρησις δι' ἀλλήλων.
 30 διὰ τοῦτο δὲ οὐδὲ τὸ μῆριον ἔσται καθ' αὐτὸ ἐν τόπῳ· εἰ μὲν γὰρ διηρεῖτο

1 οἶσι M: εἴη t 2 μὴ GKM: οὖν t ἕτερόν τι KM: ἕτερόν γε (γε μὴ t) (ἵt
 εἰσιών K τι μεταξύ εἶναι Gt 3 αὐτὸς τοῖς σαυτοῦ M: αὐτὸς τοῖς αὐτοῖς αὐτοῦ K:
 αὐτοῖς τοῖς αὐτοῦ G: ὥστε αὐτοῖς τοῖς σαυτοῦ t εἶναι γὰρ (γὰρ om. K) λέγεις GKM:
 λέγεις γὰρ εἶναι t 5 οὐ γὰρ M 7 κενὸν τοῦ σώματος γίνεται M 9 κενὸν KM:
 μὲν G: μόνον ἀνευ t 10 ἦν M 11 τὸ τοπικὸν Gt 12 παχυτήτων M 13 οὖν
 ἔψεται] συνέψεται G 14 διὰ τοῦ σώματος Gt 17 γε KM: om. G: δὲ t ὁμολο-
 γήματος compend. M 18 ἴσως K: ἴσον G τῷ t: τῶν (p. 551, 22. ad p. 565, 25 sq.?)
 KM: τὸ G 18. 19 οὐδὲν—περιέχοντος om. fortasse recte KM 18 οὐδὲν G: καὶ t
 18 et 20 μᾶλλον] exspectes ἤττον 19 ὡς om. K 19. 20 τοῦ—δὲ om. KM 20 οὐ-
 δὲν GKM: om. t 21 τόπου λέγοντος K 22 ἐφαρμόζεται (om. γε) K: ἐφαρμόζει τε M
 22. 23 ἐφαρμόζη Gt 23 οὐ τὸ κενὸν Gt 24 ἀλλὰ τῷ σῶμα t 25 μὲν (ἵt:
 μὴ KM 26 σῶμά τι scripsi: σώματι GKM: τῷ σώματι t 27 εὐλόγων M εἴποιέ
 GM: εἴποιεν K: εἴποι corrigit t, at cf. p. 590, 1 al. 28 τοῦ om. M 29 γινομένου t
 δι' ἀλλήλων τὰ διαστήματα M 30 δὲ οὐδὲ t: δὲ KM: οὐδὲ G μῆριον—διηρεῖτο
 om. G ἐν τόπῳ καθ' αὐτὸ et διαίρετο K

ὑπὸ τοῦ διαστήματος καὶ τὸ σῶμα τὸ χωρῆσαν ἐν αὐτῷ, ἀνάγκη ἦν ἐκά- p 1^r
 στου μέρους ἰδίᾳ περιγραφομένου καὶ ἑκαστὴν ἰδίᾳ ἐν τόπῳ εἶναι, εἰ δὲ 15
 μὴ διαιρεῖται τὸ σῶμα ὑπὸ τοῦ διαστήματος μηδὲ χωρεῖ τὸ διάστημα
 διὰ τοῦ σώματος, ποῖα ἀνάγκη εἶναι τὸ μέρος καθ' αὐτὸ ἐν τόπῳ;
 5 'Αλλ' ἐκεῖνο ἴσως ἀπορήσειέ τις πρὸς τὸν λόγον. ὁ ἦδη φθάσαντες
 εἵπομεν, ὅτι εἰ ὁ τόπος διάστημά ἐστιν ἄνευ οὐσίας πάσης καὶ ὕλης ἐν
 μόναις ταῖς διαστάσεσι τὸ εἶναι ἔχον, αἱ δὲ διαστάσεις τοῦ ποσοῦ, συμ-
 βήσεται τὸ ποσὸν χωριστὸν εἶναι ἄνευ οὐσίας. ἀλλ' ἀδύνατον· πᾶσαι γὰρ
 αἱ ἄλλαι κατηγορίαι ἐν τῇ οὐσίᾳ τὸ εἶναι ἔχουσιν. εἰ τοίνυν ἀδύνατον τὸ 20
 ποσὸν καθ' αὐτὸ ὑποστῆναι χωρὶς τῆς οὐσίας, ἀδύνατον εἶναι τὸ τοιοῦτον
 διάστημα. φημί οὖν ἐγὼ ὅτι μάλιστα μὲν οὐ ταῖς ἡμετέραις θέσεσιν
 ἀνάγκη τὴν τῶν πραγμάτων ἀκολουθεῖν φύσιν, ἀλλὰ τοῖς πράγμασι συμ-
 φῶνους εἶναι τὰς ἡμετέρας ὁμολογίας. οὐκ ἐπειδὴ τοίνυν οὕτω διωρισά-
 μεθα ὡς ἀδύνατον ποσὸν τι ὑποστῆναι ἄνευ οὐσίας, ἦδη που ἀνάγκη
 15 καὶ τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν οὕτως ἔχειν· εἰ γὰρ ἐπειδὴ πάντως
 ἐν ταῖς σώμασι μετὰ οὐσίας ὁρῶμεν τὸ ποσόν, διὰ τοῦτο καθ' αὐτὸ οὐκ 25
 ἂν ὑποστῆναι ἀποφαινόμεθα, ὥρα καὶ αὐτὰς τὰς οὐσίας μὴ αὐτοποστατους
 εἶναι λέγειν. πᾶσα γὰρ φυσικὴ οὐσία ποσοῦ τινος ὠρισμένου δεῖται εἰς τὸ
 εἶναι· ἀδύνατον γοῦν ἐν τῷ τυγχόντι μεγέθει τὸ τυχόν εἶδος ὑποστῆναι,
 20 ὡς ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ ταύτης τῆς πραγματείας ἐδείχθη, ἀλλὰ καὶ σὰρξ
 καὶ ἄνθρωπος καὶ ὕστου καὶ τὰ ἄλλα πάντα φυσικά εἶδη οὐκ ἂν ὑπο-
 σταίη μὴ ἐν τινι ὠρισμένῳ ποσῷ, ἀλλὰ τοῦ ποσοῦ, ἐν ᾧ πεφυ-
 κεν ἡ σὰρξ ὑφίστασθαι, φθαρέντος συνεφθάρη καὶ τὸ εἶδος. ταύτη οὖν 30
 εἵπομι ἂν τὰ φυσικά εἶδη ὡς ἐν ὑποκειμένῳ τῷ ποσῷ τὸ εἶναι ἔχειν.
 25 καὶ τί δεῖ περὶ τοῦ ποσοῦ λέγειν; οὐδὲν γὰρ τῶν φυσικῶν εἰδῶν ἄνευ
 ὕλης ὑποστῆναι δύναται· ἂν· πάντα οὖν συμβεβηκότα ἂν εἴη τῇ ὕλῃ.
 ταῦτα μὲν οὖν ὅπως ἔχει, μακροῦ ἂν καὶ λόγου δέοι καὶ χρόνου πρὸς
 τὸ γῶναι, ὅπερ δὲ εἶπον ἐξ ἀρχῆς, καὶ νῦν λέγω, ὅτι ἡ δεξιότατος
 ὅτι οὐκ ἔστι τὸ τοιοῦτον διάστημα καὶ λυέτωσαν τὰ παρ' ἡμῶν δεδειγ- 35
 30 μένα, ἦ, ἔστ' ἂν ἐκεῖνα μένωσιν, οὐκ ἀναιρήσομεν τὴν τῶν πραγμάτων
 φύσιν, ἐπειδὴ τισὶν οὕτως ἔδοξεν ἀποφύνασθαι, ὡς ἀδύνατον τὸ ποσὸν καθ'
 αὐτὸ ὑποστῆναι. ἔπειτα δὲ καὶ ἐκεῖνο ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι πᾶσαι αἱ κατηγορίαι

1 καὶ om. Gt prius τὸ om. G χωρῆσαι K ἦν] ἡ G 2 ἰδ(α) (altero loco)
 KM: ἦδη G: ἦδη καθ' αὐτὸ t 4 ποῖα K 5 ἐκεῖνω K ἀπορήσειέν K: ἀπορήσειεν
 ἂν t, cf. ad p. 16,10 6 GKM: ὅν t ἦδη p. 561,25 7 ταῖς om. Gt ἔχον t:
 ἔχων GKM 8 ἀλλὰ t 10 χωρὶς KM: χωριστὸν Gt 14 ὡς] εἰς G 15 εἰ γὰρ KM:
 σκόπει δὲ καὶ οὕτως· εἰ Gt 16 τῆς οὐσίας Gt 17 ὑποφαινόμεθα KM ὥρα Gt:
 ὅρα M: ὅρα K 18 ante ποσοῦ addunt πάντως Gt 19 γοῦν GM: γοῦν γὰρ K:
 οὖν t 20 πρώτῳ λόγῳ c. 4 p. 187^b13 sqq. 23 ταύτης G 24 ἦδη K
 τὸ ποσόν K ἔχον M 25 δεῖ] δὲ K 26 δύναται ἂν K post ὕλη addunt
 ὥστε μάλλον αὐτοποστατον τὸ ποσόν ἢ τὰ οὐσιώδη τῶν εἰδῶν Gt 27 ὅπως KM:
 ὡς Gt ἔχον G καὶ λόγου δέοι KM: καὶ δέοι λόγου G: δέοι καὶ λόγου t
 29 τὸ om. Gt ὕμων K 31 οὕτως M ἔδοξεν οὕτως Gt 32 p. 579,1 ἔπειτα
 —ὑφεστήκασιν om. G

οὐκ ἄνευ τῆς πρὸς ἀλλήλας συμπλοκῆς ὑφεστήκασιν· οὐ γὰρ ἔστιν εὐρεῖν p 1^r
 μίαν κατηγορίαν ἄνευ τῆς τῶν ἄλλων συμπλοκῆς ὑφεστῶσαν, οὐδὲ αὐτὴν 41
 τὴν οὐσίαν ἥτις καὶ καθ' αὐτὴν ὑποστῆναι δύνασθαι λέγεται. καὶ ἡ ὕλη
 γοῦν καὶ τὸ δεύτερον ὑποκείμενον, λέγω δὴ τὸ τριχῇ διαστατὸν καὶ
 5 ἄποιον σῶμα, ὅσον ἐφ' ἑαυτῇ δυνάμενον καθ' αὐτὸ ὑποστῆναι, ὅμως οὐχ
 ὑφέστηκεν οὐδέποτε ἄνευ ποιότητων. καὶ τὸ τοπικὸν οὖν διάστημα, εἰ καὶ
 ὅσον ἐφ' ἑαυτῇ ἡδύνατο ὑποστῆναι ἂν καθ' αὐτό (τί γὰρ ἐκώλυε χώραν 45
 εἶναι κενὴν σώματος, ὥσπερ ἐλέγομεν, εἰ τὸν ἀμφορέα ἐπινοήσομεν μηδὲν
 ἐντὸς περιέχοντα σῶμα;), ἀλλ' οὖν οὐδέποτε μένει κενὸν σώματος αὐτὸ καθ'
 10 αὐτό, ἀλλ' ὥσπερ ἐπὶ τῆς ὕλης φθαρέντος τοῦ εἶδους ἄλλο εὐθὺς ἐπι-
 γίνεταί, οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τούτου ἡ ἀντιμετάστασις τῶν σωμάτων οὐδέποτε
 τὴν χώραν καταλιμπάνει κενήν, ἀλλ' ἄμα ἄλλο μὲν ἔξεισι σῶμα, ἕτερον
 δὲ ἀντεμπίπτει. καὶ ταύτῃ οὐδέποτε ἄνευ οὐσίας οὐδὲ τὸ τοιοῦτον πρὸς
 ἔστιν εὐρεῖν. καὶ μήποτε ἡ τοῦ κενοῦ βία αὕτη ἐστὶ, τὸ μὴ χωρισθῆναι 50
 15 ποτε τὸ τοιοῦτον πρὸς τῆς οὐσίας. ὥστε ταύτῃ σφίζοιτ' ἂν καὶ τὸ δο-
 κοῦν ὡμολογημένον εἶναι διὰ τὸν συνεθισμὸν τοῦ συνεχῶς τοῦτο λέγεσθαι,
 λέγω δὴ τὸ μὴ ἂν τὸ πρὸς ὑποστῆναι καθ' αὐτὸ ἄνευ οὐσίας· οὐδέποτε
 γὰρ ἐνδέχεται εἶναι τὸ κενὸν χωριστὸν σώματος.

Ἀλλὰ γὰρ οὕτω πάντα τὰ ὑπάρχοντα τῇ τόπῳ καὶ τῇ τοιούτῳ τόπῳ
 20 ἐδείξαμεν ὑπάρχοντα, λέγω δὴ τὸ διωρίσθαι ἐν τῇ καθόλου τόπῳ τὸ ἄνω
 καὶ τὸ κάτω. καὶ γὰρ ἀπορήσειεν ἂν τις εἰκότως τῇ Ἀριστοτελικῇ συνι- p 1^v
 στάμενος δόγματι, ὅτι εἰ τόπος ἐστὶ τῶν τε βαρέων καὶ κούφων σωμάτων
 τὸ ἀπειλημμένον ἐντὸς τῆς κοίτης ἐπιφανείας τῆς σεληνιακῆς σφαίρας κενὸν
 τριχῇ διαστατόν, ὥς ἂν αὐτοὶ φαίητε, φέρεται δὲ φύσει τὰ μὲν κοῦφα
 25 ἐπὶ τὸν ἄνω τόπον τὰ δὲ βαρέα ἐπὶ τὸν κάτω, πῶς ἀφοριεῖς τοῦ διαστή-
 ματος τούτου τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω; μέχρι γὰρ τίνος τὸ μὲν ἄνω ὀρίσεις, 5
 τὸ δὲ κάτω; καὶ εἰ δεῖ τὸν τόπον τινὰ φυσικὴν δύναμιν ἔχειν, καθ' ἣν
 τὰ κοῦφα τε καὶ βαρέα τῶν ἰδίων ἐφιέμενα τόπων ἕκαστον ὑπὸ τῆς φυ-

1 ἄλληλα M ὑφεστήκασιν Kt: συμπεφύκασιν M 1. 2 οὐ γὰρ ἔστιν εὐρεῖν (εὐρεῖν om. K)
 μίαν (ian, sic, K) — ὑφεστῶσαν KM: καὶ τὸν τόπον τοίνυν καθ' αὐτὸν ὑποστῆναι οὐ (haec omnia
 addidit t: om. (i) τῶν ἐνδεχομένων ἐστὶ· τῶν πρὸς τι γὰρ ὁ τόπος καὶ τὸ ἐν τόπῳ, καὶ
 οὐδέτερον τοῦ λοιποῦ χωρὶς εἶναι δύναται· ὥστε τῇ μὲν ἰδίῳ λόγῳ, χωριστός ἐστι τῶν σω-
 μάτων ὁ τόπος. κατ' ἐνέργειαν δὲ οὐδέποτε ἐστὶ χωρὶς σωμάτων. καὶ τί λέγω περὶ τοῦ πο-
 σοῦ, ὅπου γε οὐδὲ μία (οὐδεμία t) κατηγορία χωρὶς τῆς τῶν λοιπῶν, ἢ πασῶν ἢ τινῶν ὑφέ-
 στηκε συμπλοκῆς Gt 2. 3 αὐτὴν τὴν οὐσίαν KM: αὕτη ἡ οὐσία Gt 3 δύναι
 (sic) K 4 γοῦν ἡ καὶ Gt 6 τὸ om. K 7 οἶον G ἑαυτὸ K ἡδύ-
 νατο ὑποστῆναι ἂν M: ὑποστῆναι ἂν (om. ἡδύνατο) K: ὑποστῆναι ἡδύνατο δαί (ἡδύναιτ' ἂν,
 sic, t) Gt ἑαυτὸ M 8 λέγομεν t ἐπινοήσωμεν K 9 οὖν] οὐ K
 9. 10 καὶ αὐτὸ καθ' αὐτό Gt 10 φθαρέντος τοῦ KM: τοῦ μὲν φθαρέντος τοῦ G: ἐνὸς
 φθαρέντος t 12 ἄμα om. G: ἄμ' t ἔξεισι Mt: ἔξει K: ἐξήκει G 14 ἡ KM: καὶ
 ἡ Gt αὕτη M 15 τοιοῦτο G 19 οὕτω G καὶ τῇ τοιούτῳ τόπῳ om. KM
 20 ante λέγω addit ἐν δὲ τι λείπεται μόνον t τὸ] τῷ G διορίσασθαι Gt 22 ὅτι
 om. G τε om. Mt 23 ἐντὸς om. G 24. p. 597, 4 τριχῇ—εἰπὼν δὲ nulla indi-
 cata lacuna om. K 26 τινός M ὀρίσεις M: ὀριεῖς Gt 27 καὶ τίνα (om. εἰ δεῖ
 τὸν τόπον et φυσικὴν) M 28 ἐφιέμενα M τῆς om. G

σικῆς ὁρμῆς ἐπὶ τὸν οἰκεῖον φέρεται, τὸ δὲ τοιοῦτον διάστημα κενὸν τῷ p¹
 ἰδίῳ λόγῳ ὑπάρχον οὐδεμίαν δύναμιν ἔχειν οἷόν τε, τίνι λόγῳ τὰ μὲν ἐπὶ
 τὸδε αὐτοῦ τὸ μέρος φυσικῶς ὁρμᾷ, τὰ δὲ ἐπὶ τὸ ἕτερον; εἰ τοίνυν μά-
 λιστα πάντων δεῖ ὑπάρχειν τῷ τόπῳ τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, τῷ δὲ τοιούτῳ
 5 τόπῳ οὐκ ἂν ὑπάρξοι, μόνῳ δὲ τῷ πέρατι τοῦ περιέχοντος καθὼς περιέχει 10
 τὸ περιεχόμενον, ὥς Ἀριστοτέλης τὸν τόπον ὠρίσατο, οὗτος ἂν εἴη κυρίως
 τόπος. ἐπεὶ γὰρ τὰ κρείττονά τε καὶ ἀνωτέρω εἶδους λόγον ἔχει πρὸς τὰ
 καταδεέστερα, ἐκείνων δηλονότι ὕλης ἐχόντων πρὸς αὐτὰ λόγον, ἐφίεται
 10 δὲ ἡ ὕλη τοῦ εἶδους, ὥς θῆλυ ἄρρενος καὶ ὥς αἰσχροῦ καλοῦ (ἕκαστον
 γὰρ τοῦ εἶναι ἐφίεται, ἔστι δὲ ἕκαστον ὅτε ἀπειλήφῃ τὴν οἰκειάν τελειό-
 τητα, τοῦτο δὲ ἔστι τὸ εἶδος), εἰκότως τὸ μὲν πῦρ τοῦ κατὰ φύσιν αὐτοῦ
 τόπου ἐφίεται, τουτέστι περιέχεσθαι ὑπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σώματος τῆς 15
 σεληνιακῆς σφαίρας, ἵνα κοσμηθῇ ὑπ' αὐτοῦ καὶ οἷον εἰδοποιῇται (κοσμεῖ-
 ται δὲ ὑπ' αὐτοῦ καὶ τελειοῦται τῷ τὸ μὲν ποιεῖν τὸ δὲ πάσχειν, ποιεῖ
 15 δὲ καὶ πάσχει οὐκ ἄλλως ἢ τῷ ἄπτεσθαι), ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ ἀῆρ ἐφίε-
 ται τοῦ ὑπὸ τῆς τοῦ πυρὸς περιέχεσθαι σφαίρας, καὶ οὕτω μέχρι τῶν
 ἐσχάτων.

Ἀλλὰ καὶ πρὸς ταῦτα εὐκολος ἡ ἀπάντησις· τὰ αὐτὰ γὰρ καὶ τῷ
 Ἀριστοτελικῷ λόγῳ οὐδὲν ἤττον συμβαίνει. εἰ γὰρ πέρας τοῦ περιέχοντος
 20 ἔστιν ὁ τόπος, τὰ δὲ περιεχόμενα ἄλλα ὑπὸ ἄλλης ἐπιφανείας τοῦ ἀέρος 20
 ἢ τοῦ ὕδατος περιέχεται, ὥς ἂν ἕκαστον ἔχῃ μεγέθους ἢ σμικρότητος, λε-
 γέτωσαν ἡμῖν μέχρι τίνος τὸν κάτω τόπον ὀρίσομεν. εἰ γὰρ ὄρη τινὰ διὰ
 μεγέθους ὑπερβολὴν σχεδὸν ἐγγίζει τῇ σεληνιακῇ σφαίρᾳ, ὥς καὶ διὰ
 τοῦτο Σεληναῖα καλεῖσθαι, εἰ ταῦτα νοήσομεν μὴ συνεχῆ ὄντα τῇ γῇ ἀλλὰ
 25 διηρημένα, πότερον ἐν τῷ ἄνω τόπῳ λεχθήσεται ἢ ἐν τῷ κάτω; καὶ τί
 λέγω ταῦτα; οἱ ἐπάνω τούτων ἐπικείμενοι λίθοι, ἢ τὰ περὶ τὸ κέντρον
 τοῦ παντός ἢ γῆς μέρη τινὰ διηρημένα τοῦ ὕλου ἢ ὕδατος, ἄρα ἐν τῷ 25
 κάτω τόπῳ εἰσὶν; οὐκοῦν ὁ ὑπὸ τὰ ὄρη ἐκεῖνα ἀῆρ ἐν τῷ παρὰ φύσιν
 ἂν εἴη τόπῳ κατωτέρῳ ὑπάρχων τῶν βαρέων σωμάτων. κἄν μὴ διηρη-
 30 μένα δὲ ἐπινοηθεῖ τὰ ὑψηλότερα τῶν ὄρων, ἀλλ', ὥσπερ εἰσὶ, συνεχῆ τῇ
 ὅλῃ γῇ, πότερον τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἀέρος, τὴν περιέχουσαν τὰς κορυφὰς
 αὐτῶν, μῦρον φήσομεν τοῦ κάτω τόπου ἢ οὐ; καὶ τοῦτο μέχρι πόσου;
 τὰ αὐτὰ καὶ περὶ τοῦ ἄνω τόπου ἐροῦμεν· ποῖον γὰρ ἐρεῖς τὸν ἄνω
 τόπον; πότερον τὴν κοίλην ἐπιφάνειαν τῆς σεληνιακῆς σφαίρας; ἀλλ'

1 τοιοῦτο G 2 τίνι Mt: τῷ G καὶ τὰ μὲν G 3 τὸ (ante ἕτερον) M:
 om. Gt 3. 4 μάλιστα πάντων M: κἂν τὰ μάλιστα Gt 5 post περιέχοντος iterat
 ὑπάρξοι t περιέχοι G 6. 7 οὗτος — τε om. G 7 εἶδους Mt: διδοῦς G: δὲ εἶδους
 corr. G² 8 ἔχοντα primitus M 9 τοῦ om. G ἄρρενος M alterum ὥς om. G
 10 ἀπειλήφει G 11 αὐτοῦ (sic) Mt: om. G 13 ἥδη ποιῇται M 19 εἰ γὰρ πέρας iterat
 incipiente nova pagina M 19. 20 τοῦ περιέχοντος ἔστιν M: ἔστι τοῦ περιέχοντος Gt
 22 διὰ M: om. Gt, qui mox ὑπερβολῇ 25 post τόπῳ addit ὄντα t δειχθήσεται G
 27 ἄρα M 28 ὑπὸ Gt: ἐπὶ M 29 μὴ G²Mt: om. G 30 ἐπὶνο M ὑψηλότερα
 (sic) M: ὑψηλότατα Gt 31 πρότερον primitus G 32 πόσου Mt: τόσούτου G

www.libtool.com.cn

εἰ αὕτη μόνον εἶη ὁ ἄνω τόπος, καὶ τὰ ὑπὸ ταύτης προσεχῶς περιεχό- p 1^v
μενα, ταῦτα μόνον ἐν τῷ ἄνω ἐστὶ τόπων, οὐκ ἂν εἶη ὁ ἄλλος ἐν τῷ ἄνω 1^v
τόπων, ἐπεὶ μὴ ὑπὸ ταύτης προσεχῶς περιέχεται, ἀλλ' ὑπὸ τῆς τοῦ πυρός.
ἀλλ' εἰ καὶ αὕτη ἄνω εἶη, δύο εἶδη ἂν εἶη τοῦ ἄνω τόπου. καὶ περὶ τοῦ
5 κάτω δὲ ὁ αὐτὸς λόγος ἐπὶ τῆς γῆς σκοποῦνται καὶ τοῦ ὕδατος. καὶ
τίς ἂν εἶη ἡ διαφορὰ τοῦ τε ἄνω τόπου πρὸς ἑαυτὸν καὶ ἐπὶ τοῦ κάτω;
ὅτι μὲν αἱ αὐταὶ ἀπορίαι οὐδὲν ἤττον καὶ τούτῳ ἔπονται τῷ λόγῳ,
σαφὲς ἐντεῦθεν, ὡς δὲ τὸ ἀληθὲς ἔχει, γνοίης ἂν οὕτως. κυρίως μὲν 35
οὐδ' ἂν εἶη ἐν τῷ παντὶ κατὰ φύσιν τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, ἀλλ' ὡς αὐ-
10 τὸς φησιν ἐν ἐτέροις, τὸ κύκλῳ καὶ τὸ πέραν. εἰ δὲ καὶ φήσομεν ἄνω
μὲν τὸ πέραν, κάτω δὲ τὸ μέσον, ἔσται κάτω μὲν τόπος ὁ ἀπειλημμένος
ὑπὸ τῶν βαρέων σωμάτων, ἄνω δὲ ὁ ὑπὸ τῶν κοίφων· τὰ γὰρ ἐπανι-
στάμενα τῶν ὀρῶν βία ὑπερανέχει τὸ ὅλον. βία δὲ λέγω, διότι εἰ καὶ
συνεχῇ ἐστὶ τῇ ὅλῃ γῇ, ἀλλ' οὐ πανταχόθεν αὐτῇ συνάπτει· ἔοικε γάρ
15 τοῖς λίθοις τοῖς ἐπιτιθεμένοις ἀλλήλοις ἐν ταῖς οἰκοδομίαις. τὴν δὲ παρὰ 40
φύσιν αὐτῶν θέσιν ὀηλοῦσιν ἱκανῶς αἱ ἀπορρήξεις αὐτῶν· ἀπορραγέντα
γάρ, ὡς δὴ παρὰ φύσιν ὄντα, φέρεται ἐπὶ τὸν οἰκεῖον καὶ κατὰ φύσιν τό-
πον. τὸ δὲ λέγειν δύναμιν τινα ἔχειν αὐτὸν καθ' αὐτὸν τὸν τόπον γε-
λοῖον πάντοτε· οὐ γὰρ ἐπιφανείας ἐπιέμενα φέρεται ἐπὶ τοὺς οἰκεῖους τόπους
20 ἕκαστα, ἀλλὰ τῆς τάξεως ἐπιέμενα, ἧς παρὰ τοῦ δημιουργοῦ τετυχήκα-
σιν. ἐπεὶ οὖν τὴν ἐσχάτην μὲν τάξιν ἡ γῆ εἴληφεν, ὥστε πᾶσιν ὑφίστα- 45
σθαι, δευτέραν δὲ τὸ ὕδωρ, καὶ τρίτην καὶ τετάρτην δὲ τὸ αἶθρ καὶ τὸ πῦρ,
εἰκότως, ὅταν ταύτης τῆς τάξεως παρασαλευθῇ τι καὶ τὸ πεφυκὸς ἄλλῳ
ἐπιπολάξῃ ὑπὸ τινος βίας μὴ ἐπιπολάξῃ αὐτῇ ἀλλ' ὑφίστηται, τῆς τάξεως
25 ἧς ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ ἔλαχεν ἐπιέμενα κινεῖται ἐπὶ τοσοῦτον, ἕως ἂν ἐν
ταύτῃ γένηται. φέρεται οὖν ἐπὶ τὸ ἄνω τὰ κοῦφα, οὐχ ἀπλῶς ἀπτεσθαι
τῆς ἐπιφανείας τοῦ περιέχοντος ἐπιέμενα, ἀλλὰ τῆς τάξεως ἣν ὁ δημιουρ- 50
γὸς αὐτοῖς ἐπένειμε· τότε γὰρ μάλιστα τὸ εἶναι ἔχουσι, καὶ τὴν ἑαυτῶν
τότε ἔχουσι τελειότητα. οὐχ ὁ τόπος οὖν ἔχει τὴν δύναμιν τοῦ φέρεσθαι
30 τὰ σώματα ἐπὶ τοὺς οἰκεῖους τόπους, ἀλλὰ τὰ σώματα ἑφесιν ἔχει τοῦ
τὴν αὐτῶν φυλάττειν τάξιν.

Τεσσαρῶν οὖν ὄντων τῶν στοιχείων, καὶ δύο μὲν κοίφων δύο δὲ βα-
ρέων, | ἐγὼ μὲν, εἴ γε δεῖ ὅλως ἀφορίζεσθαι, φημί ἄνω μὲν τόπον εἶναι τὸ p 2^r
μόριον τοῦ διαστήματος τὸ ἀπειληφὸς τὰ κοῦφα σώματα, κάτω δὲ τὸ

1 αὕτη M: αὐτή Gt 2 δ' ἐστὶ M 3 τῆς om. G 4 αὕτη μόνον ἄνω G 6 ἡ M:
om. Gt 7 μὲν M: μὲν οὖν Gt 9 οὐδ' GM: οὐκ t τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω κατὰ φύσιν Gt
10 ἐν ἐτέροις] cf. De Caelo Δ 1 p. 308*17 sqq.? Simplic. p. 605,19 11 ἔσται μὲν κάτω τό-
πος ὅλος ἀπειλημμένος M: ἐπαναστήματα Gt 13 ὑπεράνω ἔχει τοῦ
ὅλου G 18. 19 πάντοτε γελοῖον Gt 19 γὰρ διὰ τὰς ἐπιφανείας (om. ἐπιέμενα) G 20 ἀλλὰ
τῆς τάξεως ἐπιέμενα M: οὐδὲ γὰρ τῆς περιεχούσης ἐπιφανείας ἐφέται τὰ βαρέα· ἀλλὰ τῆς ἐπὶ
τὸ κέντρον ῥοπῆς· ἐφέται οὖν ἕκαστα τῆς τάξεως Gt 24 αὐτὸ primitus M ὑφίστηται
M: ἀφίστηται Gt 25 ἐπιέμενα ταύτης t 28 ἀπένειμε Gt καὶ M: καὶ γὰρ Gt
29 ἔχουσι Mt: ἔσται G 30 ἀλλ' αὐτὰ τὰ fort. recte Gt, qui mox ἔχει ἑφесιν 31 αὐτῶν
(sic) M: ἑαυτῶν Gt 33 τὸν τόπον M 34 κοῦφα corr. superscr. G²: κάτω G

ἀπειληφός, τὰ βαρέα, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης οὐκ ἂν ἔχειν λέγειν τίς ἐστι κυ- p 2^r
ρίως ὁ ἄνω τόπος καὶ τίς ἐστὶν ὁ κάτω. εἰ γὰρ ὁ μὲν ἄνω τῶν κοῦφων
ἐστὶν ὁ δὲ κάτω τῶν βαρέων, καὶ ἐστὶν ὁ ἄνω τόπος τὸ πέρασ τοῦ
περιέχοντος, τοῦτο δὲ ἐστὶν ἡ κοίλη ἐπιφάνεια τῆς σεληνιακῆς σφαίρας,
5 αὕτη δὲ τὸ πῦρ μόνον προσεχῶς περιέχει, οὐκ ἂν εἴη ἄνω ὁ ἀήρ, ἢ δύο 5
εἶδη τοῦ ἄνω τόπου. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ κάτω. εἰ δὲ καὶ τὰς ἐντὸς
τῆς ἀπλανοῦς σφαίρας ἐν τόπῳ βούλεται εἶναι, ἐν τῷ τόπῳ δὲ πάντως τὸ
ἄνω ἐστὶ καὶ τὸ κάτω, ἔσται τὸ μὲν ἄνω τὸ δὲ κάτω, τὸ μὲν βαρὺ τὸ δὲ
κοῦφον, ὅπερ οὐ βούλεται. ὥστε οὐ πάντως εἰς τὸ ἄνω καὶ εἰς τὸ κάτω
10 τὸν τόπον ἀνάγκη διαιρεῖν, οὐδὲ κατὰ τὰ αὐτῶν δοκοῦντα. πῶς δὲ οὐχὶ
καὶ τὸ αὐτὸ περιέχον τε εἴη καὶ περιεχόμενον; καὶ γὰρ ἡ θαλάσσια, εἴ γε
ἐν τόπῳ ἐστί, περιέχεται ἂν ὑπὸ τῆς ἀνεχούσης αὐτὴν ἐπιφανείας, τῆς 10
γῆς δηλονότι μετὰ τοῦ ἐπιπολάζοντος αὐτῇ ἀέρος. ὁμοίως δέ, εἴπερ ἐστὶ
καὶ ἡ γῆ ὅλη ἐν τόπῳ καθ' ὅλην ἑαυτήν, περιέχεται ἂν κατὰ τι μῶριον
15 ἑαυτῆς ὑπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος τῆς πρὸς τῷ πυθμένι τῆς θαλάσσης.
ὥστε καὶ ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς τόπος τοῦ ὕδατος, καὶ ἡ τοῦ ὕδατος τόπος
τῆς γῆς, καὶ τὸ αὐτὸ καθὼς περιέχεται κατὰ τοῦτο καὶ περιέχει. τούτων
δὲ οὐδὲν ἔπεται τοῖς τὸ διάστημα τὸν τόπον εἶναι λέγουσιν.

Ἄλλὰ πάλιν ἐπαποροῦσι τῷ λόγῳ, καὶ φασιν ὅτι εἰ ἢ τι τοιοῦτον 15
20 διάστημα κενὸν τῷ ἰδίῳ λόγῳ τὸ δεξιόμενον τὰ σώματα, ἀνάγκη τοῦτο καὶ
ἄπειρον εἶναι· οὐδὲ γὰρ ἔξει τι πέρασ. τὸ γὰρ πέρασ τῶν τριχῇ διαστατῶν
ἐπιφανεία ἐστὶ, τίς δὲ ἂν εἴη τοῦ τοιούτου διαστήματος ἐπιφάνεια τῆς
ἐπιφανείας ἐν σώμασιν ὑφεστώσης; ὥστε εἰ καὶ κεχώρηκε δι' αὐτοῦ ἡ
πᾶσα τοῦ οὐρανοῦ σωματότης μέχρι τῆς ἐξωτάτης ἐπιφανείας, πέρασ δὲ
25 τούτου εἶναι οὐκ ἐνδέχεται, ἀνάγκη κεχύσθαι αὐτὸ ἔξω τοῦ οὐρανοῦ
ἐπ' ἄπειρον, ὅπερ καὶ αὐτὸ μὲν καθ' ἑαυτὸ ἄλογον, ἐλήλεκται δὲ
καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἰκανῶς καὶ ἐν ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ καὶ ἐν τῇ 30
Περὶ οὐρανοῦ. ἐγὼ δὲ οὐκ οἶδα ὅπως καὶ τὸ πιθανὸν ἔχειν δόξῃ ἢ τοι-
αύτῃ ἀπορία. πρῶτον μὲν γάρ, ὥσπερ τριχῇ διαστατὸν τὸ τοιοῦτον ἐν-
30 νοεῖν ἐνδέχεται, οὕτω καὶ ἐπιφάνειαν ἀνάλογον τούτῳ, ἔπειτα εἰ καὶ ἐπι-
φάνειαν ἀνάλογον αὐτῇ μὴ οἶόν τε ἦν ἐπινοῆσαι, οὐ διὰ τοῦτο ἀνάγκη
καὶ ἐπ' ἄπειρον ἐκτείνεσθαι τὸ κενόν· ἐπειδὴ γὰρ τόπος τῶν σωμάτων
ὑπέστη, τοσοῦτον μὲν ὑπέστη ὅσον οἶόν τε ἦν χωρῆσαι τὰ κοσμικὰ σώ-
ματα, συμπερατοῦται δὲ τοῖς τῶν σωμάτων πέρασιν. ὥσπερ γάρ, εἰ τὸ 25

1 ὁ δὲ Mt: ὁ μὲν οὖν G λέγειν om. M 2 γὰρ Gt: γε M 3 ἐστὶν om. Gt, qui
mox βαρέων ἐστὶ 6. 10 εἰ δὲ—δοκοῦντα om. M 14 ὅλη καθ' ὅλην ἑαυτήν ἐν τόπῳ Gt
16 ἡ τοῦ] ὁ τοῦ M 19 ἀλλὰ γὰρ πάλιν G ἡ M: εἴη Gt τοιοῦτο G 20 δε-
ξάμενον G 22 ἐπιφάνειά ἐστι—ἐπιφάνεια M: ἐπιφάνειαν G: ἐπιφάνεια· πέρασ δὲ αὐτὸ οὐχ

ἔξει ἐπιφάνειαν t τῆς Gt: τῆς δὲ M, qui mox σώμ. 23 καὶ κεχώρηκε M: καὶχώρηκε
primitus G: κεχώρηκε corr. G et t 25 τούτου M: τοῦτο Gt 26 ἐλόγον G
27 καὶ (ante ὑπὸ) M: om. Gt καὶ ἐν ταύτῃ κτλ.] cf. ad p. 409,3 28 δόξῃ GM:
δόξει t: num δόξοι? 29 ἀπορία] πραγματεία G τὸ om. G 30 τούτων G
31 αὐτῇ] οὕτω G 32 ἐπειδὴ Mt: ἐπεὶ G ὁ τόπος Gt 33 οἶόν om. M

www.libtool.com.cn

μεταξὺ τοῦ ἀμφορέως κενὸν ἐπινοηθεῖν, ἐμβληθῶσι δὲ διάφορα σώματα p 2^r
 ἐν τῷ ἀμφορεῖ μὴ συνεχῇ μὲν πρὸς ἀλλήλα ἀπτόμενα δέ, ὡς ἔκαστον
 μέρος τι τοῦ ἐντὸς τόπου καταλαβεῖν, ἕκαστον μὲν ἀνάγκη τῶν μορίων τοῦ
 κενοῦ συμπερατοῦσθαι τῷ δεχθέντι σώματι, καὶ τὸ ὅλον δὲ κενὸν μέχρι
 5 τῆς τοῦ ἀμφορέως κοίτης ἐπιφανείας περατοῦσθαι πάντων τῶν ἐντὸς
 σωμάτων μέχρις αὐτῆς περατουμένων, οὕτω καὶ ἐν τῷ παντὶ ἐκά-
 στη μὲν τῶν ἐντὸς σφαιρῶν μῆριον τοῦ κενοῦ πεπερασμένον ἀπειλήψε, τὸ 30
 δὲ πᾶν τῷ παντὶ κόσμῳ συμπερατοῦται πέρας ἔχον οὐ μόνον τὸ ἴδιον·
 οὐ γὰρ ἀδύνατον καὶ τούτου ἐπιφάνειαν ἐπινοεῖν, ὥσπερ καὶ τοῦ ἐναπολαμ-
 10 βάνοντος μορίου τῶν ἐντὸς σωμάτων ἔστι τι πάντως πέρας, καὶ αὐτὴν δὲ
 ὅπερ εἶπον τὴν τοῦ ἐξωτάτω σώματος ἐπιφάνειαν ἅμα οὖσαν τῷ αὐτοῦ
 πέρατι.

Ἄλλὰ γὰρ ταῦτα ἡμῶν τοῖς παρὰ τοῦ Ἀριστοτέλους περὶ τοῦ
 τόπου εἰρημένους ἀντιλεγόντων ἔλεγεν ὁ φιλόσοφος ἀπολογούμενος, ὡς
 15 ὅτι φυσικὸς ὢν ὁ Ἀριστοτέλης περὶ τούτων ποιεῖται τὸν λόγον τῶν πραγ- 35
 μάτων, ὅσα καὶ ἔστι καὶ διοικεῖται ὑπὸ φύσεως, ἔστι δὲ ἡ φύσις ἀρχὴ
 κινήσεως καὶ ἡρεμίας, ὥστε εἰ τοῦτό ἐστιν ἡ φύσις, ὅσα ἄρα φυσικὰ
 ἐστὶ τῶν πραγμάτων, ταῦτα ἐν αὐτοῖς ἀρχὴν ἔχει κινήσεως καὶ ἡρεμίας·
 ὅσα οὖν οὐκ ἔχει ἐν αὐτοῖς ἀρχὴν κινήσεως καὶ ἡρεμίας, ταῦτα οὐδὲ
 20 φυσικὰ ἐστὶν, ὥστε οὐδὲ διαλέξεται περὶ τούτων ὁ φυσικολόγος. τὸ οὖν
 διάστημα τὸ τοιοῦτον, οὐδεμίαν ἔχον ἐν ἑαυτῇ ἀρχὴν κινήσεως καὶ ἡρε-
 μίας (οὐδὲ γὰρ αὖξεται οὐδὲ ἀλλοιοῦται οὐδὲ κατὰ τρόπον κινεῖται· οὐδὲ 40
 γὰρ γίνεται καὶ φθιρεύεται), οὐδὲ φυσικὸν ἂν εἴη. τοῦ οὖν λόγου ὄντος
 τῷ Ἀριστοτέλει περὶ τῶν φυσικῶν πραγμάτων, ζητεῖ νῦν τί ποτὲ ἐστὶν ὁ
 25 τῶν φυσικῶν πραγμάτων τύπος φυσικὸς ὢν ὁληρότης καὶ αὐτῆς. εἰκότως
 οὖν τὸ μὲν τοιοῦτον διάστημα οὐ φησι τρόπον εἶναι τῶν φυσικῶν σωμάτων
 εἴτε ἔστιν εἴτε μὴ (οὐδὲ γὰρ ἐστὶ φυσικόν), μόνον δὲ εὐρίσκει ἐν τοῖς
 φυσικοῖς ὄντα τρόπον τοῖς σώμασι φυσικὸν τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος καθὼ
 περιέχει τὸ περιεχόμενον.

30 Ἐγὼ δὲ πρὸς ταῦτα φημι, ὅτι εἰ μὲν τῷ ὄντι μηδὲνα λόγον ἐποιεῖτο 45
 ὁ Ἀριστοτέλης· εἴτε ἔστιν εἴτε μὴ τοιοῦτόν τι διάστημα, μόνον δὲ δεικνύειν
 ἐπειρᾶτο ὅτι ὁ τύπος τῶν φυσικῶν σωμάτων οὐκ ἔστι τοιοῦτόν τι διά-
 στημα, λέγων δὲ τὸ τριχῇ διαστατόν, καὶ τὸ πιθανὸν εἶχεν ἴσως ἡ ἐπι-
 χείρησις τοῦ φιλοσόφου, οὐ τὸ εἶναι τοιοῦτον διάστημα ἀναιροῦντα δεικνύ-
 35 οῦσα τὸν Ἀριστοτέλην, ἀλλὰ τὸ εἶναι αὐτὸν τρόπον τῶν φυσικῶν σωμάτων

1 ἐμβληθεῖεν t 4 δεχθέντι t: λεχθέντι G: δεχθέντι M 6 τῷ παντὶ M: τόπῳ παντὶ G:
 τῷ παντὶ τόπῳ t 7 ἐντὸς M: ἐκτὸς Gt 11 ἐξωτάτου Gt 15 ὅτι (cf. ad p. 6, 30.
 320, 7) M: ἔτι Gt τὸν om. G 18 ἐν αὐτοῖς scripsi: ἐν αὐτοῖς Mt: om. G 19 οὖν
 GM: δὲ t αὐτοῖς scripsi: αὐτοῖς Gt: ἑαυτοῖς M 21 ἔχον M: ἔχων G: ἔχει t
 αὐτῷ G 23 γὰρ γίνεται M: γίνεται Gt οὐδὲ M: ὥστε οὐδὲ Gt 24 τῷ M
 ἀριστοτέλει M et primitus G 24. 26 ζητεῖ—οὖν om. G 27 μένον G 28 τρόπον
 ὄντα Gt 31 τοῦ ἀριστοτέλους G 32 ὅτι om. M 33 εἶχεν ἴσως Mt: ἴσως εἶχεν G
 34 οὐ M: οὐδὲ Gt τοιοῦτόν τι Gt 34. 35 δεικνύσα G 35 ἀριστοτε G: ἀριστο-
 τέλει t αὐτό M: αὐτόν Gt

φυσικὸν ὂντα καὶ αὐτὸν, ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ἀντικρυς διὰ πάντων p 2^r
 δεικνύειν πειρᾶται καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τοῖς περὶ τοῦ κενοῦ λόγοις, ὅτι 50
 οὐδὲ ἔστι διάστημα ἄλλο παρὰ τὰ σωματικά διαστήματα, πλασματώδης
 δεικνύεται ἢ τοῦ φιλοσόφου ὑπὲρ Ἀριστοτέλους ἀπολογία. ἔπειτα τὸ λέγειν
 5 ὅτι διὰ τὸ ἀκίνητον εἶναι τὸ τοιοῦτον διάστημα οὐδὲ οἶδεν αὐτὸ ὁ φυσικός,
 διότι περὶ φυσικῶν ὁ φυσικός διαλέγεται, φυσικά δὲ ἔστι τὰ ἔχοντα κινή-
 σεως ἀρχὴν καὶ ἡρεμίας, καὶ τοῦτο προφανῶς παρὰ τὰ δοκουντά ἔστι τῷ
 Ἀριστοτέλει· σαφῶς γὰρ | τὸν τόπον αὐτὸς ἀκίνητον βούλεται εἶναι κατὰ p 2^v
 πᾶσαν κίνησιν. αὐτῇ γοῦν λέξει οὕτω φησί· “διὸ ὅταν μὲν ἐν κινουμένῳ
 10 κινῆται καὶ μεταβάλλῃ τὸ ἐντός, οἷον ἐν ποταμῷ πλοῖον, ὡς ἀγγεῖφ χρῆ-
 ται μᾶλλον ἢ τόπῳ τῷ περιέχοντι. βούλεται δὲ ἀκίνητον εἶναι ὁ τόπος·
 διὸ ὁ πᾶς μᾶλλον ποταμὸς τόπος ἐστίν, ὅτι ἀκίνητος ἄπας. ὥστε τὸ τοῦ
 περιέχοντος πέρας ἀκίνητον πρῶτον, τοῦτ’ ἐστὶν ὁ τόπος.” καὶ πρὸ
 15 τούτων δὲ ὀλίγον δεικνύει πειρώμενος, ὅτι οὐκ ἔστι τὸ διάστημα ὁ τόπος, 5
 εἰς αὐτοῖν ἀπήγαγε τὸν λόγον τῷ καὶ αὐτὸν τὸν τόπον συμβαίνειν μετα-
 βάλλειν· οὕτως ἄρα ὡς ἀξίωμα τι ὑπάρχειν τῷ τόπῳ βούλεται τὸ ἀμετά-
 βλητον αὐτὸν εἶναι. καὶ εἰκότως γε· εἰ γὰρ καὶ ὁ τόπος ἢ τόπος ἐστὶ
 μεταβάλλῃ, ἢ κατ’ οὐσίαν (ἄν) μεταβάλλοι ἢ κατὰ ποσὸν ἢ κατὰ ποιὸν
 ἢ κατὰ τόπον. ἀλλ’ οὕτε κατ’ οὐσίαν μεταβάλλοι ἂν (οὐ γὰρ ἐστὶν οὐσία),
 20 οὕτε κατὰ ποιότητα (ποσὸν γὰρ μᾶλλον ὁ τόπος, οὐ ποιόν), πολλῷ δὲ
 πλεόν οὐδὲ κατὰ τόπον· ἔσται γὰρ τοῦ τόπου τις ἄλλος τόπος. ὅτι δὲ 10
 οὐδὲ κατὰ ποσὸν μεταβάλλει ἀξιοκρίτως καὶ μειούμενος, αὐτὸς ὁ Ἀρι-
 στοτέλης μαρτυρεῖ· ὡς γὰρ ἐν καὶ τοῦτο τῶν ὁμολογημένων ὡς μὴ
 25 ὑπαρχόντων τῷ τόπῳ, τὸ αὐξέσθαι λέγω ἢ μειοῦσθαι, ἐν ταῖς περὶ αὐτοῦ
 τίθησιν ἀπορίαις. εἰ δὲ ἀμετάβλητον βούλεται εἶναι τὸν τόπον, οὐκ ἂν τὸ
 διάστημα διὰ τὸ ἀμετάβλητον εἶναι ἀπεδοκίμαζε τόπον εἶναι τῶν φυσικῶν
 σωματίων, ἀλλὰ διὰ τὸ μηδὲν νομίζειν ὅλως εἶναι τι τοιοῦτον διάστημα,
 ταύτῃ ἀνελεῖν αὐτὸ ἐπεχείρησεν. ἄλλως τε πολλὰ τῶν φυσικῶν ἀκίνητά 15
 ἐστὶ, περὶ ὧν καὶ ὁ φυσικός διαλέγεται, οἷον τὰ κέντρα τῶν σφαιρῶν, οἱ
 30 πόλοι. καὶ αὐταὶ δὲ αἱ ψυχαὶ ἀκίνητοί εἰσι κατ’ αὐτὸν μάλιστα τὸν Ἀρι-
 στοτέλην πᾶσαν φυσικὴν κίνησιν, οὐ μόνον αἱ λογικαὶ ἀλλὰ καὶ αἱ ἄλογοι,

3 διάστημα τι ἄλλο Gt πλασματώδης M: πλαστώδης Gt 4 τῷ λέγειν G 5 αὐτὸς M
 6 διαλέγεται Gt immo τὰ (ἐν αὐτοῖς) ἔχοντα 8 ἀριστοτέλη M αὐτὸς τὸν τόπον Gt
 9 φησί p. 212*16 9. 13 διὸ—τοῦτ’ ἐστὶν ὁ τόπος om. G 10 μεταβάλλει M 11 ἀκί-
 νητον εἶναι ὁ τόπος M: ἀκίνητος ὁ τόπος εἶναι t 12 ἐστὶν M: om. t 13. 14 πρὸ τού-
 των κτλ.] cf. Arist. p. 211^b23 15 ἀπήγε G τῷ καὶ G: τὸ καὶ Mt 16 βού-
 λεται τῷ τόπῳ Gt 17 εἰκότως] ὁ τόπος G καὶ (post γὰρ) om. t 18 μεταβάλλῃ M:
 μεταβάλλοι t: μεταβάλλοι G ἂν μεταβάλλοι t: μεταβάλλει G: om. M ἢ κατὰ ποσὸν
 om. M 19 μεταβάλλοι ἂν G 21 τίς t: τίς (GM δτι) ἐστὶ G 22 μεταβάλλοι G
 ἀξιοκρίτως Gt ὡς αὐτὸς G 23 τοῦτο (GM: αὐτὸ t 24 ὑπαρχόντων GM: ὑπάρ-
 χον t 25 εἰ δὲ G: οὐδὲ M: εἰ δὲ t 26 εἶναι (post τόπον) Mt: τινὰ G 27 νομί-
 ζειν μηδὲν Gt 28 ἀλλ’ ὥστε primitus M 29 καὶ om. t 30 αὐταὶ G
 ἀκίνηταί M 30. 31 ἀριστοτε G 31 αἱ (post καὶ) om. G

www.libtool.com.cn

φυσικαὶ δὲ γινώσκονται ζῶντες οὐσαί, καὶ ἡμῶς λόγων αὐτῶν ποιεῖται ὁ φυσικός. p 2^v
ὥστε καὶ τὸ τοιοῦτον διάστημα περὶ οὗ ὁ λόγος, εἴ γε ὅλως ὑφ' ἑστέον
ἐνόμιζεν ὁ Ἀριστοτέλης, οὐκ ἂν διὰ τὸ εἶναι αὐτὸ ἀκίνητον μὴδὲ εἶναι
ὅλως αὐτὸ δεικνύειν ἐπειράτο.

5 p. 212*7 Δοκεῖ δὲ μέγα τι εἶναι καὶ χαλεπὸν ληφθῆναι ὁ τόπος 20
διὰ τε τὸ παρεμφαίνεσθαι τὴν ὕλην καὶ τὴν μορφήν, καὶ διὰ
τὸ ἐν ἡρεμοῦντι τῷ περιέχοντι γίνεσθαι τὴν μετὰστασιν τοῦ
φερομένου.

Ἐπιχειρήσας πρότερον ἐφ' ἑκάτερα περὶ τοῦ τόπου, ἔλεγε τοιοῦτον
10 δεῖν ἀποδοθῆναι περὶ τοῦ τόπου λόγον, ὅς καὶ τὰς ἀπορίας τὰς εἰς αὐτὸν
φερομένας ἐπιλύεται, καὶ τὰ κατὰ κοινὴν ἔννοιαν ὑπάρχοντα τῷ τόπῳ
δείξει ὑπάρχοντα, καὶ τὸ τῆς δυσκολίας τῆς περὶ αὐτοῦ αἰτίον δηλὸν ποιή-
σει. ἀποδοὺς οὖν τί ἐστὶν ὁ τόπος, ὅτι τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος καθὼς 25
περιέχει τὸ περιεχόμενον, νῦν τὰ προσπηγγελμένα δεῖξαι βούλεται· καὶ
15 πρῶτόν γε τὸ τῆς δυσκολίας αἰτίον, ὅτι τὸ παρεμφαίνεσθαι ἐν τῇ περὶ
αὐτοῦ θεωρίᾳ τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ διάστημα. τὸ δὲ πλῆθος τῶν
παρεμφαινόμενων ἐπιθολοῖ τὴν περὶ αὐτοῦ σκέψιν, καὶ μάλιστα γὰρ τὸ διά-
στημα· πολλὴν γὰρ ἔχει τὴν πρὸς τὸν τόπον ὁμοιότητα. καὶ γὰρ ἀκί-
νητον εἶναι τὸ διάστημα δοκεῖ, ὥσπερ ὁ πρῶτος τόπος, καὶ δέχεσθαι
20 μένον τὸ αὐτὸ διάφορα σώματα. δῆλον δὲ τὸ αἰτίον τῆς ἀπάτης, ὅτι τοῖς 30
σώμασι συνεισιδόν τε καὶ συνεξιδόν τὸ διάστημα (τῷ ταῖς μὲν ἄλλαις ποιό-
τησιν αὐτὰ διαφέρειν, τῷ δὲ διαστήματι τὰ αὐτά τε εἶναι καὶ ἴσα τὰ γε
τὸν ἴσον ἐκπληροῦντα τόπον) ἐν καὶ ταῦτόν εἶναι δοκεῖ καὶ ἀκίνητον,
κλεπτομένης αὐτοῦ τῆς ἐξαλλαγῆς διὰ τὴν ὁξύτητα τῆς ἀντιμεταστάσεως
25 τῶν σωμάτων. συμβάλλεται δὲ, φησίν, εἰς ταύτην τὴν ὁξύν καὶ ὁ
ἀγρὸς δοκῶν ἀσώματος εἶναι τοῖς πολλοῖς διὰ τὴν λεπτομέρειαν· κενὸν
γὰρ εἶναι φαντάζονται τὸν μεταξὺ τόπον τῶν ἄκρων, οὐχ ὁμοίως κι-
νοῦντος τὴν αἰσθησιν τοῦ ἀέρος τοῖς ἄλλοις στοιχείοις. καὶ διὰ τοῦτο, 35
φησίν, οὐ μόνον τὰ πέρατα τοῦ ἀγγείου τόπος εἶναι δοκεῖ, ἀλλὰ καὶ
30 τὸ μεταξὺ πᾶν· κενὸν γὰρ εἶναι καθ' αὐτό. διὸ καὶ πολλῶν δεόμεθα
λόγων εἰς τὸ δεῖξαι, ὅτι ἔστι τι σῶμα ὁ ἀγρὸς, ἔκ τε τῶν πομπολύγων τε

1 ποιεῖται M: ποιεῖ Gt 2 παρ' οὗ λόγος M 5 lemma habet G 6. 8 καὶ
διὰ — φερομένου om. t 6. 7 διὰ τῷ ἐν primitus M 9 ἐπεχείρησε (sic) δὲ et mox
καὶ ἔλεγε M τόπου] τοιοῦτου G 10 δεῖ G 11 ἐπιλύεται M: ἐπιλύεται Gt
cf. ad p. 541, 11 12 καὶ om. G 15 γε τί τὸ τῆς Gt 15. 16 παρ' αὐτοῦ M
17 ἐπιθολοῖ (sic) Mt ἐπιθολοῖ κτλ. ex Themist. p. 276, 19 ad verbum fere tralata
γε M: om. Gt Themistius 19 εἶναι δοκεῖ τὸ διάστημα Gt 20 μένον Mt: μό-
νον G 21 ἐξιδόν Themistius 22 τὰ (ante αὐτά) om. M ἴσα Mt: πάντα G
τὰ γε] τὰ δὲ corrupte Themistius 24 ἐξαλλαγῆς M: ἐναλλαγῆς Gt Themistius
25 εἰς τὴν ὁξύν ταύτην t

www.libtool.com.cn

καὶ ψόφων τῶν γινόμενων ἐν τῇ πληροῦσθαι ὕδατος τὸν ἀμφορέα ἀπὸ p 2^v
 δεξαμενῆς, καὶ ἐκ τοῦ βίας δεῖσθαι εἰς τὸ καταδῦσαι τὸ στόμιον, καὶ ἐκ
 τοῦ διὰ στενῶν ὁπῶν μὴ ἐκρεῖν τὸ ὕδωρ ἀνεχόμενον ὑπὸ τοῦ ἀέρος, τῇ
 τε τοὺς πεπληρωμένους ἀσχοὺς πνεύματος ἐπιπολάζειν τε ἐν τῇ ὕδατι καὶ 40
 5 τὰ ἐπικείμενα ἀνέχειν, καὶ ἐκ τῶν ῥηγνυμένων ἀσχῶν τε καὶ πίθων ὑπὸ
 τοῦ γλεῦκους διὰ τὸ γεννώμενον ἐν αὐτοῖς πνεῦμα, καὶ ἐξ ἄλλων μυρίων.
 διὰ οὖν τὸ ὑπονοεῖν κενὸν εἶναι τὸ μεταξὺ τῶν περάτων τοῦ ἀμφορέως,
 ἐντεῦθεν καὶ πάντα τόπον τοιοῦτον εἶναι νομίζουσιν· οὐ γὰρ δοκεῖ δια-
 φέρειν τι τοῦ ἀγγείου ὁ τόπος, ἀλλ' ἔστι τὸ μὲν ἀγγεῖον τόπος μετα-
 10 φορητός, ὁ δὲ τόπος ἀγγεῖον ἀμετακίνητον. τῇ οὖν κινήτῃ καὶ
 ἀκινήτῃ μόνον διοίσουσιν ὁ φυσικὸς τόπος καὶ τὸ ἀγγεῖον. καὶ διὰ τοῦτο, 45
 φησὶν, ὅταν ἐν κινουμένῳ τι κινήται, ὡς ἐν ἀγγεῖῳ μᾶλλον ἔστι τῇ
 τοιοῦτῃ ἢ ὡς ἐν τόπῳ, οἷον ὡς τὸ ἐν ποταμῷ κινούμενον πλοῖον· συγκι-
 νεῖται γὰρ τῇ βεύματι, ὥστε τὸ περιέχον προσεχῶς τὸ πλοῖον ὕδωρ
 15 κυριώτερον ἀγγεῖον ἢ λεχθεῖη· δεῖ γὰρ τὸν τόπον ἢ τόπος ἔστιν ἀκί-
 νητον εἶναι. εἰ δὲ δεῖ, φησί, τόπον καλεῖν τοῦ πλοίου, ὁ ὅλος ποταμὸς
 μᾶλλον ἢ λεχθεῖη τόπος ἢ τὸ προσεχῶς περιέχον· ὅλος γὰρ ὡς ὅλος
 ἀκίνητος ἔστιν ὁ ποταμός· μᾶλλον οὖν ὁ ὅλος ποταμὸς τόπος τοῦ πλοίου. 50
 τόπος δὲ οὐχ ὁ πρῶτος δηλονότι, ἀλλ' ὁ κοινός, ποταμὸν δὲ ὅλον ἀκου-
 20 στέον οὐ τὸ ὅλον ὕδωρ τὸ ἀπὸ τῶν πηγῶν μέχρι τῶν ἐκβολῶν, ἀλλ'
 αὐτὴν τὴν πᾶσαν κοίτην, ἣ ἐπίκειται τὸ ὕδωρ. ὥστε καὶ ἐν ἀέρι τι κινή-
 ται συγκινουμένου τοῦ ἀέρος καὶ μὴ μένοντος, ταύτῃ ὡς ἐν ἀγγεῖῳ λέ-
 γοιτ' ἂν εἶναι καὶ οὐκ ἐν τόπῳ, εἰ δὲ ἀκινήτῃσι ὁ ἀήρ, τότε ὡς ἐν τόπῳ
 ἔστι τούτῳ· δεῖ γὰρ τὸν τόπον ἀκίνητον εἶναι τοῦ ἐν αὐτῇ κινουμένου.
 25 Οὕτω δεῖξας τὸ αἷτιον τῆς χαλεπότητος τοῦ τόπου, ἐκ τοῦ ἀπολεδο-
 μένου περὶ αὐτοῦ λόγου, λέγω δὴ | ὅτι τὸ πέρας ἔστι τοῦ περιέχοντος p 3^v
 ἀκίνητον, εὐθὺς δείκνυσιν ὅτι τῇ λόγῳ τούτῳ ἔπεται καὶ τὰ κατὰ κοινήν
 ἔννοιαν ὑπάρχοντα τῇ τόπῳ. ἦν δὲ πέντε τὸν ἀριθμόν, τὸ περιέχειν καὶ
 μὴδὲν τοῦ πράγματος εἶναι, τὸ μῆτε μείζονα εἶναι μῆτε ἐλάττωνα τὸν
 30 πρῶτον τόπον τοῦ περιεχομένου, τὸ πάντα τόπον ἔχειν τὸ ἄνω καὶ τὸ
 κάτω, τὸ ἀπολείπεσθαι ἐκάστου καὶ χωριστὸν εἶναι, τὸ ἀκίνητον εἶναι. καὶ
 τέως ὅτι τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω ὑπάρχει τῇ τόπῳ, καὶ προσέτι τὸ ἀκίνητον· 5
 διὰ γὰρ τὸ εἶναι τὸν τόπον πέρας τοῦ περιέχοντος, τό τε μέσον τοῦ παντὸς
 κόσμου καὶ τὸ ἔσχατον τοῦ οὐρανοῦ, τὸ κατὰ τὴν κοίτην ἐπιφάνειαν τὴν
 35 πρὸς ἡμᾶς, κοινύτατοι τόποι εἰσὶ. καὶ ὁ μὲν τῶν κούφων σωμάτων τόπος

2 τοῦ (ante βίης) Gt: τῆς M καταδῦσαι G: καταδύναι M: καταδύσαι t 3. 4 τῇ
 τε] το M 4 τε (ante ἐν) om. superscr. G 11 ἀκινήτῳ M: τῇ ἀκινήτῳ Gt, at cf.
 p. 589,31 12 τι om. Aristotelis libri (praeter I); cf. p. 584,9 12. 13 τῷ τοιοῦτῳ
 M: τὸ τοιοῦτο (τοιοῦτον) Gt 14 πλεον (sic) et 16 πλείου t 15. 16 ἀκίνητ (h. e. ἀκί-
 νητος) primitus M 17 περιέχων ὕδωρ fort. recte Gt 18 ὁ ὅλος M: ὅλος ὁ Gt
 20 ὅλον ὕδωρ M: πᾶν ὕδωρ Gt 23 ἀκινήτῃσι GM: ἀκίνητος εἴη t 27 ἀκίνητον ὅν Gt
 ἔπεται τούτῳ Gt 28 πέντε] ε t 30 τὸ πάντα Mt: τὸν πάντα G cf. ad p. 541,4
 32 post ἀκίνητον addunt εἶναι Gt 34 τὸν κατὰ M

www.libtool.com.cn

ὦν ἄνω μάλιστα καὶ κυριώτατα εἶναι δοκεῖ (τοῦτο δέ ἐστιν ἡ κοίλη ἐπι- p 3^r
φάνεια τῆς σεληνιακῆς σφαίρας), ὁ δὲ τῶν βαρέων, ὅς ἐστι τὸ μέσον τοῦ
παντός, κάτω. μέσον δὲ λέγει ἥτοι τὸ κέντρον τοῦ παντός, ἡ μάλιστα
τὸ πέρασ τὸ περιέχον τὴν γῆν, ὕπερ ἐστὶ πῇ μὲν τὸ τοῦ ἀέρος πέρασ, 10
5 πῇ δὲ τὸ τοῦ ὕδατος· μέση μὲν γὰρ τοῦ παντός ἡ γῆ, ὥστε καὶ μέσος
τόπος ὁ ταύτην περιέχων. περιέχει δὲ αὐτὴν κατὰ τινα μὲν μέρη τὸ πέρασ
τοῦ ἀέρος τὸ πρὸς τῇ γῇ, κατὰ τινα δὲ τὸ πέρασ τοῦ ὕδατος τὸ ἀπτό-
μενον αὐτῆς.

Ἔτι δέ, φησί, καὶ τὸ ἀκίνητον ὑπάρχει τῷ τόπῳ. ὁ μὲν γὰρ ἄνω
10 τόπος καὶ εἶδει καὶ ἀριθμῷ ὅλος ὡς ὅλος ἀμετάβλητός ἐστιν (εἰ γὰρ καὶ
κατὰ μέρη κινεῖται, ἀλλ' οὖν κατὰ τὸ ὅλον ἀκίνητός ἐστι κατὰ πᾶσαν
κίνησιν), ὁ δὲ κάτω τόπος κατ' εἶδος μὲν αἰεὶ ὁ αὐτός ἐστι, κατ' ἀριθμὸν
δὲ οὐκέτι· γεννητὰ γὰρ καὶ φθαρτὰ τὰ τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ἀέρος μέρη. 15
καὶ οὐκ αἰεὶ κατὰ ταῦτα [τὰ] μέρη ἀπτεται τῆς γῆς ὁ ἀήρ καὶ τὸ ὕδωρ,
15 τῷ μέντοι εἶδει ἡ αὐτὴ ἐπιφάνεια αἰεὶ περιέχει τὴν γῆν, καὶ ὡς ὅλη πάλιν
ἀκίνητός ἐστι πᾶσαν κίνησιν. ταῦτα εἰπὼν φησιν ὅτι τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω
πλεοναχῶς λέγεται. λέγεται γὰρ ἄνω, φησίν, ὅ τε ἄνω τόπος, τουτέστιν
ἡ κοίλη ἐπιφάνεια τῆς σεληνιακῆς σφαίρας, καὶ αὐτὸ τὸ ἄνω, τουτέστι τὸ
περιεχόμενον ὑπ' αὐτῆς σῶμα, λέγει δὲ πᾶν τὸ κοῦφον. καὶ πάλιν κάτω
20 λέγεται ἡ τε ἐπιφάνεια τοῦ ἀέρος ἡ πρὸς τῷ μέσῳ τοῦ παντός, λέγω δὲ 20
ἡ περιέχουσα τὴν γῆν, καὶ αὐτὰ τὰ ἐν μέσῳ σώματα, λέγω δὲ τὰ βάρη.
ἦν δὲ καὶ τοῦτο ὑπάρχον τῷ τόπῳ, τὸ μήτε μείζονα αὐτὸν εἶναι τοῦ ἐν
τόπῳ μήτε ἐλάττωνα, καὶ τοῦτο δὲ ἐνυπάρχει τῷ λόγῳ τῷ τόπου· εἰ
γὰρ πέρασ ἐστὶ τοῦ περιέχοντος, τὰ δὲ πέρατα τοῦ περιέχοντος καὶ τοῦ
25 περιεχομένου ἅμα ἐστίν (ἐφαρμόζουσι γὰρ ἀλλήλαις αἱ ἐπιφάνειαι), οὔτε
μείζων ἂν εἴη οὔτε ἐλάττων ὁ τόπος, ἀλλ' ἴσος. ἴσος δὲ δηλονότι κατὰ
τὴν περίμετρον· οὐ γὰρ δὴ καθ' ὅλον τὸ τριχῇ διαστατόν. ὥστε οἱ διά- 25
στημα λέγοντες τὸν τόπον εὐλογώτερον ἂν φυλάττειεν τὸ ἴσον εἶναι τὸν
τόπον τῷ ἐν αὐτῷ· ἐπὶ γὰρ ταύτης τῆς δόξης κατὰ πᾶσαν διάστασιν ἴσος
30 ἔσται. πολλῶν δὲ πλεόν καὶ τὸ ἀκίνητον εἶναι τὸν τόπον ἐπὶ ταύτης τῆς
δόξης φυλάττεται· τὸ μὲν γὰρ πέρασ τοῦ περιέχοντος συγκινεῖται τῷ σώ-
ματι οὐ ἐστὶ πέρασ, τὸ διάστημα δὲ κενὸν ὃν καθ' αὐτὸ καὶ οὐκ οὐσία
ἀκίνητόν ἐστι πᾶσαν κίνησιν· ὥστε ἐκείνῳ μὲν οὐδεὶς τόπος ἀκίνητος,

1 ὦν om. Gt 2 ὅς M: τόπος Gt 3 μέρος δὲ λέγει G 4. 5 περιέχον—ὕδατος]
τοῦ πέρατος G 4 ἐστὶ M: om. t 5. 6 τόπος μέσος Gt 7 τινα] τι M
τὸ (post ὕδατος) om. G 10. 11 εἰ γὰρ—ἀκίνητός ἐστι om. M 12 αἰεὶ om. G
13 γεννητὰ G: γεννητά (sic) M: γεννητὰ t τοῦ (post καὶ) om. Gt 14 ταῦτα t:
ταῦτα GM τὰ delevi 16 τὸ κάτω καὶ τὸ ἄνω Gt 20 ἡ τε ἐπιφάνεια M: ἡ
τὰς ἐπιφανείας G: ἡ ἢ ἐπιφάνεια t ἡ πρὸς M: ἡ πρὸς G: ἡ τὰ πρὸς t
20. 21 λέγω δὴ—σώματα om. G 22 αὐτῶν M 24 πέρασ ἐστὶ τὸ περιεχόμενον
τὰ δὲ M 25 ἀλλήλα καὶ (om. αἱ) ἐπιφάνειαι G 26 ἂν εἴη M: εἴη G: εἴη ἂν t
27 τὸν τριχῇ M 28 τὸν (post εἶναι) om. G 29 τῷ] τὸ G ἴσος et paulo post
δὲ om. G 32 τὸ διάστημα δὲ M: τὸ δὲ διάστημα Gt 33 εὐκίνητόν ἐστι G ἐκεί-
νος t: ἐκεῖνῃς M: κινεῖ· ὡς G

οὕτως δὲ πάς. οὐδὲ γὰρ ἀπλῶς κατ' εἶδος ἀκίνητον δεῖ εἶναι τὸν τόπον, p 3^r
 ἀλλὰ καὶ κατ' ἀριθμὸν, τάχα δὲ οὐδὲ κατ' εἶδος ἐκείνως ἀκίνητον ἐν- 30
 δέχεται εἶναι· εἰ γὰρ εἴη τι ἐν τῷ ποταμῷ ἐστηκὸς ὑποβρύχιον, εἴτα τοῦ
 ὕδατος ὑπονοστήσαντος μηκέτι αἱ τοῦ ὕδατος ἐπιφάνειαι περιέχουσιν αὐτό,
 5 ἀλλ' αἱ τοῦ ἀέρος, πῶς οὐχὶ καὶ κατ' εἶδος ἐξήλλαχται ὁ τόπος καὶ κε-
 κίνηται τοῦ πράγματος ἀκινήτου μένοντος; φασὶ πρὸς ταῦτα ἀπολογού-
 μενοι, ὅτι οὐχ ἀπλῶς τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος δεῖ νομίζειν εἶναι τὸν
 τόπον, ἀλλὰ τὸ πέρας μετὰ τῆς τοιαύτης σχέσεως τῆς πρὸς τὸ περιεχό-
 μενον· ὥσπερ οὖν τὰ αὐξόμενα καὶ ὀλως τὰ τρεφόμενα μένει τὰ αὐτὰ 35
 10 ὄντα τῷ ἀριθμῷ τῷ τὸ αὐτὸ εἶδος φυλάττεσθαι, καίτοι τῆς ὕλης παραρ-
 ρεούσης, οὕτω καὶ εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἐστὶ τόπος διὰ τὸ ἐν τῇ αὐτῇ σχέσει
 φυλάττεσθαι τὸ περιεχόμενον. τοῦτο δὲ πάνυ ἐστὶν ὑπόψυχρον· συμβή-
 σεται γὰρ οὕτω μηδέποτε τι ἐν ἄλλῳ καὶ ἐν ἄλλῳ γίνεσθαι τόπων. καὶ
 γὰρ ἀκίνητος ἢ ὁ ἄγρ, ἡμεῖς δὲ κινούμεθα, ἐν οἴωδῃποτε μέρει αὐτοῦ γε-
 15 νόμεθα τὴν αὐτὴν ἀνάγκη σχέσιν ἔχειν ἡμᾶς πρὸς αὐτὸν καθ' ἣν καὶ
 περιεχόμεθα ὑπ' αὐτοῦ. ὥστε ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ τόπῳ ἔσται Σωκράτης 40
 ἐν ἀγορᾷ τε ὧν καὶ ἐν Λυκείῳ· οὐδ' ἄρα κατὰ τόπον κενεῖται. ἀδύ-
 νατον ἄρα, εἴπερ πέρας ἐστὶ τοῦ περιέχοντος ὁ τόπος, ἀκίνητον εἶναι τὸν
 τόπον, ἀλλ' ἀνάγκη αὐτὸν κινεῖσθαι καὶ τοῦ πράγματος ἡρεμοῦντος·
 20 ὥστε καὶ διὰ τοῦτο ἀνάγκη τὸ διάστημα εἶναι τὸν τόπον. εἰ δέ τις λέγοι
 'ἀλλ' οὐχ ἢ τόπος ἐστὶ κινεῖται· ἐπιφάνεια γὰρ ἐστίν, ἀκίνητος δὲ αὕτη
 ὅσον ἐφ' ἑαυτῇ, ἐπεὶ καὶ ἀσώματος', φημί πρὸς τοῦτο, ὅτι οὐχ ἀπλῶς
 ἢ ἐπιφάνεια ἐστὶ τόπος, ἐπεὶ πᾶσα ἂν ἐπιφάνεια τόπος ᾖ, ἀλλ' ἢ
 περιέχει. ὡς περιέχουσα δὲ μεταβάλλει· εἰ γὰρ τοῦ πράγματος ἀκινήτου 45
 25 μένοντος τοῦ περιεχομένου αὕτη ποτὲ μὲν περιέχει ποτὲ δὲ μή, ἢ ποτὲ
 μὲν ἄλλο ποτὲ δὲ ἄλλο, δῆλον ὡς αὕτη ἂν εἴη ἢ μεταβάλλουσα ἢ συμ-
 μεταβαλλομένη τῷ σώματι οὗ ἐστὶ πέρας.

Ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ τοσούτον, τὰ δὲ λοιπὰ δύο τῶν ὑπαρχόντων τῷ
 τόπῳ, τό τε περιέχειν μηδὲν ὄντα τοῦ πράγματος καὶ τὸ ἀπολείπεσθαι
 30 καὶ χωριστὸν εἶναι, ὁ μὲν Ἀριστοτέλης οὐ προσέειπεν, ὡς δῆλα καὶ προ-
 φανῆ. εἰ γὰρ πέρας ἐστὶ τοῦ περιέχοντος, καὶ τὸ περιέχειν αὐτόθεν ἐκ
 τοῦ ὀρισμοῦ δῆλον καὶ τὸ χωριστὸν εἶναι καὶ μηδὲν τοῦ πράγματος· τὸ 50
 μὲν γὰρ ἐν τόπῳ χωρίζεται τοῦ τόπου, τὸ δὲ πέρας τοῦ περιέχοντος οὐ

1 οὕτω t ἀπλῶς (sic) M: ἅπας ὡς G: μόνον t τὸν τόπον εἶναι Gt 2 ἐκείνως t:
 ἐκεῖν M: ἐκεῖνο G 3 τῷ om. Gt 4 περιέχουσιν (cf. v. 14. p. 583, l. ad p. 470, 16)
 (GM: περιέχουσιν t αὐτὰ G 6 φασὶ M: φασὶ δὲ Gt 7 δεῖν G 9 αὐξανόμενα t
 10 ante ὄντα exciderint nonnulla 11 ἔσται om. Gt 13 τι κινούμενον t ἐν
 (post καὶ) om. Gt γίνεσθαι τόπων M: τόπῳ γενέσθαι Gt 14 κινούμεθα t ἐνοιωδῇ-
 ποτε t μέρη M 14. 15 γενόμεθα t 15 τῇ αὐτῇ G πρὸς αὐτό M καὶ
 om. Gt 16 περιεχόμεθα primitus M αὐτῷ om. G 20 πρὸν om. G 21 οὐχὶ
 τόπος G 23 ἂν om. G ἢ] οὐ G 25 et 26 αὕτη M: αὕτη Gt 25 περιέχει
 Gt: περιέχει ut videtur M μή GM: οὐ t 26 ἢ (post μεταβάλλουσα) scripsi: ἢ M:
 om. Gt: καὶ Diels 29 τό τε M: τὸ Gt

χωρίζεται τούτου οὐ ἐστὶ πέρας, ἀλλ' οὐδ' ἐστὶ τι τοῦ περιεχομένου τὸ p 3^r
 πέρας τοῦ περιέχοντος, οὔτε μέρος οὔτε πάθος οὔτε ἄλλο οὐδέν. τὰ αὐτὰ
 δὲ ταῦτα φυλάττειν ἂν καὶ οἱ διάστημα λέγοντες, πλὴν τοῦ περιέχειν.
 καὶ γὰρ ἕτερόν ἐστι τὸ διάστημα τοῦ ἐν αὐτῷ σώματος καὶ χωρίζεται
 5 αὐτοῦ, τὸ δὲ περιέχειν ἢ οὐ συγχωρήσουσιν ὅλως ὑπάρχειν τῷ τόπῳ, ἢ
 μᾶλλον καὶ αὐτοῖς οὕτως ὑπάρχει τὸ περιέχειν τῷ τόπῳ ὥσπερ καὶ καί- p 3^v
 νοις· τοῖς μὲν γὰρ πέρας τοῦ περιέχοντος λέγουσιν εἶναι τὸν τόπον, διὰ
 τὸ πέρας εἶναι σώματος τινος, τὸ δὲ πέρας ἔξωθεν περιέχειν τὸ ἐν τόπῳ,
 διὰ τοῦτο δοκεῖ σαφές εἶναι τὸ περιέχειν τὸν τόπον οὐ πρὸς τὸ πέρας
 10 ἀφορῶσιν ὅπερ κυρίως ἐστὶ τόπος, ἀλλὰ πρὸς τὸ σῶμα οὐ ἐστὶ πέρας,
 ἀλλ' ὥσπερ τὸ πέρας, ὅπερ ἐστὶν ὁ κυρίως τόπος, ἐφαρμόζον τῷ πέρατι
 τοῦ ἐν τόπῳ, καὶ μήτε μεῖζον αὐτοῦ ὃν μήτε ἔλαττον ἀλλ' ἐν ταῦτῳ ὄν, 5
 αὐτὸ ὅμως περιέχειν λέγεται, οὕτω δὴλον ὅτι καὶ τὸ διάστημα κατὰ τὸ
 πέρας ἑαυτοῦ ἐφαρμόζον τῷ πέρατι τοῦ ἐν αὐτῷ σώματος, ταύτῃ λέγοιτο
 15 ἂν καὶ αὐτὸ περιέχειν. τίς γὰρ ἢ ἀποκλήρωσις, ὥσπερ ἐπὶ τῆς ἐτέρας
 δόξης, οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῆς λοιπῆς ἐφαρμοζόντων τῶν περάτων ἀλλήλοις,
 τοῦ τε τοπικοῦ καὶ τοῦ ἐν τόπῳ, τὸ μὲν λέγειν περιέχειν, τὸ δὲ μὴ πε-
 ριέχειν; ἢ οὖν ἐπὶ μῆδετέρου λεγέσθω τὸ περιέχειν, ἢ ἐπ' ἀμφοῖν.

Καὶ διὰ τὸ ἐν ἡρεμοῦντι τῷ περιέχοντι γίνεσθαι τὴν με- 10
 20 τάστασιν τοῦ φερομένου. ἡρεμοῦντος γὰρ τοῦ ἀγγείου μεθίσταται τὸ
 ἐν αὐτῷ περιεχόμενον, καὶ ἄλλοτε ἄλλο τὸν αὐτὸν μεταλαμβάνει τόπον, 15
 οὐ μόνον δὲ ἐν τῷ ἀγγεῖῳ, ἀλλὰ καὶ τοῦ περιέχοντος ἀέρος ἀκινήτου μέ-
 νοντος ἄλλοτε ἄλλα εἰς αὐτὸν μετεμπίπτει σώματα. ἐπεὶ οὖν ἡρεμοῦν τὸ
 περιέχον ἄλλοτε ἄλλα δέχεται σώματα, δοκεῖ τὸ μεταξὺ τοῦ περιέχοντος
 25 διάστημά τι εἶναι καθ' αὐτὸ ἕτερον τῶν σωματικῶν διαστημάτων ἐγγι-
 νομένων.

p. 212^a14 Ἔστι δὲ ὥσπερ τὸ ἀγγεῖον τόπος μεταφορητός, οὕτως
 ὁ τόπος ἀγγεῖον ἀμετακίνητον.

Ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ ἀγγείου τὸν λόγον ἐγύμνασεν, ἵνα μὴ τις εἴπῃ 21
 30 καὶ τί πρὸς τὸν τόπον, εἰ ἐπὶ ἀγγείου οὕτως ἔχει; διὰ τοῦτο φησιν 21
 οὐδὲν διαφέρει τόπος ἀγγείου, εἰ μὴ τῷ κινήτῳ καὶ ἀκινήτῳ. 22
 ὅθεν καὶ ἐπαλλάττει τὰ ὀνόματα, καὶ καλεῖ καὶ τὸν τόπον ἀγγεῖον καὶ τὸ ἀγγεῖον

4. 5 καὶ γὰρ—τὸ δὲ περιέχειν om. M 5 οὐ t: οὐ G: οὐ M 7. 8 διὰ τὸ M: διὰ τὸν
 τόπον G: διὰ τὸ τὸν τόπον t 8 τὸ δὲ σῶμα ἔξωθεν περιέχειν τὸ ἐν τῷ τόπῳ G
 9 δοκεῖ om. M τὸν τόπον τὸ περιέχειν traicit G οὐ] οὐ G 10 κυρίως ἐστὶ
 τόπος M: ἐστὶ κυρίως ὁ τόπος Gt 13 αὐτὸ t: αὐτῷ M: αὐτῷ τῷ τόπῳ G 14 ὅμως
 om. G κατὰ om. M 15 περιέχειν καὶ αὐτό Gt 16 δὲ GM: om. t 17 πε-
 ριέχειν (post λέγειν) om. G 19 γενέσθαι G, at cf. p. 585, 7 21 καταλαμβάνει M
 23 εἰς αὐτὸ μεταπίπτει Gt 23. 24 ἡρεμοῦν τὸ περιέχον M: τὸ ἡρεμοῦν Gt 24 τοῦ
 περιέχοντος (sic) G 25. 26 τῶν σωμάτων τῶν ἐγγινομένων G 27 lemma habet G
 28 ὥσπερ t οὕτως ante corr. M: οὕτω καὶ Aristotelis cod. E 29 ἐπεὶ δὲ et mox
 εἶποι M 32 ἐπαλλάττει M καὶ τὸν om. G

www.libtool.com.cn

τόπον, ὥστε αὖ ἂν τις εἴποι ἐπὶ ἀγγείου, ταῦτα καὶ ἐπὶ τόπου εἴποιεν p 3·
 ἂν, καὶ ἔμπαλιν αὖ ἐπὶ τόπου, καὶ ἀγγείου. διό, φησί, καὶ μὴ ὡς ἐν 25
 ἀγγείῳ ἢ τι ἄλλ' ἐν τόπῳ, κινῆται δὲ τοῦτο ἐν ᾧ ἐστίν, οἷον ὡς ὁ πο-
 ταμὸς σὺν τῷ πλοίῳ ἢ ὁ ἀῆρ σὺν τῷ πτηνῷ, καὶ μάλιστα εἰ ἰσοταχῇ
 5 εἴῃ, ὡς ἀγγεῖν χρῆται τῷ περιέχοντι, καὶ οὐχ ὡς τόπῳ.

p. 212·18 Βούλεται δὲ ἀκίνητον εἶναι ὁ τόπος.

Ἰδοῦ, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον, τὸ λεῖπον τῶν περὶ τοῦ τόπου ἀξιω-
 μάτων ἐνταῦθα προσέθηκεν, ὅτι δεῖ ὑπάρχειν τῷ τόπῳ καὶ τὸ ἀκίνητον
 εἶναι καὶ μὴ συγκινεῖσθαι τῷ ἐν αὐτῷ.

10 p. 212·20 Ὡστε τὸ τοῦ περιέχοντος πέρας ἀκίνητον πρῶτον, 30
 τοῦτ' ἐστὶν ὁ τόπος.

Ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγει τί ἐστὶν ὁ τόπος, ὅτι τὸ πέρας τὸ πρῶτον
 τοῦ περιέχοντος ἀκίνητον ὄν. πρῶτον δὲ ἀντὶ τοῦ προσεχῶς τῷ περιεχο-
 μένῳ καὶ καθὼς περιέχει. ὥστε καὶ λέγεται τὸ ἀγγεῖον τόπος μετα-
 15 φρητός, οὐχ ἢ μεταφορητός, ταύτη ἐστὶ τόπος, ἀλλ' ἢ σῶμά ἐστιν· οὐ
 γὰρ ἅπαν τὸ ἀγγεῖον τόπος, ἀλλὰ τὸ ἔσχατον αὐτοῦ τὸ ἐντός, λέγω δὲ
 ἢ κοίλῃ ἐπιφάνεια, ἣτις ἀκίνητός ἐστι καθ' αὐτήν, κινεῖται δὲ κατὰ συμ-
 βεβηκὸς τῷ τὸ σῶμα οὐ ἐστὶ πέρας κινεῖσθαι. εἰ γὰρ τὰ μόρια οὐ καθ' 35
 αὐτό, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς κινεῖται τοῦ ὅλου κινουμένου, πόσῳ μᾶλλον
 20 τὰ πέρατα; ὥστε πᾶς τόπος ἢ τόπος ἐστὶν ἀκίνητός ἐστι καθ' αὐτόν.

p. 212·21 Καὶ διὰ τοῦτο τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ ἔσχατο
 τὸ πρὸς ἡμᾶς τῆς κύκλῳ φορᾶς δοκεῖ τὸ μὲν ἄνω εἶναι, τὸ δὲ
 κάτω.

Ἐντεῦθεν λέγει, ὅτι καὶ τὰ κατὰ κοινὴν ἔννοιαν ὑπάρχοντα τῷ τόπῳ
 25 ἐκ τοῦ ἀποδεδομένου περὶ αὐτοῦ λόγου ὑπάρχοντα δείκνυνται. διότι οὖν, 40
 φησὶν, ὁ τόπος τὸ πέρας ἐστὶ τοῦ περιέχοντος, ἐστὶ δὲ ἐν τῷ τόπῳ καὶ
 τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, διὰ τοῦτο πᾶσι δοκεῖ ἢ μὲν κοίλῃ ἐπιφάνεια τῆς

1 ἐπὶ τοῦ ἀγγείου t ταῦτα M: τὰ αὐτὰ Gt: fortasse ταῦτα ἐπὶ τοῦ τόπου Gt
 εἴποιεν GM: εἴποι t 2 αὖ om. G ἐπὶ τοῦ τόπου, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγγείου t 3 κινεῖ-
 ται M ὁ om. M 5 εἴῃ M: ἢ Gt 6 lemma habet G δὲ] δ' G ἀκίνητον
 ὁ τόπος εἶναι G, at cf. p. 584, 11 7 ἔλεγον (cf. p. 541, 8) compendiose M: ἔλεγε Gt
 8 ἀκίνητον M: ἀκίνητον Gt 10 lemma habet G πέρας om. t πρῶτον t: πρώτως G:
 11
 πρῶ (addito compendio syllabae ους, ut videtur) M 12 τί M: τίς Gt 14 λέγει τε G
 15 ταύτη ἐστὶν ὁ τόπος Gt ἀλλ' ἢ G σῶμά GM: immo πέρας cum t 15. 16 οὐ
 γὰρ ἅπαν τὸ ἀγγεῖον τόπος, ἀλλὰ M: om. Gt 22 τὸ πρὸς] τῆς πρὸς M τὸ μὲν ἄνω
 εἶναι M: εἶναι τὸ μὲν ἄνω t Aristoteles 23 κάτω, μάλιστα πᾶσι κυρίως continuat ex
 Aristotele t 24 καὶ om. M, at cf. p. 586, 27 25 οὖν om. Gt 26 καὶ om. t
 27 τῷ ἄνω M διὰ τοῦτο φησὶ πᾶσι Gt

σεληνιακῆς σφαίρας ἄνω εἶναι (ἐπὶ ταύτην γὰρ τὰ κοῦφα φέρεται σώματα), p 3^v
τὸ δὲ μέσον τοῦ παντὸς κάτω· ἐπὶ τοῦτο γὰρ καὶ τὰ βαρέα φέρεται
σώματα.

p. 212^a23 Ὅτι τὸ μὲν ἀεὶ μένει.

5 Τουτέστι τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ, ὅπερ ἐστὶν ὁ τόπος τῶν βαρέων σω- 45
μάτων. ἀεὶ δὲ μένει, τουτέστιν ἀκίνητός ἐστι, καὶ κατ' ἀριθμὸν μὲν
ἐξαλλαττόμενος κατὰ εἶδος δὲ οὐ.

p. 212^a24 Τοῦ δὲ κύκλου τὸ ἔσχατον ὡσαύτως ἔχον μένει.

Τουτέστιν ἡ κοίλη ἐπιφάνεια τῆς σεληνιακῆς σφαίρας· αὕτη γὰρ εἰ
10 καὶ κατὰ μέρη κινεῖται, ἀλλ' οὐδ' ὅλη ὡς ὅλη ἀκίνητός ἐστι, καὶ κατὰ
εἶδος καὶ κατὰ ἀριθμὸν μία καὶ ἡ αὕτη οὕσα καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσα.

p. 212^a24 Ὡστε ἐπεὶ τὸ μὲν κοῦφον τὸ ἄνω φερόμενόν ἐστι 50
φύσει.

Ἐπειδὴ, φησί, τὸ φύσει ἄνω φερόμενον, τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ κοῦφον. καὶ
15 τὸ φύσει κάτω φερόμενον, τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ βαρὺ, διττὸν ἂν εἴη τὸ ἄνω
καὶ τὸ κάτω. πῶς δὲ διττὸν, ἐπήγαγε· τὸ μὲν πρὸς τὸ μέσον, φησί,
περιέχον πέρας κάτω ἐστὶ καὶ αὐτὸ τὸ μέσον, μέσον μὲν λέγων
τὴν γῆν, τὸ δὲ πέρας τὸ πρὸς τὸ μέσον, τουτέστι τὸ περιέχον |
τὸ μέσον, ἥτις ἐστὶν ἡ γῆ, πῇ μὲν τὴν τοῦ ἀέρος ἐπιφάνειαν τὴν ἀπτο- p 4^r
20 μένην τῆς γῆς. πῇ δὲ τὴν τοῦ ὕδατος. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἄνω διττὸν,
τό τε πρὸς ἡμᾶς ἔσχατον τοῦ οὐρανοῦ, τοῦτο δὲ ἐστὶν ἡ κοίλη ἐπιφάνεια
τῆς σεληνιακῆς σφαίρας, καὶ αὐτὸ τὸ ἔσχατον, τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ κοῦφον
σῶμα, λέγω δὴ τὸ πῦρ. οὕτω μὲν οὖν τινες τὰ προκείμενα ῥητὰ ἐξη-
γῆσαντο, ὥσπερ ἤδη καὶ ἐν τῇ τῆς λέξεως θεωρίᾳ προειρήκαμεν,
25 ὁ δὲ Θεμιστιος οὕτως. ἐπὶ τὸ ἄνω, φησί, καὶ τὸ κάτω ἡ κίνησις γίνεται 5
κατὰ φύσιν τοῖς σώμασι, τοῖς μὲν κοῦφοις [ἡ κίνησις] ἐπὶ τὸ ἄνω φύσει,
τοῖς δὲ βάρος ἔχουσιν ἐπὶ τὸ κάτω. ποιεῖ δέ, φησί, τὸν μὲν κάτω τό-
πον τρία τινὰ σώματα, αὐτὸ τε τὸ μέσον καὶ τὰ περὶ τὸ μέσον, ταῦτα

2 τοῦτο t: τοῦτω GM καὶ M: om. Gt 4 ἀεὶ t 6 μὲν Gt: om. M 7 ἐξ-
αλλαττόμενος G 9. 10 γὰρ εἰ κατὰ τι (om. καὶ et μέρη κινεῖται) G 11 ἡ om. G
12 ὥστε M: ὥστ' t 14 ἐπειδὴ ἐστὶ φησί fort. recte Gt 14. 15 φερόμενον, τοῦτο
δὲ ἐστὶ τὸ κοῦφον, καὶ τὸ φύσει M: om. G: φερόμενον, 8 τὸ κοῦφόν ἐστι, καὶ τὸ ex ingenio
supplevit t 16 πῶς δὲ διττὸν κτλ.] cf. Porphyrius ap. Simplic. p. 587,8 ἐπή-
γαγε λέγων t 16. 17 τὸ μὲν—αὐτὸ πρὸς μέσον om. G 16 φησί M: om. t
17 καὶ αὐτὸ τὸ μέσον M: καὶ τὰ ἐξῆς t λέγων Gt: λέγω M 18 περιεχόμενον M
20 ὁμοίων t διττὸν Mt: διττός G 21 τό τε M: καὶ τὸ Gt 25 Θεμιστιος
p. 277, 18 sqq. 26 ἡ κίνησις deletit t 27 ποιεῖ δὴ G μὲν κάτω M: μὲν
κατωτάτω Gt

δεῖ ἐστὶν ἡ γῆ καὶ τὸ ὕδωρ καὶ ὁ ἀήρ· ἕκαστον γὰρ τῶν βαρέων σωμά- p 4^r
 των ὑπὸ τούτων περιέχεται τῶν στοιχείων, ἢ πάντων ἢ τινῶν. ὑπὸ
 πάντων μὲν, φησί, περιέχονται ὡς οἱ τῶν ποταμῶν ἀνέχοντες λίθοι (τού-
 τους γὰρ περιέχει κατὰ τι μὲν ἡ ὑποκειμένη τῇ ὕδατι γῆ, κατὰ τι δὲ ὁ 10
 5 ἀήρ, κατὰ τι δὲ τὸ ὕδωρ), οἱ δὲ βαδίζοντες ἢ οἱ νηχόμενοι ὑπὸ τῶν δύο
 περιέχονται, οἱ μὲν ὑπὸ τῆς γῆς καὶ τοῦ ἀέρος οἱ βαδίζοντες, οἱ δὲ ὑπὸ
 τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ἀέρος οἱ νηχόμενοι. ἔστι δὲ διή τινα καὶ ὑπὸ ἐνὸς
 τῶν στοιχείων τούτων περιεχόμενα, ὑπὸ μὲν ἀέρος οἱ ἐν ἀέρι ὄρνιθες, ὑπὸ
 δὲ τοῦ ὕδατος οἱ ὑπὸ τὸ ὕδωρ νηχόμενοι ἰχθύες, ὑπὸ δὲ γῆς μόρια τινα γῆς
 10 διηρημένα μὲν αὐτῆς, πανταχόθεν δὲ αὐτῆς ἀπτόμενα καὶ περιεχόμενα
 ὑπ' αὐτῆς. καὶ ἔοικεν ἡ ἐξηγήσις αὕτη μᾶλλον εἶναι προσφωεστέρα. τι-
 νὲς δὲ τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ τὸ κέντρον τοῦ παντός· ἐξεληήφασιν, παν- 15
 τελῶς οὗτοι παρὰ πόδας ἐλθόντες· οὐδενὸς γὰρ ὅλως τὸ κέντρον τόπος
 ἐστίν, ἀλλὰ φέρεται μὲν πάντα ὡς ἐπὶ τὸ κέντρον, οὐδενὸς δὲ τὸ κέντρον
 15 τόπος ἐστίν, εἴτε τὸ πέρας τοῦ περιέχοντός ἐστιν ὁ τόπος, εἴτε τὸ μετὰ
 τῶν περάτων διάστημα. ἐκείνῳ δὲ ἐπιστατέον, ὅτι καὶ ἐντεῦθεν δεῖκνυται
 ὅτι οὐκ ἔστι τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος ὁ τόπος· εἰ γὰρ πέρας εἴη τοῦ
 περιέχοντος ὁ τόπος, συμβήσεται τὰ αὐτὰ τόπους εἶναι ἀλλήλων. ἔστι μὲν
 γὰρ τῆς γῆς τόπος ἡ τε ἐπιφάνεια τοῦ ὕδατος ἡ ἀπτομένη αὐτῆς,
 20 καὶ ἡ τοῦ ἀέρος ὁμοίως (ταῦτα γὰρ τῆς γῆς τόπος, ὁ ἀήρ φημι καὶ τὸ 20
 ὕδωρ, πανταχόθεν αὐτὴν περιέχοντα, ἄλλο κατ' ἄλλο μέρος), ἥτοι ἡ πρὸς
 τῇ γῇ ἐπιφάνεια τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ὕδατος. ἀλλ' ἐπεὶ καὶ τὸ ὕδωρ τῶν
 ἐν τῇ τόπῳ ὄντων σωμάτων ἐστίν, εἴη ἂν τις αὐτοῦ τόπος, καὶ οὗτος οὐχ
 ἀπλῶς· οὐ γὰρ μόνος ὁ ἀήρ ἀπτεται πανταχόθεν τοῦ ὕδατος, ἀλλὰ κατὰ
 25 τινα μὲν μέρη ὁ ἀήρ, κατὰ τινα δὲ ἡ γῆ. ὥστε καθ' ὃ μέρος τῆς γῆς
 τόπος ἦν τῆς γῆς τὸ ὕδωρ, ἥτοι ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ, κατ' αὐτὸ τοῦτο καὶ
 ἡ γῆ τόπος ἔσται τοῦ ὕδατος. ὥστε ἡ γῆ καὶ τὸ ὕδωρ κατὰ τὸ αὐτὸ 25
 ἀλλήλων ἔσονται τόποι. συμβήσεται οὖν τὸ αὐτὸ κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ τόπον
 εἶναι καὶ ἐν τόπῳ. εἰ τοίνυν ταῦτα ἀδύνατα, οὐκ ἂν εἴη τὸ πέρας τοῦ
 30 περιέχοντος ὁ τόπος, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ διάστημα τὸ ἐμπεριεληφὸς ἕκαστον
 τῶν φυσικῶν σωμάτων, ὃ καθ' αὐτὸ μὲν κενόν ἐστίν, ἀλλ' οὐδέποτε μένει
 κενόν, ἀλλὰ πληροῦται ὑπὸ τοῦ ἐγγινομένου σώματος, οὗ καὶ τόπος ἐστίν.

3 τὸν ποταμὸν M 5 οἱ (post ἡ) om. t, cf. Themistius 6 τῆς M: om. Gt
 6. 7 ὑπὸ τοῦ ὕδατος M: ὑπὸ (sed ὑπὸ om. G) ὕδατος τε Gt 8 τῶν στοιχείων
 om. Gt 9 τοῦ M: om. Gt 10 διηρημένης (om. μὲν) G 11 προσφω-
 στέρα M 12. 13 τινὲς ut Simplicius p. 585, 12 μέσον—κέντρον Gt: κέντρον—
 μέσον M 13 ὅλως om. M 14. 15 δὲ ἐστὶ τόπος τὸ κέντρον Gt 15 ἐστίν
 (ante ὁ) om. Gt 16 ἐκείνῳ (corrèxi: ἐκεῖνο M, cf. r 4^v33) δὲ ἐπιστατέον M: ἐκείνων
 (delevit hoc t). ἐπιστατέον δὲ Gt 17. 18 εἰ γὰρ πέρας—τόπος M: om. Gt
 18 συμβήσεται γὰρ τὰ Gt 19 ἡ om. Gt 23 ἐν τῷ τόπῳ M: ἐν τόπῳ Gt
 24 ἀπλῶς Mt: ἀπλοῦς (ους in ras.) G 25 μέρη M: μόρια Gt 26 ἡ om. Gt
 καθ' αὐτὸ τοῦτο M 28 ἀλλήλως ἔσονται οἱ τόποι G 29 ἐν τόπῳ] τό-
 πους G τὸ πέρας om. M 31 μὲν M: μὲν οὐ (mutavit in μένον G²) G:
 om. t 32 ἐγγινομένου G

p. 212^a28 Καὶ διὰ τοῦτο δοκεῖ ἐπίπεδόν τι εἶναι καὶ οἶον ἀγγεῖον p 4^r
ὁ τόπος καὶ περιέχον.

Οὐδὲ διὰ τὸ προσεχῶς εἰρημένον, ἀλλ' ὅτι ἐστὶ πέρας τοῦ περιέχοντος· 30
εἰ γὰρ πέρας ἐστίν, ἐπίπεδον δηλονότι ὁ τόπος, καὶ εἰ περιέχει πανταχό-
5 θεν ὁ τόπος, τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ ἀγγεῖον πανταχόθεν περιέχον τὸ ἐν αὐτῷ,
ἔοικεν ἄρα καὶ ἀγγεῖω ὁ τόπος.

p. 212^a29 Ἐτι ἄμα τῷ πράγματι πως· ἄμα γὰρ τὰ πέρατα.

Τουτέστιν οὔτε ἐνδένον αὐτοῦ οὔτε πλεονάζων· εἰ γὰρ πέρας ἐστὶ τοῦ
περιέχοντος, ἐφαρμόζει δηλονότι τῷ πέρατι τοῦ περιεχομένου, ἐφαρμόζων 35
10 δὲ ἄμα ἐστὶν αὐτῷ καὶ κατὰ τ' αὐτόν, μῆτε ἐλλείπων αὐτοῦ μῆτε πλεονάζων.

p. 212^a31 Ὡς μὲν οὖν σώματι ἔστι τι ἐκτὸς σώμα περιέχον αὐτό,
τοῦτό ἐστιν ἐν τόπῳ, ᾧ δὲ μή, οὐ.

Εἰπὼν ὁ Ἀριστοτέλης τίνα ἐστὶν ἐν τόπῳ, λέγει νῦν τίνα οὐκ εἶναι 40
ἐν τόπῳ. εἰ γὰρ ὁ τόπος ἐστί, φησί, τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος, εἴ τι ἄρα
15 μὴ ἔχει ἔξωθεν ἑαυτοῦ σώμα τι, τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐν τόπῳ· οὐ γὰρ ἔξει
οὐδὲν ἔξωθεν τὸ περιέχον. ὅθεν τὸ πᾶν οὐκ ἔστιν ἐν τόπῳ· οὐδὲν γὰρ
ἐστὶν αὐτοῦ ἔξω· εἰ γὰρ ἔχοι τι ἔξω, οὐκ ἂν εἴη κυρίως πᾶν. διὸ τοῦ
οὐρανοῦ εἰ μὴδὲν ἐστὶν ἔξω, ὥσπερ οὖν οὐκ ἔστιν, σὺδὲ ἐν τόπῳ ἂν εἴη.
ὥσπερ οὖν, φησί, καὶ εἰ μονοειδὲς ἦν τὸ πᾶν, οἶον ὕδωρ, ὅπερ ὁμολο-
20 γουμένως ἐν τόπῳ ἐστί (διαρρεῖ γὰρ καὶ ἐν αὐτῷ συμμένειν οὐ πέφυκεν, 45
ἀλλὰ δεῖται τοῦ συνεχόντος καὶ ὀρίζοντος), τὰ μὲν μόρια αὐτοῦ, εἴ γε ἦν
διηρημένα, ὥσπερ νῦν διήρηται τὰ τοῦ παντός μόρια, αὐτὰ μὲν ἐν τόπῳ
ἦν, τὸ δὲ ὅλον ὕδωρ οὐκ ἂν ἦν ἐν τόπῳ, ἐπεὶ μὴδὲ εἶχεν ἔξωθεν τι
αὐτοῦ σώμα περιέχον αὐτό, οὕτω καὶ νῦν ἔχοντος ὡς ἔχει τοῦ παντός,
25 ἐπεὶ μὴ ἔστι τι αὐτοῦ ἔξω, οὐδ' ἂν ἐν τόπῳ εἴη. καὶ εἰ μὴ ἔστιν ἐν

2 περιέχον M: περιέχων t 3 πέρας ὁ τόπος τοῦ sine causa t 4 post ἐπίπεδον addit
ἐστὶ t 5 τοιοῦτο G περιέχον τὸ (τι G) ἐν αὐτῷ GM: τὸ ἐν αὐτῷ περιέχον t
6 ἐγγεῖω t 7 πῶς (sic) M: πως καὶ ὁ τόπος t γὰρ τὰ πέρατα M: γὰρ τῷ πεπε-
ρασμένῳ τὰ πέρατα t, at cf. Aristotelis libri et Simplic. p. 587, 28. Themist. p. 277, 15
10 κατ' αὐτόν M μῆτε μὴν πλεονάζων t 13 λέγει νῦν GM: νῦν λέγει t 15 σώ-
ματι M 16 ὅθεν M: οἶον Gt 17 post εἰ spatium quinquaginta fere litterarum M
κυρίως τὸ πᾶν t 18 οὐδὲ ἐν τόπῳ ἂν M: οὐκ ἂν οὐδὲ ἐν τόπῳ Gt 19 οὖν]
δ νῦν G εἰ μονοειδὲς M: εἴη μόνος δὲ G: ἐν μόνον t 19. 20 ὁμολογουμένως t:
ὁμολογουμένως ὡς G: ὁμολογουμένης compend. M 20 αὐτῷ (sic) M: ἐαυτῷ Gt σημαί-
νειν M 23 ἦν (priore loco) GM: ἂν ἦν t, cf. ad p. 14, 30 μὴδὲ εἶχεν ἔξωθεν τι
M: μὴδὲν (cf. ad p. 151, 26) εἶχε τι ἔξωθεν Gt 24 περιέχον αὐτὰ G τοῦ om. G
25 αὐτοῦ ἔξω GM: ἔξω αὐτοῦ t 25. p. 594, 1 ἐν τόπῳ ὁ οὐρανός M: ὁ τόπος ἐν τόπῳ
ὁ οὐρανός G: ὁ οὐρανός ἐν τόπῳ t

τὸ πῶς ὁ οὐρανός, πῶς κινεῖται κατὰ τόπον; φησὶν οὖν ὅτι πῇ μὲν κινεῖ- p 4^r
 σθαι λέγεται, πῇ δὲ οὐ· καθ' ὅλον μὲν γὰρ ἑαυτὸν οὐ κινεῖται (οὐ γὰρ 50
 ἀμείβει τὸν ὅλον τόπον· αὕτη γὰρ ἐστὶν ἡ τῶν ὅλων κινήσεις κατὰ τόπον,
 ὅταν τὸ ὅλον ἀμείβῃ τὸν τόπον ἐν ᾧ ἐστὶν, ὅποια εἰσι τὰ ἐπ' εὐθείας
 5 κινούμενα), ὥστε καθ' ὅλον μὲν ἑαυτὸν ὁ οὐρανός, ὥσπερ οὐκ ἔστιν ἐν
 τόπῳ, οὕτως οὐδὲ κινεῖται κατὰ τόπον, κύκλῳ δὲ κινεῖται, ἡ δὲ τοιαύτη
 κινήσεις τῶν μορίων ἐστὶ κινήσεις. ἐν γὰρ τῇ κύκλῳ κινήσει τὸ μὲν ὅλον
 ὡς ὅλον ἀκίνητόν ἐστι, τὰ δὲ μέρη τὰ ἀντιπαραχωροῦντα ἀλλήλοις τοὺς
 10 ἰδίους τόπους, | ταῦτα οὖν τὰ κατὰ τόπον κινούμενα, τὸ δὲ ὅλον τοῖς μέ- p 4^v
 ρεσι κινεῖσθαι λέγεται· πάντων γὰρ τῶν μερῶν κινουμένων καὶ τὸ ὅλον
 λέγεται κινεῖσθαι οὐ πρώτως, ἀλλ', ὡς εἶπον, κατὰ τὰ μέρη. εἴη δ' ἂν
 τῶν μορίων τόπος κατὰ μὲν Ἀριστοτέλην αὐτὰ τὰ μέρη ἀλλήλοις, διὰ τὸ
 περιέχεσθαι ἕκαστον ὑπὸ τῶν πέριξ (οἷον γὰρ τόποι εἰσὶν ἀλλήλοις τὰ
 15 μέρη κύκλῳ πανταχόθεν ἑκάστου ὑπὸ τῶν πέριξ περιεχομένου), ὡς δὲ
 τοῖς ἐξηγηταῖς αὐτοῦ δοκεῖ, εἴη ἂν τόπος τῆς ἀπλανοῦς κατὰ τὰ μέρη ἡ
 κυρτὴ ἐπιφάνεια τῆς ἐντὸς σφαίρας, ἥς ἄλλοτε ἄλλου μορίου ἐφάπτεται
 τὰ τῆς ἀπλανοῦς μέρη, δηλονότι κατὰ ἀναλογίαν τόπον τοῦτον καλούντων
 ἡμῶν. οὐ γὰρ ἔξωθεν περιέχει, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἀφοριστικὸν ἔχει τινὰ πρὸς
 20 τὸν τόπον ὁμοιότητα· ὡς γὰρ ὁ κυρίως τόπος ἀφοριστικός ἐστὶν ἑκάστου
 ἀπὸ τῶν λοιπῶν, οὕτω δὴ καὶ ἡ κυρτὴ ἐπιφάνεια τῆς ἐντὸς σφαίρας ἀφο-
 ρίζει τὸ ἔξω σῶμα τῶν λοιπῶν. ταύτη οὖν κατὰ ἀναλογίαν τόπος ἂν εἴη
 τῆς ἀπλανοῦς ἡ κυρτὴ ἐπιφάνεια τῆς ἐντὸς σφαίρας, καὶ τόπος τοῦ ὅλου 10
 κατὰ τὰ μέρη· ταῦτα γὰρ ἐστὶ τὰ ἄλλοτε ἄλλο ταύτης τῆς ἐπιφανείας
 μέρη ἐπιλαμβανόμενα. δὲ ἐπὶ τῆς ἀπλανοῦς εἴρηται, τοῦτο καὶ ἐπὶ τοῦ
 25 παντὸς ἂν λεγθεῖη· τὸ γὰρ πᾶν αὐτὸ μὲν οὐκ ἔστιν ἐν τόπῳ (οὐδὲν γὰρ
 ἐστὶν αὐτοῦ ἔξω), κατὰ μέντοι τὰ μέρη πάντα ἐν τόπῳ ἐστὶ· τὰ μὲν
 γὰρ αὐτῶν κύκλῳ κινεῖται, τὰ αἰθια, τὰ δὲ ἄνω καὶ κάτω, τὰ γενητὰ καὶ
 φθαρτά.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἀριστοτέλης, βουλόμενος σαφέστερον ἐκθέσθαι πῶς
 30 μὲν οὐκ ἔστιν ὁ οὐρανός ἐν τόπῳ, πῶς δὲ ἐστὶ, διαίρεσιν τῶν ἐν τόπῳ 15
 ὄντων ποιεῖται. τῶν γὰρ ἐν τόπῳ ὄντων, φησί, τὰ μὲν δυνάμει ἐστὶν ἐν
 τόπῳ, τὰ δὲ ἐνεργείᾳ, ἐνεργείᾳ μὲν ἐν τόπῳ λέγεται, ὅσα ἰδίαν ἔχοντα
 περιγραφὴν ἀφορίζεται ὑπὸ τοῦ τόπου τῶν λοιπῶν, δυνάμει δὲ ἐν τόπῳ
 λέγεται τὰ μέρη τοῦ ὅλου συνεχοῦς ὄντος καὶ ἐν τόπῳ ὄντος. κατὰ δύ-
 35 ναμιν δὲ λέγεται ταῦτα, ὅτι δύναται χωρισθέντα τοῦ ὅλου καθ' αὐτὰ ἐν

1 οὖν om. G 2 γὰρ (post μὲν) om. Gt οὐ γὰρ κτλ.] cf. Themist. p. 278,7 sqq.
 3 κατὰ τόπον δὲ G 4 ὅταν τὸ ὅλον ἀμείβῃ τὸν τόπον M: ὅταν τὸν ὅλον ἀμείβῃ τό-
 πον Gt εἰσι M: ἐστὶ Gt 8 τὰ δὲ] ταῦτα δὲ G μέρη M: μέρη ἐστὶ Gt
 9 ἰδίους om. M ταῦτα μὲν οὖν t 11 εἶπον] ἐπιόν G 12 ἀριστοτε G
 ἀλλήλοις] ἀλλὰ δὴλον G 13 ἀλλήλοις GM: ἀλλήλων t 14 κύκλῳ πανταχόθεν ἑκά-
 στου M: ἡ κύκλῳ κινεῖσθαι πανταχόθεν ἑκάστου G: ἑκάστου κύκλῳ t 17 κατὰ τὴν ἀνα-
 λογίαν M 23 ταύτης τῆς M: τῆς αὐτῆς Gt 26 πάντα M: αὐτὰ G: αὐτοῦ t
 27 γενητὰ G: γεννητὰ Mt 32 ἰδίαν ἔχοντα M: διανέχοντα G: δὴ ἔχοντα t 35 λέ-
 γεται ταῦτα M: ταῦτα λέγεται Gt

τόπων εἶναι, καὶ συνεχῇ μὲν μηκέτι εἶναι, ἀπτόμενα δέ, ὡς ἔχει ὁ σωρὸς p 4^v
 τῶν πυρῶν· ἕκαστος γὰρ τῶν κόκκων μόνιον ὦν τοῦ ὅλου ἐν τόπῳ ἐστίν, 20
 διὰ τὸ μὴ εἶναι συνεχεῖς, ἀλλ' ἕκαστον ἐν ἰδίᾳ περιγραφῇ εἶναι. πάλιν
 τῶν ἐν τόπῳ ὄντων τὰ μὲν καθ' αὐτό ἐστιν ἐν τόπῳ, τὰ δὲ κατὰ συμ-
 5 βεβηκός, καθ' αὐτὸ μὲν ὅσα κατὰ φορὰν ἐστὶ κινητὰ ἢ κατὰ αὐξήσιν
 καὶ μείωσιν (ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ σώματα τὰ ἐν γενέσει), κατὰ συμβεβηκός
 δὲ κινεῖσθαι λέγεται τὰ συμβεβηκότα πάντα καὶ ἡ ψυχὴ, εἴτε ἐν ὑποκει-
 μένῳ εἴτῃ τῷ σώματι εἴτε χωριστῇ· ταῦτα γὰρ οὐδέποτε καθ' αὐτὰ ἐν
 τόπῳ γίνεται· ἀσώματα γὰρ ἐστὶ. τετραχῶς οὖν τῶν ἐν τόπῳ λεγομέ- 25
 10 νων, ἐν τοῖς κατὰ συμβεβηκός, φησὶν, ἐν τόπῳ οὖσι τὸν οὐρανὸν ταχτέον·
 οὕτε γὰρ κατ' ἐνέργειαν ἐν τόπῳ ἐστίν (ὅπ' οὐδενὸς γὰρ ἔξωθεν περιέχε-
 ται), οὕτε κατὰ δύναμιν· οὐδέποτε γὰρ περισχεθῆσεται· τοιαῦτα γὰρ ἐστὶ
 τὰ κατὰ δύναμιν ἐν τόπῳ, ὡς δύνασθαι ποτε κατ' ἐνέργειαν γενέσθαι.
 ἀλλ' οὕτε καθ' αὐτὸ ἐν τόπῳ ἐστὶν ὁ οὐρανός (οὐ γὰρ ἐστὶ κινήτος κατὰ
 15 φορὰν· τὸ γὰρ φερόμενον ὅλον ἀμείβει τὸν τόπον, οὗτος δὲ ἐν ταύτῃ
 μένων κατὰ μόνια κινεῖται, καὶ ἡ κίνησις οὐ τοῦ ὅλου, ἀλλὰ τῶν μερῶν)· 30
 λείπεται οὖν κατὰ συμβεβηκός ἐν τόπῳ εἶναι τὸν οὐρανόν.

Ἀπορεῖ δὲ πρὸς τοῦτο ὁ Θεμιστίος πῶς οὐ μάχεται αὐτὸς πρὸς
 ἑαυτὸν ὁ Ἀριστοτέλης, νῦν μὲν τὴν κατὰ μόνια κίνησιν κατὰ συμβεβηκός
 20 λέγων κίνησιν, πρὸ τούτου δέ, ἐν οἷς ἐπεδείκνυσεν ὅτι δυνατόν αὐτό (τι) ἐν
 ἑαυτῷ εἶναι ὡς ἐν τόπῳ, κατὰ μόνια μὲν δύνασθαι ἔλεγεν αὐτό (τι) ἐν
 ἑαυτῷ εἶναι, κατὰ συμβεβηκός δὲ μὴ δύνασθαι, ὡς δὴ ἐτέρου ὄντος τοῦ
 κατὰ μόνια καὶ τοῦ κατὰ συμβεβηκός. καὶ ἐπιλύεται τὴν ἀπορίαν λέγων 35
 ὅτι ἴσως κοινότερον ἐχρήσατο τῷ κατὰ συμβεβηκός ὁ Ἀριστοτέλης ἀντὶ
 25 τοῦ κατὰ ἄλλο (ἔθος δὲ αὐτῷ πολλάκις ἀντὶ τῶν γενῶν κεχρησθαι τοῖς
 εἰδεσιν), ὡς δὴ τοῦ κατὰ ἄλλο ἐπὶ πλεον ὄντος τοῦ κατὰ συμβεβηκός,
 καὶ λεγομένου καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ μόνια καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ συμβεβηκός·
 λέγοιτο γὰρ ἂν καὶ κατὰ συμβεβηκός καὶ κατὰ ἄλλο. ἢ μᾶλλον ἀσφαλέ-
 στερόν ἐστι λέγειν, ὅτι κατεχρήσατο τῷ ὀνόματι. ὥσπερ γὰρ πολλάκις τοῦ
 30 ὅλου κινουμένου λέγομεν τὸ μόνιον κατὰ συμβεβηκός κινεῖσθαι, καὶ τοῦ
 ὅλου ἐν τόπῳ ὄντος καὶ τὸ μόνιον κατὰ συμβεβηκός ἐν τόπῳ (καίτοι οὐ 40
 κυρίως ἂν λεχθεῖν τοῦ ὅλου κινουμένου ἢ χεῖρ κατὰ συμβεβηκός κινεῖσθαι,

2 πειρῶν primitiv M ὄν (sic, cf. ad p. 597, 23) τοῦ ὅλου M: τοῦ ὅλου ὦν Gt
 3 συνεχεῖς compend. M: συνεχῆς Gt ἕκαστον GM: ἕκαστος t πάλιν κτλ.] cf. The-
 mist. p. 279, 11 5 κατὰ φορὰν ἐστὶ κινητὰ M: φησὶ κατὰ φορὰν κινεῖται Gt, at cf.
 Themistius 6 καὶ M Themistius: ἢ Gt τὰ (ante ἐν) om. M 9 ἀσώματα
 γὰρ ἐστὶ om. M 10 φησὶ post οὖσι transponunt Gt 13 κατ' M: καὶ κατ' Gt
 14 οὕτε] immo οὐδέ 15 ἐν αὐτῷ M 16 ὅλου M: ὅλου ἐστίν Gt 18 Θεμί-
 στιος p. 279, 26 20 ἐν οἷς] ἐν (h. e. ἐνός) M 20 et 21 αὐτό τι t: αὐτό M: αὐ-
 τὸν G 21 et 22 εἶναι om. M 21 μὲν (ante δύνασθαι) M: om. (sed de G cf. ad
 v. 22) Gt ἔλεγεν Δ 3 p. 210^a25 — b22. cf. Philopon. p. 534, 31 sqq. 22 post
 εἶναι iterat ὡς ἐν τόπῳ κατὰ μόνια μὲν G: horum tria extrema verba delevit t 24 ὁ
 om. G 28 λέγοιτο — καὶ κατὰ ἄλλο M: τοῦ κατ' ἄλλο Gt 30. 32 καὶ τοῦ ὅλου —
 συμβεβηκός κινεῖσθαι om. G

ἀλλὰ καθ' αὐτὸ μὲν κινεῖσθαι, οὐκ ἰδίᾳ δὲ οὐδὲ ἡ χεὶρ ἐστὶν ἡ ἀπλῶς p 4^v
 μέρος, ἀλλ' ἡ συνήνεται τῷ ὄλῳ· διὸ κυριώτερον ἂν λεχθεῖν μὴ πρῶτως
 κινεῖσθαι, ἀλλὰ κατὰ ἄλλο· κατὰ γὰρ τὸ ὄλον ἢ τῶν μερῶν κίνησις),
 ὥσπερ οὖν, ὅπερ εἶπον, καταχρώμενοι πολλάκις λέγομεν τοῦ ὄλου κινου-
 5 μένου τὸ μόριον κατὰ συμβεβηκὸς κινεῖσθαι, οὕτω δὲ καὶ τῶν μερῶν κι-
 νουμένων τὸ ὄλον λέγεται· ἂν κατὰ συμβεβηκὸς κινεῖσθαι, οὐ κυρίως· κατὰ
 ἄλλο γὰρ κυριώτερον ἂν λεχθεῖν τὸ ὄλον κινεῖσθαι τῶν μορίων κινουμένων, 45
 διότι τὰ πρῶτως κινούμενα τὰ μόρια ἐστίν. οὕτως οὖν καὶ ἐν τόπῳ λέ-
 γεται· ἂν εἶναι ὁ ὄλος οὐρανός οὐ κατὰ συμβεβηκὸς (οὐ γὰρ συμβεβηκεν
 10 ἄλλῳ τῷ καθ' αὐτὸ ἐν τόπῳ ὄντι, τοιαῦτα δὲ <τὰ> κατὰ συμβεβηκὸς θέλει
 εἶναι), ἀλλὰ μάλλον κατὰ ἄλλο, τῷ τὰ μόρια αὐτοῦ πάντα ἐν τόπῳ εἶναι.
 ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Ἀριστοτέλης εἶπε τινα ἐν τόπῳ εἶναι καθ' αὐτό, εἰκότως
 τῷ καθ' αὐτὸ ἀντιτάττει τὸ κατὰ συμβεβηκὸς, ἀλλ' ἐν τῷ κατὰ συμβε-
 βηκὸς τούτῳ περιλαμβάνει καὶ τὰ κατὰ ἄλλο ἐν τόπῳ ὄντα. εἰπὼν γὰρ 50
 15 τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκὸς, ἐπήγαγεν οἶον ἢ ψυχὴ καὶ ὁ οὐρανός, ὧν
 τὸ μὲν κατὰ συμβεβηκὸς ἐστὶν ἐν τόπῳ, ἢ ψυχῇ, τὸ δὲ κατ' ἄλλο, ὁ οὐ-
 ρανός. ἔδει γὰρ εἰπόντα αὐτὸν τὰ δυνάμει καὶ τὰ ἐνεργείᾳ ἐν τόπῳ ὄντα
 καὶ τὰ καθ' αὐτὸ καὶ τὰ κατὰ συμβεβηκὸς εἰπεῖν καὶ τὰ πρῶτως καὶ <τὰ>
 κατ' ἄλλο, ἀλλὰ τὰ μὲν πρῶτως ἐν τόπῳ περιεῖληφεν ἐν τε τοῖς ἐνερ-
 20 γείᾳ οὖσιν ἐν τόπῳ καὶ ἐν τοῖς καθ' αὐτό, τὰ δὲ κατὰ ἄλλο ἐν τε
 τοῖς δυνάμει καὶ ἐν τοῖς κατὰ συμβεβηκὸς. τὰ τε γὰρ κατ' ἐνέργειαν |
 ἐν τόπῳ ὄντα, λέγω δὴ τὰ μὴ συνεχῇ πρὸς ἄλλα, ἀλλ' ἰδίαν περιγραφὴν p 5^r
 ἔχοντα, πρῶτως ἐν τόπῳ εἰσὶ, καὶ τὰ καθ' αὐτό δὲ τοιαῦτα ἐστίν, οἷα
 τὰ κατὰ φορὰν κινήσις, ὡς αὐτὸς εἶπε, τουτέστι τὰ καθ' ὅλα ἑαυτὰ
 25 ἀμείβοντα τοὺς τόπους. καὶ ταῦτα δὲ πρῶτως ἐν τόπῳ εἰσίν. ὥστε καὶ
 τὰ ἀντικείμενα τούτοις, τό τε δυνάμει καὶ τὸ κατὰ συμβεβηκὸς, περιέχουσιν
 ἂν ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ κατ' ἄλλο· τὸ μὲν γὰρ δυνάμει ἐν τόπῳ ὄν, οἷον 5
 τὰ μόρια, κατὰ ἄλλο ἐν τόπῳ ἐστὶ καὶ καθ' αὐτό (τῷ γὰρ τὸ ὄλον καθ'
 αὐτὸ ἐν τόπῳ εἶναι καὶ τὸ μόριον ὀήπου καθ' αὐτό ἐστὶν ἐν τόπῳ), τὰ
 30 δὲ κατὰ συμβεβηκὸς ἐν τόπῳ οὐ πάντως καὶ κατὰ ἄλλο ἐν τόπῳ εἰσίν,
 οἷον ἢ ψυχὴ ἢ τὸ λευκόν· ταῦτα γὰρ μόνως εἰσὶ κατὰ συμβεβηκὸς ἐν
 τόπῳ. διὰ τοῦτο οὖν συμπεριέλαβε τοῖς κατὰ συμβεβηκὸς καὶ τὰ κατ'
 ἄλλο διὰ τῶν παραδειγμάτων. ὁ οὖν ὄλος οὐρανός, φησί, κατὰ μὲν τὰ
 μόρια πάντα ἐν τόπῳ ἐστίν (ἕκαστον γὰρ τῶν μορίων περιέχεται ὑπὸ τῶν
 35 πέριξ, καὶ οἷον τόπος ἀλλήλοις εἰσίν τὰ μόρια), τὸ δὲ πᾶν οὐκ ἐν τόπῳ· 10

3 καὶ γὰρ τὸ ὄλον ἢ τῶν ἡμερῶν M 7 κυριώτερον t 8 διότι τὰ M: τὰ γὰρ Gt
 9 post ὄλος iterat ὁ M: ὁ ὄλος οὐρανός εἶναι traicit t 10 τῷ t: τῷ G et (ex τῷ)
 corr. M τὰ t: om. GM 13. 14 ἀλλ' ἐν τῷ κατὰ συμβεβηκὸς iterat G 14 τού-
 τῳ t: τούτῳ G: τόπῳ M 17. 18 τὰ (ante ἐνεργείᾳ, ante καθ' et ante κατὰ) M: om. Gt
 18. 19 πρῶτως—τὰ μὲν (in quibus ipse prius τὰ addidi) om. M 22 ἄλλα M: ἀλλη-
 λα Gt 24 εἶπε scil. p. 212^b 7 26 τούτοις M: τούτῳ Gt καὶ τὰ κατὰ G 27 αὐ-
 τοῖς (sic) M: ἑαυτοῖς Gt καὶ om. t 29 ἐστὶν ἐν τόπῳ M: ἐν τόπῳ ἐστὶ Gt 31 μόνα
 εἰσὶ τὰ M 33 οὖν ὄλος M: σύνολος Gt 35 εἰσίν ἀλλήλοις t οὐκ M: οὐκ ἐστὶν Gt

εἰ γὰρ εἴη ἐν τόπῳ, ἔξει τὸ περιέχον αὐτὸ ἔξωθεν. οὕτω δὲ ὁδὸν ἂν εἴη p 5^r
πᾶν οὐδὲ ὅλον, εἴ τι ἔχει περιέχον. καὶ διὰ τοῦτο, φησί, φαμέν ἐν τῷ
οὐρανῷ πάντα εἶναι, διότι τὸ πᾶν ἐστὶν ὁ οὐρανός· ἔξωθεν γὰρ τὰ
πάντα περιέχει καὶ ἐν αὐτῷ συμπεριεῖληφεν.

- 5 Εἰπὼν δὲ ὁ Ἀριστοτέλης πῶς τὸ τε τῆς ἀσαφείας αἴτιον ἐκ τοῦ ἀποδοδο-
μένου λόγου δῆλον γέγονε, δείξας δὲ ὅτι καὶ τὰ κατὰ κοινὴν ἔννοιαν ὑπάρχοντα
τῷ τόπῳ ἐμφαίνεται διὰ τοῦ ὁρισμοῦ, ἐφεξῆς δείκνυσιν ὅτι καὶ αἱ ἀπορίαι πᾶ- 15
σαι αἱ πρὸς τὸν τόπον φερόμεναι ἐπιλύονται ἐκ τοῦ ἀποδοδομένου ὁρισμοῦ περὶ
τοῦ τόπου. καὶ πρῶτόν γε ἠπορεύτο, ὅτι εἰ ἔστιν ὁ τόπος, τριχῇ ὄντος δια-
10 στατοῦ τοῦ σώματος ἀνάγκη καὶ αὐτὸν τριχῇ εἶναι διαστατόν· τούτῳ δὲ πᾶν
σῶμα ὀρίζεται· ὥστε σῶμα διὰ σώματος χωρήσει. εἰ οὖν δέδοικται ὅτι οὐκ
ἔστι διάστημα ὁ τόπος, ἀλλὰ τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος, λέλυται ἡ ἀπορία,
μᾶλλον δὲ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν συστήσεται. πάλιν ἠπορεύτο, ὅτι εἰ ἔστι σώ-
ματος τόπος, ἔστι καὶ ἐπιφανείας καὶ σημείου. ἀλλ' οὐκ ἀνάγκη, φησὶν, 20
15 εἰ τὸ σῶμα εἴη ἐν τόπῳ, ἥδη καὶ ἐπιφάνειαν καὶ σημεῖον ἐν τόπῳ εἶναι·
οὐδὲ γὰρ χωριστὰ ταῦτα οὐδὲ καθ' αὐτὰ ἐν τόπῳ. εἰ γὰρ μὴδὲ τὰ μόρια
καθ' αὐτὰ φαμέν ἐν τόπῳ, ἀλλὰ τῷ τὸ ὅλον ἐν τόπῳ εἶναι καὶ ταῦτα
διὰ τὸ ὅλον ἐν τόπῳ λέγεσθαι, πόσῳ μᾶλλον περὶ ἐπιφανείας καὶ γραμμῆς
καὶ σημείου τὸ αὐτὸ ῥητέον; τὸ γὰρ πέρας τοῦ περιέχοντος ὅλου ὡς ὅλου
20 ἐστὶ τόπος, οὐχὶ δὲ τῶν μερῶν ἰδίᾳ. ἔτι ἠπορεύτο, ὅτι εἰ ἔστιν ὁ τόπος,
ἀνάγκη αὐξομένων τῶν σωμάτων συναύξεσθαι καὶ τὸν τόπον. εἰ μὲν οὖν 25
διάστημα ἦν, φησὶν, ὁ τόπος, ἀνάγκη ἦν συναύξεσθαι αὐτὸν τῷ σώματι καθ'
αὐτόν, νῦν δὲ πέρας ὢν τοῦ περιέχοντος οὐ συναύζεται τῷ αὐξομένῳ·
οὐδὲ γὰρ αὐξεται τὸ πέρας καθ' αὐτό (τῶν γὰρ σωμάτων ἡ αὐξησις),
25 ἀλλὰ τῇ αὐξήσει τοῦ ἐν τόπῳ ὑποχωροῦντος τοῦ περιέχοντος σώματος
ῥητοὶ κατὰ ἀντιπερίστασιν ἢ κατὰ πίλησιν καὶ πύκνωσιν καὶ τὰ πέρατα ἂν
ὑπείκοι, καὶ οὕτω τὰ αὐξόμενα ἐν μείζονι γίνεται τόπῳ. ὥστε μείζων
μὲν ὁ τόπος ἐγένετο, ἡῦξεται δὲ οὐδαμῶς. καὶ ἄλλως ἐπεὶ ἡ αὐξησις τῶν 30
σωμάτων οὐ γίνεται ἐκ τοῦ μηδαμῇ μηδαμῶς ὄντος, ἀλλὰ διὰ τῆς τῶν
30 τροφῶν προσκρίσεως μεταβαλλομένων τῶν τροφῶν εἰς τὰ τοῦ σώματος

1 ἔξει τὸ (cf. p. 603, 23) M: ἔξεστι τὸ G: ἔστι τι τὸ t 2 ἔχει t 3 οὐρανῷ τὰ
πάντα Gt τὰ om. Gt 4 αὐτῷ (sic) M: ταυτῷ Gt 5 ὁ Ἀριστοτέλης κτλ.] hinc
rursus (v. ad p. 579, 24) K τὸ τε GK: τὸ τὸ M: τὸ fort. recte t τῆς ἀφίτας (sic) K
6 ὅτι καὶ] καὶ ὅτι M τὰ om. K κατὰ om. add. G² 9 τοῦ om. Kt
10 τοῦ om. G εἶναι τριχῇ M τούτῳ G: τοῦτο KMt δὲ] γὰρ t 11 χω-
ρεῖ M 14 τόπος om. M 16 χωρὶς M 17 τὸ om. K 18 λέγεται t
19 ὡς ὅλου om. G 21 αὐξανόμενων M et primitus K συναυξάνεσθαι K οὖν] εἰ
(sic) G 22 ἦν (post ἀνάγκη) om. Gt αὐτὸν et paulo post αὐτόν t: αὐτὸ et αὐτό
GKM 23 ὃν M 24 οὐδὲ γὰρ KM: οὐ γὰρ Gt 26 ῥητοὶ] ὅτι G 26. 27 κατὰ
πίλησιν—οὕτω] κἄτω G 26 κατὰ πύκνωσιν καὶ πίλησιν Themist. p. 281, 19
26. 27 ἂν ὑπείκοι t: ἂν ὑπέλκη M: ἀνοπήκει K: ὑπείκει Themistius (Simplic. p. 596, 12)
27. 28 καὶ οὕτω—ἐγένετο iterat K 27 αὐξανόμενα M 29 ὄντως K post
ἀλλὰ addit τοῦτον τὸν τόπον καταλαμβάνει (ex p. 598, 1) M τῶν om. K 30 προκρί-
σεως K: εἰσκρίσεως t τοῦ om. M

μόρια· ~~σάρκες~~· ἐν εἴῃ ὡς τὸ αὐξηθὲν σῶμα τοῦτον τὸν τόπον καταλαμβάνει, p 5^r
 ὑνπερ' ἐπείχον αἱ τροφαί· ὥστε οὐκ ἀνάγκη οὔτε κενὸν εἶναι οὔτε σῶμά
 τι μὴ εἶναι ἐν τόπῳ. δῆλον δὲ ὅτι τὰ αὐτὰ ταῦτα ἐροῦσι καὶ οἱ τὸν
 τόπον τριχῇ εἶναι διαστατὸν λέγοντες, καὶ πολλῷ μᾶλλον, ὅσῳ ἢ μὲν τοῦ
 5 σώματος ἐπιφάνεια, μείζονος γινομένου τοῦ αὐξομένου καὶ διὰ τοῦ-
 το τοῦ περιέχοντος σώματος διισταμένου, μείζων γίνεται ἢ πρότερον ἦν, εἰ 35
 καὶ μὴ δι' αὐξήσεως, ἀλλ', ὡς εἶπον, τῷ διίστασθαι τὸ σῶμα οὐ ἔστιν
 ἐπιφάνεια, καὶ διὰ τοῦτο ὑπονοηθεῖν ἂν αὐξέσθαι, κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν
 δόξαν οὐδὲ ψιλή τις καταλείπεται ὑπόνοια τοῦ αὐξέσθαι τὸν τόπον· τοῦ
 10 γὰρ διαστήματος χωριστοῦ ὄντος παντὸς σώματος καὶ διὰ τοῦτο ἀκινήτου,
 ὅταν αὐξηθῇ τὸ σῶμα, τοσοῦτον μόνον τὸ πλησίον ἑαυτοῦ σῶμα εἴτε ἀήρ
 εἴη εἴτε ὕδωρ ὠθήσαν, κατεῖληφε τὸν αὐτοῦ τόπον, τοῦ διαστήματος πάντῃ
 ἀπαθοῦς μείναντος, καὶ οὕτως ἐν μείζονι τόπῳ γέγονε τὸ αὐξηθὲν τοῦ 40
 τόπου μηδεμίαν ἀλλοίωσιν ὑπομείναντος. καὶ εἰ τὸν τῆς τροφῆς τόπον τὸ
 15 προστεθὲν τῷ αὐξομένῳ καταλαμβάνει, ποία ἀνάγκη αὐξέσθαι τὸ διάστημα;
 μόνως δὲ ἂν συναύξεσθαι ἀνάγκη ἦν τὸν τόπον, εἴπερ εἶδος ἦν ὁ τόπος
 τοῦ ἐν τόπῳ· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αὐξόμενον, ὡς ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως
 δείκνυται. ἀλλ' οὐδὲ ἐπιφανείας εἶναι τόπον ἀνάγκη οὐδὲ στιγμῆς οὐδὲ
 σημείου· εἰ γὰρ τὸ καθ' αὐτὸ ἐν τόπῳ ὃν τὸ σῶμά ἐστι, ποία ἀνάγκη
 20 τὰ τοῦ σώματος πέρατα ἐν τόπῳ εἶναι; εἰ γὰρ ἐδείξαμεν ὅτι οὐδὲ τὰ
 μόρια ἀνάγκη καθ' αὐτὰ εἶναι ἐν τόπῳ, πόσῳ μᾶλλον τὰ πέρατα; εἰ δὲ 45
 διὰ τὸ ἐφαρμόζειν ἀλλήλοις τὰ πέρατα, ταύτῃ καὶ ἐν τόπῳ εἶναι αὐτὰ
 ἀξιοῦσι, τί μᾶλλον ταύτῃ τῇ ὑποθέσει τοῦτο συμβήσεται ἢ τῇ Ἀριστοτε-
 λικῇ; καὶ γὰρ ἐκεῖ καὶ ἐφαρμόζειν ἀλλήλοις ἀνάγκη τὰ πέρατα. καὶ εἰ
 25 οὐδὲν διαφέρει τὸ ἀγγεῖον τοῦ τόπου ἢ τῷ κινεῖσθαι, πληροῦται δὲ τὸ
 ἀγγεῖον ὑπὸ τοῦ ἐν αὐτῷ ἥτοι ἀέρος ἢ ὕδατος, καὶ ὁ τόπος ἄρα πληροῦ-
 ται ὑπὸ τοῦ ἐν τόπῳ κενὸς ὢν τῷ ἰδίῳ λόγῳ· ἐπιφάνεια δὲ ἐπιφάνειαν
 ἢ γραμμὴν γραμμῆν ἢ σημεῖον σημεῖον οὐ πληροῖ, οὐδέ ἐστι κενὰ τῷ ἰδίῳ 50
 λόγῳ, μόνον δὲ ἐφαρμόζουσιν ἀλλήλοις. δῆλον οὖν ἄρα ὅτι οὐδεμία ἀνάγκη
 30 καὶ ἐπιφανείας ἢ γραμμῆς ἢ στιγμῆς τόπον εἶναι λέγειν.

Ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ τοσοῦτον. ἐπιλύεται δὲ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ τὴν

4 διαστατὸν εἶναι M 6 μείζων M γίνεται Gt: γὰρ KM 6. 7 ἦν, εἰ καὶ KM:
 ἡνίκα G: om. t 7 μὴ δι' αὐξήσεως GK.M: οὐ τῷ αὐξέσθαι t τῷ σῶμα K
 8 ἢ ἐπιφάνεια M ἐπινοηθεῖν Gt αὐξέσθαι M 9 τὸ pro priore τοῦ G αὐξα-
 σθαι KM 11 τοιοῦτον G 12 εἴη εἴτε σῶμα ὕδωρ ὠθήσαν (corr. ex ὠθήσαν) G
 13 ἀπαθῶς G 15 αὐξέσθαι K 16 μόνον δὲ ἂν συναύξεσθαι M 17 ὥσπερ
 ἐν t Περὶ γενέσεως cf. A 5 p. 321^b22 18. 19 οὐδὲ στιγμῆς—ποία ἀνάγκη KM:
 om. Gt 20 οὐδὲ τὰ τοῦ σώματος ὅλως πέρατα t 21. 22 εἰ δὲ—πέρατα Mt:
 om. GK 23. 24 ἀριστοτελῆς KM 24 καὶ (post ἐκεῖ) om. Gt ἀλλήλαις K
 τὰ πέρατα ἀνάγκη M 25 τῷ] τὸ K πληροῦται] κινεῖται Gt 26 ἥτοι τοῦ
 ἀέρος K 27 ἐπιφάνεια δὲ ἐπιφάνειαν M: ἐπιφάνειαν δὲ ἐπιφάνειαν K: ἐπιφάνειαν δὲ ἐπι-
 φάνεια Gt 28 γραμμῆν γραμμῇ traicit t 29 οὖν ἄρα KM: ἄρα Gt 31 οὖν
 om. Gt ἐπιλέγεται M

Ζήνωνος ἀπορίαν· 'εἰ γὰρ πᾶν τὸ ὄν ποῦ ἔστιν,' ἔλεγεν ἐκεῖνος, 'ἔστι δέ τι p 5·
 καὶ ὁ τόπος, καὶ ὁ τόπος ἄρα ποῦ ἔσται· ὥστε ἔσται τόπος ἐν τόπῳ, καὶ
 τοῦτο ἐπ' ἀπειρον.' ἐπιλύεται οὖν καὶ αὕτη· εἰ γὰρ καὶ ἀνάγκη, φησί,
 πᾶν τὸ ὄν ποῦ εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ τόπος ποῦ ἔσται, ἔστω ποῦ μὲν
 5 ὁ τόπος, οὐχ ὡς | ἐν τόπῳ δέ, ἀλλ' ὡς πέρας ἐν περατουμένῳ. οὐ p 5·
 γὰρ πᾶν τὸ ὄν, φησὶν, ἐν τόπῳ, ἀλλὰ τὸ κινήτην σῶμα κατὰ φοράν,
 τούτέστιν δὲ πέφυκε κινεῖσθαι τε καὶ ἡρεμεῖν, ἵνα εἴπῃ τὸ κατ' εὐθεΐαν
 κινούμενον· πᾶν γὰρ τὸ τοιοῦτον πάντως ἐν τόπῳ ἐστί, τὸ δὲ κύκλῳ οὐ
 πᾶν ἐν τόπῳ, ἀλλ' αἱ ἐντὸς σφαῖραι, νῦν δὲ καὶ ὡς ἐν τι συνεχές σῶμα
 10 τὴν ὀκτάσφαιρον λαμβάνει. εὐλόγως δὲ καὶ τοῦτο ὑπάρχει τοῖς ἐν τόπῳ,
 τὸ φέρεσθαι ἕκαστον ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον καὶ μένειν ἐν τούτῳ. κατα- δ
 σκευάζει δὲ τοῦτο πᾶν γλαφυρῶς. προλαμβάνει δὲ ἐκεῖνο· πᾶν, φησὶν,
 ὁ τίνος ἀπτεται κατὰ φύσιν καὶ μὴ βίᾳ, τοῦτο συγγενές ἐστίν ἐκείνῳ οὐ
 ἀπτεται. προσέθηκε δὲ τὸ μὴ βίᾳ εἰκότως· ἀπτεται γὰρ καὶ ἡ κρεμα-
 15 μένη βῶλος τοῦ αἵματος, ἀλλ' οὐ φύσει, ἀλλὰ βίᾳ. ἀπτεται γὰρ ταῦτα
 ἀλλήλων, ὡς ἐν τῷ Περὶ γενέσεως εἴρηται, ὁ κοινὸν ἔχει σύμβολον πρὸς
 ἀλλήλα· διὰ τοῦτο γὰρ μὲν ὕδατος ἀπτεται (ἔχουσι γὰρ κοινὸν σύμβολον
 τὸ ψυχρόν), ὕδωρ αἵματος (κοινὸν γὰρ τὸ ὑγρόν), αἷμα δὲ πυρὸς (κοινὸν γὰρ 10
 τὸ θερμόν), πῦρ δὲ τῆς σεληνιακῆς σφαίρας (ἐνταῦθα δὲ ἐξ ἀναλογίας ἡ
 20 κοινωμία· ὀξυκίνητα γὰρ ἄμφω καὶ φωτιστικά). συγγενῇ δὲ τὰ ἀπτόμενα,
 διότι καὶ ῥαδίᾳ ἢ εἰς ἀλλήλα αὐτῶν μεταβολή, ὡς ἐν τῷ Περὶ γενέσεως
 εἴρηται. ἐπεὶ οὖν ἕκαστον ὅταν ἀποσπασθῇ τῆς ἑαυτοῦ ὁλότητος, ἐφίεται
 ταύτην καταλαβεῖν (πᾶν γὰρ τοῦ συγγενοῦς ἐρᾷ καὶ τῆς ἑαυτοῦ ὁλότητος,
 διὸ καὶ τοῦ εἶναι, ἔστι δὲ μάλιστα ἕκαστον, ὅταν ἐν τῇ οἰκείᾳ ὁλότητι
 25 ἡ) * * * φερόμενον ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ ὁλότητα (πρὸς ταύτην γὰρ προηγουμένως 15
 ἡ φερεῖ καὶ ἡ ἔφασκε φέρεται) καὶ ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον· συγγενὴς γὰρ οὗτος
 τῷ ὅλῳ. ἀλλ' ἐρεῖ τις 'καὶ εἰ τὸ ἀπτόμενον φύσει συγγενές, ἀπτεται δὲ
 τὸ κάτωθεν ὁ αἷμα τοῦ ὕδατος, φερέσθω τὰ μέρη αὐτοῦ ἐπὶ τὸ κάτω.'
 ὅτι μὲν οὖν συγγενὴς τῷ ὕδατι ὁ αἷμα καθὼ ἔχει κοινὸν σύμβολον τὸ
 30 ὑγρόν, πρόδηλον, ἀλλ' ἐπίτηδες εἵπομεν ὅτι προηγουμένως ἐπὶ τὴν ὁλό-

1 ποῦ] cf. ad p. 538, 25 ὡς ἔλεγεν t ἔλεγεν ap. Arist. p. 209*24 τι K: om.
 GMt 3 αὕτη GK: αὕτη M: ταύτην fort. recte t καὶ (post γὰρ) om. t 4 ἔστω KM:
 ἔσται Gt ποῦν μὲν (sic) M 6 κινήτην] κοινόν M κατὰ φοράν etiam Themist. p. 282, 2:
 om. Arist. 7 ἴν' t 9 ἀλλ' αἱ ἐντὸς σφαῖραι KM: ἀλλ' (ἡ add. t) ἐντὸς σφαῖρα (sic) Gt
 εἶναι σῶμα Gt 10 τὴν ὀκτάσφαιρον KM: τὴν οἰκίαν (sic) σφαῖρον (σφαῖραν corr. G²) G:
 τὰς ὅλας σφαῖρας t 12 γλαφυρῶς primitus K 13 οὐτίνος KM συνεχές G
 ἐκεῖνο primitus G 14. 15 κρεμαμένη KM: περιεμένη G: ἐβριμένη t 15 βῶλον K
 16 Περὶ γενέσεως B 4 p. 331*23 sqq. σύμβολον hic et v. 29 K 17 σύμβολον]
 ὅλον K 18 ψυχρόν] ὑγρόν M ὕδωρ δὲ αἵματος Gt 21 αὐτῶν ἢ εἰς ἀλλήλα
 transponit M Περὶ γενέσεως l. c. 22 ἀποσπασθῇ M 23 καταλαμβάνειν Gt
 ἐρεῖ (sic) t αὐτοῦ M 25 post ἡ (ἡ K) lacunam signavi ἐπὶ KM: πρὸς Gt
 26 ἄφασκε M φερέσθαι t καὶ (ante ἐπὶ) om. Gt συγγενές M 27 ἀπτό-
 μενο (sic) M 28 τὸ prius om. Gt κάτωθεν t 29 ὅτι τὸ μὲν συγγενές τὸ
 ὕδατι M 30 εἵπομεν K

www.libtool.com.cn

τητα ἕκαστον φέρεται τὴν ἑαυτοῦ· ἔστι δὲ ἡ τοῦ ἀέρος ὁλότης τῶν ἀνω- p 5
φώρων, καὶ συγγενέστερον τῷ πυρὶ μᾶλλον ἢ τῷ ὕδατι ὁ ἀήρ, ἀλλὰ
χεῖται πάντη, οὐχ ὅτι φύσει ἔχει τὸ πάντη φερέσθαι, ἀλλὰ διὰ τὴν 20
κενοῦ βίαν, δι' ἣν καὶ τὸ ὕδωρ πολλάκις ἀνώφορον γίνεται καὶ ἐπὶ ἀέρος
5 ὀχεῖται, ὥς ἐπὶ τῶν κλεψυδρῶν. ὥστε ἂν ἀπτηται τοῦ ὕδατος ὁ ἀήρ,
ἀλλ' οὖν διὰ τὴν τοῦ κενοῦ βίαν ἀπτεται, ἐπεὶ ἀνώφορος ὑπάρχει φύσει.
εἰκότως δέ, φησί, καὶ μένει φύσει ἕκαστον ἐν τῷ ἑαυτοῦ τόπῳ, ἐπεὶ καὶ
τὸ μέρος μένει ἐν τῇ οἰκείᾳ ὁλότητι. τὸ δὲ ἐν τόπῳ, φησὶν, οἶον μέ-
ρος πρὸς ὄλον ἐστίν· ὃν γὰρ λόγον ἔχει διαιρετὸν μέρος πρὸς ὄλον,
10 τοῦτον τὸν λόγον ἔχει τὸ ἐν τόπῳ πρὸς τὸν τόπον. ὥσπερ γὰρ εἴ τις χα- 25
λάσας τὴν χεῖρα εἰς ὕδωρ διέλῃ τι μόνιον τοῦ ὕδατος, τοῦτον τὸν λόγον
ἔχει καὶ τὸ ἐν τόπῳ πρὸς τὸ περιέχον· οἶον γὰρ ὄλον τί ἐστι τὸ πε-
ριέχον, μέρος δὲ τὸ περιεχόμενον. τὸ γὰρ περιέχον, φησί, πρὸς τὸ πε-
ριεχόμενον οἶον συναμφοτέρον τι πρὸς ὕλην ἐστίν· ὕλη γὰρ τοῦ ἀέρος τὸ
15 ὕδωρ, ὁ δὲ ἀήρ εἰδός τι καὶ ἐνέργεια τοῦ ὕδατος καὶ οἶον συναμφοτέρον.
διὸ καὶ ἡ μὲν τοῦ ὕδατος εἰς ἀέρα μεταβολὴ γένεσις ἐστίν, ὥς ἐν τοῖς
Περὶ γενέσεως εἴρηται, ἡ δὲ τοῦ ἀέρος εἰς τὸ ὕδωρ φθορά. δοκεῖ δὲ καὶ
ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος μέρη τοῦ συναμφοτέρου εἶναι. ὥστε εἰ ὕλη ἀναλογεῖ 30
τὸ ὕδωρ, εἶδει δὲ ἡ συναμφοτέρῳ ὁ ἀήρ, ἡ δὲ ὕλη μέρος τοῦ συναμφοτέ-
ρου, καλῶς ἄρα εἴρηται ὅτι τὸ περιεχόμενον πρὸς τὸ περιέχον οἶον διαιρετὸν
20 μέρος πρὸς ὄλον ἐστί. τὸ δὲ μέρος ἐν τῇ ἑαυτοῦ θέλει μένειν ὁλότητι·
εἰκότως ἄρα καὶ ἕκαστον ἐν τῷ ἑαυτοῦ μένει τόπῳ, τουτέστι τῷ πε-
ριέχοντι, ὅπερ τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει πρὸς τὸ περιεχόμενον, ὅνπερ τὸ ὄλον
πρὸς μέρος.

25 p. 212*35 Κύκλῳ δὲ κινεῖται· τῶν μορίων γὰρ οὗτος ὁ τόπος.

Ζητοῦσιν ἐνταῦθα πῶς μέρη φησιν ὁ Ἀριστοτέλης, πότερον τὰ τοῦ 40
ὄλου κόσμου μέρη, ἢ ὅπερ ἀπτεται μόνον ἀλλήλων διηρημένα, ἢ μέρη
φησι τὰ συνεχῆ μέρη τῆς ἐξωτάτω σφαίρας. οἱ μὲν οὖν μέρη λέγειν

1. 2 ἀνωφώρων Gt: ἀνω φωρῶν KM 3 φύσει scripsi: φύσιν (GKM)t ἔχει τοῦ πάντη t
4 ἀέρος] μέρος G 5 ὀχεῖται G: χεῖται (KM)t κλεψυδρῶν K num ἀπτηται (τὸ κάτωθεν)
cl. p. 599,28? 6 ἐπιανωφώρος (sic) M 8 οἰκία K τὸ δὲ ἐν τόπῳ] cf. p. 605,13
9 ὃν μὲν γὰρ Gt ὄλην altero loco M 11 διέλει K τοῦ om. M 13. 14 τὸ
γὰρ—περιεχόμενον om. G 15. 16 τοῦ ὕδατος καὶ οἶον συναμφοτέρον. διὸ KM: om. Gt
16 καὶ ἡ μὲν KMt: ἡ G 17 Περὶ] παρὰ M Περὶ γενέσεως cf. A 3 p. 318b27 sqq.
φορὰ G δοκεῖ KM: κινεῖ G: θέλει (sic) t 18 εἶδος] ὕδος K εἰ K et (ex ἡ)
corr. M: τῇ Gt 19 τὸ ὕδωρ om. M, qui mox εἰ (sic) pro εἶδει ἡ ὕλη δὲ
transponunt Gt 20 οἶον om. Gt διαιρετικὸν M 21. 22 πρὸς ὄλον—ἕκαστον
om. M 23 ὅπερ KM: ὥσπερ G: καὶ t, qui addit τὸ περιέχον post ἔχει λόγον (ita enim
transponunt Gt) ὅνπερ] ὅπερ M τὸ (ante ὄλον) om. Gt 25 κινήσεται Aristotelis
libri, at cf. p. 594,6. 601,3. 26. 602,14. Simplific. p. 589,25 τῶν—τόπος om. K
27. 28 ἡ (sic) μέρη φησι M: μέρη φησι GK: μέρη φησιν, ἡ t 28 et p. 601,16 ἐξω-
τάτης, p. 601,5 ἐξωτάτην t

φασί τὰς ἀπτομένας ἀλλήλων σφαίρας καὶ τὰ ἐφεξῆς σώματα· φησὶν οὖν p 5^a
 ὅτι τὸ μὲν ὄλον οὐκ ἔστιν ἐν τόπῳ, τὰ δὲ μόρια εἰσι τὰ ἐν τόπῳ ὄντα.
 ἵνα οὖν δείξῃ τίς ὁ τῶν μορίων τόπος, ἐπήγαγε τὸ κύκλῳ δὲ κινεῖται·
 τῶν μορίων γὰρ οὗτος ὁ τόπος, οὐ τοῦτο λέγων ὅτι διὰ τὸ κύκλῳ
 5 κινεῖσθαι τὴν ἐξωτάτω σφαῖραν, διὰ τοῦτο τόπος ἐστὶ τοῖς ἐφεξῆς, ἀλλὰ 46
 δεῖξαι βουλόμενος ὅτι οὐκ ἔστι συνεχῆς πρὸς τὰ ἐφεξῆς σώματα, ἀλλὰ
 διηρημένη· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ κύκλῳ κινεῖται καθ' αὐτήν. τῷ οὖν κύκλῳ
 κινεῖσθαι, ταύτῳ δὲ εἰπεῖν διηρηθῆσθαι τῶν ἐντὸς καὶ περιέχειν αὐτάς,
 ταύτῃ καὶ τόπος ἐστὶ τοῖς μορίοις. καὶ ὅτι μόρια τοῦ παντός φησι τὰ
 10 ἐντὸς περιεχόμενα σώματα, ὁ γὰρ ἐξ ὧν ἐπήγαγε καὶ ἄνω μὲν καὶ
 κάτω οὐ, κύκλῳ δὲ ἕνια· ἕνια δὲ ἄνω καὶ κάτω, ὅσα ἔχει
 πύκνωσιν καὶ μάνωσιν. εἰ δὲ τῶν μορίων τοῦ παντός τὰ μὲν ἄνω καὶ 50
 κάτω κινεῖται, ταῦτα δὲ τὰ ἐν γενέσει, τὰ δὲ κύκλῳ, εὐλογον ὅτι τὸ πᾶν
 λέγει τὸν ὄλον κόσμον, μόρια δὲ αὐτοῦ τὰ τοῦ κόσμου στοιχεῖα, τὰς τε
 15 σφαίρας φημι καὶ τὰ ἐντὸς τούτων σώματα. οἱ δὲ μόρια φασὶ τὰ συνεχῆ
 τῆς ἐξωτάτω σφαίρας· ταύτην δὲ οὔτε καθ' ὅλην ἐν τόπῳ εἶναι (οὐδὲν
 γὰρ αὐτὴν περιέχει), οὐδὲ τὰ μόρια αὐτῆς καθ' αὐτὸ ἕκαστον ἐν τόπῳ
 εἶναι (συνεχῆ γὰρ ἔστι πρὸς τὸ ὄλον), ἀλλ' οὐδὲ κινεῖσθαι οὔτε τὴν ὅλην
 ὡς ὅλην (οὐ γὰρ μεταβάλλει τὸν ὄλον τόπον), | οὔτε μὴν τὰ μόρια καθὼς p 6^a
 20 μόρια κινεῖσθαι (συνεχῆ γάρ), ἀλλ' αὐτὴν τοῖς μορίοις κινεῖσθαι καὶ τό-
 πον εἶναι τοῖς μορίοις, ὥσπερ εἵπομεν, ἥτοι τὰ περίε περιέχοντα μόρια,
 ἣ κυριώτερον τὴν κυρτὴν ἐπιφάνειαν τὴν ἐντὸς τῆς Κρονίας σφαίρας,
 ὥσπερ εἵπομεν, κατὰ ἀναλογίαν. ταύτην δὲ καὶ τῆς ἀπλανοῦς ὡς ὅλης
 τῇ αὐτῇ ἀναλογίᾳ οὐδὲν χειρόν λέγειν τόπον· ἀφορίζει γὰρ αὐτὴν ἐντὸς
 25 πανταχόθεν. πρὸς δὲ ταύτην τὴν ἐξήγησιν οὕτως ἀκουστέον τὸ κύκλῳ δὲ
 κινεῖται· τῶν μορίων γὰρ οὗτος ὁ τόπος· εἰπὼν γὰρ ὅτι ὡς μὲν
 γὰρ ὄλον ἅμα τὸν τόπον οὐ μεταβάλλει, δέον εἰπεῖν 'κατὰ μόρια δὲ
 μεταβάλλει', εἶπε κύκλῳ δὲ κινεῖται. ταῦτό δ' ἐστὶ τοῦτο· ἡ γὰρ

1 ἀπτομένων K 2 ὅτι τὸν μὲν M εἰσιν ἐν (om. τὰ) t 6. 7 ἀλλὰ διηρημένη· διὰ
 τοῦτο γὰρ καὶ om. G 6 ἀλλὰ iterat initio versus K 7 κύκλῳ (κύκλω om. G) κι-
 νεῖται καθ' αὐτήν GKM: κινεῖται φησὶ καθ' αὐτήν κύκλῳ t τῷ (ex τῷ) corr. M
 οὖν KM: οὐ G: δὴ t 8 διηρηθῆσθαι (sic) Kt 10 περιεχόμενα] περιέχοντα τινὰ G
 10. 12 καὶ ἄνω μὲν—μάνωσιν om. (t 11 οὐ (ex οὐ) corr. M δὲ ἕνια· ἕνια δὲ
 (prius ἕνια ex ἕνοια corr.) M: δὲ (ceteris usque ad πύκνωσιν καὶ μάνωσιν omissis) K: δὲ
 ἕνια. τὰ δὲ t Aristoteles, sed duplex ἕνια Simplicium quoque p. 589, 29 (cf. 590, 35) le-
 gisse conicias ἄνω καὶ κάτω M: καὶ κάτω καὶ ἄνω t: vel hoc vel καὶ ἄνω καὶ
 κάτω Aristotelis libri, at cf. Simplic. p. 589, 33 12 πύκνωσιν M εἰ δὲ KM: εἰ
 G: εἰ γὰρ t 13 ὅτι καὶ τὸ Gt 15 σφάρας K φημι] φ⁷ cum signo com-
 pendii M ἐντὸς τοῦ σώματος M φασὶ scripsi: φησι (sic) KM: ἤκουσαν Gt
 16 καθόλου G 17 αὐτὴν Gt: αὐτῆς K: αὐτοῖς M οὐδὲ] fort. οὔτε 18 γὰρ
 εἰσι M 20 συνέχει M ἀλλ' αὐτὴν KM: ἀλλὰ τὴν ὅλην Gt 21 ὥσπερ εἵπομεν
 om. G εἵπομεν p. 594, 9 sq. 22 χρόνειας G 23 ὡς om. Kt 24 ἀφο-
 ρίζει Gt: ἀφορίζει KM 25 πρὸς δὲ ταύτην KMt: πρὸ δὲ ταύτης G τὴν τοῦ G
 26 εἰπὼν M: εἰπον G: εἶπεν (K)t 27 γὰρ om. G post δέον interpolat δὲ t
 28 εἶπε δὲ κύκλω κινεῖται G ταῦτό] ταῦτα G

www.libtool.com.cn

κύκλω κινήσις κατὰ μόριά ἐστι κίνησις. τὸ δὲ τῶν μορίων γὰρ οὗτος p 6^r
ὁ τόπος ἀντὶ τοῦ ὁ κύκλος· κύκλω γὰρ ἄλληλα περιέχει. ἡ ἐπειδὴ κύκλω
κινούμενος περὶ τὴν κυρτὴν ἐπιφάνειαν τῆς Κρονίας σφαίρας κινεῖται,
τοῦτον τὸν τόπον, λέγω δὴ τὴν κυρτὴν ἐπιφάνειαν τῆς ἐντὸς σφαί-
5 ρας, τῶν μορίων εἶπεν εἶναι τόπον.

10

p. 212^b7 Καὶ τὰ μὲν καθ' αὐτά, οἷον πᾶν σῶμα κατὰ φορὰν ἡ
αὔξησιν κινήτὸν καθ' αὐτό που.

Φέρεσθαί φησι τὰ κατ' εὐθεΐαν φερόμενα, ἅπερ καὶ καθ' αὐτὰ ἐν
τόπῳ εἶναι φησι, τὰ δὲ οὐράνια οὐ φέρεσθαι, ἀλλὰ περιφέρεσθαι. ἐτέρα
10 γὰρ ἡ φορὰ τῆς περιφορᾶς· τὸ μὲν γὰρ καθ' ὅλον ἐστὶ μεταβολή, τὸ δὲ
κατὰ μόριον. τὴν δὲ ὀκτάσφαιρον ὡς ἐν τι λαμβάνει, διό φησιν ὅλον ὡς
ὅλον τὸν οὐρανὸν οὐκ εἶναι ἐν τόπῳ.

p. 212^b10 'Εφ' ὃ δὲ κινεῖται, ταύτῃ καὶ τύπος ἐστὶ τοῖς μορίοις. 15

Τοῦτο καὶ ἀνωτέρω εἶπε "κύκλω δὲ κινεῖται· τῶν μορίων γὰρ οὗτος
15 ὁ τόπος", καὶ ἐνταῦθα δὲ τὸ αὐτό φησιν ἐφ' ὃ δὲ κινεῖται, ἐπὶ
τὸ κύκλω, κατὰ τοῦτο τοῖς μορίοις ἐστὶ τόπος· τῇ γὰρ ἕκαστον τῶν
μορίων τοῦ οὐρανοῦ, λέγω δὴ τῆς ὀκτασφαίρου, κύκλω κινεῖσθαι, ταύτῃ
αἰετὰ τὰ ἐξωτέρω τόπος ἐστὶ τοῖς ἐντός. μόρια οὖν λέγοι ἂν ἕκαστην
τῶν σφαιρῶν. δηλοῖ δὲ καὶ τὸ ἐπαγόμενον· ἕτερον γάρ, φησὶν, ἐτέρου
20 ἐχόμενον τῶν μορίων ἐστίν. ἐχόμενον δὲ ἐστίν, ὡς αὐτὸς ἐν τῷ 20
πέμπτῳ φησὶν, 'ὃ ἂν ἐφεξῆς ὢν ἄλλῳ τινὶ ἀπτηται αὐτοῦ.' οὕτω δὲ καὶ
αἱ σφαῖραι ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας. ἡ δὲ ἐξωτάτῳ σφαῖρα οὐκ ἐν τόπῳ,
εἰ μὴ κατὰ ἀναλογίαν, ὥσπερ εἴρηται, κατὰ τὴν κυρτὴν ἐπιφάνειαν τῆς
ἐντὸς σφαίρας.

1 κατὰ μόριά ἐστι κίνησις om. G 2 ὁ κύκλος G: om. Mt: ὁ (om. κύκλος) K πε-
ρίεχειν G ἡ M: om. GKt ἐπεὶ γὰρ t 3 κινούμενα t κερτὴν hic et
infra M κρονίας Gt 4 τρόπον M 4. 5 λέγω—σφαίρας om. G 5 εἶπεν
om. G τὸν τόπον M 6 lemma habet G πᾶν σῶμα KM: πάντα (τὰ addit t)
et mox κινήτῳ Gt, at cf. p. 603,3 7 αὐτὸ ποῦ t 8 καὶ om. K 9 φασὶ K
10 τὸ μὲν et τὸ δὲ] ἡ μὲν et ἡ δὲ t 11 μόριον KM: μόρια Gt ὀκτασφε-
ρον M 12 οὐκ GKM: μὴ t 13 lemma habet G ὃ M: ὃ GKt, at cf. Diels
ad Simpl. p. 591,34 ταύτῃ—μορίοις om. K ὁ τόπος G 15 ὃ M: ὃ G:
ὃ Kt δὲ κινεῖται, κινεῖται δὲ ἐπὶ Gt 16 τὸ γὰρ M 17 τῆς M: τοῦ GKt
ὀκτασφαίρου K κύκλω KM: κύκλου Gt 18 τόπῳ M ἐστὶ] εἰσι t τοῖς Kt:
τῆς G: τοῦ M λέγει ἂν K 20 ἐχόμενον δὲ ἐστίν om. G 21 πέμπτῳ (ε t) c. 3
p. 227^a6 ὅν] ἐν G ἀπτηται M οὕτω δὴ Gt 22 δὲ om. G ἐξω-
τάτῃ t 23 εἴρηται τι G κερτὴν et mox σφαίρας M

p. 212^b11 Τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός, οἷον ἡ ψυχὴ καὶ ὁ οὐρανός. p 6^r

Τοῦτο πρὸς τὸ ἀνωτέρω τὴν σύνταξιν ἔχει· εἰπὼν γὰρ ἀνωτέρω “καὶ καὶ
τὰ μὲν καθ’ αὐτό, οἷον πᾶν σῶμα ἢ κατὰ φορὰν ἢ αὐξήσιν κινήτόν”,
ἐνταῦθα ἀνταπέδωκεν εἰπὼν τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός. τὰ δὲ ἄλλα με-
5 ταξὺ εἴρηται περὶ τοῦ οὐρανοῦ· εἰπὼν γὰρ τὰ καθ’ εὐθείαν κινούμενα
καθ’ αὐτὰ ἐν τόπῳ εἶναι, πῶς ἔχουσι τὰ κύκλῳ ἐφεξῆς εἶπεν, εἴτα ἐν-
ταῦθα ἐποίησατο τὴν ἀνταπόδοσιν. κατὰ συμβεβηκός μὲν οὖν φησιν ἐν
τόπῳ εἶναι τὴν ψυχὴν καὶ τὸν οὐρανὸν ὅλον ὡς ὅλον δηλονότι· τῷ γὰρ
τὰ μέρη εἶναι ἐν τόπῳ, τὸ δὲ ὅλον ἐν τοῖς μέρουσιν εἶναι, καὶ τὸ ὅλον ἐν 20
10 τόπῳ λέγεται· ἂν κατὰ συμβεβηκός εἶναι, ἢ μᾶλλον κατὰ ἄλλο.

p. 212^b12 Τὰ γὰρ μέρη ἐν τόπῳ πως πάντα.

Καλῶς τό πως προσέθηκεν. οὐ γὰρ πάντα κυρίως ἐν τόπῳ τὰ μέρη·
οὔτε γὰρ ἡ ἐξωτάτω σφαῖρα κυρίως ἐν τόπῳ, οὔτε τὰ συνεχῆ τῶν μερῶν.

p. 212^b13 Διὸ κινεῖται κύκλῳ μόνον τὸ ἄνω.

15 Ἐπειδὴ μὴ ἔστιν ὁ οὐρανὸς ἐν τόπῳ, εἰ μὴ, ὡς εἴρηται, κατὰ συμβε-
βηκός, ἡγουν κατὰ μέρη, διὰ τοῦτο καὶ μόνως τὴν κατὰ κύκλον κινεῖται 20
κίνησιν, οὐδαμῶς δὲ τὴν κατ’ εὐθείαν· τὰ γὰρ κατ’ εὐθείαν κινούμενα
πάντως καὶ ἐν τόπῳ ἐστίν. ὁ οὖν οὐρανὸς μὴ ὢν ἐν τόπῳ εἰκότως μόνον
τὴν κύκλῳ κινεῖται κίνησιν.

20 p. 212^b14 Τὸ δὲ πᾶν οὐ ποῦ.

Εἰπὼν ὅτι ὁ οὐρανὸς κατὰ μέρη ἐστίν ἐν τόπῳ, δείκνυσιν ὅτι καθ’
ὅλον αὐτὸν ἀδύνατον εἶναι ἐν τόπῳ. τὸ γὰρ ἐν τόπῳ, φησί, καὶ ἔστι τι 40
καὶ ἐξωθεν ἑαυτοῦ ἔχει τὸ περιέχον αὐτό, ὅπερ καὶ ἔστιν ὁ τόπος. εἰ
τοῖνον ὁ οὐρανὸς ὅλον τί ἐστι καὶ πᾶν, οὐδὲν ἂν εἴη αὐτοῦ ἐξωθεν πε-
25 ριεκτικόν, ἐπεὶ οὐκ ἂν εἴη πᾶν· τοῦ γὰρ παντὸς οὐδὲν ἐστίν ἐξω.

1 οἷον ἡ ψυχὴ καὶ ὁ οὐρανός om. K οἷον] ὡςπερ M, at cf. p. 596,15 3 prius ἢ
omisera supra (p. 602,6), at cf. Aristoteles 4 ἀπέδωκεν M 5 περὶ om. G
7 μὲν om. Gt 8 τὴν om. G τῷ τὸ G 9 δὲ in ras. G μορφοῖς GKM:
μέρεσιν t 10 κατ’ ἄλλο t 11 lemma habet G: ante οὐ γὰρ (v. 12) transponit
(δὲ post καλῶς et εἰπὼν post προσέθηκεν interpolatis) t πῶς (sic) GKt: om. M
12 τὸ πῶς libri 13 ἐξωτάτῃ σφαῖρα t τὰ Kt: γὰρ G: om. M συνεχῆ M
14 κινεῖται KM: κινεῖται μὲν t Aristoteles (praeter cod. I) μόνως K 16 μόνως
GKM: μόνον t κατακύκλῳ (sic) K 18 ὁ οὖν om. K: οὖν om. M ὢν K
18. 19 εἰκότως—κίνησιν om. K 20 lemma om. K οὐ ποῦ libri 21. 22 κα-
θόλου K 23 ἔστιν ὁ KM: ἔστι (om. δ) Gt 24 ἐστίν om. G οὐδὲν ἂν εἴη GK:
οὐκ ἂν εἴη M: οὐδ’ ἂν εἴη t

p. 212^b17 Καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ οὐρανῷ πάντα· ὁ γὰρ οὐρανὸς τὸ p 6^r
πᾶν ἴσως.

Σύμφωνος, φησί, τοῖς ἡμετέροις λόγοις, τῷ μὴ εἶναι ἐν τόπῳ τὸν
οὐρανόν, καὶ ἡ παλαιὰ περὶ αὐτοῦ δόξα, ἡ λέγουσα πάντα εἶναι ἐν τῷ 45
οὐρανῷ. εἰ γὰρ πάντα ἐν τῷ οὐρανῷ, οὐδὲν αὐτοῦ ἔξω, εἰ δὲ μηδὲν αὐ-
τοῦ ἔξω, οὐκ ἂν εἴη ἐν τόπῳ· δεῖ γὰρ τὸν τόπον ἔξωθεν περιέχειν τὸ ἐν
τόπῳ ὄν. εἰπὼν δὲ ὁ οὐρανὸς τὸ πᾶν προσέθηκεν ἴσως, ἐπειδὴ μήπω
ἀπέδειξεν ὅτι οὐδὲν ἐστὶν ἔξω τοῦ οὐρανοῦ.

p. 212^b18 Ἔστι δὲ τόπος οὐχ ὁ οὐρανός, ἀλλὰ τοῦ οὐρανοῦ τι
10 ἔσχατον καὶ ἀπτόμενον τοῦ κινητοῦ σώματος πέρας ἡρεμοῦν.

Ἐπειδὴ εἶπεν “ἐν τῷ οὐρανῷ πάντα”, ὡς δὴ τοῦ κοινοτάτου πάντων 50
τόπου τοῦ οὐρανοῦ ὄντος, πῶς ἐστὶ τόπος ὁ οὐρανὸς προσέθηκεν, ὅτι οὐ
καθ’ ὅλον ἑαυτὸν, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἐντὸς ἑαυτοῦ πέρας, καθ’ ὃ ἀπτεται τοῦ
κινητοῦ σώματος, τουτέστι τοῦ δύνανται ἔχοντος κινεῖσθαι καὶ μὴ, τουτέστι
15 τοῦ γενητοῦ καὶ φθαρτοῦ. πῶς-δὲ ἡρεμοῦν λέγει τὸ πέρας τοῦ οὐρανοῦ
τὸ πρὸς ἡμᾶς, ὅπερ καὶ τόπος ἐστίν, εἴρηται ἐν τοῖς ἔμπροσθεν.

p. 212^b20 Καὶ διὰ τοῦτο ἡ μὲν γῆ ἐν τῷ ὕδατι. |

Πῶς πάντα ἐν τῷ οὐρανῷ λέγει, ὅτι οὐ τῷ προσεχῶς πάντα πε- p 6^r
ριέχειν, ἀλλὰ τῷ τὸ ἔσχατον τῶν περιεχόντων αὐτὸν εἶναι.

20 p. 212^b22 Φανερόν δὲ ἐκ τούτων, ὅτι καὶ αἱ ἀπορίαι παῖσαι λύονται.

Ἐντεῦθεν τὰς ἀπορίας ἐπιλύεται, εἵπομεν δὲ περὶ αὐτῶν ἱκανῶς. 7

p. 212^b27 Ἄλλ’ οὐ διάστημα σώματος.

Τουτέστι δεχτικὸν σώματος, ἢ μάλλον οὐ σωματικόν, τουτέστι τριχῇ 11
διαστατόν· διάστημα γὰρ καὶ ἡ ἐπιφάνεια καὶ ἡ γραμμή.

3 συμφώνως K: om. M τῷ] τὸ M ἐν] τὸν primitus K 7 post δὲ addit
ὅτι M ὁ οὐρανός (GMt: ὁ δὲ οὐρανός K: fort. ὁ γὰρ οὐρανός προσέθηκεν (τὸ
add. M) ἴσως GK: τὸ ἴσως προσέθηκεν t μήπω GK: οὕτω t 9 δὲ KM: δὲ
ὁ t Aristoteles οὐχὶ ὁ K 9. 10 ἀλλὰ—ἡρεμοῦν om. K 9 τι M: τι τὸ t
Aristoteles 10 et 15 ἡρεμοῦν M 11 δὴ τοῦ KM: δὴ οὐ G: δὴ t 11. 12 πᾶν-
των τόπων M 12. 13 οὐ τὸ καθόλου G 13 ἑαυτὸν] αὐτὸν (Gt ἑαυτοῦ] αὐτοῦ t
14 κινητοῦ—ἔχοντος om. G τοῦ M: τὴν Kt καὶ μὴ G 15 γενητοῦ Mt λέγει
KM: ἔχει G: ἐστὶ t 16 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴρηται (Gt 20 ἀπορεῖται K λύνονται
M: λύοντας K: λύονται’ ἂν t, at cf. Themist. p. 281, 14. Simplic. p. 595, 28. Philopon.

p. 597, 8 21 Ἐντεῦθεν—ἐπιλύεται om. KM τούτων M 22 σώμⁱ et 23 σώμⁱ K
23. 24 ἡ μάλλον—γραμμὴ om. KM 24 καὶ (post γὰρ) G: om. t

p. 212^b31 Καὶ συμπεφυκότα μὲν ἀπαθῆ, ἀπτόμενα δὲ ποιητικὰ p 6^a
καὶ παθητικὰ (ἀλλήλων).

Ἐπειδὴ δὲ δοκεῖ καὶ τὰ μέρη ἐφεξῆς εἶναι καὶ ἄπτεσθαι ἀλλήλων,
τὴν διαφορὰν παραδίδωσι τοῦ ὥς ἐν τόπῳ καὶ τοῦ ὥς ἐν ὄλῳ. κοινωνοῦσι 15
5 γὰρ τῷ ἐφεξῆς εἶναι καὶ ἄπτεσθαι, ἀλλ' ὅταν μὲν ταῦτα συμπεφυκότα
ᾗ, τότε ἀπαθῆ τέ ἐστὶν ὑπ' ἀλλήλων καὶ ὥς μέρος ἐστὶν ἐν ὄλῳ, ὅταν
δὲ μόνον ἄπτηται, μὴ μέντοι συμπεφυκότα ᾗ, τότε ὥς ἐν τόπῳ ἐστὶ τὰ
περιεχόμενα ἐν τοῖς περιέχουσι, καὶ ποιητικὰ ἐστὶ καὶ παθητικὰ ὑπ'
ἀλλήλων τὰ περιέχοντα καὶ περιεχόμενα. διαφέρουσι δὲ τὰ ὥς ἐν τόπῳ
10 καὶ τὰ ὥς ἐν ὄλῳ, τῷ τὰ μὲν ὥς ἐν ὄλῳ συνεχῆ τε εἶναι τοῖς ὄλοις καὶ
ἀπαθῆ ὑπ' ἀλλήλων, τὰ δὲ (ὥς) ἐν τόπῳ τὸ ἐναντίον διηρησθῆναι τε τοῦ 20
περιέχοντος ἀπτόμενα μόνον, καὶ ποιεῖν καὶ πάσχειν ὑπ' ἀλλήλων.

p. 212^b33 Τὸ δὲ ἐν τόπῳ, ὥς διαιρετὸν μέρος (πρὸς) ὄλον ἐστίν.

Ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι εὐλόγως ἕκαστον μένει ἐν τῷ ἑαυτοῦ τόπῳ, ἐπειδὴ
15 καὶ ἐν τῇ ὁλότητι ἑαυτοῦ γενόμενον τὸ μέρος μένει, βούλεται δεῖξαι ὅτι 25
καὶ τὰ περιεχόμενα οἷον μέρη εἰσὶ τῶν περιεχόντων· μέρη δὲ φησὶν οὐ
τὰ συνεχῆ, ἀλλὰ διηρημένα κατ' ἐνέργειαν. σαφὲς δὲ παράδειγμα τίθησι
τὸ ἐπὶ τοῦ ὕδατος.

p. 213^a1 Οὕτως δὲ καὶ ἄλλῳ ἔχει πρὸς ὕδωρ· ὕλη γάρ, τὸ δὲ εἶδος.

20 Οἷον λόγον ἔχει, φησί, τὸ μέρος τοῦ ὕδατος τὸ διηρημένον αὐτοῦ καὶ
ἀπτόμενον, τοῦτον τὸν λόγον ἔχει καὶ τὸ ὕδωρ πρὸς τὸν ἀέρα, ὥσπερ καὶ
ὁ ἄλλῳ πρὸς τὸ ὑπέκκαυμα. πῶς δὲ ἐστὶ μέρος, ἐπήγαγεν εἰπὼν ὅτι ὕλη

1 ἀπαθῆ t: πα K: πάθη M ἀπτόμενα κτλ. om. K 1. 2 ποιητικὰ καὶ παθητικὰ (for-
tasse Themist. p. 282, 10. Simplic. p. 598, 5 eundem verborum ordinem referunt) M: πα-
θητικὰ καὶ ποιητικὰ t 2 ἀλλήλων t: om. M 3 Ἐπειδὴ—ἄπτεσθαι ἀλλήλων om. KM
δὲ G: om. t 4 τὴν] καὶ K 5 τῷ scripsi: τὸ KM: κατὰ τὸ Gt 7 μέντοι]
μόνον K 8 ποιητικὰ καὶ παθητικὰ ἐστὶν t 9 διαφέρουσιν οὖν Gt ὥς om. M
10 μὲν ὥς ἐν Gt: μὲν ἐν K: μὲν M 11. 12 τὰ δὲ — ἀλλήλων om. K 11 ὥς
addidi τὸ ἐναντίον M: τοῦναντίον Gt 12 ἀπτομένων (om. μόνον) M 13 τὸ δὲ ἐν
τόπῳ (cf. p. 600, 8) KM: καὶ μένει δὴ φύσει πᾶν ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ ἕκαστον εὐλόγως. καὶ
γὰρ τὸ μέρος τόδε, ἐν ὄλῳ τῷ τόπῳ t, sed Philoponus legisse videtur in suo Aristotele
καὶ μένει δὴ φύσει (om. πᾶν, cf. Arist. cod. Barb. I 136) ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ ἕκαστον εὐλό-
γως (vel οὐκ ἀλόγως)· καὶ γὰρ (cf. Bonitz Index Arist. p. 146^a50) τὸ μέρος· τὸ δὲ ἐν τόπῳ
κτλ. iam vides non casu deesse ὄλῳ in Aristotelis codice E, et incertam in ceteris codicibus
habere sedem ὥς — ἐστὶν om. K πρὸς t: om. M 14 Ἐπειδὴ] ἀδὲ δὲ (sic) M
ἀλόγως M: variant inter εὐλόγως (cod. I) et οὐκ ἀλόγως Aristotelis libri: εἰκότως Philopo-
nus in paraphrasi p. 600, 7 17 ἀλλὰ—ἐνέργειαν om. G 19 οὕτως K: οὕτω Mt
πρὸς—εἶδος om. K ὕλη Mt: οἷον ὕλη Aristoteles 20 (ὅλον γὰρ λόγον t 21 ὕδωρ]
εἶδος M 22 ὑπέκκαυμα K

www.librogl.com.gr

γὰρ αἶρος ἐστὶ τὸ ὕδωρ, ὁ δὲ ἀήρ εἶδος τι ἐστὶν ἐπιγινόμενον τῷ ὕδατι. p 6^a
ἐστὶν οὖν ὁ ἀήρ οἶον συναμφοτέρων τι, τὸ ἐξ ὕλης καὶ εἶδους, ἐστὶ δὲ καὶ
ἡ ὕλη οἶον μόνιόν τι τοῦ συναμφοτέρου. 81

p. 213^a 3 Ο δὲ ἀήρ δυνάμει ὕδωρ ἄλλον τρόπον.

5 Εἰ γὰρ καὶ ἐκάτερον δυνάμει ἐστὶν ὅπερ τὸ ἕτερον, ἀλλ' οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, φησὶν· εἴρηται γὰρ ἐν τῷ Περὶ γενέσεως ὅτι ἡ μὲν ἐξ ὕδατος εἰς αἶρα μεταβολὴ γένεσις ἐστὶ, φθορὰ δὲ τὸ ἐναντίον. ἔστιν οὖν ὁ ἀήρ δυνάμει ὕδωρ, ἀλλ' ὥς ἐπὶ φθορὰν καὶ τὸ μὴ ὂν ἀγόμενος, τὸ δὲ ὕδωρ δυνάμει ἀήρ, ὥς ὕλη ἐπὶ εἶδος ἀγόμενον. ἐν τῇ Περὶ γενέσεως δέ, 10 φησὶν, ἀκριβέστερον περὶ τούτων διοριζόμεθα· νῦν γάρ, φησὶν, ὅσον διὰ τὴν χρεῖαν τούτων ἐμνήσθημεν. χρεῖα δὲ γέγονε, διότι ἡθέλησε δεῖξαι ὅτι ὥς μέρος πρὸς ὅλον, οὕτως ἔχουσι τὰ ἐν τόπῳ πρὸς τὸν τόπον, ἵνα 40 δὲ τοῦτο δεῖξη, εἶπεν ὅτι ὥς ὕλη πρὸς εἶδος, οὕτως ἔχει ὕδωρ πρὸς αἶρα. τὸν οὖν περὶ τούτου λόγον, φησὶν, ἐν ἄλλοις ἀκριβέστερον ἐροῦμεν.

15 p. 213^a 6 Εἰ οὖν ταῦτόν ἡ ὕλη καὶ ἡ ἐντελέχεια· ὕδωρ γὰρ ἄμωφ, ἀλλὰ τὸ μὲν δυνάμει τὸ δὲ ἐντελεχείᾳ.

Εἰ τὸ ὕδωρ, φησί. καὶ ὕλη ἐστὶ καὶ εἶδος, εἶδος μὲν δυνάμει, ἐνερ- 45 γεία δὲ ὕλη, εἶδος δὲ δηλονότι τοῦ ὕδατος ὁ ἀήρ, ὅταν ἄρα γένηται ἀήρ, συναμφοτέρων τί ἐστὶν· ὥστε ἐπειδὴ ἡ ὕλη μόνιόν ἐστὶ τοῦ συνθέτου, 20 καὶ τὸ ὕδωρ ἄρα μόνιον ἂν εἴη τοῦ αἶρος. καλῶς δὲ εἰπέ πως· οὐ γὰρ κυρίως μόνιον, ἀλλὰ κατὰ ἀναλογίαν. διό, φησὶν, ἐπεὶ μορίου λόγον ἐπέχει πρὸς τὸν αἶρα, ἄπτεται αὐτοῦ κατὰ φύσιν, οὐ μέντοι συμπέφυκεν· ὅταν δὲ μεταβάλλῃ εἰς τὸν αἶρα, τότε συμφύεται τε αὐτῷ καὶ κυρίως αὐτοῦ γίνε- 30 ται μόνιον.

25 p. 213^a 12 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ὑποληπτέον εἶναι τοῦ φυσικοῦ εἶ
θεωρηῆσαι καὶ περὶ κενοῦ, (εἰ ἔστιν ἡ μή).

Μετὰ τὸν περὶ τόπου λόγον ἀκολούθως ἐφεξῆς καὶ τὸν περὶ κενοῦ

1 γὰρ om. Gt ἐστὶ (post αἶρος) om. M ἐπιγινόμενον M 2 ὅσον G
εἶδους καὶ ὕλης traicit t ὕδους (pro εἶδους) M 4 ὅδε ὁ ἀήρ M ἄλλον τρόπον
om. K 5 καὶ om. M 6 Περὶ γενέσεως] v. ad p. 600, 17 7 μεταβάλλουσα
(sic) G 8 τὸ δὲ] τόδε K 9 ἀγόμενον Kt: ἀγόμενον G: ἀγόμεν M 10 διορισόμεθα t
12 ἐν τόπῳ Gt: ἐντός KM 14 παρὰ τούτων M 15 ταῦτόν KM: τὸ αὐτό t
15. 16 ὕδωρ—ἐντελεχεία om. K 18 δὲ ὕλη (ex δὲ ἡ ὕλη) corr. G² ὁ om. K 20 ἄρα
(ex αἶρα) corr. G² εἶπε p. 213^a 8 πῶς libri 21 κυρίως ἐστὶ Gt 22. 23 ἄπτε-
ται—εἰς τὸν αἶρα om. M 23 μεταβάλλῃ Gt τε om. M 23. 24 αὐτοῦ γίνεται KM:
ἐστὶν αὐτοῦ Gt ante v. 25 tit. περὶ κενοῦ marg. M² et t 25 lemma om. K
26. 27 εἰ ἔστιν—τὸν περὶ κενοῦ om. M 27 τοῦ τόπου t 27. p. 607, 1 ἐφεξῆς καὶ
περὶ κενοῦ διαλέγεται K

διεξέρχεται διὰ τὴν συγγένειαν τῶν θεωρημάτων. καὶ γὰρ δοκεῖ ταυτόν p 6^v
 πως εἶναι τὸ κενὸν καὶ ὁ τόπος τοῖς ὅλως τιθεμένοις εἶναι τὸ κενόν·
 οὐδὲν γὰρ ἄλλο φασὶν εἶναι τὸ κενὸν ἢ τὸν ἐστερημένον σώματος. εἰ-
 κότεως οὖν μετὰ τὸν περὶ τόπου | λόγον εὐθὺς τὸν περὶ κενοῦ διεξέρχεται. p 7^v
 5 τὸν αὐτὸν δέ, φησί, τρόπον ὃν περὶ τοῦ τόπου διελέχθημεν, τοῦτον καὶ
 περὶ τοῦ κενοῦ διαληψόμεθα· ζητήσῃ γὰρ καὶ περὶ κενοῦ πρῶτον μὲν εἰ
 ἔστιν ἢ μὴ, καὶ ἐφ' ἐκάτερα ἐπιχειρήσῃ, εἴτα τὰς κοινὰς περὶ τοῦ κενοῦ
 ὁδὸς ἐκθίησεται. πρὶν δὲ ὅλως ἐμβαλεῖν εἰς τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον καὶ
 θεῖναι τοὺς λόγους τοὺς τὸ κενὸν εἰσάγοντας, ἐλέγχει τῶν παλαιωτέρων
 10 τοὺς κακῶς ἐπιχειρήσαντας δεικνύοναι ὅτι οὐκ ἔστι κενόν, ἵνα συνηγορήσας
 ὡς οἷόν τε τῷ λόγῳ τῷ εἰσαγαγόντι τὸ κενὸν τότε δείξῃ μηδαμῶς ὃν τὸ
 κενόν, ἵνα μὴ δόξῃ ἐρήμην τοῦ λόγου καταψυφίζεσθαι. Ἀναξαγόρας οὖν,
 φησί, καὶ ὅσοι τὸ κενὸν ἐπειράθησαν δεῖξαι μὴ ὃν οὐ κατὰ θύρας ἀπήν-
 τησαν τῷ λόγῳ· οὐ γὰρ δὲ ὑπολαμβάνουσι κενὸν εἶναι οἱ ἄνθρωποι, τοῦτο
 15 ἔδειξε μὴ ὄν, οὐδὲ πρὸς αὐτὴν ἐνέστη τὴν τοῦ κενοῦ φύσιν, ἀλλ' δὲ πλ-
 ανώμενοι λέγουσιν εἶναι κενόν, τοῦτο ἀνεῖλεν, ἔδει δὲ πρὸς τὴν ἔννοιαν
 αὐτῶν τὰς ἀπαντήσεις ποιήσασθαι, οὐ πρὸς τὴν πεπλανημένην ὑπόληψιν. 10
 οἱ γὰρ εἶναι τιθέμενοι τὸ κενὸν διάστημά τι νομίζουσιν αὐτὸ εἶναι παντὸς
 φυσικοῦ σώματος ἐστερημένον, οἴοντες δὲ πᾶν μὲν τὸ ὃν φυσικὸν εἶναι
 20 σῶμα αἰσθητόν, τὸν δὲ ἀέρα μὴ εἶναι αἰσθητόν σῶμα (οὔτε γὰρ ὄψει,
 οὔτε ἀκοῇ ὑποπίπτειν, οὔτε ταῖς λοιπαῖς αἰσθήσεσιν· οὐ γὰρ ἐναργεῖς ἔχει
 τὰς αἰσθητάς διαφοράς), οὐδ' εἶναι τι ὅλως τὸν ἀέρα ὑπελήφρασι, καὶ διὰ
 τοῦτο τὸ πλῆρες ἀέρος κενὸν εἶναι φασι. δέον οὖν αὐτούς, εἴ γε ὀρθῶς
 πρὸς τὴν δόξαν ταύτην ἀπήντων, δεῖξαι ὅτι ὅπερ φαντάζονται κενὸν οὐκ 15
 25 ἔστι, λέγω δὴ διάστημά τι παντὸς ἐστερημένον φυσικοῦ σώματος, τοῦτο
 μὲν οὐ δεικνύσιν, ὅτι δὲ ἐστὶ τι σῶμα ὃ ἀὴρ δεικνύσι. πληροῦντες γὰρ,
 φησί, τοὺς ἀσχοὺς πνεύματος δεικνύουσιν ὅτι πρὶν μὲν πληρωθῶσι πνεύ-
 ματος στρεβλοῦνται καὶ περιστρέφονται, μετὰ δὲ τὸ πληρωθῆναι οὐκέτι,
 ὅπερ οὐκ ἂν συνέβαινεν, εἰ μὴ ὃ ἀὴρ ἦν τι σῶμα ἰσχυρόν· εἰ γὰρ κενὸς
 30 ἦν ὁ ἀσχος, τί ἐκώλυεν αὐτὸν περιστρέφεσθαι, ὥσπερ καὶ πρὶν φυσηθῇ;

1 συγγένειαν M 2 πως] περ M τεθημένοις M 3 φῆ (sic) εἶναι M: φασὶ K:
 εἶναι φασὶ Gt 4 περὶ τοῦ τόπου t εὐθὺς] ἐκθίει K 5 διελέχθημεν G
 6 τοῦ GK: om. t διαληψόμεθα M 7 ἢ] εἰ K κοινὰς τὰ περὶ M cf. Themist.
 p. 283,11 τὰς γε κοινὰς κτλ. 8 ἐκτίθεται K εἰς om. G 10 δεικνύειν Gt
 11 εἰσαγαγόντι KM: εἰσάγοντι Gt 11. 12 τότε δείξῃ μηδαμῶς ὃν τὸ κενόν Gt: om.
 KM 12 ἐρήμην K ἀναγόρας M 13 κενὸν om. M 15 ἐνέστην K
 16 λέγουσι κενὸν εἶναι Gt εὔνοιαν M 17 πεπλανημένην KM: ^επλανωμένην G:
 περιπλανωμένην t 18 οὐ γὰρ εἶναι τιθέμενον K νομίζουσιν εἶναι αὐτὸ Gt
 19. 20 εἶναι σῶμα] σῶμα εἶναι M 21 ὑποπίπτει Gt ἐναργεῖς G 22 εἶναι τι
 KM: εἶναι Gt ὑπελήφρασι K 22. 23 καὶ διὰ τοῦτο— φασὶ om. G 23 οὖν GK:
 οὖν γε Mt εἴπερ ὀρθῶς M 25 ἐστερημένου K 26 δεικνύειν et δεικνύει scripsi:
 δείκνυσιν et δείκνυσι (δείκνυσιν K) GK: δεικνύουσιν et δεικνύουσι t τι om. K
 27 τοὺς] τὰς G 27. 28 δεικνύουσιν (sic KMt) ὅτι πρὶν μὲν πληρωθῶσι πνεύματος
 om. G 29 ἦν om. KM 30 ὁ ἀσχος] ὅλως K

καὶ ἐκ τῶν κλεψύδρων δὲ πάλιν τὸ αὐτὸ δεικνύσιν ἐναπολαμβάνοντες τὸν ἀέρα. κλεψύδρα δὲ ἐστὶν ἀγγεῖον τι ἐπ' εὐθείας κατὰ διάμετρον διατρή-
σεις ἔχον, οὐπερ τὴν μίαν ὁπὴν ἐμφράξαντες καθιέντες ἐν ὕδατι δεικνύουσιν
ὅτι οὐκ εἴσισιν ὕδωρ, ὥς δὴ ἐντὸς πεπληρωμένου αὐτοῦ ἀέρος, οὐκ εἴσεισι
δὲ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, ἐπειδὴν δὲ ἀπο-
φράξωσι τὴν ὁπὴν, τότε καὶ εἴσεισι διὰ τῆς ἐτέρας τὸ ὕδωρ ὑπεξιόντος τῇ
λοιπῇ τοῦ ἀέρος τῷ ὕδατι. τὸ δὲ διδάξαι ὅτι ἐστὶ τι ὁ ἀήρ, οὐκ ἔστιν
ἀνελεῖν τὴν τοῦ κενοῦ φύσιν· δυνατόν γὰρ ἐγκατεσπάρθαι μεταξὺ τοῦ
ἀέρος τὸ κενόν, ὥσπερ ἔλεγον οἱ περὶ Δημόκριτον, ἧ καὶ ἔξω τοῦ ὁρά-
νοῦ εἶναι.

Οὗτοι μὲν οὖν, φησὶν, ὅπερ εἶπον, οὐ κατὰ θύρας πρὸς τὸ
πρόβλημα ἀπαντῶσιν, ἀλλὰ μᾶλλον εὐλογώτερον δοκοῦσι λέγειν οἱ τὸ
κενὸν εἰσάγοντες. διὰ πάντες δὲ ἐπιχειρημάτων δεικνύειν πειρῶνται ὅτι ἔστι
τὸ κενόν. πρῶτον μὲν ἐκ τῆς κατὰ τὸν τρόπον τῶν σωμάτων κινήσεως, τῆς
δὲ κατὰ τὸν τρόπον κινήσεως διττῆς οὕσης (ἧ γὰρ) καθ' ὅλα ἐστὶ τὰ κινού-
μενα ἢ κατὰ μέρη, καθ' ὅλα μὲν ὥς τὰ ἀπὸ τῶν κάτω ἐπὶ τὰ ἄνω φε-
ρόμενα ἢ ἐμπαλιν ἢ ἐπὶ τὰ πλάγια, κατὰ μέρη δὲ ὥς ἐπὶ τῶν αὐξομένων),
οὖν τῶς ἐκ τῶν καθ' ὅλα κινουμένων ὅτι ἔστι κενόν κατασκευάζει.
συνάγει δὲ τὸν λόγον κατὰ τὸν πρῶτον τῶν ὑποθετικῶν οὕτως· εἰ ἔστι
κίνησις καὶ μὴ χωρεῖ σῶμα διὰ σώματος, ἔστι κενόν, ἀλλὰ μὴν ἔστι κί-
νησις καὶ οὐ χωρεῖ σῶμα διὰ σώματος, ἔστιν ἄρα κενόν. εἰ γὰρ ἔστι
κίνησις, ἀνάγκη πᾶσα ἢ διὰ κενοῦ χωρεῖν τὰ κινούμενα ἢ διὰ σώματος·
εἰ μὲν οὖν διὰ σώματος, δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ ἔσται, τοῦτο δὲ ἀδύνατον·
χωρηθήσεται γὰρ οὕτως ἐν τῷ μικροτάτῳ τὸ μέγιστον· λείπεται οὖν διὰ
κενοῦ τὴν κίνησιν γίνεσθαι. ἔστιν ἄρα τὸ κενόν. τοῦτου δὲ τοῦ λόγου καὶ
τὸν Μελίσσον ἐπιφέρειται μάρτυρα· καὶ γὰρ ὁ Μελίσσος διὰ τοῦτο ἐνόμισεν
αἰνίητον εἶναι τὸ πᾶν, διὰ τὸ ὑπολαμβάνειν μὴ εἶναι τὸ κενόν, ὥς δὴ μὴ
ἂν ἄλλως κινήσεως γίνεσθαι δυναμένης, εἰ μὴ διὰ κενοῦ. ὁ μὲν οὖν Μέ-

1 κλεψύδρων K δὲ om. G τὸ αὐτὸ πάλιν ε δεικνύσιν scripsi: δεικνύουσιν KM:
δεικνύουσιν Gt 2 ἀγγεῖον M 2, 3 διατρήσεις G 3 οὐπερ M: οὐπερ K:
ὥσπερ G: οὐ ε ἐν ὕδατι, δεικνύουσιν K 4, 5 ὥς δὴ — ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι] ὥς μὴ
δύνασθαι διὰ τὸ εἶναι πεπληρωμένον ἀέρος δύο σώματα ἐν αὐτῷ χωρεῖν K 5 post
εἶναι addidit τῶν Gt 6 ἀποφράξωσι M 6 τότε καὶ K: τότε GMt τὸ
om. K 7 τῷ τὸ ε διδάξαι KM: δείξει Gt ἐστὶ τι KM: ἔστιν Gt 8 κατε-
σπάρθαι M 11 οὖν om. G φησὶν M: om. GKt 13 παρῶνται] ἐπιχειροῦ-
σιν M 13, 14 ἐστὶ ἔστι τὸ κενόν KM: οἱ τὸ κενόν εἰσάγοντες Gt 14 τῶν σωμάτων
om. K 15 γὰρ addidit t: om. GKM καθ' ὅλα εἰ ποτὶ καθ' ὅλα M: κα utrobique K
16 μὲν om. M, qui mox ἐπὶ τὰ ἄνω 17 πλάγια M ὥς om. superscr. K
αὐξομένων ε 18 οὖν τῶς KM: οὖν δὲ ὥς G: οὖν ὥς ε καθ' ὅλα t: κα K:
καθ' ὅλα GM ἐστὶ οὐκ ἔστι ε t: οὐκ ἔστι κενόν G 19 συνεστῆται M ε
ἔστι Gt: ε γὰρ K: εἰ γὰρ ἔστι M 20, 21 διὰ σώματος εἰ μὲν οὖν om. M 24 χω-
ρηθήσεται K τὸ om. K οὐκ ἄρα M 25 τὸν μικροτάτῳ M 27 πᾶν KM:
ἐν Gt 27, 28 εἰ, οὐκ ἄλλως K 28 γινέσθαι

www.libtool.com.cn

λίσσος τῇ ἀναιρέσει τῶν δῆλων τὰ ἄδηλα κατασκευάζει· τὸ μὲν γὰρ εἶναι p 7^a
 τὴν κίνησιν σαφὲς καὶ δῆλον τῷ αἰσθήσεως μετέχοντι, τὸ μέντοι εἶναι ἢ
 μὴ εἶναι τὸ κενὸν ἄδηλον. λαμβάνων οὖν τὸ ἄδηλον ὡς ὁμολογούμενον,
 οὕτως ἀναιρεῖ τὰ προφανῆ· εἰ γὰρ ἔστι, φησί, κίνησις, ἔστι κενόν, ἀλλὰ 40
 5 μὴν κενὸν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ κίνησις ἄρα. εὐλογώτερον δὲ οἱ τὸ κενὸν εἰσα-
 γόντες τῇ θέσει τῶν ὁμολογούμενων κατασκευάζουσι τὸ ἀγνοούμενον· εἰ
 γὰρ ἔστι κίνησις, ἔστι κενόν, ἀλλὰ μὴν ἔστι τὸ πρότερον, καὶ τὸ δεύτερον
 ἄρα. τὸ δὲ τῆς πλάνης αἴτιον τούτοις πρόδηλον· οὐ γὰρ ἐπέστησαν τῇ
 ἀντιπεριστάσει τῶν σωμάτων. δεύτερον ἐπιχείρημα ἀπὸ τῶν κατὰ τὰ
 10 μόρια κινουμένων, οἷα ἔστι τὰ αὐξόμενα· οὐ γὰρ ἂν εἴη, φησὶν, αὕξισις
 κενοῦ μὴ ὄντος. ἢ μὲν γὰρ αὕξισις διὰ σώματος γίνεται πάντῃ προσκρι- 45
 νομένης τῷ αὐξομένῳ σώματι (τῆς τροφῆς)· πῶς οὖν προσκρίνεται; ἀνάγκη
 γὰρ ἢ εἰς τὰ ἐνόντα κενὰ ἐν τῷ σώματι χωροῦσαν τὴν τροφήν οὕτω
 προσκρίνεσθαι τῷ σώματι, ἢ σῶμα διὰ σώματος χωρεῖν. ὥστε εἰ τὸ δεύ-
 15 τερον ψεῦδος, τὸ πρότερον ἀνάγκη ἀληθὲς εἶναι, λέγω δὴ τὸ εἶναι κενὸν
 ἐν τῷ σώματι. πρὸς οὐς χαριέντως ἐν τῇ Περὶ γενέσεως ὁ Ἀριστοτέλης
 φησὶν ὅτι εἰ οὕτω γίνοιτο ἡ αὕξισις, καθ' ὅλον αὐτὸ αὐξομένου τοῦ σώ-
 ματος, συμβήσεται ὅλον τὸ σῶμα κενὸν εἶναι (εἰ γε πάντῃ μὲν δεῖ τὴν 50
 τροφήν προσκρίνεσθαι, προσκρίνεται δὲ διὰ τοῦ κενοῦ), καὶ προσέτι μὴ
 20 αὕξησιν εἶναι, ἀλλὰ μόνον τῶν κενῶν ἀναπλήρωσιν. οὕτω μὲν οὖν ἐκ τῆς
 κατὰ τόπον κινήσεως τῆς τε καθ' ὅλα καὶ κατὰ τὰ μέρη δεικνύειν ἐπιχει-
 ροῦσιν ὅτι ἔστι κενόν. τρίτον ἐκ τῆς πυκνώσεως καὶ μανώσεως τῶν σω-
 μάτων· πῶς γὰρ ἂν, φασί, πυκνώσις ἐγένετο μὴ εἰς τὰ ἐνόντα κενὰ πιλου-
 μένου τοῦ σώματος; πῶς δ' ἂν μάνωσις μὴ δισταμένων τῶν μορίων καὶ
 25 κενὰς χώρας μεταξὺ καταλειπόντων; τεκμήριον δὲ ἐναργὲς | καὶ τὸ ἐπὶ p 7^a
 τοῦ οἴνου συμβαῖνον· ὁ γὰρ αὐτὸς πίθος, φησὶν, ὅσον ἐδέξατο καθ' αὐτὸν
 οἶνον, τοσοῦτον ἐν ἀσκή βληθέντα μετὰ τοῦ ἀσχοῦ χωρήσει, ὅπερ οὐκ ἂν
 συνέβη, φασὶν, εἰ μὴ κενὰ τινα ἦν μεταξὺ τοῦ οἴνου, εἰς αὐτὸν πιλούμενος ὁ
 οἶνος εἰς ἐλάττωνα συνεσταλὴ ὄχον. τοῦτο δὲ ἐπὶ τοῦ γλεύκους μόνον
 30 συμβαίνει, οὐ μὴν ἐπὶ παντὸς οἴνου, ὅθεν καὶ ἡ αἰτία δῆλη. ἐροῦμεν δὲ

1 εἶναι KM: ὄν, καὶ (post κίνησιν addit εἶναι t) Gt 2 κίνησιν] κτίσιν M ἦ]
 καὶ K 3 εὐδῆλον priore loco M λαμβάνον (M)t 5 εὐλογώτεροι Gt 6 κατα-
 σκευάζοντες t 7 πρότερον GM: πρότερον K: πρῶτον t 8 ἄρα om. M ἐπέστησαν]
 ἐπέστησαντο (at cf. p. 619,3. s 1+20) G: ἐπέστησαν (sic) t, ubi nihil enotavi ex KM
 9 ἀπὸ om. K τὰ om. G 10 αὐξανόμενα t φησὶ post αὕξισις ponit K
 11 γὰρ om. G 11. 12 προκρινόμενης K 12 τῆς τροφῆς addit (cf. p. 597,29. 615,15.
 Themist. p. 285,6) t: om. GKM 13 τὰ ἐν ὄντα K ἐν τῷ σώματι (cf. p. 559,30)
 KM: τοῦ σώματος Gt 15 πρῶτον K ἀνάγκη τὸ πρότερον Gt 16 τῷ om. K
 Περὶ γενέσεως] immo Phys. Δ 7 p. 214^b8 (cf. Philop. p. 559,31), at cf. r 3^a8 17 αὐτὸ
 libri 18 δεῖ om. superscr. M 20 ἀναπλήρωσις primitus M 21 καθόλου libri
 καὶ τῆς κατὰ t τὰ μέρη KM: μέρη Gt, cf. p. 614,8 22 τὸ κενόν t πικνώ-
 σεως M 23 φασὶ KM: φησι Gt 25 καταλειπόντων M 26 συμβαίνων primitus K
 28 συνέβη K τινα om. Gt, at cf. Themist. p. 285,15 πιλούμενα KM 29 συνε-
 σταλὴ K τοῦτο] τοῦ M μόνον] τοῦτο K

πλατύτερον ἐν τῷ ἐφεξῆς, ἥνικα αὐτὸς τὴν ἀπορίαν ἐπιλύεται. τέταρτον p 7^v
ἐπιχείρημα ἐκ παραδείγματος τοῦ ἐπὶ τῆς τέφρας καὶ τοῦ ὕδατος συμβαί- 6
νοντος. εἰ γὰρ πληρώσαις ποτήριον ὕδατος, εἴτα τὸ ὕδωρ εἰς ἕτερον μετα-
βάλλεις ἀγγεῖον καὶ πληρώσαις τὸ ποτήριον τέφρας, εἴτα ἐπιχέεις ἐν αὐτῷ
5 τὸ ὕδωρ, δέξεται τὸ ποτήριον ὅλον τὸ ὕδωρ, ὅπερ ἦν πληρῶσαν αὐτὸ καὶ
πρὶν τὴν τέφραν δέξασθαι, ὅπερ οὐκ ἂν ἐγένετο, εἰ μὴ κενά τινα ἐνυπῆρχε
μεταξὺ τῶν σωμάτων τούτων τῆς τέφρας καὶ τοῦ ὕδατος. πέμπτον ἐπι-
χείρημα ἀπὸ ἐνδόξων προσώπων, λέγω δὴ τῶν Πυθαγορείων. καὶ γὰρ 10
οὗτοί φασι τὸ κενὸν ἔξω τοῦ κόσμου εἶναι ἄπειρόν τι ὄν, ὅπερ εἰσπνεό-
μενον ὑπὸ τῶν τῆδε ἐπεισιέναι τῷ οὐρανῷ καὶ τὴν διάκρισιν ποιεῖσθαι τῶν
πραγμάτων. οὐδὲν γὰρ ἄλλο εἶναι τῆς διακρίσεως αἷτιον ἢ τὸ κενόν· εἰ
μὴ γὰρ ἦν τοῦτο τὸ κωλύον αὐτὰ μεταξὺ παρεμπύπτον μὴ συμπίπτειν
ἀλλήλοις καὶ ἐνοῦσθαι, ἐν ἂν ἦν τὸ πᾶν καὶ συνεχές. εἰ τοίνυν διακρί-
ται ἀλλήλων τὰ πράγματα, ἡ δὲ διάκρισις ἐκ τῆς τοῦ κενοῦ παρεμπλοκῆς,
15 ἔστιν ἄρα τὸ κενόν. οὐ μόνον δὲ τὸν κόσμον τοῦτον ἔλεγον μετέχειν τοῦ 15
κενοῦ ἐπεισιόντος ἔξωθεν, ἀλλὰ πολλῶν πρότερον καὶ τοὺς ἀριθμούς (καὶ
αὐτῶν γὰρ τῆς διακρίσεως τὸ κενὸν αἷτιον), μᾶλλον δὲ οὐδὲ εἶναι ὅλως
ἀριθμούς μὴ τοῦ κενοῦ ὄντος· τὸ γὰρ αἷτιον τῆς τῶν μονάδων διακρίσεως
τὸ κενὸν εἶναι. ὁτλον δὲ ὅτι ὥσπερ εἰώθεσαν οἱ Πυθαγόρειοι διὰ συμ-
20 βόλων πάντα λέγειν, οὕτω καὶ τοῦτο συμβολικῶς ἔλεγον. τὴν γὰρ διακρι-
τικὴν τῶν ὄντων δύναμιν διὰ τοῦ κενοῦ ἐσήμαινον· ἔστι γὰρ ὁτλονότι
ὥσπερ συγκριτικὴ τις ἐν τῷ παντὶ δύναμις, οὕτω δὲ καὶ διακριτικὴ. 20

p. 213^a13 Καὶ πῶς ἔστιν ἡ τί ἐστιν.

Πῶς μὲν ἔστι, πότερον ἔξω ἐστὶ τοῦ κόσμου αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἄπειρόν
25 τι κενόν, ἡ ἐγκατέσπαρται τοῖς σώμασιν, ὥσπερ ἔλεγον οἱ τὰς ἀτό-
μους δοξάζοντες (μεταξὺ γὰρ κενῷ διείργεσθαι τὰς ἀτόμους συμφυῆναι
ἢ ἀψασθαι μηδέποτε· ὥστε συνίστασθαι τὰ σώματα ἐκ τε τῶν ἀτόμων
καὶ τοῦ μεταξὺ κατὰ μικρὰ παρεσπαρμένου κενοῦ), καὶ πότερον χωριστόν 25
ἐστὶ τῶν σωμάτων ἢ ἀχώριστόν. τὸ δὲ τί ἐστὶ, πότερον διάστημά τι
30 καθ' αὐτὸ μηδὲν ἔχον τῶν φυσικῶν σωμάτων, ἢ ὅλη ἐστὶ τῶν σωμάτων,
ἢ ἕτερόν τι.

1 τῷ KM: τοῖς Gt ἐφεξῆς p. 625,10 sqq. αὐτὸ M ἐπιλέγεται M τέταρ-
τον γὰρ M 2 τοῦ ἐπὶ Gt: τὸ ἐπὶ KM 2. 3 συμβαίνοντος — ὕδατος om. KM
3 εἴτα Gt: εἰ M: ἡ K 3. 4 μεταβάλλεις K 4 ἐπιχέεις KM: ἐγγέαις Gt
6 τὴν om. K ὑπῆρχεν K 7 τούτων] πάντων M τῆς τε τέφρας t 8 πυ-
θαγορείων, ut solet, K 10 ἐπεισιέναι] ἐπεὶ γίναι (sic; ai compendiose) M 12 πα-
ρεμπύπτων K 14 παρεβολῆς (sic) K 16 ἐπεισιόντος K πρότερον GKM: πρῶ-
τως t 18 ἀριθμ G 19 εἶναι] ἐστὶ K εἰώθεσαν G 21 δύναμιν om. KM
22 τις om. G 24 μέν ἐστιν, ἡγουν πότερον t ἐστὶ (post ἔξω) om. M 25 ἐγκατέ-
σπαρται K: ἐγκατέπαται M 26 διείργεσθαι K συμφένας M: συμφῆναι K post
συμφυῆναι addunt ἀλλήλαις Gt 28 κενοῦ om. G 29 ἐστὶ (post τί) om. Gt τι
om. K 30 ἔχων τῶν K: ἐχόντων M ἢ ὅλη Mt: ἢ ὅλη GK

p. 213^a14 Καὶ γὰρ παραπλησίαν ἔχει τὴν ἀπιστίαν καὶ τὴν πίστιν p 7^a
διὰ τῶν ὑπολαμβανομένων.

Ὡσπερ, φησίν, ὁ τόπος ἐκ τῶν περὶ αὐτοῦ ὑπολήψεων ὁμοίως εἶναι
τε καὶ μὴ εἶναι ἐδόκει (οἱ γὰρ ἐφ' ἐκάτερα λόγοι ἰσοσθενεῖς πως ἐδόκουν
5 εἶναι, ὥς μηδὲν μᾶλλον πιστεύειν εἶναι ἢ μὴ εἶναι), οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ
κενοῦ ἢ πίστις τε τοῦ εἶναι αὐτὸ καὶ ἡ ἀπιστία ἐκ τῶν ἐφ' ἐκάτερα ἐπι- 30
χειρήσεων ἴσαι ὑπάρχουσιν. οὐ δεῖ δὲ τὸ παραπλησίαν ἀκριβῶς οὕτως
ἐκλαμβάνειν, ὥς ἐξομοιοῦσθαι ἀκριβῶς τῇ πιθανότητι τὰς ἐφ' ἐκάτερα
ἐπιχειρήσεις τοῦ κενοῦ καὶ τόπου, ἀλλ' ἐγγὺς ἔχειν τινὰ ὁμοιότητα περὶ
10 τε τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀπιστίαν· ἀσθενέστεροι γὰρ οἱ κατασκευάζοντες τὸ
κενὸν λόγοι ἢ οἱ ἀναιροῦντες τὸ εἶναι τὸν τόπον.

p. 213^a15 Οἷον γὰρ τόπον τινὰ καὶ ἀγγεῖον τὸ κενὸν τιθέασιν οἱ
λέγοντες.

Ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι τὸν αὐτὸν τρόπον ἐστὶ τοῦ φυσικοῦ διαλαβεῖν περὶ 35
15 κενοῦ, ὥσπερ καὶ περὶ τόπου, τὴν πίστιν τούτου διὰ τούτων ἐπήγαγεν, ὅτι
οἱ τὸ κενὸν τιθέμενοι εἶναι οἷον τόπον καὶ ἀγγεῖον αὐτὸ τιθέασιν· ὥστε
ὅσα περὶ τόπου ἐζήτῃται, ταῦτα καὶ περὶ κενοῦ ζητηθήσεται. εἶτα συνα-
πτέον “καὶ γὰρ παραπλησίαν ἔχει τὴν ἀπιστίαν καὶ τὴν πίστιν”· διὰ
πάντων γὰρ τούτων τὴν συγγένειαν σημαίνει τῶν θεωρημάτων.

20 p. 213^a16 Δοκεῖ δὲ εἶναι πλήρες μὲν, ὅταν ἔχη τὸν ὄγκον, οὐ
δεκτικὸν ἐστίν, ὅταν δὲ στερηθῇ, κενόν.

Ὅτι τὸ κενὸν καὶ ὁ τόπος καὶ τὸ διάστημα καὶ τὸ πλήρες τῷ μὲν 42
ὑποκειμένῳ τὰ αὐτὰ εἰσι, τῇ δὲ σχέσει καὶ τῷ λόγῳ διάφορα. διάστημα
μὲν οὐδὲν λέγεται ὅταν αὐτὸ καθ' αὐτὸ θεωρῇται ἀπολύτως καὶ οὐκ ἐν
25 σχέσει, τόπος δὲ ὅταν σχέσιν ἀναδέχεται πρὸς τὸ σῶμα, κενὸν δὲ τόπος

1 γὰρ om. M (ut Arist. cod. E) τὴν ἀπιστίαν (cf. v. 18) KM: τὴν τε ἀπιστίαν t Aristot. (praeter cod. E) 3 ὑπολήψεων om. M 4 ἐφεκότεροι K λόγοις M πῶς KM 5 οὐδὲν M εἶναι ἢ Gt: εἶναι τὸν τόπον ἢ K: τὸν τόπον εἶναι ἢ M 6 τε om. G ἢ (post καὶ) om. G 7 ὑπάρχουσαι M τὸ παραπλήσιον M: τόπον πλησίον K litteras ἀκριβ in lac. om. K: ἀκριβῶς deleverim 8 τῇ πιθανότητι om. G 9 καὶ τόπου KM: ταῖς τοῦ τόπου Gt 11 οἱ om. G et primitus K τὸ εἶναι om. primitus M 12. 13 ἀγγεῖον — λέγοντες om. K 14 ὅτι αὐτὸν τὸν τρόπον εἶναι M 14. 15 περὶ κενοῦ διαλαβεῖν Gt 15 τόπου M: τρόπου K: τὴν φύσιν τοῦ τόπου G: τοῦ τόπου t τοῦτο om. G δι' αὐτῶν G 16 οἱ] εἰ K τόπον om. G αὐτὸ τιθέασιν M: τιθέαςιν αὐτὸ K: τοῦτο τιθέασιν Gt 17 τοῦ τόπου Mt ταῦτα GKM: τσαῦτα t 20 δὲ πλήρες μὲν εἶναι t, at cf. p. 572, 31 20. 21 ἔχη — κενόν om. K 23 ταυτὰ ἐστὶ t διάφορα M: διαφορὰ K: διαφέρουσι Gt 24 θεωρεῖται K οὐκ om. G 25 τόπος δι] τόπον δὲ M

www.libtool.com.cn

ἐστερημένους σώματος, πλήρες δὲ ταῦτόν μὲν εἶναι τῷ τόπῳ καὶ ἴσως p 7^v
οὐδὲν διαφέρει, εἰ δὲ δύοι τι διαφέρειν αὐτά, διαφέρει ἂν τῷ ἐν μὲν τῷ 48
τόπῳ θεωρεῖσθαι ἄλλο τι τὸ δεξιόμενον καὶ ἄλλο τὸ δεδεγμένον, ἐν δὲ τῷ
πλήρει ὡς ἐν τι τὸ ὅλον θεωρεῖσθαι καὶ οἶον ὕλην εἶναι τοῦ σώματος τὸ
5 τοπικὸν διάστημα.

p. 213^a21 Καὶ τρίτον τὰς κοινὰς περὶ αὐτῶν δόξας.

Κὰν γὰρ μὴ ὑπάρχῃ τὸ κενὸν μηδὲ ἔχῃ τινὰ φύσιν ἐν τοῖς οὖσι, 62
ἀλλ' οὖν ἐπειδὴ ὅλως περιφαντάζεται αὐτὸ ἢ διάνοια, δεῖ εἰπεῖν τί ποτε
εἶναι αὐτὸ ὑπονοῦσιν οἱ τῶν ὄντων αὐτὸ εἶναι λέγοντες, καὶ τί αὐτῷ
10 ὑπάρχειν ἢ μή, οἶον ὅτι δοκεῖ διάστημα εἶναι καὶ τόπος ἐστερημένος σώ-
ματος καὶ οἶον ἀγγεῖον μηδὲν ἔχον. καὶ γὰρ περὶ τραγελάφου, καίπερ p 8^v
οὐκ ὄντος ἐν ὑποστάσει, ὁμως ζητήσεσσι τις, τί ποθ' ἢ φαντασία περὶ αὐ-
τοῦ ὑπονοεῖ.

p. 213^a27 Καὶ ἐναπολαμβάνοντες ἐν ταῖς κλεψύδραις.

15 Κλεψύδρας λέγει. ἤτοι τὰ παρὰ τοῖς μηχανικοῖς δι' ὧν τοὺς
συριγμοὺς ἀποτελοῦσι καὶ τὰς ἄλλας ποιάς φωνάς, ἢ, ὅπερ καὶ μᾶλλον, 6
κλεψύδρας φησίν, ὅπερ ἤδη εἶπον, τὸ ἀγγεῖον δὲ καλοῦσιν οἱ πολλοὶ ἀρ-
πάριον· τοῦτο γὰρ στενὸν μὲν ἔχει τὸ στόμα. τὸ δὲ ὑποκάτωθεν στενοτά-
ταις ὁπαῖς τετραγμένον. τὸ δὲ ἐναπολαμβάνοντες. ἤτοι τὸ πνεῦμα ἐνα-
20 πολαμβάνοντες διὰ τοῦ φράζει τὸ στόμα· ὅταν γὰρ κενὸν ὄντος τοῦ
ἀγγείου ὕδατος ἀποφράξαντες τὸ στόμα καθίσωμεν εἰς ὕδωρ, οὗ πληροῦται
ὕδατος τοῦ πνεύματος ἐναπειλημένου. διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν (ἢ γὰρ
οὐδὲν ὅλως δέχεται, ἢ πᾶν βραχύ), ὅταν δὲ πλήρες ᾖ ὕδατος, ἐναπολαμ- 10
βάνοντες τὸ ὕδωρ τῷ αὐτῷ τρόπῳ δεικνύουσιν ὅτι ἔστιν ὁ ἀήρ· εἰ μὴ γὰρ
25 ἦν, τί δῆποτε ἀποφράττοντες μὲν τὴν τοῦ αἵματος εἰσόδον κωλύομεν τὴν τοῦ
ὕδατος ὁδόν. ἀφίσιντες δὲ διδόμεν καὶ τῷ ὕδατι πάροδον; τοῦτο γὰρ δι'
οὐδὲν ἔττερον συμβαίνει ἢ διὰ τὸ μὴ ἐνδέχασθαι κενὸν εἶναι. ὅταν οὖν

1 σώματα M post μὲν interpolat δοκεῖ t εἶναι] ἐστὶ? 2 διαφέρει] διαφε^ε K:
διαφέρει M τῷ (post ἂν) ex τὸ corr. M: τὸ K 3 ἀλλ' ὅτι τὸ priore loco K
4 ἐν τι] ἐπὶ G 6 περὶ αὐτῶν (αὐτοῦ M) δόξας KM: δόξας περὶ αὐτῶν Gt 7 καὶ M:
ἂν K: ἐάν Gt γὰρ καὶ μὴ t ὑπάρχει et ἔχει K τὸ κοινὸν t 8 παραφαντάζε-
ται M 9 αὐτῷ (ante ὑπονοῦσιν) K αὐτῷ GK: αὐτὸ Mt 10 οἶον] ἢ M 12 ὁμως
(ex ὁμοίως) corr. M fort. ζητήσιν (ἂν) 14 ἐν ταῖς κλεψύδραις om. K 15. 16 Κλε-
ψύδρας μᾶλλον om. M 15 λέγει K: δὲ λέγει Gt 16 συριγμοὺς K ὁποίας G
17 εἶπον p. 608.2 (cf. p. 569.21) τὸ om. t 17. 18 δ ἀρπάριον om. G 18 ὑπο-
κατῶθεν t 18. 19 στενοτάταις collidit Blandis 19 τετραγμένον G K t 19. 20 ἐνα-
πολαμβάνοντες et mox ἐναπολαμβάνοντες K: ἐναπολαμβάνοντες altero loco M. similiter in proximis
20 διὰ τὸ φράζει t 21 εἰς τὸ ὕδωρ M 22 διὰ τὴν καλ' cf. p. 608.4 sqq. 24 ἀφ-
ίσιντες primitus M 25 καὶ λόμεν M 26 ὁδόν Gt: εἰσόδον KM δέσμεν G 27 κενὸν
ἐλincipit novus versus ὅλον εἶναι K

www.libtool.com.cn
 δῶμεν τῷ αέρι παροδόν, ὡς ἀναπληροῦν τὸν τόπον τοῦ ἐξιόντος ὕδατος, p 8*
 τότε ἔξεισι τὸ ὕδωρ. ὥστε δι' ἀμφοτέρων δείκνυται, ὅτι ἐστὶ τι ὁ ἀήρ.
 εὐλογώτερον δὲ τὸ ἐναπολαμβάνοντες τὸν αέρα μᾶλλον ἐξακούειν ἢ τὸ 15
 ὕδωρ· ἐβούλοντο γὰρ δεῖξαι, οὐχ ὅτι οὐκ ἔστι κενόν τι διάστημα, ἀλλ' ὅτι
 5 ἐστὶ τι ὁ ἀήρ (διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐγκαλεῖ αὐτοῖς ὁ Ἀριστοτέλης), διὰ δὲ
 τοῦ προτέρου μᾶλλον δείκνυται ὅτι ἐστὶ τι ὁ ἀήρ.

p. 213*27 Οἱ δὲ ἄνθρωποι βούλονται κενὸν εἶναι διάστημα, ἐν
 ᾧ μηδὲν ἐστὶ σῶμα αἰσθητόν.

Ἐπειδὴ, φησί, κενὸν εἶναι νομίζουσι τὸ ἐστερημένον αἰσθητοῦ σώ- 20
 10 ματος (αἰσθητοῦ δὲ εἶπε διὰ τὸ μαθηματικόν, τοιοῦτον δέ ἐστι καὶ τὸ
 κενὸν τριχῇ διαστατὸν ἄπειρον), ἐπεὶ οὖν κενὸν λέγουσι τὸ ἐστερημένον αἰ-
 σθητοῦ σώματος, πᾶν δὲ τὸ ὄν σῶμα λέγουσιν εἶναι (τὸ γὰρ μὴ ὄν σῶμα
 οὐδὲν εἶναι), διὰ τοῦτο φασιν ὅτι κενόν ἐστὶν ἐν ᾧ μηδὲν ἐστὶν ὄλως.
 ἐπεὶ οὖν οὐκ ἐναργεῖς ἔχει τὰς αἰσθητάς ποιότητας ὁ ἀήρ, διὰ τοῦτο οὐδὲ
 15 εἶναι τι αὐτὸν φασιν, ἀλλὰ κενὸν εἶναι τὸ τοῦ αέρος διάστημα.

p. 213*31 Ἄλλ' ὅτι οὐκ ἔστι διάστημα ἕτερον τῶν σωμάτων, 25
 οὔτε χωριστὸν οὔτε ἐνεργεῖα ὄν, δὲ διαλαμβάνει τὸ πᾶν σῶμα,
 ὥστε μὴ εἶναι συνεχές.

Χωριστὸν μὲν ἀντὶ τοῦ δυνάμενον χωρισθῆναι, λέγω δὲ διάστημα
 20 ἔχον μὲν σῶμα, δυνάμενον δὲ χωρισθῆναι καὶ εἶναι κενὸν καθ' αὐτό, 30
 ἐνεργεῖα δὲ διάστημα κενὸν σώματος. καὶ τοῦτο ἦτοι ἐγκατεσπαρμένον
 ἐν τοῖς σώμασι καὶ κωλύον αὐτὰ συνεχῇ εἶναι, ὥσπερ ἔλεγον οἱ περὶ Δη-
 μόκριτον καὶ Λεύκιππον, ἡγουν μὴ κατεσπάρθαι μὲν ἐν τοῖς σώμασιν,
 ἀλλ' εἶναι συνεχῇ, ἔξω δὲ τοῦ οὐρανοῦ εἶναι κενόν τι καθ' αὐτό, ὥσπερ
 25 μάλιστα καὶ ἡ τῶν πολλῶν ἔχει φαντασία ἁπειρόν τι νομίζουσα εἶναι κενὸν
 ἔξω τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οἱ Πυθαγόρειοι δὲ οὕτως ἔλεγον, ὡς ἤδη εἶπε.
 φασὶ δὲ καὶ τοὺς περὶ Ζήνωνα τὸν Κιτιέα οὕτω δοξάζειν. 35

2 τι om. Gt δ om. K 3 εὐλογώτερον K ἐναπολαμβάνοντες iterandum videtur
 ἀκούειν M 4 alterum ὅτι om. Gt 5 διὰ δὲ KM: δὴ δὲ G: διὰ δὴ t 7. 8 ἐν ᾧ—

αἰσθητόν om. K 9 φησί om. t 9. 10 σώματος αἰσθητοῦ traicit M 10 μαθητικόν M
 12. 13 τὸ γὰρ—εἶναι om. M 13 οὐδὲν GK: οὐδὲ t φασιν KM: φησιν Gt 14 ἐνε-
 ρεῖς G ποιότητα (sic) t 15 αὐτόν om. superscr. M 18 ὥστε μὴ εἶναι KM:
 ὥστ' εἶναι μὴ t Aristoteles 19 τοῦ οὐ δυνάμενον M 20 εἶναι μὲν κενόν M

21 κατεσπαρμένον t 22 κωλύον (sic) αὐτὰ Gt: λύνοντ (h. e. λύοντες) αὐτὰ M: κω-
 λύνοντα (sic) K καὶ οἱ M 23 ἡγουν KM: ἡ Gt μὴ om. M 24 εἶναι
 τι κενόν traicit t 25 ἡ] οἱ (sic) t ἁπειρόν τινα νομίζουσα M 26 εἰδη t
 εἶπε libri: immo εἶπον (scilicet p. 610,8) 27 φασὶ ut Themist. p. 284,10 κιτιέα
 M: κητιά K: κιτιέα Gt

p. 213^b3 'Αλλ' οἱ φάσκοντες εἶναι μᾶλλον.

p 8^r

Μᾶλλον, φησί, πιθανώτερα λέγουσιν οἱ φάσκοντες εἶναι τὸ κενόν, ἢ οἱ πρὸς ταύτην ἐνστάντες τὴν δόξαν, ὧν καὶ Ἀναξαγόρας ὑπῆρχεν.

p. 213^b4 Λέγουσι δὲ ἐν μὲν δτι κίνησις ἢ κατὰ τόπον οὐκ ἂν εἴη.

5 Εἰπὼν τοὺς λόγους τοὺς δοκοῦντας ἀναιρεῖν τὴν τοῦ κενοῦ φύσιν, καὶ 42
διελέξας τοὺς "οὐ κατὰ θύρας" ποιησαμένους τὴν ἀπάντησιν, τίθῃσι νῦν καὶ
τοὺς κατασκευάζοντας ὅτι ἔστι τὸ κενόν. καὶ πρῶτως γε ὁ ἀπὸ τῆς κατὰ
τόπον κινήσεως. ταύτης δὲ διττῆς οὕσης, τῆς μὲν καθ' ὅλα τῆς δὲ κατὰ
μέρη, ἀφ' ἑκατέρας κινήσεως τὴν πίστιν ἐπάγουσι, καὶ γίνεται δύο τὰ 45
10 ἀπὸ τῆς κινήσεως ἐπιχειρήματα. πρῶτον δὲ ἐκ τῆς καθ' ὅλα κινήσεως
ἐπιχειρεῖ.

p. 213^b8 Τὴν γὰρ διαφορὰν, δι' ἣν οὐκ ἂν εἴη τὸ λεχθέν, οὐκ
ἔστιν εἰπεῖν.

Ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι εἰ δύο σώματα ἐν ταύτῃ εἴη, ἐνδέχεται καὶ ὅπο- 50
15 σαῶν ἄλλα, τοῦτο κατασκευάζων ἐπήγαγε τὸ προκείμενον. ἀποκληρωτικόν,
φησί, τὸ δύο μὲν λέγειν ἐν ταύτῃ ἐνδέχασθαι εἶναι σώματα, πλείονα δὲ
ἢ ἅπειρα μὴ ἐνδέχασθαι· τίνα γὰρ τούτου διαφορὰν ἀποδώσουσι, τοῦ δύο
μὲν δύνασθαι πλείονα δὲ μὴ; οὐδὲ γὰρ μᾶλλον νῦν ἔστι πλήρες ὅτε
διπλοῦν γέγονεν, ἢ πρότερον ἦν ἵκα μόνον ὑπῆρχεν· ὁμοίως γὰρ ἦν συνεχὲς
20 καὶ ὁμοίως μεστὸν καὶ πρὸ τούτου, ἀλλ' ὅμως ἐδέξατο καὶ ἄλλο. |
διὰ τί οὖν οὐ πάλιν καὶ ἄλλο καὶ αὐθις ἄλλο; καὶ οὕτως ἔσται ἐν τῇ p 8^r
σμικροτάτῃ τὸ μέγιστον· δυνατόν γὰρ κατατεμεῖν τὸ μέγιστον εἰς πολλὰ
ἴσα μικρά. ὥστε, φησί, δυνατόν πολλὰ ἴσα ἐν ταύτῃ εἶναι. οὐ μόνον
δέ, ἀλλὰ καὶ ἄνισα, ἄνισα δηλονότι οὐκ αὐτόθεν (οὐ γὰρ ἂν τοῦτο

2 μᾶλλον, φησί KM: φησὶν (δτι addit t) Gt πιθανώτερον M 3 οἱ αἱ M
ἐν τάντες (sic) K ὁ ἀναξαγόρας K ὑπῆχε M 4 ἢ κίνησις ἢ t ἢ κατὰ
τόπον οὐκ ἂν εἴη om. K 5 τὴν τοῦ κενοῦ (om. φύσιν) G: τὸ κενόν t
6 διελέξας K τοὺς om. KM ποιησαμένω K τὴν ἀπάντησιν ποιησαμένους
transponit t 7 πρῶτος Gt γε M: γε ἔστιν GKt 8 καθ' ὅλα t: καθό-
λου GKt 9 γίνεται Gt: γὰρ KM 10 δὲ] μὲν t καθόλου K: καθο M
12 lemma habet G 12. 13 δι' ἣν—εἰπεῖν om. K 14 τῇ αὐτῇ t 15 ἀλλὰ KM
ἐπήγαγε M 16 φησὶν ἔστι t τὰ δύο K 18 οὐδὲν Gt γὰρ om. super-
scr. K νῦν πλήρες νῦν πλήρες (om. ἔστι) M ὅτι M et Themistius (p. 284,22)
20 ἀλλ' ὅμως ἐδέξατο καὶ om. G ἄλλο] ἄλλῃ M 21 τί οὖν οὐ] τοῦ νοῦ G
22 τὸ (post σμικροτάτῃ) om. KM 23 ἴσα (sic) μικρά (cf. p. 505,25) M: om. K: ἴσα τῇ
σμικροτῇ Gt δυνατόν πολλὰ καὶ ἴσα G ἐναυ K: ἐν τῷ M 24 alterum ἄνισα
om. M δηλονότι οὐκ αὐτόθεν KM: δὲ οὐκ αὐτόθεν δηλονότι Gt ἂν om. Gt

συγχωρήσαιν οἱ σῶμα λέγοντες χωρεῖν διὰ σώματος), ἀλλ' ὅτι δύναται τὸ p 8^v ἴσον εἰς ἄνισα κατατμηθῆναι.

p. 213^b12 Μέλισσος μὲν οὖν καὶ δείκνυσιν ὅτι τὸ πᾶν ἀκίνητον εἶναι ἐκ τούτων.

5 Ὅτι ἀνάγκη κινήσεως οὔσης κενὸν εἶναι, καὶ ἐκ τῆς Μελίσσου δόξης κατασκευάζεται. ἀκαεῖνος γοῦν εἴξας τῷ λόγῳ τῷ ἀναιρουντι τὸ κενὸν εὐθὺς 10 καὶ τὴν κίνησιν συνανείλεν, ἥγουν βουληθεὶς ἀκίνητον εἶναι τὸ πᾶν τῇ κινήσει καὶ τὸ κενὸν συνανείλεν, ὥς δὴ τῇ τῆς κινήσεως ἐννοίᾳ εὐθὺς καὶ τοῦ κενοῦ συνεισαγομένου, καὶ ἔμπαλιν τῇ ἀναιρέσει τοῦ κενοῦ συναναιρουμένης 10 καὶ τῆς κινήσεως. ἀλλ' ὁ μὲν Μέλισσος φανεράν οὖσαν τὴν κίνησιν ἀνείλε διὰ τὸ δέξασθαι τὸ ἀφανές, λέγω δὴ τὸ μὴ εἶναι κενόν· πολλὰ οὖν εὐλογώτερον τῷ φανερῷ πειθομένους ἐκ τούτου τὸ ἀφανές συλλογίσασθαι.

p. 213^b18 Ἐτι δὲ καὶ ἡ αὐξησις δύναται γενέσθαι διὰ κενοῦ. 15

Τρίτον ἐπιχείρημα τὸ ἀπὸ τῆς αὐξήσεως, ἔστι δὲ αὐξησις καὶ κίνησις 15 κατὰ μέρος. εἰ γὰρ ἡ αὐξησις γίνεται προσκρινομένης τῷ αὐξομένῳ τῆς τροφῆς, ἔστι δὲ ἡ τροφή σῶμα, αὐξεται δὲ ὅλον δι' ὅλου τὸ σῶμα, ἀδύνατον δὲ ὅλῳ προσχωρῆσαι τῷ σώματι τὴν τροφήν (ἔσται γὰρ σῶμα 20 ἐν σώματι), ἀνάγκη ἄρα κενά τινα εἶναι ἐν σώματι, ἐν οἷς χωρεῖ ἡ τροφή.

p. 213^b23 Καὶ ἐπεισιέναι αὐτῷ τῷ οὐρανῷ ἐκ τοῦ ἀπείρου πνεύ- 20 ματος, ὥς ἂν ἀναπνέοντι καὶ τὸ κενόν, ὃ διορίζει τὰς φύσεις.

Ἴσως τὸ ἔξω τοῦ οὐρανοῦ ἀπειρόν τι κενὸν ὑποτιθέμενοι, τοῦτο αὐτὸ 25 καὶ πνεῦμα ἐκάλουν, ὥς ἐκ παραλλήλου τοῦ αὐτοῦ καὶ κενοῦ καὶ πνεύματος λεγομένου. τοῦτο οὖν τὸ κενόν φησιν ἐκ τῶν ἔξω τοῦ οὐρανοῦ ἐπεισιέναι τῷ οὐρανῷ, ὥς δὴ τοῦ οὐρανοῦ τὸ κενὸν ἀναπνέοντος. ἀνα-

1 συγχωρήσαντες G: συγχωρήσουσιν t 2 ἴσον εἰς ἄνισα G: ἄνισον εἰς ἴσα KMt
3 καὶ om. M 3. 4 τὸ πᾶν—τούτων om. K 5 Ὅτι ἀνάγκη—εἶναι om. K μελι-
σίτου Gt 6 οὖν t τὸ ἀναιρουντι G 7 συνανείλεν KM: ἀνείλεν Gt
7. 8 ἥγουν—συνανείλεν om. M 8 τῇ τῆς] τῆς τῇ K 9. 10 συναναιρουμένης τῆς (om.
καὶ) M 10 δ] ἡ M 11 διὰ τὸ KM: διὰ τοῦ Gt 12 φανερῶν (ex φανερόν) K πει-
θόμενος K: πειθήμεν M καὶ ἐκ G τὸ] τοῦ K 13 ἡ Kt: om. M δύναται—
κενοῦ om. K δύναται γενέσθαι M: δοκεῖ γίνεσθαι πᾶσι (de πᾶσι cf. Diels ad Simplic.
p. 650,30) t: scribe δοκεῖ γίνεσθαι 14 ἀπὸ] ἐπὶ M δὲ] δὲ ἡ t καὶ KM: om. Gt
15 ἡ om. K 17 ὅλως Gt τὸ σώματι et mox ἔστι γὰρ et ἀνάγκης K 18 ἐν
τῷ σώματι altero loco Gt 19 ἐπεισιέν (cf. ad v. 24) in exitu versus M αὐτῷ
libri: sed αὐτὸ cum Aristotele (praeter cod. G; cf. Diels z. Textgesch. p. 18) legisse vide-
tur Philoponus (v. 24 et p. 610,10) 19. 20 ἐκ τοῦ—φύσεις om. K 21 τι καὶ
κενόν M οἱ ὑποτιθέμενοι t 23 λεγομένου—ἐκ τῶν ἔξω om. G φησιν KM: φασί t:
fort. φασιν 24 ἐπεισιέν (sic) M, cf. ad p. 610,10

πνεῖν. δὲ τὸν οὐρανὸν τοῦτο εἰς διάκρισιν τῶν φύσεων, ὡς δὴ, φησί, τοῦ p 8^v
κενοῦ αἰτίου ὄντος τῆς διακρίσεως τοῖς πράγμασιν.

p. 213^b25 Ὡς ὄντος τοῦ κενοῦ χωρισμοῦ τινος τῶν ἐφεξῆς καὶ
τῆς διορίσεως.

5 Ἐν τῷ πέμπτῳ λόγῳ ὀρίζεται τὰ ἐφεξῆς εἶναι ὧν μηδὲν ἐστὶ μεταξὺ 30
συγγενές. τοῖς οὖν ἐφεξῆς, φησί, τοῦ μὴ εἶναι συνεχέσιν, ἀλλὰ κεχωρισμέ-
νοις, αἴτιον τὸ κενόν· χωρισμὸς γὰρ τίς ἐστὶν αὐτῶν καὶ διάκρισις τὸ κενόν,
καὶ τῆς διορίσεως αὐτῶν αἴτιον.

p. 213^b30 Πρὸς δὲ τῷ ποτέρως ἔχει δεῖ λαβεῖν τί σημαίνει τοῦ-
νομα.
10

Αὐτὸς ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ εἶπεν ὅτι ὅταν περὶ τινος σηματομένου 35
ὁμωνύμου φωνῆς ποιώμεθα τὸν λόγον, δεῖ διαστέλλεσθαι πρότερον τὰ διά-
φορα σηματονόμενα τῆς φωνῆς, εἴτα ἀφορίζειν περὶ ποίου αὐτῶν ἡμῖν ἐστὶν
ὁ λόγος, καὶ μετὰ ταῦτα λοιπὸν ἀκολουθῶς τοῖς προβλήμασι προΐτεον,
15 πρῶτον ζητοῦντας τὸ εἰ ἐστὶ τι τοιοῦτον πρᾶγμα οἶον ὑπὸ τῆς φωνῆς ση-
μαίνεται, εἴτα τί ἐστὶν, ὁποῖόν τι ἐστὶ, διὰ τί ἐστὶν. οἶον εἰ περὶ τραγε-
λάφου ὁ λόγος ἦ, πρότερον ζητήσωμεν τί ποτε σημαίνεται ὑπὸ τῆς φω-
νῆς ταύτης, καὶ εἰ πλείω τὰ σηματονόμενα, περὶ ποίου νῦν αὐτῶν ἡμῖν ὁ 40
λόγος, εἴτα εὐρόντες ἐφεξῆς ζητοῦμεν εἰ ἐστὶ τοιοῦτόν τι πρᾶγμα οἶον ὑπὸ
20 τῆς φωνῆς σημαίνεται, εἴτα τὰ λοιπὰ ἀκολουθῶς. οὕτως οὖν καὶ ἐνταῦθα
ὁ Ἀριστοτέλης τοὺς ἐφ' ἐκάτερα λόγους θεῖς τῶν τε δοκούντων κατα-
σκευάζειν ὅτι ἐστὶ τὸ κενὸν καὶ τῶν ἀναιρούντων, τραπεῖς ἐπὶ τὸ ἐκθῆσθαι
τὴν ἀληθῆ δόξαν ζητεῖ τί σημαίνει τὸ ὄνομα τοῦ κενοῦ. εἰκοι γὰρ οὐκ
εἶναι ἀπλοῦν τι· φέρεται γὰρ καὶ ἐπὶ τῆς ὕλης. ὡς αὐτὸς προΐων ἐρεῖ.
25 οἱ μὲν οὖν, φησί, λέγουσι κενὸν εἶναι, ἐν ᾧ μηδὲν ἐστὶ. πᾶν γὰρ τὸ ὄν, 45

1 διάκρισιν (ex διάσασιν vel διάσασιν) corr. K 2 τῆς Gt: τοῖς K: τὸ τῆς M 3 lemma
om. hic t, cuius scripturas e lemmate superiore, quod plenius dederat, adferam ὡς

ὄντος Kt: ὡσαύτ (sic) M: ὡς αἰτίου ὄντος Simplic. p. 651,31 (cf. Philopon. v. 2. p. 610,11)

3. 4 χωρισμοῦ—διορίσεως om. K 4 διορίσεως t: διαιρέσεως M 5 πέμπτῳ (ε t) c. 3
p. 226^b34 sq. λόγῳ GKM: δὲ τῆσδε τῆς πραγματείας t 6 τοῖς] τῆς K φησ[

φύσεως K συνέχουσιν K: συγγενέσιν M 6. 7 κεχωρισμέναι M 9. 10 δεῖ—
τοῦνομα om. K 11 τῇ om. K ἀποδεικτικῇ t Ἀποδεικτικῇ] cf. Anal. Post.

B 1 12 φωνὴν comprehend. M διαστέλλεσθαι KM πρῶτον M 14 προΐτεον KM:
προσιέναι Gt: fort. προσιτέον 15 τοιοῦτόν τι Gt 15. 16 σημαίνηται K 16 εἴτα τί
ἐστὶν, ὁποῖόν τι ἐστὶ, διὰ τί ἐστὶν KM: ἔπειτα τί ἐστὶν, εἴτα ὁποῖόν τι ἐστὶν (εἴτα διὰ τί ἐστὶν

addit t) Gt 17 ἦ GKM: ἦν t ζητήσωμεν (i: ζητήσωμεν t 18 νῦν αὐτῶν
ἡμῖν KM: αὐτῶν ἐστὶν Gt 19 εἴτα] εἰ K 20 εἴτα KM: ἐπὶ G: καὶ t 22 τῶν]

τὸν K τραπές M 23 τοῦνομα Gt 24 καὶ om. M ἐρεῖ p. 214^a13

25 ἐστὶ] εἶναι M τὸ ὄν om. K

φησί, σῶμα ὑπολαμβάνουσιν εἶναι· ὥστε ἐν ᾧ μηδέν ἐστι σῶμα, τοῦτο p 8^r
κενὸν εἶναι φασί. πᾶν δὲ σῶμα ἀπτόν εἶναι φασί, πᾶν δὲ τὸ ἀπτόν βάρος
ἔχειν ἢ κουφότητα· ὥστε ἐκ συλλογισμοῦ, φησί, συμβαίνει αὐτοῖς λέγειν
κενὸν εἶναι ἐν ᾧ μηδέν ἐστι βαρὺ ἢ κοῦφον. ἀλλ' εἰ τοῦτό ἐστι,
5 φησί, κενόν, ἐν ᾧ μηδέν ἐστι βαρὺ ἢ κοῦφον, ἐπεὶ καὶ ἐν τῇ στιγμῇ
μηδέν ἐστι βαρὺ ἢ κοῦφον, καὶ ἡ στιγμή κενὸν ἂν εἴη. ἀλλ' ἄτοπον τὴν
στιγμὴν κενὸν λέγειν, τοῦτο δὲ συνέβη αὐτοῖς τὸ ἄτοπον διὰ τὸ μὴ
προσθεῖναι, ὅτι κενὸν λέγομεν διάστημα ἐν ᾧ μηδέν ἐστι βαρὺ ἢ κοῦφον·
κἂν γὰρ τὸν τρόπον προστιθέασι λέγοντες ὅτι κενόν ἐστι τόπος ἐν ᾧ μηδέν
10 ἐστι βαρὺ ἢ κοῦφον, οὐδὲν ἀνύουσιν, ἕως ἂν μὴ διορίζωσιν, εἰ τοιοῦτον
λέγουσι τὸν τρόπον ἐν ᾧ διάστημα * * * ἐστι βαρέος καὶ κούφου. ἀλλὰ
κἂν οὕτως, φησί, τὸ κενὸν ὀρίζονται, ὅτι διάστημα ἐν ᾧ μηδέν ἐστι βαρὺ ἢ
κούφον, ἥτοι διάστημα δεκτικὸν βαρέος καὶ κούφου, τὴν μὲν στιγμήν κενὸν
λέγειν οὗτοι ἀποφθεύονται, εἰς ἕτερον δὲ ἀπορώτερον ἐμπεσοῦνται. εἰ γὰρ q 1^r
15 τὸ διάστημα τοῦτο, φησί, βάρος μὲν ἢ κουφότητα μὴ ἔχει, χρώμα δὲ
ἔχει ἢ ψόφον, τουτέστι σῶμα κεχρωσμένον ἢ ψοφητικόν, μήτε δὲ βάρος
μήτε κουφότητα, οἷόν ἐστι τὸ οὐράνιον, τί ἐροῦσι; πότερον κενὸν εἶναι τὸ
τοιοῦτον, ἢ οὐ; εἴτα ἀπολογούμενος ὑπὲρ αὐτῶν φησιν ὅτι ἴσως ἂν εἴποιεν,
ὅτι εἰ μὲν τοῦτό ἐστι κενὸν τὸ δεκτικὸν βαρέος καὶ κούφου, κἂν ἄλλου δ
20 τινὸς σώματος πλήρες ἦ, ἐροῦσιν αὐτὸ κενόν, εἰ δὲ ἀπλῶς τὸ δεκτικὸν
μὲν τοῦ τυχόντος σώματος μήπω μηδὲν ἔχον σῶμα, οὐ κενὸν τὸ τοιοῦτον
ἀλλὰ πλήρες. ἀλλ' εἴτε (πλήρες εἴτε) κενὸν τὸ τοιοῦτον ἐροῦσιν, ἄτοπον·
συμβήσεται γὰρ τὸ αὐτὸ καὶ κενὸν εἶναι καὶ πλήρες. κενὸν μὲν γὰρ ἔσται,
εἰ κενόν ἐστι τὸ μηδὲν ἔχον βαρὺ ἢ κοῦφον διάστημα, πλήρες δὲ πάλιν ἔσται,
25 ἐπειδὴ πεπλήρωκε τὸ διάστημα σῶμα καὶ ἕτερον δέξασθαι οὐ δύναται·
εἴη γὰρ ἂν οὗο σώματα ἐν ταύτῃ. εἴη ἂν οὖν τὸ αὐτὸ καὶ πλήρες καὶ 10

2 κενόν M δὲ ἀπτόν (om. τὸ) t 2. 3 μέρος ἔχει M 4. 5 ἀλλ' εἰ τοῦτό ἐστι,
φησί, κενόν, ἐν ᾧ μηδέν ἐστι βαρὺ ἢ κοῦφον om. K 5 βαρὺ καὶ κοῦφον G 5. 6 ἐπεὶ—
ἢ κοῦφον G: om. KMt 6 ἀλλ' ἄτοπον KM: ἀλλὰ τὸ τί δν G: ἐπεὶ γὰρ ἐν αὐτῷ (sic)
μηδέν ἐστι βαρὺ ἢ κοῦφον, καὶ αὐτὴ δν κενόν εἴη· ἄτοπον δὲ τὸ t 7 κενὴν M λέ-
γειν K: λ/ (= λέγει) G συνέβη KM: συμβαίνει Mt 8 προσθεῖναι M 9 κἂν γὰρ] εἰ
γὰρ καὶ Themist. p. 286,18, unde haec et proxima ad verbum fere sunt tralata 10 πλέον
ἀνύουσιν οὐδὲν Themistius ὀρίζονται Gt 11 ἐν ᾧ om. G lacunam signavi cl. p. 620,
17 sqq. ἐστι KM: δεκτικόν Gt 12 οὕτω t ὅτι om. K 13 τὴν μὲν οὖν K cf.
Themistius 15 μὲν om. M κουφότητι K 16 σῶμα GKM: σῶμα εἴη t μήτε δὲ
βάρος ἔχον Gt 17 οὐράνιον] ///αρδειον (?) M τί om. G εἶναι κενόν M
18 ἐπειτα t ἀπολογούμενοι K 19 κἂν] καὶ G 20 ἡ (εἰ K), ἐροῦσιν KM:
om. in lac. IV fere litterarum G: ἡ coniectura supplevit et αὐτό ἐστι κενόν interpola-
vit t 21 σώματα M μήπω δὲ fortasse recte Gt 21 et 22 τοιοῦτο G
22 ἀλλ' εἴτε] ἀλλ' οὐτε G πλήρες εἴτε addidit t: om. GKM 23 τὸ om. K
24 κοῦφον διάστημα GK: κοῦφον σῶμα Mt 25 πεπλήρωκε τὸ διάστημα σῶμα KM:
τοῦτο σωματικόν ἐστίν ὡς ὑπόκειται, ἢ χρώματος ἢ ψόφου μετέχον Gt 26 εἴη ἂν οὖν
τὸ αὐτὸ καὶ πλήρες καὶ om. G οὖν om. superscr. M τὸ αὐτό] τὸ αὐ- initio
versus iterat K

κενόν, (ἡ) τὸν ὄρον τοῦ κενοῦ τὸν παρ' αὐτῶν ἀποδοθέντα ἀναιρήσουσι, 1¹
 διάστημα λέγοντες ἐν ᾧ μηδέν ἐστι βαρὺ ἢ κοῦφον. καθ' ἓνα μὲν οὖν
 τρόπον, φησίν, οὕτως ὀρίζονται τὸ κενόν, διάστημα ἐν ᾧ μηδέν ἐστι σῶμα
 ἄπτόν, ἄπτὸν δὲ τὸ βάρος ἔχον ἢ κουφότητα εἶναι, ἔτεροι δέ, φησίν,
 5 ἄλλον τρόπον ὀρίζονται τὸ κενόν, ἵνα ταῦτα ἐκφύγῃσι τὰ ἄτοπα, λέγοντες
 κενόν εἶναι διάστημα ἐν ᾧ μηδέν ἐστίν ὅλως σῶμα μηδὲ φύσις τις σω-
 ματική. οἱ αὐτοὶ δὲ οὗτοι, φησί, καὶ τὴν ὕλην τὸ κενόν λέγουσιν (αὕτη 16
 γὰρ οὐδέν ἐστιν ἐνεργεῖα σῶμα), οἱ αὐτοὶ δὲ οὗτοι καὶ τόπον τὴν ὕλην
 φασί. τὸ μὲν οὖν τὴν ὕλην κενόν λέγειν ἢ τόπον πάνυ γελοῖον· ἡ μὲν
 10 γὰρ ὕλη, φησί, οὐκ ἔστι χωριστὴ τῶν πραγμάτων, τὸ δὲ κενόν,
 φησίν, ὡς χωριστὸν ὃν τῶν πραγμάτων, οὕτω λέγουσιν εἶναι οἱ λέγοντες
 καὶ κατ' ἐνεργεῖαν καθ' αὐτὸ πεφυκὸς ὑφίστασθαι. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ περὶ
 τοῦ τόπου εἵπομεν, καὶ ὅτι ὁ τόπος μὲν καὶ τὸ κενόν οὐδέν ἐστι τοῦ
 πράγματος τοῦ ἐν αὐτῷ, ἡ ὕλη δὲ στοιχείον ἐστι τοῦ πράγματος, καὶ ὅσα 20
 15 ἄλλα εἴρηται ἐν τοῖς ἔμπροσθεν. ὅτι δὲ οὐκ ἔστι τὸ κενόν διάστημα τι
 ἐν ᾧ μηδέν ἐστίν ὅλως σῶμα, ὥσπερ ἀρτίως εἴρηται, δείκνυσιν ἐντεῦθεν,
 κέχρηται δὲ εἰς ἀναίρεσιν τοῦ κενοῦ τοῖς προαποδεδειγμένοις περὶ τοῦ τό-
 που. ἐπειδὴ γάρ, φησίν, οἱ λέγοντες εἶναι τὸ κενόν οὐδέν ἔτερον αὐτὸ
 λέγουσιν εἶναι ἢ τόπον διαστηματικὸν ἐστερημένον σώματος, ἐδείχθη δὲ ἐν
 20 τοῖς περὶ τοῦ τόπου λόγοις ὅτι τοιοῦτον εἶναι τὸν τόπον διάστημα ὄντα
 ἔτερον τῶν σωμάτων καὶ χωριστὸν ἀδύνατον, οὐδὲ τὸ κενόν ἄρα ἔστι. τὸ 25
 γὰρ κενόν καὶ ὁ τόπος τοῖς οὕτως αὐτὸν τιθεμένοις ἐπινοῖα μόνον ἀλλήλων
 διοίσουσιν, ὥσπερ εἰρήκαμεν, καθὼς τὸν μὲν τόπον, ὅταν ᾗδῃ δέξηται σῶμα,
 νοοῦμεν (τινὸς γὰρ ὁ τόπος), τὸ δὲ κενόν, ὅταν μήπω δέξηται σῶμα,
 25 ἐπεὶ τό γε εἶναι διαστήμασιν ἑτέροις παρὰ τὰ σώματα ἀμφοτέροις ὑπάρχει.
 καὶ γὰρ ἐκ τῶν αὐτῶν ἐξ ὧν εἰς ὑπόνοιαν τοῦ εἶναι διάστημα τὸν τόπον
 ᾗλθον, ἐκ τούτων καὶ εἰς τὴν τοῦ κενοῦ ὑπόνοιαν ᾗλθον· ἡ γὰρ κατὰ τό-
 πον κίνησις εἰς τε τὴν τοῦ τόπου ὑπόνοιαν ᾗγαγε (τῷ γὰρ ὅρῳ τὰ κινού- 30
 μενα ἄλλοτε ἄλλον κατέχοντα τόπον, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἄλλοτε ἄλλα γενό-
 30 μενα σώματα, εἰς ὑπόνοιαν ᾗλθον τοῦ εἶναι διάστημα τι καθ' αὐτὸ ἄλλοτε

1 τὸ κενόν G 1. 2 ἡ τὸν—ἡ κοῦφον om. KM 1 ἡ scripsi (cf. p. 621, 15 sq.): om. G:
 καὶ t 2 καθ' ἓνα] καὶ G οὖν om. K 3. 4 φησίν—κουφότητα εἶναι om. K 3. 5 διά-
 στημα—ὀρίζονται τὸ κενόν om. M 4 εἶναι G: om. t (ἐ)τέροις (ἐ rubr. addendum;
 nimirum lemma esse putavit καθ' ἓνα μὲν κτλ. ideoque decurtavit) K 6 κενόν om. t
 7 δὲ φησιν οὗτοι M 7. 8 αὕτη γὰρ KM, at cf. Themist. p. 287, 13 8 οἱ δὲ αὐτοὶ
 οὗτοι Gt 9 ἡ] εἰ t 10 ὕλη] δὴ G οὐκ ἔστι χωριστὴ KM: χωριστὴ οὐκ
 ἔστι Gt: οὐ χωριστὴ (om. ἔστι) Aristoteles 11 ὃν om. M 12 ὑφίσταται G
 13 εἵπομεν K μὲν Kt: μένει G: μὲν γὰρ M 14 δὲ τὸ στοιχείον K τοῦ
 alterum om. M 15 ὅτι δὲ KM: καὶ ὅτι μὲν Gt κενόν ὃν G 16 δείκνυσιν
 τούντεῦθεν Gt 19 ἐστερημένου G 20 τὸν om. G 21 τῶν om. M χωρὶ
 (sic) K ἔστι om. M 21. 25 τὸ γὰρ κενόν—ὑπάρχει ex Themist. p. 287, 27 sq.
 22 αὐτῷ K ἐπινοῖα K: ἐφ' ἐνὶ G 23 καθ' ἓνα] καὶ Themistii libri τὸν]
 τὸ K 24 μήπω] ᾗδῃ K 25 ἐπιτόγε K ἀμφοτέρως G 28 τὸ γὰρ K
 29. 30 γινόμενα recte Gt 30 διάστημα τι GK: τι διάστημα t

1 αλλα δεχομενον σωματα), εκ της αὐτῆς δὲ παλιν ὑπονομίας καὶ τὸ κενὸν q 1^r
 εἶναι τίθενται. ἐπεὶ γὰρ ἔστι κίνησις, φασί, καὶ σῶμα διὰ σώματος οὐ
 χωρεῖ, δεῖ κενὸν εἶναι δι' οὗ χωρήσει τὸ κινούμενον, μήπω ἐπιστήσαντες
 τῇ ἀντιπεριστάσει τῶν σωμάτων. ἐπεὶ οὖν, φησί, καὶ τὸ κενὸν καὶ
 5 ὁ τόπος διαστηματικὸς τὸ αὐτὸ τέ ἐστι τῷ ὑποκειμένῳ καὶ ἡ αὐτὴ αἰτία 25
 εἰς τὴν ἔννοιαν αὐτῶν ἤγαγε, δι' ὧν λόγων, φησίν, ἠλέγξαμεν ὅτι οὐκ
 ἔστιν ὁ τόπος διάστημα, διὰ τῶν αὐτῶν δεξιόμεν ὅτι οὐδὲ τὸ κενὸν ἐστίν·
 εἰ γὰρ εἴη τοιοῦτό τι κενόν, ὅταν ἐγγένηται ἐν αὐτῷ σῶμα, χωρήσουσι
 δι' ἀλλήλων τὰ διαστήματα, καὶ διαιρήσουσιν ἀλλήλα εἰς ἄπειρα, καὶ ὅσα
 10 ἄλλα καὶ ἐν τῷ λόγῳ τῷ περὶ τοῦ τόπου συνήγετο. οὐκοῦν καὶ ἡμεῖς δι
 ὧν ἠλέγξαμεν τοὺς λόγους τοὺς ἀναιροῦντας διάστημα εἶναι τὸν τόπον,
 διὰ τούτων καὶ τοὺς ἀναιροῦντας τὸ οὕτω κενόν, ὅσον ἐπὶ τῷ ἰδίῳ λόγῳ, 40
 ἠλέγξαμεν. οὕτω μὲν οὖν καὶ διὰ τῶν ἤδη εἰρημένων ἐλέγχουσι' ἂν τὸ
 κενόν, ἐπειδὴ <ὅ> καὶ αἴτιον αὐτὸ κινήσεως εἶναι ὑπενόουν οἱ τιθέμενοι,
 15 αἴτιον δὲ ὡς χώραν τινὰ ἐν ᾗ κινεῖται, βούλεται λοιπὸν ἐντεῦθεν δεῖξαι,
 ὅτι οὐδαμῇ οὐδαμῶς αἰτιόν ἐστι κινήσεως τὸ κενὸν κατ' οὐδένα τῶν αἰ-
 τίων τρόπων.

Πρὸς δὲ τὸ ποτέρως ἔχει δεῖ λαβεῖν τί σημαίνει τοῦνομα.
 ἐπειδὴ τοὺς ἐφ' ἑκάτερα λόγους ἔθηκε, τρέπεται λοιπὸν ἐπὶ τὴν τοῦ ἄλ-
 20 θοῦς ζήτησιν, καὶ φησιν ὅτι πρὸς τὸ μαθεῖν ποτέρως ἔχει, τουτέστιν εἴτε 45
 ἔστιν εἴτε μὴ ἔστι, δεῖ πρότερον μαθεῖν τί σημαίνει τὸ τοῦ κενοῦ ὄνομα,
 πότερον ἐν τι ἢ πλείονα, καὶ τίνα ταῦτα.

p. 213b31 Τοῦτου δὲ αἴτιον ὅτι τὸ ὄν σῶμα οὔνται εἶναι.

Διὰ τοῦτο, φησί, κενὸν λέγουσι τὸν τόπον ἐν ᾧ μηδὲν ἐστίν, ἐπειδὴ πᾶν 51
 25 τὸ ὄν σῶμα λέγουσιν εἶναι. ἐπεὶ οὖν κενόν ἐστίν, ἐν ᾧ μηδὲν ἐστὶ σῶμα,
 πᾶν δὲ τὸ ὄν ἐστὶ σῶμα, <κενόν ἐστίν> ἐν ᾧ μηδὲν ἐστὶ. συμβαίνει οὖν

1 δεχόμενον Gt: δεχόμενα KM 2 ἔστι om. K καὶ τὸ σῶμα M 4 ἀντιπαρα-
 στάσει G 5 διαστηματικὸν t ἐστὶ GK: εἶναι Mt τῷ τὸ K 6 ἔνοιαν M
 δι' ὧν οὖν t 8 τοιοῦτόν τι t σῶμα ἐν αὐτῷ traic. Gt 9 τὰ M: εἰς τὰ GKt
 ἀλλήλοις (om. εἰς ἄπειρα) G 10 ἄλλα] ἄλλα ἄπειρα G: conicias ἄλλα ἄτοπα, sed veri-
 similis est ἄπειρα ex proximis irrepsisse καὶ ἐν GK: ἐν Mt 10. 13 οὐκοῦν —
 λόγῳ, ἠλέγξαμεν om. KM 12 διὰ τούτων t: διατοῦτο G 13 fort. ἐλέγξομεν ante
 οὕτω exhibit πλην ὅτι ἐπληρώθη τὰ κατ' ἐνέργειαν G, quae, fortasse truncata, non satis
 intellego. certe non huc sed ante ea quae KM omittit adnotavi pertinent ἤδη] ἡ
 (sic) M ἐλέγχει' ἂν K 14. 16 ἐπειδὴ — κενόν om. M 14 ἐπειδὴ GK: ἐπεὶ t
 δὲ addidit t 14. 15 εἶναι ὑπενόουν — κινεῖται om. K 15 τινὰ G: τινὰ εἶναι t
 16. 17 τῶν αἰτιῶν KM 18 Πρὸς — τοῦνομα om. G δεῖ — τοῦνομα M: om. Kt
 20 ὁποτέρως M ἔχοι K 21 ἔστι (post μὴ) om. M πρότερον Gt: πότερον
 M: πρὸ τοῦ K 22 τὰ αὐτά G 23 τοῦτο K δ' αἴτιον t τὸ ὄν σῶμα
 οὔνται εἶναι om. K 24 τὸν om. Gt 24. p. 620,1 ἐπειδὴ πᾶν τὸ ὄν — τὸ εἶναι κενόν
 om. M 25 μὴ δε (sic) ἐστὶ K 26. p. 620,1 πᾶν δὲ τὸ ὄν — ἡ κοῦφον om. K
 26 κενόν ἐστὶν addidit t: om. G

ἐκ συλλογισμοῦ τὸ εἶναι κενόν, ἐν ᾧ μηδέν ἐστι βαρὺ ἢ κοῦφον· **q1**
 εἰ γὰρ κενόν ἐστι τόπος ἐν ᾧ μηδέν ἐστι, πᾶν δὲ τὸ ὄν σῶμά ἐστι, πᾶν
 δὲ σῶμα ἄπτόν, ἄπτὸν δὲ πᾶν | ὃ ἔχει βάρος ἢ κουφότητα, συνάγεται ὅτι **q1**
 κενόν ἐστι τόπος ἐν ᾧ μηδέν ἐστι βαρὺ ἢ κοῦφον. καλῶς δὲ εἶπεν ἐκ
 5 συλλογισμοῦ· οὐ γὰρ αὐτόθεν ἐκείνοι τοῦτο λέγουσιν, ἀλλὰ λέγουσι κενὸν
 εἶναι ἐν ᾧ μηδέν ἐστι σῶμα, ἐπειδὴ δὲ σῶμα πᾶν ἄπτὸν ἐστίν, ἄπτὸν
 δὲ φασὶ τὸ ἔχον βάρος ἢ κουφότητα, ἐκ τῶν παρ' αὐτῶν λεγομένων
 συνήγαγεν, ὅτι συμβαίνει αὐτοῖς, ἐξ ὧν λέγουσι, κενὸν εἶναι τὸ μὴ ἔχον βαρὺ
 τι [σῶμα] ἢ κοῦφον.

10 p. 214^a4 Ἄτοπον δὲ εἰ στιγμὴ κενόν.

Εἰπὼν ὅτι λέγουσι κενὸν εἶναι τόπον ἐν ᾧ βαρὺ μηδέν ἐστι μηδὲ
 κοῦφον, ἐλέγχει τὸν ὅρον λέγων ὅτι οὕτως ἂν καὶ ἡ στιγμὴ κενὸν εἴη·
 ἐφαρμόζει γὰρ καὶ ἐπ' αὐτῆς ὁ ὅρος· οὐδὲν γὰρ ἐστὶν ἐν αὐτῇ οὔτε βαρὺ
 οὔτε κοῦφον.

15 p. 214^a5 Δεῖ γὰρ τόπον εἶναι, ἐν ᾧ σώματός ἐστι διάστημα **10**
 ἄπτοῦ.

Ἄντι τοῦ ἔδει γὰρ οὕτως ὀρίσασθαι, ὅτι τόπος ἐστὶ διάστημα σώ-
 ματος ἄπτοῦ· ἄπτὸν δὲ τὸ ἔχον βάρος ἢ κουφότητα· ὥστε τόπος ἂν εἴη
 διάστημα δεκτικόν βαρέος καὶ κούφου, ἢ διάστημα βαρέος καὶ κούφου.

20 p. 214^a6 Ἄλλ' οὖν φαίνεται λέγεσθαι τὸ κενὸν ἕνα μὲν τρόπον
 τὸ μὴ πλήρες αἰσθητοῦ σώματος κατὰ τὴν ἀφήν.

Τινὰ τὸ πλήρες ἔχει. καὶ εἰ πλήρες, πῶς κενόν; πλήρες οὖν **16**
 ἀντὶ τοῦ πληροῦται καὶ δεκτικόν ἐστὶ σώματος αἰσθητοῦ κατὰ τὴν
 ἀφήν.

1 τὸ εἶναι] τοῦτο εἶναι Aristoteles βαρὺ τι ἢ dederat in Aristotelis textu G
 3 σῶμα KM: τὸ ὄν σῶμα Gt ἄπτὸν δὲ KM: λέγω δὲ Gt 4. 9 καλῶς—σῶμα ἢ
 κοῦφον post οὔτε κοῦφον (v. 14) transponunt KM 5 τοῦ συλλογισμοῦ K αὐτόθεν
 om. Gt ἀλλὰ λέγουσι μὲν κενὸν Gt καινὸν M 7 φασὶ KM: φησιν εἶναι Gt
 8 post ἐξ ὧν λέγουσι addit συμβαίνει G βραχὺ M 9 σῶμα deleui 10 εἰ ἡ
 στιγμὴ t Aristoteles 11 βαρὺ μηδέν ἐστὶ μὴ δὲ KM: μηδέν ἐστὶ βαρὺ ἢ Gt 13 ἐπ'
 αὐτῆς Gt: ἐπ' αὐτὴν KM 16 ἄπτοῦ, ut solet, K 17 ἔδει KM: δεῖ Gt 18 ὥστε
 ὁ τόπος t 19 καὶ κούφου priore loco KM: ἡ κούφου Gt ἡ διάστημα βαρέος καὶ
 κούφου K: om. GMt 20. 21 ἕνα—ἀφήν om. K 22 τίνα G num τὸ πλήρες
 (ἀντὶ τοῦ τὸ μὴ πλήρες)? 23 πληροῦνται K ἐστὶ excidit in Brandisii Scholl.
 p. 381^b18 σώματος αἰσθητοῦ KM: αἰσθητοῦ σώματος Gt

p. 214^a9 Διὸ καὶ ἀπορήσειεν ἄν τις, τί ἂν φαῖεν, εἰ ἔχουσι τὸ διά- q1^v
στημα χρῶμα ἢ ψόφον.

Ὅτι καὶ οὕτως ὁρίσονται, οὐδὲ οὕτως τὸ ἄτοπον ἐκφεύγουσιν· εἰ γὰρ
τὸ διάστημα τοῦτο, φησί, χρῶμα ἔχουσι ἢ ψόφον δίχα βάρους καὶ κουφό-
5 τητος, τί ἐροῦσι; κενὸν εἶναι τὸ τοιοῦτον διάστημα, ἢ οὐ; οὐκ ἀδύ-
νατος δὲ ἡ ὑπόθεσις. τὸ γὰρ οὐράνιον σῶμα τοιοῦτον· κέχρωσται γὰρ καὶ 20
ψόφον ἀπντελεῖ κατὰ τοὺς Πυθαγορείους κινούμενον, βάρους δὲ καὶ κουφό-
τητος ἐστέρηται.

p. 214^a10 Ἡ δὲ ἅλιν δτι εἰ μὲν δέχοιτο σῶμα ἀπτόν, κενόν, εἰ δὲ
10 μή, οὐ.

Ἐροῦσι, φησί, πρὸς τὸν λόγον τοῦτον, δτι εἰ μὲν κενὸν τοῦτο λέγεις,
τὸ κεχωρισμένον ἀπτοῦ σώματος, ταῦτόν δὲ εἰπεῖν βαρέος καὶ κουφου,
καὶ ἄλλο τι σῶμα ἔχῃ, δῆλον δτι κενόν ἐστὶ (πληρὲς γὰρ τοῦτο φα-
μεν τὸ ἔχον βάρος ἢ κουφότητα), εἰ δὲ κενὸν ἐρεῖς, ἐν ᾧ μηδὲν ἐστὶν 20
15 ὅλως, οὐκ ἂν εἴῃ τὸ τοιοῦτον κενόν. τὸ δὲ συμβαῖνον ἐκατέρωφ εἵπομεν· ἢ
γὰρ ὁ ὁρισμὸς τοῦ κενοῦ ἐλέγχεται, ἢ τὸ αὐτὸ πληρὲς ἐστὶ καὶ κενόν.

p. 214^a11 Ἄλλον δὲ τρόπον, ἐν ᾧ μηδὲν ἐστὶ, μηδὲ οὐσία τις
σωματικῇ.

Ὅτι κατ' ἄλλον τρόπον ὁρίζονται τὸ κενόν, διάστημα ἐν ᾧ μηδὲν 21
20 ἐστὶ μήτε σῶμα μήτε σωματικόν τι, οἷον ποιότης ἢ δύναμις ἢ τι ἄλλο
τῶν φυσικῶν. οὗτοι δέ, φησί, καὶ τὴν ὕλην κενὸν λέγουσι καὶ τόπον,
ἐπειδὴ μηδὲν ἐστὶν ἐνεργεία τῶν φυσικῶν σωμάτων, ὕλην δὲ δηλονότι οὐ
τὴν πρώτην, ἀλλὰ τὴν πεποσωμένην. δτι δὲ οὐ ταῦτόν ἐστιν ἡ ὕλη τῷ
τόπῳ ἢ τῷ κενῷ, πολλάκις δέδεικται.

1 καὶ ἀπορήσει τις t Aristoteles 1. 2 τί ἂν—ψόφον om. K 1 ἔχου Aristoteles:
ἔχει Mt 3 post καὶ deleuit οὐκ ἂν (sic) M οὐδὲ scripsi: οὐδὲν libri οὕτως
(post οὐδὲ) KM: οὕτω G: ἦττον t ἐκφύγωσιν G oi γὰρ K 4 ἔχει t
δίχας (sic) t 5 τί (cf. p. 617,17) KM: τί ἔτ' Gt, cf. Themist. p. 286,28 εἶναι
om. K 5. 6 οὐκ ἀδύνατος κτλ.] cf. Themist. p. 287,2 6 ἡ om. M τοιοῦ-
το G 6. 7 καὶ ψόφον—κινούμενον om. KM 9 μὲν δ' ἔχου τὸ σῶμα M
9. 10 σῶμα—οὐ om. K 9 κενὸν εἶναι Aristoteles, at cf. cod. E et Simplic. p. 654,30
12 κουφου] κούκου (sic) K 13 καὶ KM: καὶ Gt ἔχη G: ἔχου KM: ἔχον t
ἐστὶ Gt 14 δὲ κενόν] κενόν (sic) K 15 τοιοῦτο G 16 καὶ om. M 17. 18 ἐν
ψ—σωματικῇ om. K 17 μηδὲν ἐστὶ, μὴ δὲ M: μὴ τότε τι μὴδ' t: μὴ τότε ἐστὶ μὴδὲ
Philoponus in paraphrasi p. 573,5, at cf. Aristotelis codices E et I (Simplic. p. 656,4.
Philopon. p. 618,6. Diels z. Textgesch. p. 19) 20 τι, οἷον] ἢ M 21 οὗτοι KM:
οὕτω Gt κενὸν εἶναι λέγουσι K 22 μηδὲν KM: om. G: οὐδὲν t ἐνεργεία G:
ἐνεργεία M 23 πεποσωμένην M

p. 214^a16 Ἐπεὶ δὲ περὶ τοῦ τρόπου διώρισται, καὶ τὸ κενὸν τόπον q 17
ἀνάγκη εἶναι, εἰ ἔστιν ἐστερημένον σώματος. 26

Ἐντεῦθεν λοιπὸν δείκνυσιν ὅτι οὐκ ἔστι τὸ κενὸν “οὔτε κεχωρισμέ-
νον οὔτε ἀχώριστον”. πρῶτον δέ φησιν, ὅτι οἷς ἀπεδείξαμεν μὴ εἶναι
5 τὸν τρόπον διάστημα, τούτοις δείκνυμεν ὅτι οὐδὲ τὸ κενόν· οὐδὲ γὰρ
διαφέρει οὗτος ὁ τρόπος τοῦ κενοῦ, εἰ μὴ ἐπινοίᾳ μόνον καὶ σχέσει, ἐπεὶ 40
τῷ γε ὑποκειμένῳ τὰ αὐτὰ εἰσιν. ἐδείξαμεν δέ, φησίν, ὅτι ὁ τρόπος, ὡς
μὲν πέρας, ἔστιν, ὡς δὲ διάστημα τι αὐτὸ καθ’ αὐτὸ ἕτερον τῶν ἐγγινο-
μένων σωμάτων, οὐκ ἔστιν. ὥστε οὐδὲ τὸ κενὸν ἂν εἴη.

10 p. 214^a18 Φανερόν ὅτι οὕτω μὲν κενὸν οὐκ ἔστιν, οὔτε κεχωρι-
σμένον οὔτε ἀχώριστον.

Κεχωρισμένον μὲν, οἷον αὐτὸ καθ’ αὐτὸ πάντῃ σώματος ἐστερημένον,
οἷον τὸ ἔξω τοῦ οὐρανοῦ τινες ἔλεγον, ἀχώριστον δέ, ἥτις τὸ κατακεχερ- 45
ματισμένον ἐν ταῖς σώμασιν, οἷον οἱ τὰς ἀτόμους ὑποτιθέμενοι εἶναι ἔλεγον,
15 οὐ τῇ παρεμπλοκῇ πρὸς τὰς ἀτόμους συνίστασθαι τὰ σώματα, ἤ, ὅπερ καὶ
μᾶλλον, ὅτι οὐδὲ τοιοῦτον κενόν ἐστιν, ὅπερ ἰδίαν μὲν ἔχει φύσιν διά-
στημα ὃν τριχῇ διαστατὸν ἕτερον παρὰ τὰ σώματα, ἀεὶ δὲ πλήρες ἐστιν.
ἀλλ’ εἰ ἐδείξαμεν ἡμεῖς ὅτι ὁ τρόπος ἐστὶ τοιοῦτος τριχῇ ὣν διαστατὸς
καθ’ αὐτόν, ἔστι δὲ τὸ κενὸν ταῦτόν τῷ τρόπῳ κατὰ τὸ ὑποκείμενον,
20 δῆλον ὅτι ἐστὶ τὸ οὕτως ἀχώριστον κενόν, ὃ καθ’ αὐτὸ μὲν οὐδέποτε ἐστὶ 50
κεχωρισμένον σώματος, ἀλλ’ ἀεὶ πλήρες ἐστιν, ἐτέραν μέντοι τὴν ὑπαρξίν
ἔχει παρὰ τὰ ἐγγινόμενα ἐν αὐτῷ σώματα.

p. 214^a19 Τὸ γὰρ κενὸν οὐ σῶμα, ἀλλὰ σώματος διάστημα βού-
λεται εἶναι.

25 Ἐπειδὴ τὸ κενόν. φησί, διάστημα ἐστὶ σώματος, τουτέστι δεκτικὸν
σώματος, τοιοῦτον δὲ ἐστὶ καὶ ὁ τρόπος κατὰ τοὺς τὸ διάστημα τόπον ἔγου-

1 lemma habet G δὲ καὶ περὶ τ τοῦ τρόπου (ut Arist. cod. I) hic etiam G, qui τόπον
in Aristotelis textu dederat 1. 2 καὶ τὸ—σώματος om. K 3 δείκνυσιν om. KM
4. 5 τὸν τρόπον μὴ εἶναι Gt 5 τὸ κενόν KM: κενόν ἐστὶν Gt οὐδὲ γὰρ KM: οὐδὲν
γὰρ Gt 6 φέρει M ὁ οὗτος τρόπος K καὶ σχέσει om. G 7 φησίν om. KM
8 ἔστιν om. M 8. 9 ἀναγινόμενων σωμάτων σωμάτων (sic) M 9 ὥστε οὐδὲ τὸ (τὸ om. K)
KM: οὐδέ τι (ἀρα addit t) Gt 10 φανερόν οὖν (sic) ὅτι—οὐκ ἔστιν superiori lemmati
addita omittit hic t 11 ἀχώρηστον K 12 παντὶ K 13 τινὲς τοῦ οὐρανοῦ M
13. 14 κατακεχεματισμένον K: κατακερματισμένον G 15 τῇ om. K ἤ, ὅπερ] ἥσπερ G
16 τοιοῦτο GK 17. 18 ἕτερον—διαστατὸς iterat (ὦν διαστατὸν priore loco exhibens) K
18 καὶ ἡμεῖς Gt 20 δ om. G 22 ἔχει G ἐγγινόμενα KM: μένα (sic, post lacu-
nam V—VI litterarum) G: om. t ἐν om. M 25 διάστημα φησιν ἐστὶ transpo-
nunt Gt 26 τὸ om. G τὸν τόπον Gt

www.libtool.com.cn

μένους εἶναι, δέδεικται δὲ ὅτι τὸ διάστημα τὸ τοπικὸν οὔτε χωριστὸν 9 2^ο
οὔτε ἀχώριστον δύναται εἶναι, δῆλον ὡς οὐδὲ τὸ κενὸν ἂν εἴη οὔτε ὡς
χωριστὸν οὔτε ὡς ἀχώριστον.

p. 214^a21 Διὸ καὶ τὸ κενὸν δοκεῖ τι εἶναι, ὅτι καὶ ὁ τόπος, καὶ
5 διὰ τὰ αὐτά.

ἽΟτι, φησί, ταῦτόν ἐστιν ὁ τόπος καὶ τὸ κενόν, δῆλον ἐξ ὧν καὶ δι' 6
αἰτίας εἰς ἔννοιαν ἦλθον τοῦ εἶναι τὸν τόπον διάστημα, διὰ τὰς αὐτάς
καὶ εἰς τὴν περὶ τοῦ κενοῦ ἔννοιαν ἦλθον· ἡ γὰρ κατὰ τόπον κίνησις καὶ
τούτοις καίκενοις αἰτία τῆς ὑπόνοιας γέγονεν. οἷ τε γὰρ τὸν τόπον διά-
10 στημα εἶναι λέγοντες ἐκ τοῦ ὁρᾶν ἄλλοτε ἄλλα ἐν τῷ αὐτῷ ἐγγινόμενα
σώματα, οἷον ἐν τῷ ἀμφορεῖ, εἰς τὴν ὑπόνοιαν ταύτην ἦλθον, καὶ οἱ τὸ
κενὸν εἶναι λέγοντες διὰ τὸ μὴ ἂν εἶναι τὴν κατὰ τόπον κίνησιν, εἰ μὴ 10
κενὸν ᾖ· οὐ γὰρ χωρεῖν σῶμα διὰ σώματος.

p. 214^a24 Αἴτιον δὲ τῆς κινήσεως οἶονται τὸ κενὸν οὕτως ὡς ἐν
15 ᾧ κινεῖται.

ἽΟτι οἱ τὸ κενὸν οἰόμενοι εἶναι αἴτιον αὐτὸ οἶονται εἶναι τῆς κινή-
σεως οὕτως ὡς τὸ ἐν ᾧ κινεῖται, τουτέστιν ἐφ' οὗ. καὶ ἐκ τούτου δὲ 15
δῆλον ὅτι τὸ κενὸν τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον καὶ τὸν τόπον φασὶν εἶναι.

p. 214^a26 Οὐδεμία δὲ ἀνάγκη, εἰ κίνησις ἔστιν, εἶναι κενόν.

20 Ἐλέγξας τὸ κενὸν τοῖς αὐτοῖς λόγοις οἷς καὶ τὴν τόπον τὸν ὡς διά-
στημα, ὁρμᾷ μὲν ἐντεῦθεν εἰς τὸ αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ κενὸν δεῖξαι ὅτι οὐ-
δαμῇ οὐδαμῶς ἐστι, πρότερον δὲ τοὺς λόγους, δι' ὧν ἐπεχειροῦν δεῖξαι
ὅτι ἔστι τὸ κενόν, βούλεται ἐλέγξαι καὶ δεῖξαι ὅτι οὐδὲν ἔχουσιν ἀναγκαῖον.
ἦσαν δὲ τέσσαρες, ὁ ἀπὸ τῆς κινήσεως, ὁ ἀπὸ τῆς ἀβέχσεως, ὁ ἀπὸ τοῦ 20
25 γλεύκους, καὶ ὁ ἀπὸ τῆς τέφρας. καὶ τέως τὸν ἀπὸ τῆς κατὰ τόπον κινή-
σεως λόγον δείκνυσι μὴδὲν ἔχοντα ἀναγκαῖον. ἦν δὲ ὁ λόγος οὗτος· εἰ
κίνησις ἔστι καὶ μὴ χωρεῖ σῶμα διὰ σώματος, ἔστι κενόν, ἀλλὰ μὴν

1 τὸ τοπικὸν KM: τοῦ τόπου Gt 2 δύναται εἶναι KM: εἶναι δύναται Gt 4. 5 ὅτι
καὶ ὁ τόπος, καὶ διὰ τὰ αὐτά om. K 6 δῆλον K et (ex δεῖ) corr. G: om. M: δηλον-
ότι t 7. 8 τοῦ εἶναι—ἦλθον iterat G: om. M 8 περὶ K: om. Gt κίνησις Gt:
κίνησις αἰτία KM 9 καίκενω K εἴτε γὰρ K 10 γινόμενα M 11 ἦλθον
ταύτην M 12 μὴ ἂν] μίαν (i corr.) K 14 lemma om. K τῆς M: om. t
Aristoteles et ipse Philoponus p. 619,14 (at cf. Themist. p. 288,17?) τὸ κενόν M:
εἶναι τὸ κενόν t: hoc vel τὸ κενὸν εἶναι Aristotelis libri 16. 17 ἽΟτι οἱ—κινεῖται
om. G 16 τῆς om. K 18 οἷον κτλ. ut lemma K τὸν τόπον αὐτόν φασιν t
19 lemma om. K εἰ ἔστι κίνησις t 20 alterum τὸν om. Gt 22 πρότερον
hic et p. 624,1 M 24 τῆς κατὰ τόπον κινήσεως t 24. 25 τοῦ γλεύκους KM:
τοῦ μήκους G: τῆς πυκνώσεως t 25 καὶ ὁ KM: ὁ Gt

τὸ πρότερον, καὶ τὸ δεύτερον ἄρα. πρῶτον μὲν γάρ, φησὶν, εἰ καὶ τις κίνησις ἐδεῖτο κενοῦ, οἷον ἢ κατὰ τόπον, οὐ δὴ πτω καὶ πᾶσα κίνησις κενοῦ δεῖται εἰς τὸ γενέσθαι. ἢ γοῦν ἀλλοιώσεις τύπου παντελῶς οὐ προσδεῖται. 25
 τὸ γὰρ ἀλλοιούμενον, ὅσον ἐπὶ τῇ ἀλλοιώσει, οὐδενὸς προσδεῖται τύπου. 5
 καὶ γὰρ ἀκίνητον ὄν κατὰ τόπον ἀλλοιωθεῖν ἂν. ἀλλ' οὐδὲ εἰ ἢ κατὰ τόπον εἴη κίνησις, εὐθύς ἀνάγκη καὶ κενὸν εἶναι. δύναται γὰρ ἀντιμεθίστασθαι ἀλλήλοις τὰ σώματα ἀμείβοντα τοὺς ἀλλήλων τόπους, καὶ οὐ προσδεόμενα κενοῦ διαστήματος χωρισμένου αὐτῶν. καὶ τοῦτο μὲν καὶ ἐπὶ τῆς κατ' εὐθείαν κινήσεως ἔστιν ἰδεῖν, μάλιστα δὲ ἔστι προφανὲς ἐν 10
 ταῖς τῶν συνεχῶν δίναις, ὡς ἔχει ἐπὶ τῆς Ἀρατείας σφαίρας καὶ ἐπὶ 30
 τοῦ ἐν τῇ λεκάνῃ κινουμένου ὕδατος. ταῦτα γὰρ οὐ διὰ κενοῦ κινούνται (τὸν γὰρ αὐτὸν κατέχουσι τόπον κατὰ τὰς οἰκείας ὁλότητας), ἀλλὰ κινούνται τῶν μερῶν ἀντιπαραχωρούντων ἀλλήλοις τοὺς οἰκείους τόπους. καὶ τί λέγω ἐπὶ τῶν κύκλῳ κινουμένων; καὶ γὰρ τὰ κατ' εὐθείαν κινού- 15
 μενα, ὡς ἤδη εἶπον, τοῦτον κινεῖται τὸν τρόπον κενοῦ μὴ δεόμενα. ἐὰν γὰρ τὸν δάκτυλον καθεῖς ἐν ὕδατι κινήσω, καὶ ἀπλῶς πάντα τὰ ἐν ὕδατι κινούμενα κινεῖται μὲν κατὰ τόπον τὴν κατ' εὐθείαν κίνησιν, οὐ διὰ κενοῦ 35
 δὲ κινεῖται οὐδὲ ἔστι τηλικαῦτα κενὰ χωρισμένα ἐν τῷ ὕδατι, οἷά ἐστι τὰ τῶν ἰχθύων, τὰ τῶν κητῶν σώματα (τοῦτο γὰρ ἐναργές), ἀλλ' ἀντι- 20
 μεθίσταται ἀεὶ τὸ ὕδωρ τῷ κινουμένῳ, καὶ ἐκάτερον τὸν τοῦ ἑτέρου τόπον καταλαμβάνει. εἰ μὲν γὰρ διὰ στερεῶν καὶ ἀντιτύπων σωμάτων ἐγίνετο ἡ κίνησις, εἰκότως ἐνομήσθη ἂν διὰ κενοῦ κινεῖσθαι τὰ κινούμενα, διὰ τὸ μὴ ῥαδίαν εἶναι ἐπὶ τούτων τὴν ἀντιπερίστασιν, εἰ δὲ δι' ὑγρῶν ἡ κίνησις 40
 γίνεται, ὕδατος λέγω καὶ ἀέρος, οὐκ ἀναγκαῖον εἰσάγειν τὸ κενὸν διὰ τὴν 25
 κίνησιν. τεμνομένου γὰρ τοῦ δι' οὗ ἡ κίνησις καὶ ἀντιπαραχωρούντος τὸν ἑαυτοῦ τόπον τῷ κινουμένῳ, οὕτως ἡ κίνησις γίνεται. ἐκ δὲ τούτων τῶν ἐπιχειρημάτων, ὅτι μὲν οὐκ ἀναγκαῖον κινήσεως οὐσης εἶναι τι χωριστὸν κενὸν πάντῃ σώματος ἐστερημένον, δείκνυται, ὅτι δὲ ἀπλῶς οὐκ ἔστιν, οὐδέπω ἐκ τούτων δείκνυται. τί γὰρ εἰ καὶ μὴ διὰ κενοῦ μὲν ἡ κίνησις 30
 γίνοιτο, εἴη δὲ τι καὶ ἄλλως κενὸν καθ' αὐτὸ χωρισμένον; ὅτι μὲν οὖν, 45
 ὡς εἶπον, κινήσεως οὐσης ἐνδέχεται μὴ εἶναι κενὸν χωριστόν, ἱκανῶς διὰ

2 ἐδεῖτο (το ex τοῦ corr.) M 3 δεῖται] δεῖτο M ἔχουν compend. K 4 ὅσον om. G 5 εἰ ἢ scripsi: εἴη (sic) KM: εἰ Gt 6 δύναται κτλ. ex Themist. p. 288,29
 7 ἄλλοις G τὰ σώματα GK Themistius: τὰ μόρια Mt τοὺς ἀλλήλους K 8 προσ-
 δεόμενα M αὐτῶν om. Themistius 10 διναις K ἀρατείας K: ἀρατείας M
 11 κινουμένου G οὐ διαμενοῦ K 12 αὐτὸν ὄν K 14 τὰ om. K κατὰ t
 15 δεόμενος K 15. 16 ἂν γὰρ Gt 16 τὰ om. M 17 κατ' om. M 18 οὐδὲ γὰρ ἔστι Gt τηλικαῦτα M: τηλικαῦτα GKt 19 ἰχθύων καὶ τὰ Gt κητῶν KM:
 κητῶν G: κητῶν t γὰρ KM: δὲ Gt 20 τοῦ om. t 21 παραλαμβάνει K: λαμ-
 βάνει t στερεῶν (K)t, cf. p. 230,16 ἀντιπύπων M 23 εἴ] οὗ G 24 εἰσάγε-
 σιν (sic) K 25. 26 τῶν ἑαυτοῦ τύπων G 27 ante κινήσεως nescio quid erasum M
 28 σώματα K 28. 29 ὅτι δὲ—δείκνυται om. M 29 μὴ διακενὰς K 30 post
 χωρισμένον exhibent οἷον (ἐθεσαν addit t) οἱ πυθαγόρειοι ἔξω τοῦ οὐρανοῦ Gt μὲν] δὲν
 (sic) K 31 μὴ KM: μὴδὲν Gt

www.libtool.com.cn

- τούτων δεικνύται, ὅτι δὲ οὐδὲ ἀχώριστόν ἐστι κενὸν κατὰ τὸν τρόπον ὃν q 2^r
 ἐγὼ εἶπον, ὅπερ τῷ μὲν ἰδίῳ λόγῳ διάστημα ἐστι κενὸν παντὸς σώματος,
 οὐδέποτε δὲ χωρὶς ἐστι σώματος, ἀλλ' αἰεὶ πεπληρωται σώματος τινος,
 οὐ δεικνύται διὰ τῶν λόγων τούτων, ἀλλὰ τὸναντίον καὶ ἀναγ-
 5 καῖον εἶναι ἐκ τῶν εἰρημένων· ὅταν γὰρ φῶμεν μὴ δεῖσθαι κενοῦ τὰ 50
 κινούμενα, ἀλλὰ ἀντιμεθίστασθαι καὶ ἀντιπαραχωρεῖν ἀλλήλοις τὰ μόρια
 τοῦς ἰδίους τόπους, τί ἄλλο φημὲν ἀντιπαραχωρεῖν ἀλλήλοις ἢ τὰ δια-
 στήματα ἐν οἷς εἰσίν; εἴρηται δὲ ἱκανῶς ἐν τοῖς περὶ τόπου λόγοις περὶ
 τούτου.
- 10 Δευτέρα ἦν ἀπορία ἡ ἐκ τῆς πυκνώσεως καὶ μανώσεως τῶν σωμάτων,
 ἥς ἦν παράδειγμα τὸ ἐπὶ τοῦ γλεύκους συμβαῖνον καὶ τῶν ἀσχῶν· ἔλεγον
 γὰρ πυκνούμενου τοῦ σώματος χωρεῖν εἰς τὰ ὑπάρχοντα | ἐν αὐτοῖς κενά. q 2^v
 φησὶν οὖν ὅτι οὕτε ἀναγκαῖον οὕτε ἀληθές τὸ λέγειν οὕτω γίνεσθαι τὴν
 πύκνωσιν· ἐνδέχεται γάρ, φησί, πυκνοῦσθαι τὰ σώματα μὴ εἰς τὰ ἐνόντα
 15 κατ' ἐνέργειαν κενά, ἀλλὰ τῷ ἐκθλίβειν καὶ ἐκπυρηνίζειν τὰ λεπτομερέ-
 στερα ἐν αὐτοῖς σώματα, εἴτα εἰς τὸν ἐκείνων τρόπον χωρεῖν, ὅπερ καὶ ἐπὶ
 τοῦ οἴνου γίνεται· τῇ γὰρ ἐκ τῶν ἀσχῶν πιλήσει ἐξακοντίζεται ἡ ἐναπει-
 λημένη λεπτομερὴς οὐσία εἴτε ἀερῶδης εἴτε καὶ ἄλλη τις, οἷον ἀτμιδώδης δ
 ἡ πνευματώδης, τοιοῦτον δὲ τὸ γλεύκος· ταύτῃ οὖν πιλούμενος ὁ οἶνος
 20 καὶ εἰς ἐλάττωνα ὄγκον συστελλόμενος χωρεῖται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πίθου
 μετὰ τοῦ ἀσχοῦ, ὃν καὶ πρὸ τοῦ ἀσχοῦ ἐπλήρουν· καὶ ἄλλως πολὺ τὸ
 πνευματώδες ἐν τῷ γλεύκει, ὥς ὀηλοῖ καὶ ὁ ἀφρός (δς) κινούμενος ὑπὸ
 τοῦ πνεύματος πολλὸν μεταξὺ ἐναπολαμβάνει ἀέρα, ὥς ὀηλοῦσιν αἱ πομφό-
 λυγες· κωλυομένης οὖν τῆς κινήσεως ὑπὸ τῆς ἐκ τοῦ ἀσχοῦ πιλήσεως
 25 ἐκδιαφορεῖται, ὥς εἴρηται, ὁ ἐναπολαμβανόμενος ἀήρ, καὶ οὕτως εἰς τὸν 10
 ἐκείνου τρόπον χωρεῖ τὰ τοῦ οἴνου μόρια· καὶ ἄλλως δὲ αἰεὶ ἐγκέχραται
 λεπτότερόν τι σῶμα τῷ παχυμερεστέρω, διὸ ὕδαρ πιλοῦται ἀέρος ἐκθλιβο-
 μένου καὶ ἀήρ πυρός, γῆ δὲ καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος. “διὸ πυρὸς πιλησις οὐκ
 ἔστιν”, ὥς φησιν ὁ Θεμιστίσιος· οὐ γὰρ ἔχει τι λεπτομερέστερον ὃ ἐμπεριέχει.
 30 Τρίτον ἦν τῶν ἀπόρων ‘εἰ αὐξήσις ἔστιν, ἔστι κενόν· σῶμα γὰρ

- 1 οὐδὲ Gt: οὐδὲν KM 3 οὐδέποτε δὲ χωρὶς ἐστι σώματος om. M τινος σώματος
 traicit K 4 δὲ διὰ K 5 φῶμεν t: φημὲν KM: μὴ φῶμεν G 8 τοῦ τόπου Gt
 10 β^u (h. e. δεύτερον) K ἡ om. K πύκνώσεως M 11 ἥς ἦν] εἰς ἦν G
 γλεύκου K: γλεύκους primitus M 12 πυκνόμενου M πυκνούμενα τὰ σώματα G: κινού-
 μενα τὰ σώματα t ἐν αὐτῷ? 14 φησὶν αὐτὰ πυκνοῦσθαι t 15 τῷ] τὸ K ἐκπυρ-
 ρηνίζειν G, cf. ad p. 88,19 sqq. 16 εἴτα om. Gt τὸν (ex τῶν) corr. M ἐκείνον K
 17 κινήσει G 17. 18 ἐξακοντίζονται ἡ ἐναπειλημένη M 18 καὶ om. M 19 ταύτῃ
 οὖν πιλούμενος om. in lac. VIII litter. G ἐπιλούμενος M 21 ἐπλήρουν libri: immo
 ἐπλήρου 22 ἀφρός] ἀμφορεύς M δς addidi κινούμενος δὲ K 23 καὶ πολλὸν t
 al] οἱ M 23. 24 πομφόλυγες K 25 καὶ om. G 26 χωρεῖν G τοῦ om. M
 ἐγκέχραται KM: ἐγκρατεῖ G: παραχωρεῖ t 27 λεπτόμερον (sic) M 28 καὶ ἀήρ KM:
 ἀήρ δὲ Gt καὶ (ante ὕδατος) om. t πιλησις πυρός Gt 29 Θεμιστίσιος p. 289,16
 30 ἀπόρων GKM: ἐπιχειρημάτων t εἰ KM: ἡ G: εἰ ἡ t ἔστιν (post αὐξήσις)
 om. G οὐκ ἔστι κενόν M

οὐ χωρεῖ διὰ σώματος. αὐξεται δὲ τὸ αὐξόμενον τῆς τροφῆς χωροῦσης q 2°
 εἰς αὐτὸ καὶ προσκρινομένης τῇ αὐξομένῃ· ἀνάγκη οὖν, εἰ μὴ χωρεῖ 15
 σῶμα διὰ σώματος, ἐν τοῖς κενοῖς τοῦ αὐξομένου χωρεῖν τὸ αὐξόν. ὁ οὖν
 Ἀριστοτέλης πρότερον αὐξῆσιν καταχρηστικῶς λαβὼν πᾶσαν ἀπλῶς τὴν ἐξ
 5 ἐλάττονος εἰς μείζονα μεταβολήν, οὕτως ἐλέγχει τὸν λόγον, ὕστερον δὲ
 οὐδὲ ἐπὶ τῆς κυρίως αὐξήσεως ἀναγκαῖαν οὖσαν τὴν ἀπορίαν δείκνυσι.
 πρῶτον μὲν γάρ, φησίν, οὐκ ἀνάγκη πᾶσαν ἀπλῶς τὴν ἐξ ἐλάττονος εἰς
 μείζονα ἐπίδοσιν εἰσιόντος τινὸς ἐν τῇ αὐξομένῃ γίνεσθαι· ἐπὶ γὰρ τῆς
 ἐξ ὕδατος εἰς ἀέρα μεταβολῆς μείζον μὲν ἐξ ἐλάττονος γέγονεν, οὐδενὸς 20
 10 δὲ ἐδεῆθη τοῦ ἐπεισιόντος καὶ αὐξοντος. ὥστε οὐδὲ διὰ κενοῦ ἡ αὐξῆσις
 γέγονε· διὰ τοῦτο γὰρ ἐδόκει τῇ αὐξήσει ἀκολουθεῖν τὸ κενόν, διὰ τὸ
 εἰσιόντος τινὸς σώματος τὴν αὐξῆσιν γίνεσθαι. εἰ δέ τις εἴποι 'ἀλλ' ἐξωθεν
 μείζων ὁ ὄγκος γενόμενος κενὰς τινὰς καταλαμβάνει χώρας', οὐκ ἔξει
 τοῦτο ἐκ τοῦ λόγου δεικνύει ἀναγκαῖον· ὥσπερ γὰρ τῷδε τὸ ὕδωρ μετα-
 15 βαλλὼν εἰς ἀέρα ἐξ ἐλάττονος εἰς μείζονα ὄγκον μετέβαλεν, οὕτως καὶ ἄλλος
 τις ἄλλῃ εἰς ὕδωρ μεταβαλὼν εἰς ἐλάττονα ὄγκον συνεσταλῇ, καὶ οὕτως 25
 ἀνίσωσις καὶ ἀνταπόδοσις γίνεται. εἰκότως δὲ ὁ Ἀριστοτέλης οὐ μόνον
 ἐπὶ τῆς κυρίως αὐξήσεως ἐλέγχει τὸν λόγον, ὥσπερ ἐφεξῆς πρὶν εἶ, ἀλλὰ
 καὶ ἐπὶ τῆς ἐξ ἐλάττονος εἰς μείζονα ὄγκον μεταβολῆς, ἥτις γίνεται κατὰ
 20 γένεσιν καὶ φθοράν· οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνοι τὸν τρόπον τῆς αὐξήσεως ζη-
 τοῦντες, ὅπως γίνεται τοῦτο ἡπόρουν (οὐδεὶς γὰρ νῦν περὶ τοῦτου λόγος),
 ἀλλὰ δεῖξαι βουλόμενοι ὅτι ἔστι κενὸν ἐκέχρητο τῇ ἐπὶ τῆς αὐξήσεως
 ἀπορουμένῃ, ὅτι εἰ γίνεται σῶμα ἐξ ἐλάττονος μείζον, ἀνάγκη δὲ τὴν εἰς 30
 25 τὸ μείζον τῶν σωμάτων ἐπίδοσιν σώματος τινος εἰσιόντος καὶ προσκρino-
 μένου γίνεσθαι, ἀνάγκη κενὸν εἶναι. πρὸς οὖν τὸ δεῖξαι ὅτι ἔστι κενὸν
 οὐδὲν διαφέρει ὁ τῆς αὐξήσεως τρόπος, ἀλλ' ὅτι ἀπλῶς ἔστι τις ἡ εἰς τὸ
 μείζον ἐπίδοσις, ταύτην δὲ ἀνάγκη διὰ κενοῦ γίνεσθαι. ὥς πρὸς ταύτην
 οὖν τὴν ἔννοιαν καὶ ταύτη ἐχρήσατο τῇ ἀπαντήσει.
 Καὶ ἄλλως εἰ μὲν αὐξῆσιν λέγοιεν πᾶσαν ἀπλῶς τὴν εἰς μείζονα
 30 ὄγκον ἐπίδοσιν, οὕτως ἐλεγχθήσονται, εἰ δὲ τὴν κυρίως λέγοιεν αὐξῆσιν, 35
 πρὸς ταύτην ταῦτά φησι, συμπεριλαμβάνει δὲ τῇ ἐκ τῆς αὐξήσεως

1 οὐ χωρεῖ Kt: δ χωρεῖν G: ἔχει χωρεῖ (sic) M αὐξόμενον Kt: αὐξάμενον M: αὐξανόμε-
 νον G 2 προσκρινομένης (sic) M χωρεῖ KM: χωρήσει Gt 4 ἐξ om. prini-
 tius M 5 εἰς KM: εἰς πρὸς (sic) G: πρὸς t μείζω K 6 ἐπὶ] ἐστὶ M, qui αὐξή-
 σεως om. 8 μείζον ἐπίδοσιν K ἐπὶ t: ἐπεὶ KM: ὅτι G 10 δὲ ἐθήθη τοῦ ἐπεισιόν-
 τος K 11 ἐδόκει K 12 γενέσθαι Gt 13 μείζον K ὁ om. M οὐκ ἔξει K
 14 τῷδε om. Gt 14. 15 μεταβάλλον K 15 μετέβαλλεν M ἄλλως K 17 ἀνί-
 σωσις KM: ἀνίσωσις Gt 19 εἰ τις K 20 οὐδὲ KM: οὐ Gt 22 ἐκέχρητο M
 τῇ Gt: τὸ K: om. M 23 μείζων M 24. 25 προσκρινομένου K: προσκρινόμενου M,
 ubi litterae -ος καὶ προ- in erasis sunt 25 ὅτι ἔστι Gt: τί ἔστι KM 26 27 εἰς τὸ
 μείζον K: ὡς τὸ μείζον M: ἐν (ὡς ἐν t) τῇ μείζονι Gt 29 λέγοιεν G: λέγειας (sic) M
 30 ὄγκων K αὐξῆσιν om. M

ἀπορίᾳ καὶ τὴν ἐκ τοῦ εἰς τὴν τέφραν ἐκχεομένου ὕδατος, καὶ κοινῶς q 2°
 ἀμφοτέρω ἐλέγχει καὶ φησιν ὅτι ὁ περὶ τῆς αὐξήσεως λόγος καὶ τοῦ
 εἰς τὴν τέφραν ἐκχεομένου ὕδατος αὐτὸς ἑαυτὸν ἐμποδίζει,
 τουτέστι συμποδίζει καὶ καταβάλλει καὶ αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ ἐλέγχεται. κοι-
 5 νῆς γάρ, φησίν, οὕσης ἀπορίας τοῖς φυσικοῖς εἰς τὸν περὶ αὐξήσεως λό-
 γον, καὶ δοκούντων τεσσάρων τινῶν ἀτόπων ἐν πάντως μὴ ἀποφυγάνειν, 40
 ἢ μὴ εἶναι αὐξήσιν ἢ μὴ σώματος εἶναι ἢ μὴ σώματι γίνεσθαι τὴν
 αὐξήσιν ἢ σῶμα χωρεῖν διὰ σώματος, ἐπιχειροῦντες ἐκείνοι λύειν ταύτας
 τὰς ἀπορίας εἶναι μὲν τὸ κενὸν ὑπέθετο, οὐδὲν δὲ μᾶλλον διὰ τούτου
 10 τὰς ἀπορίας ἔλυσαν, εἰ μὴ καὶ ἐπέτειναν· ὥστε οὔτε τὸ κενὸν δεικνύουσιν
 ὑπάρχον οὔτε τὰς ἀπορίας ἐπιλύονται. ἄνωθεν δὲ πάλιν λέγω· ζητοῦσιν
 οἱ φυσικοὶ πότερον ἔστιν αὐξήσις ἢ οὐκ ἔστιν; ἀλλὰ τὸ εἶναι αὐξήσιν ἐκ
 τῆς ἐναργείας ἀνάγκη ὁμολογεῖν. πότερον οὖν πάλιν σώματός ἐστιν ἢ 45
 αὐξήσις ἢ ἀσώματος; ἀλλ' ὅτι τὰ σώματά ἐστι τὰ αὐξόμενα ἢ ἐνάργεια
 15 μαρτυρεῖ. ἀρ' οὖν τὸ αὐξὼν ὡς ὕλη σῶμά ἐστιν ἢ ἀσώματος; ἀλλὰ καὶ
 τοῦτο πρόδηλον· σῶμα γάρ ἢ τροφή. εἰ τίνυν καὶ αὐξήσις ἔστι καὶ σώ-
 ματος καὶ σώματι, τὸ δὲ αὐξὼν ὅλην προσκρίνεται τῷ αὐξανόμενῳ, ἐπειδὴ
 καὶ ὅλον δι' ὅλου αὐξεται τὸ αὐξόμενον, ἀνάγκη σῶμα διὰ σώματος χω-
 ρήσιν. τοῦτο δὲ ἀδύνατον· ἄπορος ἄρα πανταχόθεν ὁ περὶ αὐξήσεως λόγος.
 20 ταύτας οὖν, φησί, τὰς περὶ αὐξήσεως ἀπορίας ἐπιλύσθαι βουλόμενοι ὑπό-
 θεσιν ἀναπόδεικτον ὑποτίθενται, ὅτι ἔστι τὸ κενόν (ὄντων γάρ, φασί,
 κενῶν ἐν τῷ σώματι ἢ τροφῇ εἰς ἐκείνα χωροῦσα, οὕτως ποιεῖται τὴν
 αὐξήσιν), καὶ δοκοῦσι ταύτη καὶ τὰ ὑπάρχοντα τῇ αὐξήσει φυλάττειν,

1 τὴν (post καὶ) om. M 2 ἐλέγχων (om. καὶ) Gt δ] δ τε Aristoteles 3 τὴν]
 τὸν t ἐκχεομένου recte hic et supra K (et ita Aristoteles): verbo ἐπιτεῖν in eadem re
 uti videtur Philoponus p. 610,4 5 τοῖς (ex τῆς corr. K) φυσικοῖς KM: τῆς φυσικῆς G:

φυσικῆς t 6 τεσσάρων τινῶν GM: ^β τινῶν τεσσάρων K: τινῶν τεσσάρων t εἶναι ἀτόπων Gt

7 γενέσθαι Gt τὴν om. M 8 ἐπιχειροῦντ' (debebat ἐπιχειροῦντ') G 8. 9 τὰς ταύ-
 τας transponit M 9 ὑποτίθεντο (sic) M διὰ τούτου K: διὰ τοῦτο M: διὰ ταύτας G:
 ταύτας (om. διὰ) t 10 ante ἔλυσαν addit εἰ εἶναι μὲν τὸ κενὸν ὑπέθετο G εἰ καὶ
 μὴ M ἐπέμειναν K δεικνύουσιν K 11 λέγω om. Gt 13 ἐνεργείας M ὁμι-
 λειν M οὖν om. M 14 τὰ (post ἔστι) om. M αὐξανόμενα K ἐνάργεια

Gt: ἐνέργεια M: ἐνεργεία K 15 ἄρα ^{οὖν} K αὐξὼν (sic) t σῶμά om. G, ubi paulo

post ἀσώματ^ο 16. 17 καὶ σω καὶ σω G: καὶ σῶμά ἐστι τὸ αὐξόμενον, καὶ τὸ αὐξὼν t
 17 τὸ δὲ — αὐξανόμεν] τὸ δὲ αὐξόμενον ceteris omissis KM ὅλω t: ὅλω G
 18 σῶμα iterat K 18. 19 χωρήσειν KM: χωρεῖν Gt: an ἀνάγκη — χωρήσει?
 19 περὶ ζητήσεως K 20 ταύτας (sic) M: πάντας K ἐπιλύσασθαι Gt 21 ὑπο-
 τίθενται M ὅτι ἔστι τὸ κενόν om. G ὅτι K: δ Mt φασί compendiose M:
 φησι GKt 22 ἢ om. G 22. 23 χωροῦσα — φυλάττειν (in quibus δοκοῦσι ταύτη
 M: ταύτη om. K) KM: χωροῦσα οὕτω (χωρεῖ καὶ οὕτω t) δοκοῦσι τὴν αὐξήσιν καὶ ταύτη
 δοκοῦσι (haec tria verba om. t) καὶ τὰ ὑπάρχοντα τῇ αὐξήσει φυλάττειν (φυλάττειν ante καὶ
 τὰ ponit t) Gt

www.libtool.com.cn

λέγω δὴ τὸ καὶ εἶναι αὐξήσιν καὶ σώματος καὶ σώματι, καὶ τὸ ἄτοπον ἐκ- q 2^a
φεύγειν, τὸ χωρεῖν σῶμα διὰ σώματος. ἀλλ' οὗτος, φησὶν, ὁ λόγος αὐτὸς
ἑαυτὸν καταβάλλει καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν ἀναιρεῖ· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ οἴονται ὅτι
εἰ ὑπόθιοντο διὰ κενοῦ γίνεσθαι τὴν αὐξήσιν, | σφῆζουσι τὸν περὶ αὐξήσεως q 3^a
5 λόγον, ὥς μὴ ἂν ἄλλως αὐξήσεως γενησομένης ἢ διὰ κενοῦ, αὐτὸς δὲ τοῦ-
ναντίον φησὶν ὅτι εἰ κενὸν εἶη καὶ δι' αὐτοῦ ἡ αὐξήσις γένοιτο, οὐδ' ἂν ὄλως
εἶη αὐξήσις. εἰ μὲν γὰρ ὅλον δι' ὅλου αὐξεται τὸ αὐξόμενον, ὥσπερ καὶ ἡ
ἐνέργεια ἔχει, δεῖ ὅλην προσκριθῆναι τὴν τροφήν, προσκρίνεται δὲ τῷ σώ-
ματι ἡ τροφή οὐκ ἄλλως, ὥς φασιν, ἢ τῷ χωρεῖν εἰς τὰ ἐν αὐτῷ κενά,
10 δεῖ ἄρα ὅλον δι' ὅλου τὸ σῶμα κενὸν εἶναι· καθὼ γὰρ οὐκ ἔστι κενόν, οὐ
προσκριθῆσεται δηλονότι ἐκείνῃ ἢ τροφῇ, ὥστε οὐδὲ αὐξηθῆσεται ἐκεῖνο.
ἀλλὰ μὴν ὅλον δι' ὅλου αὐξεται τὸ αὐξόμενον· δεῖ ἄρα ὅλον εἶναι κενόν.
τοῦτο δὲ ἄτοπον. εἰ δὲ μὴ εἶη ὅλον δι' ὅλου κενόν, ἡ εἰσιούσα τροφή
ἀναπλήρωσις ἔσται τῶν κενῶν μόνον καὶ οὐκ αὐξήσις· ἀδύνατον ἄρα διὰ
15 κενοῦ γενέσθαι τὴν αὐξήσιν. οὐτε ἄρα τὸ κενὸν ἔδειξαν ὑπάρχον, ἀλλ'
ἀναποδείκτως ὑπέθεντο, καὶ τὰς ἀπορίας τὰς περὶ αὐξήσεως οὐκ ἀνείλον.
ἀλλὰ καὶ ἐπέτειναν. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ ἐπὶ τῆς τέφρας· ἐπειδὴ γὰρ 10
ὁράται καὶ ἡ τέφρα ὅλη δι' ὅλης ὑγραινόμενη καὶ τὸ ὕδωρ ὅλον δι' ὅλου
μελαινόμενον, ἀνάγκη πᾶσα ὅλον κενὸν εἶναι τὸ ὕδωρ καὶ ὅλην κενὴν εἶναι
20 τὴν τέφραν, εἴ γε εἰς τὰ κενὰ τὰ ἀλλήλων χωροῦσι, τοῦτο δὲ γελοῖον. καὶ
εἰ εἰς τὰ κενὰ τὰ ἀλλήλων χωροῦσι τὸ ὕδωρ καὶ ἡ τέφρα, ἡ μὲν τέφρα
εἰς τὰ τοῦ ὕδατος τὸ δὲ ὕδωρ εἰς τὰ τῆς τέφρας, διὰ τί μὴ πολλῶν πρότερον
εἰς τὰ κενὰ τὰ ἑαυτῶν ἐξ ἀρχῆς ἐχώρησαν; εὐλογώτερον γὰρ τὸ ὕδωρ
ὑγρὸν ὃν εἰς τὰ κενὰ τὰ ἑαυτοῦ χωρεῖν, ἢ τὴν τέφραν εἰς τὰ τοῦ ὕδατος. 15

25 p. 214^a27 Ὅλως μὲν οὖν πάσης κινήσεως οὐδαμῶς.

Τέως τὸ καθόλου καὶ ἀπροσδιόριστον τῆς ἀποφάνσεως ἐλέγχει· ἔλε- 20
γον γὰρ ἀπλῶς οὕτως, ὅτι εἰ ἔστι κίνησις, ἔστι κενόν. τὸ οὖν οἰεσθαι,
φησὶν, ἢ λέγειν πάσης κινήσεως αἷτιον εἶναι τὸ κενόν, γελοῖον· οὐ γὰρ
δήπου καὶ ἡ ἀλλοίωσις κίνησις οὕσα τύπου ἢ κενοῦ προσδεχέσεται. διὸ
30 καὶ Μέλισσον ἔλαθε· κακείνῳ γὰρ ἄπειρον εἶναι τὸ πᾶν ὑποτιθέμενος

1 καὶ (ante εἶναι) om. Gt καὶ σω καὶ σω G: καὶ τὸ σώματα εἶναι τό, τε αὖξιν, καὶ τὸ
αὐξόμενον t 1. 2 ἐκφυγεῖν Gt 2 τὸ] τῷ G 3 ἀναιρεῖ Gt: ἀνάγει KM 4 γενέ-
σθαι Gt 6 ὅτι εἰ KM: εἰ ὁ τόπος G: εἰ t δι' αὐτοῦ KM: διὰ τοῦτο Gt 7 εἶη ἢ t
8 ἐνέργεια KM δεῖ (ex δεῖ) corr. M: δεῖ K: δε G: ἀνάγκη δε t ὅλην scripsi cl.
p. 615, 17. 627, 17: ὄλως GK: τῷ ὅλῳ t προσκριθῆναι KM προσκρίνεται G 9 ἢ]
εἰ K 10 ἄρα M: ἄρα K: γὰρ G: om. t οὐκ ἔσται fort. recte Gt 11 ἐκεῖνο]
ἐκείνω G 12 ὅλον om. G αὐξανόμενον K 15 γίνεσθαι M ἔδειξ· (h. e. ἔδειξεν)
G: ἔδειξ· (* = littera incerta) K ἀλλὰ t 19 κενόν om. K 20. 21 τοῦτο
δε — χωροῦσι om. K 22 εἰς τὰ (ante τοῦ) om. M πρότερον M 23 ἐξ ἀρχῆς
om. M εὐλογώτερον K 24 τὴν om. superser. M 25 lemmatis verba ὄλως μὲν
οὖν ἀπάσης (sic) habet G κινήσεως οὐδαμῶς t: κινήσεως οὐ K: om. M 30 ἔλαθεν M
30. p. 629, 1 κακείνῳ — κινήθῃναι om. KM

www.libtool.com.cn
 ἀπεφαίνεται καὶ ἀκίνητον εἶναι (οὐ γὰρ ἔχειν ποῦ κινήθῃναι). ἔλαθεν οὖν q 3^r
 καθεῖνον ὅτι ἀλλοιοῦσθαι ἡδύνατο τόπου μὴ προσδεόμενον, καὶ οὕτως οὐκ
 ἂν ᾖ κίνητον. οὐ μόνον δέ, φησίν, ἀλλοιοῦσθαι δυνατόν ἐτέρου τόπου 30
 μὴ προσδεόμενον παρὰ τὸν ἐν ᾧ ἐστίν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν κινεῖσθαι,
 5 ἐπειδὴ καὶ περὶ τῆς κατὰ τὸν κινήσεως ἐκεῖνοι ἐδόκουν λέγειν. καὶ τοῦτο
 σαφές ἐπὶ τῶν κατὰ κύκλον κινουμένων (ἐν τῷ αὐτῷ γὰρ στρέφεται τόπῳ),
 ἀλλὰ καὶ κατ' εὐθεῖαν κινεῖσθαι δυνατόν κενοῦ μὴ ὄντος, ἀντιπερισταμένων
 ἀλλήλοις τοῦ τε κινουμένου καὶ τοῦ ἐν ᾧ ἡ κίνησις γίνεται.

p. 214^a32 Ἐνδέχεται δὲ καὶ πυκνοῦσθαι μὴ εἰς τὸ κενόν, ἀλλὰ
 10 διὰ τὸ τὰ ἐνόντα ἐκπυρηνίζειν.

Ὅτι οὐδὲ ἡ δευτέρα ἀπορία ἔχει τι ἀναγκαῖον, ἡ ἀπὸ τοῦ οἴνου καὶ 31
 τῶν πύλων· ἐνδέχεται γὰρ πιεῖσθαι τὸν οἶνον οὐκ εἰς προὔπαρχοντα ἐν
 αὐτῷ κενά, ἀλλ' εἰς τοὺς τόπους τῶν ἐκπυρηνισθέντων ἐξ αὐτοῦ λεπτομε-
 ρεστέρων σωμάτων. τὸ δὲ ἐκπυρηνίζειν ἐκ μεταφορᾶς τῶν πυρήνων
 15 εἴρηται, τῶν ὑπὸ τῆς θλίψεως τῶν δακτύλων ἐξακοντιζομένων. πυρῆνες δὲ
 λέγονται κυρίως τὰ τῶν ἐλαίων γίγαρτα, ἐκ τούτων δὲ καὶ πολλὰ ἄλλα. 35

p. 214^b1 Καὶ αὐξάνεσθαι οὐ μόνον εἰσιόντος τινὸς ἀλλὰ καὶ ἀλ-
 λοιώσει, οἶνον εἰ ἐξ ὕδατος γίνοιτο ἀήρ.

Τρίτον τὸν ἀπὸ τῆς αὐξήσεως ἐλέγχει λόγον, καὶ τέως, ὥς εἶπον.
 20 κινώτερον κέχρηται τῇ αὐξήσει, πᾶσαν ἀπλῶς τὴν εἰς μείζονα ὄγκον με-
 ταβολὴν αὐξήσιν λέγων.

p. 214^b5 Ἡ γὰρ οὐκ αὐξάνεται ὅτι οὖν, ἥ οὐ σώματι.

40

Ἡ τῶν φυσικῶν ἀπορία, ἣν λύειν ἐπιχειροῦντες τὸ κενὸν ὑποτιθέμενοι.
 ταύτην οὖν, φησί, τὴν ἀπορίαν ἀξιοῦσι λύειν οἱ τὸ κενὸν ὑποτιθέμενοι, οὐ 35
 μέντοι δεικνύουσιν, ὅτι ἐστὶ κενόν. οὐ γὰρ ἐπειδὴ ἐστὶν αὐξήσις, ἀνάγκη
 κενὸν εἶναι, ἀλλ' ἡ αἰτία τοῦ τρόπου τῆς αὐξήσεως ζητητέα· οὐδὲ γὰρ
 ὑποτιθέμενοι εἶναι τὸ κενὸν λύουσι τὴν περὶ τῆς αὐξήσεως ἀπορίαν.

1 ποῦ κινήθῃναι] cf. ad p. 51,14 4 καὶ om. K 5 ἐκεῖνοι λέγειν (om. ἐδόκουν) (i:
 ἐκεῖνος λέγει t 6 κατὰ κύκλον M: κατὰ κύκλων K: κύκλῳ Gt 7 καὶ om. K
 ἀντιπερισταμένων M 9 καὶ om. M 9. 10 μὴ—ἐκπυρηνίζειν om. K 11 ἡ ἀπὸ]
 ἡ ἀπὸ t 12 πεπλεῖσθαι M 13 ἀλλὰ καὶ εἰς G: ἀλλὰ εἰς t τοὺς om. M
 14 πυρήνων K 16 ἐλαῶν K ἀλλα] ἄττα M 17 lemma om. K 19 τὸν
 om. G ἐπὶ τῆς K 22 αὐξάνεται M: αὐξεται (K)t ἡ οὐ σώματι t: ἡ οὐ σώμα
 ἡ οὐ σώματι M: om. K 23 φυσικῶν ἐστὶν ἀπορία t 25 ὅτι ἐστὶ Gt: δ ἐστὶ K: ὅτι
 εἰ ἐστὶ M 26 ἀλλὰ (om. ἡ) K 27 ἐπιτιθέμενοι K λύουσι τὴν περὶ τῆς αὐξή-
 σεως ἀπορίαν om. K

www.libtool.com.cn

p. 214^b8 Ἡ πᾶν εἶναι τὸ σῶμα ἀναγκαῖον κενόν, εἰ πάντῃ ἀνέξασ- q 3^r
νεται καὶ ἀνέξάνεται διὰ κενοῦ.

Ἵτι οὐ λύεται ἡ ἀπορία ὑποτιθέντος τοῦ κενοῦ· εἰ γὰρ διὰ κενοῦ
τινος γίνοιτο ἡ αὐξήσις, ἀνάγκη τὸ ὅλον κενὸν εἶναι, εἴ γε παντὶ τῷ σῶ-
5 ματι προσκρίνεται. τὰ αὐτὰ καὶ ἐπὶ τῆς τέφρας ἐροῦμεν.

p. 214^b12 Ἵτι δὲ οὐκ ἔστι κενὸν οὕτω κεχωρισμένον, ὥς ἐνιοί 80
φασι, λέγωμεν πάλιν.

Δειξας ὅτι οἱ τὸ κενὸν συνάγοντες λόγοι οὐδὲν ἔχουσιν ἀναγκαῖον,
βούλεται λοιπὸν ἐντεῦθεν αὐτὴν ἀνελεῖν τὴν τοῦ κενοῦ φύσιν. καὶ ἐπειδὴ
10 τὸ κενὸν ἦτοι κεχωρισμένον ἔλεγον εἶναι οἱ λέγοντες ἡ ἀχώριστον, ἀχώ-
ριστον δὲ ἦτοι τὸ δυνάμει καὶ κατὰ τὸν ἑαυτοῦ λόγον κενὸν αἰεὶ δὲ πλήρες
σώματος, ὥς ἂν οἱ τὸ διάστημα λέγοντες εἶναι τόπον εἴποιεν ἂν εἶναι
κενόν, ἢ τὸ κατεσπαρμένον ἐν τοῖς σώμασιν, ὥς οἱ | περὶ Δημόκριτον q 3^r
ἔλεγον, πρότερον δεικνύει ὅτι οὐκ ἔστι κενὸν κεχωρισμένον καὶ μηδὲν ἔχον
15 σῶμα. καὶ ἐπειδὴ οἱ τὸ κενὸν λέγοντες εἶναι αἴτιον αὐτὴ κινήσεως ἔλεγον
εἶναι (οὐ γὰρ ἂν εἶναι κίνησιν μὴ ὄντος κενοῦ), δείκνυσι πρότερον ὅτι οὐδαμῇ
οὐδαμῶς αἴτιον κινήσεως δύναται εἶναι τὸ κενόν, οὔτε ὥς ποιητικὸν οὔτε ὥς
τελικὸν οὔτε ὥς τὸ ἐν ᾧ, ἦτοι τὸ δι' οὗ, λέγω δὴ ὅτι ὥσπερ φάμεν νῦν τὴν
κίνησιν ἐν μεγέθει γίνεσθαι, οὐχ οὕτως καὶ διὰ κενοῦ δυνατὸν ἂν γενέσθαι. 5
20 καὶ πρότερον γε δείκνυσιν, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται εἶναι τὸ κενὸν ποιητικὸν αἴτιον
κινήσεως. ἐπεὶ γὰρ τὸ κενὸν πάντῃ ὅμοιον αὐτὸ ἑαυτῷ ἔστι καὶ διαφορὰν
οὐδεμίαν ἔχει πρὸς ἑαυτόν, ὁρῶμεν δὲ τὰ κατὰ φύσιν κινούμενα διαφόρους
κινήσεις κινούμενα (τὸ μὲν γὰρ πῦρ κατὰ φύσιν ἄνω κινεῖται, ἡ δὲ γῆ
κάτω), ὁτλον ὅτι οὐκ ἂν τῶν διαφόρων, μᾶλλον δὲ ἐναντίων, τὸ αὐτὸ ποιη-
25 τικὸν εἴη αἴτιον· τῶν γὰρ ἐναντίων τὰ ἐναντία ἐστὶ ποιητικὰ αἴτια. νῦν
μὲν γὰρ ἡμεῖς τὰς φυσικὰς ῥοπὰς ποιητικὰ αἴτια τῶν κινήσεων λέγοντες 10

1 lemma habet G: om. K ἡ πᾶν GM: πᾶν γὰρ t ἀνάγκη M ἀναγκαῖον τὸ σῶμα Arist.
cod. E, at cf. Simplic. p. 662,5 εἰ GM: ἡ t 3 ὅτι GKM: ὥστε t ὑποτιθέντος t:
ὑποτιθέντος GKM 4 τινος om. M τείνοιτο G ἀνάγκη—εἶναι KM: τὸ ὅλον κενόν
ἔσται Gt εἴτε G τῷ om. Gt 6 δ' οὐκ t 7 λέγομεν K 8 οἱ] εἰ K
εἰσάγοντες M 10 ἦτοι κεχωρισμένον εἶναι ἔλεγον M 11 post δυνάμει exciderit μὲν
12 τὸν τόπον t 13. 14 ἡ τὸ—κεχωρισμένον om. M 13 ἦ] ἦτοι K 14 πρότερον
δεικνύει K: δείκνυσι πρότερον Gt ἔχων K 15 εἶναι λέγοντες M αἴτιον αὐτὸ] καὶ τὸν
αὐτὸν G 15. 16 ἔλεγον εἶναι KM: εἶναι ἔλεγον G: ἔλεγον t 16 οὐ γὰρ ἂν εἶναι om. K
πρότερον M 17. 18 οὔτε ὥς τελικόν om. G 18 τοῦ δι' οὗ K ὅτι om. Gt

19 ἐν μεγέθει] *δυντεν (* = 2 litterae compendio syllabae an instructae) M, quae quid
sibi velint ignoro 19 οὕτω t 21 αὐτὸ ἐν αὐτῷ ὅμοιον M αὐτὸ] αὐτῷ K
22 πρὸς ἑαυτῷ (sic) K 23 κινούμενα M 24 ἂν τῶν] αὐτῶν K 24. p. 631,1 τὸ
αὐτὸ—τῶν ἐναντίων om. K 25. 26 νῦν—αἴτια om. M

τὰς ἐναντίας τῶν ἐναντίων αἰτίας ἀποδιδοῦμεν (τὸ μὲν γὰρ κοῦφον τῆς κ 3^v
 ἄνω κινήσεως αἷτιον, τὸ δὲ βαρὺ τῆς κάτω), εἰ δὲ τὸ κενὸν ποιητικὸν ἦν
 αἷτιον τῆς κινήσεως, οὐκ ἂν ἦν διάφορος κίνησις, μᾶλλον δὲ οὐδ' ἂν
 ἦν ὅλως κίνησις. ποῦ γὰρ κινήσει τὸ ἐντεθὲν ἐν αὐτῷ σῶμα; εὐλογον
 5 πανταχοῦ· πάντῃ γὰρ ὅμοιον τὸ κενόν. ὥστε ἅμα καὶ ἄνω καὶ κάτω τὸ
 πῦρ κινήσει καὶ τὰ λοιπά, τοῦτο δὲ ἀδύνατον. ὥστε στάσεως μᾶλλον ἂν
 ἦν αἷτιον τὸ κενόν, οὐ κινήσεως. ἀδύνατον ἄρα ποιητικὸν αἷτιον κινήσεως; 15
 εἶναι τὸ κενόν. ἀλλ' οὐδὲ ὡς τελικὸν ἂν εἴη κινήσεως αἷτιον, λέγω δὴ
 ὡς ἐφετὸν· τὰ αὐτὰ γὰρ πάλιν ἐροῦμεν. αἱ μὲν γὰρ φυσικαὶ κινήσεις
 10 διάφοροι· διάφορα ἄρα καὶ τὰ τέλη· τὸ δὲ κενὸν πάντῃ ἐστὶν ἀδιάφορον·
 τί οὖν μᾶλλον τὸ πῦρ ἐπὶ τὸ ἄνω ἢ τὸ κάτω κινήθῃσεται; πανταχοῦ γὰρ
 τὸ τέλος καὶ τὸ ὀρεκτόν. ἢ οὖν οὐδ' ὅλως κινήσεται (ὅμοιον γὰρ τὸ κενόν
 ἑαυτῷ, ὥστε ὅπου ὁἶν ἐντεθῇ, ἔχει τὸ τέλος καὶ τὸ ὀρεκτόν), ἢ εἰ κινή-
 σεται, ἐντεῦθεν πανταχοῦ κινήσεται· τί γὰρ μᾶλλον ἄνω ἢ κάτω ἢ ἐπὶ
 15 τὰ λοιπά; τὸ γὰρ ὀρεκτόν, ὡς εἶπον, πανταχοῦ. ὥστε διασπασθήσεται. 20
 καὶ περὶ τῶν μερῶν ὁ αὐτὸς λόγος, καὶ τοῦτο ἐπ' ἀπειρον. τὰ αὐτὰ δέ,
 φησὶν, ἅπερ ἐπὶ τοῦ κenoῦ εἴπομεν, ταῦτα καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου λέγειν ἔχο-
 μεν πρὸς τοὺς τὸν τόπον διάστημα εἶναι οἰομένους. εἰ γὰρ τὸ διάστημα
 τὸ τοπικὸν ταυτὸν ἐστὶ τῷ κενῷ, ἃ ἐπὶ θατέρου λέγεται, ταῦτα καὶ ἐπὶ
 20 τοῦ λοιποῦ λεχθεῖη ἂν· εἰ γὰρ ὁ τόπος διάστημα ἐστὶν ἅποιον καὶ ἀνώ-
 ματον, πῶς οἰσθήσεται ἕκαστον ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον; ἡμεῖς μὲν γὰρ
 λέγοντες εἶναι τὸν τόπον πέρας τοῦ περιέχοντος, ἐπειδὴ φυσικοῦ σώματος 25
 λέγομεν εἶναι αὐτὸ πέρας, φυσικὰς δυνάμεις ἐναποτιθέμεθα εἶναι ἐν αὐτῷ
 καὶ ιδιότητος, καὶ διὰ τοῦτο ὡς πρὸς συγγενὲς ἕκαστον ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ
 25 κινεῖται τόπον, εἰ δὲ διάστημα εἴη ὁ τόπος ἅποιον ὃν καθ' αὐτό, τί
 μᾶλλον ὧδε ἢ ὧδε κινήσεται; οὐδὲ γὰρ ἔστι τις διαφορὰ καθ' ἣν τὸ μὲν
 ὧδε κινήθῃσεται, τὸ δὲ ὧδε. πῶς δὲ ἔσται τῶν τόπων ὁ μὲν ἄνω ὁ δὲ
 κάτω; ἀδιάφορον γὰρ τὸ διάστημα. νῦν μὲν γὰρ ἐπειδὴ τὰ σώματα δια-
 φέρει ὧν τὰ πέρατα τόποι, καὶ τὰ πέρατα αὐτῶν διαφέρει οἷς περιέχει
 30 τὰ συγγενῇ (οὐ γὰρ καθ' αὐτὰ τὰ πέρατα τόποι, ὥσπερ αἱ μαθηματικαὶ 30
 ἐπιφάνειαι, ἀλλ' αἱ ἐν φυσικῷ σώματι ἐπιφάνειαι καὶ ἀχώριστοι), οἱ δὲ

1. 2 τοῦτο μὲν γὰρ κοῦφον τῆς ἀνακινήσεως M 3 ἦν] ἢ K διάφορος ἢ κίνη-
 σις Gt 4 ἐντεθὲν] ἐντεῦθεν KM 5 ὥστε ἄνω καὶ κάτω ἅμα Gt 7 ἦν KM:
 εἴη Gt 8 τὸ κενόν] τελικόν G ὡς τελικόν KM: τὸ κενόν Gt 10 τὸ δὲ] τότε G
 εἶναι K 12 εἰ οὖν K post οὖν aliquid erasum G 12. 14 κινήθῃσεται ter Gt
 13 δ' ἂν GK: ἂν t, at cf. ad p. 449,1 τί τέλος G 14 πανταχοῦ ἐντεῦθεν Gt: fort.
 ἐντεθὲν, πανταχοῦ ἢ ἄνω ἢ K 16 καὶ τοῦτο ἐπ' ἀπειρον om. K 17 φησὶν]
 φα cum compendio M ταῦτα om. t λ' (quod saepius λέγει est quam λέγειν) G
 17. 18 ἔχομεν KM: εἴπομεν G: ἐστὶ t 19 ἃ καὶ ἐπὶ K θατέρων M 21: πῶς
 κτλ.] cf. Themist. p. 291,14 sqq. 22 τοῦ iterat initio versus M 23 αὐτὸ εἶναι Gt
 εἶναι (ante ἐν) om. Gt 24 προσυγγενὲς K 25 καθ' αὐτό K 26 κινήθῃσεται Gt
 26. 27 οὐδὲ γὰρ ἔστι τις διαφορὰ καθ' ἣν τὸ μὲν ὧδε κινήθῃσεται om. G 27 κινήθῃσε-
 ται Kt: κινήσεται M δὲ (post πῶς) om. G τὸν τόπον M 31 ἐν τῷ φυσικῷ M
 καὶ om. t, at cf. Themist. l. c. 24

τὸν διάστημα λέγοντες ἐνθὺς χωριστὸν αὐτὸ βούλονται εἶναι τῶν φυσικῶν q 3^v
καὶ ἀπλῶν σωμάτων· οὐδὲν οὖν διοίσει τὸ δεξάμενον τὸ ὕδωρ διάστημα
τοῦ δεξαμένου τὸ πῦρ.

Ἄλλὰ πρὸς ταῦτα εἵπομαι ἂν ὅτι τὸ μὲν εἶναι διάστημα ἕτερον τῶν
5 φυσικῶν σωμάτων χωριστὸν αὐτῶν κατ' οὐσίαν τὸ δεξάμενον αὐτά, ἱκανῶς
ἐν τοῖς ἔμπροσθεν δέδεικται, πρὸς δὲ τὰ νῦν εἰρημένα φημί, ὅτι μάλιστα 35
μὲν οὐκ ἀνάγκη τὸν δεξάμενον ἕκαστον τῶν σωμάτων τὸν δυνάμιν τινα
ἔχειν καὶ ποιότητα. οὐδὲ γὰρ ἐπειδὴ ἀγαθὸν ἕκαστω τὸ ὥδε ἢ ὡς εἶναι,
δύναμιν δεῖ τινα τοῦτο ἐν ᾧ καὶ πέφυκεν εἶναι ἐναποτίθεσθαι· οὐδὲ γὰρ
10 ἐπειδὴ τὸ σῶμα τοῦ οὐρανοῦ κύκλῳ συνέστηκε καὶ τοῦτο ἀγαθὸν αὐτῷ,
ἔχειν τινα φήσκει δύναμιν αὐτὸς γοῦν ὁ Ἀριστοτέλης τὸν κύκλῳ, ἧς ἐφίε-
μενον τὸ οὐράνιον σῶμα κύκλῳ ἐστίν, ὅποτε γε οὐδὲ τὸν εἶναι τὸν
κύκλῳ φησίν. λέγω οὖν ὅτι οὐχ ὥς δυνάμιν τινα ἔχοντος τοῦδε τοῦ μο- 40
ρίου τοῦ κενοῦ ἦτοι γοῦν διαστήματος, οὕτω κατείληψε τὸ οὐράνιον σῶμα
15 τὸδε αὐτοῦ τὸ μέρος, οἷον τὸ κύκλῳ καὶ ἔσχατον, ἀλλ' ὅτι φύσις τῷ οὐ-
ραίνῳ τὸ κύκλῳ πάντα περιειληφέναι καὶ πάντα ἐντὸς ἔχειν· ἐπεὶ οὖν
τοῦτο αὐτῷ φύσις, εἰκότως καὶ τῆς χώρας τὸ οὕτως ἔχον καταλαμβάνει.
συμβαίνει οὖν οὐ διὰ τὴν οἰκείαν τοῦ διαστήματος δύναμιν, ἀλλὰ διὰ τὸ
οὕτως πεφυκέναι τὸν οὐρανόν, λέγω δὴ πάντων εἶναι περιεκτικόν, τὴν ἐξω-
20 τάτω τοῦ διαστήματος καταλαμβάνειν μοῖραν. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τῆς τῶν 45
ζῴων γενέσεως ἄλλο μέρος ἄλλου τινὸς τοπικοῦ μορίου ἐφάπτεται, εἴτε
τοῦ πέρατος τοῦ περιέχοντος κατὰ Ἀριστοτέλην, εἴτε τοῦ διαστήματος ὡς
ἐμοὶ δοκεῖ καὶ ὁ λόγος ἀπέδειξεν, οἷον ἡ μὲν κεφαλὴ τοῦδε τοῦ μορίου
τῆς ἐπιφανείας τοῦ αἵματος ἐφάπτεται, καὶ μὴ κατ' ἐνέργειαν διήρηται, αἱ
25 δὲ χεῖρες ἄλλου καὶ οἱ πόδες καὶ τὰ λοιπά, καὶ οὐ δῆπου φησί τις ὅτι
διὰ τὸ δυνάμιν τινα ἔχειν τὸ πέρας τοῦ αἵματος τὸ ἐφαπτόμενον τῆς κε-
φαλῆς παρὰ τὸ ἐφαπτόμενον τῶν ποδῶν ἢ τῶν χειρῶν, οὕτως ὡς ἐφάσει 50

2 τὸ (ante ὕδωρ) om. M 3 το πῦρ KM: om. G: ἀέρα coniecit t, at cf. Themistius
6 δέδεκται K πρὸς δὲ] πῶς δὲ G 6. 7 μάλιστα (μᾶλλιστα M) μὲν οὐκ (οὐκ om. M)
ἀνάγκη KM: ποιητικὸν μὲν ἢ τελικὸν κινήσεως (αἰτίον addit t) τὸ κενὸν οὐκ ἔστιν, (οὐκ addit t)
ἀνάγκη δὲ Gt 7 δεξόμενον post rasuram G 8 ἕκαστον G 9 δεῖ] δὲ G
τοῦτο K 10 ἀγαθὸν αὐτὸ G 11 φύσειεν K: fort. φήσειεν (ἂν) δύναμιν et
γοῦν om. G τὸν KM: τὸ Gt 11. 12 κύκλῳ—σῶμα om. KM 11 κύκλῳ ἧς
scripsi: κύκλῳ δυνάμενης (h. e. δύναμιν; ἧς: fortasse rectius huc transposita voce δύναμιν)
G: κύκλῳ εἶναι, ἧς t 12 ἐστίν] εἶναι M γε om. G 13 φησίν] respici
videtur Phys. Δ 5 p. 212*31 sqq. cf. Philopon. p. 593, 13 sqq. οὖν] δὴ K
13. 14 τοῦ μορίου om. G 14 γοῦν KM: τοῦ Gt 15 τὸδε KM: τὸ δὲ G: τὸ t
αὐτοῦ τὸ KM: αὐτὸ τοῦτο Gt 16 ἐτι] ἔτι M 16 τὸ] τῷ KM 16. 17 ἐπεὶ—
χώρας τὸ om. G 17 καταλαμβάνει M 18 διὰ (post ἀλλὰ) om. G 18. 19 τὸ
οὕτως (οὕτω t) GKt: τοῦτο M 20 καταλαμβάνειν t: καταλαμβάνει GM: καταλαμφά-
νει K 21 μορίου τοπικοῦ Gt 22 τὸ πέρας M 24 αἵματος ἐφάπτεται] α προσε-
φάπτεται (sic) G 25 πόδες ὁμοίως καὶ Gt φησί τις ὅτι scripsi: φύσις τις K: φήσειέ
τις M: φησὶν ὅτι G: φήσειεν ἂν ὅτι t 27 ante παρὰ interpolat ἄλλην t τὸ ἐφαπτόμενον

αὐτοῦ ἢ κεφαλῇ μὲν τὸδε κατείληφεν ἄλλο δὲ μόριον ἄλλο τι πέρας τοῦ q 3^v
 αἲρος, ἀλλ' ὅτι πέφυκεν ἡ κεφαλὴ ὑπερανέχειν τοῦ λοιποῦ σώματος καὶ
 ἄλλο ἄλλως τῶν μορίων τετάχθαι διὰ τὸ τοῦτο εἶναι τῷ ζῳῷ ἀγαθόν,
 διὰ τοῦτο συνέβη τοῦδε μὲν τὴν κεφαλὴν ἐφάπτεσθαι, ἄλλου δὲ ἄλλο, τοῦ
 5 αἲρος ἀδιαφόρου ὄντος πρὸς ἑαυτὸν· τοῦτο καὶ ἐπὶ τοῦ παντός φημι (καὶ
 γὰρ μέγα τι ζῳὸν ἐστὶν ὁ κόσμος), ἐπειδὴ ἀγαθὸν ἦν πρὸς τὴν τοῦ ὅλου |
 κόσμου σύστασιν τοιάνδε σχέσιν ἔχειν πρὸς ἄλλα τὰ τὸν κόσμον συμ- q 4^r
 πληροῦντα σώματα, εἰκότως ἕκαστον τῶν σωμάτων ὁρμὴν τινα φυσικὴν
 ἔχον τὸ ἐφίεσθαι τῆς τοιᾶσδε πρὸς τὰ λοιπὰ σχέσεως, ἐπειδὴ τοῦτο συμ-
 10 βαίνει αὐτῷ τὸδε τὸ μόριον τοῦ διαστήματος καταλαβόντι, εἰκότως ἐφίεται
 τούτου, οὐ διὰ τὸ ἐκτεῖναι ἔχειν τινὰ δύναμιν, ἀλλ' ὅτι καὶ τῷ παντὶ ἀγα-
 θὸν καὶ ἐκάστῳ τὸ τε εἶναι καὶ τὸ εὖ περιέσθιν, ὅταν ὑπείκῃ μὲν τῷδε, δ
 ὑπερανέχῃ δὲ τοῦδε. ἐφίεται οὖν τοῦ τοπικοῦ διαστήματος οὐ δι' αὐτό,
 ἀλλὰ διὰ τὴν πρὸς τὰ λοιπὰ σχέσιν. ὥσπερ οὖν, ὡς αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέ-
 15 λης φησὶν, εἰ φυσικὸν τι πρᾶγμα ἦν ἡ οἰκία, οὐκ ἂν ἄλλως ἐγένετο ἢ ὡς
 νῦν ὑπὸ τῆς τέχνης, γίνεται δὲ τῆς μὲν ὁροφῆς ὑπερανέχουσας ὑποκει-
 μένων δὲ τῶν θεμελίων καὶ τῶν τοίχων τὴν μέσσην εὐληχότων τάξιν, δῆ-
 λον ὅτι καὶ εἰ φυσικὸν ἦν, αὐτοφουῶς ἐχώρησεν ἂν ἡ μὲν ὁροφή ἐπὶ
 τὸδε τὸ μέρος τοῦ αἲρος, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς νῦν ἔχει. ὥσπερ οὖν νῦν
 20 οὐ διὰ τὸ διαφορὰν τινα ἔχειν πρὸς ἑαυτὸν τὸν αἲρα ἄλλο μέρος τῆς οἰκίας 10
 ἄλλο μόριον τοῦ αἲρος κατείληφεν, ἀλλ' ὅτι τὸ ἀγαθὸν τότε ἔχει ἡ οἰκία,
 ὅταν τοιάνδε σχέσιν πρὸς ἄλλα τὰ μόρια ἔχουσιν, οὕτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν
 κατὰ μέρος ζῳῶν καὶ ἐπὶ τοῦ μεγίστου ζῳοῦ τοῦ κόσμου ἔχει, τὸ μὲν
 κοσμικὸν διάστημα, ὅπερ καὶ χώρα ἐστὶ τοῦ παντός καὶ τόπος, αὐτὸ πρὸς
 25 ἑαυτὸ διαφορὰν οὐδεμίαν ἔχει, τῷ δὲ τὰ κοσμικὰ σώματα τοιάνδε σχέσιν
 ἀναλαβεῖν πρὸς ἄλλα ἢ διαφορὰ γέγονε τοῦ ἄνω καὶ τοῦ κάτω, καὶ τὸ
 μὲν τὴν μεσαιτάτην ἀναλαβὸν σχέσιν κάτω φαμέν, τὸ δὲ τὴν ἐξωτάτῳ 15
 καὶ περιέχουσιν ἄνω. ἐκ τούτων δὲ καὶ τοὺς τόπους κατήχαμεν, τὸ μὲν
 μέρος τοῦ διαστήματος δ κατείληφε τὸ μέσον κάτω, δ δὲ κατείληφε τὸ
 30 περίεξ ἄνω. ἐφίεται οὖν ἕκαστον τοῦ συγγενούς, ὡς καὶ αὐτὸς εἶπεν, ὅταν
 ἀποσπασθῇ τούτου. φέρεται οὖν ἐπὶ τοῦτο προηγουμένως, φερόμενον δὲ
 ἐπὶ τοῦτο φέρεται καὶ ἐπὶ τὸ διάστημα δ κατείληφεν, ἢ δὲ συγγενῆς

3 τὸ om. G 4 ἄλλο δὲ ἄλλου M 5 διαφόρου GM τοῦ om. K 6 μέγα]
 μετά G ἐπεὶ t 9 ἔχει τῷ et mox ἐπεὶ δὲ τοῦτο t 10 τὸδε Mt: τῷδε K: τῷ
 δὲ G 12 περιέσθιν M ὑπὴκει K 13 ὑπερανέχει K: ὑπερανέχῃ G 15 φησὶν]
 cf. Phys. B 8 p. 199^b28. Themist. p. 193,13 ἐγένετο (sic) M, qui mox om. ὑπὸ
 16 τέχνης γίνεται, τῆς (om. δὲ) Gt: fort. τέχνης (γίνεται), γίνεται δὲ τῆς 17 τεύχων K
 μέδ (h. e. μέσιν) M 18 αὐτὸ φύσεως KM 20 διὰ om. M διαφορὰν KM: φορὰν Gt
 ἑαυτὸν KM: αὐτὸν Gt 21 ante μόριον addunt τι Gt 22 μόρια αὐτῆς Gt ἔχου-
 σιν M 23 ζῳοῦ iterat K τὸ μὲν γὰρ M 24 καὶ τόπος om. G 25 ἔχει om. K
 26 τοῦ (post καὶ) om. M 27 μεσαιτάτῳ Gt ἀναλαβὸν M: ἀναλαβὼν K: ἀπολαβὸν Gt
 28 καὶ ἐκ τούτων δὲ καὶ τόπους Gt 29 τοῦ διαστήματος om. G 30 ὥσπερ Gt καὶ
 om. M εἶπεν c. 5 p. 212^b30 32. p. 634,1 κατείληφεν—ὁλότης om. M

ὁλοῦτης κατελύθη τοῦτο τὸ διάστημα, ὡς εἴρηται, διὰ τὴν πρὸς τὸ πᾶν ἡ 4^α
σχέσιν.

p. 214^b13 Εἰ γὰρ ἔστι φορὰ τις τῶν ἀπλῶν σωμάτων φύσει. 20

Ὅτι οὐκ ἔστι ποιητικὸν αἷτιον κινήσεως τὸ κενόν. εἰ ἕκαστον, φησὶν,
5 οἰκείαν τινὰ φορὰν ἔχει κατὰ φύσιν διαφέρουσιν τῶν λοιπῶν, οὐκ ἂν εἴη
τὸ κενὸν ποιητικὸν αἷτιον τῆς κινήσεως· τῶν γὰρ διαφόρων κινήσεων διά- 25
φορα δεῖ εἶναι καὶ τὰ αἷτια, τὸ δὲ κενὸν ἀδιάφορον, οὐκ ἄρα αἷτιον τῶν
φυσικῶν κινήσεων τὸ κενόν. τίνος οὖν, φησὶν, αἷτιον ἂν εἴη κινήσεως;
εἰ γὰρ ἤς μάλιστα δοκεῖ εἶναι, λέγω δὴ τῆς κατὰ τόπον, ταύτης δέδεικται
10 μὴ εἶναι, σχολῇ δὴπου γε ἄλλης εἶναι κινήσεως αἷτιον. ὥστε οὐδεμιᾶς
κινήσεως αἷτιον τὸ κενόν.

p. 214^b17 Ἐτι εἰ ἔστι τι οἶον τρόπος ἐστερημένος σώματος, ὅταν
ἦ κενόν, ποῦ οἰσθήσεται τὸ ἐντεθὲν εἰς αὐτὸ σῶμα; οὐ γὰρ δὴ 20
εἰς ἅπαν.

15 Τούτο τὸ ἐπιχείρημα τοῦ πρὸ αὐτοῦ [διακρίνειν] οὐκ ἂν ἄλλως δια-
κριθεῖν, ἢ τοῦ μὲν προτέρου πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τὴν λέγουσαν ποιητικὸν
εἶναι τὸ κενὸν αἷτιον λεγομένου, τούτου δὲ πρὸς τὴν τελικὴν αὐτὸ αἷτιον
ὑποτιθεμένην. καὶ ἔχει γε τὸ εὐλογον ἢ τοιαύτη διάκρισις· ἄνω μὲν γὰρ
ἔλεγεν ὅτι ἐκάστη φορὰς οὐσης κατὰ φύσιν ἰδίας τὸ κενὸν ἀδιάφορον ὃν
20 οὐκ ἂν εἴη τῶν διαφόρων κινήσεων αἷτιον, νῦν δὲ φησιν ἀποῖου ὄντος τοῦ 25
κενοῦ ποῦ οἰσθήσεται τὸ ἐντεθὲν; τὸ δὲ φερόμενον ἐπὶ τι ὠρισμέ-
νως, ὡς ἐπὶ τέλος τι καὶ ὁρεκτόν, φέρεται. καὶ εὐλογόν γε προθέμενον
δεῖξαι ὅτι οὐκ ἔστι κινήσεως αἷτιον τὸ κενόν, δεῖξαι ὅτι κατ' οὐδένα τῶν
τρόπων τῶν αἰτίων αἰτίον ἔστιν.

1 τὸδε τὸ Gt: τὸ δὲ KM τὸ δὲ διάστημα, ὡς εἴρηται iterat M 3 φορὰ τις M: φορ-
τίς (sic) K: ἔστιν ἐκάστη φορὰ τις (cf. v. 19. Arist.) recte t 4 Ὅτι—κενόν fortasse
recte om. GK post φησὶν addit τῶν λεγομένων ἀπλῶν σωμάτων t 5 οἰκείαν K
τινὰ om. M λοιπῶν] λεγομένων G 6 τὸ ποιητικὸν κενόν G τῆς om. super-
scr. M 7 τὰ om. M 8 εἴη ἂν (sic) M 10 εἶναι (post μὴ) KM: ὃν Gt
σχολῇ GK δὴπου γε K: ποῦ γε M: δὴπουθεν Gt, at cf. σχολῇ γε δὴπου p. 222,10,
σχολῇ γε p. 228,1. 507,29 εἶναι (post ἄλλης) GK: om. M: εἴη t 11 αἷτιον
om. G 12 ἔτι (ex ἔστι) corr. M 12. 14 τρόπος—ἅπαν om. K 13 ἐντεθὲν
(ut Aristotelis codices FI; cf. v. 21 et p. 631,4) M: τεθὲν (Themist. p. 291,10. Simplic.
p. 664,10?) t 15 Ἐδεῖ τοῦτο Gt διακρίνειν delevi ἂν KM: ἂν δ' Gt
16. 17 ποιητικὸν εἶναι τὸ (τὴν K) κενόν KM: τὸ (τὸ om. G) κενόν εἶναι ποιητικὸν Gt
17 αἷτιον K: om. M: αἷτιον τῆς κινήσεως Gt λελεγμένου K τοῦτο M πρὸς
τὸ τελικὸν G 18 ὑποτιθεμένου G 20 ἀποῖου ὄντος K: ἀπομείναντος G 21 ποῦ
οἰσθήσεται] ποιηθήσεται M τὸ ἐντεθὲν K τὸδε K 22 ὡς om. K τι
KM: τὲ Gt γε] τε M 23 δεῖξαι ὅτι οὐκ ἔστι κινήσεως αἷτιον τὸ κενόν om. G
23. 24 τῶν τρόπων GK: τρόπων M: τρόπον t

p. 214^b 19 Ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ πρὸς τοὺς τὸν τόπον οἰομένους q 4^r
εἶναι τι κεχωρισμένον, εἰς δ' φέρεται.

Ὡσπερ τοὺς περὶ τοῦ τόπου λόγους ἐφήρμοσε τῷ κενῷ, οὕτως καὶ τοὺς 40
περὶ τοῦ κενοῦ ἐφαρμόζει τῷ τόπῳ εὐλόγως. εἶπε γὰρ ἤδη ὅτι ὁ τόπος
5 καὶ τὸ κενὸν ταυτὸν ἐστὶ τῷ ὑποκειμένῳ· τὸ γὰρ κενὸν τόπος ἐστὶν ἐστε-
ρημένος σώματος κατὰ τοὺς τὸ διάστημα τόπον οἰομένους. καὶ ἐπὶ τοῦ τό-
που οὖν, φησὶν, εἰ διάστημα εἴη ὁ τόπος, ζητήσωμεν, ἐπειδὴ ἕκαστον ὁρώμεν
τοῦ οἰκείου τόπου ἐφείμενον, τὰ μὲν κοῦφα τοῦ ἄνω τὰ δὲ βαρέα τοῦ
κάτω, πῶς ἀδιαφόρου ὄντος τοῦ διαστήματος ὡς ἐπὶ διαφόρους τόπους
10 ἄλλα ἄλλαχού φέρεται. διὰ τί γὰρ τὸ πῦρ τοῦ ἄνω ἐφέσται μᾶλλον ἢ 45
τοῦ κάτω καὶ δεξιὰ καὶ ἀριστερά; ἔδει γάρ, εἴπερ τὸ διάστημα τόπος·
ἀδιάφορον δὲ τοῦτο. πῶς δὲ ὅλως ἔξει τὸ διάστημα τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω
ἀδιάφορον ὄν; διάφορα γάρ, μᾶλλον δὲ ἐναντία, τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω.

p. 214^b 22 Καὶ ἐπὶ τοῦ κενοῦ ὁ αὐτὸς ἀρμόσει λόγος.

15 Εἰπὼν ὅτι ὁ αὐτὸς λόγος, δς ἐπὶ τοῦ κενοῦ εἴρηται, ἀρμόσει καὶ πρὸς 52
τὸν τόπον, εἰ διάστημα λέγοιτο εἶναι, πάλιν ἀντιστρέφει τὰ ἐπὶ τοῦ τόπου
εἰρημένα καὶ ἐπὶ τοῦ κενοῦ, ἵνα δείξῃ τὴν συγγένειαν. καὶ τὴν αἰτίαν
ἐπάγει, ὅτι ταυτὸν ὁ τόπος καὶ τὸ κενόν. ὥστε ἅμα καὶ συνεισάγονται καὶ
συναναιροῦνται. |

20 p. 214^b 24 Καὶ πῶς δὴ ἐνέσται ἢ ἐν τόπῳ ἢ ἐν τῷ κενῷ; οὐ γὰρ q 4^r
συμβαίνει, ὅταν ὅλον τεθῇ, ἐν κεχωρισμένῳ καὶ ὑπομένοντι
σώματι· τὸ γὰρ μέρος, ἐὰν μὴ χωρὶς τεθῇ, οὐκ ἔσται ἐν τόπῳ,
ἀλλ' ἐν τῷ ὅλῳ.

Τὸ αὐτὸ ἤδη εἶπε καὶ ἐν τοῖς περὶ τοῦ τόπου λόγοις, ἀλλ' ἔχει μὲν
25 πᾶν ἀμυδρῶς καὶ ἀσαφῶς, ἐνταῦθα δὲ σαφέστερον. ἐνθεν γὰρ καχεῖνο

1 δὲ] δ' t 1. 2 εἶναι τι οἰομένους t 2 δ KM et Aristotelis cod. I: δν t φεύξε-
ται M 3 ἐφήρμο (sic) M οὕτω t 4 εἶπε c. 7 p. 214^a 16. cl. Philop. p. 622, 5 sqq.
5 ἐστίν (post τόπος) om. M 6 τοὺς om. G 7 εἴη KM: ἐστὶν Gt ζητήσωμεν t
8 ἐφείμενον τόπου Gt τῶν ἄνω K 10 οὐ φέρεται G: φαίρεται K 12 ἀδιάφορον]
διάφορον K 13 δν om. in ras. G τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω om. K 14 lemma om. K
ἐπὶ M: περὶ t Aristoteles, at cf. Simplic. p. 665, 10? ὁ αὐτὸς ἀρμόσει M: ἀρμόσει ὁ αὐτὸς t
15 δς] ὡς G 16 τοῦ om. GM 17 τὴν συγγένειαν] ὅτι (spatium VI littera-
rum) G 18 συνεισάγονται (θη delevit et a superscr. G²) G 20 lemma habet G
καὶ φησι· καὶ πῶς t ἐνέσται om. in lac. addit G² (in Aristotelis textu dederat ἐν ἔσται
G): ἐνέσται K prius ἢ habent (cf. p. 636, 6) KM: om. Gt, cf. p. 636, 21. Simplic.
p. 665, 19 ἐν τῷ τόπῳ Aristoteles 21. 23 ἐν κεχωρισμένῳ — ὅλῳ om. K 21 ὡς
ἐν κεχωρισμένῳ t, at cf. Aristotelis cod. E post κεχωρισμένῳ addit τόπῳ ex Aristo-
tele t 22 τεθῇ Mt: τιθῇται G Aristoteles, at cf. p. 636, 20 ἐν τῷ τόπῳ t
23 ἀλλὰ G 24 ἤδη KM: δὴ Gt τοῦ om. M et Brandis Scholl. p. 383^a 14

τὸ χωρίον νενοήγεται, ἐνθα ἔλεγεν οὕτως· “εἰ δὲ ᾗν τι διάστημα τὸ περὶ- q 4^v
 κὸς καὶ μένον ἐν τῷ αὐτῷ, ἄπειροι ἂν ᾗσαν οἱ τόποι· μεθισταμένου γὰρ 5
 τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ αἵματος ταὐτὸ ποιήσει τὰ μόρια πάντα ἐν τῷ ὄλῳ,
 ὅπερ ἅπαν τὸ ὕδωρ ἐν τῷ ἀγγείῳ.” ὅπερ οὖν εἶπον, τὴν τούτου τοῦ χω-
 5 ρίου ἐξήγησιν ἐκ τῶν ἐνταῦθα εἰρημένων νενοήκαμεν. ὁ δὲ λέγει, τοῦτό
 ἐστίν· ἀδύνατον, φησίν, ἐντεθῆναι τι ᾗ ἐν τῷ κενῷ ᾗ ἐν τῷ τόπῳ, εἰ
 διάστημα εἴη. νῦν μὲν γὰρ ἡ κοινὴ ἔχει ἔννοια, ὅτι τὰ μόρια τῶν συνε-
 χῶν οὐκ εἰσὶ καθ’ αὐτὰ ἐν τόπῳ τοῦ ὄλου ἐν τόπῳ ὄντος· οὐ γὰρ γίνε-
 ται καθ’ αὐτὸ ἐν τόπῳ τὸ μόριον, εἰ μὴ διαιρεθῇ τοῦ ὄλου, ἀλλ’ ἐστίν 10
 ὡς ἐν ὄλῳ, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ διὰ τὸ ὄλον καὶ τὰ μόρια ἐν τόπῳ εἶναι
 λέγεται. ταύτης οὖν οὔσης τῆς τοῦ ἐν τόπῳ ἐννοίας, οὐ συμβαίνει τοῦτο,
 ὅταν σῶμά τι ἐν κεχωρισμένῳ καὶ διαστηματικῷ τόπῳ ἐντεθῇ, λέγω δὴ τὸ
 μὴ εἶναι τὰ μόρια αὐτοῦ καθ’ αὐτὸ ἐν τόπῳ· χωρούντων γὰρ δι’ ἐαυτῶν
 τῶν διαστημάτων, ὥσπερ τὸ ὄλον σῶμα τὸ ὄλον κατέσχε διάστημα, οὕτω
 15 καὶ ἕκαστον τῶν μορίων αὐτοῦ μόριόν τι τοῦ διαστήματος κατέσχε, καὶ
 περιέχεται καθ’ αὐτὸ ὑπ’ ἐκείνου, καί, ὅπερ ἔμπροσθεν ἔλεγεν, ἐπ’ ἀπει- 15
 ρον ὄντων τῶν μερῶν διαιρετῶν συμβήσεται καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἐν
 τόπῳ ἐνεργεῖα ἐπ’ ἀπειρον διηρηθῆναι. τοῦτο δέ, φησίν, ἀδύνατον· οὐκ
 ἐνδέχεται γὰρ τὸ μόριον καθ’ αὐτὸ γενέσθαι ἐν τόπῳ, εἰ μὴ ἀποτηνῇ
 20 τοῦ ὄλου καὶ οὕτω καθ’ αὐτὸ χωρὶς τεθῇ. οὕτω, εἰ τοῦτο ἀδύνατον, ἀδύ-
 νατον ἄρα ἐντεθῆναι σῶμά τι ἐν τῷ τόπῳ ᾗ ἐν τῷ κενῷ· ταῦτόν γὰρ
 ἄμφω, ὡς εἴρηται.

p. 214^b28 Συμβαίνει δὲ τοῖς λέγουσιν εἶναι ὡς ἀναγκαῖον, εἴπερ 20
 ἔσται κίνησις, τοῦναντίον μᾶλλον, ἐάν τις ἐπισκοπῇ.

25 Δείξας ὅτι οὐκ ἐστὶν αἴτιον κινήσεως τὸ κενὸν οὔτε ὡς ποιητικὸν οὔτε
 ὡς τελικόν. βούλεται λοιπὸν δεῖξαι ὅτι οὔτε ὡς τὸ δι’ οὗ αἴτιον κινήσεως 25
 τὸ κενὸν ἐνδέχεται εἶναι, οἷον ὁργανικόν, πρότερον δὲ ἀναλαμβάνει τὰ εἰ-
 ρημένα καὶ δείκνυσι τὸ ἐκ τούτων ταῖς ἐκείνων ὑποθέσεσιν ἐπόμενον. τοῖς
 γὰρ λέγουσι, φησὶ, τὸ κενὸν κινήσεως εἶναι αἴτιον τοῦναντίον συμβαίνει ᾗ
 30 λέγουσιν· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ φασιν ‘εἰ ἔστι κίνησις, ἀνάγκη κενὸν εἶναι’, ἐκ
 δὲ τῶν εἰρημένων αὐτὸ τὸ ἐναντίον δείκνυται, ὅτι εἰ ᾗν κενόν, οὐκ ἂν ᾗν

1 ἐνόηται K ἔλεγεν Δ 4 p. 211^b19 2 ἐν αὐτῷ M οἱ M: om. GKt γὰρ
 om. K 3 ἐν ὄλῳ M 4 τὸ ὕδωρ τὰ ἐν KM ἐγγείω M εἶπον] cf. p. 548,16 sqq.
 4. 5 τούτου τοῦ (τοῦ om. M) χωρίου ἐξήγησιν KM: τούτου ἐξήγησιν τοῦ χωρίου G: ἐξήγησιν
 τοῦ χωρίου τούτου t 6 ἐντεθῆναι M prius ἢ om. Gt 7 μὲν om. M
 ἔννοια ἔχει t 9 διαιρεθῇ G 12 ὅταν ἐν Gt σῶματι K ἐγκεχωρι-
 σμένῳ G 14 τὸ ὄλον σῶμα om. KM 16 καὶ om. G 18 ἐπ’ ἀπειρον ἐνε-
 ργεῖα M διηρηθῆναι K 19 γὰρ] δὲ K τὸ om. M 20 οὕτω (altero loco)
 KM: ὥστε Gt εἰ om. M prius ἀδύνατον om. G 21 ἐντεθῇ (sic) K
 23 lemma om. K συμβαίνουσι M εἶναι M: εἶναι κενόν t Aristoteles 27 οἷον
 ὁργανικόν, πρότερον δὲ] διὸ G 29 αἴτιον εἶναι K ἢ KM 30 φησιν K

κίνησις. ὥσπερ γάρ, φησί, λέγουσί τινες τὴν γῆν ἡρεμεῖν διὰ τὸ πανταχό- 4
θεν ὑπὸ τοῦ ὁμοίου περιέχεσθαι (οὐ γὰρ δύνασθαι κινήθῃναι πού τοῦ πέριξ 5
παντὸς ὁμοίου ὄντος· τί γὰρ μᾶλλον ὥδε ἢ ὥδε; ὑπὸ γὰρ τῆς ἰσότητός
τε καὶ ὁμοιότητος πανταχόθεν ὡσαύτως εἴργεται), τοῦτο ἀκολουθεῖ καὶ τοῖς
· 5 τὸ κενὸν τιθεμένοις εὐλογώτερόν γε δῆπου πολὺ· οὐ γὰρ ἔστιν οὐ μᾶλ-
λον ἢ ἥττον κινήθῃσεται ὁμοίου πανταχόθεν ὄντος τοῦ κενοῦ. δεῖξας
οὖν ὅτι κενὸν γε ὄντος ἀδύνατον κίνησιν εἶναι τὴν κατὰ φύσιν, δείκνυσιν
ὅτι οὐδὲ τὴν παρὰ φύσιν ἐνδέχεται, καὶ πρῶτον μὲν ὡς ἐπόμενον τοῖς
εἰρημένοις αὐτὸ κατασκευάζει, εἰτα καὶ αὐτὸ καθ' αὐτὸ κατασκευάζει ὅτι οὐκ 5
10 ἐνδέχεται τι παρὰ φύσιν ἐπὶ κενοῦ κινήθῃναι. πᾶσα γὰρ παρὰ φύσιν κί-
νησις, φησὶν, ὑστέρα ἐστὶ τῆς κατὰ φύσιν. καὶ ἐκτροπὴ τοῦ κατὰ φύσιν τὸ
παρὰ φύσιν· οὐδὲ γὰρ ἂν εἴη παρὰ φύσιν καὶ βίαιος κίνησις μὴ ἀντικει-
μένη τῇ κατὰ φύσιν. ἐπεὶ οὖν κατὰ φύσιν κίνησιν κενοῦ ὄντος γενέσθαι
ἀδύνατον, εὐδὴλον ὡς οὐδὲ παρὰ φύσιν δυνατόν· ἐν οἷς γὰρ τὸ παρὰ φύ-
15 σιν, ἐν τούτοις πολλὸν πρότερον προῦπῆρξε τὸ κατὰ φύσιν. ὅτι δὲ κατὰ
φύσιν κίνησιν ἐν τῷ κενῷ γενέσθαι ἀδύνατον, καὶ ἤδη ἔδειξε καὶ πάλιν
ἀναλαμβάνει τὸν λόγον. εἰ γὰρ μὴ ἔστι, φησί, διαφορὰ μηδεμία ἐν τῷ 40
ἀπειρῷ κενῷ, οὐκ ἂν οὐδὲ διάφορος εἴη κίνησις ἐν αὐτῷ· καθὼ μὲν γὰρ
ἄπειρον λέγουσι τὸ κενόν, ἀναιροῦσι τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω καὶ ὅλως τὸ
20 μέσον καὶ τὸ πέριξ, ἐφ' ᾧ κατὰ φύσιν τοῖς σώμασιν ἡ κίνησις τοῖς φυσι-
κοῖς, καθὼ δὲ κενόν, πᾶσαν αὐτοῦ διαφορὰν ἀφαιροῦσιν. ὥσπερ γάρ, φησί,
τοῦ μηδενὸς οὐκ ἂν εἴη διαφορὰ τις πρὸς ἑαυτό, οὕτως οὐδὲ τοῦ κενοῦ,
μὴ ὃν δέ τι καὶ στέργῃς τὸ κενόν. εἰ τοίνυν διαφορὰ μὴ ἔστιν ἐν αὐτῷ,
οὐδὲ διάφορος ἂν εἴη κίνησις κενοῦ ὄντος· ἀλλὰ μὴν αἱ κινήσεις αἱ φυ- 45
25 σικαὶ διάφοροι· ἀνάγκη ἄρα τῶν δύο θάτερον, ἢ κενὸν μὴ εἶναι, ἢ εἰ
ἔστι κενόν, μὴ εἶναι κίνησιν κατὰ φύσιν. εἰ δὲ μὴ ἔστιν ἡ κατὰ φύσιν
κίνησις κενοῦ ὄντος, οὐδ' ἂν ἡ παρὰ φύσιν εἴη. εἰ τοίνυν μήτε κατὰ φύσιν
μήτε παρὰ φύσιν κίνησιν ἐν τῷ κενῷ δυνατόν γενέσθαι, ἔοικεν ἄρα κενοῦ
ὄντος μηδὲ ὅλως εἶναι κίνησιν. οὕτως οὖν δεῖξας ἐπόμενον τοῖς εἰρημένοις
30 τὸ μηδὲ τὴν παρὰ φύσιν κίνησιν ἐν τῷ κενῷ ἂν γενέσθαι, δείκνυσιν καὶ
αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι ἀδύνατον ἐν τῷ κενῷ κίνησιν εἶναι, 50
οὕτως· πᾶσα παρὰ φύσιν κίνησις ἢ παρόντος καὶ βιαζομένου τοῦ κινούντος

1 φασί Gt 2 ποῦ KM 3 γάρ (post ὑπὸ) Gt: γῆν M: γῆν K 5. 6 οὐ γάρ—
τοῦ κενοῦ om. G 6 ἢ Mt: ἡ K 7 γε om. Gt 8 ὡς ἡνωμένον G 9 αὐτοῦ
(pro priore αὐτὸ) KM κατασκευάζει (altero loco) KM: δείκνυσιν Gt, at cf. p. 643, 22
10 κινεῖσθαι t 11 φησὶν om. Gt 12 μὴ κτλ.] hinc reddendum The-
mistio p. 292, 19 μὴ τῇ κατὰ φύσιν ἀντικειμένη 13 οὖν KM: τοίνυν Gt 13. 14 ἀδύ-
νατον γενέσθαι M 14 τὸ παρὰ] τόπον K 15 πολλῶ Gt 16 κίνησις M
εἴη K 17 ἔστι om. Gt 18 οὐκ KM: οὐδ' Gt καθὼ κτλ. ex Themist.
p. 292, 24 sqq. 20. 21 τοῖς σώμασιν ἡ κίνησις τοῖς φυσικοῖς GKM: ἡ κίνησις τοῖς φυ-
σικοῖς σώμασι t cf. Themistius 22 ἑαυτο (sic) M: εαυτὸν (sic) K 24 ἡ κίνησις M
prius αἰ om. KM 25. 26 εἰ ἔστι κενόν, μὴ εἶναι om. G 27 τοίνυν] τίνα M
28 δυνατόν] ἂν (ex v. 30) M 29 κίνησις primitus et mox ἐπόμενα M 30. 31 καὶ
αὐτὸς G 32 οὕτω t πᾶσα κτλ. ex Themist. p. 293, 10

www.libtool.com.cn

γίνεται, ἢ ἀφισταμένου καὶ οὐχ ἀπτομένου τοῦ τὴν ἀρχὴν ἐνδιδόντος, ὡς q 4^r
ἐπὶ τῶν ῥιπτούντων καὶ τοξεύοντων. ἀλλὰ κινεῖται τὰ ῥιπτούμενα βία,
ἤτοι, φησίν, ἀντιπερισταμένου τοῦ ἀέρος ὑπὸ τῆς ῥύμης τοῦ ῥιπτούμενου
(ὠθοόμενος γὰρ ὑπὸ τοῦ ῥιπτούμενου ὁ ἀήρ καὶ διαχεόμενος εἰς τὰ πλάγια
5 ἀντιπερίσταται αὐτῷ εἰς τοῦπίσω καὶ οὕτως ὠθεῖ, καὶ μέχρι τοσοῦτου q 5^r
γίνεται ἢ ἀντιπερίστασις, μέχρις ἂν ἡ ῥύμη χαλασθῇ τοῦ ῥιπτούμενου), εἰς
μὲν οὖν τρόπος τῆς παρὰ φύσιν κινήσεως τοιοῦτος δοκεῖ εἶναι, ἕτερος δὲ
τῷ τὸν ὠσθέντα ἀέρα μετὰ τοῦ ῥιπτούμενου θάπτονα κινεῖσθαι κίνησιν
τῆς τοῦ ὠσθέντος κατὰ φύσιν φορᾶς, ἣν φέρεται ἐπὶ τὸν οἰκτεῖον τόπον,
10 καὶ οὕτως ὠθεῖν αὐτό. εὐκίνητος γὰρ ὢν ὁ ἀήρ, εἰ μόνον ἀρχὴν λάβοι,
πρόεισιν ἐπὶ πλείστον τὴν ἐνδοθεῖσαν κίνησιν διαφυλάττων, καὶ τῷ δέξτε- 5
ρον, ὥσπερ εἶπον, κινεῖσθαι τῆς κατὰ φύσιν τοῦ φερούμενου φορᾶς, ταύτη
ὠθῶν κινεῖ παρὰ φύσιν. δύο οὖν τούτων ὄντων τῶν τρόπων τῆς παρὰ
φύσιν κινήσεως, κατ' οὐδένα τῶν τρόπων δυνατόν ἐν τῷ κενῷ κινεῖσθαι
15 παρὰ φύσιν. οὔτε γὰρ ἀντιπερίστασθαι δύναται τὸ κενόν οὔτε ὠθεῖσθαι.
οὐ γάρ ἐστι σῶμα τὸ κενόν. ἀδύνατον ἄρα παρὰ φύσιν ἐν τῷ κενῷ κι-
νεῖσθαι, εἰ μὴ ὡς τὰ ὀχούμενα, φησί, τοιαῦτα ὅς ἐστι τὰ συμπαρομαρ-
τοῦν ἔχοντα τὸ πρῶτον κινήσαν. τοῦτο δὲ εἰρωνευόμενος εἶπεν. ὡς ὀχού-
μενα δὲ κινεῖται, οἶον τὰ ἐπὶ ὕδατος, ὡς ὅταν κάρφος τι ἐποχῇται τῷ 10
ὕδατι κινουμένῳ· παρὰ φύσιν γὰρ κινεῖται τοῦτο οὔτε ὠθοόμενον οὔτε τῇ
ἀντιπερίστασει τοῦ ὕδατος, ἀλλ' ἐποχούμενον τῷ ὕδατι. οὐ κυρίως δὲ
αὕτη παρὰ φύσιν ἂν λεχθεῖ κίνησις, ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ συμβεβηκός. οὐδὲ
ταύτην δὲ ἐνδέχεται ἐν τῷ κενῷ κινεῖσθαι τὴν κίνησιν· τὰ γὰρ ὀχούμενα
ἐπὶ σώματος ὀχεῖται, οὐκ ἐπὶ κενοῦ, καὶ δεῖ τὸ ὀχούν δυσδιαίρετον εἶναι
25 τοῦ ὀχουμένου· ἀδύνατον ἄρα ἐπὶ τοῦ κενοῦ ὀχεῖσθαι. καὶ ἄλλως δέ,
φησί, μέχρι τίνος κινούμενον στήσεται; νῦν μὲν γὰρ τὴν αἰτίαν τῆς στά- 15
σεως εἰπεῖν ἔχομεν διὰ τὸ ἐκλυθῆναι τὸν τόνον τοῦ ὠσθέντος ἀέρος, τὸ
δὲ ἐν τῷ κενῷ παρὰ φύσιν κινούμενον ποῦ στήσεται ἢ ὑπὸ τίνος; ἀνάγκη

1 γίνεται] δεκνυται M post γίνεται addunt ὡς ἐπὶ τῶν ὠθόντων Gt 2 ῥιπτοκώτων
Themistius ῥιπτόμενα M βία om. G 3 ἀντιπερισταμένου, 5 ἀντιπερίσταται et
15 ἀντιπερίστασθαι M 5 ὠθεῖ Mt: ὠθη K: ὡς εἰ G καὶ (ante μέχρι) om. M
τοῦσοῦτου (sic) K 6 ῥιπτομένου KM 7 τοιοῦτος] οὕτως M 8 ῥιπτομένου K
θάπτονα K: θάπτον M: ταχυτέραν Gt: θάπτω Aristoteles et Themistius 9 ἐπὶ etiam
Themistius: εἰς Aristoteles 10 οὕτως] τοῦτο G ὠθεῖν αὐτό· εὐκίνητος G: ὠθεῖν.
αὐτοκίνητος KM: ὠθεῖν. εὐκίνητος t δν K 11 ἐπὶ τὸ πλείστον K ἐνδοθη-
σαν K τῷ] τὸ G, qui mov κινεῖσθαι om. 13 τούτων om. M τῶν om. Gt
14 κινήσεως—ἐν om. G δυνατόν KM: οἶόν τε t 15 δυνατόν M 17 ὡς τὸ ὀχού-
μενον Aristoteles 17. 18 τὰ . . . παρομαρτοῦν G 18 εἰρωνευόμενος M: εἰργνευό-
μενος K 19 τοῦ ὕδατος M ὅταν] ὄντα G ἐποχεῖται GK 19. 20 τῷ ὕδατι
κινουμένῳ om. K 20 γὰρ κινεῖ G τῷ om. K 22 αὕτη KM 22. 23 οὐδὲ
ταύτην δὲ (δὲ om. G) GKM: ἀλλ' οὐδὲ ταύτην t 23 κινεῖσθαι τι τὴν M 24 δεῖ Mt:
δὴ GK scribendum δυσδιαίρετώτερον (cf. ad p. 646, 13. 653, 4 25 ὑπὸ τοῦ ὀχου-
μένου K: μᾶλλον τοῦ ὀχουμένου t 26 τίνος G 27 ἐκλυθῆναι K τόπον G
27. 28 τῷ δὲ K 28 ὑπὸ τίνος G: ὑπό τινος KMt

ἀρα ἡ μὴ δὲ ὅλως κινεῖσθαι, ἡ πανταχοῦ φέρεσθαι, εἰ μὴ τι κρεῖττον ἐμ- q 5^r
ποδῖσει.

Ταῦτα μὲν οὖν ὁ Ἀριστοτέλης δεικνύς ὅτι οὐδὲ τὴν βίαιον καὶ παρὰ
φύσιν κίνησιν δυνατὸν ἦν γενέσθαι, εἰ κενὸν ἦν, ἐμοὶ δὲ οὐδὲν ἀναγκαῖον
5 ἔχειν δοκεῖ οὐδὲ τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα. πρῶτον μὲν γὰρ ὄντως δέδεικται
ἱκανῶς οὐδέν, ὥστε ἀποπλῆσαι ἡμῶν τὴν διάνοιαν, ὅτι τῆς παρὰ φύσιν 20
καὶ βιαίου κινήσεως εἰς τῶν ἀπηριθμημένων τρόπων ἐστὶν αἷτιος. καὶ εἴ-
ρηται μὲν μοι πρὸς τοῦτο τὸ θεώρημα μέτρια ἐν ταῖς σχολαῖς τοῦ ὀγδόου
ταύτης τῆς πραγματείας, ἐνθα τὸν περὶ τούτων προηγουμένης ἐκίνησε λόγον
10 ὁ Ἀριστοτέλης, πῶς τὰ παρὰ φύσιν κινούμενα κινεῖται, οὐδὲν δὲ χεῖρον
καὶ νῦν διὰ βραχέων ὑπομῆσαι τὰ ὑποπίπτοντα πρὸς τὸν λόγον τοῦτον
ἀπύθνα. ἐν γὰρ τῇ ἀντιπεριστάσει, ἥτοι ὁ ὠσθεὶς ἔμπροσθεν ὑπὸ τοῦ
ρίφεντος ἀῆρ ἥτοι βέλους ἢ λίθου εἰς τοῦπίσω παλινδρομεῖ καὶ ἀντιπερι- 25
ίσταται τῷ βέλει ἢ τῷ λίθῳ, καὶ οὕτως ὀπισθεν αὐτοῦ γενόμενος ὠθεῖ
15 αὐτόν, καὶ οὕτως ἐφεξῆς μέχρις ἂν ἡ ὁρμὴ τοῦ ριφέντος ἐξασθενήσῃ, ἢ
οὐχ ὁ ἔμπροσθεν ὠθηόμενός ἐστιν ὁ ἀντιπεριστάμενος, ἀλλ' ὁ ἐκ πλαγίων.
ὡσθέντος γὰρ τοῦ βέλους ὑπὸ τοῦ συνωσθέντος ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τῆς νευρᾶς
ἀέρος ἀντιπεριίσταται εἰς τὸν τοῦ βέλους τόπον ὁ ἐκ πλαγίων ἀῆρ, δ;
· συνωσθεὶς ὑπὸ τοῦ κατ' ἀρχὴν ὡσθέντος ἀέρος κινεῖ τὸ βέλος, καὶ οὕτως
20 πάλιν εἰς τὸν ἀντιπεριστάμενον τῷ βέλει ἀέρα τὸ αὐτὸ θράσσει, καὶ τὸ 30
ἐφεξῆς μέχρις ἂν ἐξασθενήσῃ ἢ ἐνδοθεῖσα ἐξ ἀρχῆς ὁρμὴ τῆς κινήσεως.
εἰ μὲν οὖν κατὰ τὸν πρότερον τρόπον εἵπωμεν γίνεσθαι τὴν ἀντιπερίστασιν,
λέγω δὴ τὸν ὡσθέντα ἔμπροσθεν ὑπὸ τοῦ βέλους ἀέρα ἀντιπεριστῆναι
αὐτῷ εἰς τοῦπίσω καὶ ὠθεῖσθαι αὐτόν, ἀπορήσοι ἂν τις, τί τὸ βιασάμενον
25 τὸν ἀέρα ἀπαξ εἰς τὸ ἔμπροσθεν ὡσθέντα μηδενὸς ἀντιπαύοντος παλινδρο-
μῆσαι εἰς τοῦπίσω, ὁηλονότι κατὰ πλάγια τοῦ βέλους, καὶ ἐλθόντα ὀπι-
σθεν ἀνακάμψαι πάλιν καὶ ὠσαι τὸ βέλος. τρεῖς γὰρ ἀνάγκη κινήσεις 35
κινήθῃναι· ὠθεῖσθαι γὰρ δεῖ ὑπὸ τοῦ βέλους εἰς τὸ ἔμπροσθεν, εἶτα παλιν-
δρομῆσαι καὶ τὴν αὐτὴν ἀνακάμψαι πάλιν. καίτοι εὐκίνητος ὢν ὁ ἀῆρ καὶ
30 λαβίων ἀρχὴν κινήσεως ἵεται ἐπὶ πλεῖστον. πῶς οὖν ὁ ὠσθεὶς ὑπὸ τοῦ

1 μὴ δὲ GKM: μὴ t 389q. παρέμβασις περὶ τῶν ῥιπτομένων marg. M 3 δεικνύς
KM: δεικνυσιν G: δεικνυσιν t οὐδὲ M: οὔτε GKt 4 οὐδὲν] οὐδὲ M 5 δο-
κεῖν K ὄντως KM: οὔτω Gt 7 εἰς KM 8 μὲν μοι scripsi: μέντοι KM:
μοι Gt ὀγδόου] ἡ t 9 ἐνθα scil. Θ 4 p. 254^b12 sqq. τὸν] τῶν K
12 ἐπύθνα. ἐν γὰρ M: ἀπύθνανον γὰρ G, qui mox ἀντιπαρασάσσει ὠθεῖς (om. δ) et mox
βέλος K 15 ἐξασθενήσει (ei in orasis) K 16 οὐχ ὁ et in proximis ἀλλ' ὁ KM:
οὐκ et ἀλλὰ Gt ἀντιπεριστάμενος et 18 ἀντιπερίσταται M πλαγίων ut solet et
mox συνωσθέντος K 19 ἀέρος ὡσθέντος M οὔτω t 20 τὸν περιίστάμενον Gt
τὸ αὐτὸ KM: τοῦτο Gt τὸ (post καὶ) om. t 21 ἢ ἐνδοθεν KM 22 εἴπομεν K:
εἴπομεν t post εἴπομεν iterat πρότερον G 24 εἰς τὸ πίσω καὶ ὠθεῖσθαι K
ἀπορήσοι (cf. ad p. 406, 8. 580, 5) M: ἀπορήσει G: ἀπορήσειεν (K)t τί τὸν K 25 τὸν
om. M ἀντιπαύοντος G 26 πλάγια M: πλάγεια K: πλα G: πλάγιον t 28 ὠθεῖ
γὰρ K 29 καὶ τὴν αὐτὴν ἀνακάμψαι πάλιν. καίτοι εὐκίνητος ὢν ὁ ἀῆρ om. G ὁ M:
om. Kt 29. 30 καὶ τηνικαῦτα λαβίων fort. recte Gt 30 ἵεται GK

βέλους ἀήρ οὐ κινεῖται κατὰ τὴν ἐνδοθεῖσαν ἀρχήν, ἀλλὰ παλινδρομήσας q 5^r
 ὥσπερ ἐξ ἐπιτάγματος τὴν αὐτὴν ἀνακάμπτει πάλιν, καὶ παλινδρομήσας οὐ
 διασκεδάννυται εἰς τὸ ἀχανές, ἀλλ' ἀκριβῶς τῆς γλυφίδος τοῦ βέλους κα-
 ταστοχασάμενος αὐτῆς παλινδρομεῖ πρὸς αὐτὴν καὶ αὐτῆς ἔχεται; ταῦτα 40
 5 μὲν οὖν παντελῶς ἀπίθανα καὶ πλάσμασιν ἐοικότα μᾶλλον. ἔπειτα ὡσθεις
 ὑπὸ τοῦ βέλους ὁ ἔμπροσθεν ἀήρ δῆλον ὅτι κινεῖται τινα κίνησιν, κινεῖ-
 ται δὲ συνεχῶς καὶ τὸ βέλος· πῶς οὖν οἷόν τε τὸν ὡσθέντα ὑπὸ τοῦ βέ-
 λους αέρα ἀντιπεριστῆναι τῷ βέλει καὶ γενέσθαι εἰς τὸν τόπον, ὃν κατέ-
 λειψε τὸ βέλος; πρὶν γὰρ παλινδρομῆσαι τοῦτον, ὃ τε ἐκ πλαγίων τοῦ
 10 βέλους ἀήρ καὶ (δ) ὅπισθεν συμπεσοῦνται καὶ ἀναπληρώσουσι τὸν κατα-
 λειφθέντα ὑπὸ τοῦ βέλους τόπον ἀχρόνως διὰ τὴν τοῦ κενοῦ βίαν, καὶ 45
 μάλιστα γὰρ ὁ ὅπισθεν συγκινούμενος τῷ βέλει. εἰ δὲ τις εἴποι ὅτι ὁ
 ὡσθεὶς ὑπὸ τοῦ βέλους ἀήρ παλινδρομήσας ὠθεῖ τὸν ἀντιπεριστάντα τῷ
 βέλει αέρα, καὶ οὕτως ὅπισθεν τοῦ βέλους γενόμενος εἰς τὸν τοῦ ὡσθέν-
 15 τος τόπον ὠθεῖ τὸ βέλος, μάλιστα μὲν οὖν ἀνάγκη ἦν μὴ συνεχῶς κινεῖ-
 σθαι τὸ βέλος· πρὶν γὰρ ὠσθῇ ὁ ἐκ πλαγίων ἀντιπεριστῆς ἀήρ, δῆλον ὅτι
 οὐκ ἐκινεῖτο τὸ βέλος· οὐ γὰρ ἐκίνει οὗτος ὁ ἀήρ. εἰ δὲ καὶ οὗτος ἐκίνει,
 τίς χρεῖα τὸν ἔμπροσθεν παλινδρομῆσαι; πῶς δὲ ὅλως ἢ ὑπὸ τίνος ὁ
 ὡσθεὶς ἔμπροσθεν ἀήρ ἀρχὴν ἔλαβε τῆς εἰς τὸ ἔμπαλιν κινήσεως; εἰ γὰρ 50
 20 ὅλως ὠθεῖν δύναται τὸν προσπίπτοντα αέρα, ὥσπερ νῦν τὸν ἐκ πλαγίων
 ὠθησε, διὰ τί μὴ πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως, ἣν ἐκ τοῦ βέλους ἔλαβεν,
 ἐπὶ πλείστον τοῦτο ποιεῖ καὶ ὠθεῖ τὸν ἔμπροσθεν προσπίπτοντα αἰεὶ αέρα,
 ἀλλὰ διαούλους καὶ τριαούλους ἐκτὸς τῆς κινούσης αἰτίας ποιεῖ; πολλὰ μὲν
 οὖν ἐνῆν λέγειν καὶ ἐλέγχειν τὸ πλάσματῶδες τῆς ὑποθέσεως, ἱκανὰ δὲ
 25 καὶ ταῦτα ὡς πρὸς τὸ προκείμενον.

Πρὸς δὲ τὴν ἐτέραν | ὑπόθεσιν, τὴν ἀντιπερίστασθαι λέγουσαν τὸν ἐκ q 5^r
 πλαγίων αέρα, καὶ τοῦτον ὡσθέντα ὑπὸ τοῦ ἐξ ἀρχῆς ὡσθέντος αέρος τοῦ

1 οὐ om. M τὴν ἀρχὴν τὴν ἐνδοθεῖσαν M 2 ὥσπερ — καὶ παλινδρομήσας
 om. M 3 σκεδάννυται t 4 πρὸς] εἰς K 4. 5 ταῦτα μὲν οὖν κτλ.] adscribit
 scholium manus quaedam s. XIII vel XIV in marg. G: ἐμοὶ δοκεῖ ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ὕδατος
 γίνεται ἐπειδὴν ἡ ναῦς δι' οὐρίων φέρεται, αὐτὸ (mut. in οὐ τὸ; scribendum οὐ τὸ) ἐπὶ τὸ
 (sic) πρῶρας ὕδωρ ἀντιπερίσταται (corr. ex ἀντιπερίστασθαι) ἐπὶ πρῶμης· ἀλλὰ βίᾳ ταμνό-
 μενον ὑπὸ τῆς νεῶς καὶ διόδον αὐτῇ παρεχόμενον 8' (sic fere: καί?) αἰεὶ κατὰ πούμναν συνέρ-
 χεται καὶ βραχὺ ἢ οὐδὲν συντελεῖ ἡ τοιαύτη συνέλευσις τῇ κινύσει (sic!) τῆς νεῶς, οὕτω καὶ
 ἐπὶ τοῦ αέρος τοῦ φερομένου γίνεσθαι βέλους. 7 καὶ om. (it οἶονται K
 8 αέρα] ἄρα M γίνεσθαι Gt 8. 9 τόπον ὃν, κατέληψε K 9 τοῦτον Gt:
 τοῦτο KM 10 βέλους ὁ ἀήρ M δ addidit t 11 ἀχρόνως primitus G
 11. 12 καὶ μάλιστα om. G 12 ὁ utrumque om. Gt 13 ὁ ἀήρ t 13. 14 τῷ
 βέλει om. M 14. 15 ὠθέντος K 15 βέλον K ἦν M: εἶναι K: om. Gt
 16 ὡσθῇ Mt: ὡσθήση K: ὡσθήθῃ G ἀντιπεριστῆρας K 17 ἐκινεῖτο] ἐκινεῖ (sic) M,
 ubi mox prius ἐκίνει corr. ex ἐκίνει οὕτως utrobique G 18 τὸν] τοῦ Gt
 ὑπὸ τίνος K 20 τὸν (post νῦν) t: τῶν G: τὸ KM 22. 23 καὶ ὠθεῖ — ποιεῖ
 om. M 22 αἰεὶ αέρα K: αέρα αἰεὶ Gt 23 ἐκτὸς] ἐκ K 24 ἐνῆν] ἦν M
 πλάσματῶδες KM: πλάσμα (πλάσμα t et corr. G) τῆς Gt 25 καὶ om. M πρὸς
 τὸ om. G 27 τοῦ (post αέρος) om. Gt

www.libtool.com.cn

καὶ τὸ βέλος ὥσαντος, οὕτως καὶ αὐτὸν τὸ βέλος ὠθεῖν, φημί ὅτι εἰ καὶ ὁ 5
ἐκ πλαγίων ἀπὸ ἀκίνητος ὦν ἀντιπερίσταται τῷ βέλει καὶ γίνεται εἰς τὸν
αὐτοῦ τόπον, πολὺ δῆπου εὐλογώτερον τὸν ὠθοῦντα ἀέρα τὸ βέλος ὀπι-
σθεν καὶ οὕτως ὀξέως κινούμενον ὥστε καὶ ἄλλον τὸν ἐκ πλαγίων ἀν-
5 τιπεριστάμενον κινεῖν, αὐτὸν δὲ τῷ βέλει ἀντιπερίστασθαι καὶ ὠθεῖν, 5
μέχρις ἂν ἡ ἐξ ἀρχῆς ἐνδοθεῖσα αὐτῷ τῆς κινήσεως ἀρχὴ ἐκλυθῇ.

Ταῦτα μὲν πρὸς τὸν λόγον, τὸν τῇ ἀντιπεριστάσει τοῦ ἀέρος λέγοντα
κινεῖσθαι τὰ βίᾳ κινούμενα, πρὸς δὲ τὸν ἕτερον λόγον, τὸν λέγοντα ὅτι ὁ
ὠθεὶς ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ ἀρχὴν λαβὼν κινήσεως καὶ δεύτερον κινούμενος τῆς
10 τοῦ ριφέντος κατὰ φύσιν φορᾶς, οὕτως αὐτὸν ὠθεῖ συμπαρομαρτῶν, μέχρις ἂν
ἐκλυθῇ ἡ ἐνδοθεῖσα αὐτῷ κινητικὴ δύναμις, ἔχοντα μᾶλλον τὸ πιθανόν,
ταῦτα ἔστιν εἰπεῖν, ὁ δὲ λεχθησόμενος λόγος ἀρμόσει καὶ πρὸς τὸν ἐκ 10
τῆς ἀντιπεριστάσεως. ἐρωτητέον δὲ πρότερον τοὺς ταῦτα λέγοντας· ἄρα
δταν τις ῥιπτῇ βίᾳ λίθον, τῷ ὠθεῖν τὸν κατόπιν τοῦ λίθου ἀέρα, οὕτως
15 βιάζεται τὸν λίθον ἐπὶ τὴν παρὰ φύσιν κίνησιν; ἢ ἐνδίδωσί τινα καὶ τῷ
λίθῳ δύναμιν κινητικὴν ὁ ὠθεὶς; εἰ μὲν οὖν μηδεμίαν ἐνδίδωσι τῷ λίθῳ
δύναμιν, ἀλλὰ μόνον τῷ ὠθεῖν τὸν ἀέρα οὕτω κινεῖ τὸν λίθον ἢ τὸ βέλος
ἢ νευρά, τίς τὴν χρεῖα ἢ ἀπτεσθαι τῆς χειρὸς τὸν λίθον ἢ τῆς γλυφίδος
τοῦ βέλους τὴν νευράν; δυνατόν γάρ τῃ καὶ μὴ ἀψάμενον τούτων, ἀλλ' 15
20 οἷον στήσαντα τὸ βέλος ἐπ' ἄκρου ξύλου, οἷον ἐπὶ τινος λεπτῆς γραμμῆς,
ὁμοίως δὲ καὶ τὸν λίθον, μυρίαίς μηχαναῖς πολὺν τινα κινεῖν ὅπισθεν ἀέρα.
καὶ δῆλον ὅτι ὁσπ πλείων καὶ πλείονι βίᾳ ὁ ἀπὸ ἐκινεῖτο, μᾶλλον ὠθεῖν
ᾧφειλε καὶ ἐπὶ πλείον ἐξακοντίζειν. νῦν δὲ οὐδ' ἂν ὥς ἐπὶ ἀπλατοῦς τῷ
ὄντι γραμμῆς ἢ σημείου στήσης τὸ βέλος ἢ τὸν λίθον, καὶ τὸν πάντα πάσῃ
25 ῥύμῃ κινήσεως ὀπισθεν ἀέρα, οὐδ' ἂν πηχυαῖον διάστημα κινηθεῖν τὸ βέ-
λος. εἰ τίνυν πλείονι ῥύμῃ κινήθῃς ὁ ἀπὸ οὐκ ἐκίνησεν, εὐδῆλον ὅτι 20
οὐδὲ ἐπὶ τῶν ῥιπτούμενων ἢ τοξευόντων ὁ ὠθοῦμενος ὑπὸ τῆς χειρὸς ἢ
τῆς νευρᾶς ἀπὸ οὐτός ἐστιν ὁ κινῶν· τί γὰρ μᾶλλον ἀπτομένου τοῦ
ῥιπτοῦντος τοῦ ῥιπτουμένου ἢ μῆ, τοῦτο συμβαίνειν ᾧφειλε; καὶ ἄλλως εἰ
30 συνεχές ἐστι τὸ ἀπτόμενον τὸ βέλος τῆς νευρᾶς καὶ ἡ χεὶρ τοῦ λίθου, καὶ

1. 2 οὕτω — βέλει om. M 1 καὶ (post εἰ) K: om. Gt 2 ἀκίνητος Gt: κινή-
τος K 3 εὐλογώτερον K 4 ὀξέως] ἐξ ἐνός G ὥστε καὶ Gt: ὥς καὶ M:
ὥσπερ (om. καὶ) K τὸν] τῶν K 5 τὸ βέλει K ὠθεῖν] ἔχειν G 6 ἡ
ἐνδοθεῖσα ἐξ ἀρχῆς Gt ἐκλύθη K: ἐκβλήθη G 7 τῇ περιστάσει K 9 τῆς κινή-
σεως K 12 δὲ λεχθησόμενος K: δὲ ἐλεγχθησόμενος M 12. 13 ἐκ τῆς om. K, qui
ποῦ ἐρωτητέον 13 ἄρα KM 14 ῥιπτῇ M: ῥίπτει K τῷ] τὸ M οὕτω t
15. 16 ἐνδίδωσι δύναμιν τινα κινητικὴν καὶ τῷ λίθῳ M 16 ἐνδίδωσι τῇ λίθῳ K
17 οὕτω om. M 17. 18 κινεῖ τὸν λίθον ἢ τὸ βέλος ἢ (ἢ) K) νευρά KM: κινεῖται ἢ νευρά G:
κινεῖται ὁ λίθος t 18 post ἀπτεσθαι iterat ἡ K 20 ξύλον K λεπτῆς KM: τῆς
G: om. t 21 πολὺν M 22 ὁσπ] ὅπω (sic) K πλείων] πλείω G ἐκινεῖτο ὁ
ἀπὸ M 23 ᾧφειλε G ἀπλάτους K 24 σημείου] γραμμῆς G στήσης Gt:
στήση KM πάντα πάσῃ Gt: παντάπασι (-σιν K) KM 25 κινήσεις M 26 πλείων
(sic) K 27 ῥιπτούμενων K χειρὸς in ras. K 28 ὁ ἀπὸ M 28. 30 τοῦ ῥιπτοῦν-
τος—ἀπτόμενον om. K 30 ἐστι τὸ Gt: ἦτοι M: an ἦ τὸ? τὸ (ante βέλος) om. Gt

www.libtool.com.cn

οὐδὲν ἐστὶ τὸ μεταξὺ, ποῖος ἂν εἴη ὁ ἐξήμισθεν κινούμενος ἀήρ; εἰ δὲ ὁ q 5^v
ἐκ πλαγίων κινεῖται, τί πρὸς τὸ ῥιπτούμενον; ἐκπίπτει γὰρ αὐτοῦ ἐκεῖνος.
Ἐκ τούτων δὴ καὶ πολλῶν ἄλλων συνιδεῖν ἔστιν ὡς ἀδύνατον τούτῳ
κινεῖσθαι τῷ τρόπῳ τὰ βίᾳ κινούμενα, ἀλλ' ἀνάγκη κινητικὴν τινα δύναμιν 25
ἀσώματον ἐνδιδοῦσθαι ὑπὸ τοῦ ῥιπτοῦντος τῷ ῥιπτούμενῳ, καὶ ἡ μὲν δ' ὅλως
τὸν ὠσθέντα ἀέρα πρὸς ταύτην τὴν κίνησιν συμβάλλεσθαι, ἡ βραχύ τι. εἰ
δὲ ταύτῃ κινεῖται τὰ βίᾳ κινούμενα, ὁῦλον δὴπου ὅτι καὶ ἐπὶ κενοῦ
ῥιπτῇ τις βέλος ἢ λίθον βίᾳ καὶ παρὰ φύσιν, τὸ αὐτὸ πολλῶν μᾶλλον συμ-
βήσεται, καὶ οὐ δεῖσεται τινος ἔξωθεν τοῦ ὠθοῦντος. καὶ οὐ δὴπου
10 ἀπρωότερος ἔσται οὗτος ὁ λόγος ὑπὸ τῆς ἐναργείας μαρτυρούμενος
(λέγω δὴ ὅτι ἐνέργειά τις ἀσώματος κινητικῇ ἐνδιδοῖται ὑπὸ τοῦ ῥιπτοῦν- 30
τος τῷ ῥιπτούμενῳ, ὅθεν δεῖ τὸν ῥιπτοῦντα ἄπτεσθαι τοῦ ῥιπτούμενου)
τοῦ ἐνεργείας τινὰς ἀφικνεῖσθαι τῶν ὁρατῶν πρὸς τὰς ὁψεις, ὡς Ἀριστο-
τέλει δοκεῖ. ὁρῶμεν γὰρ καὶ ἐκ τῶν χρωμάτων ἐνεργείας τινὰς ἀσωμάτως
15 ἀφικνουμένας καὶ χρωνοῦσας τὰ προκείμενα στερεὰ σώματα, ὅταν ἀκτὶς
ἡλίου διὰ τῶν χρωμάτων προσβάλῃ, ὥσπερ ἔστιν ἐναργῶς ἰδεῖν, ὅταν διὰ
τῶν κεχρωματισμένων σπέκλων προσβάλῃ ἀκτὶς ἡλιακή· ὅ γὰρ ἂν στερεῶν 35
σώματι προσπέσῃ ἡ διὰ τοῦ σπέκλου προσπίπτουσα ἀκτίς, τοῦτο χρώννυσιν
ὁμοίως τῷ δι' οὐ προσέπεσε χρώματι. ὁῦλον οὖν ὅτι ἐπὶ γίνονται ἐνέρ-
20 γειαί τινες ἀσωμάτως ἐξ ἄλλων εἰς ἄλλα. ἔπειτα εἰ τὸ μὲν ῥιπτούμενον
ἔστιν ὁ λίθος ἢ τὸ βέλος, τὸ δὲ κινεῖν καὶ ἀποβιβάζομενον ὁ ἄνθρωπος,
τί ἐκώλυε καὶ κενοῦ ὄντος τοῦ μεταξὺ ῥῖψαί τι; εἰ γὰρ νῦν σώματος
ὄντος τοῦ μεταξὺ καὶ τοῦ ἐμποδίζοντος ταῖς κινήσεσι τῶν σωμάτων καὶ
25 δεσμένων τῶν κινουμένων διελεῖν τὸ μεταξὺ ὅμως κινούνται, τί ἐκώλυε 40
κενοῦ ὄντος τοῦ μεταξὺ ῥῖψαι βέλος ἢ λίθον ἢ τι τοιοῦτον ὄντος καὶ τοῦ
ῥιπτοῦντος καὶ τοῦ ῥιπτούμενου καὶ τῆς χώρας;

p. 215^a2 Ἀνάγκη δὲ ἄνπερ ἡ βίαιος, εἶναι καὶ τὴν κατὰ φύσιν.
ἡ μὲν γὰρ βίαιος, παρὰ φύσιν.

Ἐπειδὴ διελεῖ τὴν κίνησιν εἰς τὴν βίαιον καὶ τὴν κατὰ φύσιν, συμ- 45
30 βάλλεται δὲ αὐτῷ πρὸς τὴν δεξιὴν ἡ παρὰ φύσιν, διὰ τοῦτό φησιν ὅτι ἐὰν

1 εἴη] ἡ G 4 βίᾳ om. K 5 τινα om. K 5 ἀσώματος t: ἀσώμα⁷ G: ἀσωμά-
των KM 6 ῥιπτούμενον K 7] εἰ K 7 ταῦτα K 8] τῇ M 8 τις
ante ῥιπτῇ traieit t 10 ἐνεργείας KM, qui omittunt μαρτυρούμενος—ἐνέργειά
12 ῥιπτούμενον K: ῥιπτούμενον M post ῥιπτούμενον interpolat ὁῦλον δὲ ἐκ t 14 καὶ
om. M ἀσωμάτως t 15 χρώννυσιν K καὶ στερεὰ Gt σώματ^o M
16 προσβάλῃ t: προσβάλλει GM: προσβάλλει K 17 σπέκλων et 18 τοῦ σπέκλου Diels:
σπεκλῶν (sic) et τοῦ σπεκλῶν KM: σπέκλων et τῆς σπέκλου Gt 17 προσβάλλῃ M φ]
ὡς G 20] ἐν G 19 τοῦ τὸ K: τοῦ t 20] lex 2^a corr. G ἐπὶ γίνονται om. M
20 ἀσώματος t 21] ἄλλα' ἄλλας G 21] τὸ lex 1^a t^o corr. G 23 τοῦ
τοῦ om. K' μεταξὺ καὶ GK: μεταξὺ M 27. 28] περ τ' οὗτος παρὰ φύσιν om. K
εἶναι—γὰρ βίαιος t: om. M 29 εἰρήσῃ K 30 αὐτό t

ἡ βίαιος κίνησις, ἔστι καὶ ἡ παρὰ φύσιν· οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἐστὶ τὸ βίαιον ἢ ἡ παρὰ φύσιν. εἰ τοίνυν ἔστι παρὰ φύσιν κίνησις κενοῦ ὄντος, δεῖ προηγεῖσθαι τὴν κατὰ φύσιν· ἀλλὰ μὴν ἡ κατὰ φύσιν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ ἡ παρὰ φύσιν ἄρα. δείκνυσιν δὲ ἐφεξῆς πῶς οὐκ ἔστιν ἡ κατὰ φύσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ
5 τὸ μὴ εἶναι τὴν κατὰ φύσιν κίνησιν ἐπὶ τοῦ κενοῦ οὐδεὶς λόγος ἀναγκαῖος ἀπέδειξεν, οὐκ ἂν ταύτῃ ἀναιροῖτο ἡ παρὰ φύσιν. καὶ οὐ δῆπου λέγω ὅτι κενόν ἐστίν ἐνεργεία τὸ δι' οὗ κινουῦνται τὰ κινούμενα, ἀλλ' ὅτι καὶ κενὸν ἦν, οὐδὲν ἐκώλυεν εἶναι κίνησιν.

p. 215^a11 Τὸ δὲ κενὸν μὴ ὄν τι καὶ στέρησις δοκεῖ εἶναι. |

10 Οὐχ ὅτι μηδαμῇ μηδαμῶς ὄν ἐστιν, ἀλλ' ὥσπερ ἡ ὕλη καὶ στέρησις ἡ ἄνθρωπος λέγεται καὶ τὸ μὴ ὄν τῷ μηδὲν εἶναι τῶν φυσικῶν σωμάτων ἐνεργεία, οὕτως δὲ καὶ τὸ κενὸν τῷ μηδὲν εἶναι τῶν πεφυκῶν ἐγγίνεσθαι ἐν αὐτῷ σωμάτων καὶ στέρησις λέγεται· ἂν καὶ τὸ μὴ ὄν.

p. 215^a11 Ἡ δὲ φύσει φορὰ διάφορος.

15 Τὰ μὲν γὰρ ἄνω κατὰ φύσιν κινεῖται, τὰ δὲ κάτω· ὥστε διάφοροι αἱ φυσικαὶ κινήσεις.

p. 215^a12 Ὡστε ἔσται τὰ φύσει διάφορα.

Τουτέστι τὰ φύσει κινούμενα. εἰ δὲ τὰ κινούμενα κατὰ φύσιν διάφορα, ἐν δὲ τῷ κενῷ οὐδεμία ἐστὶ διαφορὰ ἐφ' ᾧ κινουῦνται, οὕτως ἀνάγκη
20 θάτερον, ἢ μὴ γίνεσθαι ἐπὶ κενοῦ κίνησιν, ἢ μὴδὲν κατὰ φύσιν κινεῖσθαι.

p. 215^a14 Ἐτι νῦν μὲν κινεῖται τοῦ ὤσαντος οὐχ ἀπτομένου. 10

Ἐνθεν αὐτὸ καθ' αὐτὸ κατασκευάζεται τὸ μὴ ἂν γενέσθαι ἐν τῷ κενῷ παρὰ φύσιν κίνησιν. τὸ δὲ οὐχ ἀπτομένου τοῦ ὤσαντος ἀντὶ τοῦ οὐ μέχρις ἂν κινῆται ἀπτομένου, ἐπεὶτοι γε ἐν τῷ ὠθεῖν δηλονότι ἤπτε-
25 το τοῦ βέλους ἢ τοῦ λίθου. ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἀναπολαβοῦσα ἡ χεὶρ μεταξὺ τοῦ ἑαυτῆς καὶ τοῦ λίθου ἀέρα τινά, οὕτως τῷ ὠθεῖν τὸν ἀέρα ὠθεῖ τὸν λίθον,

1 παρὰ GKM: κατὰ t 6 ὑπέδειξεν M 9 lemma habet G καὶ στέρησις om.
G: καὶ στέρησις δοκεῖ εἶναι om. K 11 μὴ ὄν om. G τῷ Mt: τὸ K: om. G
11. 12 τῶν φυσικῶν σωμάτων—εἶναι om. G φυσικῶν σωμάτων ἐνεργεία, οὕτως δὲ K M:
πεφυκῶν ἐγγίνεσθαι ἐν αὐτῇ εἰδῶν, οὕτως δὲ t 12 τῷ] τὸ K 14 lemma habet G
διάφορος om. K 17 lemma habet G ἔσται Gt: om. KM 19 οὕτως K
20 γενέσθαι Gt 21 κινεῖται M et K, qui cetera lemmatis verba omittit: κινεῖται
τὰ κινούμενα t et Aristotelis codices (praeter E), at cf. Simpl. p. 668, 8. Themist.
p. 293, 15 22 Ἐνθεν GKM: Ἐντεῦθεν t καθ' αὐτὸ κατασκευάζεται KM: κατασκευάζεται
καθ' αὐτὸ Gt γένεσθαι (sic) K 24 κινεῖται K et primitus M 25 ἐπὶ δὲ Kt
26 οὕτως t ὠθεῖ] ὠθεῖ K

ὁμοίως δὲ οὐδὲ ἡ νευρά μεταξύ ἑαυτῆς καὶ τοῦ βέλους, ἀλλ' ἐφαρμόζουσιν α 61
αἱ ἐπιφάνειαι ἀλλήλαις, ἥ τε τοῦ ῥιπτοῦντος καὶ ἡ τοῦ ῥιπτουμένου,
πότερον πρὶν ἄψασθαι τοῦ ῥιπτουμένου ὀπίσθεν τὸν ἀέρα, καὶ οὕτως ὠθη-
σαι αὐτό, γίνεται τις κίνησις τῇ λίθῳ ὑπ' αὐτῆς τῆς χειρὸς ἀμέσως ἢ
5 τῇ βέλει ὑπὸ τῆς νευρᾶς, ἢ οὐ; εἰ μὲν οὖν μηδεμία ὥσις γίνεται ὑπὸ τῆς
χειρὸς ἢ τῆς νευρᾶς, οὐκ ἔδει ἐν τῇ ὠθεῖσθαι τὸν λίθον ἐπὶ τὸν παρὰ 20
φύσιν τόπον διίστασθαι ποτε τῆς χειρὸς· οὔτε γὰρ ὑπὸ τῆς ἐμφύτου
ὀρμῆς ἐπὶ τὸ παρὰ φύσιν φέρεται, οὔτε ἡ χεὶρ ἀμέσως ὠθησάσθαι αὐτὸν
δύναται. νῦν δὲ ὠθεῖται μηδενὸς μεταξύ ἐναπειλημμένου ἀέρος· ὥστε εἰ
10 μὴ ἔστι μεταξύ τις ἀήρ, τὸ πρῶτως ὠθησάν ἡ χεὶρ ἔστιν ἢ ἡ νευρά, εἰ
καὶ ὁ ἀήρ λοιπὸν, ὥς φασι, τὴν ὠθησιν διαδέχεται. εἰ δὲ ἐνδέχεται ὀλως
ὑπὸ τῆς χειρὸς ἀμέσως γενέσθαι ὠθησιν, τί κωλύει καὶ ἐπὶ κενοῦ τὸ αὐτὸ
τοῦτο γενέσθαι; οὐδὲν γάρ μοι διαφέρει τὸ ἐπὶ πλέον ἢ ἔλαττον διὰ κενοῦ 25
ἢ διὰ σώματος γενέσθαι.

15 p. 215^a19 Ἔτι οὐδεὶς ἂν εἰπεῖν ἔχοι [ᾧτι] διὰ τί κινηθὲν στήσεται.

Ἔτερον τοῦτο ἐστὶν ἐπιχείρημα, ὅτι οὐδὲν κινεῖται ἐν τῇ κενῇ παρὰ
φύσιν. φημί δὲ ἐγὼ ὅτι ὥσπερ σὺ ὁ τὴν ὠθησιν τοῦ ἀέρος αἰτιώμενος
τῆς παρὰ φύσιν κινήσεως μέχρι τοσοῦτου λέγεις κινεῖσθαι αὐτό, μέχρις ἂν
ἐκλυθῇ ἢ ἐνδοθεῖσα τῇ ἀέρι κινητικῇ δυνάμει ἐκ τοῦ τὴν ἀρχὴν ὥσαντος, 30
20 οὕτω δηλονότι καὶ εἰ ἐπὶ κενοῦ παρὰ φύσιν κινηθεῖται τι, μέχρι τοσοῦτου
ἐκινεῖτο, μέχρις ἂν ἐξασθενήσῃ ἢ ἐνδοθεῖσα αὐτῇ κινητικῇ δυνάμει ὑπὸ
τοῦ τὴν ἀρχὴν ὥσαντος.

p. 215^a22 Ἔτι νῦν μὲν εἰς τὸ κενὸν διὰ τὸ ὑπείκειν φέρεσθαι
δοκεῖ. ἐν δὲ τῇ κενῇ πάντῃ ὁμοίως (τὸ) τοιοῦτον.

25 Ἔτερον τοῦτο ἐπιχείρημα ἐξ αὐτῶν ὧν λέγουσιν οἱ τὸ κατεσπαρμένον 35
κενὸν ὑποτιθέμενοι ἐν τοῖς σώμασιν, οἵτινες εἰσιν οἱ περὶ Δημόκριτον.
νῦν μὲν γάρ, φησί, τὴν αἰτίαν ἀποδίδοτε τοῦ μᾶλλον μὲν κινεῖσθαι ἐν

1 ἡ νευρά (Gt: πνεῦμα K et compend. M 2 ἡ post καὶ om. M 2. 3 ῥιπτομένου utro-
bique K 4 αὐτό Mt: αὐτὸ (Gt: αὐ K 4. 5 ἢ τῷ KM: ὥσπερ τῷ Gt 5 οὐ-
δεμία K: μηδεμία (sic) t 6 ὥσις KM: ὠθησις (Gt 6 ὠθεῖται M 7 ὑπὸ] ἐπὶ K
8 ὠθεῖται αὐτόν K 10 ὠθεῖσαν K εἰ om. (Gt 11 λοιπόν. ὥς φασι K: ὥς
φασι λοιπόν M: φασι λοιπόν (Gt 12 ὠθησιν (Gt: αἰσθησιν KM 13 πλεόν Gt
14 γενέσθαι KM: κινεῖσθαι (Gt 15 εἰπεῖν ἔχει (Gt: εἰπεῖν K' KM: ἔχει εἰπεῖν t Aristoteles
ὅτι διὰ τί κινηθὲν στήσεται om. K 16 ἐστὶν t, qui movet staturat per 16 ἐστὶν
om. M post κενῇ repetit ὅτι Gt 17 σὺ ὁ om. Gt 18 τοσοῦτον K λέγει G
21 ἐκινεῖτο (Gt KM: κινεῖσθαι t 22 ἐξασθενεῖται K ὑπὸ om. K 23 ἔτι M: ἔτι
ἐξ K t 23. 24 διὰ τὸ ὑπείκειν τοιοῦτον om. K 24 τὸ t: om. M 27 ἀπο-
δίδοτε (Gt: ἀποδίδοται KM: ἀποδίδεται t

αέρι ἤττον δὲ ἐν ὕδατι ἐν δὲ τῇ γῇ μηδαμῶς, ἐπειδὴ πάντα μὲν ἐκ τῆς η θ·
 τοῦ κενοῦ συμπλοκῆς καὶ τῶν ἀτόμων συνέστηκεν, οὐχ ὁμοία δὲ ἐν πᾶσιν
 ἢ συμπλοκή, ἀλλ' εἰσὶ τὰ κενὰ ἢ μείζονα ἢ ἐλάττονα ἐν τοῖς σώμασι.
 διὰ τοῦτο ἐν μὲν τῷ αέρι θάττον κινεῖται, διότι μεγαλομερῇ ἐστὶ τὰ τοῦ
 5 αέρος κενὰ· ὠθούμεναι οὖν αἱ τοῦ αέρος ἄτομοι ὑπὸ τοῦ κινουμένου 40
 ῥαδίως εἰς τὰ κενὰ χωροῦσι καὶ διδόναι τὴν πάροδον τῷ κινουμένῳ. ἐν
 δὲ τῷ ὕδατι βραδυτέρα ἢ κίνησις· μικρότερα γὰρ τὰ κενὰ, καὶ ἡ πίλησις
 οὖν ἢ εἰς αὐτὰ χρονιωτέρα. ἐν δὲ τῇ γῇ διὰ τὸ πᾶν μικρομερῇ εἶναι
 τὰ κενὰ κίνησις οὐ γίνεται· οὐ γὰρ δύνανται εἰς αὐτὰ πιληθῆναι αἱ ἄτομοι.
 10 εἰ τοίνυν, φησὶν, ἐπὶ τούτων οὕτως ἢ κίνησις γίνεται, ἐὰν ὅλον ἢ κενόν,
 ποῦ οἰσθήσεται, φησὶν; οὐ γὰρ ἄλλο ἄλλου μέρος τοῦ κενοῦ μᾶλλον
 ὑπεικτικόν, ἀλλὰ πάντῃ οὐδὲν ἐμποδίζει· ὥστε πανταχοῦ ὁμοίως οἰσθήσε- 45
 ται. νῦν μὲν γὰρ ὅπῃ τῷ ὠθοῦντι παρέρχουσιν αἱ ἄτομοι, κινεῖται τὰ κι-
 νούμενα ἢ ἄνω ἢ κάτω ἢ ἀλλαχοῦ, ἐν δὲ τῷ κενῷ πάντῃ ὁμοίως ὄντος
 15 ὑπεικτικοῦ, εἰ δεῖ ὑπεικτικὸν εἰπεῖν τὸ κεκόν, μᾶλλον δὲ μηδαμῇ μηδαμῶς
 ἐμποδίζοντος, εὐλογον τὸ πανταχοῦ φέρεσθαι τὸ κινούμενον, καὶ μη-
 δὲν μᾶλλον ὥδε ἢ ὅδε. τοῦτο δὲ ἄλογον καὶ ἀδύνατον. καὶ εἰ ὅσῳ
 μεγαλομερῇ εἰσὶ τὰ κενὰ, τοσοῦτῳ θάττον ἢ κίνησις, ἐὰν ἅρα ὅλον ἢ
 κεκόν, ἀχρόνως ἐν αὐτῷ κινήσεται. τοῦτο δὲ τὸ ἐπιχείρημα δυνατόν
 20 μὲν καὶ ὡς συνεχὲς τοῖς ἀνωτέρω λαβεῖν, ὅτι νῦν μὲν ἴσως τοῦ τὰ παρὰ 50
 φύσιν κινούμενα μὴ ὁμοίως διὰ παντὸς φέρεσθαι ταύτην ἂν ἀποδοῖεν τὴν
 αἰτίαν, ἐὰν δὲ ὅλον ἢ κεκόν, τί ἂν εἴποιεν; ἢ γὰρ ἀχρόνως οἰσθήσεται
 ἢ πανταχοῦ. μᾶλλον (δὲ) διὰ τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα εἴρηται ὅτι οὔτε ὡς τὸ δι'
 οὐ δυνατόν διὰ κενοῦ γενέσθαι τὴν κίνησιν. οὔτε γὰρ τὸ θάττον ἐστὶ ἐν
 25 αὐτῷ καὶ βραδυτέρον, οὔτε τὸ ὥδε μᾶλλον ἢ ὅδε· πανταχοῦ γὰρ ὁμοίως.
 ὥστε τοῖς ἐξῆς μᾶλλον συντακτέον αὐτό, οὐ τοῖς ἔμπροσθεν. |

p. 215^a24 Ἔτι δὲ ἐκ τῶνδε φάνερὸν τὸ λεγόμενον· ὁρῶμεν γὰρ τὸ η θ·
 αὐτὸ βάρος καὶ σῶμα θάττον φερόμενον διὰ δύο αἰτίας.

Δείξας ὅτι οὔτε ὡς ποιητικὸν αἰτίον ἐστὶ κινήσεως τὸ κεκόν οὔτε ὡς
 30 τελικόν, βούλεται λοιπὸν δεῖξαι ὅτι οὔτε ὡς τὸ δι' οὐ αἰτίον ἐστὶ κινήσεως,

3 ἡ πλοκή M 4 διότι KM: διό Gt 5 τοῦ κινουμένου Gt: τὰ (ex τοῦ fecit M) κινού-
 μενα KM 8 οὖν om. Gt ἢ πρὸς αὐτὰ G 9 πιληθῆναι (sic) t 11 ἄλλου ἄλλο t
 12 ὑπεικτικόν K: ὑφεκτικόν M ἐμποδίζει t 13 παρέρχουσιν scripsi: παρήχουσιν G:
 παρέρχασιν KM: ὑπέρχουσιν t 14. 15 ὄντως ὑπεικτικοῦ (ὑφεκτικοῦ K: ὑφεκτικοῦ M: si-
 militer in proximis) GKM: ὄντι ὑπεικτικῷ t 15. 16 δὲ μηδενὸς μηδαμῶς ἐμποδίζον-
 τος Gt 17 post ὅσῳ addit μᾶλλον t 18 εἰσι] ἢ G τοσοῦτω (sic) K ὅλον ite-
 rat M ἢ M: ἢ K: εἴη Gt 19 ἐν αὐτῷ] ἐαυτῷ K δὲ om. Gt 20 τοῦ τὰ] τὰ
 τοῦ G 21 μὴ om. M 23 πανταχοῦ μᾶλλον. διὰ libri τὸ (ante ἐπιχείρημα) om. K
 ὅτι οὐδὲ ὡς διὰ τοῦ δι' οὐ? 25 τὸ ὥδε μᾶλλον] γὰρ μᾶλλον ὥδε M ἢ ὥδε παν-
 ταχοῦ. οὐ γὰρ G ὁμοίως ἔχει t 26 ἐξῆς K 27 lemma om. K ἐκ M: καὶ
 ἐκ t Arist. 29 τὸ κεκόν K 30 ὅτι om. K οὔτε] immo οὐδὲ

οἷον ὅτι αἴτιον τὸ κενὸν ὡς δι' αὐτοῦ φερομένων τῶν σωμάτων, ὅτι
 ὥσπερ νῦν δι' αἰέρος ἢ δι' ὕδατος ἢ τῶν σωμάτων γίνεται κίνησις. εἰ
 γὰρ δειχθῇ ὅτι οὐδ' οὕτως ἐστὶ κινήσεως αἴτιον, οὐδὲ ἐνδέχεται κενοῦ
 ὄντος κίνησιν δι' αὐτοῦ γενέσθαι τὴν κατὰ φύσιν. ὁδεδεικται δὲ ὅτι οὐδὲ
 5 τὴν παρὰ φύσιν· ἔοικεν ἄρα κενοῦ ὄντος μὴ ἐνδέχεσθαι κίνησιν εἶναι.
 ἀλλὰ μὴν ἔστι κίνησις· κενὸν ἄρα οὐκ ἔστιν, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς προέκειτο
 δεῖξαι. δείκνυσσι δὲ ὅτι ἀδύνατον διὰ κενοῦ κίνησιν εἶναι ἐκ τῆς ἀνίσου
 κινήσεως· ἔστι γάρ τις κίνησις ἢ μὲν θάττων ἢ δὲ βραδυτέρα. ὁρῶμεν
 οὖν, φησίν, ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων, ὅτι αἱ ἄνισοι κινήσεις διὰ δύο γίνον-
 10 ται αἰτίας, ἡ τῇ διαφέρειν τὸ δι' οὗ (τὸ γὰρ αὐτὸ βάρος δι' ὕδατος
 μὲν κινούμενον βραδυτέρον κινήθεται, δι' αἰέρος δὲ ταχύτερον), καὶ τὸ
 αὐτὸ πάλιν ἡ δι' οὗ φέρεται, μὴ ὡσαύτως δὲ ἔχον, ἄνισος γίνεται κίνη-
 σις· ὥσπερ γὰρ βραδυτέρον δι' ὕδατος ἐκινεῖτο διὰ τὸ δυσδιαίρετώτερον
 εἶναι τοῦ αἰέρος διὰ τὴν παχύτητα καὶ δαπανᾶσθαι χρόνον ἐν τῇ διαιρέσει,
 15 οὕτως καὶ τὸ αὐτὸ ἡ δι' οὗ κινεῖται, οἷον ὁ ἀήρ, φέρεται δὲ νῦν μὲν
 δι' ἐστῶτος αὐτοῦ ἄλλοτε δὲ ἀντικινομένου, θάττον φέρεται δι' ἐστῶτος·
 ἀνακρουόμενον γὰρ ὑπ' αὐτοῦ ἐμποδίζεται τοῦ πρόσω· δυσχερεστέρα γὰρ
 ἢ διαίρεσις γίνεται διὰ τὸ ἐξολισθάνειν κινούμενον τὸν αἶρα καὶ διὰ τὴν
 ἀντίωθιν. οὕτω μὲν οὖν ἄνισος ἢ κίνησις γίνεται τοῦ μὲν κινουμένου
 20 τοῦ αὐτοῦ ὄντος τοῦ δὲ δι' οὗ κινεῖται οὐ τοῦ αὐτοῦ, καὶ τὸ αὐτὸ δὲ
 τὸ δι' οὗ ἡ τὸ κινούμενον δὲ μὴ τὸ αὐτό, καὶ οὕτως ἄνισος γίνεται ἢ
 κίνησις. τὸ γὰρ λιτριαιὸν βάρος ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ αἰέρος θάττον καταφέρεται
 τοῦ ἡμιλιτριάου· ἢ γὰρ μείζων ῥοπή θάττον διαιρεῖ. καὶ ἡ αὕτη δὲ ῥοπή
 ἡ, οἷον διλιτριάα, τοῖς σχήμασι δὲ διαφέρει, καὶ τὸ μὲν σφαιρικὸν ἡ τὸ
 25 δὲ πλατὺ, θάττον τὸ σφαιρικὸν τοῦ πλατέος κατενεχθήσεται διὰ τοῦ αὐτοῦ
 αἰέρος· ὅσον γὰρ ἂν ἡ πολυγωνιώτερον, τοσοῦτον θάττον ποιεῖται τὴν διαί-
 ρεσιν, τὸ δὲ πολυγώνιον προκύπτει ἥξει εἰς τὸ ἀγώνιον, λέγω δὴ τὸ
 σφαιρικόν. πάντων οὖν ταχύτερον τὸ σφαιρικὸν σχῆμα καταφέρεται (κατὰ
 σημεῖον γὰρ ποιεῖται τὴν τομήν), τὸ δὲ πλατὺ ἄτε ὑπὸ πλείονος αἰέρος

1 αὐτοῦ Mt: αὐτῶν G φερομένων (φερόμενον G) τῶν σωμάτων GKM: τὰ σώ-
 ματα φέρεσθαι t 3 δειχθῇ M: δειχθῇ K: δειχθείη Gt 6 προέκειτο M 8 τι G
 θάττον K 9 οὖν] γάρ M αἰ om. K 11 δὲ ταχύτερον K 13 δι' ὕδατος βραδυ-
 14 παχύτητα
 scripsi: ταχύτητα KMt: πραύτητα G 15 οὕτω t φέρεται t: φέρεται GKM 16 δι'
 ἐστῶτος scripsi utrobique: priore loco ἐστῶτος δι' (GKM et diestῶτος t, altero loco diestῶ-
 17 ἀνακρουόμενοι K 18 διὰ τὸ] διὰ τὸν t ἐξολισθάνειν
 G: fort. ἐξολισθάνειν 19 ἀντίωθιν Mt: ἀντῶθωσιν K: ἐξώθησιν G μὲν οὖν ἄνισος
 KM: μὲν ἀνίσως Gt 21 ἄνισος GKM: ἄνισως (sic) t 22 ἐπὶ GKM: διὰ t, at cf.
 p. 650,12 al. αὐτοῦ om. K αἰέρος KM: βάρους G: om. t 23 ἡμιλιτριάου βάρους t
 ἢ γὰρ μείζων KM: γάρ ἢ μείζων (addita distinctione post καταφέρεται) G: ἢ μείζων γάρ t
 23. 24 ῥοπή ἡ KMt: ῥοπή θάττον διαιρεῖ G 24 διλιτριάα scripsi: διλιτριάα M: δύο λι-
 25 πλατὺν, τάττον K
 τὸ] ἥτοι G 26 ὅσον et τοσοῦτω Gt πογωνιώτερον (sic) K: ὀλιγωνιώτερον (sic) et v. 27
 τὸ δὲ ὀλιγόνιον (sic) t τὴν om. t 27 ἥξει K: ἥρει M λέγω δὴ KM: τωδὴ (sic) G:
 ὁπέρ ἐστι t 29 σημεῖων K 29. p. 647,1 τὸ δὲ πλατὺ — τομήν om. M

ἀνεχόμενον βραδυτέραν ποιείται τὴν τομήν, ὥσπερ τῶν μαχαίρων τὰ ἀμ- q 6^v
βλέα. διὸ ὅσῃ σφαιροειδές τι ᾗ, εὐκύλιστον μᾶλλον ἐστίν, οἷον ὁ κύλιν- 25
δρος καὶ τὰ πολυγώνια τῶν σχημάτων. διὸ σφαῖρα πάντων μᾶλλον εὐκύ-
λιστος (κατὰ σημεῖον γὰρ ᾄπτεται τοῦ ἐπιπέδου), ὁ δὲ κύβος πάντων
5 μᾶλλον δυσκύλιστος· πολλὴν γὰρ τοῦ ἐπιπέδου κατέχει μοῖραν. οὕτως οὖν
καὶ ἐπὶ τῶν καταφερομένων τὰ σφαιρικά θάττονα ποιεῖ τὴν κίνησιν διὰ
τὸ ὑπὸ ὀλίγου ἀνέχεσθαι ἀέρος, τὸ δὲ ὀλίγον τοῦ πλείονος εὐδαιριετώ-
τερον τὸ αὐτὸ ὄν.

Αἱ μὲν οὖν αἰτίαι τῆς ἀνίσου κινήσεως αὗται, ἀδύνατον δέ, φησὶν, εἰ
10 διὰ κενοῦ γίνοντο ἡ κίνησις, τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἄνισοι γίνονται αἱ κινήσεις 30
ἀποδοῦναι· ἀνάγκη γὰρ ἰσοταχῶς ἐπὶ κενοῦ πάντα κινεῖσθαι, μᾶλλον δὲ
μηδὲ ὅλως δυνατὸν εἶναι κίνησιν ἐπὶ κενοῦ γενέσθαι. δείκνυσι δὲ τοῦτο
οὕτως· λαμβάνει δύο τινὰ διαστήματα ἴσα τῷ μήκει, οἷον σταδιαῖα, ἀέρα
καὶ ὕδωρ, καὶ ἐν τι καὶ τὸ αὐτὸ δι' ἀμφοτέρων κινούμενον, ἡ δύο ἰσόρ-
15 ροπα καὶ ἰσοσχήμονα (οὐδὲν γὰρ διαφέρει), οἷον δύο σφαῖρας χρυσοῦ λι-
τριάας τῷ βάρει· ἐάν οὖν ἡ μὲν διὰ τοῦ ἀέρος κινήθῃ ἡ δὲ διὰ τοῦ
ὑδατος, ἐπειδὴ λεπτομερέστερος ὁ ἀήρ τοῦ ὕδατος, θάττον δηλονότι διελεύ- 35
σεται ἡ ἑτέρα τὸν σταδιαῖον ἀέρα ἢ ἡ ἑτέρα τὸ ὕδωρ. ἔξρουσι δὴ, φησί,
τοῦτον τὸν λόγον πρὸς ἀλλήλους οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων, ὃν λόγον ἔχει
20 ὁ ἀήρ πρὸς τὸ ὕδωρ παχύτητι καὶ λεπτότητι. εἰ γὰρ διπλασίονι λόγῳ
λεπτομερέστερος εἴη ὁ ἀήρ τοῦ ὕδατος, ἀνάγκη καὶ τοὺς χρόνους τῶν κι-
νήσεων τὸν αὐτὸν λόγον ἔχειν ἀντεστραμμένως πρὸς ἀλλήλους· διπλασίων
γὰρ ἔσται ὁ χρόνος ἐν ᾧ κινεῖται διὰ τοῦ ὕδατος τοῦ χρόνου ἐν ᾧ κινεῖ-
ται διὰ τοῦ ἀέρος, καὶ ὅσῃ λεπτομερέστερόν ἐστι τὸ δι' οὗ ἡ κίνη-
25 σις, τοσοῦτῃ ὁ χρόνος τῆς κινήσεως μειοῦται. τούτων τοίνυν οὕτως ἐχόν- 40
των δείκνυσιν ὅτι ἀδύνατον κίνησιν διὰ κενοῦ γενέσθαι, τούτῃ τῇ τρόπῃ·
δείκνυσι δὲ ἐπὶ καταγραφῆς, καλεῖ δὲ τὸ μὲν κινούμενον α, τὸν δὲ ἀέρα
δ, τὸ δὲ ὕδωρ β, χρόνον δὲ τὸν μὲν τῆς διὰ τοῦ ὕδατος κινήσεως γ, τὸν
δὲ τῆς διὰ τοῦ ἀέρος ε, λαμβάνει δὲ ἴσον τῷ ὕδατι καὶ τῷ ἀέρι κενόν,
30 ὃ καλεῖ ζ. εἰ οὖν ἐνδέχεται κινήθῃν διὰ κενοῦ, ἐπειδὴ πᾶσα κίνησις ἐν

1 μαχαίρων M: μαχερίων K: μαχαίρων Gt 1. 2 τὰ ἀμβλέα G: τὰ ἀμφλέα KM: αἱ
ἀμβλείαι t 2 τι ἡ KM: ἐστίν Gt εὐκύλιστον K 3 πολυγώνια K: ὀλι-
γόνια t ἡ σφαῖρα M 4 κύβος t 5 μᾶλλον om. Gt 6 καὶ initio versus
iterat M ἐπὶ τῶν κατὰ σφαιρικᾶ (sic) K θάττον Gt ποιεῖται fortasse recte Gt
8 ὃν om. Gt 9 αἱ μὲν οὖν αἰτίαι τῆς ἀνίσου κινήσεως αὗται M: *ἰ μὲν οὖν αἰτίαι τῆς
(om. 9. 10 ἀνίσου — κίνησις, scilicet verba αἱ μὲν — γίνοντο ἡ κίνησις lemma esse existimans
more solito decurtavit) K: αἱ αὐταὶ μὲν οὖν αἰτίαι — κινήσεως G: αὗται μὲν οὖν αἱ αἰτίαι —
κινήσεως t 10 γένοιτο κίνησις M τὴν αἰτίαν om. G αἱ om. Gt 11 γὰρ
KM: om. G: δὴ οὖν t πάντη M 13 λαμβάνει γὰρ δύο t 17. 18 διελύσε-
ται K 18 δὴ om. KM 20 διπλασίονι K 23. 24 διὰ τοῦ ὕδατος τοῦ
χρόνου ἐν ᾧ κινεῖται om. K 24 λεπτομερέστερον εἶναι ἐστι K 25 τοσοῦτον KM
τοίνυν KM: οὖν Gt 27 δὲ ἐπιγραφῆς K 28 et 29 τῆς διὰ scripsi: διὰ τῆς libri,
sed. v. 29 τῆς om. M 28 κινήσεως τοῦ ὕδατος traicit K 29 τὸ ὕδατι t 30 εἰ
οὖν] δ G post κινήθῃν addit τι M

χρόνον, ~~κινηθῆσθαι τὸν~~ ᾱ ἐν τινι χρόνῳ διὰ τοῦ κενοῦ τοῦ ζ̄, καὶ ἔστω, q 6^r
 φησίν, ὁ χρόνος ἐν ᾧ κινεῖται διὰ τοῦ κενοῦ ὁ η̄. ἐπεὶ οὖν παντὸς χρόνου 45
 πεπερασμένου πρὸς πάντα χρόνον πεπερασμένον λόγος τις, ἀνάγκη καὶ τὸν
 χρόνον ἐν ᾧ ἐκινήθη διὰ τοῦ κενοῦ ἔχειν τινὰ λόγον πρὸς τὸν χρόνον
 5 ἐν ᾧ ἐκινήθη διὰ τοῦ σώματος. εἰ δὲ ὁ χρόνος πρὸς τὸν χρόνον ἔχει
 λόγον, ὥς δ' ἂν ἔχωσι πρὸς ἀλλήλους οἱ χρόνοι, οὕτως ἀνάγκη ἔχειν καὶ
 τὰ δι' ὧν ἡ κίνησις, καὶ ἔμπαλιν ὅν ἂν ἔχωσι λόγον δι' ὧν ἡ κίνησις,
 τοῦτον ἀνάγκη τὸν λόγον ἔχειν καὶ τοὺς χρόνους, εὐδὴλον ὅτι ὅν λόγον 50
 ἔχει ὁ χρόνος τῆς κινήσεως ὁ διὰ τοῦ κενοῦ πρὸς τὸν χρόνον τῆς κινή-
 10 σεως τὸν διὰ τοῦ πλήρους, οἷον τοῦ ὕδατος, τοῦτον τὸν λόγον ἔχει τὸ κενὸν
 πρὸς τὸ πλήρες, οἷον εἰ δεκαπλασίῳ ἐστὶν ὁ χρόνος ἐν ᾧ ἐκινήθη διὰ
 τοῦ ὕδατος τοῦ χρόνου τοῦ διὰ τοῦ κενοῦ, δεκαπλασίῳ παχύτερόν ἐστι
 τὸ ὕδωρ τοῦ κενοῦ, καὶ τὸ κενὸν δηλονότι δεκαπλασίῳ λεπτομερέστερον
 τοῦ ὕδατος. ἀλλ' ἀδύνατον τὸ κενὸν πρὸς τὸ σῶμα λόγον τινὰ ἔχειν. καὶ
 15 κατασκευάζει τοῦτο ἐναργῶς. τὸ γὰρ ὑπερέχον, φησί, τινὸς ἔχει | αὐτὸ τε q 7^r
 ἐκεῖνο ὅλον οὐ ὑπερέχει, καὶ τὴν ὑπεροχὴν ἧ ὑπερέχει αὐτοῦ. οἷον τὰ
 τέσσαρα ὑπερέχει τῶν τριῶν μονάδων· ἔχει οὖν τὰ τέσσαρα τὰ τε τρία αὐτὰ
 ὧν ὑπερέχει, καὶ τὴν ὑπεροχὴν ἧ ὑπερέχει αὐτῶν, λέγω δὴ τὴν μονάδα.
 ὥσπερ οὖν ὁ ἀριθμὸς τοῦ μηδενὸς οὐχ ὑπερέχει οὐδὲ ἔχει λόγον τινὰ
 20 πρὸς τὸ μηδέν (εἰ γὰρ ὑπερέχει τοῦ μηδενὸς ὁ ἀριθμὸς, σύγκειται δη-
 λονότι ἐκ τῆς ὑπεροχῆς καὶ τοῦ ὑπερεχομένου, ὥστε συγκείτοιο ἂν ἡ
 τετράς ἐκ τε τῶν τεσσάρων· τοῦτοις γὰρ ὑπερέχει τοῦ μηδενός· καὶ ἐκ 5
 τοῦ μηδενός· αὐτοῦ γὰρ ὑπερέχει. τίς οὖν ἡ διαφορὰ τῆς συντιθείσης τε-
 τράδος πρὸς τὴν συντιθεμένην;), ὥσπερ οὖν ἀνόητον τὸ λέγειν ὅτι ὁ ἀριθμὸς
 25 πρὸς τὸ μηδέν λόγον τινὰ ἔχει καὶ ὑπερέχει αὐτοῦ. οὕτως δηλονότι καὶ
 ὡσαύτως καταγέλαστον ἂν εἶη τὸ λέγειν σῶμα τι πρὸς τὸ κενὸν λόγον
 ἔχειν καὶ ὑπερέχειν αὐτοῦ κατὰ παχύτητα· σύγκειται γὰρ ἐκ τε τοῦ κενοῦ
 καὶ τῆς ὑπεροχῆς. ὥστε τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ κενοῦ καὶ τοῦ ὕδατος συνέ-
 στηκεν. ἀλλὰ γελοῖον· ἀδύνατον ἄρα λόγον τινὰ ἔχειν τὸ κενὸν πρὸς τὸ 10
 30 σῶμα. εἰ δὲ τὰ δι' οὗ μηδὲνα λόγον ἔχωσι πρὸς ἀλλήλα, οὐδὲ αἱ κινή-

1 καὶ κινεῖσθαι K τοῦ (ante κενοῦ) om. Gt 2 ὁ η̄ in eras. G 3 πεπερασμένου
 πεπερασμένον K πάντα om. Gt 3. 4 λόγος τις (τίς ἐστὶν fort. recte t: ἐστὶ [om. τις]
 M), ἀνάγκη καὶ (καὶ om. t) τὸν χρόνον ἐν ᾧ (τὸ ᾱ addit t) ἐκινήθη KMt: ἧ G 6 δ'
 om. t ἔχουσι K 7 καὶ ἔμπαλιν—ἡ κίνησις om. G 8 εἰ δὴ οὖν
 ἀνάγκη λόγον ἔχειν τὸν αὐτὸν τὰ δι' ὧν ἡ κίνησις, καὶ τοὺς χρόνους ante εὐδὴλον interpolat
 (nimium quia excederat particula post ὥς v. 6) t 9. 10 ὁ διὰ ei τὸν διὰ GKM: τῆς
 διὰ utrobique t 10 ἔχειν K 11 δεκαπλασίον K 14 ἀλλὰ t ἔχειν τινὰ Gt
 15 κατασκευάζειν K ἐναργῶς KM: om. (in lac.?) G: οὕτως t ὑπερέχειν G
 τινὸς φησιν Gt αὐτὸ τε K 17 τέσσαρα utrobique GM: ὁ Kt 19 ἀριθμὸς]
 ἀριστ... primitus K τινὰ λόγον M 20 ὁ τέσσαρα ἀριθμὸς t 21. 22 ἐκ τῆς—
 τετράς om. G 22 ἐκ τῶν (om. τε) M 23 συντιθείσης scriptis: συντιθείσης libri
 24 συντιθεμένην KM: συντιθεμένην Gt 25 οὕτω Gt 25. 26 καὶ ὡσαύτως KM:
 ὡσαύτως G: om. t 26 τὸ λέγειν G σῶματι K 27 σύγκειται γὰρ
 GKM: συντιθείη γὰρ ἐν t 28 ἐκ τε τοῦ Gt 29 οὗ ὧν t, at cf. p. 657. 25. 660, 15?
 Arist. p. 216^a12 codices (etiam K) exhibent τὸ ἔχουσι KM: ἔχουσι G: ἔχει t

σεις δηλονότι, οὐδὲ οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων λόγον ἔξουσι πρὸς ἀλλήλους· q 7·
 ἐδείχθη γὰρ ὅτι ὡς ἔχουσι πρὸς ἀλλήλα τὰ δι' ὧν αἱ κινήσεις, οὕτω καὶ
 οἱ χρόνοι ἔχουσι, καὶ ἔμπαλιν ὡς οἱ χρόνοι, καὶ τὰ δι' ὧν. εἰ τοίνυν
 μηδένα λόγον ἔχει τὸ κενὸν πρὸς τὸ σῶμα, οὐδὲ ὁ χρόνος ἐν ᾧ διὰ τοῦ
 5 κενοῦ κινεῖται πρὸς τὸν χρόνον ἐν ᾧ διὰ τοῦ σώματος· ἐν οὐδενὶ ἄρα
 χρόνῳ κινήθησεται διὰ τοῦ κενοῦ. παντὸς γὰρ χρόνου πεπερασμένου πρὸς
 πάντα χρόνον πεπερασμένον λόγος τίς ἐστιν· οὐκ ἄρα ἐν χρόνῳ διὰ τοῦ 15
 κενοῦ κινεῖται. οὐδὲ κινήθησεται ἄρα οὐδὲν διὰ τοῦ κενοῦ· πᾶσα γὰρ κί-
 νησις ἐν χρόνῳ· οὐ γὰρ ἔστιν ἄχρονος κίνησις. πρῶτον μὲν οὖν ἐπιχει-
 10 ρημα τοῦτο, δεύτερον δὲ τοιοῦτον. εἰ κινεῖται τι ἐν χρόνῳ διὰ τοῦ κενοῦ,
 ἐν ἐλάττωι δηλονότι κινήθησεται οὐ κινεῖται διὰ τοῦ πλήρους, οἷον τοῦ
 αἵματος, τῶν αὐτῶν ὄντων, ὡς εἴρηται, διαστημάτων. φέρε γὰρ εἰ ἐν δύο
 ὥραις κινεῖτο ἐν τῇ ἀέρι, ἐν ἐλάττωι δηλονότι διὰ τοῦ κενοῦ κινήθησεται,
 φέρε εἰπεῖν ἐν ἡμίσει ὥρας. ἀλλ' ἐν τῇ ἡμίσει τούτῳ ἐν ᾧ ἐκινήθη διὰ 20
 τοῦ κενοῦ παντός, καὶ τοῦ αἵματος μόνον τι δηλονότι κατὰ ἀναλογίαν κινή-
 θήσεται, καλεῖ δὲ τὸ μόνον τοῦ αἵματος θ'. συμβήσεται οὖν ἐν τῇ αὐτῇ
 χρόνῳ τὸ αὐτὸ διὰ κενοῦ καὶ πλήρους κινήσθαι, ὅπερ ἄτοπον μετὰ τοῦ
 μένειν καὶ τὸ πρότερον ἄτοπον, λέγω δὴ τὸ ἔχειν λόγον τινὰ τὸ κενὸν πρὸς
 τὸ πλήρες· ὅν γὰρ λόγον ἔχει τὸ μέρος τοῦ αἵματος πρὸς τὸν ὅλον αἶμα,
 20 τοῦτον τὸν λόγον ἔχει τὸ ὅλον κενὸν πρὸς τὸν ὅλον αἶμα (ἐπειδὴ καὶ
 ὁ χρόνος τοῦ μέρους τοῦ αἵματος καὶ (δ) ὅλου τοῦ κενοῦ τὸν αὐτὸν λόγον
 ἔχουσι πρὸς τὸν τοῦ ὅλου αἵματος χρόνον), καὶ πάλιν ὅν λόγον ἔχει πλήρες 25
 πρὸς πλήρες τὸ μέρος τοῦ αἵματος πρὸς ὅλον τὸν αἶμα, τοῦτον τὸν λόγον
 ἔξει καὶ κενὸν πρὸς πλήρες τὸ ὅλον κενὸν πρὸς ὅλον τὸν αἶμα, διότι καὶ
 25 οἱ χρόνοι τοῦ κενοῦ καὶ τοῦ μέρους τοῦ αἵματος τὸν αὐτὸν λόγον ἔχουσι
 πρὸς ὅλον τὸν αἶμα. ἀλλ' αὐτὸς μὲν τοῦτο παραλιμπάνει τὸ ἄτοπον, ὡς
 ὁ ἅλιν, λέγω δὴ τὸ πρότερον τὸ διὰ κενοῦ καὶ διὰ πλήρους ἐν τῇ αὐτῇ
 χρόνῳ τὸ αὐτὸ μέγεθος κινεῖσθαι· ἵνα δὲ μή τις εἴπῃ 'ἀλλ' εἰ καὶ ἐν
 τῇ αὐτῇ χρόνῳ καὶ διὰ πλήρους ἐκινήθη καὶ διὰ κενοῦ, ἀλλ' οὐ τὰ αὐτὰ 30
 διαστήματα· τὸ τέταρτον γὰρ τοῦ αἵματος ὑπεθέμεθα κενεῖσθαι ἐν τῇ αὐτῇ
 χρόνῳ, ἐν ᾧ τὸ πᾶν κενὸν ἐκινήθη, ἴσον δὲ τῇ ὅλῃ ἀέρι τὸ κενόν· τε-
 τραπλάσιον ἄρα διάστημα διὰ τοῦ κενοῦ ἐκινήθη ἐν τῇ αὐτῇ χρόνῳ, καὶ
 τοῦτό γε οὐδὲν ἄτοπον (τὸ) τὸ μείζον, λεπτομερέστερον δέ, ἐν ἴσῳ χρόνῳ
 τῇ ἐλάττωι καὶ παχυτέρῳ τὸ αὐτὸ μέγεθος κινήσθαι, διὰ τοῦτο ἐφεξῆς

1 ἔξουσι KM 2 ὡς ἔχουσι M 3. 9 εἰ τοίνυν—κίνησις ἐν χρόνῳ] cf. Themist.
 p. 296,4 sqq. 7 τίς om. (cf p. 650,19) M, at cf. p. 654,3. 10. ad 648,3 9. 10 ἐπι-
 χειρεῖ K 10 τοιοῦτο G τι ἐν KM: τὸ ἐν (i: τὸ α. ἐν t 13 κινεῖτο] κινεῖ-
 ται M τῷ GK: om. M: τὸ t 15 δηλονότι μόνον τι M 19 γὰρ om. K:
 post λόγον ponit G 20 ἔχειν G 21 alterum ὁ addidi 22 πλήρες] πᾶν G
 23 ὅλον τὸν GK: τὸν ὅλον Mt 23. 24 τοῦτον τὸν λόγον ἔξει—κενὸν πρὸς ὅλος τὸν αἶμα
 om. G 25 τοῦ μέρους τοῦ αἵματος] τὸ μέρος G 26 αὐτὸς] αὐτὸ M παραλιμ-
 πάνει κτλ.] cf. Alexander ap. Simplic. p. 675,2 27 πρότερον K alterum διὰ
 om. M 28 εἴποι K 30 τοῦ αἵματος om. G κενεῖσθαι K 33 γε om. M
 prius τὸ addidit t

δείκνυσιν, ὅτι ἀνάγκη, εἰ διὰ κενοῦ γένοιτο κίνησις, ἴσον διάστημα q 7^a
 διὰ πλήρους καὶ διὰ κενοῦ τὸ αὐτὸ ἐν ἴσῳ χρόνῳ κινήθησεται,
 ὅπερ ἀδύνατον. ἐὰν γάρ, φησὶν, ἐπινοήσωμεν λεπτότερόν τι σῶμα τοῦ α
 αἵματος τοῦτον τὸν λόγον ἔχον πρὸς αὐτόν, ὅπερ εἶχεν ὁ χρόνος ὁ ἐπὶ τοῦ
 5 αἵματος, ὅπερ ἦν ὁ ε, πρὸς τὸν χρόνον τὸν ἐπὶ τοῦ κενοῦ, ὅπερ ἦν
 ὁ η (φέρει εἰπεῖν, εἰ τετραπλασίον ἦν ὁ ε χρόνος τοῦ η, τετραπλασίως
 λεπτομερέστερόν τι σῶμα τοῦ αἵματος), τοῦτο δὲ τὸ σῶμα ἀποθώμεθα ἐν
 τῷ κενῷ, τῶν αὐτῶν ὁηλονότι μενόντων διαστημάτων, ἐν τοσούτῳ, φησί,
 χρόνῳ κινήθησεται τὸ α διὰ τοῦ λεπτοτάτου σώματος, ὃ ἀπεθώμεθα ἐν τῷ
 10 κενῷ, ἐν ὅσῳ ἐκινεῖτο τὸ μέρος τῆς διαστάσεως τοῦ αἵματος, ὅπερ ἦν τὸ θ, α
 τοῦτο δὲ ἦν τὸ τέταρτον αὐτοῦ. ἀλλὰ μὴν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ πρό-
 τερον ἐκινεῖτο ἐπὶ τοῦ κενοῦ καὶ νῦν ἐπὶ τοῦ λεπτοτάτου σώματος τὴν
 αὐτὴν ἔχοντος τῷ κενῷ διάστασιν· ἐν τῷ αὐτῷ ἄρα χρόνῳ τὸ αὐτὸ μέ-
 γιστος τὸ α διὰ κενοῦ καὶ διὰ πλήρους κινήθησεται ἴσων ὄντων τοῖς δια-
 15 στήμασιν, ὅπερ ἄτοπον. ὥστε, φησί, τὴν ὑπόθεσιν ἀναιρετέον ἐξ ἧς τὸ
 ἄτοπον συνήχθη, αὕτη δὲ ἦν τὸ ὑποθέσθαι διὰ κενοῦ κίνησιν γινομένην.
 ἡ δὲ αἰτία, φησί, τῆς εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆς ὁήλη. ἐπειδὴ γὰρ πᾶσα κί- α
 νησις ἐν χρόνῳ, παντὸς δὲ χρόνου πρὸς πάντα χρόνον, ἂν ὥσι πεπερα-
 σμέναι, λόγος ἐστί, ὁῦλον δήπου ὅτι καὶ εἰ ἐπὶ κενοῦ κίνησις γένοιτο, ἐν
 20 χρόνῳ τε ἔσται καὶ σχέσει πρὸς κινήσεώς τινος χρόνον λόγον τινά· ὥς
 δ' ἂν ἔχωσιν οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων πρὸς ἀλλήλους, οὕτως ἀνάγκη ἔχειν
 καὶ δι' ὧν αἱ κινήσεις· ἔξει ἄρα καὶ τὸ κενὸν λόγον τινά πρὸς τὸ πλη-
 ρες. ἀλλ' ἀδύνατον τὸ κενὸν λόγον ἔχειν πρὸς πλήρες (παντὸς γὰρ ὑπερ-
 βάλλει λόγου). ἔνθεν ἄρα συνήχεται τὸ ἄτοπον· λαμβανομένου γὰρ τοῦ κί- α
 νησιν ἐπὶ κενοῦ γίνεσθαι συνάγεται τὸ καὶ τὸ κενὸν πρὸς τι πλήρες λόγον
 ἔχειν, τοῦτο δὲ ἀδύνατον.

Τῷ μὲν οὖν Ἀριστοτέλει μέχρι τῶν ἐνταῦθα πρόβεισιν ὁ λόγος ἐκ τῆς
 ἀνισότητος τῶν κινουμένων τῆς παρὰ τὸ δι' οὗ ἡ κίνησις γινομένης, κατα-
 σκευάζοντι ὥς οὐκ ἂν ἐνδέχοιτο, εἰ κενὸν ἦν, κίνησιν δι' αὐτοῦ γενέσθαι,
 30 ὅτῃ δὲ σκοπὸς τῆς ἀληθείας πανταχοῦ τυχεῖν. περιαθρεῖται ὅσῃ δύναμις
 μήτηρ τῇ δεινότητι καὶ τῇ δυσθεωρήτῃ τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ σκοποῦ

1 ἀνάγκη libri εἰ G¹M: καὶ εἰ (cf. v. 19) K 2 οὗ τὸ αὐτὸ G 3 ἐάν (littera
 deleta) M ἐπινοήσω G¹ λεπτότερόν KM: λεπτομερές G: λεπτομερέστερόν t
 4 ἔχον KM: ἔχειν G¹ ὅπερ ἂν εἶχεν M 5 ὁ ε (ex be) corr. G² 6 ὁ η (ex οἷ)
 corr. G ἦν om. G ὁ ε χρόνος KM: ὁ χρόνος G: ὁ χρόνος ὁ ε t 9 τὸ α διὰ τὸ
 ἔμα G 10 θ (ex be) corr. G² 12 διὰ τοῦ κενοῦ t 13 αὐτὸ] αὐ K
 14 α om. G 15 φησὶν t τὴν ὑπόθεσιν τὸ ἄτοπον G 16 αὕτη KM
 19 εἰ om. add. G² γένοιτο G¹ 20 ἔσται G¹: ἔστι KM σχεσι K χρόνον] χρό-
 νου M τινά G¹: τινά ἔχει KM 21 δι' ἀνεχωσιν K 22 τὸ (post πρὸς) om. K
 23 ε' (h. e. τὸν) κενὸν M 24 ἐθα K τὸ G¹M: om. K: τὸ αὐτὸ t τοῦ KM:
 τὴν G¹ 25 τὸ (post συνάγεται) om. G¹ πρὸς τι GK: πρὸς τὸ M 27 ἀρι-
 στοτέλει K et primitus M 28 παρὰ τοῦ δι' οὗ M 29 κατασκευάζοντι ὥς KM:
 κατασκευάζων πῶς G¹ 30 πανταχοῦ τυχεῖν KM: τυχεῖν πανταχοῦ G¹ περιαθρεῖται
 G: περιθρεῖται M 31 τῇ τῇ M

www.libtool.com.cn

διαμάρτοι. καλλιον δὲ ἴσως | πρῶτον τὸν πάντα διελθεῖν περὶ τοῦ κενοῦ q 7^v
λόγον, εἶτα οὕτως ἀναλαβόντας ἐξ ἀρχῆς ἕκαστον ἐπισκέψασθαι τῶν ἐπι-
χειρημάτων, ἔπη ἀληθείας ἔχει ἢ ψεύδους, μηδὲν αἰδεσθέντας, μηδὲ τῆς
ἀληθείας τὸ τοῦ ἀνδρὸς ὑπειλημμένον ἐπίπροσθεν θέντας.

5 p. 215^a26 Οἶον δι' ὕδατος ἢ γῆς.

Παραδείγματος ἕνεκεν τὴν γῆν ἔλαβεν, οὐχ ὥς δι' αὐτῆς γινομένης δ
κινήσεως. ἢ γῆν φησι χωρίον τι τελευτῶδες, ὅθεν ἐπὶ σαφέστερα παρα-
δείγματα μεταβαίνων τὸν ἀέρα λαμβάνει καὶ τὸ ὕδωρ.

p. 215^a27 Ἡ τῷ διαφέρειν τὸ φερόμενον, ἄν τὰ ἄλλα τὰ αὐτὰ
10 ὑπάρχει, διὰ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ βάρους ἢ τῆς κουφότητος.

Εἰπὼν τὸ ἐν τῆς ἀνίσου κινήσεως αἷτιον, λέγω δὴ τὴν διαφορὰν τοῦ
δι' οὗ, λέγει νῦν καὶ τὸ λοιπὸν, λέγω δὴ τὴν διαφορὰν τῶν φερομένων· 10
κἂν γὰρ τὸ δι' οὗ τὸ αὐτὸ ἦ, διαφέρει δὲ τὰ φερόμενα βαρύτητι καὶ κου-
φότητι (κουφότητα δὲ λέγω τὴν ἥττονα βαρύτητα, οἶον εἰ τὸ μὲν λιτριάων
15 ἦ τὸ δὲ ἡμιλιτριάων), κἂν διὰ τοῦ αὐτοῦ φέροιτο ἀέρος, οὐκ ἐν ἴσῳ
χρόνῳ ἐνεχθήσονται. τὸ δὲ <ἄν> τὰ ἄλλα τὰ αὐτὰ ὑπάρχει, οἶον ἐάν
μὴ τοῖς σχήμασι διαφέροιεν· δυνατόν γὰρ τὸ βαρύτερον ἐν ἴσῳ χρόνῳ
διὰ τοῦ αὐτοῦ διαστήματος τῷ κουφοτέρῳ κινηθῆναι, εἰ τὸ μὲν βαρύτερον
πλατὺ ἦ τὸ δὲ κουφότερον σφαιρικόν. δυνατόν δὲ καὶ οὕτως ἀκούειν τῶν 15
20 ῥητῶν· τὸ μὲν τῷ διαφέρειν τὸ φερόμενον διαφέρειν ἀκουσώμεθα ἢ
μεγέθει ἢ σχήματι, τὸ δὲ ἄν τὰ ἄλλα τὰ αὐτὰ ὑπάρχει, οἶον εἰ μὲν με-
γέθει διαφέρει, καὶ σχῆμα εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ δι' οὗ, εἰ δὲ σχήματι, καὶ
μέγεθος τὸ αὐτὸ καὶ τὸ δι' οὗ· οὕτω γὰρ ἄνισος ἄν γένοιτο κίνησις.

1 διαμάρτη K 2 εἰθ' t 3 ἢ ψεύδους ἔχει traicit t αἰδεσθέντας Gt: αἰδεσθέν-
τες KM post αἰδεσθέντας iterat ἕκαστον — ἐπιχειρημάτων M μηδὲ τὸ τῆς K
7 ἢ γῆν] ἢ γῆ G 8 μεταβαίνων K 9. 10 ἄν — κουφότητος om. K 9 τὰ
ἄλλα τὰ αὐτὰ (cf. Arist. cod. E) M: τ' ἄλλα ταυτὰ t, cf. v. 16. 21. p. 660,9 11 ἐν
τῆς scripsi: ἐν τῆς ω (ἐν et ω erasa) G: ἐκ τῆς KM: τῆς t ἀνίσου om. G
12 λέγω] λέγει K 13 γὰρ τοῦ δι' K διαφέρει t: διαφέρει GK M 14 λι-
τριάων] ἡμιλιτριάων K 15 ἦ] εἴη t ἡμιλιτριάων KM: διλιτριάων Gt φέ-
ροitto Gt 16 ἄν addidi ex Aristotele ὑπάρχει Mt: ὑπάρχειν G: ὑπάρχει K
ἐάν GK: om. M: εἰ t 17 διαφέρει G 18 ante μὲν aliquid erasum K 19 ἦ]
εἴη t σφαιρικόν K: τὸ σφαιρικόν M οὕτως] τούτων G 20 τῷ] τὸ K
φερόμενον] διαφερόμενον G alterum διαφέρειν om. Gt 20. 21 ἀκουσώμεθα ἢ με-
γέθει K 21 ἄν τ' ἄλλα G Mt: ἀντ' ἄλλα K τὰ αὐτὰ M: ταυτὰ K: ταυτὰ Gt
22 διαφέρει G: διαφε K: διαφέρει (sed oi correctum M) Mt 22. 23 καὶ τὸ δι' οὗ — τὸ
αὐτὸ καὶ τὸ δι' οὗ om. K 22 σχήματι (post δὲ) scripsi: σχῆμά τι libri 23 ante
μέγεθος iterat τὸ M ἄν γένοιτο M: γίνοιτ' ἄν Gt: γένοιτο (om. ἄν) K κίνησις KM:
ἢ κίνησις Gt

p. 215a29 Τὸ μὲν οὖν δι' οὗ φέρεται αἴτιον, ὅτι ἐμποδίζει μάλιστα μὲν ἀντιφερόμενον, ἔπειτα δὲ καὶ μένον.

Σημειωτέον ὅτι τὸ δι' οὗ γίνεται ἡ κίνησις αἴτιον τῆς ἀνίσου κινή-
σεως, φησίν, ὡς ἐμποδιστικόν. ἐμποδίζει δὲ τῇ κινήσει ἢ τὴν ἐναντίαν τῇ
5 κινουμένην φερόμενον (ὡς ὅταν ἡ δι' ἀέρος τι φέρεται τὴν ἐναντίαν ὑπὸ
πνευμάτων κινουμένου ἢ δι' ὕδατος ἔμπαλιν τῇ κινουμένῃ φερομένου τοῦ
ρεύματος, οἷον εἰ ἐπὶ ποταμοῦ τις νήχοιτο ἢ πλοῖον φέροιτο ἐναντίως τῇ
ρεύματι), καὶ μὴ κινούμενον δέ, φησί, τὸ δι' οὗ, ἀλλὰ μένον, ἐμποδίζει
τῇ διαιρεῖσθαι. εἰ δὲ καὶ ἡ διαίρεσις ἐμποδίζει, μᾶλλον ἐμποδίζει τὸ
10 δυσδιαιρετώτερον.

p. 215a31 Τὸ δὲ ἐφ' οὗ αἰσθηθήσεται διὰ τοῦ β' τὸν ἐφ' ᾧ γὰρ χρόνον.

Ἐκπὼν πόσα ἐστὶ καὶ τίνα τὰ τῆς ἀνίσου κινήσεως αἴτια. διὰ κατα-
γραφῶν βούλεται δεῖξαι πῶς τὸ δι' οὗ ἀνίσου κινήσεως αἴτιον γίνεται
15 (ἐρεῖ γὰρ μετὰ ταῦτα περὶ τοῦ κινουμένου), αἱ δὲ καλεῖ τὸ κινούμενον. κινεῖσθαι οὖν τοῦτο, φησί, διὰ τῆς β' διαστάσεως, ἔστω δὲ αὕτη ὕδωρ, ἐν
χρόνῳ τινί, οἷον τῷ γ'.

p. 215b1 Διὰ δὲ τοῦ δ' λεπτομεροῦς ὄντος, (εἰ) ἴσον τὸ μῆκος τὸ
τοῦ β' τῷ δ', κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ ἐμποδίζοντος σώματος.

20 Ἡ διάνοια τῆς λέξεως καὶ ἡ σύνταξις αὕτη· κινεῖσθαι, φησί, τὸ ἐφ'
ἐφ' οὗ α', ὅπερ ἐστὶ τὸ κινούμενον, διὰ τοῦ δ' λεπτομερεστέρου σώμα-
τος. κινεῖσθαι δὲ τὸ ἴσον μῆκος, ὅσον ἐστὶ τὸ τοῦ β', ἐν τῷ δ', κινεῖσθαι
δὲ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ ἐμποδίζοντος, ἐν μὲν παχυτέρῳ διὰ
πλείονος χρόνου, ἐν δὲ λεπτοτέρῳ δι' ἐλάττωτος. καλεῖ δὲ τὸ μὲν β' ὕδωρ

1 lemma habet G αἴτιον (it: αἴτιον ὄν (h. e. ὄν) K: αἴτιον δ M, at cf. p. 678, 16
1. 2 ὅτι—μένον om. K 2 μὲν ἀντιφερόμενον] μένον G δὲ om. G μένον Gt: μό-
νον M continuant lemma μᾶλλον δὲ—τοιούτων δὲ τὸ παχύτερον Gt 3 τὸ om. M
γίνεται Gt: κινεῖται KM 4 ἐμποδίζει t ἢ (ante τὴν) om. Gt τὴν ἐναντ. (sic)
τῷ et v. 5 φέρεται ἀντίαν K 5 ὡς ὅταν KM: ὥστ' ἂν G: ὅταν t φέρεται τι M
6 πνευμάτων κινουμένων et paulo post τῶν κινουμένων G 7 οἷον εἰ] ὄν G: οἷον M
τῷ] τὸ t 8 καὶ μὴ κτλ.] mutata structura negligit suo more Philoponus partitionem
v. 4 ἢ τὴν ἐναντίαν κτλ. inchoatam μένων K 10 δυσδιαίρετον G 11. 12 αἰσθηθήσεται—χρόνον] ὅπερ ἐστὶ τὸ δ K cf. ad v. 21 13 ὅσα G καὶ τίνα τὰ (τὰ om. M) τῆς KM:
καὶ τὰ ἀνατὰ (sic) τῆς G: τὰ τῆς t 15 α] ἀλφα M 17 τῷ] τὸ Mt 18 ὄντος τὸν
ἐφ' ᾧ t εἰ ἴσον t: ἴσον K: ἴσως M 19 prius τοῦ om. M τῷ δ t: τὸ δ K:
τῷ τοῦ δ M 20. 23 Ἡ διάνοια—ἐμποδίζοντος om. M 20 λέξεως K: λέξεως οὕτως Gt
21 κινούμενον t: ὁ Gt διὰ K: αἰσθηθήσεται (dē addit t) διὰ Gt 22 τὸ τοῦ β K:
τὸ τῷ β G: τὸ β t κινεῖσθαι (altero locu) Gt: κινεῖσθαι t, quod receperim (deleto
mox δὲ 24 πλείονος χρόνου GtM: χρόνου πλείονος t

τὸ δὲ δ' αέρα. ὅσῳ δὲ λεπτότερον ἀήρ ὕδατος καὶ ἀσωματώτερον, q 7⁺
 τοσοῦτῳ θάττον τὸ ᾱ διὰ τοῦ δ' οἰσθήσεται ἢ διὰ τοῦ β. εἰ γὰρ
 ἐμποδιστικὸν τὸ δι' οὗ τῷ διαιρεῖσθαι, ὅσῳ ἂν ἢ τι εὐδιαιρετώτερον, τοσοῦτῳ 40
 θάττον οἰσθήσεται δι' αὐτοῦ τὸ φερόμενον· εὐδιαιρετόν δὲ τὸ λεπτότερον,
 5 λεπτότερον δὲ ἀήρ ὕδατος καὶ ὡς ἐν σώμασιν ἀσωματώτερος· ὥστε ὅσῳ ἂν
 ἢ λεπτότερος ἢ μακρότερος ὁ ἀήρ τοῦ ὕδατος, τοσοῦτῳ μᾶλλον καὶ εὐδιαιρε-
 τος. ὥστε τοσοῦτῳ θάττον δι' αὐτοῦ κινηθήσεται τὸ ᾱ ἢ διὰ τοῦ ὕδατος.
 ὃν ἄρα λόγον ἔχουσι τὰ μεγέθη πρὸς ἀλλήλα, τοῦτον τὸν λόγον καὶ αἱ κι-
 νήσεις αἱ δι' αὐτῶν καὶ οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων, οἷον εἰ διπλασίως λεπτό-
 10 τερος ὁ ἀήρ τοῦ ὕδατος, διπλασίῳ λόγῳ καὶ ἡ κίνησις θάττων ἢ ἐπὶ τοῦ ᾱ
 αέρος τῇ ἢ ἐπὶ τοῦ ὕδατος. καὶ ὁ χρόνος ἄρα τῶν κινήσεων ἀντεστραμμένως
 τὸν αὐτὸν ἔξει λόγον· διπλασίῳ γὰρ ἔσται ὁ χρόνος τῆς κινήσεως τῆς διὰ
 τοῦ ὕδατος τοῦ χρόνου τῆς κινήσεως τῆς διὰ τοῦ αέρος.

p. 215^b8 Ἐν διπλασίῳ χρόνῳ τὴν τὸ β δίδεισιν ἢ τὴν τὸ γ.

15 Τὴν τὸ β ἢ τὴν τὸ γ, τουτέστι τὴν διάστασιν τὴν ἔχουσαν τὸ β ἢ
 τὸ γ.

p. 215^b10 Καὶ αἰεὶ δὲ ὅσῳ ἂν ἢ ἀσωματώτερον καὶ ἥττον ἐμπο-
 διστικόν, ἀλλ' εὐδιαιρετώτερον.

Τὸν ἀλλὰ σύνδεσμον ἀντὶ τοῦ 'καί' τέθεικεν, ἐπειδὴ καὶ ἰσο-
 20 δύναμος· εἰ διὰ τοῦ λεπτοτέρου, φησί, θάττον φέρεται, ὅσῳ ἂν ἢ τι 50
 ἀσωματώτερον καὶ εὐδιαιρετώτερον, καὶ διὰ τοῦτο ἥττον ἐμποδιστικόν,
 θάττον δι' ἐκείνου ἐνεχθήσεται.

p. 215^b12 Τὸ δὲ κενὸν οὐδένα ἔχει λόγον ᾧ ὑπερέχεται ὑπὸ τοῦ
 σώματος, ὥσπερ (οὐδὲ) τὸ μηδὲν πρὸς ἀριθμόν.

25 Δείξας τὴν ἐπὶ τῶν σωμάτων τῶν κινήσεων ἀναλογίαν, ἔρχεται λοιπὸν

1 δὲ] δὲ K ἀσωματώτερον K 2 τοσοῦτον Kt 3 τῷ] τὸ KM ἂν ἢ τι K: ἂν ἢ
 G: ἂν τι Mt διαιρετώτερον G τοσοῦτον Mt 4 δι' αὐτοῦ τὸ KM: διατοῦτο G: τὸ
 διὰ τούτου t εὐδιαιρετώτερον emendat t 5 λεπτότερος δὲ t ὁ ἀήρ Gt 6 λεπτο-
 μερέστερος KM μακρότερος Gt τοσοῦτο K 7 τοσοῦτῳ om. M δι' αὐτοῦ] διὰ τοῦ K
 κινηθήσεται Gt: κινῆσαι K: κινεῖσθαι M 10 θάττον KM 10. 11 ἐπὶ τοῦ αέρος ἢ
 om. K 11 ἢ addidi 12 διὰ] ἀπὸ G 14 Ἐν] ἐ (sic) K 14. 16 pro γ scri-
 bendum ubique δ 14 δίδεισιν ἢ τὴν τὸ γ om. K δίδεισιν M: δίδει t 15 Τὴν τὸ β
 ἢ τὴν τὸ γ om. G 15. 16 τουτέστι—ἢ τὸ δ (sic) summo margine habet G 18 ἀλλ'] καὶ
 Aristoteles (sed cod. E in erasis) continuat lemma δι' οὐ φέρεται, θάττον ὁσθήσεται (sic) K
 19 τέθηκεν (sic) Kt 19. 20 ἰσοδυναμοῦσι διὰ (om. εἰ) G 20 δι' αὐτοῦ K καὶ ὅσῳ interpo-
 lat t τι KM: τὸ G: om. t 21 ἐμποδιστικόν K 22 τοσοῦτω θάττον t, at cf. Aristoteles
 23. 24 ᾧ—ἀριθμόν om. K 23 ᾧ t: δ M 24 οὐδὲ t: om. M ἀριθμόν M: τὸν ἀριθμόν t et Arist.
 cod. H (non G), cf. Philop. p. 654, 15 25 prius τῶν om. K ἀναλογίαν τῶν κινήσεων Gt

ἐπ' αὐτὸ τὸ προκείμενον, ὅτι | ἀδύνατον διὰ κενοῦ κίνησιν γενέσθαι. εἰ γὰρ
 γὰρ πᾶσα μὲν κίνησις ἐν χρόνῳ, καὶ ἡ διὰ κενοῦ ἄρα κίνησις ἐν χρόνῳ
 ἂν εἴη· παντὸς δὲ χρόνου πρὸς πάντα χρόνον πεπερασμένον ἐστὶ λόγος
 τις (ἡ γὰρ ἴσος ἐστὶ χρόνος χρόνῳ ἢ ἡμισυς ἢ διπλάσιος ἢ ἐπίτριτος ἢ
 5 κατὰ ἄλλον τινα λόγον), ὥς δ' ἂν οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων ἔχωσιν, ἀνάγκη
 ἔχειν καὶ τὰ δι' ὧν ἡ κίνησις· ἔξει ἄρα καὶ τὸ κενὸν πρὸς τι πλήρες
 λόγον, τοῦτο δὲ ἀδύνατον. εἰ τοίνυν ἀδύνατον λόγον τινὰ ἔχειν τὸ κενὸν
 πρὸς σῶμά τι, οὐδὲ ὁ χρόνος τῆς δι' αὐτοῦ κινήσεως πρὸς τὸν <τῆς> διὰ
 σῶματός τινος κινήσεως χρόνον ἔξει λόγον. ἀλλ' ἀδύνατον· παντὸς γὰρ
 10 χρόνου πρὸς πάντα χρόνον πεπερασμένον λόγος τίς ἐστίν. ἐν οὐδενὶ ἄρα
 χρόνῳ διὰ τοῦ κενοῦ κινεῖται. τοῦτο δὲ πάλιν ἀδύνατον· πᾶσα γὰρ κί-
 νησις ἐν χρόνῳ. οὐκ ἄρα ἐνδέχεται κίνησιν διὰ κενοῦ γενέσθαι.

p. 215^b13 Εἰ γὰρ τὰ τέτταρα τῶν τριῶν ὑπερέχει ἐνί, πλεόν δὲ
 τοῖν δυοῖν.

15 Εἰπὼν ὅτι ὥσπερ οὐδεὶς ἐστὶ λόγος τοῦ μηδενὸς πρὸς τὸν ἀριθμὸν, 12
 οὕτως οὐδὲ τοῦ κενοῦ πρὸς τὸ σῶμα. τοῦτο αὐτὸ διὰ τούτων κατασκευάζει,
 πῶς τὸ μηδὲν οὐκ ἔχει λόγον τινὰ πρὸς τὸν ἀριθμὸν, παράδειγμα δὲ τί-
 θησι τῶν ἐχόντων πρὸς ἄλληλα λόγον. τὰ γὰρ τέτταρα, φησί, τῶν μὲν
 τριῶν μονάδι ὑπερέχει, τῶν δὲ δύο πλεόν ἢ μονάδι (δυάδι γὰρ τῶν δύο 15
 20 ὑπερέχει), τῆς δὲ μονάδος πάλιν πλείονι ὑπεροχῇ ὑπερέχει ἢ περ τῆς δυά-
 δος (τριαδί γὰρ τῆς μονάδος ὑπερέχει), τοῦ δὲ μηδενὸς οὐκέτι οὐδεμιᾷ
 ὑπεροχῇ ὑπερέχει. διὰ τί δὲ οὐχ ὑπερέχει τοῦ μηδενός, διὰ τῶν ἐξῆς
 προστίθησιν, εἵπομεν δὲ ἥδη καὶ ἡμεῖς ἐντελῶς.

p. 215^b18 Διὸ οὐδὲ γραμμὴ στιγμῆς ὑπερέχει. εἰ μὴ σύγκειται
 25 ἐκ στιγμῶν.

Ἵνα μὴ τις εἴπῃ 'ἀλλὰ κακῶς ἔλαβες εἰς παράδειγμα τοῦ κενοῦ τὸ π
 μὴ ὄν· οὐ γάρ ἐστι τὸ κενὸν τῶν μὴ ὄντων'. διὰ τοῦτο ταῦτα προστίθη-
 σιν. ὅτι οὐ μόνον τὸ μὴ ὄν πρὸς τὸ ὄν οὐδένα λόγον ἔχει, ἀλλ' οὐδὲ τὰ
 ὄντα. ἀνομογενῆ δέ. λόγον τινὰ ἔχει πρὸς ἑαυτά. οὐδὲ γὰρ [ἡ] γραμμὴ πρὸς

1 ἐπ' αὐτῷ K 4 εἰ γὰρ K 5 λόγον KM: τρόπον Gt ἔχωσιν G: καλῶς ἔχωσιν M
 6 ἔχειν] ἔχει G πρὸς τὸ πλήρες t 7 ἔχον K 8 πρὸς σῶματι K τῆς (post
 τὸν) addidit t 9 χρόνον ἔξει om. M 10 πεπερασμένον om. KM 11 κινεῖ G
 13 τὰ om. M 13. 14 -περέχει-- δυοῖν om. K 13 πλεόν M: πλείονι cum Aristotele
 (πλείον cod. G) t 16 τούτων (ex τούτο) corr. M 17 παραδείγματα Gt 19 διὰ K
 20. 21 ὑπὲρ τὴν δυάδα M διάδος K 21. 22 τοῦ δὲ -οὐχ ὑπερέχει om. M
 οὐδεμιᾷ ὑπεροχῇ ὑπερέχει K: οὐδὲ μιᾷ (οὐδεμιᾷ t) ὑπερέχει ὑπεροχῇ Gt 23 καὶ ἡμεῖς
 ἥδη Gt 24 lemma habet G διὸ δὲ γραμμῇ (litterae o δὲ ex corr.) M 24. 25 εἰ-
 σιγμῶν om. K 26 εἵποι K ὅτι ἀλλὰ Gt 29 post ὄντα addit μὲν t, at cf. ex
 gr. p. 649.33 ἔχειν G οὐδὲ KM: οὐ Gt γὰρ om. K ἡ deleverit Diels

στιγμὴν ἔχει λόγον, ἐπειδὴ μὴ σύγκριται ἐκ στιγμῶν ἢ γραμμῇ. οὐδὲ q 8^c
 γραμμὴ πρὸς ἐπιφάνειαν, οὐδὲ αὕτη πρὸς σῶμα· μυρία γὰρ σημεία 25
 προστεθέντα οὐ ποιεῖ τὴν γραμμὴν μείζονα, οὐδὲ αἱ γραμμαὶ τὴν ἐπιφά-
 νειαν, οὐδὲ αἱ ἐπιφάνειαι τὸ σῶμα· οὐδὲ γὰρ σύγκριται ἐκ τούτων. ἀλλὰ
 5 τὰ ὁμοειδῆ (ἔστι) τὰ συγκρινόμενα πρὸς ἀλλήλα καὶ λόγον ἔχοντα· γραμμὴ
 γὰρ πρὸς γραμμὴν ἔχει λόγον, καὶ ἐπιφάνεια πρὸς ἐπιφάνειαν, καὶ σῶμα
 πρὸς σῶμα. ὥστε καὶ τῶν ὄντων ἐστὶ τὸ κενόν, ἐπειδὴ πάντῃ τῶν σωμά-
 των ἐστὶν ἕτερον, μᾶλλον δὲ καὶ ἀντικειμένως ἔχον ὡς ἕξις καὶ στέρησις
 (τὸ μὲν γὰρ κενόν, τὸ δὲ πλήρες), οὐκ ἂν ἔχοι λόγον τινὰ πρὸς τὸ
 10 σῶμα ἢ κενόν ἐστι. τοὺς γὰρ λόγους τῶν συστάσεων νῦν ζητοῦμεν, ὅτι 30
 ὁ ἀὴρ μὲν τοσῆδε ἔχει σύστασιν, διπλασίονα δὲ ταύτης τὸ ὕδωρ· τοῦ οὖν
 κενοῦ μηδεμίαν ἔχοντος τοιαύτην σύστασιν, πῶς οἶόν τε λόγον τινὰ αὐτὸ
 ἔχειν καὶ σύγκρισιν πρὸς τὰ σώματα; ὥστε οὐδὲ ὁ τῆς κινήσεως τῆς δι'
 αὐτοῦ χρόνος λόγον ἂν ἔχοι πρὸς χρόνον τινὰ τῆς διὰ σώματος κινήσεως,
 15 οὕτως δ' ἂν οὐδὲ κίνησις εἴη διὰ κενοῦ, ὡς πολλάκις εἴρηται.

p. 215b21 'Ἀλλ' εἰ διὰ τοῦ λεπτοτάτου ἐν τοσῶδε τὴν τοσῆδε
 φέρεται διὰ τοῦ κενοῦ, παντὸς ὑπερβάλλει λόγου. 35

Εἰ διὰ τοῦ λεπτοτάτου, φησί, σώματος ἐν τοσῶδε χρόνῳ τήνδε τὴν
 διάστασιν ἐκινήθη, καὶ αἰεὶ λεπτυνομένου τοῦ σώματος μειοῦται ὁ τῆς κι-
 20 νήσεως χρόνος. τῶν ἄλλων δηλονότι πάντων τῶν αὐτῶν μενόντων, εἰ ἐν
 μηδενὶ σώματι γένοιτο ἡ κίνησις, ἀλλ' ἐν κενῷ, οὐδένα ἔξει λόγον ὁ χρόνος
 ὁ διὰ τοῦ κενοῦ πρὸς τὸν διὰ τοῦ πλήρους, ταῦτόν δὲ εἰπεῖν ἀχρόνως διὰ
 τοῦ κενοῦ κινήθησεται, ταῦτόν δὲ εἰπεῖν οὐδὲ ὅλως κίνησις ἐπὶ κενοῦ 40
 ἔσται. ὥσπερ γὰρ ἐπὶ τῆς 'Αρατείας σφαίρας, μᾶλλον δὲ τῆς τοῦ παντός,
 25 τὰ ἐν τῷ μεγίστῳ κύκλῳ ζῶδια θάττον τῶν λοιπῶν κινεῦνται, τὰ δὲ ἐν
 τοῖς ἐλάττοσι βραδύτερον, καὶ τοσαύτη γίνεται τῆς βραδυτήτος ἡ ἀναλογία,
 ὅση καὶ ἡ τῶν κύκλων ἐφ' ὧν κινεῦνται μείωσις (ὅν γὰρ ἔχουσι λόγον
 οἱ κύκλοι πρὸς τοὺς κύκλους οἱ ἐλάττονας πρὸς τοὺς μείζονας, τοσοῦτη
 βραδύτερον κινεῦνται τὰ ἐν τοῖς ἐλάττοσι κύκλοις τῶν ἐν τοῖς μείζουσι, καὶ

1 λόγον ἔχει Gt 2 αὕτη scripsi: αὐτὴ KM: ἐπιφάνεια Gt πρὸς τὸ σῶμα Gt μύρια M
 3 προστεθέντα primitus K 3. 4 αἱ priore loco om. M: utrobique om. K 4 οὐδὲ γὰρ K:
 οὐδὲ M: οὐ γὰρ Gt 5 ἐστὶ recte videtur addidisse t τὰ (post ἐστὶ) om. M
 ἄλλα M ἔχοντα GKM: ἔχει t 6 γὰρ] δὲ G λόγον ἔχει Gt 7 καὶ GKM: καὶ
 εἰ t, cf. ad p. 219,5 πάντων M 8 prius καὶ om. Gt 11 ὁ om. Gt 12 οἶον-
 ται K 12. 13 αὐτὸ ἔχειν KM: ἔχειν (om. αὐτὸ) G: εἶναι t 13. 14 τῆς δι' αὐτοῦ
 χρόνος KM: τῆς διὰ τοῦ χρόνου G: χρόνος τῆς διὰ τοῦ κενοῦ t 14 πρὸς χρόνων t
 διὰ τοῦ σώματος et μοx οὕτω t 15 οὐδὲ κίνησις εἴη KM: οὐ κινήθη Gt 16. 17 ἐν
 τοσῶδε—λόγου om. K 16 τοσῶδε M: τοσῶδε t 18 τήνδε M 20 χρόνος]
 λόγος K 21 γένοιτο Gt οὐδένα KM: δῆλον οὐδένα G: δῆλον ὅτι οὐδένα t
 λόγον ἔχει t 22. 23 ταῦτόν δὲ—κινήθησεται om. KM 24 ἀρατείας K 26 βρα-
 δύτερα Gt βραδυτήτος K 28 τοὺς (ante κύκλους) om. K

ἐπὶ τοσοῦτον προβαίνει ἢ μείωσις τῶν τε κύκλων καὶ τῆς ἐπ' αὐτῶν κί- q 8^r
νήσεως, ἕως καταδαπανηθέντων τῶν ἐπὶ τῆς σφαίρας λαμβανομένων κύκλων
καταντήσωμεν εἰς τοὺς πόλους, οἵτινες παντελῶς εἰσιν ἀκίνητοι· διὸ καὶ 46
Ἄρατος περὶ τοῦ Κριοῦ, ὃς ἐν τῷ μεγίστῳ ἐστὶ κύκλῳ, λέγω δὲ τῷ ἰση-
5 μερινῷ, ταῦτά φησιν·

αὐτοῦ καὶ Κριοῦ θωώταταί εἰσι κέλευθοι,
ὃς ῥά τε καὶ μήκιστα διωκόμενος περὶ κύκλα
οὐδὲν ἀφαυρότερον τροχᾶει Κυνosuρίδος Ἄρκτου.

ἥτις ἐν βραχεῖ κύκλῳ δινεῖται, ἀλλ' ὅμως ὁ ἐν τῷ μεγίστῳ κινούμενος
10 τῇ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ κινουμένη ἅμα ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ ἀπο- 50
καθίσταται τῇ σμικρότητι τοῦ κύκλου συμμειουμένης καὶ τῆς κινήσεως),
οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, εἰ ὅσῳ προκόπτει ἢ λεπτότης τοῦ
σώματος, μειοῦται ὁ τῆς κινήσεως χρόνος ἐπὶ τὸ ταχύτερον αὐτῆς προϊού-
σης, ἐὰν ἄρα μηδὲν ἢ σῶμα, ἀλλὰ κενόν, ὁ πᾶς καταδαπανηθήσεται χρό-
15 νος καὶ οὐκ ἔσται κίνησις οὐδεμία.

p. 215^b22 Ἔστω γὰρ τὸ ζ' κενόν, ἴσον δὲ τῷ μεγέθει τοῖς β
καὶ δ. | .

Ἐκθέμενος τὴν ἐπὶ τῶν σωμάτων, ὅταν δι' αὐτῶν κινηταί τι, γίνο- q 8^r
μένην ἀναλογίαν, καὶ εἰπών, μᾶλλον δὲ δείξας, ὅτι οὐχ ἔξει τὸ κενὸν πρὸς
20 τὸ πλῆρες οὐδεμίαν ἀναλογίαν, ὃ ἡκολούθει τὸ μηδὲ κίνησιν ἐνδέχασθαι
δι' αὐτοῦ γενέσθαι, σαφέστερον ποιῆσαι βουλόμενος ἐκτίθεται πάλιν διὰ
καταγραφῶν τὴν τῶν κινήσεων καὶ δι' ὧν γίνονται ἀναλογίαν, καὶ ζητεῖ 5
εἰ καὶ ἐπὶ κενοῦ δυνατὸν τοιαύτην τινὰ φυλαχθῆναι ἀναλογίαν. πρότερον
μὲν γὰρ τὸ ὕδωρ καὶ τὸν αἶρα ἐκθέμενος ἐζήτει τί συμβαίνει κινήσεως
25 ἐπὶ τούτων. γινομένης, νῦν δὲ λαβὼν ταῦτα ὡμολογημένα ποῖαν πρὸς αὐτὸ
τὸ κενόν, εἰ δυνατόν, σχοίη (<δ>) ἀναλογίαν, εἰ κινητὸ τι ἐπ' αὐτοῦ. καὶ
ὑποθέμενος ἐπ' αὐτοῦ γινομένην κίνησιν, ἀπάγει εἰς ἄτοπον τὸν λόγον.
ὑποτίθεται οὖν τὸ κενὸν ἴσον κατὰ τὸ μέγεθος τῷ β καὶ δ, τουτέστι τῷ
ἀέρι καὶ τῷ ὕδατι.

- 1 ἐπεὶ M ἐπ'] ἐξ M αὐτὸν G 3 καταντήσωμεν Mt πολλοὺς KM
4 Ἄρατος Phaenom. 225 sqq. 4. 5 ἰσημερινῷ K 6 θωώτατοι Gt 7 ὃς GM:
ὡς Kt κύκλον Gt 8 κυνosuρίδος (hoc accentu) Gt: κυνὸς οὐρίδος M: κύνοσ σου-
ρίδος K, qui praeterea τροχαδί (sic) 9 ἐν βραχὺ K δινεῖται Gt: κινεῖται KM
μεγίστῳ κύκλῳ Mt 10 τῇ ἐν τῷ GKM: τῷ ἐν t κινουμένη KM: κινουμένη κινου-
μένης G: κινουμένη t ἅμα KMt: ἅμα δὲ G 10. 11 ἀποκαθίσταται M 11 τῆς
σμικρότητος G 12 εἰ] εἰς K 16 γάρ] δὲ M 16. 17 ἴσον—δ om. K
18 κινεῖται KM τι om. Gt 19 ὅτι KM: ὡς Gt 20 ὃ ἡκολούθει om. G
22 καταγραφῶν K γίνεταί M ζητεῖ K 25 τοιαῦτα G ποῖαν M: ποῖαν
(sine accentu) G: ποῖαν K: ζητεῖ ποῖαν t αὐτὸ KM: αὐτὰ Gt 26 εἰ δυνατόν om. t
σχοίη M: σχοίη K: ἔχοι ἢ (sic!) G: ἔχοι t δν addidit t τι om. M 27 ἐπά-
γει M: ἐπάγει K 28 ὑποτίθετο (sic) K alterum τὸ om. M δ om. M
τουτέστι] τ' ἔστι (sic) K 29 τῷ om. M fort. ὕδατι καὶ τῷ ἀέρι

p. 215^b23 Τὸ δὲ ἄ εἰ δίδεισι, καὶ κινηθήσεται.q 8^v

Τὸ αὐτό, φησίν, ἄ ὅπερ ἐκινεῖτο καὶ ἐπὶ ὕδατος καὶ ἐπὶ ἀέρος, εἰ καὶ 10
ἐπὶ τοῦ κενοῦ κινηθεῖη, ἔν τινι μὲν, φησί, χρόνῳ κινηθήσεται, οἷον
ἐν τῷ ἥ (καλεῖ γὰρ τὸν χρόνον, ἐν ᾧ διὰ τοῦ κενοῦ κινεῖται, ἥ), ἐλάτ-
5 τουα δὲ ἀνάγκη τὸν χρόνον τοῦτον εἶναι τοῦ χρόνου, ἐν ᾧ διὰ τοῦ ἀέρος
ἐκινεῖτο, οὗτος δὲ ἐστὶν ὁ ε. εἰ τοίνυν, φησίν, ἐν ἐλάττονι χρόνῳ κινεῖ-
ται διὰ κενοῦ ἢ διὰ τοῦ ἀέρος, ἔξει δηλονότι λόγον τινα ὁ χρόνος ἐν ᾧ κι-
νεῖται διὰ τοῦ κενοῦ, λέγω δὲ ὁ ἥ, πρὸς τὸν χρόνον ἐν ᾧ κινεῖται διὰ τοῦ
ἀέρος, οὗτος δὲ ἐστὶν ὁ ε. ὃν οὖν λόγον ἔχουσιν οὗτοι πρὸς ἀλλήλους, 15
10 τοῦτον ἔξει τὸν λόγον καὶ τὸ πλήρες καὶ τὸ κενόν.

p. 215^b26 Ἄλλ' ἐν τοσοῦτῳ χρόνῳ, ὅσος ἐφ' οὗ τὸ ἥ, τῆς δὲ τὸ ἄ
δίδεισι τὴν θ.

Τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα. ἐν τοσοῦτῳ, φησί, χρόνῳ, ὅσος ἐστὶν ἐν ᾧ
διὰ τοῦ κενοῦ ἐκινήθη, ἔστι δὲ οὗτος ὁ ἥ, κινηθήσεται τὸ ἄ μέρος τι τῆς
15 ὁ διαστάσεως, λέγω δὲ τοῦ ἀέρος, ἔστω δὲ τοῦτο ἡ διάστασις ἐφ' ἧς τὸ
θ. τὸ δ' ἐπόμενον τούτῳ ἄτοπον παραλειπὼν μέτεσιν εἰς τὸ λοιπὸν ἐπι-
χείρημα (ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τῷ ἥ πληρὲς τε κινηθῆναι 20
τὸ θ, ὅπερ ἦν τοῦ ἀέρος μέρος, καὶ κενόν, ὅπερ ἦν (ζ)), [ἄτοπον καὶ] ὅτι
πληρὲς τε καὶ κενὸν τὸν αὐτὸν ἔξουσι λόγον πρὸς ἀλλήλα, λέγω δὲ τὸ ζ
20 καὶ τὸ θ, ὅπερ ἄτοπον. ὃν γὰρ λόγον ἔχει τὸ θ πρὸς τὸ δ, λέγω δὲ τὸ
μέρος τοῦ ἀέρος πρὸς ὅλον τὸν ἀέρα, τοῦτον τὸν λόγον ἔξει καὶ τὸ ζ πρὸς
πρὸς τὸ δ, λέγω δὲ τὸ κενὸν πρὸς τὸν ὅλον ἀέρα, ἐπειδὴ καὶ ὁ χρόνος
τοῦ ζ καὶ τοῦ θ, ὅπερ ἐστὶν ὁ ἥ, τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει πρὸς τὸν χρόνον
τοῦ δ, ὅπερ ἐστὶν ὁ ε, ὃν δ' ἂν ἔχουσιν οἱ χρόνοι πρὸς ἀλλήλους λόγον,
25 τοῦτον καὶ τὰ δι' οὗ ἔχουσι. τὸν αὐτὸν ἄρα λόγον ἔχουσι τὸ ζ καὶ τὸ θ 25
πρὸς τὸ δ. τὰ δὲ πρὸς τὸ αὐτὸ τὸν αὐτὸν λόγον ἔχοντα, καὶ πρὸς ἀλλήλα
ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον. τὸ ἄρα ζ, ὅπερ ἐστὶ τὸ κενόν, καὶ τὸ θ,
ὅπερ ἐστὶ πλήρες, τὸν αὐτὸν ἔχει πρὸς ἀλλήλα λόγον. τοῦτο δὲ ἄτοπον,

1 lemma om. t, ubi superius lemma continuatur usque ad πρὸς τὸ πλήρες 2 καὶ τὸ
αὐτό t ἄλφα M: om. G τοῦ ὕδατος Kt καὶ (om. ἐπὶ) τοῦ ἀέρος t 3 φησι
χρόνῳ KM: χρόνῳ φησι Gt 7 διὰ τοῦ ἀέρος KM: δι' ἀέρος Gt 8 διὰ τοῦ κενοῦ
om. KM 9 οὖν (ex vñ) corr. G οἱ τοιοῦτοι G 10 fort. πρὸς τὸ κενόν
11 ὅσον ἐ- ceteris omisiss K τῆς (Arist. codd. EG, Simplic. cod. E p. 674,24) Mt: τοῦ
Aristoteles 12 τὴν θ Mt: τὴν τὸ θ Aristoteles 14 ἐκινήθη] κινήθη M τι om. M
15 δὲ] δὲ K 16 δὲ ἐπεχόμενον τοῦτο ἄτοπον KM παραλειπὼν K εἰς] ἐπὶ M
17 ἔστι KM: ἦν Gt αὐτῷ om. Gt τῷ ἥ] τὸ ἥ K τε] ἔσται K 18 ἦν alterum
om. Gt ζ addidi, ἄτοπον καὶ deleui 21. 22 τοῦτον—ὅλον ἀέρα om. M 21 ἔξει K:
ἔχει Gt 23 ὅπερ GKM: ὅς t 24 λόγον ante ἔχουσιν traicit t 25 τὰ (cf. ad p. 648,30.
677,15. 684,20) G: τὸ M: τὸν K: πρὸς τὸ t ἔχουσι (ante τὸ ζ) primitus M 26 τὰ δὲ αὐτά
(hoc deletum) αὐτὸ τὸν αὐτὸν M ἔχοντα λόγον Gt 28 ἐστὶ G: ἔσται K: ἐστὶ τὸ Mt

πλήρες πρὸς κενὸν τὸν αὐτὸν ἔχειν λόγον, ὃν καὶ τὸ κενὸν πρὸς τὸ πλη- ρές· ταῦτά γὰρ ἔσονται ἀλλήλοις κατὰ τὴν σύστασιν (κατὰ τοῦτο γὰρ καὶ νῦν ἡ ἀναλογία), καὶ οἷον μανούμενον τὸ θ', λέγω δὴ τὸ μέρος τοῦ αέρος, ἐγένετο δὲ ὅπερ τὸ κενόν.

5 p. 215^b27 Δίεισι δέ γε, καὶ ἡ τι λεπτότητι διαφέρων τοῦ αέρος 20
ἐφ' ᾧ τὸ ζ', ταύτην τὴν ἀναλογίαν ἣν ἔχει ὁ χρόνος ἐφ' ᾧ ε'.

Τὸ τρίτον ἐπιχείρημα, ἐν ᾧ δέκνυται ὅτι εἰ κινεῖται τι διὰ κενοῦ, συμβήσεται ἐν ἴσῳ χρόνῳ τὸ αὐτὸ διάστημα πλήρες τε καὶ κενὸν κινη-
θῆναι. τὸ αὐτὸ δὲ ζ', ὅπερ ἦν πρὸ τούτου κενόν, νῦν πλήρες ποιεῖ λεπτο-
10 τάτου σώματος, τοῦτον ἔχοντος τὸν λόγον πρὸς τὸν αέρα, ὅπερ ἔχει ὁ ἡ
χρόνος ὁ τοῦ κενοῦ πρὸς τὸν ε' χρόνον τὸν τοῦ αέρος. 25

p. 215^b30 Ἐάν γὰρ ἡ τοσοῦτῃ λεπτότερον τὸ ἐφ' ᾧ ζ' σῶμα τοῦ
δ', ὅσῳ ὑπερέχει τὸ ε' τοῦ ἡ.

Ἐάν, φησί, τὸ ἐντεθὲν ἐν τῷ κενῷ σῶμα τοσοῦτῃ λεπτότερον ἢ
15 τοῦ αέρος, ὅσῳ ὑπερέχει ὁ χρόνος ὁ τῆς κινήσεως τῆς ἐπὶ τοῦ αέρος
τοῦ χρόνου τῆς κινήσεως τῆς ἐπὶ τοῦ κενοῦ, ἀντιστραμμένως, φησί,
δίεισι τῷ τάχει ἐν τοσοῦτῃ, ὅσον τὸ ἡ, τὴν ζ' τὸ ἐφ' οὗ α', ἐάν 40
φέρηται, τουτέστιν ὅσῳ ὑπερέχει ὁ τοῦ αέρος χρόνος τὸν τοῦ κενοῦ,
τοσοῦτῃ ἀντιστρόφως ταχύτερον διελεύσεται τὸ α' ἐπὶ τοῦ ζ' ἐν τῷ ἡ
20 χρόνῳ ἥπερ ἐπὶ τοῦ δ'. ἀντιστραμμένως δὲ εἶπεν, ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν
χρόνων ὁ τοῦ αέρος χρόνος ὑπερεῖχε τοῦ χρόνου τοῦ κενοῦ, λέγω δὴ τὸ
ε' τοῦ ἡ (πλείων γὰρ ἦν ὁ ε'), ἐπὶ δὲ τῆς κινήσεως πλείων ἐστὶ τῷ τάχει
κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἢ ἐν τῷ ἡ χρόνῳ κινήσεως τῆς ἐν τῷ ε'. καλῶς
δὲ προσέθηκε τὸ ἐάν φέρηται, τουτέστιν ἐάν ὅλως πέφυκε δι' ἐκείνου 45
25 τοῦ σώματος κινεῖσθαι τοῦ ἐντεθέντος ἐν τῷ κενῷ τοιοῦτου ὄντος, οἷον
ὑπεθέμεθα, κατὰ τὴν εἰρημένην ἀναλογίαν κινήθησεται ἐν αὐτῷ τὸ α'.

2 ταῦτα KM τὴν om. K 3 οἷον K: νῦν G: δὴ t: om. M 5 γε om. M et Ari-
stotelis cod. H, cf. Diels ad Simplic. p. 675,27 5. 6 διαφέρων—ἐφ' ᾧ ε' om. K 6 ὡ
(priori loco) M: οὗ t 7 Τὸν τρίτον t 8 τε καὶ] τὸ M 9 τὸ αὐτὸ δὲ ζ' K: τὸ δὲ
αὐτὸ ζ' M: τὸ αὐτὸ. τὸ δὲ ζ' Gt 10 ἔχοντα K ἔχει χρόνον ὁ ἡ M 12 εἰν (h. e.
δν) K 12. 13 ἐφ' ᾧ—τοῦ ἡ om. K 14 ἐντεθὲν Mt: ἐντεῦθεν GK τοσοῦ-
τον M 15 ὅσον KM alterum ὁ om. M 15. 16 τῆς ἐπὶ τοῦ αέρος—κινή-
σεως KM: om. G: τῆς ἐπὶ τοῦ πλήρους—κινήσεως supplevit t 17 ἐν τῷ τοσοῦτῃ
Aristotelis libri praeter F ὅσον Gt: ὅς M: ὅσος K τῷ ἡ K τὴν om. KM
19 τοσοῦτον KM 20 δ] τετάρτου G δὲ om. G 21 χρόνος om. G τοῦ χρόνου]
τὸν χρόνον M λε K 22 ὁ ε'] ὁ πέμπτος G πλείων altero loco K 23 αὐτὴν
om. M 24 προσέθηκε K 25 ἐντεθέντος K 26 ὑπεθέμεθα M, cf. ad p. 14,15

p. 216^a2 Ἐὰν τοίνυν μηδὲν ἢ σῶμα ἐν τῷ ζ, ἔτι θάττον. ἀλλ' q 8^v
 ἦν ἐν τῷ η̄· ὥστ' ἐν ἴσῳ χρόνῳ δίδεισι πληρὲς τε ὄν καὶ κενόν·
 ἀλλ' ἀδύνατον.

Δύο ἄτοπα ἐπόμενα τῇ ὑποθέσει ἐν τῷ συμπεράσματι συνήγαγεν.
 5 ἐδείχθη μὲν γὰρ ὅτι τὸ ᾱ ἐν τῷ η̄ χρόνῳ κινήσεται ἐπὶ τοῦ λεπτοτά-τω
 του σώματος τοῦ ἐντεθέντος ἐν τῷ κενῷ, ὑπέκειτο δὲ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐν
 τῷ κενῷ διὰ τοῦ η̄ χρόνου κεκινήμενον τὴν αὐτὴν διάστασιν, ἐν ἴσῳ ἄρα
 χρόνῳ τὸ αὐτὸ ᾱ πληρὲς τε ὄν καὶ κενὸν τὸ αὐτὸ διάστημα τὸ ζ κινή-
 10 θήσεται, ὅπερ ἀδύνατον. τοῦτο μὲν οὖν αὐτὸς ὕστερον ἐπήγαγεν, ἄλλο δὲ
 πρὸ τούτου συνήγαγεν ἄτοπον, ὅτι τὸ αὐτὸ ἐν ἴσῳ καὶ ἐλάττωι χρόνῳ κί-
 νηθήσεται, ὅπερ ἄτοπον. εἰ γὰρ ἐν τῷ η̄ χρόνῳ ἐκινήθη τὴν ζ διάστασιν
 σώματος πληρῆ, δῆλον δῆπου ὅτι εἰ κενὴ ὑπάρχει | ἡ αὐτὴ διάστασις, ἐν r 1^r
 ἐλάττωι ἂν αὐτὴν ἐκινήθη (ἀκόλουθον γάρ)· ὑπέκειτο δὲ τὴν ζ διάστασιν
 κενὴν οὖσαν ἐν τῷ η̄ χρόνῳ κεκινήσθαι· τὸ αὐτὸ ἄρα ἐν πλεονί καὶ ἐν
 15 ἐλάττωι χρόνῳ κινήσεται, ὅπερ ἄτοπον.

p. 216^a4 Φανερόν τοίνυν ὅτι εἰ ἔσται τις χρόνος ἐν ᾧ τοῦ κενοῦ
 ὁτιοῦν οἰσθήσεται.

Δῆλον, φησίν, ὅτι τῇ ὑποθέσει τῇ λεγούσῃ κινεῖσθαι τι διὰ κενοῦ 7
 ἡκολούθησε τοῦτο τὸ ἀδύνατον, τὸ ἐν ἴσῳ χρόνῳ πληρὲς τε διεξιέναι καὶ
 20 κενόν. καὶ τοῦτον ἀναλαμβάνων τὸν λόγον συντόμως κατασκευάζει· ἔσται
 γάρ τι, φησίν, ἀνάλογον σῶμα ἕτερον πρὸς ἕτερον ὡς χρόνος
 πρὸς χρόνον, τούτεστι δυνατόν ἀναλογίαν τινὰ σωματίων λαβεῖν τοιαύτην, 10
 ἣν ἔχει χρόνος πρὸς χρόνον ἀναλογίαν. ὥστε εἰ λάβω λεπτομερὲς σῶμα
 τοῦτον τὸν λόγον ἔχον πρὸς ἄερα, ὃν ἔχει ὁ χρόνος ἐν ᾧ ἐκινεῖτο διὰ τοῦ
 25 ἄερος πρὸς τὸν χρόνον ἐν ᾧ ἐκινεῖτο διὰ τοῦ κενοῦ, συμβήσεται τὰ εἰρημένα.

p. 216^a8 Ὡς δὴ ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, δῆλον τὸ τοῦ συμβαίνοντος
 αἰτιὸν ἔστι.

Τὴν αἰτίαν, ἐξ ἧς τῇ ὑποθέσει τοῦ κενοῦ ἡκολούθησε τὰ εἰρημένα 16
 ἄτοπα, προστίθῃσι διὰ τοῦτο γὰρ ἡκολούθησε τῇ ὑποθέσει τοῦ κενοῦ

1. 3 ἔτι—ἀδύνατον om. K 4 ἐπόμενα] ἐποτηθέμενοι K 5 η̄] ᾱ K 7 κεκινήμέ-
 νον K [ισφ] ὅσω K 9 ὕστερον αὐτὸς M ἐπηγάγαγεν (sic) K ἄλλου M
 10 καὶ ἐν ἐλάττωι K 12 δῆπου om. K εἰ] ἡ G 13 ἐλάττωι ἂν αὐτὴ K
 14 κινεῖσθαι K 16 ὅτι om. K ἔσται K: ἔστι Mt 16. 17 τις—οἰσθήσεται
 om. K 19 τοῦτο ἀδύνατον τῷ ἐν K τε GKM: τι t 20 τοῦτο t 21 τι
 om. M 22 τινῶν K 23 ἀναλογίαν om. Gt 26 lemma habet G δὴ GK:
 δὲ M: δ' t 26. 27 δῆλον—ἔστι om. K 27 ἔστι GMt: om. Aristoteles (praeter F)
 28 ἐξ ἡ G: δι' ἣν ἐξῆς (sic) t 28. 29 ἡκολούθησε τὰ—τοῦ κενοῦ om. G 29 ἡκο-
 λούθησεν ἐν τῇ K

τὸ ἄτοπον, διότι δεδοκότες ἐν κενῷ κίνησιν γίνεσθαι δίδωμεν εὐθὺς καὶ τὸ πρὸς
 κενὸν λόγον ἔχειν πρὸς πλήρες· ἀνάγκη γὰρ πάσης κινήσεως πρὸς κίνησιν
 λόγον ἐχούσης, διότι ἐν χρόνῳ πᾶσα κίνησις, καὶ τοῦ χρόνου πρὸς τὸν
 χρόνον ἀκολουθῶς καὶ τὸ κενὸν πρὸς τὸ πλήρες λόγον ἔχειν. ἐπεὶ οὖν
 5 οὐκ ἔστι λόγος τις τοῦ κενοῦ πρὸς σῶμα, ὑποτιθέμεθα δὲ τὸ μὴ ὄν, εἰ-
 κότως ψευδεῖ ὑποθέσει τὸ ἄτοπον ἔπεται.

p. 216^a12 Κατὰ δὲ τὴν τῶν φερομένων ὑπεροχὴν τὰδε.

Εἰπὼν ὅτι παρὰ δύο αἰτίας συμβαίνει τὸ ἀνισοταχῶς κινεῖσθαι, “ἢ
 τῷ διαφέρειν τὸ δι’ οὗ, ἢ τῷ διαφέρειν τὸ φερόμενον. ἂν τὰλλα τὰ αὐτὰ
 10 ἢ”, δεῖξας οὖν ἐκ τῶν δι’ ὧν γίνεται κίνησις, ὅτι ἀδύνατον κενοῦ ὄντος
 κίνησιν εἶναι, βούλεται νῦν ἐπὶ τὸ λοιπὸν μετελθεῖν καὶ δεῖξαι ἐξ αὐτῶν
 τῶν κινουμένων, ὅτι εἰ κενὸν ἦν, ἀδύνατον ἦν κίνησιν εἶναι. τῆς γὰρ ἀνί-
 σου τῶν κινουμένων φορᾶς ἡμεῖς μὲν, ὅσοι μὴ διὰ κενοῦ λέγομεν τὴν κί-
 νησιν γίνεσθαι, φυσικωτάτας ἀποδιδόναι τὰς αἰτίας ἔχομεν ἐκ τῆς διαφορᾶς
 15 τῶν δι’ οὗ, ὥσπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῆς τῶν κινουμένων
 τῆς ἐτερότητος· καὶ γὰρ τὸ αὐτὸ ἢ δι’ οὗ ἢ κίνησις, διάφορα δὲ τὰ κι-
 νούμενα ἢ τῷ βάρει ἢ τοῖς σχήμασι. θᾶττον καταφέρεται τὸ βαρύτε-
 ρον, ἐὰν τοῖς σχήμασι τὰ αὐτὰ ἦ. καὶ ἡ αἰτία δὴλη· ἐπεὶ γὰρ διὰ
 20 σώματος ἢ κίνησις, τὸ δὲ βαρύτερον μᾶλλον διαιρεῖ τῇ δυνάμει, εἰκότως
 καὶ θᾶττον καταφέρεται. καὶ τὸ αὐτὸ δὲ βάρος ἔχῃ, τοῖς σχήμασι δὲ
 διαφέρῃ ἀλλήλων, καὶ τὸ μὲν ἢ σφαιρικὸν ἢ ὀξὺ τύχη, τὸ δὲ πλατὺ καὶ
 πεταλῶδες, καὶ τὸ ἴσον ἔχῃ βάρος, θᾶττον τὸ ὀξὺ καὶ σφαιρικὸν κατα-
 φέρεται τοῦ πλατέος· τὸ μὲν γὰρ πλατὺ ὑπὸ πλείονος ἀνέχεται σώματος,
 βράδιον δὲ τὸ πλεῖον κατασπᾶται ἢ διαιρεῖται ὑπὸ τῆς ἀμβλύτητος τοῦ
 25 σχήματος, τὰ δὲ ὀξέα καὶ τὰ σφαιρικὰ ὑπὸ ἐλάττονος ἀνέχεται σώματος,
 διὸ θᾶττον διαιρεῖται τὰ ὑποκείμενα. καὶ ταῦτα καὶ οἱ τὰς βαναύσους
 τέχνας μετιόντες ἐπίστανται· τὰς γοῦν μολιβδίδας οἱ ναῦται διὰ τοῦτο
 βαρεῖας ἐξαρτῶσι, διὰ τὸ θᾶττον καταφέρεσθαι, καὶ οἱ ἀλιεῖς τοῖς λίνοις

1 τοῦ ἀτόπου G δεδοκότες (sic) K δίδωμεν G: διδόαμεν t 2 πρὸς τὸ πλῆ-
 ρες Gt 5 πρὸς τὸ σῶμα Gt 6 ψευδῇ K 7 τὴν om. K 8 Εἰπὼν p. 215^a26

περὶ δύο Gt 9 τῷ (priori loco) KM: τῷ G: τὸ t τῷ (altero loco) KM: τὸ Gt
 ἂν τὰλλα M: ἀντάλλα K: ἂν τὰ ἄλλα (it) ταῦτα K 10 οὖν] δὲ t 13 λέγομεν KM:
 om. G: φαμέν t 14 φυσικωτάτας t οὐ μόνον ἐκ τῆς probabiliter t 15 οὗ]
 ὦν t αὐτῶν Vatic. 1028: an proximum τῆς delendum? 17. 18 τὸ βαρύτερον M
 17 ἢ τῷ] ἢ τῷ K 18 ἢ om. K 19 διαιρεῖται primitus K 21 διαφέρῃ t: δια-

φέρει GM: διαφε^ε K ἢ (ante σφαιρικόν) M: ἢ GKt ὀξὺ τύχη M: ὀξυνήχη K: ὀξὺ
 εἰ τύχη (τύχοι ι) Gt 24 δὲ καὶ τὸ πλεῖον G κατασπᾶται κτλ.] cf. Themist. p. 298,29

25 σχήματος et ὀξεία K σφαιρικὰ M 26 καὶ ταῦτα κτλ.] cf. Themist. p. 297,25 sqq.
 27 μετιόντες om. K γοῦν om. M μολιβδίδας KM: μολιβδίδας Gt 28 βαρεῖας
 corruptum videtur καὶ οὐ πλατέας, ἀλλὰ περιφερεῖς καὶ συνηγμένας post καταφέρεσθαι
 addunt Gt οἱ om. M ἀλιεῖς K: ἀλιεῖς t λίνοις K

διὰ τοῦτο προσπλέκουσι τὸν μόλιβδον. ἡμεῖς μὲν οὖν, φησί, ταύτην ἀπο- r 1^r
 δίδωμεν τῆς ἀνισοταχοῦς κινήσεως τὴν αἰτίαν, ὅσοι δὲ διὰ κενοῦ τὴν κί-
 νησιν γίνεσθαι λέγουσι, τίνα αἰτίαν τῆς ἀνισότητος τῶν κινήσεων ἀποδοῦν; 40
 τί γὰρ ἔξει πλέον διὰ κενοῦ κινούμενος ὁ μόλιβδος τοῦ φελλοῦ; ὁμοίως
 5 γὰρ ἀμφοτέροις εἴκει τὸ κενόν, μᾶλλον δὲ οὐδὲ εἴκει (σωμάτων γὰρ τὸ
 εἴκειν), ἀλλ' ἀμφοτέρα ὁμοίως δι' αὐτοῦ χωρεῖ ὑπὸ μηδενὸς ἐμποδιζόμενα.
 ἴσοταχῇ ἄρα πάντα ἔσται ἐπὶ τοῦ κενοῦ κινούμενα. ἀλλ' ἀδύνατον· οὐκ
 ἄρα κίνησις ἐν κενῷ γένοιτ' ἄν.

Οἱ μὲν εἰσάγοντες, φησί, τὸ κενόν, ἐκ τῆς κατὰ τὸν κίνησεως ὥντο
 10 δεικνύναι ὅτι ἔστι κενόν, ὁ δὲ λόγος τοῦναντίον ἔδειξεν ὅτι εἰ ἔστι κενόν,
 ἀδύνατον εἶναι κίνησιν. οὕτω μὲν οὖν ἐκ τῆς κατὰ τὸν κίνησεως ἔδειξεν 45
 ὅτι τὸ κενόν οὐκ ἔστι, καὶ αὐτὸ δέ, φησί, καθ' αὐτὸ ἐπισκοποῦσι τὸ
 κενόν δειχθεῖν, φησίν, ὡς ἀληθῶς κενόν, τουτέστι μάταιον καὶ εἰς οὐδὲν
 τοῖς οὐσι συμβαλλόμενον. ἐπειδὴ γὰρ οἱ τὸ κενόν εἰσάγοντες καὶ ὡς τόπου
 15 χρεῖαν παρέχον τοῖς οὐσιν, οὕτως αὐτὸ ἐτίθεντο, δείκνυσιν ὅτι οὐδὲ οὕτως
 ἐνδέχεται εἶναι τὸ κενόν. λημμάτιον δὲ προλαμβάνει τοιοῦτον· ἔάν, φησί,
 ξύλινος κύβος ἐντεθῇ ἐν ὕδατι, τοσοῦτον ὕδωρ ὑπέκει τῷ κύβῳ, ὅσος ἐστὶν
 αὐτὸς ὁ ξύλινος κύβος. ὁμοίως καὶ ἐν ἀέρι, καὶ ἐν οἴφωδ' ὅποτε ὑπεκίχεται 50
 σώματι. ὅταν οὖν ἐν τῷ κενῷ ἐντεθῇ ὁ κύβος, πότερον ὑπεξίσταται τῷ
 20 κύβῳ ἴσον κενόν τῷ μεγέθει τοῦ κύβου; καὶ πῶς ἂν ἐκσταίῃ τὸ κενόν;
 εἰ δὲ μὴ ὑπεξίσταται ἐντεθέντι τῷ κύβῳ ἀλλὰ μένει, τοσοῦτον ὀηλονότι
 τοῦ κενοῦ καθέξει | διάστημα ὁ κύβος, ὅσον καὶ αὐτός ἐστιν· ὥστε τὸ τοῦ r 1^v
 κύβου διάστημα χωρήσει διὰ ἴσου διαστήματος τοῦ κενοῦ, καὶ ἐφαρμό-
 σουσιν ἀλλήλοις τὰ διαστήματα. ὥσπερ γὰρ, φησίν, εἰ μὴ μεθίστατο τῷ
 25 κύβῳ τὸ ὕδωρ ἢ ὁ αἶθρ, ἐντιθέμενος ἂν ἐν αὐτῷ διὰ τοσοῦτου ὕδατος ἢ
 αἵρος ἐχώρει, ὅσος ἐστὶν αὐτός, οὕτως εἰ μηδὲν ἐστὶν ἐν τῷ κενῷ τὸ ὑπεξιστά-
 μενον, τὸ ἴσον ἑαυτῷ ὁ κύβος τοῦ κενοῦ κατασχέσει διάστημα. διάστημα δέ,
 φησί, διαστήματος κατ' αὐτὸ τοῦτο οὐδὲν δίνει· καὶ γὰρ ἔχῃ ποιότητος 5
 τὸ τοῦ κύβου διάστημα ἐπισυμβάσας αὐτῷ, ἀλλ' οὐχ ἣ πεποιώται, ταύτη
 30 ἐστὶν ἐν τόπῳ, ἀλλὰ μόνον ἣ διαστάσεις ἔχει· ὥστε καὶ χωρισθῇ πάντων
 τῶν παθῶν, λευκότητος θερμότητος ἀντιτυπίας βάρους καὶ τῶν λοιπῶν,
 καὶ μείνῃ μόνον τὸ διάστημα, οὐδὲν ἦττον ἐν τόπῳ ἐστὶ καὶ ἴσον ἑαυτῷ

1. 2 ἀποδίδωμεν K: ἀποδίδωμεν G: ἀποδιδόαμεν Mt 2 ὅσα G διὰ τοῦ κενοῦ M
 3 τίνα (ἂν)? 4 κινούμενον K φελλοῦ K 5 ἀμφοτέροις ἦκει G τὸ κενοῦ
 (sic) M σωμάτων κτλ.] hinc emendandus Themist. p. 298, 19 6 εἴκειν K
 8 ἐν κενοῦ t 9 οἱ μὲν οὖν fort. recte Mt 10 ὅτι ἔστι Gt: ὅτι οὐκ ἔστι KM
 13 δειχθεῖν ἂν (om. φησίν) emendat (cf. ad p. 663, 14) t: φανείν, ἂν Aristoteles (p. 216^a27)
 ἀληθῶς ὃν κενόν t 15 παρέχον KM: παρέχοντες Gt ἐπιτεθένται M 16 προσ-
 λαμβάνει K 17 ὑπῆκει K 20 ἂν ἐκτέει (sic) K 21 ἐντεθεῖ K 21. 22 τοῦ
 κενοῦ δηλονότι M 22 ὥστε] ὅσο (sic) K τὸ om. M 27 κατασχέσει K
 28 φησί om. G διαστήματι K κατ' αὐτὸ t: καθ' αὐτὸ GKM, itemque p. 662, 16
 ἔχει K 29 ἐπισυμβάν (-ἂν K) KM οὐχ ἣ] οὐχί G 30 ἐν τῷ τόπῳ Gt
 ἣ Gt: εἰ KM χωρισθῇ πάντων Gt: χωρισθήσω τῶν τῶν K: χωρισθέντων M, at cf. The-
 mist. p. 301, 2 31 βάρη G 32 καὶ μένει K

www.libtool.com.cn

κατέχει τοῦ κενοῦ μέρος· κατ' οὐδὲν γὰρ τούτων ἐν τόπῳ ἦν, οὐχ ὡς τὸ
 λευκὸς οὐχ ὡς θερμὸς οὐχ ὡς βάρος ἔχων, ἀλλὰ καθὼς διαστάσεις ἔχει.
 ἐπεὶ οὖν καὶ τοῦτο ἐστὶν ἐν τόπῳ, ἐὰν χωρισθῇ πάντων τῶν ἄλλων, αὐτὸ
 5 μὴδὲν αὐτῷ εἰς τὸ ἐν τόπῳ εἶναι συμβαλλονται, τί διοίσει τοῦ διαστή-
 ματος τοῦ κενοῦ, ὃ γέγονεν αὐτῷ τόπος; εἰ δὲ μὴδὲν διοίσει (καὶ κεῖνο
 γὰρ διάστημα ἐστὶν ἀπαθὲς καὶ τοῦτο), τί ἐδέξεν ἐξωθεν ἕτερόν τι διά-
 στημα περιβαλεῖν τοῖς σώμασιν; εἰ γὰρ οἴκηθεν ἔχει τὸ διάστημα ἕκαστον
 τῶν σωμάτων, τί ἐδέξεν ἐξωθεν ἄλλου διαστήματος; μάταιον ἄρα τὸ
 ἐξωθεν διάστημα καὶ περιττόν, αὐτοῦ ἑκάστου ἐν ἑαυτῷ περιφέροντος τὸ
 10 διάστημα. καὶ εἰ δύο διαστήματα ὅμοια ἐχώρησαν δι' ἀλλήλων καὶ ἐφήρ-
 μισαν ἀλλήλοις, διὰ τί μὴ καὶ τρία καὶ ἄπειρα; καὶ εἰ τὸ κενὸν διά-
 στημα ὃν οὐδὲν διοίσει τοῦ ἐγγινομένου ἐν αὐτῷ διαστήματος, κενὸν ἄρα
 ἐν κενῷ γέγονεν. ἔτι δὲ εἰ μεθίσταται ὁ κύβος κατ' οὐδὲν ἄλλο ἀλλ' ἢ
 καθὼς διάστημα ἐστὶν, ἐπεὶ καὶ καθὼς διάστημα ἐστὶ μεταβάλλει τόπον ἐκ
 15 τόπου, κινούμενα δὲ τὰ σώματα τὸ οἰκεῖον συμμεταφέρει διάστημα, τὸ δὲ
 διάστημα κατ' αὐτὸ τοῦτο οὐδὲν διαφέρει τοῦ ὡς κενοῦ διαστήματος, πε-
 ριττόν ἄρα καὶ μάταιον ἄλλο διάστημα τοῖς σώμασιν ἐξωθεν ἐπινοεῖν, αὐ-
 20 τοῦ ἑκάστου τοῦ ἴδιον συμπεριφέροντος διάστημα· εἰ γὰρ ὁ τόπος διάστημα,
 τὸ δὲ ἑκάστου διάστημα ἐν ἑκάστῳ ἐστί, μὴδὲν διαφέρειν γε κατὰ τοῦτο
 τοῦ ἐξω διαστήματος, μάταιον τὸ ἕτερον παρεσκευαλεῖν διάστημα ἐξωθεν
 παρὰ τὸ ἐνυπάρχον ἑκάστῳ. τί γὰρ λυσιτελεῖ τὸ ὅμοιον ἐν τῷ ὁμοίῳ γε-
 νέσθαι; καὶ εἰ τὰ σώματα ἢ διαστήματά ἐστιν ἐτέρων διαστημάτων
 δεῖται, καὶ τὸ κενὸν διάστημα ὃν δεοῖτο ἂν ἐτέρου διαστήματος· ὥστε
 25 γένοιτο ἂν τὸ κενὸν ἐν κενῷ, καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον. οὐκ ἄρα
 οὐδ' ὡς τόπον ἐνδέχεται εἶναι τὸ κενόν. εἰ τοίνυν μήτε τὴν τοῦ τόπου
 χρεῖαν παρέχει μήτε κινήσεως αἰτίον ἐστὶ, τοῦναντίον δὲ καὶ ὃν ἀναιρεῖ
 τὴν κίνησιν, ἔοικε μῆδ' αὖτε εἶναι τὸ κενόν.

p. 216^a13 'Ορῶμεν γὰρ τὸ μεῖζω ῥοπήν ἔχον βάρους ἢ κουφό-
 τητος, ἐὰν τὰλλα ὁμοίως ἔχῃ τοῖς σχήμασι.

30 Τοῦ αὐτοῦ γὰρ ὄντος δι' οὗ φέρονται, καὶ ὁμοιοσχημῶν ὄντων τῶν
 φερομένων, ἀνίσων δὲ τοῖς βάρεσιν, ἣν ἀναλογίαν ἔχει τὸ βάρος πρὸς τὸ
 βάρος, ταύτην ἀνάγκη ἔχειν καὶ τὴν κίνησιν πρὸς τὴν κίνησιν· ὅσα γὰρ
 ὑπερέχει τὸ βαρύτερον, τοσοῦτ' ἧττον κατενεχθήσεται. ἐὰν δὲ τοῖς σχή-

1 μέρους K: μέρους vel μέρος M 5 γέγονεν ἐν K 6 καὶ τοῦτο τι ἐδέξεν G
 post τί addit οὖν t 8 ἀλλ' οὐ διαστήματος G 12 ἐγγινομένου K: ἐγγενομένου M:
 γενομένου G: γινομένου t ἐν ἑαυτῷ K 13 οὐδένα K ἄλλο ἀλλ' ἢ KM: ἄλλο,
 ἢ Gt 14 ἐπειδὴ M 15 συμφέρει M 16 κατ' αὐτὸ] cf. ad p. 661, 28
 21 ἑκάστῳ] ἐκά (sic) K λυσιτελεῖ t 22 ἢ διάστημα K 23 ἐτέρου διαστήματος
 τινος Gt 26 ἐστί] εἶναι K δὲ (om. καὶ) ὃν ἀναιροῖ K 28 τὸ μεῖζω ῥοπήν ἔχον βάρους
 (βάρος K) KM: τὰ μεῖζω ῥοπήν ἔχοντα ἢ βάρους t cum Aristotele 28. 29 ἢ κουφότη-
 τος—σχήμασι om. K 29 τὰλλα M: τ' ἄλλα t 30 ὁμοιοσχημῶν GK: ὁμοιοσχημῶ-
 νων Mt 31 ἀνίσων K 31. 32 πρὸς τὸ βάρος iterat M 33 τοσοῦτο K

www.libtool.com.cn

μασι διαφέρει, ἐνδέχεται ἥττον τι βάρος πλατὺ τῷ σχήματι μείζονος βάρους **Γ 1**
σφαιροειδοῦς ἐν ἴσῃ χρόνῳ διὰ τοῦ αὐτοῦ διαστήματος καταφέρεισθαι· εἰκὸς **85**
δὲ καὶ ἐν πλείονι κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς τε τοῦ βάρους ὑπερχῆς καὶ
τοῦ σχήματος.

5 p. 216^a 19 Ἡ γὰρ σχήματι διαιρεῖ ἢ ῥοπή.

Ἡ γὰρ τῷ βάρει ὠθεούμενος ὁ ἀῆρ ὑπεξιστάμενος σχίζεται, ἢ τῇ **42**
δξύτῃ τοῦ σχήματος εὐδιαίρετος ὢν μερίζεται. καὶ ἡ σφαῖρα κατὰ ση-
μεῖον ἄρχεται τῆς τομῆς. διὰ τοῦτο χαλκός τε καὶ μόλιβδος πλατέα μὲν
ἐποχεῖσθαι δύνανται ἐν ὕδατι, σφαιρικά δὲ ὄντα ἢ κυλινδρικά οὐκέτι, **κᾶν**
10 πολλῶ μικρότερα ἢ τῷ βάρει. εἰ οὖν τὸ δι' οὗ ἡ κίνησις γίνεται κενὸν **45**
ἦν, ἰσοταχῶς δηλονότι πάντα **ἀν** κατηνέχθη· τί γὰρ ἦν τὸ κωλύον μὴ
ἰσοταχῶς κινεῖσθαι μηδενὸς ὄντος τοῦ κωλύοντος τῇ διαιρέσει; ἀλλ' ἀδύ-
νατον ἰσοταχῶς πάντα κινεῖσθαι· ὥστε καὶ κενὸν εἶναι ἀδύνατον.

p. 216^a 26 Καὶ καθ' αὐτὸ δὲ σκοποῦσι φανείη τὸ λεγόμενον κενὸν
15 ὡς ἀληθῶς κενόν.

Καθ' αὐτό, τούτεστι χωρὶς τῆς κατὰ τόπον κινήσεως· ἀνωτέρω **80**
γὰρ ἐκ τοῦ μὴ δύνασθαι δι' αὐτοῦ γενέσθαι τὴν κατὰ τόπον κίνησιν ἀνῆρει
ὅτι ἔστι κενόν, νῦν δὲ οὕτως αὐτὸ σκοπεῖ, ὡς **ἀν** εἰ καὶ μὴ ἦν ἡ κατὰ
τόπον κίνησις. ἢ ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι οἱ λέγοντες εἶναι τὸ κενὸν διὰ τὸ κί-
20 νησιν εἶναι “ἀποκεκριμένον” καὶ | καθ' αὐτὸ ὑπάρχον τὸ κενὸν ὑποτί- **Γ 2**
θενται, οἱ δὲ τοῦτο λέγοντες οὐδὲν διαφέρουσι τῶν τὸν τόπον διάστημα
εἶναι λεγόντων, ὥστε δεδεδειγμένου τοῦ μὴ εἶναι τὸν τόπον διάστημα
τι κεχωρισμένον καθ' αὐτὸ συναποδεδειγμένον **ἀν** εἴη τὸ μηδὲ κενὸν εἶναι,
διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν ὅτι καὶ αὐτὸ καθ' αὐτό, χωρὶς τοῦ συνανηρῆσθαι αὐτὸ
25 τῷ διαστηματικῷ τόπῳ, δειχθεῖη **ἀν** μὴ δυνάμενον ὑπάρχειν.

p. 216^a 29 Οὕτω καὶ ἐν ἀέρι· ἀλλὰ τῇ αἰσθήσει **ἄδηλον**. **6**

Καὶ ἐπὶ τοῦ ἐν ἀέρι, φησὶν, ἐντιθεμένου σώματος τὸ αὐτὸ συμβαίνει·
ὑπεξίσταται γὰρ τοσοῦτος ἀῆρ τῷ ἐντεθέντι σώματι, ὅπόσον ἐστὶ καὶ τὸ

1 διαφέρει K τι ἥττον M πλατὺ GKM: ὀξὺ t, sed gravior subest corruptela (cf.
p. 660, 20 sqq.) 3 τὴν om. Gt 4 τῆς τοῦ σχήματος t 5 ἡ ῥοπή K 7 ὢν]

ὦ K κατὰ om. G 9 ἢ] καὶ K 10 πολλῶ μικρότερα M τὸ βάρει t
12 ante κινεῖσθαι addunt πάντα Mt ἀλλὰ t 14. 15 φανείη — ἀληθῶς κενόν om. K
14 φανείη M: φανείη **ἀν** t Aristoteles, at cf. ad p. 661, 13 16 τότε ἔστι K 18 οὕτως
αὐτὸς K: αὐτὸ οὕτως M 19 λέγοντις t 19. 20 διὰ τὴν κίνησιν M 20 ἀποκεκρι-
μένον] ἀποκρινόμενον tythetate errore in Bekkeri Aristotele (p. 216^a 24) 21 τὸν om. K
22 τοῦ] τὸ K μὴ δὲ εἶναι G 23 συναποδεδειγμένον G 24 συναναίρεσθαι M 26 ἀλλὰ
τῇ αἰσθήσει **ἄδηλον** om. K 27 Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ Mt ἐν om. K 28 ἐντιθέντι M

σῶμα, ἀλλ' ἐπειδὴ μὴ ἀντιλαμβάνεται ἡ ἡμετέρα αἴσθησις τοῦ ἐξιστα- 12
μένου ἀέρος διὰ τὸ ἄχρουν, ταύτῃ δοκεῖ μὴδὲν ὑπεξίστασθαι. ἀλλ' εἰ
καὶ τῇ αἰσθήσει ἄδῃλον τοῦτο, ἀλλ' οὖν τῷ λόγῳ πάνυ ἐστὶ πρόδηλον·
εἰ γὰρ σῶμα ὁ ἀήρ, ἀδύνατον δὲ δύο σῶματα ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, ἀνάγκη 10
5 ἄρα πᾶσα ὑπεξίστασθαι τὸν ἀέρα τῷ ἐντιθεμένῳ ἐν αὐτῷ σῶματι.

p. 216*29 Καὶ αἰεὶ δὴ ἐν παντὶ σῶματι ἔχοντι μετὰστασιν, ἐφ' ὃ
πέφυκε συνίστασθαι, ἀνάγκη, ἂν μὴ συμπιλῆται, μεθίστασθαι.

Ἐχοντι μετὰστασιν εἶπε διὰ τὰ μαθηματικά μεγέθη· ταῦτα γὰρ
δηλονότι μετὰστασιν οὐκ ἔχει, ἐπεὶ μὴδὲ βάρος μὴδὲ κουφότητα· ἐξ ἀφαι-
10 ρέσεως γὰρ ἐστὶ καὶ ἐν ἐπινοίᾳ. ἐν παντὶ οὖν σῶματι, φησὶν, ἐν ᾧ ἂν
τεθῇ ὁ κύβος, ἐπ' ἐκεῖνο ὑπεξίσταται τῷ κύβῳ τὸ σῶμα, ἐφ' ὃ καὶ πέ- 15
φυκε φέρεσθαι, οἷον εἰ ἐν ὕδατι ἐντεθῇ, ἐπὶ τὸ κάτω ὑπεξίσταται τῷ κύβῳ
τὸ ὕδωρ (κατώφωρον γὰρ τὸ ὕδωρ), εἰ δὲ ἐν πυρὶ τεθῇ λίθινος κύβος,
ἐπὶ τὸ ἄνω ἐξίσταται καὶ μεταχωρεῖ τῷ λίθινῳ τὸ πῦρ· ἀνώφορον γὰρ δη-
15 λονότι, εἰ μὴ ἄρα βιάζοιτο· εἰ γὰρ μὴ ἔχῃ τὸ πῦρ ποῦ χωρῆσαι ἐπὶ τὸ
ἄνω κωλύοντος στερεωτέρου σώματος τὴν ἐπὶ τὸ ἄνω πρόοδον, ἐπὶ τὸ
κάτω δηλονότι χωρεῖ ἀντιπαραχωρῆσαν τῷ ἐντεθέντι. ὁμοίως καὶ ἐν τῷ
ὕδατι τῷ ἐν τῇ λεκάνῃ οὐκ ἐπὶ τὸ κάτω μεταστήσεται τὸ ὕδωρ (κωλύε- 20
ται γὰρ ὑπὸ τοῦ ἀνέχοντος σώματος στερεωτέρου ὄντος), ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἄνω
20 διὰ τὴν βίαν. τὸ δὲ ἂν μὴ συμπιλῆται, οἷον ὡς ἐπὶ τοῦ ἐρίου· τοῦτο
γὰρ συμπιλούμενον εἰς ἑαυτὸ ἀντιπαραχωρεῖ μὲν τῷ ἐντεθέντι, οὐ μέντοι
ἐπὶ τὸ κάτω ἢ ἐπὶ τὸ ἄνω κινεῖται, ἀλλὰ μόνον εἰς ἑαυτὸ συμπιλεῖται.
κἂν δὲ τὸ αὐτὸ ὑπομείνειεν·· δυνατὸν γὰρ ἄμα τῷ ἐντεθέντι κύβῳ
τὸν ἀέρα μῆτε ἄνω μῆτε κάτω χωρῆσαι, ἀλλὰ πυκνωθῆναι εἰς ἑαυτὸν
25 συμπιλούμενον, οὐχ ὡς τὸ ἔριον δηλονότι, ἀλλὰ ἀλλοιούμενον τῷ πυκνό- 25
τερον γίνεσθαι. τὸ δὲ ἢ ἐπ' ἄμφω, εἰ τὸ ἐν ᾧ ἐντίθεται μῆτε ἄγαν
βαρὺ μῆτε μὴν κοῦφον, ἀλλ' οἷον μέσον πως καὶ δυνάμενον ῥαδίως ἐφ'
ἐκάτερα χωρῆσαι, οἷός ἐστιν ὁ ἀήρ· εἰ γὰρ ἐν τούτῳ ἐντεθείη ὁ κύβος,
δυνατὸν τὸν ἀέρα καὶ ἐπὶ τὸ ἄνω θλιβόμενον χωρῆσαι καὶ ἐπὶ τὸ κάτω,

1 ἡ ἡμέρα K, cf. ad p. 2,31 2 ἀέρος] ὕδατος M 6 δὴ] δὲ K 6. 7 ἔχοντι—μεθίστασθαι
om. K 6 ἐφ' ὃ t: ἐφ' ὃ M 7 μεθίστασθαι utrobique Aristoteles, at cf. p. 665,13
8 ἔχον τί M τὰ μεγέθη τὰ μαθηματικά Gt 9 ἐπειδὴ M 11 τεθῇ GK: ἐντε-
θῇ Mt ἐκεῖνον KM 11.12 τὸ σῶμα—τῷ κύβῳ om. G 11 τὸ σῶμα om. superscr. K
ἐφ' ὃ K 13 κατώφωρον K 14 ἐξίσταται KM: ὑπεξίσταται Gt. τὸ (ante πῦρ)
om. K 15 ἄρα om. KM βιάζοιτο KM: σώζοιτο G: βιάζοι, το εἴρ. typ. t ποῦ
GKM: om. t, at cf. ad p. 51,14 17 καὶ ἐν Mt: κἂν ἐν GK: fort. κἂν 18 μεταστή-
σαι M 19 στερεωτέρου t 20 ἂν] ἐάν K τοῦ ἀέρου G 22 ἄνω ἢ ἐπὶ
τὸ κάτω traiciunt Gt συμπιλῆται K 23 κἂν δὲ KM: καὶ δὲ γὰρ Gt
ὑπομείνειεν M: ὑπομένειεν K: ὑπομένη ἂν G: ὑπομένοι ἂν t 24 ἑαυτὸν t: ἑαυτὸ GKM
26 οἷον εἰ τὸ t τίθεται M 27 βαρὺν K μὴν om. Gt ἀλλοῖον K
πως G: πῶς KMt 29 χωρῆσαι KM: κινῆσαι G: κινηθῆναι t

ὅποι ἀν ραδίαν εὐροι τὴν πάροδον. τὸ δὲ ἢ ὁποῖον ἂν τι ἦ τὸ ἐντιθέ- r2
μενον, εἰ μὲν οὕτως ἔχει ἡ γραφή, λέγοι ἂν περὶ τοῦ σχήματος τοῦ ἐν- 30
τιθεμένου, ὅτι τὸ αὐτὸ συμβήσεται, καὶ μὴ κύβος ἦ τὸ ἐντεθέν, ἀλλὰ
ἄλλο ὁποιοῦν σχῆμα. εἰ δὲ ἔστιν ὅποι ἂν ἦ, τουτέστιν ἐφ' ὃ ἂν ἔχει
5 τὴν κίνησιν τὸ ἐντιθέμενον, λέγοι ἂν ὅτι τὸ σῶμα ἐν ᾧ ἐντίθεται ὁ κύβος,
ἐπὶ τοῦτο χωρήσει, ἐφ' ὃ ἂν καὶ τὸ ἐντιθέμενον χωρῇ, δηλονότι δραστι-
κωτέρας οὔσης τῆς ῥοπῆς τοῦ ἐντιθεμένου· εἰ γὰρ μὴ εἴη δραστικωτέρα
ἢ τοῦ ἐντιθεμένου δύναμις, οὐδὲ ὑποχωρήσει αὐτῷ τὸ ἐν ᾧ ἐντίθεται. εἰ
μὲν γὰρ ἀνώφορον ἦ τὸ ἐντιθέμενον, ἐπὶ τὸ ἄνω κάκεινο ὠθήσει· ὁμοίως 35
10 καὶ εἰ κατώφορον, ἐπὶ τὸ κάτω. τὸ δὲ ἢ ἐπ' ἅμφω οὐ πάνυ ἀρμόσει
κατὰ ταύτην τὴν ἐξήγησιν. ἢ τὸ ἐπ' ἅμφω ὡς ἐν ὑποθέσει εἴρηται, ὅτι
εἰ εἴη τοιοῦτον, ὥστε καὶ ἄνω καὶ κάτω χωρεῖν. τὸ δὲ ἐφ' ὃ πέφυκε
συνίστασθαι ἴσον ἐστὶ τῷ μεθίστασθαι. τὸ δὲ ἔχοντι μετὰστασιν,
τουτέστι πεφυκότι μετακινεῖσθαι· ἂν γὰρ ἀκίνητον ἦ, οὐδ' ὅλως γενήσε-
15 ται ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ τὸ ἐντιθέμενον.

p. 216^a33 Ἐν δὲ δὴ τῷ κενῷ τοῦτο μὲν ἀδύνατον.

40

Τὸ ὑπεκστῆναι δηλονότι τῷ ἐντιθεμένῳ σώματι· οὐ γὰρ ἐστὶ σῶμά
τι τὸ κενόν, ἵνα καὶ ὑπεκστῇ τῷ κύβῳ ἐντιθεμένῳ ἐν αὐτῷ. ἀνάγκη οὖν
ἐντιθεμένου τοῦ κύβου μὴ μετακινεῖσθαι τὸ κενόν, ἀλλὰ μένειν· πῶς γὰρ 45
20 ἂν τὸ κενὸν κινήθει; εἰ δὲ μένει, δῆλον ὅτι ἴσον διάστημα τοῦ κενοῦ, ὅσον
ἐστὶ καὶ τὸ τοῦ κύβου, ἐχώρησε δι' ὅλου τοῦ κύβου, ἥτοι καὶ τὸ τοῦ κύβου
διάστημα διὰ ἴσου διαστήματος τοῦ κενοῦ· ταύτῃ γὰρ ἐστὶ.

p. 216^b4 Ὁ εἰ καὶ θερμὸν καὶ ψυχρὸν ἐστὶν ἢ βαρὺ ἢ κοῦφον,
οὐδὲν ἥττον ἕτερον τῷ εἶναι πάντων τῶν παθημάτων ἐστὶ. |

25 Ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι ὥσπερ ἂν εἰ μὴ ὑπεξίσταται τῷ κύβῳ τὸ ὕδωρ, r2
ἐχώρησαν ἂν δι' ἀλλήλων τὰ δύο σώματα, οὕτως ἐπειδὴ τὸ κενὸν οὐχ
ὑπεξίσταται, χωρήσουσι δηλονότι δι' ἀλλήλων τό τε τοῦ κύβου διάστημα

1 ὅποι ἀν scripsi: ὅποιαν GMt: ὅποιαν K πάραδον M 1. 2 τὸ δὲ — ἐντιθέμενον om. G:
τὸ δὲ om. t 1 ἢ Kt: εἴη M 2 ἔχει GMt: ἔχει Kt λέγοιεν ἂν GK 3 μὴ
κύβος] μῆκος K ἐντεθέν] ἐντεῦθεν K 4 ἂν ἢ KM: ἂν εἴη Gt: fort. ἂν ἐν ἔχει
GMt: ἔχει K 6 χωρῇ] χωρεῖ K 8 αὐτὸ M 9 ἢ GKM: εἴη t 10 κατώφο-
ρον K ἢ Gt: ἐν M: om. K 12 τοσοῦτον primitus M 13 τῷ] τὸ K τὸ]
τῷ G 14. 15 γενήσεται K 15 τῷ om. t 16 τὸ κενόν K τοῦτο μὲν ἀδύ-
νατον om. K: ante explanationem iterat t 17 τῷ ὑπεκστῆναι (sic) K 18 ὑπεκστῇ K
ante τῷ addit δηλονότι M ἐντιθέμενον M οὖν om. KM 21 ἥτοι GKM: ὥστε t
22 δι' ἴσου t 23 Ὁ rubro addendum om. K καὶ ψυχρὸν ἐστὶν KM: ἐστὶν ἢ ψυχρὸν t:
hoc vel ἢ ψυχρὸν ἐστὶν Aristotelis libri 24 οὐδὲν — ἐστὶ om. K ἕτερον M: ἕτερον,
ἀλλὰ καὶ μᾶλλον t et Arist. cod. I τῷ t: τοῦ M 27 post οὐκ' (sic) ὑπεξίσταται
iterata τῷ κύβῳ — σώματα delet K χωρήσουσι K

καὶ τὸ τοῦ κενοῦ, ἵνα μὴ τις εἴπῃ 'ἀλλὰ σῶμα μὲν διὰ σώματος ἀδύνατον γ 2^ο
χωρῆσαι, τὸ μέντοι κενὸν σῶμα μὲν οὐκ ἔστιν (ἀπαθὲς γάρ), διάστημα
δέ· ὥστε οὐκ εἰ σῶμα διὰ σώματος χωρῆσαι ἀδύνατον, ἤδη διὰ τοῦτο
καὶ διάστημα (διὰ) διαστήματος ἀδύνατον χωρῆσαι', φησὶν ὅτι κατ' οὐδὲν 5
5 ἄλλο ἐν τόπῳ ἐστὶ τὰ σώματα ἢ καθὼς διαστήματά εἰσιν. εἰ γὰρ καὶ συμ-
βέβηκε τῷ ἐν τόπῳ τὸ ἔχειν βάρος ἢ κουφότητα ἢ τῶν ἄλλων τινὰ ποιη-
τήτων, ἀλλ' οὐχ ἡ πεποιώται, ταύτῃ ἐν τόπῳ ἐστίν, ἀλλ' ἡ διάστημα
ἔχει· φέρει μὲν γὰρ ἡ βαρύτερῃ ἢ ἡ κουφότερῃ εἰς τὸν αὐτοῦ τόπον, τὸ
δὲ ἐν τόπῳ εἶναι κατ' οὐδὲν ἄλλο ἔχει ἢ κατὰ τὸν ὄγκον. καὶ τὰ σώ-
10 ματα γοῦν ἀδύνατόν φαμεν χωρεῖν δι' ἀλλήλων, οὐχ ὅτι πεποιώται, ἀλλ'
ὅτι διάστημα ἔχει. τὸ οὖν ἀδύνατον τοῦτο ἐστὶ, τὸ χωρῆσαι δύο διαστή- 10
ματα δι' ἀλλήλων. ἐπεὶ τοίνυν ἕτερόν ἐστι τῷ κύβῳ τὸ διαστήματι εἶναι
καὶ ἕτερον τὸ πεποιώσθαι, ἐν τόπῳ δὲ ἐστὶν οὐχ ἡ πεποιώται, ἀλλ' ἡ
ὄγκον ἔχει, ἐὰν γυμνωθῇ πασῶν τῶν ποιητήτων, οὐδὲν διοίσει τοῦ δια-
15 στήματος τοῦ κενοῦ· ὥστε εἰ δύο διαστήματα ὁμοῖα ἐχώρησαν δι' ἀλλή-
λων, καὶ πλείονα δηλονότι δυνατόν χωρῆσαι. τοῦτο δὲ ἀδύνατον· εἰ γὰρ
διάστημα ἐν διαστήματι δυνατόν χωρῆσαι, καὶ σῶμα ἐν σώματι χωρῆσαι
δυνατόν· κατ' οὐδὲν γὰρ ἄλλο τὰ σώματα ἐν τόπῳ ἐστὶν ἢ κατὰ τοὺς 15
ὄγκους· εἰ οὖν δυνατόν ὄγκον ἐν ὄγκῳ εἶναι, τὰ γε ἄλλα συμβεβηκότα
20 οὐδὲν κωλύει τὸ σῶμα ἐν σώματι εἶναι. ἀλλὰ μὲν τοῦτο ἀδύνατον· οὐδ'
ἄρα σῶμα ἐν κενῷ δυνατόν εἶναι· ὄγκοι γὰρ ἀμφοτέρω μόνῳ τῷ πεποιώ-
σθαι ἢ μὴ διαφέροντα. ὥστε εἰ τὸ κενὸν ὑφίστασιν, ἵνα δέξηται τὰ σώ-
ματα καὶ ἡ κίνησις δι' αὐτοῦ γένοιτο, ταῦτα δὲ ἀδύνατον ἐν τῷ κενῷ γε-
νέσθαι, μάταιον ἄρα τὸ κενόν.

25 p. 216^b12 Ἔτι δὲ φανερόν ὅτι τοῦτο ὁ κύβος ἔξει καὶ μεθιστά-
μενος, δ καὶ τὰ ἄλλα σώματα πάντα ἔχει.

Ἄλλῃ ἐπιχειρήσις. ἕκαστον, φησί, τῶν σωμάτων κινούμενον καὶ 25
μεταβαλλόμενον κατὰ τόπον συμμεταφέρει ἑαυτῷ καὶ τὸ οἰκεῖον διάστημα·
εἰ τοίνυν τὸ ἐν ἑκάστῳ διάστημα χωριζόμενον τῷ λόγῳ τῶν παθῶν
30 οὐδὲν διαφέρει τοῦ κενοῦ, κινούμενα δὲ τὰ σώματα σὺν τοῖς οἰκείοις κινεῖ 26
ται διαστήμασι, τί δεῖ τοῖς σώμασιν ἄλλων τοιούτων ἐξωθεν διαστημάτων;
εἰ γὰρ τὸ διάστημα ὁ τόπος, ἕκαστον δὲ ἐν ἑαυτῷ ἔχει τὸ οἰκεῖον διά-

1 εἴποι GK μὲν post σώματος traicit G 1. 2 χωρῆσαι ἀδύνατον K
4 διὰ addidit t χωρῆσαι ἀδύνατον M φησὶν οὖν ὅτι K 5 εἰσιν KM:
ἐστὶν Gt 5. 6 συμβέβηκεν τὸ ἐν K 7 οὐχ ἔ] οὐχί K 8 μὲν om. M
9 ἔχειν K 10 πεποιή-
ται G 12 τοίνυν] οὖν M διαστήματι KMt: διαστήματι G 18 κατοῦδε
(sic) K γὰρ om. M 20 τὸ σῶμα KM: σῶμα Gt 20. 21 ἀλλὰ — δυνατόν
εἶναι om. M 21 οὐδ' K: οὐκ Gt 21 μόνον M 22 ὑφίστασιν K 23 γέ-
νοιτο KM: γίνονται G: γίνονται t ἀδύνατον GKM: ἀδύνατα t 25. 26 ἔξει — ἔχει
om. K 32 δὲ ἔχει ἐν ἑαυτῷ traicit t

στημα, μάταιον τὸ ἄλλο ἔξωθεν ὁμοιον ἐπινοεῖν· εἰς οὐδὲν γὰρ αὐτῷ συμ- 12^v
βάλλεται. ὅτι δὲ καὶ ἀδύνατον, εἵπομεν ἤδη· εἰ γὰρ ἡ διάστημά ἐστιν
ἕκαστον ἐτέρου δεῖται διαστήματος, διάστημα δὲ καὶ τὸ κενόν, καὶ αὐτὸ
ἄλλου δεηθήσεται διαστήματος, καὶ ἐκ τούτου ἐπ' ἄπειρον. ἔσται δὲ καὶ
5 τὸ κενὸν ἐν κενῷ.

p. 216^b22 Εἰσὶ δέ τινες οἱ διὰ τοῦ μανοῦ καὶ πυκνοῦ οἶονται 30
φανερὸν εἶναι ὅτι ἔστι κενόν.

Δείξας ὅτι οὐκ ἔστι τὸ χωριστὸν κενόν, νῦν βούλεται δεῖξαι ὅτι οὐδὲ
τὸ κατεσπαρμένον κενὸν ἔστιν. ἐπειδὴ δὲ οἱ τὸ κενὸν τὸ κατεσπαρμένον
10 λέγοντες εἶναι ἐκ τῆς μανώσεως καὶ πυκνώσεως τῶν σωμάτων τοῦτο ἐπει-
ρῶντο δεικνύναι, τίθησι πρῶτον μὲν τοὺς λόγους δι' ὧν ἐπειρῶντο κατα-
σκευάζειν ὅτι ἔστι κατεσπαρμένον κενὸν ἐν τοῖς σώμασι, δεύτερον δὲ πρὶν 35
ἐλέγξει τοὺς λόγους αὐτῶν δεικνυσὶν ὅτι ἀδύνατον εἶναι τὸ κατεσπαρμένον
κενόν, καὶ τρίτον δεικνυσὶν ὅτι καὶ κενῷ μὴ ὄντος ἐνδέχεται εἶναι μά-
15 νωσιν καὶ πύκνωσιν, ἐξ ὧν καὶ τοὺς λόγους δι' ὧν κατεσκευάζον εἶναι τὸ
κενὸν ἐλέγχει. εἰσὶν οὖν οἱ λόγοι, δι' ὧν κατεσκευάζον εἶναι τὸ κενόν,
τοιοῦτοι· εἰ μὴ ἔστι, φησί, τὸ κενόν, οὐκ ἔστι μάνωσις καὶ πύκνωσις,
ἀλλὰ μὴν ἔστι μάνωσις καὶ πύκνωσις, ἔστιν ἄρα τὸ κενόν. κατασκευάζει
δὲ τὴν πρόσληψιν, λέγω δὴ ὅτι ἔστι μάνωσις καὶ πύκνωσις, οὕτως· εἰ γὰρ 40
20 μὴ ἔστι, φησί, μάνωσις καὶ πύκνωσις, οὐδὲ συνιέναι καὶ πιλεῖσθαι εἰς
ἑαυτὰ τὰ σώματα δύναται (οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἐστὶν ἢ πύκνωσις ἢ πίλησις
εἰς ἑαυτὰ τῶν σωμάτων), εἰ δὲ μὴ ἔστι πίλησις, ἀνάγκη πᾶσα ἢ μὴ εἶναι
ὅλως κίνησιν, ὅπερ ἐστὶ παρὰ τὴν ἐνάργειαν, ἢ εἰ κίνησις εἴη, ἀνάγκη
κυμαίνειν τὸ πᾶν. καὶ ἔτι πρὸς τούτοις, ἢ οὐκ ἔσται εἰς ἄλληλα τῶν
25 στοιχείων μεταβολή, ἢ εἰ ἔσται, ἢ εἰς ἰσόλογα γενήσεται ἢ τῶν στοιχείων
μεταβολή, οἷον τὸν κυαθιαῖον ἀέρα εἰς κυαθιαῖον ὕδωρ μεταβάλλειν καὶ τὸ
ὕδωρ ὁμοίως εἰς ἴσον ἀέρα, ἥγουν ὅσον ἐνταῦθα μεταβέβληται εἰς ἀέρα 45
ὕδωρ, τοσοῦτον ἀλλαχοῦ ἀνάγκη ἀέρα μεταβάλλειν εἰς ὕδωρ. ὁ μὲν οὖν
'Αριστοτέλης τὴν πρόσληψιν μόνον τοῦ συλλογισμοῦ κατασκευάζει, ὡς τοῦ
30 συνημμένου ὁγίλου ὄντος, ἵνα δὲ σαφέστερον ποιήσωμεν τὸν λόγον, ἀνωθεν
εἵπωμεν οὕτως· εἰ ἔστι μάνωσις καὶ πύκνωσις, ἔστι κενόν, ἀλλὰ μὴν τὸ

1 ἄλλον K ὁμοιον ἐπινοεῖν GM: ὁμοίως ἐπινοεῖν K: ἐπινοεῖν ὁμοιον t αὐτὸ M
2 καὶ om. M 4 ἀλλήλου M ἐκ τούτου GKM: τοῦτο t 6 lemma om. K 9 ἐπεὶ
δὲ G: ἐπειδὴ (om. δὲ) t 11 δεικνύνειν t τίθησι om. K: τίθησι δὲ G 13 ἐλέγξει t,
at cf. p. 33, 2 sq. 14 καὶ (ante κενῷ) om. K 15 et 16 κατασκευάζον K
16 ἐλέγχει—εἶναι τὸ κενόν om. M 17 τοιοῦτον primitus K φασί M 19 λέγω δὴ
om. Gt, cf. ad p. 668, 14 γὰρ om. Gt 20 πιλεῖσθαι G 21 δύναται M 22 εἰς]
εἰ t ἢ μὴ εἶναι] εἰ μὴ ἔστιν K 23 ἐνέργειαν K 25. 26 ἢ εἰ ἔσται—μετα-
βολή om. M 25 ἢ εἰ ἔσται K: εἰ ἔσται G: ἢ ἔσται. ἀλλ' εἰ ἔσται t 26 κυαθιαῖον
utrobique M et priore loco K: κυθιαῖον altero loco K μεταβάλλειν (sic) K
27 εἰς (ante ἴσον) om. K 28 ἀέρα ἀνάγκη Gt 29 μόνον M 30 ποιήσωμεν] εἴ-
πωμεν K 31 εἵπομεν G 31. p. 668, 2 ἀλλὰ μὴν—ἔστι κενόν K: om. GMt

πρότερον, καὶ τὸ δευτέρον ἄρα. πόθεν δὲ ὅτι εἰ ἔστι μάνωσις καὶ πύκνω- r 2^v
σις, ἔστι κενόν; ὅτι ἡ πύκνωσις πύλῃσις ἔστι καὶ συνιζάνουσα εἰς ἑαυτὰ τῶν
σωμάτων, τὰ δὲ πύλῃσις καὶ εἰς ἑαυτὰ συνιζάνοντα εἰς τὰ κατεσπαρμένα
ἐν αὐτοῖς κενὰ συνιζάνει, ὡς ἐπὶ σπόγγου καὶ ἐρίου καὶ τῶν τοιούτων· εἰ δὲ
5 γὰρ μὴ εἰς κενὰ τινα συνιζάνει τῶν πύλῃσις τὰ μόρια, εἰς ἑαυτὰ χω-
ρήσει, ἀδύνατον δὲ σῶμα διὰ σώματος χωρῆσαι. τὰ αὐτὰ καὶ ἐπὶ μανώ-
σεως ἐροῦμεν· τὸ γὰρ μανώμενον καὶ εἰς μείζονα ὄγκον ἐκτείνωμενον, εἰ
μὴ τῷ ἐναπολαμβάνειν κενὰ τινα ἐν αὐτῷ, ταύτῃ μανότερον γίνετο, συμ-
βῆσται πρὶν μανωθῆναι σῶμα εἶναι ἐν σώματι· τὰ γὰρ μόρια | τὰ νῦν r 3^r
10 ἄλλον κατελγφάτα τόπον, εἰ μὴ ἐν κενῷ πρὸ τούτου ἦν, δι' ἀλλήλων δι-
που ἐχώρει. ἀλλὰ καὶ ὅν κατελγφάσι τόπον κενόν ἀνάγκη πρὸ τοῦ-
του εἶναι.

Τὸ μὲν οὖν συνημμένον ἐκ ταύτης κατεσκεύαζεν τῆς ἐννοίας, τὴν δὲ
πρόσληψιν, λέγω δὴ τὸ 'ἀλλὰ μὴν ἔστι μάνωσις καὶ πύκνωσις', κατασκευά-
15 ζει ὁ Ἀριστοτέλης οὕτως· εἰ μὴ ἔστι μάνωσις καὶ πύκνωσις, οὐδὲ πύλῃσις
ἔστι τῶν σωμάτων, εἰ δὲ μὴ ἔστι πύλῃσις, ἡ παντελῶς ἀντρίχεται ἡ κατ' ε
εὐθεΐαν κίνησις (τὰ γὰρ κινούμενα κατ' εὐθεΐαν τῷ ὠθεῖν τὸν ἔμπροσθεν
ἀέρα ἡ τὸ ὕδωρ οὕτω κινεῖται· ὠθούμενον οὖν τὸ σῶμα δι' οὐ ἡ κίνησις
γίνεται καὶ συσσελλόμενον εἰς τὰ παρακείμενα κενὰ παρέχει χώραν τοῖς
20 δι' αὐτοῦ διουῖσιν, ὥσπερ ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν διὰ πλῆθους βαδιζόντων), εἰ
τοῖνον μὴ πυκνοῦται τὰ σώματα μηδὲ συμπιέζεται εἰς τὰ κατεσπαρμένα
κενὰ, ἡ παντελῶς ἀναιρεθῆσεται ἡ κίνησις ἡ κατ' εὐθεΐαν (ποῦ γὰρ κινη-
θῆσεται χώρας οὐκ οὕτως, οὐδὲ ἔχοντος τοῦ ὠθούμενου ὅποι χωρῆσαν 10
ἀχώλυτον τῷ κινούμενῳ παρέχοι τὴν δίοδον;). ἡ εἰ ἔστι κίνησις, ἀνάγκη,
25 φασί, κυμαίνειν τὸ πᾶν. τοῦτέστιν ἐξίστασθαι καὶ ὑπερεκπίπτειν τῶν οἰκείων
ὄρων· ἀνάγκη γὰρ κινούμενου τινὸς τὸ ἔμπροσθεν ὠθεῖσθαι σῶμα, καὶ αὐτὸ
ἐφεξῆς ὠθεῖν, καὶ τοῦτο μέχρι τοῦ ἐσχάτου, καὶ οὕτω λοιπὸν οἶον ὑπερεκ-
χεῖσθαι τὸν οὐρανὸν εἰς τὰ ἔξω καὶ οἶον σαλεύειν, ὅπερ καὶ ἐν ταῖς
καλυμβήτραις συμβαίνει. ὅταν τι κινῆται ἐν αὐταῖς σῶμα. ταῦτα δὲ ἔλεγον
30 διὰ τὸ μήπω ἐπιστῆσαι τῇ ἀντιπεριστάσει τῶν σωμάτων. οὐ μόνον δὲ 15
ταῦτα τῇ ἀναιρέσει τοῦ κενοῦ ἔψεται τὰ ἄλλα. λέγω δὴ τὸ ἀναιρεῖσθαι
μάνωσιν καὶ πύκνωσιν, καὶ διὰ τὸ ταύτην ἀναιρεῖσθαι ἡ μὴδ' ὅλως εἶναι
τὴν κατ' εὐθεΐαν κίνησιν ἡ κυμαίνειν τὸ πᾶν, ἀλλὰ πάλιν ἀνάγκη κενοῦ
ἀντρίχμένου ἡ μὴδ' ὅλως εἶναι μεταβολὴν εἰς ἄλλα τῶν σωμάτων, ἡ εἰ
35 τοῦτο ἐναργές. ἡ εἰς ἰσόλογα τὴν μεταβολὴν τῶν σωμάτων γίνεσθαι, λέγω

4 καὶ (ante τῶν τοιούτων) om. G 7 ἐκτείνωμενον (sic) K 8 αὐτῷ scripsi: ἑαυτῷ
K: αὐτῷ (G M t) μανώτερον G t 11 δν] δν t 13 κατασκευάζον K M
14 λέγω δὴ om. G 16 ἀντρίχεται K 19, 20 συσσελλόμενον — βαδιζόντων] cf. The-
mist. p. 302, 14 sqq. 19 παρέχει K 22 ἡ κατ' εὐθεΐαν κίνησις M 24 πα-
ρέχει t: παρέχει G K M 25 εἰ δὲ κυμαίνειν] συμβαίνει K 25 ὑπερεκπίπτειν M
27 οἶον om. G 28 εἰς τὰ ἔξω G t: om. K M, at εἰς τὸ ἔξω Themist. p. 302, 20, ubi
ὑπερεκπίπτειν] cf. Simplic. p. 688, 24 sqq. 29 καλυμβήτραις t κινεῖται ἐν αὐτοῖς K
30 ἐπιστῆσαι καὶ K 31 τὰ om. K t τὸ τῷ K 33 ἀνάγκη om. M 34 τῶν
om. M εἰ G t: εἰς M: om. K 35 εἰς om. G

δὴ ἵνα ὁ καθαθαίτης ἀπὸ μεταβαλὼν εἰς ὕδωρ καθαθαίτην ποιήσῃ ὕδωρ, ἢ
 ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ὕδωρ ἴσον ἀέρα ποιήσῃ (ποῦ γὰρ χωρήσει τὸ μείζον
 σῶμα μηδεὶς οὐτος κενοῦ;), ἢ εἰ τοῦτο παρὰ τὴν ἐνέργειαν (ὁρᾶται γὰρ
 ἢ εἰς μείζον τῶν σωμάτων μεταβολή· πόθεν γὰρ ῥήγνυνται ὑπὸ τοῦ γλεῦ-
 5 κους οἱ πίθοι τε καὶ οἱ ἀσχοί, εἰ μὴ εἰς πνεῦμα τοῦ γλεῦκους μεταβάλ-
 λοντος, ὅπερ διὰ τὸ μείζον εἶναι τοῦ μεταβεβλημένου μὴ χωροῦντα τὰ
 ἄγῃ ῥήγνυνται, ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἀπτομένων συμβαίνει;), ἀλλ' εἰ εἰς μείζον
 ἢ μεταβολή, πάλιν δύο ἀτόπων θάτερον οὐκ ἐκφεύζεται· ἢ γὰρ ἀνάγκη
 ὅσον ἐνταῦθα μεταβάλλει ὕδωρ εἰς ἀέρα, ἀλλαχοῦ τοσοῦτον ἀέρα μεταβάλ-
 10 λειν εἰς ὕδωρ (ὅπερ καὶ αὐτὸ πλασματώδες, τὸ λέγειν ὅτι ἐπειδὴ δοκεῖ μοι
 νῦν ἐξατμίσαι τοσόνδε ὕδωρ ἔψοντα, ἀνάγκη ἀλλαχοῦ τοσοῦτον μεταβαλεῖν
 ἀέρα, καὶ πλεῖόν μοι ὁόξῃ, πλείω καὶ ἀέρα μεταβάλλειν), ἢ πάλιν εἰ μὴ
 τοῦτο, ἀνάγκη κυμαίνειν τὸ πᾶν, ὅπερ καὶ αὐτὸ μὲν καθ' αὐτὸ γελοῖον,
 ἐπειδὴ κεκίνηται τόδε τι, τὸν οὐρανὸν τῶν οἰκείων ἐξίστασθαι τόπων, καὶ
 15 ὅτι φεύγοντες τὸ ἑλαττον κενὸν ὁμολογεῖν τὸ πλεόν ἐξ ἀνάγκης ὥσουςι.
 ποῦ γὰρ κυμαίνει ὁ οὐρανός; εἰς σῶμα μὲν γὰρ ἀδύνατον· ἀνάγκη οὖν
 εἰς κενὸν ἀθρόον ἔξωθεν περιεχυμένον τῷ οὐρανῷ. εἰ τίνυν πάντα ταῦτα
 ἄτοπον, ἀνάγκη δήπου εἶναι τὸ κατεσπαρμένον κενὸν ἐν τοῖς σώμασιν.
 Οἱ μὲν οὖν δι' ὧν κατεσκεύαζον τὸ κενὸν λόγοι τοιοῦτοί εἰσιν, ἐφεξῆς
 20 δὲ δείκνυται ὅτι ἀδύνατον εἶναι τὸ κατεσπαρμένον κενόν. ἀνάγκη γὰρ τοῦτο,
 φησὶν, ἥτοι μεγαλομερὲς εἶναι ἐν τοῖς σώμασιν, ὥς δύνασθαι ἕτερον σῶμα
 χωρεῖν ἐν αὐτῷ, ἢ κατὰ σμικρὰ πᾶν διεσπαρμένον, ὥς μὴ ἐνδέχεσθαι
 παρεῖσθαι ἐν αὐτῷ γενέσθαι σώματος, οἷόν τι ἔλεγον καὶ οἱ τοὺς πόρους
 25 ὑποτιθέμενοι. εἰ μὲν οὖν ἡμέρες εἴη τὸ κενόν, οὐδὲν διοίσει τοῦτο κεχωρι-
 σμένου κενοῦ· τοῖς αὐτοῖς οὖν λόγοις καὶ τοῦτο ἀναιρήσομεν, οἷσπερ
 χάκεινο. οὐδὲν γὰρ διοίσει τὸ οὕτω κατακερματίζειν αὐτοὺς τὸ κενὸν πρὸς
 τὸ διαφυγεῖν ἐκείνας τὰς ἀπορίας, αἷς περιέπιπτον οἱ τὸ ἀθρόον κενὸν ὑπο-
 τιθέμενοι· διάστημα γὰρ ποιῶσι κεχωρισμένον καὶ οὕτοι. εἰ δ' οὕτω
 λέγοιεν τὸ κενὸν ἐγκατεσπάρθαι τοῖς σώμασι λεπτομερῶς, ὥς ἂν εἴποι τις

1 καθαθαίτης priore loco K: καθαθαίτης altero loco KM ποιήσῃ Mt: ποιήσῃ GK 2 ποιήσῃ
 t: ποιήσῃ GKM ποῦ] τῇ (sic; πῇ? ποῖ?) M 3 τοῦτο περὶ M: τόπον K ἐνέρ-
 γειαν Mt: ἐνέργειαν GK 4 ἢ om. Gt ῥήγνυνται Mt: ῥήγνυνται GK 5 εἰ μὴ]
 εἰμὶ t 6 διὰ] δὴ M 7 ῥήγνυνται K 7. 8 εἰ εἰς μείζον ἢ ex ἢ εἰς μείζον
 corr. M 8 ἀτόπων K 11 ἔψονται M et compend. K 12 καὶ] καὶ K πλεῖόν
 (ante μοι) t: πλείω GKM μεταβάλλειν G: μεταβάλλει M: μεταβαλεῖν Kt 13 τὸ πᾶν
 scripsi: τὸν οὐρανὸν πᾶν GKM: τὸν οὐρανὸν πάντα t μὲν post καθ' αὐτὸ traicit t
 14 κεκίνηται τὸ δέ τοι K τὸν οἰκείον ἐξίστασθαι τόπον KM 15 ἑλαττον] ἑλαττον G
 16 ποῦ κτλ.] cf. Themist. p. 303, 6 sqq. 17 παρακεχυμένον K πάντα ταῦτα KM:
 ταῦτα πάντα Gt 18 ἀτοπα Mt 20 δὲ om. KM 22 διεσπαρμένα K 23 αὐ-
 τῷ scripsi cl. p. 673, 1 sq.: αὐτῇ GKM: αὐτοῖς t 24 ἡμέρες GM: μερῆς K: μεγαλομερὲς
 emendat t 24. 25 κεχωρισμένου—καὶ τοῦτο om. KM 25. 26 ἀναιρησόμενους περ
 κεί
 κενος K: ἀναιρησόμενης περ χάκεινο M 26 τὸ οὕτω Gt: τοῦτω KM 27 αἷ] ὥς
 Themistii libri p. 303, 20 (αἷς restituit Victorius) 29 λέγοιεν G ἐγκατεσπάρθαι KM
 ὥς om. K ἂν τις εἴποι t

ἐγκαχυμένον καὶ συγκαχυμένον τοῖς σώμασι τοῖς μανωτέροις, καὶ οἷοναι ῥ 3^r
 ποιότητα αὐτῶν εἶναι, λέγουσι μὲν τι, φησί, πιθανώτερον οἱ οὕτω λέγοντες,
 οὐ μὴν ἀληθές. ἐπεὶ δέ, φησὶν, οἱ οὕτω τὸ κενὸν ὑποτιθέμενοι αἷτιον 41
 αὐτὸ κινήσεως ὑποτίθενται, πρῶτον μὲν ἰστέον ὅτι ἀδύνατον ἄλλως αὐτὸ
 5 κινήσεως αἷτιον ὑποθέσθαι ἢ ὡς ποιητικόν. οὐ γὰρ ὡς τόπος οὐδὲ ὡς τὸ
 δι' οὐ κινήσεως ἂν εἴη αἷτιον· οὐ γὰρ χωρεῖ ἐν ἑαυτῷ σῶμά τι, τοι-
 αῦτα δὲ ἦν τὰ ἥτοι ὡς τελικὰ κινήσεως αἷτια, λέγω δὴ οἱ κατὰ φύσιν
 τόποι, ἢ ὡς [τὸ] δι' ὧν ἡ κίνησις. μόνως ἄρα ὡς ποιητικὸν ἂν εἴη
 κινήσεως αἷτιον. καὶ λέγουσιν γε οὕτως οἱ τοῦτο ὑποτιθέμενοι· φασὶ γὰρ 45
 10 τὰ κοῦφα τῶν σωμάτων τῇ τοῦ κενοῦ παρεμπλοκῇ τοιαῦτα εἶναι, καὶ
 ὅσῃ πλείονα ὑπάρχει τὰ κατεσπαρμένα κενά, τοσούτῃ κουφότερά ἐστι τὰ
 σώματα. πρῶτον μὲν, φησὶν, τοῦ κούφου ταύτην λέγοντες εἶναι τὴν ποιη-
 τικὴν αἷτιαν, τοῦ βαρέος τίνα φήσουσιν αἷτιαν εἶναι; ἔδει γὰρ ὥσπερ τὸ
 κενὸν παρσπαρμένον τοῖς κούφοις τῶν σωμάτων, οἷον τῷ πυρί, ποιῇ
 15 αὐτὰ κοῦφα, οὕτως καὶ ἄλλο τι τοῖς βαρέσι κατεσπαρμένον βαρέα αὐτὰ
 ποιῇ. ἔπειτα εἰ τὸ κενὸν φασὶ κοῦφον εἶναι, καὶ τῷ αὐτὸ φέρεσθαι ἐπὶ 50
 τὸ ἄνω, οὕτω φέρειν τὰ σώματα οἷς κατέσπαρθαι, πολλὰ ἄτοπα συμβῆσε-
 ται· πρῶτον μὲν γὰρ τίς ἂν ἐπινοηθεῖη κενῷ κίνησις; ἔπειτα συμβῆσε-
 ται τὸ κενὸν ἐν κενῷ γενέσθαι. καὶ πῶς οἷόν τε κενῷ τόπον εἶναι ἢ
 20 κενὸν ἐν κενῷ γίνεσθαι; ἔπειτα εἰ ὅσῃ μανότερόν τί ἐστι, ταῦτόν δὲ εἰ-
 παῖν ὅτι ὅσῃ πλείονα ἔχει τὰ κατεσπαρμένα κενά, τοσούτῃ κουφότερόν
 ἐστι πλείονος οὔσης τῆς ἀνωφόρου αἷτίας. λέγω δὲ τοῦ κενοῦ. ὁ γὰρ ὅτι,
 φησὶν, ἐὰν ὅλον ἢ κενόν, τάχιστα οἰσθήσεται. ἀλλ' ἀδύνατον, φησί, τὸ ῥ 3^v
 κενὸν κινηθῆναι· τῷ γὰρ αὐτῷ λόγῳ δειχθήσεται, ὥπερ καὶ πρότερον
 25 ἐχρησάμεθα. εἰ γὰρ κινεῖτο τὸ κενόν, ἔξει λόγον τινὰ πρὸς τὸ πλήρες,
 τοῦτο δὲ ἀδύνατον· ἀδύνατον ἄρα κινεῖσθαι τὸ κενόν. ἀλλ' οὕτω μὲν ὁ
 Ἀριστοτέλης ἐλέγχει τοὺς λέγοντας παρσπάρθαι τοῖς σώμασι τὸ κενὸν διὰ
 τὸ τοὺς οὕτως λέγοντας κινήσεως αὐτὸ αἷτιον ὑποτίθεσθαι. εἰ δέ τις λέγοι 5
 κατεσπάρθαι μὲν τοῖς σώμασι τὸ κενὸν διὰ τὴν μάνωσιν, μὴ μέντοι κινή-
 30 σεως αὐτὸ αἷτιον εἶναι. τί ἐροῦμεν; φημί· ὅτι ἅπερ ὁ αὐτὸς Ἀριστοτέλης
 πολλαχοῦ εἶρηκεν, ὅτι πρῶτον μὲν ἀναιρεθῆσεται ἡ τῶν σωμάτων συνέ-
 χεια. ἀναιρεθῆσεται ἡ συναίσθησις. ἀναιρεθῆσεται τροφή καὶ αὐξήσις

1 ἐγκαχυμένον (GK: ἐγκαχυμένον M: ἐγκαχυμένον t: scribe ἐγκαχυμένον ex Themistio, ubi ἐγκαχυμένον δέ, καὶ ὡς ἂν εἴποι τι, συγκαχυμένον καὶ μανωτέροις Gt
 2 εἶναι om. (Gt πιθανώτερον K 3 ἐπεὶ δέ t: ἐπειδὴ (om. δέ) GKM 7 ἦν] τῷ K 8 τὸ GKM: τὰ t: deleti μόνως G 9 κινήσεως ἂν εἴη M
 9 οὕτως εἰ τοῦτο K: οὕτως οἱ οὕτως M: τοῦτο οἱ οὕτως (iterato τοῦτο post ὑποτιθέμε-
 νοι) (Gt 11 πλείονα ὑπάρχει K 12 μὲν οὐ φησιν εἰ τοῦ t 15 τοῖς βάρ-
 ρεσι K 16 ποιῇ ἐστιν K εἰ εἰ K τῷ τὸ G 17 οὕτω] οὐ τῷ G
 18 ἂν om. M κινήσιν G 19 εἶναι om. K 20 γινέσθαι KM: γενέσθαι Gt
 20 εἶναι M μανωτέρον Gt 21 τὰ om. t κουφότερόν K 23 ἀλλὰ t
 24 ὥσπερ K 25 κινεῖ τὸ κενόν K: κινεῖτο κενόν M 26 τὸ KM: τῷ Gt 28. 30 ὑπο-
 τίθεσθαι—τι om. M 29 ἐὰς λέγει K 30 αὐτὸς om. M 31 πανταχοῦ M
 32 ante prius ἀναιρεθῆσεται inserit ἐπειτα t ἰακωβὸς συνωφθαλμῶς

(πλήρωσις γὰρ ἔσται τῶν κενῶν, οὐ τροφή οὐδὲ αὐξησις), καὶ ὅσα ἄλλα τ 3^ο αὐτὸς ἐν τῷ Περὶ γενέσεως πρὸς ταύτην εἴρηκε τὴν δόξαν.

www.libtool.com.cn

p. 216^b24 Εἰ δὲ τοῦτο, ἢ ὅλως κίνησις οὐκ ἔσται, ἢ κυμανεῖ τὸ ὅλον, ὥσπερ ἔφη Ξοῦθος.

5 Εἰ τοῦτο, τούτέστιν εἰ μὴ ἔστι πύλινος τῶν σωμάτων καὶ συνίζησις εἰς ἑαυτά. Ξοῦθος δὲ σοφιστής τις ἦν.

p. 216^b26 Ἡ εἰς ἴσον ἀεὶ μεταβάλλειν ἀέρα καὶ ὕδωρ, λέγω δὲ οἶον εἰ ἐξ ὕδατος κυάθου γέγονεν ἀήρ, ἅμα ἐξ ἴσου ἀέρος ὕδωρ τοσοῦτον γεγενῆσθαι.

10 Τὸ μὲν λέγειν εἰς ἴσον ἀεὶ μεταβάλλειν ἀέρα καὶ ὕδωρ δόξειεν 15
 ἂν εἰς ἰσόγχα μεταβάλλειν τὸν ἀέρα καὶ τὸ ὕδωρ, τὸ κυαθιαῖον ἀέρα
 κυαθιαῖον γίνεσθαι ὕδωρ, ἐμὴ δὲ οὐ τοῦτο δοκεῖ λέγειν, ἀλλ' ὅτι εἰς ἴσον
 ὕδωρ μεταβάλλει, ὅσον ἦν καὶ τὸ εἰς τὸν ἀέρα μεταβάλλον, ἵνα οὕτως ἐξί-
 15 σσωσις γένηται τῶν ὄγκων καὶ ἀνταπόδοσις. καὶ ὅτι τοῦτο λέγει, ἑσαφή-
 νισε δι' ὧν ἐπήγαγεν· οἶον, φησὶν, εἰ ἐξ ὕδατος κυάθου γέγονεν
 ἀήρ, καὶ οὐκ εἶπε 'γένονεν τοσοῦτος ἀήρ', δεῖ, φησὶν, ἅμα ἐξ ἴσου
 ἀέρος, ὅσος ἦν ὁ μεταβάλλον ἐκ τοῦ ὕδατος, ὕδωρ γενέσθαι, ἐπεὶ, φησὶν, 20
 εἰ μὴ τοῦτο εἶη, ἀλλὰ μόνον μεταβάλλοι τὸ ὕδωρ εἰς ἀέρα, ἐπειδὴ προ-
 φανῶς εἰς μεῖζον σῶμα μεταβάλλει, ἀνάγκη πᾶσα κενὸν εἶναι εἰς ὃ ἐχώρει
 20 τὸ γινόμενον σῶμα. καὶ ἄλλως εἰ μὴ τοῦτο ἔλεγεν, ἀλλ' ὅτι εἰς ἰσόγχα
 ἔσται ἡ μεταβολὴ τῶν σωμάτων, ὥσπερ καὶ Θεμιστίφ. ἔδοξεν, ἥρκει εἰπεῖν
 ὅτι ἐξ ὕδατος κυάθου γενήσεται ἀήρ τοσοῦτος, καὶ μὴ προσθεῖναι ὅτι
 ἅμα καὶ ἐξ ἀέρος τοσοῦτον ὕδωρ γενήσεται. εἰ γὰρ εἰς ἰσόγχα γίνεται ἡ
 μεταβολή, κἂν τὸ ὅλον ὕδωρ μετέβαλεν εἰς ἀέρα, οὐδὲν ἀδύνατον ἦχο- 25
 25 λούθει τὸν αὐτὸν τόπον κατέχοντος τοῦ ἀέρος, ὅνπερ καὶ τὸ ὕδωρ, νῦν δὲ

1 πλήρωσις—αὐξησις om. M 2 Περὶ γενέσεως A 5 cf. Simplic. p. 662,6, at cf. Philop. p. 559,31. 609,16 3 τοῦτο KMt: τοῦτο μὴ εἶη vel μὴ ἢ Aristotelis codices, quem verisimile est hoc ipsum scripsisse quod Philoponus legit (cf. Bonitzii Index Aristot. p. 217^a47 sqq.) 3. 4 ἢ κυμανεῖ—Ξοῦθος om. K 5 εἰ τοῦτο GKM: Εἰ δὲ τοῦτο t μὴ ἔστι KM: μὴ ἢ (immo ἢ) G: μὴ (addito ἔσται post ἐαυτά) t 7 εἰς ἴσον K αἰεὶ M et Arist. codd. EG 7. 9 μεταβάλλειν—γεγενῆσθαι om. K 8 κυάθου M: κυαθιαίου t 11 εἰς om. G τὸ κυαθιαῖον] τὸν κυαθιαῖον M 11 et 12 κυσθιαῖον K 12 εἰς ἴσον Gt corr. M: εἰς ὅσον K et primitus M 13 ὕδωρ μεταβάλλει KM: μετέβαλε (μεταβάλλει t) ἀέρα τὸ ὕδωρ Gt: fort. ὕδωρ ὁ ἀήρ μεταβάλλει ὅσον ἦν καὶ τὸ εἰς τὸν ἀέρα μεταβάλλον KM: εἰς ὅσον ἦν τὸ ὕδωρ (sed εἰς post ὕδωρ traicit t) ἀέρα μεταβαλόν Gt 14 ἀνταπόδοσις K 15, 22 et p. 672,1 κυάθου GKM: κυαθιαίου t 16 post εἶπε deletum τὸ M γέγονε τοσοῦτος KM: τοσοῦτος γέγονεν Gt 17 μεταβάλλων GKM: μεταβαλὼν t 18 μόνον KM: μᾶλλον Gt μεταβάλλοι Mt: μεταβάλλει K: μεταβαλοὶ G 19 μεῖζονα K 21 Θεμιστίφ p. 303,1 23 γενήσεται K 24 μετέβαλεν Gt: μεταβαλὲν K: fort. μετέβαλλεν cum M

εἰπὼν εἰ ἐξ ὕδατος κυάθου γέγονεν ἀήρ πρὸς τῷ μὴ προσθεῖναι 13
 ὅτι τοσοῦτος, ὅσον ἦν καὶ τὸ ὕδωρ (καίτοι ἔδει γε προσθεῖναι, εἰ τοῦτο
 ἐβούλετο λέγειν), εἶτα καὶ ἐπήγαγεν ὅτι ἅμα ἐξ ἴσου ἀέρος ὕδωρ το-
 σοῦτον γεγενῆσθαι, ἢ κενὸν εἶναι ἐξ ἀνάγκης. καίτοι εἰ εἰς ἰσόογα
 5 μεταβάλλουσι, καὶ τὸ ὕδωρ μόνον μεταβάλλοι, οὐδὲν τῶν ἄλλων ἔφεται,
 οὔτε δὲ κενὸν ἀνάγκη εἶναι, ὥσπερ εἶπον· τὸν αὐτὸν γὰρ καθέξει
 τόπον ὁ ἀήρ, ὅνπερ καὶ τὸ ὕδωρ πρὶν μεταβληθῆναι. ὅτι μὲν οὖν τοῦτο 20
 λέγει, σαφὲς οἶμαι εἶναι ἐξ αὐτῶν τῶν Ἀριστοτελικῶν λέξεων, τοῦτο δὲ
 οὐχ ὡς ἐπόμενον τῷ ἀνῆρῆσθαι τὴν μάνωσιν ἐπήγαγεν (τῇ γὰρ ἀναιρέσει
 10 τῆς μανώσεως εἴπετο ἢ μὴ κίνησιν εἶναι ἢ κυμαίνειν τὸ πᾶν), ἀλλ' ἦτοι
 ἀπλῶς (ὥς) τῇ ἀναιρέσει τοῦ κενοῦ ἐπόμενον, ἢ ἵνα ὡς ἐκ διαιρέσεως
 προαίγεται ὁ λόγος. οἶον ἢ ἔστι μάνωσις καὶ πύκνωσις, ἢ οὐκ ἔστιν· εἰ μὲν
 οὖν (μὴ) ἔστιν, ἔφεται τὰ εἰρημένα, εἰ δὲ [μὴ] ἔστιν, ἢ κενὸν ἔσται εἰς δ
 συστέλλεται τὰ πυκνούμενα καὶ ἐξ οὗ διαστέλλεται τὰ μανούμενα, μᾶλλον 25
 15 δὲ καὶ εἰς δ ἐξωθεν ὃν χωρεῖ, ἢ ἀνάγκη ἅμα τὸ τε ὕδωρ μεταβάλλειν εἰς
 ἀέρα καὶ τοσοῦτον ἀέρα μεταβάλλειν εἰς ὕδωρ, καὶ τοῦτο δοκεῖ πλασμα-
 τῶδες εἶναι.

p. 216^b30 Εἰ μὲν οὖν τὸ μανὸν λέγουσι τὸ πολλὰ κενὰ κεχωρι-
 σμένα ἔχον.

20 Ἐντεῦθεν δείκνυσιν ὅτι ἀδύνατον εἶναι τὸ κατεσπαρμένον κενόν, φησὶ
 δὲ ὅτι (εἰ) οὕτως ὑποτίθενται ἐν τοῖς σώμασι κατεσπάρθαι τὸ κενόν, ὡς 40
 εἶναι ἐν τῷ μανῷ σώματι διαστήματα κενὰ κεχωρισμένα σώματος τη-
 λικαῦτα, ὡς δύνασθαι εἰς αὐτὰ χωρεῖν ἕτερον, οἷόν ἐστι καὶ οἱ τῶν σπόγ-
 γων (πόροι), εἰ καὶ ἀέρος εἰσὶ πλήρεις, οἱ αὐτοί, φησὶν, ἀρμόσουσι καὶ
 25 ἐπὶ τούτων λόγοι, οἷτινες καὶ πρὸς τοὺς τὸν τόπον διάστημα οἰομένους
 εἶναι, καὶ πρὸς τοὺς τὸ ἀθρόον κενὸν καὶ κεχωρισμένον ὑποτιθεμένους.

p. 216^b33 Εἰ δὲ μὴ χωριστόν, ἀλλ' ὅμως ἐνεῖναι τι κενόν, ἦττον
 μὲν ἀδύνατον.

Τουτέστιν εἰ μὴ εἴη ἀποκεκριμένον, ἀλλ' οἷον εἰς οὕτω λεπτὰ κατα- 47

1 εἰπὼν ὅτι εἰ M τῷ Mt: τὸ GK 2 ὅτι τοσοῦτος — προσθεῖναι iterat K 3 ὅς
 Kt (sed in iteratis recte ὅσον K) 4 ἦν om. M 3. 4 τοσοῦτον ὕδωρ M ut Aristotelis
 cod. F 4 εἰ εἰς M: εἰ K: εἰς Gt 5 καὶ K μεταβάλλοι GM 6 δὲ
 om. G 8 σαφῶς M 10 ἢ μὴ M: εἰ μὴ K: τὸ μὴ Gt 11 ἦτοι] ἦτις K 11 prius
 ὡς addidi 12 οἷον εἰ ἔστι K 13 μὴ prius addidit, alterum delevit t 13. 14 εἰς
 δ—διαστέλλεται om. M: εἰς δ—μανούμενα om. K 15 τὸ τε GK: τὸ τὸ τε Mt 16 με-
 ταβαλεῖν K δεδοκεῖ (sic) K 18 τὸ (ante μανόν) om. M 21 εἰ addidi 22 δια-
 στημ/ K κενὰ] τινα t 24 πόροι addidit t, qui mox οἱ αὐτοὶ οὖν φησιν 26 ἀρ-
 θροῦν KM 27. 28 ἀλλ' ὅμως—ἀδύνατον om. K 27 ἐνεῖναι t: ἐν εἶναι M 29 ἀπο-
 κεχυμένον K 29. p. 673,1 κατακερματισμένον G

κεκερματισμένον, ὡς μὴ δύνασθαι παρείσδυσιν ἄλλου σώματος γενέσθαι ἐν τῷ
 αὐτῷ, ὅσον εἰ ἐπινοήσεις σφαιρικός τινος ἀτόμους ἀπτομένους ἀλλήλων.
 δῆλον γὰρ ὅτι τῷ μὴ καθ' ὅλην τὴν περιφέρειαν ἀπτεσθαι ἀλλήλων, ἀλλὰ
 κατὰ σημεῖον, ἔστι μεταξύ τινος κενὰ λεπτά, ἐγγενέσθαι δὲ ἐν αὐτοῖς ἄλλην
 5 ἄτομον ἀδύνατον· οὐ χωρήσει γὰρ διὰ τὴν λεπτότητα. αὕτη δέ, φησὶν, ἡ
 ὑπόθεσις, εἰ καὶ ἦττον δοκεῖ ἀδύνατος, ἀλλ' οὖν καὶ αὕτη ὡς ἀδύνατος
 ἐλεγχθήσεται.

p. 217^a2 'Ἄλλ' ὥσπερ οἱ ἀσχοὶ τῷ φέρεσθαι αὐτοὶ ἄνω φέρουσι
 τὸ συνεχές, οὕτω τὸ κενὸν ἀνώφορον.

10 Οὐχ οὕτω, φησὶν. αἴτιον κινήσεως τὸ τοιοῦτον κενὸν ὥσπερ αἴτιον
 λέγεται τὸ διάστημα ἐν ᾧ κινεῖται, ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἀσχοὶ οἱ ἔχοντες ἡρτη-
 μένον τι βάρος ὑποβρύχιον ἐν ὕδατι ἢ καὶ ἐπικειμένον τῷ φέρεσθαι |
 αὐτοὶ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος φέρουσι καθεῖνα, οὕτως ἂν μόνως εἴη τῷ
 καὶ τὸ τοιοῦτον κενὸν κινήσεως αἴτιον τοῖς μανοῖς σώμασι· τῷ γὰρ φέ-
 15 ρεσθαι αὐτὸ ἄνω φέροι ἂν καθεῖνα. οὕτω δὲ δῆλον ὅτι ὡς ποιητικὸν ἂν
 εἴη αἴτιον.

p. 217^a3 Καίτοι πῶς οἶόν τε φορὰν εἶναι κενοῦ ἢ τόπον; κενοῦ
 γὰρ γίνεται κενόν, εἰς δὲ φέρεται.

'Ανάγκη γάρ, εἰ κινεῖται τὸ κενόν, τόπον ἐκ τόπου μεταβάλλειν· ὥστε
 20 ἐν ἄλλῳ κενῷ γενήσεται. καὶ τί τοῦτου καταγελαστότερον; βουλούμενος δὲ
 πληκτικώτερον ποιῆσαι τὸν λόγον, οὐκ εἶπε 'κενοῦ γὰρ γίνεται τόπος εἰς
 ὃν φέρεται', ἀλλὰ κενοῦ γίνεται κενόν· τὸν γὰρ τόπον καὶ τὸ κενόν
 ταῦτόν ὑπολαμβάνουσιν εἶναι οἱ οὕτω λέγοντες.

p. 217^a5 Ἐτι δὲ καὶ πῶς ἐπὶ τοῦ βαρέος ἀποδύσουσι τὸ φέρε-
 25 σθαι κάτω;

Εἰ γὰρ τῆς ἐπὶ τὸ ἄνω φορᾶς τοῖς κούφοις αἴτιον τὸ κενόν, τί ἔσται
 τῆς ἐπὶ τὸ κάτω κινήσεως τοῖς βαρέσι τὸ αἴτιον; εἰ γὰρ εἴποιεν τὴν
 φύσιν τῶν βαρέων σωμάτων ἐξαρχεῖν πρὸς τὸ κάτω φέρεσθαι, διὰ τί μὴ

1 ἄλλου] ἄλλ' οὐ M 3 δῆλον — ἀλλήλων om. K τῷ Mt: τὸ G 4 ἔστι GM:
 ἔσται Kt κενὰ τινος traicit M: κενὰ om. K 4. 5 ἄλλα ἄτομα t 5 αὕτη libri
 8. 9 τῷ φέρεσθαι — ἀνώφορον om. K 9 ἀνώφορον M: ἄνω φέροι t et Aristotelis libri
 (praeter I, qui ἀνωφέρεις) 13 καθεῖνα K: καθεῖνα M 15 φέροιεν ἂν M
 καθεῖνα, ut videtur, K 17 καὶ τι πῶς οἴονται ceteris omissis K τόπον M: τόπον
 κενοῦ t Aristoteles 20 γενήσεται et paulo post τοῦτο K 22 fort. κενὸς (γὰρ)
 23 εἶναι om. M 24 lemma habet G καὶ om. Aristoteles 24. 26 ἀποδύ-
 σουσι — τὸ κενόν om. K 27 βάρεσι K εἴποιε tK

καὶ τοῖς κοῦφοις· ἡ φύσις εἰς τὴν ἄνω φορὰν ἐξήρκεσε καὶ οὐδὲν τοῦ κενοῦ γ 4
ἐδεξέθησαν; ἤλεγε δὲ ἐν ἄλλοις τοῦτον τὸν λόγον ἱκανῶς ὁ Ἀριστοτέλης.

p. 217^a6 Καὶ δῆλον ὅτι εἰ ὅσῳ ἂν μανότερον καὶ κενώτερον ἢ
ἄνω οἰσθήσεται.

5 Ἔτερον ἐπιχείρημα. εἰ τὸ πλείονα ἔχον κενὰ μᾶλλον ἐπὶ τὸ ἄνω κί- 16
νεῖται, τὸ ὅλον κενὸν τάχιστα ἂν κινηθήσεται· ἀλλ' ἀδύνατον κινεῖσθαι
τὸ κενόν.

p. 217^a8 Λόγος δ' ὁ αὐτός, ὥσπερ ὅτι καὶ ἐν κενῷ ἀκίνητα
πάντα, οὕτω καὶ τὸ κενὸν ὅτι ἀκίνητον· ἀσύμβλητα γὰρ ταῦτα.

10 Ὡς λόγῳ, φησὶν, ἐδείξαμεν ὅτι ἀδύνατον ἐπὶ κενοῦ κινηθῆναι (οἷόν τι 20
λόγον οὐκ εἶχε τὸ κενὸν πρὸς τὸ πλῆρες, ἀνάγκη δὲ τὸν αὐτὸν λόγον
εἶναι τῶν χρόνων καὶ τῶν κινήσεων, οἷος ἦν καὶ ὁ τῶν μεγεθῶν· συνέ-
βαιεν οὖν ἀχρόνως ἐπὶ κενοῦ κινεῖσθαι, τοῦτο δὲ ταῦτόν ἦν τῷ μὴ κινεῖ-
σθαι), τῷ αὐτῷ οὖν λόγῳ δειχθήσεται ὅτι οὐδὲ κινηθῆναι οἷόν τε τὸ
15 κενόν. τὸ γὰρ πάντῃ κενὸν οὐδένα ἔξει λόγον πρὸς τὸ κενὰ τινα κατεσπαρ-
μένα ἔχον· ὥστε ἐν χρόνῳ ἐκείνου κινουμένου τὸ πάντῃ κενὸν ἀχρόνως
κινηθήσεται. οὐδεμία δὲ ἄχρονος κίνησις· ἀδύνατον ἄρα τὸ κενὸν κινη- 25
θῆναι, καὶ οὐδὲν οἰοῖται εἴτε κεχώριται εἴτε κατέσπαρται πρὸς τὸ μὴ
πεφυκέναι κινεῖσθαι ὅλως.

20 p. 217^a11 Τὰ ἄλλα δὲ ἠπορηθῆναι καλῶς.

Εἰ καὶ τὸ εἶναι κενόν, φησὶν, ἀνελθόμεν, ἀλλ' οὖν ἐπειδὴ ἔχουσι τὸ
πιθανόν πως καὶ τὸ εὐλογον αἱ ἀπορίαι, οὐ δίκαιον οὐδὲ ταῦτα περιδεῖν.
διὰ τοῦτο γοῦν καὶ ἀναλαμβάνει αὐτάς, ἵνα εὐθύς καὶ τὴν λύσιν ἐπάγῃ. 30

p. 217^a13 Ἡ αἰεὶ ἵσον ὕδωρ ἐξ ἀέρος ἔσται καὶ ἀήρ ἐξ ὕδατος·
25 δῆλον γὰρ ὅτι πλείων ἀήρ ἐξ ὕδατος γίνεταί.

Καὶ ἐντεῦθεν δῆλον τὸ παρ' ἐμοῦ ἔμπροσθεν εἰρημένον, ὅτι οὐκ εἰς 35

2 ἐν KM: καὶ ἐν Gt ἐν ἄλλοις] de Caelo Δ 2 p. 309^a5 sqq. 3. 4 καὶ κενώτερον—
οἰσθήσεται om. K 6 ἂν deleverim, cf. ad p. 406, 8 ἀλλὰ δῆλον ὅτι ἀδύνατον t
8 λόγος γὰρ φησὶν ὁ M 8. 9 ὥσπερ—ταῦτα om. K 8 ὥσπερ ὅτι M: ὅτι ὥσπερ t
καὶ ἐν M et Aristotelis cod. I: ἐν t κενῷ M: τῷ κενῷ t 9 ταῦτα M: τὰ τάχῃ κτλ.
ex Arist. t 10 ᾧ Gt: ᾧ γὰρ M: *ᾧ (littera rubricatori addenda) K 11 δὲ GKM:
γὰρ t 12 καὶ (post χρόνων) om. Gt 14 οὖν om. t 16 τῷ πάντῃ K
18 κατέσπαρται εἴτε κεχώριται K 20 δὲ KM: δ' t ἠπορηθῆναι κενὰ καλῶς (sic)
M: om. K: ἠπόρηται ἀληθῶς t Aristoteles 22 αἱ πορεῖαι K ταῦτα GKM: ταύ-
τας t 23 ἐπάγοι K 24 ἡ] *ὁ K ἐξ ἀέρος ἔσται καὶ ἀήρ ἐξ ὕδατος om. K
25 πλείων K 26 ἔμπροσθεν p. 671, 12

ισοδοχα μεταβάλλει τὰ σώματα, ἀλλὰ ἀνταπόδοσιν γίνεσθαι· τὴν γὰρ αἰ- r 4
 τίαν τούτου ἐπάγων φησὶ δῆλον γὰρ ὅτι πλείων ἀήρ ἐξ ὕδατος γί-
 νεται· ἀνάγκη οὖν ἅμα γενέσθαι τὴν ἀνταπόδοσιν τοῦ ἀέρος εἰς ὕδωρ
 μεταβάλλοντος, εἴπερ μὴ ἔστι κενόν. ἔτι δὲ σαφέστερον προΐων αὐτὸ
 5 τοῦτο ἐδήλωσεν εἰπών· ἡ ἄλλοθί πρου ἴσον μεταβάλλειν ἐξ ἀέρος
 ὕδωρ, ἵνα ὁ πᾶς ὄγκος τοῦ θλου ἴσος ᾖ. 40

p. 217·19 Οὐκ αἰεὶ δὲ εἰς τὸ κύκλῳ ἢ φορά, ἀλλὰ καὶ εἰς εὐθύ.

Εἰ μὲν γὰρ πάντα κύκλῳ ἐκινεῖτο, οὐδὲν τούτων ἀνάγκη ἦν συμβαί-
 νειν, ὧν ἀπηριθμήσατο (οὐ γὰρ ἀμείβει τὸν τρόπον τὸ κύκλῳ κινούμενον),
 10 ἐπειδὴ δὲ ἔστι καὶ ἡ κατ' εὐθεΐαν κίνησις, ἀνάγκη πᾶσα ἡ κενὸν εἶναι ἡ
 τῶν ἀπηριθμημένων ἀτοπὸν τι συμβῆσεσθαι.

Μέχρι μὲν οὖν τῶν ἐνταῦθα πέρας ἔχουσι τῷ Ἀριστοτέλει οἱ περὶ 45
 τοῦ κενοῦ λόγοι, δεῖ δὲ ἡμᾶς ἀνωθὲν ἀναλαβόντας τὸν λόγον ἕκαστον τῶν
 ἐπιχειρημάτων ἐπισκέψασθαι. ποιησόμεθα δὲ τὴν ἀρχὴν οὐκ ἐξ οὗ τὸν
 15 περὶ κενοῦ καὶ αὐτὸς ἤρξατο ποιεῖσθαι λόγον (πρὸς τινὰ γὰρ ἐφύθημεν ἤδη
 τῶν ἐπιχειρημάτων ἐν τῷ ἑκάστου τόπῳ ὑπαντήσαντες), ἀλλ' ὅθεν ἤρξατο
 ἐπιχειρεῖν ὡς οὐ δυνατόν κενοῦ ὄντος δι' αὐτοῦ γενέσθαι κίνησιν, ὡς νῦν
 δι' ἀέρος ἢ δι' ὕδατος, ἅπερ μάλιστα τῶν ἐπιχειρημάτων γλαφυρά τέ ἐστι
 καὶ πάντας σχεδὸν εἴλε τῇ πιθανότητι, λέγω δὴ τὰ ἐκ τῆς ἀνισοταχοῦς 50
 20 τῶν κινουμένων κινήσεως. πρὶν δὲ τοῦ λόγου ἄρξασθαι, ἐκείνῳ φημι ὅπερ
 ἤδη καὶ ἐν τοῖς περὶ τοῦ τόπου λόγοις εἶπον, ὅτι ὁ παρ' ἡμῶν λόγος οὐ
 τοῦτο κατασκευάζειν βούλεται, ὅτι ἔστι τι κενὸν αὐτὸ καθ' αὐτὸ κεχωρι-
 σμένον καὶ μηδὲν ἔχον σῶμα, καὶ δι' αὐτοῦ τὴν κίνησιν γίνεσθαι· οὐδα-
 μῶς, ἀλλ' ὅτι μὲν οὐδὲν ἔστι κενὸν κεχωρισμένον πάντῃ σώματος καὶ
 25 αὐτὸς ὁμολογῶ πειθόμενος ἔκ τε τῆς καλουμένης τοῦ κενοῦ βίας καὶ πολ-
 λῶν ἄλλων, ἡ δὲ ἔνστασις μοι | πρὸς τὰ Ἀριστοτέλους ἐπιχειρήματα r 4
 δεικνύναι πειρωμένου, ὅτι εἰ ἦν κενόν, οὐκ ἂν ἐκινήθη τι δι' αὐτοῦ, καὶ
 ὅτι εἰ καὶ μὴ κενὸν ἔστι κεχωρισμένον πάντῃ τῶν σωμάτων, ἀλλ' οὖν
 ἔστι τὸ ὡς πεπληρωμένον κενόν, ὅπερ καὶ τόπος ἐστὶ τῶν σωμάτων, ὡς

1 μεταβάλλειν τὰ σώματα βούλεται t τὰ ἄλλα καὶ ἀνταπόδωσιν K 2 τούτου om. t
 3 ἀνταπόδωσιν K 5 τοῦτο om. M 5. 6 ἢ—ἢ om. G 6 ὕδωρ KM: εἰς ὕδωρ t
 ἴσος ἢ ἡ μηδὲν—περίσθηται ex Arist. continuat t 7 δὲ KM: δ' t εὐθὺ Kt: τὸ
 εὐθὺ M 9 ὧν πᾶσι M 11 ἀτοπὸν GK: ἀτο M: ἀτόπων t συμβῆσεσθαι t: συμ-
 βήσεται GKM ante v. 12 tit. παρέκβασις marg. M² et t. hinc usque ad p. 695,8 rursus
 codicem M describit t 15 περὶ τοῦ κενοῦ (om. καὶ αὐτὸς) ἤρξατο K 16 ἑκάστῳ Mt
 19 τὰ om. Mt 20 φη addito compendii signo M: φήσω t 21 ἐν τοῖς κτλ.]
 p. 567,30 sqq. τοῦ om. K 22 αὐτὸς καθ' αὐτὸ t 23 γενέσθαι K 25 βίω
 primitus M 26 ἀριστοτελικὰ et mox πειρωμένου K 28 καὶ om. Mt

καὶ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἀπεδείξαμεν. καὶ νῦν δὲ τοὺς ἀναιροῦντας τοῦτο 14
λόγους δεῖξομεν οὐδεμίαν ἀνάγκην ἔχοντας, εἰ καὶ τῷ πιθανῷ συναρπάζουσι.
πρῶτον δὲ ἐν συντόμῳ τῶν ἐπιχειρημάτων ἐπιμνησθῆναι ἀναγκαῖον. 5

Τῆς ἀνίσου τῶν σωμάτων κινήσεως δύο εἰσὶν αἰτίαι, μία μὲν τὸ διά-
5 φορον εἶναι τὸ δι' οὗ κινούνται, καὶ ἴσα καὶ ὅμοια τῇ τὰ κινούμενα, ἑτέρα
δὲ ἡ τῶν κινουμένων διαφορά, καὶ τὸ δι' οὗ κινούνται ἐν τῇ καὶ τὸ αὐτό.
λαμβάνει οὖν πρῶτον μὲν τὸ κινούμενον τὸ αὐτό, φερόμενον δὲ τοῦτο ποτὲ
μὲν δι' ὕδατος ποτὲ δὲ δι' αέρος ἴσων ὄντων τοῖς διαστήμασι, καὶ εὐρί-
σκει ὅτι ἐν πλείονι χρόνῳ κινεῖται διὰ τοῦ ὕδατος ἢ διὰ τοῦ αέρος, καὶ
10 λαμβάνει ὅτι ἐν λόγῳ ἔχει ὁ χρόνος πρὸς τὸν χρόνον, τοῦτον τὸν λόγον
ἔχει καὶ τὸ ὕδωρ πρὸς τὸν αέρα κατὰ τὴν σύστασιν· ὅσῳ γὰρ ὑπερέχει 10
ὁ διὰ τοῦ ὕδατος χρόνος τοῦ χρόνου τοῦ διὰ τοῦ αέρος. τοσοῦτον παχύ-
τερον καὶ δυσδιαίρετον τὸ ὕδωρ τοῦ αέρος. οὕσης οὖν, φησί, ταύτης
τῆς ἀναλογίας τῶν κινήσεων καὶ τῶν χρόνων αὐτῶν καὶ ἔτι τῶν δι' ὧν
15 κινούνται (εἰ γὰρ ἔστι, φησί, διὰ κενοῦ κίνησις, ἐν χρόνῳ πάντως γενή-
σεται), ἔξει οὖν λόγον τινὰ ὁ χρόνος ὁ διὰ τοῦ κενοῦ πρὸς τὸν χρόνον τὸν
διὰ τοῦ πλήρους. οὐκ οὖν καὶ τὸ κενὸν πρὸς τὸ σῶμα ἔξει λόγον τινά.
τοῦτο δὲ ἀδύνατον· οὐδένα γὰρ λόγον ἐνδέχεται ἔχειν τὸ μηδὲν πρὸς τὸ 15
ὄν· οὐδὲ ἄρα οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων ἔξουσιν λόγον πρὸς ἀλλήλους. ἀλλὰ
20 μὴν πᾶς χρόνος πεπερασμένος πρὸς πάντα χρόνον πεπερασμένον λόγον
ἔχει τινά· ἐν οὐδενὶ ἄρα χρόνῳ διὰ τοῦ κενοῦ κινήθησεται, ταῦτόν δὲ
εἰπεῖν οὐ κινήθησεται· οὐδεμία γὰρ κίνησις ἄχρονος. καὶ τὸ ἕτερον δὲ
ἐπιχείρημα ὁπλον, ὅτι εἰ διὰ κενοῦ κίνησις εἴη, συμβῆσεται διὰ κενοῦ καὶ
διὰ πλήρους τὸ αὐτὸ διάστημα κινήθῃναι, ὅπερ ἄτοπον. ἐὰν γὰρ λάβω
25 λεπτομερέστερον τοῦ αέρος σῶμα τοῦτον τὸν λόγον ἔχον πρὸς τὸν αέρα, 20
ὅν ὁ χρόνος τοῦ κενοῦ λόγον ἔχει πρὸς τὸν χρόνον τοῦ αέρος, καὶ ἐναπο-
θῆναι τοῦτο ἐν τῷ διαστήματι τοῦ κενοῦ, ἐν τοσοῦτον χρόνῳ κινήθησεται
διὰ τοῦ λεπτοτάτου σώματος, ἐν ᾧ καὶ κινεῖται διὰ τοῦ κενοῦ· ὥστε ἐν τῷ
αὐτῷ χρόνῳ ἴσον διάστημα πλήρες τε ὄν καὶ κενὸν κινήθησεται. ὅπερ
30 ἀδύνατον. ταῦτα μὲν οὖν τὰ ἐπιχειρήματα ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν δι' οὗ
ἢ κίνησις τίθησιν, ἀλλὰ καὶ τὸ αὐτὸ μὲν λάβωμεν δι' οὗ ἢ κίνησις. δια-
φορά δὲ τὰ κινούμενα, εὐρήσωμεν πάλιν, φησὶν. ἀδύνατον τὸ ἐπὶ κενοῦ
κίνησιν γενέσθαι. ἡμεῖς μὲν γὰρ, φησὶν, ὅταν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὁμοῦ ἄνισα 30
ἢ ἀνόμοια κινῶνται μὴ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, ἔχουσιν τὴν αἰτίαν ἀποδιδο-

1 τοῦτο] τοὺς (i) 2 εἰ καὶ τῷ πιθανῷ συναρπάζουσι om. Mt 3 μνησθῆ-
ναι Mt 4 τὸ] τῷ K 5 κινούνται (iK: κινεῖται Mt 6 κινούνται (ex κινεῖται)
corr. M 7 τὸ κινούμενον πρῶτον μὲν traicit (i) 7. 8 τοῦτο τὸ ποτὲ δι' ὕδατος
ποτὲ δι' αέρος M 9 ὅτι] ἐτι K κινεῖται (ex καίται) corr. M 11 τὴν om. K
12 τοσοῦτον K 15 ἔστι om. K διὰ om. superscr. M 15. 16 γενήσεται K
18 ἔχον] εἶναι K μηδὲν (i: διαρᾶν (h. c. MHΔEN' K: μὴ ὄν Mt 19 ἀλλή-
λον (sic) K 21 ἔχειν compendiose (i) 22 δὲ om. (i) 23 ὅτι εἰ μὴ διὰ M
24 κινήθῃναι K 25 ἔχον (i: ἔχει K: ἔχει Mt 25. 26 πρὸς τὸν αέρα—λόγον ἔχει G:
om. K Mt 26. 27 ἐναποθῆναι (i) Mt 28 post κενὸν iterat: καὶ M 30 οὗ] ὧν t
32 πάλιν] πάντες compendiose (i) ἀδύνατον post κενὸν traicit K 34 κινούνται K

www.libtool.com.cn

ναι, ὅτι τὸ βαρύτερον θάττον διαιροῦν τὸ μεταξύ ἐν ἐλάττω χρόνῳ κατα-
φέρειται (ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τοῖς ἰσοχύκοις, ἀνομοιοσχήμεσι δέ, τὸ πλείονα
διαιροῦν ἄρα, τοιοῦτον δὲ ἐστὶ τὸ πλατύ, βραδύτερον καταφέρεται, τὸ δὲ
ἐλάττωνα ταχύτερον· θάττον γὰρ ὁ ἐλάττων διαιρεῖται ἢ ὁ πλείων), εἰ δὲ
5 διὰ κενοῦ εἴη ἡ κίνησις, μηδενὸς ὄντος τοῦ διαιρουμένου πάντα ἰσοταχῇ
ἔσται· διὰ τί γὰρ τὸ μὲν μᾶλλον, τὸ δὲ βραδύτερον κινηθήσεται; ἀλλ' οὐ
ἀδύνατον ἰσοταχῶς πάντα κινεῖσθαι· ἀδύνατον ἄρα ἐπὶ κενοῦ γενέσθαι
κίνησιν.

Τὰ μὲν οὖν ἐπιχειρήματα, δι' ὧν ἐκ τῆς κινήσεως ἀναιρεῖ τὸ εἶναι
10 κενόν, ταῦτά ἐστι, πρῶτον δὲ τὸ τελευταῖον ἐπισχεψόμεθα, λέγω δὲ εἰ
ἀνάγκη κενοῦ ὑποτιθέντος ἰσοταχῇ εἶναι πάντα τὰ δι' αὐτοῦ κινούμενα,
ὡς ἐνθεν τὸ εἶναι κίνησιν διὰ κενοῦ ἀνῆρῆσθαι. ἐκεῖνῳ δὲ τέως ἐπιστῆσαι
χρή, ὅτι δι' ὧν τοῦτο κατασκευάζει, αὐτὸς τὰς ἑαυτοῦ θέσεις ἀναιρεῖ· εἰ
γὰρ ἡ διαφορά τῶν κινήσεων γίνεται μὴ μόνον παρὰ τὴν διαφέρειν τὰ σώ-
15 ματα δι' οὗ ἡ κίνησις, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτὰ τὰ κινούμενα, εἰ τὸ μὲν βα-
ρύτερον εἴη τὸ δὲ κρυφότερον, ἔστι τις δηλονότης καὶ ἐν τοῖς κινουμένοις
αἰτία τῆς ἀνίσου κινήσεως καὶ παρὰ τὴν ἐγγινομένην τῆς κινήσεως δια-
φορὰν ἐκ τοῦ διαφέρειν τὰ σώματα δι' ὧν ἡ κίνησις γίνεται. εἰ δὲ τοῦτο,
καὶ διὰ κενοῦ δηλονότι κινῶντο, διαφόρου οὔσης τῆς κινητικῆς ἐν αὐτοῖς
20 αἰτίας διάφορον ἀνάγκη εἶναι καὶ τὴν κίνησιν. εἰ δὲ ὅσοι ἀνίσων ὄντων
ὄγκων, τοῦ μὲν εἰ τύχοι ταλαντιαίου τοῦ δὲ λιτριάου, καὶ ἐπὶ κενοῦ
γινομένης αὐτῶν τῆς κινήσεως οὐδεμία γίνεται αὐτῶν διαφορά κατὰ τὸ
θάττον καὶ βραδύτερον, ἀλλὰ τῶν ἀνίσων ἰσοταχῆς ἡ κίνησις γίνεται ἐπὶ
μᾶς καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως τοῦ κενοῦ γινομένη, ἐὰν ἄρα τὸ κενὸν τοῦτο,
25 δι' οὗ τὰ ἀνισόρροπα ἰσοταχῶς κινούνται, πληρώσωμεν ἀερίου σώματος,
εὐλογον καὶ διὰ τοῦ ἀέρος ἰσοταχῶς αὐτὰ κινεῖσθαι. οὐ γὰρ δὴ ἡ τοῦ
ἀέρος φύσις ἐπεισελθούσα δέδωκε τι τῇ οὐσίᾳ αὐτῶν, καὶ ἐποίησε τὸ μὲν
μᾶλλον κατώφωρον τὸ δὲ ἥττον· οὐδὲν γὰρ ἔδρασε τι εἰς τὴν οὐσίαν αὐτῶν,
οὐδὲ μείζονα ῥοπὴν ἐν τινὶ αὐτῶν ἐνεποίησεν. ἀλλὰ τοῦτο ἀδύνατον, ἰσο-
30 ταχῶς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κινεῖσθαι τὰ ἄνισα. εἰ δὲ προσφιλονεικούντες λέ-
γοιεν ὅτι 'ναί, τὰ ἄνισα διὰ μὲν κενοῦ κινούμενα ἰσοταχῶς κινηθήσονται,
διὰ δὲ σώματος ἀνισοταχῶς', εὐδελον δὴπου ὅτι τὸ ὑποτεθεὶν σῶμα δι'
οὗ ἡ κίνησις μόνον τῆς ἀνίσου κινήσεως αἴτιον οὐδεμιᾶς οὔσης διαφορᾶς

τὸ (post ὅτι) om. K 2 καὶ om. Mt 6 μᾶλλον GKM: immo θάττον cum t βραχύ-
ερον G 7 ἰσοτάχως K 9 ἀναιρεῖτο εἶναι K 11 ὑποτιθέντος K 12 ἀναιρεῖ-
θαι K ἐκεῖνῳ Mt: ἐκεῖνο GK 13 κατασκευάζει αὐτὸ, τὰς M 14 γίνεται μόνον
om. μὴ) K 15 οὗ ὧν t, at cf. p. 676,30. 678,8. 18. 683,8. 684,20. ad p. 648,30

6 ἔστι τις K 19 κινῶντο GKM: κινῶνται t διαφόρου G: διαφορῶν K: διαφο^ρ M:
ιαφόρως t κινητικοῖς K ἐν ἑαυτοῖς M 20 ὄντων om. Mt 21 λιτριάου
G: λιτριάου G 22 γινομένης K 24 γινομένη Kt: γινομένης G: γινομένου M
16 κινεῖσθαι αὐτά G 27 δέδωκε K: δέδωκε M 28 τι G: τη K: τε M: γε t, at
f. ad p. 151,26 29 ἐνεποίησεν αὐτῶν G 31 ναί μὲν τὰ (sed μὲν delet) M
12 ἀνισοτάχως K

παρ' αὐτὰ τὰ κινούμενα (οὐ γὰρ ἀναιρεθέντος ἡ διαφορὰ τοῦ θάττονος 14
 καὶ βραδυτέρου ἀνῆρηται, τοῦτο τῆς διαφορᾶς ταύτης μόνον ἂν εἴη αἴτιον· 20
 μόνον ἄρα τὸ δι' οὗ ἡ κίνησις τῆς ἀνίσου κινήσεως αἴτιον ἔσται), τοῦτο
 δέ, πρὸς τῇ καὶ τὰς αὐτοῦ Ἀριστοτέλους ἀναιρεῖν θέσεις, καὶ ψευδὸς προ-
 5 φανῶς ὃν ἐλέγχεται. εἰ γὰρ τοῦτο ἦν μόνον τῆς ἀνίσου κινήσεως αἴτιον,
 ἔδει τὰ ἄνισα σώματα κατὰ τὰς ῥοπὰς δι' ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ κινούμενα
 σώματος ἰσοταχῶς κινεῖσθαι μηδεμιᾶς γινομένης παρὰ τὰς ῥοπὰς διαφορᾶς,
 μόνον δὲ γίνεσθαι ἄνισον κίνησιν | διαφορῶν ὄντων τῶν δι' οὗ, τοῦτο δὲ 15
 παρὰ τὴν ἐνέργειαν· ἐναργῶς γὰρ τὰ ἄνισα διὰ τοῦ αὐτοῦ κινούμενα ἀνι-
 10 στοταχῶς κινούνται, ὡς δὴ διαφορῶν οὐσῶν ἐν αὐτοῖς τῶν κινήσιων αἰτίων,
 ἃς ἀνάγκη διαφορῶν οὐσας αὐτὰς δι' ἑαυτὰς διαφορῶν ποιεῖσθαι καὶ τὰς
 ἐνεργείας. καὶ μὴ διὰ σώματος ἀλλὰ διὰ κενοῦ κινῶσι τὰ ὑποκείμενα
 αὐταῖς σώματα. ἄλλως τε αὐτὸς εἰρηκῶς δύο εἶναι αἰτίαι τῆς ἀνισοτα-
 χοῦς κινήσεως. τὴν τε διαφέρειν τὸ δι' οὗ καὶ τὸ διαφέρειν τὸ φερόμενον, 5
 15 πῶς ἔστι τὸ δι' οὗ διαφορῶν κινήσεως αἴτιον προσέτιχκε· “τὸ μὲν οὖν δι'
 οὐ φέρεται” φησιν “αἴτιον, ὅτι ἐμποδίζει καὶ ἀντιφερόμενον καὶ μένον”,
 διὰ τὸ δεῖσθαι διαιρέσεως. εἰ τοίνυν δύο μὲν αἰτία τοῦ μὴ ἰσοταχῶς πάντα
 κινεῖσθαι τὰ κινούμενα, ἡ τε διαφορὰ τῶν δι' οὗ καὶ ἡ διαφορὰ τῶν φερομέ-
 νων. ἡ δὲ παρὰ τὸ δι' οὗ αἰτία ὡς ἐμποδιστικὴ αἰτία ἔστιν. ἡ ἄρα παρὰ τὴν
 20 διαφορὰν τῶν κινουμένων αἰτία ὡς ποιητικὴ αἰτία ἔσται· οὐ γὰρ ἂν ἄλλην
 ἐπινοήσῃ τις. ἐὰν ἄρα ὑπεξαίρεθῃ τὸ ἐμποδίζον, μένει οὐδὲν ἦττον ἢ ἐν
 τοῖς κινουμένοις τῆς ἀνίσου κινήσεως αἰτία ποιητικὴ οὐσα. οὐ γὰρ δὴ ἡ 10
 βαρύτερ· ἐν σχέσει ἄλλου τὸ εἶναι ἔχει· ποιότης γὰρ ἔστιν αὐτῇ καθ' αὐ-
 τὴν ὑπάρχουσα τοῖς σώμασιν. ἐπεὶ οὖν ἡ βαρύτερ· τὸ ποιητικόν ἔστιν
 25 αἴτιον τῆς ἐπὶ τὸ κάτω κινήσεως, ὡς καὶ αὐτῷ δοκεῖ. ὄντος καὶ διαστή-
 ματος δι' οὗ ἐνεχθῆναι τὸ κινούμενον. λέγω δὴ τοῦ κενοῦ, οὐσης καὶ τῆς
 ποιητικῆς αἰτίας τῆς κινήσεως διαφορῶν. καὶ μηδενὸς ὄντος τοῦ ἐμποδί-
 ζοντος. ἀνάγκη πᾶσα ἄνισον γινεῖσθαι καὶ τὴν διὰ τοῦ κενοῦ κίνησιν· ὥστε
 καὶ εἰ κενοὺν ἦν, οὐκ ἀνῆρητο ἡ ἄνισος κίνησις. καὶ ἄλλως εἰ μὴ αὐτὰ 15
 30 καθ' αὐτὰ τὰ ἄνισα σώματα. καὶ μὴ διὰ σώματος κινῶνται ἀλλὰ διὰ κενοῦ,

2 βραδυτέρου t: βραδύ M: βραδυτέρον GK 3 ἄρα GK: ἂν... (litura) ἄρα M: ἂν
 ἄρα t 5 ἐλέγχεται G τοῦτο] τοῦ K αἴτιον K: om. G: post μόνον collo-
 cant Mt 6 ἔδει G: εἰ δὲ KM: συνέβαινε καὶ t τὰ ἂν ἴσα K κατὰ]
 καὶ M 8 μόνον G οὗ] ὡν t 9 παρὰ M ἐνεργείαν K ἐναργῶς
 γὰρ τὰ scripsi: ἐναργῶς γίνεται τὰ KM: ἐναργῶς γίνεται τὰ γὰρ t: ἐναργῶς γίνεται φα-
 νερώς γὰρ τὰ G 10 ἐξ G: om. KMt 11 ποιεῖσθαι] οὐσας K 12 ἐναρ-
 γίας M κινῶσι t: κινῇ GK 13 εἶναι om. Mt 13. 14 τῆς ἰσοταχοῦς G: τῆς
 ἀνισοταχοῦς (sic) t 15 τὸ μὲν οὖν κατὰ c. S p. 215a29 16 ἔτι om. G
 μένον K μαθῆναι μὲν ἀντιφερόμενον ἔπειτα καὶ μένον Aristoteles (cf. Philop. p. 652,
 1 sq.) 17 διαιρέσεως GK: διαθεσεως Mt 18 ἡ τε] εἰτα K οὗ] ὡν t
 19. 20 παρὰ τὸ δι' οὗ ὡς ποιητικὴ GK: παρὰ ποιητικὴ ceteris omissis M: ἐτέρα ποιη-
 τικὴ ἀνακτ t 20 διαφορὰν K: φεράν G 21 ὑπεξαίρεθῃ K 21. 22 ἡ ἐπὶ
 τοῖς G 23 αἴτιον om. K ὡς καὶ] ὡς primitus, καὶ corr. K 28 τοῦ
 om. Mt 29 ἀνῆρηται t

www.libtool.com.cn

ἔχουσι τὸ αἷτιον τῆς ἀνίσου κινήσεως, τί δῆποτε διὰ τοῦ ἀέρος κινου- 5
 μένου τοῦ ταλαντιαίου βάρους καὶ τοῦ λιτριαίου θάττον ἀταφύρεται
 τὸ ταλαντιαῖον; ὁμοίου γὰρ ὄντος ἑαυτῷ τοῦ ἀέρος, καὶ τῶν σωμάτων
 αὐτῶν καθ' αὐτὰ ἰσοταχῶν ὄντων, τί ἐστὶ τῆς ἀνίσου κινήσεως τὸ αἷτιον;
 5 εἰς γὰρ ὦν καὶ αὐτὸς ὁ ἀήρ τῶν αὐτῶν αἷτιος ὥφειλεν εἶναι. δῆλον οὖν
 ὅτι αἱ ῥοπαὶ τῶν σωμάτων πεφυκυῖαι ἢ μὲν μᾶλλον φέρεσθαι κάτω ἢ δὲ 20
 ἦττον, ταύτη τὴν διαφορὰν τῆς ἀνίσου κινήσεως ἴσχουσιν· ἢ γὰρ μᾶλλον
 κατώφορος μᾶλλον διαιρεῖ. τίνα γὰρ ἄλλην ἀποδώσομεν αἰτίαν τοῦ θάττον
 διαιρεῖσθαι ὑπὸ τοῦ βαρυτέρου τὸν ἀέρα, ἢ ὅτι τὸ μείζονα ἔχον τὴν ῥο-
 10 πὴν τὴν βαρεῖαν μᾶλλον κατώφορον ἐστὶ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, καὶ
 μὴ διὰ σώματος κινῆται; μᾶλλον δὲ κατώφορον ὃν μᾶλλον ὠθεῖ τὸν ἀέρα
 τῇ βίᾳ τῆς ῥύμης, μᾶλλον δὲ ὠθούμενος ὁ ἀήρ θάττον ὑπεξίσταται.
 ὥστε εἰ τῷ μᾶλλον κατώφορον εἶναι μᾶλλον τέμνει, καὶ μηδὲν ἢ τὸ τε- 25
 μνόμενον, μᾶλλον ἔσται κατώφορον οὐδὲν ἦττον. οὐδὲ γὰρ τὸ μείζονα
 15 ῥοπὴν ἔχον διὰ τὸ μᾶλλον τέμνειν μᾶλλον ἐστὶ κατώφορον, ἀλλὰ διὰ τὸ
 μᾶλλον εἶναι κατώφορον μᾶλλον τέμνει· ἔπεται γὰρ οὐ τὸ φέρεσθαι τῷ
 τέμνειν, ἀλλὰ τὸ τέμνειν τῷ φέρεσθαι, ὅταν διὰ σώματος ἢ φορὰ γίνη-
 ται. εἰ δὲ τὸ μᾶλλον εἶναι κατώφορα ἢ ἦττον ἐξ αὐτῶν ἔχει τὰ σώματα,
 καὶ ἐπὶ κενῷ δηλονότι κινηθῶσιν, ἔξουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὴν τοιαύτην διαφορὰν, 30
 20 καὶ κινήθησεται τὸ αὐτὸ διάστημα κενὸν ὃν τὸ βαρύτερον ἐν ἐλάττωι
 χρόνῳ ἐν πλείονι δὲ τὸ ἦττον βαρὺ, οὐ διὰ τὸ ἦττον ἐμποδίζεσθαι ἢ
 μᾶλλον, ἀλλὰ διὰ τὸ κατώφορον εἶναι μᾶλλον ἢ ἦττον κατὰ τὴν ἀναλογίαν
 τοῦ ἐμφύτου βάρους. οὐ γὰρ τῶν πρὸς τι αἰ ποιότητες, οὐδὲ ἐν σχέσει
 τῇ πρὸς ἀλλήλας τὸ εἶναι ἔχουσιν, ὥσπερ τὸ ὁρατὸν καὶ ἡ ὄψις. τὸ γοῦν
 25 χρῶμα ὡς μὲν ὁρατὸν τῶν πρὸς τί ἐστίν, ὡς μέντοι χρῶμα λευκὸν ἢ
 μέλαν ἄλλο τί ἐστὶ καὶ οὐ τῶν πρὸς τι· οὐ γὰρ τὸ εἶναι χρώματι αὐτῷ 35
 δι' ἄλλο ὑπάρχει, ἀλλὰ δι' αὐτό· ποιότης γὰρ τὸ χρῶμα. οὕτω καὶ ἡ
 βαρύτης καὶ ἡ κουφότης οὐ δι' ἄλλο τι ὑπάρχει τοῖς ἔχουσι βάρος ἢ κου-
 φότητα, ἢ δι' αὐτά, ἐστὶ δὲ βαρύτης μὲν ποιητικὸν αἷτιον τῆς ἐπὶ τὸ κάτω
 30 φορᾶς, κουφότης δὲ τῆς ἐπὶ τὸ ἄνω, ὅταν οὖν ἐν τῷ παρὰ φύσιν ὑπάρ-
 χῃσι τόπω τὰ ἔχοντα βάρος ἢ κουφότητα μηδενὸς ὄντος τοῦ ἐμποδίζοντος.
 ἢ γὰρ ἀνεχομένη βῶλος ἢ κρεμαμένη ἐν τῷ ἀέρι, ἐν τῷ παρὰ φύσιν οὕσα
 τόπῳ, ὅμως οὐ φέρεται ἐπὶ τὸ κάτω διὰ τὸ ἐμποδίζον. καὶ ἐν τῷ ὕδατι 40
 δὲ τὸ ξύλον οὐ πέφυκε κινεῖσθαι καὶ φέρεσθαι ἐπὶ τὸ κάτω, ἀλλ' ἐποχεῖται

1 ἔχουσι G τὸ αἷτιον om. superscr. M τοῦ ἀέρος τοῦ αὐτοῦ G 4 ἰσοταχῶς
 (i: item ἰσοταχῶς primitus K τὸ om. K 5 ὁ αὐτὸς ἀήρ K: fort. ὁ αὐτὸς ὁ
 ἀήρ 7 ταύτη KM: ταύτην Gt 11 κινεῖται K 12 θάττον] μᾶλλον G
 13 κᾶν M: καὶ K 14 μείζονος compend. M 15 ἔσται K 16. 17 φέρεσθαι
 τὸ τέμνειν G 17 ἀλλὰ τῷ τέμνειν τὸ K 18 κατώφορα GK: κατώφορον Mt
 αὐτῶν t: αὐτῶν GKM 20 ἐν om. K 26 ἀλλ' ὅτι G χρῶμά τι G 27 δι'
 αὐτό Kt: δι' αὐτό GM 29 δι' αὐτά t: δι' αὐτά GM: διαυτά K μὲν ποιητικόν
 GK: ποιητικὸν μὲν Mt 30 δὲ τῆς G: om. K: ἢ M: τῆς t οὖν GMt: om. K
 30. 31 ὑπάρχουσι K 32 βόλος K ἢ] ἢ G 34 δὲ t: διὰ KM: om. G
 ἐποχεῖται GK: ὑποχεῖται M: ἐπὶ κεῖται t

τῷ ὕδατι διὰ τὸ μανώτερον εἶναι κατὰ τὴν τῶν μορίων θέσιν, καὶ πολλὸν ῥ 5
 ἔχειν κατεσπαρμένον ἐνεργείᾳ ἀέρα· ἐπεὶ οὖν οὐ πέφυκεν ὑφίστασθαι τῷ
 ὕδατι ὁ ἀήρ, ἐπιπολάζειν δὲ αὐτῷ, διὰ τοῦτο οὐ φέρεται τὸ ξύλον δι'
 ὕδατος ἐπὶ τὸ κάτω, ἀλλ' ἀνέχεται ὑπὸ τοῦ ἐν αὐτῷ ἀέρος πολλοῦ ὄντος,
 5 ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν πεφουσημένων ἀσκῶν γίνεται. ὥστε καὶ ἐν τούτοις βιαιό-
 τερον ὢν τὸ ἐμποδίζον, ὁ ἀήρ, κωλύει τὴν κατὰ φύσιν τοῦ ξύλου ἐπὶ τὸ 10
 κάτω φορὰν ἐν τῷ ὕδατι, ἐν μέντοι τῷ ἀέρι φέρεται τὸ ξύλον, ἐπειδὴ
 ἕκαστον ἐν τῇ ἑαυτοῦ ὁλότητι ὢν οὐ πέφυκεν ἐνεργεῖν κατὰ τὴν ἔμφυτον
 ῥοπὴν· τοῦ οὖν ἐν τῷ ξύλῳ ἀέρος ἐν τῷ ἀέρι μὴ ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν
 10 ἔμφυτον ῥοπὴν, ἡ φυσικὴ τοῦ ξύλου βαρύτης διὰ τὸ ἐν τῷ παρὰ φύσιν
 εἶναι τόπῳ κινεῖ ἐπὶ τὸ κάτω τὸ ξύλον. καὶ ὅτι ὁ κατεσπαρμένος ἐν τοῖς
 ξύλοις ἐνεργείᾳ ἀήρ οὗτος μὴ πεφυκὼς ὑφίστασθαι τῷ ὕδατι φέρεται ἐπὶ
 τὴν οἰκείαν ὁλότητα, καὶ ταύτῃ τὸ ξύλον ἐπιπολάζειν ποιεῖ τῷ ὕδατι (ὅπερ, 15
 ὡς εἶπον, καὶ ἐπὶ τῶν ἀσκῶν συμβαίνει), δείκνυσι τὰ πυκνότερα τῶν ξύλων,
 15 οἷον πύρος καὶ ἔβενος· τῇ γὰρ πυκνότητι τῆς οὐσίας οὐκ ἔχουσαι ἐγκατε-
 σπαρμένον ἀέρα τὴν ἀνωθοῦντα, φέρονται ἐπὶ τὸ κάτω καὶ δι' ὕδατος ὑπὸ
 τῆς ἔμφυτου βαρύτητος μηδενὸς ἐμποδίζοντος. οὕτως ἄρα πανταχοῦ ἡ
 ἔμφυτος ῥοπὴ φέρεται ἐπὶ τὸ οἰκεῖον δι' οὐδὲν ἕτερον ἢ δι' ἑαυτήν, εἰ
 μὴ εἴη τι τὸ ἐμποδίζον. εἰ γάρ τινος τὸ | κατώφορον ἢ ἀνώφορον ἔχουσιν ῥ 5
 20 αἱ ῥοπαὶ οὐ διὰ τὴν πρὸς ἄλλο σχέσιν, ἀλλὰ δι' ἑαυτάς, διαφόρου οὔσης
 τῆς βαρύτητος ἐν τοῖς σώμασι διάφορον ἀνάγκη καὶ τὴν κάτω φορὰν εἶναι,
 οὐ δι' ἄλλο τι ἢ δι' ἑαυτήν· οὐδεμία γὰρ ῥοπὴ τῶν πρὸς τι. τὰ αὐτὰ
 καὶ ἐπὶ κορυφότητος ἐροῦμεν.

Ὅτι μὲν οὖν καὶ εἰ διὰ κενοῦ ἐγίνετο ἡ κίνησις, οὐκ ἦν ἀνάγκη ἰσο-
 25 ταχῶς πάντα κινεῖσθαι, οὐδὲ ἔχει τι ἀντικαίον τὸ ἐπιχειρήμα δι' οὗ
 τοῦτο δοκεῖ κατασκευάζειν ὁ Ἀριστοτέλης· μετρίως ὁδοῖται, τούτου δὲ
 ὁδοιγεμένου καὶ τὸ πρότερον πρόβλημα ἂν εἴη συναποδοιγεμένον, λέγω δὴ
 ὅτι ἐνδέχεται διὰ κενοῦ κίνησιν γενέσθαι ἐν χρόνῳ. εἰ γὰρ ὅλος τὸ θάπτον
 καὶ βραδύτερον τῶν κινήσεων καὶ κενὸ ὄντος οὐδὲν ἤπτον σφύζεται, τὸ δὲ
 30 θάπτον καὶ βραδύτερον χρόνῳ κρίνεται (τὸ γὰρ ἐν πλείονι χρόνῳ τὸ αὐτὸ
 κινήθῃν διάστημα βραδουκινητότερον. ὥσπερ οὖν τὸ ἐν ἐλάττω ταχυκίνητον),
 ὁ γὰρ ὅτι καὶ τὰ ἐπὶ κενῷ κινούμενα, εἴ γε κενὸν ἦν δι' οὗ ἡ κίνησις

1 μανώτερον GK τῶν om. K 2 ἐνεργείᾳ M πέφυκε Mt ἐφίστα-
 ναι G 3 ἐπιπολάζειν GM: ἐπιπολάζει Kt 4 ὅπερ ὥσπερ K καὶ (post ὅπερ)
 om. G γίνεται M 8 αὐτοῦ G 9 ῥοπὴν ἢ φυσικὴ τοῦ ξύλου βαρύτης τοῦ M
 οὖν GK: om. Mt 10 φυσικὴ GK: φυσικὴ ἀρα t 11 τὸ (ante ξύλον) om. K
 12 ξύλοις G ἐνεργείᾳ scriptis: ἀεὶ G: ἐνεργεία K: ἐνεργεῖ Mt 14 ὡς om. K
 δείκνυσι δὲ t 15 ἔβενος G ἔχεται GK: ἔχοντα t 16 ὑπὸ Mt: ἀπὸ K:
 ἐπὶ G 17 et 21 βραδύτερος M 18 ἔμφυτος t 20 διαφόρου G: διαφόρους K:
 ἀπὸ M: διαφύως t 22 οὐ δι' οὐδ' M 24 ἑαυτῷ Mt οὐκ ἦν GK: οὐκ
 οὖν M: οὐχ ἑαυτῷ t 25 τὴν τοῦ G 27 ἐν om. G 29 βραδύτερον t 31 ἐν
 om. G ταχυκίνητον G: ταχυκίνητοτερον scriptis t

ἐγίνετο, ἐν χρόνῳ πάντως ἂν ἐκινήθη. ὅτι δὲ οὐδ' ἂ' δοκεῖ συνάγειν ἄτοπα r 5'
 ὁ Ἀριστοτέλης ὡς ἐπόμενα τῷ λόγῳ τῷ λέγοντι διὰ κενοῦ δύνασθαι κί- 11
 νησιν γενέσθαι, οὐχ ἔπεται τῷ λόγῳ τούτῳ, δείξομεν ἐφεξῆς. εἰ γὰρ τὸ
 κατώφορα εἶναι τὰ σώματα μὴ δι' ἄλλο τι ἔχουσιν ἢ διὰ τὰς ἐμφύτους
 5 ῥοπὰς, καὶ διὰ τοῦτο τὸ μᾶλλον βαρὺ ἐν πλείονι χρόνῳ καταφέρεται, καὶ
 διὰ κενοῦ ἢ κίνησις γίνηται, καὶ ἔτι εἰ τὸ σῶμα, δι' οὗ κινούνται τὰ διὰ
 σώματος κινούμενα, ἐμποδιστικὸν ἐστὶ τῶν φερομένων, ἔστι δηλονότι ὁ χρό-
 νος, ὃς δαπανᾶται ἐν ἐκάστῃ κινήσει, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν ἐνυπαρ- 15
 χουσῶν ῥοπῶν ἐν τοῖς σώμασι, καὶ μὴδὲν ἢ τὸ ἐμποδίζον, λέγω δὴ τῷ σώματι
 10 τι δι' οὗ ἢ κίνησις γίνεται, οἷον ἀήρ ἢ ὕδωρ. εἰ γὰρ τὸ δι' οὗ ὡς ἐμπο-
 διστικὸν τῆς ἀνίσσου κινήσεως αἰτίον ἐστίν, αἱ ἄρα φυσικαὶ ῥοπαὶ ὡς ποιη-
 τικαὶ αἰτίαι ἂν εἴεν. ὥστε καὶ ἀναιρεθῇ τὸ ἐμποδίζον, δαπανᾶται τις
 χρόνος ἐν τῇ ἐκάστῃ κινήσει κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς μείζονος ἢ ἐλάτ-
 τονος ῥοπῆς ἢ πλείων ἢ ἐλάττων. εἰ δὲ δαπανᾶται τις χρόνος δι' ἐκάστην
 15 τῶν ῥοπῶν αὐτὴν καθ' αὐτὴν ἐν τῇ κινήσει, οὐδέποτε συμβῆσεται ἐν τῇ 20
 αὐτῇ χρόνῳ τὸ ἴσον διάστημα πλήρες τε ὄν καὶ κενὸν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ
 κινήθῃναι. εἰ γὰρ σταδιαῖόν τι διάστημα κινήθῃ τι πεπληρωμένον ἀέρος,
 καὶ μὴ ἔστι τὸ κινούμενον καθ' ἐν καὶ τὸ αὐτὸ νῦν ἐν τε τῇ ἀρχῇ τοῦ
 σταδίου καὶ ἐν τῷ τέλει, δαπανᾶται μὲν τις χρόνος καὶ διὰ ταῦτα καθ'
 20 αὐτὰ [τὰ] φερόμενα σώματα, καὶ εἰ κενὸν ἦν τὸ διάστημα, μέχρις ἂν ἐκ
 τῆς ἀρχῆς ἀφίκηται ἐπὶ τὴν τελευτήν (οὐ γάρ, ὡς εἶπον, ἐν τῇ αὐτῇ
 νῦν ἐν ἀμφοτέροις ἐστὶ τοῖς ἀκροῖς), δαπανᾶται δὲ τις καὶ ἄλλος χρόνος 25
 διὰ τὸ ἐμποδίζον· ἢ γὰρ ὥσις, ἔχουν διαίρεσις, δυσκινήτερον ποιεῖ τὸ
 φερόμενον. ὥστε ὅσῳ ἂν λεπτομερέστερος ἐπινοηθῇ ὁ ἀήρ δι' οὗ κινεῖ-
 25 ται, τοσούτῳ καὶ ὁ χρόνος ὃν ἐδαπάνῃ εἰς διαίρεσιν τοῦ ἀέρος μειωθή-
 σεται, καὶ ἐπ' ἀπειρον λεπτόνῃται τὸ σῶμα, ἐπ' ἀπειρον καὶ ὁ χρόνος
 μειωθήσεται (ἐπ' ἀπειρον γὰρ διαιρετὸς ὁ χρόνος), οὐδέποτε μέντοι ἤξει,
 καὶ ἐπ' ἀπειρον λεπτόνῃται τὸ σῶμα, εἰς τοῦτον τὸν χρόνον ὃν καὶ διὰ
 κενοῦ κινούμενον τοῦ σταδιαίου διαστήματος ἐδαπάνῃ. σαφέστερον δὲ δι'
 30 ὑποδειγμάτων ποιήσω τὸν λόγον. εἰ λίθος εἴη τὸ κινούμενον, καὶ κινήθῃ 30
 ἐπὶ τοῦ σταδιαίου διαστήματος κενοῦ ὄντος, ἔσται μὲν τις ἐξ ἀνάγκης
 χρόνος, ὃν δαπανήσει κινούμενος σταδιαῖον διάστημα, οἷον ὥρα. ἐὰν δὲ
 τοῦτο τὸ σταδιαῖον διάστημα πλήρες ὕδατος ἐπινοήσωμεν, οὐκέτι ἐν τῇ

1 οὐδ' ἂ' t: οὐδένα KM: οὐ (t) 2 τῷ λόγῳ om. K 3 οὐχ ἔπεται K 4 μὴ δ' ἄλλο M
 5 τὸ μᾶλλον scripsi: μᾶλλον τὸ libri 6 γίνεται K εἰ] εἰς K 7 τοῦ σώματος Mt
 [εἰ] ἔτι, ut videtur, K δῶλονότι M ὁ om. G' 8 ἐκάστη M 9 ἐνυπαρχου-
 σῶν G: ἐνυπαρχόντων (sic) KMt 9. 10 σώματι KM 10 κίνησι (sic) K
 11 ῥοπαι om. Mt 12 αἴτιαι t 12. 14 δαπανᾶται—εἰ δὲ om. K 14 δαπανᾶται[
 δύναται G 18 κινούμενον ἀέρος M 19 σταδίου G 20 τὰ delevi 21 ἀφίχ-
 ται K 24 ἐπινοηθῇ K 26. 27 ἐπ' ἀπειρον καὶ ὁ χρόνος μειωθήσεται G: om. KMt
 27 ἤξει M: ἢ ἔξει K 29 δὲ om. Mt 30 ὑποκειμάτων (hoc ante corr.) ποιήσω-
 μεν K 31 ἔσται GK: ἔστι Mt 32 κινούμενος (sic) (t) 33 τὸ om. K
 πλήρης GK

μιᾷ κινηθήσεται ὥρα τὸ σταδιαῖον, ἀλλὰ προστεθήσεται τις καὶ ἄλλος 15
 χρόνος διὰ τὸ ἐμποδίζον. δαπανάσθω οὖν εἰς διαίρεσιν τοῦ ὕδατος ἑτέρα
 μία ὥρα. ὥστε τὸ αὐτὸ βάρος διὰ κενοῦ μὲν ἐν ὥρᾳ κεκίνηται, δι' ὕδα-
 τος δὲ ἐν δύο ὥραις. ἐὰν οὖν λεπτόνῃς τὸ ὕδωρ καὶ ποιήσῃς ἀέρα, εἰ 25
 5 διπλασίως εἴῃ λεπτότερος τοῦ ὕδατος ὁ ἀήρ, τοσούτῃ καὶ ὁ χρόνος μειω-
 θήσεται ὅν ἐδαπάνᾳ ἐν τῇ τοῦ ὕδατος διαίρεσει· ἦν δὲ ὥρα μία· ἐν μιᾷ
 ἄρᾳ καὶ ἡμισείᾳ ὥρᾳ τὸ αὐτὸ διάστημα δι' ἀέρος κινηθήσεται. καὶ πάλιν
 τὸν ἀέρα λεπτόνῃς διπλασίως, ἐν μιᾷ καὶ τετάρτῃ ὥρᾳς κινηθήσεται. καὶ
 ἐπ' ἄπειρον λεπτόνῃς τὸ σῶμα, ἐπ' ἄπειρον μὲν μειώσεις τὸν χρόνον ὅν
 10 ἐδαπάνᾳ εἰς τὴν τοῦ σώματος διαίρεσιν, λέγω δὴ τὴν μίαν ὥραν, οὐδέ-
 ποτε δὲ δαπανήσεις· ἐπ' ἄπειρον γὰρ ὁ χρόνος διαιρετός. εἰ δὲ μη-
 δέποτε δαπανᾷς τὸν χρόνον λεπτόνων τὸ σῶμα, ἀλλ' αἰεὶ ἐπὶ σώματος γι- 40
 νομένης τῆς κινήσεως προστίθεται μόνιον τι καὶ τῆς ἄλλης ὥρας κατὰ
 τὴν ἀναλογίαν τῆς λεπτότητος τοῦ σώματος, εὐδὴλον δῆπου ὅτι οὐδέποτε
 15 ἐν ἴσῳ χρόνῳ τὸ στάδιον διὰ κενοῦ καὶ διὰ πλήρους κινηθήσεται. διὰ
 κενοῦ μὲν γὰρ ἐν μιᾷ ὥρᾳ ἐκινεῖτο, διὰ σώματος δὲ ἐν μιᾷ καὶ μυρίῳ.
 ὅσον γὰρ ἂν λεπτότερον ἐπινοηθεῖν τὸ σῶμα, οὐδέποτε δαπανᾶται ἡ ὥρα.
 ὥστε οὐδέποτε ἐν ἴσῳ χρόνῳ τὸ αὐτὸ διάστημα πλήρες τε ὃν διεξελεύσε-
 ται καὶ κερόν. τοῦτο δὲ συνήγαγεν ὁ Ἀριστοτέλης διὰ τὸ τὰς ἰδίας ὑπο- 45
 20 θέσεις ἀνελεῖν, λέγω δὴ τὸ γίνεσθαι διαφόρους τὰς κινήσεις καὶ παρ' αὐ-
 τὴν τὴν τῶν κινουμένων διαφοράν. εἰ γὰρ γίνεται τις χρόνος καὶ παρὰ
 τὰς διαφορὰς ῥοπὰς διάφορος, γίνεται δὲ τις καὶ ἄλλος χρόνος διὰ τὴν
 τοῦ σώματος διαίρεσιν δι' οὗ ἡ κίνησις γίνεται, οὐδέποτε τὸ αὐτὸ διάστημα
 ἐν ἴσῳ χρόνῳ κινηθήσεται τι πλήρες τε ὃν καὶ κερόν. τὸ γὰρ λέγειν ὅτι
 25 '(εἰ) ἐν δύο ὥραις τὸ στάδιον διὰ σώματος κινεῖται, ἐν δὲ μιᾷ διὰ κενοῦ,
 ἐὰν λάβω τοσούτον λεπτομερέστερον σῶμα, οἷον διπλασίως λεπτόν, τὸ αὐτὸ 50
 διάστημα ἐν τῷ ἡμίσει τοῦ χρόνου, λέγω δὴ ἐν μιᾷ ὥρᾳ, διὰ τοῦ λεπτο-
 μερεστέρου σώματος κινηθήσεται· ἐκινεῖτο δὲ καὶ διὰ κενοῦ τὸ αὐτὸ διά-
 στημα * * *. τοῦτο δὲ παντελῶς ψεῦδος καὶ παρὰ τὴν ἐνάργειαν αὐτὴν
 30 ἐστίν. οὐ γὰρ ἀληθῶς λαμβάνει ὅτι ὃν λόγον ἔχει πρὸς ἄλληλα τὰ δι' ὧν ἡ
 κίνησις, τοῦτον τὸν λόγον ἔχουσι καὶ οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων πρὸς ἀλλή-
 λους, καὶ ἔμπανιν ὃν οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλλή-
 λους, τοῦτον καὶ τὰ δι' ὧν ἡ κίνησις τὸν λόγον ἔξουσι πρὸς ἄλληλα·

2 καὶ ἑτέρα Mt 4 οὖν om. G ποιήσεις K 5 διπλασίω G 6 δν] δ K
 9 σῶμα M μὲν om. G μειώσεις compend. G: μειώσεις (sic) K 10 μίαν τὴν
 ὥραν M: τὴν ὥραν μίαν t 10. 11 οὐδέποτε γὰρ K 12 τὸ σῶμα λεπτόνων K
 16 γὰρ om. G μία priore loco G 17 ὅσον GK: ὅση Mt 17. 18 ἡ ὥρα. ὥστε
 G: ἡ ὥρα KM: ὥστε t 18 δν] ὃν primitus G 18. 19 καὶ κερόν διεξελεύσεται G
 19. 20 τῆς ἰδίας ὑποθέσεως G 22 ἄλλως K 23 αὐτὸ iterat M 25 εἰ addidi
 27. 28 λεπτομερεστάτου Mt 29 lacunam indicavi explendam (ἐν ἴσῳ ἄρᾳ χρόνῳ τὸ αὐτὸ
 διάστημα πλήρες τε ὃν καὶ κερόν κινηθήσεται) ἐκ deleverim ἐνάργειαν K 30 ἐστίν
 G: εἶναι KM: ἐστίν t 31. 33 τοῦτον—κίνησις om. K 32 καὶ ἔμπανιν ὃν (correcti: ὧν
 eod.) τὶ χρόνοι—ἀλλήλους G: om. Mt 33 ἔξουσι GK: ἔχουσι Mt πρὸς τὰ ἄλλα M

www.libtool.com.cn

πιθανὸν μὲν γὰρ εἶναι δοκεῖ τοῦτο καὶ τὸν ἔλεγχον | αὐτόθεν οὐκ εὐφώ- 6
 ρατον ἔχει διὰ τὸ μὴ δύνασθαι λαμβάνειν ποῖον λόγον ἔχει ὁ ἀήρ πρὸς
 τὸ ὕδωρ κατὰ τὴν σύστασιν, οἶον πόσῳ μέτρῳ παχύτερόν ἐστι τοῦ αἵματος
 τὸ ὕδωρ ἢ ὕδωρ ὁ ἀήρ ἄλλου αἵματος, ἐξ αὐτῶν δὲ τῶν κινουμένων ἐστι
 5 τοῦτο ἐλέγξαι. εἰ γὰρ ὅν λόγον ἔχουσιν οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων πρὸς
 ἀλλήλους, τοῦτον ἔχειν ἀνάγκη τὸν λόγον καὶ τὰ δι' ὧν ἡ κίνησις ἐνός
 καὶ τοῦ αὐτοῦ ὄντος τοῦ κινουμένου δι' ἀμφοῖν, ἐπειδὴ ἡ διαφορά τῶν
 κινήσεων οὐ μόνον παρὰ τὰ δι' οὐ γίνεται, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτὰ τὰ φε-
 ρόμενα, εὐλογον δὴπου, εἰ ἐν τῇ καὶ τὸ αὐτὸ δι' οὐ ἡ κίνησις, διάφορα
 10 δὲ τὰ κινούμενα κατὰ τὰς ῥοπὰς, ὅν λόγον ἔχουσιν αἱ ῥοπὰι πρὸς ἀλλή-
 λους, τοῦτον ἔχειν τὸν λόγον καὶ τοὺς χρόνους τῶν κινήσεων πρὸς ἀλλή-
 λους, οἶον εἰ διπλασίων ἡ ῥοπή, ἐν τῇ ἡμίσει χρόνῳ γενέσθαι τὴν κί-
 νησιν, καὶ εἰ τὸ διλιτριάτον βάρος ἐν ὥρᾳ σταδιαῖόν τι διάστημα δι'
 αἵματος καταφέρεται, τὸ λιτριάτον ἐν ἡμιωρίᾳ κατενεχθήσεται τὸ αὐτὸ
 15 διάστημα, καὶ ἔμπαλιν ὅν οἱ χρόνοι λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους, τοῦτον
 ἔχειν ἀνάγκη καὶ τὰ κινούμενα τὸν λόγον. τοῦτο δὲ παντελῶς ἐστι ψευ-
 δος. καὶ τοῦτο ἐστὶ πιστώσασθαι χρεῖττον πάσης διὰ λόγων ἀποδείξεως
 ἐξ αὐτῆς τῆς ἐναργείας. πολλῷ γὰρ πάνυ μέτρῳ διαφέροντα ἀλλήλων δύο
 βάρη ἅμα ἀφείδ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὕψους ὅψει ὅτι οὐχ ἔπεται τῇ ἀναλογίᾳ
 20 τῶν βαρῶν ἡ ἀναλογία τοῦ χρόνου τῶν κινήσεων, ἀλλὰ πάνυ ἐλαχίστη τις
 ἡ διαφορά κατὰ τοὺς χρόνους γίνεται, ὥς εἰ μὴ πολλῷ πάνυ μέτρῳ δια-
 φέροιν ἀλλήλων τὰ βάρη, ἀλλ' οἶον τὸ μὲν διπλάσιον εἶη τὸ δὲ ἡμισυ, 15
 οὐδὲ διαφοράν τινα σχήσουσιν οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων, ἢ, εἰ καὶ σχήσουσιν,
 οὐκ αἰσθητὴν ἔξουσιν, καίτοι τῶν βαρῶν οὐ τοιαύτην ἐχόντων τὴν διαφοράν,
 25 ἀλλὰ διπλασίῳ λόγῳ ἔχοντος τοῦ ἐτέρου πρὸς τὸ ἕτερον. εἰ δὲ διαφόρων
 ὄντων τῶν κινουμένων, ἐνός δὲ καὶ τοῦ αὐτοῦ δι' οὐ κινοῦνται, οὐχ ὅν
 λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλα τὰ σώματα, τοῦτον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους τὸν
 λόγον καὶ οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων, καὶ ἔμπαλιν οὐχ ὅν λόγον ἔχουσιν οἱ
 χρόνοι, τοῦτον καὶ τὰ κινούμενα, εὐλογον δὴπου, καὶ τὰ αὐτὰ μὲν καὶ 20
 30 ὅμοια ἢ τὰ κινούμενα, διάφορα δὲ τὰ δι' ὧν κινοῦνται, οἶον ἀήρ καὶ ὕδωρ,
 μὴ ὅν λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλα ὁ ἀήρ καὶ τὸ ὕδωρ, τοῦτον ἔχειν τὸν
 λόγον καὶ τοὺς χρόνους τῶν κινήσεων τὸν διὰ τοῦ αἵματος καὶ τὸν διὰ τοῦ
 ὕδατος, μὴδὲ ὅν λόγον ἔχουσιν οἱ χρόνοι πρὸς ἀλλήλους, τοῦτον ἔχειν καὶ
 τὸ ὕδωρ καὶ τὸν αἶμα δι' ὧν ἡ κίνησις. εἰ δὲ μὴ ἔπεται τῇ λόγῳ τῆς
 35 διαφορᾶς τῶν σωμάτων ἡ διαφορά τῶν χρόνων, ἐὰν ἄρα διπλασίως λε-

1. 2 εὐφώρατον scripsi: εὐφώρατον G: ἀφώρατον Mt: ἀφώρατον (?)K 3 παχύτερόν t 8 παρὰ
 et παρ' GKM: περί utrobique t, qui ὧν (pro οὐ) 8. 9 φαινόμενα K 10. 11 αἱ ῥοπὰι
 πρὸς ἀλλήλους K 11 ἔχει (scripsi ἔχειν) τὸν λόγον G: λόγον K: τὸν λόγον ἔχειν Mt

12 εἰ] οὐ K 12 ἡμισυ K 13 ποδιαῖόν Mt 14 καταφέρεται M κατηνεχθή-
 σεται K 17 χρεῖττον t: χρείττω GKM 18 ἐναργείας GK 19 οὐκ
 ἔπεται K 21 πάνυ om. Mt 23 ἢ καὶ εἰ Mt 25 λοῖ K: λόγον G 27 ἀλλήλα]
 ἄλλα M 29. 30 εὐλογον—κινούμενα GK: om. Mt 29 καὶ (post μὲν) K: om. G
 31. 32 τὸν λόγον ἔχειν Mt 32 τὸν διὰ altero loco om. G

www.libtool.com.cn

πτόν τι σῶμα λεγθῆναι, οὐκ ἐν τῇ ἡμίσει χρόνῳ κινηθήσεται, ἀλλ' ἐν τ 6
 πλείονι, καί, ὅπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἶπον, ὅση ἂν λεπτύνεται τὸ σῶμα, 25
 μειοῦται μὲν ὁ χρόνος ὁ προστιθέμενος ἐκ τῆς τοῦ σώματος διαιρέσεως,
 οὐδέποτε δὲ δαπανᾶται καὶ μειοῦται κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς λεπτύνσεως,
 5 ὡς εἴρηται· οὐδὲ γὰρ τὸ διπλασίως λεπτόν ἐν τῇ ἡμίσει κινηθήσεται
 χρόνῳ. ὥστε εἰ μὴ ὅση λεπτύνεται τὸ σῶμα, τοσοῦτον μέτρον μειοῦται ὁ
 χρόνος, μειούμενός τε τῇ τὸ σῶμα λεπτύνεσθαι οὐδέποτε δαπανᾶται ὁ
 χρόνος ὁ ἐκ τῆς διαιρέσεως τοῦ δι' οὗ γίνεται ἡ κίνησις σώματος προστι-
 θεμένου, οὐδέποτε ἄρα ἐν ἴσῳ χρόνῳ τὸ αὐτὸ διάστημα πλήρες τε ὂν καὶ 30
 10 κενὸν κινηθήσεται τι. τούτων δεδειγμένων κακῆϊνο ἔσται συναποδεδειγμένον,
 ὅτι οὐδέποτε τὸ κενὸν λόγον τινα ἔξει πρὸς τὸ πλήρες, οὐδὲ ἔπεται τοῦτο
 τῇ λέγειν διὰ κενοῦ δύνασθαι γενέσθαι κίνησιν.

Ὅτι μὲν οὖν τὸν αὐτὸν λόγον οὐδέποτε ἔξει τὸ κενὸν πρὸς τὸ πλήρες,
 πρόδηλον, ἐπεὶ μηδὲ τοὺς χρόνους τοὺς αὐτοὺς ἐνδέχεται εἶναι, τὸν τε διὰ
 15 κενοῦ καὶ τὸν διὰ πλήρους, ἴσων ὄντων τῶν διαστημάτων, καὶ ὅτι τῶν
 χρόνων λόγον τινα ἔχόντων πρὸς ἀλλήλους οὐκ ἀνάγκη καὶ τὰ δι' ὧν ἡ
 κίνησις τοῦτον ἔχειν τὸν λόγον πρὸς ἀλλήλα, εἴρηται· ὅτι δὲ οὐδ' ὅλως 25
 λόγον τινα τὸν τυχόντα ἔξει τὸ κενὸν πρὸς τὸ πλήρες, καὶ οἱ χρόνοι τῶν
 κινήσεων πρὸς ἀλλήλους λόγον τινα ἔχωσι, ὁτλον ἐντεῦθεν. εἰ γὰρ ἡ δια-
 20 φερὰ τῶν κινήσεων μὴ μόνον παρὰ τὰ δι' οὗ γίνεται, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτὰ
 τὰ φερόμενα, τὸ δὲ δι' οὗ αἴτιον γίνεται τοῦ χρόνου τῆς κινήσεως ἔμπο-
 διστικόν, ἐμποδίζει δὲ τῇ συστάσει τῆς σωματότητος χρόνου δεομένης ἵνα
 διαιρεθῇ, ὅταν δὲ διὰ κενοῦ γίνηται ἡ κίνησις, χρόνος μὲν δαπανᾶται, διότι
 25 ἀπλῶς πᾶσα κίνησις ἐν χρόνῳ, διὰ τὸ μὴ ἐνδέχεσθαι τὸ κινούμενον ἅμα 30
 εἶναι ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ἄκροις, τοσόσδε μέντοι ἢ τοσόσδε χρόνος διὰ τὴν
 οἰκείαν ἐκάστου ῥοπὴν γίνεται, δι' αὐτὸ δὲ τὸ κενόν, ἢ κενὸν ἔστιν, οὐδένα
 δαπανᾷ χρόνον τὰ κινούμενα ὡς διὰ τὸ σῶμα, ὅταν διὰ σώματος κινῶνται
 (οὐδὲ γὰρ ὅλως ἔστι τις σύστασις τοιαύτη τοῦ κενοῦ, οἷον σωματότης τις,
 ὥστε καὶ δεῖσθαι διαιρέσεως, ἀλλὰ μόνον ὑπόκειται ὡς διάστημα ἀσώματον
 30 τῇ φερομένῃ καὶ χώρα μηδὲν αὐτῇ τὸ σύνολον ἐμποδίζον). πῶς οἷον
 τε λέγειν ὅτι εἰ διὰ κενοῦ εἴη κίνησις, λόγον τινα ἔξει τὸ κενὸν πρὸς τὸ 35
 πλήρες κατὰ τὴν σύστασιν· εἰ γὰρ διὰ μὲν τὴν σωματικὴν σύστασιν καὶ
 παχυμέρειαν δαπανᾶται τις χρόνος ἐν τῇ κινήσει, διὰ δὲ τὸ κενὸν ὡς κε-
 νὸν οὐδὲ εἰς δαπανᾶται χρόνος χρόνων μὴ ὄντων τῶν συγχρινόμενων πρὸς

2 λεπτόν G 4 πανάται K 5 ὡς om. K 6 ὡς GK: ὡς
 γε Mt 7 μειούμενός (GKM: μειουμένου t τῷ (GK: om. Mt λεπτύνεται t
 οὐδέποτε δὲ K 8. 9 προστιθέμενος K 9 ἄρα] ἀέρα G 10 κινηθήσεται G
 fort. τούτων δὲ] ἔσται (GK: ἔστι Mt 11. 12 τούτω τὸ K 14 ὁτλον Mt alte-
 rum τοῦς om. G 15 τῶν (ante διαστημάτων) om. G καὶ ὅτι καὶ τῶν K
 17 ἀλλήλα t: ἀλλήλους (GKM 19 πρὸς ἀλλήλους λόγον (χρόνον pro λόγον K) τινα GK:
 λόγον τινα πρὸς ἀλλήλους Mt ἔχωσι K et, ut videtur, M: ἔχουσι Gt ἡ om. K
 20 μόνον K τὰ (GK: τοῦ M: τὸ t 23 γίνεται K διότι] ὅτι G 26 οἰ-
 κείαν K δι' αὐτὸ δὲ] διὰ τοῦ G 27 κινεῖται K 28 οὐδὲν γὰρ KM τις
 alterum om. G 31 ὅτι (GK: οἷον Mt 32 prius τὴν om. K

ἀλλήλους, λέγω δὴ τοῦ διὰ κενὸν καὶ τοῦ διὰ τὸ σῶμα, ἀλλ' ἐνὸς μόνου τ 6^r
 ὄντος χρόνου, οὐδὲ ἂν τὸ κενὸν συγκρίνοιτο ἂν καὶ λόγον ἔχει τινὰ πρὸς
 τὸ πλήρες. εἰ γὰρ διὰ τὸ τοὺς χρόνους ἔχει πρὸς ἀλλήλους λόγον συντη-
 ξεν ὁ Ἀριστοτέλης καὶ τὸ κενὸν πρὸς τὸ πλήρες λόγον ἔχει τινά, ἐπειδὴ 5°
 5 δέδεικται ὅτι διὰ μὲν τὸ σῶμα ὡς σῶμα χρόνος τις προστίθεται τοῖς διὰ
 σώματος κινουμένοις, διὰ δὲ τὸ κενὸν ὡς κενὸν οὐδὲ εἰς προστίθεται χρό-
 νος τοῖς διὰ κενοῦ κινουμένοις, ἀνάγκη τῶν χρόνων τοῦ κενοῦ καὶ τοῦ
 10 πλῆρους μηδένα ἔχοντων λόγον πρὸς ἀλλήλους, διὰ τὸ μηδὲ εἶναι ὁλως
 δύο χρόνους ἀλλ' ἓνα αὐτὸν διὰ τὸ σῶμα, μηδὲ τὸ κενὸν καὶ τὸ σῶμα
 15 λόγον τινὰ ἔχει πρὸς ἀλλήλα. ὡς μὲν γὰρ διαστήματα ἀπλῶς τὸ κενὸν
 καὶ τὸ πλήρες, οἷον | πηχυαῖα ἢ σταδιαῖα, ἔχουσι λόγον πρὸς ἀλλήλα τ 6^v
 καθ' αὐτὰ μόνα τὰ ἀσώματα μεγέθη καὶ αὐτὸ τὸ ποσόν (καὶ γὰρ καὶ οἱ
 χρόνοι τῶν δι' αὐτῶν κινουμένων ὡς διὰ τῶν ὁδῶν ἀπλῶς διαστημάτων
 ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους λόγον), εἰ μέντοι τὸ μὲν πεπληρωμένον εἶη σώμα-
 20 τος τὸ δὲ κενόν, οὐκέτι ἀνάγκη τὸ πεπληρωμένον λόγον τινὰ ἔχει πρὸς
 τὸ κενὸν κατ' αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν καὶ οἷον παχυμέρειαν καὶ σωματότητα,
 ἐπειδὴ μηδὲ χρόνοι εἰσὶ τούτων αὐτῶν δι' αὐτά, ἣ τοιαῦτά ἐστι, συγκρι-
 νόμενοι πρὸς ἀλλήλους, ὥσπερ εἴρηται, ἀλλὰ διὰ μὲν τὸ σῶμα, ἣ τοιοῦ-
 τόν ἐστι, προστίθεται χρόνος τις ἐν τῇ κινήσει, διὰ δὲ τὸ κενόν, ἣ κενόν
 25 ἐστίν, οὐδὲ εἰς προστίθεται χρόνος. ὥστε τοῦ προστεθέντος χρόνου διὰ
 τὸ σῶμα μηδένα λόγον ἔχοντος πρὸς ἄλλον τινὰ χρόνον διὰ τινὰ σύστασιν
 τοῦ κενοῦ προστεθέντα, οὐδ' ἂν τὸ κενὸν πρὸς τὸ σῶμα λόγον ἔχει τινά,
 ἣ τοιαῦτά ἐστι. συνέβη δὲ ὁ παραλογισμός, διότι ἀπλῶς τὸν τῶν χρόνων
 ὁπωσούν λαμβανομένων λόγον ἐβουλήθη πάντως μετενεγκεῖν καὶ ἐπὶ ταῦτα
 30 ὧν ὁ χρόνος κατηγορεῖται· ἐπειδὴ γὰρ φαμεν, εἰ τύχοι, διπλασίονα εἶναι 10
 τὸν χρόνον τῆς κινήσεως διὰ τοῦ αἴρος τοῦ χρόνου τῆς κινήσεως τῆς διὰ
 τοῦ κενοῦ, ἀνάγκη, φησί, τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τὸν αἶρα πρὸς τὸ κενὸν
 ἔχειν κατ' αὐτὴν τὴν σωματικὴν σύστασιν, καὶ εἶναι οἷον διπλασίως αὐτοῦ
 παχύτερον. τοῦτο δὲ οὐκ ὀρθῶς εἴληπται· εἵπομαι γὰρ ἂν ταύτη καὶ ὡ,
 35 ἐπειδὴ ἐν τῷ διανοεῖσθαι τότε τὸ θεώρημα χρόνος τις διαγέγονεν, οἷον
 ὥρα μία, καὶ ἔστι χρόνος τις τῆς τοιαύτης διανοήσεως ἢ μία ὥρα, καὶ
 λίθου τινὸς κινήθέντος διάστασιν τινὰ δι' ὕδατος διαγεγόνασιν ὥραι δύο, 15
 ἀνάγκη, ὁ γὰρ, τῶν χρόνων ἔχοντων λόγον πρὸς ἀλλήλους, καὶ τὰ ὧν ὁ
 χρόνος κατηγορεῖται τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει πρὸς ἀλλήλα· ἐχέτω οὖν τὸν

1 διὰ τὸ κενὸν εἰ διὰ τὸ σῶμα K alterum τοῦ om. G μόνον K 2 ὄντος
 τοῦ χρόνου G οὐδὲν ἂν M: οὐδ' ἂν Gt ἔχει t: ἔχει GK: ἔχη M 4 τὸ (ante
 -λήρες) om. Mt 5 ὅτι om. G 6 τὸ κενὸν ὡς κενὸν G: τοῦ κενοῦ ὡς κενόν KM:
 τοῦ κενοῦ ὡς κενοῦ t 13 διὰ τῶν σῶν δὲ K διαστήμ^τ, M: διαστήματος G
 14 μὲν] κενόν M 15 ἀνάγκη om. G 16 παχυμερείαν K 17 ἐπεὶ G
 19. 20 χρόνος τις—προστίθεται om. Mt 20 χρόνου] χρόνον K 22 οὐδ' ἂν GK:
 οὐδὲν M: οὐδὲ t ἔχη G: ἔχειν K 24 λαβομένων G 25 ὧν] ὡς K 28 αὐ-
 τοῦ G: αὐτὸς KM: αὐτὸν t 29 παχύτερος K 30 τὸ θεώρημα τότε G 31 τις
 im. t 31. 32 καὶ λίθου δὲ τινος G

διπλασίονα λόγον κατὰ σύστασιν τὸ ὕδωρ πρὸς τὴν διάνοιαν καὶ ἡ κίνησις 16
 πρὸς τὴν διανόησιν καὶ ὁ λίθος πρὸς τὸ θεώρημα, τοῦτο δὲ καταγέλαστον.
 καίτοι οἱ χρόνοι αὐτῶν λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους, καὶ οὐδ' ἂν οὕτω
 τις μανεῖη, ὥς καὶ ταῦτα φάναι λόγον τινὰ σχήσειν πρὸς ἄλληλα ἢ τὸν
 5 αὐτὸν ἢ ἄλλον ὄντιναοῦν. καὶ τί λέγω ἐπὶ τῶν ἀνομογενῶν κινήσεων; οὐ- 20
 δὲ γὰρ εἰ τὸ μὲν θερμαίνεται ἐπὶ ὥραν μίαν, ἄλλο δὲ μελαίνοιτο ἐπὶ ὥρας
 δύο, ἢ καὶ εἰ ἀμφοτέρω μελαίνοιτο, τὸ μὲν ἐπὶ μίαν ὥραν τὸ δὲ ἐπὶ δύο,
 ἀνάγκη ὥς ἔχουσιν οἱ χρόνοι πρὸς ἀλλήλους οὕτως ἔχειν καὶ τὰ κινού-
 μενα κατὰ τὴν σύστασιν, οὐδὲ πάλιν ἐπειδὴ ὁ μὲν χρόνος τῆς σεληνιακῆς
 10 κινήσεως λόγον τινὰ ἔχει πρὸς τὸν χρόνον τῆς κινήσεως τοῦ Ἑρμοῦ,
 ἀνάγκη ἦτοι τὰς σφαίρας τὸν αὐτὸν λόγον ἔχειν πρὸς ἀλλήλας κατὰ τὴν
 σύστασιν, ἢ τοὺς τόπους ἐφ' ὧν κινοῦνται, οὐδ' αὖ πάλιν ἐπειδὴ πάσης 25
 εὐθυφορικῆς διὰ σώματος γινομένης κινήσεως ὁ χρόνος λόγον τινὰ ἔχει
 πρὸς τὸν χρόνον τῆς κινήσεως τῆς σεληνιακῆς σφαίρας, ἀνάγκη δῆπου καὶ
 15 τὰ ἐφ' ὧν κινοῦνται, οἷον ὁ ἀήρ καὶ ἡ ἐπιφάνεια ἡ περιέχουσα τὴν σε-
 λήνην, τὸν αὐτὸν λόγον ἔχειν πρὸς ἄλληλα, ἢ ὅλως συμβλητὰ εἶναι· οὐ
 γὰρ συμβλητὰ τὰ ἀνομοιογενῆ, ὥς καὶ αὐτὸς εἶπε. διὰ πάντων ἄρα δῆλον
 γέγονεν, ὅτι οὐκ ἀνάγκη, εἰ χρόνοι τινὲς λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους, ἥδη
 καὶ τὰ ὧν εἰσὶν οἱ χρόνοι λόγον τινὰ ἔχειν πρὸς ἄλληλα· χρόνου μὲν
 20 γὰρ μία καὶ ἡ αὐτὴ φύσις ἥτις πᾶσαν παραμετρεῖ κίνησιν, οὐ πᾶσα δὲ 30
 κίνησις πάσῃ κινήσει συμβλητῇ. οὐδὲ πᾶν δι' οὗ ἡ κίνησις παντὶ συμβλη-
 τόν· οὐδὲ γὰρ ἡ ἀλλοίωσις τῇ αὐξήσει συμβλητῇ, οὐδὲ τὸ κατ' ἐπιστήμην
 ἀλλοιούμενον τῷ λευκαίνοντι ἢ μελαινομένῳ συμβλητόν. ὥσπερ οὖν ἐπὶ
 τούτων οἱ μὲν χρόνοι λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους, τὰ δὲ ὧν ὁ χρόνος
 25 κατὰγορεῖται διὰ τὸ ἀνομοιογενῆ εἶναι οὐκ εἰσὶ συμβλητά, οὕτω φημὶ καὶ
 ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τὸν μὲν χρόνον τὸν διὰ τοῦ κενοῦ πρὸς τὸν χρόνον
 τὸν διὰ τοῦ σώματος λόγον ἔχειν τινὰ, διότι καὶ πᾶς χρόνος πρὸς πάντα 35
 χρόνον πεπερασμένον λόγον τινὰ ἔχει, τὸ μέντοι κενὸν πρὸς τὸ πλήρες
 οὐδένα ἔχειν λόγον· ἀνομογενῆ γὰρ ταῦτα ἀλλήλοις.
 30 Τὰ μὲν οὖν ἐκ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως ἐπιχειρήματα ἱκανῶς διεῖλ-
 θεν ὁ λόγος, τελευταῖον δὲ ἐστὶν ἐπιχείρημα, ὅτι οὐδὲ τόπου χρεῖαν τοῖς
 σώμασι πληροῖ τὸ κενόν, ὥς ἐκ τούτου συμβαίνειν μάτην αὐτὸ εἶναι,
 μᾶλλον δὲ μὴδὲ εἶναι· οὐδὲν γὰρ μάτην ἐν τοῖς γεγονόσιν. εἰ γὰρ εἴη,
 φησί, τὸ κενόν, ἀνάγκη τὸ ἐντιθέμενον ἐν αὐτῷ σῶμα διὰ τοσούτου χωρεῖν
 35 τοῦ κενοῦ διαστήματος, ὅσον ἐστὶν αὐτό· ὥστε, φησὶν, ἐπειδὴ κατ' οὐδὲν 40

1 ἡ G: om. KMt κίνησιν compend. M 3 οὐδ' ἂν] οὐδὲν K 4 ταυτῶ K τινά] τι M 6 ἄλλη G 7 ἢ καὶ εἰ G: εἰ καὶ εἰ K: ἢ εἰ καὶ Mt ἄλλο δὲ μελαίνοιτο ἐπὶ ὥρας δύο G 9 κατὰ Kt: καὶ τὰ, ut videtur, M: πρὸς G 10 ἔχειν compend. G 11 τὸν αὐτὸν λόγον] λόγον τινὰ G 15 ὁ om. Mt 17 ἀνομογενῆ Mt εἶπε] cf. Metaph. I 4 p. 1055^a6 18 εἰ] οἱ M 21. 22 οὐδὲ πᾶν δι' οὗ ἡ κίνησις παντὶ συμβλητόν G: om. KMt 23 ἀλλοιούμενον τῷ om. superscr. M 25 ἀνομογενῆ t εἰσὶ] εἰ G 26 τὸν μὲν χρόνον om. K 27 πᾶς] πᾶσιν compend. M 29 ἔχειν t: ἔχει GK M ^{μο} ἀνογενῆ M 31 ἐστὶν om. Mt 32 σώμασιν t 33 μὴδὲ] μὴδὲν K γηγόνασιν K

ἄλλο ἐστὶν ἐν τόπῳ τὸ σῶμα ἢ καθὼ διαστήμα ἐστιν, ἐὰν χωρίσωμεν **Γ 6**
 αὐτοῦ πάντα καθ' ἃ μὴ ἐστὶν ἐν τόπῳ, οἷον τὸ χρῶμα τὸ βαρὺ καὶ τὰ
 ἄλλα πάντα, οὐδὲν καταλειφθήσεται πλὴν τοῦ διαστήματος· ὥστε οὐδὲν
 διοίσει τοῦ διαστήματος τὸ κενόν. εἰ δὲ μηδὲν διαφέρουσιν ἀλλήλων τό τε
 5 τοῦ σώματος διάστημα καὶ τὸ τοῦ κενοῦ, τί ἐδέχθησεν ἔξωθεν ἄλλο διάστημα
 περιβαλεῖν τοῖς σώμασιν ἔχοντος οἴκωθεν ἐκάστου σώματος τὸ οἰκεῖον διά-
 στημα; οὐδὲν ἄρα τοῦ κενοῦ τοῖς σώμασι χρεῖα. καὶ εἰ δύο διαστήματα **45**
 ὅμοια ἐχώρησαν δι' ἀλλήλων, καὶ δύο σώματα χωρήσουσι. τὰ γὰρ σώ-
 ματα κατ' οὐδὲν ἄλλο ἢ καθὼ διαστήματά εἰσιν οὐχ οἷά τε εἰσι χωρεῖν
 10 δι' ἀλλήλων· οὐ γὰρ καθὼ πεποιώνται οὐ χωροῦσι δι' ἀλλήλων (πολλὰς
 γὰρ κατὰ ταῦτόν ποιότητας οὐδὲν κωλύει εἶναι), ἀλλὰ καθὼ διαστήματά
 ἐστί. καὶ εἰ θλῶς δύο, διὰ τί μὴ καὶ πλείονα; καὶ εἰ τὸ διάστημα ἢ
 διάστημά ἐστιν ἑτέρου δεῖται διαστήματος, καὶ τὸ κενὸν ἑτέρου κενοῦ δεη-
 θήσεται (διάστημα γὰρ τὸ κενόν), ὥστε κενὸν ἐν κενῷ ἔσται. ἐγὼ δὲ
 15 πρὸς ταῦτα πρῶτον μὲν ἐκεῖνό φημι, ὅτι εἰ δέδεικται ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ **50**
 τοῦ τόπου λόγοις, ὅτι ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν ἐν τοῖς οὖσι τοιοῦτον διάστημα
 κενὸν παντὸς σώματος τῷ ἰδίῳ λόγῳ, ὅπερ καὶ τρόπος ἐστὶ τῶν σωμάτων,
 μάταιον τὸ λέγειν ὅτι ὄντος ἐν ἐκάστῳ τῶν σωμάτων διαστήματος περιττόν
 τὸ ἔξωθεν ἄλλο διάστημα περιβαλεῖν τοῖς σώμασιν· οὐ γὰρ ἡμεῖς πλάτ-
 20 τουμεν τὰς τῶν πραγμάτων φύσεις, ἀλλ' ὅπως ἔχουσι τὰ πράγματα, γινῶναι
 σπουδαζόμεν, οὐδ' ἐὰν τὰς αἰτίας τῶν γινομένων μὴ δυνήθωμεν ἀποδοῦ-
 ναι, | ἀναιρεῖν καὶ τὸ εἶναι αὐτῶν ὀφείλομεν. ὥστε καὶ νῦν ἢ τοὺς λόγους **Γ 7**
 ἐλεγχέτωσαν δι' ὧν ἐδείξαμεν ὑπάρχον τὸ τοιοῦτον διάστημα, ἢ, εἰ οἱ
 λόγοι ἀληθεῖς, μάταιον τῷ ὄντι τὸ ἀναιρεῖν τὸ ὄν διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὰς
 25 αἰτίας τοῦ εἶναι αὐτὸ ἀποδιδόναι ἢ τὰ δοκοῦντα δυσχερῆ εἰς τὸν περὶ
 αὐτοῦ λόγον μὴ δύνασθαι ἐπιλύειν, ὥσπερ ἂν εἰ καὶ μορίου τινὸς τῶν ἐν
 τῷ ζῳῳ μὴ δυνάμενός τις τὴν αἰτίαν ἀποδοῦναι μηδὲ εἶναι αὐτὸ λέγειν. **5**
 ὅντος οὖν τοῦ πράγματος τὰ δυσχερῆ εἰς τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον πειρατέον
 λύειν, οὐ διὰ ταῦτα τὴν φύσιν αὐτοῦ ἀναιρεῖν. ἔπειτα κακῶς τὸ κενὸν εἰς
 30 ταῦτόν ἄγει τῷ σώματι· κἂν γὰρ πᾶσαν ἀνέλης τοῦ σώματος ποιότητα,
 οὐδ' οὕτως ταῦτόν ἐσται τὸ σωματικὸν διάστημα τῷ κενῷ. κἂν γὰρ ἀφέ-
 λωμεν πᾶσαν ποιότητα τοῦ σώματος, καταλειφθήσεται ἡ ὀγκωθεῖσα ὕλη
 καὶ τὸ ἄπυρον σῶμα, ὅπερ σύγκειται ἐξ ὕλης καὶ τοῦ κατὰ πρῶτον εἶδους,
 τὸ δὲ κενὸν οὐ σύγκειται ἐξ ὕλης καὶ εἶδους· οὐδὲ γὰρ ἐστὶ σῶμα, ἀλλὰ
 35 ἀσώματον καὶ ἄυλον, καὶ χώρα μόνῃ σώματος. εἰ τοίνυν τοῦ μὲν σώματος- **10**
 τος ἀφαιρεθεισῶν τῶν ποιότητων οὐδὲν ἦττον σῶμα τὸ καταλείπόμενον, τὸ

i ἄλλο ἐν τόπῳ ἐστὶ τὸ G χωρήσωμεν K 2 τὸ βαρὺ G: om. KMt 4 post
 κοίσει addit πλὴν K 6 παραβαλεῖν Mt 8 ἐχώρησε G χωρήσουσιν K
 9 εἶναι] ἐστὶν G 10 alterum οὐ om. t 11 κατ' αὐτόν G 12 πλείω G
 17 κενόν] ἐν κενόν (sic) K 21 οὐδ' ἐὰν scripsi: οὐδὲ ἐὰν K: οὐ γὰρ ἐὰν G: οὐδὲ
 22 καὶ νῦν] cf. p. 578, 28 sq. 23 τοιοῦτο K
 24 τὸ (ante ἀναιρεῖν) om. G 27 μηδὲ] μὴ G 30 κἂν]
 οὐ G 33 τοῦ om. Mt 34 οὐδὲ] οὐ G

οὐδὲν κενὸν οὐκ ἔστι σῶμα, οὐδέποτε συμβήσεται σῶμα ἐν σώματι εἶναι, εἰ γὰρ
 ἐν τῷ κενῷ ὡς ἐν τόπῳ εἴη τὸ σῶμα. ἀλλὰ 'ναί', φησιν· 'εἰ γὰρ τὸ διά-
 στημα καθὸ διάστημα ἔστιν ἐν τόπῳ ἐστίν, ὑφ' ἡγήσθω αὐτοῦ καὶ ἡ ὕλη,
 ἣτις τῷ οἰκείῳ λόγῳ ἀσώματος οὕσα οὐδὲ ἔστιν ἐν τόπῳ· ὥστε ταύτη
 5 τὸ τοῦ σώματος διάστημα οὐδὲν διοίσει τοῦ κενοῦ.' ἀλλ' ἴστω ὁ τοιοῦτος
 ἀδύνατα αἰτῶν· οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἔστι τὸ σῶμα, ἔπερ ἐν τόπῳ λέγομεν 15
 εἶναι καὶ χωρεῖν δι' ἄλλου σώματος μὴ δύνασθαι, ἣ τὸ ἐξ ὕλης καὶ εἴ-
 δους συνεστηκός. ὑφαιρείσθης οὖν τῆς ὕλης οἴχεται εὐθύς καὶ τὸ τοῦ
 σώματος εἶδος· ἐν γὰρ τῇ ὕλῃ τὸ εἶναι ἔχει. ὥσπερ οὖν τὸ λευκὸν δια-
 10 κριτικὸν εἶναι λέγοντες ὅψεως οὐκ ἄλλως τοῦτο αὐτῷ ὑπάρχειν φαμέν ἣ
 ἐν ὑποκειμένῳ τῷ σώματι ὄντι (καὶ ὅταν λέγωμεν τὰ ἐναντία μὴ δύνασθαι
 ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, τὰ ἐν ὑποκειμένοις τοῖς σώμασιν ὑπάρξαντα ἐναντία
 φαμέν, ὡς τὸ ἐν σώματι ψυχρὸν καὶ θερμόν, καὶ εἰ γε ἐκτὸς τοῦ σώ- 20
 ματος αὐτὰ ἐπινοήσομεν, εὐθύς καὶ τὸ οὕτως εἶναι αὐτῶν συναφ' ἡγήμεθα·
 15 εἰ γὰρ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ σώματι τὰ ἐναντία ἐπινοήσομεν, οὐδὲ μαχοῦνται
 ἀλλήλοις, καὶ κατὰ ταῦτόν εἶναι αὐτὰ οὐδὲν κωλύει· ἐν τε γὰρ τῷ γένει
 δεόδεικται ὡς οὐδὲν κωλύει εἶναι τὰ ἐναντία ἐνεργείᾳ, καὶ μία καὶ ἡ αὐτὴ
 ψυχὴ κατὰ ταῦτόν τοὺς λόγους αὐτῶν ἔχει, ἀλλὰ καὶ μία τῶν ἐναντίων
 ἣ ἐπιστήμη), καὶ οὕτε τὸ λευκὸν διακριτικὸν ἔσται ὅψεως μὴ ὄν ἐν σώ-
 20 ματι, οὕτε τὸ μέλαν συγκριτικόν, οὕτως οὖν καὶ σωματικὸν διάστημα ἐκ- 25
 τὸς ὕλης ἐπινοήσῃς, οὐκέτι δὲ ἐν τόπῳ ἔσται (οὐδὲ γὰρ φυσικὸν ἔτι), οὕτε
 τὸ τοιοῦτον λέγοιτο ἂν μὴ χωρεῖν διὰ σώματος. ἀλλ' οὐδὲ ὅλως διαστα-
 τὸν ἔσται, εἰ μὴ τῷ λόγῳ. μᾶλλον δὲ οὐδὲ ἔστιν ὅλως τοιοῦτόν τι σῶμα
 ἐν ὑποστάσει, εἰ μὴ τις τὸ παραδεῖγμα λέγοι ἣ τὸν ὀριστικὸν λόγον, περὶ
 25 ὧν οὐδεὶς νῦν λόγος· περὶ γὰρ τῶν φυσικῶν ἣ πραγματείᾳ. ἀνάγκη ἄρα
 πᾶσα τὸ ἐν τόπῳ σῶμα λεγόμενον εἶναι μὴ ἄλλο εἶναι ἣ τὸ φυσικόν.
 τοῦτο δὲ ἔστι τὸ ἐξ ὕλης καὶ εἰδούς. τούτου οὖν ἐν τῷ κενῷ ὡς ἐν τόπῳ
 ὄντος οὐκ ἂν ἔποιτο τὸ σῶμα ἐν σώματι εἶναι (οὐδὲ γὰρ σῶμα τὸ κε- 30
 νόν), οὐδὲ μάτην εἶναι τὸ κενόν, εἰ γε τόπος ἔστι τῶν σωματῶν. ἀλλ' οὐδὲ
 30 ἡ διάστημα τὸ σῶμα ἐν ἐτέρῳ ἔσται διαστήματι. ἀλλ' ἡ σωματικὸν διά-
 στημα ἐν τοπικῷ. ὥστε οὐκ ἀνάγκη καὶ τὸ κενὸν ἐν ἄλλῳ διαστήματι
 εἶναι, εἰ γε μὴ καθὸ διάστημα τὸ σῶμα, ἀλλὰ καθὸ σῶμά ἐστιν, ἐν το-
 πικῷ ἔστι διαστήματι, ἐδείξαμεν δὲ καὶ ἐν τοῖς περὶ τοῦ τόπου λόγοις
 ἱκανῶς, ὅτι οὐχ ἔπεται τὸ σῶμα χωρεῖν διὰ σώματος, εἰ τὸ σῶμα μὲν ἐν
 35 κενῷ ὡς ἐν τόπῳ εἴη. εἰ δὲ λέγεις ὅτι ὄντος ἐν ἐκάστῳ τοῦ διαστήμα- 35

1 ἔστι om. K 3 καθὸ διάστημα iterat M ὑφαιρείσθω K 4 ταύτῃ om. G 6 ζη-
 τῶν K ἄλλο om. Mt λέγομεν (GK: τε λεγόμενον Mt 8 συνεστηκώς K
 10 λέγοντες εἶναι Mt 11 λέγομεν K 13 τὸ] τῷ K 14 et 15 ἐπινοήσω-
 μεν K 15 μὴ ὡς ἐν fort. recte Mt οὐδὲ] οὐ G 17 ἐνεργείᾳ G 19 δια-
 κριτικόν t 20. 21 ἐκτὸς] ἐκ τῆς K, cf. ad p. 226,9 21 ἐπινοήσῃς K δὲ] οὐδὲ
 G: num οὕτε? ἔστι GK: ἔστιν Mt 22 τοιοῦτο et 23 τοιοῦτό G 24 λέγει K
 25 οὐδεὶς] οὐδεὶς (sic) K 28 οὐδὲν γὰρ K 29 ὁ τόπος K 30 ἔσται GK: εἶναι Mt
 ἀλλ' ἣ GK: ἀλλ' ἣ Mt 31 οὐκ ἂν ἀνάγκη K 33 ἐδείξαμεν p. 557,10 sq. 34 μὲν
 om. G 35 ὅτι om. t ὄντος G: om. K Mt

τὸς καὶ συμμετακινουμένους τοῖς σώμασι τίς χρεῖα ἔξωθεν ἕτερον διάστημα **7**
 περιβάλλειν τοῖς σώμασι; φημί ὅτι διὰ τὸ τὰ φυσικὰ σώματα καὶ ἐν
 τόπῳ πάντως εἶναι καὶ κινεῖσθαι καὶ ἡρεμεῖν· ἀδύνατον γὰρ φημι μὴ
 ὄντος τοιοῦτου τινὸς διαστήματος τὴν κατὰ τόπον γενέσθαι κίνησιν. εἰ τοί-
 5 νυν τὸ ἐν τόπῳ εἶναι τὰ σώματα κατὰ κοινὴν ἔννοιαν πάντες ὁμολογοῦ-
 μεν, ἐδείξαμεν δὲ ἔμπροσθεν ὅτι ὁ τόπος τῶν φυσικῶν σωμάτων οὐκ ἄλλο
 τί ἐστίν ἢ τὸ τοιοῦτον διάστημα (τὸ γὰρ σῶμα ἢ σῶμά ἐστίν ἐν τόπῳ
 ἐστί, σῶμα δὲ ἐστὶ κατὰ τὰς τρεῖς διαστάσεις, καὶ ἐν τόπῳ ἄρα ἐστὶ **40**
 κατὰ τὰς τρεῖς διαστάσεις· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὸν τόπον τριγῆι διαστάναι
 10 ἀνάγκη, ἵνα τὸ τριγῆι διαστατὸν κατὰ τὰς τρεῖς ἑαυτοῦ διαστάσεις δεξι-
 ται), ὥστε εἰ ἀνάγκη εἶναι τόπον τοῖς φυσικοῖς σώμασι καὶ τοῦτο ἢ κοινὴ
 ὁμολογεῖ ἔννοια, τόπος δὲ τὸ διάστημα ἐδείχθη, ἀναγκαῖον ἄρα τὸ εἶναι
 τὸ τοιοῦτον διάστημα. δεῖξομεν δὲ ἐπιόντες, ὅτι οὐδὲ ἂν κίνησις ἦν ἢ
 κατὰ τόπον τούτου μὴ ὄντος, καὶ οὐ δῆπου λέγω κεχωρισμένῳ ὄντος τοῦ
 15 κενοῦ καὶ αὐτοῦ καθ' αὐτό (τοῦτο γὰρ πολλαχῶς ἐπεσημειωσάμεν), ἀλλὰ **45**
 τῷ μὲν ἰδίῳ λόγῳ τοιοῦτου ὄντος, αἰεὶ δὲ πλήρους σώματος. τὸ δὲ λέγειν
 ὅτι 'εἰ δύο διαστήματα ἐχώρησαν δι' ἀλλήλων, διὰ τί μὴ καὶ τρία;' μά-
 ταιον τῷ ὄντι. οὔτε γὰρ σωματικὸν διάστημα διὰ σωματικοῦ διαστήματος
 χωρεῖν δυνατόν, οὔτε μὴν κενὸν ἐν κενῷ γενέσθαι· ἀκίνητον γὰρ τὸ κε-
 20 νόν· οὐδὲ γὰρ σῶμα ὄλως. ὥστε εἰ μήτε κενὸν ἐν κενῷ οἶόν τε γενέ-
 σθαι μήτε σῶμα ἐν σώματι, μόνον δὲ τὸ σῶμα ἐν κενῷ οἶόν τε γενέ-
 σθαι ὡς πληρωμα ἐν πληρουμένῳ, μόνως ἄρα δύο διαστήματα ἅμα εἶναι
 δυνατόν, τὸ σωματικὸν ἐν τῷ τοπικῷ, οὐδαμῶς δὲ τρία· οὔτε γὰρ τόπον **50**
 ἐν τόπῳ οἶόν τε γενέσθαι, οὔτε σῶμα ἐν σώματι, οὔτε ἐν ἐνὶ καὶ τῷ
 25 αὐτῷ τόπῳ δύο εἶναι σώματα.

Ὅτι μὲν οὖν οὐδὲν τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν ἀναιρούντων τὸ κενὸν
 ἔχει τὸ ἀναγκαῖον, ἱκανῶς εἰρηγται, δεῖξομεν δὲ ἡμεῖς πρῶτον μὲν ὅτι καὶ
 εἰ κενὸν ἦν κεχωρισμένον καὶ παντὸς ἐστερημένον σώματος, οὐδὲν ἐκώλυε
 δι' αὐτοῦ γενέσθαι τὴν κατὰ τόπον κίνησιν, ἔπειτα, ὅπερ ἤδη εἶπον, ὅτι
 30 οὐδὲ οἶόν τε ἦν ὄλως κίνησιν εἶναι τὴν κατὰ τόπον μὴ | ὄντος τοιοῦτου **7**
 τινὸς διαστήματος δ τῷ οἰκείῳ λόγῳ παντὸς ἐστέρηται σώματος, καὶ μὴ
 δέποτε χωρὶς σώματος ἦ. ὅτι οὖν καὶ εἰ κενὸν ἦν διάστημα κεχωρισμένον
 σώματος, οὐδὲν ἦν τὸ κωλύον μὴ μόνον κινεῖσθαι ἐν χρόνῳ δι' αὐτοῦ τὰ

1 καὶ om. Mt 1. 2 τίς—σώμασι om. G 4 τοιοῦτου om. Mt, at cf. v. 30 sq.
 6 ἔμπροσθεν om. Mt ὁ om. G 7 τὸ (post ἦ) om. Mt τοιοῦτο K σῶμα ἢ
 om. Mt 8. 9. 10 τὰς om. K 8. 9 καὶ ἐν τόπῳ ἄρα ἐστὶ κατὰ τὰς τρεῖς διαστάσεις
 om. G 10 ἑαυτοῦ om. K: post διαστάσεις collocant Mt 10. 11 δεξιῇ G: δεξιῷ K Mt
 11 εἰ om. K τὸ εἶναι K 12 τόπος] τόπου K 13 τὸ om. Mt τοιοῦτο G
 δεῖξομεν t ἦν ἢ GK: ἢ M: εἴη t 15 καθ' αὐτό t: καθ' αὐτοῦ GKM 16 τῷ μὲν
 ἰδίῳ λόγῳ (λόγῳ om. K) GK: ταῦτα μὲν ἰδίῳ (om. λόγῳ) M: λόγῳ μὲν ἰδίῳ t τούτου G
 πλήρη M 20 μήτε scripsi: μὴ τὸ libri 21 μήτε σῶμα—σῶμα ἐν κενῷ iterat ante ὡς
 (v. 22) K 22 μόνον Mt δύο om. Mt 23 ἐν τῷ πικῷ K 26 οὐδὲ K 27 ἔχειν K
 δεῖξομεν t 29 ἦδει K: εἶδη t 30 οἶονται K 30. 31 τινὸς τοιοῦτου Mt 31 8 τῷ
 οἰκείῳ λόγῳ παντὸς ἐστέρηται σώματος G: om. K Mt 32 ὅτι οὖν· GM

τὰ διὰ κενοῦ κινούμενα ἀχρόνως κινεῖσθαι διὰ τὸ μηδὲν εἶναι δ διαιρέ- r 7
 σουσι, πολλῶ μᾶλλον τοῦτο ἔδει συμβαίνειν ἐπὶ τῆς ὀξευτάτης τῶν κινή-
 σεων, λέγω ὅτι τῆς περιφορᾶς (οὐδὲν γὰρ οὐδὲ τὰ κύκλῳ κινούμενα
 διαίρει σῶμα). ἀλλὰ μὴν οὐ συμβαίνει, ἀλλὰ πᾶσα περιφορὰ ἐν χρόνῳ καὶ 8
 5 μηδενὸς ὄντος τοῦ διαιρουμένου ἐν τῇ κινήσει· πολλῶ οὖν μᾶλλον οὐδὲ
 ἐπὶ τῶν κατ' εὐθεΐαν κινουμένων τοῦτο συμβήσεται, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ κενοῦ
 ἐκινουῦντο, πάντως ἐν χρόνῳ ἐκινήθησαν ἂν καὶ οὐδὲν ἦν τὸ κωλύον τὸ
 θάττον εἶναι καὶ τὸ βραδύτερον ἐν τῇ κινήσει.

Ἔτι δὲ καὶ ἐκ τῶν προαιρετικῶν κινήσεων, αἵτινες ὡς ζῳοῖς ἡμῖν
 10 ὑπάρχουσιν, ἔστιν ἐλέγξει τὸν λόγον. ἄρα γὰρ εἰ κενὸν ἦν τὸ μεταξύ γῆς
 καὶ οὐρανοῦ, ἐβουλήθη δὲ βαδίζειν Ἀθήνηθεν Θήβας παραγενέσθαι, 20
 ἀχρόνως ἂν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Θήβας ἐγενόμην; ἀλλὰ γελοῖον· ἅμα γὰρ
 καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ νῦν ἐν Ἀθήναις ὑπάρχον ἂν καὶ ἐν Θήβαις, μᾶλλον δὲ
 πανταχοῦ. εἰ γὰρ ἐξ Ἀθηνῶν τυχὸν εἰς Ἰταλίαν βαδίζων ἀφικέσθαι ἐβου-
 15 λόμην, ἀχρόνως δὲ τοῦτο ἀνάγκη ἦν γενέσθαι διὰ κενοῦ γινομένης τῆς
 κινήσεως, ἅμα ἀνάγκη ἦν καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ νῦν ἐν Ἀθήναις εἶναι με καὶ
 ἐν Ἰταλίᾳ, εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ἐν ταῖς μεταξύ πάσαις χώραις, εἰ δὲ τοῦτο,
 καὶ πανταχοῦ, εἴ γέ τινα ἐπινοήσεις τὴν περίμετρον τῆς γῆς βαδίζοντα. τί 25
 δὲ εἰ συνεχῶς γινομένης τῆς βαδίσσεως ὁ μὲν ὑψύτερον βαδίζει ὁ δὲ βρα-
 20 δύτερον, ἄρα ὁμοίως ἂν ἀχρόνως τὴν αὐτὴν ἤνυσαν; καὶ τί πλέον ἔσχεν
 ἢ ἰσχυροτέρα δύναμις τῆς ἀσθενεστέρας; τί δὲ ὁ ὀρμευὲς ἀσθενοῦς γυ-
 ναίου; εἰ δὲ μηδὲν κωλύει βαδίσιν διὰ κενοῦ ἐν χρόνῳ γίνεσθαι, ἢ δὲ
 βάδισις κίνησις ἐστὶ κατὰ τόπον, οὐδὲν ἄρα κωλύει κενοῦ ὄντος γίνεσθαι
 δι' αὐτοῦ κίνησιν. καὶ εἰ ὅλως αἱ ὑπὸ ψυχῆς γινόμεναι κινήσεις γένοιντο
 25 ἂν καὶ κενοῦ ὄντος, τί κωλύει καὶ τὰς φυσικὰς κινήσεις διὰ κενοῦ ἐν
 χρόνῳ γενέσθαι; εἰ δὲ τις τῶ ἐν τοῖς τελευταίοις τῆς Φυσικῆς εἰρημένῳ 40
 προσχρησάμενος ἐνσταίῃ τῶ λόγῳ, καὶ εἴποι ὅτι ἐν τῇ βαδίσει οὐ μόνον
 ὁρᾶται κίνησις τις οὕσα, ἀλλὰ καὶ στάσις (δεῖ γὰρ ἕτερον παρ' ἑτερον
 ἐρεῖσαι καὶ στῆσαι πόδα). διὰ τοῦτο οὖν χρόνος ἐν τῇ βαδίσει ἐδαπανήθη,
 30 εἴποι ἂν ὁ τοιοῦτος, οὐ διὰ τὴν κίνησιν, ἀλλὰ διὰ τὴν στάσιν· φήσαιμι
 δὲ ἐγὼ πρὸς τοῦτον, ὅτι ἡ στάσις οὐ τοῦ ὅλου ἐστὶ σώματος ἀλλὰ μέρους,
 ἢ δὲ κίνησις ὅλου ἐστὶ τοῦ σώματος συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως γινομένη, ἢ
 δὲ στάσις κατὰ μέρος γίνεται· τοῦ γὰρ ἑτέρου τῶν ποδῶν ἀμοιβαδὸν ἢ 45
 στάσις ὑπάρχει. ὅτι δὲ οὐχ ἴστανται τὸ ὅλον σῶμα, ἀλλὰ συνεχῶς κινεῖ-
 35 ται, δῆλον ἐντεῦθεν. αὐτὴν γὰρ τὴν στάσιν τοῦ ἑτέρου τῶν ποδῶν διὰ
 τὴν κίνησιν τοῦ ὅλου ἐποίησεν ἡ φύσις· τῇ γὰρ ἀντερπείσει τοῦ ἑτέρου

3 κινούμενα GK: διαιρούμενα Mt

4 πασῶν dedit t, hoc ipsum in M sibi legere

visus 7 ἐκινουῦντο GK: ἐκινῶτο M: ἐκινεῖτο t 10 et 20 ἄρα K 11 ἀθήνα-

θεν Mt 13 νῦν om. G 18 τί] ἔτι G 23 ἐστὶ] εἶναι K 24 ψυχὴν G

24. 25 γένοιντο ἂν K: γένοιντ' ἂν Mt 26 Φυσικῆς E 4 p. 228 b 4 sqq. Θ 8 p. 264 a 20

27 εἴπη M 28 στάσις GK et compendiose, ut solet, M: στήρησις t 29 ἐδαπανήθη

ἐν τῇ βαδίσει Mt 32 τοῦ om. G 33 ἀμοιβαδῶν K 34 δὲ om. G οὐκ
 ἴστανται K 36 ἐτέρου] ὅλου G

www.libtool.com.cn

ποδὸς τὸ ὅλον κινούμεν σῶμα· ἐν αὐτῷ ἄρα τῷ ἀντερειδῆν καὶ ἴστασθαι **Γ 7**
τὸν πόδα ὅλον τὸ σῶμα κινεῖται. εἰ γὰρ ἐν τῇ ἀντερείσει τοῦ ποδὸς τὸ
ὅλον ἴσταται, πότε κινηθήσεται; αἰεὶ γὰρ ὁ ἕτερος τῶν ποδῶν ἐρείδεται·
μετέωρον γὰρ εἶναι ὅλον τὸ σῶμα οὐ δύναται. ὥστε ἡ οὐδὲ ὀλως
κινεῖται τὸ ὅλον, ἢ ἅμα τοῦ μορίου ἴσταμένου κινεῖται. οὐκ ἄρα τοῦ ὅλου **80**
ἐστὶν ἡ στάσις ἢ τοῦ ἐτέρου τῶν ποδῶν, ἀλλὰ τοῦ μορίου. κινεῖται οὖν
τὸ ὅλον ἐν τῇ βαδίσει συνεχῶς, καὶ οὐ πρότερον ἴσταται τὸ ὅλον, πρὶν
ἅμω σταθῶσιν οἱ πόδες. εἰ τοίνυν συνεχῆς καὶ ἀδιάκοπος ἡ βάδισις, ὁ
ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Θήβας διὰ κενοῦ βαδίζων, εἰ μὲν ἀχρόνως ἐξ Ἀθηνῶν εἰς
10 Θήβας ἀφίξεται, ἅμα ἔσται ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Θήβαις. τοῦτο δὲ ἀδύνα-
τον· οὕτω γὰρ ἂν καὶ πανταχοῦ κατὰ ταῦτόν ὑπῆρξεν ἂν τις. ἡ οὖν
οὐδ' ὀλως ἔσται βαδίσαι ἐξ Ἀθηνῶν | εἰς Θήβας διὰ κενοῦ, ἢ πάντως ἐν **Γ 8**
χρόνῳ ἔσται ἡ βάδισις. ἀλλὰ μὴν τὸ μὴ δύνασθαι διὰ κενοῦ βαδίζειν
ἄλογον· τί γὰρ ἔσται τὸ κωλύον κενοῦ ὄντος βαδίσαι; εἰ γὰρ νῦν μεταξὺ
15 σώματος ὄντος καὶ τοῦτο διαιρούμενων ἡμῶν ἐν τῇ βαδίσει ὁμοῦ οὐ κω-
λύμεθα βαδίσαι. πόσῃ μᾶλλον μηδενὸς ὄντος τοῦ ἐμποδίζοντος οὐκ ἂν
ἐμβαδίσαμεν; τί δὲ ἦν ὀλως τὸ κωλύον διὰ κενοῦ τὸν μὲν σχολαιότερον
βαδίζειν τὸν δὲ ἥττον; εἰ γὰρ νῦν διὰ σώματος γινόμενης τῆς κινήσεως **5**
οὐδὲν κωλύεται ὁ ταχύτατος κινεῖσθαι δυνάμενος διὰ τὸ τοῦ ἀέρος εὐδιαί-
20 ρετον, πόσῃ μᾶλλον κενοῦ ὄντος τοῦ μεταξὺ (οὐκ) ἐκωλύθη ἂν οὐδὲ ὁ
σχολαιότερον βαδίζειν βουλόμενος; πρὸς μὲν γὰρ τὴν ταχέϊαν κίνησιν
ἐμποδίσαι ἂν ἴσως τὸ μεταξὺ σῶμα διὰ τὴν διαίρεσιν, πρὸς δὲ τὸ σχο-
λαιότερον βαδίσαι τί ἂν ἐμποδίσαι τὸ κενόν; ὥστε εἰ ἐνδέχεται διὰ κενοῦ
σχολαιότερον βαδίζειν, ἡ δὲ σχολαιότερα βάδις τῷ ἐν πλείονι χρόνῳ γί-
25 νεσθαι συμβαίνει, ὁ γὰρ ὁ γινώσκων ὅτι ἐν χρόνῳ διὰ κενοῦ ἡ βάδις ἐγίνετο. **10**
τί οὖν κωλύει καὶ φυσικὴν κίνησιν διὰ κενοῦ γενέσθαι;

Ἐπεὶ δὲ καὶ ἐκ τῶν παρὰ φύσιν καὶ βίᾳ γινόμενων κινήσεων τοῦτο
πιστώσεται ἂν τις. εἰ γὰρ κενοῦ ὄντος οὐκ ἔστιν ἐνδεύσειν, καὶ ὁ μὲν εἴη
παῖς ἀπὸθενός, ὁ δὲ πᾶν ἀνδρείος, εἴτα τοῦτέστιν κατὰ σκοποῦ εἰς ἐν ὁ
30 παῖς τὸ βέλος ἀκοντίζει δύναται, ἄρα ἐὰν ἅμα ἀρῶσι τὰ βέλη, ἅμα ψαύ-
σειαν ἂν τοῦ σκοποῦ ἅμω τὰ βέλη καὶ οὐ προτερεύσει τὸ τοῦ ἀν-
δρείοτερου; ἀλλὰ γελῶν· οὕτω γὰρ ἂν εἰς τὸ ἥττον ἐξακοντίζει οὐ-

1 κινούμεν οἱ κινούμενον KM: κινούμενον ἔστι· 2 πόδα ὅλον τὸ σῶμα | πρὸς τὸ σῶμα
ὅλον K 3 τοῦ ἑτέρου τὸ ὅλον K 4 ἡ γὰρ Me ἡ GK τοῦ ἐτέρου τῶν (τῶν om. M)
ποδῶν, εἴτα τοῦ ἑτέρου μετακίνοιο αἰεὶ K GKMe: εἴτα τοῦ ἑτέρου ἔχον τοῦ ἐτέρου τῶν
ποδῶν· 5 ἐν om. G 6 γὰρ om. M 7 καὶ οἱ δὲ μὲν Mt 8 Θήβας]
ἀφίξεται om. K 9 ἔσται· 10 ἔσται· 11 γὰρ ἔστι το Mt 12 τούτων K 13 ἐβα-
δίσαιαν GKMe: βαδίσαι ἐκωλύμεθα· 14 οἱ GM: ἐν K: ἐν· 15 IS τὸ μὲν Mt et
πε Mt KM: 16 οὐκ ἀδύνατον· 17 οὐδὲ Mt: οὐδὲν οἱ om. K 18 βουλόμενος KMt:
βουλόμενος G 19 ἐμποδίσαι οἱ ἐμποδίζειν K: ἐμποδίζειν Mt: ἐμποδίζει· 20 ἐμπο-
δίζει Mt: ἐμποδίζει K: ἐμποδίζει οἱ αἰ αἰ αἰ p 157, 22 21 εἰ δὲ καὶ M: σκοποῦ
σκοποῦ ὄντος· 22 εἴτα K 23 εἴτα Mt: εἴτα K: ὁμοῦ om. K: 24 ὁμοῦ· 25 προ-
τερεύσει οἱ προτερεύει K: προτερεύει Mt 26 τί om. K

5 οὐδὲ συντελέσειεν ἢ ἐρρωμενεστέρα δύναμις, τοῦτο δὲ ἄτοπον. εἰ δὲ ἔξει τι 1 8^r
 πλέον τὸ ὑπὸ τῆς ἐρρωμενεστέρας δυνάμεως ἐξακοντιζόμενον, τῷ χρόνῳ 16
 δηλονότι τὸ πλέον ἔξει· ἐν πλείονι ἄρα χρόνῳ τὸ ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀκοντι-
 σθὲν εἰς τὸν σκοπὸν ἀφίκεται. ἐὰν οὖν καὶ τῆς ἰσχυροτέρας δυνάμεως ἔτι
 5 μᾶλλον ἰσχυροτέραν λάβω, ἔξει τι πλέον δηλονότι· χρόνῳ οὖν τὸ πλέον·
 κακείνῃ ἄρα ἐν χρόνῳ ἐκίνησε τὸ βέλος. ἔτι εἰ κενὸν ἦν, ἔρριψα δὲ λίθον
 παρὰ φύσιν ἐπὶ τὸ ἄνω, ἄρα ἀχρόνως τινὰ τόπον καταλήψεται, οἷον στα-
 διαῖον; καὶ εἰ τοῦτο, ἐὰν ἄρα ἀνδρείοτερος ῥίψῃ, ταχύτερον τὸν αὐτὸν 20
 καταλήψεται τόπον. τί δὲ τοῦ ἀχρόνου ταχύτερον; καὶ εἰ τὸ στάδιον
 10 ἀχρόνως κατέλαβε, διὰ τί μὴ καὶ δύο; καὶ οὕτω μέχρι τῆς ἀπλανοῦς.
 καὶ τί τοῦτου καταγελαστότερον; ὥστε εἰ ταῦτα ἄτοπα, δῆλον δῆπου ὅτι
 καὶ εἰ κενὸν ἦν· ἐν χρόνῳ ἂν πάντως ἢ παρὰ φύσιν ἐγένετο κίνησις. εἰ
 τοίνυν καὶ αἱ προαιρετικαὶ παρὰ φύσιν κινήσεις κενοῦ ὄντος ἐν χρόνῳ ἂν
 ἐγένοντο, δῆλον δῆπου ὅτι καὶ αἱ κατὰ φύσιν. ὑποκείσθω γὰρ κενὸν εἶναι
 15 τὸ μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς· ἄρα οὖν εἰ ἀφευθῇ ἐκ τῆς ἀπλανοῦς λίθος, 25
 ἀχρόνως ἂν εἰς γῆν ἀφίκετο; καὶ τί τοῦτου καταγελαστότερον, αὐτῆς τῆς
 ἀπλανοῦς ἀσυμμέτρως ταχυκινήτερον εἶναι τὸν λίθον; ἀλλ' εἰ ἀχρόνως
 ἢ ὁ κάτωθεν ῥίψει ἄνω ἀφίκετο, ἢ ὁ ἄνωθεν κάτω, λέγω δὲ ἄνω μὲν
 τὴν ἀπλαντὴν κάτω δὲ τὴν γῆν, ἐν τῷ αὐτῷ νῦν συμβήσεται ἄνω τε καὶ
 20 κάτω εἶναι τὸν λίθον, ὅπερ ἀδύνατον. ὥστε ἀνάγκη πᾶσα τὸν ἀφευθέντα
 ἄνωθεν λίθον κενοῦ ὄντος τοῦ μεταξὺ ἢ μηδὲ ὅλως κινήθῃναι, ἀλλ' ἡρε-
 μεῖν δι' ὅλου εἰς τὸν παρὰ φύσιν τόπον ἐν τῷ κενῷ ὁγνόμενον, ἢ, εἰ 30
 τοῦτο πάλιν ἀδύνατον, λείπεται τὸ ἐν χρόνῳ τινὶ αὐτὸν τὸν κατὰ φύσιν
 καταλαβεῖν τόπον, λέγω δὲ τὴν γῆν. τριῶν οὖν ἐξ ἀνάγκης συμβαινόντων,
 25 ἢ ἅμα τὸ αὐτὸ εἶναι ἄνω καὶ κάτω, ἢ ἐν τῷ παρὰ φύσιν ἡρεμεῖν τόπῳ
 τὸν λίθον ὁγνόμενον ἐπὶ τοῦ κενοῦ, ἢ ἐν χρόνῳ κινεῖσθαι, εἰ τὰ δύο τὰ
 πρότερα δέδεικται ἀδύνατα, λείπεται τὸ τρίτον ἀληθὲς εἶναι.

Ὅτι μὲν οὖν καὶ εἰ κενὸν ἦν, οὐδὲν ἐκώλυε κίνησιν εἶναι καὶ ταύτην
 ἐν χρόνῳ (οὐδὲ γὰρ ἔστιν ἄχρονος κίνησις), ἱκανῶς οἶμαι δέδεικται, ὅτι δὲ 35
 30 ἀδύνατον ὅλως κίνησιν γενέσθαι κενοῦ μὴ ὄντος, μάθους ἂν οὕτως. εἰ τῆς
 κινήσεως διὰ σώματος γινομένης, οἷον δι' αἰέρος, δεῖ πάντως τὰ μέρη τοῦ
 αἰέρος ἀντιπαραχωρεῖν τῷ κινουμένῳ, καὶ τοσοῦτον ὅγκον ὑπεξίστασθαι τοῦ
 αἰέρος ὅσον ἐστὶ τὸ κινούμενον, μὴ ἔστι δὲ κενόν τι διάστημα δ κατεῖληφε
 τὸ ἀντιμετισταμένον τῷ κινουμένῳ σῶμα δ παραχωρήσαν τῷ κινουμένῳ
 35 δέδωκεν αὐτῷ χώραν εἰς τὸ κινήθῃναι, ἀλλ' ἀντιμεταστὰς ὁ ἀῆρ οὐδὲν

1. 2 ἐρρωμενεστέρα -- ὑπὸ τῆς iterat K 1 ἐρρωμενέστερα (sic) Mt τι] τίς in ite-
 ratis K 2 ἀκοντιζόμενον G 3 ἔξειεν πλείονι M ἄρα om. KM 6 ἔρριψα K
 6. 7 παρὰ φύσιν λίθον Mt 7 ἄρα et καταλήψεται (hic et infra) K 9 σταδιαῖον (i
 10 κατέλαβεν t 12 ἢ παρὰ φύσιν πάντως Mt ἐγένετο G 14 γὰρ οὕτω κε-
 νόν G 15 τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς Mt, at cf. p. 691, 10 ἄρα K 19 ἄνω τε]
 ἄνωθεν K 23 τὸ] τῷ K et primitus M 24 post οὖν addunt ἐνός (19 συμ-
 βαίνοντων KMt: συμβαίνοντος G 25 εἶναι ἄνω G: ἄνω εἶναι K: εἶναι καὶ ἄνω Mt
 30 κίνησιν διὰ κενοῦ (sic) γενέσθαι (spatium V—VI litterarum) μάθους etc. K καὶ κε-
 νοῦ G 33 μὴ δὲ ἔστι κενόν K 34 δ Gt: οὐ KM

καταλείπει διάστημα τί ἐδέχθη τῆς ἀντιμεταστάσεως; ἵνα τί παραχωρήσῃ r 8^r
 τῷ κινουμένῳ; οὐ γάρ οὐ ἐπιφάνειαν μόνην· οὐ γάρ ἐστὶν ἐπιφάνεια τὸ
 κινούμενον, ἵνα ὑπὸ ἐπιφανείας χωρηθῇ ἐφαρμόσαν αὐτῇ, σῶμα δὲ οὐκ 41
 ἂν ἐφαρμόσειεν ἐπιφανείᾳ. εἰ γὰρ τὸ κινούμενον διάστημα τι αἰεὶ παρα-
 5 μείβει ἴσον αὐτῷ, τοῦτο δὲ τὸ διάστημα ἢ κενὸν ἀνάγκη εἶναι ἢ σῶμα,
 σῶμα δὲ διὰ σώματος ἀδύνατον χωρῆσαι, ἀνάγκη που κενὸν εἶναι ὅπερ
 αἰεὶ καταλαμβάνει διάστημα. εἰ γὰρ τριχῇ διαστατὸν τὸ κινούμενον, ὅλον
 δὲ ὡς ὅλον μεταβαίνει, τοσαύτης δηλονότι δεηθήσεται χώρας, ὅσον καὶ
 αὐτό ἐστίν· οὐ γὰρ ἂν εἰ μὴ τοῦτο ἦν, τοσοῦτον αὐτῷ ἀέρα ἀντιπεριστῇ- 45
 10 ναι ἐδέχθη ὅσον ἐστὶν αὐτό. ἔστι δὲ αὐτὸ πηχυαῖον εἰ τύχοι κατὰ τὰς
 τρεῖς διαστάσεις· τοσαύτης ἄρα καὶ τῆς χώρας δεηθήσεται. τοῦτο δὲ ἐστὶ
 τὸ κενόν· ἀδύνατον ἄρα κενοῦ μὴ ὄντος κίνησιν γενέσθαι. ἄλλως τε τὸν
 ἀντιμεθιστάμενον αὐτῷ ἀέρα εἰ νοήσεις αὐτὸν μὲν τοῦ οἰκείου μεταστάντα
 τόπου, μήτε δὲ τὸ κινούμενον ἐγγενόμενον ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, μήτε τὸν
 15 πέραν ἀέρα συμπεσόντα. τί ἂν εἴη ἄλλο τὸ μεταξὺ τοῦ πέραν ἀέρος, ἢ διά-
 στημα κενὸν εἰς ὃ χωρεῖ τὸ κινούμενον; εἴρηται δὲ ἡμῖν περὶ τούτων 50
 πλατύτερον ἐν τοῖς περὶ τοῦ τόπου λόγοις. καὶ ἐκ τούτου οὖν δῆλον ὅτι
 ἀνάγκη τὸ κινούμενον κατὰ τόπον κενὴν τινα χώραν ἄλλοτε ἐξ ἄλλης
 παραλαμβάνειν. πολλάκις δὲ ἐπεσημειώσαμεν ὅτι τὸ κενὸν τοῦτο, εἰ καὶ
 20 ἔχειν φημί καθ' αὐτὸ τῷ ἰδίῳ λόγῳ ὑπόστασιν, καὶ περὶ αὐτὸ μένον
 ἀκίνητον ἐκκινεσθαι ἄλλοτε ἄλλο σῶμα, ἀλλ' οὖν οὐ μένειν ποτέ φημι
 ἐκτὸς σώματος. ὥσπερ οὐδὲ τὴν ὄλην ἐκτὸς εἰδούς, οὐδὲ τὸ σῶμα ἐκτὸς
 ποιότητος. καίτοι ἰδίαν ἢς ὑπόστασιν τῷ οἰκείῳ λόγῳ ἔχοντα. οὕτως οὖν |
 καὶ εἰ ἔχει ἰδίαν ὑπόστασιν τὸ κενόν, ἀλλ' οὖν οὐδέποτε ἐστὶ χωρὶς σώ- r 8^r
 25 ματος· ὅγῃς γὰρ ὦν ὁ αἶρ καὶ εὐκίνητος οὐ συγχωρεῖ ποτε κενὴν κατα-
 λειφθῆναι χώραν, ἀλλὰ θάπτον ἀντιμεθίσταται τοῖς σώμασι, πρὶν ὑπο-
 λειφθῆναι τὸ κενόν.

Ταῦτα μὲν οὖν ἱκανῶς ἐπὶ τοσοῦτον. εἰ δὲ τις ἐπιζητοῖ καὶ τῆς
 τῶν ἀνομοιοσχημόνων διαφόρου κινήσεως τὰς αἰτίας, ποιῶ λόγῳ ἐπὶ κενοῦ
 30 γινόμενης τῆς κινήσεως θάπτον κατενεχθήσεται τὸ σφαιρικὸν τοῦ πλατέος, 5
 φήσομεν ὅτι τοῦτο ἐπὶ μὲν σωμάτων γινόμενης τῆς κινήσεως ἀληθές ἐστὶ,
 καὶ τὸ ἐσφαιρικὸν βάρος πλατὺ ὃν βραδύτερον καταφέρεται διὰ τὸ ὑπὸ
 πλείονος ἀνέχεσθαι ἀέρος. τὸ δὲ αὐτὸ βάρος βραδύτερον διαιρεῖν τὸν

1 διάστημα τι ἐδέχθη τῆς ἀντιμεταστάσεως ἵνα τί G 2 ἐστίν] εἰ τὴν M 2. 3 ἐπι-
 φάνεια — ὑπὸ σῶμ. K 2 ἐπιφάνεια G: ἐπιφ M: ἐπιφάνεια r 6 σῶμα δὲ διὰ
 σώματος M: διὰ σώματος δὲ GK 9 αὐτῷ τὸ τῷ K: • r⁸⁰ • = littera foro ex-
 hausta M 10 τύχοι K τὰς σῶμ. K 12. 13 τῷ ἀντιμεθιστάμενῳ K
 18 ἀέρα αὐτῷ G εἰ σῶμ. K κινήσιν μετατὸν K 16 τούτων G: τούτω K:
 τούτω M 17 τούτω GK: τούτω M 19 παραλαμβάνει G 20 λόγῳ
 σῶμ. M κενόν μὲν G 21 φημί ποτέ M 23. 24 τὸ — ὑπόστασιν σῶμ. G
 25 ἰδίαν K: ἰδίαν M 24 καὶ σ. K: εἰ καὶ M ἐστὶ χωρὶς GK: ἐστὶ ἐκτὸς M
 25 γὰρ σῶμ. K 26 τῶ σῶμ. K 30. 31 θάπτον — κινήσεως σῶμ. K 31 τοῦτο
 G: σῶμ. M 32 βραδύτερον βραδὺ G

www.libtool.com.cn
 πλείονα αέρα, εἰ μέντοι διὰ κενοῦ γίνονται ἢ κίνησις, ἢ διαφορὰ τοῦ θιάτ- r 8^v
 τινος καὶ τοῦ βραδυτέρου κατὰ μόνην γενήσεται τὴν ἀνισότητα τῶν ῥοπῶν,
 ἢ μέντοι τῶν σχημάτων ἐτερότης οὐδεμίαν ποιήσει διαφοράν, ἀλλ' ὁμοίως
 τὸ πλατὺ καὶ τὸ σφαιρικὸν ἰσόρροπα ὄντα ἐν τῇ αὐτῇ χρόνῳ κατενεχθή- 10
 5 σεται. οὐδὲν γάρ ἐστι τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐμποδίζον, ἀλλὰ μόνῃ ἢ φυσικῇ
 ἐστι ῥοπή ἢ εἰς τὴν κίνησιν ἐνεργοῦσα· ἴσης οὖν οὔσης καὶ ὁμοίας τῆς
 φυσικῆς ῥοπῆς, καὶ μηδενὸς ὄντος τοῦ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐμποδίζοντος, ἴσην
 καὶ ὁμοίαν εἶναι τὴν κίνησιν ἀνάγκη.

p. 217^a21 Ἡμεῖς δὲ λέγομεν ἐκ τῶν ὑποκειμένων ὅτι ἐστὶν ὅλη
 10 μία τῶν ἐναντίων, θερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ τῶν ἄλλων φυσικῶν
 ἐναντιώσεων.

Δείξας ὅτι οὐδὲ τὸ κατεσπαρμένον κενὸν εἶναι δύναται, ἐπειδὴ αἱ 16
 ἀπορίαι δι' ὧν κατεσκεύαζον ὅτι ἔστιν οὕτω τὸ κενὸν ἐκ τῆς μανώσεως
 καὶ πυκνώσεως τῶν σωμάτων ὁκοῦσιν ἔχειν τὸ πιθανόν, βούλεται καὶ
 15 αὐτὰς ἐπιλύσασθαι, καὶ δείκνυσιν ὅτι ἡ πύκνωσις καὶ ἡ μάνωσις οὐ γίνεται
 κατὰ παρεμπλοχὴν κενῶν. προσκέχρηται δὲ τοῖς ἀποδεδομένοις ἐν τῇ
 πρώτῃ λόγῳ. εἰρήνεται γάρ, φησίν, ὅτι τοῖς ἐναντίοις πᾶσι μία καὶ ἡ αὐτὴ 20
 ὑπόκειται ὅλη (οἷον θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, ξηροῦ καὶ ὑγροῦ, μαλακοῦ καὶ
 σκληροῦ, καὶ πάντων ἀπλῶς τῶν ἐναντίων), καὶ ἡ αὐτὴ δύναμις ἐστὶ τὰ
 20 ἐναντία, ἄλλη μὲν οὕσα κατὰ τὴν οὐσίαν παρ' ἑκαστον αὐτῶν, δεχομένη
 μέντοι παρὰ μέρος ἑκάτερον. ὥσπερ οὖν τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ μία
 καὶ ἡ αὐτὴ ἐστὶν ὅλη καὶ τῶν ἄλλων πάντων ἐναντίων, οὕτω δέ, φησί,
 καὶ σώματος ἡ ὅλη ἡ αὐτὴ ἐστὶ καὶ μεγάλου καὶ μικροῦ· οὐ μόνον γὰρ
 τῶν ἐναντίων ἡ αὐτὴ ἐστὶν ὅλη, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐτέρων. ὥσπερ οὖν μετα- 25
 25 βάλλουσα, φησίν, ἐκ θερμοῦ εἰς ψυχρὸν οὐκ ἀποβάλλουσά τινα τῶν ἐν
 αὐτῇ μορίων θερμὰ ὄντα, προσλαμβάνουσα δὲ ἔξωθεν ἄλλα ψυχρά, οὕτως
 εἰς ψυχρὸν ἐκ θερμοῦ μεταβάλλει παρεμπλοχὴν τινι τῶν ἔξωθεν προσπιπτόν-
 των, ἀλλ' ἡ αὐτὴ μένουσα ὅλη δι' ὅλης μεταβάλλει ἐκ τοῦ θερμοῦ εἰς τὸ
 30 ψυχρὸν καὶ ἔμπαλιν ἐκ τοῦ ψυχροῦ εἰς τὸ θερμὸν (οὐδὲ γὰρ ἔστι τι μό-
 30 ριον τοῦ πυρὸς δ' οὐκ ἦν θερμὸν, ἀλλὰ ὅλον δι' ὅλου θερμὸν ἐστίν· ἐν
 οὖν τῇ μεταβολῇ τῇ εἰς τὸ ψυχρὸν ὁμοιομερῶς ὅλον δι' ὅλου μεταβάλλει, 30
 καὶ τὸ δύναμις τῆς ὅλης ἄγεται εἰς ἐνέργειαν. ὡσαύτως καὶ ἐπὶ λευκοῦ
 καὶ μέλανος καὶ τῶν λοιπῶν· οὐ γὰρ τὸ λευκὸν γινόμενον μέλαν μόρια

1 γένετο Mt 2 τοῦ om. K 4. 5 κατενεχθεῖσεται (sic) Mt 6 ἐστὶ om. M καὶ
 ὁμοίας οὔσης traicit K 9 lemma om. K 10 τῶν ἄλλων τῶν Aristoteles 13 πο-
 ρίαι δι' ὧν κατασκεύαζον K 15 αὐτὰ K οὐ om. K 16. 17 ἐν τῇ πρώτῃ λόγῳ
 c. 9 18 καὶ ξηροῦ K: ξυροῦ t 20 ἀλλ' ἡ μένουσα (t) 24 ἐστὶν om. Gt 24. 25 με-
 ταβάλλου (sic) K: om. M 26 ἡ θερμὰ ὄντα M 28 ὅλη] ὅλη M 29 ἐστὶ om. K
 29. 30 μόριον om. M 31 οὖν τῇ εἰς τὸ ψυχρὸν μεταβολῇ t

μὲν ἀπέβαλε τοῦ λευκοῦ ἐξ ὧν λευκὸν ἦν, προσέλαβε δὲ ἐξωθεν μόρια 18^a
 μέλανα, ἀλλ' ὅλον δι' ὅλου ὁμοιομερῶς ἐτρέπη. ὁμοίως καὶ ὅταν ἐξ
 ἑλαττον θερμοῦ μάλλον θερμὸν γίνηται, οὐκ ἀποβάλλον μόρια τινὰ ψυχρὰ
 ἀλλὰ δὲ θερμὰ προσλαμβάνον, οὕτως ἐπιτείνει τὴν θερμότητα, ἀλλὰ πάλιν
 5 προπῇ τῆς ὕλης καὶ μεταβολῇ ἐκ τοῦ δυνάμει εἰς τὸ ἐνεργεῖα), ὥσπερ οὖν 20
 ἐπὶ τούτων ἔχει, οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ μανώσεως καὶ πυκνώσεως. ἡ γὰρ αὐτὴ
 ὕλη δυνάμει οὕσα τὰ ἐναντία ποτὲ μὲν μανούται ποτὲ δὲ πυκνούται· ὅταν
 μὲν γὰρ ἐξ ὑδατος εἰς αἶρα μεταβάλλῃ, μανούται οὐ τίνα κενὰ ἐξωθεν
 προσλαμβάνουσα, ἀλλ' ὁμοιομερῶς ὅλη δι' ὅλης εἰς μεζονα ὄγκον μετα-
 10 βάλλουσα. ὅλον γὰρ δι' ὅλου τὸ ὕδωρ ἐμάνωθη· οὐ γὰρ τινὰ μὲν ἐστὶν
 αὐτοῦ μόρια ἄλλ' ὅλην τινὰ δὲ ὕδωρ, ἀλλ' ὁμαλῶς ὅλον τὸ ὕδωρ ἀπὸ ἐγένετο.
 ὥστε καὶ ἡ μάνωσις δι' ὅλου γέγονε τοῦ ὑποκειμένου. ὡσαύτως δὲ καὶ
 ἡ πύκνωσις οὐκ ἀποβολῇ κενῶν γίνεται, ἀλλὰ μεταβολῇ τῆς οὐσίας· ὁμοιο- 40
 μερῶς γὰρ κἀναυῖθα ὁ πᾶς ἀπὸ ἐπυκνώθη καὶ μετέβαλεν εἰς ὕδωρ, καὶ
 15 οὐκ ἐστὶν εὐρεῖν τι μόνον ὃ μὴ μετέβαλε, καίτοι εἰ ἡ πύκνωσις συνιζήσις
 ἦν εἰς τὰ κενά, οὐκ ἂν ἦν ὁμοιομερῆς ἡ μεταβολή.

Εἴτα καὶ ἐπὶ σαφέστερον μεταβαίνει παράδειγμα. ὥσπερ γάρ, φησί,
 τὴν τοῦ μεζονος κύκλου περιφέρειαν δυνατόν ποιῆσαι ἐλάττονος κύκλου
 (δυνατόν γὰρ τὸ ἡμικύκλιον ποιῆσαι διμύριον ἐλάττονος κύκλου), ὥσπερ
 20 οὖν ἐπὶ τούτων καίτοι ὁμοιομερῶν ὄντων τῶν τοῦ κύκλου τμημάτων, ὅταν 45
 ἡ τοῦ μεζονος κύκλου περιφέρεια συνάγῃται καὶ γίνηται ἐλάττονος κύκλου
 περιφέρεια, ὁμοίως τῆς περιφέρειας πανταχούθεν συνιούσης, γίνεται μὲν τὰ
 μόρια μάλλον κυρτὰ ἢ πρότερον, καὶ οὐ ὀλίγου τινὰ ἦν ἐν τῇ μεζονι
 κύκλῳ ἃ οὐκ ἦν κυρτά ἀλλ' εὐθέα, καὶ ταῦτα ἐκάμφθησαν ἐν τῇ συνάγε-
 25 σθαι τὴν περιφέρειαν, ἀλλ' ὁμαλῶς ὅλης οὔσης κυρτῆς τῆς τοῦ μεζονος
 κύκλου περιφέρειας ἡ αὐτὴ πάλιν ὁμαλῶς κυρτοτέρα γέγονε, καὶ πάλιν ἡ
 τοῦ ἐλάττονος κύκλου περιφέρεια γένοιτο ἂν μεζονος κύκλου τῇ αὐτῇ 50
 λόγῳ, ὥσπερ οὖν ἐπὶ τούτων ἀνίσταται ἡ ἐπιτείνεται ἡ κυρτότης οὐδενὸς ἐν
 τῇ κύκλῳ διαλείμματος ὄντος. οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ μανώσεως ἔχει καὶ πυ-
 30 κνώσεως, καὶ σμικρότητος καὶ μεγέθους. οὐ γὰρ προσλαβούσα συστέλλε-
 ται, ἀλλ' οὐδὲ διαστολῇ τῶν μορίων καὶ παρεμπλοκῇ κενοῦ, ὥς ἐπὶ τῆς
 διαστολῆς τοῦ ἐρίου γίνεται. οὕτως ἐκ μικροῦ μεζόν γίνεται, ἡ συνιζανόν-
 των εἰς τὰ κενὰ τῶν μορίων πάλιν ἐκ μεγάλου μικρόν. ἀλλὰ μία καὶ ἡ
 αὐτὴ ὕλη ἀμφὸν δυνάμει οὕσα ἐκάτερον. οὕτως ἐνεργεῖα γίνεται, ὥσπερ 81^a
 35 εἶπον καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ κύκλου περιφέρειας ἡττον κυρτῆς ἢ μάλλον γινο-

1 τοῦ om. M ἔξω M 3 ἑλαττον 1: ἐλάττονος GKM γέννται Gt 4 ἀλλὰ
 δέ; ἀλλὰ M προσλαμβάνων K 7 οὕσα δυνάμει M 8 οὐ κενὰ τίνα M
 10, 11 μὲν μόρια αὐτοῦ ἐστὶν 1 11 ὁ ἀπὸ M 16 ὁμοιομερῶς compend. M: ὁμοιο-
 μερῆς 1 18 περιφέρειαν 1 21 μεζονος om. K γίνεται K 23 ἡ το (sic)
 πρότερον M 24, 25 συναγέσθαι K 25 ὁμαλῶς Gt: ὁμῶς KM 26 κυρτῶ G:
 κυρτωτέρα 1 27 κύκλῳ priore loco G γένναι 2ν 1 28 ἡ πυκνώτης K
 29 διαλείματ 1 K 30 προσλαβούσα 1: ἡ ὕλη 1 31 διαστολῇ M: μία στολῇ G: δια-
 στολῇ 1 K: διασυστολῇ 1 33 κενὰ καλὰ K 35 τῆς τοῦ] τοῦ δευτέρου K

www.libtool.com.cn

μένης συμβαίνειν. ὥσπερ δὲ ἄλλαις ποιότησιν ἄλλαι πολλάκις ἔπονται, ὡς
οἶον τῇ ψύξει ἢ πύκνωσις ἢ τῇ ὑγρότητι ἢ λευκότητι ἢ θερμότητι ἢ
ξηρότητι, οὕτω, φησί, καὶ τῇ μὲν μανώσῃ ἔπεται ἡ κουφότης, τῇ δὲ
πυκνώσῃ ἡ βαρύτης. αὐταὶ μὲν οὖν, ἡ βαρύτης λέγω καὶ ἡ κουφότης,
5 πάντως ἔπονται ἡ μὲν τῇ μανώσῃ ἡ δὲ τῇ πυκνώσῃ, καὶ ἄλλα δὲ δύο
ἔπονται ταύταις, φησὶν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τῇ μὲν πυκνώσῃ τὸ σκληρόν, τῇ
δὲ μανώσῃ τὸ μαλακόν. ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πάντων, φησί· διαφωνεῖ γὰρ ἐπὶ
σιδήρου καὶ μολύβδου· ὁ μὲν γὰρ μόλιβδος πυκνὸς ὢν μαλακὸς ἔστιν, ὁ
δὲ σιδήρος μανώτερος μὲν τοῦ μολύβδου, σκληρότερος δέ. ὥστε τῇ μα-
10 νώσῃ καὶ τῇ πυκνώσῃ δύο ἑκατέρᾳ ποιότητες ἔπονται, τῇ μὲν μανώσῃ
αἰεὶ μὲν τὸ κουφόν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ καὶ τὸ μαλακόν, τῇ δὲ πυκνώσῃ
αἰεὶ μὲν τὸ βαρὺ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ καὶ τὸ σκληρόν. ταῦτα δὲ ἐπίτηδες
εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης· ἐπειδὴ γὰρ διὰ τοῦτο ἔλεγον ἔχειναι τὸ μανὸν
κουφόν εἶναι, διότι κενὰ ἔχει πλείονα κατεσπαρμένα (ταῦτα γὰρ αἷτια εἶναι
15 τῆς ἐπὶ τὸ ἄνω φορᾶς), διὰ τοῦτο οὖν αὐτὸς φησιν ὅτι τῇ μὲν μανώσῃ
κουφότης ἔπεται, τῇ δὲ πυκνώσῃ βαρύτης, ὢν ἡ μὲν κουφότης αἷτια τῆς
ἐπὶ τὸ ἄνω φορᾶς, ἡ δὲ βαρύτης τῆς ἐπὶ τὸ κάτω. ὥστε, φησὶν, ὅτι μὲν
κενὸν οὐκ ἔστιν οὔτε χωριστὸν οὔτε κατεσπαρμένον ἐν τοῖς σώμασιν,
ἱκανῶς δέδεικται, εἰ δέ τι, φησί, φίλον τὸ κινήσεως ἀπλῶς αἷτιον, τοῦτο
20 κενὸν καλεῖν, καλεῖται οὗτος βαρύτητα καὶ κουφότητα τὸ κενόν, μᾶλλον
δὲ τὴν ὕλην τὴν τούτων δεκτικὴν. ἡ μὲν οὖν κουφότης, φησί, καὶ ἡ βα-
ρύτης κινήσεως αἷτια εἰσὶ τοῖς σώμασι, σκληρότης δὲ καὶ μαλακότης πά-
θους καὶ ἀπαθείας· τὰ μὲν γὰρ μαλακὰ εὐπαθέστερα, τὰ δὲ σκληρὰ δυσπα-
θέστερα.

25 Ταῦτα μὲν οὖν ὁ Ἀριστοτέλης, ἐκ τούτων δὲ ἐπιελεγμένοι ἂν εἶεν αἱ
ἀπορίαι. καὶ ὅτι κίνησις ἔσται καὶ κενοῦ μὴ ὄντος, προφανές (ἀντιπεριστα-
ται γὰρ τῷ κινουμένῳ ὁ ἀὴρ καὶ τὸ ὕδωρ), ἔχειναι δὲ μήπω ἐπιστήσαντες
τῇ ἀντιπεριστάσει τῶν σωμάτων ἡγόρηον πῶς ἂν κίνησις γένοιτο κενοῦ
μὴ ὄντος· ὠθημένου γὰρ ὑπὸ τοῦ κινουμένου τοῦ ἔμπροσθεν κυμαίνειν
30 ἀνάγκη τὸν οὐρανόν. εἰ τοίνυν ἀντιπερισταται ἀλλήλοις τὰ σώματα, καὶ
κίνησις ἔσται ὀηλονότι καὶ οὗ κυμαίνει ὁ οὐρανός. λείπεται δὴ τὸ ἐπὶ τῶν
σωμάτων τῶν ἐξ ἐλάττωνος εἰς μείζον σῶμα μεταβαλλόντων, οἷον ἐξ ὕδα-
τος εἰς ἀέρα. φασὶν οὖν, ἐπειδὴ μάνωσις καὶ πύκνωσις γίνεται κατὰ με-

1 συμβαίνειν t: συμβαίνει GKM 2 τῇ extremum om. Gt 2. 3 ἡ ξηρότης KM: ἡ ξηρό-
τητι Gt 4 αὐταὶ t: αὐτὴ KM: αὐτῇ G 5 πάντω K 6 τὸ (post ἐπὶ) om. K
7 ἀλλ' οὐκ Gt: ἀλλ' οὐκ ἂν K: ἀλλὰ καὶ M, at cf. Themist. p. 308, 20 sqq. 7. 8 φησιν.
ἐπὶ γὰρ σιδήρου καὶ μολύβδου διαφωνεῖ t 8 μολύβδου et μόλυβδος K 9 μανώτερος GKt
10 τῇ (post καὶ) om. K ἑκάτερα K 11 τὸ (ante πολὺ) om. K 12 τὸ (ante
πολὺ) om. KM 15. 17 διὰ — φορᾶς om. K 15 οὖν M: om. Gt 16 αἷτια
τῆς Mt: αἷτιας G 19 τὸ τῆς κινήσεως M 22 αἷτ' M: αἷτια G εἰσι KM:
ἔστι Gt 23 δὲ om. G 25 ἐπιελεγμένοι K 26 προφανῶς K 27 μή-
πως K 31 κυμαίνει t δὴ KM: δὲ Gt 32 τῶν om. K μείζον σῶμα M:
μείζονα σῶμα (sic) K: μείζονα σώματα Gt 33 ἀέρα Gt: ὕδωρ KM

σώματα, ἀλλὰ καὶ τὸ θᾶττον εἶναι καὶ τὸ βραδύτερον ἐν τῇ κινήσει. ἥδη γάρ
 μὲν τῇ ἀναιρέσει τῶν ἐπιχειρημάτων δι' ὧν ἐδόκει τοῦτο κατασκευάζεσθαι
 ἀποδεδείχεται, καὶ αὐτὸ δὲ καθ' αὐτὸ πειρατέον δεικνύναι. πρῶτον μὲν οὖν
 εἰ ἔστιν ἡ κύκλω κίνησις, καὶ αὕτη μὴ μία καὶ ἡ αὐτή, ἀλλὰ διάφορος
 5 (ἄλλη γὰρ ἄλλως τῶν σφαιρῶν κινεῖται, ἡ μὲν θᾶττον ἢ δὲ βραδύτερον),
 τὰ δὲ κύκλω κινούμενα οὐ διὰ τινος κινεῖται σώματος (οὐδὲ γὰρ τῷ διαι-
 ρεῖν ἄλλοτε ἄλλο σῶμα, οὕτω κινούνται, ἀλλ' ἐφ' ἑαυτὰς ἀναστρέφονται
 μηδὲν τέμνουσαι σῶμα, ἡ δὲ ἀπλανὴς οὐδὲ ἀπτεταί τινος ἕξωθεν), εἰ
 τοίνυν αἱ σφαῖραι μηδὲν τέμνουσαι σῶμα ὅμως καὶ ἐν χρόνῳ κινούνται,
 10 καὶ ἡ μὲν θᾶττον ἢ δὲ βραδύτερον, οὐκ ἄρα τὸ διὰ σώματος γίνεσθαι τὴν
 κίνησιν αἰτίον ἔστιν ἢ τοῦ χρόνον δαπανᾶσθαι ἐν τῇ κινήσει. ἢ τοῦ εἶναι
 ἐν τῇ κινήσει τὸ θᾶττον καὶ τὸ βραδύτερον, ἀλλὰ διὰ μὲν τὴν ἐν τοῖς κι-
 νουμένοις δύναμιν διάφορον οὔσαν τὸ θᾶττον γίνεται καὶ τὸ βραδύτερον,
 τοῦ δὲ πάντως χρόνον δαπανᾶσθαι ἐν τῇ κινήσει καλῶς οἴονται, εἰ δέυτατή
 15 εἴη ἡ κίνησις οἷα ἔστιν ἡ τῆς ἀπλανοῦς, αὐτὸ τὸ τῆς κινήσεως εἶδος αἰ-
 τιον, λέγω δὴ τὸ πόθεν ποῖ εἶναι πᾶσαν κίνησιν. ἀδύνατον δὲ τὸ αὐτὸ
 καθ' ἑν καὶ τὸ αὐτὸ νῦν ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ τόπῳ γενέσθαι· εἰ τοίνυν τὸ
 ταχυκίνητον τῶν ὄντων καὶ μηδὲν διαιροῦν ἐν τῇ κινήσει σῶμα, ὅμως ἐν
 20 χρόνῳ κινεῖται δι' αὐτὴν τὴν τῆς κινήσεως φύσιν, διὰ τί μὴ καὶ τὰ κατ'
 εὐθεῖαν κινούμενα, καὶ διὰ κενοῦ ποιῶνται τὴν κίνησιν; δι' αὐτὸ μὲν οὖν
 τοῦτο τὸ κινεῖσθαι ἐν χρόνῳ κινεῖται, διὰ δὲ τὴν ἐμφυτον ῥοπὴν διάφορον
 οὔσαν ἔξει τὸ θᾶττον καὶ τὸ βραδύτερον· εἰ γὰρ ἐν ἐκείνοις ἐν χρόνῳ
 πᾶσα κίνησις καὶ μηδενὸς ὄντος τοῦ διαιρουμένου, καὶ ἡ διαφορά δὲ τοῦ
 25 θάττονος καὶ βραδυτέρου ὑπάρχει δι' οὐδὲν ἄλλο ἢ διὰ τὰς ἐμφύτους ἐν
 αὐτοῖς δυνάμεις, πολλῷ γε ὀλίγου ἐν τοῖς γενητοῖς καὶ φθορτοῖς σώμασι,
 καὶ διὰ κενοῦ κινῶνται, ἀκολουθήσει καὶ τὸ ἐν χρόνῳ κινεῖσθαι καὶ τὸ
 ἔχειν τὸ θᾶττον καὶ τὸ βραδύτερον. ἄλλως τε δὲ εἰ δέδεικται ἡμῖν ἐν τοῖς
 περὶ τοῦ τόπου λόγοις, ὅτι πᾶν σῶμα κενὴν τινα χώραν πάντως πεπλή-
 ρωκε, ὁγλὼν ὅτι καὶ τὰ οὐράνια κενὴν τινα χώραν πεπλήρωκεν, ἐν ᾗ καὶ
 30 κινούνται. εἰ δὲ τὰ οὐράνια διὰ κενοῦ κινούμενα τὴν κίνησιν (ἄλλο γὰρ
 μῦθον τοῦ οὐρανοῦ ἄλλο τι μέρος τοῦ κενοῦ καταλαμβάνει) ἐν χρόνῳ τε
 κινεῖται καὶ ἔχει τὸ θᾶττον καὶ τὸ βραδύτερον, πολλῷ γε μᾶλλον τὰ κατ'
 εὐθεῖαν κινούμενα, καὶ διὰ κενοῦ κινῶνται, ἐν χρόνῳ τε κινήθησεται καὶ
 ἔξει τὸ θᾶττον καὶ τὸ βραδύτερον. εἰ γὰρ ὅλως τοῦ ἐν χρόνῳ γίνεσθαι
 35 αἰτίον ἦν τὸ διαιρούμενον ἐν τῇ κινήσει σῶμα, καὶ διὰ τοῦτο ἀνάγκη ἦν

2 ὁ μὲν KM 4 αὕτη G: αὐτή K Mt 5 σφαιρικῶν M 7 ἄλλο] ἄλλως K
 κινεῖται G 10 διὰ σώματος] διάστημα G 13 διαφορὰν M καὶ] ἢ G 14 τοῦ
 scripsi: τὸ libri καλῶς] καὶν ὡς G εἰ om. G 15 prius ἢ om. K post κί-
 νησις addit ἐν χρόνῳ t οἷα GK ante αὐτὸ addit καὶ τοῦτου t 16 τὸ (post
 δὴ) om. M ποῖ εἶναι G: ποιεῖ KM: ποιεῖ εἶναι t δὲ (GKM: γὰρ fort. recte t
 18 ταχυκινήτατον fort. recte t 19 καὶ τὰ GM: om. K: καὶ τοῖς t, qui mox κινούμενοις
 20. 26 δι' αὐτὸ—κινῶνται (GK: om. Mt 20. 21 οὖν τοῦτο τὸ G: τοῦτο K 25 γε-
 νητοῖς (G: om. K 27 τὸ (ante θᾶττον) om. K 28. 29 πάντως—χώραν om. Mt
 30 κινεῖται t 33 κινήται] κινεῖται K

www.libtool.com.cn

τὰ διὰ κενοῦ κινούμενα ἀχρόνως κινεῖσθαι διὰ τὸ μηδὲν εἶναι ὃ διαιρέ- 7^v
 σουσι, πολλῷ μᾶλλον τοῦτο ἔδει συμβαίνειν ἐπὶ τῆς ὀξυτάτης τῶν κινή-
 σεων, λέγω δὴ τῆς περιφορᾶς (οὐδὲν γὰρ οὐδὲ τὰ κύκλῳ κινούμενα
 διαιρεῖ σῶμα). ἀλλὰ μὴν οὐ συμβαίνει, ἀλλὰ πᾶσα περιφορὰ ἐν χρόνῳ καὶ 25
 5 μηδενὸς ὄντος τοῦ διαιρουμένου ἐν τῇ κινήσει. πολλῷ οὖν μᾶλλον οὐδὲ
 ἐπὶ τῶν κατ' εὐθεΐαν κινουμένων τοῦτο συμβήσεται, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ κενοῦ
 ἐκινουόντο, πάντως ἐν χρόνῳ ἐκινήθησαν ἂν καὶ οὐδὲν ἦν τὸ κωλύον τὸ
 ὁᾶττον εἶναι καὶ τὸ βραδύτερον ἐν τῇ κινήσει.
 Ἔτι δὲ καὶ ἐκ τῶν προαιρετικῶν κινήσεων, αἵτινες ὡς ζῳοῖς ἡμῖν
 10 ὑπάρχουσιν, ἔστιν ἐλέγξει τὸν λόγον. ἄρα γὰρ εἰ κενοὸν ἦν τὸ μεταξὺ γῆς
 καὶ οὐρανοῦ, ἐβρουλήθηεν δὲ βαδίζων Ἀθήνηθεν Θήβας παραγενέσθαι, 30
 ἀχρόνως ἂν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Θήβας ἐγενόμην; ἀλλὰ γελοῖον. ἅμα γὰρ
 καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ νῦν ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχον ἂν καὶ ἐν Θήβαις, μᾶλλον δὲ
 πανταχοῦ. εἰ γὰρ ἐξ Ἀθηνῶν τυχὸν εἰς Ἰταλίαν βαδίζων ἀφικέσθαι ἐβου-
 15 λόμην, ἀχρόνως δὲ τοῦτο ἀνάγκη ἦν γενέσθαι διὰ κενοῦ γινομένης τῆς
 κινήσεως, ἅμα ἀνάγκη ἦν καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ νῦν ἐν Ἀθήναις εἶναι με καὶ
 ἐν Ἰταλίᾳ, εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ἐν ταῖς μεταξὺ πάσαις χώραις, εἰ δὲ τοῦτο,
 καὶ πανταχοῦ, εἴ γέ τινα ἐπινοήσεις τὴν περίμετρον τῆς γῆς βαδίζοντα. τί 35
 δὲ εἰ συνεχῶς γινομένης τῆς βαδίσεως ὁ μὲν ἰσύτερον βαδίζει ὁ δὲ βρα-
 20 δύτερον, ἄρα ὁμοίως ἂν ἀχρόνως τὴν αὐτὴν ἤνυσαν; καὶ τί πλέον ἔσχεν
 ἢ ἰσχυροτέρα δύναμις τῆς ἀσθενεστέρας; τί δὲ ὁ ὀρμεὺς ἀσθενεῖς γυ-
 ναίῳ; εἰ δὲ μηδὲν κωλύει βαδίσιν διὰ κενοῦ ἐν χρόνῳ γίνεσθαι, ἢ δὲ
 βαδίσις κίνησις ἐστὶ κατὰ τόπον, οὐδὲν ἄρα κωλύει κενοῦ ὄντος γίνεσθαι
 δι' αὐτοῦ κίνησιν. καὶ εἰ ὅλως αἰ ὑπὸ ψυχῆς γινόμεναι κινήσεις γένοιτο
 25 ἂν καὶ κενοῦ ὄντος, τί κωλύει καὶ τὰς φυσικὰς κινήσεις διὰ κενοῦ ἐν
 χρόνῳ γενέσθαι; εἰ δὲ τις τῶν ἐν τοῖς τελευταίοις τῆς Φυσικῆς εἰρημένῳ 40
 προσχρησάμενος ἐνσταίῃ τῶν λόγων, καὶ εἴποι ὅτι ἐν τῇ βαδίσει οὐ μόνον
 ὀραῖται κίνησις τις οὕσα, ἀλλὰ καὶ στάσις (ὅτι γὰρ ἕτερον παρ' ἕτερον
 ἐρεῖσαι καὶ στήσαι πόδα). διὰ τοῦτο οὖν χρόνος ἐν τῇ βαδίσει ἐδαπανήθη,
 30 εἴποι ἂν ὁ τοιοῦτος, οὐ διὰ τὴν κίνησιν, ἀλλὰ διὰ τὴν στάσιν. φησὶμι
 δὲ ἐγὼ πρὸς τοῦτον, ὅτι ἡ στάσις οὐ τοῦ ὅλου ἐστὶ σώματος ἀλλὰ μέρους,
 ἢ δὲ κίνησις ὅλου ἐστὶ τοῦ σώματος συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως γινομένη, ἢ
 δὲ στάσις κατὰ μέρος γίνεται. τοῦ γὰρ ἑτέρου τῶν ποδῶν ἀμοιβαδὸν ἢ 45
 στάσις ὑπάρχει. ὅτι δὲ οὐχ ἴσταται τὸ ὅλον σῶμα, ἀλλὰ συνεχῶς κινεῖ-
 35 ται, ὁῦλον ἐντεῦθεν. αὐτὴν γὰρ τὴν στάσιν τοῦ ἑτέρου τῶν ποδῶν διὰ
 τὴν κίνησιν τοῦ ὅλου ἐποίησεν ἡ φύσις. τῇ γὰρ ἀντερείσει τοῦ ἑτέρου

3 κινούμενα GK: διαιρούμενα Mt

4 πασῶν dedit t, hoc ipsum in M sibi legere

visus 7 ἐκινουόντο GK: ἐκινεῖτο M: ἐκινεῖτο t 10 et 20 ἄρα K 11 ἀθίνα-
 θεν Mt 13 νῦν om. G 18 τί] ἔτι G 23 ἐστι] εἶναι K 24 ψυχὴν G
 24. 25 γένοιτο ἂν K: γένοιτ' ἂν Mt 26 Φυσικῆς E 4 p. 228^b 4 sqq. Θ 8 p. 264^a 20
 27 εἴπη M 28 στάσις GK et compendiose, ut solet, M: στήρησις t 29 ἐδαπανήθη
 ἐν τῇ βαδίσει Mt 32 τοῦ om. G 33 ἀμοιβαδῶν K 34 δὲ om. G οὐκ
 ἴσταται K 36 ἑτέρου] ὅλου G

www.libtool.com.cn

ποδὸς τὸ ὄλον κινούμεν σῶμα· ἐν αὐτῷ ἄρα τῇ ἀντερειδῶν καὶ ἵστασθαι **τ 7**
τὸν πόδα ὄλον τὸ σῶμα κινεῖται. εἰ γὰρ ἐν τῇ ἀντερειδῶν τοῦ ποδὸς τὸ
ὄλον ἵσταται, πότε κινήσεται; αἰ γὰρ ὁ ἕτερος τῶν ποδῶν ἐρείδεται·
μετέωρον γὰρ εἶναι ὄλον τὸ σῶμα οὐ δύναται. ὥστε ἡ οὐδὲ ὄλως
5 κινεῖται τὸ ὄλον, ἢ ἅμα τοῦ μορίου ἵσταμένου κινεῖται. οὐκ ἄρα τοῦ ὄλου **80**
ἐστὶν ἡ στάσις ἢ τοῦ ἐτέρου τῶν ποδῶν, ἀλλὰ τοῦ μορίου. κινεῖται οὖν
τὸ ὄλον ἐν τῇ βαδίσει συνεχῶς, καὶ οὐ πρότερον ἵσταται τὸ ὄλον, πρὶν
ἅμφω σταθῶσιν οἱ πόδες. εἰ τοίνυν συνεχῆς καὶ ἀδιάκοπος ἡ βάδις, ὁ
ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Θήβας διὰ κενοῦ βαδίζων, εἰ μὲν ἀχρόνως ἐξ Ἀθηνῶν εἰς
10 Θήβας ἀφίκεται, ἅμα ἔσται ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Θήβαις. τοῦτο δὲ ἀδύνα-
τον· οὕτω γὰρ ἂν καὶ πανταχοῦ κατὰ ταῦτόν ὑπῆρξεν ἂν τις. ἡ οὖν
οὐδ' ὄλως ἔσται βαδίζειν ἐξ Ἀθηνῶν | εἰς Θήβας διὰ κενοῦ, ἢ πάντως ἐν **τ 8**
χρόνῳ ἔσται ἡ βάδις. ἀλλὰ μὴν τὸ μὴ δύνασθαι διὰ κενοῦ βαδίζειν
ἄλογον· τί γὰρ ἔσται τὸ κωλύον κενοῦ ὄντος βαδίζειν; εἰ γὰρ νῦν μεταξὺ
15 σώματος ὄντος καὶ τοῦτο διαιρούντων ἡμῶν ἐν τῇ βαδίσει διμῶς οὐ κω-
λύμεθα βαδίζειν, πόσῃ μᾶλλον μηδενὸς ὄντος τοῦ ἐμποδίζοντος οὐκ ἂν
ἐβαδίσκαμεν; τί δὲ ἦν ὄλως τὸ κωλύον διὰ κενοῦ τὸν μὲν σχολαιότερον
βαδίζειν τὸν δὲ θᾶττον; εἰ γὰρ νῦν διὰ σώματος γινομένης τῆς κινήσεως **6**
οὐδὲν κωλύεται ὁ ταχύτατα κινεῖσθαι δυνάμενος διὰ τὸ τοῦ ἀέρος εὐδιαί-
20 ρετον, πόσῃ μᾶλλον κενοῦ ὄντος τοῦ μεταξὺ (οὐκ) ἐκωλύθη ἂν οὐδὲ ὁ
σχολαιότερον βαδίζειν βουλόμενος; πρὸς μὲν γὰρ τὴν ταχέϊαν κίνησιν
ἐμποδίσαιεν ἂν ἴσως τὸ μεταξὺ σῶμα διὰ τὴν διαίρεσιν, πρὸς δὲ τὸ σχο-
λαιότερον βαδίζειν τί ἂν ἐμποδίσαι τὸ κενόν; ὥστε εἰ ἐνδέχεται διὰ κενοῦ
σχολαιότερον βαδίζειν, ἡ δὲ σχολαιότερα βάδις τῇ ἐν πλείονι χρόνῳ γί-
25 νεσθαι συμβαίνει, ὁ γὰρ ὅτι ἐν χρόνῳ διὰ κενοῦ ἡ βάδις ἐγίνετο. **10**
τί οὖν κωλύει καὶ φυσικὴν κίνησιν διὰ κενοῦ γενέσθαι;
Ἔτι δὲ καὶ ἐκ τῶν παρὰ φύσιν καὶ βίᾳ γινομένων κινήσεων τοῦτο
πιστώσασθαι ἂν τις. εἰ γὰρ κενοῦ ὄντος οὐοὶ τινὲς τοξεύουσιν, καὶ ὁ μὲν εἴη
παῖς ἀσθενὴς ὁ δὲ πᾶν ἀνδρείος, εἴτα τοξεύουσιν κατὰ σκοποῦ εἰς δὴ ὁ
30 παῖς τὸ βέλος ἀκοντίζει δύναται, ἄρα ἐὰν ἅμα ἀφῶσι τὰ βέλη, ἅμα ψαύ-
σειαν ἂν τοῦ σκοποῦ ἅμφω τὰ βέλη καὶ οὐ προτερεύσει τὸ τοῦ ἀν-
δρειοτέρου; ἀλλὰ γελοῖον· οὕτω γὰρ ἂν εἰς τὸ θᾶττον ἐξακοντίζειν οὐ-

1 κινούμεν (Γ: κινούμενον KM: κινούμενόν ἐστι t 2 πόδα ὄλον τὸ σῶμα] πρὸς τὸ σῶμα
ὄλον K 5 τοῦ ὄλου] τὸ ὄλον K 6 ἡ (sic M: ἡ GK) τοῦ ἐτέρου τῶν (τῶν om. M)
ποδῶν, ἀλλὰ τοῦ μορίου (ἵσταμένου addit K) (GKM: ἀλλὰ τοῦ μορίου ἡγουν τοῦ ἐτέρου τῶν
ποδῶν t 7 ἐν om. G 8 ἡ βάσις M 9 ὁ K: ἡ G: ὁ μὲν Mt 9 Θήβας]
αθῆνας (sic) K 10 ἀφίκεται t 14 γὰρ ἐστὶ τὸ Mt 15 τούτων K 17 ἐβα-
δίσκαμεν (GKM: βαδίζειν ἐκωλύθημεν t δὲ GM: δαι K: δὴ t 17. 18 τὸ μὲν Mt et
τὸ δὲ KMt 20 οὐκ addit t οὐδὲ Mt: οὐδὲν (Γ: om. K 21 βουλόμενος KMt:
δυνάμενος Γ 22 ἐμποδίσαιεν (Γ: ἐμποδίζειν K: ἐμποδίζουσιν M: ἐμποδίζοι t 23 ἐμπο-
δίσαι Mt: ἐμποδίζει K: ἐμποδίζει G, at cf. ad p. 197,22 29 et 31 σκο^π M: σκοπόν
priore loco t 30 ἄρα K 30. 31 ψαύσειαν GM: ψαύσει K: ψαύσειεν t 31 προ-
τερεύσει Γ: προτερεύει K: προτερεύσει Mt τὸ om. K

δὲν συντελέσειεν ἢ ἐρρωμενεστέρα δύναμις, τοῦτο δὲ ἄτοπον. εἰ δὲ ἔξει τι r 8r
 πλέον τὸ ὑπὸ τῆς ἐρρωμενεστέρας δυνάμεως ἐξακοντιζόμενον, τῷ χρόνῳ 16
 ὁηλονότι τὸ πλέον ἔξει· ἐν πλείονι ἄρα χρόνῳ τὸ ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀκοντι-
 σθὲν εἰς τὸν σκοπὸν ἀφίκεται. ἐὰν οὖν καὶ τῆς ἰσχυροτέρας δυνάμεως ἔτι
 5 μᾶλλον ἰσχυροτέραν λάβω, ἔξει τι πλέον ὁηλονότι· χρόνῳ οὖν τὸ πλέον·
 κακείνῃ ἄρα ἐν χρόνῳ ἐκίνησε τὸ βέλος. ἔτι εἰ κενὸν ἦν, ἔρριψα δὲ λίθον
 παρὰ φύσιν ἐπὶ τὸ ἄνω, ἄρα ἀχρόνως τινὰ τόπον καταλήψεται, οἷον στα-
 διαῖον; καὶ εἰ τοῦτο, ἐὰν ἄρα ἀνδρειότερος ῥίψῃ, ταχύτερον τὸν αὐτὸν 20
 καταλήψεται τόπον. τί δὲ τοῦ ἀχρόνου ταχύτερον; καὶ εἰ τὸ στάδιον
 10 ἀχρόνως κατέλαβε, διὰ τί μὴ καὶ δύο; καὶ οὕτω μέχρι τῆς ἀπλανοῦς.
 καὶ τί τοῦτου καταγελαστότερον; ὥστε εἰ ταῦτα ἄτοπα, ὁτλον δῆπου ὅτι
 καὶ εἰ κενὸν ἦν, ἐν χρόνῳ ἂν πάντως ἢ παρὰ φύσιν ἐγένετο κίνησις. εἰ
 τίνυν καὶ αἱ προαιρετικαὶ παρὰ φύσιν κινήσεις κενοῦ ὄντος ἐν χρόνῳ ἂν
 ἐγένοντο, ὁτλον δῆπου ὅτι καὶ αἱ κατὰ φύσιν. ὑποκείσθω γὰρ κενὸν εἶναι
 15 τὸ μεταξύ οὐρανοῦ καὶ γῆς· ἄρα οὖν εἰ ἀφεθῇ ἐκ τῆς ἀπλανοῦς λίθος, 25
 ἀχρόνως ἂν εἰς γῆν ἀφίκετο; καὶ τί τοῦτου καταγελαστότερον, αὐτῆς τῆς
 ἀπλανοῦς ἀσυμμέτρως ταχυκινήτοτερον εἶναι τὸν λίθον; ἀλλ' εἰ ἀχρόνως
 ἢ ὁ κάτωθεν ῥίψει ἄνω ἀφίκετο, ἢ ὁ ἄνωθεν κάτω, λέγω δὲ ἄνω μὲν
 τὴν ἀπλανῆ κάτω δὲ τὴν γῆν, ἐν τῇ αὐτῇ νῦν συμβήσεται ἄνω τε καὶ
 20 κάτω εἶναι τὸν λίθον, ὅπερ ἀδύνατον. ὥστε ἀνάγκη πᾶσα τὸν ἀφεθέντα
 ἄνωθεν λίθον κενοῦ ὄντος τοῦ μεταξύ ἢ μηδὲ ὅλως κινήθῃναι, ἀλλ' ἡρε-
 μεῖν δι' ὅλου εἰς τὸν παρὰ φύσιν τόπον ἐν τῇ κενῇ ὀρούμενον, ἢ, εἰ 30
 τοῦτο πάλιν ἀδύνατον, λείπεται τὸ ἐν χρόνῳ τινὶ αὐτὸν τὸν κατὰ φύσιν
 καταλαβεῖν τόπον, λέγω δὴ τὴν γῆν. τριῶν οὖν ἐξ ἀνάγκης συμβαινόντων,
 25 ἢ ἅμα τὸ αὐτὸ εἶναι ἄνω καὶ κάτω, ἢ ἐν τῇ παρὰ φύσιν ἡρεμεῖν τόπῳ
 τὸν λίθον ὀρούμενον ἐπὶ τοῦ κενοῦ, ἢ ἐν χρόνῳ κινεῖσθαι, εἰ τὰ δύο τὰ
 πρότερα δέδεικται ἀδύνατα, λείπεται τὸ τρίτον ἀληθὲς εἶναι.

Ὅτι μὲν οὖν καὶ εἰ κενὸν ἦν, οὐδὲν ἐκώλυε κίνησιν εἶναι καὶ ταύτην
 ἐν χρόνῳ (οὐδὲ γὰρ ἔστιν ἄχρονος κίνησις), ἱκανῶς οἶμαι δέδεικται, ὅτι δὲ 35
 30 ἀδύνατον ὅλως κίνησιν γενέσθαι κενοῦ μὴ ὄντος, μάθους ἂν οὕτως. εἰ τῆς
 κινήσεως διὰ σώματος γινομένης, οἷον δι' αἰέρος, δεῖ πάντως τὰ μέρη τοῦ
 αἰέρος ἀντιπαρὰχωρεῖν τῷ κινουμένῳ, καὶ τοσοῦτον ὄγκον ὑπεξίστασθαι τοῦ
 αἰέρος ὅσον ἐστὶ τὸ κινούμενον, μὴ ἔστι δὲ κενόν τι διάστημα δ' κατεῖληφε
 τὸ ἀντιμεθιστάμενον τῷ κινουμένῳ σῶμα δ' παρὰχωρῆσαν τῷ κινουμένῳ
 35 δέδωκεν αὐτῷ χώραν εἰς τὸ κινήθῃναι, ἀλλ' ἀντιμεταστάς ὁ ἀῆρ οὐδὲν

1. 2 ἐρρωμενεστέρα -- ὑπὸ τῆς iterat K 1 ἐρρωμενέστερα (sic) Mt τι] τίς in ite-
 ratis K 2 ἀκοντιζόμενον G 3 ἔξειεν πλείονι M ἄρα om. KM 6 ἔριψα K
 6. 7 παρὰ φύσιν λίθον Mt 7 ἄρα et καταλείψεται (hic et infra) K 9 σταδιαῖον (i
 10 κατέλαβεν t 12 ἢ παρὰ φύσιν πάντως Mt ἐγένετο G 14 γὰρ οὕτω κε-
 νόν G 15 τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς Mt, at cf. p. 691, 10 ἄρα K 19 ἄνω τε]
 ἄνωθεν K 23 τῷ K et primitus M 24 post οὖν addunt ἐνός (it συμ-
 βαίνοντων K Mt: συμβαινόντος G 25 εἶναι ἄνω G: ἄνω εἶναι K: εἶναι καὶ ἄνω Mt
 30 κίνησιν διὰ κενοῦ (sic) γενέσθαι (spatium V—VI litterarum) μάθους etc. K καὶ κε-
 νοῦ G 33 μὴ δὲ ἔστι κενόν K 34 δ Gt: οὐ KM

καταλείπει διάστημα τί ἐδέξασε τῆς ἀντιμεταστάσεως; ἵνα τί παραχωρήσῃ τ 8^r
 τῷ κινουμένῳ; οὐ γὰρ οὕτως ἐπιφάνειαν μόνην· οὐ γὰρ ἐστὶν ἐπιφάνεια τὸ
 κινούμενον, ἵνα ὑπὸ ἐπιφανείας χωρηθῇ ἐφαρμόσαν αὐτῇ, σῶμα δὲ οὐκ 41
 ἂν ἐφαρμόσειεν ἐπιφανείᾳ. εἰ γὰρ τὸ κινούμενον διάστημα τί αἰεὶ παρα-
 5 μείβει ἴσον ἑαυτῷ, τοῦτο δὲ τὸ διάστημα ἢ κενὸν ἀνάγκη εἶναι ἢ σῶμα,
 σῶμα δὲ διὰ σώματος ἀδύνατον χωρῆσαι, ἀνάγκη που κενὸν εἶναι ὅπερ
 αἰεὶ καταλαμβάνει διάστημα. εἰ γὰρ τριχῇ διαστατὸν τὸ κινούμενον, ὅλον
 δὲ ὡς ὅλον μεταβαίνει, τοσαύτης δηλονότι δεηθήσεται χώρας, ὅσον καὶ
 αὐτό ἐστίν· οὐ γὰρ ἂν εἰ μὴ τοῦτο ἦν, τοσοῦτον αὐτῷ ἀέρα ἀντιπεριστῇ- 45
 10 ναι ἐδέξεν ὅσον ἐστὶν αὐτό. ἔστι δὲ αὐτὸ πηχυαῖον εἰ τύχοι κατὰ τὰς
 τρεῖς διαστάσεις· τοσαύτης ἄρα καὶ τῆς χώρας δεηθήσεται. τοῦτο δὲ ἐστὶ
 τὸ κενόν· ἀδύνατον ἄρα κενοῦ μὴ ὄντος κίνησιν γενέσθαι. ἄλλως τε τὸν
 ἀντιμεθιστάμενον αὐτῷ ἀέρα εἰ νοήσεις αὐτὸν μὲν τοῦ οἰκείου μεταστάντα
 τόπου, μήτε δὲ τὸ κινούμενον ἐγγενόμενον ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, μήτε τὸν
 15 πέραν ἀέρα συμπεσόντα, τί ἂν εἴη ἄλλο τὸ μεταξὺ τοῦ πέραν ἀέρος, ἢ διά-
 στημα κενὸν εἰς ὃ χωρεῖ τὸ κινούμενον; εἴρηται δὲ ἡμῖν περὶ τούτων 50
 πλατύτερον ἐν τοῖς περὶ τοῦ τόπου λόγοις. καὶ ἐκ τούτου οὖν ὁ γὰρ ὅλον ὅτι
 ἀνάγκη τὸ κινούμενον κατὰ τὸν κενὸν τινὰ χώραν ἄλλοτε ἐξ ἄλλης
 παραλαμβάνειν. πολλάκις δὲ ἐπεσημειώσαμεν ὅτι τὸ κενὸν τοῦτο, εἰ καὶ
 20 ἔχειν φημὶ καθ' αὐτὸ τῷ ἰδίῳ λόγῳ ὑπόστασιν, καὶ περὶ αὐτὸ μένον
 ἀκίνητον ἐγγίνεσθαι ἄλλοτε ἄλλο σῶμα, ἀλλ' οὖν οὐ μένειν ποτέ φημι
 ἐκτὸς σώματος, ὥσπερ οὐδὲ τὴν ὕλην ἐκτὸς εἰδούς, οὐδὲ τὸ σῶμα ἐκτὸς
 ποιότητος, καίτοι ἰδίαν γε ὑπόστασιν τῷ οἰκείῳ λόγῳ ἔχοντα. οὕτως οὖν |
 καὶ εἰ ἔχει ἰδίαν ὑπόστασιν τὸ κενόν, ἀλλ' οὖν οὐδέποτε ἐστὶ χωρὶς σώ- τ 8^r
 25 ματος· ὕψους γὰρ ὧν ὁ ἀῆρ καὶ εὐκίνητος οὐ συγχωρεῖ ποτε κενὴν κατα-
 λειφθῆναι χώραν, ἀλλὰ θάττον ἀντιμεθίσταται τοῖς σώμασι, πρὶν ὑπο-
 λειφθῆναι τὸ κενόν.

Ταῦτα μὲν οὖν ἱκανῶς ἐπὶ τοσοῦτον. εἰ δὲ τις ἐπιζητοῖ καὶ τῆς
 τῶν ἀνομοιοσχημόνων διαφόρου κινήσεως τὰς αἰτίας, ποίῳ λόγῳ ἐπὶ κενοῦ
 30 γινομένης τῆς κινήσεως θάττον κατενεχθήσεται τὸ σφαιρικόν τοῦ πλατέος, 5
 φήσομεν ὅτι τοῦτο ἐπὶ μὲν σωμάτων γινομένης τῆς κινήσεως ἀληθές ἐστίν,
 καὶ τὸ ἰσόρροπον βάρος πλατὺ ὃν βραδύτερον καταφέρεται διὰ τὸ ὑπὸ
 πλείονος ἀνέχεσθαι ἀέρος, τὸ δὲ αὐτὸ βάρος βραδύτερον διαιρεῖν τὸν

1 διάστημα τί ἐδέξασε τις ἀντιμεταστάσεως ἵνα τί G 2 ἐστίν] εἰ τὴν M 2. 3 ἐπι-
 φάνεια — ὑπὸ om. K 2 ἐπιφάνεια G: ἐπιφ M: ἐπιφάνεια t 6 σῶμα δὲ διὰ
 σώματος Mt: διὰ σώματος δὲ (GK 9 αὐτῷ] οὐ τῷ K: *τ^ω (* = littera foro ex-
 hausta) M 10 τύχει K τὰς om. K 12. 13 τῷ ἀντιμεθισταμένῳ K
 13 ἀέρα αὐτῷ G εἰ om. K νοήσει· σαυτὸν K 16 τούτων G: τούτω K:
 τούτου Mt 17 τούτου GK: τούτων Mt 19 παραμείβειν Gt 20 λόγῳ
 om. M μένον] μὲν G 21 φημὶ ποτέ Mt 23. 24 τῷ — ὑπόστασιν om. G
 23 οἰκείῳ K: ἰδίῳ Mt 24 καὶ εἰ K: εἰ καὶ Mt ἐστὶ χωρὶς GK: ἐστὶν ἐκτὸς Mt
 25 γὰρ om. K 29 τὰς om. K 30. 31 θάττον — κινήσεως om. K 31 τοῦτο
 G: om. Mt 32 βραδύτερον] βραδὺς G

www.libtool.com.cn

πλείονα αέρα, εἰ μὲντοι διὰ κενοῦ γίνοιτο ἢ κίνησις, ἢ διαφορὰ τοῦ θά- r 8^v
 τονος καὶ τοῦ βραδυτέρου κατὰ μόνην γενήσεται τὴν ἀνισότητά τῶν ῥοπῶν,
 ἢ μὲντοι τῶν σχημάτων ἐτερότης οὐδεμίαν ποιήσῃ διαφοράν, ἀλλ' ὁμοίως
 τὸ πλατὺ καὶ τὸ σφαιρικὸν ἰσόρροπα ὄντα ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ κατενεχθή- 10
 5 σεται. οὐδὲν γὰρ ἐστὶ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐμποδίζον, ἀλλὰ μόνη ἡ φυσικὴ
 ἐστὶ ῥοπή ἢ εἰς τὴν κίνησιν ἐνεργοῦσα· ἴσης οὖν οὔσης καὶ ὁμοίας τῆς
 φυσικῆς ῥοπῆς, καὶ μηδενὸς ὄντος τοῦ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐμποδίζοντος, ἴσην
 καὶ ὁμοίαν εἶναι τὴν κίνησιν ἀνάγκη.

p. 217*21 Ἡμεῖς δὲ λέγομεν ἐκ τῶν ὑποκειμένων ὅτι ἐστὶν ὕλη
 10 μία τῶν ἐναντίων, θερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ τῶν ἄλλων φυσικῶν
 ἐναντιώσεων.

Δείξας ὅτι οὐδὲ τὸ κατεσπαρμένον κενὸν εἶναι δύναται, ἐπειδὴ αἱ 16
 ἀπορίαι δι' ὧν κατεσκευάζον ὅτι ἔστιν οὕτω τὸ κενὸν ἐκ τῆς μανώσεως
 καὶ πυκνώσεως τῶν σωμάτων ὑποκῶσιν ἔχειν τὸ πιθανόν, βούλεται καὶ
 15 αὐτάς ἐπιλύσασθαι, καὶ δείκνυσιν ὅτι ἡ πύκνωσις καὶ ἡ μάνωσις οὐ γίνεται
 κατὰ παρεμπλοκὴν κενῶν. προσκέχρηται δὲ τοῖς ἀποδοδειγμένοις ἐν τῷ
 πρώτῳ λόγῳ. εἴρηται γάρ, φησίν, ὅτι τοῖς ἐναντίοις πᾶσι μία καὶ ἡ αὐτὴ 20
 ὑπόκειται ὕλη (οἷον θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, ξηροῦ καὶ ὕγρου, μαλακοῦ καὶ
 σκληροῦ, καὶ πάντων ἀπλῶς τῶν ἐναντίων), καὶ ἡ αὐτὴ δυνάμει ἐστὶ τὰ
 20 ἐναντία, ἄλλη μὲν οὕσα κατὰ τὴν οὐσίαν παρ' ἑκαστον αὐτῶν, δεχομένη
 μὲντοι παρὰ μέρος ἑκάτερον. ὥσπερ οὖν τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ μία
 καὶ ἡ αὐτὴ ἐστὶν ὕλη καὶ τῶν ἄλλων πάντων ἐναντίων, οὕτω δέ, φησί,
 καὶ σώματος ἡ ὕλη ἡ αὐτὴ ἐστὶ καὶ μεγάλου καὶ μικροῦ· οὐ μόνον γὰρ
 τῶν ἐναντίων ἡ αὐτὴ ἐστὶν ὕλη, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐτέρων. ὥσπερ οὖν μετα- 25
 25 βάλλουσα, φησίν, ἐκ θερμοῦ εἰς ψυχρὸν οὐκ ἀποβάλλουσα τίνα τῶν ἐν
 αὐτῇ μορίων θερμὰ ὄντα, προσλαμβάνουσα δὲ ἔξωθεν ἄλλα ψυχρά, οὕτως
 εἰς ψυχρὸν ἐκ θερμοῦ μεταβάλλει παρεμπλοκὴν τινι τῶν ἔξωθεν προσπιπτόν-
 των, ἀλλ' ἡ αὐτὴ μένουσα ὅλη δι' ὅλης μεταβάλλει ἐκ τοῦ θερμοῦ εἰς τὸ
 ψυχρὸν καὶ ἔμπαλιν ἐκ τοῦ ψυχροῦ εἰς τὸ θερμὸν (οὐδὲ γὰρ ἔστι τι μό-
 30 ριον τοῦ πυρὸς ὃ οὐκ ἔην θερμὸν, ἀλλὰ ὅλον δι' ὅλου θερμὸν ἐστίν· ἐν
 οὖν τῇ μεταβολῇ τῇ εἰς τὸ ψυχρὸν ὁμοιομερῶς ὅλον δι' ὅλου μεταβάλλει, 30
 καὶ τὸ δυνάμει τῆς ὕλης ἄγεται εἰς ἐνέργειαν. ὥσπερ οὖν καὶ ἐπὶ λευκοῦ
 καὶ μέλανος καὶ τῶν λοιπῶν· οὐ γὰρ τὸ λευκὸν γινόμενον μέλαν μόρια

1 γένοιτο Mt 2 τοῦ om. K 4. 5 κατενεχθῆσεται (sic) Mt 6 ἐστὶ om. M καὶ
 ὁμοίας οὔσης traicit K 9 lemma om. K 10 τῶν ἄλλων τῶν Aristoteles 13 πο-
 ρίαι δι' ὧν κατασκευάζον K 15 αὐτὰ K οὐ om. K 16. 17 ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ
 c. 9 18 καὶ ξηροῦ K: ξυροῦ t 20 ἀλλ' ἡ μένουσα t 24 ἐστὶν om. Gt 24. 25 με-
 ταβάλλου (sic) K: om. M 26 ἡ θερμὰ ὄντα M 28 ὅλη] ὕλη M 29 ἐστὶ om. K
 29. 30 μόριον om. M 31 οὖν τῇ εἰς τὸ ψυχρὸν μεταβολῇ t

5 μὲν ἀπέβαλε τοῦ λευκοῦ ἐξ ὧν λευκὸν ἦν, προσέλαβε δὲ ἔξωθεν μόρια 18^a
 μέλανα, ἀλλ' ὅλον δι' ὅλου ὁμοιομερῶς ἐτράπη. ὁμοίως καὶ ὅταν ἐξ
 ἑλαττον θερμοῦ μᾶλλον θερμὸν γίνηται, οὐκ ἀποβάλλον μόριά τινα ψυχρὰ
 ἀλλὰ δὲ θερμὰ προσλαμβάνον, οὕτως ἐπιτείνει τὴν θερμότητα, ἀλλὰ πάλιν
 10 5 προπῇ τῆς ὕλης καὶ μεταβολῇ ἐκ τοῦ δυνάμει εἰς τὸ ἐνεργεῖα), ὥσπερ οὖν 35
 ἐπὶ τούτων ἔχει, οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ μανώσεως καὶ πυκνώσεως. ἡ γὰρ αὐτὴ
 ὕλη δυνάμει οὕσα τὰ ἐναντία ποτὲ μὲν μανοῦται ποτὲ δὲ πυκνοῦται· ὅταν
 μὲν γὰρ ἐξ ὑδατος εἰς αἶρα μεταβάλλῃ, μανοῦται οὐ τίνα κενὰ ἔξωθεν
 προσλαμβάνουσα, ἀλλ' ὁμοιομερῶς ὅλη δι' ὅλης εἰς μεῖζονα ὄγκον μετα-
 10 10 βάλλουσα. ὅλον γὰρ δι' ὅλου τὸ ὕδωρ ἐμάνωθη· οὐ γὰρ τινὰ μὲν ἔστιν
 αὐτοῦ μόρια ἄλλ' ὅλον, ἀλλ' ὁμαλῶς ὅλον τὸ ὕδωρ ἄλλ' ἐγένετο.
 ὥστε καὶ ἡ μάνωσις δι' ὅλου γέγονε τοῦ ὑποκειμένου. ὡσαύτως δὲ καὶ
 ἡ πύκνωσις οὐκ ἀποβολῇ κενῶν γίνεται, ἀλλὰ μεταβολῇ τῆς οὐσίας· ὁμοιο- 40
 15 15 μερῶς γὰρ κἀνταῦθα ὁ πᾶς ἄλλ' ἐπυκνώθη καὶ μετέβαλεν εἰς ὕδωρ, καὶ
 οὐκ ἔστιν εὐρεῖν τι μόνον ὃ μὴ μετέβαλε, καίτοι εἰ ἡ πύκνωσις συνιζήσις
 ἦν εἰς τὰ κενά, οὐκ ἂν ἦν ὁμοιομερῆς ἡ μεταβολή.

Εἶτα καὶ ἐπὶ σαφέστερον μεταβαίνει παράδειγμα. ὥσπερ γάρ, φησί,
 τὴν τοῦ μεῖζονος κύκλου περιφέρειαν δυνατόν ποιῆσαι ἐλάττονος κύκλου
 (δυνατόν γὰρ τὸ ἡμικύκλιον ποιῆσαι δίμοιρον ἐλάττονος κύκλου), ὥσπερ
 20 οὖν ἐπὶ τούτων καίτοι ὁμοιομερῶν ὄντων τῶν τοῦ κύκλου τμημάτων, ὅταν 45
 ἡ τοῦ μεῖζονος κύκλου περιφέρεια συνάγῃται καὶ γίνηται ἐλάττονος κύκλου
 περιφέρεια, ὁμοίως τῆς περιφερείας πανταχόθεν συνιούσης, γίνεται μὲν τὰ
 μόρια μᾶλλον κυρτὰ ἢ πρότερον, καὶ οὐ δήπου τινὰ ἦν ἐν τῇ μείζονι
 κύκλῳ ἃ οὐκ ἦν κυρτὰ ἀλλ' εὐθέα, καὶ ταῦτα ἐκάμψθησαν ἐν τῇ συνάγε-
 25 σθαι τὴν περιφέρειαν, ἀλλ' ὁμαλῶς ὅλης οὔσης κυρτῆς τῆς τοῦ μεῖζονος
 κύκλου περιφερείας ἡ αὐτὴ πάλιν ὁμαλῶς κυρτοτέρα γέγονε, καὶ πάλιν ἡ
 τοῦ ἐλάττονος κύκλου περιφέρεια γένοιτο ἂν μεῖζονος κύκλου τῇ αὐτῇ 50
 λόγῳ, ὥσπερ οὖν ἐπὶ τούτων ἀνίσταται ἡ ἐπιτείνεται ἡ κυρτότης οὐδενὸς ἐν
 τῇ κύκλῳ διαλείμματος ὄντος, οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ μανώσεως ἔχει καὶ πυ-
 30 κνώσεως, καὶ σμικρότητος καὶ μεγέθους. οὐ γὰρ προσλαβούσα συστέλλε-
 30 30 ται, ἀλλ' οὐδὲ διαστολῇ τῶν μορίων καὶ παρεμπλοκῇ κενοῦ, ὡς ἐπὶ τῆς
 διαστολῆς τοῦ ἐρίου γίνεται, οὕτως ἐκ μικροῦ μεῖζον γίνεται, ἡ συνιζανόν-
 των εἰς τὰ κενὰ τῶν μορίων πάλιν ἐκ μεγάλου μικρόν, ἀλλὰ μία καὶ ἡ
 αὐτὴ ὕλη ἀμφοῖν δυνάμει οὕσα ἐκάτερον, οὕτως ἐνεργεῖα γίνεται, ὥσπερ 81^a
 35 εἶπον καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ κύκλου περιφερείας ἡττον κυρτῆς ἢ μᾶλλον γινο-

1 τοῦ om. M ἔξω M 3 ἑλαττον t: ἐλάττονος (iKM) γίνηται Gt 4 ἀλλὰ
 δὲ] ἀλλὰ M προσλαμβάνων K 7 οὕσα δυνάμει M 8 οὐ κενὰ τίνα M
 10. 11 μὲν μόρια αὐτοῦ ἔστιν t 11 ὁ ἄλλ' M 16 ὁμοιομερῶς compend. M: ὁμοιμε-
 ρῆς t 18 περιφέρειαν t 21 μεῖζονος om. K γίνεται K 23 ἡ τὸ (sic)
 πρότερον M 24. 25 συναγέσθαι K 25 ὁμαλῶς (it: ὁμῶς KM) 26 κυρτῶ G:
 κυρτωτέρα t 27 κύκλῳ priore loco G γένοιτ' ἂν t 28 ἡ πυκνώσεως K
 29 διαλήματ' K 30 προσλαβούσα τι ἡ ὕλη t 31 διαστολῇ M: μία στολή G: διασυ-
 στολή (?) K: διασυστολῇ t 33 κενὰ] καλὰ K 35 τῆς τοῦ] τοῦ δευτέρου K

www.libtool.com.cn

μένης συμβαίνει. ὥστερ δὲ ἄλλαι ποιότησιν ἄλλαι πολλάκις ἐπονται, ¹ οἷον τῇ ψύξει ἢ πύκνωσις ἢ τῇ ὑγρότητι ἢ λευκότης ἢ τῇ θερμότητι ἢ ξηρότης, οὕτω, φησί, καὶ τῇ μὲν μανώσῃ ἐπεται ἡ κορυφότης, τῇ δὲ πυκνώσῃ ἡ βαρύτης. αὗται μὲν οὖν, ἡ βαρύτης λέγω καὶ ἡ κορυφότης, ⁵ πάντως ἐπονται ἡ μὲν τῇ μανώσῃ ἡ δὲ τῇ πυκνώσῃ, καὶ ἄλλα δὲ δύο ⁶ ἐπονται ταύταις, φησὶν, ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ, τῇ μὲν πυκνώσῃ τὸ σκληρόν, τῇ δὲ μανώσῃ τὸ μαλακόν. ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πάντων, φησί· διαφωνεῖ γὰρ ἐπὶ σιδήρου καὶ μολιβδίου· ὁ μὲν γὰρ μόλιβδος πυκνὸς ὢν μαλακὸς ἐστίν, ὁ δὲ σιδήρος μανώτερος μὲν τοῦ μολιβδίου, σκληρότερος δέ. ὥστε τῇ μα- ¹⁰ νώσῃ καὶ τῇ πυκνώσῃ δύο ἑκατέρᾳ ποιότητες ἐπονται, τῇ μὲν μανώσῃ αἰεὶ μὲν τὸ κοῦφον ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ καὶ τὸ μαλακόν, τῇ δὲ πυκνώσῃ αἰεὶ μὲν τὸ βαρὺ ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ καὶ τὸ σκληρόν. ταῦτα δὲ ἐπιτήδως ¹⁰ εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης· ἐπειδὴ γὰρ διὰ τοῦτο ἔλεγον ἔχειν τὸ μανὸν κοῦφον εἶναι, διότι κενὰ ἔχει πλείονα κατεσπαρμένα (ταῦτα γὰρ αἰτία εἶναι ¹⁵ τῆς ἐπὶ τὸ ἄνω φορᾶς), διὰ τοῦτο οὖν αὐτὸς φησιν ὅτι τῇ μὲν μανώσῃ κορυφότης ἐπεται, τῇ δὲ πυκνώσῃ βαρύτης, ὢν ἡ μὲν κορυφότης αἰτία τῆς ἐπὶ τὸ ἄνω φορᾶς, ἡ δὲ βαρύτης τῆς ἐπὶ τὸ κάτω. ὥστε, φησὶν, ὅτι μὲν κενὸν οὐκ ἐστίν οὔτε χωριστὸν οὔτε κατεσπαρμένον ἐν τοῖς σώμασιν, ἱκανῶς δέδεικται, εἰ δέ τι, φησί, φίλον τὸ κινήσεως ἀπλῶς αἶτιον, τοῦτο ²⁰ κενὸν καλεῖν, καλεῖται οὗτος βαρύτητα καὶ κορυφότητα τὸ κενόν, μᾶλλον δὲ τὴν ὕλην τὴν τούτων δεχτικήν. ἡ μὲν οὖν κορυφότης, φησί, καὶ ἡ βαρύτης κινήσεως αἰτία εἰσι τοῖς σώμασι, σκληρότης δὲ καὶ μαλακότης πάθους καὶ ἀπαθείας· τὰ μὲν γὰρ μαλακὰ εὐπαθέστερα, τὰ δὲ σκληρὰ δυσπαθέστερα.

²⁵ Ταῦτα μὲν οὖν ὁ Ἀριστοτέλης, ἐκ τούτων δὲ ἐπιελευμένοι ἂν εἰεν αἱ ἀπορίαι. καὶ ὅτι κίνησις ἔσται καὶ κενοῦ μὴ ὄντος, προφανές (ἀντιπεριστα-
ται γὰρ τῷ κινουμένῳ ὁ ἀὴρ καὶ τὸ ὕδωρ), ἔχειν οὖν μὴπω ἐπιστήσαντες ²⁰ τῇ ἀντιπεριστάσει τῶν σωμάτων ἡπύρρουν πῶς ἂν κίνησις γένοιτο κενοῦ μὴ ὄντος· ὠθημένου γὰρ ὑπὸ τοῦ κινουμένου τοῦ ἔμπροσθεν κυμαίνειν ³⁰ ἀνάγκη τὸν οὐρανόν. εἰ τοίνυν ἀντιπερισταται ἀλλήλοις τὰ σώματα, καὶ κίνησις ἔσται ὁληρόντι καὶ οὐ κυμαίνει ὁ οὐρανός. λείπεται δὴ τὸ ἐπὶ τῶν σωμάτων τῶν ἐξ ἐλάττονος εἰς μεῖζον σῶμα μεταβαλλόντων, οἷον ἐξ ὕδα-
τος εἰς ἀέρα. φασὶν οὖν, ἐπειδὴ μάνωσις καὶ πύκνωσις γίνεται κατὰ με-

1 συμβαίνει t: συμβαίνει GK M 2 τῇ extremum om. Gt 3 ἡ ξηρότης KM: ἡ ξηρό-
τητι Gt 4 αὗται t: αὕτη KM: αὕτη G 5 πάντω K 6 τὸ (post ἐπὶ) om. K
7 ἀλλ' οὐκ Gt: ἀλλ' οὐκ ἂν K: ἀλλὰ καὶ M, at cf. Themist. p. 308, 20 sqq. 7. 8 φησιν.
ἐπὶ γὰρ σιδήρου καὶ μολιβδίου διαφωνεῖ t 8 μολιβδίου et μόλιβδος K 9 μανώτερος GKt
10 τῇ (post καὶ) om. K 11 τὸ (ante πολὺ) om. K 12 τὸ (ante
πολὺ) om. KM 15. 17 διὰ — φορᾶς om. K 15 οὖν M: om. Gt 16 αἰτία
τῆς Mt: αἰτίας G 19 τὸ τῆς κινήσεως M 22 αἰ' M: αἰτία G εἰσι KM:
ἐστι Gt 23 δὲ om. G 25 ἐπιελευμένοι K 26 προφανῶς K 27 μῆ-
πως K 31 κυμαίνει t 32 καὶ KM: δὲ Gt 32 τῶν om. K μεῖζον σῶμα M:
μεῖζονα σῶμα (sic) K: μεῖζονα σώματα Gt 33 ἀέρα Gt: ὕδωρ KM

ταβολήν τῶν σωμάτων. καὶ οὐ τῷ εἰς τὰ κενὰ χωρεῖν, ὅταν ἐξ ὕδατος εἰς
 αἴθρ. γένηται, πλεῖται ὁ ἔξωθεν αἴθρ. ὠθηόμενος ὑπὸ τοῦ γενομένου, καὶ
 τῇ ὠθίσει πυκνοῦται, πυκνούμενος δὲ ἐλάττονα κατέχει τόπον· καὶ οὕτως 25
 οὔτε δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ γίνεται οὔτε τὸ πᾶν κυμαίνει, ἀλλὰ τὸ
 5 αὐξήσαν σῶμα γέγονεν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ μειωθέντος. τοῦτο δὲ πολλήν
 ἀπορίαν ἔχειν μοι φαίνεται· τίτι γὰρ λόγῳ ὠθησις πυκνοῦ, συνιδεῖν οὐκ
 ἔχω. ἡ μὲν γὰρ ὠθησις κινεῖ τὸ ὠθηόμενον, ἡ κίνησις δὲ θερμαίνειν
 πέφυκε, τὸ δὲ θερμαινόμενον μανύεται· πῶς οὖν οἷόν τε πυκνωσιν ὑπὸ 30
 τῆς ὠθήσεως γενέσθαι; τοῦναντίον γὰρ ἐκ τοῦ λόγου μανώσεως μᾶλλον
 10 αἰτία, οὐ πυκνώσεως, φαίνεται. ἄλλως τε ἐν θέρους ὥρᾳ πολλοῦ ὄντος τοῦ
 καύματος, καὶ τοῦ αἵματος λεπτομερεστάτου ὄντος, πῶς οὐ γελοῖον τὸ λέγειν
 ὅτι τὸ ἐξατμιζόμενον ὑπ' ἐμοῦ ὕδωρ, ὅταν ἀτμίς γένηται ἢ καὶ αἴθρ.
 ὠθεῖ τὸν ἔξωθεν αἶρα καὶ πυκνοῖ; πῶς δὲ οὐ τοῦναντίον ἡ ἀτμίς ὁμιλή-
 σασα τῷ περιέχοντι πολλῇ μᾶλλον λεπτύνεται ὑπὸ τῆς τῶν ἀκτίνων παρα-
 15 τρίψεως; ἄλλως τε ἐπειδὴ ἐν τῇ θέρει μάλιστα τὸ ὕδωρ ἐξατμίζεται καὶ 35
 εἰς αἶρα μεταβάλλει, εἰ ταύτῃ τὸς ἐγένετο τῷ αἵρι τῷ ἐξ ὕδατος μετα-
 βάλλοντι τῷ ὠθεῖσθαι τὸν ἔξωθεν αἶρα καὶ πυκνοῦσθαι, ἔδει μᾶλλον
 πυκνοῦσθαι τὸν αἶρα ἐν τῇ θέρει. πολὺ γὰρ τὸ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν
 μεταβάλλον εἰς αἶρα ὕδωρ· ὥστε πυκνότερος ἐμελλεν ὁ αἴθρ. εἶναι ἐν θέρει
 20 ἢ ἐν χειμῶνι. εἰ γὰρ ἀληθὴς οὗτος ὁ λόγος, εἰλήφθω μοι ἡ χειμερινὴ
 τοῦ αἵματος σύστασις. εἴτα ἀρχεῖσθαι τὸ ὕδωρ κατὰ τὸν τοῦ ἔαρος καιρὸν
 καὶ τὸν τοῦ θέρους μεταβάλλειν εἰς αἶρα· ἀνάγκη δὴ πῦρ, ὅσῳ ἂν
 πλείων ἢ μεταβολὴ γίνηται, πλείω τὸν ἔξωθεν πυκνοῦσθαι αἶρα· ὥστε 40
 συμβήσεται τὸν τοῦ θέρους αἶρα πυκνότερον εἶναι τοῦ ἐν τῷ χειμῶνι αἵματος,
 25 τοῦτο δὲ ἄλογον. οὐκ ἄρα, ὅταν ὕδωρ εἰς αἶρα μεταβάλλῃ, πυκνοῖ τὸ γε-
 νόμενον σῶμα τῇ ὠθίσει τὸν ἔξωθεν αἶρα, καὶ ταύτῃ τὸν ἑαυτῷ ποιεῖ.
 ἢ οὖν εἰς ἰσόγῃα μεταβάλλουσι τὰ στοιχεῖα. ἢ δεῖ νοεῖν ὅτι ὅσον ἐνταῦθα
 ὕδωρ μεταβάλλει εἰς αἶρα, τοσοῦτος ἀλλαχοῦ αἴθρ. εἰς ὕδωρ μεταβάλλει.
 ἀλλὰ τὸ μὲν ἀδύνατον, τὸ δὲ πλασματῶδες. ὅτι μὲν γὰρ τὸ ὕδωρ εἰς αἶρα 45
 30 μεταβάλλον εἰς μεῖζονα ὄγκον μεταβάλλει, ἢ αἰσθησις μαρτυρεῖ· οἱ πίθιοι
 γὰρ καὶ οἱ ἀσχοὶ τοῦ γλεύκους ῥήγνυνται τοῦ οἴνου εἰς πνεῦμα μεταβαλ-
 λοντος καὶ μὴ ἔχοντος ἐν τῷ ἀσχοῖ χώραν. καὶ ἡ λιγνὺς δὲ καὶ ὁ καπνὸς

1 οὐ τῷ t: οὕτω KM: οὕτως G 2 γένοιτο K 3 κατέχειν K 6 ὠθεσις K
 6. 7 οὐκ ἔχω] ἐτέρω K 8 οὖν om. G 10 αἰτία (i) ὦτα K 11 κάμα-
 τος G 12 ἢ om. K 14. 15 πολλῇ — παρατρίψεως om. M 14 ἀκτίνων] ἐναν-
 τίων K 14. 15 περιτρίψεως (i) 15 ἐξατμίζεται τὸ ὕδωρ M 16 ἐγένετο M
 17 αἶρα om. Gt 17. 18 ἔδει μᾶλλον πυκνοῦσθαι om. K 18 τὸ om. t καιρὸν
 om. K 19 μεταβάλλει t πυκνότερος G: πυκνὸς M: πυκνότερον K: πυκνώτε-
 ρος t ὁ αἴθρ. ἐμελλεν M 21 τὸν om. K ἔαρος Diels: αἵματος libri 22 ὅσον
 ἂν M 23 πλείων Mt: πλείω GK γίνεται K 24 πυκνότερον t 25 μετα-
 βάλλῃ t: μεταβα^{λλ} KM: μεταβάλλῃ G 25. 26 γινόμενον t 26 ἐαυτῇ K 27 ἢ οὖν]
 εἰ οὖν K εἰς om. M 28 τοσοῦτο M 29 πλατῶδες K 31 ^{πεπληρωμένοι} ῥήγνυνται M
 32 λιγνὺς K

πολλὰ πλείων ἐστὶ τοῦ ὄγκου τοῦ ξύλου καὶ τοῦ ἐλαίου· οὐ γάρ, ὥς τινές ^{s 1^r}
 φασι, κοριοτοῦ δίκην σκεδαννόμενος ὁ καπνὸς πλείονα τόπον κατέχει τοῦ
 γεννήσαντος σώματος, οὐχ ὥς μείζων ὢν κατὰ τὸν ὄγκον ἀλλ' ὥς οὐ συνε-
 χτής· τοῦτο γὰρ ἐναργῶς ψευδὸς· μάλιστα μὲν γὰρ οὐ τοσαύτη ἐστὶν ἡ ^{so}
 ἀναλογία τοῦ κοριοτοῦ συνηγμένου καὶ ἐσκεδασμένου, ὅση ἢ τοῦ καπνοῦ
 καὶ ἢ τῆς γεννώσης αὐτὸν οὐσίας, ἔπειτα δὲ ἐκ τῶν ὠμολογημένων καὶ
 τοῦτο ἐλέγχουμεν· πόθεν ἐρρήγνυντο οἱ πεπληρωμένοι τοῦ γλεύκους πίθου
 καὶ ἀσχοί, εἰ μὴ τὸ γινόμενον ἐκ τοῦ γλεύκους πνεῦμα μείζον ἦν κατὰ τὸν
 ὄγκον τοῦ γεννήσαντος σώματος; ὅθεν οὐδὲ μεστοὺς εἰώθασιν πληροῦν τοὺς
 10 ἀσχοὺς ἢ τοὺς πίθους τοῦ γλεύκους διὰ τὸ ἔχειν χώραν τὸ γινόμενον
 πνεῦμα, τῶν δὲ πίθων τὰ στόματα | οὐδὲ τελείως ἀποφράττουσιν, ἀλλ' ^{s 1^v}
 ἕως διέξοδον τῷ πνεύματι. σαφέστατον δὲ καὶ τὸ τῆς ἐμπνευματώσεως
 τῆς τροφῆς· εἰς μείζονα γὰρ ὄγκον προφανῶς ἐμπνευματωθεῖσα ἡ τροφή
 μεταβάλλεται· συναισθανόμεθα γοῦν τοῦ ὄγκου καὶ τῆς διαστάσεως τῆς
 15 γαστροῦς· ὅτι μὲν οὖν οὐκ εἰς ἰσότηκα γίνεται ἡ μεταβολὴ τῶν σωμάτων,
 πρόδηλον, τὸ δὲ λέγειν ὅτι ἐμοῦ ἐνταῦθα ἐξατμίσαντος ὀλίγον ὕδωρ ἢ
 ἑλαινὸν ἐξ ἀνάγκης ἀλλαχού τοσοῦτος ἀήρ μεταβάλλει εἰς ὕδωρ, πλάσμα- ^s
 τῶδες. πῶς δὲ καὶ οὐκ ἄλογον τὸ διὰ τὸ ἐμὲ ἐξατμίσαι ὀλίγον ὕδωρ τὸν ὅλον
 αἶρα κινῆσαι, ἵνα καταλάβῃ τὸν τόπον τοῦ ἀλλαχοῦ αἵρος μεταβάλλοντος
 20 εἰς ὕδωρ; τοῦτο οὖν τέως ἡπορήσθω μέχρις ἂν λύσεως τῆς δευτέρας τύχη.
 Ἡμεῖς δὲ λέγομεν ἐκ τῶν ὑποκειμένων ὅτι ἐστὶν ὕλη μία
 τῶν ἐναντίων. ὑποκειμένων, τουτέστι τῶν ἐν τῇ πρώτῃ λόγῳ ἀπο-
 δεδειγμένων, ὅτι μία ἐστὶν ἡ ὑποκειμένη τοῖς ἐναντίοις ὕλη, καὶ ὅτι δυ-
 25 οῦσα κατ' οὐσίαν πάντων τῶν ὄντων, λέγω δὴ τῶν εἰδῶν, οὐδέποτε μέν- 10
 τοι ἐκτὸς εἶδους οὐσα.

p. 217^a26 Ἔστι δὲ καὶ σώματος ὕλη καὶ μικροῦ καὶ μεγάλου ἡ
 αὐτή.

Ὅτι οὐ μόνον τῶν ἐναντίων ἡ αὐτὴ ὕλη, ἀλλὰ καὶ σώματος. καὶ
 30 ἐπειδὴ μεταβάλλουσι κατὰ τοὺς ὄγκους ποτὲ μὲν μείζονα ποτὲ δὲ ἐλάττωνα ^{is}
 γινόμενα, καὶ τοῦ μεγάλου, φησί, καὶ τοῦ μικροῦ ἡ αὐτὴ ἐστὶν ὕλη μετα-

1 πλείον K 2 σκεδαννόμενος K 3 ὢν κατὰ τὸν ὄγκον K: νῦν κατὰ τὸν ὄγκον M:
 τὸν ὄγκον ὢν Gt 4 ψευδούς (sic) K: οὐ ψευδός M 5 ἐσκεδασμένου K: σκεδανν ^u M
 ὅση] ὥς ἢ K 6 γεννώσις K: γεννήσεως t αὐτῶν K δὲ καὶ ἐκ Mt ὁμολογη-
 μένων K: ὁμολογουμένων M 7 fort. πόθεν (γάρ) ἐρρήγνυντο K 8 γινόμενον G
 10. 11 τὸ γινόμενον πνεῦμα χώραν traicit M 12 δι' ἐξοδον G σαφέστερον Mt
 14 οὖν M 15 οὖν om. G 18 καὶ om. Gt 19 κινήθηται t 20 ἡπορεί-
 σθω t τῶχοι KM 21. 22 ὑποκειμένων—ὑποκειμένων M: ὑπο K: ὑποκειμένων ceteris
 omissis Gt 22 τῇ KM: om. Gt 25 κατὰ t 25. 26 οὐδέποτε μέντοι om. K
 27. 28 καὶ μικροῦ—αὐτῇ om. K 27 μικροῦ καὶ μεγάλου M: μεγάλου καὶ μικροῦ (cf.
 v. 31 et p. 695, 23) t Arist. 30 μεταβάλλουσα K 31 ὕλη ἐστὶ traicit t

βαλλουσα εἰς ἐκάτερον. τεκμήριον δὲ τούτου, φησὶν, ὅτι ἐν τῇ μεταβολῇ α 1^v
 τῶν σωμάτων οὐδὲν ὁρώμεν οὔτε τῷ μείζονι γινομένῳ ἔξωθεν προσγι-
 νόμενον, οἷον ὅταν ὕδωρ ἀγρὶ γένηται, οὔτε τοῦ γινομένου ἐλάττονος ὑφαι-
 ρούμενόν τι.

5 p. 217^a31 Ὁμοίως τοίνυν καὶ ἐὰν ἀγρὶ πολλὸς ὢν ἐλάττων γίνηται.

"Οτι οὐ μόνον ὅταν παντελὴς ἡ ἢ μεταβολή, τοῦτο συμβαίνει, ἀλλὰ α
 καὶ ὅτε τὰ αὐτὰ μᾶλλον καὶ ἥττον γίνεταί, οἷον ἐκ μανοτέρου ἀέρος ἥττον
 μανὸς ἦ, καὶ ἐκ θερμότερου ἥττον θερμός· κἀναυῖθα γὰρ ἡ ὕλη δυνά-
 μαι οὕσα μεταβάλλει εἰς ἐκάτερον. α

10 p. 217^b2 Ὡσπερ γε καὶ ἡ τοῦ μείζονος κύκλου περιφέρεια καὶ
 κυρτότης.

Πάνυ ἐναργὲς τὸ παράδειγμα· ὅταν γὰρ τὸ ἥττον κυρτὸν μᾶλλον
 κυρτὸν γένηται, οὔτε ἔξωθεν κυρτά τινα μόρια ἐν αὐτῷ γέγονεν, οὔτε ἦν
 τι ἐν αὐτῷ, δὲ πρὸ τούτου μὴ ὂν κυρτὸν, ἀλλ' [ὁμαλὸν] εὐθύ, ὕστερον
 15 γέγονε κυρτὸν, ἀλλ' ὁμαλῶς καὶ πρὸ τούτου κυρτὸν ἦν καὶ ὕστερον μᾶλλον α
 κυρτὸν γέγονεν.

p. 217^b4 Ἡ αὐτὴ οὕσα ἢ ἄλλῃ.

"Οτι κἂν ἡ αὐτὴ περιφέρεια ἐκ τοῦ ἥττον κυρτοῦ μᾶλλον κυρτὴ γέ- α
 νηται, ἤγουν ἄλλῃ περιφέρεια γένηται ἄλλῃ περιφερεία μᾶλλον κυρτή, τὸ
 20 αὐτὸ γίνεται. οὐδὲ γὰρ τῷ εἶναι διαλείμματι τι ἐν ταῖς περιφερείαις, δ
 πρότερον οὐκ ἦν κυρτὸν, οὕτω γίνεται μᾶλλον κυρτὸν, ἀλλ' ὁμαλῶς καὶ
 πρότερον ὅλη οὕσα ἥττον κυρτή, ὕστερον πάλιν ὁμοιομερῶς μετέβαλε καὶ γέ-
 γονε μᾶλλον κυρτή· τὸ γὰρ ἥττον κυρτὸν οὐ τῷ ἔχειν διαλείμματα α μὴ ἔστι α
 κυρτά ἥττον κυρτὸν λέγεται, ἀλλὰ τῷ ὑφειμένως κεκάμφθαι ὅλον δι' ὅλου.

1 τοῦτο K 3 γένοιται (sic) K 5 καὶ—γίνεται om. K ἐὰν M: ἂν t
 ἐλάττων M: ἐν ἐλάττονι t, qui continuat ex Arist. γίνεταί (sic) ὅγκω κτλ. 6 ὅταν

om. G 7 δε] ὅταν M γίνεταί M: γίνεταί G οἷον (ει)? μανοτέρου GK

8 ἡ KM: ἡ (i: om. t θερμότερου KM: θερμοῦ Gt θερμῶς G 9 ἐκάτερον t: ἐκά GM:
 ἐκάτερα K 10 γε καὶ KM: γε οὐδ' t Aristoteles 10. 11 κύκλου—κυρτότης om. K
 13 prius οὔτε om. K: οὐκ M 14 ὁμαλὸν delevi εὐθύ (cf. p. 696, 24) scripsi:

εὐθὺς libri 17 ἡ—ἄλλῃ M: αὐτὴ οὕσα nec plura K: lemma Οὐ γὰρ τὸ διαλείπειν—
 κοῦφον t, qui superius lemma usque ad ἀλλ' εὐθὺ continuaverat 18 μᾶλλον κυρτοῦ
 traiecit M κυρτοῦ] fort. κυρτῇ 19 ἡ γούν Mt ἄλλῃ περιφερεία (altero loco)
 GMt: ἄλλῃ περιφέρεια K: deleverit Diels μᾶλλον om. G 20 τῷ t: τὸ GKM
 21 καὶ] ἡ M 22 οὕσα ὅλη M 22. 23 ὕστερον—κυρτῇ om. G 23 μᾶλλον
 κυρτὴν K οὐ τῷ] οὕτω M: οὐ τὸ K 24 τῷ] τὸ M

p. 217^b12 Ὡσπερ ἡ τοῦ κύκλου περιφέρεια συναγομένη εἰς σ1
ἐλαττον.

Τὰ αὐτὰ πάλιν ἐν τούτοις λέγει, ὅθεν ἀπὸ ταύτης τῆς ῥήσεως, ἥς 45
παρεθέμεθα, ἕως τοῦ “συναγωγῇ καὶ διαστολῇ τῆς αὐτῆς ὕλης” νοθεύουσιν
5 οἱ ἐξηγηταί. ἴσως δὲ ἐπαναληψίς ἐστιν.

p. 217^b16 Δύο γάρ ἐστιν ἐφ’ ἑκατέρου, τοῦ τε μανοῦ καὶ τοῦ
πυκνοῦ.

Τοῦτο συνεχές ἐστι τῷ ἄνω. εἰπὼν γάρ “ἔστι δὲ τὸ μὲν πυκνὸν βαρὺ,
τὸ δὲ μανὸν κοῦφον”, ἐπάγει τὸ δύο γάρ ἐστιν ἐφ’ ἑκατέρου, τουτέστιν 50
10 ἐξ ἑκατέρου, τοῦ τε μανοῦ καὶ τοῦ πυκνοῦ, δύο ποιότητες γίνονται· τῷ
μὲν γάρ μανῷ παρακολουθεῖ τὸ κοῦφον καὶ τὸ μαλακόν, τῷ δὲ πυκνῷ τὸ
βαρὺ καὶ τὸ σκληρόν.

p. 217^b19 Διαφωνεῖ δὲ τὸ βαρὺ καὶ τὸ σκληρόν ἐπὶ μόλιβδου καὶ
σιδήρου. |

15 Τουτέστιν οὐκ αἰετὸν τὸ βαρύτερον καὶ σκληρότερον· μόλιβδος γοῦν σι- s 2^r
δήρου βαρύτερος μὲν μαλακώτερος δέ.

p. 217^b21 Οὔτε ἀπλῶς οὔτε ἐν τῷ μανῷ οὔτε δυνάμει.

Ἀπλῶς μὲν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἔξω τῶν σωμάτων ἀθρόον κενόν, ὥσπερ
ὑπελάμβανόν τινες τὸν ἀέρα μὴ εἶναι σῶμά τι ἀλλὰ κενόν, ἥγουν ὡς οἱ
20 Πυθαγόρειοι τὸ ἔξω τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ’ οὔτε ἐν τοῖς σώμασι κενά τινα
εἶναι μεγαλομερῆ, εἰς ἃ τὰ μέρη τοῦ μανοῦ σώματος συνιζάνοντα πυκνό- 5
τερον ποιεῖ τὸ ὅλον. τὸ δὲ οὔτε δυνάμει ἀντὶ τοῦ ὡς ἐγκεκραμένον, ἢ
ὅτι οὐδὲ ὡς τόπου χρειάν πληροῦν, ὅπερ κενὸν μὲν ἐστιν, οὐδέποτε δὲ
χωρὶς σώματος· περὶ τούτου γὰρ τελευταῖον διελέχθη, ἔνθα ἔλεγεν ὅτι
25 δειχθήσεται τὸ κενὸν “ὡς ἀληθῶς κενόν.”

1 ὥσπερ KM: ἔτι ὥσπερ t 1. 2 περιφέρεια — ἐλαττον om. K 1 περιφέ-
ρεια t 3 ἢν M 4 συναγωγῇ καὶ διαστολῇ KM 6 ἐφ’ Kt: ἀφ’ M
6. 7 μανοῦ καὶ τοῦ πυκνοῦ M: πυκνοῦ ceteris omissis K: πυκνοῦ καὶ τοῦ μανοῦ t
8 τῷ t: τὸ GK: τοῦ M γάρ om. G ἔστι] ὅτι M 9 μανὸν καὶ κοῦ-
φον M τὸ (ante δύο) om. K 10. 11 τὸ μὲν γάρ μανὸν K 13. 14 τὸ βαρὺ—
σιδήρου om. K 15 μόλιβδος K γοῦν KM: γάρ Gt 17 (ὅθ’ ἀπλῶς t
οὔτε ἐν—δυνάμει om. K 19 ἥγουν om. KM 20 τὸ om. M οὔτε] fort.
οὐδὲ 21 εἶναι] ἐστὶ M 22 τοῦ Mt: τοῦτο GK: fort. τοῦ (οὔτε) ἐγκεκρα-
μένον G 24 τούτου om. G: τούτον (sic) K τελευταῖον KM: τοῦ τελευταίου G:
τελευταῖον (sic) t διελέχθη scripsi: διελέχθη K: διελέχθη G Mt ἔλεγεν c. 8
p. 216^a27 25 δειχθήσεται t

p. 217^b21 Εἰ μὴ τις βούλοιοτο καλεῖν τὸ κενὸν πάντως τὸ αἷτιον 82
τοῦ φέρεσθαι.

Εἴ τις βούλοιοτο, φησί, καινοτομεῖν τὰ ὀνόματα καὶ κενὸν λέγειν τὸ 12
κινήσεως αἷτιον, λέγοι ἂν ὁ τοιοῦτος τὴν ὕλην τοῦ βαρέος καὶ κοῦφου
5 κενόν· ταῦτα γὰρ κινήσεως αἷτια. κατὰ γὰρ τὸ σκληρὸν καὶ τὸ μαλακὸν
οὐ κινήσεως αἷτία ἢ ὕλη, ἀλλὰ τοῦ εὐπαθῆ ἢ δυσπαθῆ εἶναι τὰ πράγματα.

p. 217^b27 Καὶ περὶ μὲν κενοῦ, πῶς ἔστι καὶ πῶς οὐκ ἔστι. 15

Ὅτι οὐκ ἔστι μὲν ὡς διάστημα χωριστὸν σώματος οὔτε ἔξωθεν τῶν
σωμάτων οὔτε ἐν τοῖς σώμασι κατεσπαρμένον. εἴρηται.

10 p. 217^b29 Ἐχόμενον δὲ τῶν εἰρημένων ἐστὶν ἐπελθεῖν καὶ περὶ
χρόνου.

Οὐδενὸς ἦρτον τῶν προειρημένων τοῦ φυσικοῦ ἐστὶ καὶ περὶ χρόνου
διαλαβεῖν· καὶ γὰρ οὗτος τῶν παρακολουθούντων ἐστὶ πᾶσι τοῖς φυσικοῖς 20
πράγμασι. τῇ αὐτῇ δὲ πάλιν ὁδῷ καὶ ἐπὶ τοῦτο βαδίζει. πρότερον ζητῶν
15 εἰ ἐστὶν ἢ μὴ ἔστι, καὶ ἐφ' ἑκάτερα ἐπιχειρῶν, εἶτα ἐφεξῆς τὰ ἀκόλουθα,
λέγω δὴ τὸ τί ἐστὶ καὶ τὸ ὁποῖόν τί ἐστὶ. πρῶτον δὲ ἐπιχειρεῖ ὅτι οὐκ
ἐστὶν ὁ χρόνος. καίτοι γε ἐναργεῶς ὄντος ὅτι ἐστὶν ὁ χρόνος, ὅμως οὐκ
εὐκαταφρονήτους λόγους τίθησι. δι' ὧν πειρᾶται δεῖκνύναι ὅτι οὐκ ἔστιν
ὁ χρόνος. τοῦ χρόνου, φησί, τὸ μὲν παρελήλυθε καὶ οὐκ ἔστι, τὸ δὲ
20 μέλλει καὶ οὐπω ἐστὶ (οὗ γὰρ ταῦτα τοῦ χρόνου μέρη, τὸ παρελη-
λυθὸς καὶ τὸ μέλλον). ἐκάτερον δὲ τούτων οὐκ ἔστιν, ἐξ οὐκ ὄντων ἄρα 25
σύγκειται ὁ χρόνος· τὸ δὲ ἐκ μὴ ὄντων συγκείμενον οὐδὲ αὐτὸ ἐστὶ (τοῦ
γὰρ ὄντος τὰ μέρη καὶ αὐτὰ ὄντα), οὐκ ἔστιν ἄρα ὁ χρόνος. ἔτι πᾶν,
φησί, τὸ διαστατὸν καὶ μεριστὸν ἢ καθ' ὅλα ἅμα τὰ μέρη συνέστηκεν
25 ἢ κατὰ τινα μέρη, καθ' ὅλα μὲν, ὡς τὰ ζῷα καὶ τὰ φυτά. κατὰ μέρη δέ,

1 βούλεται Aristoteles καλεῖν Kt: φ^h M 1 τὸ κενόν KM: κενόν t 1. 2 πάντως
τὸ αἷτιον τοῦ φέρεσθαι om. K 1 πάντως (sed ante καλεῖν posit) t: τοῦ παν (παντός?
cf. Arist. eod. E' M 3 καινοτομεῖν K 3. 4 τὸ κινήσεως αἷτιον λέγειν traicit M
4 λέγει ἂν G: λέγει ἂν K 5 τὸ (post καὶ) om. M 6 τοῦ τ: τῷ G: τὸ KM 7]
εἰς K 7 lemma habet G 8 ἔστιν (om. μὲν) Mt 8 ἔξω, ut solet, G: ἔξωθε K
ante v. 10 tit. Παρὶ χρόνου t 10 lemma om. K 10. 11 ἐπελθεῖν καὶ περὶ χρόνου M:
περὶ χρόνου ἐπελθεῖν t 12 καὶ om. G 14 δὲ καὶ πάλιν M τούτου G: τούτου t
16 ποῖον G 17 καίτοι γε ἐναργεῶς ὄντος ὅτι ἐστὶν ὁ χρόνος om. G 17. 18 ὅμως
οὐ καταφρονή. τοῦ K 20 δυν' δυν' K 20. 24 ἔρα — φησί τὸ] ὡς τὰ ζῷα καὶ τὰ
φυτά M 24 καθ' ὅ K: καθ' ὅλα ut videtur, M

ὡς ὁ ἀγών τῷ γὰρ πάλιν ἐνεστηκέναι ἢ πυγμῇν ὁ ἀγὼν λέγεται ἐνε- 8²
 στηκέναι. ὁ δὲ χρόνος διαστατός ὢν οὔτε καθ' ὅλα τὰ μέρη ὑφέστηκεν
 (οὐ γὰρ ἔστιν ὁ πᾶς ἅμα χρόνος), οὔτε δὴ κατὰ μέρος ἔστιν ὁ χρόνος· 10
 οὔτε γὰρ τὸ παρελθυθός ἐστιν οὔτε τὸ μέλλον· τὸ μὲν γὰρ οὐκ ἔστι, τὸ
 5 δὲ οὐπω ἔστιν. εἰ τοίνυν μήτε καθ' ὅλον ἔστιν ὁ χρόνος μήτε κατὰ μό-
 ρια, ἔοικε μηδὲ ὅλως εἶναι. τὸ δὲ νῦν, φησίν, οὔτε χρόνος, οὔτε μέρος
 χρόνου, ὅπερ μόνον ὑπάρχειν δοκεῖ· τὸ γὰρ μέρος μετρεῖ τὸ ὅλον (ἢ γὰρ
 τρίτον ἔστιν ἢ δέκατον ἢ χιλιοστὸν ἢ ἕτερον ἢ τὸ ὅλον καταμετρεῖται),
 τὸ δὲ νῦν οὐ μετρεῖ τὸν χρόνον. ἀδιάστατον γὰρ τὸ νῦν· οὐδὲ γὰρ σύγχει-
 10 ται ἐκ τῶν νῦν ὁ χρόνος, ἐπειδὴ πᾶν τὸ μεριστὸν ἐκ μεριστῶν σύγκειται.
 οὐκ ἄρα μέρος τοῦ χρόνου τὸ νῦν· πολλῷ οὖν μᾶλλον οὐδὲ χρόνος. οὐκ 15
 ἄρα οὐδὲ κατὰ τὸ νῦν ὁ χρόνος ὑφέστηκε. ταῦτα εἰπὼν, δείκνυσιν ὅτι
 ὅλως οὐδὲ τὸ νῦν τῶν ὄντων ἐστί· μήποτε γὰρ ὄνομα μόνον ἐστί τὸ νῦν,
 ὑπόστασιν δὲ οὐκ ἔχει. κατασκευάζει δὲ τοῦτο δύο τινα λαμβάνων ἀξιώ-
 15 ματα, ἐν μὲν ὅτι ἀδύνατον ἅμα εἶναι χρόνους δύο, εἰ μὴ ὁ μὲν περιέχῃ
 ὁ δὲ περιέχῃτο (φαμὲν γὰρ ἐνεστηκέναι νῦν καὶ ἐνιαυτὸν καὶ μῆνα καὶ
 ἡμέραν, ἐνιαυτὸν Διοκλητιανοῦ ἔτος σλγ', μῆνα παχῶν, ἡμέραν δεκάτην·
 ἅμα οὖν οὗτοι τρεῖς χρόνοι, ἀλλὰ περιέχει μὲν ὁ ἐνιαυτὸς τὸν μῆνα, οὗτος 40
 ὁ δὲ τὴν ἡμέραν, ἅμα μέντοι εἶναι δύο χρόνους ἴσους, οἷον ἡμέρας δύο ἢ
 20 μῆνας δύο ἢ ἐνιαυτοὺς δύο, ἀδύνατον), δεύτερον (ὅδὲ) ὅτι πᾶν τὸ πρότερον
 μὲν ὄν, νῦν δὲ μὴ ὄν, ἐφθάρθαι ἀνάγκη. τούτοις ἐν τῇ κατασκευῇ προσ-
 χρώμενος τοῖς ἀξιώμασι κατασκευάζει ὅτι τὸ νῦν οὐκ ἔστιν, ἐκ διαιρέ-
 σεως δὲ πρόεισιν ὁ λόγος. τὸ γὰρ νῦν εἰ ἔστι, φησίν, ἢ ἐν ἔστι καὶ
 ταύτῃ τὸ πρότερον τῷ ὕστερον, καὶ οἷον ἐν νῦν ἔστιν ἐξ αἰῶνος οἶονεἰ
 25 βυίσχόμενον καὶ τὸ αὐτὸ αἰεὶ πᾶσι παρόν, ἢ ἕτερον καὶ ἕτερον. καὶ εἰ
 ἕτερον, ἢ ἐπιδιαμένει τὸ πρότερον τοῦ ὕστερον γενομένου, ἢ οὐκ ἐπιδια- 45
 μένει ἀλλὰ φθείρεται. καὶ εἰ φθείρεται, ἐν τινι φθίρεται πάντως· ἢ
 τοίνυν ἐν ἑαυτῷ ἢ ἐν ἄλλῳ. καὶ εἰ ἐν ἄλλῳ, ἢ ἐν τῷ ἐφεξῆς ἑαυτοῦ νῦν
 ἐφθάρθαι ἢ ἐν τῷ πορρωτέρῳ. πέντε οὖν τῶν ὅλων τμημάτων ἐκ τῆς
 30 διαιρέσεως γενομένων, ἐὰν δειχθῇ ὅτι οὐδὲν αὐτῶν δύναται ὑποστῆναι,
 πρόδηλον ἂν εἴη ὅτι τὸ νῦν οὐδαμῶς ἔστιν. ὅτι μὲν οὖν οὐκ ἔστιν ἕτερον
 τὸ πρότερον νῦν τοῦ ὕστερου (τοῦτο γὰρ πρότερον γυμνάζει τὸ τμήμα τῆς
 διαιρέσεως), δείκνυσιν οὕτως. εἰ γὰρ ἕτερον εἴη τὸ πρότερον τοῦ ὕστερου, 50
 ἢ ἐπιδιαμένει τὸ πρότερον ἐπὶ τὸν ὕστερον, ἢ οὐκ ἐπιδιαμένει. εἰ μὲν

1. 2 ἢ—ἐνεστηκέναι om. G 2 καθόλου K 5 οὐπω οὐκ ἔστι K 5. 6 κατὰ τὰ μόρια M
 6. 7 μέρος χρόνου] χρόνου τί μέρος M 8 ἐν ᾧ M 11 τοῦ om. M 15 ἐν μὲν γὰρ ὅτι G
 περιέχει M: περιέχει GKt 17 σλγ' (cf. A. Nauck in Encyclopaediae Halensis sect. III vol. XXIII
 p. 465) M: τλγ' GKt παχῶν compend. G: πάσων K: πάχων Mt 19 ἴσως compend. M
 20 δύο (post ἐνιαυτοῦς) om. M δὲ addidit t 20. 21 μὲν post πᾶν collocat Gt 20 πρῶ-
 τον G 24 πρότερον] νῦν M οἶονεἰ om. Gt 25. 26 καὶ εἰ ἕτερον om. M 26 ὕστε-
 ρου KM ἐπιγενομένου t 29 πορρωτέρον Gt ἐκ Mt: καὶ GK 31 ἕτερον om. G
 32 prius τὸ om. KM 32 et 33 τοῦ ὕστερου t: τῷ ὕστερῳ GKM: fort. τοῦ ὕστερον
 τ'
 32 του K 34 ἐπὶ τὸν (ἐπὶ τὸν KM) τὸ (τῷ G) ὕστερον GKM: ἐπιδόντος τοῦ ὕστερου t

οὐκ ἐπιδιαμένει συμβήσεται δύο χρόνους ἴσους ἀλλήλοις ἅμα εἶναι, τοῦτο s 2^r
 δὲ ἀδύνατον· εἵπομεν γὰρ ὡς ἀδύνατον εἶναι δύο χρόνους ἅμα ἀλλήλοις,
 εἰ μὴ ὁ μὲν περιέχῃ ὁ δὲ περιέχοιτο. οὐκ ἐπιδιαμένει οὖν τὸ πρότερον
 νῦν τοῦ ὕστερου γενομένου. εἰ δὲ μὴ ἐπιδιαμένει, πᾶν δὲ δ πρότερον μὲν
 5 ἦν, νῦν δὲ οὐκ ἔστι, τοῦτο ἐφθάρθαι ἀνάγκη, ἐφθαρταὶ ἄρα τὸ πρότερον
 νῦν. ἀλλ' εἰ ἐφθαρταὶ, ἡ ἐν αὐτῷ ἐφθαρταὶ, ἡ ἐν ἄλλῳ· | ἐν αὐτῷ μὲν s 2^v
 οὐκ ἐφθάρθαι ἀδύνατον, ἐπεὶ τὸ αὐτὸ ἅμα ἔσται καὶ οὐκ ἔσται, τοῦτο δὲ
 ἀδύνατον· ἐν ἄλλῳ ἄρα. ἡ οὖν ἐν τῷ ἐφεξῆς ἡ ἐν τῷ πηρρωτέρῳ. ἐν
 τῷ ἐφεξῆς μὲν οὐκ ἀδύνατον· οὐδὲ γὰρ ἔστιν ὅπως σημεῖον σημείῳ ἐφεξῆς.
 10 τοῦτο γάρ, φησὶν, ἔστω τέως ἡμῖν ὡμολογημένον (δείκνυσσι γὰρ αὐτὸ ἐν
 τοῖς τελευταίοις βιβλίοις ταύτης τῆς πραγματείας), ὅτι οὔτε σημεῖον ση-
 μείῳ δυνατὸν ἐφεξῆς εἶναι οὔτε τὸ νῦν τῷ νῦν οὐ γραμμῇ γραμμῇ οὐκ s
 ἐπιφάνειαν ἐπιφανείᾳ. καὶ οὐδὲν γε χεῖρον δεῖξαι καὶ ἡμᾶς νῦν, ὅτι τοῦτο
 ἀδύνατον. εἰ γὰρ εἴησαν ἐφεξῆς ἀλλήλων δύο νῦν ἡ δύο σημεία, ἡ ἐφαρ-
 15 μόρουσιν ἀλλήλοις, ἡ διαστίζονται ἀπ' ἀλλήλων, ἡ κατὰ τι μὲν αἴφονται
 κατὰ τι δὲ διαστίζονται. ἀλλ' εἰ μὲν ἐφαρμόρουσιν, οὐκ ἔσονται δύο ἀλλ'
 ἓν, εἰ δὲ διαστίζονται, οὐκ ἔσονται ἐφεξῆς ἀλλήλοις· ἐφεξῆς γὰρ εἰσιν, ὡς
 αὐτὸς ἐν τῷ πέμπτῳ βιβλίῳ ὥρισται, ὧν μηδὲν ἔστι μεταξὺ συγγενές,
 πάντων δὲ δύο νῦν διεστηχότων τὸ μεταξὺ χρόνος, ἐν παντὶ δὲ χρόνῳ 10
 ἄπειρά ἐστι τὰ νῦν· μεταξὺ ἄρα τῶν διεστηχότων δύο νῦν ἔσται ἄπειρα
 νῦν συγγενῇ αὐτοῖς. οὐκ ἄρα ἐφεξῆς ἀλλήλων τὰ διεστηχότα νῦν. ὥστε
 οὐδὲ διεστάναι ἐνδέχεται τὰ ἐφεξῆς ὄντα. εἰ δὲ κατὰ τι μὲν αἴφονται
 κατὰ τι δὲ διαστίζονται, οὐκ ἔσονται ἀμερῇ· ἀδύνατον ἄρα δύο νῦν ἐφεξῆς
 εἶναι ἀλλήλοις. οὐκ ἄρα εἰ φθείρεται τὸ νῦν, ἐν τῷ ἐφεξῆς φθαρήσεται,
 25 εἴ γε μηδὲ ἔστιν ἐφεξῆς. εἰ δὲ ἐν τῷ πηρρωτέρῳ καὶ κεχωρισμένῳ, ἀνάγκη
 τὸ μεταξὺ τῶν δύο νῦν τούτων χρόνον εἶναι. ἐν παντὶ δὲ χρόνῳ
 ἄπειρά ἐστι τὰ νῦν. πρῶτον μὲν οὖν ἀποκληρωτικὸν ἐν τῷδε μὲν τῷ νῦν 15
 φθαρήναι αὐτό, ἐν δὲ τοῖς μεταξὺ ἀπείροις οὕσι μὴ φθαρήναι, ἔπειτα εἰ
 ἐν τῷ κεχωρισμένῳ νῦν ἐφθαρταὶ, συμβήσεται εἶναι (ἐν) τοῖς μεταξὺ νῦν
 30 ἀπείροις οὕσιν. ἀλλ' ὑπόκειται μὴ ἐπιδιαμένειν τὸ πρότερον γενομένου τοῦ
 ὕστερον, καὶ ἅμα καὶ τὸ πρότερον αὐτοπὸν ἀκολουθήσει, τὸ δύο χρόνους

1. 3 συμβήσεται δύο χρόνους ἀλλήλους, εἰ μὴ ceteris omissis M 3 περιέχει GK
 4 fort. ὕστερον 6 prius ἢ om. K αὐτῷ (sic) K: αὐτῷ GM: ἐαυτῷ t αὐ K:
 αὐτῷ M: ἐαυτῷ Gt 7 οὖν om. G ἅμα τὸ αὐτὸ traieit t 9 post ἀδύνατον
 deleta ἐν ἄλλῳ—ἡ ἐν τῷ (v. 8) K 10. 12 τοῦτο—εἶναι om. M 10. 11 ἐν τοῖς
 τελευταίοις κτλ.] cf. Z 1 12 ἐφεξῆς δυνατὸν (omisso εἶναι) K 15. 16. 17. 23 δια-
 στήζονται K: v. 16 στίζονται M 16. 17 ἀλλ' ἓνα K 18 ἐν τῷ πέμπτῳ κτλ. c. 3
 p. 226^b34. cf. Z 1 p. 231^a23. Philopon. p. 616,5 18 πέμπτῳ K: om. M: ē Gt
 ὥρισται K μηδὲν ἔστι K: μὴ ἔστι G: οὐδὲν M 19 πάντως G ἐν παντὶ]
 ἅπαντι M 20 διεστηχότων δύο KM: δύο ἐστηχότων G: δύο διεστηχότων t ἔσται
 KM: ἔστιν Gt 21 αὐτῆς compend. G: αὐτοῖς t 24. 25 εἶναι—ἔστιν ἐφεξῆς
 om. G 25 καὶ om. M 26 τὸ Gt: τὸν KM 27 οὖν] ὅτι G τῷ om. M
 28 αὐτῷ K 28. 30 οὕσι—ἀπείροις om. M 29 ἐν (ante τοῖς) addidit t: om. GK
 31 καὶ (post ἅμα) om. M αὐτοπὸν om. K

ἴσους ἅμα εἶναι· ἀδύνατον ἄρα τὸ νῦν ἕτερον καὶ ἕτερον εἶναι· πᾶσαι 8 2°
 γὰρ αἱ ὑποθέσεις ἐληγεγμέναι εἰσίν. ἀλλ' ἄρα μὴ ἐν καὶ ταυτόν ἐστιν
 αἰὲ τὸ νῦν; ἀλλ' ἀδύνατον. οὐδὲν γάρ, φησί, διαστατὸν πεπερασμένον ἐνὶ 20
 πέρατι πεπεράνται, ἀλλὰ τοῦλάχιστον δύο, ὡς ἡ γραμμὴ δύο σημείοις, τὸ
 5 δὲ νῦν πέρας ἐστὶ τοῦ χρόνου, καὶ ὁ χρόνος διαστατός τέ ἐστι καὶ λα-
 βεῖν ἔστι χρόνον πεπερασμένον, οἷον ἡμέραν ἢ μῆνα· ὥστε εἰ χρόνος τις
 διαστατός ὢν πεπερασμένος ἐστίν, οὐδενὸς δὲ πεπερασμένου ἐν ἐστὶ πέρας,
 τὸ δὲ νῦν πέρας, οὐκ ἄρα ἐν εἶναι τὸ νῦν ἐνδέχεται. καὶ ἄλλως εἰ ἐν τῷ
 αὐτῷ χρόνῳ λέγομεν ταῦτα γεγενῆσθαι τὰ ἐν τῷ αὐτῷ νῦν γινόμενα, ἐν
 10 δὲ ἐστὶ τὸ νῦν ἐξ αἰῶνος, συμβήσεται τὰ Τρωικὰ τοῖς καθ' ἡμᾶς ἐν τῷ 25
 αὐτῷ χρόνῳ γεγενῆσθαι· οὐδὲν οὖν ἄλλο ἄλλου πρεσβύτερον ἔσται ἢ νεώ-
 τερον, τοῦτο δὲ ἄτοπον. οὐκ ἄρα οὐδὲ ἐν εἶναι καὶ ταυτόν ἐνδέχεται τὸ
 νῦν. ὥστε οὐδὲ ὅλως εἶναι αὐτὸ ἐνδέχεται· εἰ γὰρ ἦν, ἢ ἐν ἦν καὶ
 ταυτόν, ἢ ἄλλο καὶ ἄλλο, οὔτε δὲ ἄλλο καὶ ἄλλο εἶναι δύναται οὔτε ἐν
 15 καὶ ταυτόν· ἔοικεν ἄρα μὴδὲ εἶναι ὅλως. εἰ τοίνυν μὴδὲ κατὰ τὸ παρε-
 ληλυθὸς μὴδὲ κατὰ τὸ μέλλον μὴδὲ κατὰ τὸ νῦν ἐστὶν ὁ χρόνος, ἔοικεν
 ἄρα μὴδὲ εἶναι ὅλως.

p. 217^b30 Πρῶτον δὲ καλῶς ἔχει διαπορῆσαι περὶ αὐτοῦ καὶ δι' 30
 αὐτῶν τῶν ἐξωτερικῶν λόγων.

20 Ἐξωτερικοὺς λόγους φησί πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἀκροαματικῶν
 καὶ ἀποδεικτικῶν τοὺς ἐξ ἐνδόξων καὶ πιθανῶν ὠρμημένους. εἴρηται δὲ 35
 καὶ ἐν Κατηγορίαις, ὅτι ἐξωτερικοὶ εἰσὶ λόγοι οἱ μὴ ἀποδεικτικοὶ μὴδὲ πρὸς
 τοὺς γνησίους τῶν ἀκροατῶν εἰρημένοι, ἀλλὰ πρὸς τοὺς πολλοὺς καὶ ἐκ
 πιθανῶν ὠρμημένοι.

25 p. 218^a2 Τὸ δὲ ἐκ μὴ ὄντων συγχεόμενον εἶναι δόξεις μὴ μετέ-
 χειν οὐσίας.

Οὐσίας φησί, τουτέστιν ὑπάρξεις καὶ τοῦ εἶναι· πῶς γὰρ ἂν τὸ ὄν
 ἐκ τῶν μὴ ὄντων συγχεοίτο;

1 ἅμα ἴσους M: ἅμα om. K καὶ ἕτερον om. K 2 γάρ] ἄρα M ἄρα t:
 ἄρα GK M μὴ ἐν καταυτὸν εἶναι K 3 αἰεὶ M 4 πεπεράσται libri
 6 οἷον Gt: νῦν KM μῆνας K 9 λέγων M νῦν om. K γινόμενα t
 11 οὖν] νῦν M 12 καταυτὸν K 13 αὐτὸ εἶναι transponit t 14 εἶναι
 om. M 15 ἄρα μὴδὲν M εἶναι ὅλως KM: ὅλως εἶναι Gt κατὰ om. K
 17 μὴδὲν ὅλως εἶναι M 18. 19 διαπορῆσαι—λόγων om. K δι' αὐτῶν M: διὰ t
 Arist. 20 λόγους δὲ φησι K: δὲ φησι λόγους M ἀκροαματικῶν K 21 ἐξ
 om. K 22 καὶ om. Gt Κατηγορίαις Philoponi Scholl. p. 35^b41 sqq. εἰσίν
 οἱ λόγοι οἱ K 23 καὶ om. Gt 25 δ' ἐκ t 25. 26 συγχεόμενον—οὐσίας
 om. K 25 εἶναι δόξεις μὴ corrupte M: ἀδύνατον ἂν δόξεις t, cf. Arist. 26 ποτὲ
 οὐσίας t 27 ἂν om. Gt 28 τῶν om. M

p. 218^a3 Πρὸς δὲ τούτοις παντὸς μεριστοῦ, ἄνπερ ἦ, ἀνάγκη, s 2^v
ὅτε ἔστιν, ἢ πάντα τὰ μέρη εἶναι (ἢ ἕνια).

Ἄλλο ἐπιχείρημα ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ χρόνος. πᾶν, φησί, τὸ μεριστόν, 41
ὅτε ἔστιν. ἢ πάντα ἅμα τὰ μέρη ἔχει ὑφεστηκότα, ὥσπερ τὰ ζῷα καὶ τὰ
5 φυτά, ἢ ἕνια, ὡς ὁ ἀγών, τοῦ δὲ χρόνου μεριστοῦ ὅντος οὔτε ὅλα τὰ μέρη
ὑφέστηκεν οὔτε τινά (τό τε γὰρ παρεληλυθὸς οὐκ ἔστι, καὶ τὸ μέλλον
οὐπω ἔστιν), οὐκ ἄρα ἔστιν ὁ χρόνος.

p. 218^a6 Τὸ δὲ νῦν οὐ μέρος· μετρεῖ τε γὰρ τὸ μέρος, καὶ συγ-
κεῖσθαι δεῖ τὸ ὅλον ἐκ τῶν μερῶν.

10 Ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι οὐχ ὑφέστηκεν ὁ χρόνος κατὰ μόρια, ὑφέστηκε δὲ 47
τοῦ χρόνου μόνον τὸ νῦν, ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι 'καὶ μὴν ὑφέστηκε κατὰ
τὸ νῦν ὁ χρόνος', διὰ τοῦτο πρότερον μὲν δείκνυσιν ὅτι οὐκ ἔστι μέρος
χρόνου τὸ νῦν (τὸ γὰρ μέρος, φησί, καὶ τὸ ὅλον μετρεῖ καὶ συντίθῃσι τὰ
μέρη τὸ ὅλον, τὸν δὲ χρόνον οὔτε μετρεῖ τὸ νῦν οὔτε σύγκειται ἐκ τῶν νῦν 50
15 ὁ χρόνος), εἰτα δεῖξει ἐφεξῆς ὅτι οὐδ' ὅλως ἔστι τὸ νῦν, κεχρημένον τῇ
εἰρημένῃ διαιρέσει.

p. 218^a11 Μηδὲν δέ ἐστι τῶν ἐν τῷ χρόνῳ ἄλλο καὶ ἄλλο (μέρος
ἅμα), ὃ μὴ περιέχει, τὸ δὲ περιέχεται.

Τὸ ἐν τῶν ἀξιομάτων, ὅτι ἀδύνατον δύο ἅμα εἶναι χρόνους ἢ χρόνου
20 μέρος, εἰ μὴ τὸ μὲν περιέχει, τὸ δὲ περιέχεται. |

p. 218^a14 Τό τε μὴ ὃν πρότερον δὲ ὃν ἀνάγκη ἐφθάρθαι ποτέ. s 3^v

Τουτέστι δεῖ εἶναι τι τοῦ χρόνου, ἐν ᾧ εἰς τὸ μὴ ὃν ἐχώρησεν, εἴτε
διὰ φθορᾶς εἴτε μή· οὐδὲν γάρ μοι διαφέρει. τὸ γὰρ ἐφθάρθαι νῦν ἀντὶ
τοῦ μὴ εἶναι εἴρηκε.

1. 2 παντὸς—ἕνια om. K 1 ἄνπερ M et primitus Aristotelis cod. E: ἑάνπερ t
2 ἢ πάντα τὰ μέρη εἶναι M: ἥτοι ἕνια ἢ πάντα τὰ μέρη εἶναι t: post εἶναι addidi ex Ari-
stotele ἢ ἕνια 3 φησί om. Gt 4 τὰ μέρη ἅμα M ὥσπερ καὶ τὰ Gt,
at cf. p. 702, 25 5 οὔτε ἅμα ὅλα K 6 καὶ om. M 7 ὁ om. Gt
8. 9 μετρεῖ—μερῶν om. K 8 μετρεῖ τε t: μετρεῖται (cf. Simplic. p. 697,
17 sqq.) M 10 κατὰ τὰ μόρια t 11 μόνου M εἴποι GK μὴν KM:
μὴ Gt 13 prius καὶ om. t 17 Μηδὲν δέ ἐστι KM: μηθὲν δ' ἐστὶ t
17. 18 ἄλλο καὶ—περιέχεται om. K μέρος ἅμα t: om. M 19 δύο ἅμα εἶναι K:
δύο εἶναι ἅμα M: ἅμα εἶναι δύο Gt 20 δὲ περιέχοιτο M 21 τό τε (cf. Aristoteli-
s libri) μὴ ὃν KM: τὸ δὲ νῦν μὴ ὃν t -τερον δὲ ὃν—ποτέ om. K 22 Τὸ
ἕτερον ἀξίωμα τουτέστι (τοῦτ' ἐστὶ t) Gt τι post χρόνου transponit M 23 δια-
φορᾶς G

p. 218^a15 Καὶ τὰ νῦν ἅμα μὲν ἀλλήλοις οὐκ ἔσται, ἐφθάρθαι δὲ 83^a
ἀνάγκη αἰεὶ τὸ πρότερον.

Εἰπὼν τὰ ἀξιώματα λοιπὸν ἐπάγει τὴν κατασκευήν, ἔστι δὲ ἡ ἀκο- 8
λουθία τῆς λέξεως τοιαύτη· εἰ μὲν γὰρ αἰεὶ τὸ νῦν ἕτερόν ἐστι καὶ ἕτερον,
5 ὁμολόγηται δὲ καὶ τὸ μὴ ἐνδέχασθαι δύο εἶναι ἅμα τοῦ χρόνου μέρη, εἰ
μὴ τὸ μὲν περιέχει τὸ δὲ περιέχεται, κάκεῖνο δὲ ὁμολόγηται ὅτι τὸ πρό-
τερον μὲν ὃν νῦν δὲ μὴ ὃν ἀνάγκη ἐφθάρθαι ποτέ, εὐὸν δὲ ὅτι καὶ
τὰ νῦν ταῦτα ἅμα μὲν ἀλλήλοις εἶναι οὐκ ἐνδέχεται διὰ τὸ πρῶτον ἀξίωμα, 10
ἐφθάρθαι δὲ ἀνάγκη αἰεὶ τὸ πρότερον διὰ τὸ δεύτερον ἀξίωμα. ἐπεὶ
10 οὖν ἐφθάρται, πότε ἐφθάρται καὶ ἐν ποίῳ νῦν; ἡ γὰρ ἐν αὐτῷ ἢ ἐν ἄλλῳ,
καὶ εἰ ἐν ἄλλῳ, ἡ ἐν τῷ ἐφεξῆς ἢ ἐν ἄλλῳ κεχωρισμένῳ· ἕκαστον δὲ
ἀδύνατον.

p. 218^a17 Ἐν ἄλλῳ δὲ νῦν ἐφθάρθαι τὸ πρότερον νῦν οὐκ ἐνδέ-
χεται.

15 Ἐν ἄλλῳ φησὶν ἐν τῷ ἐφεξῆς καὶ ἐχομένῳ· ὥς γὰρ περὶ τούτου 15
λέγων ἐπήγαγεν ἔστω γὰρ ἀδύνατον ἐχόμενα εἶναι ἀλλήλων τὰ νῦν.
δύναται καὶ τὸ ἐν ἄλλῳ δὲ νῦν ἐφθάρθαι περὶ τοῦ κοινοτέρου εἰρησθαι,
ὅτι οὕτε ἐν τῷ ἐφεξῆς οὕτε ἐν τῷ χωριστῷ, εἴτα λοιπὸν τὰ κατὰ μέρος
διεξιέναι, καὶ πρῶτον περὶ τοῦ ἐφεξῆς διὰ τοῦ λέγειν ἔστω γὰρ ἀδύνα-
20 τον ἐχόμενα εἶναι ἀλλήλων τὰ νῦν. διὰ τοῦτο δὲ οὐκ εἶπεν ὅτι ἀδύ-
νατον ἐχόμενα εἶναι ἀλλήλων, ἀλλ' ἔστω, ἐπειδὴ μήπω τοῦτο ἀπέδειξεν,
ἀλλ' ὥς ἀποδείξω ἀξιοῖ τέως λαβεῖν.

p. 218^a19 Εἴπερ οὖν ἐν τῷ ἐφεξῆς οὐκ ἐφθάρται, ἀλλ' ἐν ἄλλῳ. 20

Ὅτι οὐ μόνον ἐν τῷ ἐφεξῆς οὐκ ἐνδέχεται φθαρῆναι τὸ νῦν διὰ τὸ
25 μηδὲν εἶναι τὸ ἐφεξῆς, ἀλλ' οὐδὲ ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ μὴ ὄντι ἐφεξῆς. ἀνάγκη
γάρ, φησί, τῶν δύο νῦν μεταξὺ εἶναι χρόνον, ἐν παντὶ δὲ χρόνῳ ἄπειρά
ἐστὶ τὰ σημεῖα· εἰ οὖν ἐν μηδενὶ τούτων ἐφθάρται, σύνεστι πᾶσι τούτοις,
τοῦτο δὲ ἀδύνατον· εἴρηται γὰρ ὅτι δύο χρόνου μέρη ἅμα εἶναι ἀδύνατον, 25
εἰ μὴ τὸ μὲν περιέχει τὸ δὲ περιέχεται, οὐδὲν δὲ νῦν περιεκτικόν ἐστὶ τοῦ
30 ἐτέρου.

1 lemmatis verba Καὶ τὰ νῦν—ἔσται habet G 1. 2 ἀλλήλοις—πρότερον om. K
3 τὰ ἀξιώματα om. G: ταῦτα t ἐπάγει K: om. G 5 εἶναι ἅμα GK: εἶναι εἶναι M:
ἅμα εἶναι t 6 περιέχει Mt: περιέχει GK 9 ἀνάγκη αἰεὶ K: ἀν ἀνάγκη M: ἀνάγκη Gt
10 πόθεν M γάρ] γοῦν M αὐτῷ t: αὐτῶ K: αὐτῶ GM 11 post δὲ addit τούτων t
13. 14 τὸ—ἐνδέχεται om. K 15 περὶ GKM: ἐπὶ t 16 ἐχομέν K 17 ἐφθα-
θαι (sic) K 18 κενότερον K: κενῶ M 21 ἔστω Gt: ἔσται KM οὕτω t
23 οὐκ—ἀλλῳ om. K 25 οὐδὲν ἐν (t: οὐδ' ἐν t 27 ἐν om. M

p. 218*21 Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ αἰεὶ τὸ αὐτὸ διαμένειν δυνατόν. § 3r

Ἐλέγξας τὸ ἕτερον τμήμα τῆς διαιρέσεως διὰ τῶν πρότερον, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται ἄλλο καὶ ἄλλο νῦν εἶναι. ἐντεῦθεν καὶ τὸ λοιπὸν ἐλέγξει βού-
λεται, ὅτι οὐδὲ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἐνδέχεται εἶναι τὸ νῦν· οὐδενὸς γὰρ διαι-
5 ρετοῦ πεπερασμένου ἐν πέρας ἐστίν· εἰ τοίνυν πέρας ἐστὶ τοῦ χρόνου τὸ 30
νῦν, διαιρετὸς δὲ ὁ χρόνος, ἐπειδὴ καὶ συνεχής, οὐκ ἂν εἴη ἐν τῷ νῦν.

p. 218*23 Οὕτε ἂν ἐφ' ἓν ἡ συνεχὲς οὕτε ἂν ἐπὶ πλείω.

Συνεχὲς εἶπεν εἰπὼν ἄνω “διαιρετόν”, ἐπειδὴ τὸ συνεχὲς ἐστὶ τὸ
διαιρετόν. καὶ τὸ διαιρετόν οὖν πάντως καὶ συνεχές, καὶ τὸ συνεχές 35
10 πάντως καὶ διαιρετόν. ἐφ' ἓν δὲ συνεχὲς ἡ γραμμὴ ἐπὶ μήκος. ταύτη δὲ
μόνως καὶ διαιρετόν, ἐπὶ πλείω δὲ ἡ ἐπιφάνεια καὶ τὸ σῶμα, ἡ ἐπιφάνεια
μὲν ἐπὶ δύο τὸ σῶμα δὲ ἐπὶ τρία. ὥς δ' ἂν ἕκαστον ἔχη τὸ συνεχές,
ταύτη καὶ τὸ διαιρετόν ἔχει.

p. 218*25 Ἔτι εἰ τὸ αἶμα εἶναι κατὰ χρόνον.

15 Τὸ ἕτερον ἐπιχειρήμα, ὅτι εἰ ἐν τῷ νῦν, ὁμόχρονα ἂν εἴη τὰ Τρωικὰ 45
τοῖς νῦν οὖσιν· ἐν τῷ αὐτῷ γὰρ νῦν αἶψα. τοιαῦτα δὲ τὰ ὁμόχρονα·
ἀναιρεθῆσεται οὖν τὸ πρᾶν ὑποκείμενον καὶ νεώτερον.

p. 218*30 Περὶ μὲν οὖν τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ τοσαῦτα ἔστω διη-
πορημένα. τί δὲ ἐστὶν ὁ χρόνος καὶ τίς αὐτοῦ ἡ φύσις. ὁμοίως
20 ἔχουσα τῶν παραδεδομένων ἀδελφόν ἐστὶ. καὶ περὶ ὧν τυγχάνομεν 45
διεληλυθότες πρότερον.

Εἰπὼν ἐξ ἀρχῆς ὅτι δεῖ ἡμᾶς περὶ τοῦ χρόνου ζητῆσαι. εἴτε ἔστιν
ἡ μή. εἴτε τί ἐστὶ. πρῶτον ἐπιχειρήσας μήποτε οὐκ ἔστιν ὁ χρόνος. καὶ
πάνυ εὐφυῶς ἐξ ἐνδοξῶν κατασκευάσας ὅτι οὐκ ἔστιν. οὐκέτι εἰς τοὺς νῦν
25 πῶς ἐπιχειρεῖ. λέγω δὲ ὅτι ἔστιν ὁ χρόνος (πάντες γὰρ ἀποδείξεως πιστο-
τέρα ἡ ἀνάγκη· τὰς γὰρ ἀπορίας τὰς περὶ αὐτοῦ ἐπεὶ εἴς ἐπιλύσεται).

1 τὸ — δυνατόν om. K 2 διὰ τῶν πρότερον (πρότερον (sic) τ' om. K. qui mox διὰ
ἐνδέχεται: 3 εἴτε αἴτιον ἢ οὐ K εἴτε] ἐστὶν K ἐλέγξει καὶ τὸ λοιπὸν (om.
ἐντεῦθεν) Gt 4 ἐν τῷ τ: ἐν τῷ GKM 7 lemma om. K 11 μόν' (compend.
invenitur) unus Vaticanus 128' Gt: unus: 12 ἔχη GM: ἔχει K: ἔχει τ 14 εἶναι κατὰ
χρόνον om. K χρόνον M: τὸν χρόνον: 15 διαίρετον K 18, 19 Παρ—ἐπιπορημένα.
quae superflua lemma adhibetur om. om. τ 18 τῶν om. K 18, 21 τοσαῦτα—
πρᾶν om. K 22 εἴτ' εἴ K ζητῆσαι περὶ τοῦ χρόνου Gt 23 ἡ GKM:
εἴτ' τ 23, 24 καὶ πάντ' ὁ χρόνος om. M 24, 25 τὸ ἔσθαι Gt 26 ἐνάρ-
χεται: ἐνάρχεται M: ἐνάρχεται K: ἐνάρχ' Gt

www.libtool.com.cn

μέττεισι δὲ ἐπὶ τὸ ζητῆσαι τί ἐστὶ, κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς αὐτῶν πρότερον 8 3^v
 τὰς τῶν παλαιῶν ψευδεῖς περὶ τοῦ χρόνου δόξας ἀνακαθαίρεται. τρεῖς δὲ 50
 ἐκτίθεται περὶ τοῦ χρόνου τὰς πάσας δόξας. οἱ μὲν γάρ, φησί, χρόνον
 ἐνόμισαν τὴν περιφορὰν τοῦ παντός, οἱ δὲ τὴν σφαῖραν αὐτήν, λέγω
 5 δὴ τὴν σωματότητα τοῦ οὐρανοῦ, οἱ δὲ τὴν κίνησιν ἀπλῶς χρόνον εἰρή-
 κασι. πρῶτον δὲ δείκνυσιν ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ περιφορὰ χρόνος, οὕτως· εἰ
 γὰρ ἡ περιφορὰ εἴη χρόνος, ἐπειδὴ τὸ μέρος τοῦ χρόνου χρόνος ἐστί,
 συμβήσεται καὶ τὸ μέρος τῆς περιφορᾶς περιφορὰν εἶναι· τοῦτο δὲ ἀδύ-
 νατον· περιφορὰ γὰρ ἐστὶν ἡ ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ ἀποκατάστασις· |
 10 οὐκ ἄρα ἡ περιφορὰ χρόνος. εἰ μὲν γὰρ ὠρισμένον τινὰ χρόνον ἔλεγον 8 3^v
 τὴν περιφορὰν, οἷον ἡμέραν ἢ μῆνα, δυνατὸν ἦν τὸ μέρος τῆς περιφορᾶς
 μέρος εἶναι χρόνου, ἐπειδὴ δὲ ἀπλῶς τὸν χρόνον ἢ χρόνος ἐστὶ περι-
 φορὰν λέγουσιν εἶναι, συμβήσεται τὸ μέρος τῆς περιφορᾶς μὴ εἶναι χρό-
 νον (οὐ γὰρ ἐστὶ περιφορὰ τὸ μέρος τῆς περιφορᾶς), ὥστε οὐδὲ ἡ περιφορὰ
 15 χρόνος ἂν εἴη. ἔτι, φησί, εἰ ὑποθώμεθα πλείονας εἶναι τοὺς οὐρανοὺς, 5
 περιφοραὶ μὲν πλείους ἔσονται, χρόνοι δὲ οὐ πλείους, ἀλλ' εἰς καὶ ὁ αὐτὸς
 οὐδὲν ἤττον· οὐ γὰρ πλείους ἡμέραι ἅμα ἦσαν ἢ πλείους ἐνιαυτοί, ὁπότε
 καὶ νῦν τῶν σφαιρῶν πλειόνων οὐσῶν περιφοραὶ μὲν πλείους εἰσὶ, χρόνος
 δὲ εἷς. οὕτως οὖν καὶ εἰ ἦσαν ἄλλοι οὐρανοὶ καὶ ἄλλοι κόσμοι, αἱ μὲν
 20 περιφοραὶ πλείους ἦσαν, χρόνος δὲ εἷς. εἰ μὲν γὰρ ἰσοταχεῖς ἦσαν πάντες
 οἱ οὐρανοί, μέτρον ἦν αὐτῶν ὁμοίως ὁ εἷς καὶ ὁ αὐτὸς χρόνος (ἡμέρα
 γὰρ καὶ μῆν καὶ ἐνιαυτός ὁ αὐτὸς καὶ ἴσος παρὰ πᾶσιν), εἰ δὲ ἀνισο-
 ταχεῖς ἦσαν, ὑπὸ τῆς ταχυτέρας κινήσεως ἐμετροῦντο αἱ τῶν λοιπῶν οὐ- 10
 ρανῶν κινήσεις, ὥσπερ καὶ νῦν ὑπὸ τῆς κινήσεως καὶ τῆς ἀπλανοῦς αἱ
 25 τῶν ἄλλων σφαιρῶν κινήσεις μετροῦνται. αἰεὶ γὰρ ὑπὸ τοῦ ἐλάττονος με-
 τρεῖται τὸ μεῖζον· τὸ γὰρ δεκάπηχον ξύλον ὑπὸ τοῦ πήχεος μετρεῖται, καὶ
 ὁ πήχυς ὑπὸ τοῦ δακτύλου. οὕτως οὖν καὶ ἡ ταχυτέρα κίνησις τῶν ἄλλων
 ἐστὶ μέτρον· ὥστε ὁ χρόνος ὁ παραμετρῶν ταύτην ὁ αὐτὸς καὶ τῶν
 λοιπῶν πασῶν ἦν μέτρον. ὅτι μὲν οὖν οὐκ ἔστιν ἡ περιφορὰ χρόνος,
 30 οὕτω δείκνυσιν, ὅτι δὲ οὐδὲ ἡ σφαῖρα αὐτὴ ἐστὶ χρόνος, οὐδὲ ἀξιοῖ ἐλέγχει· 15
 εὐηθες γὰρ τοῦτο, καὶ ὁ συλλογισμὸς δὲ δι' οὗ ἐδόχουν κατασκευάζειν
 ὅτι ἡ σφαῖρα χρόνος ἐστί, προφανῶς ἀσυλλόγιστος ἐστίν. ἐκ οὗ γὰρ κατα-
 φατικῶν ἐν δευτέρῳ σχήματι συμπλέκεται· ἐν τῷ χρόνῳ, γὰρ φασί, τὰ
 πάντα ἐστίν, ἐν τῇ σφαίρᾳ· τὰ πάντα ἐστίν, ἡ σφαῖρα ἄρα χρόνος ἐστί.

1 μέττεισι καὶ ἐπὶ M δὲ (post κατὰ) om. G 2 δόξας ἀνακαθαίρεται K 3 φασί G
 7 εἴη ἡ περιφορὰ Gt τὸ om. K 8 ^{περι}φορᾶς K 10. 11 τὴν περιφορὰν ἔλεγον M 14 τῆς
 om. M ἡ περιφέρεια G 15 χρόνος t: μέρος GKM εἰ] ἐάν t ὑποθώμεθα K
 17 ἅμα GKM: ἂν t 18 οὐσῶν M: ὄντων G(K)t χρόνοι G 19. 20 οὕτως—εἰς post
 ὁμοίως (v. 21) collocaverat, sed rubris indicibus rectum ordinem restituit G: om. M
 19 καὶ εἰ K: εἰ καὶ Gt 21 ὁ (post καὶ) om. M 24 alterum καὶ om. fort. recte Mt
 25 γὰρ om. M 26 τοῦ πήχε M: τῆς πήχεος K: τοῦ πήχεως Gt, at cf. p. 421, 21 καὶ
 om. M 29 ἂν ἦν t 30 αὐτῇ Gt 33 πλέκεται Gt φασί M: φησι GKt τὰ
 om. t 34 τὰ om. K ante ἡ punctis notata ἐν δε τω χρόνῳ G

www.libtool.com.cn

πρώτον μὲν γάρ, ὡς εἶπον, ἀσυλλόγιστος ἡ συμπλοκή, ἔπειτα οὐ πάντως 3^ο
τὸ ἐν τινι ἐν χρόνῳ ἐστίν. ἄλλως οὖν ἐν τῇ σφαίρᾳ ταυτὰ ἐστὶ καὶ
ἄλλως ἐν τῷ χρόνῳ· ἐν γὰρ τῇ σφαίρᾳ ὡς ἐν τόπῳ τὰ πάντα ἐστίν, ἐν 20
δὲ τῷ χρόνῳ οὐχ ὡς ἐν τόπῳ τὰ πάντα ἐστίν, ἀλλ' ἄλλως. ὥστε κυρίως
5 ἂν συνάγοιτο, ὅτι ἡ σφαῖρα οὐ χρόνος, αὐτὸ τὸ ἐναντίον οὐ ἐκείνοι ἐβού-
λοντο· ἐν τῇ σφαίρᾳ τὰ πάντα ὡς ἐν τόπῳ ἐστίν, ἐν τῷ χρόνῳ τὰ
πάντα ὡς ἐν τόπῳ οὐκ ἔστιν, ἡ σφαῖρα ἄρα χρόνος οὐκ ἔστιν. ὡς δὲ
ἐκείνοι κατασκευάζον, ὁ μέσος ὁρος οὐχ ὡσαύτως ἔχει πρὸς τοὺς ἄκρους.
δυνατὸν μὲν οὖν καὶ συλλογιστικῶς πλέξαι ἐν τρίτῳ σχήματι· τὰ
10 πάντα ἐν τῇ σφαίρᾳ ἐστὶ, τὰ πάντα ἐν χρόνῳ ἐστίν, ἡ σφαῖρα ἄρα
χρόνος ἐστίν. ἀλλὰ πάλιν οὐ τὴν αὐτὴν συμπλοκὴν ὁ μέσος πρὸς τοὺς 25
ἄκρους ἔχει, ὥσπερ εἴρηται. διὰ μὲν οὖν τὸ εὐφώρατον καὶ αὐτοῦ τοῦ
δόγματος καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως οὐδὲν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἀριστοτέλης ἀντι-
λέγει. ἐστὶ δὲ εἰπεῖν πρὸς αὐτοὺς ταῦτα, ὅτι ὁ χρόνος τὸ παρεληλυθὸς
15 ἔχει καὶ τὸ μέλλον, ἡ δὲ σφαῖρα οὐκ ἔχει τὸ παρεληλυθὸς καὶ τὸ μέλλον·
τοῦ χρόνου τὸ μέρος χρόνος ἐστὶ, τῆς δὲ σφαίρας τὸ μέρος οὐκ ἔστι
σφαῖρα, οὐκ ἄρα ἡ σφαῖρα χρόνος ἐστίν· ὁ χρόνος τῷ νῦν διαιρεῖται, ἡ
δὲ σφαῖρα τῷ νῦν οὐ διαιρεῖται· ὁ χρόνος ἀπὸ μέρους ὑφέστηκεν, ἡ δὲ 30
σφαῖρα οὐχ ὑφέστηκεν ἀπὸ μέρους· οὕτως οὖν οὐδὲ ἡ σφαῖρα χρόνος
20 ἂν εἴη.

Ὅτι δὲ οὐδὲ κίνησις ἀπλῶς ἐστὶ, δεῖκνυσιν οὕτως· ἡ κίνησις, φησὶν,
ἐν μόνῳ τῷ κινουμένῳ ἐστὶ καὶ ἐν τῷ τόπῳ ἐν ᾧ κινεῖται τὸ κινούμενον,
ὁ δὲ χρόνος οὐκ ἐν τῷ κινουμένῳ ἐστίν οὐδὲ ἐν τόπῳ ἐν ᾧ γίνεται ἡ κί-
νησις. ἀλλὰ πανταχοῦ καὶ πᾶσιν ὁμοίως εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ὢν παρακολουθεῖ,
25 οὐκ ἄρα ἐστὶν ἡ κίνησις χρόνος. οὐ γὰρ ἡ ἐμὴ κίνησις ἐν πᾶσιν ἐστίν, 35
ἀλλ' οὐδὲ ἀπλῶς ἐν πᾶσι κίνησις θεωρεῖται· τινὰ γὰρ καὶ ἡραμεῖ. δεύ-
τερον ἐπιχείρημα· ἡ κίνησις καὶ ἡ ἀπλῶς μεταβολὴ τὸ θάττον ἔχει καὶ
τὸ βραδύτερον (λέγομεν γὰρ ἄλλην ἄλλης κίνησιν ταχύτεραν εἶναι ἢ βρα-
δυτέραν· φαμέν γὰρ ταχέειαν μὲν εἶναι τὴν τῆς ἀπλανοῦς κίνησιν, βραδεῖαν
30 δὲ τὴν τοῦ Κρόνου), ὁ δὲ χρόνος οὐκ ἔχει τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον,
οὐκ ἄρα ὁ χρόνος κίνησις ἐστὶ. καὶ ὅτι μὲν ἡ κίνησις τὸ θάττον ἔχει καὶ
τὸ βραδύτερον, οὐδὲ ἀξιότ' κατασκευάζει (σαφές γὰρ τοῦτο, ὥσπερ εἶπον·

2 ταῦτα (GKM: τὰ πάντα t 4 δὲ] γὰρ M τὰ et ἐστίν om. K 6 ἐν τῇ] καὶ
τῇ M 7 ὡς (οὐχ ὡς K?) ἐν τόπῳ οὐκ KM: οὐχ ὡς ἐν τόπῳ (Gt t om. K 9 οὖν
ἐστὶ καὶ (Gt 11 ὁ μέσος ὁρος M 12 εὐφώρατον K καὶ om. (Gt 15 post alterum
μέλλον addunt οὐκ ἄρα σφαῖρα ὁ χρόνος (Gt 16 ἐπὶ τοῦ χρόνου t 17 ἐστίν om. G: ἐπὶ
(plene distinguens post τὴ σφαῖρα χρόνος) t 18 prius δὲ om. (Gt ἐπὶ ὁ χρόνος t
δὲ alterum om. (Gt, qui mox ἀπὸ μέρους οὐχ ὑφέστηκεν 19 ante οὕτως addunt ἡ (ἐπὶ, ἡ t)
σφαῖρα σῶμα ἐστίν, ὁ χρόνος οὐκ ἐστὶ σῶμα (Gt 21 ἀπλῶς ἐστὶ scripsi: ἀπλῶς ἐστὶ (ἐστίν
δ (Gt) χρόνος (GKt: ἀπλῶς ἐστίν M 22 μόνῳ τοῦ κινουμένου t 22, 23 καὶ ἐν—ἐστίν
om. G 22 τῷ τόπῳ (M? K: τότῳ (sic) t 23, 24 ἡ κίνησις γίνεται t 24 πᾶσιν
(Gt: πᾶσιν KM ὢν ἐν ᾧ K 26 καὶ om. M 28 λέγω μὲν K γὰρ ἄλλης
ἄλλης, alterum τῆς compend. M 29 μὲν om. M 30) χρόνος KMt: χρόνου G

τίς γάρ οὐκ οἶδεν ὅτι ἡ τῆς ἀπλανοῦς κινήσεως τῶν ἄλλων ἐστὶ ταχύτερα, 8³
 καὶ μετὰ ταύτην ἡ τῆς σελήνης; καὶ οὕτως ἄλλη ἄλλης διαφέρει κατὰ 41
 τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον· καὶ ἡ τοῦ ἀετοῦ γοῦν κινήσεως θάττων ἐστὶ
 τῆς τοῦ κολοιοῦ κινήσεως), ὅτι δὲ ὁ χρόνος οὐκ ἔχει τὸ θάττον καὶ τὸ
 5 βραδύτερον, τοῦτο κατασκευάζει διὰ τινος τρίτου συλλογισμοῦ οὕτως· τὸ
 θάττον, φησί, καὶ τὸ βραδύτερον χρόνῳ ὥρισται (θάττονα γὰρ λέγομεν
 εἶναι κίνησιν τὴν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πολλὴν γινομένην, βραδεῖαν δὲ τὴν ἐν
 πολλῷ χρόνῳ ὀλίγην· τὸ θάττον οὖν καὶ τὸ βραδύτερον χρόνῳ ὥρι-
 σται), ὁ χρόνος χρόνῳ οὐχ ὥρισται (γελοῖον γάρ τὸ λέγειν τὸν χρόνον
 10 χρόνῳ ὥρισθαι), οὐκ ἄρα ὁ χρόνος τὸ θάττον ἔχει καὶ τὸ βραδύτερον· οὐ
 γάρ ἐστιν εἰπεῖν ἐνιαυτὸν ἐνιαυτοῦ θάττονα εἶναι ἢ βραδύτερον, ἢ ἡμέραν 45
 ἡμέρας, εἰ τὸ ἡμερονύκτιον λάβοις.

Δείξας οὖν διὰ τούτων ὅτι οὔτε περιφορὰ οὔτε σφαῖρα οὔτε κινήσεως
 ἐστὶν ὁ χρόνος, ἐφεξῆς φησιν ὅτι εἰ καὶ μὴ ἐστὶ κινήσεως ὁ χρόνος, ἀλλ'
 15 οὖν οὐκ ἄνευ κινήσεώς ἐστιν· ἅμα γὰρ τῇ τοῦ χρόνου ἐννοίᾳ εὐθὺς συνεπι- 50
 νοεῖται καὶ ἡ κίνησις. εἰ γὰρ ἐννοήσομεν τοσὴνδε ὥραν, εὐθὺς καὶ
 τοσὴνδε τοῦ παντὸς κίνησιν ἐννοοῦμεν, καὶ ἔμπαλιν εἰ νοήσομεν τοσόνδε
 κεκινημένον τὸ πᾶν, εὐθὺς καὶ χρόνον τοσόνδε συνεπενόησαμεν. τεκμήριον
 δὲ σαφέστατον τὸ καθ' ἑκάστην ἡμῖν συμβαῖνον· ἐπὶ πολὺ γὰρ πολλάκις
 20 ἀνεγνωκότες καὶ τῇ προθυμίᾳ τοῦ πλήθους τὴν συναίσθησιν παραιρούμενοι,
 καὶ τὸν χρόνον εὐθὺς παραιρούμεθα. πολλάκις γὰρ τὸ πολὺ τῆς ἡμέρας
 δαπανήσαντες | οὐπω οἴομεθα βραχὺ τι μόριον αὐτῆς παρεληλυθέναι, 84^r
 ὕστερον δὲ ἐπειδὴν ἐπιστήσωμεν τῷ πλήθει τῆς ἀναγνώσεως, εὐθὺς καὶ
 τῷ τοῦ χρόνου ἐφιστάνομεν μήκει, καὶ ἔμπαλιν ἐὰν πρῶτον τῷ τοῦ χρό-
 25 νου ἐπιστήσωμεν μήκει, εὐθὺς καὶ τῷ τῆς κινήσεως ἐφιστάνομεν· φαμὲν
 γὰρ πολλὰ ἀνεγνωκέναι· καὶ γὰρ δεδαπνήται τὸ πολὺ τῆς ἡμέρας· καὶ
 ἔμπαλιν φαμεν ὥς ἔοικε πολλὴν παρεληλυθέναι χρόνον· πολὺ γὰρ καὶ τὸ
 τῆς ἀναγνώσεως γέγονε πλῆθος. ὥστε εἰ καὶ συνεπινοοῦνται ἀλλήλοις ἡ 5
 κίνησις καὶ ὁ χρόνος καὶ συναναιροῦνται, ἔοικε, φησίν, ἥτοι ταῦτόν εἶναι
 30 τῇ κινήσει ὁ χρόνος, ἢ τι τῆς κινήσεως εἶναι. ἐπεὶ οὖν δέδεικται, φησίν,
 ὅτι οὐκ ἐστὶ κίνησις, ἀνάγκη τῆς κινήσεώς τι εἶναι τὸν χρόνον· ζητητέον
 οὖν τί τῆς κινήσεως ἐστὶ. ταῦτα εἰπὼν, ἐφεξῆς πρόεισι ζητῶν τί ποτέ
 ἐστὶν ὁ χρόνος.

3 τὸ (post καὶ) om. K 3. 5 καὶ ἡ—βραδύτερον post συλλογισμοῦ (v. 5) collocaverat, sed
 rubris indicibus rectum ordinem restituit G 3 τοῦ om. Gt θάττον K 5 τοῦτο
 om. t οὕτω t 6. 8 θάττονα (θάττον K) γάρ—χρόνῳ ὥρισται KM: om. Gt, at cf.
 ad v. 12 6. 7 λέγομεν εἶναι K: λέγομεν M 7 γινομένην M: λεγομένην K 9 γάρ]
 καὶ M: an γάρ καὶ? 11 θάττονα M: θάττον GK: θάττω t 12 λάβης compend. M
 post λάβοις addunt πῶς δὲ τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον, χρόνῳ ὥρισται· θάττον (θάττω t)
 γάρ λέγομεν εἶναι κίνησιν—ὀλίγην (v. 7 sq.). τὸ (ἄρα addit t) θάττον καὶ τὸ (τὸ om. t) βρα-
 δύτερον χρόνῳ ὥρισται Gt 16 εἰ] ἐὰν t ἐννοήσομεν G: ἐπινοήσομεν M: ἐννοήσω-
 μεν Kt τόσῃν δωρεάν K 17 ἐνοοῦμεν K εἰ om. G νοήσομεν KM: ἐννοήσο-
 μεν G: ἐννοήσαιμεν t 17. 18 τοσὴνδε κεκινημένον t 19 καθ' ἑκάστον Gt
 23. 24 et 25 καὶ τῷ] καὶ τὸ K 25 ἐφιστάμενον K 26 πολλά] πολλάκις M

www.libtool.com.cn

Περὶ μὲν οὖν τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶ τσαῦτα ἔστω διηπορη- 84⁺
μένα· ἐκ γὰρ τῶν ὑπαρχόντων τῶ χρόνῳ ἐκινήθησαν αἱ ἔμπροσθεν ἀπο-
ρίαι, ἐκ τοῦ ἔχειν τὸ παρεληλυθὸς καὶ τὸ μέλλον, ἐκ τοῦ κατὰ τὸ νῦν 10
ἐνεστηκέναι, καὶ τῶν λοιπῶν.

5 Τίς δέ ἐστιν ὁ χρόνος καὶ τίς αὐτοῦ ἡ φύσις, ὁμοίως ἔκ τε
τῶν παραδεδομένων ἀδηλόν ἐστι, καὶ περὶ ὧν τυγχάνομεν διε-
ληλυθότες πρότερον. ὁ φησι τοῦτό ἐστιν, ὅτι εἰς τὸ γινῶναι τὴν οὐ-
σίαν τοῦ χρόνου οὐδὲν ἡμῖν αἰ τῶν παλαιῶν περὶ αὐτοῦ δόξαι προκατα-
βεβλημέναι συμβαλοῦνται, τούναντίον δὲ καὶ ἀδηλίαν ἡμῖν περὶ αὐτοῦ
10 πολλὰν ἐμποιοῦσιν οὐδὲν ἥττον ἢ αἰ περὶ αὐτοῦ νῦν ὑφ' ἡμῶν προκατα-
βεβλημέναι ἀπορίαι· ὥς γὰρ αὐται ἀδηλίαν ἡμῖν τῆς φύσεως αὐτοῦ ἐντι-
θέασιν, οὕτω καὶ τὰ παρὰ τῶν ἀρχαίων εἰρημένα· ἄλλος γὰρ ἄλλο τι εἶναι
τὴν φύσιν αὐτοῦ ἀπεφύνατο, ὧν οὐδὲν φαίνεται εἶναι ὁ χρόνος ἐκ τῶν 15
κρινῶν περὶ αὐτοῦ ὑπολήψεων. ἡ οὖν τῆς φύσεως τοῦ χρόνου ἀδηλία
15 ὁμοίως ἡμῖν ἐγγίνεται ἐκ τε τῶν εἰρημένων παρὰ τῶν ἀρχαίων, καὶ ἐκ
τούτων περὶ ὧν νῦν διεληλύθαμεν ἀποροῦντες, λέγει δὲ τοῦ μηδὲν ὑφε-
στηκέναι τοῦ χρόνου μέρος, τοῦ κατὰ τὸ νῦν μόνον ὑφεστηκέναι, ἐξ ὧν
συνήγετο μήποτε οὐδὲ ἔστιν ὅλως ὁ χρόνος. εἰ οὖν τὰ ὑπάρχοντα τῶ
χρόνῳ εἰς ἔννοιαν ἡμᾶς τοῦ μηδὲ εἶναι ὅλως αὐτὸν ἐνάγουσι, πολλὰ γε
20 δῆπου εἰς ἀδηλίαν ἡμᾶς ἐμβалоῦσι τοῦ τίς ἂν εἴη ἡ τοῦ χρόνου φύσις. 20

p. 218b1 Καίτοι τῆς περιφορᾶς καὶ τὸ μέρος χρόνος τίς ἐστι,
περιφορὰ δὲ γε οὐ.

Εἰ γὰρ τὸ τοῦ χρόνου μέρος χρόνος, ἡ περιφορὰ δὲ χρόνος, καὶ τὸ
μέρος τῆς περιφορᾶς χρόνος ἂν εἴη· τὸ δὲ μέρος τῆς περιφορᾶς οὐ περι-
25 φορά· οὐκ ἄρα ὁ χρόνος ἡ περιφορὰ ἐστίν.

p. 218b3 Τίτι δὲ εἰ πλείους ἦσαν οἱ οὐρανοί, ὁμοίως ἂν ἦν χρό- 26
νος ἡ ὅπου οὖν αὐτῶν κίνησις.

Τὸ ἕτερον ἐπιχείρημα· εἰ πλείους φησὶν, ἦσαν οἱ οὐρανοί, ἦσαν
ἂν καὶ πλείους περιφοραί· ὥστε καὶ πλείους χρόνοι· ἀλλ' ἀδύνατον· εἰς

1 εὖν GK: om. t 1. 2 αὐτῶ—διηπορήματα om. t: τσαῦτα—διηπορημένα om. K
2 χρόνῳ t: τόπω χρόνῳ G: τόπω KM 3 μέλλον primitus K 4 ἐστηκέναι M
5. 7 τίς ἐστί—πρότερον om. G 5 τίς ἐστί KM et Arist. cod. F: τί ἐστί et Philopon.
p. 708.19 5. 7 καὶ τίς—πρότερον M: om. Kt 5 αὐτοῦ scriptis: αὐτό (quod et αὐτῶ
esse potest) M 7 τοῦτο GK: τοῦτο t 9 συμβαλοῦνται M 10 ἐμποιοῦσι
πολλὰν M 12 παρὰ KM: περὶ Gt 13 τὴν φύσιν αὐτοῦ (sed αὐτοῦ om. G)
GK: αὐτοῦ t 14 γ' Gt: εἰ K: ἔ M 17 τοῦ (ante κατὰ) GK: τοῦ t
18 οὐδὲν ἔστιν KM 19 μὴν M 20 δῆπου μέλλον t. at cf. al. p. 395.29
21. 22 καὶ οὐ om. K 26 εἴ t 26. 27 καίτοι—κίνησις om. K χρόνος
(cf. Simplic. p. 701.32) M: εἰ χρόνος t Arist. 28 α. om. Gt 29 εἴς G

www.libtool.com.cn

γάρ ἄν ἦν καὶ τότε ὁ χρόνος κοινῶς πᾶσι παρακολουθῶν, ὥσπερ ταῖς 84^r
πλείοσι τῶν σφαιρῶν περιφοραῖς. οὐκ ἄρα ἡ περιφορὰ χρόνος.

p. 218b5 Ἡ δὲ τοῦ δλου σφαῖρα ἔδοξε μὲν [ἐν] τοῖς εἰποῦσιν 30
εἶναι χρόνος, ὅτι ἐν τῷ χρόνῳ τὰ πάντα ἐστὶ καὶ ἐν τῇ τοῦ
5 δλου σφαίρᾳ.

Ὅτι τισὶν ἔδοξεν ἡ σφαῖρα αὐτὴ καὶ ἡ σωματότης τοῦ οὐρανοῦ χρόνος
εἶναι, καὶ τὴν αἰτίαν θέν παρελογίσθησαν ἐπήγαγε· διότι, φησὶν, ὁμοίως
ἐν τε τῇ σφαίρᾳ λέγεται εἶναι τὰ πάντα (πάντων γὰρ περιεκτική) καὶ ἐν
τῷ χρόνῳ· ἐνθεν γὰρ ἀσυλλογίστως ἐκ δύο καταφατικῶν ἐν δευτέρῳ
10 σχήματι συνῆγον ὅτι ὁ χρόνος ἡ σφαῖρά ἐστιν. ἀλλὰ τὸ ἐπισκοπεῖν, φησί, 35
τὰ ἐπόμενα ἀδύνατα τῇ ὑποθέσει ταύτῃ, εὐηθές ἐστιν, εἴπωμεν δὲ ἡμεῖς
ἤδη τὰ ἀκολουθοῦντα τῇ ὑποθέσει.

p. 218b9 Ἐπεὶ δὲ δοκεῖ μάλιστα κίνησις εἶναι καὶ μεταβολή τις
ὁ χρόνος, τοῦτο ἄν εἴη σκεπτέον.

15 Εἰπὼν ὅτι οὔτε ἡ περιφορὰ ἐστὶν ὁ χρόνος οὔτε ἡ σφαῖρα, νῦν φησιν
ὅτι ἐπειδὴ μάλιστα τοῖς πολλοῖς δοκεῖ ἡ κίνησις χρόνος εἶναι, τοῦτο αὐτὸ
ζητητέον εἴτε κίνησίς ἐστιν εἴτε μή.

p. 218b10 Ἡ μὲν οὖν ἐκάστου μεταβολή καὶ ἡ κίνησις ἐν αὐτῷ 40
τῷ μεταβάλλοντι μόνον ἐστί.

Ο Τὸ πρῶτον ἐπιχείρημα ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ κίνησις χρόνος, ὅτι ἡ μὲν κί-
νησις ἐν μόνῳ ἐστὶ τῷ κινουμένῳ καὶ ἐν τῷ τόπῳ ἐν ᾧ ἄν ἡ κίνησις
γίνοιτο, ὁ δὲ χρόνος οὐκ ἐν μόνῳ ἐστὶ τῷ κινουμένῳ, ἀλλὰ πᾶσιν ὁμοίως
παρακολουθεῖ· ὥστε οὐκ ἔστιν ἡ κίνησις χρόνος.

p. 218b12 Ἡ οὖν ἄν τύχη ὃν αὐτὸ τὸ κινούμενον.

5 Τούτέστι καὶ ἐν ᾧ ἄν τόπῳ κινῆται· ὁ γὰρ ᾗ ἀντὶ τοῦ 'καί' συν- 48
δέσμου.

ὁ om. Mt 3. 5 ἔδοξε—σφαῖρα om. K 3 μὲν ἐν M: ἐν delevit t 4 χρό-
νος M: ὁ χρόνος t ἐν τῷ χρόνῳ τὰ M: ἐν τε τῷ χρόνῳ (om. τὰ) t, at cf. Arist. libri
αὐτῇ KM 11 ἡμεῖς p. 710,14 13 ἐπειδὴ δοκεῖ M 13. 14 καὶ—σκεπτέον om. K
1 τοῦτο M: τοῦτ' t 15 οὔτε ἡ σφαῖρα om. M 16 et 17 ὁ χρόνος et εἴτε καὶ μή M
3. 19 ἡ κίνησις—ἐστὶ om. K 18 ἡ (ante κίνησις) M: om. t Arist. 19 μόνον ἐστὶ M:
τε μόνον t 20 ὁ χρόνος G 21 ἔσται K τῷ (post ἐν) om. t, cf. p. 710,22 sq.
2 γένοιτο M 23 οὐκ ἔστιν (ἔσται K) ἡ κίνησις χρόνος KM: ἡ κίνησις οὐκ ἔστι χρό-
νος Gt 24 τύχοι corr. M αὐτὸ τὸ κινούμενον om. K 25 κινεῖται K
5. 26 ὁ—συνδέσμου om. M

p. 218^b13 Ἐτι δὲ μεταβολὴ μὲν ἐστὶ θάττων καὶ βραδυτέρα. 84^r

Τὸ ἕτερον ἐπιχείρημα· ἡ κίνησις τὸ θάττων ἔχει καὶ τὸ βραδύτερον, ὁ χρόνος τὸ θάττων καὶ τὸ βραδύτερον οὐκ ἔχει, ἡ κίνησις ἄρα οὐκ ἔστιν ὁ χρόνος.

5 p. 218^b15 Τὸ γὰρ ταχὺ καὶ τὸ βραδὺ χρόνῳ ὥριστα. 80

Ὅτι οὐκ ἔστι τὸ θάττων καὶ τὸ βραδύτερον ἐν τῷ χρόνῳ· τὸ γὰρ θάττων καὶ τὸ βραδύτερον χρόνῳ ὥριστα (θάττονα γὰρ κίνησιν φαμεν τὴν πολλὴν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ γινομένην, βραδεῖαν δὲ τὴν ὀλίγην ἐν πολλῷ), ὁ δὲ χρόνος οὐχ ὀρίζεται χρόνῳ, οὐκ ἄρα τὸ θάττων καὶ τὸ βραδύτερον
10 ἐν τῷ χρόνῳ. |

p. 218^b17 Ὁ δὲ χρόνος οὐχ ὥριστα χρόνῳ, οὔτε τῷ πρὸς τις 84^r
εἶναι οὔτε τῷ ποιός.

Ἡ μὲν γὰρ κίνησις καὶ κατὰ ποσὸν καὶ κατὰ ποιὸν χρόνῳ ὥριστα, κατὰ μὲν τὸ ποσόν, ὅτι μακρὰν λέγομεν κίνησιν τὴν ἐν πολλῷ χρόνῳ γι-
15 νομένην κίνησιν, βραχεῖαν δὲ τὴν ἐν ὀλίγῳ, κατὰ δὲ τὸ ποιόν, ὅτι θάττονα λέγομεν κίνησιν τὴν πολλὴν μὲν ἐν βραχεῖ δὲ χρόνῳ γινομένην, βραδεῖαν δὲ τὴν ὀλίγην ἐν πολλῷ· ὁ μὲντοι χρόνος οὔτε κατὰ τὸ ποσόν χρόνῳ ὥριστα (οὐ γὰρ λέγομεν τὸν ἐνιαυτὸν ἐνιαυτῷ ὀρίσθαι), ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὸ ποιὸν ὥριστα ὁ χρόνος χρόνῳ· οὐ γὰρ ἔστιν ὅλως θάττων χρόνος ἢ
20 βραδύτερος· οὐκ ἔστι γὰρ ἡμέρα ἡμέρας ταχυτέρα ἢ βραδυτέρα.

p. 218^b19 Μηδὲν δὲ διαφερέτω λέγειν ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι κίνη-
σιν ἢ μεταβολήν.

Ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ μεταβολῆς ἐγυμνάσαμεν τὸν λόγον, οὐ πᾶσα δὲ μετα- 10
βολὴ κίνησις, οὐ τὴν μεταβολὴν δὲ ἔλεγον εἶναι τὸν χρόνον ἀλλὰ τὴν κί-

1 μὲν et θάττων καὶ βραδυτέρα om. K θάττων M et Arist. cod. E: πᾶσα θάττων t
3 ὁ — οὐκ ἔχει om. G τὸ θάττων καὶ τὸ βραδύτερον οὐκ ἔχει M: οὐκ ἔχει K: οὐκ ἔχει
τὸ θάττων καὶ τὸ βραδύτερον t 3. 4 ἡ κίνησις ἄρα οὐκ ἔστι (ἔστιν ὁ K) χρόνος GKt: οὐκ
ἔστιν ἄρα ἡ κίνησις ὁ χρόνος M 5 ταχὺ καὶ τὸ (τὸ om. K, at cf. Arist. cod. I) βραδὺ
KM: βραδὺ καὶ ταχὺ t Arist. χρόνῳ ὥριστα om. K 6 Ὅτι οὐκ ἔστι — τὸ γὰρ] ὅτι
τὸ G 7 φαμεν t: ταύτην GKM 8 ὀλίγην ἐν πολλῷ] πολλὴν ἐν ὀλίγῳ G
11. 12 οὔτε — οὔτε τῷ ποιός om. K 13. 14 κίνησις κατὰ ποσόν ὅτι μακρὰν ceteris
omissis G 15 κίνησιν om. (it θάττων K 16 βραχεῖ Mt: βραχὺ K: βρα-
δεῖ G βραδεῖαν] βραχεῖαν M 17 ὀλίγην] πολλὴν G 18 ἐνιαυτῷ] ἐνιαυτοῦ G
19 ὀρίσθαι M 20 βραδύτερος] βραδὺ K 21 διαφερέτω (sic; ommissis λέγειν — μετα-
βολήν) K 22 ἐγύμνασε (it

www.libtool.com.cn
νησιν, διὰ τοῦτο φησιν ὅτι μὴ διαφερώμεθα, εἰ ταῦτόν ἡ κίνησις καὶ ἡ 84^v
μεταβολὴ εἶτε μῆ, (ἀλλ') ὥς ταῦτόν οὕσης κινήσεως καὶ μεταβολῆς, οὕτω
χρησόμεθα τοῖς ὀνόμασι. μέλλει γὰρ ἐν τοῖς ἐφεξῆς βιβλίοις δεικνύναι,
ὅτι ἐπὶ πλεόν ἡ μεταβολὴ τῆς κινήσεως· ἡ γὰρ γένεσις καὶ ἡ φθορὰ
5 μεταβολὴ μὲν εἴσι, κίνησις δὲ οὐ.

p. 218^b21 'Αλλὰ μὴν οὐδ' ἄνευ γε μεταβολῆς.

15

ἽΟτι εἰ καὶ μὴ ἔστι κίνησις καὶ μεταβολὴ ὁ χρόνος, ἀλλ' οὐκ ἄνευ
γε κινήσεως καὶ μεταβολῆς.

p. 218^b21 Ὅταν γὰρ μὴδὲν αὐτοὶ μεταβάλλωμεν τὴν διάνοιαν ἢ
10 λάθωμεν μεταβάλλοντες, οὐ δοκεῖ ἡμῖν γεγονέναι χρόνος.

Τουτέστιν ὅταν κινώμεθα μὲν μὴ ἐφιστάνωμεν δὲ κατὰ τὴν διάνοιαν
ὅτι κινούμεθα, οὐ δοκεῖ ἡμῖν γεγονέναι χρόνος, ἐπειδὴν (δὲ) ἐπιστῇ- 20
σωμεν τῇ κινήσει, εὐθὺς καὶ τοῦ χρόνου ἔννοιαν λαμβάνομεν.

p. 218^b23 Καθάπερ οὐδὲ τοῖς ἐν Σαρδοῖ μυθολογουμένοις καθεύ-
5 δειν παρὰ τοῖς ἥρωσιν, ὅταν ἐγερθῶσι.

Μῦθόν τινα λαμβάνει εἰς παράδειγμα. ἐλέγοντό τινες ἀρρωστοῦντες 28
ἀπιέναι πρὸς τοὺς ἥρωας ἐν Σαρδοῖ καὶ θεραπεύεσθαι, ἀπιόντας δὲ ἐφεξῆς
κοιμᾶσθαι πέντε ἡμέρας, εἰτα ἐξυπνιζομένους νομίζειν ἐκείνην εἶναι τὴν 30
ᾧραν καθ' ἣν ἐπέστησαν τοῖς ἥρωσιν. ὥσπερ οὖν, φησὶν, ἐκείνοι οὐς ὁ
10 μῦθος φησιν οὐκ ἐφιστάνοντες ταῖς τοῦ παντός περιόδοις αἷς περιτῆλον
οὐδὲ τοῦ παραδραμόντος χρόνου ἡσθάνοντο, καὶ πάλιν τοῦ χρόνου μὴ αἰ-
σθανόμενοι οὐδὲ τῆς κινήσεως ἡσθάνοντο, ἀλλ' ᾤοντο εἶναι καὶ τὸ αὐτὸ
νῦν ὅτε ἐκαθεύδουσιν καὶ ὅτε ἀνέστησαν, οὕτω δὴ καὶ μὴ διάφορα ἦν τὰ
νῦν ἀλλ' ἐν καὶ τὸ αὐτό, οὐκ ἂν οὐδὲ χρόνος ἦν. ὥσπερ γὰρ ἐπὶ τοῦ
5 δοκοῦντος ἐνός νῦν εἶναι οὐδὲ χρόνος εἶναι δοκεῖ οὐδὲ κίνησις, οὕτω καὶ

διαφερώμεθα K 2 ἀλλ' addidit t ταυτοῦ corrigere nolui 3 χρησώ-
εθα Gt ἐν τοῖς ἐφεξῆς κτλ.] E l p. 225 a 25 sqq. al. praesertim 5 p. 229 b 13

μεταβολὴ Kt: μεταβο M: μεταβολαι G 6 οὐδὲ M 7. 8 Ὅτι—μεταβολῆς om. K
μὴδὲν αὐτοὶ KM: αὐτοὶ μὴδὲν t μεταβάλλωμεν M: μεταβάλλομεν K: μεταβάλω-
εν t 10 μεταβάλλοντες K: μεταβαλόντες Mt οὐ om. M χρόνος M: ὁ χρό-
ος (K)t 11. 12 Τουτέστιν—χρόνος om. M 11 ἐφιστάμενοι K 12 κινώμεθα K
> om. K δὲ habet t et, si silentio fides, K: om. GM 14 τοῖς ἐν: (sic; omis-
αρδοῖ—ἐγερθῶσι) K 16 Μῦθόν τινα κτλ.] cf. Diels ad Simplic. p. 707, 30 et in Addendis
ρρωστοῦντες K 17 ἀπιόντας corruptum videtur 17. 18 κοιμᾶσθαι ἐφεξῆς Gt 18 πέντε
i KM: δύο t ἐκείνην εἶναι νομίζειν M 19 οὖν ἐκείνοι φησιν t 20 οὐκ om. G: μὴ t
περιτῆλ M: περιτῆλθεν K 21 et 22 οὐδὲ Gt: οὐδὲν KM 22 αἰσθάνοντο et οἴονται K
> 3 διαφορὰ K ἦν Gt: ἡ KM, at cf. p. 575, 20. 643, 8 al. 25 ἐνός] ἐν M

www.libtoql.com.cn

ἐπὶ τοῦ κατὰ ἀληθείαν ἐνὸς οὔτε χρόνος ἐστὶν οὔτε κίνησις. εἰ δὲ τοῦτο 84^v
οὕτως ἔχει, ἢ πάντῃ ταῦτ' ἀλλήλοις εἰσὶν ἢ κίνησις καὶ ὁ χρόνος, ἢ τῆς 85
κινήσεώς ἐστὶ τὶ ὁ χρόνος· εἰ οὖν δέδεικται ὅτι οὐκ ἔστι κίνησις, ἀνάγκη
τῆς κινήσεώς τι εἶναι τὸν χρόνον.

5 p. 219^a2 Ληπτέον δέ, ἐπεὶ ζητοῦμεν τί ἐστὶν ὁ χρόνος, ἐντεῦθεν
ἀρχόμενοι, τί τῆς κινήσεώς ἐστὶν ὁ χρόνος.

Ἐπειδὴ, φησί, τὸ προκείμενον ἡμῖν εὑρεῖν τί ἐστὶν ὁ χρόνος, ὁ λόγος 86
δὲ νῦν ἀνέφηγεν ὅτι ἀνάγκη τῆς κινήσεώς τι εἶναι τὸν χρόνον, ἐντεῦθεν
ἀρξάμενοι καὶ τοῦτο λαβόντες αὐτὸ τοῦτο ζητήσωμεν, τί τῆς κινήσεώς ἐστὶν
10 ὁ χρόνος, πότερον πάθος τι ἢ συμβεβηκὸς ἢ τι ἄλλο.

p. 219^a3 Ἄμα γὰρ κινήσεως αἰσθανόμεθα καὶ χρόνου.

Ἀναλαμβάνει παλιν τὸν αὐτὸν λόγον, ὅτι συνεπινοοῦνται ἀλλήλοις ἡ
κίνησις καὶ ὁ χρόνος.

p. 219^a4 Καὶ γὰρ ἐὰν ἡ σκότος καὶ μηδὲν διὰ τοῦ σώματος πά-
15 σχωμεν, κίνησις δέ τις ἐν τῇ ψυχῇ ἐνῇ, (εὐθύς ἄμα δοκεῖ τις
γεγονέναι καὶ χρόνος).

Ὅτι οὐ μόνον τῇ σωματικῇ κινήσει ἐφιστάνοντες εὐθύς εἰς ἔννοιαν 88
ἐρχόμεθα τοῦ χρόνου, ἀλλὰ καὶ μηδεμιᾶς σωματικῆς κινήσεως συναίσθη-
σιν ἔχωμεν. ἡρεμῶσι δὲ πᾶσαι αἱ αἰσθήσεις, ἢ δὲ ψυχὴ μόνον τὸ φαντα-
20 στικὸν ἑαυτῆς κινῇ, εὐθύς παλιν τῇ τριούτῃ κινήσει καὶ ὁ χρόνος συνεπι- 89
νοεῖται. τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ μᾶλλον ἐστίν· οὕτω γὰρ συνεπινοεῖται τῇ κινήσει
ὁ χρόνος, ὅτι καὶ ἐξωθεν μὲν μηδεμιᾶς αἰσθανόμεθα κινήσεως σωματικῆς
ἥτις καὶ ὁ χρόνος πάντως σύνεστι, ψυχικῆς δ' οὖν μεταβολῆς αἰσθώμεθα,
εὐθύς καὶ ταύτῃ χρόνον συνεπενοήσαμεν· οὕτω συμπέφυκέν πως τῇ κινήσει
25 ὁ χρόνος. ὥσπερ δὲ τῇ κινήσει συνεπινοεῖται καὶ χρόνος, οὕτως αὖ παλιν
καὶ τῇ ἐννοίᾳ τοῦ χρόνου καὶ ἡ τῆς κινήσεως συνεισέρχεται ἔννοια· ὥς
γὰρ εἶπον, | ἐὰν τὸν χρόνον συναισθώμεθα τὸν παρελθλυθότα, εὐθύς ἐπι- 85

2 πάντως M ταῦτα K εἰσιν] ἐστὶν t 3 κίνησις om. KM 5 δέ KM:
δὴ t ἐπεὶ K: ἐπὶ M: ἐπειδὴ t 5. 6 τί ἐστὶν — ἐστὶν ὁ χρόνος om. K 6 ἀρ-
χόμενοι M: ἀρχόμενοι t Arist. (praeter cod. E) ὁ χρόνος M: om. t 10 ἢ ἄλλο
τι M 11 lemma habet G αἰσθανόμεθα καὶ χρόνου om. K 12 γὰρ πά-
λιν t 14. 16 καὶ μηδὲν — χρόνος om. K 14 σώματος iterat M, qui mox ἐν ἡ
15. 16 εὐθύς — χρόνος addidi ex t: om. M, qui ad proximum εὐθύς aberrans etiam verba
ἴτι — ἐφιστάνοντες omisit 18 ἀρχόμεθα K 19 ἔχομεν K 20 κινεῖ M
21 κινῆσει (it: κτίζει KM 22 αἰσθάνομεθα M: αἰσθανόμεθα K: αἰσθώμεθα (it
σωματικῆς om. t 23 δ' om. M αἰσθώμεθα K: αἰσθανόμεθα (ex αἰσθανόμεθα) M
27 prius τὸν om. (it συναισθάνομεθα (it

στάνομεν· ὅτι πολλὴν ἀνάγνωσιν ἐποιήσαμεθα, ἢ πολλὰ ἐκαθευδήσαμεν, ἢ ὅτι
ἄλλην τινὰ κίνησιν ἐκινήθημεν.

p. 219^a10 Ἐπεὶ δὲ τὸ κινούμενον κινεῖται ἔκ τινος εἷς τι καὶ
πᾶν μέγεθος συνεχές, ἀκολουθεῖ τῷ μεγέθει ἢ κίνησις.

- 5 Ἐλέγξας τοὺς τῶν προγενεστέρων περὶ χρόνου λόγους, ἐντεῦθεν βρού-
λεται τὴν αὐτοῦ δόξαν ἐκθέσθαι. προλαμβάνει δὲ λήμμα τι ὅτι ἡ κίνησις
συνεχῆς ἐστὶ, καὶ κατασκευάζει τοῦτο τούτῳ τῷ τρόπῳ· πᾶν τὸ κινού-
μενον, φησὶν, ἔκ τινος εἷς τι κινεῖται (τοῦτο γὰρ ἐπὶ πάσης κινήσεως
ἀληθές, ἀλλ' εἰ καὶ ἐπὶ πάσης κινήσεως τοῦτο ἀληθές, αὐτὸς ὡς ἐπὶ
10 τῆς κατὰ τόπον γυμνάζει τὸν λόγον), εἰ οὖν ἡ κίνησις ἔκ τινος εἷς τι, ἐπὶ
μέγεθους ἄρα ἡ κίνησις (εἰ γὰρ ἔκ τινος εἷς τι, ἀνάγκη τὸ μεταξὺ μέγεθος
εἶναι· ὥστε ἐπὶ μεγέθους ἢ κατὰ τόπον κίνησις), πᾶν δὲ μέγεθος συνεχές,
ἐπὶ συνεχοῦς ἄρα ἡ κίνησις, τὸ δὲ ἐπὶ συνεχοῦς κινούμενον συνεχῆ κί-
νεῖται κίνησιν, συνεχῆς ἄρα ἡ κατὰ τόπον κίνησις. ἔστιν οὖν τὸ συνεχές
15 πρῶτως μὲν ἐν τῷ μεγέθει, διὰ τὸ μέγεθος δὲ καὶ ἐν τῇ κινήσει. πάλιν
ἐπειδὴ ἐν τῷ συνεχῇ ἐστὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ δεύτερον (ἔστι γὰρ τοῦ με-
γέθους τὸ μὲν τι πρότερον τὸ δὲ δεύτερον), διὰ τοῦτο οὖν καὶ ἐν τῇ κί-
νήσει ἀνάγκη εἶναι τὸ πρότερον καὶ τὸ δεύτερον· ὥς γὰρ ἂν ἔχη τὸ μέ-
γεθος, οὕτως ἀνάγκη ἔχειν καὶ τὴν κίνησιν· ὅντος οὖν ἐν τῷ μεγέθει τοῦ
20 προτέρου καὶ ὑστέρου, καὶ ἐν τῇ κινήσει τοῦτο εἶναι ἀνάγκη. ἔστιν οὖν
ἐν τῇ κινήσει τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον. ἐπειδὴ οὖν εἰς ἔννοιαν ἐρχό-
μεθα τοῦ χρόνου οὐκ ἄλλως ἢ εἰς ἔννοιαν ἐλθόντες τῆς κινήσεως, ἔστι
δὲ ἐν τῇ κινήσει ἡ μὲν τις προτέρα ἢ δὲ ὕστερα, ὁῦλον ὅτι καὶ ἐν τῇ
προτέρᾳ κινήσει εἰς ἔννοιαν ἐρχόμεθα τοῦ χρόνου καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ. εἰ
25 γὰρ συνεισάγεται τῇ ἐννοίᾳ τῆς κινήσεως ὁ χρόνος, ὁῦλον ὅτι καὶ ἐν τῇ
προτέρᾳ κινήσει συνεπινοηθήσεται ὁ χρόνος καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ. ἔστιν ἄρα
καὶ τοῦ χρόνου τὸ μὲν πρότερον τὸ δὲ ὕστερον. ὥς γὰρ ἂν ἔχη ἡ κίνη-
σις, οὕτως καὶ τὸν χρόνον ἔχειν ἀνάγκη· ἀκολουθοῦσι γὰρ ἀλλήλοις ἡ
κίνησις καὶ ὁ χρόνος. οὐ ταῦτόν δὲ ἐστὶν ἡ κίνησις καὶ τὸ πρότερον καὶ
30 τὸ ὕστερον· κατὰ μὲν γὰρ τὸ ὑποκείμενον τὸ ἐν τῇ κινήσει πρότερον καὶ
ὕστερον οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ κίνησις, κατὰ δὲ τὴν σχέσιν ἄλλο ἐστὶ τῇ κί-
νήσει τὸ κινήσει εἶναι καὶ ἄλλο τὸ προτέρᾳ καὶ ὕστερᾳ. ἔστι γοῦν οὐ

ἡ πολλὰ KM: πολλὰ δὲ Gt 3 lemma om. K 6 αὐτοῦ libri λήμματι K
καὶ κατασκευάζει KM: κατασκευάζει δὲ Gt 10 ἡ κατὰ τόπον κίνησις Gt 12 δὲ
ἢ μέγεθος M 16 τὸ μὲν πρότερον t καὶ τὸ δεύτερον KM: τὸ δὲ δεύτερον G: τὸ
ὑστερον t 16. 17 ἔστι γὰρ—τὸ δὲ δεύτερον K: om. (GMt) 17. 18 διὰ τοῦτο—
ὑστερον om. M 17 οὖν om. t 18 ἀνάγκη εἶναι om. t πρῶτον K δεύ-
τερον K: ὑστερον Gt 18 et 27 ἔχει K: ἔχει M 19 ὅντος Gt: οὕτως KM 20 καὶ
οὐ ὑστέρου t 22 ἢ om. K 24 ἀρχόμεθα K 25 συνεισάγεται K: συνάγεται
iMt, at cf. p. 718,8 26 δευτέρα KM: ὑστέρα Gt 27 τοῦ Gt: τοῦτο K: τοῦτο
οὐ M 28 οὕτω t 30 τῇ om. t 31 ἢ] ἡ M ἄλλῃ (altero loco) G
i2 τὸ κινήσεως εἶναι G

μόνον ἐν τῇ κινήσει τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις τισίν, 5⁵
οἷον ἐν ἀριθμῷ· ἡ γὰρ μονὰς προτέρα ἐστὶ τῆς δυάδος, καὶ τὰ προοίμια
τῶν διηγήσεων, καὶ αἱ συλλαβαὶ τῶν στοιχείων. οὐ ταῦτόν ἄρα τὴν κατὰ 10
τόπον εἰπεῖν κίνησιν καὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον. εἰς ἔννοιαν δὲ
ἐρχόμεθα τοῦ χρόνου οὐχ ἀπλῶς ὅταν κίνησιν ἐννοήσωμεν (οὐδὲ γὰρ ἐὰν
ἀλλοίωσιν ἀπλῶς νοήσω ἢ φοράν, εὐθὺς συνεπινοῶ καὶ χρόνον), ἀλλ' ὅταν
τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον τὸ ἐν τῇ κινήσει ἐννοήσω, τότε τῇ τοιαύτῃ
ἐννοίᾳ συνεισάγεται εὐθὺς ἡ τοῦ χρόνου ἐννοία. ὅταν γάρ, φησί, τὸ πρό-
τερον καὶ τὸ ὕστερον τὸ ἐν τῇ κινήσει ἐννοήσωμεν, τότε τὸ μεταξύ χρό-
10 νον φαμέν· τὴν γὰρ ἀρχὴν τῆς κινήσεως ἐννοήσαντες καὶ τὸ τέλος
τὸ μεταξύ χρόνον φαμέν. ὥστε, φησὶν, εἰ ὅταν ἀριθμήσωμεν τὴν κίνησιν 20
καὶ εἴπωμεν τὸ μὲν εἶναι αὐτῆς πρότερον τὸ δὲ δεύτερον τότε καὶ χρόνον
φαμέν εἶναι, ὅμοιος ὁ χρόνος ἀριθμὸς εἶναι κινήσεως κατὰ τὸ πρότερον
καὶ τὸ ὕστερον. οὐ πάσης δὲ κινήσεως ἀριθμὸς ὁ χρόνος (οὐ γὰρ ἀλλοιώ-
15 σεως ἢ αὐξήσεως), ἀλλὰ τῆς κατὰ τόπον, καὶ ταύτης οὐ πάσης, ἀλλὰ τῆς
τεταγμένης. μετρεῖ μὲν γὰρ πᾶσαν κίνησιν ὁ χρόνος, ἀλλὰ πρῶτως μὲν
τὴν τεταγμένην, δι' ἐκείνην δὲ καὶ τὰς λοιπὰς· ἡμέρα γὰρ καὶ ὥρα καὶ
μῆν καὶ ἐνιαυτὸς τῇ περιόδῳ τῆς ἀπλανοῦς μετρεῖται, διὰ ταύτης δὲ καὶ 25
πᾶσαν κίνησιν μετρεῖ ὁ χρόνος. ὥστε τῆς τοιαύτης κινήσεως ἀριθμὸς
20 ἐστὶν ὁ χρόνος. οὐκ ἄρα, φησὶν, ἡ κίνησις χρόνος ἐστίν, ἀλλ' ὁ τῆς κί-
νήσεως ἀριθμὸς. ὅτι δὲ τοῦτό ἐστιν ὁ χρόνος, δείκνυσι καὶ ἐκ συλλογι-
σμοῦ τοῦτον τὸν τρόπον· πᾶν πλεῖον καὶ ἔλαττον ἀριθμῷ κρίνεται, τί
πλέον καὶ ἔλαττον χρόνῳ κρίνεται (τοῦτο δὲ ἐστὶν ἡ κίνησις), τίς ἄρα
ἀριθμὸς χρόνος ἐστίν. ἐπεὶ δὲ ὁ ἀριθμὸς διττὸς ἐστίν, ὁ μὲν ὡς ἀρι-
25 θμῶν ὁ δὲ ὡς ἀριθμούμενος, ἐπεὶ καὶ ξέστης διττὸς καὶ μέδιμνος ὁ μὲν 40
ὡς μετρῶν ὁ δὲ ὡς μετρούμενος. ποῖόν φαμεν ἀριθμὸν εἶναι τὸν χρόνον, τὸν
μετροῦντα ἢ τὸν μετρούμενον; φησὶν οὖν ὅτι οὐ τὸν μετροῦντα, ἀλλὰ τὸν
μετρούμενον· εἰ γὰρ ὁ μὲν ἀριθμὸς ἐν τῇ ψυχῇ ἐστὶ τῇ ἡμετέρᾳ, ὁ δὲ χρόνος
ἔξω ἡμῶν, οὐκ ἄρα ὁ ἀριθμῶν ἐστὶν ὁ χρόνος, ἀλλ' ὁ ἀριθμούμενος.

30 p. 219^a 13 Ὅση γὰρ ἡ κίνησις, τοσοῦτος καὶ ὁ χρόνος.

Εἰ συνεπινοεῖται τῇ κινήσει ὁ χρόνος, εἰκότως ὡς ἂν ἔχη ἡ κίνη- 45

1 τὸ (post καὶ) om. G 3 καὶ τῶν συλλαβῶν τὰ στοιχεῖα (στοιχεῖα t) recte, nisi quid
intercidit, Mt 4 κίνησιν εἰπεῖν Gt εἰς ἔννοιαν κτλ. ut lemma K, qui τοῦ χρό-
νου—ἐννοήσωμεν om. 5 οὐδὲ] οὐ K 6 φοράν K 7 τὸ πρότερον καὶ τὸ
KM: καὶ πρότερον καὶ Gt 8 συνάγεται Gt 9 τὸ (post καὶ) om. Gt ἐννοή-
σωμεν M: νοήσωμεν K: ἐννοήσω Gt τὸ μεταξύ Mt: τὸν μεταξύ GK 10. 11 τὴν—
φαμέν om. M 12 αὐτῆς εἶναι M δεύτερον GKt: ὕστερον M 13 φαμέν εἶναι M: εἶναι
om. K: εἶναι φαμέν Gt 14 ἀριθμὸς εἶναι ὁ M οὐδὲ γὰρ t 15 οὐ πάσης, ἀλλὰ Gt: 20
οὕσης KM 19 ἄλλην πᾶσαν Gt 20. 21 οὐκ ἄρα—ὁ χρόνος om. G 20 φησί κί-
νησις (om. ἡ) t 21 δείκνυσι δὲ καὶ t 22 πᾶν πλέον M 22. 23 ἀριθμῷ—ἐλαττον
om. M 24 ἐπειδὴ ὁ G 26 ὁ δὲ] ὡς δὲ K 28 fort. (ἀριθμῶν) ἀριθμὸς ἐν τῇ
iterat initio versus M 30 lemma habet G τοσοῦτον K 31 συνεπινοεῖται scripsi
οὖν ἐπινοεῖται libri ὡς M: om. GK: ὥσπερ t ἔχη G: ἔχει K: ἔχει Mt

αἰς, οὕτως ἔχει καὶ ὁ χρόνος. ὥστε εἰ καὶ πολλὴ εἴη ἡ κίνησις, πολλὸν 85^r
εἶναι καὶ τὸν χρόνον ἀνάγκη, εἰ δὲ ὀλίγη, ὀλίγον. εἰ δὲ ἔλεγεν ἔμπροσθεν
ὅτι θάττονα λέγομεν κίνησιν τὴν πολλὴν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, ὥς εἶναι κίνησιν
μὲν πολλὴν χρόνον δὲ ὀλίγον, οὐκ ἐναντία φησίν· οὐ γὰρ περὶ τῆς ποιού-
5 σης τὸν χρόνον κινήσεως ἔλεγεν ἐν ἐκείνοις, ἀλλὰ τῆς τυχεύουσας κινήσεως,
ἐνταῦθα δὲ περὶ τῆς ποιούουσας τὸν χρόνον κινήσεως, ὅτι ὅση ἂν ὑπάρχῃ
ἡ κίνησις, τοσοῦτον ὑπάρχειν καὶ τὸν χρόνον ἀνάγκη. 50

p. 219^a 14 Τὸ δὴ πρότερον καὶ ὕστερον ἐν τόπῳ πρῶτόν ἐστιν·
ἐνταῦθα μὲν δὴ τῇ θέσει.

10 Τὸ πρότερον, φησί, καὶ τὸ ὕστερον πρῶτόν ἐστιν ἐν τῷ τόπῳ, διὰ τὸν
τόπον δὲ καὶ ἐν τῇ κινήσει. τόπον δὲ φησι τὸ μέγεθος ἐφ' οὗ ἡ κί-
νησις· τὰ γὰρ κατὰ τόπον κινούμενα ἐπὶ μεγέθους κινεῖται. ἀλλ' ἐπὶ μὲν
τοῦ τόπου, φησί, τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον κατὰ τὴν τῶν μορίων ἐστὶ
θέσιν· ἐκ θέσιν γὰρ ἐχόντων μορίων τὰ μεγέθη. εἰπὼν δὲ ὅτι ἐνταῦθα 85^r
15 μὲν δὴ τῇ θέσει, οὐκ ἀνταπέδωκεν, ἀλλ' ὅτι μὲν καὶ ἐπὶ τῆς κινήσεως
ἐστὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον ἀνάλογον τῇ κινήσει εἶπε, πῶς δὲ ἐπὶ
τῆς κινήσεως τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ κατὰ τὸ σιω-
πώμενον εἶπε νοεῖν, ὅτι οὐ τῇ θέσει. οὐ γὰρ ἐστὶν ἐκ θέσιν ἐχόντων
μορίων ἡ κίνησις· οὐ γὰρ ὑπομένει τὸ πρότερον ἐπὶ τὸ δεύτερον, ἀλλὰ
20 ἐν ῥύσει ἐστὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον. ἀνάλογον δὲ τοῖς ἐν τῷ με- 5
γέθει, προτέρῳ λέγω καὶ ὑστέρῳ, καὶ ἐν τῇ κινήσει εἶναι φησι, διότι
ἡ ἐπὶ τοῦ πρώτου μορίου τοῦ μεγέθους γινομένη κίνησις, αὕτη ἐστὶ
πρώτη, καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ δευτέρου δευτέρα. ὅτι δὲ 'τὸν τόπον' ἀντὶ τοῦ
μεγέθους εἶπεν, ἐδήλωσε καὶ ἐξ ὧν ἐπήγαγεν· ἐπεὶ γὰρ ἐν τῷ μεγέθει
25 ἐστί, φησί, τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον, ὅπερ εἶπεν ἄνω ἐν τόπῳ, 10
ἐνταῦθα λέγων (ἐν) τῷ μεγέθει, ἴσον λέγων τῷ ὅτι τὸ πρότερον καὶ
τὸ ὕστερον ἐν τῷ τόπῳ πρῶτον ὑπάρχει, τουτέστι τῷ μεγέθει. διὰ τί δὲ
ἐκ τοῦ μεγέθους φησὶν τὴν κίνησιν ἔχειν τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον,

1 εἰ καὶ KM: καὶ εἰ Gt ἡ om. K πολλὸν] πολλὴν K 2 εἰ δὲ (priore loco) KM:
καὶ εἰ Gt ἔμπροσθεν c. 10 p. 218^b 15 3 θάττονα KM: ταχεῖαν Gt κίνησιν λέγο-

μεν traicit M 5. 6 ἔλεγεν—χρόνον κινήσεως om. M 5 ἐν om. G 6 ὑπάρ^χ M:
ὑπάρχει K 7 ὑπάρχειν καὶ τὸν (τὸν om. M) χρόνον ἀνάγκη KM: ἀνάγκη ὑπάρχειν καὶ
τὸν χρόνον Gt 8 δὴ KM et Arist. codices EH: δὲ δὴ t ὕστερον—ἐστὶν om. K
10 τῷ om. M 14 εἰς θέσιν G: ἐκ θέσιν K 15 ἀνταποδέδωκεν K 16 alterum τὸ om. G
τῇ κινήσει GK: τῷ μεγέθει t: fort. τοῖς ἐκείσε δὲ καὶ ἐπὶ M 17 τὸ (post καὶ et
post κατὰ) om. K 18 νοεῖν εἶπεν Gt 20 τὸ (post καὶ) om. Gt 21 φησι
αὕτη Gt 22 ἡ ita scriptum ut legas ὥς G 23 δεύτερα t 24 ἐδήλωσεν (om.
καὶ) Gt 24. 25 ἐπεὶ—ὕστερον om. G 24 γὰρ KM: δ' t 25 φησί om. t

τὸ (post καὶ) om. t 26 λέγων (priore loco) GK: λέ M: λέγει t ἐν addidit t
σον λέγω τῷ ὅντι K 26. 27 prius τὸ om. M, alterum K 28 τὸ ὕστερον καὶ τὸ
πρότερον τὴν κίνησιν (om. ἔχειν) M alterum τὸ om. K

οὐχὶ δὲ τὸ ἐναντίον ἐκ τῆς κινήσεως καὶ τῷ μεγέθει ὑπάρχειν; ὅτι γὰρ 5
διὰ τὴν κίνησιν ἔχει καὶ τὸ μέγεθος τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον, δῆλον
ἐντεῦθεν· εἰ γὰρ ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας δύο τινὰ κινουῦνται, τὸ μὲν ἐκ
τοῦ ἐτέρου ἄκρου ἀρξάμενον τὸ δὲ ἐκ τοῦ ἐναντίου, οὐ τὸ αὐτὸ πρῶτον
5 ἔξει ἕκαστον τοῦ μεγέθους μόριον, ἀλλ' ἕκαστῳ τῶν κινουμένων τοῦτό ἐστι 15
πρῶτον τοῦ μεγέθους μόριον, ὅθεν ἤρξατο ποιεῖσθαι τὴν κίνησιν. καὶ ἐπὶ
τῶν κατὰ φύσιν δὲ κινουμένων τοῦτο ἔστιν ἰδεῖν· εἰ γὰρ λίθος μὲν φέ-
ροιτο κάτω, πῦρ δὲ ἄνω διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀέρος, τὸ τῷ ἐτέρῳ πρῶτον τοῦ
ἀέρος μόριον, τοῦτο τῷ λοιπῷ ἐστιν ἔσχατον. ὥστε ἐκ τῆς κινήσεως ὀρί-
10 ζεται ἕκαστῳ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον. πῶς οὖν φησι πρῶτον εἶναι ἐν
τῷ μεγέθει ὁ Ἀριστοτέλης τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον; φημι οὖν ὅτι τὸ
εἶναι ὅλως τῇ κινήσει διὰ τὸ μέγεθός ἐστιν, ὥστε ἐπειδὴ ἀναιρεθέντος τοῦ 20
μεγέθους ἐξ ἀνάγκης ἀναιρεῖται καὶ ἡ κίνησις, οὐ μέντοι εἰ ἡ κίνησις
ἀναιρεθῇ, ἀναιρεῖται τὸ μέγεθος, ὥσπερ τὸ εἶναι ἡ κίνησις διὰ τὸ μέ-
15 γεθος ἔχει, οὕτω δηλονότι καὶ τὰ ὑπάρχοντα τῇ κινήσει διὰ τὸ μέγεθος
τὸ εἶναι ἔξουσιν· ὑπάρχει δὲ αὐτῇ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον· καὶ ταῦτα
ἄρα διὰ τὸ μέγεθος ἔχει τὸ εἶναι. διὰ τοῦτο οὖν ἴσως πρῶτον ἐν τῷ με-
γέθει εἶναι τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον.

p. 219^a 18 Ἄλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ χρόνῳ ἐστὶ τὸ πρότερον καὶ 20
τὸ ὕστερον.

Ἐπειδὴ καὶ ὁ χρόνος, φησί, τῇ κινήσει ἔπεται καὶ ἡ κίνησις τῷ
χρόνῳ, εἰκότως ὂντος ἐν τῇ κινήσει τοῦ προτέρου καὶ ὑστέρου, καὶ ἐν τῷ
χρόνῳ ἂν εἴη τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον.

p. 219^a 19 Ἔστι δὲ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον, ὃ μὲν ποτε ὄν
25 κινήσεις ἐστι.

Τοῦτο, φησί, τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον, ὅπερ θεωρεῖται ἐν τῇ κί-
νήσει καὶ ἐν τῷ χρόνῳ, κατὰ μὲν τὸ ὑποκείμενον (τοῦτο γὰρ φησι τὸ ὃ
μὲν ποτε ὄν) οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ κίνησις, κατὰ μέντοι τὸν ὁρισμὸν καὶ
τὴν σχέσιν ἕτερα, ὥσπερ ἡ ἀνάβασις καὶ ἡ κατάβασις κατὰ μὲν τὸ ὑπο-
30 κείμενον κλίμαξ ἐστὶ, κατὰ δὲ τὸν λόγον ἕτερα καὶ οὐ κλίμαξ. οὕτω δὴ

2 alterum τὸ om. K δεύτερον G 3 τινὰ δύο t κινῶνται K 5 ἀλλ' ἐκ-
στου M τῶν] τῷ K 7. 8 φέροιτο μὲν M 10 πρότερον KM: πρῶτον Gt 20
τὸ ὕστερον M 10. 11 ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ μεγέθει M 11 τὸ (post καὶ) om. K
οὖν om. M ὅτι om. K 12 ἐπεί t 16. 18 καὶ ταῦτα—ὕστερον om. M
18 εἶναι φησι t: <εἶπεν> εἶναι? 19 τῷ om. Aristoteles (praeter cod. I) 19. 20
πρότερον καὶ τὸ (τὸ om. t) ὕστερον Mt: om. K 21 κίνησις ἐν τῷ M 23 alterum
om. Gt 24. 25 καὶ—ἐστὶ om. K 24 ὕστερον M: ὕστερον ἐν τῇ κινήσει t, Arist.
27 τῷ] τὸ t alterum τὸ om. M 28 ἢ] ἡ G 29 ὥσπερ καὶ
ἀνάβασις (omissis καὶ ἡ κατάβασις) G 30 ἑτέρα Mt δὴ KM: δὲ Gt

www.libtool.com.cn

καὶ τὸ πρότερον ἢ πρότερον οὐκ ἔστι κίνησις, ἐπεὶ οὐκ ἂν ἦν καὶ ἐν ἐτέ- 8 5^v
ροις ἀ μὴ ἔστι κίνησις, οἷον ἐν ἀριθμοῖς. εἰ γὰρ καὶ ἄνευ κινήσεως οὐ
θεωροῦμεν τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον (μεταβαίνοντες γὰρ τῷ λογισμῷ
ἀπὸ τοῦδε ἐπὶ τόδε, οὕτω φαμέν τὸ μὲν εἶναι πρότερον τὸ δὲ ὕστερον·
5 ἐὰν γὰρ μὴ μεταβῶμεν ἀπὸ τοῦδε ἐπὶ τόδε, οὐδὲ προτέρου καὶ ὑστέρου
ἔννοιαν ἴσχομεν), ἀλλ' οὖν ἕτερόν ἐστι κινήσεως τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστε- 40
ρον· τὸ γὰρ πρότερον καὶ ὕστερον ἢ κίνησις ἄμφω οὐδὲν διαφέρουσι, δια-
φέρουσι δὲ τῷ τὸ μὲν πρότερον εἶναι τὸ δὲ ὕστερον· ἄλλο τι ἄρα ἐστὶ
ταῦτα καὶ οὐ κίνησις, ἀλλὰ οἷον πάθος τι τῆς κινήσεως. εἰ δὲ τὸ πρό-
10 τερον καὶ τὸ ὕστερον μὴ ἐπὶ τῶν μορίων αὐτῶν τῆς κινήσεως λάβωμεν,
ἀλλ' ἐπὶ τῶν περάτων καὶ τῶν κινημάτων, σαφέστερός ἐστιν ὁ λόγος, ὅτι
ἐν ὑποκειμένῳ μὲν ἐστὶν ἄμφω τῇ κινήσει, ἕτερα δὲ ὄντα αὐτῆς, ὥσπερ
καὶ τὰ σημεῖα τῆς γραμμῆς καὶ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ σώματος.

p. 219^a25 'Ορίζομεν δὲ τῷ ἄλλο καὶ ἄλλο ὑπολαβεῖν αὐτό, καὶ 45
15 μεταξὺ αὐτῶν ἕτερον.

Τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον ὀρίζοντες, φησί, τὸ ἐν τῇ κινήσει, οὕτως
εἰς ἔννοιαν τοῦ χρόνου ἐρχόμεθα. ὅντος γὰρ καὶ ἐν αὐτῷ τοῦ προτέρου
καὶ ὑστέρου, ὡς εἴρηται, ὅταν τοῦτο ὀρίσωμεν καὶ εἴπωμεν ἄλλο μὲν εἶναι
τὸ νῦν ἐν ᾧ ἤρξατο ἡ κίνησις, ἄλλο δὲ ἐν ᾧ πέπαυται, τὸ μεταξὺ τούτων 50
20 ἕτερον ὃν παρὰ τὰ ἄκρα τοῦτο εἶναι φαμεν τὸν χρόνον, ὥσπερ καὶ τὸ
μεταξὺ τῶν κινημάτων, τοῦ τε προτέρου καὶ τοῦ ὑστέρου, τοῦτο εἶναι
φαμεν κίνησιν· ὥσπερ γὰρ τὸ τοῖς σημείοις ὀριζόμενον γραμμὴ ἐστὶ καὶ
τὸ τοῖς κινήμασι κίνησις, οὕτω δὴ καὶ τὸ τοῖς νῦν ὀριζόμενον χρόνος ἐστὶ.

p. 219^a29 Τὸ γὰρ ὀριζόμενον <τῷ> νῦν χρόνος εἶναι δοκεῖ· καὶ
25 ὑποκείσθω. |

Ἐπεὶ οὐ σύγκειται ἐκ τῶν νῦν ὁ χρόνος (οὐ γὰρ ἔστι δύο νῦν ἐφεξῆς), 8 6^r
ἀλλ' ὀρίζεται ὑπ' αὐτῶν, τῶν μεταξὺ οὐ νῦν ὄντων ἀλλὰ χρόνου, διὰ
τοῦτό φησιν ὅτι τέως τοῦτο ὑποκείσθω, ὅτι πᾶν τῶν δύο νῦν τὸ μεταξὺ

1 ἦν καὶ] ^{καὶ} ἦν G 2 ἐν KM: ἐπ' Gt 3 alterum τὸ om. K 4 εἶναι]
ἔστι K 5 οὐδὲν M 6 ἴσχομεν K 8 πρότερον εἶναι τὸ δὲ ὕστερον KM:
τροηγείσθαι, τὸ δὲ ἐπιγίνεσθαι Gt ἀλλ' ἄλλο τι Mt ἄρα G: om. KMt
10 τὸ om. Gt αὐτῆς Gt λάβωμεν K: λάβοιμεν t 11 ἐστίν] ἔτι G 12 μὲν
om. M 13 ἡ om. K: αἱ ἐπιφάνειαι M 14. 15 ὑπολαβεῖν—ἕτερον om. K
4 αὐτό Mt et me teste Aristotelis codices EFG: αὐτὰ Bekkeri Aristoteles 15 μεταξὺ
1: μεταξὺ τι t Arist. 16 alterum τὸ om. M 17 ἐξερχόμεθα M 18 εἴπομεν K
10 ἔστι φαμέν K: φαμέν εἶναι M 20. 22 τὸν χρόνον—φαμεν om. K 21 alterum τοῦ
1: om. Mt 21. 22 φαμέν εἶναι M 22 et 23 ὀρίζομεν et ὀρίζομεν K 23 δὴ
KM: om. Gt τοῖς (ante νῦν) KM: τῷ Gt 24. 25 τῷ—ὑποκείσθω om. K 24 τῷ
Arist.: τῶν t: om. M 26 ἐπεὶ οὖν σύγκειται M 27 τῶν (sed τὸ M) μεταξὺ οὐ νῦν
νῦν GK: τοῦ μεταξὺ οὐ νῦν ὄντος t 28 φασὶν primitus G

χρόνος ἐστὶ· δείξει γὰρ τοῦτο ἐν τοῖς ἐφεξῆς λόγοις, ὅτι οὐδὲν μέγεθος 86
ἐξ ἀμερῶν σύγκειται, οὔτε γραμμὴ ἐκ σημείων οὔτε κινήσεις ἐκ κινη-
μάτων οὔτε χρόνος ἐκ τῶν νῦν, ἀλλ' οὐδὲ ἐξ ἀπλατῶν πλατύς, λέγω
δὴ ἐκ γραμμῶν ἐπιφάνειαι, οὔτε ἐξ ἀβαθῶν βάθος, λέγω δὴ ἐξ ἐπιφα- 5
5 νειῶν σῶμα.

p. 219^a31 Ἡ ὥς τὸ αὐτὸ μὲν προτέρου (δὲ) καὶ ὑστέρου τινός.

Εἴτε, φησί, μὴ δύο τῶν νῦν αἰσθανόμεθα, εἴτε καὶ ἑνὸς μὲν μὴ ἐν
ὑστέρω δὲ τινὶ καὶ προτέρω γινομένου, οὐ δοκοῦμεν χρόνον γεγενῆσθαι· καὶ 10
γὰρ ἐν ᾗ τὸ νῦν, νοήσωμεν δὲ τοῦτο κινούμενον καὶ ποτὲ μὲν ἐν ἄλλῳ
10 τινὶ γινομένου ποτὲ δὲ ἐν ἄλλῳ, καὶ οὕτω χρόνον ἐννοοῦμεν. ἤτοι οὖν
τοῦτό φησι τὸ προτέρου δὲ καὶ ὑστέρου τινός, τουτέστιν ἐν τινὶ προ-
τέρῳ καὶ ἐν τινὶ ὑστέρω γινομένου (τὸ γὰρ διάστημα τοῦτο, οὐ ἐν ἄλλῳ
μέρει τὸ νῦν γίνεται, χρόνος ἐστίν), ἥ ἵνα τὸ αὐτὸ νῦν λάβωμεν ἐστηκός
μὲν δύο δὲ λόγους ἀναδεχόμενον, τὸν τε τοῦ πέρατος καὶ τὸν τῆς ἀρχῆς,
15 ὥστε πρότερον μὲν τινος εἶναι πέρας ὕστερον δὲ ἀρχήν· ταῦτα γάρ, οὐ
ἐστὶ τὸ αὐτὸ νῦν πέρας καὶ ἀρχή, χρόνοι εἰσὶν· ἀπλῶς γὰρ πᾶν τὸ ὑπὸ 15
τοῦ νῦν ὀριζόμενον χρόνος ἐστίν. εἴτε οὖν, φησί, δύο τῶν νῦν αἰσθόμεθα,
εἴτε ἑνὸς μὲν ἄλλον δὲ καὶ ἄλλον λόγον ἀναδεχομένου (μηδὲν γὰρ διαφε-
ρέτω, εἴτε ἄλλο καὶ ἄλλο ἐστὶ τῷ ἀριθμῷ τὸ πρότερον νῦν καὶ τὸ ὕστερον,
20 εἴτε τὸ αὐτὸ μὲν ἐστὶ τῷ ἀριθμῷ, ρυθιζόμενον δὲ ποτὲ μὲν ἐν ἄλλῳ τινὶ
γίνεται ποτὲ δὲ ἐν ἄλλῳ), καθ' ἕτερον οὖν τούτων ἢ τοῦ χρόνου ἐννοια
ἡμῖν γίνεται, ἂν δὲ πάντῃ ἐν τὸ νῦν νομίσωμεν καὶ τῷ ὑποκειμένῳ καὶ
τῷ λόγῳ, τότε οὐκ ἴσχομεν ἐννοια τοῦ χρόνου, ὥσπερ οὐδὲ οἱ ἐν Σαρδοῖ 20
καθεύδοντες. διὰ τοῦτο δὲ οὐ δοκεῖ χρόνος γεγενῆσθαι, φησί, διότι οὐδὲ κί-
25 νησις· οὐδὲ γὰρ παράτασις οὐδεμία, ἐν παρατάσει δὲ πᾶσα κίνησις.

p. 219^b1 Τοῦτο γὰρ ἐστὶν ὁ χρόνος, ἀριθμὸς κινήσεως κατὰ τὸ
πρότερον καὶ ὕστερον.

Εἰπὼν τί ἐστὶν ὁ χρόνος, ὀρίζεται αὐτόν. ἀριθμὸς δὲ κινήσεως
οὐχ ὁ ἀριθμῶν αὐτήν, ἀλλὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον τῆς κινήσεως ἀριθ-
30 μούμενα, τοῦτό ἐστι χρόνος.

1 ἐν τοῖς ἐφεξῆς κτλ.] Z 1 p. 231^b18 sqq., cf. 10 p. 241^a2 sqq. οὐδὲν] οὐδὲ M
2 γραμμὴ ἐκ σημείων (σύγκειται addit M) Mt: σημείον (σημείων K) ἐκ γραμμῶν GK
3 ἀπλατῶν K 4 ἀβαθῶν βάθος Mt 6 προτέρου—τινός om. K 7 προτέρου—
Mt: μὴ προτέρου δὲ t 7 αἰσθανόμεθα G 8 προτέρου G 9 γεγενῆσθαι] εἶναι M
9 τοῦτο KM: τὸ αὐτὸ Gt 13 λάβωμεν νῦν Gt 15 πρῶτον M 16 εἶναι] ἐστὶ K
ἀρχή KM οὐ GKM: ὦν t, at cf. ad p. 677, 15? 16 πᾶν om. Gt 17 αἰσθάνο-
μεθα Mt 18 ἐν M 19 τὸ (post καὶ) om. M 21. 22 γίνεται ἐννοια ἡμῖν Gt
23 ἐννοια τοῦ χρόνου om. M ἐν om. M σαρδοὶ K 24. 25 οὐδὲ t κινήσεις K
26. 27 ἀριθμὸς—ὕστερον om. K 28 αὐτὸν ἀριθμὸν (om. δὲ) κινήσεως M: excider
ἀριθμὸν κινήσεως ante ἀριθμὸς δὲ 29 ὁ] ὥς M

p. 219^b2 Οὐκ ἄρα κίνησις ὁ χρόνος, ἀλλ' ἡ ἀριθμὸν ἔχει ἡ 8⁶
κίνησις.

Τὸ ἀλλ' ἡ ἀριθμὸν ἔχει ἡ κίνησις τουτέστιν 'ἀλλ' ἡ ἀριθμεῖ- 30
ται ἡ κίνησις'. τὸ γὰρ ἡριθμημένον τῆς κινήσεως, τοῦτό ἐστιν ὁ χρόνος,
5 οὐχ ἡ κίνησις ἐστίν, ἀλλ' ἡ ἡριθμηται κατὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον.

p. 219^b3 Σημεῖον δέ· τὸ μὲν γὰρ πλεῖον καὶ ἑλαττον κρίνομεν
ἀριθμῷ, κίνησιν δὲ πλείονα καὶ ἐλάττονα χρόνῳ.

Ὅτι ἀριθμὸς κινήσεως ὁ χρόνος, ὁ ἡριθμημένος δηλονότι οὐχ ὁ ἀρι- 30
θμῶν (τοῦτο γὰρ ἐφεξῆς δείξει), κατασκευάζει ἐν τρίτῃ σχήματι τούτῳ
10 τῷ τρόπῳ· πᾶν πλεῖον καὶ ἑλαττον ἀριθμῷ κρίνεται, τί πλέον καὶ ἑλα-
ττον χρόνῳ κρίνεται (τὴν γὰρ πλείονα καὶ ἐλάττονα κίνησιν χρόνῳ κρίνο-
μεν), τίς ἄρα ἀριθμὸς ὁ χρόνος.

p. 219^b5 Ἐπεὶ δὲ ὁ ἀριθμὸς ἐστὶ διχῶς· καὶ γὰρ τὸ ἀριθμού-
μενον καὶ τὸ ἀριθμητὸν ἀριθμὸν λέγομεν, καὶ ὃ ἀριθμοῦμεν.

15 Ἐπειδὴ εἶπεν ἀριθμὸν εἶναι κινήσεως τὸν χρόνον, πολλαχῶς δὲ ὁ 30
ἀριθμὸς, ἀπαριθμεῖται ποσαχῶς καὶ κατὰ ποῖον σημαίνονμενον ὁ χρόνος
ἀριθμὸς ἐστὶ κινήσεως. εἰπὼν δὲ διχῶς λέγεσθαι τὸν ἀριθμόν, τρία ση-
μαίνονμενα δοκεῖ λέγειν, τὸ ἀριθμούμενον καὶ τὸ ἀριθμητὸν καὶ ὃ
ἀριθμοῦμεν. ἀλλὰ φαμεν ὅτι τὰ πρότερα δύο καθ' ἑνὸς σηματο-
20 μένου τέθεικεν, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐπὶ τοῦ ἐνεργείᾳ, τὸ ἀριθμούμενον, τὸ δὲ
ἐπὶ τοῦ δυνάμει, τὸ ἀριθμητόν. ἡ ἵνα σαφέστερον δείξῃ τί λέγει τὸ ἀριθ- 40
μούμενον, ἐπήγαγε τὸ ἀριθμητόν, αὐτὸ τὸ μετρούμενον πρᾶγμα, οἷον
τοὺς δέκα ἱππους ἢ δέκα κύνας. διχῶς οὖν τοῦ ἀριθμοῦ λεγομένου, τὸν ὡς
ἀριθμούμενον ἀριθμόν φαμεν εἶναι τὸν χρόνον.

25 Ἄξιον δὲ ἀπορῆσαι, πῶς λέγοντες συνεχῇ εἶναι τὸν χρόνον λέγομεν
πάλιν αὐτὸν εἶναι ἀριθμόν· διωρισμένον γὰρ ποσὸν ὁ ἀριθμὸς, ἀδύνατον
δὲ τὸ αὐτὸ συνεχές τε εἶναι καὶ διωρισμένον. φαμεν οὖν ὅτι, εἰ μὲν ὁ
ἀριθμῶν ἀριθμὸς ἦν ὁ χρόνος, ἀδύνατον αὐτὸν εἶναι συνεχῇ, ἐπειδὴ δὲ 45

1. 2 ἀλλ' ἡ—κίνησις om. K 3 Τὸ—τουτέστιν om. M 4 ἡ om. M 5 κατὰ πρό-
τερον καὶ τὸ ὕστερον K 6. 7 πλεῖον—χρόνῳ om. K 7 πλείονα καὶ ἐλάττονα M:
πλείω καὶ ἐλάττω t 8 ὁ (ante ἡριθμημένος) om. K 10 τί πλέον GK M: τί πλεῖον t
12 ὁ om. Gt 13 δὲ ὁ KM: δ' t, cf. Arist. 13. 14 καὶ γὰρ—ἀριθμοῦμεν om. K
17 λελέγεσθαι K 18 prius καὶ om. M 19. 20 σημαίνονμενα K 20 τέθεικεν Kt
21 ἡ om. M 22 αὐτὸ] ἀλλὰ M ἀριθμούμενον πρᾶγμα M 23 ἡ KM: ἡ τοῦ G:
τοῦς t λέγομεν K τὸν] τὸ libri 24 φαμεν] μὲν φασιν K 26 post αὐτὸν
iterat συνεχῇ incipiente nova pagina M 27 δὲ τὸ αὐτὸ] γὰρ ἦν αὐτὸν M συνέγε-
ται καὶ διορισμένον K 28 ἀριθμὸς δὲ ἦν M αὐτὸν εἶναι συνεχῇ Gt: αὐτὸν συνεχῇ
εἶναι M: ἦν αὐτὸ συνεχῇ K ἐπεὶ δὲ Gt

οὐχ ὁ ἀριθμῶν ἐστὶν ἀλλ' ὁ ἀριθμούμενος, οὐδὲν καλύπει κατ' ἄλλο μὲν ε 6⁺
εἶναι αὐτὸν συνεχῆ, κατ' ἄλλο δὲ ἀριθμόν· ἥ μὲν γὰρ συνεχοῦς ἐστὶ κι-
νήσεως μέτρον, ταύτῃ συνεχῆς ἐστίν, ἥ δὲ ἔχει τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον,
ταύτῃ ἀριθμός. οὐκ ἀδύνατον δὲ οὐδὲ ἀσύνηθες καὶ ἐπὶ τῶν συνεχῶν λέ-
5 γειν τὸν ἀριθμόν· φαμέν γὰρ τὸ ξύλον δέκα πήχεις ἔχειν καὶ τὴν ὁδὸν
δέκα σταδίους, καίτοι συνεχῆ ταῦτα, ἀλλὰ τῷ δυνάμει ὑφ' ἡμῶν κατὰ
μόρια διαιρεῖσθαι, ταύτῃ καὶ ἀριθμόν τινα αὐτῶν κατηγοροῦμεν. ὥστε 60
φύσει μὲν ἐπὶ τούτων τὸ συνεχὲς κατηγορεῖται, θέσει δὲ καὶ ἐκ τῆς ἡμε-
τέρας ἐπινοίας ὁ ἀριθμός.

10 Πάλιν δὲ ἀπορίας ἄξιον πῶς φησι τὸν χρόνον ἀριθμὸν εἶναι οὐχ ὡς
μετροῦντα, ἀλλ' ὡς μετρούμενον, καίτοι τὴν κίνησιν οὐδὲν ἕτερον ἢ ὁ χρόνος
μετρεῖ· μέτρον γοῦν κινήσεως φησιν εἶναι τὸν χρόνον. λέγω οὖν καὶ πρὸς
τοῦτο, ὅτι εἰ καὶ μετρεῖν λέγεται ὁ χρόνος τὴν κίνησιν, ἀλλ' οὖν καὶ με-
τρεῖσθαι αὐτὸς ὑπὸ τῆς ψυχῆς, καὶ πρῶτως μὲν μετρεῖσθαι, τῷ μετρεῖ-
15 σθαι δὲ καὶ αὐτὸς μετρεῖν, τὸν μόνως δὲ μετροῦντα ἀριθμὸν μηδαμῶς ε 6⁺
δὲ μετρούμενον, τοῦτον ἀνάγκη μόνως εἶναι διωρισμένον, μηδαμῶς δὲ
συνεχῆ· ὥστε καὶ μετρεῖν τὴν κίνησιν λέγεται ὁ χρόνος, οὐδέν γε ἐκ
τούτου ἄτοπον ἔψεται τῷ λόγῳ. ἄλλως τε οὕτω λέγεται μετρεῖν τὸν
χρόνον, ὥσπερ ἂν εἰ δύο ξύλων ἴσων παρακειμένων ἀλλήλοις τοῦ ἐνός με-
20 τρηθέντος λέγοι τις ὅτι τὸ μετρηθὲν καὶ αὐτὸ ἐμέτρησε τὸ παρακείμενον·
ὅσον γὰρ τοῦτο, τοσοῦτον καὶ αὐτὸ. ταύτῃ οὖν καὶ τὸν χρόνον φαμέν με-
τρεῖν τὴν κίνησιν, διότι σύνεισιν ἀλλήλοις καὶ συμπαρατείνονται· ὅσον οὖν
ἂν εἶη τὸ ἕτερον, ἀνάγκη καὶ τὸ λοιπὸν εἶναι.

p. 219^b9 Καὶ ὥσπερ ἡ κίνησις ἀεὶ ἄλλη (καὶ ἄλλη), καὶ ὁ χρόνος.

25 "Ὅτι κινήσεως ἐστὶ μόνως ἀριθμός ὁ χρόνος καὶ οὐδενὸς ἄλλου, δεί-
κνυσι καὶ διὰ τούτου. ὥσπερ γὰρ ἀεὶ ἄλλη καὶ ἄλλη ἐστὶ κίνησις, φησὶν,
οὕτω καὶ ὁ χρόνος ἀριθμός ὢν ταύτης ἀεὶ ἄλλος ἐστὶ καὶ ἄλλος, τῶν
μέντοι ἄλλων πάντων ἀεὶ τῶν αὐτῶν ὄντων καὶ ὁ ἀριθμός· ἀεὶ ὁ αὐτός 10
ἐστίν· ὥστε εἰ ὁ χρόνος ἀεὶ ἄλλος ἐστὶ καὶ ἄλλος, ἔστι δὲ παρατάσεώς·
30 τινος ὁ χρόνος ἀριθμός, μόνως ἂν εἶη κινήσεως ἀριθμός ὁ χρόνος.

p. 219^b10 'Ὁ δὲ ἅμα πᾶς χρόνος ὁ αὐτός· τὸ γὰρ νῦν τὸ αὐτὸ
ὅ ποτε ἦν, τὸ δὲ εἶναι αὐτῷ ἕτερον.

"Ἄμα πᾶς ὁ πανταχοῦ λαμβανόμενος χρόνος, οὗτος εἰς ἐστὶ καὶ ὁ

2 συνεχοῦς Gt: συνε^χ M: συνεχῶς K 6 ὑμῶν K 7 διηρῆσθαι Gt 10 δὲ om. Gt 14 τῷ]
τὸ et mox δὲ καὶ αὐτὸς δὲ K 15 μόνον M 15. 16 ἀριθμὸν post μετρούμενον traicit t
16 διορισμένον K δὲ (ante συνεχῆ) om. t 17 λέγεται K 18 οὔτε M 19 ὥπερ t
20 prius τὸ om. K 21 ὅσον] ὅ M 22 οὖν] γὰρ M 24 ἀεὶ—χρόνος om. K
καὶ ἄλλη t: om. M et Arist. codd. (H, at cf. v. 26 27. 29 τῶν μέντοι—καὶ ἄλλος om. K
28. 29 ὁ ter om. M 30 τινος] τις M 31 δὲ KM: δ' t 31. 32 τὸ γὰρ—ἕτερον
om. K 32 ὅ ποτε et δὲ M: ὅ ποτ' et δ' t αὐτῷ (cf. p. 726, 16) t: αὐτοῦ M

www.libtool.com.cn

αὐτός· πάσης γὰρ κινήσεως τὸ πρότερον μετρεῖ καὶ τὸ ὕστερον (οὐ μέντοι α 6^v
ὡς ἀλλοιώσεως ἢ ὡς αὐξήσεως), τὸ δὲ πρότερον καὶ ὕστερον τῶν ἅμα γι-
νομένων κινήσεων τὸ αὐτό, ὥστε καὶ ὁ χρόνος ὁ αὐτός. τοῦτο μέντοι 15
οὐκέτι καὶ ἐπὶ τῆς κινήσεως ἀρμόζει λέγειν· οὐ γὰρ ἅμα αἱ κινήσεις αἱ
5 αὐταί, ἀλλ' αἱ μὲν οὐ μόνον τῷ ἀριθμῷ ἕτεραι ἀλλὰ καὶ τῷ εἶδει, αἱ
δὲ εἰ καὶ τῷ εἶδει αἱ αὐταί, οἷον αἱ πλείους φοραί, ἀλλ' οὖν γε τῷ
ἀριθμῷ οὐχ αἱ αὐταί. ὁ μέντοι χρόνος εἰς καὶ ὁ αὐτός ὁ πανταχοῦ τῷ
ἀριθμῷ· ὥστε καὶ ταύτη δῆλον ὅτι οὐ κίνησις ὁ χρόνος, ἀλλ' ἀριθμὸς
κινήσεως. ὅτι δὲ εἰς καὶ ὁ αὐτός χρόνος ὁ πανταχοῦ, κατασκευάζει ἐκ
10 τοῦ νῦν. τὴ γὰρ νῦν, φησί, κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἔν ἐστι πανταχοῦ, τῷ 20
μέντοι λόγῳ διαφέρει (ἄλλως γὰρ λαμβάνεται ὡς πρότερον λαμβανόμενον,
καὶ ἄλλως ὡς ὕστερον, ὡς μέντοι πρότερον ἔν ἐστι καὶ τὸ αὐτὸ πανταχοῦ,
ὁμοίως δὲ καὶ ὡς ὕστερον), εἰ τοίνυν τὸ νῦν ἐστι τὸ γεννητικὸν τοῦ χρό-
νου, τοῦτο δὲ ἔν ἐστι καὶ τὸ αὐτὸ πανταχοῦ, δῆλον ὅτι καὶ ὁ χρόνος ἅμα
15 πανταχοῦ εἰς ἄν εἴη καὶ τῇ φύσει καὶ τῷ ἀριθμῷ.

p. 219^b 12 Τὸ δὲ νῦν ἔστι μὲν ὡς τὸ αὐτό, ἔστι δὲ ὡς οὐ τὸ αὐτό. 25

Ἐπειδὴ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἠπόρει περὶ τοῦ νῦν, πρότερον τὸ αὐτό 30
ἐστι τὸ πρότερον τῷ ὑστέρω ἢ ἕτερον, εἴτα ἐδείκνυσεν ἑκάτερον ἄτοπον
(εἴτε γὰρ τὸ αὐτὸ εἴη, ὁμόχρονα εἶναι πάντα ἀνάγκη, εἴτε μὴ εἴη τὸ
20 αὐτό, ἐπειδὴ μὴ πέφυκε τὸ πρότερον μένειν τοῦ ὑστέρου ἐπιγενομένου,
ἀνάγκη δὲ οὕτως ἐφθάρθαι, καὶ ἤτοι ἐν ἑαυτῷ ἢ ἐν ἄλλῃ νῦν, ἑκάτερον δὲ
ἀδύνατον), ἐπειδὴ τοῦτο μάλιστα τοῦ παραλογισμοῦ αἷτιον ἦν, τὸ ἀτελὲς
τῆς διαιρέσεως, διὰ τοῦτο τὸ λείπον τῆς διαιρέσεως ἐνταῦθα ἐκτίθεται· τὸ
γὰρ πρότερον νῦν τῷ ὕστερον οὔτε ἀπλῶς τὸ αὐτό ἐστίν οὔτε ἀπλῶς ἕτε- 35
ρον, ἀλλὰ πῇ μὲν τὸ αὐτό ἐστι πῇ δὲ οὐ τὸ αὐτό. τοῦτο δὲ ἐκεῖ μὲν
25 παραιτεῖται δι' ἐπίκρουσιν τοῦ παραλογισμοῦ, ἐνταῦθα δὲ αὐτὸ τίθησιν, ἵνα
ἐκείνην ἐπιλύσῃται τὴν ἀπορίαν, ὅτι ἔστι τῇ μὲν οὐσίᾳ τὸ αὐτὸ τὸ πρό-
τερον νῦν τῷ ὕστερον, τῇ δὲ σχέσει οὐ τὸ αὐτό· ἄλλο γὰρ αὐτῷ ἐστι τὸ
προτέρω εἶναι καὶ ἄλλο τὸ ὑστέρω, ὥσπερ, φησί, καὶ οἱ σοφισταὶ φασιν
30 ἄλλον εἶναι Κορίσκον ἐν Λυκείῳ καὶ ἄλλον ἐν Ἀγορᾷ, ταύτη γε ἀληθῶς

πρῶτον K	2 alterum ὡς om. Gt	καὶ τὸ ὕστερον t	4 καὶ οὐκέτι
αἱ M	οὐδὲ γὰρ M	6 εἰ καὶ om. M	φοραὶ K: σφαῖραι GM, unde οἶον 25
πλείους σφαῖραι κινεῖν coniecerat t		7 οὐχ ἑαυταί G	ὁ extremum
om. t	13 τὸ (ante γεννητικόν) om. Gt	14 ἐν om. Gt	16 τῷ αὐτό
magiore loco M	ἔστι δὲ — αὐτό om. K	δὲ M: δ' t	17 πρότερον ἐν καὶ τὸ
αὐτό Gt	18 ἐστι Gt: εἶναι KM	19 prius τὸ om. M	20 μὴ om. G
ἐπιγενομένου M: ἐπιγενομένου K: ἐπιγενομένου G: ἐπιγενομένου t		21 δὴπουθεν t	
ὦν om. M	22 αἷτιον ἦν τοῦ παραλογισμοῦ M	24 τῷ] τὸ K	25 ἐστι
om. Gt	26 παραιτεῖται KM: παρὲται Gt	28. 29 τῷ προτέρω K	29 καὶ
ὥσπερ t	οἱ σοφισταὶ φασὲν M: ὅσοι φασὶν K	30 ἔστι κορίσκον ἐν λυκίῳ K	
ἄλλον ἐν ἄλλῳ ἐν ἀγορᾷ G	ἀληθῆ K		

λεγοντες· οὐ γὰρ ταυτόν ἐστι τῷ αὐτῷ ἐνταῦθα εἶναι ἢ ἐκεῖ. καὶ τὸ 8^b
 νῦν οὖν εἴτε καὶ τῷ ἀριθμῷ ἔν καὶ ταυτόν εἶναι τις θεῖη καὶ τῇ τούτου
 ῥύσει γεννᾶσθαι τὸν χρόνον, οὐ συμβήσεται τὰ πρὶν γενόμενα τοῖς νῦν γε- 11
 νομένοις τὰ αὐτὰ εἶναι· εἰ γὰρ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ, ἀλλ' οὐχ ὡσαύτως
 5 ἔχοντι, ἐπεὶ οὐδὲ τὰ αὐτὰ ἐστὶν ἢ ἅμα τὰ ἐν Κορίσκῳ γενόμενα ἐν
 Λυκαίῳ τε ὄντι καὶ ἐν ἀγορᾷ, οἷον εἰ ἐνταῦθα μὲν ἐθερμαίνετο ἐκεῖ δὲ
 ἐψύχετο, ἢ τι τοιοῦτον. εἴτε οὖν ἔν καὶ ταυτόν ὑποκείτο τὸ νῦν κατὰ
 ἀριθμόν, οὐδὲν τῶν εἰρημένων ἀτόπων συμβήσεται, ἐπεὶ μὴ καὶ κατὰ
 σχέσιν τὸ αὐτὸ ὑποκείται, εἴτε καὶ οὐσίας μὲν εἴη τῆς αὐτῆς τὸ πρότερον 15
 τῷ ὕστερον μὴ εἴη δὲ τῷ ἀριθμῷ τὸ αὐτό, ὅπερ ἐστὶ καὶ μᾶλλον ἀλη-
 θές, πολλῷ μᾶλλον οὐδὲν τούτων συμβήσεται. πῶς δὲ ἔχει πρὸς τὸ γί-
 νεσθαι καὶ φθείρεσθαι τὸ νῦν, ἐν τοῖς ἐξῆς βιβλίοις διδάξει, ὅτι καὶ αὐτὸ
 καὶ ἕτερα πλείστα ἀχρόνως ἢ εἰσὶν ἢ οὐκ εἰσὶ, μήτε διὰ γενέσεως εἰς τὸ
 εἶναι παραγόμενα μήτε διὰ φθορᾶς εἰς τὸ μὴ εἶναι.
 15 Τὸ δὲ νῦν ἔστι μὲν ὡς τὸ αὐτό, ἔστι δὲ ὡς (οὐ) τὸ αὐτό.
 εἰπὼν "τὸ γὰρ νῦν τὸ αὐτὸ ὅποτε ἦν, τὸ δὲ εἶναι αὐτῷ ἕτερον", ἐξ οὗ,
 ὅπερ εἶπον, τὴν εἰρημένην ἀπορίαν ἐπιλύεται, πῶς ἐστὶ καὶ τὸ αὐτὸ καὶ 20
 οὐ τὸ αὐτὸ νῦν διδάσκει. καθὼς μὲν γὰρ, φησὶν, ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ λαμ-
 βάνεται, ταύτῃ ἕτερόν ἐστι καὶ ἕτερον τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον· λαμ-
 20 βάνεται δὲ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ μορίῳ τῆς κινήσεως, κατὰ τοῦτο δὲ ἦν
 αὐτῷ, φησί, καὶ τὸ νῦν εἶναι (ἀμερὲς γὰρ τὸ νῦν, ἀμερὲς δὲ ὃν ἅμα ἐν
 πλείοσιν εἶναι οὐ δύνανται, ἀλλ' ὅτε ἐν τούτῳ ἐστίν, ἐν ἐκείνῳ οὐκ ἔστιν),
 ὥστε καλῶς εἴρηται ὅτι τῷ αἰεὶ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ λαμβάνεσθαι, ταύτῃ
 καὶ τὸ εἶναι νῦν ἔχει (οὐ γὰρ | ἔστιν εἰπεῖν ἅμα ἐν τούτῳ καὶ τούτῳ), 27^r
 25 ταύτῃ δὲ καὶ ἕτερόν ἐστι τὸ πρότερον τοῦ ὕστερον· ἄλλο γὰρ ἐστὶν αὐτῷ
 τὸ ἐν τῷδε εἶναι, καὶ ἄλλο τὸ ἐν τῷδε. ταύτῃ μὲν οὖν ἕτερον τὸ πρό-
 τερον νῦν τοῦ ὕστερου. ὁ δὲ ποτε ὅν ἐστι, φησί, τὸ αὐτό, τουτέστι
 κατὰ τὸ ὑποκείμενον. εἴτα τοῦτο κατασκευάσαι βουλόμενος ἐπήγαγεν ἀκο-
 λουθεῖ γὰρ, ὥσπερ ἐλέχθη, τῷ μὲν μεγέθει ἢ κίνησις, ταύτῃ
 30 ὁ χρόνος, ὡς φαμέν· ὁμοίως δὲ καὶ τῇ στιγμῇ τὸ φερόμενον ὁ
 φ' τὴν κίνησιν γνωρίζομεν, καὶ τὸ πρότερον ἐν αὐτῇ καὶ τὸ ὕστε-
 ρον. εἶπε γὰρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀκολουθεῖν τῷ μὲν μεγέθει τὴν κίνησιν,

1 τῷ αὐτῷ K: τὸ αὐτῷ G: τὸ αὐτόν M: τὸ αὐτό t καὶ εἶναι G 2 εἴτε GKM: εἴ
 γε t 5 οὐδὲ GKM: οὐ t prius ἐν delevim γινόμενα Gt 6 λυκίῳ K
 7 ὑποκεί K 8 καὶ om. Mt 10 μὴ εἴη] μὴ ἢ G 11 et 12 τῷ G 12 ἐν τοῖς
 ἐξῆς κτλ.] cf. Z 3 15 Τὸ δὲ—οὐ τὸ αὐτό om. G: ἔστι δὲ—οὐ τὸ αὐτό om. Kt
 οὐ addidi: om. M 16 τὸ γὰρ GK: γὰρ τὸ Mt ὁπότε G: ὁ ποτε K τὸ δὲ KM:
 τὸ δ' G: τὸ δ' t αὐτῷ ἐν τῷ M 21 αὐτό M φησὶ] cf. p. 219^b14 23 τῷ
 Mt: τὸ G: τὸ K αἰεὶ ἄλλο καὶ ἄλλο t 24 νῦν om. t 25 τοῦ t: τῷ GM: τὸ K
 26 τῷ ἐν priore loco K, altero loco primitus M et t ἕτερον] ὕστερον G 27 τοῦ t:
 τῷ GKM ὕστερῳ G: ἐτέρῳ K 28 ὁ δὲ ποτε GKt: ἢ δὲ ὁ ποτε M, cf. Arist. ἐστὶ]
 ἐστὶ τὸ νῦν Arist. libri, sed τὸ νῦν ἐστὶ Simplic. p. 722,19 28. 31 ἀκολουθεῖ—ὕστερον
 om. G 29 ἐλέχθη K 29. 31 τῷ—ὕστερον om. K 30 φαμέν M: ἐφαμεν t
 καὶ ὁμοίως δὲ τῇ Arist. 32 ἔμπροσθεν p. 219^a15 sqq. cf. Philop. p. 719,23

ταύτη δὲ τὸν χρόνον· τῷ γὰρ εἶναι ἐν τῷ μεγέθει τὸ πρότερον καὶ τὸ 87
 ὕστερον καὶ προσέτι τὸ συνεχές, ταύτη καὶ ἐν τῇ κινήσει τὸ πρότερον ἦν
 καὶ ὕστερον καὶ ἡ συνέχεια, διὰ δὲ τὴν κίνησιν καὶ ἐν τῷ χρόνῳ, πλὴν
 ὅτι ἐν μὲν τῷ μεγέθει "θέσει" ἦν τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον, διότι τὴν
 5 ἀρχὴν ἀφ' οἰουδήποτε μορίου ποιήσασθαι δυνατόν, ἐπὶ δὲ τῆς κινήσεως
 καὶ τοῦ χρόνου οὐκέτι· οὐ γὰρ οἶόν τε ἐν τούτοις τὸ πρότερον ὕστερον 10
 γενέσθαι, οὐδ' ἔμπαλιν τὸ ὕστερον πρότερον. ὥσπερ οὖν, φησί, ταῦτα
 ἔπονται ἀλλήλοις, οὕτως καὶ τὰ οἷονεῖ γεννητικὰ τούτων καὶ ποιητικά. τοῦτο
 δὲ ἐδήλωσεν εἰπὼν ὁμοίως δὲ καὶ τῇ στιγμῇ τὸ φερόμενον, ὅ τὴν
 10 κίνησιν γνωρίζομεν. ἔστι γὰρ τοῦ μὲν μεγέθους ἡ στιγμή ποιητική
 (ρύισχόμενον γὰρ τὸ σημεῖον γεννᾷ τὴν γραμμὴν, πρῶτον δὲ μέγεθος ἡ
 γραμμὴ), τῆς δὲ κινήσεως ποιητικὸν τὸ φερόμενον· τοῦ γὰρ γενέσθαι τὴν
 ἀπὸ Ἀθηναίων εἰς Θήβας κίνησιν αἴτιον τὸ φερόμενον, εἴτε ἄνθρωπος εἴη 15
 εἴτε οὐτιδήποτε, καὶ τοῦ γενέσθαι τὴν ἀπὸ Κριοῦ ἐπὶ Ταῦρον κίνησιν αἴτιος
 15 τυχὸν ὁ ἥλιος ὁ ταύτην κινήσει ἢ ἕτερός τις τῶν ἀστέρων. τούτῳ καὶ
 γνωρίζεται ἡ κίνησις· καθ' αὐτὴν γὰρ ἀγνώριστος ὑπάρχουσα τῷ κινου-
 μένῳ γνωρίζεται. τὸ γὰρ γεγενῆσθαι τὴν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ τοῦ
 οὐρανοῦ κίνησιν καὶ περιφορὰν οὐκ ἄλλῃ τινὶ γνωρίζομεν ἢ αὐτῷ τῷ οὐ-
 ρανῷ· τῷ γὰρ τὸ αὐτὸ αὐτοῦ μόνον δις ἐν τῷ αὐτῷ μορίῳ τοῦ ὀρί-
 20 ζοντος ἰδεῖν γεγόμενον, οὕτω τὸσὺνδε γεγενῆσθαι κίνησιν γνωρίζομεν.
 καὶ τὸ νῦν δὲ τοῦ χρόνου ποιητικὸν αἴτιον· ἡ γὰρ τούτου ῥύσις γεννᾷ 20
 τὸν χρόνον. εἰ τοίνυν ὥς τὸ σημεῖον πρὸς τὸ μέγεθος ἔχει καὶ τὸ κινου-
 μένον πρὸς τὴν κίνησιν, οὕτω καὶ τὸ νῦν πρὸς τὸν χρόνον, τὸ δὲ σημεῖον
 ἐν ὧν καὶ τὸ αὐτὸ γεννᾷ τὸ μέγεθος (οὐ γὰρ παραθέσει πλειόνων στιγμῶν
 25 γεννᾶται ἡ γραμμὴ, ἀλλὰ μιᾶς ῥύσει), ἔτι δὲ καὶ τὸ κινούμενον ἐν ὧν
 γεννᾷ τὴν κίνησιν, ἀκόλουθον δὴπου καὶ τὸ νῦν ἐν ὧν γεννᾷ τὸν χρόνον.
 οὐ γὰρ ἐκ πολλῶν νῦν παρακειμένων ἀλλήλοις γεννᾶται ὁ χρόνος· οὐ γὰρ
 σύγκειται ἐκ τῶν νῦν, ἀλλ' ἐνὸς ῥύσει· τῷ γὰρ τὸ αὐτὸ νῦν πρότερον καὶ 30
 ὕστερον λαμβάνεσθαι τὸ εἶναι ἔχει ὁ χρόνος. ὥσπερ οὖν τὸ κινούμενον
 30 δ μὲν ποτε ὧν τὸ αὐτὸ ἐστίν (ἡ γὰρ λίθος ἐστὶν ἢ ἄνθρωπος ἢ ἀστήρ ἢ
 ἕτερόν τι), τῷ δὲ ἐν ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ λαμβάνεσθαι, ταύτῃ ἕτερον (ὥς γὰρ
 εἶπον, ἄλλο ἐστὶ Σωκράτης τὸ ἐν οἴκῳ εἶναι καὶ ἄλλο τὸ ἐν ἀγορᾷ),
 οὕτω δὴ καὶ τὸ νῦν τῷ μὲν ὑποκειμένῳ καὶ τῇ οὐσίᾳ τὸ αὐτὸ τὸ πρότε-

1 τῷ (ante γάρ) t: τὸ G: τὸ KM 2 post ταύτη distinguit t 3 τὸ ὕστερον M
 4 τὸ (post καὶ) om. G 5 δυνατόν ἦν Gt 6 οὐκ ἔστι· καὶ γὰρ οἶόν τε M πρότερον
 7 ὕστερον] πρότερον καὶ τὸ ὕστερον M 8 οὕτω t τὰ KM: οἱ τὰ Gt γεννητικὰ K
 9 καὶ Gt: om. KM, at cf. p. 726,30. 728,18 10 μὲν om. Gt ποιητικόν K 11 ἢ]
 καὶ M 12 γὰρ om. G 13 ἀπ' t 13. 14 τὸ φερόμενον — αἴτιος om. M 14 αἴτιος
 15 αἴτι G: αἴτιον t 17 τὸ γὰρ t: τῷ γὰρ GKM 17. 18 κίνησιν τοῦ οὐρανοῦ M
 19 τῷ γὰρ Gt: τὸ γὰρ KM τῷ μορίῳ τῷ αὐτῷ Gt 20 οὕτω] οὐ τῷ G 21 καὶ
 αἴτιον M 24 ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ὧν M 25 ἢ om. Gt 26 γεννᾷ Kt: γεννᾷ GM
 27 παρακειμένων νῦν Gt ἀλλ' ὅλοις M 28 ῥύσει· τὸ γὰρ K 32 Σωκράτης τῷ
 ἐν K 33 τῷ] τὸ K τὸ αὐτὸ ἐστὶ Gt 33 p. 728,1 τὸ πρότερον τῷ ὕστερον KM:
 τῷ πρότερον τὸ ὕστερον Gt

· ~~προν~~ ~~τῷ ὑστερῷ~~ ~~οὐκ~~ ~~αὐτῷ~~ δὲ πρότερον ἢ ὕστερον εἶναι, ταύτη δὲ τῷ λόγῳ κ 7⁺
 ἕτερον. παραδείγματος δὲ χάριν καὶ σαφηνείας, ἵνα δείξῃ πῶς τὸ αὐτὸ 30
 λέγουμεν κατὰ τὸ ὑποκείμενον, διάφορον δὲ κατὰ τὸν λόγον, ἐμνημόνευσε
 τοῦ ὑπὸ τῶν σοφιστῶν λεγομένου. λαμβάνοντες γὰρ ἐκεῖνοι τὸ ἕτερον εἶναι
 5 τῷ Κορίσκῳ τὸ ἐν Λυκεῖῳ εἶναι καὶ ἕτερον τὸ ἐν ἀγορᾷ, τὴν κατὰ συμ-
 βεβηλὸς ταύτην καὶ κατὰ τὸν λόγον διαφορὰν ἐπὶ τὸ ὑποκείμενον μετέ-
 φερων· εἰ γὰρ ἄλλο, φασίν, ἐστὶ τῷ Κορίσκῳ τὸ ἐν Λυκεῖῳ εἶναι καὶ
 ἄλλο τὸ ἐν ἀγορᾷ, ὃ ἄρα Κορίσκος αὐτὸς ἑαυτοῦ ἑτερός ἐστιν. ἀλλ' οὐκ
 ἀνάγκη, εἰ κατὰ τὸν λόγον ἕτερόν τι εἴη καὶ κατὰ συμβεβηλός, ἥδη καὶ
 10 κατὰ τὸ ὑποκείμενον ἕτερον εἶναι, ἐπεὶ καὶ ἡ κλίμαξ μία καὶ ἡ αὐτὴ τῷ 35
 λόγῳ ἑτέρα οὕσα καὶ ἑτέρα· ἄλλο γὰρ ἐστὶν αὐτῇ τὸ ἀναβάσει εἶναι καὶ
 ἄλλο τὸ καταβάσει. οὕτως οὖν καὶ τὸ νῦν καὶ ταῦτόν καὶ ἕτερον, τῷ
 λόγῳ μὲν ἕτερον πρότερόν τε λαμβανόμενον καὶ ὕστερον, τῷ ὑποκειμένῳ
 δὲ τὸ αὐτό.

15 p. 219^b22 Τῷ δὲ φερομένῳ ἀκολουθεῖ τὸ νῦν, ὥσπερ ὁ χρόνος
 τῇ κινήσει.

Εἰπὼν ὅτι ἀκολουθεῖ “τῷ μὲν μεγέθει ἡ κίνησις, ταύτη δὲ ὁ χρόνος, 40
 ὁμοίως δὲ καὶ τῇ στιγμῇ τὸ φερόμενον,” εἶτα μεταξὺ τὸν τῶν σοφιστῶν
 ἐμβαλὼν λόγον, ἐπάγει ἐν τούτοις τὸ λείπον, ὅτι καὶ τῷ φερομένῳ ἀκο-
 20 λουθεῖ τὸ νῦν· τῷ γὰρ τὸ φερόμενον λαμβάνεσθαι ἐν προτέρῳ καὶ ὕστερῳ
 τινὶ καὶ ἀριθμείσθαι τὰς μεταβάσεις αὐτοῦ, ταύτη τὸ νῦν τὴν ὑπόστασιν
 ἔχει. ὅτι δὲ ἀκολουθεῖ τὸ νῦν τῷ φερομένῳ, ἐδήλωσεν εἰπὼν τῷ γὰρ
 φερομένῳ γνωρίζομεν τὸ πρότερον καὶ ὕστερον ἐν κινήσει. ὥς
 γὰρ πᾶς ὁ χρόνος τῇ κινήσει πάσῃ παρακολουθεῖ καὶ συνεκτείνεται, οὕτω 45
 25 καὶ τὸ νῦν τῷ φερομένῳ· ἀνάλογον γὰρ ὥς τὸ φερόμενον πρὸς τὴν κίνη-
 σιν, οὕτω καὶ τὸ νῦν πρὸς τὸν χρόνον, ὥστε καὶ ἐναλλάξ ὥς ἡ κίνησις·
 πρὸς τὸν χρόνον, οὕτω καὶ τὰ φερόμενον πρὸς τὸ νῦν. εἰ οὖν τὸ φερό-
 μενον ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ὅτιποτέ ἐστιν, εἴτε στιγμή εἴτε λίθος εἴτε ὀπίδηποτε,
 διαφέρει δὲ κατὰ τὸν λόγον τῷ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ γίνεσθαι, τοιοῦτον δὲ
 30 εἴη πάντως καὶ τὸ νῦν.

p. 219^b25 Ἦι δὲ ἀριθμητὸν τὸ πρότερον καὶ ὕστερον, τὸ νῦν ἐστίν.

Εἰπὼν “τῷ γὰρ φερομένῳ γνωρίζομεν τὸ πρότερον καὶ ὕστερον ἐν 35

1 τῷ δὲ Gt: τὸ δὲ KM δὴ] δὲ libri 2 παραδείγματα K 4 τῷ ἕτερον G 5 ἐν
 λικία K 6. 7 διαφέρων M 7. 8 φασὶ τὸ κορίσκον εἶναι ἐν λυκεῖῳ καὶ ἄλλο ἐν ἀγορᾷ M
 7 τὸ (τῷ t) ἐν λυκεῖῳ Gt: om. K 10 κατὰ om. Gt εἶναι] ἐστὶ K 10. 11 οὕσα post
 ἡ αὐτὴ traicit M 11 αὐτὴ K 12 καὶ (post ταῦτόν) om. G 13 τὸ ὑποκείμενον K
 15 τὸ δὲ K 15. 16 ἀκολουθεῖ—κινήσει om. K 18 τὸν om. K 19 λειπὸν K •
 21 τὴν om. K 22 ὅτι Gt: δ KM νῦν ἐν τῷ (t 24 συνεκτείνεται M 27 οὖν καὶ
 τὸ G 29 δὲ GK: γὰρ Mt τῷ] τὸ t φαίνεσθαι K 31 δὲ KM: δ' t καὶ τὸ ὕστε-
 ρον corr. M 32 τῷ γὰρ M: τὸ γὰρ K: τῷ G: ὅτι τῷ t καὶ τὸ ὕστερον M

κινήσει, προσέθηκεν ἢ δὲ ἀριθμητὸν τὸ πρότερον καὶ ὕστερον, τὸ 87·
 νῦν ἐστι, συνάγων καὶ διὰ τούτων ὅτι τῷ φερομένῳ τὸ νῦν ἀκολουθεῖ·
 εἰ γὰρ τῷ μὲν φερομένῳ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον ἔπεται τὸ ἐν κινήσει,
 τὸ δὲ πρότερον καὶ ὕστερον τὸ ἐν κινήσει | τὸ νῦν ἐστι (καθὸ γὰρ ἀριθ- 87·
 5 μητὸν ἐστι τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον τὸ ἐν κινήσει, τὸ νῦν ἐστι), τῷ
 φερομένῳ ἂν τὸ νῦν ἔποιτο.

p. 219^b26 Ὡστε καὶ ἐν τούτοις, δὲ μὲν ποτε ὃν νῦν ἐστι, τὸ αὐτό
 (τὸ πρότερον γὰρ ἢ ὕστερόν ἐστι τὸ ἐν κινήσει), τὸ δὲ εἶναι ἔτε-
 ρον· (ἢ) ἀριθμητὸν γὰρ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον, τὸ νῦν ἐστίν.

- 10 Οὕτω λοιπὸν τὸ προκειμένον συνάγει, λέγω δὴ ὅτι τὸ νῦν τῷ μὲν
 ὑποκειμένῳ τὸ αὐτό ἐστι, τῷ δὲ λόγῳ ἄλλο καὶ ἄλλο. τὸ γὰρ ὥστε
 καὶ ἐν τούτοις ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς νῦν· ὥσπερ γὰρ καὶ τὸ σημεῖον τὸ γεν-
 νητικὸν τῆς γραμμῆς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ τῷ ὑποκειμένῳ, καὶ τὸ φερόμενον τὸ
 γεννητικὸν τῆς κινήσεως, οὕτω δὲ καὶ τὸ νῦν τὸ τοῦ χρόνου γεννητικόν. 5
 15 δὲ μὲν ποτε ὃν νῦν ἐστι, τουτέστιν ὅτιδῆποτε κατὰ τὸ ὑποκειμένον ὑπάρ-
 χει τε καὶ ἔστι νῦν, ἔν ἐστι καὶ τὸ αὐτό. εἴτα καὶ τί ἐστίν ἐπάγει· τὸ
 πρότερον γὰρ, φησὶν, ἢ ὕστερον τὸ ἐν κινήσει· ταῦτόν γὰρ τὸ ἐν
 κινήσει πρότερον καὶ ὕστερον κατὰ τὸ ὑποκείμενον, ἐπεὶ καὶ ἐπὶ τῆς κί-
 νήσεως τὸ φερόμενον. τὸ δὲ εἶναι ἔτερον, τουτέστι κατὰ τὸν λόγον·
 20 τὸ γὰρ ἐν τῇ κινήσει πρότερον καὶ ὕστερον, μὴ ὡς ἀριθμούμενον λαμβαν-
 όμενον μηδὲ ὡς πρότερον καὶ ὕστερον, τὸ ὑποκείμενόν ἐστι τοῖς νῦν,
 τοῦτο δὲ αὐτὸ ὅταν ὡς πρότερον καὶ ὕστερον ληφθῇ καὶ ὡς κατὰ δια- 10
 φερὰν τῆς κινήσεως γινόμενον, τότε δὴ ἄλλο καὶ ἄλλο ἐστὶ κατὰ τὸν λόγον·
 ἄλλο γὰρ ἐστίν αὐτῷ τὸ πρητέρον εἶναι καὶ ἄλλο τὸ ὑστέρον.

- 15 p. 219^b28 Καὶ γνώριμον δὲ (μάλιστα) τοῦτό ἐστι· καὶ γὰρ ἡ κί-
 νησις διὰ τὸ κινούμενον καὶ ἡ φορά διὰ τὸ φερόμενον· τόδε
 γὰρ τι τὸ φερόμενον, ἡ δὲ κίνησις οὐ.

Ἐν πᾶσι τὴν τοῦ νῦν πρὸς τὸ φερόμενον ὁμοιότητα δεῖξαι βουλόμενος
 καὶ τοῦτο προσέθηκε, καὶ ἄλλως καὶ καθ' αὐτὸ χρήσιμον τῇ περὶ τοῦ 15

καὶ τὸ ὕστερον et 3 ἐν τῇ κινήσει K 4 ἐστι om. G 5 τὸ ἐν—ἐστι om. Mt τῷ]
 ὁ K 7 lemma om. t, qui superius plenius dederat 7. 9 δὲ μὲν—τὸ νῦν ἐστίν M: om. K
 comma post ἐστὶ addidi: om. M: post ὃν distinguit Arist. cod. G, item v. 15 GKM
 ἢ addidi: om. M 10 Οὕτω scripsi: οὐ τὸ GK: αὐτὸ τὸ M: καὶ οὕτω t εἰσάγει Gt
 et om. KM post μὲν addit γὰρ M 11 τὸ δὲ K 13. 14 τῷ γεννητικῷ M 14 δὲ K
 : primitus M: δὴ Gt et corr. M γεννητικὸν ὃν t 15 δὲ μὲν—ὅτιδῆποτε] τουτέστιν ὅτι
 ἦποτε, δὲ μὲν ποτε ὃν ἐστὶ νῦν (sic pro νῦν ἐστὶ etiam M) t 16. 17 τὸ πρότερον—κινήσει
 m. G 17 τὸ (post γὰρ) om. Gt 21. 22 τὸ ὑποκείμενόν—ὕστερον om. G 22. 23 δια-
 φερὰν scripsi: διαφέροντα libri 23 γινόμενα K τότε] τοῦτο M δὲ libri 24 τῷ
 στέρῳ K 25 δὲ om. t 25. 27 μάλιστα—οὐ om. K 25 μάλιστα addidit t: om. M
 οὐτό M: τοῦτ' t 28 τὴν] τῇ K δεῖξαι βουλόμενος ὁμοιότητα M 29 καὶ (post ἄλλως)
 m. M 29 p. 730,1 χρήσιμον—θεωρεῖ om. K 29 τοῦ om. in rasura M

χρόνου θεωρία. εὐλόγως γάρ, φησί, καὶ τοῦ χρόνου τὸ νῦν μάλιστα ἐστὶ ἐγνώριμον· μόνον γὰρ τοῦ χρόνου τὸ νῦν ἐν ὑπάρξει ἐστὶ. καὶ γὰρ ἡ κινήσεις καθ' αὐτὴν ἄγνωστος οὖσα τῷ φερομένῳ γνωρίζεται, τῷ δὲ φερομένῳ τὸ νῦν ἔπεται, καὶ ὃν ἔχει λόγον τὸ φερόμενον πρὸς τὴν κίνησιν, 5 ταύτη τὸ νῦν πρὸς τὸν χρόνον. εὐλόγως ἄρα καὶ διὰ τοῦ νῦν τὸν χρόνον γνωρίζομεν, ἐπεὶ καὶ διὰ τοῦ κινουμένου τὴν κίνησιν. ὅτι δὲ ἡ φορὰ γνώριμός ἐστι διὰ τὸ φερόμενον, ἔδειξεν εἰπὼν τόδε γάρ τι τὸ φερόμενον, ἡ δὲ κινήσεις οὐχ ὑφέστηκεν, ἀλλ' ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἶναι ἔχει· 10 τῇ γὰρ τοῦ κινουμένου μεταβάσει τὸ εἶναι ἐστὶ τῇ κινήσει. καὶ ἄλλως εἰ τὸ μὲν κινούμενον οὐσία, ἡ δὲ κινήσεις ἐνέργεια, τρανέστεραι δὲ τῶν ἐνεργειῶν αἱ οὐσίαι ἐν πολλοῖς, εἰκότως τῷ κινουμένῳ ἡ κινήσεις γνώριμος. εἰπὼν δὲ καὶ γὰρ ἡ κινήσεις διὰ τοῦ κινουμένου ἐπήγαγε καὶ ἡ φορὰ διὰ τὸ φερόμενον, ἥτοι ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ λέγων, ἢ μᾶλλον ἐκ 15 τοῦ γενικωτέρου καὶ ἀσαφεστέρου ἐπὶ τὸ εἰδικώτερον καὶ σαφέστερον μεταβαίνων· ἐστὶ μὲν γὰρ καὶ ἐπὶ ἀλλοιώσεως ἡ ἀλλοιώσεις γνώριμος διὰ τὸ ἀλλοιούμενον, ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ αὐξήσεως καὶ μειώσεως, ἐναργέστατα δὲ ἐπὶ τῆς φορᾶς τῷ φερομένῳ ἡ φορὰ γνωρίζεται.

ῥ. 219^b31 Ἔστι μὲν οὖν ὡς τὸ αὐτὸ τὸ νῦν, ἔστι δὲ ὡς οὐ τὸ αὐτό·
20 καὶ γὰρ καὶ τὸ φερόμενον.

Ὡσπερ συμπέρασμά ἐστι τοῦτο τῶν εἰρημένων· ὃ γὰρ ἔδειξεν ἀνωτέρω, τοῦτο ὡς ἐν συμπέρασματι νῦν φησιν. ὡς γὰρ τὸ φερόμενον τῷ μὲν ὑποκειμένῳ τὸ αὐτό, τῇ σχήσει δὲ καὶ τῷ λόγῳ διάφορον, οὕτω καὶ τὸ νῦν.

25 ῥ. 219^b33 Φανερόν δὲ καὶ ὅτι εἴτε χρόνος μὴ εἴη, τὸ νῦν οὐκ ἂν εἴη, εἴτε τὸ νῦν μὴ εἴη, χρόνος οὐκ ἂν εἴη.

Δείξας ὅτι ὁ χρόνος ἀριθμὸς ἐστὶ τοῦ προτέρου καὶ ὑστέρου τοῦ ἐν τῇ κινήσει, τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ νῦν (τὸ γὰρ ἐν τῇ κινήσει πρότερον καὶ ὕστερον τὸ νῦν ἐστίν), εὐλόγως συνάγει ὅτι ἀδύνατον τὸ ἕτερον αὐτῶν χωρὶς τοῦ 30 ἑτέρου εἶναι. εἰ γὰρ ὡς τὸ φερόμενον ἔχει πρὸς τὴν φορὰν οὕτω καὶ τὸ νῦν πρὸς τὸν χρόνον, οὔτε δὲ φερόμενόν τι εἶναι ἐνδέχεται φορᾶς μὴ οὐσης οὐδ' αὖ φορὰν εἶναι φερομένου μὴ ὄντος, οὕτω δηλονότι καὶ τὸν

1 γὰρ et τοῦ χρόνου om. M 5 ταύτη M: ταύτην GKt 6 ἐπειδὴ Gt
7. 8 τόδε—οὐ om. G 8 ἡ—οὐ om. K 9 ὑφεστός K: ὑφεστῶς M 12 καὶ πολλοῖς M 13 διὰ τὸ κινούμενον emendat t 15 γενικωτέρου G ἰδικώτερον K
19 ὡς] αὐτῷ ὡς M τὸ νῦν KM: νῦν t 19. 20 ἔστι δὲ ὡς—καὶ γὰρ καὶ (cf. Arist. cod. I) τὸ φερόμενον M: om. K: λέγομενον ἀεί (at cf. Arist. cod. E. Simplic. p. 724, 4), ἔδ' ὡς—καὶ γὰρ τὸ φερόμενον t 23 τὸ] τῷ K 25 εἴτε ὁ χρόνος t 25. 26 εἴη, τὸ—χρόνος οὐκ ἂν εἴη om. K 26 χρόνος M: ὁ χρόνος t 27 alterum
om. M 28 ἐστὶ τῶν νῦν K 32 φερομένου μένου (sic) μὴ G

www.libtool.com.cn

χρόνον ἔχειν ἀνάγκη καὶ τὸ νῦν, καὶ εἰ τὸ ἕτερον τεθεῖη, εἰσάγεσθαι 87^v
καὶ τὸ λοιπόν, εἴτε ἀναιρεθεῖη τὸ ἔν, καὶ τὸ λοιπὸν συναναιρεῖσθαι.
ὡσαύτως γὰρ ἔχει καὶ τὸ σημεῖον καὶ ἡ γραμμὴ· συνεισάγει γὰρ καὶ
συναναιρεῖ ἄλληλα.

40

5 p. 220^a1 Ἄμα γὰρ ὥσπερ τὸ φερόμενον καὶ ἡ φορὰ, οὕτω καὶ ὁ
ἀριθμὸς τοῦ φερομένου καὶ ὁ τῆς φορᾶς· χρόνος μὲν γὰρ ὁ τῆς
φορᾶς ἀριθμὸς, τὸ νῦν δὲ ὡς τὸ φερόμενον, οἷον μονὰς ἀριθμοῦ.

Τοῦ μὲν φερομένου ἀριθμὸν τὸ νῦν φησι, τῆς δὲ φορᾶς ἀριθμὸν τὸν
χρόνον. ὥσπερ οὖν ἅμα ἢ εἰσὶν ἢ οὐκ εἰσὶ τὸ φερόμενον καὶ ἡ φορὰ,
10 οὕτω δὴ καὶ ὁ ἀριθμὸς τοῦ φερομένου καὶ τῆς φορᾶς, τουτέστι τὸ νῦν καὶ
ὁ χρόνος, ἅμα ἢ εἰσὶν ἢ οὐκ εἰσίν. εἰπὼν δὲ χρόνος μὲν γὰρ ὁ τῆς
φορᾶς ἀριθμὸς, δέον ἐπαγαγεῖν τὸ νῦν δὲ ἀριθμὸς τοῦ φερομένου,⁴⁰
εἶπε τὸ νῦν δὲ ὡς τὸ φερόμενον, διὸ καὶ ἀσαφεστέραν τὴν λέξιν
ἐποίησε. πῶς δὲ τὸ νῦν ἀριθμὸς ἐστὶ τοῦ φερομένου, ἐπήγαγεν οἷον
15 μονὰς ἀριθμοῦ· ὡς γὰρ ἐν ἀριθμῷ ἢ μονὰς πάλιν καὶ πάλιν λαμβανόμε-
νη τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀριθμουμένων ποιεῖ ἀδιαίρετος οὕσα αὐτῇ, οὕτως
καὶ τὸ νῦν ἀδιαίρετον καὶ ὡς μονὰς ὃν πάλιν καὶ πάλιν λαμβανόμενον τὸν
χρόνον ποιεῖ. ὥσπερ οὖν ὁ χρόνος ἐκ τοῦ νῦν γεννώμενος μετρεῖ τὴν
κίνησιν, οὕτω καὶ τὸ νῦν μετρεῖ τὸ κινούμενον, καὶ ἔστιν ὁ χρόνος ἀριθμὸς
20 τῆς κινήσεως καὶ τὸ νῦν τοῦ φερομένου. πῶς δὲ τῆς φορᾶς ὁ χρόνος⁵⁰
ἀριθμὸς ἐστίν, εἶπεν ἡδὴ· οὐ γὰρ ὡς ἀριθμῶν αὐτὴν, ἀλλ' ὡς ἐν τῷ
ἀριθμεῖσθαι αὐτὴν τὸ εἶναι ἔχων. ἀριθμεῖ δὲ οὐ καθὼς φορὰ ἐστίν, ἀλλὰ
ἢ τὸ πρότερον ἐν αὐτῇ καὶ τὸ ὕστερον· οὐ γὰρ ὁ αὐτῆς τῆς κινήσεως
ἀριθμὸς χρόνος, ἀλλὰ τὸ τοῦ προτέρου ἐν αὐτῇ καὶ ὕστερου διάστημα
25 μεταξὺ. καὶ τοῦ φερομένου δὲ ἀριθμὸς, τὸ νῦν, οὐχ ἢ φερόμενόν ἐστίν,
ἀλλ' ἢ ἐν προτέρῳ καὶ ὕστερῳ τινὶ λαμβάνεται· ἢ γὰρ λῆψις τοῦ προ-
τέρου καὶ ὕστερου καθ' ἃ γίνεται, ταῦτά ἐστι | τὰ νῦν. τὸ γὰρ νῦν, καθ'⁸
δ ἐν Κριῷ γέγονεν ὁ ἥλιος, καὶ πάλιν τὸ νῦν, καθ' ὃ γέγονεν ἐν Ταύρῳ,
ἀριθμὸς ἂν εἴη αὐτοῦ τοῦ ἡλίου, ὡς ἐν προτέρῳ τινὶ καὶ ὕστερῳ γινομέ-
30 νου, ἑοικὸς ταῖς ἐν τῷ ἀριθμῷ μονάσιν. ὥσπερ γὰρ τῇ μονάδι τὸν ἀριθ-
μὸν ἀριθμοῦμεν, ἢ ἀπλῶς τὸ ἀριθμητὸν ὅτι ποτ' ἂν ἦ (τοὺς γὰρ δέκα
ἱπποῦς τῇ μονάδι καὶ τοὺς δέκα λίθους· κατὰ μονάδα γὰρ ἐπισωρεύοντες,
οὕτως ἀριθμοῦμεν ἑκάστον), οὕτω δὲ καὶ τὸ φερόμενον τῷ νῦν ἀριθμοῦ- 5

καὶ (ante τὸ) KM: πρὸς Gt τεθεῖη M 3 ὡσαύτως δὲ? 3. 4 τὸ—ἄλληλα om. K
lemma habet G 5. 6 ὁ ἀριθμὸς ὁ τοῦ Arist. 7 ἀριθμὸς—ἀριθμοῦ om. K
μὲν KM: μὲν οὖν Gt 9. 11 ἅμα—ὁ χρόνος om. M 10 τῆς φθορᾶς K 11 ἢ
ὅκ] εἰ οὐκ t 17 ἀδιαίρετον Gt: διαιρετὸν K: διαιρετικόν M 18 γενόμενος K
9 καὶ ἔστι καὶ ὁ M 21 ἥδη p. 219^b5 οὐ γὰρ] οὐχ' M 22 φθορά K 23 ἢ
1t: om. GK ὁ post κινήσεως collocant Gt 24 ἐν iterat t 27 κα γίνεται K
28 γίνεται ὁ ἥλιος Gt 29 ὥσπερ t 29. 30 γενομένου Gt 30 ἑοικώς t
30. 31 ἀριθμὸν om. K 31 τὸ γὰρ ἀριθμητὸν G 33 τὸ νῦν K

www.libtool.com.cn
 μὲν, τὸ πρότερον αὐτοῦ καὶ τὸ ὕστερον ἐν οἷς καὶ αἰεὶ γίνεται ἄλλοτε ἐν 8^a
 ἄλλῃ ἀριθμοῦντες· οἷον ὁ ἥλιος γίνεται πρότερον Ταύρου ἐν Κριῷ, ὕστερον
 δὲ τοῦ Κριοῦ ἐν τῷ Ταύρῳ, καὶ Διδύμων μὲν πρότερον ἐν Ταύρῳ, τούτου
 δὲ ὕστερον ἐν Διδύμοις, καὶ οὕτως ἐφεξῆς.

5 p. 220^a4 Καὶ συνεχῆς τε δὴ ὁ χρόνος τῷ νῦν, καὶ διήρηται κατὰ
 τὸ νῦν.

ἽΟτι καὶ συνεχείας καὶ διαιρέσεως αἴτιον τὸ νῦν τῷ χρόνῳ, ὥσπερ
 καὶ τῇ κινήσει τὸ κινούμενον καὶ τῇ γραμμῇ τὸ σημεῖον. κἀνταῦθα γὰρ 10
 ἡ αὐτὴ πάλιν ὁράται ἀναλογία, ἀλλὰ τὸ μὲν σημεῖον δυνάμει μὲν λαμβά-
 10 νόμενον συνεχείας αἴτιον τῇ γραμμῇ (συνεχὲς γάρ ἐστιν οὐ τὰ μέρη
 πρὸς τινα κοινὸν ὅρον συνάπτει), δυνάμει δὲ λαμβανόμενον ἔν ἐστιν, εἰ
 μέντοι ἐνεργείᾳ ληφθῆ, διαιρέσεώς τε τῇ γραμμῇ αἴτιον γίνεται καὶ οὐκέτι
 ἐν ἐστὶν ἀλλὰ δύο, ἑκατέρου ἐν τι τῶν διαιρεθέντων μορίων περατοῦντος.
 ἐν μὲν γὰρ ἐστὶ τῇ ἑαυτοῦ φύσει, καθ' ἣ γίνεται ἡ διαίρεσις· δεῖ γὰρ
 15 τὸ διαιροῦν καθ' ἣ διαιρεῖ ἐν εἶναι καὶ ἀδιαστάτον. διὰ τοῦτο τὸ μὲν 15
 τριχῇ διαστατὸν ἐπιφανείᾳ διαιρεῖται ἀδιαστάτῳ οὕτῳ κατὰ βάθος καθ' ἣ
 καὶ ἡ διαίρεσις γίνεται, ἡ δὲ ἐπιφάνεια γραμμῇ διαιρεῖται κατὰ πλάτος
 οὕτῳ ἀδιαστάτῳ (πλάτους γὰρ ἡ διαίρεσις), ἡ δὲ γραμμὴ σημειῖ κατὰ
 πάντα ὄντι ἀδιαστάτῳ. ἀλλ' ἐπειδὴν ἐνεργείᾳ ληφθῇ ἐν τῇ γραμμῇ τὸ
 20 σημεῖον καὶ διέλη αὐτήν, τότε δύο γεννᾷ σημεῖα τῶν δύο μορίων τὰ
 πρὸς τῇ διαιρέσει πέρατα. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ κινούμενον καὶ συνεχείας
 αἴτιον τῇ κινήσει καὶ διαιρέσεως· τῷ γὰρ συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως
 κινεῖσθαι τὸ κινούμενον τὸ συνεχὲς ἔχει ἡ κίνησις, εἰ μέντοι τὸ φερό- 20
 μενον στάσει μεταξύ διαλαμβάνεται, τότε καὶ διαιρέσεως αἴτιον γίνεται τῇ
 25 κινήσει. ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ καὶ ἐνεργείᾳ στήναι τὸ
 κινούμενον δυνατόν (οἷον τὸν βαδίζοντα ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Θήβας δυνατόν
 στάντα μεταξύ, οὕτω τὸ λοιπὸν διανύσαι, καὶ οὕτω τὸ κινούμενον τῷ
 στήναι ἔτεμε τὴν ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Θήβας κίνησιν), ἐπὶ δὲ τῶν οὐρανίων
 συνεχείας μόνον αἴτιον τὸ κινούμενον τῇ κινήσει, διαιρέσεως δὲ ἐνεργείᾳ
 30 μὲν οὐδέποτε, μόνῃ δὲ τῇ ἐπινοίᾳ. ὁμοίως δὲ τὸ νῦν καὶ συνεχείας τῷ 25
 χρόνῳ αἴτιον καὶ διαιρέσεως, ἀλλὰ μόνως μὲν συνεχείας αἰεὶ, διαιρέσεως

1 τὸ (post καὶ) om. M 3 ἐν τῷ ταύρῳ altero loco M 5 καὶ διήρηται iterat M 7 καὶ
 (om. δτι) συνεχείας δὲ καὶ διαιρέσεως αἰτιόν φησι τὸ νῦν t 9 πάλιν ἡ αὐτὴ traiciunt Gt
 alterum μὲν om. M 10. 11 συνεχείας—λαμβάνόμενον om. M 10 συνεχὲς κτλ.] c f
 ad t 6 r 5 12 ληφθῆ t 13 ἐν τι] ἐν τε K 15 καὶ διατοῦτο M alterum τὸ
 om. KM 16. 17 καθὼ καὶ KM: καὶ καθ' ἣ Gt 17 κατὰ] καὶ G 18 οὕσα ἀδια-
 στατος libri σημεῖον G 19 ληφθῆ t 20 δεῖ] εἰ K 20. 21 τὰ post διαιρέσε-
 traicit K 22 διαιρέσεως (ex διαιρέσει) corr. G² τὸ γὰρ K et primitus M
 23 ἔχειν compendiose G 23. 24 φερόμενον KM: κινούμενον Gt 24 στάσει om. G
 γίνεται αἴτιον M 25 στήναι (sed post τὸ κινούμενον δυνατόν traicit) t: στήσαι KM =
 om. Gt 30. 31 αἴτιον τῷ χρόνῳ Gt 31 μόνως KG² et corr. M: μόνῃ G: μόνον
 primitus M et t συνεχεία primitus G et, ut videtur, M αἰεὶ κατ' ἐνέργειαν Gt

δὲ μόνως κατ' ἐπινοίαν· εἰ γὰρ τὴν πρώτην κίνησιν, ἧς μέτρον πρώτως 8^r
 ὁ χρόνος, στῆναι οὐχ οἶόν τε οὐδὲ ἡρεμία διαλυφθῆναι, ὁτλον ὡς οὐδὲ
 τὸν χρόνον τμηθῆναι ποτε ἐνεργείᾳ οἶόν τε, ἀλλὰ μόνον τῇ ἐπινοίᾳ τὸ νῦν
 διαιρέσεώς φαμεν τῷ χρόνῳ αἰτίον· τούτῳ γὰρ τὰς τε ἡμέρας εἰς ὥρας
 5 διαιροῦμεν τοὺς τε μῆνας εἰς ἡμέρας καὶ τοὺς ἐνιαυτοὺς εἰς μῆνας. ὅτι
 γὰρ οὐχ οἶόν τε τὸν χρόνον ἐνεργείᾳ διαιρεθῆναι, ὁτλον καὶ ἐντεῦθεν· 30
 ἀνάγκη γὰρ καὶ τὴν κίνησιν πολλῶ πρότερον στῆναι, δείκνυται δὲ ὅτι
 πᾶσαι δύο κινήσεις ἐφεξῆς στάσει ἀεὶ πάντως διαλαμβάνονται καὶ ἡρεμία,
 καὶ οὐχ οἶόν τε ἔστι δύο κινήσεις διηρημένas κατὰ τὸ συνεχὲς ἐφεξῆς
 10 εἶναι· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τῶν δύο χρόνων ἅρα τῶν μετρητικῶν τῶν δύο κί-
 νήσεων ἔσται τι μεταξὺ δὲ μὴ ἔστι χρόνος· ἀλλὰ πᾶν τῶν δύο νῦν μεταξὺ
 χρόνος ἔστιν· ἔσται ἄρα τις χρόνος ὅτε οὐκ ἔστιν χρόνος, ὅπερ ἄτοπον. οὐκ
 ἄρα οἶόν τε ποτε ἐνεργείᾳ διαιρεθῆναι τὸν χρόνον, μόνῃ δὲ τῇ ἐπινοίᾳ, 35
 ὥσπερ εἵπομεν, διαιρεῖται τῷ νῦν.

15 p. 220^a6 Ἀκολουθεῖ γὰρ τοῦτο τῇ φορᾷ καὶ τῷ φερομένῳ.

Ὡσπερ τῷ χρόνῳ καὶ τῷ νῦν ἔπεται τὸ καὶ συνεχῇ εἶναι τὸν χρόνον
 τῷ νῦν καὶ διαιρεῖσθαι κατὰ τὸ νῦν, οὕτω τὸ αὐτὸ τοῦτο ἔπεται καὶ τῇ
 φορᾷ καὶ τῷ φερομένῳ, τὸ καὶ συνεχῇ εἶναι τὴν κίνησιν διὰ τὸ φερό-
 μενον καὶ διαιρεῖσθαι αὐτὴν κατὰ τὸ αὐτό. ὁμοίως ὁ καὶ τῇ στιγμαῇ καὶ
 20 τῇ γραμμῇ τὸ αὐτὸ ἔπεται, ὡς φθάσαντες εἵπομεν. 40

p. 220^a6 Καὶ γὰρ ἡ κίνησις καὶ ἡ φορὰ μία τῷ φερομένῳ,
 ὅτι ἔν, καὶ οὐχ ὁ ποτε ὄν (καὶ γὰρ ἂν διαλείποι), ἀλλὰ τῇ
 λόγῳ.

Εἰπὼν ὅτι ἡ κίνησις καὶ ἡ φορὰ μία τῷ φερομένῳ, πῶς ἔστι
 25 μία διὰ τὸ φερόμενον ἐπήγαγεν· ὅτι ἔν, φησί, τὸ φερόμενον, καὶ οὐχ
 ὁ ποτε ὄν (καὶ γὰρ ἂν διαλείποι), ἀλλὰ τῷ λόγῳ, τουτέστιν ἐὰν τὸ
 κινούμενον ἔν ᾗ, ἐὰν δὲ μὴ μόνον τῷ ὑποκειμένῳ (τὸ γὰρ ὁ ποτε ὄν 45
 τοῦτου ἔστι δηλωτικόν), ἀλλὰ καὶ τῷ λόγῳ, τότε καὶ ἡ κίνησις μία. ἐπεὶ
 αὐτό γε καθ' αὐτὸ τὸ κινούμενον ἔν μὲν ὄν δύνανται καὶ διαλείπειν κινού-
 30 μενον, οὕτω δὲ ἔν μὲν ἔσται τὸ φερόμενον, οὐκέτι δὲ ἡ κίνησις μία καὶ
 συνεχής, ἀλλὰ δύο διηρημέναι· ἐὰν δὲ καὶ τῷ λόγῳ ἔν ληφθῇ, τουτέστιν

2 ὡς οὐδὲν K 3 μόνῃ t 4 τοῦτο K 7 δείκνυσι M 8 ἀεὶ om. Gt 9 ἔστι
 10 εἶναι K: om. M 11 πᾶν τῶν K: πάντων GMt 12 ἔστιν om. K 13 ἔσται ἄρα
 14 χρόνος KM: om. G: χρόνος ἄρα ἔστιν t 14 τῷ Mt: τὸ GK 15 τοῦτο K et
 16 Arist. cod. G: καὶ τοῦτο Mt 17 τῇ—φερομένῳ om. K 16 Ὡσπερ om. M 17 τὸ
 18 ἔν K 16 et 18 τὸ καὶ] καὶ τὸ K 17 καὶ (ante τῇ) om. M 19 κατ' αὐτό M
 20 τὸ αὐτό] τοῦτο M 21 Καὶ γὰρ (K)t: καὶ γὰρ καὶ M et Arist. cod. E, at cf. v. 24.
 21. 734,13 21. 23 μία—λόγῳ om. K 22 διαλείποι M: διαλείποι t 26 et p. 734,1 δια-
 27 αλείποι KM: διαλείποι Gt 27 τὸ ὑποκείμενον K 28 ὁπότε GK 28 τοῦτο K 29 ἔστι
 29 om. Gt 29 διαλείπειν K 31 καὶ et ἔν om. Gt

τὸ κινεῖσθαι τὸ φερόμενον αἰεὶ ἕτερον. ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς στιγμῆς καὶ 8^v
 τοῦ μεγέθους ἢ αὐτῇ στιγμῇ δις λαμβανομένη καὶ ἀριθμουμένη, ὡς ἀρχὴ
 καὶ πέρασ, καὶ ὑπομένουσα (οὕτω γὰρ δις λαμβάνεται), τῆς μὲν τέλος γί-
 νεται τῆς δὲ ἀρχῇ, καὶ οὕτως ἀριθμεῖ τὰ μεγέθη καὶ διορίζει, τὸ δὲ νῦν
 5 οὐχ οὕτως· οὐ γὰρ ὑπομένει τὸ πρότερον νῦν τὸ ὕστερον, ἀλλὰ τῷ ἔπε-
 σθαι τῷ φερομένῳ, τὸ δὲ φερόμενον τῷ ἄλλοτε κατ' ἄλλο γίνεσθαι οὐχ
 οἷόν τε ὑπομένειν· ὥστε δις ληφθῆναι τὸ αὐτὸ ἀδύνατον. οὐδ' ἄρα τὸ νῦν 20
 ὑπομένει καὶ δις λαμβάνεται ἅμα, ὥσπερ τὸ σημεῖον, λόγους μέντοι δύο
 ἀναδέξασθαι ἐν ὃν καὶ τὸ αὐτὸ οὐδὲν κωλύει· τὸ γὰρ νῦν τὸ διορίζον
 10 τὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς νυκτὸς τῆς μὲν ἐστὶ πέρασ τῆς δὲ ἀρχῇ, ὅταν, ὡς
 εἴπον, ὡς διαιροῦν τοὺς χρόνους τούτους λαμβάνηται τῇ ἐπινοίᾳ, οὐ τῇ
 ἐνεργείᾳ.

p. 220^a 14 Ὡστε ὁ χρόνος ἀριθμὸς οὐχ ὡς τῆς αὐτῆς στιγμῆς,
 15 δτι ἀρχὴ καὶ τελευτή, ἀλλ' ὡς τὰ ἔσχατα τῆς αὐτῆς [καὶ οὐχ
 ὡς τὰ μέρη] μᾶλλον.

Ἐκ τῶν εἰρημένων, φησί, συνάγεται ὅτι ὅταν τὸν χρόνον ἀριθμὸν λέ- 20
 γωμεν (λέγεται δὲ ἀριθμὸς τῷ ἀριθμεῖσθαι τὸ πρότερον αὐτοῦ καὶ τὸ
 ὕστερον, ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ νῦν), οὐχ οὕτως οὖν ἀριθμὸν αὐτὸν φαμεν, ἥτοι
 τὰ ἐν αὐτῷ νῦν, ὥσπερ τὴν στιγμὴν ἀριθμὸν λέγομεν, ὅταν τὴν αὐτὴν δις
 20 λαβῶμεν, τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸν τε τοῦ πέρατος ἔχουσιν λόγον καὶ τὸν τῆς
 ἀρχῆς· τὸ μὲν γὰρ σημεῖον, ἅτε δὴ θέσιν ἔχον καὶ ὑπομένον καὶ ἐν πράγ-
 ματι θέσιν ἔχοντι καὶ ὑπομένοντι ὑφ' ἐστῆς, δυνατόν δις λαβεῖν (οὐκ ἐκ-
 φεύγει γὰρ τὴν λῆψιν), τὸ δὲ νῦν οὐχ οἷόν τε δις λαβεῖν καὶ ὡς ἀρχὴν 30
 καὶ ὡς πέρασ. τῷ γὰρ τὸν χρόνον, ἐν ᾧ ὑφέστηκεν, ἐν τῷ γίνεσθαι καὶ
 25 ἐν ῥύσει τὸ εἶναι ἔχειν, οὐχ οἷόν τε δις τὸ αὐτὸ λαβεῖν νῦν, καὶ ὡς
 ἀρχὴν καὶ ὡς πέρασ· στήσομεν γὰρ οὕτω τὸν χρόνον. εἰ γὰρ τοῦ μὲν
 ἐστὶ πέρασ τοῦ δὲ ἀρχῇ, διήρηται ὁ χρόνος, καὶ δύο οἱ χρόνοι καὶ αἱ
 κινήσεις, δειχθήσεται δὲ ὅτι δύο κινήσεις συνεχεῖς εἶναι ἀδύνατον, ἀλλὰ
 πάντως ἡρεμία διαλαμβάνονται. εἰ οὖν τοῦτο ἐπὶ τοῦ χρόνου γενέσθαι
 30 ἀδύνατον, καὶ τὸ νῦν ἄρα τὸ αὐτὸ δις ληφθῆναι ἀδύνατον. οὕτω μὲν οὖν 35
 ἀδύνατον ἀριθμὸν εἶναι τὰ νῦν ἢ τὸν τούτοις ὀριζόμενον χρόνον, ὡς μὲν-

1 γὰρ om. M 2 στιγμή διαλαμβανομένη M 3 πέρασ] τέλος M 3. 4 γινο-
 μένη Gt 4 καὶ (ante οὕτως) om. t 5 οὐδὲ γὰρ Gt 6 τὸ ἄλλοτε K 7 τὸν
 νῦν t 8. 9 ἀναδέξασθαι δύο M 11 τούτους om. M 13 ὥστε K: ὥσπερ M:
 208^t t 13. 15 ἀριθμὸς—μᾶλλον om. K 14. 15 αὐτῆς καὶ οὐχ ὡς τὰ μέρη μᾶλλον
 καὶ—μέρη delevi; cf. proximum lemma M: γραμμῆς (sic) μᾶλλον t, cf. Arist. 16 συνά-
 γεται KM: συνάγομεν Gt τὸν om. K 16. 17 λέγομεν K 17 τῷ Gt: τὸ KM τὸ
 [post καὶ] om. M 18 οὖν om. t φαμέν αὐτὸν M 20 τε om. M 21 δὴ om. t
 23 et 26 ἀρχῇ K 24 τῷ γὰρ] τὸ γὰρ t 25 τὸ (ante αὐτὸ) om. t 26 στήσω-
 μεν K 27. 28 οἱ χρόνοι—δύο κινήσεις om. K 28. 30 ἀλλὰ πάντως—γενέσθαι ἀδύ-
 νατον om. G 29 διαλαμβάνονται K 30. 31 iterata οὕτω μὲν οὖν ἀδύνατον de-
 let G² 31 τούτοι (sic) K

τὰ ἐσχατά τῆς πεπερασμένης γραμμῆς δυνατόν· τὰ γὰρ ἐσχατά τῆς 8
 γραμμῆς δύο εἰσι σημεῖα ἐκατέρωθεν αὐτῆς, ὅφ' ὧν περατοῦται ἐφ' ἐκά-
 τερα, ἅτινα ἀριθμὸν μὲν ἔχει· δύο γὰρ εἰσι τὰ ἐσχατά τῆς πεπερασμένης,
 οὐχ οὕτω δὲ δύο ὡς τοῦ αὐτοῦ σημείου δις εἰλημμένου, καὶ ὡς ἀρχή
 5 λέγω καὶ ὡς πέρατα, ἀλλ' ὡς ἐκάστου ἓνα λόγον τὸν τοῦ πέρατος ἀνα-
 δεξαμένου. οὕτως οὖν καὶ τὸ νῦν ἀριθμὸς ἐστίν, οὐχ ὡς τὸ αὐτὸ δις λαμ-
 βανόμενον, ἀλλ' ὡς ἄλλο καὶ ἄλλο καὶ ἐν ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ μορίῳ τοῦ 10
 χρόνου (καὶ γὰρ τὰ τῆς γραμμῆς οὕτω δύο, ὡς ἐν ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ τῆς
 γραμμῆς), ἄλλο δὲ καὶ ἄλλο οὐ τῷ ὑποκειμένῳ (οὕτω γὰρ ταῦτόν εἶναι
 10 ἐδείχθη), ἀλλὰ τῷ τὸ αὐτὸ ἐν ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ λαμβάνεσθαι, καὶ ὡς πρό-
 τερον καὶ ὕστερον, ὥσπερ καὶ Κορίσκος ἄλλος ὁ ἐν ἀγορᾷ καὶ ἄλλος ὁ ἐν
 Λυκαίῳ, τῷ δὲ ὑποκειμένῳ ὁ αὐτός.

p. 220^a16 Καὶ οὐχ ὡς τὰ μέρη, διὰ τε τὸ εἰρημένον (τῇ γὰρ
 μέσῃ στιγμῇ ὡς δυοὶ χρήσεται, ὥστε ἡρεμεῖν συμβήσεται), καὶ 16
 15 ἔτι φανερόν ἐστι οὐδὲ μόνον ὁ χρόνος τῆς κινήσεως.

Δείξας ὅτι οὐχ οἷόν τε οὕτως ἀριθμὸν εἶναι τὸν χρόνον, τουτέστι τὰ
 νῦν καθ' ἃ ἀριθμεῖται ὁ χρόνος, ὥσπερ καὶ ἡ αὐτὴ στιγμή δις λαμβανο-
 μένη καὶ ὡς πέρασ καὶ ὡς ἀρχή, ἀλλ' ὅτι ὡς τὰ πέρατα τῆς πεπερα-
 σμένης, δείκνυσιν ὅτι οὐδὲ οὕτως ἀριθμὸς ὥσπερ τὰ μέρη τῆς γραμμῆς,
 20 οἷον ὡς εἴ τις διελὼν τὴν γραμμὴν ἢ ἐνεργείᾳ ἢ ἐπινοίᾳ λέγοι ἀριθμὸν 10
 αὐτὴν εἶναι, καθὼς δύο ἔχει μέρη. οὐδ' οὕτως οὖν οἷόν τε τὸν χρόνον
 ἀριθμὸν εἶναι λέγειν, τῷ τὰ νῦν καθ' ἃ ἀριθμεῖται μέρη αὐτοῦ εἶναι·
 ἀδύνατον γὰρ τὰ νῦν μέρη εἶναι τοῦ χρόνου, φησί, πρῶτον μὲν διὰ τὰ
 ἥδη εἰρημένα (εἰ γὰρ μέρη εἴη τοῦ χρόνου τὸ πρότερον νῦν καὶ τὸ ὕστε-
 25 ρον, ἐπειδὴ ταῦτα διήρηται ἀλλήλων, τὸ ἐν τῇ ἀνατολῇ νῦν τυχὸν καὶ τὸ
 ἐν τῇ δύσει, ἔσται τι μεταξὺ τὸ διαιροῦν· τούτῳ οὖν πάλιν ὡς δυοὶ
 χρήσεται, ὥσπερ καὶ τῇ στιγμῇ, καθ' ἣν ἡ τῆς γραμμῆς διαίρεσις |
 γίνεται, ὡς δυοὶ χρώμεθα, ὡς τοῦ μὲν τῶν μορίων τῆς γραμμῆς πέρατος 1
 οὔσης τοῦ δὲ ἀρχῆς οὔσης, ἢ ἀπλῶς ὡς δύο γραμμὰς περατούσῃ, ἐκά-
 30 στης δὲ τὸ πέρασ ἴδιον τῷ λόγῳ· συμβήσεται οὖν πάλιν διαιρεῖσθαι τὸν
 χρόνον ἐνεργείᾳ), διὰ τε οὖν τοῦτο, φησίν, ἀδύνατον τὰ νῦν μέρη τοῦ
 χρόνου εἶναι, καὶ ὅτι οὐχ οἷόν τε τὰ νῦν μέρη αὐτοῦ εἶναι, ὥσπερ οὐδὲ

1. 2 δυνατόν—γραμμῆς om. G 1 δυνατόν t 2 ἐστὶ Gt 3 ἐστὶ K 4. 5 ἀρχὴ et τε
 ρατα KM: ἀρχῆς et τελευτῆς Gt 5 πέρατος] πέρατα K 6 οὕτω libri οὖν om. M
 9 ἄλλο (ἄλλω post corr. M) δὲ καὶ ἄλλο KM: ἄλλῃ δὲ καὶ ἄλλῃ Gt ταυταυτὸν G
 12 λυκαίω K 13. 14 lemmatis verba Kai—χρήσεται habet G 13 ὡς] ὡ K 13. 15 τῇ
 κινήσεως om. K 14 χρήσεται (cf. v. 27) Gt: χρῆται M 15 ὁ χρόνος τῆς κινήσεως
 p. 737,4) M: τὸ νῦν τοῦ χρόνου κτλ. ex Arist. t, at cf. Arist. cod. F. Simplic. p. 727,35 sq
 16 οὕτως om. Gt 17 ὁ om. M 18 ὅτι om. Gt 19 δείκνυσιν νῦν ὅτι M 20
 om. G λέγει K 21 αὐτῆς KM ἔχει δύο Gt οὖν om. M 22 τῷ] τὸ K καθ'
 καθὼς GKM 25 ταύτῃ Gt 26 τοῦτο K 28 τοῦ μὲν (iKM: τὸ μὲν t 28. 29
 ρατος οὔσης scripsi: περατούσης libri 29 περατούση KM: περατούσης Gt

τὰ σημεία τῆς γραμμῆς· ἀδύνατον γὰρ τὰ μέρη τοῦ μέρους εἶναι μέρη. 11^r
 τὰ γὰρ τῆς γραμμῆς μέρη γραμμαί· οὕτως οὖν καὶ τὰ τοῦ χρόνου μέρη 5
 χρόνοι. δεόν δὲ εἰπεῖν 'καὶ ἔτι φανερόν ἐστι οὐδὲ μόνιον τοῦ χρόνου τὰ
 νῦν', φησὶν οὐδὲ μόνιον ὁ χρόνος τῆς κινήσεως, χρόνον λέγων τὰ
 5 νῦν. τὰ νῦν οὖν οὔτε τῆς κινήσεως, ἥς ἀριθμὸς ὁ χρόνος, οὔτε αὐτοῦ
 μέρη τοῦ χρόνου εἶναι δύνανται διὰ τὰ εἰρημένα, ἀλλ' οὐδὲ αὐτὸς ὁ χρόνος
 μέρος εἶναι δύνανται τῆς κινήσεως, ἐπεὶ οὐδὲ ἡ δεκάς αὐτῇ ἢ τοὺς δέκα
 ἵππους ἀριθμοῦσα μέρος ἂν εἴη τῶν δέκα ἵππων, οὐδὲ τὸ μέδιμνον, λέγω
 δὲ αὐτὸ τὸ μέτρον, μέρος ἐστὶ τοῦ μετρούμενου ὑπ' αὐτοῦ σίτου. 10
 10 δὲ καὶ κίνησιν ἀκούειν μὴ τὴν τοῦ οὐρανοῦ κίνησιν, ἣ ἀπλῶς τοῦ μεγέθους
 οὐ λέγεται μέτρον εἶναι ὁ χρόνος, ἀλλ' αὐτὴν τὴν τοῦ νῦν ῥύσιν, ἐξ ἧς ὁ
 χρόνος. καὶ ἐπεὶ ὁ χρόνος ἀριθμὸς εἶναι λέγεται, ὁ δὲ ἀριθμὸς τοῦ χρό-
 νου κατὰ τὰ νῦν, ἀντὶ μὲν τῶν νῦν τὸν χρόνον εἶπεν, ἀντὶ δὲ τοῦ χρόνου
 τὴν τοῦ νῦν κίνησιν.

15 p. 220^a21 Ἡ μὲν οὖν πέρας τὸ νῦν, οὐ χρόνος ἀλλὰ συμβέβη-
 κεν, ἣ δὲ ἀριθμεῖ· τὰ μὲν γὰρ πέρατα ἐκείνου μόνον ἐστὶν
 οὐ ἐστὶ πέρατα, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶνδε τῶν ἵππων, ἡ δεκάς, καὶ
 ἄλλοι.

Τὸ νῦν καὶ πέρας ἐστὶ τινος καὶ νῦν. ἣ μὲν οὖν πέρας ἐστὶ, φησὶν, 16
 20 οὐκ ἔστι χρόνος, ἀλλὰ συμβέβηκε τῷ χρόνῳ, ὥσπερ καὶ τὸ σημεῖον τῇ
 γραμμῇ (τὸ γὰρ πέρας συμβέβηκεν ἐκείνῳ, οὐ ἐστὶ πέρας), ὡς πέρας δὲ
 λαμβανόμενον οὐδὲ νῦν ἐστὶν, ἀλλὰ τὸ ὑποκείμενον τῷ νῦν (τὸ γὰρ νῦν
 οὐκ ἐν τῷ πέρας εἶναι χρόνου ἐστίν, ἀλλ' ἐν τῷ ἀριθμεῖσθαι κατὰ τὸ
 πρότερον καὶ ὕστερον· διόπερ δύνανται τὰ ἀλλὰ συμβέβηκεν οὕτω νοεῖ-
 25 σθαι 'ἀλλὰ συμβεβηκὸς τούτῳ τῷ ὡς πέρατι λαμβανομένῳ τὸ νῦν'), καθὼς 20
 δὲ ἀριθμεῖται πάλιν καὶ πάλιν λαμβανόμενον καὶ ὡς πρότερον καὶ ὕστερον,
 κατὰ τοῦτο χρόνος ἐστὶ· τὸ γὰρ μεταξύ τῶν πολλάκις λαμβανομένων νῦν
 χρόνος ἐστίν. ὅτι δὲ ὅταν ὡς πέρας λαμβάνηται τὸ νῦν, οὐκ ἔστι χρόνος,
 δείκνυσιν οὕτως. τὰ πέρατα ἐν ἐκείνοις μόνους εἰσὶν ὧν εἰσι πέρατα, καὶ
 30 αὐτῶν μόνων οὐχ ἑτέρων, ὁ δὲ χρόνος κοινὸς πάντων εἰς καὶ ὁ αὐτὸς καὶ
 πανταχοῦ ὁ αὐτός, οὐκ ἄρα τὰ νῦν ἣ πέρατά εἰσι χρόνος εἰσὶν· ἐν πάσῃ
 γὰρ κινήσει ὁ χρόνος, ἐπεὶ καὶ πάσης κινήσεως μετρητικός. ὥσπερ γὰρ 25
 καὶ ὁ ἀριθμὸς ἐν πᾶσιν ὁ αὐτός, οὐ μόνον ἐν τοῖς ὁμογενέσιν, ἀλλὰ καὶ

1 μέρη τοῦ μέρους KM: ἀμερῇ τοῦ μεριστοῦ Gt
 om. K 3 οὐδὲν M μόνιον GM: μόρια t 4 ἐτι οὐδὲ M 5 ὁ ἀριθμὸς ὁ KM
 5. 6 οὔτε αὐτοῦ — ὁ χρόνος om. G 6 τοῦ χρόνου μέρη K 8 ὁ μέδιμνος (cl. p. 741,32.
 741,1 sqq.)? at cf. Themist. p. 327,21. Hesych. s. v. etc. 10 ἡ om. G 13 τῶν KM:
 τοῦ Gt 15 lemma om. K 16 et 17 δὲ M: δ' t 16 ἀριθμεῖ M: ἀριθμεῖ, ἀριθμὸς t
 Arist. 17 τῶνδε (cf. p. 738,30. Simpl. p. 729,14. Arist. cod. E) M: ὁ τῶνδε t 19 Τὸ
 νῦν — καὶ νῦν om. K 19. 20 φησὶ καὶ οὐκ K 24 δι' ἅπερ M 25 συμβεβηκὸς KM:
 συμβέβηκε fort. recte Gt 26 καὶ πάλιν om. M 27. 28 νῦν ὁ χρόνος Gt 29 οὕτω t
 31 ἣ] εἰ M χρόνοι Gt 32 γὰρ (ante κινήσει) KM: om. G: δὲ t

ἐν τοῖς ἐτερογενέσι (μία γὰρ καὶ ἡ αὐτὴ δεκάς ἐν τοῖς δέκα ἵπποις καὶ τὴν
 δέκα ὄνοις καὶ δέκα ξύλοις καὶ ὅσαι ἄλλαι ἂν εἴεν δεκάδες, καὶ ἡ μὲν
 δέκα, οὐ τὰ αὐτά, ἡ μέντοι δεκάς, μία ἐπὶ πάντων), οὕτω δὲ καὶ τὰ νῦν
 ὡς μὲν ἀριθμὸς λαμβανόμενα χρόνος τέ εἰσι (καὶ εἰς) καὶ ὁ αὐτὸς πανταχοῦ,
 5 κατὰ δὲ τὸ ὑποκείμενον κινήσεώς εἰσι πέρατα. διὸ εἰ ὡς πέρατα ληφθεῖη,
 οὐ τὰ αὐτὰ πανταχοῦ· ἄλλης γὰρ κινήσεως ἄλλο πέρας. ἔοικε δὲ
 καὶ διὰ τούτων ἐνδεΐκνυσθαι, ὅτι οὐ τις ἀφωρισμένης κινήσεως ἀριθμὸς
 ἐστὶν ὁ χρόνος, ἀλλὰ πάσης ἀπλῶς κινήσεως ἡ κίνησις ἐστὶ, κἄν εἶδει
 διαφέρειεν· ὁμοίως γάρ εἰσιν ἀριθμηταί. τῶν γοῦν κατὰ ταῦτ' ὀνομαζομένων
 10 κινήσεων καὶ ἅμα τὰς τε ἀρχὰς ἐχουσῶν καὶ τὰ πέρατα, τὸ πρότερον ἐν
 αὐταῖς καὶ τὸ ὕστερον, ἡ μὲν πέρας ἐστίν, οὐ τὸ αὐτὸ ἐν πάσαις (ἄλλα
 γὰρ πέρατα αὐξήσεως καὶ ἄλλα ἀλλοιώσεως καὶ ἄλλα φορᾶς), ἡ δὲ ἀριθμη-
 τὸν ἐστὶ τὸ πρότερον ἐν αὐταῖς καὶ τὸ ὕστερον, ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἐν πάσαις,
 ὧν μεταξὺ εἰς καὶ ὁ αὐτὸς χρόνος ὁ πασῶν μετρητικός. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ
 15 πολλῶν ἅμα κινουμένων καὶ τῆς ἐκάστου κινήσεως μετρούμενης χρόνος,
 ὅμως χρόνοι πολλοὶ οὐκ εἰσὶ τῷ μὴ εἶναι καὶ τὸν χρόνον ἀριθμητικὸν τοῦ
 προτέρου καὶ ὑστέρου ἐν κινήσει καθὼς φορὰ ἐστὶν ἡ καθὼς ἀλλοίωσις ἡ
 καθὼς αὐξήσις ἡ φθίσις, ἀλλ' ἀπλῶς ἡ κίνησις ἐστὶν· οὐδὲ γάρ, ὅπερ εἶπεν,
 ὡς πέρατα αὐτὰ σκοπεῖ, ἀλλ' ἡ ἀπλῶς κινήσεώς ἐστὶ τὸ πρότερον καὶ
 20 τὸ ὕστερον, τῶν δὲ ἅμα γινομένων κινήσεων ἐν καὶ ταῦτ' ὁ πρότερον
 καὶ τὸ ὕστερον, ὥσπερ καὶ τῶν πολλῶν δεκάδων, κἄν ἐτερογενῇ ὥσι τὰ
 ὑποκείμενα κἄν ἀλλήλων πολλῷ διεστηκότα, μία καὶ ἡ αὐτὴ δεκάς με-
 τρητική.

Ζητεῖ δὲ ἐν τούτοις ὁ Ἀλέξανδρος, τί ἐστὶ τὸ ἡ δὲ ἀριθμεῖ (οὐ
 25 γὰρ ἦν', φησὶν, 'ὁ χρόνος ὡς ἀριθμῶν, ἀλλ' ὡς ἀριθμούμενος'), καὶ
 φησιν ὅτι 'ἤτοι ἡ γραφὴ ἡμάρτυται ἀντὶ τοῦ 'ἀριθμεῖται' ἀριθμεῖ ἔχουσα,
 ἡ', φησὶν, 'ἀριθμεῖται μὲν τὰ νῦν ἐν τῇ κινήσει, ἀριθμεῖ δὲ αὐτὰ τὸν
 χρόνον· κατὰ γὰρ τὰ νῦν ἡ τοῦ χρόνου γίνεται διαίρεσις.' καὶ γὰρ διὰ
 τῶν ἐξῆς ἔοικεν ὡς ἀριθμὸν τὸν ἀριθμοῦντα τὸ νῦν λαμβάνειν. ὁ γὰρ
 30 ἀριθμὸς, φησὶ, τῶνδε τῶν ἵππων, ἡ δεκάς, καὶ ἄλλοι· ὁ γὰρ ὡς
 ἀριθμῶν ἀριθμὸς, οὕτως καὶ ἄλλοι πῶς εἶναι δύνανται, οὐ μὴν ὁ ὡς
 ἀριθμούμενος. ἐπεὶ οὖν τὸ εἶναι τῷ χρόνῳ ἐστὶν ἐν τῷ ἀριθμεῖσθαι τὴν
 κίνησιν, ἀριθμεῖται δὲ ἡ κίνησις κατὰ τὸ πρότερον ἐν αὐτῇ καὶ ὕστερον,
 ὅπερ πρότερον καὶ ὕστερον, ὅταν ὡς πρότερον καὶ ὕστερον λαμβάνηται καὶ

1 δέκα (ante ἵπποις) om. K 2 ἐν τοῖς δέκα ὄνοις καὶ ξύλοις Gt 4 ἀριθμοὶ Gt λ
 βανόμενος K χρόνοι G καὶ εἰς addidi 8 ἡ G 9 ἀριθμητὰ G κατ' αὐ
 G: καθ' αὐτὸ t 10 καὶ τὸ πρότερον M 11 ἡ μὲν οὖν πέρας M πάσαις KM: 12
 σιν Gt 13 αὐταῖς KM: αὐτῷ Gt τὸ (ante ὕστερον) om. t ἐν KM: ἐν δὲ Gt 15
 νομμένων ἅμα Gt 16 ἀριθμητικὸν t: ἀριθμητὸν GK M 17 καθὼς φορὰ ἐστὶν] καὶ φθ
 εἶναι K 19 αὐτὰς K 20 prius τὸ om. Gt 20. 21 τῶν δὲ — καὶ τὸ (τὸ om.
 ὕστερον KM: om. Gt 24 τί δὲ ἐστὶ K ἀριθμεῖς G: ἀριθμὸς K 25 φησὶν Alexan
 ap. Simpl. p. 729, 8, unde conicias ἀριθμῶν (ἀριθμὸς) ἀλλ' ὡς] ἀλλ' ὡς G 26 ἀριθ
 μεῖν compendiose K 27 ἡ G: ἡ K, qui φησὶ pro φησὶν 30 τῶνδε τῶν K
 τῶν δέκα Gt ὡς om. K 31 ὁ ὡς M: ὡς ὁ GK: ὡς t 33 τὸ ὕστερον M

μὴ ὡς πέρατα ἀπλῶς τοιαύτῃ κινήσεως, συμβέβηκεν εἶναι νῦν, δῆλον ὅτι τὸ
κατὰ τὰ νῦν ἀριθμεῖται ἢ κίνησις. ἐπεὶ οὖν οὐ τὰ νῦν ὁ χρόνος, ἀλλὰ
τὸ ὑπὸ τῶν νῦν ὀριζόμενον καὶ περιεχόμενον, καὶ κατὰ ταῦτα, ὡς ἤδη εἴ-
ρηται, ἢ τοῦ χρόνου διαίρεσις, εἴη ἂν καὶ ὡς ἀριθμοῦντα τὸν χρόνον.
5 ὥστε ἀριθμεῖται μὲν ὡς ἐν κινήσει θεωρούμενα, ἀριθμεῖ δὲ τὸν χρόνον. 50

p. 220^a24 Ὅτι μὲν τοίνυν ὁ χρόνος ἀριθμὸς ἐστὶ κινήσεως κατὰ
τὸ πρότερον καὶ ὕστερον, καὶ συνεχῆς (συνεχοῦς γάρ), φανερόν.

Συμπεραίνεται τὰ εἰρημένα διὰ πολλῶν, ἅμα ὀριζόμενος τὸν χρόνον
ἐκ τῶν ἀποδεδειγμένων. καλῶς προσέθηκε τὸ κατὰ τὸ πρότερον καὶ
10 ὕστερον, ἵνα μὴ τις ὑπολάβῃ οὕτως εἶναι ἀριθμὸν κινήσεως τὸν χρόνον,
ὡς ἐν τῇ ἐκείνῃ ἀριθμεῖν τὸ εἶναι ἔχων· οὐ γὰρ αὐτῆς τῆς κινήσεως
ἀριθμὸς ὁ χρόνος, ἀλλὰ τοῦ προτέρου καὶ ὑστέρου τοῦ ἐν τῇ κινήσει. εἰ
γὰρ ὡς κινήσεως ἀπλῶς ἀριθμὸς ληφθεῖ, οὐ πάντως τὸ πρότερον καὶ
ὕστερον ἀριθμῆσαι, ὡς ὅταν εἴπω τὸν εἴ ἀριθμὸν τῶν εἴ κινήσεων εἶναι
15 μετρητικόν, | ὥσπερ καὶ τῶν εἴ ἔππων ἢ ἀνθρώπων, ὁ δὲ τοιοῦτος ἀριθ- t 1v
μὸς κινήσεως μὲν ἀριθμὸς, οὐ μέντοι χρόνος, ἐπεὶ μὴ τοῦ προτέρου καὶ
ὕστέρου τοῦ ἐν ταῖς κινήσεσιν ἀριθμὸς, ἀλλ' αὐτῶν τῶν κινήσεων. προστί-
θησι δὲ ὅτι καὶ συνεχῆς· συνεχοῦς γὰρ τῆς κινήσεως ἀριθμὸς, καὶ οὐ
διωρισμένης. τῇ γὰρ ἀριθμεῖσθαι τὴν κίνησιν κατὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον
20 οὕσαν συνεχῇ συνεχῆς ἢ τοῦ χρόνου οὐσία ὑφέστηκε, συμπαρεκτεινομένη τῇ
συνεχείᾳ τῆς κινήσεως· τῇ γὰρ τὴν κίνησιν μὴ διαλείπειν, οὐδὲ τὸ πρότερον δ
καὶ ὕστερον ἐν αὐτῇ διαλείπει, τούτου δὲ μὴ διαλείποντος, οὐδὲ ὁ χρόνος·
τοῦτο γὰρ ἐστὶν ὁ χρόνος, ἀριθμὸς τοῦ προτέρου καὶ ὑστέρου τοῦ ἐν κί-
νήσει συνεχῆς ἄρα καὶ ὁ χρόνος.

25 p. 220^a27 Ἐλάχιστος δὲ ἀριθμὸς ἀπλῶς μὲν ἐστίν, ἢ δυάς, τίς δὲ
ἀριθμὸς ἐστὶ μὲν ὡς ἐστίν, ἐστὶ δ' ὡς οὐκ ἐστίν.

Εἰπὼν ὅτι ὁ χρόνος ἀριθμὸς ἐστὶ κινήσεως, εἰπὼν δὲ καὶ ὅτι ἀκο-
λουθεῖ τῇ μὲν μεγέθει ἢ κίνησις, ταύτῃ δὲ ὁ χρόνος, ὥστε συνεχοῦς ὄντος

1 τοιαύτῃ t 2 prius τὰ om. K οὐ KM: καὶ Gt 3 τῶν] τὸ K κατὰ ταῦτα KM: κατὰ ταῦτα G: κατ' αὐτὰ t 6 lemma om. t, qui su-
perius plenius dederat τοίνυν K: οὖν M 6. 7 κατὰ—φανερόν om. K
6 κατὰ Arist.: καὶ M 8 ταῦτα δὲ εἰπὼν συμπεραίνεται ὁ ἀριστοτέλης τὰ t 9 καλῶς
δὲ fort. recte t τὸ κατὰ τὸ M: τὸ κατὰ K: τὸ G: κατὰ τὸ t 10 ὑπολάβοι K
12 τοῦ (ante ἐν) om. K 13 et 16 κινήσεων t 14 τὸ ὕστερον Gt 14. 15 εἴ] πέντε ter M 14 ἀριθμὸν τῶν εἴ om. K 16 μὲν om. Gt χρόνον K
17 τοῦ om. G 17. 18 ἀλλ'—ἀριθμὸς om. G 19 διωρισμένης scripsi: διωρισ^{μν} M:
διωρισμένον G: διωρισμένος (K)t 20 συνεχῇ συνεχῆς scripsi: συνεχῇ KM: συνεχῆς Gt
21 τῇ KM: τὸ Gt διαλείπειν (sic) t 22 καὶ τὸ ὕστερον K 23. 24 ἐν τῇ κινήσει M
25 ἐλάχιστον K ἀπλῶς μὲν KM: ὁ μὲν ἀπλῶς t Arist. 25. 26 τίς δὲ—οὐκ ἐστίν
M: om. Kt 27 ὅτι] οὖν K 28. p. 740,2 ὥστε—ταύτην τὸν χρόνον om. G

τοῦ μεγέθους ἀνάγκη καὶ τὴν κίνησιν συνεχῆ εἶναι, καὶ διὰ ταύτην τὸν χρόνον, ἐπειδὴ πρὸς ταῦτα ἡπόρησεν ἂν τις πῶς οἶόν τε τὸν χρόνον καὶ 10
 συνεχῆ εἶναι καὶ ἀριθμὸν (ἐναντία γὰρ ταῦτα ἀλλήλοις. ὁ μὲν γὰρ χρόνος
 συνεχῆς, ὁ δὲ ἀριθμὸς οὐ συνεχῆς· οὐκ ἄρα ἀριθμὸς ὁ χρόνος· εἰ γὰρ
 5 ὁ χρόνος ἀριθμὸς, τὸ δὲ συνεχὲς οὐκ ἀριθμὸς, ὁ χρόνος ἄρα οὐ συνεχῆς.
 δοῦν οὖν ἀνάγκη θάτερον, ἢ μὴ συνεχῆ εἶναι τὸν χρόνον, ἢ μὴ ἀριθμὸν·
 ἀλλὰ μὴν συνεχῆ, ἀνάγκη εἶναι τὸν χρόνον· οὐκ ἄρα ἀριθμὸς ὁ χρόνος),
 ταύτην οὖν τὴν ἀπορίαν ἐπιλύεται ἐν τούτοις. διττοῦ γὰρ ὄντος τοῦ ἀριθ-
 μοῦ, τοῦ μὲν ὅτι ἀριθμοῦμεν, ὅς ἐστιν ὁ ἐν τῇ ψυχῇ, τοῦ δὲ αὐτοῦ τοῦ 15
 ἀριθμοῦμένου, ὁ μὲν ἀριθμῶν ἀριθμὸς οὐδαμῶς ἐστὶ συνεχῆς (ἐν τῇ ψυχῇ
 γὰρ τῇ ἡμετέρᾳ τὸ εἶναι ἔχει· εἰ τοίνυν μὴ ἔστι μέγεθος ἢ ψυχῆ, δῆλον
 ὅτι οὐδ' ἂν συνεχῆς εἴη· πᾶν γὰρ μέγεθος συνεχές· ὥστε οὐδὲ ὁ ἀριθ-
 μὸς ὁ ἐν αὐτῇ συνεχῆς), ὁ μὲντοι ἀριθμοῦμενος ἀριθμὸς, ὅσπερ καὶ ἐστὶν
 ὁ χρόνος, πῇ μὲν συνεχῆς ἐστὶ πῇ δὲ ἀριθμὸς· ἢ μὲν γὰρ ἔχει τὸ πρό-
 15 τερον καὶ τὸ ὕστερον, ταύτῃ ἀριθμὸς ἐστὶν, ἢ δὲ ἐν ὑποκειμένῳ ἐστὶ συνε-
 χεῖ, ταύτῃ καὶ αὐτός ἐστὶ συνεχῆς. ὥσπερ, φησί, γραμμῶν μὲν ἐλάχιστος 20
 ἀριθμὸς ἢ δυάς, καὶ ἢ μὲν μετέχουσιν αἱ δύο γραμμαὶ ἀριθμοῦ, ταύτῃ
 καὶ ἀριθμοῦνται καὶ τὸ ἐλάχιστον ἐν ἀριθμοῖς ἔχουσι τὴν δυάδα, ἢ δὲ
 γραμμαὶ εἰσιν, οὐκέτι τὸ ἐλάχιστον ἔχουσι (ἐπ' ἄπειρον γὰρ διαιρετὴ
 20 πᾶσα γραμμὴ), οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου, ἢ μὲν ἀριθμεῖται ἡμέραις
 καὶ νυξὶ καὶ τοῖς λοιποῖς τοῦ χρόνου τμήμασι, ταύτῃ ἀριθμὸς ἐστὶν, ἢ δὲ
 ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἐν κινήσει τὸ εἶναι ἔχει, συνεχοῦς οὖσης τῆς κινήσεως
 καὶ αὐτὸν ἀνάγκη εἶναι συνεχῆ. οὐδὲν οὖν ἀδύνατον τὸν αὐτὸν καὶ
 συνεχῆ εἶναι καὶ ἀριθμὸν. ἔχοντος δὲ τοῦ μὲν ἀριθμοῦ τὸ πολὺ καὶ τὸ 25
 ὀλίγον, τοῦ δὲ συνεχοῦς γραμμῆς μὲν τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχύ, ἐπιφα-
 νείας δὲ τὸ πλατὺ καὶ τὸ στενόν, ὁ μὲν ἐν τῇ ψυχῇ ἀριθμὸς μὴ ὦν συνε-
 χῆς μόνως τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον ἔχει, οὐκέτι δὲ τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχύ,
 ὁ δὲ ἀριθμοῦμενος ἀριθμὸς ὡς μὲν ἀριθμὸς ἔχει τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον
 (πολλὰς γὰρ ἡμέρας φάμεν καὶ πολλὸν χρόνον), ὡς δὲ συνεχῆς ὦν ἔχει
 30 πάλιν τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχύ· ἐν βραχεῖ γὰρ χρόνῳ φάμεν καὶ ἐν
 μακρῷ. οὐκ ἐστὶ δέ, φησὶν, ἐν τῷ χρόνῳ τὸ ταχύ καὶ τὸ βραδύ· ἐν μὲν 30
 γὰρ κινήσει ἀπλῶς ἐστὶ τὸ ταχύ καὶ τὸ βραδύ· ἐστὶ γὰρ τῶν κινήσεων ἢ
 μὲν τις θάττων ἢ δὲ βραδυτέρα, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁμαλῆς κινήσεως ἀριθμὸς
 ἐστὶν ὁ χρόνος, εἰκότως οὐκ ἔχει τὸ θάττων καὶ τὸ βραδυτέρον.
 35 Μετὰ τοῦτο φησιν ὅτι ὁ μὲν ἐνεστώς εἰς ἐστὶ καὶ ὁ αὐτός, ὁ μὲντοι

1. 2 τὸν χρόνον (priore loco) Mt: τοῦ χρόνου K 3 ἀριθμεῖν compend. K γὰρ (post
 μὲν) om. M 7 συνεχῆ om. G: post ἀνάγκη traicit t 9 ὁ ἐστὶν K 10 ἀριθ-
 μούμενου (sic) t 13 μὲν τι K καὶ οὐκ ἐστὶν K 14 γὰρ om. Gt 15 τὸ
 om. Gt 22 ὁ om. t οὗτος om. K ἔχει GK M: ἔχων t 27 μόνως K:
 μόν M τὸ (ante βραχύ) om. Gt 28 ὡς μὲν ὡς G τὸ (ante ὀλίγον)
 om. M 31 φησὶν] φύσις K τὸ βραδύ καὶ τὸ ταχύ K 31. 32 ἐν μὲν—
 βραδύ om. M 33 τι KM θάττων K et primitus M

www.libtool.com.cn
 παρεληλυθώς ἕτερός ἐστι τοῦ μέλλοντος. ἐνεστώτα δὲ τὸν πλατικὸν λέγει, 11^v
 οἷον * * * ἡ μὲν γὰρ ἡμέρα ἡ παρούσα μία καὶ ἡ αὐτή, ἡ μέντοι πα-
 ρεληλυθυῖα ἕτερα ἐστὶ παρὰ τὴν μέλλουσαν· καὶ γὰρ τὰ νῦν αὐτῶν ἕτερα·
 ἕτερον γὰρ τὸ νῦν ὅθεν ἤρξατο ἡ παρελθούσα, καὶ ἕτερον ὅθεν ἄρξεται ἡ 35
 5 μέλλουσα. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ νῦν, εἰς δὲ λήγει ἑκατέρα. τῶν οὖν νῦν
 ἑτέρων ὄντων καὶ οἱ περιεχόμενοι ὑπὸ τῶν νῦν χρόνοι ἕτεροι· εἰ μὲν γὰρ
 ὁ ἀριθμῶν ἀριθμὸς ἢ ὁ χρόνος, εἰς ἦν καὶ ὁ αὐτός (εἰς γὰρ καὶ ὁ αὐτὸς
 ὢν ὁ ἐν τῇ ψυχῇ ἀριθμὸς, οἷον ἡ δεκάς, ἀριθμεῖ τοὺς δέκα ἔππους ἢ
 10 ἑτέρα ἐστὶ παρὰ τὴν ἐν ἀνθρώποις ἢ ἐν λίθοις· ἕτερα γὰρ τὰ ὑποκει-
 μενα), ἐπειδὴ δὲ ὁ χρόνος ὁ ἀριθμούμενός ἐστι καὶ οὐχ ὁ ἀριθμῶν ἀριθ-
 μός, οὐχ ὁ αὐτός ἐστιν ὁ παρεληλυθὼς τῇ μέλλοντι, οὐδὲ οὗτοι τῇ ἐνε- 40
 στῶτι, ἀλλ' ἕτεροι οὗτοι ἀλλήλων, ὡς εἴρηται. τί οὖν; οὐδαμῶς εἰσιν οἱ
 αὐτοὶ ἀλλήλοις; φησὶν οὖν, ὅπερ καὶ ἤδη εἶπεν, ὅτι τῇ μὲν εἶδει οἱ αὐτοὶ
 15 εἰσι, τῇ δὲ σχέσει καὶ τῇ λόγῳ οὐκέτι. ὥσπερ καὶ κίνησιν τὴν αὐτὴν
 ἐνδέχεται πάλιν καὶ πάλιν γίνεσθαι καὶ πολλάκις ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ
 αὐτὸ τι ἀποκαταστῆναι, καὶ αὗται αἱ κινήσεις εἶδει μὲν αἱ αὐταὶ εἰσιν,
 ἀριθμῷ δὲ οὐχ αἱ αὐταί, οὕτω καὶ τοὺς χρόνους ἐνδέχεται τοὺς αὐτοὺς
 εἶναι· ἔαρ γὰρ καὶ πάλιν ἔαρ. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. καὶ εἰσὶ
 20 ταῦτα ἀριθμῷ μὲν οὐ τὰ αὐτά, εἶδει δὲ τὰ αὐτά. 46
 Ἐφεξῆς φησιν ὅτι οὐ μόνον ὁ χρόνος μετρεῖ τὴν κίνησιν, ἀλλὰ καὶ
 ἀντιμετρεῖται ὁ χρόνος ὑπὸ τῆς κινήσεως· πολλὴν γὰρ λέγομεν γεγενῆσθαι
 τὴν κίνησιν τῷ χρόνῳ μετροῦντες αὐτήν, διότι πολλὸς ὁ χρόνος, καὶ ἔμπαλιν
 πολλὸν τὴν χρόνον τῇ κινήσει μετροῦντες αὐτόν, διότι πολλὴ γέγονεν ἡ κί-
 25 νησις. ὥσπερ οὐ μόνον ὁ ἀμφορεύς τῳ οἴνῳ μετρεῖται, ἀλλὰ καὶ ὁ οἶνος
 τῷ ἀμφορεῖ· λέγομεν γὰρ μέγαν εἶναι τὸν ἀμφορέα τῳ τοσῷδε οἴνῳ
 μετρήσαντες αὐτόν, καὶ πάλιν τὸν οἶνον τοσόνδε εἶναι μετρήσαν-
 τες αὐτόν τῳ ἀμφορεῖ, καὶ μέδιμνόν φαμεν τὸν τοσόνδε σῖτον μετρηθέντα 50
 τῷ μέτρῳ, καὶ τὸ μέτρον ὁμοίως μέδιμνον εἶναι ὀρίζοντες αὐτὸ καὶ
 30 μετροῦντες τῳ τοσῷδε σίτῳ. μήποτε δὲ μόνως τὸ μέτρον ἐστὶ τὸ μετροῦν
 τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον, οὐ μέντοι καὶ ἀντιμετρεῖται ὑπ' αὐτοῦ. καὶ γὰρ
 μετρῇ ὁ οἶνος τὸν ἀμφορέα καὶ ὁ σῖτος τὸν μέδιμνον, ἀλλὰ μετρηθέντα
 πρότερον ἢν ὑπ' ἄλλου μέτρου, ὥστε τὸ κυρίως μετροῦν τὸ μέτρον ἐστίν.

1 παρεληλυθ^{ὸς} M πλατικὸν K: πλατυχόν M: πλητικὸν compend. G: παρόντα t
 λέγει t: λέγων KM: λόγον G 2 γὰρ om. t: equidem signavi lacunam (οἷον <ἡμέραν
 ἢ μῆνα>· ἡ μὲν κτλ.?) 5 ἑκατέρα KM 6 ὑπὸ τοῦ νῦν M 7 ἡ M: ἡ (iK:
 ἦν t εἰς ἀν ἦν t ὁ (post καὶ) utrumque om. M 9 τὰ ἄλλα πάντα t
 ἢ] εἰ K δεκάς om. G 11 ἀριθμούμενος t: ἀριθμὸς μὲν (μόν, sic, K) GKM 12 ὁ
 αὐτός] οὗτος K 12. 13 τὸ ἐνεστώτι Gt 13 εἰσιν] ὅτι K 14 γοῦν M ἔδη
 c. 11 p. 219^b10 sqq. 17 καὶ αὗται μὲν αἱ Gt 21 ἐφεξῆς δὲ φησιν t 22 πολλὸν
 γὰρ t 23 πολλὸς K 27 μετρήσαντος utrohique K 29 εἶναι om. K
 αὐτόν Mt 30 τῷ om. K 32 μετρηθέντα K: μετρηθέν^τ M: μετρηθέντες (it
 33 ἦν KM: om. (it ὑπ' om. M μέτρου] μέτρον M

www.libtool.com.cn

εἰ δὲ καὶ τῷ οἴνῳ καὶ τῷ σίτῳ μετροῦμεν τὸν ἀμφορέα ἢ τὸν μέδιμνον, 11^ν
 ἀλλ' ὡς ἀόριστα ἔτι καὶ μήπω ὄντα μέτρα, ὥστε καὶ ταῦτα, εἰ καὶ |
 προσεχῶς ὑπὸ τοῦ σίτου καὶ τοῦ οἴνου μετρεῖται, ἀλλ' ὀρισθέντων ἤδη 12^ν
 τούτων καὶ μετρηθέντων ὑπὸ τῶν μέτρων. ὥστε τὸ κυρίως καὶ πρώτως
 5 μετροῦν τὸ μέτρον ἐστίν. ἀλλὰ φημι ὅτι εἰ καὶ ὅδε ὁ μέδιμνος ὑπὸ τοῦ
 μεμετρημένου σίτου ὑπ' ἄλλου μεδίμνου μετρεῖται, ἀλλ' οὖν ἀπλῶς καὶ
 οἶον κατὰ τὴν πρώτην θέσιν καὶ ὁ μέδιμνος τῷ τοσῷδε ὠρίσθη σίτῳ
 καὶ ὁ τοσῷδε σίτος ὑπὸ τοῦ μεδίμνου μεμέτρηται, ἐπὶ δὲ τοῦ χρόνου
 μήποτε οὐδὲ τοῦτο ἔστιν εἰπεῖν· οὐδὲ γὰρ πρῶτον μεμέτρηται ὑπὸ τοῦ 5
 10 χρόνου ἢ κίνησις, εἴτα ἀντεμέτρησε τὸν χρόνον, ἀλλ' ἅμα συνεπινοοῦνται
 ἀλλήλοις, ὥσπερ τὰ πρὸς τι. ὥσπερ οὖν ἅμα καὶ κατὰ ταῦτόν καὶ ὁ
 πατήρ τὸ εἶναι πατήρ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ ἔχει καὶ ὁ υἱὸς τὸ υἱὸς εἶναι ὑπὸ
 τοῦ πατρὸς ἔχει, ὁμοίως καὶ τὸ δεξιὸν καὶ τὸ ἀριστερόν, οὕτω δὲ καὶ ὁ
 χρόνος καὶ ἡ κίνησις ὑπ' ἀλλήλων ὀρίζονται. εἰ γὰρ ἀριθμὸς ἐστίν ὁ
 15 χρόνος, τῶν πρὸς τι διγλονότι· τοῦ γὰρ ἀριθμητοῦ ὁ ἀριθμὸς, ἀριθμητὸν
 δὲ ὑπὸ τοῦ χρόνου ἢ κίνησις. ὥστε καὶ τὸ εἶναι τοσῷδε ἡ κίνησις ὑπὸ 10
 τοῦ χρόνου ἔχει (ἀριθμὸς γὰρ αὐτῆς ὁ χρόνος), καὶ τὸ εἶναι τῷ χρόνῳ
 τοσῷδε οὐκ ἀλλοθεν ἢ ἐκ τῆς κινήσεως· μὴ οὕτως γὰρ ταύτης οὐδ' ἂν
 ὁ χρόνος εἴη, ὥσπερ καὶ τοῦ χρόνου μὴ ὄντος, λέγω δὲ τοῦ τῆς κινή-
 20 σεως ἀριθμοῦ, οὐδ' ἂν κίνησις εἴη· ἀριθμητὸν γὰρ ἡ κίνησις. ἀριθμὸν
 δὲ λέγω, οὐχ ἀπλῶς τὸν ὑφ' ἡμῶν μετροῦμενον, ἀλλὰ τὸν ἐν τοῖς πράγ-
 μασιν ἐνυπάρχοντα· ὥσπερ γὰρ οἱ δέκα λίθοι, καὶ μὴδεῖς ἢ ὁ ἀριθμῶν καὶ
 λέγων αὐτοὺς δέκα εἶναι, θμως οὐδὲν ἤττον ὑπάρχει αὐτοῖς τὸ δέκα εἶναι,
 οὕτω φημι καὶ τὸν χρόνον, λέγω δὲ τὸν τῆς κινήσεως ἀριθμὸν, καὶ μὴ 15
 25 δεῖς ἢ ὁ μετρῶν τὰς κινήσεις, θμως ὑπάρχειν αὐταῖς τὸ τοσαῦτο εἶναι·
 ἢ γὰρ περιφορὰ τοῦ ἡλίου ἢ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ δεκάκις γενο-
 μένη, καὶ μὴδεῖς ἢ ὁ ἀριθμῶν, οὐδὲν ἤττον δεκάκις γέγονε. καὶ ἔστιν ὁ
 τοιοῦτος ἀριθμὸς τῆς κινήσεως ὁ χρόνος.

Ἐλάχιστος (δὲ ἀριθμὸς ἀπλῶς μὲν ἔστιν, ἢ δυάς, τις) δὲ
 30 ἀριθμὸς ἔστι μὲν ὡς ἔστιν, ἔστι δὲ ὡς οὐκ ἔστιν. ὡς τῆς ἀπορίας 21
 προωμολογημένης, οὕτως τὴν λύσιν ἐπάγει, μὴ θείας τὴν ἀπορίαν. ὁ δὲ
 νοῦς τῶν προκειμένων τοιοῦτός ἐστιν. ἐπειδὴ συνεχῆς ὁ χρόνος, εἶπε δὲ
 τὸν χρόνον ἀριθμὸν εἶναι κινήσεως, τὸ δὲ ἐλάχιστον ἐν μὲν τῷ συνεχεῖ
 οὐκ ἔστιν (ἐπ' ἄπειρον γὰρ διαμετόν), ἐν δὲ τῷ ἀριθμῷ ἔστιν, οἶον ἡ

1 ἢ] καὶ M 3 τοῦ οἴνου καὶ τοῦ σίτου Gt 5 ὅδε om. M 6 μετροῦμε-
 νου M 7 οἶος K 8 μεδίμνου K 11 κατ' αὐτόν K 12 τὸ εἶναι υἱὸς Gt
 13 ἔχει om. Gt 14 καὶ om. K 15 ἀριθμητοῦ] ἀριθμοῦ G ὁ om. t
 16 τοσῷδε K 17. 18 τὸν χρόνον τοσῷδε t 21 ἐν om. M 22 et 25
 om. M 23 αὐτοὺς εἶναι t K 25 ὑπάρ M 26 ἡλίου] ὅτι G 26. 27 γενο-
 μένης K: γινομένη G 27 οὐδὲν ἤττον om. G 29 Ἐλάχιστος—δυάς (cf. p. 739, 25-26)
 om. hic t δὲ ἀριθμὸς—τις om. GKM 30 ὡς ἔστιν KMt: ὡς G, sed in Arist.
 telis textu ὡς ἔστι G² δὲ Kt: δ' M 31 τὴν λύσιν ἐπάγει KM: ἐπάγει τὴν λύσιν Gt
 μὴδεῖς G 34 τῷ] τὸ t

δυσάς, δοκεῖ δὲ ταῦτα ἐναντία ὄντα ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ εἶναι χρόνῳ, διότι t 2^r
καὶ συνεχῆς ἐστὶ καὶ ἀριθμὸς ἐστὶν ὁ χρόνος, πῶς ταῦτα ὑπάρχει ἐν αὐτῷ 25
λέγει. φησὶν οὖν ὅτι ὁ ἀριθμὸς κατὰ τι μὲν ἔχει τὸ ἐλάχιστον, κατὰ τι
δὲ οὐκ ἔχει· κατὰ μὲν γὰρ τὸ ὑποκείμενον οὐκ ἔχει τὸ ἐλάχιστον ὁ
5 ἀριθμὸς (συνεχῶν γὰρ ἐστὶν ἀριθμὸς, οἷον γραμμῶν ἢ κινήσεων), κατὰ
μέντοι τὸν λόγον καὶ καθὼς ἀριθμὸς ἐστὶ, ταύτῃ ἔχει τὸ ἐλάχιστον. ἐλά-
χιστος γὰρ κατὰ μὲν ἀριθμὸν ἐστὶν ὁ εἰς ἢ δύο. οὐκ ὅτι (ἢ) μονάς
ἀριθμὸς, ἀλλ' ὥς ἐν ὑποθέσει εἴρηται, ὅτι εἴ τις τὴν μονάδα ἀριθμὸν οἰοῖτο,
ἐλάχιστος ἂν εἴη ἀριθμὸς ἢ μονάς. κατὰ τινα γοῦν λόγον οὐδὲ ἡ δυσάς
10 ἀριθμὸς. εἰ μὲν γὰρ ἀριθμὸς εἴη τὸ ἐκ μονάδων συγκεῖμενον πληθὺς, καὶ 20
ἢ δυσάς ἀριθμὸς, ἀλλ' ἀναιρεῖται τὸ τὴν δυσάδα εἶναι ἀριθμὸν λόγῳ τοιούτῳ·
πᾶς ἀριθμὸς, φησί, πολλαπλασιαζόμενος ἐφ' ἑαυτὸν μείζων γίνεται ἢ συν-
τιθέμενος, οἷον ὁ γ' πολλαπλασιαζόμενος ἐφ' ἑαυτὸν ποιεῖ τὸν θ', συντιθέ-
μενος δὲ ποιεῖ τὸν ζ', καὶ οὕτως ἐπὶ πάντων, ὁ δὲ β' καὶ συντιθέμενος
15 ἐφ' ἑαυτὸν καὶ πολλαπλασιαζόμενος τὸ αὐτὸ ποιεῖ (δὲς γὰρ β' δ', καὶ
β' καὶ β' δ'). ταύτῃ οὖν οὐκ ἀριθμὸς ἡ δυσάς, ἀλλ' ἐλάχιστος ἀριθμὸς
ὁ γ'.

p. 220^b 3 Ταχὺς δὲ καὶ βραδὺς οὐκ ἔστιν· οὐδὲ γὰρ ἀριθμὸς φ 20
ἀριθμοῦμεν ταχὺς καὶ βραδὺς οὐθείς.

20 Δοκεῖ μὲν λέγειν, ὅτι διὰ τοῦτο οὐκ ἔχει ὁ χρόνος τὸ ταχὺ καὶ
βραδύ, διότι οὐδὲ ὁ ἀριθμὸς φ ἀριθμοῦμεν τὸν χρόνον, τουτέστιν ὁ ἐν τῇ
ψυχῇ, οὐ τοῦτο δὲ φησὶν (οὐδὲ γὰρ τῇ ἡμετέρᾳ διανοίᾳ ἔπεται τὰ πράγ-
ματα), ἀλλὰ τὸν ἀριθμὸν φ ἀριθμοῦμέν φησι τὸν ἡριθμημένον ἀριθμὸν, 40
ἐξ οὐπερ καὶ ὁ χρόνος ἐστὶ, λέγω δὴ τὴν ἡριθμημένην κίνησιν. ταύτῃ
25 γὰρ ἀριθμοῦμεν τὸν χρόνον· ὅση γὰρ ἂν εἴη ἡ κίνησις, τοσοῦτόν φαμεν
εἶναι καὶ τὸν χρόνον. ἐπεὶ οὖν αὕτη τὸ ταχὺ καὶ τὸ βραδύ οὐκ ἔχει,
οὐδὲ ὁ χρόνος ἔχει τὸ ταχὺ καὶ τὸ βραδύ. δυνατόν δὲ καὶ τὸ οὐδὲ γὰρ
ἀριθμὸς φ ἀριθμοῦμεν τὸν ἐν τῇ ψυχῇ λαβεῖν. ἐπειδὴ γὰρ ὀρίζο-
μεν τὸν χρόνον τῷ ἐν τῇ ψυχῇ ἀριθμῷ, τούτου μὴ ἔχοντος τὸ ταχὺ καὶ
30 τὸ βραδύ εἰκότως οὐδὲ δ ὀρίζομεν ὑπ' αὐτοῦ ἔχει· τὸ γὰρ πολὺ καὶ τὸ 45
ὀλίγον ἔχοντος τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ ἀριθμοῦ καὶ ὁ χρόνος ἔχει καὶ τὸ πολὺ
καὶ τὸ ὀλίγον. πῶς οὖν τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ ἀριθμοῦ μὴ ἔχοντος τὸ μακρὸν
καὶ τὸ βραχὺ ὁ χρόνος ἔχει τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχύ; φημί ὅτι διὰ τὸ

εἶναι τῷ χρόνῳ M 2 ἐνυπάρχει αὐτῷ M .5 ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς Gt 6 καὶ
m. M 7 ὁ εἰς ἢ δύο] sic GKMt, cf. Arist. ἢ addidi 8 et 20 δτι] β' K
' ἢ μονάς om. G 10 ἀριθμὸς εἴη KM: ἐκ μονάδος εἴη Gt τὸ ἐκ GKM: τὸ δὲ
x t μονάδος G 12 πᾶς φησὶν ἀριθμὸς traicit M: φησί om. fort. recte t
3 et 17 γ'] τρία KM 13. 16 θ' et ζ' et bis δ'] ἐννέα et εἰς et bis τέσσαρα M
4. 16 β' quater scripsi: δύο libri 16 καὶ om. K γοῦν K 18 γὰρ KM:
ἀρ ὁ t 19 οὐδέεις t 20 μὲν οὖν M 21 τὸ βραδύ M 24 καὶ om. M
6 εἶναι om. M αὕτη KM 26. 27 τὸ (ante βραδύ) priore loco om. Gt: altero loco
m. t 30 οὐδὲ] δὲ G fort. ὀρίζεται 33 τὸ (ante prius βραχὺ) om. M

www.libtool.com.cn
 υποκειμενον ἔχει ὁ χρόνος τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχύ· ἐπεὶ γὰρ συνεχοῦς ἐστὶ ἀριθμὸς (κινήσεως γάρ), ἡ δὲ κίνησις διὰ τὸ μέγεθος συνεχῆς οὐ ἐστὶ κίνησις, ἐν δὲ τῷ μεγέθει τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχύ, εἰκότως καὶ ἐν τῇ κινήσει καὶ ἐν τῷ χρόνῳ τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχύ. διὰ τὸ υποκειμενον
 5 ἄρα ὑπάρχει τῷ χρόνῳ τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχύ, καὶ οὐχ ἡ ἀριθμὸς ἐστίν. 20

p. 220^b5 Καὶ ὁ αὐτὸς δὴ πανταχοῦ ἄμα· πρότερος δὲ καὶ ὕστερος οὐχ ὁ αὐτός.

Ὁ αὐτὸς πανταχοῦ ὁ ἐνεστώς· μία γὰρ ἡ παράτασις ἡ κατὰ τὸν ἐνεστῶτα χρόνον, οὐκέτι μέντοι ἡ προτέρα παράτασις τῇ ὑστερᾷ ἡ αὐτῇ.
 10 ἕτερα γὰρ ἐκάστης τὰ πέρατα. |

p. 220^b8 Ὁ δὲ χρόνος ἀριθμὸς ἐστίν οὐχ ὅς ἀριθμοῦμεν, ἀλλ' ὁ ἐν ἀριθμοῦμενος.

Εἰ γὰρ ἦν ὁ χρόνος ἀριθμὸς ὅς ἀριθμοῦμεν, εἰς αὖ ἦν ὁ παρεληλυθώς καὶ ὁ μέλλων (εἰς γὰρ ὁ ἐν τῇ ψυχῇ ἀριθμὸς), νῦν δὲ οὐκ ἐστίν ὁ ἀριθμῶν. ἀλλ' ὁ ἀριθμοῦμενος, ὥστε ἕτερος καὶ ἕτερος ὁ παρεληλυθώς καὶ ὁ μέλλων· ὁ μὲν γὰρ ἀριθμῶν ὁ αὐτός, τὰ δὲ ἀριθμοῦμενα οὐ τὰ αὐτά.
 15

p. 220^b12 Ἔτι ὥς ἐνδέχεται κίνησιν εἶναι τὴν αὐτὴν καὶ μίαν πάλιν καὶ πάλιν.

20 Ὅτι ἐνδέχεται πάντα χρόνον τὸν αὐτὸν καὶ ἓνα λέγειν, τῷ εἶδει δηλονότι. ὥσπερ καὶ τὰς πολλὰς κινήσεις μίαν εἶναι τῷ εἶδει.

p. 220^b14 Οὐ μόνον δὲ τὴν κίνησιν τῷ χρόνῳ μετροῦμεν.

Ὅτι οὐ μόνον τὴν κίνησιν ὁ χρόνος μετρεῖ, ἀλλὰ καὶ τὸν χρόνον ἡ κίνησις. καὶ εἴπομεν πῶς.

25 p. 220^b19 Καθάπερ καὶ τῷ ἀριθμητῷ τὸν ἀριθμόν. οἶον τῷ ἐνὶ ἵππῳ τὸν τῶν ἵππων ἀριθμόν.

Ὅσπερ, φησί, τὸν τῶν ἵππων ἀριθμόν. οἶον τοὺς δέκα ἵππους, τῇ ἐν αὐτοῖς δεκάδι γνωρίζομεν. καὶ αὐτὴν αὐθις τῷ ἀριθμῷ τῶν

6 αὐτὸ M δὲ KM: δὲ t Aristoteles (praeter E)
 KM: πρότερον δὲ καὶ ὕστερον t Aristoteles (praeter G)
 εἰ P M ἐκάστη K 18 post μίαν iterat καὶ M
 μῶ K τὸν ἀριθμόν K1: τὸν ἀριθμόν τῷ ἀριθμῷ M
 αὐταῖς GKM δεκάδι δέκα G

6. 7 πρότερος δὲ καὶ ὕστερος
 10 ἕτερα t: ἑτέρα G
 25 τῷ ἀριθμητῷ (sed dp
 ἐνὶ) ἐν K 28 αὐτοῖς

www.libtool.com.cn

ἴππων, οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου καὶ τῆς κινήσεως μετρητικά ἐστι τὰ
ταῦτα ἀλλήλων.

p. 220^b24 Καὶ τοῦτο εὐλόγως συμβέβηκεν· ἀκολουθεῖ γὰρ τῷ
μὲν μεγέθει ἡ κίνησις, τῇ δὲ κινήσει ὁ χρόνος, τῷ καὶ ποσὰ καὶ
5 συνεχῇ καὶ διαιρετὰ εἶναι.

Πίστιν τοῦ ἀντιμετρεῖσθαι ὅπ' ἀλλήλων τὸν χρόνον καὶ τὴν κίνησιν
τίθησι τὸ ἀκολουθεῖν τῷ μὲν μεγέθει τὴν κίνησιν, τῇ δὲ κινήσει τὸν
χρόνον. εἰ γὰρ ὡς ἂν ἔχη τὸ μέγεθος, οὕτως ἔχει καὶ ἡ κίνησις, καὶ ὡς
ἂν ἔχη ἡ κίνησις, οὕτως ἔχει καὶ ὁ χρόνος, ὁ δὲ δῆλον ὅτι τῆς τε κινήσεως
10 πολλῆς οὕσης ἀνάγκη πολὺν εἶναι καὶ τὸν χρόνον, καὶ ἔμπαλιν πολλοῦ
ὄντος τοῦ χρόνου πολλὴν εἶναι καὶ τὴν κίνησιν· ὡς γὰρ καὶ κατὰ τὸ
συνεχὲς καὶ τὸ διαιρετὸν καὶ τὰ ἄλλα ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλοις ἥ τε κίνησις
καὶ ὁ χρόνος, οὕτω δὴ καὶ κατὰ τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον καὶ τὸ μακρὸν
καὶ τὸ βραχύ. ὥστε ἐκάτερον τοῦ ἑτέρου μέτρον ἐστί· τοῦ γὰρ ἑτέρου
15 πολλοῦ ὄντος ἡ ὀλίγου ἡ μακροῦ ἡ βραχέος καὶ τὸ λοιπὸν ἀνάγκη τοιοῦ-
τον εἶναι.

p. 220^b32 Ἐπειδὴ δέ ἐστιν ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως καὶ τοῦ
κινεῖσθαι.

Τὸν σκοπὸν τῶν προκειμένων ἄλλοι ἄλλον ἀφορίζουσι, καὶ ὁ μὲν
10 Ἀλέξανδρος φησιν ὅτι πρόκειται αὐτῷ ἐνταῦθα δεῖξαι, ὅπως λέγεται τὴν
κίνησιν ὁ χρόνος μετρεῖν, καὶ ὅπως ὅλως ἐν χρόνῳ λέγεται εἶναι ἡ κίνη-
σις, καὶ ἀπλῶς τὰ ἄλλα πάντα πῶς λέγονται εἶναι ἐν χρόνῳ· ἄλλοι δέ
φασιν σκοπὸν εἶναι τῷ προκειμένῳ δεῖξαι ὅτι οὐ μόνον τὴν κίνησιν με-
40 τρεῖ ὁ χρόνος, ἀλλὰ καὶ ἡρεμίαν, καὶ πιστοῦνται τοῦτο ἐκ τοῦ συμπεραι-
νόμενον τὸν Ἀριστοτέλην λέγειν “ἐπεὶ δέ ἐστιν ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως,
ἔσται καὶ ἡρεμίας μέτρον”. ἔστι δὲ τὸ ἀληθέστερον εἰπεῖν, ὅτι οὐ περὶ
ἐνὸς τούτων ἐστὶν ὁ σκοπὸς τῷ Ἀριστοτέλει, ἀλλὰ περὶ πάντων, καὶ πῶς
μετρεῖται ὑπὸ τοῦ χρόνου ἡ κίνησις, καὶ πῶς ἐν χρόνῳ λέγονται εἶναι τὰ
πράγματα, καὶ ὅτι οὐ μόνον κινήσεώς ἐστι μέτρον ὁ χρόνος, ἀλλὰ καὶ
30 ἡρεμίας.

Ὁ μὲν οὖν σκοπὸς τῶν προκειμένων οὗτος, ζητεῖ δὲ πρῶτον πῶς
ἐστὶ μέτρον κινήσεως ὁ χρόνος. καὶ γὰρ ἔχει τινὰ εὐλογον ἀπορίαν. τὸ
γὰρ μέτρον ὁμογενὲς θέλει εἶναι τῷ κινουμένῳ· τῇ γὰρ μονάδι μετροῦμεν

εἰσι M 3 lemmatis verba Καὶ—συμβέβηκεν habet G 7 τῇ δὲ τῇ κινήσει K 8 et 9 ἀν
χῇ utrobique GKM: ἀν ἔχοι t 9 ἔχει] ἔχη G τε om. Gt 12 τὸ om. Gt 17 ἐπειδὴ
at cf. p. 749,6. 17) δέ ἐστιν KM: Ἐπεὶ δ' (transposito ἐστι post κινήσεως, cf. Arist. cod. I) t
9 προκειμένων t: προειρημένων GKM 20 ἐνταῦθα om. Gt 23 τῷ προκειμένῳ K: τῷ προκει-
μένῳ Gt 24 πιστῶνται (πιστῶνται?) M 25 ἀριστοτε G: ἀριστο M
ἔγειν p. 221^b7 ἐπεὶ δέ (cf. p. 749,25. 754,6. 756,7) M: ἐπειδὴ K: ἐπεὶ δ' G

τὸν ἀριθμὸν· τὴν γὰρ δεκάδα τῶν ἑππων τῷ ἐνὶ ἑππῳ μετροῦμεν, καὶ τῷ
 τῷ μέρει τοῦ ξύλου τὸ ξύλον. εἰ τοίνυν οὐκ ἔστιν ὁμογενὴς τῇ κίνησει
 ὁ χρόνος (δεδείκνται γὰρ ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ κίνησις ὁ χρόνος), πῶς λέγομεν
 τὴν κίνησιν μετρεῖσθαι ὑπὸ τοῦ χρόνου; φησὶν οὖν ὅτι εἰ μετρεῖ ἡ κίνη-
 5 σις τὸν χρόνον * * * τῷ μετρεῖν τινὰ κίνησιν ἢ καταμετρεῖ τὴν λοιπὴν.
 ὀρίζει γὰρ ὥραιαν τυχὸν κίνησιν, καὶ ταύτῃ τὴν ἡμέραν μετρεῖ, καὶ τῇ
 ἡμέρᾳ τὸν ἐνιαυτόν· τὰς γὰρ τοσάσδε περιφορὰς ἐνιαυτὸν καλοῦμεν. καὶ
 γὰρ διττὸν τὸ μέτρον, τὸ μὲν ἐξηρημένον, τὸ δὲ συγκατατεταγμένον καὶ
 ὁμοειδές· δυνατόν γὰρ τὸ ξύλον καὶ τῷ πήχει μετρηῆσαι, δυνατόν δὲ καὶ
 10 οἶον μέρος ἀφελόντα, τοῦτο γὰρ τὸ λοιπὸν καταμετρηῆσαι· ὁ μὲν οὖν πῆχυς
 ἐξηρημένον ἂν εἴη μέτρον, τὸ δὲ μόριον ὁμοειδὲς καὶ συγκατατεταγμένον.
 καὶ ἐπὶ παντὸς μέτρου ὡσαύτως. οἶον ὁ ξέστης ὁ μὲν κεράμιος ἐξηρη-
 μένον ἂν εἴη μέτρον, πολλῷ δὲ τούτου πρότερον ὁ ἐν τῇ ψυχῇ, ὁ ὀρίζων
 καὶ τὸν ἔξω ξέστην, αὐτὸς μέντοι ὁ μεμετρημένος ξέστης τοῦ οἴνου μετρῶν
 15 τὸν λοιπὸν πάντα συγκατατεταγμένον ἂν εἴη μέτρον. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τούτων
 ἔχει, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου. καὶ ἔστιν ὁ μὲν χρόνος ἐξηρημένον μέ-
 τρον, τὸ μόριον δὲ τῆς κινήσεως, ᾧ μετρεῖται ἡ λοιπὴ, συγκατατεταγμένον
 ἐστὶ μέτρον. τί οὖν τὸ μόριον τῆς κινήσεως, ὃ πρῶτως ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ
 20 χρόνου, ὥστε εἶναι μέτρον πάσης τῆς κινήσεως * * * οὐκ ὁ χρόνος μετρεῖ
 πρῶτως. εἰ οὖν ὅλως μετρεῖ τινὰ κίνησιν πρῶτως, διὰ τί μὴ πᾶσαν; πῶς
 δὲ καὶ ὅλως ὀρίζει τινὰ κίνησιν ἢ μετρεῖ τὴν λοιπὴν, μιᾶς καὶ συνεχοῦς
 οὐσης πάσης τῆς κινήσεως; φησὶν οὖν ὅτι ὥσπερ εἰ τῇ χειρὶ τις ἀντὶ
 σχοίνου μετρήσει καὶ ἀφορίσεται, εἴτα ἐκεῖνῃ τὴν λοιπὴν σχοῖνον μετρή-
 σει, οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου ἔχει· θέσει γὰρ, οὐ φύσει, τὸ μό-
 25 ριον τὸ ἀφορισθέν, διὸ ἄλλοι ἄλλα μέτρα λαμβάνουσι καὶ ὥρων καὶ
 μηνῶν καὶ ἐνιαυτῶν. ἀφορισθέντος οὖν μορίου τινὸς τῆς κινήσεως, καὶ
 τούτου πρῶτως ὑπὸ τοῦ χρόνου ὀρισθέντος, λέγω δὴ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ
 κατὰ τὸ πρότερον τοῦ μορίου τῆς κινήσεως καὶ τὸ ὕστερον, οὕτω ταύτῃ
 ἢ λοιπὴ πᾶσα μετρεῖται, ὡς ὑπὸ προσεχέστερου μέτρου. ταύτην οὖν πρῶ-
 30 τως ὁ χρόνος μετρεῖ καὶ ὀρίζει, δι' αὐτῆς δὲ καὶ τὴν λοιπὴν πᾶσαν.
 οὕτω μὲν οὖν ὑπὸ τοῦ χρόνου μετρεῖται ἡ κίνησις. ταύτῃ δέ, φησί, καὶ
 ἐν χρόνῳ λέγεται εἶναι ἡ κίνησις, τῷ μετρεῖσθαι τὸ εἶναι αὐτῆς ὑπὸ τοῦ

2 μονογενής K 4. 5 μετρεῖσθαι—κίνησιν iterat et οὖν om. G 4. 5 ὅτι (deleto et) με-
 τρεῖ ὁ χρόνος τὴν κίνησιν t: ipse lacunam indicavi 5 ἢ GM: ἢ K: ἢ t, cf. Arist.

καταμετρεῖς K: καταμετρεῖν M 6. 7 τῇ ἡμέρᾳ] τὴν ἡμέραν K 8 συγκατατεταγμένον G:
 συντεταγμένον M 10 μέλος K 11 συγκατατεταγμένον K 13 πρότερος Gt 15 et 17 συ-
 γκατατεταγμένον K 16 τοῦ om. Gt 17. 18 ᾧ—κινήσεως post χρόνου (v. 19) collocaverat
 primitus G 19 lacunam signavi: ἦν (voluit ἦν) inserit t 21 τινὰ κίνησιν] τὴν κίνη-
 σιν M 22 ἀντὶ GM: ἀντὶ K: τὸ μόριον t: fuerit nota arithmetica (ex. gr. π = μυριο-
 στημόριον, cf. Gardthausen *Gr. Pal.* p. 267 sq.) compendio vocis ἀντὶ (*Mus. ital. di ant.*

class. I, 168) similis 23 ἀφορίσθαι K 25 ἀφορισθέν G: ἀφορισθέν K ἄλλα ἄλλοι M
 27 πρώτου Gt 28 κατὰ τοῦ προτέρου G τοῦ om. Gt καὶ τοῦ ὕστερον G
 29 ταύτῃ M 32 εἶναι ἡ κίνησις λέγεται t 32 et p. 747,2 τῷ] τὸ K

χρόνου. ἀλλὰ μετρεῖται ὑπὸ τοῦ χρόνου ἢ κίνησις, οὐχ ἡ αἰδῖος ἐστίν, 13·
 ἀλλὰ τῷ αἰεὶ τὸ λαμβανόμενον αὐτῆς μῶριον πεπερασμένον εἶναι, ὡς μέν-
 τοι αἰδῖος οὐ μετρεῖται ὑπ' αὐτοῦ. καὶ γὰρ ὅλως, φησί, τὸ ἐν χρόνῳ 16
 διττὸν ἐστίν, τὸ μὲν τὸ συνυπάρχον τῷ χρόνῳ καὶ ὃν τότε ὅτε καὶ ὁ χρό-
 5 νος ἐστί, τὸ δὲ ἐν χρόνῳ λέγεται εἶναι τὸ ἔχον τινὰ χρόνον μετρητικὸν
 τοῦ εἶναι αὐτοῦ. ὥσπερ, φησί, καὶ τὸ ἐν ἀριθμῷ διττὸν, τὸ μὲν ἥτοι
 μέρος ὃν τοῦ ἀριθμοῦ ἢ πάθος (οἷον λέγομεν τὴν μονάδα ἐν ἀριθμῷ εἶναι
 ὡς μέρος οὐσαν ἀριθμοῦ, λέγομεν δὲ καὶ τὸ περιττὸν καὶ ἄρτιον ἐν ἀριθμῷ
 εἶναι, ἀλλ' ὡς πάθη ἀριθμοῦ, καὶ ἐστὶ ταῦτα ἅμα τῷ ἀριθμῷ· ἐστ' ἂν 20
 10 γὰρ ἀριθμὸς ἧ, καὶ ταῦτα), καθ' ἕν μὲν οὖν οὕτως λέγομέν τι ἐν ἀριθμῷ
 εἶναι, καθ' ἕτερον δὲ λέγεται τι ἐν ἀριθμῷ εἶναι τὸ ἔχον ἀριθμὸν τινα,
 ὥσπερ λέγομεν τοὺς δέκα ἵππους ἐν ἀριθμῷ εἶναι, τουτέστιν ἀριθμὸν τινα
 αὐτῶν εἶναι. ὥσπερ οὖν διττὸν τὸ ἐν ἀριθμῷ, οὕτω καὶ τὸ ἐν χρόνῳ
 διττὸν· καὶ γὰρ ἀριθμὸς τις ὁ χρόνος ἐστίν. ὅταν μὲν γὰρ τὸ νῦν ἐν
 15 χρόνῳ λέγωμεν εἶναι, ὡς μέρος ἐν ὅλῳ φαμέν εἶναι, ὥσπερ καὶ τὴν μο-
 νάδα ἐν ἀριθμῷ, ὅταν δὲ λέγωμεν τὸ πρότερον καὶ ὕστερον ἐν τῷ χρόνῳ 25
 εἶναι, ὡς πάθη λέγομεν εἶναι, αὐτὰ καὶ ἅμα τῷ χρόνῳ εἰσίν· ἅμα γὰρ τῷ
 χρόνῳ εἰσὶ τὰ τε νῦν καὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον. λέγομεν δὲ πάλιν
 ἐν χρόνῳ εἶναι τὰ πράγματα, τῷ εἶναί τινα χρόνον μετρητικὸν τῆς οὐσίας
 20 αὐτῶν, ὥσπερ ἐλέγομεν καὶ τὸ δεύτερον σημαινόμενον τοῦ ἐν ἀριθμῷ τὸ
 ἔχειν τινὰ ἀριθμὸν, οἷον τοὺς δέκα ἵππους τὸν δέκα ἀριθμὸν. καὶ τοῦτ'
 γέ ἐστι τὸ κυρίως ἐν χρόνῳ, ἐπεὶ τοι γὰρ οὐ κυρίως τὸ ἅμα τῷ χρόνῳ ὃν ἐν
 χρόνῳ· εἰ γὰρ τὸ ἅμα τῷ χρόνῳ ὃν ἐν χρόνῳ ἐστίν, ἐπεὶ ἅμα τῷ χρόνῳ 30
 καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὰ θεῖα πάντα (ὅτε γὰρ χρόνος ἐστί, καὶ ταῦτά ἐστιν),
 25 ἐν χρόνῳ ἂν εἶεν καὶ ταῦτα. ὥσπερ οὖν οὐ τὸ ἅμα τῇ κινήσει ὃν ἐν κί-
 νήσει ἐστίν, οὐδὲ τὸ ἅμα τῷ τόπῳ ὃν ἐν τόπῳ ἐστίν, ὥσπερ τὰ ἀσώματα
 πάντα, ἄγγελοι φημί καὶ θεός (οὐκ ἦν γὰρ κίνησις ἢ τόπος ὅτε οὐκ ἦν
 ταῦτα, ἀλλ' ὁμοῦ οὐτε ἐν κινήσει ταῦτα οὐτε ἐν τόπῳ), οὕτως οὐδὲ τὸ
 ἅμα τῷ χρόνῳ (ὃν) ἐν χρόνῳ ἐστίν· εἰ γὰρ τὸ ἅμα τινὶ ὃν ἐν ἐκείνῳ ἐστίν,
 30 ἐπειδή, φησὶν, ὅτε ἡ κέγχρος ἐστί, καὶ ὁ οὐρανὸς ἐστίν, ἐν τῇ κέγχρῳ ἂν
 εἴη ὁ οὐρανός· οὐκ ἄρα οὐδὲ τὸ ὃν ὅτε καὶ ὁ χρόνος ἐστίν ἐν χρόνῳ 35
 ἐστίν, ὥσπερ οὐδὲ τὸ ὃν ὅτε ἡ κέγχρος ἐστίν ἐν τῇ κέγχρῳ ἐστί. τοῦτο
 μὲν οὖν οὐ πάντως ἐν χρόνῳ, τὸ ὃν τότε ὅτε καὶ ὁ χρόνος ἐστί· τὸ γὰρ
 ἐν τινὶ ὃν κυρίως, ὑπ' ἐκείνου θέλει περιέχεσθαι. κυρίως οὖν ἐν χρόνῳ ἐστὶ
 35 τὸ ἔχον τινὰ χρόνον μετρητικὸν αὐτοῦ * * * οἷον τὸν δέκα ἢ ἄλλον τινά.

4 τὸ (post μὲν) om. Gt σκουπάρχον (sic) K καὶ (post ὅτε) om. Gt 7 ὃν t:
 ἐν GK: om. M λέγωμεν K 8 ὡς μέτρον G τοῦ ἀριθμοῦ Gt καὶ τὸ
 ἄρτιον K 8. 9 εἶναι ἐν ἀριθμῷ M 10 γὰρ om. K οὕτω t et corr. (ex τούτῳ) G
 11 ἔχειν K 12. 13 αὐτῶν τινα G 15 et 16 λέγομεν K 17 λέγωμεν M
 α] αἰ K 17. 18 εἰσίν — χρόνῳ om. G 19 τῷ foro exhaustum M: τὸ K τινα χρόνον
 KM: τι χρόνῳ G: τι χρόνου t 22 alterum τὸ om. KM 22. 23 ἐν χρόνῳ ἐστίν· εἰ
 γὰρ G 24 εἰ γὰρ ὅτε ὁ t 29 prius ὃν addidit t 30 κέγχρω, ut solet, K 31. 32 ἐν
 χρόνῳ ἐστίν om. K 32 ὅτε καὶ ἡ M 35 lacunam signavi explendam (ὥσπερ καὶ
 κυρίως ἐν ἀριθμῷ ἐστὶ τὸ ἔχον τινὰ ἀριθμὸν μετρητικὸν αὐτοῦ)

εἰ δὲ τοῦτο ἐστὶν ἐν χρόνῳ, ἀνάγκη παντὸς τοῦ ἐν χρόνῳ μείζονά τινα τ3⁺
λαμβάνεσθαι χρόνον, ὥσπερ καὶ τοῦ οὕτως ἐν ἀριθμῷ ὄντος μείζονά τινα
λαμβάνεσθαι ἀριθμόν. καὶ διὰ τοῦτο, φησὶν, ἐπειδὴ τοῦτο ἐστὶ κυρίως τὸ 40
ἐν χρόνῳ, τὸ ἔχον μείζονα ἑαυτοῦ χρόνον, πάντα φαμέν κατατηγῆσθαι
5 ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ πάντα φθείρειν τὸν χρόνον, οὐ μέντοι φαμέν γίνεσθαι
τι ὑπὸ χρόνου.

Καὶ ζητήσκειν ἂν τις εἰκότως· πῶς φησιν ὅτι φθορᾶς μὲν αἴτιον λέ-
γομεν εἶναι τὸν χρόνον, γενέσεως δὲ οὐ; καίτοι φαμέν ἐν χρόνῳ τὰ πράγ-
ματα γίνεσθαι·

10 “ἅπαντα” γάρ φησιν “ὁ μακρὸς ἀναριθμητος χρόνος
φύει τ’ ἄδῃλα”,

καὶ

“ὁ χρόνος τί μ’ εἰδέναι ποιεῖ.”

πῶς δὲ ὅλως φησὶν ὑπὸ τοῦ χρόνου φθείρεσθαι πάντα; καίτοι αὐτὸς εἶπεν 45
15 ἐν τῇ πρώτῃ λόγῳ πᾶν τὸ φθειρόμενον ὑπὸ τοῦ ἐναντίου φθείρεσθαι, ὁ
δὲ χρόνος οὐδενὶ ἐστὶν ἐναντίος· ποσὸν γάρ τι ὁ χρόνος, οὐδὲν δὲ τῷ
ποσῷ ἐναντίον, καὶ σύνεστι δὲ πᾶσι τοῖς οὖσιν, οὐδὲν δὲ ἅμα σύνεστι τῷ
ἐναντίῳ. φημί οὖν πρὸς ταῦτα ὅτι πρῶτον μὲν οὐδὲ αὐτὸς εἶπεν ‘οὐδα-
μῶς λέγομεν ὑπὸ τοῦ χρόνου τὰ πράγματα γίνεσθαι’, ἀλλ’ ὅτι μᾶλλον
20 φθείρεσθαι φαμέν ἢ γίνεσθαι (φθορᾶς γάρ, φησί, καθ’ αὐτὸν μᾶλλον
αἴτιος ὁ χρόνος), ἔπειτα τῆς μὲν γενέσεως ἐκάστου ὀρισμένον καὶ ὁῦλον
τὸ αἴτιον, οἷον τοῦ ζῴου μὲν ὁ γεννήσας, καὶ τῆς ἐπιστήμης τοῦ μαθη- 50
τοῦ ὁ διδάσκαλος· ἐπεὶ οὖν ἔχομεν εἰς ὀρισμένον τι αἴτιον τὴν γένεσιν
ἀνάγαγεῖν, διὰ τοῦτο οὐδεὶς φησιν ὅτι ὁ χρόνος ἐγέννησεν, ἀλλ’ ὅτι ὁ
25 πατήρ ἐγέννησεν, οὐδ’ ὅτι ὁ χρόνος ἐδίδαξεν, ἀλλ’ ὅτι ὁ διδάσκαλος· ἐπὶ
δὲ τῆς φθορᾶς καὶ τῆς λήθης, ἐπειδὴ μὴ ἔχομεν ὀρισμένον τι αἴτιον ἀπο-
διδόναι, διὰ τοῦτο ἐπὶ τὸν χρόνον ἀνάγομεν τὴν αἰτίαν, ἐπεὶ τοι γε ἡνίκα
πρόδηλον ἔχομεν τῆς φθορᾶς τὸ αἴτιον, οἷον εἰ ὑπὸ πυρὸς φθαρεῖ ἡ οἰκία,
τὸ πῦρ αἰτιόν φαμεν | τῆς φθορᾶς, οὐ τὸν χρόνον, καὶ τὸ ναυάγιον τοῦ τ3⁺
30 θανάτου, καὶ νόσον δὲ πολλάκις τῆς λήθης φαμέν αἰτίαν, καὶ κάματον τοῦ
γῆρας αἴτιον. οὕτως ἄρα καὶ ἐπὶ τῆς φθορᾶς, ὅταν ὀρισμένον τι ἦ τὸ αἴτιον,
τοῦτο αἰτιώμεθα, καὶ οὐ τὸν χρόνον. ὁῦλον οὖν ἐντεῦθεν τὸ αἴτιον, διὰ
τί τῶν φθειρομένων μᾶλλον τὸν χρόνον αἰτιώμεθα ἢ τῶν γινομένων.

Εἰ δὲ τὰ ἐν χρόνῳ ταῦτά ἐστι, τὰ ἔχοντα μείζονα ἑαυτῶν τὸν χρόνον,
35 εἰκότως τὰ αἰδία καὶ τὰ ἀνὰ πάντα ὄντα τὸν χρόνον οὐκ ἐστὶν ἐν χρόνῳ· οὐ 6

2 οὕτως] ὄντως M 6 χρόνου t: χρόνον compend. GK 8 οὐ, καίτοι] οὐκ ἐτι K
10 φησιν Soph. Aiac. 646 sq. 10. 11 καὶ ἀριθμητος φύει χρόνος τ’ K 13 ὁ χρόνος κτλ.
Menandr. Georg. Fr. V (IV p. 97 M.), ubi ὁ δὲ (ὁ γὰρ Simplic. p. 740,34) χρόνος με
libri 14 ὑπὸ τοῦ χρόνου φησὶ t 15 ἐν τῇ πρώτῃ λόγῳ (τῷ λόγῳ K) c. 9 p. 192*21
16 δέ τι τῷ M 17 τῷ K 21 ὁ χρόνος αἴτιος M, cf. Arist. 22 τοῦ ζῴου μὲν] τὸ
ζῴου M 23 τι om. K 24 ἀναλογεῖν G ὁ χρόνος] ἐν χρόνῳ G 28 ἔχομεν πρόδη-
λον t 29 φαμέν εἶναι M ναβάγιον (i corr. ex ai) K 30 τῆς λήθης φαμέν αἰτίαν K:
τῆς λήθης αἰτίαν φαμέν M: αἰτίαν τῆς λήθης φαμέν Gt 31 αἴτιον ἢ (om. τὸ) Gt 35 ἅπαντα
(cf. p. 760,15) M 35. p. 749,4 ὄντα—χρόνον om. M 35 ἐν χρόνῳ οὐκ ἐστὶν t

γάρ ἔχει μείζονα ἑαυτῶν χρόνον. καὶ τούτου, φησί, σημεῖον τὸ μηδὲ 13^ο
 πάσχειν αὐτὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου. εἰ γὰρ τὰ ἐν χρόνῳ πάσχει ὑπὸ χρόνου,
 τὰ ἄρα μὴ πάσχοντα ὑπὸ χρόνου οὐκ ἂν εἶη ἐν χρόνῳ· οὐ πάσχει δὲ
 ὑπὸ χρόνου τὰ ἀνὰ πάντα τὸν χρόνον ὄντα· οὐδ' ἄρα ἐν χρόνῳ τὰ τοι-
 5 αὐτὰ ἔστιν.

Ἐπεὶ δὲ ἔστιν ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως καὶ τοῦ κινεῖσθαι.
 εἰπὼν τῆς κινήσεως ἐπήγαγε καὶ τοῦ κινεῖσθαι, τὸ κινεῖσθαι ἦτοι
 τοῦτο λέγων ὅπερ παρακατιῶν φησι 'τὴν κίνησιν, καὶ τὸ εἶναι αὐ-
 τῇ', ἵνα τὸ κινεῖσθαι λέγῃ τὸ εἶναι τῇ κινήσει, ἵγουν διὰ τοῦτο τὴν 10
 10 κίνησιν εἰπὼν ἐπήγαγε καὶ τὸ κινεῖσθαι, ἵνα εἰς αὐτὴν τὴν ἔννοιαν τῆς
 παρατάσεως ἡμᾶς ἀγάγῃ· ἡ μὲν γὰρ κίνησις σημαίνει ἂν καὶ αὐτὸ τὸ
 εἶδος τῆς κινήσεως, τὸ δὲ κινεῖσθαι αὐτὴν τὴν παράτασιν σημαίνει, ἥς καὶ
 ἔστιν ὁ χρόνος μέτρον· ἐξηγητικὸν οὖν τῆς κινήσεως τὸ κινεῖσθαι.

p. 221^a 4 Καὶ ἔστι τῇ κινήσει τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι τὸ μετρεῖσθαι
 15 τῷ χρόνῳ καὶ αὐτὴν καὶ τὸ εἶναι αὐτῇ.

Περιττεύειν φασὶ τὸν 'καί' σύνδεσμον· εἶναι γὰρ τὴν ἀπόδοσιν τῆς 17
 συντάξεως οὕτως ἐπεὶ δὲ ἔστιν ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως καὶ τοῦ
 κινεῖσθαι, ἔστι τῇ κινήσει τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι τὸ μετρεῖσθαι τῷ
 χρόνῳ καὶ αὐτὴν καὶ τὸ εἶναι αὐτῇ. οἱ δὲ ἀποδίδωσθαι τὸν λόγον
 20 φασὶν ἐν τῷ δῆλον ὅτι καὶ τοῖς ἄλλοις τοῦτό ἐστι τὸ ἐν χρόνῳ 20
 εἶναι· ἐπειδὴ, γὰρ φησιν, ὁ χρόνος μέτρον ἐστὶ κινήσεως καὶ ἔστι καὶ τῇ
 κινήσει τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι τὸ μετρεῖσθαι ὑπὸ τοῦ χρόνου, δῆλον ὅτι καὶ
 τοῖς ἄλλοις τοῦτό ἐστι τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι. πρὸς τοῦτο δὲ περιττεύει ἂν ὁ
 'δέ' σύνδεσμος τοῦ δῆλον δὲ ὅτι. οἱ δὲ μετὰ πάνυ πολλὰ ἀποδίδωσθαι
 25 τὸν λόγον φασὶν "ἐπεὶ δὲ ἔστιν ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως, ἔστι καὶ ἡρε-
 μίας μέτρον"· διό, φασί, καὶ ἀνελήφε τὸ ἐπεὶ δὲ ἔστιν, ἵνα σώσῃ τὴν
 συνέχειαν, ἐπειδὴ πολλὰ ἦν τὰ μεταξύ εἰρημένα. ἡμεῖς δὲ φάμεν ὅτι πρὸς
 ταῦτα πάντα ἀποδέδωκε, καὶ ἔστιν ἡ συνέχεια οὕτως· 'ἐπεὶ δὲ ἔστιν ὁ 25
 χρόνος μέτρον κινήσεως καὶ τοῦ κινεῖσθαι, ἔστι τῇ κινήσει τὸ ἐν χρόνῳ
 30 εἶναι τὸ μετρεῖσθαι αὐτὴν ὑπὸ τοῦ χρόνου, καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ τοῦτό ἐστι
 τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι, τὸ μετρεῖσθαι αὐτὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου, καὶ εἰ ὁ χρόνος
 μέτρον κινήσεως, ἔσται καὶ ἡρεμίας μέτρον'. πῶς δὲ ἔστιν ἡρεμίας μέ-
 τρον, ἐν τῷ τόπῳ γενόμενοι εἰσόμεθα.

1 τοῦτο K 2 τοῦ K: om. Gt 6 Ἐπεὶ—κινήσεως καὶ τοῦ κινεῖσθαι om. G 8' ἔστιν
 ὁ (sic) t κινήσεως καὶ τοῦ κινεῖσθαι M: om. Kt 7 τῆς deleverim τὸ κινεῖσθαι
 om. M 8. 9 αὐτὴ K 9 ἵγουν KM: ἡ G: ἡ γοῦν t 10 τὸ GK: τοῦ Mt 12 πα-
 ράστασιν K καὶ om. M 13 οὖν ἐστι K 14. 15 τὸ μετρεῖσθαι—αὐτῇ om. K
 15 αὐτῇ M: αὐτῆς t, at cf. v. 8. 19. p. 750, l. 751, 10 16 φησὶ G 18 et 22 τῷ με-
 τρεῖσθαι G 19 αὐτῇ M: αὐτὴν GK: αὐτῆς t 19 et 24 ἀποδίδωσθαι K 20 ἐν τῷ
 G: ἐν τῷ K: ἐν τῷ χρόνῳ Mt 23 περιττεύει ἂν K 24 δῆλον ὅτι (om. δὲ) K
 25 ἐπεὶ κτλ. p. 221^b 7 26 ἐπειδὴ δὲ ἔστιν M, at cf. ad p. 745, 24 28 πάντα om. M
 30 τῷ μετρεῖσθαι G 33 ἐν τῷ κτλ.] p. 754, 8 sqq. εἰσόμεθα K

Τὸ μετρεῖσθαι τῷ χρόνῳ καὶ αὐτὴν καὶ τὸ εἶναι αὐτῇ. ἐπὶ τῷ
 μὲν τῶν συνθέτων ἄλλο ἐστὶ τὸ τόδε εἶναι καὶ τὸ τῷδε εἶναι (ἄλλο γὰρ
 τὸ ζῶν καὶ τὸ ζῶν εἶναι· τὸ μὲν γὰρ ζῶν τὸ σύνθετον σημαίνει, τὸ
 δὲ ζῶν εἶναι τὸ εἶδος), ἐπὶ δὲ τῶν ἀπλῶν ταυτὸν ἐστὶ τὸ τόδε εἶναι καὶ
 τὸ τῷδε εἶναι· ψυχὴ γοῦν καὶ ψυχῇ εἶναι τὸ αὐτό, καὶ ἄγγελος καὶ
 ἀγγέλῳ εἶναι. οὕτως οὖν καὶ κίνησις καὶ κινήσει εἶναι τὸ αὐτό· ἀπλοῦν
 γὰρ τι ἢ κίνησις.

p. 221^a9 Τὸ γὰρ ἐν χρόνῳ εἶναι δυοῖν ἐστι θάτερον.

Ἦτοι τοῦτό φησιν ὅτι διττὸν τὸ ἐν χρόνῳ, ἢ ὅτι διχῶς τοῦ ἐν
 10 χρόνῳ λεγομένου θάτερον μόνον αὐτῶν κυρίως ἐστὶν ἐν χρόνῳ· δύο γὰρ
 σημαίνοντα θείς τοῦ ἐν χρόνῳ τὸ ἐν μόνον ἐγκρίνει ὡς ἀληθές, τὸ δὲ
 ἕτερον ἐλέγχει. ἐν χρόνῳ γὰρ, φησὶν, ἢ τὸ ἅμα τῷ χρόνῳ ὑπάρξαν (ὅπερ
 καὶ ἐλέγξει, οὐχ ὅτι οὐδὲν τῶν ἐν χρόνῳ ὄντων ἅμα ἐστὶ τῷ χρόνῳ,
 ἀλλ' ὅτι οὐ τὸ ἅμα τῷ χρόνῳ ὄν, τοῦτο πάντως ἐν χρόνῳ ἐστίν, ὡς δεῖ-
 15 ξουμεν ἐπιόντες), ἐν χρόνῳ οὖν ἐστὶ, φησὶν, ἢ τὸ συνυπάρχον τῷ χρόνῳ,
 ἢ τὸ ὑπὸ τοῦ χρόνου περιεχόμενον (ὥσπερ καὶ ἕνα λέγομεν ἐν ἀριθμῷ
 εἶναι τῷ ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ περιέχεσθαι), ὅπερ καὶ κυρίως ἐστὶν ἐν χρόνῳ.
 τοῦτο δὲ τὸ κυρίως ἐν χρόνῳ διχῶς πάλιν διαιρεῖ, ἢ ὡς πᾶθος ἢ μέρος
 20 τοῦ χρόνου, ἢ ὡς ὑπὸ τοῦ χρόνου μετρούμενον (ὡς λέγομεν τὰ Τρωικὰ ἐν
 χρόνῳ γενέσθαι· ἐν δέκα γὰρ ἔτεσιν), ἐπεὶ καὶ τὸ ἐν ἀριθμῷ, ὅπερ ἀπει-
 κάζει τὸ κυρίως ἐν χρόνῳ, καὶ αὐτὸ διττὸν ἐστίν, ἦτοι ὡς μέρος ἀριθμοῦ
 καὶ πᾶθος, ὡς ἢ μονὰς καὶ τὸ περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον, ἢ ὡς ἡριθμημένον
 ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ, ὡς λέγομεν τοὺς δέκα ἵππους ἐν ἀριθμῷ εἶναι. καὶ
 σημειώσαι ὅτι τὸ ἐν σημαίνονμενον τοῦ κυρίως ἐν χρόνῳ, τῶν ὑφεστη-
 25 κότων τῷ χρόνῳ ἐστί. τὸ γὰρ μέρος τοῦ χρόνου ἢ τὸ πᾶθος, λέγω δὴ
 τὸ νῦν καὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον, συνυφέστηκε τῷ χρόνῳ· οὐκ ἐστὶ
 γὰρ χρόνος ἐν ᾧ οὐκ ἦν πάντως τὸ νῦν καὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον,
 ὥσπερ καὶ τῷ ἀριθμῷ συνυφέστηκε πάντως ἢ μονὰς καὶ ἦτοι τὸ περι-
 ττὸν ἢ τὸ ἄρτιον. καὶ ἐστὶ τῶν κυρίως ἐν τινι ὄντων καὶ τὸ ὡς μέρος ἐν

1 ὡ τὸ μετρεῖσθαι G: τῷ τὸ μετρεῖσθαι (sed τῷ deletum) M αὐτῇ GK: αὐτὴν M
 αὐτῆς t 1. 2 ἐπὶ μὲν τῶν κτλ. cf. p. 414, 20 sqq. 2 ἄλλο γὰρ K 3 τὸ ζῶν
 GK: τῷ ζῶν t 3. 4 τῷ δὲ ζῶν K 5 τὸ τῷδε] τῷ τόδε K ψυχῇ—
 ψυχῇ KM: ψυχῇ—ψυχῇ G: ψυχῇ—ψυχῇ t ἄγγελος KM: ἄγγελοσ Gt καὶ (post
 ἄγγελος) om. K 6 κίνησις M: κίνησιν GKt τὸ αὐτό om. Gt 7 τὰ K: τὰ
 M: ἐστὶν Gt 8 δυοῖν K 9 ἦτοι οὖν τοῦτο M prius ὅτι om. KM
 10 αὐτῶν κυρίως K: κυρίως αὐτῶν G: κυρίως αὐτόν t 12 ἐπεί-
 χον t 13 οὐδὲν M 14 τοῦτο] τοῦ K 16 ἕνα Gt: ἕνα KM λέγο-
 μεν K 17 τῷ Gt: τὸ KM 18 ὥσπερ G 20 ὅπερ KM 22 τὸ (ante
 ἄρτιον) om. t 23 τοῦ om. M 24. 25 συνυφέστηκεν emendat t 25 ἐστὶ
 τὸ γὰρ scilicet: ἐστὶ γὰρ τὸ τὸ om. KM libri 26. 27 συνυφέστηκε—ὑστερον om. KM
 28 πάντως om. M 29 ἢ τῷ] ἦτοι M ἐν τινι K

13⁺ ὅλην καὶ τὸ ὥς ἐν ὑποκειμένῳ. τοιοῦτον δὲ ἔστι τὸ πάθος ἐν τούτῳ οὐ
 ἔστι πάθος· ὥς ἐν ὑποκειμένῳ γὰρ τῷ ἀριθμῷ τὸ περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον,
 ὥσπερ καὶ (ἐν) τῷ χρόνῳ ὥς | ἐν ὑποκειμένῳ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον. 14⁺
 καλῶς ἄρα ἔλεγον ὅτι οὐ πᾶν τὸ συνυφεστηκὸς τῷ χρόνῳ οὐ φησιν ἐν
 5 χρόνῳ εἶναι, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἔστι τοῦτο τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι τὸ συνυφεσταῖναι
 τῷ χρόνῳ· τί γὰρ τῶν συνυφεστηκόντων τῷ χρόνῳ ἐν χρόνῳ ἐστίν.
 ὥσπερ εἶπον, τὸ μέρος αὐτοῦ καὶ τὸ πάθος. καὶ αὐτὸς γοῦν τὴν κίνησιν,
 ἧς μέτρον ἐστὶν ὁ χρόνος, λέγω δὴ τὴν τῆς ἀπλανοῦς, ἐν χρόνῳ φησὶν
 εἶναι. “καὶ ἔστι” γὰρ φησι “τῇ κινήσει τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι τὸ μετρεῖσθαι” 5
 10 χρόνῳ καὶ αὐτὴν καὶ τὸ εἶναι αὐτῇ.” καὶ ὅτι τὴν τῆς ἀπλανοῦς κίνησιν
 ἐνταῦθα ἐν χρόνῳ λέγει εἶναι, δῆλον ἐκ τοῦ ἡγουμένου· ἐπεὶ γὰρ ἔστι,
 φησὶν, ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως καὶ τοῦ κινεῖσθαι, ἔστι τῇ κινήσει τὸ ἐν
 χρόνῳ εἶναι τὸ μετρεῖσθαι αὐτὴν τῷ χρόνῳ. μέτρον δὲ κινήσεως ὁ χρόνος
 οὐδεμιᾶς ἄλλης ἐστὶν ἢ τῆς ἀπλανοῦς· ὥστε καὶ τὴν τῆς ἀπλανοῦς κίνησιν,
 15 καίτοι ὑφεστηκυῖαν γε τῷ χρόνῳ, ἐν χρόνῳ φησὶν εἶναι. οὕτως οὐ πᾶν
 τὸ συνυφεστηκὸς τῷ χρόνῳ οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ, ἀλλ' [ἔτι] οὐ πᾶν ἀπλῶς 10
 τὸ συνυφεστηκὸς τῷ χρόνῳ ἐν χρόνῳ ἐστίν, ἐπεὶτοι γε καὶ τὸ σημεῖον τῇ
 γραμμῇ συνυφέστηκε καὶ ἡ ἐπιφάνεια τῷ σώματι, πεπερασμένοις οὐσι δι-
 λονότι, ἀλλ' ὁμοῦ ἐν γραμμῇ τὸ σημεῖον καὶ ἐν σώματι ἡ ἐπιφάνεια.
 20 οὕτως οὖν δυνατόν, καίτοι συνυφεστηκόντων ἀλλήλοις τοῦ τε χρόνου καὶ
 τῆς κινήσεως, καὶ τὸν χρόνον ἐν κινήσει λέγειν εἶναι ὥς ἐν ὑποκειμένῳ,
 καὶ τὴν κίνησιν ἐν χρόνῳ ὥς τὰ ἀριθμητὰ ἐν τῷ ἀριθμῷ· ἀριθμητὸν
 γὰρ ἡ κίνησις, ἀριθμὸς δὲ ὁ χρόνος. ἐπεὶ καὶ πολλὰ συνυφεστη-
 κότα τῷ τόπῳ ἐν τόπῳ λέγεται εἶναι· ἐκάστη γὰρ τῶν σφαιρῶν καὶ τῶν 15
 25 ὀλοτήτων τῶν στοιχείων συνυφεστηκυῖα τῷ ἑαυτῆς τόπῳ, ὁμοῦ ἐν τόπῳ
 ἐστί, καὶ ἕκαστον τῶν κινουμένων σωμάτων, λέγω δὴ τῶν οὐρανίων, συνυ-
 φεστηκὸς τῇ ἑαυτοῦ κινήσει, ὁμοῦ ἐν κινήσει ἐστίν. οὕτως ἄρα καὶ ἡ τοῦ
 παντός κίνησις συνυφεστηκυῖα τῷ χρόνῳ ἐν χρόνῳ ἂν εἴη, ὥσπερ τὰ
 ἀριθμούμενα ἐν ἀριθμῷ.

30 p. 221^a19 Φανερόν δὲ καὶ ὅτι οὐκ ἔστι τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι τὸ
 εἶναι ὅτε χρόνος ἐστί.

Σημειῶσαι ὅτι οὐκ εἶπεν ὅτι ‘τὸ ὃν ὅτε ὁ χρόνος ἐστὶν οὐκ ἔστιν ἐν 21
 χρόνῳ’, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἔστι τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι τὸ εἶναι τότε ὅτε

1 ἐνυποκειμένον K οὐ KM: οὕτως G: δὲ οὕτως t 2 ἐνυποκειμένῳ G: ἐνυποκει-
 μένον K 3 prius ἐν addidit t τῷ K ἐνυποκειμένον K καὶ τὸ ὕστερον Gt

4 συνυφεστηκὸς K 4. 5 οὐ φησιν ἐν χρόνῳ om. M 6 συνυφεστηκόντων K 9 τῷ μετρεῖ-
 σθαι G: τῷ (om. μετρεῖσθαι) K 10 τῷ χρόνῳ recte M 11 ἐν om. K 11. 12 γὰρ
 ἐστὶν ὁ χρόνος φησὶ t 13 εἶναι om. M τὸ] τῷ G 15 συνυφεστηκυῖαν emendat t
 οὕτως GKM: οὐχ ὥς (cf. p. 750,13) t: ipse delevi ὅτι v. 16 19 ἡ ἐπιφάνεια ἐν σώματι K

23 ἐπεὶ M 26. 27 συνυφέστηκε libri 28 ἐν om. M 30. 31 τὸ ἐν—ἐστὶ om. K 31 χρό-
 νος ἐστὶ (at cf. v. 33 sq.) M: ὁ χρόνος ἐστὶν t 32 ὁ om. M 33 τὸ εἶναι om. K

www.libtool.com.cn

καὶ ὁ χρόνος ἐστίν, ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ἐν κινήσει εἶναι ταυτόν ἐστι τῷ τῷ
ἅμα τῇ κινήσει εἶναι.

p. 221·21 Εἰ γὰρ ἔσται τὸ ἐν τινι οὕτως, πάντα τὰ πράγματα ἐν
ὁττωὺν ἔσται, καὶ ὁ οὐρανὸς ἐν τῇ κέγχρῳ.

- 5 Ὅτι τὸ ἐν χρόνῳ οὐκ ἔστι τὸ εἶναι τότε ὅτε ὁ χρόνος ἐστὶ, δείκνυσι. 25
τὸ γὰρ ἐν χρόνῳ ἐν τινὶ ἐστὶ, πάλιν τὸ ἐν χρόνῳ ἐστὶ τὸ εἶναι τότε
ὅτε καὶ αὐτός ἐστι, τὸ ἐν τινὶ ἄρα ἐστὶ τὸ εἶναι τότε ὅτε καὶ αὐτό
ἐστίν. εἰ δὲ τοῦτό ἐστι τὸ ἐν τινὶ, καὶ τοῦτο χαρακτηριστικόν ἐστι τοῦ
ἐν τινὶ, τὸ εἶναι τότε ὅτε καὶ αὐτό ἐστι, τουτέστι τὸ συνυπάρχειν καὶ
10 ἅμα εἶναι, δῆλον ὅτι καὶ ἀντιστρέφει ὁ λόγος, καὶ ὅπερ συνυφέστηκέ
τινι καὶ ἔστι τότε ὅτε καὶ αὐτό ἐστίν, ἐν ἐκείνῳ ἂν εἴη. ἐπεὶ οὖν
ὅτε ἐστὶν ἡ κέγχρος, τότε καὶ ὁ οὐρανὸς ἐστίν, ἐν τῇ κέγχρῳ ἂν 20
εἴη ὁ οὐρανός. καὶ ἐπειδὴ τότε ἐστὶν ὁ ἀμφορεύς ὅτε καὶ ἡ θάλασσα,
ἐν τῇ ἀμφορεῖ ἂν εἴη ἡ θάλασσα. ὥστε εἰ ταῦτα ἀδύνατα, οὐκ ἂν εἴη
15 τὸ ἐν τινὶ τοῦτο, τὸ συνυπάρχον αὐτῷ. καὶ μή τις τῇ ἀντιστροφῇ μεμ-
φείσθω, διότι τὴν καθόλου καταφατικὴν πρὸς ἑαυτὴν ἀντεστρέψαμεν·
πρῶτον μὲν γὰρ τέως ἰστέον, ὅτι εἰ μὴ χρησόμεθα τῇ ἀντιστροφῇ,
οὐκ ἂν συνάξωμεν τὸ ἄτοπον, τὸ ἐν τῇ κέγχρῳ τὸν οὐρανὸν εἶναι
(οὐδὲ γὰρ δώσει τις τοῦτο, ἀλλ' ὅτι πᾶν μὲν τὸ ἐν τινὶ καὶ εἶναι
20 ἀνάγκη τότε ὅτε καὶ αὐτό ἐστίν, οὐ μέντοι τὸ συνυφεστηκός τινι ἤδη καὶ 25
ἐν ἐκείνῳ ἐστίν· ὁ οὐρανὸς οὖν ὦν ὅτε καὶ ἡ κέγχρος ἐστίν, οὐκ ἀναγκά-
ζεται ἐκ τοῦ λόγου ἐν τῇ κέγχρῳ εἶναι), τῆς δὲ ἀντιστροφῆς γενομένης,
συνάγεται· εἰ γὰρ τοῦτό ἐστι τὸ ἐν τινὶ, τὸ εἶναι τότε ὅτε καὶ αὐτό ἐστίν,
καὶ τὸ τότε ὅν δηλονότι ὅτε ἄλλο τί ἐστίν, ἐν ἐκείνῳ ἂν εἴη, τούτου δὲ
25 ὄντος, ἀνάγκη τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ κέγχρῳ εἶναι. ἀναγκαίως δὲ πρὸς ἑαυ-
τὴν ἀντεστρέψαμεν τὴν καθόλου, ἐπεὶ καὶ τὸ ὀριστικὸν τοῦ εἶναι ἐκάστου
ἀντιστρέφει πρὸς αὐτὸ ἐκεῖνο· εἰ γὰρ τὸ ἀνθρώπων εἶναι τὸ ζῷον λογικῷ 40
θνητῷ εἶναι, καὶ τὸ ζῷον λογικῷ θνητῷ εἶναι ἀνθρώπων ἐστὶν εἶναι.
οὕτως οὖν ἐπειδὴ καὶ τοῦ ἐν τινὶ οἶονεῖ χαρακτηριστικὸν καὶ ὀριστικὸν
30 ὑποτίθεται εἶναι τὸ εἶναι τότε ὅτε καὶ αὐτό ἐστίν ἐν ᾧ λέγεται εἶναι, εἰ-
κότως καὶ ἀντιστρέφει, καὶ τὸ συνόν τινὶ ἐν αὐτῷ ἂν εἴη ἐκεῖνον.

1 ταυτῷ K ἐστὶ om. t τῷ] τὸ KM 3. 4 οὕτως — κέγχρῳ om. K
3 οὕτως M: οὕτω t 5 post χρόνῳ addit εἶναι t ὅτε καὶ ὁ Gt 6 24
λιν GKM: ἀλλὰ t 8 χαρακτηριστικόν K 15 συνυπάρχειν t 18 συνάξω 25
fort. recte t ἐν τῇ κέγχρῳ τὸν οὐρανὸν t: τῆς κέγχρου (κέγχρου, ut solet, K) ἐν
τῷ οὐρανῷ KM: τὴν κέγχρον ἐν τῷ οὐρανῷ G 21 οὖν] ὁ K 21. 22 οὐκ
ἀναγκάζεται GKM: οὐ κατασκευάζεται t 23 et 24 τὸ (post ἐστὶ et post καὶ) om. K,
quod ὦν (pro ὄν) 27 εἰ γὰρ τὸ ἀνθρώπων εἶναι om. G γὰρ τὸ M: γὰρ τῷ K
τὸ GMt: τῷ K 28 καὶ τὸ G: καὶ τῷ KM: τὸ γὰρ t post ἐστὶν εἶναι addit καὶ
ἀνάπαλιν t 31 ἀντιστρέφει M εἴη om. M

p 221^a23 Ἀλλὰ τοῦτο μὲν συμβέβηκεν, ἐκεῖνο δ' ἀνάγκη παρα- 14^r
 κολουθεῖν καὶ τῷ ὄντι ἐν χρόνῳ εἶναι τινα χρόνον, ὅτε κα-
 κεῖνό ἐστι.

Τὸ μὲν εἶναι τὸν οὐρανόν, ὅτε καὶ ἡ κέγχρος ἐστί, συμβέβηκε, του- 40
 5 τέστι τὸ συνυπάρχειν αὐτὰ ἀλλήλοις· δυνατόν γάρ καὶ τοῦ ἐνός ὄντος, οἶον
 τοῦ οὐρανοῦ, τὸ ἕτερον μὴ εἶναι, τὴν κέγχρον. τούτοις μὲν οὖν κατὰ συμ-
 βεβηκὸς ὑπάρχει τὸ συνεχίνειν ἀλλήλοις, τῷ οὐρανῷ φημι καὶ τῇ κέγχρῳ,
 τῷ μέντοι ἐν χρόνῳ ὄντι ἐξ ἀνάγκης παρακολουθεῖ τὸ εἶναι τινα χρόνον,
 ὅτε κακεῖνό ἐστιν. εἰ τοίνυν τὰ μὲν ἐν τινι ἐξ ἀνάγκης συνυπάρχει, τινὰ
 10 ὁ δὲ τῶν συνυπαρχόντων οὐκ ἐξ ἀνάγκης συνυπάρχει, οὐ πᾶν ἄρα τὸ συνυ- 50
 παρχόν τινι ἐν αὐτῷ ἐκείνῳ ἐστίν, οὐδ' ἄρα τὸ ἐν τινι τοῦτό ἐστι, τὸ
 ὃν τότε ὅτε κακεῖνό ἐστι, λέγω δὴ τὸ συνυπάρχον αὐτῷ.

p. 221^a26 Ἐπεὶ δὲ ἐστὶν ὥς ἐν ἀριθμῷ τῷ χρόνῳ, ληφθήσεται
 τις πλείων χρόνος παντὸς τοῦ ἐν χρόνῳ ὄντος. |

15 Παντὸς γὰρ τοῦ ἐν ἀριθμῷ ὄντος ἔστι τις πλείων ἀριθμός, ὥστε καὶ 14^v
 τοῦ ἐν χρόνῳ ὄντος ἔσται τις πλείων χρόνος.

p. 221^a30 Καὶ πάσχει δὴ τι ὑπὸ τοῦ χρόνου.

Εἰ γὰρ παντὸς τοῦ ἐν χρόνῳ ὄντος ἔστι λαβεῖν μείζονα χρόνον, εἰ- 6
 κὼτως πάσχει ὑπὸ τοῦ χρόνου πάντα καὶ καταγερᾶσκει ὑπ' αὐτοῦ· παρα-
 20 τρέχει γὰρ πάντα καὶ παρέρχεται.

p. 221^b1 Φθορᾶς γὰρ αἷτιος καθ' αὐτὸν μᾶλλον ὁ χρόνος· ἀριθ-
 μὸς γὰρ κινήσεως, ἡ δὲ κίνησις ἐξίστησι τὸ ὑπάρχον.

Ἐπειδὴ κινήσεως ἀριθμὸς ὁ χρόνος, πᾶσα δὲ κίνησις ἐξίστησί τινος, 11
 εἰκότως φθορᾶς μᾶλλον ὁ χρόνος αἷτιος ἢ γενέσεως.

1 Ἀλλὰ — συμβέβηκεν superiori lemmati addita om. hic t 1. 3 ἐκεῖνο — κακεῖνό ἐστι
 om. K 6 μὲν om. M 9 et 10 συνυπάρχειν K 10. 12 τὸ συνυπάρχον —
 δὴ iterat K 12 ἐν GK: εἶναι t συνυπάρχον GK: συνυπάρχειν Mt 13 δ'
 ἐστὶν t 13. 14 τῷ — ὄντος om. K 13 τῷ M: τὸ ἐν t Aristot. 15 Παντός]
 αὐτὸς K, qui mox utroque loco πλείω et altero loco τῷ (pro τοῦ) 17 πάσχει M et
 Arist. codices EH: πάσχει K: πάσχειν t 18 Εἰ — χρόνον om. KM 20 πάντως K
 21 μᾶλλον καθ' αὐτὸν M, cf. p. 748, 20 sq. 22 ἡ — ὑπάρχον om. K 24 φθορᾶς GK:
 φθορᾶς γὰρ M: καὶ φθορᾶς t

p. 221^b5 Σημεῖον δὲ τούτου ὅτι οὐδὲ πάσχει οὐδὲν ὑπὸ τοῦ τ4^ο χρόνου.

Σημεῖον, φησί, τοῦ μὴ εἶναι ἐν χρόνῳ τὰ αἰδία, ὅτι οὐδὲν γηράσκει ὑπὸ τοῦ χρόνου· εἰ γὰρ τὰ ἐν χρόνῳ ὄντα γηράσκει ὑπὸ τοῦ χρόνου, 15 τὰ δὲ αἰδία οὐ γηράσκει ὑπὸ τοῦ χρόνου, τὰ ἄρα αἰδία οὐκ ἐν χρόνῳ.

p. 221^b7 Ἐπεὶ δὲ ἐστὶν ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως, ἔστι καὶ ἡρεμίας μέτρον κατὰ συμβεβηχός.

Εἵπομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ὅτι πρόκειται αὐτῷ δεῖξαι ὡς οὐ μόνον κινήσεώς ἐστι μέτρον ὁ χρόνος, ἀλλὰ καὶ ἡρεμίας. καὶ τοῦτο εἰκότως, 10 ἐπεὶ καὶ πᾶσα γνώσις οὐ μόνον τῶν εἰδῶν ἐστὶν ἀντιληπτική, ἀλλὰ καὶ τῶν στερήσεων· καὶ γὰρ ὁ ὀφθαλμὸς γινώσκει οὐ μόνον τὸ φῶς, ἀλλὰ 20 καὶ τὸ σκότος. ἀλλὰ τὸ μὲν φῶς καθ' αὐτὸ γινώσκει, τὸ δὲ σκότος τῇ ἀποφάσει τῇ πρὸς τὸ φῶς. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. καὶ ὁ κανὼν δὲ κρίνει τὸ εὐθύ καὶ τὸ καμπύλον. ἀλλὰ τὸ μὲν εὐθύ καθ' αὐτὸ κρίνει τῇ 15 ἐφαρμοῇ αὐτοῦ. τὸ δὲ καμπύλον τῇ ἀποφάσει τοῦ εὐθέος· ὥς γὰρ μὴ ἐφαρμοῇ κρίνει οὐκ ἐπιβλητικῶς οὐδὲ καταφατικῶς, ἀλλ' ἀρνητικῶς καὶ ἀποφατικῶς. οὕτως οὖν καὶ ὁ χρόνος οὐ μόνον κινήσεώς ἐστιν ἀριθμὸς, ἀλλὰ καὶ ἡρεμίας. ἀλλὰ κινήσεως μὲν καθ' αὐτό, τῇ μετρεῖν τὴν παρά- 20 τασιν αὐτῆς καὶ οἷον συμπαράτασθαι αὐτῇ, τῆς δὲ ἡρεμίας, φησί, κατὰ συμβεβηχός. μᾶλλον δὲ κυριώτερον εἰπεῖν 'κατ' ἄλλο'· τῇ γὰρ τὴν κίνησιν μετρεῖν. ἐπειδὴ ἐν ὅσῳ ἄλλο τι κινεῖται ἄλλο τι ἐνδέχεται ἡρεμεῖν, τὴν κίνησιν μετρών ὁ χρόνος τῇ μετρεῖν τὴν κίνησιν ταύτῃ μετρεῖ καὶ τὴν ἡρεμίαν. φημὲν γὰρ ἡμερησίαν εἶναι τὴν ἡρεμίαν ἢ ἐνιαυσιαίαν διότι ἐπὶ τούτου χρόνον ἡρέμευσεν. ἐφ' ὅσον ἄλλο ἐκινήθη, οὐ καθ' αὐτὸ θεω- 25 ρουμένης τῆς παρατάσεως ἐν τῇ ἡρεμίᾳ. ἀλλὰ κατ' ἄλλο· τῇ γὰρ ἄλλο 30 τι ἐν παρατάσει γυνέσθαι. ταύτῃ παρατάσει ἔχειν καὶ ἡ ἡρεμία λέγεται. καλῶς δὲ ἡμῖν εἰρήται, ὅτι οὐ κατὰ συμβεβηχός μετρεῖ τὴν ἡρεμίαν ὁ χρόνος, ἀλλὰ κατ' ἄλλο. τῇ τὴν κίνησιν μετρεῖν· εἰ γὰρ κατὰ συμβεβηχός ἐμέτρεε τὴν ἡρεμίαν καθ' αὐτὸ μετρών τὴν κίνησιν, ἔδει συμβεβηχέναι τῇ κινήσει τὴν ἡρεμίαν (ταῦτα γὰρ ἐδείκνυτο ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὄντα οἷς κατὰ συμβεβηχός ὑπῆρχέ τι). νῦν δὲ οὐ συμβεβηχὲς τῇ κινήσει ἡ ἡρεμία,

1 lemma habet G 1. 2 ὅτι—χρόνος om. K 1 οὐδὲ GM: οὐ t 3 post φησι addit. τούτου t 5 τὰ δὲ—χρόνος om. M οὐ om. G 6 ἐπεὶ δὲ KM et Arist. cod. E: ἐπεὶ 7 ἐπεὶ t' δ' t et Arist. codd. FG 6. 7 μετρον κινήσεως—συμβεβηχός om. K 6 ἔστι (cf. p. 749, 25) t et si silentio fides. M: ἔστι Aristoteles, cf. p. 749, 25. 749, 32. 756, 7 8 ἐν τῇ om. G 9 ἔστι κινήσεως G 14. 15 τῇ—αὐτῇ om. M 18 αὐτό, τῇ αὐτῇ t 19 συμπαράτασθαι t 22 ταῦτα, sic om. metrei in loc. IV—V litterarum) καὶ K 24 ἡρεμίας G 25. 28 τῇ—ἀλλὰ κατ' ἄλλο iterat: iterata notavit superscripto κατὰ κατ' M 25 τῇ τὸ K et in iteratis M 26 καὶ γὰρ M: καὶ GK: ἡ t 27 καθὼς δὲ G 28 τῇ τὸ G μετρεῖν Gt superser. M: ἡρεμίας K et primitus M

οὐκ ἄρα κατὰ συμβεβηκός μετρεῖ τὴν ἡρεμίαν· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ καθ' αὐτό· t 4^v
 λείπεται ἄρα κατ' ἄλλο· τῷ γὰρ μετρεῖν τὴν κίνησιν, ταύτῃ μετρεῖ καὶ
 τὴν ἡρεμίαν. οὐ μόνον δέ, φησί, μετρεῖ τὴν κίνησιν καὶ τὴν ἡρεμίαν ὁ 38
 χρόνος, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ κινούμενα καὶ τὰ ἡρεμοῦντα κατὰ συμβεβηκός
 5 μετρεῖ, λέγω δὴ αὐτὰς τὰς οὐσίας· τῷ γὰρ μετρεῖν τὴν κίνησιν αὐτῶν
 καὶ τὴν ἡρεμίαν, ταύτῃ λέγοιτο ἂν καὶ αὐτὰ μετρεῖν κατὰ συμβεβηκός,
 διότι τῷ κινουμένῳ συμβέβηκεν ἀνθρώπῳ εἶναι ἢ οὐρανῷ ἢ ἄλλῃ φύσει οὖν.
 καὶ εἰ ὁ χρόνος κινήσεως καὶ ἡρεμίας μέτρον ἐστίν, ὅσα ἄρα τῶν ὄν-
 των μήτε κινεῖται μήτε ἡρεμεῖ. ταῦτα οὐ μετρεῖται ὑπὸ χρόνου, οἷον τὰ 40
 10 κέντρα καὶ οἱ πόλοι, καὶ προσέτι ψυχαὶ καὶ ἄγγελοι καὶ τὰ τοιαῦτα· ἐξή-
 ρηται γὰρ ταῦτα κινήσεως καὶ ἡρεμίας, ὥστε οὐδ' ἂν ὑπὸ χρόνου με-
 τροῖτο. οὐκ οὖν οὐδὲ ἐν χρόνῳ ἂν εἴεν ταῦτα, εἴ γε ἐν χρόνῳ ταῦτα λέ-
 γεται, τὰ μετρούμενα ὑπὸ τοῦ χρόνου καθὼς κινεῖται ἢ ἡρεμεῖ· οὐ μετρεῖ-
 ται δὲ τὰ τοιαῦτα ὑπὸ τοῦ χρόνου, ἐπεὶ μηδὲ κινεῖται μηδὲ ἡρεμεῖ· οὐδ'
 15 ἄρα ἐν χρόνῳ ἂν εἴεν. τίνα μὲν οὖν τῶν ὄντων ἐν χρόνῳ ἐστί, τίνα δ'
 οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ εἰπών, ἐφεξῆς δείκνυσι καὶ τῶν μὴ ὄντων τίνα μὲν 45
 ἂν εἴη ἐν χρόνῳ, τίνα δὲ οὐκ ἂν εἴη. ὅσα μὲν οὖν, φησί, τῶν μὴ ὄντων
 κατὰ τὸ ἀδύνατον θεωρεῖται, ταῦτά τε καὶ τὰ ἀντικείμενα αὐτοῖς οὐ λέγον-
 ται εἶναι ἐν χρόνῳ, ἀλλ' αἰδία ἢ ἔστιν ἢ οὐκ ἔστιν. οἷον τὸ τοῦ τετρα-
 20 γώνου τὴν διάμετρον τῇ πλευρᾷ σύμμετρον εἶναι τῶν ἀδύνατων ἐστί· διὰ
 τοῦτο οὖν λέγεται ἐν χρόνῳ τοῦτο μὴ εἶναι, ἐπειδὴ οὐκ ἔστι τῆς ἀνυπαρ-
 ξίας αὐτοῦ πλείονα λαβεῖν χρόνον. ἐπειδὴ οὖν τὸ μὴ εἶναι τούτου οὐκ
 ἔστιν ἐν χρόνῳ, ἐξ ἀνάγκης οὐδὲ τὸ ἀντικείμενον αὐτῷ ὄν ἐν χρόνῳ ἂν
 εἴη, λέγω δὴ τὸ εἶναι τὴν διάμετρον τῇ πλευρᾷ ἀσύμμετρον· οὐκ ἔστι 50
 25 γὰρ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ μείζονα λαβεῖν χρόνον· αἰεὶ γὰρ τοῦτο οὕτως
 ἔχει. τὸ μὲν οὖν ἀδύνατον τῶν μὴ ὄντων οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ, ἐπειδὴ
 οὐδὲ τὸ ἀντικείμενον αὐτῷ, λέγω δὴ τὸ ἐξ ἀνάγκης ὄν, οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ,
 ἀλλὰ τοῦ μὲν ἢ ὑπαρξίς αἰδίας τοῦ δὲ ἢ ἀνυπαρξία, τῶν δὲ μὴ ὄντων
 ὅσα ποτὲ μὲν εἶναι ποτὲ δὲ μὴ εἶναι δύναται, ταῦτα δὴ ἐν χρόνῳ ἂν εἴη.
 30 τούτων δὲ τριττὴ τίς ἐστιν ἡ διαφορά· τῶν γὰρ ἐνδεχομένως μὴ ὄντων
 τὰ μὲν ἤδη γέγονε | καὶ οὐκ ἔστιν, οἷον Ὀμηρος, τὰ δὲ μέλλει καὶ οὕτως t 5^r
 ἐστίν, οἷον τὸ γενήσεσθαι ἔκλειψιν ἢ ἄλλο τι τῶν μελλόντων, τὰ δὲ καὶ
 ἤδη γέγονε καὶ πάλιν ἔσται, οἷον τὸ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον καὶ ἤδη γέγονε
 καὶ πάλιν ἔσται. πάντα οὖν τὰ οὕτως μὴ ὄντα ἐν χρόνῳ ἐστίν, ἐπειδὴ
 35 ἔστι μείζονα χρόνον λαβεῖν τοῦ μὴ εἶναι αὐτῶν τὸν χρόνον καθ' ὃν ἦσαν.

2. 3 ταύτῃ μετρεῖ καὶ τὴν ἡρεμίαν om. K 3 οὐ—ἡρεμίαν om. G 7 τὸ κινου-
 μενον G ὁτινιούν G 9 χρόνον G 11. 12 μετροῖντο M 12 οὐκ οὖν K
 13 ἢ KM: καὶ Gt 13. 14 οὐ μετρεῖ δὲ G 14. 15 οὐδ' ἄρα ἐν χρόνῳ] ἀλλ' ἄρα
 ἐνδέχεται (sic) G 15 τίνα μὲν Gt: τίνα KM 15. 16 τίνα δ' οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ
 om. K 15 τίνα δ' M 16. 17 μὲν ἐν χρόνῳ ἂν εἴη M 18 τὸ δυνατόν G
 18. 19 λέγονται ἐν χρόνῳ ^{εἶναι} ἐστίν M 19 διδως? 23 τὸ om. K 24 ἔστι] ἔτι K
 27 τὸ ἀντικείμενον K 29 δὴ scripsi: δὲ libri 30 ἢ om. M 33. 34 οἷον—
 ἔσται om. M 34 οὕτω t

www.libtool.com.cn

φημί οὖν καθόλου ἐπὶ τε τῶν ὄντων καὶ τῶν μὴ ὄντων, ὅτι ὅσα μὲν τῷ
ἀναγκαῖά ἐστιν ἢ ἀδύνατα, ταῦτα οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ (τὰ μὲν γὰρ αἰεὶ
ἔστι, τὰ δὲ αἰεὶ οὐκ ἔστιν), ὅσα δὲ ἐνδεχομένως ἔχει τῶν ὄντων καὶ μὴ
ὄντων, ταῦτα ἐν χρόνῳ ἢ εἰσὶν ἢ οὐκ εἰσὶ, τὰ μὲν ὄντα, διότι ἔστι τις
5 χρόνος πλείων τοῦ εἶναι αὐτῶν καθ' ὃν οὐκ εἰσὶ, τὰ δὲ μὴ ὄντα, διότι
ἔστι τις πλείων χρόνος τοῦ μὴ εἶναι αὐτῶν καθ' ὃν εἰσὶν.

Ἐπεὶ δὲ ἔστιν ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως, ἔσται καὶ ἡρεμίας
μέτρον κατὰ συμβεβηχός. ἰστέον ὅτι τὰ πολλὰ τῶν βιβλίων οὐκ ἔχει
τὸ κατὰ συμβεβηχός, ἀλλ' οὐδὲ ὁ Ἀλέξανδρος αὐτοῦ μέμνηται.

10 p. 221^b9 Οὐ γὰρ ὥσπερ τὸ ἐν κινήσει ὃν ἀνάγκη κινεῖσθαι, οὕτω
καὶ τὸ ἐν χρόνῳ· οὐ γὰρ κίνησις ὁ χρόνος.

Ἐπειδὴ ἡπόρησεν ἄν τις, πῶς ἔστιν ὁ χρόνος μέτρον ἡρεμίας (εἰ γὰρ
καὶ κινήσεως ἀριθμὸς ὁ χρόνος, οὐ μόνον δὲ ἡ κίνησις ἐν χρόνῳ ἔστιν
ἀλλὰ καὶ ἡ ἡρεμία, ὁρῶμεν ἄν καὶ ἡ ἡρεμία ἐν κινήσει εἶναι, εἴπερ ἡ
15 ἡρεμία μὲν ἐν χρόνῳ ὁ δὲ χρόνος ἐν κινήσει ἔστι), φησὶν οὖν ὅτι οὐχ
ὥσπερ τὸ ἐν κινήσει ὃν ἀνάγκη κινεῖσθαι, οὕτω καὶ τὸ ἐν χρόνῳ ὃν
κινεῖσθαι ἀνάγκη. εἰ μὲν γὰρ ταῦτόν ἦν ὁ χρόνος τῇ κινήσει, ἀνάγκη ἦν
τὸ ἐν χρόνῳ ὃν εὐθὺς καὶ κινεῖσθαι, νῦν δὲ οὐκ ἀνάγκη τὸ ἐν τῇ ὑπάρ-
χον. ἤδη καὶ ἐν ἐκείνῳ εἶναι, ὅ ἐκείνῳ συμβέβηκεν· οὐ γὰρ τὸ ἐν τῇ γλυκεῖ
20 ὑπάρχον ἀνάγκη καὶ ἐν μέλιτι ὑπάρχειν, ἐπειδὴ συμβέβηκε τῷ μέλιτι τὸ
γλυκύ. οὐδὲ τὸ ἐν λευκῷ ὑπάρχον ἀνάγκη καὶ ἐν ψιμμουθίῳ εἶναι. οὕτως
οὐδὲ τὸ ἐν χρόνῳ ὃν ἀνάγκη καὶ ἐν κινήσει εἶναι, ἐπειδὴ συμβέβηκε
τῇ κινήσει ὁ χρόνος· τὸ γοῦν ἐν ἡμέρᾳ ὃν οὐκ ἀνάγκη καὶ ἐν τῇ κυ-
κλοφορίᾳ τοῦ οὐρανοῦ εἶναι. ἐπειδὴ μέτρον ἐστὶ τῆς περιφορᾶς τοῦ οὐρα-
25 νοῦ· ἔστι γὰρ ἐν ἡμέρᾳ ἡρεμεῖν. καὶ οὐ δῆπου τὸ ἡρεμοῦν ἐν κινήσει
ἔστιν. οὕτως οὖν οὐδὲ ἄτοπον ἢ ἀδύνατον ἐν τῷ χρόνῳ καὶ κίνησιν εἶναι
καὶ ἡρεμίαν.

p. 221^b12 Οὐ γὰρ πᾶν τὸ ἡρεμοῦν, ἀλλὰ τὸ ἐστρεφμένον κινή-
σεως περὶ τοῦ δὲ κινεῖσθαι.

30 Ἐπειδὴ εἶπεν ἐνδεχέσθαι ἐν ἀριθμῷ κινήσεως εἶναι "καὶ τὸ ἡρεμοῦν",

4 μὲν μὲν οὖν M 5 et ὁ πλείων K 7. 8 Ἐπεὶ — συμβεβηχός om. Gt 8. 9 ἰστέον —
μέμνηται post v. 11 collocaverat primitus Gt 8 ἰστέον δὲ ὅτι t 11 ἡ κίνησις t
14 ἡ post ἀλλὰ καὶ om. Gt 14 post εἶπερ om. Gt 15 μὲν om. M ἐστὶ om. K
οὖν om. t 17. 18 κινεῖσθαι — ὃν om. M 17 κινεῖσθαι ἀνάγκη K: ἀνάγκη κινεῖσθαι Gt

19 ἐν ἐκείνῳ scripti: ἐν χρόνῳ ἐκείνῳ KM: ἐκείνῳ Gt: ἐκείνῳ t φ ἐκείνῳ t: δ ἐκείνῳ Gt
ὡ ἐκείνῳ KM οὐδὲ γὰρ M τῷ om. Gt 20 ὑπάρχον ὑπάρ K 21 γλυκεῖ K
ψιμμουθῷ Gt: ψιμμουθῷ K 22 γοῦν Gt: γὰρ M 23 ἡμερᾶ Gt 24 οὐδὲν Gt 28 πᾶν
τὸ KM: πᾶν τὸ κινητόν t Arist. ἡρεμοῦν (cf. Simplic. p. 743. 21?) M: ἡρεμαί (K —
Arist. 28. 29 ἀλλὰ — κινεῖσθαι om. K 30 εἶπεν K

www.libtool.com.cn
 ἵνα μὴ τις εἴπῃ 'τί οὖν; ἐπειδὴ καὶ τὸ κέντρον τοῦ παντός ἡρεμεῖ καὶ τ 5^r
 οἱ πόλοι, ἥδη καὶ ταῦτα ἐν χρόνῳ εἰσί;' διὰ τοῦτο φησιν ὅτι οὐ τοῦτο
 εἶπον, ὅτι εἴ τί ἐστιν ἀκίνητον, τοῦτο ἐνδέχεται ἐν χρόνῳ εἶναι· ἡρεμοῦν
 γὰρ ἐστὶν οὐ τὸ ἀκίνητίζον, ἀλλὰ τὸ πεφυκὸς μὲν κινεῖσθαι μὴ κινούμενον
 5 δέ, οἱ δὲ πόλοι καὶ τὰ κέντρα ἀκίνητά ἐστιν, οὐ μέντοι ἡρεμεῖ (οὐδὲ
 γὰρ πέφυκε κινεῖσθαι), ὥστε οὐδὲ ἐν χρόνῳ ἐστί· τὸ γὰρ ἡρεμοῦν ἐν
 χρόνῳ, οὐ τὸ ἀκίνητον, ἡρεμοῦν δὲ ἐστὶ τὸ πεφυκὸς μὲν κινεῖσθαι μὴ κιν- 30
 ούμενον δέ.

p. 221^b14 Τὸ δὲ εἶναι ἐν ἀριθμῷ ἐστὶ τὸ εἶναί τινα ἀριθμὸν τοῦ
 10 πράγματος.

Ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι 'ἐνδέχεται καὶ τὸ ἡρεμοῦν ἐν ἀριθμῷ εἶναι κινήσεως',
 πῶς λέγεται τινα ἐν ἀριθμῷ εἶναι πάλιν λέγει, ὅτι τὸ ἀριθμὸν τινα αὐ-
 τῶν εἶναι, λέγω δὴ τὸ ἡριθμηθῆναι αὐτὰ ἢ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὑποκει- 35
 μένων, ὡς λέγομεν τοὺς δέκα ἵππους ἐν ἀριθμῷ εἶναι, ἤγουν τὸ (τὸ) εἶναι
 15 αὐτὸ ἡριθμημένον ἔχειν, ὡς λέγομεν τὸν Τρωικὸν πόλεμον ἐν ἀριθμῷ τι-
 χρόνου γεγενῆσθαι· ἐν δέκα γὰρ ἔτεσιν. ἐπεὶ οὖν τοῦτο ἐστὶ τὸ ἐν ἀριθμῷ
 εἶναι, ἀριθμὸς δὲ τις καὶ ὁ χρόνος, τοῦτο ἂν εἴη τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι, τὸ
 ἔχειν τινὰ χρόνον ἀριθμοῦντα τὸ εἶναι τοῦ πράγματος, ὥσπερ φαμέν ἐν
 χρόνῳ γεγενῆσθαι τινα τὰ Τρωικὰ καὶ Ὀμηρον τῷ γεγονέναι μώριον τι τοῦ
 20 χρόνου ἐν ᾧ ὑπῆρχεν. οὕτως οὖν καὶ ἡ ἡρεμία ἐν χρόνῳ λέγεται
 εἶναι, τῷ εἶναί τινα χρόνον ἐν ᾧ τὸ εἶναι ἔχει ἡ ἡρεμία. 40

p. 221^b16 Μετρήσει δ' ὁ χρόνος τὸ κινούμενον καὶ τὸ ἡρεμοῦν,
 ἢ τὸ μὲν κινούμενον τὸ δὲ ἡρεμοῦν.

Ὅτι καὶ τὰ πράγματα μετρεῖ ὁ χρόνος, οἷον τοὺς ἀνθρώπους ἢ τοὺς 45
 25 ἵππους καὶ πάντα ἀπλῶς, οὐ καθ' αὐτό· οὐ γὰρ ἡ ἄνθρωπος ὁ ἄνθρωπος
 μετρεῖται ὑπὸ τοῦ χρόνου, ἀλλ' ἡ ἔχει παράτασίν τινα κατὰ τὸ εἶναι.
 ὥστε καθ' αὐτὸ τὴν κίνησιν τῶν πραγμάτων μετρεῖ ἢ τὴν ἡρεμίαν, κατὰ
 συμβεβηκὸς δὲ καὶ αὐτὰς τὰς οὐσίας τῶν πραγμάτων, τῷ τὸ κινούμενον
 ἢ τὸ ἡρεμοῦν ἢ ἄνθρωπον εἶναι ἢ λευκὸν ἢ ὅτιοῦν ἄλλο.

1 τί οὖν om. K 2 οὐ om. M 3 εἶναι ἐν χρόνῳ M 4 τὸ αὐτὸ ἀκίνητίζον K
 ὁ τὸ κέντρον t, at cf. p. 755,9 sq. εἰσιν G 6 εἰσὶ Gt γὰρ KM: δὲ Gt 7 μὲν
 om. Gt 7. 8 μὴ κινούμενον δὲ om. K 9 lemma om. K ἐν M: om. t 12 ἐν
 om. K post εἶναι addunt κινήσεως Gt τὸ om. Gt 12. 13 εἶναι τινα αὐ-
 τῶν M αὐτὸν K 13 ἡριθμηθῆναι K: ἀριθμεῖσθαι t 14 ἤγουν GKM: ἢ t
 alterum τὸ addidi 15 τινα (ex τι) corr. G² 16 ἔτεσιν (ex ἐλεΐ) corr. G²: ἐθε-
 νιν t 19 τινα τὰ] τινῶν (sic) K τῷ τὸ K 21 τῷ Gt: τὸ KM
 22 δὲ K 22. 23 καὶ — δὲ ἡρεμοῦν om. K

www.libtool.com.cn

p. 221^b20 Ὡστε ὅσα μὴ κινεῖται μήτε ἡρεμεῖ, οὐκ ἔστιν ἐν τῷ χρόνῳ· τὸ μὲν γὰρ ἐν χρόνῳ εἶναι τὸ μετρεῖσθαι χρόνῳ, ὃ δὲ ἐκ χρόνος κινήσεως καὶ ἡρεμίας μέτρον.

Ὅτι τὰ μὴτε κινούμενα μήτε ἡρεμοῦντα οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ, κατα-
 5 σκευάζει συλλογισμῷ χρώμενος τοιούτῳ ἐν δευτέρῳ σχήματι· τὸ ἐν χρόνῳ
 εἶναι τὸ μετρεῖσθαι ἔστιν ὑπὸ τοῦ χρόνου, τὰ μὴ κινούμενα μήτε ἡρε-
 μοῦντα οὐ μετρεῖται ὑπὸ τοῦ χρόνου, τὰ ἄρα μὴτε κινούμενα μήτε ἡρε-
 μοῦντα οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. τούτου δὲ τοῦ συλλογισμοῦ
 θεὸς ὁ Ἀριστοτέλης πρότερον τὸ συμπέρασμα, τῷ εἰπεῖν ὥσ|τε ὅσα μὴτε τῷ
 10 κινεῖται μήτε ἡρεμεῖ, οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ, τῶν δύο προτάσεων τὴν
 μὲν μείζονα τὴν καταφατικὴν ἔθηκε, τὴν λέγουσαν ὅτι τὰ ἐν χρόνῳ μετρεῖ-
 ται ὑπὸ τοῦ χρόνου, τὴν δὲ ἐλάττωνα τὴν ἀποφατικὴν, τὴν λέγουσαν τὰ
 μὴτε κινούμενα μήτε ἡρεμοῦντα [οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ], αὐτὴν μὲν οὐκ ἔθηκε,
 δι' ἣν δὲ ἔστιν ἀληθὴς αὕτη καὶ ἐξ ἧς συνάγεται τέθεικεν, ἔστι δὲ
 15 τοῦτο ὃ δὲ χρόνος κινήσεως καὶ ἡρεμίας μέτρον, ᾧ δὲ προσυ-
 πακοῦσαι τὸ 'μόνον'. ὅτι δὲ κινήσεως καὶ ἡρεμίας μέτρον ὁ χρόνος, ἔδει-
 ξεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν. εἰ δὲ κινήσεως καὶ ἡρεμίας μόνον μέτρον ἔστιν
 ὁ χρόνος, ἀληθὲς ὅτι ὅσα μὴτε κινεῖται μήτε ἡρεμεῖ οὐ μετρεῖται ὑπὸ
 τοῦ χρόνου. συνάγεται γὰρ τοῦτο τῇ σὺν ἀντιθέσει ἀντιστροφῇ κατὰ τὸν
 20 δεύτερον τῶν ὑποθετικῶν· εἰ τὰ μετρούμενα ὑπὸ χρόνου, ταῦτα ἢ κινεῖ-
 ται ἢ ἡρεμεῖ, ὅσα ἄρα μὴτε κινεῖται μήτε ἡρεμεῖ, ταῦτα οὐ μετρεῖται
 ὑπὸ χρόνου, ἥτις ἡ ἐλάττωνα τε καὶ ἀποφατικὴ τοῦ συλλογισμοῦ πρότασις,
 ἐξ οὗ συνήχθη τὰ μὴτε κινούμενα μήτε ἡρεμοῦντα μὴ εἶναι ἐν χρόνῳ. 10

p. 221^b23 Φανερόν οὖν ὅτι οὐδὲ τὸ μὴ ὃν πᾶν ἔσται ἐν χρόνῳ.

25 Εἰπὼν τίνα μὲν τῶν ὄντων ἔστιν ἐν χρόνῳ, ὅτι ὅσα κινεῖται καὶ ἡρε-
 μεῖ, τίνα δὲ οὐκ ἔστιν, ὅτι τὰ ἀντικείμενα τούτοις, βούλεται νῦν αὐτὸ
 τοῦτο δεῖξαι καὶ ἐπὶ τῶν μὴ ὄντων, ὅτι ὅσα μὲν ἀδύνατά ἐστι τῶν μὴ

1. 2 lemmatis verba Ὡστε—οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ habet G 1 μὴ] μήτε Arist. (praeter
 FII), cf. etiam Philop. p. 755,9 1. 3 οὐκ—μέτρον om. K 2 τὸ μετρεῖσθαι M: ἐστὶ
 τὸ μετρεῖσθαι t: hoc vel τὸ μετρεῖσθαι ἐστὶ Aristotelis libri, cf. v. 6 et p. 759,8 4. 5 καὶ
 κατασκευάζει συλλογισμὸν χρώμενον K 6 μὴ KM: μήτε Gt 7 μετρεῖται KM: μετροῦν-
 ται Gt 8 ὅπερ ἔδει δεῖξαι om. G: ὅπερ ἔδειξε t 9 τῷ Gt: τὸ KM ὅσα μὴτε KM:
 ὅσα μὴ Gt 11 τέθεικε Gt 13 οὐκ—χρόνῳ deleui: immo οὐ μετρεῖται ὑπὸ τοῦ χρόνου
 οὐ τέθεικε t 14 ἔστιν ἀληθὴς αὕτη (αὕτῃ K) KM: ἀληθὴς ἔστιν αὕτη Gt 14. 15 ἔστι
 δὲ τοῦτο om. t 15. 16 προσυπακοῦσαι] προσαι (sic) K 16 τὸ om. Gt 17. 18 μέ-
 τρον ὁ χρόνος μόνον ἔστιν M: μέτρον μόνον ὁ χρόνος ἔστιν t 18 ἀληθὴς ὅτι ὅσα μετα-
 κινεῖται K 19 τοῦ om. K 19. 20 τὸν δεύτερον Gt: τὸ νῦν KM 20 μετρού-
 μενον K 20 et 22 τοῦ χρόνου Gt 22 ἢ om. Gt 23 οὐ GKM: ἧς t 24 πᾶν—
 χρόνῳ om. K πᾶν ἔσται M: ἔσται πᾶν t Arist.

ὄντων, ταῦτα οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ, ὅσα δὲ ἐνδεχομένως οὐκ ἔστι, ταῦτά ἐστιν ἐν
ἐν χρόνῳ.

p. 221^b25 Ὅλως γάρ, εἰ μέτρον ἐστὶν ὁ χρόνος κινήσεως καθ' ἑ
αὐτό.

5 Ὅτι τὰ ἀδύνατα οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ καὶ διὰ τούτων κατασκευάζεται· 20
εἰ ὁ χρόνος καθ' αὐτὸ κινήσεώς ἐστι μέτρον, τῶν δὲ ἄλλων κατὰ συμβε-
βηκός, τουτέστι τῶν ὑποκειμένων τῇ κινήσει ἢ τῇ ἡρεμίᾳ πραγμάτων, τὸ
δὲ ἐν χρόνῳ εἶναι ἐστὶ τὸ μετρεῖσθαι ὑπὸ τοῦ χρόνου, ὅσα ἄρα μήτε κι-
νεῖται μήτε ἡρεμεῖ οὐ μετρεῖται ὑπὸ τοῦ χρόνου, τοιαῦτα δὲ ἐστὶ καὶ τὰ
10 ἀδύνατα (ἀκινήτως γὰρ ἔχει ἐν τῷ μὴ εἶναι), οὐκ ἄρα ὑπὸ χρόνου με-
τρεῖται· ὥστε οὐδὲ κατὰ συμβεβηκός ἐν χρόνῳ ἐστί. κατὰ συμβεβηκός γὰρ
μετροῦνται αἱ οὐσίαι ὑπὸ τοῦ χρόνου, ὅσαι ἢ κινεοῦνται ἢ ἡρεμοῦσιν· 25
ὥστε ὅσων κίνησις οὐκ ἔστιν οὐδὲ ἡρεμία, ταῦτα οὐδὲ κατὰ συμβεβηκός
μετρηθεῖεν ἄν ὑπὸ χρόνου· ὥστε οὐδὲ κατὰ συμβεβηκός ἐν χρόνῳ
15 ἄν εἶεν.

p. 221^b31 Τῶν δὲ μὴ ὄντων ὅσα μὲν περιέχει ὁ χρόνος, τὰ
μὲν ἦν, οἷον Ὅμηρός ποτε, τὰ δὲ ἔσται, οἷον τῶν μελλόντων
τι, ἐφ' ὁπότερα περιέχει· καὶ εἰ ἐπ' ἄμφω, ἀμφοτέρα καὶ ἦν
καὶ ἔσται.

20 Ὅτι τῶν μὴ ὄντων ὅσα ἐστὶν ἐν χρόνῳ, αὐτὰ καὶ ὑπὸ τοῦ χρόνου
περιέχεται, ταῦτά ἐστι τοῦ μὴ εἶναι αὐτῶν πλείων ἔσται χρόνος, τὰ μὲν 30
ἦν καὶ οὐκέτι ἐστί, τὰ δὲ ἔσται καὶ οὐπω ἐστί, τὰ δὲ καὶ ἦν καὶ πάλιν
ἔσται. τὰ μὲν οὖν παρῳχημένα περιέχει ὁ χρόνος τὸ μὴ εἶναι αὐτῶν
κατὰ τὸν παρελθυθέντα χρόνον καθ' ὃν ὑπῆρχε, τὰ δὲ μέλλοντα περιέχει
25 ὁ μέλλον χρόνος καθ' ὃν ἔσται· ὥστε πλείων ὁ χρόνος τοῦ μὴ εἶναι
αὐτῶν, τῶν μὲν ἤδη γενομένων ὁ παρελθυθὼς καθ' ὃν ὑπῆρχε πλείων
τοῦ αἰεὶ γινομένου χρόνου καθ' ὃν οὐκ ἔστι. ἐπὶ δὲ τῶν μελλόντων πλείων
τοῦ χρόνου καθ' ὃν οὐκ ἔστιν ὁ μέλλον χρόνος καθ' ὃν ἔσται, ἐπὶ δὲ
τῶν γεγεννημένων καὶ πάλιν ἐσομένων πλείων ὁ χρόνος τοῦ μὴ εἶναι αὐτῶν 35
30 καθ' ὁπότερα ἄν περιέχοι αὐτά, τὰ μὲν ἤδη γεγόμενα κατὰ τὸν παρε-

3 εἰ t: ἡ K: ἡ M, at cf. v. 6 ἐστὶν ὁ χρόνος κινήσεως K: ἐστί (μὲν ἐστί t) κινήσεως ὁ χρόνος
Mt, cf. Arist. libri 6 ἐστὶ μέτρον KM: ἐστὶν ἀριθμός Gt 7 πράγματα K: τῶν πραγμά-
των M 10 τοῦ χρόνου Gt 11 γάρ] δὲ t 13 οὔτε ἡρεμία t 14 τοῦ χρόνου M
16. 19 τὰ μὲν — καὶ ἔσται om. K 17 ποτε M: ποτε ἦν t Arist. 21 ταῦτά ἐστι]
τουτέστι? ἐστὶ τοῦ μὴ εἶναι αὐτῶν GKM: δὲ ἐστὶν ὧν τοῦ μὴ εἶναι t ὁ χρόνος t
22 οὐκ ἔτι ἔσται t καὶ ἦν K: καὶ νῦν M: ἦν Gt 24. 26 τὰ δὲ — ὑπῆρχε om. M
26 τῶν μὲν G: τῶ μὲν K: ἐπὶ μὲν τῶν t πλείω KM 27 χρόνου KM: χ^{ρὸς} G: χρόνος t
27. 28 ἐπὶ δὲ — οὐκ ἔστιν om. K 28 καθὸ ἔσται M 28 p. 760,1 ἐπὶ δὲ τῶν γεγεννημέ-
νων — καθ' ὃν ἔσται om. G 30 καθ' ὁπότερα M: καθὸ πότερα K: καθ' ὁπότερον t

παρεληλυθός καθ' ὃν ἔστιν τὰ δὲ ἐσόμενα κατὰ τὸν μέλλοντα καθ' ὃν ἔστιν t 5
καὶ εἰ ἐπ' ἄμφω, φησὶν, ἀμφοτέρω, τουτέστιν εἰ ἐπ' ἄμφω περιέχει
ὁ χρόνος τὸ μὴ εἶναι αὐτῶν καὶ κατὰ τὸ παρεληλυθός καὶ κατὰ τὸ μέλλον,
ἀμφοτέρω, τουτέστι καὶ ἦν πρότερον καὶ πάλιν ἔστιν.

5 p. 222^a2 Ὡν δὲ μὴ περιέχει μηδέν, οὔτε ἦν οὔτε ἔστιν οὔτε
ἔστιν.

Τουτέστιν ἐφ' ὧν μὴ ὄντων κατὰ μηδὲν περιέχει ὁ χρόνος τὸ μὴ 48
εἶναι αὐτῶν, μήτε κατὰ τὸ παρεληλυθός μήτε κατὰ τὸ μέλλον, ταῦτα οὔτε
ἦν πρότερον οὔτε ἔστι νῦν οὔτε ἔστιν μετὰ ταῦτα. τίνα δὲ ἔστι ταῦτα,
10 ἐσήμανεν εἰπὼν ὧν τὰ ἀντικείμενα αἰεὶ ἔστιν, οἷον τὸ ἀσύμμετρον 48
εἶναι τὴν διάμετρον τῇ πλευρᾷ, ἣ τούτου αἰεὶ ὄντος καὶ ἐξ ἀνάγκης ὄντος
τὸ ἀντικείμενον τούτῳ (τούτῳ δὲ ἔστι τὸ σύμμετρον εἶναι τὴν διάμετρον
τῇ πλευρᾷ) οὐδέποτε ἔστι καὶ ἀδύνατον αὐτὸ εἶναι. ὥσπερ οὖν τὸ εἶναι
ἀσύμμετρον τὴν διάμετρον τῇ πλευρᾷ, διὰ τὸ μηδαμόθεν ὑπὸ τοῦ χρόνου
15 περιέχεσθαι ἀλλ' εἶναι ἀνά τὸν ἅπαντα χρόνον, οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ, οὕτως
καὶ τὸ τούτῳ ἀντικείμενον μηδέποτε ὑπάρχον οὐκ ἔχει τὸ μὴ εἶναι αὐτοῦ
ἐν χρόνῳ, διὰ τὸ συμπαρεκτείνεσθαι τῷ παντὶ χρόνῳ τὴν ἀνυπαρξίαν αὐτοῦ. 50

p. 222^a10 Τὸ δὲ νῦν ἔστι συνέχεια χρόνου, ὥσπερ ἐλέγχθη.

Πρόκειται νῦν αὐτῷ περὶ τῶν χρονικῶν προσρημάτων διαλαβεῖν, τί
20 ἕκαστον σημαίνει, οἷον τί ἔστι τὸ νῦν, τί τὸ ποτέ, τί τὸ ἤδη, τί τὸ ἄρτι,
τί τὸ πάλαι, τί τὸ ἐξαίφνης. πρῶτον δὲ περὶ τοῦ νῦν διαλέγεται, καὶ |
φησι διττὸν εἶναι τὸ νῦν, τὸ μὲν ἀκαριαῖον τὸ δὲ πλατικόν. πρῶτον δὲ 16
περὶ τοῦ ἀκαριαίου νῦν διαλέγεται, καὶ φησι ταῦτα ἅπερ καὶ πρότερον
εἶπεν, ὅτι τὸ νῦν ἐν ὃν καὶ τὸ αὐτὸ καὶ τῆς συνεχείας ἔστιν αἴτιον τῷ
25 χρόνῳ καὶ τῆς διαιρέσεως· ὅταν μὲν γὰρ ὥς κοινὸν πέρας ληφθῇ ἀμφο-
τέρων τῶν χρόνων, τοῦ τε παρεληλυθότος καὶ τοῦ μέλλοντος, τότε συνέχει
δι' ἑαυτοῦ τὰ διάφορα τοῦ χρόνου μέρη (αὐτὸς γὰρ ἐν τῷ πέμ-
πτῳ βιβλίῳ ὀρίζομενος τὸ συνεχές οὕτω φησὶν, ὅτι συνεχές ἔστιν οὐ τὰ 8
μέρη πρὸς τινα κοινὸν ὅρον συνάπτει· εἰ τοίνυν κοινὸς ὅρος τῶν μερῶν

2. 4 τουτέστιν—ἀμφοτέρω om. M 3 τῷ μὴ G, qui alterum κατὰ om. τὸ (post
prius κατὰ) om. Mt 4 τουτέστι om. t 5 ὧν (Arist. codd. HLE²G) M: «ν K:
ὅσα t μὴ om. M περιέχειν K μηδέν M et Arist. cod. H: οὐδέν K: μηδαμῇ t
5. 6 οὔτε ἦν οὔτε ἔστιν οὔτε ἔστιν M: om. K: οὔτ' ἦν, οὔτ' ἔστιν t 9 ταῦτα (post ἔστι)
om. G 10 ὅσων Arist. 11 ἣ τούτου (τούτῳ K) GKM: τούτου γὰρ t: fort. ἣ τούτου,
nisi quid intercidit 12 τοῦ ἀντικειμένου primitus G 13. 14 οὐδέποτε—πλευρᾷ om. M
13 οὐδέποτε δὲ ἔστι G 15 πάντα t 16 αὐτοῦ libri 17 τὴν ὑπαρξίαν K 18 lemma
om. K 22 et 23 ἀκαριαῖον (item p. 761, 25. 31 etc.) et ἀκαριαῖον K πλατικὸν primi-
tus M 23 πρότερον c. 11 p. 220^a4 25 κοινὸν primitus M 27. 28 ἐν τῷ πέμπτῳ
(ε G) κτλ.] Phys. E 3 p. 227^a10. cf. Philop. p. 732, 10. Simplic. p. 748, 4 28 ὀρίζο-
μενον K 28. 29 τὸ συνεχές—τοίνυν om. M 29 κοινὸν] κοινὸν t

τοῦ χρόνου τὸ νῦν, συνέχεια ἂν εἴη τοῦ χρόνου), ὅταν μὲν οὖν ὡς ἐν 16^α
 ληφθῇ καὶ τῷ ὑποκειμένῳ καὶ τῷ λόγῳ, λέγω δὴ ὡς ἐν τι κοινὸν πέρασ,
 τότε συνέχεια γίνεται τοῦ χρόνου, ὅταν δὲ ἐν μὲν ἢ τῷ ὑποκειμένῳ, τῷ
 δὲ λόγῳ μὴ ἐν λαμβάνηται, ἀλλὰ τοῦ μὲν τελευτῇ τοῦ δὲ ἀρχῇ, τότε
 5 διαίρεσις γίνεται τοῦ χρόνου. ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν γραμμῶν τὰ σημεῖα·
 ὅταν μὲν γὰρ λάβω ἐν τῇ γραμμῇ σημεῖον τι κατ' ἐπίνοιαν, εἰ μὲν 10
 ἀπλῶς ὡς πέρασ ἀμφοτέρων τῶν γραμμῶν αὐτὸ λάβω, οἷόν ἐστι καὶ τὸ
 τοῦ κύκλου κέντρον κοινόν τι πέρασ ὃν πασῶν τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πε-
 ριφέρειαν ἀγομένων εὐθειῶν, τότε συνέχειά ἐστι τῆς γραμμῆς τὸ σημεῖον,
 10 ὅταν δὲ τὸ ληφθὲν σημεῖον δύο λόγους ἀναδέξεται, οἷον τεμνομένην ἐπι-
 νοούτων ἡμῶν τὴν γραμμὴν, καὶ τοῦ μὲν πέρασ ἢ τοῦ δὲ ἀρχῇ, τότε
 διαίρεσις ἐστι τῆς γραμμῆς τὸ σημεῖον. οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τοῦ νῦν, εἰ
 μὲν ὡς ἕνα λόγον ἔχον λαμβάνεται τὸν τοῦ κοινοῦ πέρατος, συνέχεια γί- 15
 νεται τοῦ χρόνου, ὅταν δὲ ὡς δύο λόγους ἔχον λαμβάνηται, διαίρεσις τοῦ
 15 χρόνου γίνεται. διαφέρει δὲ τὸ νῦν τοῦ σημείου τῷ τὸ μὲν σημεῖον δύ-
 νασθαι καὶ ἐνεργεῖα λαμβάνεσθαι, τὸ δὲ νῦν οὐ· οὐδὲ γὰρ μένει τὸ νῦν,
 ἀλλ' αἰεὶ ἐν ῥύσει ἐστί. τὸ δὲ πλατικὸν νῦν ἐστὶ τὸ ἐγγὺς τοῦ ἀκαριαίου
 νῦν, οἷον 'πότε ἦλθεν;' φαμέν ὅτι νῦν, διότι ἐγγὺς ὁ χρόνος τοῦ
 ἀκαριαίου νῦν, καὶ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος ὁμοίως φαμέν 'ἤξει νῦν', διότι σή- 20
 20 μερον ἤξει. τὰ δὲ πρὸ πολλοῦ γεγόμενα χρόνου ἢ μετὰ πολλὸν ἐσόμενα,
 οὐ φαμέν νῦν γενέσθαι ἢ ἔσεσθαι· τὰ γὰρ ἐν 'Ιλίῳ γεγόμενα οὐ φαμέν 20
 νῦν γενέσθαι, διότι πολλὸς ὁ χρόνος ὁ μεταξύ, οὐδὲ τὰ μετὰ πολλὸν ἐσό-
 μενα χρόνον φαμέν νῦν ἔσεσθαι.

Τὸ δὲ ποτέ, φησί, χρόνον ὠρισμένον σημαίνει συνάπτοντα πρὸς τὸ
 5 ἀκαριαῖον νῦν τὸ ἐνεσθηκός. λέγεται δὲ ἐπὶ τε τοῦ παρελθόντος καὶ ἐπὶ
 τοῦ μέλλοντος, καὶ ἀμφοτέρως ἐν τι πέρασ ἔχει τὸ ἐνεσθηκός νῦν, οἷον
 'πότε γεγόνασιν τὰ Τρωικά;' φαμέν πρὸ χιλίων εἰ τόχοι ἐτῶν, καὶ 'πότε
 ἔκλειψις γενήσεται;' φαμέν μετὰ τοσοῦτους μῆνας. ἔστιν οὖν τὸ ποτέ
 ὠρισμένος τις χρόνος συνάπτων πρὸς τὸ ἐνεσθῶς νῦν καὶ τὸ ὅτε γέγονε 25
 25 τὸ πρᾶγμα. εἰ δὲ τοῦτό ἐστι τὸ ποτέ, χρόνος τις ὠρισμένος ἦτοι παρελη-
 λυθὼς ἢ μέλλον συνάπτων πρὸς τὸ ἀκαριαῖον νῦν τὸ ἐνεσθῶς, οὐδεὶς δὲ
 ἐστὶ χρόνος ἐνεργεῖα λαμβανόμενος ὃς μὴ ἔστι ποτέ, εἴτε ἐπὶ τοῦ παρελ-
 θόντος λάβωμεν εἴτε ἐπὶ τοῦ μέλλοντος, εἴκοι πᾶς εἶναι χρόνος πεπερα-
 30 σμένος. ἀρα οὖν, φησὶν, ὑπολείπει ὁ χρόνος ἢ οὐ; καὶ φησιν ὅτι οὐχ
 30 ὑπολείπει. εἰ γὰρ τὸ ποτέ ὑπὸ δύο νῦν περατοῦται, πᾶν δὲ νῦν καὶ ἀρχῇ

ἀπ(π eras. in exitu versus)πλῶς G 9 ἀγομένω K. τῶν εὐθειῶν M 10 τεμνο-
 έντην scripsi: γινομένην GKΜ: διαιρουμένην t 10. 11 ἡμῶν ἐπινοούτων Gt
 3 τὸν] τὸ M συνέχει K 14 ὡς KM: εἰς G: om. t 18 οἷον πότε ἦλθεν]
 εἰ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος M φαμέν K: ὁμοίως φαμέν Gt 21 ὅτι om. t 19 φαμέν
 οἷως K ἤξειν (K)t 19. 20 σήμερον t: σημείον GKΜ 20 πολλὸν t: πολλὰ
 KM 21 τὰ μὲν γὰρ Gt 22 γενέσθαι νῦν Gt τὰ om. K 23 χρόνος K
 5 παρεληλυθός t 26 πέρασ om. Gt 28 γεννήσεται K 29 συνάπτον t
 2 ἐνεργεῖ K 33 λάβοιμεν t πᾶς χρόνος εἶναι M 34 ἀρα K: ἀρα GM:
 5' t φησὶν et ὁ om. M

ἔστι καὶ τελευταίη, οὐδέποτε ὑπολείψει ὁ χρόνος, ἀλλ' αἰεὶ ἔσται λαμβάνειν τὸ
τὸ ποτέ· ὥστε οὐδέποτε ὑπολείψει. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὐκ ἂν συγχωρήσειε
τις μὴ βουλόμενος τὸν χρόνον αἰδίον εἶναι, ὅτι πᾶν νῦν τοὺς δύο λόγους
ἀναδέχεται, τὸν τῆς ἀρχῆς καὶ τὸν τοῦ τέλους, ἀλλ' ἔσται τι νῦν δὲ τέλος
5 μὲν ἔσται, οὐκέτι δὲ ἀρχή. κατασκευάζει οὖν τὸ μὴ ὑπολείψειν τὸν χρόνον
ἐκ τῆς κινήσεως· εἰ γὰρ αἰεὶ ἔστι κίνησις, φησὶν, ἀνάγκη καὶ χρόνον αἰεὶ
εἶναι. ὅτι δὲ ἡ κίνησις αἰεὶ ἔστιν, ἐν τῷ ὁγδόῳ ταύτης τῆς πραγματείας
πειράται μὲν δεικνύναι, πᾶν δὲ μᾶλλον δείκνυσιν ἡ τοῦτο, ὡς ἐν ταῖς
σχολαῖς ἐκείνου τοῦ βιβλίου ἀπεδείξαμεν.

10 Τὸ δὲ ἥδη, φησὶν, ἐστὶ τὸ ἐγγὺς τοῦ παρόντος ἀκαριαίου νῦν, ὅπερ
ἦτοι τοῦ παρελθόντος χρόνου μέρος ἐστὶν ἦτοι τοῦ μέλλοντος· λέγεται
γὰρ ἐπ' ἀμφοτέρων. λεγόντων γὰρ 'πότε βαδίζεις,' φημι ὅτι ἥδη, διότι
οὐ πολλὸ ἀφίστηκε τοῦ ἐνεστώτος νῦν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ παρελθόντος
φαμέν ὅτι ἥδη βεβάδικα, οὐδείς μέντοι ἐπὶ τῶν πολὺ ἀφαστηκότων χρόνων
15 λέγει τὸ ἥδη· οὐ γὰρ ἂν τις εἴποι τὸ Ἴλιον ἥδη ἐαλωκέναι, οὐδὲ τὰ
μετὰ πολὺν χρόνον ἐσόμενα ἥδη ἔσεσθαι. τί οὖν διοίσει τὸ ἥδη τοῦ πλα-
τικῷ νῦν; φημι οὖν ὅτι ἦτοι τὸ αὐτὸ δι' ἑκατέρου δηλοῦται ὀνόματος,
ἡ, εἰ μὴ τὸ αὐτὸ δηλοῦται ἀλλ' ἔχουσί τινα πραγματειώδη διαφοράν,
κατὰ τὸ ποσὸν διοίσουσιν, ὅτι τὸ πλατικὸν νῦν ἴσως ἔγγιον μᾶλλον ἔστι
20 τοῦ ἀκαριαίου νῦν ἥπερ τὸ ἥδη.

Τὸ δὲ ἄρτι καὶ αὐτὸ μὲν ἐστὶ τὸ ἐγγὺς τοῦ νῦν, ἀλλὰ μόνου τοῦ
παρελθούτος ἐστὶ μέρος, οὐκέτι δὲ καὶ τοῦ μέλλοντος· 'πότε ἦλθε,'
φαμέν ὅτι ἄρτι, διότι ἐγγὺς ὁ χρόνος τοῦ ἐνεστώτος νῦν, ἐπὶ μέντοι τοῦ
μέλλοντος οὐδείς τῶν Ἑλλήνων ἐχρήσατο τῷ ἄρτι (οὐδείς γὰρ φησιν 'ἄρτι
25 λούσομαι, ἄρτι βαδίσω'), ἀλλ' ἐπὶ μόνου τοῦ παρελθούτος.

Τὸ δὲ πάλαι ἐστί, φησί, τὸ πόρρω τοῦ ἐνεστώτος· 'πάλαι γέγονε
τὰ Τρωικά', ὅτι πολὺν ἀπὸ τοῦ ἐνεστηκότος διεστήκασιν χρόνον.

Τὸ δὲ ἐξαίφνης, φησί, λέγεται τὸ ἐν ἀναισθήτῃ χρόνῳ διὰ σμικρό-
τητα μεταβάλλον, οἷον λέγομεν ἐξαίφνης χειμῶνα γενέσθαι, ὅταν ἐν βραχεῖ
30 μεταβάλλῃ τὸ περιέχον καὶ διὰ τὴν βραχύτητα μὴ συναισθανώμεθα τῆς
μεταβολῆς, 'ἐξαίφνης τέθνηκεν', ὅτι διὰ τὴν σμικρότητα τοῦ καιροῦ οὐ
συνησθόμεθα τῆς μεταβολῆς τῆς ἐκ τοῦ ὄντος εἰς τὸ μὴ ὄν, ἀλλ' οἷον
ἀμέσως ἐκ τοῦ εἶναι τὸ μὴ εἶναι εἶδομεν.

2 τὸ om. M

4. 5 τὸν τῆς—μὲν ἔσται om. M

4 καὶ τὸν K: καὶ Gt

6 καὶ χρόνος αἰεὶ K

7 ὁγδόῳ GKM: ἡ t: cf. Phys. Θ 1 sqq.

ὡς ἐν κτλ.]

Simplic. f. 259^v33 sqq.

9 ἀπεδείξαμεν M: ἐπεδείξαμεν K: ἐδείξαμεν Gt

11 ἦτοι (altero loco) GKM: ἡ t, at cf. p. 522, 20. 766, 12 al.

12 prius γὰρ GKM

δὲ t

15 τὰ om. Gt

16 τὸ ἥδη om. M

17 ἦτοι om. M

18. 19 διοίσει

φοράν, καὶ κατὰ t

18 διαφονίαν (sic) K

19 prius τὸ om. M

21

K: τὸ αὐτὸ M

24 τῷ Mt: τὸ GK

γάρ] γοῦν fort. recte M

26 ἐσ-

om. K

γένονεν t

27 ἐνεστώτος M

χρόνον Gt: χρόνου K

28

om. Gt

30 μεταβάλλῃ M

συναισθανόμεθα KM

31 τέθνηκεν K

33 ὅπως

K: ὅπως M

p. 222^a13 Ἄλλ' οὐχ ὥσπερ ἐπὶ τῆς στιγμῆς μενούσης φανερόν. 16^r

Οὐχ οὕτως ἐστὶ φανερόν τὸ νῦν καὶ διαιροῦν καὶ συνέχον τὸν χρόνον, ὥσπερ ἡ στιγμή φανερά συνέχουσα καὶ διαιροῦσα τὴν γραμμὴν· ἡ δὲ αἰτία, διότι τὸ μὲν σημεῖον δύναται μένειν, τουτέστιν ἐνεργείᾳ | 5 ληφθῆναι, τὸ μέντοι νῦν οὐχ ἔστηκεν, ἀλλ' ἐν ῥύσει ἐστί. 16^v

p. 222^a14 Διαίρει δὲ δυνάμει.

Δυνάμει φησὶν ἀντὶ τοῦ κατ' ἐπίνοιαν. διὰ τοῦτο καὶ ἡ διαίρεσις τοῦ χρόνου κατ' ἐπίνοιαν· οὐδὲ γὰρ δυνάμει διαίρει τὸν χρόνον τὸ νῦν, ἐπεὶ καὶ ἐνεργείᾳ διεῖλε, νῦν δὲ εἰς καὶ συνεχῆς ἐστὶν ὁ χρόνος ἐπινοία 10 μόνη τὸ διαιρετὸν ἔχων. 5

p. 222^a14 Καὶ ἡ μὲν τοιοῦτον, αἰεὶ ἕτερον τὸ νῦν.

Τουτέστιν ἡ διαίρει· καθὼς γὰρ διαίρει, δύο λόγους ἀναδέχεται καὶ τὸν τοῦ τέλους καὶ τὸν τῆς ἀρχῆς (ἄλλο γὰρ ἐστὶν αὐτῷ τὸ εἶναι τελευτῇ τοῦ παρελθόντος χρόνου, καὶ ἄλλο τὸ εἶναι ἀρχῇ τοῦ μέλλοντος), 15 ἡ δὲ συνέχει τὸν παρελθυθέντα καὶ τὸν μέλλοντα, ταύτη ἐν ἐστὶ καὶ ταῦτόν, οὐ μόνον τῷ ὑποκειμένῳ ἀλλὰ καὶ τῷ λόγῳ· ὥς γὰρ κοινὸν 10 πέρας ἀμφοῖν λαμβάνεται. ὥσπερ ἂν εἰ νοήσεις μοι δύο μύρμηκας ἀπὸ τῶν δύο τῆς γραμμῆς ἄκρων κινήθεντας, καὶ εἰς ἐν τι καὶ τὸ αὐτὸ σημείον ἀμφοτέρους ἀποπερατώσαντας τὴν κίνησιν· τὸ οὖν σημεῖον, εἰς δ 20 ἀπεπερατώθησαν αἱ κινήσεις, κοινόν τι πέρας καὶ τέλος ἐστὶν ἀμφοτέρων τῶν κινήσεων. οὕτως οὖν καὶ τὸ νῦν εἰ μὴ ἀπλῶς ὡς δύο λόγους ἔχον λάβωμεν, ἀλλ' ὡς ἕνα πινά, τὸν τοῦ πέρατος, τότε συνέχειά ἐστὶ τοῦ χρόνου.

p. 222^a15 Ὅσπερ ἐπὶ τῶν μαθηματικῶν γραμμῶν, ἡ μὲν ἡ αὐτὴ 15 αἰεὶ στιγμή, τῇ νοήσει διαιρούντων αἰεὶ ἄλλη καὶ ἄλλη, ἡ δὲ 25 μία, ἡ αὐτὴ πάντη.

Τουτέστιν ὥσπερ (εἰ) ἐπὶ τῶν μαθημάτων λαμβάνομεν στιγμήν τινα κατ'

1 ἀλλ' KM: ἀλλὰ ταῦτ' t: ἀλλὰ τοῦτ' Arist. μενούσης φανερόν om. K 2 καὶ (priori loco) GKM: τὸ t 3 ἡ στιγμή ἡ G 4 ὡς ἐνεργεία (ἐνέργεια G) Gt 5 οὐκ ἔστηκεν K 6 δὲ καὶ δυνάμει t 8 οὐ γὰρ Gt 9 καὶ M: καὶ GKt διεῖλεν K: διεῖλεν ἂν t εἰς om. M 10 μόνον t ἔχον K 12 Ἡ τοιοῦτον τουτέστιν t ἡ G 13 τοῦ om. K ἐστὶν om. t αὐτὸ K 13. 14 τελευτῇ GM 14 ἀρχῇ t: ἀρχῇ GKM 15 ἡ Gt: εἰ KM ἐστὶ t: εἶναι GKM 18 κινήθεντων compend. K 20 ἐστὶ καὶ τέλος Gt 21 ἔχων primitus G λάβωμεν t 22 τὸν t: τῶν GKM 23. 25 ἡ μὲν πάντη om. K 23 ἡ μὲν M: οὐ γὰρ t Arist. (in ras. cod. F), at cf. Simplic. p. 748,31 καθὼς μὲν κτλ. 24 αἰεὶ M: αἰεὶ μία t distinxi ante τῇ cl. p. 761,10: post νοήσει distinguit t: nulla distinctio M 24. 25 αἰεὶ ἄλλη καὶ ἄλλη—πάντη M: γὰρ ἄλλη nec plura t 26 εἰ addidi μαθηματικῶν Gt

ἐπίνοιαν ἐν τῇ γραμμῇ, καὶ ταύτην αἰεὶ μίαν οὖσαν (μία δέ ἐστι τῷ κατ' 16^a
ἐπίνοιαν λαμβάνεσθαι καὶ μὴ κατ' ἐνέργειαν), ὅταν μὲν ὡς διαιροῦσαν
αὐτὴν λαμβάνωμεν τὴν γραμμὴν, τότε ἄλλην καὶ ἄλλην τῷ λόγῳ λαμβά-
νομεν, ὅταν δὲ μὴ ὡς διαιροῦσαν αὐτὴν λάβωμεν, ἀλλ' ὡς ἓνα καὶ τὸν 20
5 αὐτὸν ἔχουσιν λόγον πρὸς ἀμφοτέρω τὰ μόρια τῆς γραμμῆς, τότε οὐ μόνον
τῷ ὑποκειμένῳ γίνεται μία, ἀλλὰ καὶ τῷ λόγῳ· οὕτως οὖν καὶ τὸ νῦν
κατ' ἐπίνοιαν λαμβανόμενον, εἰ μὲν ὡς δύο λόγους ἔχον αὐτὸ δεξιόμεθα,
διαίρεσις γίνεται τοῦ χρόνου, εἰ δὲ ὡς ἓνα λόγον ἔχον, συνέχεια. ἔχει
δὲ ἡ λέξις ἔν τισι καὶ οὕτως· ἡ μὲν ἓν, ταύτῃ αἰεὶ μία ἡ στιγμή,
10 τοὔτεστι καθὼς ἓν ἐστι τὸ σημεῖον οὐ μόνον τῷ ὑποκειμένῳ ἀλλὰ καὶ τῷ
λόγῳ, ταύτῃ μία οὖσα ἡ στιγμή συνέχεια γίνεται τῆς γραμμῆς, τῇ νοήσει 25
δὲ διαιρούντων αἰεὶ ἄλλη καὶ ἄλλη, τοὔτεστι ταύτην τὴν μίαν στιγμήν
ἄλλην καὶ ἄλλην ποιούμεν τῷ λόγῳ, τῇ νοήσει διαιροῦντες τὴν γραμμὴν.
ἡ δὲ μία, ἡ αὐτὴ πάντῃ. τοῦτο ἀνάληψις ἐστι τοῦ προτέρου, ὅτι ὅταν
15 ὡς μίαν πάντῃ λάβωμεν, τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον καὶ συνέχει τὴν γραμμὴν. 30
ἔστι γὰρ τὸ αὐτὸ καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἡ διαίρεσις καὶ ἡ σύνθεσις. ἐπὶ
γὰρ τοῦ κατ' ἐπίνοιαν λαμβανομένου σημείου ταυτόν ἐστι τῷ ὑποκειμένῳ ἡ
διαίρεσις καὶ ἡ σύνθεσις· τὸ γὰρ αὐτὸ κατ' ἄλλην καὶ ἄλλην ἐπίνοιαν ἡ
διηρημένον νοεῖται ἡ ἡνωμένον. καὶ κατὰ τὸ αὐτό, τοὔτεστι καθ' ἓν
20 καὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον· τοῦτο γὰρ ἐστι τὸ δι' ἑαυτοῦ ἡ ἐνοῦν ἡ διαιροῦν τὴν
γραμμὴν ἄλλως καὶ ἄλλως λαμβανόμενον.

p. 222^a21 Ἄλλο δὲ ὅταν ὁ χρόνος ὁ τούτου ἐγγὺς (ῥ).

Ὅτι ἐστὶ καὶ τὸ πλατικὸν νῦν χρόνος τις ἐγγὺς τοῦ ἀκαριαίου νῦν 37
καὶ κατὰ τὸν παρεληλυθότα χρόνον καὶ κατὰ τὸν μέλλοντα, οὔτε δὲ τὰ
25 πάσαι γενόμενα, οἷον τὰ ἐν Ἰλίῳ, οὔτε τὰ μετὰ πολὺν ἐσόμενα, οἷον εἰ
ἔσται κατακλυσμός, νῦν λέγεται γεγονέναι ἢ γίνεσθαι, καίτοι συνεχοῦς ὄν-
τος εἰς αὐτὰ τοῦ χρόνου, διότι μὴ σύνεγγυς εἰσι τοῦ ἀκαριαίου νῦν. 40

p. 222^a24 Τὸ δὲ ποτέ χρόνος ὠρισμένος πρὸς τὸ πρότερον νῦν.

Τὸ ποτέ χρόνος ἐστὶ, φησὶν, ὀριζόμενος ὑπὸ δύο νῦν, τοῦ τε ἐνεστώ-
30 τος κακείνου ἐν ᾧ ἡ γέγονεν ἢ ἔσται τὸ πρᾶγμα. οἷον ὅποτε ἐλήφθη ἡ

1 τῷ τὸ K 2 ὡς] ὡς μὴ G 3. 4 τὴν γραμμὴν—λάβωμεν om. G 6 μία γίνε-
ται t 7 ὡς εἰ μὲν ὡς G 8 τῷ χρόνῳ Gt 9 ἡ (post μία) om. M 10 καθὼς
ἐνεστί G μόνον K 12 τοὔτεστι om. G ταύτην KM: ταύτῃ (it 13 διαιροῦντας G
14 ἡ M: *δ (sic) K: ἡ G: H t 16 γὰρ M: δὲ (K?)G: δὲ φησι t. ceterum cf. Arist.
ἡ διαίρεσις καὶ ἡ σύνθεσις om. K σύνθεσις Mt: συνέχεια (om. quae sequuntur usque ad
σύνθεσις v. 18) G: ἔνωσις Arist. 18 ἐπίνοιαν om. M 20 ἡ διαιροῦν ἡ ἐνοῦν M
21 ἀλλὰ καὶ ἄλλως G 22 ἡ t: om. KM 23 τὸ Gt: τί KM πλαστικὸν G
24 alterum κατὰ om. M 25 πολὺ M εἰ om. M 26 γεγονέναι] ἡ γενέσθαι M
27 ἐστὶ Gt 28 πρὸς—νῦν om. K 29 χρόνος ἐστὶ, φησὶν K: φησι χρόνος (ἐστὶν
add. M) Gt 30 prius ἡ om. M ὅποτε GKM: ποτέ t

www.libtool.com.cn

Τροία; φαμέν πρὸ χιλίων ἐτῶν, περιορίζοντες τὸν χρόνον τοῦτον τῷ τε 16^ο
 πάλαι νῦν, ἐν ᾧ ἐλήφθη ἡ Τροία, καὶ τῷ ἐνεστῶτι. ὁμοίως φαμέν ὅτι 45
 ἔσται ἔκλειψις μετὰ τοσόνδε χρόνον, περιορίζοντες πάλιν τὸν χρόνον τῷ τε
 ἐνεστῶτι νῦν καὶ τῷ ἐσομένῳ. ἐν ᾧ ἔσται ἡ ἔκλειψις. εἰπὼν δὲ ὠρι-
 5 σμένος πρὸς τὸ πρότερον νῦν ἔδωκε προσυπακούειν 'καὶ πρὸς τὸ
 ὕστερον' τὸ γὰρ πρότερον ὕστερον ἐστὶ πρότερον, τὸ δὲ πρότερον καὶ
 ὕστερον οὐ τὸ αὐτὸ λαμβάνεται, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοῦ ποτέ τοῦ παρεληλυθότος
 πρότερον μὲν ἐστὶ τὸ νῦν ἐν ᾧ γέγονε τὸ πρᾶγμα ὕστερον δὲ τὸ ἐνεστη-
 10 κός, ἐπὶ δὲ τοῦ μέλλοντος ἀνάπαλιν, πρότερον μὲν τὸ ἐνεστηκός νῦν ὕστερον 50
 δὲ τὸ μέλλον ἐν ᾧ ἔσται τὸ πρᾶγμα.

p. 222*27 Ἔσται ἄρα ποσός τις ἀπὸ τοῦδε χρόνος εἰς ἐκεῖνο. |

Εἰ γὰρ δεῖ τὸ ποτέ πεπεράνθαι πρὸς τὸ νῦν, τὸ ἐνεστηκός λέγω, 17^ο
 ἔστιν ἄρα ὠρισμένος τι ποσὸν τοῦ χρόνου τούτου ἀπὸ τοῦ ἐνεστῶτος μετρού-
 μενον εἰς ἐκεῖνο· καλῶς ἄρα εἴρηται, ὅτι ὠρισμένος χρόνος ἐστὶ τὸ ποτέ.
 15 εἰ δὲ μηδεὶς χρόνος ὅς οὐ ποτέ, πᾶς ἂν εἴη χρόνος πεπερασμένος.
 εἰ γὰρ τὸ ποτέ ἐπὶ παντὸς λέγεται χρόνου (ἐν τῷ παρεληλυθότι γὰρ καὶ
 τῷ μέλλοντι πᾶς χρόνος, ἐν τούτοις δὲ τὸ ποτέ), τὸ δὲ ποτέ πεπεράνται,
 καὶ πᾶς ἄρα χρόνος πεπεράνται. ἔθεν καὶ ἀπορεῖ ὅτι εἰ πᾶς χρόνος πεπέ- 5
 ρανται, ἄρα καὶ ἐπιλείψει ὁ χρόνος ἢ οὐ; ὁρᾷ γὰρ διὰ τὸ πάντα εἶναι
 20 πεπερασμένον καὶ ὑπολιπεῖν. ἀλλ' εἰ καὶ πᾶς ὁ λαμβανόμενος πεπερασμένος
 ἐστίν, ἀλλ' οὐδ' εἴπερ αἰδίου ἢ κίνησις, ἥς ἀριθμὸς ὁ χρόνος, ἀνάγκη καὶ
 αὐτὸν αἰδίου εἶναι. τί οὖν; φησὶν, εἰς καὶ ὁ αὐτὸς χρόνος κατ' ἀριθμόν,
 ἢ τῷ εἶδει μόνον εἰς; καὶ φησιν ὅτι ὡς ἂν ἔχη ἢ κίνησις, οὕτως ἔχει
 καὶ ὁ χρόνος· εἰ μὲν γὰρ μία καὶ ἡ αὐτὴ τῷ ἀριθμῷ, καὶ ὁ χρόνος
 25 ὡσαύτως, εἰ δὲ τῷ εἶδει μόνον μία, καὶ ὁ χρόνος τῷ εἶδει μόνον εἰς. ὡς 10
 ἐν ὑποθέσει δὲ τὸν λόγον προήγαγε, τὸ δὲ ἀληθὲς πρόδηλον, ὅτι τῷ εἶδει
 μόνον εἰς ὁ χρόνος, οὐ μέντοι τῷ ἀριθμῷ, διότι καὶ ἡ κίνησις.

p. 222*33 Ἐπεὶ δὲ τὸ νῦν τελευτῇ καὶ ἀρχῇ χρόνου.

Εἰ τὸ νῦν, φησί, τελευτῇ μὲν ἐστὶ τοῦ παρεληθέντος χρόνου, ἀρχῇ δὲ 16

1 τῷ τό K 3 ἔσται ποτέ ἔκλειψις t τόσον δὲ K τὸν χρόνον πάλιν M
 4. 5 ὠρισμένος t: ὠρισμ K: ὠρισμένον M: ὠρισμένως (sic) G 7 τοῦ (om. K?) ποτέ
 τοῦ παρεληλυθότος GK: τοῦ παρεληλυθότος ποτέ t 8 τὸ (post δὲ) om. GK 11 ἄρα K
 χρόνος ἀπὸ τοῦδε M εἰς KM et Arist. cod. H: καὶ εἰς t 13 ἔσται M τι ποσόν
 ὠρισμένον K 15 ὅς om. G 17. 19 πεπεράσται ubique libri 18 χρόνος ἄρα M:
 ἄρα om. K 21 ὅτι om. Gt 19 ἄρα (K)t: ἄρα GM ὁ om. M 20 πεπερα-
 σμένα (priore loco) M ὑπολιπεῖν M: ὑπολείπειν K: ὑπολείπειν Gt 21 ἥς ἀριθμὸς
 Gt: ἰσάριθμος (Is. M) δὲ KM 22 ὁ αὐτὸς ὁ Gt 23 εἰς μόνον Gt ἔχη] ἔχει t
 27 μέντοι] μένου, ut videtur, primitus G τῷ om. t 28 χρόνου K: τοῦ χρόνου Mt
 et Arist. cod. F 29 τὸ νῦν Gt: τοῖνον KM, sed post φησί addit τὸ νῦν M

www.libtool.com.cn

τοῦ μέλλοντος, τὸν αὐτὸν ἔχει ἂν λόγον, ὃν ἔχει ὁ κύκλος πρὸς τὸ κυρτὸν 17·
καὶ τὸ κοῖλον· καθ' ἓν γὰρ καὶ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον ἢ γραμμὴ κατ'
ἄλλην καὶ ἄλλην σχέσιν καὶ κυρτὴ ἐστὶ καὶ κοίλη. εἰ τοίνυν τοιοῦτόν ἐστι
τὸ νῦν καὶ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἀρχὴ ἐστὶ καὶ τελευτὴ, ἄλλου μὲν τελευτὴ
5 ἄλλου δὲ ἀρχή, οὐδέποτε ὑπολείψει ὁ χρόνος· αἰεὶ γὰρ τὸ ληφθὲν
τοῦ χρόνου πέρας ἄλλου ἔσται χρόνου ἀρχή. ἀδύνατον γὰρ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ 20
νῦν τοῦ αὐτοῦ χρόνου καὶ ἀρχὴν εἶναι καὶ τέλος· οὕτω γὰρ ἂν ἅμα καὶ
κατὰ ταῦτόν τὰ ἐναντία ὑπῆρξεν. εἰ τοίνυν τοιούτων τὸ νῦν, αἰεὶ ἐν ἀρχῇ
ἔσται ὁ χρόνος· ὥστε οὐχ ὑπολείψει.

10 p. 222^b7 Τὸ δὲ ἤδη τὸ ἐγγύς ἐστὶ τοῦ παρόντος νῦν ἀτόμου
μέρος τοῦ μέλλοντος χρόνου.

Ὅτι τὸ ἤδη μόριόν τι ἐστὶν ἤτοι τοῦ παρελθόντος χρόνου ἤτοι τοῦ 20
μέλλοντος, ἐγγὺς ὑπάρχον τοῦ ἀκαριαίου νῦν, εἰ δὲ ἡ πόρρω αὐτοῦ,
οὐκέτι 'ἤδη' λέγεται.

15 p. 222^b12 Τὸ δὲ ἄρτι μόριόν τι καὶ αὐτὸ τοῦ παρεληλυθότος
χρόνου.

Τίς δὲ ἡ διαφορά αὐτῶν πρὸς ἀλλήλα, τοῦ τε πλατικοῦ νῦν καὶ τοῦ ἤδη 20
καὶ τοῦ ἄρτι, ἐφθημεν εἰπόντες. τὸ δὲ πάλαι καὶ αὐτὸ μὲν τοῦ παρελη-
λυθότος χρόνου μόριον, οὐκέτι μέντοι τὸ ἐγγὺς τοῦ ἀκαριαίου νῦν, ἀλλὰ
20 τὸ πόρρω.

p. 222^b14 Τὸ δ' ἐξαίφνης τὸ ἐν ἀναισθήτῃ χρόνῳ διὰ σμικρό-
τητα ἐκστάν.

Ὅταν γὰρ μεταβολὴ τις ἐκ τίνος εἰς τι γίνεται, εἴτα διὰ τὴν βραχύ-
τητα τοῦ χρόνου μὴ συναισθανώμεθα αὐτοῦ, ἐξαίφνης φαμέν τὸ τοιοῦτον 25
μεταβαλεῖν. ὥσπερ εἰ σπινθὴρ ἀνεπαισθήτως ὑποσμίχων ἐν φρυγάνοις
ἀθρόον ἐκπυρώσει τὴν ὕλην· διὰ γὰρ τὸ μὴ συναίσθεσθαι τῆς ἐν τῇ βάθει
μεταβολῆς, ἐξαίφνης ἐξήφθαι φαμεν τὴν ὕλην.

1 ἂν ἔχει Gt 4 ἓν ὃν καὶ τὸ αὐτὸ ἀρχή M 6 ἔσται KM: ἐστὶ Gt 7 ἀρχὴν
ἀρχή KM εἶναι] ἐστὶ K 9 ὥστε γὰρ M 10 δ' t
10. 11 παρόντος—χρόνου om. K 12 παρεληλυθότος M ἤτοι (altero loco) GKM: ἡ t
13 εἰ GM: ἂν (K) t ἢ G 15. 16 τὸ δὲ ἄρτι—χρόνου M: τὸ δὲ ἄρτι μόριόν τι nec
plura K: Καὶ τὸ ἄρτι, τὸ ἐγγὺς τοῦ παρόντος νῦν, καὶ (sic) μόριον τοῦ παρελθόντος κτλ. ex
Arist. t 17 δὲ GKM: om. t: immo particula indicat Philoponeae explicationis partem
lemmatis locum occupasse in codicibus KM πλατικοῦ ante rasuram G 18 μὲν
om. M 19 χρόνου om. K 19. 20 οὐκέτι—πόρρω om. K 19 μέντοι] μὲν M
20 τὸ M: τοῦ Gt 21 lemma om. K 21. 22 σμικρότητα (cf. p. 262, 28) M: μικρό-
τητα t 24 συναισθανώμεθα M: συναισθάνομεθα K: συναισθώμεθα Gt τὸ τοιοῦτον φα-
μέν M 25 ὑποσμίχων ἐκ φρυγάνης K φρυγάνης t 26 συναίσθεσθαι Mt

p. 222^b16 Μεταβολή δὲ πᾶσα φύσει ἐκστατικόν.

17r

Ἐπειδὴ εἶπεν “ἐκστάν”, δέον εἰπεῖν μεταβαλόν, διὰ τοῦτο προσέθηκε τοῦτο, ὅτι διὰ τοῦτο εἶπον ἐκστάν, διότι πᾶσα μεταβολή ἐκστατικόν.

40

p. 222^b16 Ἐν δὲ τῷ χρόνῳ πάντα γίνεται καὶ φθείρεται.

5 Ὅπερ ἤδη εἶπεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, τοῦτο νῦν μᾶλλον διηρθρωμένως 15 λέγει, πῶς πάντα λέγεται ὑπὸ τοῦ χρόνου φθείρεσθαι καὶ ἰσχυρεῖ ὅτι τῶν παλαιῶν οἱ μὲν σοφώτατον ἐκάλουν τὸν χρόνον, Πάρων δέ, φησίν, ὁ Πυθαγόρειος ὀρθότερον περὶ αὐτοῦ ἀποφαινόμενος ἀμαθέστατον ἔλεγεν εἶναι τὸν χρόνον, διότι λήθης γεννητικὸς ὁ χρόνος· εἰ γὰρ ὁ χρόνος ἡ μεταβολή 10 τίς ἐστὶν ἡ πάντως μεταβολῆς τι πάθος, πᾶσα δὲ μεταβολή φύσει ἐκστατικόν ἐστὶν, εἰκότως ἐκστάσεως μᾶλλον αἴτιος ἢ εἴη ὁ χρόνος ἡ γενέσεως. εἰ δὲ πάντως τῇ ἐκστάσει τινὸς εἶδους ἑτέρου εἶδους γένεσις παρα- 50 κολουθεῖ, τοῦτο κατὰ συμβεβηκός, ἐπεὶ ἡ μεταβολή ὡς μεταβολή ἀπλῶς ἐξίστησί τις, συμβαίνει δὲ τῇ ἐκστάσει τινὸς εἶδους ἕτερον εἶδος παρα- 15 κολουθεῖν διὰ τὸ ποιητικὸν αἶτιον, ὃ τῇ μεταβολῇ ὡς ὀργάνῳ χρῆται, πλὴν αὐτὴ καθ’ αὐτὴν ἡ μεταβολή θεωρουμένη οὐδὲν ἄλλο ἢ ἐκστασιν ἐργάζεται τοῦ ὑποκειμένου εἶδους. καθ’ αὐτὸ οὖν φθορᾶς αἶτιον ἡ μεταβολή, κατὰ συμβεβηκός δὲ γένεσεως. |

p. 222^b22 Σημεῖον δὲ ἱκανὸν ὅτι γίνεται μὲν οὐδὲν ἄνευ τοῦ 17v
20 κινεῖσθαι πῶς αὐτὸ καὶ πράττειν.

Σημεῖον, φησίν, ἱκανὸν τοῦ τὸν χρόνον φθορᾶς μᾶλλον καθ’ αὐτόν 6 αἶτιον εἶναι, γένεσεως δὲ κατὰ συμβεβηκός, ὅτι πάσης μὲν γένεσεως ἔστι ποιητικὸν αἶτιον ὠρισμένον, οἷον ἀνθρώπου μὲν ἄνθρωπος οἰκίας δὲ οἰκο- δόμος καὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως (ἀδύνατον γὰρ γενέσθαι τι ἄνευ τοῦ κινη- 25 θῆναι αὐτὸ καὶ μεταβαλεῖν, πᾶν δὲ τὸ κινούμενον ὑπὸ τινος κινητικοῦ αἰτίου κινεῖται· ὥστε πᾶν τὸ γινόμενον ὑπὸ τινος αἰτίου γίνεται, ὑπὸ τοῦ κινουμένου φημι καὶ μεταβάλλοντος, τῷ δὲ τὸ γινόμενον κινεῖσθαι, πᾶσαν 10 δὲ κίνησιν χρόνῳ μετρεῖσθαι, κατὰ συμβεβηκός ὁ χρόνος γένεσεως αἶτιον λέγεται), οὕτω μὲν οὖν γένεσεως πάσης τὸ αἶτιον ἔστιν ἰδεῖν, ἐπειδὴ καὶ 30 κινήθηναι πάντως ἀνάγκη τὸ γινόμενον, φθορᾶς δὲ οὐ πάσης ἔστιν ἰδεῖν

: ἐκστάν GK μεταβολὴν M 3 prius τοῦτο om. K, qui mox ἐκστάν 4 Ἐν] *ὃ K
: πάντα — φθείρεται om. K 5 διηρθρωμένως K 7 παρὼν K 8 εἶναι om. M
1 γεννητικὸς K ἡ, μεταβολή K 10 πάντως om. M 12. 14 ἑτέρου — τινὸς εἶδους
om. K 15 καὶ αἶτιον M 19. 20 ὅτι — πράττειν om. K 20 πῶς t: πῶς M
21 Σημεῖον δὲ φησιν t 21. 22 φθορᾶς μὲν αἶτιον καθ’ αὐτόν M 23 μὲν om. M
28 γένεσεως αἶτιον GK: αἶτιος γένεσεως t 29 τὸ αἶτιον λέγεται (sed hoc deletum) ἐπεὶ
32 καὶ (om. ἔστιν ἰδεῖν) M

τὸ ποιητικὸν αἴτιον, ἀλλ' ἢ τὸν χρόνον μόνον. πέσει γὰρ ἂν οἰκία ὑπὸ 17
 μόνου τοῦ χρόνου καμουῶσα, ὁμοίως καὶ ἱμάτιον φθαρήσεται καὶ τὰ τοι-
 αῦτα, καὶ μηδεμιᾶς κινήσεως προφανοῦς περὶ αὐτὰ γενομένης, ἀλλ' ἐστη-
 χότων καὶ ἡρεμούντων, ὡς μηδὲν ἄλλο ἔχειν τῆς φθορᾶς προφανὲς αἰτία· 15
 5 σασθαι αἴτιον ἢ τὸν χρόνον. καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὴν κοινὴν χρῆσιν
 καὶ τὸ μὴ ἔχειν πρόδηλόν τι τῆς φθορᾶς αἰτιάσασθαι αἴτιον ὁ Ἀριστοτέλης
 φησὶν, ἐπεὶ ὅτι οὐδενός ἐστιν ὁ χρόνος πρῶτως φθορᾶς αἴτιος, καὶ αὐτὸς
 εὐθύς ἐπήγαγεν οὐ μὴν λέγων ἀλλ' οὐδὲ ταύτην ὁ χρόνος ποιεῖ,
 ἀλλὰ συμβαίνει ἐν χρόνῳ γίνεσθαι καὶ ταύτην τὴν μεταβολήν.
 10 τί οὖν τὸ ποιητικὸν τῆς φθορᾶς αἴτιον; φαμέν ὅτι ἡ ὕλη μὴ πεφυκυῖα
 δι' ὅλου στέγειν τὰ εἶδη, οὐ πέφυκε δὲ δι' ὅλου στέγειν, διότι πάντων
 ἔχει τὰς δυνάμεις, καὶ δεῖ κατὰ πᾶσαν δύναμιν τὴν ἐν αὐτῇ ἐνεργῆσαι, εἰ 20
 μὴ μέλλοι ματαίως ἔχειν τὰς δυνάμεις. διὰ τοῦτο οὖν τοιαύτη ἐστὶν ὡς
 μὴ δύνασθαι δι' ὅλου ἐν καὶ τὸ αὐτὸ στέγειν εἶδος, ὥστε καὶ κατὰ τὰς
 15 ἄλλας δυνάμεις ἐνεργῆσαι. πρῶτον μὲν οὖν τοῦτο τῆς φθορᾶς αἴτιον, καὶ
 ἄλλως δὲ τὸ πεπερασμένον εἶναι τῶν γινομένων τὴν δύναμιν· ὥσπερ γὰρ
 ὥριται τὸ τῆς αὐξήσεως μέτρον, εἰς δ' ἀφικνομένη ἡ φύσις ἵσταται, οὕτως
 καὶ τὸ τῆς ὑπάρξεως ἐκάστου μέτρον ὥρισμένον ἐστίν, εἰς δ' ἀφικνούμενα
 τὰ πράγματα φθείρεται. ὥστε ποιητικὸν αἴτιον τῆς φθορᾶς τῶν πραγμάτων 25
 20 τὸ μηδὲν αὐτῶν ἀπειροδύναμον εἶναι.

p. 222b30 Τούτων δὲ ἡμῖν οὕτως διωρισμένων φανερόν ἐστι πᾶσα
 μεταβολὴ καὶ πᾶν τὸ κινούμενον ἀνάγκη κινεῖσθαι ἐν χρόνῳ.

Διαλεχθεὶς περὶ τῶν χρονικῶν προσρημάτων, νῦν ἀπορίας τινὰς ἐκτί-
 θεται προσηκούσας τῇ περὶ τοῦ χρόνου λόγῳ, πρότερον δὲ ὅπερ ἤδη εἶπεν
 25 νῦν κατασκευάζει, ὅτι πᾶσα κίνησις ἐν χρόνῳ ἐστὶ. κατασκευάζει δὲ συλλο-
 γισμῷ τοιοῦτον· πᾶσα κίνησις τὸ πρότερον ἔχει καὶ τὸ ὕστερον, τὸ πρότε-
 ρον καὶ τὸ ὕστερον ἐν χρόνῳ ἐστὶ, πᾶσα ἄρα κίνησις ἐν χρόνῳ ἐστίν. ἢ
 καὶ ἐν τρίτῳ σχήματι οὕτως· τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον ἐν χρόνῳ ἐστὶ,
 τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον ἐν κινήσει ἐστίν, ἢ κίνησις ἄρα ἐν χρόνῳ
 30 ἐστὶ. κατασκευάζει δὲ ἑκατέραν τῶν προτάσεων, καὶ τὴν μὲν ἐλάττωνα

2 ὁμοίως GKM: ὡς δὲ t τὸ ἱμάτιον M 3 κινήσεως G 7 ἐπεὶ ὅτι KM: δι-
 ἐπεὶ G: ὅτι ἐπὶ t 13. 14 διὰ—εἶδος omissis iterat πᾶσαν—μέλλει (sic in iteratis) K
 15 οὖν om. M 16 ἄλλως GKM: ἄλλο t τῷ M πεπερασμένον K 19. 20 φθορᾶ 3
 τὸ μηδὲν αἴτιον (τῶν pro αἴτιον t) πραγμάτων (om. αὐτῶν) Gt 21 lemma om. K
 δὲ M: δ' t οὕτως M: οὕτω t διωρισμένων (cf. Diels z. *Textgesch.* p. 18) M
 διτριβημένων t 21. 22 πᾶσα μεταβολὴ καὶ πᾶν (cf. Themist. p. 336,6) M: ἅπαντα
 μεταβολήν, καὶ ἅπαν t 22 diserte adnotavi ἀνάγκη κινεῖσθαι etiam in M legi; cf.
 p. 772,2 24 τοῦ om. Gt εἶπεν ἤδη Gt 25 ὅτι—ἐστὶ om. M 26. 27 πρό-
 τερος et ὕστερος utrobique K 28 οὕτω t χρόνῳ KM: κινήσει Gt ἐστὶ om. M
 29 τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον ἐν κινήσει ἐστίν om. G κινήσει KM: χρόνῳ t
 30 ἑκατέρας K

τοῦτον τὸν τρόπον πᾶσα κίνησις τὸ θᾶττον ἔχει καὶ τὸ βραδύτερον, τὸ 17^v
 θᾶττον καὶ τὸ βραδύτερον τὸ πρότερον ἔχει καὶ τὸ ὕστερον (τὸ γὰρ θᾶ-
 ττον ἀφικόμενον εἰς τὸ τέλος πρότερόν φαμεν εἶναι, τὸ δὲ βραδύτερον 35
 ὕστερον), πᾶσα ἄρα κίνησις τὸ πρότερον ἔχει καὶ τὸ ὕστερον. ὅταν δὲ λέ-
 5 γωμεν πᾶσαν κίνησιν τὸ θᾶττον ἔχειν καὶ τὸ βραδύτερον, οὐ περὶ τῆς
 καθ' ἑκαστά φαμεν κινήσεως, ἀλλὰ περὶ τοῦ εἶδους αὐτοῦ τῆς κινήσεως,
 οἷον ἐν ὅλῃ τῇ κατὰ τόπον κινήσει ὡς ὅλῃ ἐστὶ τὸ θᾶττον καὶ τὸ
 βραδύτερον, καὶ τῆς κατὰ τόπον ἐν τῇ κυκλοφορίᾳ ὅλῃ ὡς ὅλῃ· τῶν γὰρ
 κυκλοφοριῶν ἡ μὲν τίς ἐστὶ ταχυκίνητος ἡ δὲ βραδυκίνητος. καὶ ἐπὶ τῶν
 10 ἄλλων ὡσαύτως. οὕτω μὲν οὖν τὴν ἐλάττωνα κατασκευάζει πρότασιν, καὶ 40
 τὴν μείζονα δὲ οὕτως· τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον κατὰ τὴν πρὸς τὸ
 νῦν ἀπόστασιν κρίνεται (τῇ γὰρ ἐγγυτέρω μᾶλλον εἶναι τοῦ νῦν ἢ ἀρ-
 σταίνει τὸ πρότερον λέγεται καὶ τὸ ὕστερον), ἡ δὲ πρὸς τὸ νῦν, φησὶν,
 ἀπόστασις ἐν χρόνῳ ἐστίν (εἰ γὰρ τὸ νῦν ἐν χρόνῳ, καὶ ἡ ἀπόστασις τοῦ
 15 νῦν ἐν χρόνῳ ἂν εἴη· τὸ γὰρ ἀφεστάναι τοῦ νῦν τί ἄλλο ἐστὶν ἢ χρόνῳ
 αὐτοῦ διεστῆκεναι;), ὥστε εἰ τὸ μὲν πρότερον καὶ ὕστερον κατὰ τὴν πρὸς
 τὸ νῦν ἀπόστασιν κρίνεται, ἡ δὲ τοῦ νῦν ἀπόστασις ἐν χρόνῳ, καὶ τὸ
 πρότερον ἄρα καὶ ὕστερον ἐν χρόνῳ. τὸ δὲ πρότερον, φησὶ, καὶ τὸ ὕστε- 45
 ρον ἐναντίως λέγεται κατὰ τε τὸν παρεληλυθότα χρόνον καὶ τὸν μέλλοντα·
 20 ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου πρότερον λέγομεν τὸ μᾶλλον
 ἀφεστηκὸς τοῦ νῦν, ὕστερον δὲ τὸ ἐγγυτέρω τοῦ νῦν (πρότερα γὰρ λέγομεν
 τὰ Ἰλιακὰ τῶν Πελοποννησιακῶν), ἐπὶ δὲ τοῦ μέλλοντος ἀνάπαλιν, πρότε-
 ρον λέγομεν τὸ ἐγγυτέρω τοῦ νῦν, ὕστερον δὲ τὸ πορρωτέρω· προτέραν
 γὰρ φαμεν γίνεσθαι τὴν ἐν τῇ γαστρὶ πέψιν τῆς ἐν τῇ ἥπατι.
 25 Ταῦτα εἰπὼν, ἐφεξῆς δύο ἀπορίας τίθησι προσηκούσας τῇ περὶ τοῦ
 χρόνου λόγῳ, μίαν μὲν πῶς ἔχει ὁ χρόνος πρὸς τὴν ψυχὴν, ἄρα μὴ οὐσσης 50
 ψυχῆς οὐδὲ χρόνος ἐστίν, ἡ ἐνδέχεται ἀναιρεθείσης τῆς ψυχῆς τὸν χρόνον
 εἶναι, δευτέραν δὲ πῶς πανταχοῦ ἐστὶν ὁ χρόνος, καὶ ἐν γῇ καὶ ἐν θα-
 λάττῃ καὶ ἐν οὐρανῷ. καὶ ἐπιλύεται πρότερον τὴν δευτέραν ἀπορίαν λέ-
 30 γων, διότι ὁ χρόνος μέτρον ἐστὶ κινήσεως, πάντα δὲ ταῦτα κινητὰ ἐστίν,
 οὐρανὸς γῆ θάλαττα· ἐπεὶ οὖν ταῦτα κινητὰ ἐστί, κινήσεως δὲ ἀριθμὸς
 ὁ χρόνος, μετρεῖται ὁληνόντι καὶ ταῦτα ὑπὸ τοῦ χρόνου. εἰκότως οὖν ἐν
 πᾶσι τοῦτοις λέγεται εἶναι ὁ χρόνος· εἴτε γὰρ κινεῖται | εἴτε ἡρεμεῖ, με- 8^r
 35 ὥσπερ οὖν λέγω τὴν ἡμέραν πανταχοῦ εἶναι, οὐ τῷ τῇ τούτων κινήσει
 τὴν ἡμέραν παρακολουθεῖν ἢ τῇ ἡρεμίᾳ, ἀλλὰ τῷ πάντων τῆς κινήσεως

ἔχει καὶ (sed τὸ superscribit M) βραδύτερον KM 2. 4 τὸ γὰρ—βραδύτερον ὕστερον
 om. G 4. ἡ λέγομεν K 8 τῆς scripsi: τῇ libri 11 οὕτω t 15 ἀφεστάναι τὸ
 νῦν K 16 τὸ μὲν] μὲν τὸ K 18 τὸ ὕστερον (ante ἐν) K τὸ (ante ὕστερον) om. Gt
 21 τὸ νῦν priore loco K 22 ἰλιακὰ G πελοποννησιακῶν K 24 γίνεσθαι om. Gt
 25 πέψιν K ἥπατι K 26. 27 ἄρα (ἄρα M) μὴ οὐσσης ψυχῆς KM: om. Gt 27 οὐ δὲ
 sic) χρόνος ἐστίν G: om. t 27. 28 ἡ—εἶναι om. M 27 ἡ K: om. G: πρότερον t
 28 δὲ om. Gt 28. 29 θαλάσση G 31 θάλασσα t 35 τούτων] fort. πάντων
 36 πάντων M et compend. K: πάντως Gt

καὶ τῆς ἡμετέρας μέτρον εἶναι τὴν ἡμέραν, οὕτω καὶ τὸν χρόνον πανταχοῦ τῆς
 φαμεν εἶναι· ἡ γὰρ ἡμέρα χρόνος τις, ὀρίζεται δὲ καὶ τὸ εἶναι ἔχει ὁ
 χρόνος ἐκ τῆς πρώτης τῶν κινήσεων, ὡς πολλάκις εἴρηται. πρὸς δὲ τὴν
 5 προτέραν ἀπορίαν, ἣτις ἐζήτει πῶς ἔχει ἡ ψυχὴ πρὸς τὸν χρόνον, πό-
 5 τερον καὶ μὴ οὔσης ψυχῆς τῆς ἀριθμούσης ἔστιν ὁ χρόνος ἢ οὐ, ὑπαντᾷ
 τοιοῦτω τρόπῳ, ὅτι εἰ ἀριθμὸς κινήσεως ὁ χρόνος, ἀριθμὸς δὲ οὐχ ὁ
 ἀριθμῶν ἀλλ' ὁ ἀριθμούμενος, ἀνάγκη δὲ πᾶσα μὴ ὄντος τοῦ ἀριθμοῦν-
 τος μὴδὲ τὸ ἀριθμούμενον εἶναι (τῶν γὰρ πρὸς τι τὰ τοιαῦτα, λέγω δὴ τὸ
 ἀριθμοῦν καὶ τὸ ἀριθμούμενον), μὴ ὄντος δὲ τοῦ ἀριθμοῦμένου οὐδὲ ὁ
 10 ἀριθμὸς ἔσται, ἀνάγκη ἄρα πᾶσα μὴ οὔσης ψυχῆς μὴδὲ ἀριθμὸν εἶναι·
 οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἐστὶ τὸ ἀριθμοῦν ἢ ψυχῇ, καὶ ψυχῇ οὐ πᾶσα, ἀλλ' ἡ
 λογικῇ. ὥστε ἀναιρεθείσης ψυχῆς ἀνῆρηται καὶ τὸ ἀριθμοῦν, ἀνῆρημέ-
 νου δὲ τοῦ ἀριθμοῦντος ἀνῆρηται καὶ τὸ ἀριθμητόν, ἀνῆρημένου δὲ τοῦ
 ἀριθμητοῦ ἀνῆρηται καὶ ὁ ἀριθμὸς, ἀνῆρημένου δὲ τοῦ ἀριθμοῦ ἀνῆρηται
 15 καὶ ὁ χρόνος· ἀνῆρημένης ἄρα τῆς ψυχῆς ἀνῆρηται καὶ ὁ χρόνος. ἀλλὰ
 πρὸς ταῦτα ἐρεῖ τις, ὅτι εἰ μὲν ταῦτόν ἦν ἀριθμητὸν εἰπεῖν καὶ ἀριθμὸν,
 ἀνάγκη ἦν πᾶσα τῇ ὄντι ψυχῆς ἀναιρεθείσης ἀνῆρῆσθαι τὸ ἀριθμητόν, καὶ ἵ
 τούτου ἀναιρεθέντος ἀνῆρῆσθαι καὶ τὸν ἀριθμὸν, καὶ διὰ τοῦτο τὸν χρόνον,
 νῦν δὲ οὐ ταῦτόν ἐστιν εἰπεῖν ἀριθμὸν καὶ ἀριθμητόν· τί οὖν κωλύει τὸν
 20 χρόνον ὡς μὲν ἀριθμητὸν ἀναιρεῖσθαι τῆς ψυχῆς ἀναιρεθείσης, ὡς μέντοι
 ἀριθμὸν μὴ ἀναιρεῖσθαι; ἐπεὶ καὶ ἡ δεκάς τῶν λίθων ψυχῆς ἀναι-
 ρεθείσης ὡς μὲν ἀριθμητὸν ἀνῆρηται, ὡς μέντοι ἀριθμὸς οὐκέτι· ἔστι
 γὰρ ἡ δεκάς τῶν λίθων καὶ μὴ οὔσης τῆς ψυχῆς. ἀλλ' εἰ διῶς, φησὶν,
 ἀναιρουμένης ψυχῆς πάσης ἀνῆρηται καὶ πᾶσα κίνησις, πάσης δὲ κινήσεως
 25 ἀναιρουμένης ἀνῆρηται καὶ ὁ χρόνος, εἴ γε πάθος τι κινήσεως ὁ χρόνος,
 ἀνάγκη ἄρα πᾶσα καθόλου τῆς ψυχῆς ἀναιρεθείσης ἀνῆρῆσθαι καὶ τὸν
 χρόνον. ψυχῆς γὰρ ἀναιρεθείσης οὐ μόνον αἱ ὑπὸ ψυχῆς γινόμεναι κί-
 νήσεις συναναιρεθῶνται, ἀλλὰ καὶ αἱ φυσικαί, οἷον αἱ τῶν βαρέων ἢ αἱ
 τῶν κούφων· οὐδὲ γὰρ κόσμος ἔτι ὁ κόσμος τῆς κύκλῳ κινήσεως ἀναι-
 30 ρεθείσης, ἀναιρεῖται δὲ αὕτη ψυχῆς ἀναιρεθείσης. καλῶς ἄρα εἴρηται ὅτι
 ψυχῆς ἀναιρεθείσης ἀναιρεῖται καὶ ὁ χρόνος. καὶ οὐ μόνον πάσης ἀπλῶς,
 ἀλλὰ καὶ τῆς λογικῆς· μὴ οὔσης γὰρ τῆς λογικῆς οὐδὲ ἡ ἄλογος ἔσται,
 εἴ γε φύσει πρότερον τὸ λογικὸν τοῦ ἀλόγου. καὶ ἄλλως εἰ δέδεικται ὅτι
 πρὸ τῶν ἐτεροκινήτων (ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ σώματα) ἀνάγκη πᾶσα εἶναι τὰ

2. 3 ἡ γὰρ — κινήσεων om. K 4. 5 πρότερον primitus K 11 οὐδὲ γὰρ K
 οὐ] καὶ compend. G 12 ψυχῆς KM: τῆς ψυχῆς Gt ἀνῆρηται KM: ἀναιρεῖται Gt
 13. 14 ἀνῆρημένου δὲ τοῦ ἀριθμητοῦ ἀνῆρηται καὶ ὁ ἀριθμὸς om. M 16 εἰπεῖν ἀριθμη-
 τὸν M 17 τῇ ὄντι om. Gt 17. 18 ἀνῆρῆσθαι — ἀναιρεθέντος om. M 17 ἀνῆ-
 ρῆσθαι Gt: ἀναιρεῖσθαι K: ἀναιρεῖσθαι t 18 ἀνῆρῆσθαι M: ἀναιρεῖσθαι K: ἀναιρε-
 σθαι Gt τούτου KM: τούτου Gt 19 ἀριθμητὸν καὶ ἀριθμὸν M 20. 21 τῆς —
 ἀναιρεῖσθαι om. K 21 ψυχῆς Gt: ψυχῆς γὰρ (fortasse ex v. 27) KM 24 ἀναιρου-
 μένη t καὶ πᾶσα om. K 26 ἄρα Mt: om. GK ἀνῆρημένης M ἀναι-
 ρεῖσθαι (sic) Kt 27 ὑπὸ KM: ἀπὸ Gt 28 ἡ KM: καὶ Gt 30. 31 δὲ —
 ἀναιρεῖται om. M 30 αὕτη ψυχῆ K ἄρα ὡς K

αὐτοκίνητα, καὶ τῶν ἐν χρόνῳ κινουμένων τὰ δεικνύμενα. καὶ πάντων τῶν
ἀπλῶς τῶν κινουμένων τὰ ἀκίνητα αἷτια, ταῦτα δὲ ἐστὶν αἱ ψυχαί,
ἀνάγκη πᾶσα δηλονότι τούτων ἀναιρεθεισῶν πᾶσαν ἀνηρῆσθαι κίνησιν.

p. 222^b31 Τὸ γὰρ θᾶττον καὶ τὸ βραδύτερον κατὰ πᾶσάν ἐστι
5 μεταβολήν.

Εἶπον δὲ πῶς λέγει κατὰ πᾶσαν μεταβολήν τὸ θᾶττον καὶ τὸ βρα-
δύτερον, ὅτι οὐ καθ' ἐκάστην καὶ μίαν τῇ ἀριθμῷ, ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν τῇ
γένει μεταβολήν, οἷον ἐν τῇ κατὰ τόπον, καὶ ταύτης ἐν τῇ κυκλοφορίᾳ.
ἐπὶ μέντοι τῶν γεννητῶν καὶ φθαρτῶν τὸ θᾶττον καὶ τὸ βραδύτερον καὶ
10 ἐν ταῖς καθ' ἑκάστα ἰδεῖν ἐστίν.

p. 222^b33 Λέγω δὲ θᾶττον κινεῖσθαι τὸ πρότερον μεταβάλλον
εἰς τὸ ὑποκειμένον κατὰ (τὸ) αὐτὸ διάστημα καὶ ὁμαλὴν κίνη-
σιν κινούμενον.

Ἵποκειμένον φησι τὸ τέλος ἐφ' ὃ ἐπείγεται ἡ κίνησις. τὸ οὖν
15 πρότερον εἰς τὸ τέλος ἀφικνούμενον καὶ ὁμαλὴν κίνησιν κινούμενον, τοῦτ'
ἐστὶ τὸ θᾶττον κινούμενον τοῦ αὐτοῦ διαστήματος ὄντος. καλῶς δὲ προσέ-
θηκε τὸ ὁμαλὴν κίνησιν κινούμενον· εἰ γὰρ ἀνωμάλως κινεῖται νῦν
μὲν δξύτερον κινούμενον νῦν δὲ βραδύτερον, οὐδ' ἂν διακριθῆναι δύναιτ'
ἂν. οἷον ἐπὶ τῆς φορᾶς, εἰ ἄμφω κατὰ τὴν περιφέρειαν κινεῖ-
20 ται, ἢ ἄμφω κατὰ τὴν εὐθείαν· δεῖ γὰρ τὸ αὐτὸ εἶναι διάστημα μὴ
μόνον κατὰ τὸ ποσόν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ποιόν. εἰ γὰρ τὸ μὲν κι-
νεῖται ἐπὶ εὐθείας τὸ δὲ ἐπὶ περιφερείας ἴσων τῇ μεγέθει, δύναται τὸ ἐπὶ 45
τῆς περιφερείας κινούμενον δέυκινητότερον ὑπάρχον ὕστερον ἀφικνεῖσθαι
εἰς τὸ τέλος· ἐμποδίζεται γὰρ τὸ κινούμενον διὰ τὴν κάμψιν ἐπὶ τῆς πε-
25 ριφερείας. καὶ σαφές τοῦτο καὶ ἐκ τῶν ἀγωνιζομένων ἱππων· ὁρῶνται
γὰρ ἐν τῇ κάμψει βραδύτερον κινούμενοι. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν
ἄλλων, οἷον ἐπὶ τῆς ἑλικος· οὐ γὰρ ὡσαύτως τῇ τάχει ἐπὶ ἑλικος κι-
νεῖται τι καὶ ἐπὶ εὐθείας.

2 ἀκίνητα K: δεικνύμενα GMt 3 ἀναιρεῖσθαι Gt 4 τὸ (post καὶ) KM: om. t Arist.,
it cf. p. 772, 10 4. 5 βραδύτερον—μεταβολήν om. K 6 Εἶπον δὲ KM: Εἰ-
τῶν Gt 9 γεννητῶν M: γενῶν G καὶ τὸ θᾶττον καὶ M 11. 13 λέγω δὲ—
κινούμενον (sed κατὰ—κινούμενον om. K) KM: ἐκεῖνό φησι λέγω θᾶττον κινεῖσθαι, τὸ πρό-
τερον μεταβάλλον εἰς τὸ ὑποκειμένον t 12 τὸ (post κατὰ) addidi: om. M 14 φησι
3KM: λέγων t 15. 16 τοῦτ' ἐστὶ K: τουτέστι GM: τοῦτό ἐστὶ t 18 διακρί-
ναι M 19 φορᾶς t Arist.: περιφορᾶς M: περιφερίας K: περιφερείας G 19. 20 ἄμφω—
ἰεῖ om. K 19 περιφέρειαν] περιφερῆ Aristoteles (praeter cod. H) 20 κατὰ τὴν
εὐθείαν Gt: κατ' εὐθείαν M 21 τὸ (ante ποσόν) om. K et primitus M καὶ
om. G 22 ἴσον K 23 τὴν περιφέρειαν KM 26 δὲ KM Arist.: om. Gt
27 οἷον KM: ὡς Gt ἑλικος utrobique G: *λιγγ et ἑλιγγος M τῇ τὸ K 28 ἐπ'
εὐθείας Mt

Φανερόν ὅτι πᾶσα μεταβολή καὶ ἅπαν τὸ κινούμενον τῇ
 ἀνάγκῃ κινεῖσθαι ἐν χρόνῳ. τὸ συμπέρασμα θεὸς ὅπερ βούλεται κατα-
 σκευάσαι, τὰς προτάσεις δι' ὧν τοῦτο συνάγεται οὐ πρότερον τίθησιν, ἀλλ' ²⁰
 ἐκάστην πρότερον κατασκευάζει, εἴτα κατασκευάσας αὐτάς, οὕτω συνάγει
 5 τὸν ὅλον συλλογισμόν. πρότερον δὲ τὴν ἐλάττωνα κατασκευάζει πρότασιν,
 αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ λέγουσα 'ἐν πάσῃ κινήσει τὸ πρότερόν ἐστι καὶ τὸ ὕστε-
 ρον'. κατασκευάζει δὲ τοιούτῳ συλλογισμῷ· ἐν πάσῃ κινήσει τὸ θᾶττον
 ἐστὶ καὶ τὸ βραδύτερον, τὸ θᾶττον καὶ τὸ βραδύτερον πρότερόν ἐστι καὶ
 ὕστερον, ἐν πάσῃ ἄρα κινήσει τὸ πρότερόν ἐστι καὶ τὸ ὕστερον. τὸ
 10 θᾶττον καὶ τὸ βραδύτερον κατὰ πᾶσάν ἐστι μεταβολήν. αὕτη τῇ
 ἡ ἐλάττω πρότασις. λέγω δὲ θᾶττον κινεῖσθαι τὸ πρότερον με-
 ταβάλλον εἰς τὸ ὑποκείμενον. αὕτη ἡ μείζων. εἰ δὲ τὸ θᾶττον
 ἐστὶ τὸ πρότερον μεταβάλλον, βραδύτερόν ἐστι δηλονότι τὸ ὕστερον μετα-
 βάλλον.

15 p. 223^a4 Ἀλλὰ μὴν τό γε πρότερον ἐν χρόνῳ ἐστίν.

Ἡ μείζων πρότασις τοῦ ὅλου συλλογισμοῦ, δι' οὗ κατασκευάζεται ὅτι
 πᾶσα κίνησις ἐν χρόνῳ. ἔτι δὲ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον ἐν χρόνῳ,
 ἐφεξῆς κατασκευάζει.

p. 223^a5 Πρότερον γὰρ καὶ ὕστερον λέγομεν κατὰ τὴν πρὸς τὸ
 20 νῦν ἀπόστασιν.

Ὅτι τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον ἐν χρόνῳ, διὰ τούτων κατα-
 σκευάζεται.

p. 223^a6 Ἐὶ δὲ νῦν ὅρος τοῦ παρήκοντος καὶ τοῦ μέλλοντος.

Εἰ ὅρος ἐστὶ τῶν τοῦ χρόνου μερῶν τὸ νῦν. ἐν χρόνῳ ἄρα τὸ νῦν. ²⁵

1. 2 φανερόν — χρόνῳ (sed καὶ ἅπαν — χρόνῳ om. K: κινεῖσθαι ἐν χρόνῳ om. G) GKM: ἵστεον δὲ ὅτι t 3 καὶ οὐ M 6 αὕτη K 8 τὸ (ante prius βραδύτερον) om. Kt 9 τὸ (ante alterum ὕστερον) om. Gt 9. 10 τὸ γὰρ θᾶττον Gt 10 κατὰ—μεταβολήν GM: om. Kt 10. 11 αὕτη ἐστὶν ἡ t 11 κινεῖσθαι] καὶ K 11. 12 τὸ πρότερον—ὑποκείμενον GM: om. Kt 12 δὲ τὸ KM: δὲ Gt 13 δηλονότι om. M 15. 24 Ἀλλὰ μὴν—ἄρα τὸ νῦν descripsi ex KM (sed v. 15 iterat πρότερον initio versus M, om. ἐν χρόνῳ ἐστίν K: v. 19. 20 om. κατὰ—ἀπόστασιν K: v. 21 alterum τὸ et διὰ τούτων om. K): Ἀλλὰ μὴν τό γε πρότερον ἐν χρόνῳ ἐστίν (ἐν—ἐστίν om. t). Ὅτι (δὲ add. t) τὸ πρότερον καὶ ὕστερον ἐν χρόνῳ, διὰ τούτων κατασκευάζεται. πρότερον γὰρ καὶ ὕστερον λέγομεν (φησι add. t) κατὰ—ἀπόστασιν. εἰ ὅρος ἐστὶ τῶν (τοῦ add. t) χρόνου μερῶν—ἄρα τὸ νῦν (haec ei—ἄρα τὸ νῦν in margine habet t). τὸ δὲ (γὰρ t) νῦν (φησιν add. t) ὅρος—μέλλοντος. (εἴτα ἐπάγει add. t), ὥστε ἐπεὶ τὰ νῦν ἐν χρόνῳ, καὶ τὸ πρότερον καὶ (τὸ add. t) ὕστερον ἐν χρόνῳ ἐστὶ. (τοῦτο δὲ ἐστίν add. t) ἡ μείζων πρότασις—καὶ τὸ ὕστερον ἐν χρόνῳ (τοῦ νῦν ὄντος ἐν χρόνῳ add. t) ἐφεξῆς κατασκευάζεται Gt, sed haec omnia usque ad ἐν χρόνῳ ἐστὶ diductis litteris (quibus utitur in describendo Aristotelis textu) scribit G

p. 223^a8 Ἐν ᾧ γὰρ τὸ νῦν, καὶ ἡ τοῦ νῦν ἀπόστασις.

18^v

Πῶς τοῦ νῦν ἐν χρόνῳ ὄντος καὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον ἐν 10
χρόνῳ ἐστί, διὰ τούτων κατασκευάζει· ἐπειδὴ, φησὶν, ἐν ᾧ ἐστὶ τὸ νῦν,
καὶ ἡ διάστασις ἡ ἀπὸ τοῦ νῦν ἄν εἴη· τὸ γὰρ διεστηχὸς τοῦ νῦν, χρόνῳ
5 αὐτοῦ διέστηκεν· ὥστε εἰ τὸ μὲν πρότερον καὶ ὕστερον κατὰ τὴν πρὸς τὸ
νῦν ἀπόστασιν κρίνεται, ἡ δὲ τοῦ νῦν ἀπόστασις ἐν χρόνῳ, διότι καὶ τὸ
νῦν, καὶ τὸ πρότερον ἄρα καὶ τὸ ὕστερον ἐν χρόνῳ ἄν εἴη.

p. 223^a8 Ἐναντίως δὲ λέγεται τὸ πρότερον κατὰ τε τὴν παρελη-
λυθότα καὶ τὸν μέλλοντα χρόνον.

10 Ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον κατὰ τὴν πρὸς τὸ νῦν 17
ἀπόστασιν κρίνεται, ἀόριστον δὲ τοῦτο ἦν (οὐδὲ γὰρ ἀπλῶς τὸ ἀφεστηχὸς
τοῦ νῦν ἔστιν εἰπεῖν ἢ ἐγγυτέρῳ ἢ πορρωτέρῳ· ἄλλως γὰρ τοῦτό ἐστιν
ἐπὶ τε τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος χρόνου), διὰ τοῦτο αὐτὸ τοῦτο
διορίζεται.

15 p. 223^a13 Ὡστε ἐπεὶ τὸ μὲν πρότερον ἐν χρόνῳ, πάσῃ δὲ ἀκο- 20
λουθεῖ κινήσει τὸ πρότερον.

Συνάγει νῦν τὰς κυριωτάτας τοῦ συλλογισμοῦ προτάσεις ἐν συντόμῳ·
ἐν πάσῃ κινήσει, φησί, τὸ πρότερόν ἐστι καὶ τὸ ὕστερον, τὸ πρότερον καὶ
τὸ ὕστερον ἐν χρόνῳ ἐστί, πᾶσα ἄρα κίνησις ἐν χρόνῳ ἐστίν.

20 p. 223^a16 Ἀξίον δὲ ἐπισκέψεως καὶ πῶς ποτε ἔχει ὁ χρόνος πρὸς
τὴν ψυχὴν.

Ἐντεῦθεν τὰς εἰρημένους ἀπορίας ἐκτίθεται.

30

p. 223^a17 Καὶ διὰ τί ἐν παντὶ δοκεῖ εἶναι χρόνος.

Ἡ δευτέρα ἀπορία αὕτη.

2 τοῦ] τὸ K, qui mox τὸ (ante ὕστερον) om. 4 διεστηχὸς τὸ νῦν K 5 τὸ
ὑστερον M 7 τὸ (ante ὕστερον) om. G 8. 9 τὸ πρότερον—χρόνον om. K
) καὶ τὸν μέλλοντα χρόνων (sic) M: χρόνον καὶ τὸν μέλλοντα (cf. p. 769, 19) t, at cf.
Arist. cod. E 11 ἀπλῶς ἐστὶ Gt, qui mox ἔστιν om. 12 τὸ νῦν K
13. 14 διορίζεται τοῦτο traiciunt Gt 15. 16 πάσῃ—πρότερον om. K 15 δὲ M:
i' t 20. 21 καὶ—ψυχὴν om. K 22 ἐντεῦθεν—ἐκτίθεται diductis litteris in
pso Aristotelis textu ante ἄξιον δὲ ἐπισκέψεως κτλ. exhibit G ἐκτίθεται GKM: ἀρ-
γεται t 23 lemma om. t, qui superius (v. 15) usque ad οὐδ' ἀριθμός (p. 223^a24)
continuaverat παντὶ M: ἅπαν (cf. Aristotelis cod. H) K εἶναι χρόνος (ὁ χρόνος Ari-
stoteles praeter F(i) om. K: εἶναι δοκεῖ ὁ χρόνος in superiore lemmate dederat t

p. 223^a18 Ἡ ὅτι κινήσεώς τι πάθος ἢ ἕξις ἐστίν.

t 8^v

Ἡ λύσις τῆς δευτέρας ἀπορίας. εἰ γὰρ τῆς κινήσεως, φησίν, ἕξις τις ἢ πάθος ἐστίν ὁ χρόνος ἀριθμὸς γε ὦν αὐτῆς, πάντα δὲ ταῦτα κινητά ἐστι, λέγω δὴ οὐρανὸς γῆ θάλαττα καὶ τὰ λοιπά, εἰκότως καὶ ὁ χρόνος 5 ἐν πᾶσιν ἐστι τούτοις.

p. 223^a19 Ταῦτα δὲ κινητά πάντα· ἐν τόπῳ γὰρ πάντα.

Ἡ (1)τι κινητά ἐστι πάντα ταῦτα, οὐρανὸς φημι γῆ θάλαττα καὶ τὰ λοιπά, ὀθλὸν, φησίν, ὅτι καὶ ἐν τόπῳ εἰσίν, ὡς δὴ πάντως τῶν ἐν τόπῳ ὄντων, εὐθύς καὶ κινητῶν ὄντων. ἀμέλει, φησί, καὶ ὡς ἂν ἔχῃ ἕκαστον 10 τούτων τὸ ἐν τόπῳ εἶναι, οὕτως ἔχει καὶ τὸ κινητὸν εἶναι· τὸ μὲν γὰρ 35 δυνάμει ἐν τόπῳ, δυνάμει ἐστὶ καὶ κινητόν, καὶ τὸ ἐνεργείᾳ ἐν τόπῳ, ἐνεργείᾳ ἐστὶ κινητόν. ὁμοίως τὸ καθ' ὅλον αὐτὸ ἐν τόπῳ, καθ' ὅλον ἐστὶ καὶ κινητόν, καὶ τὸ κατὰ μέρη ἐν τόπῳ, κατὰ μέρη ἐστὶ καὶ κινητόν. τοῦτο δὲ παντελῶς ἐστὶ ψευδὸς καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν δοκούντων τῷ Ἀριστο- 15 τέλει. αἱ γοῦν σφαῖραι, αἱ ἐντὸς τῆς ἀπλανοῦς, καθ' ὅλας ἑαυτὰς οὔσαι ἐν τόπῳ ὅμως οὐ κινεῦνται καθ' ὅλας ἑαυτὰς, καὶ ἡ γῆ καθ' ὅλην ἑαυ- 40 τήν οὕσα ἐν τόπῳ ὅμως οὐ κινεῖται καθ' ὅλην ἑαυτήν· κατὰ μόρια γὰρ 40 ἀλλοιοῦνται, εἰ καὶ συμβαίνει ποτὲ πᾶσαν ἀλλοιωθῆναι. ὥσπερ γὰρ καίτοι πάντων τῶν μορίων αὐτῆς γινομένων καὶ φθειρομένων, οὐ λέγεται αὕτη 20 καθ' ὅλην αὐτὴν φθειρῆσθαι, ἀλλὰ κατὰ μόρια, οὕτω καὶ πάντων ἀλλοι- 45 ουμένων οὐκ ἂν λεγθεῖν καθ' ὅλην ἀλλοιοῦσθαι, ἀλλὰ κατὰ μόρια. ὁ μὲν οὖν Ἀριστοτέλης εἰπὼν ὅτι ὁ τόπος καὶ ἡ κίνησις ἄμα κατὰ τε δύνανμιν καὶ ἐνεργείαν, τουτέστιν εἰ δυνάμει ὁ τόπος, καὶ ἡ κίνησις 25 εἰ καθ' ὅλον ὁ τόπος ἢ κατὰ μέρος, οὕτω καὶ ἡ κίνησις, ἀλλ' οἱ ἐξ- 50 γούμενοι αὐτόν φασιν, ἐπεὶ καὶ τὸ ἐν τόπῳ εἶναι ἢ καθ' ὅλον ἐστὶν ἢ κατὰ μέρος· ὥστε εἰ ὡς ἂν ἔχῃ τὸ ἐν τόπῳ εἶναι, οὕτως ἔχει καὶ τὸ

1 lemma habet G ἡ (sic) ἕξις ἐστίν (cf. Themist. p. 337,6) KM: ἐστὶν ἢ ἕξις G: om. hic (cf. ad p. 773,23) t: ἢ ἕξις Arist. codices (etiam G) 4 post γῆ addit καὶ M 4 et 7 θά- 5 λαττα GKM: θάλασσα t 6 lemma om. t ἐν—πάντα M: om. K 7 Ὅτι—πάντα 6 ταῦτα GKM: Ὅτι δὲ—ταῦτα πάντα t 8 πάντων M 9 φησὶν ὡς ἔχει t 10 τὸ 7 (post τούτων) Mt: τῶ G: τῶν K καὶ τὸ] καὶ τῶ G 11 δυνάμει ἐστὶ καὶ KM: καὶ 8 δυνάμει ἐστὶ Gt καὶ τὸ GKM: τὸ δὲ t 12 κινητικόν K: καὶ κινητόν M τὸ] γὰρ G 9 αὐτὸ (i)K 12. 13 καθ' ὅλον ἐστὶ καὶ KM: καὶ καθ' ὅλον ἐστὶ Gt 13 καὶ extremum 10 om. Gt 14 παντελῶς ψευδὲς (om. ἐστὶ) M 17 κινεῖται (ex κινεῖνται) corr. G² 11 αὐτὴν (altero loco) K 19 αὕτη Mt: αὕτη G: αὐτὴν K 20 αὐτὴν t: αὐτὴν GKM 21 ἀλλὰ κατὰ μόρια om. K 22 ὅτι ἡ κίνησις καὶ ὁ τόπος M τόπος] χρόνος Arist. 12 libri (praeter I), at cf. Alexander ap. Simplic. p. 758,9 24. 25 προσέθηκεν, εἰ καὶ Gt 25 ἢ κατὰ μέρος ὁ τόπος M οἱ Mt: om. Gt 26 αὐτῶν K τὸ om. K ἐστὶν 13 Gt: εἶναι KM 27 εἰ GKM: om. t καὶ τὸ] καὶ τὰ M

κινητὰ εἶναι, ἐστὶ δὲ ἐν τόπῳ ἢ καθ' ὅλα ἢ κατὰ μέρη, ἔχει ἂν οὕτω t 8^v
καὶ τὸ κινητὰ εἶναι. τοῦτο μὲν οὖν ἐν τοῦτοις, τὸ δὲ ὅλως τὸ ἐν τόπῳ
εὐθὺς καὶ κινητὸν εἶναι λέγειν οὐχ οὕτως ἀκουστέον ὥς τοῦ τόπου πάν-
τως κινήσεως αἰτίου γινομένου, ἀλλ' ὥς ἐπομένου πάντως τῷ ὄντι ἐν τόπῳ
5 καὶ τοῦ κινήτου. ἐφεξῆς δὲ τὴν δευτέραν τίθησιν ἀπορίαν καὶ ἐπιλύεται. 50

p. 223^a24 Ἀριθμὸς γὰρ ἢ τὸ ἡριθμημένον ἢ τὸ ἀριθμητόν.

Ὁ ἀριθμὸς, φησὶν, οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ τὸ ἀριθμητὸν δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ. καὶ γὰρ εἴρηται ὅτι ὁ ἀριθμὸς διττός, ὁ μὲν ὥς ἀριθμῶν ὁ δὲ ὡς ἀριθμούμενος, καὶ ἑκάτερος δηλονότι ἢ δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ. ἐνταῦθα
10 οὖν περὶ τοῦ ἀριθμουμένου ἀριθμοῦ φησιν ὅτι ἢ δυνάμει ἐστὶν ἢ ἐνεργείᾳ. ὥστε τοῦ ἀριθμητοῦ ἀναιρεθέντος ἀνήρηται καὶ ὁ ἀριθμὸς, ἀναιρεῖται δὲ τὸ ἀριθμητὸν τοῦ ἀριθμουμένου ἀνηρημένου, τοῦτο δὲ ἐστὶ τῆς ψυχῆς.

p. 223^a26 Ἄλλ' ἢ τοῦτο ὃ ποτε ὄν ἐστὶ χρόνος, οἷον εἰ ἐνδέχεται
15 ταὶ κίνησιν εἶναι ἄνευ ψυχῆς.

Ψυχῆς, φησὶν, ἀναιρεθείσης συναναιρεῖται ὁ χρόνος· οὐ γὰρ οἷόν τε χρόνον εἶναι ἄνευ ψυχῆς, εἰ μὴ ἄρα τὸ τῷ χρόνῳ ὑποκείμενον, τοῦτο δὲ ἐστὶν ἡ κίνησις. εἰπὼν δὲ τὸ εἰ ἐνδέχεται κίνησιν εἶναι ἄνευ ψυχῆς, ἐνδεκνύται ὅτι καὶ ἡ κίνησις ἀναιρεῖται τῆς ψυχῆς ἀνηρημένης.

10 p. 223^a28 Τὸ δὲ πρότερον καὶ ὕστερον ἐν κινήσει ἐστὶ, χρόνος δὲ ταῦτά ἐστιν ἢ ἀριθμητὰ ἐστὶν.

Ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι “ἀδύνατον χρόνον εἶναι ψυχῆς μὴ οὔσης, ἀλλ' ἢ τοῦτο ὃ ποτε ὄν ἐστὶν ὁ χρόνος”, τουτέστι τὸ ὑποκείμενον τῷ χρόνῳ (τοῦτο γὰρ αὐτὸ σημαίνει τὸ “ὃ ποτε ὄν”), ὑπόκειται δὲ τῷ χρόνῳ ἢ
15 κίνησις, τοῦτο αὐτὸ πάλιν καὶ ἐνταῦθα ἡβουλήθη κατασκευάσαι, ὅτι ὑποκείμενόν ἐστὶ τῷ χρόνῳ ἢ κίνησις. τὸ γὰρ πρότερον, φησί, καὶ ὕστερον

1. 2 ἔστι δὲ ἐν τόπῳ ἢ καθ' ὅλα ἢ κατὰ μέρη (μέρη M), ἔχει (ἔχει K) ἂν οὕτω καὶ τὸ κινητὰ εἶναι KM: om. Gt 2 ὅλως τῷ ἐν τόπῳ εἶναι t 3. 4 παντός K 4 κινήσεως om. M ὥς om. M 5 δευτέραν τίθησιν KM: προτέραν Gt καὶ KM:

πθίς Gt 7 δυνάμει] μεί (sic) K 12 ἀνηρημένου K: ἀναιρουμένου G
2. 13 ἐστὶν ἡ ψυχῆ t 14 lemma om. t, qui superius plenius dederat ἢ M:
j K ὅποτε M χρόνος KM: ὁ χρόνος Arist., cf. v. 23 14. 15 οἷον—ψυχῆς
4: om. K 16 ψυχῆς γὰρ φησιν Gt 17 τὸ τῷ Mt: τῷ τῷ K: τὸ τοῦ (sic) G
ποκειμένῳ K 19 ἀνηρημένης M: ἀνηρημένοις K: ἀναιρουμένης Gt 20. 21 ἐν—
ἀριθμητὰ ἐστὶν om. K 22 Ἐπειδὴ Gt: ἐπεὶ δὲ K: om. M εἶναι χρόνος Arist.
j K 23 et 24 ὅποτε M 24 αὐτὸ KM: αὐτῷ fort. recte Gt 25 ὅτι τὸ Gt
16 τῷ χρόνῳ ἢ κίνησις ἐστὶ et καὶ ὕστερόν φησιν traiciunt Gt

www.libtool.com.cn

ἐν κινήσει ἐστίν, ὁ δὲ χρόνος οὐδὲν ἄλλο ἐστίν ἢ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον v 1^r
τὸ ἐν τῇ κινήσει τῷ ἀριθμητῷ ἐστίν. ὥστε εἰ ὁ χρόνος τὸ πρότερον καὶ τὸ
ὕστερον ἐστὶ τὸ ἐν τῇ κινήσει. τοῦ προτέρου καὶ ὕστερου ἐν κινήσει ὄντως
ὡς ἐν ὑποκειμένῳ καὶ ὁ χρόνος οὕτως ἂν εἴη ἐν τῇ κινήσει.

5 p. 223^a 29 'Απορήσειε δ' ἂν τις καὶ ποίας κινήσεως ἀριθμὸς ἐστίν
ὁ χρόνος.

Ἐξέρας ταῖς προτέραις ἐπισυνάπτει περὶ τοῦ χρόνου ἀπορίας, καὶ 15
πρῶτον μὲν ὅτι εἰ κινήσεως ἐστίν ἀριθμὸς ὁ χρόνος, κινήσεως δὲ πολλὰ
εἶδη, αὐξήσεις μείωσεις ἀλλοιώσεις γένεσις καὶ φθορά, ποίας ἐστὶ κινήσεως
10 ἀριθμὸς ὁ χρόνος; καὶ φησιν ὅτι πάσης ἐστὶ κινήσεως ἀριθμὸς, ἥ κινή-
σεις εἰσὶν. οὐ γὰρ ἡ αὐξήσεις ἢ αὐξήσεις μετρητικός ἐστίν αὐτῆς ὁ χρόνος,
οὐδὲ ἡ ἀλλοιώσεις ἢ ἀλλοιώσεις, ἀλλ' ἡ κινήσεις ἐστίν ἐκάστη τούτων, ταύτη
μετρεῖται ὑπὸ τοῦ χρόνου. ὥστε πάσης ἐστὶ κινήσεως μετρητικός· ὡς
γὰρ διάστασιν ἀπλῶς ἐκάστην αὐτῶν μετρεῖ· ὥστε κατὰ τὸ κοινὸν τὸ ἐν 20
15 αὐταῖς μετροῦνται ὑπὸ τοῦ χρόνου. οὐ κατὰ τὸ ἰδίᾳ ὑπάρχον. ταύτη
ἐξεξῆς ἐπισυνάπτει ἐτέραν ἀπορίαν τοιαύτην· ἐπειδὴ ἐστίν ἅμα δύο κινή-
σεις κινεῖσθαι (ἐν ταύτῃ γὰρ ἐν ᾧ τόδε τι κατὰ τόπον κινεῖται, ἐνδόχε-
ται ἄλλο τι ἀλλοιουῖσθαι, ἡ καὶ τὸ μὲν κύκλῳ κινεῖσθαι τὸ δὲ κατ'
εὐθείαν), πότερον οὖν δύο οἱ χρόνοι ἐκάστης κινήσεως ὑπὸ τινος ἰδίου
20 μετρομένης χρόνου, ἡ εἰς καὶ ὁ αὐτὸς χρόνος τῶν πλειόνων κινή-
σεων μετρητικός; φησὶν οὖν ὅτι εἰς καὶ ὁ αὐτὸς χρόνος τῶν ἅμα γι-
νομένων κινήσεων μετρητικός. καὶ οὐδὲν γε ἄτοπον· ὥσπερ γὰρ ὁ ἐν τῇ 26
ψυχῇ ἀριθμὸς εἰς ὧν καὶ ὁ αὐτός, οἶνον ἢ δεκάς, μετρεῖ τὰς ἕξω δεκάδας,
οἶνον ἱππων καὶ ἀνθρώπων καὶ λίθων καὶ τῶν ἄλλων, καὶ ὥσπερ ὁ ξέστης
25 εἰς ὧν καὶ ὁ αὐτὸς μετρεῖ καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ὕδωρ καὶ πάντα τὰ ὑγρά,
διότι οὐχ ἡ τοιοῦτον ἕκαστον αὐτῶν ἐστὶ ταύτη μετρεῖται, ἀλλ' ἡ ποσὸν
τί ἐστίν, οὕτως καὶ ὁ χρόνος εἰς ὧν καὶ ὁ αὐτὸς πλειόνων κινήσεων ἴσων
τε καὶ ἅμα οὐσῶν μετρητικός ἐστίν. καὶ τὰ γὰρ μὴ ἴσαι ὥσιν αἱ κινή-
σεις, ἀλλ' ἡ μὲν μείζων ἢ δὲ ἐλάττω, καθὼ μείζων ἐστίν ὁ ἕτερος τῶν 30
30 χρόνων, ταύτη οὐχ ὁ αὐτός ἐστὶ τῷ ἐλάττω, καὶ ἴσοι δὲ ὥσι μὴ ἅμα
δέ, οὐδ' οὕτως οἱ αὐτοὶ εἰσι κατ' ἀριθμόν, εἶδει μέντοι οἱ αὐτοὶ εἰσι

2 ἡ GK τὸ (post καὶ) om. M 4 ἐν ὑποκειμένου K, qui οὕτως om.

5 lemma om. K 5. 6 ἀριθμὸς ἐστίν ὁ χρόνος M: ὁ χρόνος ἀριθμὸς t, at cf. Diels ad
Simplic. p. 761, 10 7 προτέραις] ἐτέραις K 8 πολλάκις M 9 καὶ om. M

10 καὶ — ἀριθμὸς om. M ἐστὶ κινήσεως GK: κινήσεως ἐστίν t 11 ἡ — ἡ]
ἡ — ἡ KM. item v. 12 M 11 μετρητικόν t 14 ἐκάστης t 17 ἐν ταύτῃ Mt:

ἐν αὐτῷ K: ἐνταῦθα G 18 ἀλλ' ὅτι M καὶ om. Gt 19 δύο οἱ KM: οἱ δύο
G: δύο t 20. 21 τῶν πλειόνων — ὁ αὐτός χρόνος iterat G μετρητικός κινή-

σεων (etiam in iteratis G) traiciunt Gt 21 ὅτι om. KM τῶν ἅμα GM: τῶν
πλειόνων ἅμα t et, si silentio fides, K 23 et 25 εἰς ὧν καὶ ὁ αὐτός GKt: εἰς καὶ

ὁ αὐτός ὧν M 25 καὶ (post μετρεῖ) om. Gt 29 ἐστίν δ] ἐστὶ καὶ M

30 ἐστὶ om. M

www.libtool.com.cn

τῶν χρόνων καὶ οἱ μὴ ἅμα ὄντες, οἷον ἡ νῦν ἡμέρα τῇ αὐρίον εἶδει ν¹ ἢ αὐτῇ.

Μετὰ ταῦτα ζητεῖ ὅτι εἰ μέτρον ἐστὶ τῆς κύκλις κινήσεως ὁ χρόνος. ἕκαστον δὲ τῶν μετρουμένων συγγενεῖ τινι μέτρῳ μετρεῖται (οἱ γὰρ δέκα
 5 ἵπποι τῷ ἐνὶ ἵππῳ μετροῦνται, καὶ οἱ δέκα ἄνθρωποι ἐνὶ ἀνθρώπῳ, ὁμοίως καὶ τὸ δεκάπηχυ ξύλον τῷ πενταίχῳ αὐτοῦ μορίῳ μετρεῖται),
 ἀνάγκη καὶ τὸν χρόνον ἀριθμητὸν ὄντα χρόνῳ τινὶ ἀριθμεῖσθαι. τίς οὖν
 οὗτος ὁ χρόνος ᾧ ὁ πᾶς χρόνος ἀριθμεῖται; τῆς οὖν λύσεως τοῦτου προ-
 λαμβάνει πρῶτον μὲν ἐκεῖνο. ὅπερ ἤδη ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἶπεν, ὅτι οὐ
 10 μόνον ὁ χρόνος τὴν κίνησιν μετρεῖ, ἀλλὰ καὶ ἡ κίνησις τὸν χρόνον μετρεῖ,
 καὶ ὅτι τῶν κινήσεων αἱ μὲν εἰσιν ἀνώμαλοι (οἷαί εἰσιν αἱ τῶν ἐν γενέσει
 καὶ φθορᾷ), αἱ δὲ ὁμαλαί (οἷαί εἰσιν αἱ τῶν σφαιρῶν), καὶ τούτων αἱ μὲν
 ταχυκίνητοι αἱ δὲ βραδυκίνητοι. ἡ μὲν γὰρ τις αὐτῶν περιάγεται ἐκ τοῦ
 αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ διὰ τριάκοντα ἑτῶν, ἡ δὲ διὰ δώδεκα, ἡ δὲ δι' ἐνιαυ-
 15 τοῦ, καὶ ἄλλη ἄλλως, ἡ δὲ τίς ἐστι πασῶν τῶν ἄλλων θάπτων τε καὶ
 γνωριμωτέρα, ἥτις ἐστὶν ἡ τῆς ἀπλανοῦς, δι' εἴκοσι καὶ τεσσαρῶν ὥρων
 (λέγω δὴ τοῦ ἡμερονυκτίου) περιεγερμένη εἰς τὸ αὐτό. ἐπεὶ οὖν τὸ με-
 τρον καὶ ἐλάχιστόν ἐστι καὶ γνωρίμον, εἰκότως καὶ ὁ ὑπὸ ταύτης τῆς κι-
 νήσεως ὀρίζομενος χρόνος, λέγω δὴ ἡ μία ἡμέρα (τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ ἡμε-
 20 ρονύκτιον), τοῦτο ἐστὶ τὸ συγγενὲς τοῦ χρόνου μέτρον, ᾧ ὁ πᾶς χρόνος
 ἀριθμεῖται. μῆνα γάρ φαμεν τὰς λ' τῆς ἀπλανοῦς περιφοράς, ἐνι-
 αυτὸν δὲ τὰς τέτταρες, καὶ ἀπλῶς πᾶς ὁ χρόνος τῷ πολυπλασιασμῷ τῆς ἡμέ-
 45 ρας ἴσχει τὴν γένεσιν. ὥστε πρῶτως μὲν ὀρίζει ἡ κίνησις τὸ ἐλάχιστον
 τοῦ χρόνου μέτρον, εἴτα τούτῳ ὁ πᾶς ἀριθμεῖται χρόνος. καὶ ὥσπερ
 15 τὸν πῆχυν ἐμετρήσαμεν εἰς δακτυλιαῖα μεγέθη ἄλλος ἄλλως, ὁ μὲν
 εἰς κβ', ἄλλος εἰς κδ', οἱ δὲ εἰς κη', οὕτω δὴ καὶ τὸ ἡμερονύκτιον
 εἰς μόρια πλείω κατετερόμεν, οἷον ἡμεῖς εἰς κδ', ὅπερ ὥρας ἐκαλέσαμεν.
 εἰ δὲ καὶ ταύτας ἔστι διελεῖν ἐπ' ἄπειρον, ἀλλὰ τῇ πρὸς ταύτας ἀνα-
 φορᾷ, ὥσπερ καὶ τὸ ἡμιδακτυλιαῖον ἢ τρίτον ἢ δέκατον δακτύλου τῇ
 50 πρὸς τὸν δακτύλον κρίνεται ἀναφορᾷ. οὕτως οὖν καὶ τὸ ἡμιοριαῖον καὶ
 τὰ λοιπὰ μόρια τῇ πρὸς τὴν ὥραν κρίνεται ἀναφορᾷ, κινήσεως μέντοι
 ὅλης ἢ ἐλάχιστης καὶ γνωρίμος ἡ τῆς ἀπλανοῦς ἐστὶ περιφορά, ἥς τὸ
 μέτρον ἡμέρα ἐστίν, ἣ τηνικαῦτα ἄλλος μετρεῖται χρόνος, καὶ ἑβδο-
 μὰς καὶ μῆν καὶ ἐνιαυτός καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ χρόνου μόρια. καὶ διὰ
 15 τοῦτο, φησὶν, ἔδοξέ τισι τῶν παλαιῶν ἡ κυκλοφορία τοῦ οὐρανοῦ

ἢ αὐτοῦ scripsi: αὐτοῦ GMt: αὐτοῦ K μορίῳ μετρεῖται GK: μορίῳ καταμετρεῖται M:
 μετρεῖται μορίῳ t 8 ἀριθμεῖται χρόνος traic. Gt 9 ἔμπροσθεν c. 12 p. 220^b14 sq.
 1 οἷα] αἱ δὲ M ἐν om. G 14 εἰ' t 15 θάπτων K 17 τὸ (post οὖν)
 om. K 21 περιφοράς τῆς ἀπλανοῦς t 22 ὁ om. K 23 πολλοπλασιασμῷ Gt
 23 ἴσχει τῆς ἡμέρας M 24 post μέτρον addunt ᾧ ὁ πᾶς χρόνος ἀριθμεῖται Mt
 οὗτο K 25 τὸν] τὸ K 26 ἄλλος KM: ὁ δὲ Gt οἱ KM: ὁ Gt 27 κατέ-
 γμον Gt ὥσπερ M 29 τὸ δακτυλιαῖον K δακτύλου] δακτύλιον G 34 τὰ
 3^aMt: om. GK

www.libtool.com.cn

χρόνος είναι, διότι ταύτη ὀρίζεται ὁ χρόνος· τὸ γὰρ τοῦ χρόνου μέτρον ^v 1^v ταύτη ἀφορίζεται, καὶ πᾶσα δὲ ἄλλη κίνησις ὑπὸ ταύτης μετρεῖται, εἴπερ καὶ τὸν μετρητικὸν πάσης κινήσεως χρόνον αὕτη μετρεῖ καὶ ὀρίζει. τὸ οὖν ὀριστικὸν τοῦ χρόνου χρόνον ἐνόμισαν.

5 Ἐφεξῆς λοιπὸν καὶ τὰ ἐν τῇ κοινῇ συνηθείᾳ περὶ τοῦ χρόνου λεγόμενα ἀκόλουθα δείκνυσι τῇ παρ' αὐτοῦ εἰρημένῃ περὶ τοῦ χρόνου θεωρίᾳ. φασὶ γάρ οἱ ἄνθρωποι κύκλον εἶναι τὰ ἀνθρώπινα πράγματα, διότι χρόνῳ ⁶ μετροῦνται καὶ ὀρίζονται ἀρχὴν καὶ τελευτὴν ἴσχοντα, οἷον ὑγείαι νόσοι, εὐδαιμονίαι (ἀτυχαί), πλοῦτοι πενίαι, πόλεμος εἰρήνη· ὥσπερ γὰρ κατὰ ¹⁰ τινὰ κύκλον πάντα ταῦτα ἐφ' ἑαυτὰ ἀναστρέφονται καὶ διαδέχονται ἀλλήλα. ἐπεὶ οὖν τῷ χρόνῳ ταῦτα κρίνεται, ὁ δὲ χρόνος κύκλος τις εἶναι δοκεῖ, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὰ κύκλον φασὶν εἶναι, αὐτὸν δὲ τὸν χρόνον κύκλον φασὶν εἶναι, διότι μέτρον ἐστὶ κυκλοφορίας καὶ μετρεῖται ὑπὸ τῆς κυκλοφορίας. ὥστε, φησί, τὸ λέγειν τὰ ἀνθρώπινα πράγματα εἶναι κύκλον οὐδὲν ἄλλο ¹⁵ ἐστὶν ἢ λέγειν ὅτι ὁ χρόνος κύκλος τις ἐστὶ, τὸ δὲ λέγειν ὅτι ὁ χρόνος κύκλος τις ἐστὶν οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ λέγειν ὅτι μετρεῖται τῇ κυκλοφορίᾳ ὁ χρόνος. εἴτα ἐπειδὴ ἔμπροσθεν, ἐν τῷ λέγειν ὅτι τῶν διαφορῶν κινήσεων εἰς καὶ ὁ αὐτὸς χρόνος ἐστὶ μετρητικός, ἐπιστοῦτο τοῦτο ἐκ τοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν ἓνα εἶναι καὶ τὸν αὐτὸν ἀριθμόν, οἷον τὴν δεκάδα, τῶν δια- ²⁰ φόρων ἀριθμητῶν μετρητικόν [εἶναι], οἷον τῶν δέκα ἵππων καὶ δέκα ἀνθρώπων, νῦν βούλεται δεῖξαι πῶς εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς μετρεῖ τὰ τῆς ¹⁶ οὐσίας διάφορα, ἅμα δὲ καὶ κανόνα ἡμῖν παραδίδωσι διακριτικόν, δι' οὗ γνωσόμεθα πότε μὲν τὰ κοινῶς ἔχοντά τι κατηγορούμενον κοινωνεῖ ἀλλήλοις κατ' αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ κατηγορούμενον καὶ ἀδιάφορά ἐστι κατ' ἐκεῖνο, ²⁵ πότε δὲ οὐκ εἰσὶν ἀδιάφορα κατὰ τὸ κοινῶς αὐτῶν κατηγορούμενον. καὶ φησιν ὅτι ὅταν μὲν τὰ ἔχοντα ἐν τι κατηγορούμενον ταύτῃ τῇ διαφορᾷ διαφέρωσιν ἀλλήλων, ἣν ἔχει πρὸς ἑαυτὸ καὶ τὸ κατηγορούμενον, τότε τὸ κοινῶς αὐτῶν κατηγορούμενον οὐκ ἐστὶν ἐν καὶ τὸ αὐτό, ὅταν δὲ μὴ δια- ³⁰ φέρωσιν ἀλλήλων τὰ κοινόν τι κατηγορούμενον ἔχοντα τῇ τοῦ κατηγορουμένου διαφορᾷ, ἐν τι καὶ τὸ αὐτό ἐστὶ τὸ κοινῶς αὐτῶν κατηγορούμενον. οἷον, φησί, τοῦ τριγώνου καὶ τοῦ κύκλου κατηγορεῖται τὸ σχῆμα, ἀλλ' ἐπειδὴ διαφέρουσιν ἀλλήλων τὸ τρίγωνον καὶ ὁ κύκλος ταύτῃ τῇ διαφορᾷ, καθ' ἣν διαιρεῖται καὶ τὸ κατηγορούμενον (τοῦ γὰρ σχήματος διαφοραὶ τὸ εὐθύγραμμον καὶ τὸ περιφερύγραμμον, ταύτῃ δὲ καὶ τὸ τρίγωνον τοῦ

3 αὐτὴ KM 4 ἐνομήσαμεν K 6 δείκνυσι om. Gt, sed v. 5 λοιπὸν τίθησι scripserat t 7 τὰ ἀνία (debebat ἀνίνα) corr. ex τὰ οὐνία, ut videtur, G, cf. ad p. 784, 10 9 ἀτυχαί addit t: om. GK: an δυσδαιμονίαι? 10 ταῦτα πάντα Gt 12 αὐτὰ αὐτὸ G φασὶν κύκλον utrobique M 13 διὸ K 15. 16 ἢ λέγειν—ἄλλο ἐστὶ om. M 16. 17 ὁ χρόνος om. M 17 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν Gt 18 τοῦτο om. M 20 ἀριθμητῶν KM: ἀριθμῶν Gt εἶναι delevit t καὶ δέκα KM: καὶ τῶν δέκα Gt 21 νῦν οὖν K 21. 22 τὴν οὐσίαν t 22 δὲ om. M 25 ποτὲ δὲ οὐκ ἐστὶν K 25. 26. 29 κατηγορούμενα (sic) K 27 διαφέρωσιν t et fort. primitus M: διαφέρουσιν GK corr. M ἑαυτὰ M τὸ (post τότε) om. GK

www.libtool.com.cn

κύκλου διαφέρει), διὰ τοῦτο τὸ κοινῶς αὐτῶν κατηγορούμενον οὐκ ἔστι τὸ ν¹
αὐτό. εἰ γὰρ λέγεται καὶ τὸ τρίγωνον σχῆμα καὶ ὁ κύκλος, ἀλλ' ἕτερον
καὶ ἕτερον ἐπ' ἀμφοτέρων τὸ σχῆμα· τῷ γὰρ ἐπὶ τοῦ κύκλου κατηγοροῦ-
μένῳ σχήματι προστεθὲν τὸ περιφερόγραμμον καὶ τῷ ἐπὶ τοῦ τριγώνου
τὸ εὐθύγραμμον, τὸ μὲν εὐθύγραμμον σχῆμα τὸ δὲ περιφερόγραμμον
ἐποίησε, ταῦτα δὲ καὶ ἕτερα ἀλλήλων· εἰ μέντοι δύο τρίγωνα λάβω, τὸ
ισόπλευρον καὶ τὸ σκαληνόν, τούτων τὸ μὲν σχῆμα κοινῶς κατηγορούμενον
ἐν ἔστι καὶ τὸ αὐτὸ ἐπ' ἀμφοτέρων, διότι οὐ διαφέρουσιν ἀλλήλων ταῦτα
τῇ τοῦ κατηγορουμένου διαφορᾷ· διαφοραὶ μὲν γὰρ τοῦ σχήματος ὡς
10 σχήματος τὸ εὐθύγραμμον καὶ τὸ περιφερόγραμμον, οὐ διαφέρουσι δὲ ταύτη
ἀλλήλων τὸ ἰσόπλευρον καὶ τὸ σκαληνόν· εὐθύγραμμα γὰρ ἄμφω. τὸ μὲν
οὖν σχῆμα, ὡς εἶπον, ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἐπ' ἀμφοτέρων κατηγορεῖται, τὸ
μέντοι τρίγωνον οὐκέτι ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἐπ' ἀμφοτέρων· διαφέρουσι
γὰρ ἀλλήλων τῇ τοῦ κατηγορουμένου διαφορᾷ, διαφοραὶ δὲ τοῦ τριγώνου
15 τὸ ἰσόπλευρον καὶ τὸ σκαληνόν, ταύταις δὲ καὶ τὰ δύο τρίγωνα διαφέ-
ρουν ἀλλήλων· οὐκ ἄρα ἐν καὶ ταύτων τρίγωνον ἐπ' ἀμφοτέρων κατη-
γορεῖται. ὁ μὲν οὖν κανὼν οὗτος.

Ἀπορήσειε δ' ἂν τις πρὸς τοῦτον τὰ παρ' αὐτοῦ τοῦ Ἀριστοτέλους
πανταχοῦ λεγόμενα, ὅτι πῶς οὖν τὰ γένη τῶν εἰδῶν συνωνύμως κατη-
20 γορεῖται; καίτοι τὰ εἶδη διαφέρουσιν ἀλλήλων τῇ τοῦ κατηγορουμένου
διαφορᾷ. τοῦ γὰρ ζῴου τὸ μὲν λογικόν τὸ δὲ ἄλογον, ἀλλ' ὅμως
ἐπὶ ἀνθρώπου καὶ ἵππου συνωνύμως κατηγορεῖται τὸ ζῷον, ὥστε ἐν
καὶ τὸ αὐτὸ ζῷον ἐπ' ἀμφοτέρων κατηγορεῖται· ὅσον δὲ ἐπὶ τοῖς νῦν
λεγομένοις, εἰ μὴ τὸ αὐτὸ ζῷον ἀνθρώπου καὶ ἵππου κατηγορεῖται, διότι
25 διαφέρουσιν ἀλλήλων τῇ τοῦ κατηγορουμένου διαφορᾷ, οὐδ' ἂν συνωνύ-
μως αὐτῶν κατηγοροῖτο. ἴσως οὖν ἐνταῦθα τὰ κατηγορούμενα οὐχ ὡς
γένη ἐλαβεν, οὐδὲ ὡς ἀπλῶς καθολικώτερα καὶ ἐξηρημένα τῷ λόγῳ ἐνός
ἐκάστου τῶν ὑποκειμένων, οἷά ἐστι τὰ κοινῶς λεγόμενα ἐνυπάρχειν πᾶσι
καὶ ἐν τοῖς πολλοῖς ἔχειν τὸ εἶναι, ἀλλὰ τὰ κοινὴν οὐσίαν ἔχοντα, ἰδίᾳ
30 δὲ ἐν ἐκάστῳ ὑπάρχοντα καὶ ἐν ὑποστάσει ὄντα ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα,
περὶ τοῦ ἐν ἐμοὶ ζῴου καὶ τοῦ ἐν τῷδε τῷ ἵππῳ· ταῦτα γὰρ τῷ ὄντι
οὐ τὰ αὐτά, τὰ μέντοι ὡς γένη λεγόμενα κατηγορεῖσθαι οὐκ ἔχει τινὰ
ἰδίαν ὑπαρξιν, ἀλλ' ἢ ἐπίνοια κοινὴν τι θεωρήσασα ἐν πᾶσιν, ὡς ἐν τι
τοῦτο σκοπεῖ μὴ ὄν γε τῷ ὄντι ὅλως καθ' αὐτό, ὡς καὶ αὐτὸς εἶπε· τὸ
35 γὰρ καθόλου, φησὶν, ἢ οὐδέν ἐστιν ἢ ὕστερον. ἐπεὶ οὖν τὴν κοινωνίαν
ταύτην οἷον χωρίσασα τῶν λοιπῶν τῶν συνυπαρχόντων ἢ διάνοια, οἷον τὸ

3 ἐπὶ (post γὰρ) om. Gt 3. 4 κατηγορούμενον K 4 τῷ] τὸ K ἐπὶ M: om. G(K)t
6 καὶ om. Gt 7 σκαληνόν G: σκαληνός K 8 οὐ om. G 9 et 14 διαφοραὶ KM: δια-
φορὰ Gt 11 et 15 σκαληνός K 11 εὐθύγραμμον K 13 post ἀμφοτέρων addit κατη-
γορεῖται t 14 prius τοῦ om. K alterum τοῦ om. Gt 16 ἄρα t: ἀρα GKM τὸ
αὐτὸ M τὸ τρίγωνον fort. recte t 17 ὁ μὲν οὖν κανὼν οὗτος in lac. XX fere littera-
rum om. K 19 πανταχοῦ velut Topic. B 2 p. 109^b6. Δ 6 p. 127^b6 24 διὸ KM
26 κατηγορεῖτο GK 30 post ἕκαστα exciderint quaedam 31 περὶ τοῦ] παρὰ τὰ M
35 φησὶν] cf. de Anima A 1 p. 402^b7 36 χωρίσασαι K τὴν διάνοιαν M

ζῶν του λογικοῦ καὶ ἀλόγου, θνητοῦ καὶ ἀθανάτου, κατ' ἐπίνοιαν αὐτὴν v1^a
καθ' αὐτὴν ἐθεώρησε μὴ ὑπάρχουσάν γε καθ' αὐτήν, καθόλου τε αὐτὴν 10
ὠνόμασε καὶ ὡς μίαν τινὰ φύσιν ἐθεώρησε, ταύτῃ καὶ συνωνύμως κατη-
γορεῖ τῶν λοιπῶν. εἰ μέντοι τὸ ἐνυπάρχον ἐν ἐκάστῳ ζῶν θεωρήσεως
5 καὶ ἐν ὑποστάσει ὄν, ἐπειδὴ τοῦτο ἡ λογικὸν ἐστὶν ἡ ἄλογον, οὐκ ἂν εἴη
τὸ αὐτὸ κατ' οὐσίαν τῷ ἐν ἐμοὶ τὸ ἐν ἱππῳ, τὸ μέντοι ἀνθρώπειον εἶδος
τὸ αὐτὸ ἐστὶ κατ' οὐσίαν τὸ ἐν Σωκράτει καὶ ἐν Πλάτῳ, διότι οὐδέ-
τερον αὐτῶν συμπλέκεται διαφορᾷ τινι χωριζούσῃ αὐτὸ τοῦ λοιποῦ. ἐν-
ταῦθα οὖν περὶ τῆς κοινῆς οὐσίας φησὶ τῆς ἐν ὑποστάσει καὶ ἐν ἐκάστῳ v2^a
10 τῶν καθ' ἕκαστα ὄλης ὑφεστηκυίας, ὅτι ὅσα μὲν τῶν ὑποκειμένων δια-
φέρει ἀλλήλων διαφορᾷ τινι τοῦ κοινῶς αὐτῶν κατηγορουμένου, ἥτις δια-
φορὰ ὡς γένει αὐτῷ ὑπάρχει, ταῦτα οὐκ εἰσὶ τὰ αὐτὰ κατὰ τὸ κατηγο-
ρούμενον, ὅσα δὲ μὴ διαφέρει ἀλλήλων ταύτῃ τῇ διαφορᾷ, ἐν τούτοις τὸ
κατηγορούμενον ἐν τί ἐστὶ καὶ τὸ αὐτὸ κατ' οὐσίαν. οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ
15 τῶν δέκα ἱππῶν καὶ δέκα ὄνων καὶ λίθων, ἐπειδὴ μὴ διαφέρουσιν ἀλλή-
λων τῇ τοῦ κατηγορουμένου διαφορᾷ (οὐ γὰρ ἐστὶν ἕτερον εἶδος δεκάδος
τὸ ἐν ἱπποῖς τοῦ ἐν ἀνθρώποις), διὰ τοῦτο τὸ κοινῶς αὐτοῖς ὑπάρχον καὶ
μετροῦν αὐτά, ἡ δεκάς, ἐν τί ἐστὶ καὶ τὸ αὐτό, καὶ οὐδὲν ταῦτα διαφέ-
ρουσιν ἀλλήλων κατὰ τὸ τῆς δεκάδος εἶδος. ὥστε εἰ καὶ μετροῦνται ὑπὸ
20 τῆς δεκάδος, μία δὲ καὶ ἡ αὐτὴ αὕτη ἐν πᾶσιν, ὅφ' ἐνὸς ἄρα καὶ τοῦ
αὐτοῦ τὰ διάφορα μετροῦνται, οἱ δέκα ἱπποὶ λέγω καὶ οἱ δέκα ἀνθρωποὶ
καὶ οἱ δέκα λίθοι καὶ τὰ λοιπὰ· ὑπὸ γὰρ τοῦ τῆς δεκάδος εἶδους, ἥτις ἐν 10
ψυχῇ πρῶτως τὸ εἶναι ἔχει, διὸ καὶ ὡς ἀριθμῷ μία λαμβάνεται τοῦ ὑπο-
κειμένου, λέγω δὴ τῆς ψυχῆς, ἐνὸς αἰὶ καὶ τοῦ αὐτοῦ ὄντος.

25 p. 223^a30 Ἡ ὁποιασοῦν.

Ἡ λύσις τῆς προτέρας ἀπορίας, ὅτι κινήσεως ἀπλῶς ἀριθμὸς ἐστὶν
ὁ χρόνος, οὐ τῆσδε ἢ τῆσδε, ἀλλ' ἀπλῶς πάσης κινήσεως ἢ κινήσεως ἐστὶ. 15

p. 223^a33 Διὸ κινήσεως ἐστὶν ἀπλῶς ἀριθμὸς συνεχοῦς, ἀλλ'
οὐ τινός.

30 Καλῶς προσέθηκε τὸ συνεχοῦς· τῆς γὰρ συνεχοῦς κινήσεως μέτρον
ἐστὶν ὁ χρόνος, εἰ μέντοι διηρημέναι εἶεν αἱ κινήσεις καὶ πλείους, οἷον
ἀλλοίωσις καὶ αὐξήσις καὶ φορὰ ἔγουν φοραὶ πλείους, τούτων τοῦ πλήθους

3 ἐνόμισε M	φύσιν] φῆ M	4 ἐν om. Gt	ζῶω K	6 τῷ—τὸ ἐν KM:
τὸ—τῷ ἐν Gt	7 τὸ ἐν K: τῷ ἐν M: τῷ Gt	καὶ ἐν KM: καὶ Gt	9 περὶ	
om. M	11 κοινῶς Gt	15 δέκα λίθων καὶ ὄνων M	17 τοῦ ἐν ἱπποῖς τὸ M	
19 μετροῦν M	20 αὕτη om. M	21 et 22 δέκα (ante ἀνθρωποὶ et ante λίθοι)		
om. M	25 lemma habet G	26 ἐστὶν ἀπλῶς ἀριθμὸς M	28 ἐστὶ post ἀριθ-	
μός traicit t, cf. Arist. libri	28. 29 ἀπλῶς—τινός om. K	30 συνεχῶς priore		
loco K	31 διηρημένα K	32 φορὰ KM: φθορὰ Gt	ἔγουν GKM: ἡ t	
πλείους t				

οὐκ ἔστι μετρητικός ὁ χρόνος, ἀλλ' ἡ ἐν τῷ ἀριθμῷ μονάς. ὡς γὰρ τοὺς ν 2^r
 δέκα ἵππους καὶ τοὺς δέκα λίθους οὐ μετρεῖ ὁ χρόνος, ἀλλ' ἡ μονάς, 30
 οὕτω καὶ τὰς πλείους κινήσεις ὡς πλείους οὐχ ὁ χρόνος μετρεῖ, ἀλλ' ὁ
 ἀριθμός, ἔχουν ἡ μονάς, ἐκάστην μέντοι καθ' αὐτὴν ὡς μίαν καὶ συνεχῆ
 5 ὁ χρόνος μετρεῖ, τὸ πρότερον αὐτῆς καὶ τὸ ὕστερον μετρῶν.

p. 223^b1 'Αλλ' ἔστι νῦν κεινῆσθαι καὶ ἄλλο.

Ἐντεῦθεν ἡ δευτέρα ἀπορία, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἄλλου τινὸς κί- 20
 νουμένου ἐνδέχεται καὶ ἄλλο τι κινεῖσθαι· ἐκατέρας οὖν κινήσεως ἀριθμὸς
 ὁ χρόνος. ἄρα οὖν, φησὶν, ἐκατέρας κινήσεως ἕτερος ὁ χρόνος ἔστί, καὶ
 10 τῶν δύο κινήσεων δύο καὶ ἴσοι ἅμα χρόνοι ἔσονται ἡ οὐ; καὶ ἐπιλύεται,
 ὅτι εἰς ἔστι χρόνος τῶν ἴσων καὶ ἅμα γινομένων κινήσεων μετρητικός.

p. 223^b4 Εἰ γὰρ εἰεν κύνες, οἱ δὲ ἵπποι, ἐκατέροι δὲ ἑπτά, ὁ 30
 αὐτὸς ἀριθμός.

Τοῦτο παράδειγμα ἔστι πῶς τὸ αὐτὸ μέτρον πλείονων ἔστιν ἅμα με-
 15 τρητικὸν ἴσων ὄντων· ὥσπερ οὖν τῶν ζ' ἵππων καὶ τῶν ζ' κυνῶν εἰς
 καὶ ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς μετρητικός, ἡ ἑπτάς, οὕτω καὶ τῶν ἴσων κινήσεων
 εἰς καὶ ὁ αὐτὸς χρόνος μετρητικός.

p. 223^b7 'Αλλ' ἡ μὲν ταχεῖα ἴσως ἡ δ' οὐ, καὶ ἡ μὲν φορὰ ἡ δὲ 35
 ἀλλοίωσις.

20 Ὅσπερ καὶ εἶνα τὰ μετρούμενα οὐ τὰ αὐτὰ ἦν, ἀλλ' οἱ μὲν ἵπποι οἱ
 δὲ κύνες, τοῦ μετροῦντος ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ὄντος, οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ
 χρόνου διάφοροι αἱ κινήσεις αἱ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ χρόνου μετρούμεναι καὶ τῷ
 εἶδει αὐτῷ τῆς κινήσεως καὶ τῷ τὴν μὲν θάττονα αὐτῶν εἶναι τὴν δὲ
 βραδυτέραν. ὥσπερ εἰ νοήσεις ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἵππων τε ὀξύτατα κι- 40
 25 νούμενον καὶ πρόβατον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ· τῶν γὰρ κινήσεων ἀνισοταχῶν οὐ-
 σῶν ὁ μετρητικὸς αὐτῶν χρόνος εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἔστιν, ἡ μία ἡμέρα.

3 οὐχ ὁ] οὐ M 6 κεινῆσθαι t: κεινεῖσθαι K: καὶ κινεῖσθαι (Simplic. p. 763,30) M,
 cf. Arist. libri 7 ἡ δευτέρα KM: οὖν ἡ Gt 8 τι οὐκ ἐν M 9 ὁ
 cf. Arist. libri 10 ἅμα ἔσονται χρόνοι ἴσοι M 12 δὲ utrobique
 p. 776,18. Simplic. l. c. 15 τῶν ἑπτὰ priore loco G, altero loco GM 16 ἡ ἑπτάς Kt: ὁ ἑπτά
 prius om. Gt, alterum om. K 18 δὲ M: δ' t 21 οὕτω t
 K: δ' Mt 23 αὐτῶ KM: οὕτω G: om. t αὐτῶν om. M 24 ὥσπερ ἐνοήσεις G
 M: ἑπτάς G 25 <οἶον> ἐν? τῶν γὰρ κινήσεων KM: καὶ διατοῦτο (cf. p. 782,1) Gt ἀνισοτά-
 χων K 26 εἰς ἔστι καὶ ὁ αὐτὸς t ἡ μία ἡμέρα Gt: ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ KM

www.libtool.com.cn

p. 223^b10 Καὶ διὰ τοῦτο αἱ μὲν κινήσεις ἕτεραι καὶ χωρὶς, ὁ δὲ νῆ-
χρόνος πανταχοῦ ὁ αὐτός, ὅτι καὶ ὁ ἀριθμὸς εἰς καὶ ὁ αὐτὸς
πανταχοῦ ὁ τῶν ἴσων καὶ ἄμα.

Ἐπειδὴ τῶν ἄμα καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γινομένων κινήσεων με-
5 τρητικός ἐστὶν ὁ χρόνος, ἐνδέχεται δὲ ἐν ταύτῃ καὶ ἐν γῇ καὶ ἐν οὐρανῷ
καὶ πανταχοῦ κινεῖσθαι τι, διὰ τοῦτο συμβαίνει πανταχοῦ μὲν εἶναι τὸν
χρόνον ἓνα ὄντα καὶ τὸν αὐτόν, τὰ δὲ μετρούμενα ὑπ' αὐτοῦ κεχωρισμένα
ἀλλήλων εἶναι, ἐπειδὴ καὶ τῶν πανταχοῦ ἴσων κατ' ἀριθμὸν εἰς καὶ ὁ
αὐτὸς ἀριθμὸς μετρητικός ἐστίν.

10 p. 223^b12 Ἐπεὶ δὲ ἐστὶ φορὰ καὶ ταύτης ἡ κύκλῳ, ἀριθμεῖται
δ' ἕκαστον ἐνὶ συγγενεῖ.

Ἐτέρα ἀπορία, ὅτι εἰ ἕκαστον ὑπὸ τίνος συγγενοῦς μέτρου μετρεῖται, καί
τίνι ὁ χρόνος συγγενεῖ μέτρῳ μετρεῖται; ἔστι δὲ ἡ συνέχεια τοῦ λόγου
τοιαύτη· ἐπεὶ δὲ ἐστὶν ἡ φορὰ καὶ ταύτης ἡ κύκλῳ, μετρεῖται δὲ ἕκαστον
15 ὑπὸ ἐνὸς τίνος συγγενοῦς τοῦ ἐλαχίστου, οἷον οἱ δέκα ἵπποι τῇ ἐνὶ ἵππῳ
τὸ ἑκατοντάπηχυν ξύλον τῇ | πεντακταίῳ ξύλῳ, οὕτως οὖν ἀνάγκη καὶ τὸν νῆ-
χρόνον μέτρον ὄντα κινήσεως συγγενεῖ τινι μετρεῖσθαι καὶ ἐλαχίστῳ. ἐπεὶ
οὖν ἐστὶν ἡ κυκλοφορία ἐλαχίστόν τι μέτρον κινήσεως, μετρεῖται δὲ οὐ
μόνον ἡ κίνησις ὑπὸ τοῦ χρόνου, ἀλλὰ καὶ ὁ χρόνος ὑπὸ τῆς κινήσεως,
20 δῆλον ὅτι ὁ ὑπὸ τῆς ἐλαχίστης κινήσεως μετρούμενος χρόνος, οὗτος ἂν
εἴη συγγενὲς μέτρον τοῦ ὅλου χρόνου. ἔστι δὲ οὗτος τὸ ἡμερονύκτιον·
τούτῳ γὰρ μετρεῖται καὶ ἐβδομάς καὶ μὴν καὶ ἐνιαυτὸς καὶ πᾶς χρόνος. ὁ
μετρεῖται δὲ ἕκαστον ἐνὶ τινι συγγενεῖ· καὶ γὰρ πάντως καὶ ὑπὸ
ἀνομογενοῦς πρώτως ἕκαστον μετρεῖται, ἀλλ' οὖν καὶ ὑπὸ ὁμογενοῦς πάντως
25 μετρεῖται, ὁ πρώτως ὑπὸ τοῦ ἀνομογενοῦς μετρεῖται.

p. 223^b16 Τοῦτο δ' ἐστίν, ὅτι τῆς ὠρισμένης κινήσεως χρόνον
μετρεῖται τῆς τε κινήσεως τὸ ποσὸν καὶ τοῦ χρόνου.

Πῶς ἀντιμετροῦσιν ἀλλήλα ἡ κίνησις καὶ ὁ χρόνος λέγει. διότι, φησὶν, 10

2. 3 lemmatis verba ὅτι—ἄμα habet G: iterum ad Philoponi explanationem trahit t, qui
in lemmate εἰς καὶ πανταχοῦ ὁ αὐτός traicit καὶ ὁ αὐτός—ἄμα om. K 4 κινήσεων
om. M 5 δὲ et ἐν (ante οὐρανῷ) om. K 6 μὲν om. M 8 τῶν ἴσων κατ' ἀριθμὸν
πανταχοῦ? 10 δὲ KM: δ' t 10. 11 καὶ—συγγενεῖ om. K 11 ἐνὶ (cf. Arist. cod. E)
M: ἐνὶ τινι (cf. v. 23. p. 777,4 sqq.) t 13 μέτρῳ KM: χρόνῳ Gt 16. 17 οὕτως—
ἐλαχίστῳ iterat M 18 ἐστίν om. Gt t om. M 23 μετρεῖται] sic GKMt καὶ K:
καὶ M: καὶ G: εἰ t 24 ἀνομογενοῦς et ἀνομογενοῦς (pro ὁμογενοῦς) M πάντως KM:
πρώτως (πρώτως ἕκαστον) Gt 25 μετρεῖται (post ἀνομογενοῦς) om. K 26 Τοῦτο δ'
ἐστίν om. K τῆς KM: ὑπὸ τῆς t, sed praepositionem neque Alexander in suo Aristotele
invenerat, neque Simplicius (p. 769,15 sqq.) in omnibus libris

ἡ ὑπὸ τοῦ χρόνου πρώτως ὁρισθεῖσα κίνησις, αὕτη καὶ τῆς πάσης ἐστὶ ν 2^ο
κινήσεως μέτρον καὶ τοῦ χρόνου· ὁ γὰρ ὑπὸ ταύτης ὁριζόμενος χρόνος
μέτρον ἐστὶ τοῦ παντός χρόνου. εἰ τοίνυν ἡ ὑπὸ τοῦ χρόνου ὁρισθεῖσα
κίνησις, αὕτη καὶ τῆς κινήσεως ἐστὶ μέτρον καὶ τοῦ χρόνου, ὁῦλον δτι
5 ἀντιμετροῦνται ὑπ' ἀλλήλων ὁ τε χρόνος καὶ ἡ κίνησις.

p. 223^b18 Εἰ οὖν τὸ πρῶτον μέτρον πάντων τῶν συγγενῶν, ἡ
κυκλοφορία ἡ ὁμαλῆς μέτρον μάλιστα.

Εἰ ἐν ἐκάστῃ, φησί, τὸ πρῶτον, τοῦτο μέτρον ἐστὶ τῶν συγγενῶν, 15
ἐστὶ δὲ καὶ τῆς κινήσεως ἡ πρωτίστη ἡ κυκλοφορία ἡ ὁμαλῆς, αὕτη δὲ
10 εἴη μάλιστα τοῦ χρόνου μέτρον· ὑπὸ ταύτης γὰρ ὁρίζεται ὁ πρῶτος χρό-
νος, ὃς μέτρον ἐστὶ παντός τοῦ χρόνου.

p. 223^b19 Ὅτι ἀριθμὸς ὁ ταύτης γνωριμώτατος.

Δύο αἰτίαι φησὶν εἶναι, ἐξ ὧν δείκνυται ἡ τῆς ἀπλανοῦς περιφορᾶ 20
μέτρον οὕσα τῶν ἄλλων πασῶν. δεῖ γὰρ τὸ μέτρον καὶ ἐλάχιστον εἶναι
15 καὶ γνωριμώτατον, ἀμφοτέρω δὲ ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τῆς ἀπλανοῦς· καὶ
γὰρ ἐλάχιστη πασῶν καὶ γνωριμωτάτη μάλιστα· ἡ γὰρ ταύτης περιφορᾶ
τὸ ἡμερονύκτιόν ἐστιν, ὅπερ πᾶσιν ἐστὶ γνωριμώτατον. τὸ δὲ ὁμαλὸν ἔχει,
ἀλλ' οὐ μόνη· τοῦτο γὰρ ἴδιόν ἐστι πάσης περιφορᾶς, τὸ δὲ ἐλάχιστον
καὶ τὸ γνώριμον ταύτης μάλιστα.

20 p. 223^b21 Διὸ καὶ δοκεῖ ὁ χρόνος εἶναι ἡ τῆς σφαίρας κίνησις. 25

Διὰ τοῦτο, φησί, διότι τῇ κυκλοφορίᾳ τῆς ἀπλανοῦς μετροῦνται αἱ
ἄλλαι πᾶσαι κινήσεις κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον, διὰ τοῦτο καὶ ἔδοξε τοῖς
παλαιοῖς αὐτὸ τοῦτο εἶναι ὁ χρόνος ἡ κυκλοφορία τῆς σφαίρας· ἐπεὶ γὰρ
ταύτῃ μετρεῖται ὁ χρόνος, αὐτὸ τοῦτο εἶναι τὸν χρόνον ὑπενόησαν.

25 p. 223^b23 Διὰ δὲ τοῦτο καὶ τὸ εἰωθὸς λέγεσθαι συμβαίνει· φασι 30
γὰρ κύκλον εἶναι τὰ ἀνθρώπινα πράγματα.

Ὅτι καὶ ἡ κοινὴ τῶν ἀνθρώπων συνήθεια τοῦτο πιστοῦται, ὅτι μέ-
τρον ἐστὶ καὶ τοῦ χρόνου καὶ πάσης κινήσεως ἡ κυκλοφορία· διὰ τοῦτο

1 et 4 αὕτη KM 1. 2 ἐστὶ (?) κινήσεως ἐστὶ K 4 τὸν χρόνον K 6. 7 πάν-
των — μάλιστα om. K 8 φησί om. K 9 αὕτη M 11 τοῦ παντός χρό-
νου t 12 lemma habet G ἀριθμὸς ὁ GK: ὁ ἀριθμὸς t: ὁ ἀριθμὸς ὁ Arist.,
it cf. Arist. cod. E. Simplic. p. 768,26 γνωριμώτατος t 15 δὲ ἐστὶν ἐπὶ t
κυκλοφορίας t 17 τὸ δὲ GK: εἰ δὲ καὶ τὸ t 19 γνώριμον KM: γνωριμώτατον
3t, at cf. p. 777,18. 32 20 ἡ τῆς σφαίρας κίνησις om. K 21 ἐπὶ τοῦτο οὖν
ρησι K 25. 26 καὶ — πράγματα om. K

γάρ φασί τὰ ἀνθρώπινα κύκλον, διότι ὑπὸ χρόνου μετρεῖται, τὸν δὲ χρόνον ἔχει
κύκλον εἶναι, διότι μέτρον ἐστὶ τῆς κύκλου κινήσεως.

p. 223^b25 Καὶ τῶν ἄλλων τῶν κίνησιν ἐχόντων φυσικῇν.

Τουτέστι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν γινομένων καὶ φθιρομένων κύκλον
εἶναι φασί, φυτῶν ζώων μεταλλῶν καὶ τῶν λοιπῶν.

p. 223^b26 Τοῦτο δὲ ὅτι πάντα ταῦτα χρόνῳ κρίνεται.

Διὰ τοῦτο, φησί, τὰ ἀνθρώπινα πράγματα κύκλον λέγουσι, διότι πάντα
χρόνῳ κρίνεται, τουτέστιν ἐν χρόνῳ γίνεται καὶ μετρεῖται ὑπὸ τοῦ χρόνου
ἀρχὴν ὑπ' αὐτοῦ λαμβάνοντα καὶ τέλος, ὁ δὲ χρόνος, φησί, κύκλος δοκεῖ
10 εἶναι· ὥστε εἰ τὰ ἀνθρώπινα ἐν χρόνῳ, ὁ δὲ χρόνος κύκλος τις, καὶ τὰ
ἀνθρώπινα ἄρα κύκλος τις ἂν εἴη. ὁ δὲ χρόνος κύκλος τις δοκεῖ εἶναι,
διότι κύκλου τινὸς καὶ περιφορᾶς μέτρον ἐστὶ, καὶ αὐτὸς δὲ ὑπ' αὐτῆς
μετρεῖται· ἐπεὶ οὖν τὸ μετροῦν τὸν χρόνον κύκλος τίς ἐστὶ, καὶ ὁ χρόνος
κύκλος τις εἶναι νομίζεται.

15 p. 223^b33 Παρὰ γὰρ τὸ μετροῦν οὐδὲν ἄλλο παρεμφαίνεται τὸ
μετρούμενον, ἀλλ' ἢ πλείω μέτρα τὸ ὅλον.

Ὅτι εὐλόγως τῆς κυκλοφορίας μέτρον οὔσης τοῦ χρόνου καὶ ὁ χρόνος
κύκλος τις εἶναι δοκεῖ, διὰ τούτων κατασκευάζεται. οὐδὲν γὰρ ἄλλο, φησί,
δοκεῖ εἶναι τὸ μετρούμενον ἢ πολλάκις τὸ αὐτὸ μέτρον· τὸ γὰρ ἑκατον-
20 τάπηχιν ξύλον οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ πολλάκις ὁ πήχυς, καὶ τὰ δέκα οὐδὲν
ἄλλο ἐστὶν ἢ πολλάκις τὸ ξν, μέτρον δὲ τοῦ ἀριθμοῦ ἢ μονάς. οὕτως
οὖν καὶ εἰ τοῦ χρόνου μέτρον ἢ κυκλοφορία, οὐδὲν ἄλλο ἂν εἴη ὁ
χρόνος ἢ πολλαὶ κυκλοφορίαι, εἰ δὲ τοῦτο. καλῶς ἄρα κύκλον εἶναι τὸν
χρόνον φασί.

25 p. 224^a2 Λέγεται δὲ ὀρθῶς καὶ ὅτι ὁ ἀριθμὸς μὲν ὁ αὐτὸς ὁ ἐκ
τῶν προβάτων καὶ τῶν κυνῶν, εἰ ἴσος ἐκάτερος, δεκάς δὲ οὐχ
ἢ αὐτὴ οὐδὲ δέκα τὰ αὐτά.

Ἐπειδὴ ἐν τῇ δεικνύναι ὅτι ὁ χρόνος ὁ ἅμα πανταχοῦ εἰς ἐστὶ καὶ

1 τοῦ χρόνου t 2 ὅτι μέτρον K 3 κίνησιν—φυσικῇν om. K 5 μετ' ἄλλων K
6 πάντα ταῦτα KM: ταῦτα πάντα τῶν t Arist. 7 φασί K 8 κρίνεται Mt: κινεῖται GK
γίνεται KM: γὰρ comprehend. (i: εἰσι t 10 εἰ τὰ οὐνία (h. e. οὐράνια) G 13 οὖν om. Gt
13. 14 κύκλος—νομίζεται om. K 13 τίς ἐστὶ M: ἐστὶ (it 14 κύκλος τις GM:
κύκλος t 15 lemma om. K μετροῦν M et Arist. cod. F: μέτρον t 17 μέτρον?
cf. p. 715.2 al. 20. 21 ἢ πολλάκις—ἐστὶν om. K 21 τὸ ξν μέτρον, μέτρον δὲ K 23 ἀρ
δὲ K 25 δ' M 25. 27 ὁ ἀριθμὸς—αὐτὰ om. K 25 ἐκ M: om. t Arist.: num καὶ?
27 δέκα τὰ αὐτά M: δὲ κατὰ αὐτά t 28 ὁ (ante ἅμα) om. Kt ἐστὶ om. M

ο αὐτός ὁ πάσης κινήσεως μετρητικός, ἐχρήσατο παραδείγματι τῷ ἐπὶ τῶν ν 2^ν
 ἀριθμῶν, ὅτι καὶ ὁ ἀριθμὸς εἰς ὧν καὶ ὁ αὐτός, οἷον ὁ ζ', μετρεῖ τοὺς ζ' |
 ἵππους καὶ τοὺς ζ' κύνας καὶ ἀπλῶς πάντα τὰ τῷ ἴσῳ ἀριθμῷ περιεχό- ν 3^τ
 μενα, τοῦτο νῦν ὅτι οὕτως ἔχει βούλεται δεῖξαι, ἅμα δὲ καὶ διὰ προεί-
 5 ρηκα παραδίδωσι κανόνα, πότε τὸ κοινῶς τινων κατηγορούμενον ἔν ἐστι
 καὶ τὸ αὐτὸ ἐπὶ πάντων, πότε δὲ οὐχ ἔν. ἔστιν οὖν, φησὶν, ἀληθές τὸ
 λέγειν ὅτι ὁ μὲν ἀριθμὸς ὁ τῶν προβάτων καὶ ἵππων ὁ τούτων μετρη-
 τικός, εἰ ἴσα εἴη τὰ μετρούμενα, οἷον οἱ ἵπποι καὶ τὰ πρόβατα, εἰς
 ἔστι καὶ ὁ αὐτός, ἢ μέντοι δεκάς, φησὶν, οὐχ ἢ αὐτή, δεκάδα λέγων ἥδη 5
 10 τὸν μετὰ τοῦ ὑποκειμένου ἀριθμὸν, διὸ καὶ σαφέστερον ποιῶν ἐπήγαγεν
 οὐδὲ δέκα τὰ αὐτά, οἷον ζῷα ἢ ἀπλῶς σώματα.

p. 224*4 Ὡσπερ οὐδὲ τρίγωνα τὰ αὐτὰ τὸ ἰσόπλευρον καὶ τὸ
 σκαληνές.

Οὐ γὰρ τὸν αὐτὸν τοῦ τριγώνου ὅρισμόν ἐπιδέχονται. οὕτως οὖν οὐδὲ
 15 οἱ δέκα ἵπποι τοῖς δέκα προβάτοις οἱ αὐτοί.

p. 224*5 Καίτοι σχῆμά γε τὸ αὐτό, ὅτι τρίγωνα ἄμφω. 10

Τοῦ γὰρ σχήματος τὸ μὲν εὐθύγραμμον τὸ δὲ περιφερές * * * ὡς
 ἄμφω εὐθύγραμμα· τρίγωνα γὰρ ἄμφω τὸν αὐτὸν τοῦ εὐθυγράμμου σχή-
 ματος ὅρισμόν ἐπιδέχονται.

20 p. 224*6 Ταῦτόν γὰρ λέγεται οὐ μὴ διαφέρει διαφορᾷ, ἀλλ' οὐχί
 οὐ διαφέρει.

Ἐπὶ τὸν καθολικὸν ἀναβαίνει λόγον παραδιδοὺς κανόνα, τίνα μὲν 15
 ἔστιν ἅπερ τὰ αὐτά ἐστι κατὰ τὸ κοινῶς αὐτῶν κατηγορούμενον, τίνα δὲ
 οὐ τὰ αὐτά. ταῦτά οὖν λέγεται, ὅταν μὴ διαφέρῃ ἀλλήλων διαφορᾷ τινι
 25 τοῦ κατηγορουμένου, ὥσπερ διαφέρει διαφορᾷ τριγώνου τὸ ἰσόπλευρον καὶ
 τὸ σκαληνές, διὸ οὐ τὰ αὐτὰ τὰ τρίγωνα, ὡς μέντοι σχῆμα, οὐ διαφέρει
 τῇ τοῦ κατηγορουμένου διαφορᾷ· εὐθύγραμμα γὰρ ἄμφω. διὰ τοῦτο οὖν
 ὡς μὲν σχήματα τὰ αὐτά ἐστιν ἄμφω, τὸ ἰσόπλευρον καὶ τὸ σκαληνές, ὡς ,
 μέντοι τρίγωνα οὐ τὰ αὐτά· διαφέρει γὰρ τριγώνου διαφορᾷ. 20

3 τῷ om. Gt 4. 5 προείρηκα p. 778,22 5 κοινῶν τινῶν κατηγορουμένων K 6 ποτὲ
 δὲ M 7 καὶ τῶν ἵππων K 8 οἱ ἵπποι καὶ τὰ πρόβατα (πρόβατα om. K?), εἰς KM:
 ὄνοι, ἵπποι, καὶ εἰς Gt 13 σκαληνές KM: σκαληνόν t 14 ἀριθμὸν G 16 σχήματά
 γε τὰ αὐτά M 17 ὡς GK: ὥστε t: equidem signavi lacunam cl. p. 779,10 18 τρί-
 γωνον corr. K 19 ἐπιδεχόμενα t 20 λέγει K διαφορὰ K 22 Ἐπεὶ K κανόνα
 παραδιδοὺς Gt 23 κατηγορούμενα K 26. 28 et p. 786,6 σκαληνόν Gt 26 διότι M
 alterum τὰ om. Kt σχήματα (cf. v. 28) Mt 28 εἰσιν M

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

p. 224*9 Ἄλλ' ἐν τῇ αὐτῇ διαιρέσει καὶ μιᾷ.

v 3^r

Τουτέστιν ὑπὸ τὸ αὐτὸ τῆς διαιρέσεως μόριον. τῶν γὰρ σχημάτων
τὰ μὲν εὐθύγραμμα τὰ δὲ περιφερῆ· ἄμφω οὖν τὰ τρίγωνα ὑπὸ τὰ εὐθύ-
γραμμα. καὶ πάλιν τῶν εὐθυγράμμων σχημάτων τὸ μὲν τρίγωνον τὸ δὲ
5 ἄλλο τι· ὡς μὲν οὖν σχήματα, οὐδὲν διαφέρουσιν ἀλλήλων τὸ ἰσόπλευρον
καὶ τὸ σκαληνές (ὑπὸ τὸ αὐτὸ γὰρ τῆς διαιρέσεως μόριον ἄμφω, τὸ εὐθύ-
γραμμον. ἀλλὰ καὶ ὡς εὐθύγραμμα τὰ αὐτά· ὑπὸ τὸ αὐτὸ γὰρ μόριον τῆς
διαιρέσεως τοῦ εὐθυγράμμου, τὸ τρίγωνον), ὡς μέντοι τρίγωνα, οὐκέτι τὰ
αὐτά· οὐ γὰρ ὑπὸ τὸ αὐτὸ μόριον τῆς διαιρέσεως τοῦ τριγώνου πίπτει,
10 ἀλλὰ τὸ μὲν ὑπ' ἄλλο τὸ δὲ ὑπ' ἄλλο.

p. 224*12 Καὶ ἀριθμὸς δὲ ὁ αὐτός· οὐ γὰρ διαφέρει ἀριθμοῦ δια-
φορᾷ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, ἐπτάς δὲ οὐχ ἡ αὐτή· ἐφ' ὧν γὰρ λέ-
γεται, διαφέρει.

Πιστωσάμενος τὸν καθόλου κανόνα ἐπὶ τῶν σχημάτων, ἀρμόζει λοιπὸν
15 αὐτὸν τῷ προκειμένῳ. τῶν οὖν ἐπτὰ κυνῶν καὶ ἐπτὰ ἱππων ὁ μὲν κοινῶς
κατηγορούμενος ἀριθμὸς εἷς ἐστὶ καὶ ὁ αὐτός (οὐ γὰρ διαφέρουσιν ἀλλή-
λων ἀριθμοῦ διαφορᾷ· περιττοὶ γὰρ ἀμφοτέρω· ὥστε εἷς καὶ ὁ αὐτός ἐπ'
ἀμφοτέρων ὁ ἀριθμὸς κοινῶς αὐτῶν μετρητικὸς ὑπάρχων), ὡς μέντοι
ἐπτάς ἑκατέρω. οὐκ ἐστὶν ἡ αὐτή. ἐπτάς γὰρ ἤδη μετὰ τῶν ὑποκειμένων
20 νοεῖται· εἰ τοίνυν διαφέρουσιν ἀλλήλων τὰ ὑποκείμενα, διαφέρουσι καὶ ἀλλή-
λων καὶ αἱ ἐπτάδες. οὕτως οὖν ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου τοῦ μετρητικοῦ
τῶν κινήσεων· οὐδὲν κωλύει εἶναι μὲν εἶναι καὶ τὸ αὐτὸ τὸν μετρητικὸν τῶν
κινήσεων χρόνον, τὰ μέντοι μετρούμενα διάφορα εἶναι.

1 καὶ μιᾷ om. K 6. 8 ἄμφω—διαιρέσεως om. t 7 ὡς εὐθύγραμμα KM: ὡς
εὐθυγράμμου G γὰρ τὸ μόριον M 8 οὐκέτι] οὐ μέντοι K 9 τοῦ om. K
11 lemmatis verba Καὶ—αὐτός habet G ἀριθμὸς KM: ὁ ἀριθμὸς Gt δὲ GK:
δὴ t, sed δὲ Arist. cod. H οὐ] καὶ M 11. 13 διαφέρει—διαφέρει om. K

12 ἐπτάς M: δεκάς t Arist. 15 προκειμέ^ν K κοινὸς G 18 ἀμφοτέ-
ρων t ὁ om. M κοινὸς GM 21 αἱ om. K 22 ἐν GK: ἐνα Mt
τὸ αὐτὸ G: αὐτὸ K: αὐτὸν M τὸν GMt: τὸ K 23 διαφορὰ K ΤΕΛΟΣ
subscribit t

EXCERPTA EX IOANNIS PHILOPONI COMMENTARIIS
IN PHYSICORUM LIBROS V—VIII.

EXCERPTA CODICIS PARISIENSIS 1853.

IN LIBRUM V.

5 p. 224^a29.

Ὡςπερ τὸ ζῷον διαιροῦμεν ποτὲ μὲν ἐξ αὐτῆς τῆς τοῦ ζώου οὐσίας, λέγοντες τοῦ ζώου τὸ μὲν λογικὸν τὸ δὲ ἄλογον, ποτὲ δὲ ἐκ τῆς διοργανώσεως, ποτὲ δὲ ἐκ τοῦ τρόπου ἔνθα διατρίβουσιν, οὕτως καὶ τὰ κινούμενα καὶ τὰ κινούμενα ποτὲ μὲν ἐκ τῆς οὐσίας τῶν κινήσεων (ὡς ὅταν λέγωμεν·
10 τὸ κινούμενον ἢ κατ' ἀλλοίωσιν κινεῖται, ἢ κατὰ αὐξησιν καὶ φθίσιν, ἢ κατὰ τρόπον), ποτὲ δὲ κατὰ ἄλλην ἐπιδιαίρεσιν ἐκ τοῦ τρόπου τῶν κινήσεων καὶ τοῦ κυριωτέρου καὶ ἀκυρωτέρου (οἷον τὰ μὲν κατὰ συμβεβηχός, τὰ δὲ κατὰ μέρος, τὰ δὲ καθ' αὐτά· κυριώτερα γὰρ τὰ καθ' αὐτά κινούμενα, τὰ δὲ κατὰ μέρος ἥττον, τὰ δὲ κατὰ συμβεβηχός τὸ ὅλον κατὰ
15 συμβεβηχός). ἐν ἐκάστῃ οὖν τῶν τριῶν κινήσεων, ἐν τῇ κατὰ ποσὸν καὶ κατὰ ποιὸν καὶ κατὰ τρόπον, τὰ τρία τμήματα τῆς ἐπιδιαίρέσεως θεωρεῖται, τὸ καθ' αὐτὸ καὶ κατὰ μέρος καὶ κατὰ συμβεβηχός, οὐ μόνον ἐπὶ τῶν κινουμένων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν κινούντων. καὶ τὸ μὲν κατὰ μέρος κινούμενον καθ' αὐτὸ μὲν κινεῖται, οὐ πρώτως δέ, τὸ δὲ πρώτως καὶ καθ'
20 αὐτὸ καὶ πρώτως, τὸ δὲ κατὰ συμβεβηχός οὔτε καθ' αὐτὸ οὔτε πρώτως.

p. 224^b5 Οὔτε γὰρ κινεῖ οὔτε κινεῖται τὸ εἶδος.

Εἰ γὰρ μεταβάλλει ἐκ λευκοῦ εἰς μέλαν, ὥςπερ γίνεται τέως ἐν τῷ εἰς δ' ἢ κινήσει, ἐπειδὴ ἀπλᾶ τὰ πάθη ἐστὶν καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ἄλλο μὲν τὴν κίνησιν, ἄλλο δὲ τὸ ὑποκείμενον τῇ κινήσει τὸ μέλαν, μετα-

3 Refertur ex cod. Paris. quem, ubi necessarium erit, nota E indicabo; de codicibus B et F testor quae diserte adferam 6 ὥςπερ hic et saepe compendio aliunde mihi ignoto (cf. *Mus. ital. di ant. class.* I p. 172,2) 12 ἀκυρωτέρου 22 γίνεται scripsi: γὰρ

βαλλει δὲ ἐκ τοῦ λευκοῦ εἰς τὸ μέλαν, τὸ δὲ μέλαν κίνησις, εἰς κίνησιν
ἔσται μεταβάλλουσα ἢ κίνησις, ὅπερ ἄλογον. διὰ τὸ αὐτὸ οὐδὲ ἐν τῷ
ἐξ οὗ ἔσται ἢ κίνησις.

p. 224^b11.

5 Εἶδη μὲν, ὡς ἐπὶ γενέσεως (ἀντὶ γὰρ τῆς μεταβολῆς τῷ τῆς γενέ-
σεως ὀνόματι κέχρηται), παράδειγμα δὲ τῶν εἰδῶν τὴν ἐπιστήμην (εἶπεν),
ὡς ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς· γενέσει γὰρ (μᾶλλον) ἀναλογουῖσιν αἱ ἐπὶ τὰς ἐπι-
στήμας ὁδοὶ ἢ ἀλλοιώσει. ἡ εἶδη μὲν, ὡς ἐπὶ αὐξήσεως (εἰς εἶδος γάρ
τι τελευτᾷ ἢ αὐξήσις), πάθη δέ, ὡς ἐπὶ ἀλλοιώσεως.

10 p. 224^b18.

Τῷ γὰρ τὸ λευκὸν εἰς δ μεταβάλλει νοητὸν εἶναι, κατὰ συμβεβηκός
καὶ τὸ λευκαίνόμενον σῶμα εἰς νοητὸν λέγεται μεταβάλλειν.

p. 224^b27.

Τουτέστι τοῖς εἶδεσι πῶς ὅφ' ἐκάστην κατηγορίαν, οἷον ἐν κρυφότητι
15 καὶ θερμότητι, ὅπερ εἰσὶν εἶδη ποιότητος. πάντων δὲ τῶν γενῶν τῶν
κατηγοριῶν. τουτέστιν ἐν ταῖς δέκα κατηγορίαις. αἰεὶ δὲ οὐχ ὅτι γίνεσθαι,
ἀλλ' ὅτι δυνάμεθα ἐννοῆσαι ἐν ἐκάστῃ κατηγορίᾳ διαφόρους κατὰ συμβε-
βηκὸς κινήσεις.

p. 225^a14.

20 Ἀπλῶς μὲν καλεῖ τὴν τῆς οὐσίας γένεσιν (ὅλον γὰρ τότε τὸ εἶδος
γίνεται τῆς μεταβολῆς περὶ τὴν ἀνείδεον ὕλην γινομένης), τινὰ δὲ γένεσιν
τὴν τῶν συμβεβηκότων. ὅτι τὸ μὲν οὐσιώδες εἶδος μένει. πάθος δέ τι τῶν
περὶ αὐτὸ μεταβάλλει.

p. 225^a19 Τίς δὲ ἢ εἰς τὴν ἀντικειμένην ἀπόφασιν.

25 Τὸ γὰρ ἐκ λευκοῦ φθειρόμενον εἰς τὴν ἀντικειμένην ἀπόφασιν φθαί-
ρεται, τουτέστι τὸ μὴ λευκόν, ὥσπερ καὶ τὸ ἐκ μὴ λευκοῦ γινόμενον εἰς
τὴν ἀντικειμένην ἀπόφασιν γίνεσθαι, τουτέστι τὸ λευκόν.

p. 225^a20.

Τὸ μὴ ὄν. φησί, πολλαχῶς λέγεται· ἀντίκειται γὰρ τῷ ὄντι, καὶ

2 οὐδὲ scripsi: δὲ οὐ (?) 5 ἀντὶ F: αἴτιον 5. 6 γενέσεως F: κινήσεως 6 εἶπεν
addidi ex F 7 Περὶ ψυχῆς] v. supra ad p. 128,30 μᾶλλον addidi ex F 8 εἶδη
scripsi: εἶδει 12 ante καὶ distinguit 20 ἐκ μὴ scripsi: μὴ ἐκ

ῥαυτῶς τὸ ὄν τσαυταυχῶς καὶ τὸ μὴ ὄν. τὸ δὲ ὄν ἔστιν ἐν λόγοις, ὡς λέγομεν τὸ ἀληθὲς ὄν, ὥπερ καλεῖ κατὰ σύνηθῃςιν, ἔστι δὲ καὶ ἐν πράγμασι τὸ ὄν καὶ τοῦτο διχῶς· ἡ γὰρ τὴν οὐσίαν λέγομεν καὶ τὸ εἶδος, ὥπερ καὶ κυρίως ὄν ἐστίν (οἶον ἄνθρωπος, λίθος), ἡ τὸ συμβεβηκός.
 5 τσαυταυχῶς ἄρα καὶ τὸ μὴ ὄν, τό τε ἐν λόγοις μὴ ὄν, ὡς τὸ ψευδὸς, καὶ τὸ ἐν πράγμασιν, καὶ τοῦτο ἡ (τὸ) τῷ εἶδει ἀντικείμενον, ὥπερ ἐστὶν ἀνείδεον καὶ ἀπλῶς μὴ ὄν, ὡς ἡ ὕλη, ἡ τὸ τῷ συμβεβηκότη ἀντικείμενον, τὸ μὴ λευκὸν ἡ μὴ θερμόν, ὥπερ πῆ μὴ ὄν ἐστίν.

p. 225^a 27 Εἰ γὰρ καὶ ὅτι μάλιστα.

10 Ἐπειδὴ ἡ ὕλη καθ' αὐτὸ μὲν ὄν, κατὰ συμβεβηκός (δὲ) μὴ ὄν διὰ τὴν στέρησιν, ἣτις καθ' αὐτὸ μὴ ὄν ἐστίν, ἐμελλέν τις ἀπορεῖν· εἰ κατὰ συμβεβηκός μὴ ὄν ἡ ὕλη, ὁτλον ὅτι καὶ κατὰ συμβεβηκός ὄν γίνεται, ὅταν προσλαμβάνῃ τὰ εἶδη· ὥστε οὐχ ἀπλῶς ὄν γίνεται· διὰ τί οὖν μὴ λέγομεν αὐτὴν (κινεῖσθαι) εἰς γένεσιν μεταβάλλουσιν, εἰ γε τῶν καθ' αὐτὸ ὄντων ἐστὶ; φησὶν
 15 οὖν ὅτι, εἰ καὶ κατὰ συμβεβηκός ἔχουσα τὸ μὴ ὄν ἡ ὕλη καὶ τὴν στέρησιν κατὰ συμβεβηκός εἰς τὸ ὄν μεταβάλλει, ἀλλ' ὁμῶς ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι καθ' αὐτὸ γίνεται, ἐπειδὴ ὅλως μετέχει τῆς στερήσεως, ἣτις καθ' αὐτὸ μὴ ὄν ἐστίν· τὸ γὰρ καθ' αὐτὸ τὸ οὐσιῶδες σημαίνει. ἐπειδὴ οὖν ὅλως ἐξ ἀνείδεου εἰς εἶδος μεταβάλλει, λέγοιτο ἂν καθ' αὐτὸ γίνεσθαι.

20 p. 225^b 11.

Οὐδὲ γὰρ πάντως δεῖ τῷ μεταβάλλοντι κατὰ τὰ πρὸς τι κινήσεως, ἀλλ' ἀκίνητον [μὲν] μεταβάλλει· εἰ γὰρ κινηθεῖ ὁ ἀριστερὸς καὶ τὸν δεξιὸν καταλάβοι τόπον τοῦ δεξιοῦ ἀκινήτου μέναντος, γέγονεν ὁ δεξιὸς ἀριστερὸς αὐτὸς μὴ κινήθεις. εἰ τοίνυν πρὸς τὸ ἀναδέξασθαι τὴν τῶν πρὸς τι
 25 σχέσιν μὴ πάντως δεῖ τῷ δεχομένῳ τὴν σχέσιν κινήσεως, ὁτλον ὅτι, ὅταν κινηθῇ μεταβάλλον κατὰ τὰ πρὸς τι, κατὰ συμβεβηκός κινεῖται· ὁ γὰρ κινήθεις ἐκ τῶν δεξιῶν ἵνα γένηται ἀριστερὸς τὴν μὲν κατὰ τόπον κίνησιν καθ' αὐτὸ κινεῖται, συμβέβηκε δὲ τῇ κινήσει ταύτῃ τὸ γενέσθαι αὐτὸν ἀριστερόν. ὥστε κατὰ συμβεβηκός τῷ πρὸς τι ἡ κίνησις.

30 p. 225^b 21 Ἡ τῷ ἕτερόν τι.

Ἡ τὸ ὑποκείμενον, φησὶν, οὐκ ἔστι κίνησις, ἀλλ' ἕτερόν τι· μεταβάλλει δὲ τοῦτο ἐξ ἄλλης μεταβολῆς εἰς ἕτερον εἶδος μεταβολῆς, οἶον ἐκ γενέσεως εἰς φθοράν, καὶ ὅσην ἂν γίνοντο, τοσούτῳ μᾶλλον φθείροιτο.

1 fort. ἐστι (μὲν) 6 τὸ (post ἡ) addidi 7 τὸ τῷ scripsi: τῷ τῷ 10 δὲ addidi

14 κινεῖσθαι addidi ex F 18 αὐτὸ οὐσιῶδες 19 μεταβάλλει F: μεταβάλλοι
 21. 29 cf. Alexander ap. Simplic. f. 196^v 38 sqq. 22 μὲν deleui 23 μέναντος (εἰ ex
 ε corr.) 29 τῷ scripsi: τὸ

p. 225^b24.

Ἡ γὰρ γένεσις καὶ ἡ φθορὰ εἰς ἀντικείμενά εἰσι μεταβολαὶ ὥδι ἡ
ὥδι, τουτέστι κατὰ τινὰ τρόπον· εἰς τὰ κατὰ ἀντίφασιν γὰρ ἀντικείμενα
ἡ κατὰ γένεσιν καὶ φθορὰν μεταβολή.

5 p. 225^b29 Ἐνδέχεται γὰρ ἡρεμεῖν.

Ἀντὶ τοῦ μηκέτι εἰς κίνησιν ἄλλην μεταβάλλειν, ἀλλ' εἰς εἶδος, οἷον
εἰς ὑγίειαν. ἀλλ' οὐχ οὕτως ἡ ὑπόθεσις.

p. 225^b33 sqq.

Ἀεὶ γὰρ τῆς ληφθείσης ἀνάγκη προϋπάρχειν ἐτέραν μεταβολήν, καὶ
10 ἔσται ἐπ' ἄπειρον ἡ πρόοδος· ἀδύνατον γὰρ τὴν δευτέραν γενέσθαι μὴ
γενομένης τῆς πρὸ αὐτῆς. καὶ οὕτως ἐπ' ἄπειρον προϊούσης τῆς προόδου,
ἐπειδὴ τὴν πρώτην λαβεῖν ἀδύνατον, οὐδὲ τὴν ἐφεξῆς λαβεῖν ἐνδέχεται
καὶ οὕτως οὐδεμίαν, καὶ ἀναιρεθήσεται πᾶσα μεταβολή.

p. 226^a6 sqq.

15 Πᾶν τὸ κινούμενον τὴν κατ' εὐθείαν κίνησιν εἰ μεταβάλλει κατ' εἶδος
μεταβολῆς, καὶ κατὰ τὴν ἐναντίαν πάντως μεταβάλλειν πέφυκεν· εἰ οὖν
ἔστι, φησί, μεταβολῆς μεταβολή, κατὰ ἐναντίαν μεταβάλλει τὸ αὐτό, καὶ ὁ
γίνεται τοῦτο καὶ φθείρεται. εἰ οὖν γενέσεως γένεσις ἔστι, πάντως ἔσται
καὶ φθορὰ τῆς γενέσεως. ἐπεὶ οὖν φθείρεται ἡ γένεσις, πρὶν γενέσθαι οὐκ
20 ἂν φθαρείῃ (οὕτω γὰρ ἔστιν), οὐδὲ μετὰ τὸ γενέσθαι (οὐκέτι γὰρ ἔστιν·
ἐν γὰρ τῇ γίνεσθαι τὸ εἶναι ἔχει πᾶσα μεταβολή). λείπεται οὖν (ἐν)
αὐτῇ τῇ χρόνῳ ἐν ᾗ γίνεται, ἐν τούτῳ καὶ φθείρεσθαι. ἅμα οὖν γίνεται
τι καὶ φθείρεται, ὅπερ ἀδύνατον.

p. 226^a10 Ἔτι ὅλην δεῖ ὑπεῖναι.

25 Πᾶν τὸ μεταβάλλον καὶ γινόμενόν τι ἄλλο μὲν τι ἔχει τὸ ὑποκείμενον,
ἄλλο δὲ τὸ εἰς ὃ ἡ μεταβολή γίνεται τῷ ὑποκειμένῳ. εἰ οὖν ἡ γένεσις
γίνεται καὶ ἡ κίνησις κινεῖται, δεῖ εἶναι ἄλλο τὸ μεταβάλλον καὶ ἄλλο τὸ
εἰς ὃ μεταβάλλει, τουτέστι τὸ εἶδος· ἐπὶ δὲ τῆς γινομένης γενέσεως οὐδὲν
τοιούτων ἔστιν εἰπεῖν. ὑποκείμενον δὲ λέγω οὐ τὸ ἐν ᾗ τὴν ὑπόστασιν ἡ
30 γένεσις ἢ ἡ κίνησις ἴσχει, οἷον τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ὃ ἑτερόν

1. 2 ὥδι (corr. rec. ex ὥδη) ἡ ὥδι. cf. Aristotelis libri

18 πάντως scripsi: πάντα 21 τῇ] τὸ primitus

scripsi: ἡ 29. 30 ἡ γένεσιν

6 Ἀντὶ τοῦ] ^ταν, ut solet

ἐν (post οὖν) addidi 26

τι ὃν γίνεται κίνησις. εἰ οὖν γίνεται ἡ γένεσις, δεῖ εἶναι τι ὅπερ αὐτὸ
δεχόμενον τι γίνεται κίνησις· ἀλλ' οὐδὲν ἔστιν· οὐκ ἄρα γίνεται ἡ γένεσις.

p. 226^a 13.

Τουτέστι δεῖ ἐν τῇ γινομένη γενέσει ἡ κινουμένη κινήσει εἶναι μέν
5 τι τὸ ὑποκείμενον, εἶναι δέ τι καὶ τὸ ἐξ οὗ πρὸς τῇ εἰς ὃ.

p. 226^a 15 Οὐ γὰρ ἔσται μάθησις.

Εἰ ἔστι γενέσεως γένεσις, καὶ μαθήσεως ἔσται μάθησις· γένεσις γάρ
τις ἡ μάθησις. εἰ τοίνυν ἔστι γενέσεως γένεσις, καὶ μαθήσεως ἔσται γέ-
νεσις· ἡ δὲ γένεσις τῆς μαθήσεως μάθησις, ὥσπερ τῆς γενέσεως γένεσις
10 * * * ὅπερ ἀδύνατον. οὐ γὰρ τὸ μανθάνειν διὰ μαθήσεως ἑμὶν παραγί-
νεται· τὸ γὰρ διὰ μαθήσεως παραγινόμενον μαθητὸν ἔστι καὶ ἐπιστητὸν,
ἡ δὲ μάθησις ὁδὸς ἐπὶ τὸ μαθητὸν καὶ ἐπιστητὸν.

p. 226^b 1.

Εἰς γὰρ τὰ μεταξὺ ὡς ἐναντία γίνεται ἡ κίνησις, τὰ δὲ μεταξὺ μᾶλ-
15 λον ἢ ἥττον πρὸς τοῖς ἐναντίοις.

p. 226^b 3 sqq.

Τῷ γὰρ πλεονάζειν τὸ λευκὸν ἐν τῷ μεταβάλλοντι ἐκ τοῦ πλεονάζον-
τος ἐκλήθη λευκόν. ὅταν οὖν ἐπὶ τὸ ἥττον μεταβάλλῃ, ἐπειδὴ ἤδη τὴν
τοῦ λευκοῦ ἔσχεν ἐπωνομίαν, εἰς τὸ ἐναντίον ποιεῖται τὴν μεταβολήν, ὅταν
20 δὲ εἰς αὐτὸ ἐπιδῷ, ἐκ τοῦ ἐναντίου.

p. 226^b 23.

Εἰ μὲν ἄκρα λέγει τὰ μόρια, κεχωρισμένα ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων καὶ
οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ ἀλλήλων εἰσὶ τόπων, ὥστε οὐδ' ἄμα, εἰ δὲ τὰς ἐπι-
φανείας, ἀσώματοι αὐταὶ καὶ οὐκ ἐν τόπων, ὥστε οὐδ' ἄμα. ἡ ἄκρα
25 μὲν λέγει τὰς ἐπιφανείας, ἄμα δὲ αὐτὰς λέγει ὑπάρχειν ἀντὶ τοῦ ἐφαρ-
μόζειν· τῶν γὰρ ἀπτομένων ἐφαρμόζουσιν αἱ ἐπιφάνειαι, ὥσπερ ἂν εἰ
καὶ ἄμα ᾗσαν.

p. 226^b 29.

[Πρὸς γὰρ λῆξαι τὴν ἀπύχνησιν τῆς ὑπάτης φθέγγεται ἡ νεάτη.]

ἢ τῷ scripsi: τὸ 10 lacunam indicavi 14 γὰρ τὰ] γὰρ τας (compend.)
20 αὐτὸ 29 deleui; cf. p. 792, 8 Πρὸς] sic, compendiose (cf. ad p. 805, 23)

www.libtool.com.cn

p. 226^b30 Ἄλλὰ τοῦ πράγματος ἐν ᾧ κινεῖται.

Δυνατὸν γὰρ διαλείποντα τοῦ πράγματος μὴ διαλείπειν τοῦ χρόνου.
ὥς εἴ τις ἐν ἀδιακόπῳ χρόνῳ καὶ συνεχεῖ μετὰ τὴν ὑπάτην εὐθὺς κρούσει
τὴν νεάτην παραλιπὼν τὰς μεταξὺ χορδὰς· τοῦ πράγματος γὰρ οὗτος
5 παρῆλπεν, οὐ τοῦ χρόνου. οὐχ ὕγιες δὲ τὸ παραδειγμα· διαλιμπάνει γὰρ
καὶ τοῦ χρόνου ὁ κρούων, ἐν ᾧ αἶψα τὴν χεῖρα ἐκ τῆς ὑπάτης ἐπὶ τὴν
νεάτην. μήποτε οὖν ἡ μὲν πληξίς διαλιμπάνει τοῦ χρόνου, ἡ δὲ ἀπὸ
χρῆσις οὐκέτι, ἀλλὰ πρὶν λῆξαι τὴν ἀπὸ χησιν τῆς ὑπάτης φθέγγεται ἡ νεάτη.
διὸ εἶπεν φθέγγασθαι, καὶ οὐ κρούσαι.

10 p. 226^b34sq.

Οἶον ἐφεξῆς λέγεται εἶναι πόλις πόλει, ἐὰν μὴ ἔστι μεταξὺ αὐτῶν
ἄλλη πόλις· εἰ γὰρ καὶ κώμη εἴη καὶ ὄρη μεταξύ, οὐδὲν κωλύει αὐτὰς
ἐφεξῆς εἶναι. ἐφεξῆς δὲ λέγεται τὸ δεύτερον τῷ προτέρῳ καὶ τῇ ἀρχῇ,
ἡ δὲ ἀρχὴ ἡ θέσει (ὥς εἰ τῶν κίωνων τόνδε πρῶτον θῶμεν, εἴτα τόνδε),
15 ἡ εἶδει ἀντὶ τοῦ φύσει· τῇ γὰρ φύσει ἐφεξῆς ἔστι τοῦ γένους τὸ εἶδος.

p. 227^a10.

Τὸ γὰρ ἐχόμενον πλείονα προσλαβὼν οἰκειότητα συνεχὲς ἐγένετο.

p. 227^a14.

Ἐν τοῖς συγγένει· ταῦτα γὰρ πέφυκεν ἐνοῦσθαι ἀλλήλοις.

20 p. 227^a16sq.

Τουτέστιν ἡ γόμφῳ ἡ κόλλῃ, ὅπερ ἐστὶν ἀφ᾽ ἧ γῆου προσφύσει.

p. 227^a20.

Ἀντὶ τοῦ ἐπινοίᾳ, οὐ τῷ χρόνῳ· τὸ γὰρ διηρημένον ποσὸν φύσει
πρότερον τοῦ συνεχοῦς.

25 p. 227^a27 Ὡστ' εἰ ἔστι στιγμή καὶ μονάς.

Οἱ Πυθαγόρειοι τὴν στιγμήν λέγουσι μονάδα θέσιν ἔχουσαν, καὶ τὴν
μονάδα στιγμήν ἄθετον, καὶ εἰς ταύτην φέρουσι τὴν στιγμήν τῇ μονάδι.
εἰ γὰρ αἱ μὲν στιγμαὶ δύνανται ἐφαρμόζειν ἐπ' ἀλλήλας καὶ ἕν τι ποιεῖν,

1 κινεῖται] κ': 5 παρῆλπεν] immo διέλιπεν 11 ἔστι compendiose 13 τὸ
δεύτερον] τῷ β' 14 εἰ scripsi: ἡ 26 πυθαγόρειοι 26. 27 τὴν μονάδα F:
τὴν μὲν 28 γὰρ non sollicitandum: cf. excerpta cod. F ἀλλήλας EF: ἀλλήλας
Brandis Scholl. p. 401^a6

αἱ δὲ μονάδες οὐ δύνανται, ὁῦλον δὲ οὐ ταυτὸν ἐστὶ μονάς καὶ στιγμῇ·
αἱ γὰρ μονάδες ἐφεξῆς μόνον εἰσὶν, αἱ δὲ στιγμαὶ καὶ ἄπτεσθαι δύνανται
τῆς ἀφ᾽ ἧς ἐνταῦθα οὐ κυρίως λεγόμενης.

p. 227^b3.

5 Ὅσαχῶς, φησί, τὸ ἔν, τοσαυταχῶς καὶ ἡ κίνησις.

p. 227^b4sq.

Κατὰ τὴν ποῦ κατηγορίαν. οἶον ἡ κύκλῳ τῇ κατ' εὐθεΐαν, ἡ δὲ
ἀλλοίωσις τῇ φορᾷ ἑτερογενής· ἡ μὲν γὰρ ὑπὸ τὴν ποιότητα, ἡ δὲ ὑπὸ
τὴν ποῦ. οὐ γὰρ ἔστιν ἔν τι κοινὸν γένος κινήσεως ἀπλῶς ἐπαναβεβηκός
10 καὶ κατηγορούμενον [μὲν] κατὰ τῶν τριῶν κινήσεων, ἀλλ' ἐκάστη γένος ἐστὶ
γενικώτατον, ὥσπερ καὶ αἱ κατηγορίαι ὑφ' ἧς ἀνάγονται. ὥστε ἀπλῶς ἡ
κίνησις οὐκ ἔστι γένος, ἀλλ' ὁμώνυμος φωνή.

p. 227^b17.

Ἰστέον δὲ τοῦ μὲν ἐφ' οὗ ἑτέρου ὄντος πάντως καὶ ὁ τρόπος τῆς
15 κινήσεως ἕτερός ἐστιν, ὡς ἐπὶ τῆς εὐθείας καὶ τῆς περιφερείας (ἐπὶ τοῦ-
των γὰρ καὶ ὁ τρόπος τῆς κινήσεως ἕτερος ὁ εὐθυφορικός καὶ ὁ κυκλο-
φορικός), ἐὰν δὲ τὸ αὐτὸ ᾗ τὸ ἐφ' οὗ ἡ κίνησις, οὐ πάντως ὁ αὐτὸς τῆς
κινήσεως τρόπος· ἐπὶ γὰρ τῆς εὐθείας καὶ κύλισις γένοιτ' ἂν καὶ βάδισις
εἰς αὐτό.

20 p. 227^b19.

Εἰδέναι δεῖ δὲ τὸ ἐν φ' τρία σημαίνει παρὰ Ἀριστοτέλει, τὸ εἶδος
εἰς δὲ τελευτᾷ τὸ κινούμενον, καὶ τὸν τρόπον τῆς κινήσεως, καὶ τὸ ἐφ' οὗ
γίνεται ἡ κίνησις, αὐτὸ τὸ μέγεθος. νῦν δὲ ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς κινήσεως
τέτακται καὶ ἐπὶ τοῦ μεγέθους.

25 p. 227^b21 Ἀπλῶς δὲ μία.

Προσέθηκεν τῷ ἀριθμῷ, ἵνα σημάνῃ τὴν ἄτομον οὐσίαν. καλεῖ δὲ
αὐτὴν μίαν τῇ οὐσίᾳ· αὕτη γὰρ μόνῃ ἡ κίνησις ἐν πράγμασι σύστασιν
ἔχουσα καὶ ὀφισταμένη, διότι καὶ ἡ οὐσία αὐθυπόστατον, ἡ μέντοι τῷ
γένει τῇ τῷ εἶδει μία κίνησις τῇ ἐπινοίᾳ μόνον νοοῦνται.

30 p. 227^b28.

Ἐὰν γὰρ ὁ χρόνος εἰς ἣ καὶ συνεχῆς, διάφορα δὲ τὰ κινούμενα, γί-
νονται αἱ κινήσεις ἐχόμεναι.

10 μὲν delevi
βαίνει

17 fortasse ὁ αὐτὸς ὁ
28 ὀφισταμένοις compendiose

21 τρ(α) γ'
29 fort. ἡ <ῆ>

σημαίνει scriptsi: συμ-

(ὁδὲ γὰρ τὸ αὐτὸ καὶ τῇ βαδίζει καὶ τῇ μελάνσει ὑπόκειται· ὁ μὲν γὰρ Κορίσκος ὑπόκειται τῇ βαδίσει, ὁ δὲ λευκὸς τῇ μελάνσει. οὐ κυρίως οὖν ἐν τὸ ὑποκείμενον, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηχός, διότι συνέβη τὸν Κορίσκον
5 λευκὸν εἶναι.

Τὰ γὰρ ἔχοντα τὰς ἕξεις σώματα ῥευστά ἐστίν· ὥστε τοῦ ὑποκειμένου μὴ τοῦ αὐτοῦ ὄντος οὐδὲ αἱ ἕξεις αἱ αὐταί εἰσιν.

10 Εἰ δύο, φησίν, ὑπάρχουσιν αἱ ἕξεις, τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν ὑπάρξει καὶ δύο καὶ αὗται ἔσονται, καὶ εἰ τῷ ἀριθμῷ μία ἢ ἐνέργεια, καὶ τὴν ἕξιν ἀνάγκη μίαν εἶναι, οὐ μέντοι τῆς ἕξεως μιᾶς οὔσης καὶ τὴν ἐνέργειαν εἶναι μίαν ἀνάγκη.

15 Τῶν γὰρ θείων οὐκ ἔστι τι ἔσχατον, ὥστε οὐδὲ συνεχὴ ἡμῖν, τῶν δὲ ἐν γενέσει ἔστι πάντως πέρας, οἷον λευκάνσεως καὶ θερμάνσεως καὶ τῶν λοιπῶν. ἀλλ' εἰ καὶ ἔχουσι τὰ ἐν γενέσει πέρατα, ὁμώνυμα αὐτῶν τὰ πέρατά εἰσι τῶν γε μὴ ὁμοειδῶν, οἷον γραμμῆς καὶ βαδίσσεως. διὸ οὐδὲ γένοιτ' ἂν ἐκ τούτων τι συνεχές, τῷ μὴ δύνασθαι τὰ πέρατα αὐτῶν ἐν
20 γενέσθαι.

Εἰώθεσαν στοιχηθὲν δύο τέγματα λαμπάδα ἐκείτην ἔχον ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀρχόμενοι ἀλλήλους διαδιδόναι τὴν λαμπάδα ἑκάστος τῷ σύνεργος κατὰ τὸ οἰκεῖον τέγμα. ἀμειλόμενοι ποῖον τέγμα πρότερον πρὸς τὸν
25 ἔσχατον διαβιβάζει τὴν λαμπάδα. οὐ συνεχὴς ὡν ἐν τούτοις ἡ τῆς λαμπάδος φορὰ, ὅτι οὐδὲ τὸ ὑποκείμενον συνεχές, εἰ πῶποτε, ἀλλ' ἐχόμενός, τῷ τὸν χρόνον εἶναι συνεχῆ. εἰ δὲ μηδὲ ὁ χρόνος συνεχής (ἐν τῷ τῇ μεταδύσει πάντως γίνεται στάσις). οὐδὲ ἐχόμενα ἂν εἶεν αἱ τῆς λαμπάδος κινήσεις, ἀλλ' ἐφεξῆς.

Οἷον ἐάν τις ἀρξῇται λευκάνεσθαι, αὐτὸ πρὶν τελείως λευκηνῆν ἐάν μεταξὺ στάσις γένηται, λέγεται μὲν ἡ μέγιστος στάσις κίνησις μετ. ὅτι

συνεχῆς μέχρῃς ἐκεῖνου, κυρίως δὲ οὐ μία, εἴ γε σκοπὸν εἶχεν ἡ φύσις ἢ ἡ τέχνη εἰς τὸ τέλειον εἶδος ἀγαγεῖν τῆς λευκότητος.

p. 228b9 Τίς μὲν οὖν κίνησις ἀπλῶς μία, εἴρηται· ἔτι δὲ λέγεται μία καὶ ἡ τέλειος.

5 Ζήτει ἔμπροσθεν.

p. 228b26 Ἐν τῷ ὧς.

Παρά τὸν τρόπον τῆς κινήσεως ἀνώμαλος κίνησις γίνεται, οἷον παρὰ τὸ μὴ ἰσοσθενῶς τὴν ὅλην ἐξανύσαι κίνησιν, τῷ τὰ μὲν ἐν πλείονι τὰ δὲ ἐν ἐλάττωι χρόνῳ τῶν μορίων κινεῖσθαι.

10 p. 228b30 Ὡστε οὐδὲ βαρύτης καὶ κουφότης.

Βαρύτητα καὶ κουφότητα λέγει οὐ τὰς εἰδοποιούς τῶν στοιχείων διαφοράς, οἷον πυρὸς κουφότητα καὶ [τῆς] γῆς βαρύτητα, ἀλλὰ βαρύτητα καὶ κουφότητα γῆς πρὸς γῆν, οἷον τυχὸν λίθου πρὸς γῆν. εἰς ταῦτόν γάρ φέρονται, καὶ οὐκ εἰσὶν εἰδοποιοὶ διαφοραί· πᾶσι γὰρ παρακολουθοῦσι
15 τοῖς φερομένοις ἐπὶ τὸ κάτω σώμασιν. ὁμοίως καὶ ἐπὶ πυρὸς βαρὺ πῦρ τὸ ἦττον κοῦφον λέγοντες· καὶ οὐκ εἰσὶ βαρύτης καὶ κουφότης εἰδοποιοὶ τοῦ πυρὸς διαφοραί, ἀλλὰ παρακολουθήματα πᾶσι τοῖς στοιχείοις παρακολουθοῦντα.

p. 229a3 sqq.

20 Ὅμαλή ἐστὶν ἡ ἐπ' εὐθείας γινομένη, ἀνώμαλος δὲ ἡ ἐπὶ ἑλικοῦ, ἡ δὲ ὅμαλῃ ὁμοιομερής, ὁμοιομερής δὲ ἡς τὸ τυχὸν μέρος τῷ τυχόντι ἐφαρμόζει. οὐκ ἂν οὖν δύο ἐχόμεναι κινήσεις μὴ οὔσαι ὁμοιεδεῖς μία ἂν εἴη καὶ συνεχῆς, οἷον ἀλλοιώσις καὶ βადίσις· εἰ γὰρ αἱ ἐχόμεναι καὶ μὴ ὁμοιεδεῖς μία, ἔσται ποτὲ καὶ ὅμαλῆς, ταῦτόν δὲ εἰπεῖν ὁμοιομερής· ὁμοιο-
25 μερὲς δὲ ἐστὶν οὗ τὸ τυχὸν μόριον τῷ τυχόντι ἐφαρμόζει· ὥστε ἐφαρμόσει ποτὲ ἢ ἀλλοιώσις τῇ βαδίσει, ὅπερ ἄτοπον.

p. 229a18.

Τῷ γὰρ ὑποκειμένῳ αἱ αὐταὶ εἰσι, τῇ σχέσει καὶ τῷ ὀρισμῷ διαφέρουσαι· ἄλλως μὲν γὰρ θεωροῦμεν αὐτὴν ἐξ οὗ ἀφίσταται, καὶ ἄλλως εἰς
30 δ' ἐπείγεται, ὥς ἐπὶ κλίμακος.

p. 229a21.

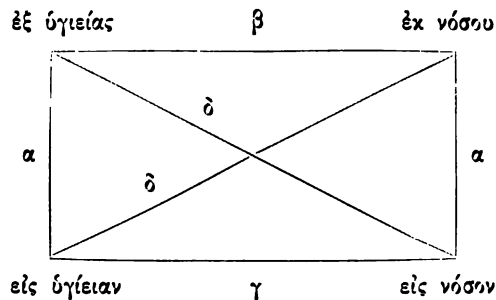
Εἰ καὶ συμβαίνει ἐπὶ τῶν κινήσεων εἰπόντα τὸ ἐξ ἐναντίου συνεπι-

www.libtool.com.cn

νοεῖν καὶ τὸ εἰς ἐναντίον, ἀλλ' ὅμως, ἐπειδὴ νῦν ἀποδιελόντες τὰ μόρια
οὕτω σκοποῦμεν διὰ τὸ τέλειον τῆς διαιρέσεως, μᾶλλον αἱ εἰς τὰ ἐναντία
μεταβολαὶ ἂν εἴησαν ἢ αἱ ἐκ τῶν ἐναντίων, διότι καὶ τὴν κλησὶν ἐκ
τῶν τελῶν ἔχουσιν, καὶ τῶν μὲν ἐξ οὗ ἀπαλλάττονται, καὶ προσλαμβάν-
5 νοῦσι τὸ εἰς ὅ.

p. 229^b3sq.

Εἰ μάθησιν λέγει τὴν μεταμάθησιν, οἷον τὴν ἐκ ψευδῶν δοξῶν εἰς
ἀληθεῖς μεταβολήν, ὁμοίως καὶ τὴν ἀπάτην τὴν ἐξ ἀληθῶν εἰς ψευδεῖς,
ἐκ τινος εἰς τι οὕσαι κινήσεις ἂν εἰεν αὗται, εἰ δὲ τὴν εἰς τὰς ἐναντίας
10 μεταβολήν, ἣ κατὰ μάθησιν εἰς τὰς ἀληθεῖς δόξας ἢ κατὰ ἀπάτην εἰς
ψευδεῖς, μεταβολαὶ μᾶλλον αὗται καὶ οὐ κινήσεις. γενέσεις γὰρ τινες,
ἐπειδὴ ἐκ στερήσεων ἢ μεταβολῆς, μᾶλλον δὲ ἀλλοιώσεως· εἰδοποιεῖται γὰρ
τὸ ὑποκείμενον ὁ ἄνθρωπος. τὸ δὲ δι' αὐτοῦ· ἀπατᾶται γὰρ τις καὶ δι'
ἑαυτοῦ ψευδοῦ συνάγων συμπεράσματα. ἀντίκειται δὲ ἡ μὲν δι' ἄλλου
15 ἀπάτη τῇ μαθήσει, ἡ δὲ δι' αὐτοῦ τῇ εὐρέσει.

p. 229^b11 Καὶ ὅσοις μὴ ἔστιν ἐναντίον.

Οἷον ἐν ἀνθρώπῳ γενέσεις καὶ φθορά, ἡ μὲν εἰς ὃ ἡ δὲ ἐξ οὗ, ὥστε
(ἡ) ἐκ τοῦ αὐτοῦ τῇ εἰς τὸ αὐτὸ μεταβολῇ μὲν ἔστιν ἐναντία, οὐ μέντοι
κίνησις.

20 p. 229^b25 sq.

Ἐπειδὴ στέρησις ἢ ἡρεμία, ἀντίκειται δὲ τῇ κινήσει, ἡ δὲ ἕξις καὶ
ἡ στέρησις ἀντίκεινται μὲν ἀλλ' οὐχ ὥς ἐναντία, ὁ δὲ λόγος νῦν περὶ ἐναν-
τίας κινήσεως, διὰ τοῦτο εἶπεν (ὅτι) κατὰ τι ἐναντία ἡ ἕξις τῇ στερήσει· οὐ
γὰρ δύνатаι συνεῖναι ἡ ἕξις τῇ στερήσει, ὥς οὐδὲ τὰ ἐναντία. στέρησιν δὲ
25 λέγει ἐνταῦθα οὐ τῆς δυνάμεως, ἀλλὰ τῆς ἐνεργείας, ἥτις καὶ ἀνακάμπει.

7 δοξῶν scripsi: δόξαν
(praeter cod. E)

12 ἀλλοίωσις
18 ἢ F: om.

13 et 15 αὐτοῦ] αὐτοῦ
23 ὅτι F: om.

16 δὲ μὴ Arist.

p. 230^a4 Ἡ γὰρ εἰς ταὐτὸ κίνησις.

Ἐπειδὴ γὰρ ὅσῳ τοῦ κατὰ φύσιν τόπου ἐγγίζει τὸ κινούμενον, θᾶττον κινεῖται ἅτε ῥωννύμενον ὑπὸ τῆς οἰκείας δλότητος, ὅσῳ δὲ τοῦ κατὰ φύσιν ἀφίσταται, τοσοῦτῳ ἀσθενέστερον κινεῖται (οὕτω καὶ οἱ ἐκ νόσου εἰς ὑγίειαν 5 μεταβάλλοντες ὅσῳ τῇ ὑγείᾳ πλησιάζουσιν, θᾶττον κινουῦνται ἐπὶ ταύτην), διὸ τὸ βευστέραν οὖν εἶναι τὴν πλησιαιτέραν (τοῦ) κατὰ φύσιν κίνησιν ἡρεμίζεσθαι αὐτὴν καλεῖ, διὰ τὸ ἐπὶ ἡρεμίαν λοιπὸν ἐπείγεσθαι. εἰ τοίνυν τῆς ὅλης κινήσεως μέρος ἐστὶ τὸ ἡρεμίζεσθαι, τὸ τόδε οὐκ ἐναντίον τῇ τοιαύτῃ ἡρεμίᾳ, ἵγουν τῇ εἰς ταυτό· ἐπ' ἐκείνην γὰρ ἄγει. οὐδὲ ἡ ὅλη ἄρα κίνησις ἐναντίον 10 τῇ εἰς ταὐτὸν ἡρεμίᾳ.

p. 230^a17 Αὕτη γὰρ ἐξ αὐτῆς.

Ἡ γὰρ φθορὰ ἐκ τῆς ἀμεταβλησίας τῆς ἐν τῷ ὄντι.

p. 230^a18 Ἡ δὲ γένεσις εἰς ἐκείνην.

Εἰς γὰρ τὴν ἐν τῷ ὄντι ἀμεταβλησίαν ὁδεύει. — Οὐκ ὃν λέγει 15 οὐ τὸ μηδαμῇ μηδαμῶς ὄν, ἀλλὰ τὴν ὕλην, καὶ διὰ τοῦτο φησιν ἀμεταβλησίαν εἶναι ἐν τῷ μὴ ὄντι, ὡς εἰ νοήσεαι τὴν ὕλην μήπω εἶδος δεξαμένην.

p. 230^a26 sqq.

Τὸ κατὰ φύσιν διττόν, ἢ τὸ τελειωτικὸν ἢ τὸ μὴ ὑπὸ τινος ἔξωθεν 20 βίας γινόμενον. ἐνταῦθα οὖν λέγει τὸ μὴ ὑπὸ τινος ἔξωθεν βίας γινόμενον· τὸ γὰρ πῦρ οὐκ ἂν ἐπὶ τὸ κάτω κινήθει μὴ βίας τινὸς ἔξωθεν αὐτῷ γενομένης· καὶ ἐπὶ βώλου ὡσαύτως. ἡ μέντοι φθορὰ καὶ ἡ νόσος οὐχ ὑπὸ τινος ἔξωθεν βίας γίνεται, ἀλλ' ἐπειδὴ πᾶν τὸ γινητὸν οὐκ αἰδίων, οἷότι οὐδὲ ἀπειροδύναμον, ἀνάγκη χρόνῳ ἀποκαμεῖν τὴν 25 φύσιν καὶ μὴ τις ἔξωθεν βία γένηται, ἀποκαμνούσης δὲ λύσις τῆς ἀρμονίας γίνεται.

p. 230^a31 Ἀρ' οὖν καὶ γενέσεις εἰςὶ βίαιοι.

Οἱ διὰ τροφὴν θᾶττον τοῦ ὠρισμένου χρόνου σπερμαίνοντες. εἰμαρμέναι δὲ ἀντὶ τοῦ κατὰ τὸν εἶρμόν καὶ τὴν ἀκολουθίαν τῆς 30 φύσεως.

1 εἰς αὐτὸ Arist. (praeter cod. l)

25 fort. ἀποκαμούσης

6 τοῦ addidi

27 εἶσιν εἶναι βίαιοι Arist.

24 διότι κτλ.] cf. p. 768, 19 sq.

29 εἰμαρμένα

www.libtool.com.cn
p. 230^b7.

Ἄντι τοῦ οὐ μόνον γενέσσει.

p. 230^b10sqq.

Ταῦτα κυρίως ὑπάρχει τοῖς στοιχείοις. ἡ ἐπὶ τὸ ἄνω ἢ ἡ ἐπὶ τὸ
5 κάτω κίνησις πρώτως καὶ κυρίως τοῖς στοιχείοις ὑπάρχει, καὶ αἱ ἡρεμίαι
ὡσαύτως. εἰ δέ τι καὶ τῶν συνθέτων ἔχει ταῦτα, οὐ κυρίως ἔχει οὔτε
πρώτως. οἷον τὸ ξύλον εἰ λέγεται κατὰ φύσιν ἐπὶ τὸ κάτω κινεῖσθαι ἢ
ἡρεμεῖν, οὐ κυρίως ἂν λέγοιτο ἐπὶ τὸ κάτω κινεῖσθαι ἢ ἡρεμεῖν· μετέχει
γὰρ καὶ αἰέρος καὶ πυρός, ὧν παρὰ φύσιν ἢ ἐπὶ τὸ κάτω κίνησις. ἀλλ'
10 οὐδὲ πρώτως ἐν τοῖς συνθέτοις αἱ τοιαῦται κινήσεις τοῖς συνθέτοις· τὸ
γὰρ ξύλον οὐ καθὼς ξύλον ἐπὶ τὸ κάτω κινεῖται, ἀλλ' ὅτι γῆς πλείονος με-
τέχει. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

p. 230^b21 Ἐχει δ' ἀπορίαν.

Εἰ πάσης ἡρεμίας τῆς μὴ αἰδίου γένεσις ἔστιν, αὕτη δὲ ἐστὶ τὸ
15 ἴστασθαι, τὸ δὲ ἴστασθαι ἐστὶ τὸ θᾶττον κινεῖσθαι, ἀνάγκη ἄρα καὶ ἐπὶ
τῆς παρὰ φύσιν ἡρεμίας, εἰ ἔστιν αὐτῆς γένεσις μὴ οὐσης αἰδίου, εἶναι
τὴν γένεσιν αὐτῆς τὸ ἴστασθαι, τουτέστι τὸ θᾶττον κινεῖσθαι· νῦν οὖν ἐπὶ
τῶν παρὰ φύσιν τὸ ἐναντίον ὁρῶμεν (ἐγγίζοντα γὰρ τῷ παρὰ φύσιν τόπῳ
βραδύτερον κινεῖται). ὥστε, εἰ ἔστι γενητὴ ἢ παρὰ φύσιν ἡρεμία εἴπερ
20 μὴ αἰδίου, οὐκ ἔστι δὲ ἐπ' αὐτῆς τὸ θᾶττον κινεῖσθαι, τουτέστι τὸ ἴστα-
σθαι, τουτέστιν ἢ γένεσις τῆς ἡρεμίας, ἔσται ἄρα τι μὴ αἰεὶ ἡρεμοῦν μὴ
γενόμενον ἡρεμοῦν, ὑπερ ἄτοπον· τὸ γὰρ μὴ αἰδίου γενητόν. πρὸς δ' φησιν
ὅτι οὐκ ἐπὶ πάσης ἡρεμίας θεωρεῖται τὸ ἴστασθαι, τουτέστι τὸ ταχὺ κι-
νεῖσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τῆς κατὰ φύσιν, διότι πρὸς τῷ οἰκείῳ τόπῳ γίνεται τὸ
25 κινούμενον· ῥώννυται γὰρ ὑπὸ τῆς οἰκείας ὁλότητος. τὸ δὲ παρὰ φύσιν
κινούμενον, ὅσῳ τοῦ οἰκείου τόπου ἐξίσταται, ἀσθενέστερον γίνεται ἀπολει-

2 cf. Arist. cod. II 4. 12 leguntur in summo margine folii 41^r (cf. Bekker ad Arist.

p. 228^b10) 6 συνθέτων scripsi: αὐθεν⁹ post v. 12 sequuntur in codice:

λέξεις

κομπάζει· καυχᾶται, φουσᾶ· κόμπος γὰρ τὸ φύσημα καὶ καύχημα

κομᾶν· ἀγάλλεσθαι

κομήτης· εὐτρίχος

κωμήτης· γείτων· κῶμαι γὰρ αἱ ὁδοί

κῶμος· εἶδος ὀρχήσεως ἢ μέλους τινός

κωμωιδοί· οἱ κωμικοὶ χορευταί· τραγωιδοὶ δὲ οἱ τραγικοὶ χορευταί· ~ οἱ ποιη-
ται διδάσκαλοι.

ἡδεῖα

λυπηρά (cf. Arist. p. 230^b8)

19 γενητὴ F: γεννητὴ

24 τῆς] τ'

www.libtool.com.gr

πούσης αὐτοῦ τῆς ὠθοῦσης δυνάμεως. ὥστε οὐ πάσης ἡρεμίας γένεσις ἐστὶ τὸ ἵστασθαι, τοιούτεστι τὸ ταχὺ κινεῖσθαι, ἀλλὰ τῆς κατὰ φύσιν.

p. 230^b26 Ἡ ὅλως εἶναι τὸ εἰς τὸν αὐτοῦ τόπον.

Τὸ ἵστασθαι, φησὶν, ὅπερ ἐστὶ τὸ ταχέως κινεῖσθαι, ἢ τοῦτό ἐστι τὸ
 5 ἐπὶ τὸν αὐτοῦ τόπον φέρεσθαι, ἢ εἰ μὴ τοῦτο (οὐδὲ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ
 τὸν αὐτοῦ τόπον φερόμενον ἵσταται, τοιούτεστι ταχέως κινεῖται), ἀμα γοῦν
 τοῦτο συμβαίνει· μόριον γάρ ἐστι τῆς ἐπὶ τὸν αὐτοῦ τόπον κινήσεως τὸ
 ἵστασθαι, τῆς δὲ ἐν τῇ παρὰ φύσιν ἡρεμίας γένεσις ἐστὶν οὐ τὸ ἵστασθαι,
 ἀλλὰ τὸ βίᾳ κινεῖσθαι.

5. 6. 7 αὐτοῦ

5 fortasse οὐδὲν

IN LIBRUM VI.

p. 231^a26 Οὐτε γὰρ ἐν τὰ ἔσχατα.

Εἰ γὰρ ἡ γραμμὴ συνεχής, συνεχές δὲ ὦν τὰ ἔσχατα ἐν. σύγκειται
δὲ ἡ γραμμὴ ἐκ στιγμῶν, ἀνάγκη τὴν στιγμὴν τὰ τ' ἔσχατα ἐν εἶναι. εἰ
5 δὲ τοῦτο, ἔξουσιν αἱ στιγμαὶ ἐκάστη τὸ μὲν ἄλλο τὸ δὲ ἄλλο, εἴπερ ἄλλο
τὸ ἔσχατον καὶ οὐ ἐστὶν ἔσχατον. καὶ οὐκέτι ἔσται ἄμερῃ τὰ σημεία.

p. 231^a26 sqq.

Εἰ ἐξ ἀπτόμενων στιγμῶν, φησί, συγκέσται ἡ γραμμὴ, ἐπειδὴ ἀπτό-
μενα ἦν ὦν ἅμα τὰ ἔσχατα, ἔσονται πάλιν ἔσχατα τῶν σημείων.

10 p. 231^b4.

Δύο γὰρ σημεία ὅλα ὅλων ἀπτόμενα καὶ ἐφαρμόζοντα μέγεθος οὐ
ποιοῦσι· εἰ δὲ δύο μέγεθος οὐ ποιοῦσιν, οὐδὲ τρία οὐδὲ μύρια· ὥστε οὐδὲ
ἐξ ἀπτόμενων στιγμῶν ἡ γραμμὴ ἔσται. ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ γραμμῆς
καὶ ἐπιφανείας· ἄμερῃ γὰρ ταῦτα· ἡ γραμμὴ γὰρ ἀπλᾶτος καὶ ἡ ἐπι-
15 φάνεια ἀβυσθής.

p. 231^b5 Καὶ διαιρεῖται εἰς οὕτως διαιρετά.

Ἄς γὰρ τὸ συνεχές εἰς συνεχῇ διαιρεῖται δυνάμενα πάλιν εἰς συνεχῇ
διαιρεῖσθαι· τὸ δὲ τόπων, ὅτι ἔστι πρὸς τῷ λόγῳ διαιρετά, οὐχὶ δὲ καὶ τῷ
τόπῳ εἶναι τὸ ἐν μέλει γλυκὺ καὶ ξυθὸν λόγῳ μὲν διαιροῦνται ἀλλήλων,
20 τοῖσι δὲ οὐ· τὸ συνεχές δ' οὐχ οὕτως, ἀλλὰ διαιρετὸν εἰς ἀεί, διαι-
ρετά· τῷ τόπῳ.

8 ἐν τῷ 8 ἐξ ἀπτόμενων στιγμῶν ἐκτετατόν τῶν 13 ἐφαρμόζοντων 16 διαι-
ρετά· ἔπειτα Ἄριστο· ὁμοίως H. com. F' 18 τὸ συγκέσται τῶν 19 ἐστὶν (h. e. ἐστὶ) ἐστὶ
τοῦ 20 αὐτὰ διαιρετὸν στιγμῶν, αὐτὰ ἀπτόμενα 21 ἐστὶν καὶ διαιρετά

p. 231^b23 Ἡ κίνησις ἦν ἐκινήθη.

Εἰ γὰρ τὸ ω τὴν ὅλην κίνησιν τὴν $\delta\epsilon\zeta$ ἐπὶ τοῦ ὅλου μεγέθους τοῦ $\alpha\beta\gamma$ κινεῖται, καὶ τὸ μέρος τῆς κινήσεως ἐπὶ τοῦ μέρους τοῦ μεγέθους κινήθησεται· ὥστε κινήθησεται τὴν δ κίνησιν ἐπὶ τοῦ α μεγέθους. ἀλλὰ
5 μὴν πᾶσα κίνησις ἔχει τὸ πόθεν ποι· ὥστε μεριστὴ ἢ δ κίνησις. ἀλλ' ὑπάρχειται ἀμερὲς τὸ δ μόριον τῆς κινήσεως.

p. 231^b25 Εἰ δὲ παρούσης κινήσεως.

Τὸ κινεῖσθαι ὡς σαφέστερον εἶπεν· ἡ μὲν γὰρ κίνησις αὐτὴ ἡ δυνάμεις ἐστὶ, τὸ δὲ κινεῖσθαι ἡ ἐνέργεια. σαφέστεραι δὲ τῶν δυνάμεων αἱ
10 ἐνέργειαι· γινώσκωμεν γὰρ τὰς δυνάμεις ἐκ τῶν ἐνεργειῶν.

p. 232^a1.

Τὴν γραμμὴν ἐφ' ἧς τὸ α ἀμερῇ οὖσαν, ἥτινι ὑπάρχει ἡ δ κίνησις, τὸ ω ἐκινήθη.

p. 232^a2.

15 Ἢ δὲ ἔννοια τοιαύτη· εἰ ὑποθώμεθα τὸ ω κινεῖσθαι ἐπὶ τῆς α ἀμερῶς τὴν δ κίνησιν, ὕστερον δὲ κεκινήσθαι, οὐκέτι ἔσται ἡ δ κίνησις ἀμερῆς, ἀλλὰ διαιρετὴ.

p. 232^a15.

Εἰ μὲν γὰρ εἴτι κινήσεις, οὐ κινεῖται δὲ ἐν αὐτοῖς ἀλλὰ κεκίνηται, 20 παρούσης κινήσεως οὐκ ἔσται κίνησις ἀλλ' ἡρεμία· εἰ δὲ μὴ κινήσεις, ἐκ τούτων δὲ ἡ ὅλη κίνησις, ἡ ἄρα κίνησις ἐξ οὐ κινήσεων σύγκειται. ὅπερ ἄτοπον.

p. 232^a25.

Ὅρος· θαττόν ἐστὶ τὸ ἐν ἴσῳ χρόνῳ μεῖζον κινούμενον.

25 p. 232^b5 sqq.

α'	γ	ε	θ	δ

ιβ'	ζ	κ	η	

Οὐ τὸ τυχὸν θαττόν οὐδὲ τὸ τυχὸν βραδύτερον, ἀλλὰ τὶ θαττόν καὶ τὶ βραδύτερον.

30 Πᾶν γὰρ θαττόν παντὸς βραδυτέρου ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ μεῖζον κινεῖται, οὐ πάντως δὲ ἐν τῷ ἐλάττω ἢ μεῖζον ἢ ἴσον, ἀλλ' ἔτι ἔλαττον.

1 cf. Arist. 13 et 15 ω scripsi: β
ἐλαττον scripsi: ἐν τι ἐλάττωι (compend.)

19 κινήσεις scripsi: κίνησις 31 ἔτι

Εἰ τὴν ἴσιν ἐν πλείονι κινεῖται τὸ βραδύτερον. τὸ ταχύτερον ἄρα ἐν ἐλάττωι τὴν ἴσιν κινηθήσεται, τῇ σὺν ἀντιθέσει ἀντιστροφῇ.

p. 232^b20.

- 5 Εἰ γὰρ πᾶσα κίνησις πόθεν ποι. ἀνάγκη πᾶσα καὶ ἐν χρόνῳ (εἶναι). εἰ γὰρ ἡ κίνησις μεταξύ ἐστίν, ὃ μὲν ἀπέλιπεν, παρῳχῆκεν, εἰς δὲ ἐπέγεται, μέλλει, ἔνθα δέ ἐστιν, ἐνέστηκεν· ταῦτα δὲ χρόνου τμήματα· διὰ τοῦτο ἐν παντὶ χρόνῳ δύναται κινηθῆναι.

p. 233^a7 Καὶ τῷ ἀποδεοειγμένῳ χρωμένοις.

- 10 Ποίῳ τούτῳ; ὅτι τὸ θάττον ἐν ἐλάττωι χρόνῳ τὸ ἴσον δίεισιν. τούτῳ γὰρ χρώμενοι διὰ μὲν τοῦ θάττονος διαιροῦμεν τὸν χρόνον, ὅτι εἰ τὸ βραδύτερον τὸ τοσόνδε μέγεθος ἐν ὥριαιῳ χρόνῳ κενίηται, τὸ θάττον ἄρα ἐν ἐλάττωι χρόνῳ τὸ αὐτὸ κινηθήσεται, οἷον ἐν ἡμιωρίῳ· ὥστε διὰ τοῦ θάττονος ἐτμήθη ὁ χρόνος. ἀλλὰ μὴν καὶ διὰ τοῦ βραδυτέρου τὸ μέγεθος τέμνεται· εἰ γὰρ ἐν τῷ ἡμιωριαίῳ τὸ θάττον πηχυσίων μέγεθος κενίηται, ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τὸ βραδύτερον ἑλαττον κινηθήσεται, οἷον ἡμιπηχυσιῶν· ὥστε διὰ τοῦ βραδυτέρου τὸ μέγεθος ἐτμήθη, λαμβανόντων ἡμῶν ὁμολογούμενον τὸ ἥδη δεοειγμένον, ὅτι τὸ θάττον ἐν ἐλάττωι τὸ ἴσον κινεῖται. οὐκ οὖν καὶ ἔμπαλιν ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ τὸ βραδύτερον ἑλαττον κινηθήσεται. καὶ τούτων ἀεὶ λαμβανομένων ἐπ' ἀπειρον ἡ τομὴ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ μεγέθους γίνεται.
- 15
20

p. 233^a9 Ἀντιστρέφειν ἀληθές.

Τουτέστι μεταλαμβάνειν ἐκ τοῦ θάττονος τὸ βραδύτερον. καὶ ἔμπαλιν.

p. 233^a13.

- 25 Οὐ μόνον, φησίν, ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐπιχειρημάτων ὁτλόν ἐστιν ὅτι ἀντιστρέφουσιν πρὸς ἀλλήλα ὅ τε χρόνος καὶ τὸ μέγεθος, ὥς ὁπότερον ἂν εἴη συνεχές. ἐξ ἀνάγκης ἀκόλουθον καὶ τὸ λοιπὸν εἶναι. ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐν τῇ συνηθείᾳ λεγομένων καὶ πραττομένων· λέγομεν γὰρ ὅτι ἥδε ἡ ὁδὸς ἀνύεται δι' ἡμέρας μίας, τὸ δὲ ἥμισυ αὐτῆς δι' ἡμίσεως, καὶ
30 ἐξῆς τὸ τέταρτον αὐτῆς διὰ τετάρτου ἡμέρας.

p. 233^a21 sqq.

Ὁ Ζήνων ἀναιρῶν τὸ εἶναι κίνησιν ἐκέχρητο τοιοῦτον συλλογισμόν·

5 πόθεν ποία εἶναι addidi 30 τέταρτον et τετάρτου] δ'

Τὸ ληφθὲν τοῦ μεγέθους μόνιον, ὃ δίδειν τὸ τοῦ χρόνου μόνιον, ἢ
15 καταμετρεῖ τὸ ὅλον ἢ ἐλλείπει ἢ ὑπερβάλλει· εἰ γὰρ εἷη μέγεθος πύχων
ζ' καὶ ληφθῇ τι ἐξ αὐτοῦ πηχυσίον, τοῦτο ἑπτάκις καταμετρήσῃ τὸ ὅλον,
εἰ δὲ ὀλίγην ληφθῇ τὸ μόνιον, τετράκις μὲν μετρήσῃ τὸ ὅλον ὑπερβαλεῖ,
τρὶς δὲ ἐλλείψει· ἀλλ' εἴτε μετρεῖ εἴτε ὑπερβάλλει εἴτε καὶ ἐλλείπει, οὐδὲν
διαφέρει· ἔχει γὰρ (πρὸς) τὸ ὅλον τινὰ λόγον.

Τουτέστι δυνατόν ἐστί τι ταχύτερον ἄλλου εἶναι κατὰ τὸν ἡμιόλιον λόγον.

Τοῦ γὰρ βραχυτέρου δύο ἄτομα τοῦ μεγέθους κινουμένου τὸ θάπτον
ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τρία κινήθησεται· εἰ γὰρ τὸ πᾶν πρὸς τὸ τάχος τὴν
25 ἡμίλιον ἔχει λόγον, καὶ τὸ μέγεθος πρὸς τὸ μέγεθος τὸν αὐτὸν ἔξει.

Τὸ νῦν τὸ πεπερασμένον, λέγει. ὁπερ πέρας μὲν ἐστὶ τοῦ παρεληλυθότος ἀρχὴ δὲ τοῦ μέλλοντος, τοῦτο καὶ ἐν ἐστὶ καὶ ἀδιάρητον· ὥσπερ τῆς γραμμῆς τὸ σημεῖον· εἰ γὰρ εἴη διαιρετόν, χρόνος ἔσται καὶ οὐ πέρας χρόνου. τοῦτο δὲ τὸ ἄτομον πρῶτως λέγεται νῦν, τὸ δὲ ἐν πλάτει οὔτε πρῶτως οὔτε καθ' αὐτό· διὸ γὰρ πλησισαίτερον τοῦ κυρίως νῦν, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸ νῦν λέγεται. κατὰ συμβεβηκὸς οὖν νῦν διὰ τὸ εἶναι πληγ-

9 τὸ et 19 πρὸς addidi 10 lacuna explenda (εἰ δὲ ἐπ' ἀπειρὸν διαιρετός) 17 ὑπερ-
βαλ^λει 24 πᾶν] iunmo τάχος 27 τὸ πεπερασμένον deleverim 31 διότι F
51*

www.libtool.com.cn

σταίτηρον τοῦ νῦν καὶ κατὰ δεύτερον λόγον· οὕτω γὰρ ἐκείνο νῦν. καὶ τὸ
πλησιάζον αὐτῷ βραχὺ τοῦ χρόνου διάστημα νῦν λέγεται.

p. 234^a2.

Ἐπὶ τὰ ἐπόμενα. — Εἰ οὖν μηδὲν ἔχει ἐπόμενον. ἔσται δὲ καὶ τὸ
5 τοῦ παρωχηκότος πέρας. ἀμερές ἄρα.

p. 234^a13 Καθ' ὃ γὰρ ἂν διαιρεθῇ.

Ἐπειδὴ τὸ μεταξὺ τοῦ πέρατος τοῦ παρωχηκότος χρόνου καὶ τῆς
ἀρχῆς τοῦ μέλλοντος τὸ χρονικὸν ἐστὶ νῦν καὶ οὐ τὸ ἀμερές. πᾶς δὲ χρό-
νος διαιρετός. διηρησθῶ τοίνυν κατὰ τὸ ὁ. καὶ ἐπεὶ πᾶς χρόνος διαιρού-
10 μενος εἰς τὸν παρωχηκότα διαιρεῖται καὶ τὸν μέλλοντα. ἔξει καὶ τὸ νῦν
τὸ μὲν παρωχηκὸς τὸ δὲ μέλλον.

Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ νῦν στάσις μὲν γίνεται, ἡρεμία δ' οὐ· πᾶσα
γὰρ κίνησις καὶ ἡρεμία ἐν χρόνῳ γίνεται, τὸ δὲ νῦν οὐ χρόνος. ὥστε
στάσις μόνον γίνεται ἐν αὐτῷ.

15 p. 234^a14 sqq.

Ἐκ τῶν εἰρημένων. φησὶν, οὐ τὸ καθ' αὐτὸ νῦν. ὅπερ προέκειτο
ἡμῖν ζητῆσαι. τοῦτο ἀνεφανῆ, ἀλλὰ τὸ πλατικόν. ὅπερ οὐ δι' αὐτὸ ἀλλὰ
δι' ἑτέρον ἐστὶ νῦν. τοῦτο δὲ συνέβη διὰ τὸ μὴ ἐν καὶ ταῦτό τὸ νῦν
ὑποθέσθαι τὸ τε παρωχηκότος πέρας καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ μέλλοντος. ὅτι δὲ
20 οὐκ ἐστὶ καθ' αὐτὸ νῦν. ὁτλον ἐξ ὧν διαιρεῖται. πᾶσα δὲ διαιρέσις κατὰ
τὸ καθ' αὐτὸ νῦν γίνεται. οὐκ αὐτὸ διαιρεῖται. ὥσπερ καὶ ἐν γραμμῇ
κατὰ σημεῖον ἢ διαιρέσις καὶ ἐν ἐπιφανείᾳ κατὰ γραμμὴν καὶ ἐν στερεῳ
κατὰ ἐπιφανείαν.

p. 234^a16 Πρὸς δὲ τούτοις τοῦ νῦν.

25 Σομβήρεται. φησὶν. ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ νῦν. ἐπειδὴ ἐπ' ἄπειρον
διαιρεῖσθαι δύναται χρονικὸν ὄν. πολλοὺς μέλλοντας καὶ παρωχηκότας λαμ-
βάνειν. καὶ τοὺς αὐτοὺς μέλλοντας τε καὶ παρωχηκότας πρὸς ἄλλην καὶ
ἄλλην τομὴν, καὶ οὐ τὸ αὐτὸ νῦν ἐστὶν ἄλλοτε ἄλλο ἐπ' ἄπειρον. καὶ πῶς
οὐκ ἂν πῶς ἐν τε τῷ πέρατι τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ παρελθούτος μυρίους
30 μέλλοντας καὶ παρελθούτας ἐπιδείξῃ. καὶ μὴ ἐν νῦν εἶναι τὸ πέρας τοῦ
παρωχηκότος καὶ ἐν τῷ τοῦ μέλλοντος. ἀλλὰ μῦστα ἐκατέρου κατὰ τὰς

1 δεύτερον] δ 4 ἔχει mutationem in ἐπὶ 5 ἔσται] compend. et scriptum in codice non
intelligitur fortasse ἔστι 6 ἐν 9 κατὰ καὶ] cf. excerpta codicis F 12 Ἰστέον
καὶ] nescio quo errore hoc delata pertinet ad Arist. p. 234^a31 sqq. 12 γίνεται (post
ad scriptum γὰρ] compend. 17 ἔπειρ τοῦ δι' αὐτὸ scriptum] ἔπειρ τοῦ δι' αὐτὸ 28 οὐ]
comp. οὕτως 31 μῦστα] sic

ἀπείρους τοῦ νῦν διαιρέσεις; ὅπῃ γὰρ ἂν διέλοιμεν, τοῦτο (τὸ) νῦν ἔσται
διορίζον τὸν παρελθόντα καὶ τὸν μέλλοντα.

p. 234^a 35 Ἐν ἀμφοῖν τοῖν χρόνοις.

Εἰ τὸ νῦν, φησὶν, ἔν ἐστι καὶ ταῦτόν τοῦ τε παρῃχρότου πέρας ὃν
5 καὶ τοῦ μέλλοντος ἀρχή, ἐνδέχεται δέ τι τὸν μὲν [τὸν χρόνον] ὅλον
κινεῖσθαι τὸν δὲ ἡρμεῖν ὅλον, συμβήσεται ἅμα τὸ αὐτὸ καὶ κινεῖ-
σθαι καὶ ἡρμεῖν, ὅπερ ἀδύνατον.

p. 234^b 1 Ἐὸ δ' ὅλον κινούμενον.

Προσέθηκεν τὸ καθ' ὃ (πέφυκε κινεῖσθαι). ἔστι γὰρ τῶν τοῦ
10 χρόνου καὶ τὸ νῦν, ἀλλ' οὐ πέφυκεν ἐν τούτῳ κινεῖσθαι. ἐν πᾶσιν οὖν
κινεῖται τοῖς πεφυκόσιν ὑποδέχεσθαι κίνησιν, ὑπόκειται δὲ καὶ ἐν τῷ νῦν
δυνατόν τι κινεῖσθαι, β' καὶ ἐν τούτῳ κινήσεται.

p. 234^b 17 sqq.

Πρὶν γὰρ τὸ λευκὸν εἰς τὸ μέλαν μεταβάλλῃ, πρότερον εἰς τὸ φαιδόν
15 μεταβάλλει· ὥστε τὸ μεταξύ εἰς ὃ ἔστι.

p. 234^b 21.

Συνδισαίνεται γὰρ ἡ κίνησις τῷ χρόνῳ καὶ τοῖς μέρεσι τοῦ κινουμένου.

p. 234^b 29 sqq.

Εἰ γὰρ ἡ ὅλη δὲ μὴ ἔστι τοῦ αἰ, ἡ τῶν μερῶν αὐτοῦ τινος ἀνάγκη αὐτὴν
20 εἶναι ἡ ἄλλου τινός. τῶν μὲν οὖν μερῶν οὐκ ἔστι· ὑπόκειται (γὰρ) ἑκατέρου
αὐτῶν ἑτέρα τις κίνησις, καὶ ἀδύνατον δύο κινήσεις εἶναι τοῦ αὐτοῦ πράγματος
ἡ μιᾶς δύο πράγματα. οὐκ ἄρα τούτων τινὸς ἡ δὲ κίνησις. ἀλλ' οὐδὲ ἄλλου
τινός· (εἰ γὰρ ἄλλου τινός,) ἐπειδὴ οὐ ἔστιν ἡ ὅλη κίνησις (καὶ τὰ μέρη
τῶν μερῶν), καὶ τῶν μερῶν ἐκείνου τὰ μέρη τῆς κινήσεως τὰ δὲ ἐξ κινή-
25 σεως εἰσίν· ὑπόκεινται δὲ καὶ τῶν αβ βγ, δύο δὲ τινων μίαν κίνησιν οὐ
δύναται εἶναι· οὐκ ἄρα οὐδὲ τῶν μερῶν ἐκείνου, ὥστε οὐδὲ τοῦ ὅλου. εἰ
τοίνυν τὴν δὲ ἀνάγκη ἡ τοῦ αἰ εἶναι ἡ τῶν μερῶν αὐτοῦ ἡ ἄλλου τινός,
μήτε δὲ τῶν μερῶν τοῦ αἰ μήτε ἄλλου τινός ἐστι, ἀνάγκη τὴν δὲ τοῦ αἰ
εἶναι, καὶ ἑκάτερον τῶν μερῶν αὐτῆς ἑκατέρου τῶν μερῶν τῆς αἰ. συν-

1 τὸ addidi 4 ὃν] ὢν 5 τὸν μὲν scripsi pro τὸ μὲν (at cf. Arist. libri), et τὸν
χρόνον deleui 9 πέφυκε κινεῖσθαι addidi 12 β'] scriptum α': immo ὥστε 14 πρὶν

ix πρ (h. e. πρὸς) corr. μεταβάλλῃ] μεταβάλλει 20 γὰρ addidi 21 δύο] β 22 ἡ
μιᾶς scripsi: ἡ α 23 εἰ γὰρ ἄλλου τινός et 23. 24 καὶ τὰ μέρη τῶν μερῶν addidi
23 οὐ scripsi: οὐκ 28 αἰ (priori loco) scripsi: αβ 29 τῆς] immo τοῦ

διήρηται ἄρα ἡ κίνησις τοῖς μέρεσι τοῦ κινουμένου. καὶ οὕτως μὲν δείκνυσιν ἐπ' εὐθείας.

Διὰ δὲ τοῦ ἀδύνατου δείκνυσιν οὕτως. εἰ μὴ ἔστιν ἡ δὲ κίνησις τοῦ α γ, ἔστω ἡ θι, καὶ ἀφγρήσθω ἀπ' αὐτῆς (ἡ) τῶν δύο μερῶν τοῦ α γ τῶν
5 α β β γ κινήσεις. τὴν οὖν θι διαιρουμένην ἀνάγκη ἡ καταδαπανᾶσθαι ἡ ἐλλείπειν ἡ πλεονάζειν. εἰ μὲν οὖν πλεονάσῃ, οἶον εἰ εἴη τοῦ μὲν α β ἡ
θι τοῦ (δὲ) β γ ἡ η κ, καταλείπεται ἡ κί καὶ ἔσται τινὸς κίνησις. ἡ τοί-
νον τοῦ α γ ἡ τῶν μερῶν αὐτοῦ ἡ ἄλλου τινός. ἀλλ' οὕτως τοῦ· ὅλου (ἡ
θι γὰρ ὑπόκειται), οὕτε τῶν μερῶν τοῦ α γ (τοῦ μὲν γὰρ α β ἡ θι, τοῦ
10 δὲ β γ ἡ η κ), οὕτε ἄλλου τινός εἶναι αὐτὴν δυνατόν (συνεχῆς γὰρ ἡ κί
τῇ λοιπῇ, ἀδύνατον δὲ δύο τινῶν πραγμάτων συνεχῆ εἶναι κίνησιν ἐκεί-
νων μὴ ὄντων συνεχῶν· ὥστε οὐδὲ ἄλλου τινός ἐστιν ἡ κί). ὥστε ἔσται
κίνησις οὐδενὸς οὔσα κίνησις, ὅπερ ἀδύνατον. εἰ δὲ ἐλλείψῃ, οἶον εἰ διαι-
ρεθείη τὸ α γ εἰς τρία καὶ εἴη τοῦ μὲν α β ἡ θι τοῦ δὲ β δ ἡ κί, συμβή-
15 σεται τὸ αὐτὸ ἅμα καὶ κινεῖσθαι καὶ (μὴ) κινεῖσθαι· τὸ γὰρ δ γ, διότι τοῦ
α γ μέρος ἐστὶ, συγκινηθήσεται τῷ ὅλῳ, διότι δὲ οὐ γ ὑπελείφθη αὐτῷ κί-
νησις, οὐ κινήθησεται. τὸ αὐτὸ ἄρα καὶ κινεῖται καὶ οὐ κινεῖται, ὅπερ
ἀδύνατον.

p. 235^a13 sqq.

20 Ὡς ἂν, φησὶν, ἔχη ἐν τῶν ε', οὕτως ἔχει καὶ τὰ λοιπά· εἴτε γὰρ ἐν
τι διαιρετόν, καὶ τὰ λοιπά, εἴτε ἐπ' ἄπειρον διαιρετόν, εἴτε ὅπως οὖν
ἄλλως. λαμβάνει δὲ ὡς ἕξιν τινὰ τὴν κίνησιν. τὸ δὲ κινεῖσθαι ὡς
ἐνέργειαν. ἡ τὸ αὐτὸ ληπτέον κίνησιν καὶ κινεῖσθαι, ἡ εἰ ἕξις ἐστὶν ἡ κί-
νησις, οὕτως φησόμεν αὐτὴν διαιρεῖσθαι, ὥσπερ καὶ τὸ εἶδος, οὐ καθ' αὐτό·
25 ἡ γὰρ ἕξις αἰεὶ ἐστῶσα ἐστὶ. καὶ τε κινῆται καὶ τε μὴ κινῆται, οὐ καθ'
αὐτήν, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηχός· τῇ ἐν διαιρετῇ εἶναι· διαιρουμένης γὰρ
τῆς βώλου. ἔστι ὁ γλονότι καὶ ἐν τοῖς μέρεσιν αὐτῆς ἡ ἕξις.

p. 235^a30 sq.

Μίαν κίνησιν δύο τινῶν εἶναι ἀδύνατον.

30 p. 235^a33 Ἀφ' ὧθέντος γὰρ τοῦ κινεῖσθαι καθ' ἑκατέραν.

(Ὡς ἐν) γὰρ ἄλλῳ τὰ μέρη διοίσει τοῦ ὅλου ἡ ὅτι τὸ μὲν ὅλον λαμ-
βάνοντες ἐν τι καὶ συνεχῆς λαμβάνομεν. τὰ δὲ μέρη νοοῦντες οἶον τῇ ἐπι-
νοίᾳ διαιρούμεν τὸ ὅλον. ὡς οὖν ἡ ὅλη κίνησις ἐκ τῶν ἰδίων μερῶν
συνεστῆται μία οὕσα καὶ συνεχῆς. οὕτω καὶ τὸ κινεῖσθαι τῆς ὅλης κινή-
35 σεως συντιθέμενον ἐκ τοῦ κινεῖσθαι ἑκάστου μέρους κινήσεως ἐν ποιήσει

4 ἡ addidi	4 et 11 δύο; β	7 δὲ addidi	9 θι, ἡ θ	14 τρία] γ	15 μὴ
addidi	δ γ scripti: α γ	20 ἐν τῶν ε scripti: ἐν τῶν ε		οὕτως καὶ	32 μέρη
νοοῦντες scripti: μετανοοῦντες		33 συντιθέμενον comprehend		ἐκποιήσει	

τὸ ὅλον καὶ συνεχές, λέγω δὴ τὸ κινεῖσθαι· ὥς γὰρ τῶν μερῶν τῆς κινήσεως ὑπῆρχεν τὰ μέρη τοῦ κινεῖσθαι, οὕτω καὶ τῆς ὅλης κινήσεως ὅλον ὑπάρχει τὸ κινεῖσθαι.

p. 235^a35 sq.

- 5 Αἱ ποιότητες· τῷ γὰρ (τὸ) ἐν ᾧ εἰσι διαιρετὸν εἶναι καὶ αὐταὶ διαιρεῖσθαι λέγονται κατὰ συμβεβηχός.

p. 235^b1 Ἐκολούθηκεν δέ.

- Διὰ τὸ μεταβάλλον καὶ τούτοις ὑπάρχει τό τε διαιρετὸν εἰς ἄπειρα· εἰ γὰρ πᾶν τὸ μεταβάλλον διαιρετόν, οὐκ ἂν οὔτε ἀδιαίρετον κινούτο κίνη-
10 σιν οὔτε ἐν ἀδιαίρετῳ χρόνῳ. ἄλλως τε διὰ τὸ εἶναι τὸ μεταβάλλον καὶ (ἡ) κίνησις ἔστι, διὰ δὲ ταύτην καὶ τὸ κινεῖσθαι καὶ ὁ χρόνος· ὥστε ἔπονται τῷ κινουμένῳ. εὐλογον (ἄρα) ἐκείνου διαιρετοῦ ὄντος καὶ ταῦτα τριαῦτα εἶναι.

p. 235^b4.

- 15 Ὅ φησι τοῦτο ἔστι· εἰ δοθείη τὸ μέγεθος ἄπειρον κατὰ τὴν ἔκτασιν, ἀνάγκη καὶ τὴν κίνησιν καὶ τὸν χρόνον τοιοῦτον εἶναι, ὅπερ δείξει ἐν τοῖς ἐξῆς.

p. 235^b7 Ὅτε πρώτων.

- Προσέθηκε τὸ πρῶτον, οἷοτι δύναται τι μεταβεβληχὸς πρὸ ἐνιαυτοῦ
20 μὴ εἶναι ἐν ᾧ μεταβεβληκεν τότε, οἷον εἰ εἰς λευκὸν μετέβαλεν· τῷ γὰρ χρόνῳ ἴσως οὐκ ἐφύλαξε τὸ εἶδος.

p. 235^b13 sqq.

- Ἐπειδὴ ταῦτόν ἐστι τὸ μεταβεβληχέναι τῷ ἀπολελοιπέναι, ἀπολέλοιπεν ἄρα τὸ μὴ ὄν· ἀνάγκη ἄρα ἐν τῷ ὄντι εἶναι, ἐπειδὴ μεταξύ τοῦ ὄντος
25 καὶ τοῦ μὴ ὄντος οὐδέν. μεταβεβληκεν δὲ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος· ἀνάγκη ἄρα ἐν τῷ ὄντι εἶναι τὸ μεταβεβληχός, ὅτε πρῶτον μεταβεβληκεν. τὸ δὲ μὴ ὄν καὶ τὸ ὄν ἀντίφασιν· εἰ δὲ ἐπὶ τῆς κατ' ἀντίφασιν μεταβολῆς οὕτως ἔχει, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἄρα ὁ αὐτὸς ἀρμόσει λόγος.

p. 235^b20 Ἐπεὶ γὰρ ἐξ οὗ μεταβεβληκεν.

- 30 Τὸ μεταβάλλον, φησὶν, ἐκ τοῦ α ἀπολέλοιπεν τὸ α . ἀνάγκη οὖν αὐτὸ ἢ ἐν τῷ β εἶναι ἢ ἐν ἄλλῳ τινί. ἀλλὰ μὴν ἐν ἄλλῳ ἀδύνατον· ἐν

www.libtool.com.cn

τῷ β (ἄρα) ἔσται. εἰ γὰρ ἐν ἄλλῳ, ἔστω ἐν τῷ γ. * * * ἐπεὶ γὰρ οὐκ ἔστιν
ἐχόμενον τὸ γ τῷ β ἀλλ' ἔστι τὸ μεταξύ, τὸ δὲ μεταξύ διαιρετὸν εἰς ἀεὶ
διαιρετά. πᾶσα δὲ μεταβολὴ συνεχής, ἀνάγκη πᾶσα τὸ μεταβάλλον εἰς τὸ
β ἐν τῷ γ ὃν ἔτι μεταβάλλειν εἰς τὸ β. ἀλλὰ μὴν ὑπόκειται καὶ μετα-
5 βεβληκὸς εἰς τὸ β. τὸ αὐτὸ ἄρα καὶ μεταβάλλει εἰς τὸ β καὶ μεταβέβλη-
κεν, ὅπερ ἀδύνατον. εἰ γὰρ ἦν ἐχόμενον τὸ γ τῷ β, δυνατὸν ἦν ἐν τῷ
γ εἶναι καὶ μεταβεβληκέναι ἐν τῷ β (οὐ γὰρ εἶχεν ἔτι εἰς δ μεταβάλλει),
ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν συνεχὲς ἐξ ἀμερῶν (πᾶν γὰρ μόνον αὐτοῦ διαιρετὸν εἰς
ἀεὶ διαιρετά), τὸ β τῷ γ οὐκ ἔστιν ἐχόμενον· ὥστε τὸ μεταβάλλον εἰς τὸ
10 β, καὶ εἰς τὰ μεταξύ μεταβάλλει.

p. 235^b33.

Τὸ κυρίως πρῶτον. οὐ τὸ δι' ἕτερον. λέγεται γὰρ ἐν πρώτῃ τῇδε
τῇ ὥρᾳ γεγενῆσθαι ὁ πόλεμος, οὐ διότι ἐν ὅλῃ ὡς πρώτῃ γέγονεν, ἀλλὰ
διότι τὸ νῦν, καθ' ὃ πρῶτον γέγονεν, ἔστι τι τῆς ὥρας ἐκείνης, οἷον πέρας.

15 p. 236^a1 K ἄν ἐν τῷ ὅλῳ.

(ὅτι τὸ μετέβαλλεν ἀντὶ τοῦ μεταβάλλει εἶπεν, ἐδήλωσεν εἰπὼν
καὶ ἐν τῷ ὅλῳ μεταβάλλει. εἰ γὰρ ἐν μετὰτέρῳ μεταβέβληκεν ἀλλὰ
μεταβάλλει, οὐδ' ἂν ἐν τῷ ὅλῳ μεταβεβληκὸς εἴη ἀλλὰ μεταβάλλον· ἀλλ'
ὑπόκειται μεταβεβληκός.

20 p. 236^a5 Φανερόν οὖν ὅτι καὶ τὸ ἐφθαρμένον.

(ὅτι τῷ αὐτῷ λόγῳ δεῖκνυται (ὅτι) καὶ τὸ ἐφθαρμένον ἐν ᾧ πρώτη
ἐφθάρται τὸ αὐτόν ἐστι καὶ τὸ γιγνόν· ἐν ᾧ πρώτη γέγονεν.

p. 236^a7 sqq.

Ζητεῖ εἰ ἔστι τι τοῦ χρόνου ἐν ᾧ πρῶτον μεταβάλλει, καὶ δεῖκνυσιν
25 ὅτι οὐκ ἔστιν. ἀρχὴ μὲν γὰρ μεταβολῆς ἐστὶν αὐτὸ τὸ νῦν ἐν ᾧ παύ-
μενον τῆς ἡρεμίας ἤρξατο μεταβάλλειν. πρῶτον δὲ τι τοῦ χρόνου ἐν ᾧ
πρῶτως μεταβέβληκεν οὐκ ἔστι· πᾶσα γὰρ μεταβολὴ ἐν χρόνῳ, πᾶς δὲ
χρόνος συνεχής. τὸ δὲ συνεχὲς διαιρετὸν εἰς ἀεὶ διαιρετά. — Τὸ αὖ λαμβάνει
τοῦ χρόνου τι ἐν ᾧ πρῶτον τῆς μεταβολῆς μόνον ἐποιήσατο,
30 τοῦτο δὲ συνεχὲς τῷ πέρατι τῆς προλαβούσης ἡρεμίας. τὸ δὲ ἀμερές, λέγω
ὅτι τὸ νῦν, ἐν ᾧ πρῶτως ἡ μεταβολὴ γίνεται. αὐ.

1 ἀεὶ addidi signavi lacunam: cf. excerpta codicis F 2 ἀεὶ scripsi: 2 εἴη
8, 9 εἰσαυθιμιατα et 28 εἰσαυθιμιατα 15 et 17 καὶ 21 alterum ὅτι addidi
28 Τὸ αὖ καὶ cf. excerpta cod. F

www.libtool.com.cn

p. 236^a19 Ἐν μὲν γὰρ τῷ α ἡρεμεῖ.

Ἐπειδὴ ἀμερές ἔλαβεν τὸ αδ, διὰ τοῦτο ἀδιάφορον ἡγεῖται τὸ εἰπεῖν ἐν δὲ τῷ δ· ἀκολουθότερον γὰρ ἦν πρὸς τὸ εὐσύννοπον τοῦ ατόπου εἰπεῖν ἐν δὲ τῷ α πάλιν μεταβέβληκεν.

5 p. 236^a20 Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔστιν ἀμερές.

Εἰ γὰρ ἐν θλιψ πρώτῃ μεταβέβληκεν, τοῦτο δὲ ἐστὶ μεριστόν, καὶ ἐν πᾶσιν ἄρα τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ· εἰ δὲ τοῦτο, ἔσται τι πρώτου πρότερον.

p. 236^a26sq.

Εἰ γὰρ ἀνάγκη τοῦτο ἢ μεριστόν εἶναι ἢ ἀμερές, οὔτε δὲ ἀμερές δύ-
10 νатаι εἶναι διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀμερές ἀμεροῦς ἔχουσιν, μήτε μεριστόν διὰ τὸ ἐπ' ἄπειρον εἶναι διαιρετόν τὸ συνεχές καὶ ταύτῃ μὴ εὐρίσκεισθαι τὸ πρῶτον αὐτοῦ καὶ ἐλάχιστον, ἀνήρηται ἄρα παντελῶς τὸ ἐν ᾧ πρώτῃ μεταβάλλει.

p. 236^b1 Αὐτὸ δὲ δ μεταβάλλει ἢ καθ' ὅ.

15 Οὐχ ὥσπερ ἐπὶ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ πράγματος ἀπλῶς ἐλέγμεν ὅτι καθ' αὐτὸ οὐκ ἔχουσι τὸ πρῶτον κατὰ τὴν μεταβολήν, οὕτως ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ εἶδους· τὸ μὲν γὰρ πρᾶγμα καὶ ὁ χρόνος καθ' αὐτὰ ὄντα διαι-
ρετά, διότι καὶ συνεχῆ, καθ' αὐτὰ οὐκ εἶχον τὸ πρῶτον (ἐπ' ἄπειρον γὰρ τέμνονται καθ' αὐτά), τὸ μέντοι εἶδος, καθ' ὃ γίνεται ἡ μεταβολή, οὐχ
20 ἀπλῶς ἐστὶ καθ' αὐτὸ διαιρετόν· τὸ γὰρ ποῖον κατὰ συμβεβηκός γίνεται διαιρετόν τῷ ἐν διαιρετῷ εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο κατὰ συμβεβηκός οὐκ ἔχει τὸ πρῶτον καὶ οὐ καθ' αὐτό, τὸ μέντοι ποσὸν καθ' αὐτὸ διαιρετόν ὃν καθ' αὐτὸ καὶ τὸ πρῶτον οὐκ ἔχει.

p. 236^b6 sq.

25 Εἰ καὶ μὴ δυνάμεθα ἀπλῶς εἰπεῖν ἐπὶ πάντων τῶν εἰδῶν ὅτι οὐκ ἔχουσι καθ' αὐτὰ τὸ πρῶτον, διότι οὐδὲ πάντα καθ' αὐτὰ εἰσι διαιρετά, ἀλλ' οὖν, εἰ δέξομεθα τὴν κατὰ συμβεβηκός διαίρεσιν, δυνατόν ἐπὶ πάντων ἀπλῶς εἰπεῖν ὅτι πάντα διαιρετά ἐστὶ, καὶ οὕτω τὸ πρῶτον πάντα οὐκ ἔχουσι, δηλονότι τὰ μὲν καθ' αὐτὰ τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός.

30 p. 236^b17sq.

Τὸ μὲν γὰρ ποσὸν καὶ ὁ τόπος συνεχῆ ὄντα ἐπ' ἄπειρον ἐστὶ διαι-

www.libtool.com.cn

ρετα, μόνον ὅς τὸ ποιὸν ἀδιαίρετόν ἐστι καθ' αὐτό, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ γίνεται διαίρετόν τῷ ἐν διαίρετῳ εἶναι.

p. 236^b24.

Ὅρος· πρῶτον γάρ ἐστι τὸ μὴ καθ' ἕτερον, ἀλλὰ καθ' αὐτὸ ἢ δι' αὐτό.

5 p. 236^b32sq.

Βούλεται δεῖξαι ὅτι τὸ μεταβεβληκὸς πᾶν πρὶν μεταβεβληκέναι μετέβαλεν, καὶ πᾶν τὸ μεταβάλλον πρὶν μεταβαλεῖν μεταβεβληκὸς ἦν. ἀλλ' οὐ τοῦτο φησιν ὅτι τὸ παυσάμενον τοῦ μεταβάλλειν καὶ ὃν μεταβεβληκὸς μετέβαλε πρότερον, οὐδ' ὅτι τὸ μεταβάλλον πρὶν ἀρξῆται μεταβάλλειν
10 μεταβεβληκὸς ἦν, ἀλλ' ὅτι ἐν αὐτῇ τῇ μεταβάλλειν ἄπειρά ἐστι καὶ μεταβάλλειν καὶ μεταβεβληκέναι ἀεὶ πρὸ ἀλλήλων ὄντα. κέχρηται δὲ λήμματι, ὅτι τὸ ἐν ᾧ μεταβάλλει πρῶτον καθ' αὐτό, ἐν πᾶσι τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ μεταβάλλει.

p. 236^b34 Εἰ γὰρ ἐν τῷ $\overline{\chi\rho}$ τὸ $\overline{\kappa\lambda}$.

15 Τὸ $\overline{\kappa\lambda}$. ἢ τὸ κινούμενον αὐτὸ αὐτὸ λαμβάνει. ἢ ἐφ' οὗ κινεῖται μεγέθους.

p. 237^a3 Ἔτι δὲ εἰ ἐν τῷ παντί.

Εἰ κεκινῆσθαι τι λέγομεν ἐν παντί φτίνουσιν χρόνῳ τῷ γενέσθαι τὸ κινούμενον ἐν τῷ πέρας αὐτοῦ, ὅπερ ἐστὶ τὸ νῦν, ἐπειδὴ ἐν παντί χρόνῳ
20 ἄπειρα τὰ νῦν, ἐν ἐκάστῳ νῦν γινομένου τοῦ κινουμένου κεκινημένον ἔσται. καὶ ὅτι μὲν οὐ δυνατόν ἐχόμενα ἀλλήλων εἶναι, δέδεικται, πῶς δὲ δύο νῦν ἀνάγκη μεταξύ εἶναι χρόνον· οὐκοῦν εἰ ἐν ἐκάστῳ νῦν κεκίνηται, τῶν δὲ νῦν μεταξύ χρόνος, ἢ δὲ κίνησις ἐν χρόνῳ, πρὸ τοῦ κινεῖσθαι ἄρα ἐστὶ τὸ κεκινῆσθαι. τοῦ δὲ χρόνου ἐπ' ἄπειρον τεμνομένου ἀπειράκις τὸ αὐτὸ
25 ἔσται.

p. 237^a7sq.

Πᾶσα διαίρεσις χρόνου κατὰ τὸ νῦν γίνεται· ὥσπερ (γὰρ) τοῦ ὅλου ἔσχατον τὸ πέρας, ὅπερ ἐστὶ νῦν, οὕτως καὶ τοῦ ἡμίσεως ἔσχατον τὸ κατὰ τὴν τομὴν νῦν. ὥστε εἰ καὶ ἐν τούτῳ κεκίνηται, κινεῖται δὲ τὸ ἄλλο
30 ἥμισυ τοῦ χρόνου ἵνα εἰς τὸ πέρας ἀφίκηται, πρὸ τοῦ κινεῖσθαι ἄρα κεκι-

4 scriptum δρ' 8 παυσάμενον (h. e. παυόμεν') scripsi: παυόμεν' (h. e. παυσώμενον!)
10 τῷ] τὸ 12 λήμματι scripsi: λημμάτι' (h. e. λημμάτιον) 14 $\overline{\chi\rho}$] $\overline{\chi\rho}$ πρῶτον χρόνον
Aristoteles 18 τῷ] τὸ 21 πῶς] τῶν Diels 22 οὐκ οὖν 27 et p. 811,2 γὰρ
addidi 29 ἢ ἀλλ' (τῷ ἄλλῳ)

νημένον ἔσται ἐν τῷ ἡμίσει. ὅπερ δὲ ἐπὶ τοῦ ἡμίσεως, τοῦτο καὶ ἐπὶ παντὸς μορίου συμβαίνειν ἀνάγκη. λαμβανομένης (γάρ) τῆς τομῆς, ὑπὸ τε τοῦ κατὰ τὴν τομὴν νῦν καὶ τοῦ κατὰ τὸ πέρας, ἢ τοῦ παντὸς ἢ τῆς ἄλλης τομῆς, χρόνος ὑπὸ τῶν δύο νῦν ἐξ ἀνάγκης περιέχεται, ἐν ᾧ δεῖ
5 κινεῖσθαι κεκινημένον ἥδη ἐν τῷ νῦν τῷ κατὰ τὴν τομὴν.

p. 237^a11 Ἔτι δ' εἰ τὸ συνεχῶς.

Εἰ ληφθεῖται τι κατὰ συνεχές μεταβάλλον ἐν τινι χρόνῳ, οἷον ἐν ἡμέρᾳ, ἀνάγκη ἐν παντί φητινόν τῆς ἡμέρας ἢ μεταβάλλειν ἢ μεταβεβλη-
κέναι· ἀλλὰ μὴν μεταβάλλειν ἀδύνατον (ἐν γάρ τῳ νῦν οὔτε μεταβολή
10 οὔτε ἡρεμία γίνεται)· ἀνάγκη ἄρα μεταβεβλήκεναι. ὥστε εἰ ἐν τῇ συνεχεῖ
μεταβολῇ ἄπειρα τὰ νῦν, τὸ μεταβάλλον ἄπειρα ἔσται μεταβεβληκός· κα-
λῶς δὲ προσέθηκεν τὸ μὴ φθαρὲν μηδὲ πεπαυμένον, ἵνα ἄμεσος ἢ
ἢ ἀντίθεσις τοῦ μεταβάλλειν ἢ μεταβεβληκέναι. εἰ γὰρ πεπαυμένον
15 μεταβεβληκέναι· ἐκ γὰρ τοῦ νῦν ἔνθα πέπαυται λοιπὸν ἡρεμεῖ ἀπ' ἐκείνου
εἰς τὰ μετὰ ταῦτα νῦν, εἰ καὶ ἐν ἐκείνῳ μεταβεβληκεν. ὁμοίως ἔχει καὶ
ἐπὶ τοῦ ἐφθαρμένου.

p. 237^a24 sqq.

Ἀνάγκη οὖν κινηθῆναι τὸν μεταξὺ χρόνον, ἵνα γένηται ἐν τῷ β' ἐν
20 ᾧ μεταβεβληκεν· πρὸ τοῦ μεταβεβληκέναι ἄρα ἐστὶ τὸ μεταβάλλειν. ἐπεὶ
οὖν διαιρετός ἐστιν ὁ χρόνος, ἀνάγκη ἐν τῷ ἡμίσει αὐτοῦ ἄλλο εἶναι μετα-
βεβληκός. καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον.

p. 237^b1 Ἐναντίοις.

Ἐναντία μὲν λευκὸν καὶ μέλαν, ἀντίφασις δὲ γένεσις καὶ φθιρά
25 (ἢ μὲν γὰρ τὸ εἶναι σημαίνει, ἢ δὲ τὸ μὴ εἶναι)· ταῦτα γὰρ καθ' αὐτὰ μὲν
ἀδιαίρετα, κατὰ συμβεβηκός δὲ διαιρετὰ τῷ ἐν διαιρετοῖς εἶναι. δείκνυμεν
οὖν καὶ ἐπὶ τούτων πρὸ τοῦ μεταβεβληκέναι τὸ μεταβάλλειν καὶ ἔμπαλιν,
οὐκ ἐξ αὐτῶν τῶν εἰδῶν καθ' ἃ ἢ μεταβολή (ταῦτα γὰρ καθ' αὐτὰ
ἀδιαίρετα), ἀλλ' ἐκ τοῦ χρόνου καθ' ὃν μεταβάλλει. ἐπειδὴ γὰρ ἐν χρόνῳ
30 ἀνάγκη τὴν μεταβολὴν γίνεσθαι, ἐν δὲ τῷ χρόνῳ ἄπειρα τὰ νῦν, ἐν ἐκάστῳ
δὲ τῶν τοῦ χρόνου ἢ μεταβάλλειν ἢ μεταβεβληκέναι ἀνάγκη, μεταβάλλειν
δὲ ἐν τοῖς νῦν οὐκ ἐνδέχεται, μεταβεβληκεν ἄρα· χρόνου δὲ ὄντος μεταξὺ
τῶν νῦν καὶ συνεχοῦς οὕσης τῆς μεταβολῆς, ἀνάγκη ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ
μεταβάλλειν· ὥστε καὶ πρὸ τοῦ μεταβάλλειν ἐστὶ τὸ μεταβεβληκέναι καὶ
35 πρὸ τούτου τὸ μεταβάλλειν.

33 τῶν scripsi: τοῦ

www.libtool.com.cn

p. 237^b11 Ὅσα διαιρετά.

Τοῦτο εἶπεν διὰ τὰς ἀφὰς καὶ τὰ νῦν καὶ τὰ σημεῖα καὶ τὰς ὁράσεις, ἅτινα ἄνευ γενέσεως γίνονται.

p. 237^b11 Οὐ μέντοι αἰεὶ δ γίνεται.

5 Οὐκ αὐτὸ δ γίνεται ἤδη γέγονεν, ἀλλ' ἀπλῶς ὅτι τοῦ γίνεσθαι προηγείται τὸ γεγονέναι, ἀλλ' οὐχ ὁ γίνεται, ἀλλ' ἐνίοτε ἄλλο τι, οἷον ὁ γινόμενος ἄνθρωπος πρότερον γέγονεν ἔμβρυον, καὶ ἡ γινομένη οἰκία πρότερον γέγονε θεμέλιος, τῷ δὲ μέρος τι εἶναι τὸν θεμέλιον τῆς οἰκίας λέγεται ἐκεῖνο γεγονέναι, οἷον ἡ γινομένη οἰκία πρότερον θεμέλιος. τὸ δὲ ἐνίοτε,
10 ὅτι ἐπὶ τινων ἐκεῖνο γίνεται δ γέγονεν ἤδη, οἷον ἐπὶ τῶν ὁμοιομερῶν τῶν κατὰ αὐξήσιν γινομένων· οὐδὲ γὰρ εἰ γίνοιτο σάρξ, πρότερον ἀνάγκη σάρκα γεγονέναι, ἀλλ' αἷμα τυχὸν ἢ τι τοιοῦτον· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ τῶν αὐξανόμενων γενεαίς τις ἐστίν, οἷον ἐπὶ σαρκός (γίνεται γὰρ τις σὰρξ ἐν τῷ αὐξανόμενῳ), διὰ τοῦτο φάμεν τὴν γινομένην σάρκα ὄλην τὴν αὐξανο-
15 μένην λαμβάνειν.

p. 237^b13sq.

Καὶ τὸ φθειρόμενον πρότερον ἔφθαρται, ἀλλ' οὐχ ὁ φθείρεται, ἀλλ' ἕτερόν τι, οἷον τὴν τοιάνδε συμμετρίαν τῆς κράσεως τῶν στοιχείων· τῷ γὰρ τὸ φθειρόμενον συνεχὲς εἶναι καὶ τὴν φθῆραν ἐν συνεχεῖ χρόνῳ γί-
20 νεσθαι, καὶ τὸ ἄπειρον πάλιν γενήσεται κατὰ τὴν διαίρεσιν.

p. 237^b25sq.

Τὴν γὰρ κατὰ κύκλον κίνησιν ἐν πεπερασμένῳ μεγέθει δυνατόν αἰετ κινεῖσθαι ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ ἀνακυκλῶντα, οἷα ἐστὶ τὰ οὐράνια.

p. 237^b30sq.

25 Ποσὸν μὲν ἕκαστον, οἷον εἰ εἴη πηχυαῖον καὶ ἀποτέμῃ τι μόριον, ἔσται τυχὸν ὀακτυλιαῖον, ποσάκις δέ, οἷον τοῦ ὅλου κατατμηθέντος· εἰς κδ' ὀακτυλιαῖα μόρια, ὥστε τετράκις καὶ εἰκοσάκις ἅπαντ' αἰετ.

p. 238^a2 Τοῦτο δὲ ὁ ἥλον.

Ἡ τὸ κινούμενον ἡ μέγεθος ἐφ' οὗ κινεῖται. τοῦτο οὖν ἕτερον μὲν

5 οὐχ' αὐτὸ 8 τῷ] τὸ* οἰκίας] οὐσίας 18 immo ἡ τοιάνδε συμμετρία
22 δυνα^τ 27 τετράκις

τι αὐτοῦ μῶριον ἐν τῷ πρότερον μορίῳ τοῦ χρόνου κινεῖται, ἕτερον δὲ ἐν τῷ ὕστερον.

p. 238^a4 Αἰεὶ γὰρ ἐν τῷ πλείονι.

Οἷον εἰ κεκίνηται ἐν μιᾷ ὥρᾳ πηχυαῖον διάστημα, ἐν ταῖς δυοσὶ δι-
5 πλάσιον κινήσεται, ὥστε τὸν ἕτερον πῆχυν ἐν τῇ πλείονι κεκίνηται· τὸ
ἄρα πρότερον ἐν τῷ πρότερον χρόνῳ, καὶ τὸ ὕστερον ἐν τῷ ὕστερον χρόνῳ
κεκίνηται.

p. 238^a5 sq.

Τὸ μὲν γ, ὅτι ἐὰν μείνῃ ἐν τῷ αὐτῷ ποιῶ τῆς κινήσεως μήτε ἀνιε-
10 μένης μήτε ἐπιτενομένης. ἐξηγητικὰ δὲ ἐστὶ τὸ μὲν ἐὰν τε ἐπιτείνῃ
τοῦ ἀνισοταχῶς κινουμένου, τὸ δὲ ἐὰν μείνῃ τοῦ ἰσοταχῶς.

p. 238^a15.

Πλήθει μὲν ἴσα τυχὸν εἶεν, μεγέθει δὲ ἕκαστόν ἐστι δακτυλῶν.
ἐπειδὴ οὖν ὠρίζεται ἐκάστου τὸ μέγεθος, πᾶσα ἀνάγκη ὑπὸ τινος ἐνός
15 αὐτὰ καταμετρεῖσθαι, τὰ μὲν ἴσα ὑφ' ἐνός αὐτῶν τοῦ τυχόντος, τὰ δὲ
ἄνισα ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου.

p. 238^a22.

Δηλονότι τοῦ χρόνου μέρος ληφθέντος.

p. 238^a26 sq.

20 Τῶν μορίων τοῦ μεγέθους.

p. 238^a27 sqq.

Τούτεστι τοῦ χρόνου κατατεμνομένου, ἔτι δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἀπείρου μεγέ-
θους ἀφαιρουμένων αἰεὶ μορίων, ἅπερ κινεῖται κατὰ τὰ τοῦ χρόνου μόρια,
ὁ μὲν χρόνος ἐν τῇ τομῇ καταδαπανᾶται πεπερασμένος γε ὢν, τὸ μέντοι
25 μέγεθος ἀπειρον ὂν (οὐ) καταδαπανᾶται ἐν τῇ τομῇ, ἐπειδὴ τὰ ἀφαιρούμενα
μόρια καὶ τῷ πλήθει πεπερασμένα ἐστὶν (ἰσάριθμα γὰρ τοῖς τοῦ χρόνου
μορίοις) καὶ τῷ μεγέθει (ἕκαστον γὰρ πεπεράνται, ἐπειδὴ μὴ δυνατὸν ἐν
τῷ μορίῳ τοῦ χρόνου ἀπειρόν τι κινεῖσθαι· ἐν γὰρ τῷ ὅλῳ τὸ ἀπειρον
ἐκινεῖτο)· εἰ δὲ τοῦτο, οὐκ ἄρα τὸ ἀπειρον ἐν πεπερασμένῳ δίσκῳ, ἀλλὰ
30 πεπερασμένον ὅσον συνετμήθη τοῖς τοῦ χρόνου μορίοις.

3) μένῃ Arist.: μὲν ἦι
τέρασται

11 ἀνισοταχοῦς et τὸ ἰσοταχῶς

25 οὐ addidi

27 πε-

www.libtool.com.cn

ρ. 238^a 35. Ὡς τὸ ἐν τῷ παντί πεπερασμένον.

Νῦν περὶ τοῦ κινουμένου λέγει· καὶ τοῦτο ἡ ἄπειρος ἢ πεπερασμένη· γίνονται οὖν ἐκ τοῦ κινουμένου καὶ τῆς κινήσεως καὶ τοῦ χρόνου συμπλοκαὶ ἡ· εἰ γὰρ πεπερασμένη εἴη τὸ κινούμενον, καὶ ὁ χρόνος καὶ ἡ κίνησις πεπερασμένα ἔσθιν· ἡ ἀμφοτέρω ἄπειρος, ἡ τὸ μὲν αὖ πεπερασμένον τὸ δὲ ἄπειρον, καὶ τοῦτο διχῶς, ἡ ὁ μὲν χρόνος πεπερασμένος ἄπειρος δὲ ἡ κίνησις, ἡ ἔμπροσθεν· ὥστε ὁ συμπλοκαί· ἐπὶ δὲ εἴη τὸ κινούμενον ἄπειρον, αἵματα ὁ συμπλοκαί· γίνονται.

ρ. 238^a 36-44.

- 10 Νῦν τὸν χρόνον πεπερασμένον φυλάττει· τὸ δὲ κινούμενον ἄπειρον, τὴν δὲ κίνησιν πεπερασμένην, καὶ φησιν· εἰ δέδεικται ὅτι τὸ κινούμενον πεπερασμένον οὐ δύναται ἄπειρον κίνησιν ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ, ἀνάγκη καὶ ἀντιστρέφειν, τὸ μὲν ἄπειρον τὴν πεπερασμένην κινεῖσθαι ἐν πεπερασμένῳ. ὑποκαίθη γὰρ ἡ ἀπὸ ἄπειρος, ἐφ' ἧς δὲ β πεπερασμένη·
- 15 κινουμένου τοῦ ἀπείρου διὰ τῆς πεπερασμένης ἀεὶ αὖ μόνον ἐφέξει τῆς ἀπείρου καὶ ἀεὶ ἄλλο καὶ ἄλλο· συμβήσεται τὴν πεπερασμένην διὰ τῆς ἀπείρου διέναι (τὸ γὰρ ἄπειρον οὐ κινεῖται τὸν πάντα τρόπον κατελιγμένος), καὶ ὅτι ἡ πεπερασμένη διὰ πάντων τῶν μορίων τῆς ἀπείρου δύναται, ὅπερ ἀδύνατον, συναποδείκνυται καὶ τὸ τὴν ἄπειρον διέναι τὴν πεπερασμένην
- 20 ἀδύνατον.

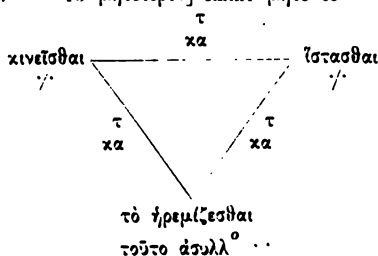
ρ. 238^b 26. Τοῦτου δ' ἀποδείκνυται.

Τὸ μὲν ἡρεμίζομενον, φησίν, ἐν χρόνῳ ἴσταται καὶ οὐκ ἐν τῷ νῦν· εἰ γὰρ τὸ ἴστασθαι κινεῖσθαι ἔστι, τὸ δὲ κινεῖσθαι πᾶν ἐν χρόνῳ, τὸ ἄρα ἴστασθαι πᾶν ἐν χρόνῳ.

25 ρ. 238^b 29. Ἔτι δὲ τὸ θάττον καὶ βραδύτερον.

(1) συλλογισμός οὕτως· ἴστασθαι ἔστι θάττον καὶ βραδύτερον, πᾶν θάττον καὶ βραδύτερον ἐν χρόνῳ, τὸ ἴστασθαι ἄρα ἐν χρόνῳ. ἡ οὕτως· ἐν ᾧ τὸ θάττον καὶ βραδύτερον, τοῦτο ἐν χρόνῳ, ἐν δὲ τῷ ἴστασθαι τὸ θάττον καὶ βραδύτερον ἔστι, τοῦτο ἄρα ἐν χρόνῳ.

ὁ πεπερασμένος] πεπερασμέν^ο 13 μὲν ἄπειρον] immo μὲν τὸ 15 ἀφείκει 21 figura appicta:

www.libtool.com.cn

p. 238^b31 sqq.

Ἐν ᾧ πρῶτον χρόνον τὸ ἰσταμένον ἡρεμίζεται, ἐν παντὶ μέρει αὐτοῦ ἴσταται. — Τὸ ἐν μορίῳ τινὶ τοῦ χρόνου· ὥστε οὐ καθ' αὐτό, ἀλλὰ κατ' ἄλλο.

5 p. 238^b36 Ὡσπερ δὲ τὸ κινούμενον.

Ἐπὶ τοῦ κινεῖσθαι οὐκ ἔν τι πρῶτον κινεῖσθαι, διὰ τὸ πᾶσαν μὲν κίνησιν ἐν χρόνῳ γίνεσθαι, τοῦ δὲ χρόνου μὴ εἶναι ἐλάχιστον μόνον τῷ εἰς ἄπειρα εἶναι διαιρετόν. οὕτως οὐδὲ τοῦ ἴστασθαι ἐστὶ τὸ πρῶτον, τουτέστι τοῦ ἡρεμίζεσθαι· εἰ γὰρ τὸ ἴστασθαι κινεῖσθαι ἐστὶ, τοῦ δὲ κινεῖσθαι οὐκ ἐστὶ τὸ πρῶτον, οὐδ' ἄρα τοῦ ἴστασθαι.

p. 239^a4.

Εἰ γὰρ ἔν ἐν τῷ ἀμερεῖ κίνησις, ἐπειδὴ ἐν πάσῃ κινήσει ἀπειράκις ἐστὶ τὸ κεκινῆσθαι, ἔν ἄν τι τοῦ ἀμεροῦς ἐν ᾧ τὸ κεκινῆσθαι ἔν· εἰ δὲ τοῦτο, οὐκέτι ἔν ἀμερές, ἀλλὰ μεριστόν.

15 p. 239^a12.

Εἰ γὰρ ἔνθα κίνησις, ἐκεῖ καὶ ἡρεμία, ἐν δὲ τῷ νῦν οὐκ ἐστὶ κίνησις ἀλλ' ἐν χρόνῳ, ἐν χρόνῳ ἄρα καὶ ἡρεμία.

p. 239^a16 Ὡς οὐχ ἐνί τινι.

Διὰ τοῦτο λέγομεν τὸ ἡρεμεῖν τὸ ὁμοίως ἔχειν νῦν καὶ πρότερον, ὡς 20 μὴ οὕτως τῆς ἡρεμίας ἐν ἐνί καὶ ἀμερεῖ ἀλλ' ἐν δύο ἐλάχιστοις, τουτέστι πέρασιν (ἐλάχιστον γὰρ τὸ πέρασ τῶν ἐν τῷ μεγέθει), δύο δὲ περάτων ἀνάγκη χρόνον εἶναι μεταξύ.

p. 239^a23.

Οὐ δύναται γὰρ κατὰ τι μέρος τοῦ μεταξύ χρόνου ἔν τινι εἶδει τῷ 25 αὐτῷ εἶναι· ἡρεμοίη γὰρ ἂν, οὐ μεταβάλλοι· ἡ γὰρ μεταβολὴ ἔκ τινος εἷς τι, ἡ δὲ ἡρεμία ἐν τῷ αὐτῷ.

p. 239^a24 Ἐν ᾧ χρόνῳ κινεῖται.

Εἰ κινεῖται ἐν χρόνῳ καθ' αὐτό, οὐκ (ἐν) πᾶσι τοῖς μέρεσι κινεῖται, ὥς φαμεν τὴν ἐκλειψιν ἐν τῇ πρώτῃ ὥρᾳ τυχόν γενέσθαι, διότι ἐν πάσῃ

3 Td] num Ὅτι? 6 πρῶτον scripsi: πρότερον 8 et 10 τὸ] τι Diels 21 δύο δὲ
28 et p. 816,3 αὐτ' 28 alterum ἐν deest, si recte descripsi

τῇ ὥρᾳ διηγουσθῆναι, ὅταν δὲ εἴπωμεν ὅτι γέγονεν ἐν τῇδε τῇ ὥρᾳ ἔκλειψις, τὸ ἐν τινὶ μέρει τῆς ἡμέρας γενέσθαι. ἀδύνατον δὲ κατὰ τι τῶν μορίων τοῦ χρόνου, ἐν ᾧ καθ' αὐτὸ κινεῖται, ὥς ἐν τινὶ εἶναι τῇ αὐτῇ.

p. 239^a27.

- 5 Μεταξὺ γὰρ δύο νῦν χρόνος περιέχεται, καὶ τὸ αὐτὸ ἐν τῇ αὐτῇ εἶδει ὑπάρχει.

p. 239^a28.

- Εἰ τὸ ἐν ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ νῦν ἐν τῇ αὐτῇ εἶναι καὶ τὸ ὅλον καὶ τὰ μέρη. τοῦτό ἐστιν ἡρεμεῖν. ἀδύνατον τὸ μεταβάλλον κατὰ τινα χρόνον ὅλον εἶναι ἐν τῇ αὐτῇ εἶδει (μέρος γὰρ δύναται, εἰ κατὰ μέρη ἢ μεταβολή). εἰ γὰρ ὅλον εἶη κατὰ τινα χρόνον ἐν τῇ αὐτῇ εἶδει. ἐν ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ νῦν ἔσται τὸ αὐτὸ ὑπάρχον, τοῦτο δὲ ἐστιν ἡρέμῃσι. πρῶτον δὲ χρόνον φησὶν ἐν ᾧ καθ' αὐτὸ κινεῖται.

p. 239^a33 sqq.

- 15 Εἰ ἐν ἐνὶ μόνῳ τῶν νῦν τὸ κινούμενον ἐν τῇ αὐτῇ ἐστιν, εἰ δὲ κατ' οὐδένα χρόνον ἐν τῇ αὐτῇ εἶναι δύναται. ἀλλ' ἐν πέρατι τοῦ χρόνου * * *

p. 239^a35.

- Ἐν ἑκάστῳ. φησί, τῶν νῦν ἐν μονῇ μὲν τινὶ εἶναι ἀναγκαῖον, ἐν 20 ἡρεμίᾳ δ' ἢ κινήσει ἀδύνατον· καὶ μονῇ μὲν ἐν τῇ νῦν λέγεται, ἡρεμίᾳ δ' οὐ· καὶ κινήσει μὲν ἐν τῇ νῦν οὐ λέγεται, μὴ κινεῖσθαι δὲ λέγεται.

p. 239b3 Ἐν χρόνῳ δ' οὐκ ἐνδέχεται.

- Τὸ κινούμενον οὐκ ἐνδέχεται ἐν τινὶ τῶν τοῦ χρόνου μερῶν ἐν ᾧ κινεῖται οὕτως εἶναι ὥσπερ τὸ ἡρεμοῦν. τοιούτων ἐν ὅλῳ τῷ χρόνῳ· τὸ γὰρ 25 ἐν χρόνῳ τινὶ ὅν ὅλον. τοῦτο ἡρεμεῖ. εἰ οὖν ὥς ἔστι τι ἡρεμοῦν ἐν τινὶ χρόνῳ, τοιούτων ὅλον ἐν ὅλῳ, οὕτως εἴη τι καὶ κινούμενον ὅλον ἐν ὅλῳ, συμβῆναι τὸ κινούμενον ἡρεμεῖν· κινήθησεται γὰρ διὰ τὴν ὑπόθεσιν, ἡρεμήσει δὲ διὰ τὸ (τὸ) ἐν χρόνῳ τινὶ ὅν ὅλον ἐν ὅλῳ. τοῦτο ἡρεμεῖν.

p. 239b5. Ζήνων δὲ παραλογίζεται.

- 30 Ἄπαν. φησὶν, ἐν τῷ ἴσῳ ἐκαστοῦ τόπῳ ὑπάρχον ἢ ἡρεμεῖ ἢ κινεῖται. ἀδύνατον δὲ ἐν τῷ ἴσῳ αὐτοῦ κινεῖσθαι. ἡρεμεῖ ἄρα τὸ τοῖον φερρό-

12 πρῶτον κατὰ cf. Arist. p. 239^a31 13 αὐτοῦ 17 lacunam signavi 28 alterum
et addidi ἡρεμεῖ 31 αὐτοῦ

www.libtool.com.cn

μενον βέλους ἐν ἐκάστῳ τῶν νῦν τοῦ χρόνου καὶ ὃν κινεῖται (ἐν) ἴσῳ ἑαυτοῦ τόπῳ ὑπάρχον ἡρεμῇσι, εἰ δὲ ἐν πᾶσι τοῖς τοῦ χρόνου νῦν ἀπείροις οὖσι ἡρεμεῖ, καὶ ἐν παντὶ ἡρεμῇσι. ἀλλ' ὑπόκειται κινούμενον· τὸ βέλους ἄρα κινούμενον ἡρεμῇσι.

5 p. 239^b6. Ἔστι δὲ τὸ φερόμενον ἐν τῷ νῦν.

Εἴτα πρόσθε· πᾶν δὲ τὸ ἐν τῷ νῦν ἐν τῷ ἴσῳ ἑαυτοῦ ὑπάρχει τόπῳ'.

p. 239^b18sqq.

Αὕτη, φησίν, ἡ ἀπορία ἢ αὐτὴ ἐστὶ τῇ προτέρᾳ (ἐκατέρα γὰρ ἐνεργεῖα εἰς ἀπειρον διαιρεῖ τὸ μέγεθος), διαφέρουσι δὲ ὅτι ἡ μὲν πρώτη οἶχα
10 ἔτεμεν τὸ λαμβανόμενον μέγεθος, αὕτη δὲ εἰς ἄνισα.

p. 239^b23.

Ἐνεργεῖα εἰς ἀπειρον· τούτου γὰρ συγχωρουμένου οὐκ ἀφικνεῖται πρὸς τὸ πέρας τὸ κινούμενον.

p. 239^b25. Τετραγωνωμένην.

15 Ἐξετραγώδησε τὸ ἄτοπον ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ εἰπὼν ὅτι τὸ τάχιστον οὐ καταλήψεται τὸ βραδύτατον. τὸ δὲ πως προσέβηκεν· διάφορος γὰρ ἐν ἀμφοτέροις ἢ διαίρεσις, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ λόγῳ κατὰ διχοτομίαν, ἐν δὲ τούτῳ ἀνίσως πρὸς τὴν τῶν κινήσεων ἀνισότητα.

p. 239^b33sqq.

20 (Ὅ)χι ἐν τὸ σταδίον ὑποτίθεται, ἀλλὰ δύο, τὸ μὲν ἀκίνητον ἐφ' ᾧ τὰ $\bar{\alpha}\bar{\alpha}$, τὸ δὲ κινούμενον ἐφ' ᾧ τὰ $\bar{\beta}\bar{\beta}$. ἀλλ' ἐπειδὴ ἴσα ἐστὶν ἄμφω καὶ παρὰλληλα, διὰ τοῦτο ἐπικρύπτων τὸν λόγον ἐν εἶπεν τὸ σταδίον, ἐν ᾧ δύο ἰσοταχῇ τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ τέλους τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἀρξάμενον ἐν τῷ
25 αὐτῷ χρόνῳ πρὸς τὸ τέλος ἀφικνουῦνται. τοῦτο δὲ ψευδὸς· οὐ γὰρ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σταδίου τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ σταδίου ἀρχεται κινεῖσθαι τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοῦ ἀκινήτου ἀπὸ τοῦ μέσου, ἐπὶ δὲ τοῦ κινουμένου, οἷον ἐφ' οὗ τὰ $\bar{\beta}\bar{\beta}$, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τὸ ἐφ' οὗ $\bar{\gamma}\bar{\gamma}$.

p. 240^a9sqq.

Τὸ μὲν πρῶτον $\bar{\beta}$ ἐπὶ τῷ ἐσχάτῳ $\bar{\alpha}$, τὸ δὲ πρῶτον γ ἐπὶ τῷ ἐσχά-
30 τῳ $\bar{\beta}$, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῷ ἐσχάτῳ $\bar{\alpha}$ τῷ ἑτέρῳ· ἐν τούτῳ γὰρ ἐστὶ καὶ τὸ ἔσχατον $\bar{\beta}$.

1 alterum ἐν addidi 5 δὲ ἀεὶ Arist. 8. 9 ἐνέργεια 16 τὸ δὲ κτλ. traicienda
post v. 13 fort. πως (καλῶς) 23 τέλους] immo μέσου

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

Τουτέστι τὸν χρόνον ἐν ᾧ πάντα τὰ α διεξελέλυθεν. τὰ γ δὲ διπλα-
σίονα εἶναι τοῦ ἐν ᾧ τὰ ἐφ' οὗ τὰ $\beta\beta$ διελέλυθεν τὰ ἡμίσεα τῶν $\alpha\alpha$.
ἐκάτερον δὲ τῶν κινουμένων παρ' ἑκάστα τῶν παρ' α κινούνται παρα-
5 βαλλόμενα ἴσα ἐστίν. εἰ οὖν τὸ ἐφ' οὗ τὰ γ ἴσον τῷ ἐφ' οὗ τὰ β , καὶ
ἅπαντα τὰ β διεξελέλυθεν καὶ ὅλον παρ' ὅλον παραβέβληται. καὶ τὸ ἐφ'
οὗ τὰ γ ἄρα παραβέβλημένον ἔσται. ὥστε εἰ πάντα τὰ β διεξελέλυθεν,
καὶ τὰ α πάντα διεξελελυθὲς ἂν εἶη ἐν ᾧ χρόνῳ τὰ ἡμίσεα τῶν $\alpha\alpha$
διεξήκει.

10 p. 240^a26. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος.

Οὐκ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος τὸ ὄν γίνεται (οὐδὲν γὰρ ἐκ τοῦ μηδαμῇ μη-
δαμῶς ὄντος), ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀπλῶς μὴ ὄντος, τουτέστι τοῦ κυρίως, τὸ
ἀπλῶς ὄν, ἅπερ οὐκ ἀντιφάσκει· τὸ γὰρ ἀπλῶς μὴ ὄν κατὰφασις ἐκ μετα-
θέσεως ἐστίν. ὥστε γίνεται τὸ ἀπλῶς ὄν ἐκ τοῦ ἀπλῶς μὴ ὄντος διὰ μέ-
15 σου τοῦ οὐχ ἀπλῶς μὴ ὄντος καὶ οὐχ ἀπλῶς ὄντος, ἅπερ ἐστὶν ἀποφά-
σις ἢ μὲν τοῦ ἀπλῶς μὴ ὄντος ἢ δὲ τοῦ ἀπλῶς ὄντος· ὥς μὲν γὰρ πρὸς
τὸ ἀπλῶς μὴ ὄν τι ὑπάρχον λέγεται οὐχ ἀπλῶς (ὄν). ὥς δὲ πρὸς τὸ ἀπλῶς
ὄν τι ὑπάρχον λέγεται οὐχ ἀπλῶς μὴ ὄν. ὥστε οὐ γίνεται ἐξ ἀντιφάσεως
ἢ γένεσις καὶ ἢ φθορά, ἀλλὰ διὰ μέσης τῆς ἀντιφάσεως. — Ἰστέον δὲ
20 ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς τὰς ἐκ μεταθέσεως καταφάσεις ἀντὶ ἀποφάσεως παρέ-
λαβεν. — Ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ λευκοῦ καὶ τοῦ μὴ λευκοῦ γίνεται ἡ γένεσις
διὰ μέσου τῆς ἀντιφάσεως. ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ὄντος καὶ τοῦ μὴ ὄντος.

p. 240^a33. Οὐδένα χρόνον.

Εἰ γὰρ καὶ τὸν τοῦ ὅλου τόπον οὐκ ἀμείβει, ἀλλ' οὖν τὸν ἑαυτοῦ
25 ἀμείβει ἀντιπαραχωροῦντα ἀλλήλοις.

p. 240^b3. Πλὴν ὥς ὁ μουσικός.

Οὕτως, φησὶν, εἰσὶν αἱ κατὰ σχέσιν λαμβανόμεναι ἕτεραι ὁλότητες, ὥσπερ
ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ μουσικὸς ἄνθρωπος· εἰς γὰρ καὶ ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος, ἀλλὰ
συμβέβηκεν τῇ ἀνθρώπῳ τὸ μουσικόν. οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἡ μὲν ὁλότης
30 μία τῇ ὑποκειμένῃ, συμβέβηκεν δὲ αὐτῇ τοιῶσδε ἡ τοιῶσδε λαμβάνεσθαι.

5 figura appicta:

$$\delta \quad \beta\beta \quad \frac{\beta\beta}{\alpha\alpha\alpha\alpha} \quad \dots \quad \epsilon$$

$$\gamma\gamma\gamma$$

10 cf. Aristotelis libri 11 οὐδὲ 15 fort. εἰσὶν 17 (ὄν) addidi 20 Ἀναλυτικοῖς]
Anal. Prior. A 46 in. cf. Zeller II 2 p. 221sq. n. 4 22 fort. μέσης

Τὰ μὲν γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς κινούμενα οὐδὲν εἰσάγει εἰς τὴν κίνησιν τοῦ ὅλου, τὰ δὲ μέρη εἰσάγει εἰς τὴν τοῦ ὅλου κίνησιν· καὶ γὰρ πῶς καὶ αὐτὰ ἰδίαν κινεῖται κίνησιν παρὰ τὴν τοῦ ὅλου. τὰ γὰρ πρὸς τῷ κέντρῳ 5 τῆς σφαίρας μῦρια βραδυκινήτοτερα ἐστὶ τῶν περὶ τὴν ἐπιφάνειαν.

Οὕτως εἶχεν, ὥστε τὸ μὲν ἐν τῷ ἐξ οὗ εἶναι. τὸ δὲ ἐν τῷ εἰς δ'.

Τότε, φησί, τὸ ἀμερὲς κινεῖσθαι ἡδύναται, εἰ ἡ χρόνος ἐξ ἀμερῶν 10 συνέκεντρον, ὥστε ἐν ἐκάστῳ μορίῳ τοῦ χρόνου γινόμενον τὸ ἀμερὲς ἀμερῶς εἶναι μὴ ἔχον τὸ μὲν εἰς τοῦτο τὸ δὲ εἰς ἐκεῖνο. ἀλλὰ καὶ οὕτως πάλιν ἀνῆρηται ἡ κίνησις· ἐν ἐκάστῳ γὰρ μορίῳ τοῦ χρόνου μεταβεβληκὸς ἂν ᾖ, οὐ μεταβάλλον· ἐν γὰρ τῷ νῦν οὔτε κίνησις ἐστὶν οὔτε μεταβολή, ὥστε ἐν οὐδενὶ τοῦ χρόνου μορίῳ μετέβαλεν· οὐδὲ ἐν τῷ ὅλῳ ἄρα.

15 p. 241^a8. Ἄπαν γὰρ τὸ κινούμενον.

Οἶον εἰ σκώληξ ἐπὶ πηχυαίου ξύλου κινεῖτο, ὅλος ὁ σκώληξ ἄλλοτε ἄλλῳ μορίῳ τοῦ ξύλου ἐφαρμόσει· ἐπειδὴν γὰρ ἄρξῃται φέρεσθαι, πρότερον ἐλάττωνα τοῦ οἰκείου μεγέθους διάστασιν ἐπιλαμβάνει, εἶτα ἴσῃ, εἶτα μείζονα. καὶ τὸ ἀμερὲς οὖν εἰ κινεῖται, πρότερον ἐλάττωνα ἑαυτοῦ διάστασιν κινεῖται 20 νηθήσεται. ἀλλ' εἰ μὲν ἐλάττωνα, ἔσται τοῦ ἀμερῶς ἐλάττω καὶ διαιρεθήσεται τὸ ἀμερὲς, ὅπερ ἄτοπον. ἀλλ' οὐδὲ ἴσῃ. ἐπεὶ γὰρ ἀμερὲς ἐστὶ, πρὶν τὴν μείζονα διεξελθεῖν ἀνάγκη τὴν ἴσῃ διεξελθεῖν, καὶ σημεῖον ἐφέξει τοῦ μεγέθους· τὸ γὰρ ἀμερὲς τῷ ἀμερεῖ ἴσον. εἰ δὲ τοῦτο, ἔσται ἐκ σημείων ἡ γραμμὴ· αἰ γὰρ τὰ κινούμενα ἴσον ἑαυτοῖς ἀποτέμνεται τοῦ μεγέθους 25 μόνιον, καὶ οὕτως διέξεισι τὴν πεπερασμένην. εἰ οὖν αἰ σημείου ἀπτόμενον διέξεισιν, τὸ μέγεθος ἔσται ἐξ ἀμερῶν, ὅπερ ἀδύνατον. ὥστε εἰ κινούμενον τὸ ἀμερὲς ἴσον ἑαυτοῦ ἀπολαμβάνει τοῦ μεγέθους (μόριον) καὶ οὕτω διέξεισιν, οὐδὲ ἐξ ἀμερῶν ἂν συγκένοιτο τὸ μέγεθος, ὅπερ ἡδέεικται ἀδύνατον. ἀδύνατον ἄρα τὸ ἀμερὲς κινεῖσθαι, καὶ ἀρμόζει αὐτῷ, εἰ κινεῖτο, 30 ὁ ἀπὸ τῆς διχοτομίας λόγος.

p. 241^a15. Ἐτι εἰ πᾶν ἐν χρόνῳ κινεῖται.

Εἰ τὸ ἀμερὲς τὴν ἴσῃ ἑαυτῷ ἐν χρόνῳ κινεῖται, παντὸς δὲ χρόνου ἔστι τις ἐλάττων χρόνος, καὶ τοῦ χρόνου ἐν ᾧ τὸ ἀμερὲς τὴν ἴσῃ ἑαυτῷ

www.libtool.com.gr
 κεκίνηται ἔστι τις ἐλάττων χρόνος. ἀλλ' ἀδύνατον· εἰ γὰρ εἴη ἐλάττων, ἐν τούτῳ ἐλάττωνα ἑαυτοῦ διάστασιν κινηθήσεται, καὶ ἔσται τι τοῦ ἀμεροῦς ἐλαττον. εἰ δὲ τοῦτο ἀδύνατον, οὐκ ἔσται τοῦ χρόνου ἐν ᾧ τὴν ἴσιν κεκίνηται ἐλάττων χρόνος. ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀδύνατον. ὁ γὰρ χρόνος ἐπ' 5 ἄπειρον διαιρετός, καὶ παντὸς ἔστιν ἐλάττων διὰ τὸ μὴ εἶναι τὸ ἐλάχιστον ἐν τοῖς συνεχέσι, χρόνον τε ἀνάγκη εἶναι τὸν ἐν ᾧ κινεῖται τὴν ἴσιν ἑαυτοῦ τὸ ἀμερὲς διὰ τὸ πᾶσαν κίνησιν ἐν χρόνῳ γίνεσθαι καὶ μηδὲν ἐν τῷ νῦν κινεῖσθαι. ἀνάγκη τε τὴν ἴσιν ἑαυτοῦ κινηθῆναι τὸ κινούμενον πρὶν τὴν μείζονα. ὥστε εἰ τὸ ἀμερὲς κινεῖται, τὴν ἴσιν πρότερον κινηθήσεται, 10 ταύτην δὲ κινούμενον ἐν χρόνῳ (ἔσται)· ἔστι δὲ παντὸς χρόνου ἐλάττων. ἐν δὲ τῷ ἐλάττω ἐλαττον κινεῖται, τοῦ δὲ ἀδιαιρέτου οὐδὲν ἐλαττον· ἀδύνατον οὖν τὸ ἀμερὲς κινηθῆναι.

p. 241^a16. Εἴη ἂν τις χρόνος.

Ἐπειδὴ πᾶσα κίνησις ἐν χρόνῳ, ἔσται τις χρόνος ἐν ᾧ πᾶν ὅπερ 15 ἂν κινῆται τὴν ἴσιν ἑαυτοῦ διάστασιν κινεῖται.

p. 241^b2 Οὕτω.

Τῷ ἔχειν ἐναντία πέρατα τὸ ἐξ οὗ καὶ τὸ εἰς θ'. οὕτε γὰρ ἡ κύκλῳ οὕτε ἡ κατ' εὐθεΐαν πᾶσα. οἶον ἡ τῶν ζώων κίνησις ἔχει ἐναντία πέρατα τὸ πρόσθεν καὶ τὸ ὀπίσθεν.

20 p. 241^b5 Τὸ οὕτως ἀδύνατον.

Πολλὰχῶς, φησί, τὸ ἀδύνατον λέγεται * * * μὴ ἐνδέχεσθαι τμηθῆναι τὸ μὴ πεφυκὸς ὅλως διαιρεῖσθαι ἢ διὰ τὴν ἀμέρειαν. ὥς τὸ σημεῖν, ἢ διὰ τὸ μὴ ἐπιδέχεσθαι τομήν, ὥς τὸ οὐράνιον σῶμα, ἢ διὰ σμικρότητα. τὸ μὴδ' ὅλως οὖν πεφυκέναι τμηθῆναι ὑπόδειγμα λαμβάνει πρὸς τὸ 25 προκείμενον. — Ὅτι ὥσπερ τὸ ἀδύνατον τμηθῆναι οὐκ ἂν τμηθεῖται καὶ τὸ ἀδύνατον γενέσθαι οὐδ' ἂν γένοιτο, οὐδ' ἄρα τὸ ἀδύνατον μεταβάλλειν μεταβάλλει ἂν εἰς θ' ἀδύνατον μεταβάλλειν. ὥστε ἀδύνατον εἰς ἄπειρον μεταβάλλειν· ἀδιεξίτητον γὰρ τὸ ἄπειρον, οὐδ' ἂν ἐπιχειρήσειεν ὅλως μεταβάλλειν.

p. 241^b12 sqq.

30 Τῇ μὲν γὰρ ἐκτάσει ἄπειρον εἶναι ἀδύνατον, τῷ δὲ χρόνῳ οὐδὲν κωλύει· τῷ γὰρ πάλιν καὶ πάλιν ἀνακυκλεῖσθαι τὰ οὐράνια τοῦ χρόνου μὴ ἐπιλείποντος οὐδὲ ἡ κίνησις ἐπιλείπει. ἄπειρος οὖν ἔστιν οὗ τῷ εἶναι,

1 ἐστι compend.: fort. ἔσται
 τον ὅτι πρὶν scripsi: πρὸς
 21 lacunam signavi

4 ὁ scripsi: ἢ (h. e. που)

10 ἔσται addidi
 28 fort. ἄπειρον (ὄν) οὐδ' ἂν

5 ἐλάχιστον scripsi: θ'
 18 ante οὖν exciderint quaedam
 32 οὐ τῷ] οὐ τὰ

www.libtool.com.cn

ἀλλὰ τῷ αἰεὶ γίνεσθαι ταύτην καὶ ἀδιάκοπον. καὶ οὐ δῆπου ἐπὶ τῶν οὐ-
ρανίων χώραν ἔξει τὸ λέγειν μάτην κινεῖσθαι διὰ τὸ μὴ τυγχάνειν τινὸς
τέλους· αἰεὶ γὰρ ἐν τέλει ἐστί· καθ' ἕκαστον γὰρ σημεῖον ἀποκατάστασιν
ποιοῦνται διὰ τὸ καὶ πρότερον ἐν τῷ αὐτῷ γεγονέναι.

5 p. 241^b14 Μὴ μιᾶς μὲν γάρ.

Καλῶς τὸ ἴσως προσέθηκεν, ὅτι οὔτε ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἐνδέχεται ἐπ'
ἄπειρον ἄλλην ἐξ ἄλλης μεταλαμβάνειν κίνησιν φθαρτοῦ ὄντος τοῦ κατ'
εὐθεΐαν κινουμένου, οὔτε, εἰ καὶ ἦν αἰεὶ τῶν οὔτω κινουμένων τι, ἐνδε-
χόμενον ἦν οὔτω κατὰ συνέχειαν ἔχεσθαι ἀλλήλων τὰς κινήσεις, καὶ μὴ-
10 δένα χρόνον ἐν ἡρεμίᾳ εἶναι τὸ κινούμενον· συνεχεῖς γὰρ οὐκ ἂν εἶεν
οὔτως, ἀλλὰ μάλλον ἀπτόμεναι.

1 ταύτην scripsi: ταύτην, at cf. adn. ad p. 183,21. 360,11 sq. 383,15 sqq. ταύτῃς legitur
etiam in cod. Mutin. 69 f. 36r (Olympiodor. in Arist. Categ.) 2 χώραν] litterae an
abscisae 11 οὔτω

IN LIBRUM VII.

p. 241^b27 Καὶ μὴ 〈τῷ〉 τῶν τούτου τι.

Μὴ λεγέσθω κινεῖσθαι ὅλον τῷ μέρειν τι αὐτοῦ κινεῖσθαι. ὡς λέγομεν κινεῖσθαι τὸν καθεύδοντα, ἐπειδὴ κινεῖ τὸν πόδα.

5 p. 249^b12.

Τὸ ὅν εἰσὶν αἱ κινήσεις ἀντὶ τοῦ κατ' ἃ εἰσιν 〈αἱ〉 κινήσεις· τὸ γὰρ λευκὸν σῶμα 〈καὶ τὸ μέλαν σῶμα〉 καθ' ὃ πεποιήνται εἶδει διαφέρουσιν. οὐκ ὅν καὶ ἡ λεύκανσις καὶ ἡ μέλανσις εἶδει διαφέρουσιν, τὸ δὲ λευκὸν καὶ γλυκὺ γένει διαφέρει.

10 p. 249^b24.

Ὁὗ γὰρ ὥσπερ τῇ κατὰ ποιότητα ἐτερότητι τῶν μεταβολῶν ἔχομέν τι κοινὸν ὄνομα τὴν ἀνομοιότητα, οὕτως καὶ ταῖς δύο γενέσεσι ταῖς ἀνισοταχέσιν ἔχομέν τι κοινῶς ἐν ὄνομα κατηγορούμενον.

2 cf. Aristoteles τῷ addidi 3 τῷ scripsi: τὸ 6 εἰσιν αἱ κινήσεις scripsi: ᾗ (= εἶναι >
κίνησ 7 καὶ τὸ μέλαν σῶμα addidi 12 δύο] β'

IN LIBRUM VIII.

p. 250^b 16.

*Ἦτοι διὰ τὸ ποιεῖν τινὰς ἐκ μὴ ὄντων τὸν κόσμον (τὸ γὰρ ἐκ μὴ ὄντων εἰς τὸ ὄν παρῆχθαι μεταβολή ἐστιν, ἥτις ἢ κίνησίς ἐστιν ἢ οὐκ ἄνευ κινήσεως), ἢ κοσμοποιεῖν (ἀντὶ τοῦ) περὶ συστάσεως τοῦ κόσμου διαλέγεσθαι, ἥτις διὰ κινήσεως ἐν ἅπασιν τὸ εἶναι ἔχει.

p. 250^b 18.

Δημόκριτος καὶ Λεύκιππος.

p. 251^a 2^{sq}.

10 Καθό, φησίν, οἱ δύο κόσμοι αἰεὶ ἀλλάσσοντα καὶ διαδεχόμενα ἀλλήλα οὐδαμῶς λήγει, ταύτῃ οἱ κόσμοι οὗτοι ἀκίνητοι καὶ αἰδινοί εἰσι. κατὰ κύκλον, τοιούτεσι τῇ περιόδῳ. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης οὕτως φησί· καθ' ἐκάστην τελειότητα τοῦ σφαίρου καὶ τοῦ κόσμου ἡρεμῶσι, κινουῦνται δὲ ἐν τῷ μεταξύ.

15 p. 251^b 19.

Εἰ ὁ χρόνος, φησίν, ἐν τῷ νῦν θεωρεῖται (κατὰ γὰρ τὸ ἐνεστὸς καὶ ὑφέστηκεν· τὸ γὰρ μέλλον οὐκ ἔστιν, οὐδὲ τὸ ἐσόμενον), πᾶν δὲ νῦν πέρας ἐστὶ καὶ ἀρχή (πέρας μὲν τοῦ παρελθόντος, ἀρχή δὲ τοῦ μέλλοντος), ὥστε εἰ ὁ μὲν χρόνος αἰεὶ ἐν τῷ νῦν θεωρεῖται, πᾶν δὲ νῦν πέρας ἐστὶ καὶ 20 ἀρχή, πρὸ παντὸς ἄρα χρόνου χρόνος ἔσται.

p. 252^a 17.

Κατὰ γὰρ λόγον τινὰ καὶ τάξιν τῆς τῶν ἀπλῶν ἐπικρατείας ποτὲ μὲν οὕτως ποτὲ δὲ οὕτως ἔχει τὰ σύνθετα.

p. 252^a 24.

25 Τοιούτεσιν ἀναπόδεικτον. — Ὅων γὰρ ἀξιωμαμάτων τὰ μὲν ἐστὶν αὐτό-

† ἥτις ἢ scripsi: ἥτις ἢ 5 ἀντὶ τοῦ addidi 17 μέλλον] immo παρελθυθός

www.libtool.com.cn

πιστά καὶ ἔκ τῆς ἐναρξείας τῶν πραγμάτων τὴν πίστιν ἔχοντα, οἳ αἰ εἰσιν αἱ κοιναὶ καλούμεναι ἔννοιαι, τὰ δὲ ὡς ἀξιώματα μὲν εἰς τινων κατασκευῶν παραλαμβάνονται, ἐξ ἄλλων μὲντοι σαφεστέρων προαποδεδειγμένα, ὡς ἔχει ἐν γεωμετρίᾳ· τὸ γὰρ πρῶτον θεωρήμα ὡς ἀξίωμα ἐν τῇ δευτέρῳ παραλαμβάνεται αὐτὸ προαποδεδειγμένον διὰ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν, καὶ τὸ δεύτερον τοῦ τρίτου, καὶ ἐξ ἧς οὕτως· τὸ γὰρ τὰς τρεῖς τοῦ τριγώνου γωνίας δύο ὁρθαῖς ἴσας εἶναι ὡς ἀξίωμα ἐν πολλοῖς παραλαμβάνεται ἐν ἄλλοις προαποδεδειγμένον.

p. 252^a32.

10 (Ὁ γὰρ δεῖ ἀξίωμα νομίζειν τὸ 'αἰεὶ οὕτως ἢ ἔχει ἢ γίνεται'· αἰεὶ γὰρ γίνεται ἔκλειψις, ἀλλ' ὅμως οὐ δεῖ τοῦτο ὡς ἀξίωμα λαμβάνειν, ἀλλὰ ζητεῖν τούτου τὰς αἰτίας, αἰεὶ αἰ τοῦ τριγώνου τρεῖς γωνίαι δύο ὁρθαῖς ἴσαι, ἀλλ' ὅμως δεῖται ἀποδείξεων ἐτέρων.

p. 252^b10.

15 Ἐξ ἐναντίου γὰρ εἰς ἐναντίον. ἀντὶ τοῦ ἐξ ἐναντίου (εἰς ἐναντίον) εἶπεν ἔκ τινος εἰς τι.

p. 252^b20.

Οἷον ἐχειρόμεθα ἐξ ὕπνου μηδενὸς κινήσαντος.

p. 252^b27 sq.

20 Ἄλλ' οὐκ ἐνδέχεται κινεῖσθαι τοπικὴν κίνησιν τὸ ἄπειρον.

p. 252^b28 sqq.

Τὴν γὰρ ἔκ τινος εἰς τι ἀπλῶς καὶ μὴ ἐξ ἐναντίου εἰς ἐναντίον οὐκ ἀνάγκη μὴ αἰδίων εἶναι πολλάκις γινομένην· ἡ γὰρ κύκλις ἔκ τινος μὲν ἐστὶν εἰς τι, ἐκ Κρινοῦ ἐπὶ Ταῦρον καὶ οὕτως ἐφεξῆς, καὶ οὐδὲν κωλύει αὐτὴν 25 αἰδίων εἶναι μὴ εἰς ἐναντίον κινουμένην, ἀλλ' αἰεὶ εἰς ἕτερον τὴν αὐτὴν.

p. 252^b33.

Δόξει γὰρ ἐπὶ τῆς χοροδῆς κραδαινομένης τῇ πληγῇ ἐπὶ τὰ ἐναντία τὴν κίνησιν οὖσαν (κινεῖται γὰρ ἐπὶ τὰ ἐναντία, ποτὲ μὲν ἐπὶ τὴν ὑπάτην ποτὲ δὲ ἐπὶ τὴν νεώτην) μίαν εἶναι καὶ τὴν αὐτὴν κίνησιν, οὐχ οὕτως δὲ 30 ἔχει· μετὰξὺ γὰρ στάζει διαλαμβάνεται.

p. 253^a17.

Τὴν μὲν διάνοιαν ἐπὶ τῶν λογικῶν, τὴν δὲ ὄρεξιν ἐπὶ τῶν αἰσθητικῶν.

6 τοῦ τρίτου] inimo ἐν τῷ τρίτῳ
 primitus 12 αἰτίας αἰεὶ· αἰ
 scripsi: εἶναι compendiose

8 ἄλλοι (sic)

10 δεῖ scripsi: δεῖ τὸ αἰεὶ pri-

mitus 12 αἰτίας αἰεὶ· αἰ 15 verba εἰς ἐναντίον (altero loco) addidi 28 οὖσαν

[Ὁ μὲν Σιμπλίκιος τέσσαρα προβλήματα φησιν ἐνταῦθα τιθέναι τὸν Ἀριστοτέλην, ὃν τὸ δευτέρον εἶναι λέγει τοῦτο, ὅτι ὁ τὴν κίνησιν ἀναιρῶν δοκεῖ μὲν μέρος τι τῶν ὑπαρχόντων τοῖς φυσικοῖς πράγμασι τὴν κίνησιν ἀναιρεῖν, ἀγνοεῖ δὲ μὴ περὶ μέρους ἀλλὰ περὶ ὅλου ἀμφισβητῶν· εἰ γὰρ ἐν τούτῳ ἔχει τὸ εἶναι ἡ φύσις, ἐν τῷ ἀρχῇ κινήσεως τοῖς φυσικοῖς εἶναι, ἀναιρουμένης κινήσεως ἀναιρεῖται ἡ φύσις, ταύτης δὲ ἀναιρουμένης ἀναιρεῖται τὰ φυσικὰ οἷς τὸ εἶναι ἐν τούτῳ ἐστίν, ἐν τῷ ἔχειν φύσιν.] ταῦτα μὲν ὁ Σιμπλίκιος, ὁ δὲ Φιλόπονος τρία φησὶν εἶναι τὰ προβλήματα, τοῦτο δὲ οὐ
10 λέγει εἶναι πρόβλημα· ἐξηγεῖται γοῦν ὡς ὁ τὴν φύσιν ἀναιρῶν ἀναιρεῖ τὰ φυσικὰ πάντα, ἐν οἷς ἡ φύσις τὸ εἶναι ἔχει. ὅτι δὲ καὶ τὰ τεχνητὰ ἀναιρεῖται κινήσεως ἀναιρουμένης, ἐδείχθη ἔμπροσθεν. καὶ ἄλλως τῶν φυσικῶν ἀναιρουμένων καὶ τὰ τεχνητὰ συναναιρεῖται· ἐν τούτοις γὰρ τὸ εἶναι ἔχει καὶ πᾶσα δόξα καὶ ἐπιστήμη· ἐν ἀνθρώπῳ γάρ, φυσικὸν δὲ χρῆμα ὁ ἄνθρωπος.]

15 p. 253^a28.

Τρίτον οὐχὶ τῆς ὅλης διαιρέσεως, ἀλλὰ τῆς ὑποδιαιρέσεως τοῦ τμήματος τοῦ λέγοντος τὰ μὲν κινεῖσθαι τὰ δὲ ἡρεμεῖν.

p. 253^b6.

Ἀντὶ τοῦ ὁμοίως σχεδὸν ψευδὸς τῷ πάντα λέγειν ἡρεμεῖν τὸ πάντα
20 λέγειν κινεῖσθαι. οὐ γὰρ πάντῃ ὁμοίως· εἰ γὰρ καὶ ἀρχῇ κινήσεως καὶ ἡρεμίας ἡ φύσις, ἀλλὰ μᾶλλον ἐν κινήσει τὰ τῆς φύσεως ἔργα θεωρεῖται.

[Τὸ σχεδὸν οὐ πρὸς τὸ ψευδὸς φησιν (ἀμφότεραι γὰρ ψευδεῖς αἱ ὑποθέσεις), ἀλλ' ὅτι ὁμοίως σχεδὸν τῷ πάντα λέγειν ἡρεμεῖν τὸ πάντα λέγειν κινεῖσθαι ψευδὸς· οὐ γὰρ πάντῃ ὁμοίως. καὶ ἐπιφέρει διὰ τί· ἦττον γὰρ τοῦτο, 25 φησί, παρὰ τὴν φυσικὴν μέθοδον ἄτοπον τὸ λέγειν πάντα κινεῖσθαι τοῦ λέγειν πάντα ἡρεμεῖν· ὁμοίως μὲν γάρ, φησὶν, ἀρχῇ κινήσεως καὶ ἡρεμίας ἡ φύσις, ἀλλὰ μᾶλλον ἐν κινήσει θεωρεῖται τὰ τῆς φύσεως ἔργα· σκοπὸς μὲν γὰρ τῇ φύσει τὸ ἀγαθεῖν ἕκαστον ἐπὶ τὸ οἰκεῖον καὶ κατὰ φύσιν, ἐν ᾧ γινόμενον ἡρεμεῖν (τὴν γὰρ βῶλον ἕκαστ' ἔχον τῆς ὁλότητος κινεῖ μέχρις ἂν τὸν οἰκεῖον
30 καταλάβῃ) τόπον, ὁμοίως καὶ τὸ ἀλλοιούμενον καὶ γινόμενον μέχρις ἂν τὸ εἶδος ἀπολάβῃ), ἀλλ' εἰ σκοπὸς τῇ φύσει ἀγαθεῖν εἰς τὸ οἰκεῖον ἕκαστον εἶδος, ἐν ᾧ γινόμενα τὰ πράγματα ἡρεμεῖν, ἀλλὰ διαφαίνεται μᾶλλον τὸ ἔργον τῆς φύσεως ἐν ταῖς ὁδοῖς ταῖς ἐπὶ τὸ εἶδος ἀγούσαις. εἰ τοίνυν ἐν τῷ

2. 14 addidi ex B 2 Σιμπλίκιος f. 275^v35 sqq. 14 ex Philopono excerpta videntur etiam iuae in codice B proxime sequuntur (ad p. 253^b1) Τρίτον δέ, φησὶν, ἀμαρτάνουσιν αὐτάς :οῦ φυσικοῦ (αὐ τῆς φυσικῆς?) τὰς ἀρχὰς ἀναιροῦντες· ἡ γὰρ φύσις ἀρχῇ κινήσεως, οὐδεμιᾶς ἢ τέχνης ἐστὶ πρὸς τὸν ἀναιροῦντα τὰς ἀρχὰς αὐτῆς διαλέγεσθαι· ὥστε ἡμῖν φυσικοῖς οὖσιν οὐδὲ ἀποκριτέον πρὸς τούτους 22. p. 826,15 addidi ex B, ubi praecedunt excerpta ex simplic. f. 276^r2 sqq. 29 et 32 ἡρεμεῖν] de infinitivi usu cf. ad p. 51,14

www.libtool.com.gr

κινεῖν μᾶλλον διαφαίνεται, ἵττον ἄρα παρὰ τὴν φυσικὴν μέθοδον ἀμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες πάντα κινεῖσθαι τῶν πάντα ἡρεμεῖν λεγόντων.

Ἄλλως. οἱ μὲν κίνησιν ἀναιροῦντες συναναιροῦσι καὶ τὴν ἡρεμίαν (ἡ γὰρ ἡρεμία παῦλα κινήσεως· κινουμένων γὰρ ἡ ἡρεμία), οἱ δὲ πάντα κινεῖσθαι λέγοντες μόνην (τὴν) ἡρεμίαν ἀναιροῦσιν.

p. 253^b13.

Ἀδύνατον. φησὶν, ἐπ' ἀπειρόν τι κινεῖσθαι ἢ αὐξάνεσθαι ἀεὶ ἢ φθίνειν δεῖ· ἔστι γὰρ καὶ τὸ τούτων μέσον, ὃ μήτε αὐξήσις ἔστι μήτε φθίσις, εἰς δ' ἡ αὐξήσις φθάσασα ἴσταται, λέγω δὲ τὸ κατὰ φύσιν μέτρον ἐξ οὗ καὶ ἡ φθίσις ἄρχεται. ἀδύνατον γὰρ κατὰ συνέχειαν συνῆχθαι τῇ αὐξήσει τὴν φθίνιν· εἵπομεν γὰρ ὅτι τῶν ἐναντίων κινήσεων στάσις ἔστι μεταξύ.

p. 253^b14 sq.

“Πέτρην κοιλαίνει ῥανὶς ὕδατος ἐνδελεχεΐη.”

Τοῦτό φησι Σιμπλίκιος Χοιρίλου τοῦ ποιητοῦ εἶναι, Φιλόπονος δὲ
15 Μόσχου τοῦ ποιητοῦ.]

p. 253^b16.

Τὸ ἔωσεν ἐπὶ τῶν λίθων· οὐχὶ εἰ τοσόνδε ἐχώρισεν τοὺς λίθους· τὸ φυτὸν ἢ εἰ τοσόνδε ἀφείλε τῆς πέτρας ὁ σταλαγμὸς.

p. 253^b21 sqq.

20 Οὐκ ἐπειδὴ, φησί, τὸ μόνιον δ' ἐμειώθη ἐπ' ἀπειρόν ἔστι διαιρετόν, ἥδη καὶ κατὰ ἀπειρόν τι ἀφαιρέσεις γίνεται, διότι ὅλην τι πρῶτον ἀφαιρεῖται καὶ δευτέρῳ πάλιν καὶ ἐξῆς.

p. 253^b26 sqq.

Εἰ μεταβάλλει ἐκ νόσου εἰς ὑγίειαν, ἡ δὲ μεταβολὴ ἐν χρόνῳ πάντως
25 γίνεται, καὶ οὐχὶ κατὰ τὸ νῦν ἅμα ἔσται νοσοῦν τε καὶ ὑγιαίνον (ἀμερές γὰρ τὸ νῦν, καὶ οὐδὲν νῦν ἐτέρῳ νῦν συνεχές), πρόδηλον ὅτι οὐδὲν ἐπ' ἀπειρον ὑγιάζεται, ἀλλ' ἔστι τι πέρας ὑγιάνσεως καὶ ἀρχή, πέρας μὲν αὐτὴ ἡ ὑγεία ἀρχὴ δὲ τὸ τῆς νόσου τέλος.

p. 253^b30 Εἰς τοῦναντίον.

30 Ἐπειδὴ πᾶσα ἡ εἰς τὸ ἐναντίον μεταβολὴ στάσει διαλαμβάνεται, οὐδεμία ἄρα ἀλλοίωσις ἀπειρος. — Εἰ μένει ἐν τῷ αὐτῷ μήτε σκληρότερος μήτε μαλακώτερος γινόμενος, ἔστιν ἄρα στάσις.

3 Ἄλλως] praecedit excerptum ex Simplic. f. 276^r32 sq. 5 τὴν addidi. 13 πέτρην
Simplicius: πέτραν B 14 Σιμπλίκιος f. 276^r3 χοιρίλου B. ceterum cf. Naake
Choeril. p. 169. Bionis fr. XI 17 ἔωσεν 18 ἢ εἰ scripsi: εἰ εἰ 30 ἡ deleverim

Φερόμενος γὰρ ἄνωθεν ὁ λίθος πρόδηλός ἐστι μέχρις ἂν φθάσῃ τὴν οἰκείαν ὁλότητα φερόμενος, ἵσταται δὲ λοιπὸν ἐν ταύτῃ.

[Μέτεισιν ἐπὶ τὴν κατὰ τόπον κίνησιν, καὶ δείκνυσιν ὥς οὐδ' αὐτὴ 5 πᾶσά ἐστιν αἰδούς· φερόμενος γὰρ ἄνωθεν κάτω ὁ λίθος πρόδηλός ἐστι μέχρι μὲν ἂν φθάσῃ τὴν οἰκείαν ὁλότητα φερόμενος.]

Ἐκαστον οὖν ἐν τῇ ὁλότητι αὐτοῦ ὃν ἡρεμεῖ, κινεῖται δὲ ἐκ ταύτης ὅταν βιασθῇ· κατὰ φύσιν μὲν γὰρ ἕκαστον κινεῖται ἐπὶ τὸν οἰκεῖον τρόπον 10 καὶ φέρεται, παρὰ φύσιν δὲ ὅταν βιαίως ἐκ τούτου ἐπὶ τὸν παρὰ φύσιν φέρεται. εἰ τοίνυν μὴ πᾶν ἐστὶν ἔξω τῆς ἑαυτοῦ ὁλότητος, ἀλλ' ἐστὶ τινὰ ἐν ταύταις, ἡρεμοῦσιν ἄρα τινά· ἐστὶν ἄρα καὶ ἡρεμία ἐν παντί.]

Τὰς ἐναντίας μεταβολὰς δηλονότι· ἐκ γὰρ λευκοῦ μέλαν γίνεσθαι καὶ 15 ἐκ μέλανος λευκόν, τὰς δὲ ἐναντίας μεταβολὰς στάσει διαλαμβάνεσθαι.

[Ὡς γὰρ ἐκεῖ τὴν ἐνάργειαν αὐτὴν ἐμαρτύρητο κρείττονα οὐσαν ἀποδείξεως πάσης, οὕτω καὶ ἐνταῦθα· ὁρῶμεν γὰρ ἐπὶ τῶν αὐτῶν γινομένων τὰς εἰρημένους μεταβολὰς, τουτέστι τὰς ἐναντίας· ἐκ γὰρ λευκοῦ μέλαν γίνεται καὶ ἐκ μέλανος πάλιν λευκόν.]

Εἰς γὰρ ὠρισμένον μέτρον ἔρχεται τὸ αὐξόμενον, καὶ ἵσταται.

[Ἄλλως. (εἰ) τὸ αὐξὸν μὴ εἰς ἄπειρον αὐξεται, ἀλλ' εἰς τι ὠρισμένον μέρος ἔρχεται, στήσεται δηλονότι ἐν ἐκείνῳ γενόμενον.]

Τὴν τῆς οὐσίαν γένεσιν ἀναιρεῖ, διότι ἡ φύσις μετὰ σκοποῦ εἰς τι 25 εἶδος ὠρισμένον ἄγει τὰ πράγματα, εἰς δ' ἀγαθοῦσα ἵστησιν αὐτά. εἰ οὖν μὴ ἔστι τὸ ποτὲ μὲν κινούμενον ποτὲ δὲ ἡρεμοῦν, οὐκ ἔστιν οὐσίας γένεσις. [εἰ γὰρ καὶ μὴ ἔστι κίνησις οὐσίας γένεσις, ἀλλ' οὐκ ἄνευ κινήσεως, παυσαμένης δὲ τῆς γενέσεως πέπαυται ἡ κατ' αὐτὴν κίνησις, ἀναιρουμένης δὲ 30 τῆς γενέσεως καὶ ἡ φθορὰ ἀνήρηται· ἡ γὰρ τινὸς γένεσις ἄλλου ἐστὶ φθορά.]

4. 12 addidi ex B 8 praecedunt excerpta quaedam ex Simplic. f. 277^r46 sqq. αὐτοῦ scripsi: αὐτοῦ B 11 fort. φέρηται 14 γίνεσθαι compendio scriptum quod saepius indicat γίνεσθαι 16. 19 addidi ex B 16 ἐκεῖ p. 253^b29 sqq. 22. 23 addidi ex B, ubi praecedunt excerpta ex Simplic. f. 277^v26 sqq. 22 εἰ addidi 23 scribe μέτρον 25. 27 Τὴν—γένεσις habet etiam B, qui γένεσιν (om. ἀναιρεῖ) διότι ἡ φύσις οὐκ ἄσκοπός ἐστιν ἀλλ' εἰς τι εἶδος et mox εἰ τοίνυν μὴ exhibet 27 τὸ B: τὰ (sic) E 28. 30 εἰ γὰρ καὶ μὴ ἔστι κίνησις—ἐστὶ φθορὰ addidi ex B

Εἰ ὁ λέγων τὰ μὲν αἰεὶ κινεῖσθαι τὰ δὲ αἰεὶ ἡρεμεῖν ἀναιρεῖ γένεσιν καὶ φθοράν, ὁ δὲ γένεσιν καὶ φθοράν ἀναιρῶν ἀναιρεῖ καὶ τὴν τινὰ γένεσιν καὶ τὴν τινὰ φθοράν, τοῦτέστι κίνησιν, ὁ ἄρα λέγων τὰ μὲν αἰεὶ κινεῖσθαι τὰ δὲ αἰεὶ ἡρεμεῖν ἀναιρεῖ καὶ κίνησιν καὶ ἡρεμίαν, εἴπερ ἡ ἡρεμία κινουμένων ἐστί· μὴ οὕσης οὖν κινήσεως οὐδὲ ἡρεμία ἐστίν.

p. 254^a13.

[Γοῦτο μὲν ἐπὶ τῆς κατὰ ποιότητα μεταβολῆς (γίνεται γὰρ λευκὸν ἢ θερμόν), ἐν τούτῳ δὲ ἐπὶ τῆς κατὰ τόπον· γίνεται γὰρ ἡ ἐν τῷ ἄνω ἐν
10 (τῷ) κάτω τόπῳ· ὁμοίως καὶ ἐπὶ φθορᾷς.]

p. 254^a27 sqq.

Εἰ τὸ δοξάζειν περὶ τῶν πραγμάτων καὶ τὸ φαντασίαν τινὰ αὐτῶν ἔχειν οὐδὲν ἄλλο ἐστίν ἢ κίνησις, εἴ γε ἐκ τοῦ μὴ δοξάζειν καὶ (φαντάζεσθαι) ποτε δοξάζομεν καὶ φανταζόμεθα, δηλονότι μεταβεβλήκαμεν καὶ
15 κεινήμεθα ἐξ ἀργίας εἰς ἐνέργειαν. ὥστε ἐστὶ κίνησις· ἡ γὰρ δόξα καὶ ἡ φαντασία ἢ κινήσεις εἰσὶν ἢ οὐκ ἄνευ κινήσεως. εἰ δὲ καὶ πειρᾶσθε μεταπεῖθειν ἡμᾶς ὡς ψευδοῦ δοξάζοντας ὅτι ἐστὶ κίνησις, καὶ ἐστὶν ἐκ ψευδούς δόξης εἰς ἀληθῆ μεταβάλλειν, ἐστὶν ἄρα κίνησις· αὐτὸ γὰρ τοῦτο μεταβολή ἐστὶ καὶ κίνησις. ἔπειτα οὐδὲ δόξα οὐδὲ φαντασία ἄνευ αἰσθη-
20 σεως, πᾶσα δὲ αἰσθησις διὰ κινήσεως (πασχόντων γὰρ τῶν αἰσθητηρίων ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν γίνεται), ἐστὶν ἄρα κίνησις.

[Οὔτε δόξα οὔτε φαντασία γίνεται ἐν τινὶ ἄνευ αἰσθήσεως, πᾶσα δὲ αἰσθησις διὰ κινήσεως· πασχόντων γὰρ καὶ ἀλλοιουμένων τῶν αἰσθητηρίων ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν αἰσθησις γίνεται. ἀλλ' οὐδὲ ἄνευ τοπικῆς κινήσεως αἰσθησις γίνεται, εἴ γε αἱ μὲν εἰσδεχόμεναι αἱ δὲ * * * ὧς ἢ κατὰ εἰσδοχὴν ἢ κατὰ ἐκπομπὴν ἐνεργούσιν.]

Καὶ τὸ δοξάζειν περὶ πραγμάτων καὶ τὸ φαντασίαν τινὰ αὐτῶν ἔχειν οὐδὲν ἄλλο ἐστίν ἢ κίνησις, εἴ γε ἐκ τοῦ μὴ δοξάζειν καὶ φαντάζεσθαι ποτε δοξάζομεν καὶ φανταζόμεθα, πρόδηλον ὅτι μεταβεβλήκαμεν καὶ κει-
30 νήμεθα ἐξ ἀργίας εἰς ἐνέργειαν. ὥστε ἐστὶ κίνησις· ἡ γὰρ δόξα καὶ ἡ φαντασία ἢ κινήσεις τινὲς εἰσὶν ἢ οὐκ ἄνευ κινήσεως, ὡς ἐν τῷ Περὶ ψυχῆς εἴρηται. ἔπειτα, φησὶν, ὑμεῖς πειρᾶσθε ἡμᾶς μεταπεῖθειν ὡς ψευδοῦ δοξάζοντας ὅτι ἐστὶ κίνησις· εἰ τοίνυν ἐστὶν ἐκ ψευδοῦς δόξης εἰς ἀληθῆ μεταβάλλειν, ἐστὶν ἄρα κίνησις· αὐτὸ γὰρ τοῦτο μεταβολή ἐστὶ καὶ κίνησις.]

35 p. 254^a30 sqq.

Ἡ γὰρ ἐνέργεια κρείττων ἀπάσης ἀποδείξεως· οὐδέποτε γὰρ δύναται

6 κινουμένων (cf. p. 826,4) scripsi: κινούμενον compendiose 8. 10 addidi ex B 10 τῷ
addidit Diels 13. 14 φαντάζεσθαι addidi, cf. v. 28 22. 34 addidi ex B 25 ἐκ-
πέμπουσαι supplet Diels 28 εἰ γάρ? at cf. v. 13 31 Περὶ ψυχῆς Γ 3 p. 428 b 11

οὕτω πείσθαι λόγος ὅτι τὸ πῦρ θερμαίνει. ὡς αὐτὴ ἡ ἐνάργεια πείσει ὅτι θερμαίνει. τὰ γὰρ αἰσθητὰ βέλτιον οἶδεν ἢ αἰσθησις τοῦ λόγου· οὐδέποτε γὰρ ὁ ἐκ γενετῆς τυφλός, καὶ σφοδρὸς ἤ, εἰδέναι τὰ χρώματα δυνήσεται ὡς ὁ βλέπων.

5 p. 254^b8 sqq.

Οἶον τὸ λευκόν· τῷ γὰρ σώματι κινουμένῳ ὑπάρχει. τὰ κατὰ μόνον δὲ τοῖς κατὰ συμβεβηκὸς συντάσσει.

p. 254^b15 sqq.

Ἦ γὰρ ἄνθρωπος βαδίζων καὶ ὁ λίθος κάτω φερόμενος αὐτὰ ἐστὶ τὰ κινούμενα καὶ οὐ τοῖς κινουμένοις ὑπάρχει, οὐδὲ κατὰ μόνον ἀλλὰ καθ' ὅλα κινεῖται.

p. 254^b19 sqq.

Τῷ τῷ σώματι τοῦ ζώου καὶ φύσει καὶ παρὰ φύσιν εἶναι τὰς τοῦ ζώου κινήσεις, διαφέρει ἢ φύσει αὐτοῦ κινήσεις τῆς παρὰ φύσιν κατὰ τὴν
15 διάφορον κίνησιν τοῦ ζώου καὶ τὸ στοιχεῖον ἐξ οὗ σύγκειται τὸ σῶμα. εἰ μὲν γὰρ πλεονάζει τὸ γεῶδες, ἢ μὲν ἐπὶ τὸ ἄνω κινήσεις τοῦ ζώου, οἶον ὅταν κουφίῃ τὸν πόδα, παρὰ φύσιν ἐστὶ τῷ σώματι, ὅταν δὲ φέρῃ τὸν πόδα κάτω, κατὰ φύσιν· εἰ δὲ πύρινον ἢ ἀέριον ἢ τὸ τοῦ ζώου σῶμα, ἔμπαλιν.

p. 254^b24.

20 Θέσεις μὲν ὡς ὅταν ἐναλλάξ τοὺς πόδας ἐν τῇ βαδίσει κινῶμεν μεταφέροντες τὸν δεξιὸν πόδα καὶ ποιῶντες ἀριστερόν, τρόπους δὲ κινήσεως, ὡς ὅταν ὀπισθοφανῶς βαδίζωμεν· οὐ γὰρ πέφυκεν ὁ πούς κινούμενος ἀπὸ τῆς πτέρνης ἄρχεσθαι. διὰ χειρῶν δὲ βαδίζοντες καὶ τῇ θέσει καὶ τῷ τρόπῳ παρὰ φύσιν ἔχουμεν τὰ μόρια· οὕτε γὰρ κάτω εἶναι πεφό-
25 κασιν αἱ χεῖρες ἄνω δὲ πόδες, οὕτε αἱ χεῖρες βαδίζειν ἀλλ' οἱ πόδες.

p. 255^a2 sqq.

Οὐδὲν ἄτοπον ὥσπερ τὸ ζῷον αὐτοκίνητον λέγεται καίτοι ὅφ' ἐτέρου τὸ εἶναι ζῷον ἔχον. οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν ἀψύχων διὰ τὸ ἔχειν ἐν αὐτοῖς τὰς κατὰ φύσιν ῥοπὰς αὐτοκίνητα ἂν λέγεσθαι· ὁ γὰρ ἐκσπᾶσας τῆς ὁλότης
30 τος τὸν λίθον καὶ ῥίψας, τῆς μὲν παρὰ φύσιν κινήσεως καθ' αὐτόν ἐστιν αἷτιος, τῆς δὲ κατὰ φύσιν κατὰ συμβεβηκός.

p. 255^a13.

Λέγοιτο γὰρ καὶ τὰ ἀπτόμενα συνεχῆ, ἀλλ' οὐ κυρίως, οὐδὲ συμφοῇ οὐδὲ ἔν τι γενόμενα. καθὼ οὖν τὸ συνεχὲς ἔν τέ ἐστι καὶ συμφυές.
35 ἀπαθές ἐστὶν αὐτὸ ὅφ' αὐτοῦ οὐδὲν πάσχον.

www.libtool.com.cn

p. 255^a14 sqq.

Τὸ κινῶν γὰρ καὶ τὸ κινούμενον τὸ μὲν τὴν ποιητικὴν τὸ δὲ τὴν παθητικὴν σχέσιν ἔχει· ἕτερον οὖν τὸ ποιητικὸν καὶ τὸ παθητικόν, καὶ κειχωρισμένοι αὐτῶν αἱ φύσεις.

5 p. 255^a22 sqq.

Τὸ παιδίον δυνάμει τρίπηχυν καὶ τὸ σῶμα δυνάμει λευκὸν καὶ τὸ ἄνω δυνάμει ποῦ, οἶον κάτω.

p. 255^a26 sqq.

Λέγεται γὰρ ἂν τὸ λευκὸν δυνάμει ποσόν, ἀλλ' οὐ τῷ ἔχειν τὴν
10 ἀρχὴν τὴν τριαύτην ἐν ἑαυτῷ (οὐ γὰρ γίνεται τὸ λευκὸν ποσόν), ἀλλὰ κατὰ συμβεβηχὸς λέγεται τὸ λευκὸν ποσόν ἢ ποῦ. διότι συνέβη τῷ λευκῷ τριπλήχει εἶναι ἢ ἄνω ἢ κάτω.

p. 255^a30.

Ἐνεργείας εἶπεν τῶν σωμάτων τοὺς κατὰ φύσιν αὐτῶν τόπους·
15 τότε γὰρ κατὰ ἀλήθειαν τὴν ἑαυτοῦ ἐνέργειαν καὶ τὸ ἑαυτοῦ εἶδος ἀπολαμβάνει ἕκαστον, ὅταν ἐν τῷ κατὰ φύσιν τόπῳ ᾗ. τότε οὖν κινεῖται ἢ γῇ καὶ τὸ πῦρ κατὰ φύσιν, ὅταν δυνάμει ὥσιν εἰς τοὺς οἰκείους τόπους· τουτέστιν ὅταν ὥσιν εἰς τοὺς παρὰ φύσιν τόπους, κινεῖται κατὰ φύσιν ἐπειγόμενα τοὺς οἰκείους ἀπολαβεῖν τόπους.

20 p. 255^a30 sqq.

Τὸ γὰρ μεταβάλλον τὸν αέρα καὶ ποιεῖν πῦρ, εἴτε ἡ κυκλοφορία εἴτε ἡ τρεῖς εἴτε ἄλλο τι, τοῦτο αὐτῷ καὶ τῆς ἐπὶ τὸ ἄνω κινήσεως αἰτίον ἐστίν. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ἀλλ' ἐπειδὴ πολλάκις μεταβάλλον ἐκ τοῦ προτέρου δυνάμει εἰς τὸ δεύτερον ἐνίοτε οὐκ εὐθὺς κινεῖται ἐμποδί-
25 ζοντός τινος, διὰ τοῦτο ἄδηλόν ἐστι τὸ κινεῖν, εἰ δέ τι μὴ ἐμποδίζῃ, τῇ ἕξει σύνδρομον ἴσχει καὶ τὴν ἐνέργειαν.

p. 255^a35.

Πολλάκις γὰρ ἅμα ὄντος τοῦ τε διδάσκοντος καὶ τοῦ μαθητῆος οὐ γίνεται ἐνεργείᾳ ἐπιστήμων ὁ μαθητής, ἢ νόσου ἢ ἐτέρας τινὸς περιστά-
30 σεως ἐμποδιζούσης.

p. 255^b4 Ἐὰν μὴ τι κωλύῃ.

Ἴππος ἢ νόσος ἢ ἄλλη τις περίστασις. εἰ γὰρ τις εἴποι μὴ ἐξ ἀνάγκης ἅμα τῇ ἕξει καὶ τὴν ἐνέργειαν εἶναι μηδενὸς κωλύοντος, συμβήσεται τὸν

9 τῷ] τὸ 14 cf. Alexander ap. Simplic. f. 281^r5 27 scil. ad vocem ἐνίοτε, qua de
cf. Simplic. f. 281^v1 sqq. 31 ἐὰν τι μὴ Arist. (praeter K), at cf. Simplic. f. 281^r4

αὐτὸν εἰδέναι τε καὶ μὴ εἰδέναι, ὅπερ ἀδύνατον· ἀδύνατον γὰρ ἀμφοτέρω
 τὰ μόρια τῆς ἀντιφάσεως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀρμόζειν. καθὼ μὲν γὰρ ἐν ἔξει
 ἔχει τὴν γεωμετρικὴν ἐπιστήμην ὁ γεωμέτρης, κατὰ τοῦτό ἐστι γεωμέτρης,
 καθὼ δὲ ἐνεργῆσαι ἐξ ἀνάγκης μηδενὸς κωλύοντος οὐ δύναται. οὐκ ἂν εἴη
 5 γεωμέτρης· ὥστε καὶ ἐπιστήμων ἔσται γεωμετρίας καὶ ἀνεπιστήμων, ὅπερ
 ἀδύνατον.

p. 255^b11.

Τὸ τοῦ κοῦφου εἶδος, τοῦτέστι τὸ ἐν τόπῳ τινὶ εἶναι, οὗτος δέ ἐστιν
 ὁ ἄνω. ὅταν οὖν ἐν τούτῳ γένηται, τότε τὴν κυρίως ἐνέργειαν κατὰ τὸ
 10 εἶδος ἀπολαμβάνει.

p. 255^b15 sqq.

Διὰ τὸ πεφυκέναι τὸ κοῦφον ἄνω εἶναι τὸ δὲ βαρὺ κάτω, ἐκάτερον
 αὐτῶν τὴν κατὰ φύσιν κινεῖται κίνησιν· ὥστε εἰ τοῦτό ἐστιν αὐτοῖς ἡ
 φύσις, τῆς δὲ φύσεως ταύτης αἷτιον τὸ ποιῆσαν τοιοῦτον, ἐκεῖνο ἂν εἴη
 15 τῆς τοιαύτης κινήσεως αἷτιον.

p. 255^b17.

[Τὸ διωρισμένον ἀντὶ τοῦ ἀφωρισμένου· ἀφώρισται, φησί, τῷ βαρεῖ
 καὶ τῷ κοῦφῳ κατὰ φύσιν τῷ μὲν τὸ ἄνω τῷ δὲ τὸ κάτω.]

p. 255^b28.

20 Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ τοίχου κατὰ συμβεβηκός. καὶ οὐ δεῖ ζητεῖν εἰ
 κινεῖ ὁ τοίχος καὶ καθ' αὐτόν· οὐ γὰρ ἀνάγκη, εἴ τι κατὰ συμβεβηκός
 κινεῖ, καὶ καθ' αὐτὸ κινεῖν. κατὰ συμβεβηκός γὰρ καὶ ὑπὸ τοῦ τοίχου
 ἐκινήθη ἡ σφαῖρα, καὶ οὐκ ἀνάγκη καὶ καθ' αὐτὸ κινεῖσθαι ὑπὸ τοῦ τοί-
 χου, ἐπεὶ καὶ ἡ ψυχὴ κινεῖται κατὰ συμβεβηκός ἐν τῷ ζῳῳ, καὶ οὐ δι-
 25 που ἀνάγκη κινεῖσθαι καὶ καθ' αὐτήν. ὁμοίως καὶ τὸ λευκόν, καὶ ἀπλῶς
 τὸ ποῖόν.

p. 255^b30.

Ἐχει καὶ τοῦ ποιεῖν ἀρχὴν ἐν ἑαυτῷ· τὸ γὰρ ἐνεργεῖα θερμὸν τοῦτό
 ἐστι τὸ μεταβάλλον τὸ δυνάμει, καὶ τοῦτό φάμεν τὸ κινῆσαν ἐπὶ τὸ ἄνω,
 30 οἷον τὸ ποιῶν θερμὸν τοῦτό ἐστι τὸ κινῶν· ὥστε ἔχει ἂν ἀρχὴν καὶ
 τοῦ κινεῖν, οὐ τὴν τοῦ κινεῖσθαι μόνον. ἄλλως τε εἰ ἀρχὴν ἔχει ἕκαστον
 ἐν ἑαυτῷ τοῦ κινεῖσθαι, ἔχει δηλονότι καὶ οὕτως τὸ κινῶν· αὕτη γὰρ
 ἡ ἀρχὴ ἐστὶν ἡ κινῶσα.

p. 256^a6 Μετὰ τὸ ἔσχατον.

35 Τοῦτέστιν ἐν τι μεταξὺ ἔχει, δι' οὗ κινεῖ· τὴν γὰρ θύραν τὸ ἔσχατον

κινούν ἢ βακτηρία. μετὰ οὖν τοῦτο τὸ ἔσχατον, πρῶτόν ἐστιν εὐθὺς ὁ
 ἄνθρωπος.

p. 256^a16.

Εἰ τὸ ἑαυτοῦ, φησί, πρώτως κινεῖ, οὐκ ἀνάγκη καὶ τὸ ὑπ' ἄλλου κι-
 5 νούμενον εἶναι· κινούσης γὰρ τῆς βακτηρίας τὴν θύραν ἀνάγκη καὶ τὸν
 ἄνθρωπον κινεῖν, τοῦ δὲ ἀνθρώπου κινούντος οὐκ ἀνάγκη τὴν βακτηρίαν.

p. 256^a24.

Ἄλλ' οὐκ αὐτοκίνητος ὁ ἄνεμος· ἔστι γὰρ ἡ αἰτία ἡ ποιήσασα
 τὸν ἄνεμον.

10 p. 256^b4 Εἰ γὰρ ὑπὸ κινουμένου.

Εἰ τὸ κινούμενον κινεῖται ὑπὸ τινος κινουμένου καὶ αὐτοῦ ὑπ' ἄλλου,
 ἤτοι τὸ κινῶν κατὰ συμβεβηκὸς κινούμενον οὕτω κινεῖ, ἢ καθ' αὐτό. εἰ
 μὲν κατὰ συμβεβηκὸς κινούμενον κινεῖ, ἐπειδὴ τὸ συμβεβηκὸς οὐκ ἔστιν
 ἀναγκαῖον ἀλλ' ἐνδέχεται καὶ μὴ εἶναι, εἰ ὑποθιγόμεθα αὐτὸ μὴ ὄν, ἀνα-
 15 ρήσομεν καθόλου τὴν κίνησιν. εἰ γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς κινούμενον κινεῖ,
 ἐνδέχεται καὶ μὴ κινεῖσθαι, μὴ κινούμενον δὲ οὐκ ἂν κινήσῃ, ὥστε δυνα-
 τὸν μὴ εἶναι κίνησιν ἐν τῷ παντί· ἀλλὰ μὴν ἀνάγκη αἰετὶν εἶναι, ὡς δέ-
 δεικται ἐν ἀρχῇ· οὐκ ἄρα δυνατόν τὸ κινῶν πᾶν κατὰ συμβεβηκὸς κινού-
 μενον τῷ κινεῖσθαι κινεῖν.

20 p. 256^b5.

Τὸ κινεῖν δηλονότι κινούμενα καὶ αὐτά, ἀλλ' οὐ διὰ τὸ κινεῖσθαι
 κινεῖν, ἀλλὰ κινῶντα κατὰ συμβεβηκὸς κινεῖσθαι, ὡς ἔταν βαδίζῃ τις ἄμα
 καὶ διδάσκει· οὐ γὰρ διὰ τὸ βαδίζειν διδάσκει, ἀλλὰ συμβεβηκὸς τῷ διδά-
 σκοντι βαδίζειν.

25 p. 256^b16 sqq.

Τὸ ὃ κινεῖ, τοῦτέστι τὸ ὃ κινεῖ καὶ τε φυσικὸν ἦ, ὡς ἡ χεὶρ, καὶ
 τε ἐξωθεν, ὡς ἡ βακτηρία, ἐπειδὴ ἄμα ἐστὶ καὶ συνεχὲς κατὰ τὴν ἀφήν
 τῷ κινουμένῳ, ἀνάγκη συγκινεῖσθαι αὐτῷ. τὸ δὲ μέχρι τινός. διότι οὐ
 δι' ὅλου συμπαραμαρτεῖ τῷ κινουμένῳ· ῥίπτουσα γὰρ ἡ χεὶρ τὸν λίθον
 30 μέχρι τινός συγκινεῖται.

p. 256^b20 Ὡστε εἶναι μὴ ὃ κινῇ.

Προσπακουστέον 'ὑπ' ἄλλου'. τὸ γὰρ αὐτοκίνητον, ὃ κινεῖ οὐχ ὡς
 ὄργανον, ἀκίνητόν ἐστιν ὑπ' ἄλλου.

4 num τὸ (κινῶν) ἑαυτοῦ? 16 κινήσει corr. ex κινήσει: num κινήσει? 19 κινεῖν F =
 κινῶν 22. 23 ἄμα καὶ διδάσκει F: ἀλλὰ καὶ διδάσκει 28 τὸ κινούμενον 31 κινεῖ Arist =

p. 256^b24.

[Πανταχοῦ τὸν Ἀναξαγόραν ἐπαινεῖ ὅτι νοῦν ἐπέστησε διακοσμήσει τοῦ παντός, πάσας εἶναι λέγων τὰς ὁμοιομερείας μεμιγμένας καὶ κινεῖσθαι ταύτας ὑπὸ τοῦ νοῦ διακρινομένας. ἐπειδὴ (δὲ) τὸν νοῦν κινητικὸν αἵτιον 5 ἔλεγεν, ἀπαθῆ καὶ ἀμιγῆ αὐτὸν εἶπεν, ὥστε καὶ ἀκίνητον, εἴ γε κίνησιν μὲν ἔλεγεν εἶναι τὴν σύγκρισιν καὶ διάκρισιν, αὐτὸν δὲ ἀπαθῆ ὄντα ἀκίνητον, συγκρίσεως δηλονότι καὶ διακρίσεως ἐκτὸς ὑπάρχοντα· διὰ τοῦτο γὰρ ἀπαθῆς, ἐπειδὴ καὶ ἀμιγῆς. ἀπαθῆς μὲν οὖν ὡς ἀκίνητος, ἀμιγῆς δὲ ὡς γινώσκων τὰς ὁμοιομερείας. οὕτως γὰρ ἂν μόνως, φησί, κρατοῖη 10 ἀμιγῆς ὧν,] τουτέστι γινώσκει τὰς ὁμοιομερείας· εἰ γὰρ εἶχεν πρὸς ἑαυτὴν τινα ὁμοιομέρειαν, ἐκείνη τῶν ἄλλων τὴν γνῶσιν ἐνεπρόδιζεν. ὥσπερ ἡ κεχρωσμένη ὕελος οὐκ ἔστι τῶν λοιπῶν χρωμάτων διαπορθμευτική τοῦ προκαταλαβόντος ἐμποδίζοντος τοῖς λοιποῖς.

p. 256^b34 Δεῖ γὰρ μέχρι τῶν ατόμων.

15 Ὅταν, φησί, λέγωμεν ὅτι τὴν αὐτὴν κίνησιν ἦν κινεῖ καὶ κινεῖται, ἢ ἄλλην μὲν κινεῖ ἄλλην δὲ κινεῖται, οὐ δεῖ ἀορίστως λαμβάνειν τὸ γένος τῆς κινήσεως, ἀλλὰ τὸ ἄτομον εἶδος. οὐ γὰρ δεῖ λέγειν ὅτι τὸ ἀλλοιοῦν ἀλλοιοῦται, ἀλλὰ τὸ θερμαῖνον θερμαίνεται ἢ τὸ αὖξον θερμαίνεται· οὐδὲ γὰρ ἔστιν ἀλλοίωσις ἀπλῶς, ἀλλὰ πάντα κατὰ τι ἄτομον εἶδος θεωρεῖται.

20 p. 257^a10.

Ἄλλως οὕτως· εἰ τὸ ἔσχατον καὶ κινούμενον μόνως τὴν κατὰ τόπον ἐκινεῖτο κίνησιν, ἔστι δὲ τῶν κινούντων τὸ ἔσχατον μὲν ἀπὸ τοῦ κινουμένου ἀριθμούντων, πρῶτον δὲ ὡς αἷτιον τῶν λοιπῶν καὶ αὐτὸ κινούμενον τὴν κατὰ τόπον κίνησιν, τοῦτο δὲ τῶν λοιπῶν μᾶλλον αἷτιον τῷ ἔσχατῳ κινουμένῳ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως, τὴν αὐτὴν ἄρα κίνησιν κινεῖται τὸ κινούμενον ἦν κινεῖται τὸ κινούμενον, ὅπερ ἐλέγχεσθαι.

p. 257^a23.

Ἀδύνατον μὲν τὸ τὴν αὐτὴν καὶ κινεῖν καὶ κινεῖσθαι, πλασμα- τῶδες δὲ τὸ ἄλλον μὲν κινεῖν ἄλλον δὲ κινεῖσθαι. καὶ οὐ μόνον πλασμα- 30 τῶδες, ἀλλὰ καὶ ἀδύνατον, εἴπερ ἐπαναβαῖνον ἤξει ποτὲ εἰς τὸ (τὸ) αὐτὸ εἶδος τῆς κινήσεως κινεῖσθαι ὅπερ κινεῖ.

p. 257^a30.

Ἔδει εἰπεῖν 'τὸ καθ' αὐτὸ καὶ πρώτως αἷτιον πρότερόν ἐστι τοῦ καθ' ἕτερον αἷτιόν καὶ κατὰ συμβεβηκός', αὐτὸς δὲ ἐξ ἐκατέρας ἀντιθέσεως

1. 10 Πανταχοῦ — ὧν addidi ex B 4 διακρινομένας F: διακρινόμενος B δὲ addidi
O. 13 τουτέστι — λοιποῖς habet etiam B 10 ὁμοιομερίας E 10. 11 πρὸς ἑαυτὸ E: ἐν
αὐτῷ B 11 ἐκείνη E: ἐκείνην B 12 διαπορθμευτικὸν B, qui mox post προκατα-
αβόντος addit χρώματος 30 alterum τὸ addidi

www.libtool.com.cn

ἐν μόνιον παρέλιπεν, τῆς μὲν τὸ 'κατὰ συμβεβηχός' τῆς δὲ τὸ 'πρώτως'. τὸ δὲ καὶ αὐτοῦ ὄντος, καὶ αὐτοῦ ὄντος αἰτίου· οἰκοδομεῖ οὖν καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ φαλακρὸς καὶ ὁ πῆχυσ, ἀλλὰ προηγουμένως τῆς οἰκοδομῆς αἴτιος ὁ ἄνθρωπος καὶ τοῦ φαλακροῦ καὶ τοῦ πῆχους.

5 p. 257^a32 Ὑπὸ ἄλλην ἀρχήν.

Ὅτι πᾶν τὸ κινούμενον διαιρετὸν εἰς αἰεὶ διαιρετά. καθ' αὐτὸ δὲ διὰ τὸ κατὰ συμβεβηχός· οὐ γὰρ ἀνάγκη τὸ κατὰ συμβεβηχός κινούμενον συνεχές εἶναι, οἷον τὴν ψυχὴν καὶ τὸ ποιόν.

p. 257^b2.

10 [Διαιρέσεις τοῦ Φιλοπόνου· ἡ ὄλον ὄλον κινεῖν καὶ κινεῖσθαι ὄλον, ἡ ἔκαστον τῶν μέρων αὐτοῦ ἀντικινεῖν ἄλληλα καὶ οὕτως τὸ ὄλον λέγεσθαι αὐτοκίνητον, ἡ ἐν τι μέρει τοῦ ὄλου εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ κινεῖν καὶ κινούμενον καὶ δι' ἐκεῖνο πάλιν λέγεσθαι αὐτοκίνητον, ἡ πάντα τὰ αὐτοῦ μέρη ἔκαστον αὐτοκίνητον εἶναι, ἡ τὸ μὲν εἶναι κινεῖν μόνιον τὸ δὲ κινούμενον
15 μόνως καὶ τὸ ὄλον τὸ ἐξ ἀμφοῖν αὐτοκίνητον λέγεσθαι.]

p. 257^b6 Ὑπὸ διώριστα.

Τὸ κινούμενον, φησὶν, ἔτι ἐστὶ πρὸς τῇ δυνάμει καὶ οὕτω ἀπέλαβε τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν, οἷον τὸ θερμαινόμενον οὕτω ἐστὶ θερμόν, ἀλλ' ἐπὶ τοῦτο ὁδεύει. τὸ οὖν θερμαίνεσθαι οὕτω ἐστὶ τοῦ εἶδους τελεία ἀπόληψις
20 ἀλλ' ἀτελής, τὸ δὲ θερμαῖνον ἤδη ἐστὶν ἐνεργεία καὶ τέλειον. ὥστε εἰ τὸ ὄλον αὐτοκίνητον κινεῖ καὶ τὸ ὄλον κινεῖται, τὸ αὐτὸ ἔσται τέλειον καὶ ἀτελές. τὸ δὲ τῆς λέξεως οὕτως· διώριστα, φησὶν, ὅτι τοῦτο κινεῖται ὅπερ ἐστὶ κινήσιον, τουτέστι δυνάμει.

p. 257^b8.

25 Ὑπὸ γὰρ τὸ κινούμενον ὁδεύει εἰς τὴν ἐνέργειαν, ὁ γὰρ ὅτι ἐν τῇ κινεῖσθαι ἔτι δυνάμει ἐστίν· ὥστε ἡ κίνησις ἀτελής ἐστὶ τοῦ κινήτου ἐνεργεια. ὁ δὲ 'ὁ ἐ' ἀντὶ τοῦ 'γάρ'.

p. 257^b9 Τὸ δὲ κινεῖν ἡ δὲ ἐνεργεία ἐστίν.

Οὐκ ἐπὶ πάντων ἀληθὲς οὗτος ὁ λόγος. οὐ γὰρ πάντως τὸ ποιεῖν
30 τὴν ἐνεργείαν ἔχει τὸ εἶδος τοῦ γινόμενου· ποιεῖ γὰρ μύλωπα ἡ μαστίξ καὶ οὐκ ἔστι μύλωψ, καὶ ἡ παράτριψ θερμαίνει καὶ οὐκ ἔστι θερμότης, κινεῖ δὲ καὶ ἡ ψυχὴ καὶ οὐκ ἔστι κίνησις, ἀλλ' οὐδὲ ἐνεργεία εἰς ὅπερ κινεῖ

10. 15 ex B, ubi praecedunt διαιρέσεις εὐδήμου τῶν τρόπων etc. ex Simplic. f. 186^v39sqq.

10 κινεῖν et 11 ὄλον F: κινεῖ et ὄν B 13 αὐτοῦ B 14 μόνιον B: μόνως recte F

17 τῇ scripsi: τὸ 24 scholii signum adscribitur voci ἀτελής 25 κινούμενον] δυνάμει Arist. (praeter EK) 26. 27 ἐνεργεία

εἶδος, τοῦτο καὶ ἔχει· οὐδὲ γὰρ ὅλως κινεῖται φυσικὴν τινα κίνησιν. ἀλλ' οὐδὲ ἐπὶ τῶν κατὰ τόπον κινούντων ἀληθῆς ὁ λόγος (οὔτε γὰρ αἱ ἡμίονοι αἱ κινῶσαι τὴν ἄμαξαν ἐνεργείᾳ εἰσὶν ἐν τῷ τόπῳ ἔνθα δεῖ πορευθῆναι), ἀλλὰ καὶ αὐτὰ δυνάμει ἔχει τὸ ἐφ' ᾧ κινεῖται, ὡς ἐπὶ τῶν ἡμιόνων καὶ
 5 τῆς ἀμάξης· ἄμφω γὰρ δυνάμει εἰσὶν ἐν τῷ τόπῳ ἔνθα δεῖ πορευθῆναι. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῆς παρατρίψεως καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς κινούσης, ἃ κατὰ τόπον οὐδ' ὅλως κινεῖσθαι πέφυκεν. διὸ εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης ὅσων ἀνάγκη ἔχειν τὸ συνώνυμον, τὸ ὑπ' αὐτοῦ πάσῃ ὁδηλονότι· τότε γὰρ ἀνάγκη ἐνεργείᾳ ἔχειν τὸ εἶδος δὲ ποιεῖ.

10 p. 257^b15 sqq.

Τὸ γὰρ ζῷον κινεῖν διὰ τῆς βακτηρίας τὴν θύραν αἰτιώτερόν ἐστι τοῦ κινεῖσθαι τὴν θύραν ἢ ἡ βακτηρία, καὶ μᾶλλον αὐτὸ κινήσει ἢ ἡ βακτηρία. οὕτως καὶ τὸ κινεῖν τι, εἴτα κινούμενον ὑπ' αὐτοῦ, μᾶλλον ἐκείνου αἰτίον ἐστι τῆς ἑαυτοῦ κινήσεως καὶ μᾶλλον ἑαυτὸ κινήσει· τὰ γὰρ
 15 μᾶλλον ἐγγίζοντα τῆς κινούσης δυνάμεως μᾶλλον κινεῖται. τὸ αὐτὸ ἐπὶ ἐκάστου μέρους ἔστιν εἰπεῖν.

p. 258^a1 sqq.

[Ἀνελών τὰς ψευδεῖς ὑποθέσεις, λέγει ὅπως κινεῖ αὐτὸ ἑαυτὸ τὸ αὐτοκίνητον, ὅτι οὔτε ὅλον κινεῖ καὶ κινεῖται, οὔτε ἀντικινεῖ ἄλληλα τὰ μύ-
 20 ρια, οὔτε ἔν τι μῦριον τοῦ ὅλου ἐστὶν αὐτοκίνητον, οὔτε πλείονα, συνάγει ἐκ τῶν εἰρημένων τὸ ἀληθές, ὅτι τοῦ αὐτοκινήτου τὸ μὲν κινεῖ μὲν οὐ κινεῖται δέ, τὸ δὲ κινεῖται μὲν οὐ κινεῖ δὲ ἐξ ἀνάγκης· τῶν γὰρ τεσσάρων ἐλληλεγμένων ὑποθέσεων τὴν λοιπὴν ἀνάγκη ἀληθῆ εἶναι, τὴν λέγουσαν τοῦ αὐτοκινήτου τὸ μὲν κινεῖν μόνον τὸ δὲ κινεῖσθαι. οὐκ ἐξ ἀνάγκης δὲ καὶ
 25 κινεῖν αὐτὸ τοῦτο διὰ τῶν προκειμένων δείκνυσιν, ὅτι οὐκ ἐξ ἀνάγκης τὸ κινούμενον τοῦ αὐτοκινήτου μῦριον καὶ κινήσει τι· ὥστε συγχεῖσθαι τὸ αὐτοκίνητον ἐκ κινούντος μόνον καὶ κινουμένου, καὶ κινούντος καὶ κινουμένου μόνως, οἷον ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ τοῦ ἱματίου, ὅπερ κινεῖται μὲν ὑπὸ τοῦ σώματος, οὐ κινεῖ δέ· ἀφαιρεθέντος γὰρ τοῦ ἱματίου μένει οὐδὲν
 30 ἤττον τὸ λοιπὸν αὐτοκίνητον, τὸ ἐκ ψυχῆς λέγω καὶ σώματος. εἰ δὲ συνετέλει τι εἰς τὴν τοῦ αὐτοκινήτου οὐσίαν τὸ εἶναι τι ὅπερ κινεῖται ὑπὸ τοῦ σώματος κινουμένου καὶ αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ψυχῆς, ἀφαιρεθέντος αὐτοῦ οὐκ ἔμενε τὸ λοιπὸν αὐτοκίνητον· νῦν δὲ μένει· οὐκ ἄρα ἀνάγκη εἶναι τι δὲ κινεῖται ὑπὸ τοῦ σώματος. σύγχεται ἄρα τὸ αὐτοκίνητον ἐκ κινούντος μὲν
 35 οὐ κινουμένου δέ, καὶ ἐκ κινουμένου μὲν μὴ κινούντος δὲ ἐξ ἀνάγκης.]

p. 258^a9.

Τὸ α ψυχὴν, τὸ β σῶμα, τὸ γ τὸ ὑπὸ τοῦ σώματος κινούμενον ἱμά-

οὔτε] fort. οὐδὲ ἡμίονοι 7 ὅσων τὸ κινεῖν Arist. 8 ὁδηλονότι scripsi: δῆλον 12 αὐ-
 κινήσει 18. 35 ex B, cf. p. 834, 10 26 num σύγχεται? 27 μόνως p. 836, 2
 4 σύγχεται (συγκινεῖται B) ἄρα κτλ. cf. Simplic. f. 289r 27 37 fort. ψυχῇ

www.libtool.com.cn

τιον, εἰ τύχοι, ἢ ἕτερόν τι. καί φησι· σύγκειται τὸ αὐτοκίνητον ἐκ κινου-
 5 τος μόνως καὶ κινουμένου, καὶ κινούντος καὶ κινουμένου μόνως, οἷον ἐκ
 ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ ἱματίου, ὅπερ κινεῖται μὲν ὑπὸ τοῦ σώματος, οὐ
 κινεῖ δέ· ἀφαιρεθέντος γὰρ τοῦ ἱματίου μένει οὐδὲν ἦττον τὸ λοιπὸν αὐτο-
 5 κίνητον, τὸ ἐκ ψυχῆς λέγω καὶ σώματος.

p. 258*11 Εἴπερ γὰρ καὶ διὰ πολλῶν.

Ἐπειδὴ δυνατόν πολλα εἶναι τὰ μεταξὺ κινούντα καὶ κινούμενα, ἔσχα-
 τον δέ ἐστι τὸ μόνως κινούμενον, διὰ τοῦτο, εἴπερ ἄρα καὶ δυνατόν διὰ
 πλείονων ἀφικέσθαι εἰς τὸ ᾧ δ μόνως κινεῖται, ὅμως νῦν ὑποκείσθω δι'
 10 ἐνὸς κινουμένου καὶ κινούντος· εἰ γὰρ δειχθεῖη ὅτι οὐδὲ ἐν ἐξ ἀνάγκης
 εἶναι δεῖ καὶ κινούμενον καὶ κινούν, πολλῷ μᾶλλον οὐδὲ πλείονα.

p. 258*20.

Τὰ τοῦ αὐτοκινήτου μέρη ἄπτονται ἀλλήλων, ἢ τὰ ἀμφοτέρα σώματα
 εἶπεν· ὅσον γὰρ ἐκ τῶν εἰρημένων οὕτω δῆλον εἰ σῶμα ἢ ψυχὴ ἢ ἀσώ-
 15 ματος. εἰ γὰρ σῶμα ἢ ψυχὴ, ἀνάγκη καὶ αὐτὴν ἄπτεσθαι τοῦ σώματος
 καὶ τὸ σῶμα αὐτῆς, εἰ δὲ μὴ εἴη σῶμα, αὐτὴ μὲν ἄπεται τοῦ σώματος
 τὸ δὲ σῶμα αὐτῆς οὐκέτι. διὸ εἶπεν θατέρου θατέρον. οὐ γὰρ τῷ τὰ
 πέρατα συμβάλλειν, ἀλλὰ τῷ πάσχειν τι εἰς τὴν οὐσίαν ὑπὸ τοῦ ἀσωμάτου
 τὸ σῶμα, ὡς ἐπὶ λοιδορίας καὶ λύπης· λέγομεν γὰρ 'ἤψατί μου ἢ λοιδορία
 20 καὶ ἢ λύπη', ἀλλ' οὐκ 'ἐγὼ τῆς λύπης ἢ τῆς λοιδορίας'. ζωοῦται γοῦν
 ὑπὸ τῆς ψυχῆς τὸ σῶμα καὶ γίνεται ζῶν καὶ αἰσθητικὸν πάσχον εἰς τὴν
 οὐσίαν ὑπ' αὐτῆς, ἢ μέντοι ψυχὴ εἰς τὴν οὐσίαν οὐδὲν πάσχει ὑπ' αὐτοῦ,
 εἰ μὴ τι ἄρα ὑπὸ τοῦ πνεύματος· εἶδος γὰρ οὕσα τοῦ πνεύματος συμφθε-
 ρεται αὐτῷ.

25 p. 258*21.

Προσπαχουστέον 'οὕτω δῆλον', εἴτα τὸ μὲν γὰρ κινούμενον.

p. 258*27 sqq.

Εἰ ἀπορήσει, φησί, τις λέγων· ἐὰν ἀφέλῃ τις μόνιον ἐκ τοῦ κινου-
 τος, εἰ συνεχές, ἢ τοῦ κινουμένου συνεχούς ὄντος, οἷον τὴν χεῖρα ἢ
 30 τὸν δάκτυλον, ἄρα τὸ λοιπὸν αὐτοκίνητον ἔσται ἢ οὐ; καὶ εἰ μὲν ἀφαιρε-
 θέντος τινὸς τούτων, οἷον χειρὸς ἢ δακτύλου, μένει τὸ λοιπὸν αὐτοκίνητον,
 οὐκ ἔστι τὸ ὅλον πρῶτως αὐτοκίνητον, ἀλλὰ τὸ χωρὶς τοῦ μορίου τοῦτ'
 ἐστὶ τὸ πρῶτως αὐτοκίνητον. λύει δὲ τὴν ἀπορίαν οὕτως, ὅτι δυνάμει
 ἐστὶ τὸ συνεχές πᾶν διαιρετόν, οὐκ ἐνεργεία· ὥστε τὰ μέρη δυνάμει εἰσὶν
 35 ἐν τῷ ὅλῳ· εἰ γὰρ ἦσαν ἐνεργεία, ἀφαιρεθέντος δέ τις ἐξ αὐτῶν ἔμεινε
 τὸ λοιπὸν αὐτοκίνητον, οὐκ ἂν ἦν τὸ ἐξ ἀρχῆς πρῶτως αὐτοκίνητον, ἐπειδὴ

δὲ δυνάμει εἰσὶ τὰ μέρη, ἔστι μὲν καὶ τὸ ὅλον ἐξ ἀρχῆς αὐτοκίνητον, ὅταν δὲ ἀφαιρεθῇ τὸ μέρος, ἕτερον γίνεται αὐτοκίνητον· τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὅλον οὐκέτι σφύζεται. ὥστε δυνάμει εἰσὶ πολλὰ αὐτοκίνητα ἐν τῷ ὅλῳ.

[Ἀπορίαν τινὰ ἐκτίθεται ἐπὶ τοῖς εἰρημένους. ἄρα, φησὶν, ἐὰν ἀφέλῃ 5 τις μόριον ἐκ τοῦ κινουμένου συνεχοῦς ὄντος ἢ καὶ ἐκ τοῦ κινουόντος εἴπερ ἦν συνεχές, πλὴν ἐπειδὴ τὸ κινούμενον ὁμολογουμένως συνεχές ἐστιν, ἐὰν τις ἀφέλῃ μόριον ἐξ αὐτοῦ, οἶον τὴν χειρὰ ἢ τὸν δάκτυλον, ἄρα <τὸ> λοιπὸν αὐτοκίνητον ἔσται ἢ οὐ; ὅτι μὲν οὖν τινων μορίων τῶν οὐ καιρίων ἀφαιρεθέντων, οἶον δακτύλου ἢ χειρός, μένει τὸ λοιπὸν αὐτοκίνητον, πρό- 10 ὅλον. ἔχει οὖν τοῦτο ἀπορίαν. εἰ γὰρ ἀφαιρεθέντος τοῦ μορίου ἔμεινε τὸ λοιπὸν αὐτοκίνητον, οὐκ ἦν ἄρα τὸ ὅλον πρῶτως αὐτοκίνητον, ἀλλὰ τὸ χωρὶς τοῦ μορίου τοῦτο ἔστι τὸ πρῶτως αὐτοκίνητον, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ ἱματίου ἔμεινε τὸ λοιπὸν αὐτοκίνητον, ὅτλον ὅτι οὐ συνε- πλήρου τὸ αὐτοκίνητον τὸ ἱμάτιον. ἡ μὲν οὖν ἀπορία τιαύτη, ἐπιλύεται 15 δ' αὕτην, ὅτι δυνάμει μὲν ἔστι τὸ συνεχές πᾶν διαιρετόν, ἐνεργεῖα δὲ οὐ· ὥστε τὰ μέρη δυνάμει εἰσὶν ἐν τῷ ὅλῳ, οὐκ ἐνεργείᾳ. εἰ μὲν οὖν ἦν ἐνεργεῖα τὰ μέρη, εἴτα ἀφαιρεθέντος τοῦ κατ' ἐνέργειαν ὄντος μέρους ἔμενε τὸ λοιπὸν αὐτοκίνητον, τῷ ὄντι οὐκ ἦν τὸ ἐξ ἀρχῆς πρῶτως αὐτοκίνητον, ὥσπερ ἐπὶ τῆς ἀφαιρέσεως ἔχει τοῦ ἱματίου, ἐπειδὴ δὲ δυνάμει εἰσὶ τὰ 20 μέρη, ἔστι μὲν καὶ τὸ ὅλον αὐτοκίνητον, ὅταν δὲ ἀφαιρεθῇ τὸ μέρος, ἕτερον γίνεται αὐτοκίνητον· τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὅλον οὐκέτι σφύζεται. ὥστε δυνάμει ἔνευσι πολλὰ αὐτοκίνητα ἐν τῷ ὅλῳ, ὅταν δὲ ἐνεργείᾳ διαιρεθῇ τοῦ ὅλου τὸ μέρος, γίνεται αὐτοκίνητον τὸ καταλειφθέν.]

p. 258^b 2.

25 [Φιλόπονος λέγει· καλλίον ἔστι στίζειν ἐν τῷ διαιρετοῖς· τὸ γὰρ διαιρετὸν αὐτὸ τοῦτο δυνάμει ἐστίν. ἡ δὲ ἔννοια αὕτη· οὐδὲν κωλύει τῷ κατὰ δύναμιν διηρημένῳ καὶ μὴ κατ' ἐνέργειαν ἐνεῖναι δυνάμει. ἔστι γὰρ ἐν τῷ ζῳῳ δυνάμει πολλὰ πρῶτα. (ἄ) αὐτοκίνητα μὲν γίνεται τινων μορίων διαιρουμένων, εἴ γε καὶ τὸ ὅλον πρῶτως αὐτοκίνητον, καὶ τὸ μετὰ ἀφαι- 30 ρεσιν τοῦ μορίου ἕτερον πάλιν πρῶτως αὐτοκίνητον.]

p. 258^b 12.

Τὸ ζητεῖν, φησὶν, εἴτε πᾶσαι αἱ ψυχαὶ αἰδιόει εἰσιν ἀκίνητοι οὔσαι, εἴτε τινὲς μὲν αἰδιόει τινὲς δὲ οὐκ αἰδιόει, οὐκ ἔστι τῆς προκειμένης πραγμα- 35 τείας, ἀλλὰ τῆς Περὶ ψυχῆς, τὸ δὲ νῦν πρόκειται δεῖξαι ὅτι ἔστι τι τὸ ἀκίνητον αἴτιον πάσης ἐκτὸς μεταβολῆς, αἴτιον δὲ τοῖς ἄλλοις κινήσεως.

p. 258^b 16 Ἐπὶ τινων.

Ἐπειδὴ περ τὰς ἀλόγους ψυχὰς μὴ αἰδιόους εἶναι ἀλλὰ γινομένας καὶ

l. 23 ex B 5 εἴπερ F: ὥσπερ B 7 τὸ F: om. B 13 fort. <εἰ> ἔμεινε 20 καὶ] κατὰ BF 22 fort. ἀφαιρεθῇ 25. 30 ex B, cf. Simplic. f. 290^r 8 25 τῷ scripsi: τοῖς B 28 & addidi et mox εἴ γε scripsi pro εἴτε 35 τῆς ἐκτὸς Arist. (praeter EK, Simplic. f. 291^r 40)

www.libtool.com.gr
 ἀπογινόμενας ωμολογῆται, ἔστω, φησί, τοῦτο δεδομένον καὶ τῶν τοιούτων
 ἀρχῶν μὴ αἰδίου εἶναι * * * καὶ ταύτας εἰς τὸ εἶναι καὶ τὸ μὴ εἶναι παρά-
 γεσθαι διὰ γενέσεως καὶ φθορᾶς. πᾶσα γὰρ γένεσις μεριστοῦ τινός ἐστι
 5 τὸ μεριστόν, ἀλλὰ κατὰ μέρος. ὁμοίως δὲ φθορὰ πᾶσα μεριστοῦ τινός
 ἐστι, διὰ τὸ κατὰ μέρος πάλιν ἀπογίνεσθαι. εἰ δὲ τί ἐστι τῶν ἀσωμάτων
 καὶ ἀμερῶν μὴ αἰδίων, ἀλλὰ ποτὲ μὲν ὃν ποτὲ δὲ μὴ ὄν, ἀναγκαῖον τοῦτο
 διὰ γενέσεως παράγεσθαι εἰς τὸ εἶναι, μὴδὲ ἐν χρόνῳ, ἀλλ' εἶναι ἢ μὴ εἶναι
 ἀχρόνως, οἷαι εἰσιν αἱ ἄλλοι ψυχαὶ καὶ τὰ ἔνυλα εἶδη καὶ αἱ ἀφαί.

10 p. 258^b24 sqq.

Ὅσον, φησίν, ἐκ τῶν δεδειγμένων, τὸ μὲν κινούμενον μεριστόν ἐστιν
 ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ κινοῦν οὐκ ἀνάγκη μεριστόν εἶναι.

p. 258^b29 sqq.

Τούτέστιν ὅτι οὔτε ἀπλῶς πάσης τῆς κατὰ γένεσιν καὶ φθορὰν αἰδιό-
 15 τητος ἐν τί ἐστι καὶ μερικὸν αἷτιον, οὔτε ἄλλης μὲν ἄλλο ἐτέρας δὲ ἕτερον,
 οἷον φέρε εἰπεῖν τῆς γενέσεως καὶ φθορᾶς ἐν τι ἢ ἀπλῶς πάσης, ἢ τῆσδε
 μὲν τῆς οὐσίας ἄλλο ἐτέρας δὲ ἕτερον. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῆς κατὰ ποιό-
 τητα μεταβολῆς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν.

p. 259^a3 'Ἄλλ' οὐδὲν ἤττον.

20 Οὐδὲν ἤττον καὶ οὕτως ἐστὶ τις κίνησις καθολικωτέρα τῶν ἐν γενέσει
 καὶ αἰδίῳ, ἧτις ἐστὶν ἐτέρα παρ' ἐκάστην τῶν κατὰ μέρος· τοῦτο γὰρ
 ἐστὶ τὸ καὶ τοῦτο παρ' ἑκάστων.

Εἰς τὸ αὐτό. αἱ γὰρ τῶν σφαιρῶν εἰς τὴν τῆς ἀπλανοῦς ἀνάγονται,
 ἧτις ποιεῖ τὰς λυγὰς καὶ πρὸς τὸν ζῳδιακὸν κινήσεις συνθέτους ἐκ τε τῆς
 25 ἰδίας αὐτῶν κινήσεως τῆς ἐπ' ἀνατολᾶς, καὶ τῆς ἐνδιδομένης αὐταῖς παρ'
 αὐτῆς, λέγω δὴ τῆς ἐπὶ δύοσιν.

p. 259^a13 sqq.

Εἰ δέδεικται ὅτι ἀνάγκη εἶναι ἀεὶ κίνησιν, οὐκ ἐνδέχεται ποτε μὴ
 εἶναι· εἰ δὲ τοῦτο, ἀνάγκη συνεχῆ εἶναι καὶ αἰδίον. μὴδενὸς γὰρ ὄντος
 30 αἰδίου ἐνδέχεται τὰς μερικὰς φθαρτὰς οὔσας πάσας φθαρῆναι καὶ διαλιπεῖν
 ἐν μέσῳ, οὕτω δ' ἂν ἐφεξῆς μὲν εἶεν συνεχεῖς δὲ οὐ. αἰδίου δὲ οὕσης
 τῆς κινήσεως συνεχῆ ἀνάγκη εἶναι, εἰ δὲ συνεχῆς, ὁῦλον ὅτι καὶ μία, εἰ
 δὲ μία, ἀνάγκη καὶ τὸ κινήτικόν αὐτῆς αἷτιον εἶναι καὶ αἰδίον.

p. 259^b2 sq.

35 Ἡ ἐκ παραλλήλου καλεῖ τὸ αὐτὸ ζῳῶν καὶ ἔμψυχον, ἢ ἔμψυχα
 καλεῖ τὰ ζῳόφουτα. τὰ δὲ ἐντεῦθεν μεταξυλογία ἐστίν.

www.libtool.com.cn
p. 259^b6.

Βούλεται δεῖξαι ὅτι οὐ πάσης κινήσεως ἑαυτοῖς ἐστὶν αἷτια τὰ αὐτοκίνητα, ἀλλὰ μόνης τῆς κατὰ τόπον, καὶ ταύτης οὐ κυρίως· δέονται γὰρ καὶ τῶν ἔξωθεν. ὑπὸ τε γὰρ τῶν ὀρεκτῶν κινεῖται ἔξωθεν ὄντων καὶ ὑπὸ 5 τῆς τροφῆς· πεττομένης γὰρ καθεύδουσιν.

p. 259^b11.

Τοιῶσδε ἢ τοιῶσδε διατιθὲν τὸ σῶμα.

p. 259^b12.

Πληρουμένων τῶν πόρων δι' ὧν αἱ αἰσθητικαὶ δυνάμεις χορηγοῦνται.

10 p. 259^b15.

Ἄθρ ἢ καιρὸς ἢ τόπος· τὸ γὰρ ἔμφυτον θερμὸν τῇ τοῦ ἀέρος συμ-μεταβάλλον κράσει τοίως ἢ τοίως τὸ ζῷον κινεῖ.

p. 259^b20 sqq.

Αἱ ἄλλοι ζωαί, αἵτινες εἰσιν ἐν ὑποκειμένοις τοῖς σώμασιν, ὥστε 15 συγκινεῖσθαι αὐτοῖς κατὰ συμβεβηκός· ὁ γὰρ νοῦς οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ, ἀλλ' ἔξωθεν ἐπιλάμπει τῷ σώματι.

p. 259^b30 sq.

Τουτέστιν ὅσα κινοῦνται μὴ μόνον περὶ τὰ ἴδια κέντρα ὑφ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄλλα ὑφ' ἑτέρων, ὑπὸ τε τῶν ἰδίων ἐπικύκλων καὶ τῶν 20 σφαιρῶν καὶ ἔτι τῆς ἀπλανοῦς. ταῦτα δέ ἐστι τὰ τε ἄστρα καὶ οἱ ἐπίκυκλοι.

p. 260^a4 sq.

Τουτέστιν αἰεὶ τὴν αὐτὴν σχέσιν φυλάττον πρὸς τὸ κινούμενον.

p. 260^a8 sq.

Ὁ γὰρ ἥλιος πρὸς βορρᾶν γινόμενος ἢ πρὸς νότον, ἢ ψύχει ἢ θερ- 25 μαίνει τὰ ἐνταῦθα, τῷ εἰς ἐναντίους τόπους γίνεσθαι ἐναντίας καὶ τὰς ἐνεργείας ποιούμενος, καὶ ἐπειδὴ οὗτοι οἱ τόποι, τὸ βόρειον καὶ τὸ νότιον, οὐκ εἰσὶν ἐναντία, ἀλλὰ τὸ ἄνω καὶ κάτω, διὰ τοῦτο εἶδη αὐτὰ ἐναντία καλεῖ, ὡς ἐναντίων εἰδῶν ποιητικά, θερμότητος καὶ ψύξεως. εἴτα ἐπειδὴ αἱ ἐναντίαι κινήσεις ἡρεμίᾳ διαλαμβάνονται, ὡς δείξει, εἰκότως καὶ τῆς ἡρε- 30 μίας τῶν τῇδε τὰ οὐράνια αἰτιᾶται.

p. 260^a26.

Τὴν αἰδίον καὶ πρώτην καὶ συνεχῇ καὶ μίαν, διότι καὶ τὸ κινοῦν καὶ πρῶτόν ἐστι καὶ ἐν καὶ ἀμετάβλητον.

www.libtool.com.cn
p. 260^a33.

Εἰ γὰρ ἡ τροφή ἐναντία οὐσα τῇ τρεφομένῃ μεταβάλλει καὶ ἐξο-
μοιοῦται αὐτῇ, ἡ δὲ εἰς ἐναντία μεταβολὴ ἀλλοιώσις ἐστὶ, καὶ ἡ τροφή
ἄρα δι' ἀλλοιώσεως γίνεται.

5 p. 260^b7 sqq.

Τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα οὐκ ἀρέσκει αὐτῇ, ἀλλὰ δι' Ἀναξαγόραν καὶ
Ἐμπεδοκλέα λέγοντα

ἀλλὰ μόνον μίξις τε διάλλαξις τε μιγέντων.

φησὶν οὖν ὅτι καὶ κατ' ἐκείνους πρώτη ἡ κατὰ τὸν κίνησις· εἰ γὰρ
10 πάντα τὰ πάθη πυκνῶσει καὶ ἀραιώσει γίνονται, ὅ ἐστι συγκρίσει καὶ δια-
κρίσει, διακρίσεις δὲ καὶ σύγκρισις γίνεται συνιζανόντων ἢ διισταμένων τῶν
σωμάτων, πᾶσα ἄρα μεταβολὴ δεῖται τῆς κατὰ τὸν κινήσεως. ἐκ δὲ τοῦ
δοκοῦσι καὶ τοῦ λέγεται δείκνυσιν ὅτι οὐκ ἀρέσκεται τῇ δόγματι.

p. 260^b19.

15 Τοῦτέστι τὸ κατὰ τὴν τῆς οὐσίας τελειότητα καὶ ὑπεροχὴν.

p. 260^b29 sq.

Οὐ 'τοῖς αἰδέοις μόνον', ἀλλὰ 'ταύτην μόνην τοῖς αἰδέοις'· οὐδεμίαν
γὰρ ἄλλην κινεῖται τὰ οὐράνια.

p. 261^a1 sqq.

20 'Ἡμεῖς, φησὶν, οὐ ζητοῦμεν τὸ ἐπὶ ἐνὸς ατόμου συμβαῖνον, ἀλλ' ἐν
τῇ παντὶ τίς ἐστὶ πρώτη κίνησις, ἔστι δὲ πάντως πρὸ τῆς τοῦδε γενέσεως
κίνησις, εἰ καὶ μὴ αὐτοῦ, ἀλλὰ τῶν σπειράντων.

p. 261^a7 Καὶ τούτου ἕτερον πρότερον.

Ἡ τὴν τῶν πάππων λέγει κίνησιν τὴν τοὺς γεννήσαντας γεννήσαν,
25 ἢ μᾶλλον τὴν τῶν οὐρανίων.

p. 261^a8.

Εἰ γὰρ πρωτίστη τῶν ἄλλων μεταβολῶν ἡ γένεσις, πάντα αὐτῆς
μεθεξουσιν, ὥστε πάντα γενητὰ ἔσσονται· εἰ δὲ γενητὰ, καὶ φθαρτά· καὶ
οὐδὲν αἰδίων.

30 p. 261^a13 'Ἐπ' ἀρχὴν ἰόν.

'Ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τέλειον εἶδος.

p. 261^a17.

Τὰ ζωόφυτα λέγει.

www.libtool.com.cn

p. 261^a36.

Ἐπειδὴ ἀόριστον τὸ μέγεθος καὶ ἡ μικρότης, διὰ τοῦτό φησιν ἡ τελειότης μεγέθους καὶ ἀτέλεια· ἡ γὰρ τελειότης τοῦ μεγέθους ὥριστα ἐν ἐκάστῳ εἶδει.

5 p. 261^b1 Τὸ δὲ μὴ αἰεὶ κινούμενον.

Τὸ μὴ αἰεὶ λευκαινόμενον, φησὶν, ἡ μελαινόμενον ἢ ἄλλην τινὰ κίνησιν κινούμενον, ἀλλ' ἀρχὴν λαμβάνον τοῦ κινεῖσθαι τήνδε τὴν κίνησιν, ἀνάγκη πρότερον ἡρεμεῖν, εἴπερ ὅλως ἐστὶ πρὸ τῆς κινήσεως· δεῖ γὰρ τὸ ἡρεμῶν εἶναι τι, ἵνα καὶ ἡρεμῇ. εἰ τοῖνυν τὸ μελαινόμενον οὕτω λευκαίνεται (τὸ γὰρ λευκαινόμενον ἀπὸ μέλανος ἐξίσταται, οὐκ ἀπὸ λευκοῦ), ἀρχὴν δὲ ποτε λαμβάνει λευκάνσεως, ἡρεμήσει πρότερον καὶ ἔσται μεταξὺ λευκάνσεως καὶ μελάνσεως ἡρεμία. τὸ δὲ ὃν πρότερον προσέθηκεν διὰ τὴν γένεσιν· τὸ γὰρ μεταβάλλον ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι εἰς τὸ εἶναι οὐκ ἦν πρότερον, ὥστε οὐδὲ ἡρεμεῖ. διό, φησὶν, οὐδὲν πρὸς τὸν λόγον, εἴτε ἡρεμία ἐστὶ μεταξὺ γενέσεως καὶ φθορᾶς, εἴτε μὴ. ἰστέον δὲ ὅτι οὐ δεῖ λέγειν (ᾧτι) οὐχ ἀρμόττει ὁ λόγος ἐπὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς διὰ τὸ τὰ μὲν ἐναντία μὴ δύνασθαι ἅμα εἶναι, γένεσιν δὲ καὶ φθορὰν μὴ εἶναι ἐναντία· οὐ δεῖ γὰρ οὐδὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῷ τοῦ ἐναντίου ὀνόματι χρῆσθαι, ἀλλ' ἀπλῶς τῷ μὴ δύνασθαι ἅμα εἶναι, ὅπερ ἐπὶ πάντων ἀντικειμένων ἐστὶν ἀληθές.

p. 261^b3 Ἐπὶ τῶν μεταβολῶν.

Τῶν μὴ οὐσῶν κινήσεων, τούτεστι γενέσεως καὶ φθορᾶς.

p. 261^b7.

Οὐδέν, φησί, πρὸς τὸ προκείμενον ἡμῖν συμβάλλεται, εἴτε ἐναντία εἴτε μὴ γένεσις καὶ φθορά, ἀλλὰ τοῦτο μόνον, εἰ μὴ δύνανται ἅμα εἶναι.

p. 261^b19 Καθάπερ τὸ ἴσον.

Τῷ γὰρ ἴσῳ οὐχ ὥς μεῖζονα καὶ ἐλάσσονα ἀντίκεινται, ἀλλ' ἀπλῶς ὥς ἄνισον ἴσῳ ἀντίκεινται, καὶ τῷ συμμετρῷ τό τε ὑπερέχον καὶ ἐλλείπον ὥς ἀσύμμετρα. ἰστέον δὲ ὅτι ὅταν δύο τῷ αὐτῷ ἀντίκεινται, οὐ κατὰ τὸ αὐτὸ ἀντίκεινται, ἀλλὰ τὸ μὲν ὥς εἶδος εἶδει, τὸ δὲ ὥς ἕξις στεργήσει, οἷον τῇ θρασύτητι ἀντίκειται καὶ ὥς στεργήσει ἡ συμμετρία καὶ ὥς εἶδει ἡ δειλία. οὕτω καὶ τῇ κινήσει ὥς μὲν (εἶδει) εἶδος ἡ ἀντικειμένη κινήσις ἀντίκειται, ὥς δὲ ἕξει στέρησις ἡ ἡρεμία.

2 ἢ] ἡ 16 ὅτι F: om. οὐκ^X 19 τῷ F: τὸ 27 ἀντίκειται 29. 30 οὐ κατὰ BF: οὐκ αὐτῷ 30 ἀντίκειται 32 alterum εἶδει addidi

www.libtool.com.cn

p. 261^b22.

Ὅτι οὐκ εἰσὶν αἱ ἀντικείμεναι μεταβολαὶ συνεχεῖς, ὁῦλον ἐκ τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς· οὐ γὰρ ἂν ἡ φύσις εἰς τὸ εἶναι τι ἄγουσα διὰ τὸ μὴ εἶναι αὐτὸ ἐκίνει, καὶ σκοπὸν ἐτίθετο ποιῆσαι ἵνα εὐθὺς φθείρῃ.

5 p. 261^b32.

Τὸ γὰρ ἄπειρον κατ' ἐνέργειαν οὐχ ὑφέστηκεν.

p. 261^b34.

Τῷ γὰρ ἄνω τὸ κάτω ἐναντίον, τὸ δεξιὸν τῷ ἀριστερῷ, τῷ ἔμπροσθεν τὸ ὀπίσθεν.

10 p. 262^a4.

Τὸ ἐν ᾧ ἐπὶ τοῦ εἶδους τάττει, ὅθεν καὶ ἀπαριθμεῖται τὰ εἶδη τῆς κινήσεως. — Πάθος ἐπὶ ἀλλοιώσεως, εἶδος ἐπὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς.

p. 262^a8 sqq.

Τῇ μὲν κύκλῳ κινήσει οὐκ ἔστιν ἐναντία κίνησις (κύκλῳ δέ ἐστι κίνησις ἡ τοῦ ὅλου κύκλου, οἷαί εἰσιν αἱ τῶν οὐρανίων κινήσεις· οὐ γὰρ δυνατόν δύο κύκλους ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς κινεῖσθαι, ἵνα καὶ ἐναντιωθεῖεν ἀλλήλαις), ταῖς δὲ ἐπὶ κύκλου κινήσεσιν οὐκ ἄτοπον ἐναντίωσιν εἶναι· ἐπὶ γὰρ τοῦ αὐτοῦ κύκλου δύο τινὰ δύνανται ἀντιπροσώπως κινεῖσθαι.

p. 262^a12 'Ἀλλ' οὐχ ἡ εἰς πλάγιον τῇ ἄνω.

20 Οὐκ ἔστιν ἡ εἰς τὰ πλάγια κίνησις τῇ ἐπὶ τὸ ἄνω ἐναντία· διὸ οὐδὲ ἰστέσιν ἀλλήλα τὰ οὕτως κινούμενα, ἀλλὰ συνωθοῦσι καὶ λοξὴν κινοῦνται κίνησιν. ὑποκείσθω γὰρ τετράγωνον χωρίον καὶ κινούμενά τινα τὸ μὲν ἐκ τῆς μιᾶς πλευρᾶς ὡς ἐπὶ τὸ κάτω, τὸ δὲ ἐκ τῆς ἐτέρας ἐπὶ τὰ πλάγια. ὅταν συνέλθωσι ταῦτα περὶ τὴν γῆν, οὐ στήσουσιν (ἀλλήλα) ἀλλὰ συνωθηθήσουσι
25 καὶ λοξὴν κινήσουσι κίνησιν κατὰ τὴν διάμετρον τοῦ χωρίου. ὁῦλον οὖν ὅτι οὐκ ἐναντία αἱ κινήσεις αὗται (οὐδὲ γὰρ ἰστέσιν ἀλλήλας), ἀλλ' εἰ ἄρα ὑπεναντίαι, διότι ἄλλως ἐμπροδίζουσι πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς αὐτῶν πρόθεσιν· οὐ γὰρ ὁ γὰρ πρὸς τὴν κίνησιν ἀπλῶς.

p. 262^a19 Τριῶν γὰρ ὄντων.

30 Τοῦ μέσου. φησί, ποτὲ μὲν δυνάμει λαμβανόμενου ποτὲ δὲ ἐνεργείᾳ, ὅταν μὲν ἐνεργείᾳ λαμβανῇται καὶ διαιρῇ τὴν γραμμὴν, τότε τῷ ὑποκειμένῳ ἐν ὄν δύο λόγους ἀναδέχεται· ἔστι γὰρ τὸ αὐτὸ τοῦ μὲν ἀρχῆς, τοῦ δὲ πέρας. ὅταν

2. 4 his scripta in dextro et imo margine f. 63r 6 cf. Simplic. f. 299r11 sqq. 17 ἀλλή-
λοις F 19 τὸ πλάγιον Arist. (τὸ eras. in E) 24 τὴν γῆν corrupta: τὴν διάμετρον Diels
ἀλλήλα addidi 27 fort. ἀλλήλας 31 διαιρεῖ τότε κτλ.] cf. p. 761, 10. 764, 2

www.libtool.com.cn

οὖν ἐπὶ τῆς κατ' ἐνέργειαν διηρημένης γραμμῆς κινεῖται τι, γινόμενον ἐν τῷ κατ' ἐνέργειαν σημείῳ τῷ διαιροῦντι αὐτὴν ἀνάγκη στῆναι. δεῖ δὲ λαμβάνειν διαιρουμένην τὴν γραμμὴν καὶ τὸ σημεῖον κατ' ἐνέργειαν γινόμενον οὐ τῇ τομῇ, ἀλλὰ τῷ κινούμενον μέχρις ἐκείνου ἀφιγμένον ὡς ἐπὶ πέρας οὕτως
5 ἀνακάμπειν· τῷ γὰρ πέρας σχεῖν τὸ σημεῖον τῆς ἐπὶ τὰδε κινήσεως, ἐνερ-
γείᾳ εἴληπται τὸ σημεῖον, ὅπερ ἀρχὴ γίνεται τῆς ἐπὶ θάτερα κινήσεως.
κἄν μὴ ἀνακάμπτη δὲ ἀλλὰ τὸ λοιπὸν ἡμῖς φέρεται, ὡσαύτως· ὡς ἐπ'
ἄλλην γὰρ γραμμὴν ἄρχεται κινεῖσθαι ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σημείου.

p. 262^a 22 sqq.

10 Τῷ ὅλῳ μεγέθει οὐ γίνεται διαίρεσις τὸ νῦν· οὐδὲ γὰρ ἐπεὶ ἐν
ἐκάστῳ τῶν σημείων εἶπεν εἶναι τὸ κινούμενον ἐν τῷ νῦν, διὰ τοῦτο καὶ
διαίρει τὸ νῦν τὸ ὅλον μέγεθος· δυνάμει γὰρ εἴληπται, οὐκ ἐνεργείᾳ.

p. 262^a 32 Αἰεὶ στήσεται τὸ $\bar{\alpha}$ φερόμενον.

Ἐάν τις εἴποι, φησὶν, ὅτι συνεχῶς κινούμενον τὸ $\bar{\alpha}$ γίνεται πρὸς
15 ἐκάστῳ τῶν σημείων καὶ ἀπογίνεται, ἐπειδὴ τὸ γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι
ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ νῦν ἀνάγκη γενέσθαι, συμβήσεται παντελῶς ἀναιρεθῆναι
τὴν κίνησιν· πάντων γὰρ δύο νῦν μεταξὺ χρόνος. ὥστε ἡρεμήσει ἐν ἐκάστῳ
τῶν νῦν, εἰ δὲ τοῦτο, ἀναιρεθήσεται παντελῶς ἡ κίνησις.

p. 262^b 5.

20 Κατ' ἐνέργειαν, ὅπερ γίνεται τελευτὴ καὶ ἀρχή.

p. 262^b 6.

Οὕτω. φησί, ποιεῖ αὐτὸ ἀρχὴν καὶ τελευτήν, ὥσπερ ἂν εἰ καὶ νοήσοι,
διότι ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος οὐ φύσει εἰσὶν, ἀλλὰ σχέσει· πέρατα γὰρ εἰσι
φύσει ἐν ἡμῖν λοιπὸν τὸ εἶναι ἂν θέλωμεν ἀρξαμένοις ἐκεῖνο ἀρχὴν ποιῇ-
25 σαι, ὥσπερ νῦν ἀρξαμένοις ἀπὸ τοῦ $\bar{\alpha}$ ποιούμεν τὸ $\bar{\beta}$ τέλος αὐτοῦ εἶναι,
τοῦ δὲ γ ἀρχὴν τὸ $\bar{\beta}$.

p. 262^b 10 sqq.

Δυνάμει διηρημένη. τὸ φερόμενον τὸ $\bar{\delta}$. ἔλαβε δὲ ἀντὶ ὅλης τῆς
γραμμῆς ἐκατέρας αὐτῶν τὰ πέρατα.

30 p. 262^b 20 Ἄλλ' ἦν ἐν τομῇ χρόνου.

Ἐπὶ τοῦ ἀδιαιρέτου μεγέθους, ὅτι τὸ $\bar{\delta}$ ἐν τῷ ζ οὐκ ἦν ἐν χρόνῳ
τινί, ἀλλ' ἐν τομῇ χρόνου, ὥσπερ τὸ $\bar{\alpha}$ ἐν τῷ $\bar{\beta}$ ἐν χρόνῳ τινὶ ἦν καὶ
οὐκ ἐν τῷ νῦν.

4 et 5 τῷ scripsi: τὸ 5. 6 ἐνεργείᾳ (sic) 17 δύο] $\bar{\beta}$ 24 et 25 num ἀρξά-
μενοι? 28. 29 videntur tria esse scholia, scil. ad p. 262^b 10, 14 et 17 28 incer-
tum utrum $\bar{\delta}$ an α 29 scriptum ἐκατέρ^ο quod ἐκατέρου esse videtur

Ἐπὶ τῆς συνεχοῦς, φησί, γραμμῆς ἀδύνατον λέγειν ὅτι ἐν τῇ μέσῃ σημείῳ ἐν χρόνῳ τινὶ ἐστίν.

p. 262^b23.

- 5 Τῆς ὅλης γραμμῆς πέρατα τὸ $\bar{\delta}$ καὶ $\bar{\eta}$, φερόμενον ποτὲ μὲν κάτωθεν ἄνω ποτὲ δὲ ἀνωθεν κάτω. τῇ οὖν ἐνὶ πέρατι, τῇ $\bar{\delta}$, ὡς δύο χέχρηται, αὐτὰ δὲ τὰ πέρατα λαμβάνει ἀντὶ τῶν κινουμένων.

p. 262^b28 Ἀλλὰ μὴν τὴν γε πάλαι λύσιν.

- Ὁὐ δυνατόν, φησίν, ἐπὶ τοῦ ἀνακάμπτοντος εἰπεῖν ταῦτά, ὥστε ἐπὶ
10 τοῦ συνεχοῦς κινουμένου ἐλέγομεν, ὅτι ἐν τῇ σημείῳ ἐστὶ μόνον ἐν τῇ νῦν, οὐ μέντοι γίνεται καὶ ἀπογίνεται· ἐκεῖ γὰρ κατὰ δύναμιν ἐλάμβανε τὸ σημεῖον.

p. 263^a6 sqq.

- Ἄνω γὰρ συνήγετο ἄτοπον ὅτι τὰ ἄπειρα διεξείσιν, ἐνταῦθα δὲ ὅτι
15 ἀριθμήσει τὸ ἄπειρον, ἀδύνατον δὲ τὸ ἄπειρον ἀριθμηθῆναι· πᾶς μὲν γὰρ ἀριθμὸς ὅρος ἐστί τις καὶ οἶον περιγραφή, τὸ δὲ ἄπειρον ἀόριστον. τὸ δὲ πρότερον ἀριθμεῖν ἀντὶ τοῦ πρὶν κινηθῆναι καὶ ἄλλο ἥμισυ ἀριθμεῖν δὲ ἐκινήθη, καὶ τοῦτο ποιεῖν καθ' ἕκαστον τῶν ἡμίσεων.

p. 263^a17 sq.

- 20 Τοῦτέστι πρὸς αὐτὸ τοῦτο, εἰ ὅλως οἶόν τε διεξελθεῖν ἢ ἀριθμῆσαι τὰ ἄπειρα, οὐχ ἰκανὴν εἴπομεν τότε λύσιν.

p. 263^a18.

- Ἐάν, φησί, μὴ συμπλέ(χη τις) τῇ μήκει ἐφ' ᾧ κινεῖται τὸν χρόνον καθ' ὃν ἡ κίνησις, ἀλλ' ἐπὶ μόνου τοῦ χρόνου τὴν ἐρώτησιν ποιήσεται, ἢ
25 καὶ ἐπὶ τοῦ μήκους μόνου· οὐδὲν γὰρ διαφέρει. ἐάν γάρ τις τέμῃ τὸ μέγεθος εἰς δύο ἡμίση, ποιῇ τὸ μέσον τοῦ μὲν πρώτου τελευτήν, ἀρχὴν δὲ τοῦ δευτέρου· ὥστε οὐκ ἐφύλαξε τὸ συνεχές.

p. 263^b6 Ὁ γὰρ συνεχῶς κινούμενος.

- Ἡ μὲν οὐσία, φησί, τῆς γραμμῆς οὐ χαρακτηρίζεται κατὰ τὸ
30 συνεχές· πολλὰ γὰρ ἕτερα συνεχῆ, ἢ ἐπιφάνειά τὸ σῶμα ἢ κίνησις ὁ χρόνος, ἢ δὲ οὐσία αὐτῆς ἕτερα τίς ἐστίν, οἶον μήκος ἀπλατές. ἔχει οὖν ἄπειρα ἡμίση, φησί, καθὼς συμβέβηκεν αὐτῇ συνεχεῖ εἶναι, οὐ καθὼς γραμμὴ ἐστίν, ἢ δὲ κίνησις ὡς ἐπὶ γραμμῆς, οὐχ ὡς ἐπὶ συνεχοῦς, γίνεται. ἔδει

9 ταῦτα 23 συμπλέ(incipit novus versus)τ 27 δευτέρου et ἐφύλαξε τὸ scripsi: μέσου et ἐφύλαττο 29 sqq. cf. Alexander ap. Simplic. f. 303^r2 sqq. 32 συνεχῇ

www.libtoql.com.cn

γάρ ἐκ παντὸς συνεχοῦς δύνασθαι κίνησιν γενέσθαι, νῦν δὲ οὐ γίνεται· οὐ
γὰρ δὴ ἐπὶ σωμάτων, τῶν ἀντιτύπων κατὰ βάθος λέγω. ὥστε τὸ κινού-
μενον ἐπειδὴ κατὰ συμβεβηκὸς κινεῖται ἐπὶ συνεχοῦς, κατὰ συμβεβηκὸς καὶ
ἄπειρα ἡμίση κινεῖται, καθ' αὐτὸ δὲ οὐ. κακῶς δὲ εἶπεν τὴν γραμμὴν
5 <κατὰ συμβεβηκὸς> συνεχῆ· καθ' αὐτὸ γὰρ ἐστὶ συνεχῆς· κακῶς οὖν
εἶπεν ὅτι ἡ γραμμὴ κατὰ συμβεβηκὸς συνεχῆς, ὡς διὰ τοῦτο καὶ ἄπειρα
κατὰ συμβεβηκὸς διελθλυθέναι. καθ' αὐτὸ μὲν οὖν συνεχῆς ἡ γραμμὴ,
ἀλλ' οὐ καθὼς συνεχῆς γίνεται ἐπ' αὐτῆς ἡ κίνησις, ἀλλὰ καθὼς μήκος
ἐστίν, ὥσπερ καθ' αὐτὸ μὲν ζῶν ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' οὐ καθὼς ζῶν ἡ
10 γραμματικὴ αὐτῷ ὑπάρχει (οὕτω γὰρ ἂν ὑπῆρχεν καὶ ἱππῶ), ἀλλὰ καθὼς
λογικὸν ἢ ἐπιστήμης δεκτικόν· τοῦτο γὰρ ἀνθρώπου τὸ χαρακτηριστικόν.
οὕτως οὐ δι' αὐτὸ τὸ συνεχές ἡ κίνησις ἐπὶ αὐτοῦ γίνεται, ἀλλὰ δι' ἄλλο,
λέγω δὴ τὸ μήκος. τὸ δὲ δι' ἄλλο οὐκ ἔστι κατὰ συμβεβηκός, ἀλλὰ καθ'
αὐτό· τὰ γὰρ κατὰ μόριον ποιουντά τι ἢ πάσχοντα δι' ἄλλο πάσχειν ἢ ποιεῖν
15 λέγεται, τὸ δὲ μόριον καθ' αὐτὸ ὑπάρχει τῷ ὅλῳ, οὐ κατὰ συμβεβηκός.

p. 263^b11 Ἔσται ἄμα τὸ αὐτὸ ὃν καὶ οὐκ ὄν.

Τοῦ μὲν γὰρ χρόνου, τοῦ τε τῆς πρώτης διαθέσεως καὶ τοῦ τῆς ὑστέ-
ρας, κοινόν ἐστὶ, τοῦ δὲ πράγματος αὐτοῦ οὐκέτι κοινόν, τοῦ λευκοῦ λέγω
καὶ τοῦ οὐ λευκοῦ, ἀλλὰ τοῦ ὑστέρου ἂν εἴη. εἰ γὰρ τις θέλοι τοῦ προ-
20 τέρου, φησίν, εἶναι ἢ ἀμφοῖν, συμβήσεται τὴν ἀντίφασιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ
εἶναι· ἐν ὅλῳ γὰρ τῷ προτέρῳ χρόνῳ οὐ λευκὸν ἦν· οὐκοῦν καὶ ἐν τῷ
πέρατι αὐτοῦ· καὶ πάλιν ἐν ὅλῳ τῷ ὑστέρῳ λευκόν· οὐκοῦν καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ·
ἐν δέ τι τῷ ὑποκειμένῳ τὸ πέρας τοῦ προτέρου καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ ὑστέρου·
ὥστε τὸ αὐτὸ καὶ λευκὸν ἔσται καὶ οὐ λευκόν. πάλιν ἐὰν ἡ τοῦ προτέρου
25 μόνου, διὰ τοῦτο μὲν πάλιν οὐ λευκὸν ἔσται ἐν τῷ νῦν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν αὐτῷ
πέρας ἀπελήφην ἡ ἐπὶ τὸ λευκὸν μεταβολή, ἔσται ὁγλονότι λευκὸν ἐν
ἐκείνῳ· τὸ αὐτὸ <ἄρα> ἔσται κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ οὐ λευκὸν καὶ λευκόν.

p. 263^b20.

Τουτέστι παντὶ τῷ προτέρῳ χρόνῳ δοτέον τὴν προτέραν διάθεσιν τοῦ
30 πράγματος πλὴν τοῦ ἐσχάτου αὐτοῦ καὶ πέρατος, ὅπερ ἐστὶ τὸ γ· ἐν τούτῳ
γὰρ οὐκέτι οὐ λευκόν, ἀλλὰ λευκόν. ὥστε τὸ γ τῇ ὑστέρᾳ διαθέσει δοτέον
τῇ κατὰ τὸ λευκόν.

p. 263^b26 sqq.

Τὸ μεταβάλλον τὸ $\bar{\delta}$ λαμβάνει, χρόνον δὲ ἐκ δύο ἀτόμων τῶν $\bar{\alpha}$ $\bar{\beta}$
35 συγκαίμενον, καὶ ἐν μὲν τῷ $\bar{\alpha}$ γίνεσθαι τὸ $\bar{\delta}$ λευκόν, ἐν δὲ τῷ $\bar{\beta}$ γεγενῆσθαι
καὶ εἶναι. εἰ τοίνυν ἐν μὲν τῷ $\bar{\beta}$ γέγονε καὶ ἔστιν, ἐν δὲ τῷ $\bar{\alpha}$ γίνεται,
τὸ δὲ γινόμενον οὕτω ἐστὶ, τοῦτο δὲ διὰ γενέσεως ἄγεται εἰς τὸ εἶναι, οὐδὲ
εἶναι μεταξὺ τοῦ $\bar{\alpha}$ καὶ $\bar{\beta}$ χρόνον ἐν ᾧ γενήσεται.

p. 264*1 Οὐ γὰρ ὁ αὐτὸς λόγος ἔσται καὶ τοῖς μὴ ἄτομα λέγουσιν.

Ἡμεῖς, φησί, φαμέν οὐκ ἐν ἐτέρῳ χρόνῳ τὸ γίνεσθαι ἐν ἐτέρῳ δὲ τὸ γεγενῆσθαι τε καὶ εἶναι, ὥσπερ οἱ τὰ ἄτομα λέγοντες ἀναγκάζονται λέγειν, ἀλλ' ἐν τῷ πέρατι τοῦ χρόνου ἐν ᾧ ἐγίνετο, ἐν τούτῳ φαμέν γεγενῆσθαι τε
5 καὶ εἶναι, τούτου δὲ τοῦ πέρατος οὐδέν ἐστιν ἐφεξῆς, ὥστε ἀφορίσαντας εἰπεῖν ὅτι μέχρι τούτου μὲν ἐγίνετο ἐν τούτῳ δὲ γέγονε καὶ ἔστιν, ὥσπερ τὰ ἄτομα ἀφορίζομεν ἀλλήλων· εἰς ταῦτα γὰρ ἔσχατα διαιρεῖται ὁ χρόνος.

p. 264*4 sqq.

Οὐκ ἔστι, φησί, πλείων χρόνος ἐν ᾧ γίνεται καὶ ἔστι τοῦ ἐν ᾧ γίνε-
10 ται μόνον. ἔστι μὲν γὰρ ἐν πέρατι καὶ οὐκ ἐν μέρει τοῦ χρόνου τὸ εἶναι, γίνεται δὲ ἐν ὅλῳ τῷ χρόνῳ, καὶ οὐ διώρισται τοῦ πέρατος τοῦ χρόνου ἐν ᾧ ἔστι τὸ εἶναι αὐτοῦς ὁ χρόνος ἐν ᾧ τὸ γίνεσθαι, ἀλλὰ γινόμενον δι' ὅλου τοῦ χρόνου ἐν τῷ πέρατι αὐτοῦ ἔστιν. ἐπὶ μέντοι τῶν λεγόντων ἐξ ἀτόμων συγκατεῖσθαι τὸν χρόνον ἀνάγκη λέγειν ἐν τοῖσδε μὲν τοῖς ἀτόμοις γίνεσθαι,
15 ἐν τοῖσδε δὲ εἶναι· ὥστε διώρισται ὁ χρόνος ἐν ᾧ γίνεται τοῦ ἐν ᾧ ἔστιν. ἐπεὶ οὖν διωρισμένοι εἰσὶν οἱ χρόνοι, καὶ ἐν μὲν τῷ ἐνὶ ὄντα οὐ γίνεται ἐν δὲ τῷ λοιπῷ γινόμενα οὐπω ἐστί, τὴ δὲ μὴ ὄν εἴτα ὄν καὶ διὰ γενέσεως εἰς τὸ εἶναι ἄγεται, δεῖ ἄρα χρόνον εἶναι μεταξὺ ἐν ᾧ γενήσεται, καὶ πάλιν τὰ αὐτὰ συμβῆσεται. καὶ τοῦτο ἐπ' ἀπειρον.

20 p. 264*18 Ἄμα δὲ καὶ ἐκ τούτου μεταβάλλει.

Εἰ κινεῖται ἀπὸ τοῦ α ἐπὶ τὸ γ, ἵνα ἀποστῇ ἀπ' αὐτοῦ καὶ κινηθῇ πάλιν ἐπὶ τὸ α, ὁῦλον ὅτι μεταβάλλει ἐκ τοῦ γ μήπω ὄν εἰς τὸ γ· πρὶν γὰρ ἀφίκηται εἰς αὐτό, σκοπὸν εἶχε τοῦ ἀποστῆναι ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀνακάμψαι. εἰ δὲ τοῦτο ἄτοπον, τὸ συνεχεῖς εἶναι τὰς ἐναντίας κινήσεις,
25 ἀνάγκη ἵστασθαι ἐπὶ τὸ γ· ἡ γὰρ κίνησις οὐκ ἄσκοπός ἐστι τῇ φύσει, οὐδὲ διὰ τοῦτο ἄγει ἐπὶ τὸ εἶδος ἵνα ἄμα καὶ φθαρῇ αὐτό (ματαιοπονήσει γὰρ οὕτω), ἀλλ' ἵνα ἐν τῷ εἶδει φυλάξῃ.

p. 264*21 sq.

Τῆς κατὰ τόπον καὶ κατὰ ἀλλοίωσιν, καὶ τῶν λοιπῶν· καὶ τὴν γένεσιν
30 γὰρ καὶ τὴν φθοράν, ὡς κινήσεις λαμβάνει.

p. 264*26 sq.

Τὸ γὰρ λευκαίνόμενον ἀνάγκη ἡρεμεῖν τὴν ἐπὶ τὸ μέλαν κίνησιν, καὶ τὸ γινόμενον τὴν ἐπὶ φθοράν· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. εἰ τοίνυν κινεῖται ἀπὸ τοῦ α ἐπὶ τὸ γ, ὁῦλον ὅτι ἡρεμεῖ τὴν ἀπὸ τοῦ γ ἐπὶ τὸ α κίνησιν.
35 εἰ δὲ ἐν ὅλῃ τῇ ἀπὸ τοῦ α ἐπὶ τὸ γ ἡρεμεῖ τὴν ἐναντίαν κίνησιν, ὁῦλον

1 cf. Arist. codices 23 τοῦ] cf. p. 318,7 sq.? 25 τὸ] τοῦ Aristoteles: fort. τῷ
26 φθείρη Diels cf. p. 842,4 35 τὸ γ] τῷ (comp.) γ

ὅτι καὶ ὅταν ἐπὶ τοῦ γ ᾱ. ὥστε δεῖ πρότερον ἐν τῷ γ ἡρεμῆσαι, καὶ οὕτω κινήθῃναι ἀπ' αὐτοῦ ἐπὶ τὸ α.

p. 264^a32 Ἀνάγκη πρότερον ἡρεμεῖν.

Ἄλλ' οὐκ ἀνάγκη· εἰ γὰρ καὶ ἐν θλῶ τῷ διαστήματι τῷ ἀπὸ τοῦ α ἐπὶ τὸ γ ἡρεμεῖ τὴν ἀπὸ τοῦ γ ἐπὶ τὸ α κίνησιν ἐν τῷ πέρατι αὐτοῦ, ἐν τῷ γ φημί, ἀμερεῖ ὄντι, οὐκέτι ἀνάγκη ἅμα τῷ πληρῶσαι τὴν ἀπὸ τοῦ α ἐπὶ τὸ γ κίνησιν. ἐπειδὴ ἔπεται τῇ κινήσει ταύτῃ ἡ τῆς ἐναντίας κινήσεως ἡρεμία, πεπαυμένης τῆς κινήσεως πέπαυται καὶ ἡ ἡρεμία· ὥστε εἰ πέπαυται ἡ ἡρεμία τῆς ἐναντίας κινήσεως, κινῆσεται αὐτὴν καὶ οὐ στήσεται.

10 p. 264^b5 Καὶ γέγονεν οὐ λευκόν.

Ἄμα, φησί, τῷ φθαρῆναι τὸ μὴ λευκὸν γίνεται τὸ λευκόν· ἡ γὰρ τοῦ μὴ λευκοῦ φθορὰ γένεσις ἐστὶ τοῦ λευκοῦ. ὅτε οὖν τελείως τὸ <μὴ> λευκὸν φθείρεται, κατὰ τὸ αὐτὸ νῦν τὸ λευκὸν τελείως γέγονεν. εἰ τοίνυν αἱ εἰς τὰ ἐναντία κινήσεις συνεχεῖς εἰσι μὴ διαλαμβανόμεναι στάσει, ἐν τῷ αὐτῷ νῦν τό τε μὴ λευκὸν ἔφθαρται καὶ γέγονε τὸ λευκόν, καὶ πάλιν τὸ μὴ λευκὸν γέγονε· ὁδεύει γὰρ κατὰ τὸ συνεχές ἐκ τοῦ ἐναντίου εἰς τὸ ἐναντίον. ὥστε ἅμα ἔφθαρται τὸ μὴ λευκὸν καὶ γίνεται, ὅπερ ἀδύνατον.

p. 264^b6 Ἐτι οὐκ εἰ συνεχής.

20 Οὐ γὰρ διὰ τὴν τοῦ χρόνου συνέχειαν καὶ αἱ ἐναντίαι κινήσεις συνεχεῖς ἐξ ἀνάγκης. ἄλλως τε εἰ καὶ ὁ μὲν ὅλος χρόνος συνεχής· ἐστίν, ὁ μὲντοι παραμετρῶν τὰς ἐναντίας κινήσεις οὐ συνεχής· διαιρεῖται γὰρ τῷ χρόνῳ τῷ μεταξὺ τῆς ἡρεμίας, ὅσπερ συνεχής ἐστὶ πρὸς ἀμφοτέρους, ἐκείνοι δὲ διαιροῦνται τούτῳ. ὥστε οὐκ εἰ συνεχής ὁ χρόνος, διὰ τοῦτο καὶ αἱ κινήσεις, ἀλλ' ὅτι τῶν ἐναντίων τὸ αὐτὸ πέραν εἶναι οὐ δύναται, διὰ τοῦτο οὐ συνεχεῖς.

p. 264^b10 Τὸ γὰρ ἐκ τοῦ α κινούμενον.

Πρόθεσις γάρ ἐστι τὸ κύκλῳ κινεῖσθαι, καὶ οὐχὶ ἀπλῶς ἐκ τοῦδε, ἀλλ' ἀνάγκη τοῦτο κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχειν, διότι πανταχοῦ ἅμα εἶναι 30 οὐ δύναται· μιᾷ ἄρα προθέσει ἐξ αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸ κινεῖται.

p. 264^b20 Πολλάκις.

Ἀπὸ γὰρ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ τῆς κινήσεως οὔσης δις ἀνάγκη τὸ

3 ἡρεμῆσαι Aristoteles (praeter H) 7 fort. ἐπειδὴ <γὰρ> 11 τῷ τὸ 12 alterum
μὴ addidi 23 τῷ μεταξὺ τὸ μεταξὺ

www.libtool.com.cn

κινούμενον ἐν τῷ αὐτῷ γίνεσθαι, ἐν δὲ τῇ κύκλῳ ἐπὶ τῆς ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ ἀποκαταστάσεως ἅπαξ γίνεται ἐν ἐκάστῳ τὸ κινούμενον.

p. 264^b28 sqq.

Τῆς λεγούσης ὅτι ἐπὶ τῆς κύκλῳ κινήσεως οὐδέποτε γίνεται δις ἐν τῷ αὐτῷ τὸ κινούμενον. — Τοῦτο διὰ τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθοράν. ἐν γὰρ ταῖς ἄλλαις μεταβολαῖς πολλά ἐστι μεταξύ, ἐν δὲ ταύτῃ οὐ δοκεῖ διὰ τῶν αὐτῶν ἀνακάμπτειν· γίνεται γὰρ ἐκ στοιχείων σπέρμα καὶ ἐκ τούτου σὰρξ εἴτα ἄλλο τι τὸ ἐμβρυον, εἴτα ἐφεξῆς μέχρι τοῦ τελείου ἀνδρός· ἐν δὲ τῇ φθορᾷ οὐ δοκεῖ διὰ τῶν αὐτῶν ἀνακάμπτειν. ἢ λέγομεν ὅτι εἰ καὶ 10 μὴ διὰ πάντων ἀνακάμπτει. ἀλλὰ διὰ τινων προδρόμων καὶ ἀτελῶν εἰδῶν ἀνακάμπτει εἰς τὰ στοιχεῖα.

p. 265^a1 Οὐδὲ μεταξύ θεῖναι τι.

Μεταξύ τοῦ χρόνου καθ' ὃν κινεῖται, οἷον εἰ κινεῖτο ἀπὸ τοῦ α ἔπὶ τὸ β, εἴτα ἐν τῷ ἀνακάμπτειν ἀπὸ τούτου προσθεῖν τι τῷ α πέρατι, τὴν 15 ᾧ διάστασιν. τοῦτο δὲ εἶπεν ἵνα μὴ δόξῃ τις ἐλέγχειν τὸν λόγον, ὅτι οὐκ ἀνάγκη δις εἰς τὸ αὐτὸ ἐλθεῖν ἀνακάμπτον· εἰ γὰρ κινεῖται ἀπὸ τοῦ α ἔπὶ τὸ β, εἴτα ἀνακάμπτοι, καὶ πρὶν ἀφικέσθαι εἰς τὸ α προσθεῖν αὐτῷ τὴν ᾧ διάστασιν, ἅπαξ δηλονότι τὴν ᾧ ἐκινήθη. ὁμοίως καὶ ἀφέλῳ ἀπὸ τοῦ α. διὰ τοῦτο φησιν ὅτι, καὶ προσθεῖς καὶ ἀφέλῃς, ἀνάγκη δις ἐν τῷ αὐτῷ 20 γενέσθαι· εἰ γὰρ καὶ μὴ ἐν τῷ α ἢ τῷ ᾧ γίνεται δις, ἀλλ' οὖν ἐν ἄλλοις γίνεται δις.

p. 265^a16 sq.

Τὸ μᾶλλον οὐ πρὸς τὸ ἀπλῆ, ἀλλὰ πρὸς τὸ τέλειος· τό τε γὰρ τέλειον ἐπὶ τῆς κύκλῳ μᾶλλον ῥητέον ἢ τῆς κατ' εὐθείαν, καὶ τὸ ἀπλοῦν.

25 p. 265^a22 Πρότερον δὲ φύσει καὶ λόγῳ.

Τῷ ἀξιῶματι ἢ τῇ διδασκαλίᾳ· καὶ γὰρ πρὸς τὸν ὅρισμόν τῆς κατ' εὐθείαν κινήσεως δεόμεθα τῆς κύκλῳ, λέγοντες κατ' εὐθείαν κίνησιν εἶναι τὴν ἐκ τοῦ μέσου ἐπὶ τὸ περίε ἢ ἐκ τοῦ περίε ἐπὶ τὸ μέσον, τὰ δὲ πρὸς διδασκαλίαν τινῶν παραλαμβάνόμενα πρότερα ἐκείνων ἐστίν.

30 p. 265^a25 sqq.

Ἐπὶ ταύτης γὰρ οὔτε ἀρχὴν οὔτε μέσον οὔτε τέλος ἔστι λαβεῖν· τί γὰρ μᾶλλον ἀρχὴ ὁ Κριὸς ἢ μέσον τῶν παρ' ἐκότερα αὐτοῦ Ἰχθύων λέγω δὴ Ταύρου, ἢ τέλος ὡς ἀπὸ Ταύρου τὴν ἀρχὴν ποιοιμένων; ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐκάστου οὐδὲν μᾶλλον τοῦτο ἀρχὴ [μᾶλλον] ἢ ἐκείνου, 35 καὶ οὐδὲν μᾶλλον τοῦτο ἀρχὴ ἢ μέσον ἢ τέλος. ἐπεὶ οὖν μὴ ἔστιν ἀρχὴ

www.libtool.com.cn

καὶ μέσον καὶ τέλος κατ' ἐνέργειαν ἐν τῷ κύκλῳ, διὰ τοῦτο δυνατόν συνεχῇ εἶναι μόνην καὶ μίαν τὴν αὐτὴν κίνησιν· ἀεὶ γὰρ τὰ κύκλῳ κινούμενα ἐν ἀρχῇ εἰσι καὶ μεσότητι καὶ τέλει, ὡς πρὸς ἄλλην δηλονότι σχέσιν, καὶ οὐδέποτε κατ' ἐνέργειαν ταῦτα λαμβάνεται καὶ φύσει, καὶ οὐ θέσει· ἀεὶ γὰρ
5 ἐν ἀνατολῇ ὁ ἥλιος, ἀεὶ ἐν μεσουρανήματι, ἀεὶ ἐν δύσει, ὡς πρὸς ἄλλην καὶ ἄλλην οἴκησιν. καὶ ἕκαστον τῶν οὐρανίων ὁμοίως.

p. 265b2 Αἴτιον δ' ὅτι πάντα συμβέβηκε ταῦτα τῷ κέντρῳ.

Συμβέβηκεν τὸ κέντρον καὶ ἀρχὴν εἶναι καὶ μέσον καὶ τέλος. ἀρχὴ μὲν γάρ, οἷον εἰ νοήσεις ρυῖσκομένην καὶ ἐκτεινομένην ἀπὸ τοῦ κέντρου
10 τὴν σφαῖραν· τὴν γὰρ γένεσιν οὕτως ἐξ αὐτοῦ ἔχει. τέλος δέ, εἰ νοήσεις αὐτὴν οἷονεῖ συστελλομένην καὶ συναγομένην· εἰς τοῦτο γὰρ δηλονότι τελευτῇσει. μέσον δέ, ὅταν ἔχῃ ὡς ἔχει καὶ μένῃ ἢ σφαῖρα. ἐπεὶ οὖν ταῦτα συμβέβηκεν τὸ κέντρον εἶναι, ἔστι δὲ τοῦτο ἀκίνητον, ἀνάγκη πᾶσα καὶ τὴν ὅλην σφαῖραν ἀκίνητον εἶναι (τῆς γὰρ ἀρχῆς ἡρεμούσης καὶ τοῦ
15 μέσου καὶ τοῦ τέλους, ἀνάγκη πᾶσα καὶ τὸ ὅλον ἡρεμεῖν), τῷ δὲ τὰ μέρη κινεῖσθαι περὶ τὸ ἴδιον κέντρον ἀκίνητον μένον, ταύτῃ κινεῖται.

p. 265b4 Ὡστε διὰ τὸ ἔξω εἶναι.

Ἐπειδὴ τὸ κέντρον ἔξω ἐστὶν τῆς περιφερείας, τὸ δὲ κινούμενον ἐπὶ τῆς περιφερείας κινούμενον οὐδέποτε ἤξει πρὸς τὸ κέντρον, οὐδέποτε ἄρα
20 ἡρεμήσει.

p. 265b11 Ἔτι δὲ καὶ ὁμαλῇ ἐνδέχεται τὴν κύκλῳ κίνησιν.

Τὰ γὰρ ἐπ' εὐθείας κινούμενα ὅσῳ μὲν ἐγγίζουσι τοῦ κατὰ φύσιν τόπου, ἰσχυρότερον κινεῖται, ἀφιστάμενα δὲ ἀμβλύτερον, ἀμβλύτερον δὲ καὶ ὀξύτερον κινούμενα ἀνωμαλῶς κινεῖται· τὰ δὲ κύκλῳ κινούμενα οὐδέποτε
25 μᾶλλον καὶ ἥττον ὄντα ἐν τῷ κατὰ φύσιν τόπῳ * * * ἀλλ' ἀεὶ μόνῃ ὁμαλῶς κινεῖται.

p. 265b18 sq.

Τὰς αἰτίας τῆς κινήσεως τούτων ἀποδιδοῦσιν τοῖς κατὰ τὸν κίνησιν, ὁ μὲν τῷ νῷ, ὁ δὲ νείκει καὶ φιλίᾳ, ὁ δὲ τῷ κενῷ.

30 p. 265b27

Τῶν ἄλλων κινήσεων δηλονότι· τὰς γὰρ ἀτόμους συγκρίνεσθαι μόνον ἢ διακρίνεσθαι καὶ οὕτω ποιεῖν γένεσιν καὶ φθοράν, καὶ παρὰ τὴν τοιάνδε

3 τῷ, ὡς] τελεῖως ἄλλην (καὶ ἄλλην)? 10 οὗτος 12 μένει 13 κέν-
τρω compendiose 21 ὁμαλῇ (sic), cf. Arist. 25 lacunam signavi

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

www.libtool.com.cn

αὐτῶν θέσιν ἀλλοιοῦσθαι τὰ πράγματα ἐξ αὐτῶν συγχείμενα, παρὰ δὲ τὴν προσθήκην ἢ τὴν ἀφαίρεσιν αὐξάνεσθαι καὶ μειοῦσθαι.

p. 265^b32 sq.

Πλάτωνά φησιν.

5 p. 266^a6 sq.

᾽Οτι τὸ ἀκίνητον αἷτιον ἐν ὧν καὶ τὸ αὐτό. — ᾽Οτι ἡ κατὰ τύπον, καὶ ταύτης ἡ κύκλω.

p. 266^a14.

Ἐν χρόνῳ γὰρ πᾶσα κίνησις.

10 p. 266^a17 Τὸ δὲ δ.

Λαμβάνει τὸ β̄ πρὸς τὸ ᾱ μείζονα λόγον ἔχον ἤπερ τὸ ε̄ πρὸς τὸ δ̄, καὶ φησιν ὅτι εἰ τὸ μεῖζον κινούμενον ἐν πλείονι χρόνῳ κινεῖται καὶ ἔχει τὸ β̄ πρὸς τὸ ᾱ μείζονα λόγον ἤπερ τὸ ε̄ πρὸς τὸ δ̄, ἐν πλείονι χρόνῳ κινήθησεται τὸ β̄ τοῦ ε̄. ἀλλὰ μὴν τὸ β̄ ἐν ἀπείρῳ· τὸ ε̄ ἄρα ἐν πεπε-
15 ρασμένῳ κινήθησεται ὑπὸ τοῦ δ̄. καὶ λαμβάνει τὸν ζ̄ πεπερασμένον χρό-
νον * * * γίνεται ἡ τομὴ εἰς ἄνισα· εἰ γὰρ εἰς ἴσα τέμνοιτο τὸ β̄, οὐδὲν ἀδύνατον συνάγεται· ὥς γὰρ ἡ ὅλη τὴν ὅλην ἐν ἀπείρῳ, οὕτω καὶ τὸ τοῦ
ᾱ μέρος τὸ ἴσον μέρος ἐκ τοῦ β̄ ἐν ἀπείρῳ κινήσει.

p. 266^a19.

20 Ἀεὶ, φησί, τῇ δ̄ ἴσον μῦρον προστιθεὶς καταναλίσκω τὸ ᾱ. ὁμοίως καὶ τὴν β̄ ἀεὶ προστιθεὶς ἴσον τῆς ε̄.

p. 266^a30.

Τουτέστι σφοδρότερον ὑπὸ τοῦ ἀπείρου πάσχειν ἢ ὑπ' ἄλλου. εἰ δὲ σφοδρότερον, καὶ ἐν ἐλάττονι χρόνῳ ὑπ' αὐτοῦ· ἐξ οὗ συνάγει μὴ εἶναι
25 χρόνον ἐν ᾧ τὸ ἄπειρον κινεῖ.

p. 266^b2.

Παντὶ πεπερασμένῳ προστιθεὶς δύναμαι ὑπερβαλλεῖν πᾶν πεπερασμένον καὶ ὠρισμένον μέγεθος, καὶ ἀφαιρῶν δύναμαι ἐλλειπέστερον ποιῆσαι παντὸς πεπερασμένου καὶ ὠρισμένου. ἐπεὶ οὖν ὠρισταὶ οἱ ᾱ χρόνος, δύναμαι ἀεὶ
30 ἀφαιρῶν ἀπὸ τοῦ αβ̄ ποιῆσαι αὐτὸν ἴσον τοῦ ᾱ καὶ ἐνδεέστερον.

p. 266^b7 Καίτοι ἐνδέχεται ἐν ἐλάττονι.

Εἰ καὶ ἐν ἐλάττονι μεγέθει, οἷον ἐν μικρῷ μολίβδῳ, ἔστι δύναμις

4 cf. Simplic. f. 310r43 11 τὸ δ̄] τῷ δ̄ 16 lacunam signavi 21 τὴν] immo
τὸ τῆς compendiose: fort. τῇ 28 ἐλλειπέστερον

πλείων μείζωνος ξύλου, ἀλλ' ἐὰν αὐξήσω τὸ ξύλον ἐκείνου ἔτι μάλλον, ποιήσω αὐτὸ τοῦ προκειμένου μολίβδου μείζονα ἔχειν δύναμιν. ἐπεὶ οὖν αἰεὶ αὖξων οὐδέποτε ὑπερβάλλω τὸ ἄπειρον, ἀνάγκη πᾶσα καὶ τὴν ἐν αὐτῷ δύναμιν παντὸς πεπερασμένου μεγέθους ὑπερβάλλειν ἴσουδε ἄπειρον.

5 p. 266^b 18.

Ἀντιστρέφει γὰρ ὑπεναντίως ὁ χρόνος τῇ δυνάμει· ταύτης μὲν γὰρ αὐξομένης ὁ χρόνος μειοῦται, τοῦ δὲ χρόνου αὐξομένου ἐλαττοῦται ἡ δύναμις.

p. 267^a 2.

Ἡ γὰρ μαγνητις λίθος κινούσα τὸν σίδηρον ποιεῖ αὐτὸν κινεῖν τὸν
10 συνεγγὺς αὐτοῦ, καὶ αἰεὶ τὸν ἐφεξῆς.

p. 267^b 11 sqq.

Ἡ γὰρ ἔν ἐστι τὸ κινεῖν ἢ ὠθεῖν ἢ καὶ ἀμφοτέρωτα ποιοῦν (δυνατὸν γὰρ ἔλκοντα πρότερον καὶ περιγαγόντα τὸ ἐλκόμενον ἔμπροσθεν, οὕτως ὠθεῖν), ἢ πλείονα ἄλλο παρ' ἄλλου ἐκδεχόμενον τὴν κίνησιν, ὥς ἐπὶ τῶν
15 ῥιπτομένων ἄλλον ἐξ ἄλλου ἀέρα δεχόμενον τὴν λίθον κινεῖν. τοῦτο δὲ ποιεῖν τὸ ὕδωρ ἢ τὴν ἀέρα διὰ τὸ εὐδιαίρετον. τὸ δὲ ἄλλ' ὥς αἰεὶ κινούμενον, ὅτι οὐχ ὁμοίαν αἰεὶ κινεῖται κίνησιν ἔλκον, ἀλλὰ τότε μὲν τὸ μῦριον ταχύτεραν ἄλλο δὲ βραδυτέραν.

4 τοῦδε] num εἶναι δὲ? sed verisimilius exciderint plura
f. 317^r 14) 16 ποιεῖν (εἶπεν)? ἀλλ' ὡς] ἄλλως

10 fort. καὶ αἰεὶνον (cf. Simplic.
17 ὅλο

EXCERPTA CODICIS VENETI MARC. 227.

IN LIBRUM V.

p. 224b6.

Εἰπὼν οὖν ὅτι “οὔτε κινεῖ οὔτε κινεῖται τὸ εἶδος ἢ ὁ τόπος ἢ τὸ τσονδί”,
5 τοῦτο αὐτὸ διὰ τοῦτο κατασκευάζει. διάφορα γὰρ ἐστὶ, φησί, τὴ τε κινουῦν
καὶ τὸ κινούμενον καὶ τὸ εἰς ὃ ἡ κίνησις. εἰ τοίνυν τὸ εἰς ὃ ἡ κίνησις
διαφέρει τοῦ κινουμένου, οὐκ ἄρα ἐστὶ κινούμενον. εἰ δὲ τοῦτο, οὐκ ἐν
αὐτῷ ἄρα ἡ κίνησις. θεόδεικται δὲ ἐν τῷ τρίτῳ ὅτι οὐδὲ ἐν τῷ κινουντι,
μόνως ἄρα ἐν τῷ κινουμένῳ. εἴτα ἐπειδὴ τῶν τριῶν μόνων ἐμνήσθη, τοῦ
10 κινουντος καὶ τοῦ κινουμένου καὶ τοῦ εἰς ὃ ἡ κίνησις, τὸ δὲ ἐξ οὗ ἡ κίνησις
παρῆκεν (πρόδηλον γὰρ τὸ κατὰ τὸν χρόνον· ἔξωθεν γὰρ τοῦ πράγματος
ὁ χρόνος), λέγει ὅτι εἰκότως παραλέλειπται τὸ ἐξ οὗ· μᾶλλον γὰρ ἂν τις
ὑποπεύσειεν εἶναι τὴν κίνησιν ἐν τῷ εἰς ὃ ἡ ἐν τῷ ἐξ οὗ. ἀμέλει καὶ
αὐτοὶ ἐκ τοῦ τέλους καὶ τοῦ εἰς ὃ (μᾶλλον) ὀνομάζομεν ἢ (ἐκ) τοῦ ἐξ οὗ,
15 οἱ τὴν ἐπὶ φθορὰν κίνησιν φθορὰν λέγομεν καὶ εἰς τὸ μὴ ὄν μεταβολήν,
καίτοι ἐξ ὄντος ἐστί, καὶ πάλιν τὴν εἰς τὸ ὄν μεταβολήν ἐκ τοῦ ὄντος
μᾶλλον προσαγορεύομεν γένεσιν καλοῦντες καὶ εἰς ὄν μεταβολήν, καίτοι ἐκ
μὴ ὄντος ἐστίν. εἰ τοίνυν μᾶλλον ἐν τῷ εἰς ὃ ὑποπευθεῖ ἡ κίνησις ἢ
(ἐν) τῷ ἐξ οὗ, θεόδεικται δὲ ὅτι οὐκ ἐν τούτῳ, σχολῇ γε ἐν τῷ ἐξ οὗ
20 ἂν εἴη.

p. 224b11.

Εἶδον μὲν, ὡς ἐπὶ γενέσεως (ἀδιαφόρως γὰρ ἀντὶ τῆς μεταβολῆς τῷ
τῆς γενέσεως ἐχρήσατο ὀνόματι), παράδειγμα δὲ τῶν εἰδῶν τὴν ἐπιστή-
μην εἶπεν· εἴρηται γὰρ ἐν τῷ Περὶ ψυχῆς ὅτι γενέσει μᾶλλον ἀναλογουσιν
25 αἱ ἐπὶ τὴν ἐπιστήμην ὁδοὶ ἢ ἀλλοιώσεις. λέγοι δ' ἂν εἶδον καὶ ὡς ἐπὶ

1 Codicem Venetum, ex quo refertur, littera F indicabo, ubi necessarium erit; punctis
autem notabo quae in F evanuerunt neque legere potui 8 τριτῳ c. 3 14 αὐτοὶ
scripsi: αὐτός· δ ὀνομαζόμενου ἢ τοῦ 19 primum ἐν addidi 22. p. 853,2 cf.
p. 788,5 sqq. 25 εἶδον] ἤδη

αὐξήσεως (εἰς εἶδος γὰρ τι τελευτᾷ ἢ αὐξήσις), πάθη δὲ ὡς ἐπὶ ἀλ-
λοιώσεως.

p. 224^b27.

Ἐν ᾧ πασι μὲν, τούτεστι τοῖς εἶδεσι κτλ. (p. 788,14. 18).

5 p. 225^a24.

Τούτεστι κατὰ τι τῶν συμβεβηκότων· ἡ γὰρ κατὰ πρῶτον ἡ κατὰ
ποιότητα ἡ κατὰ τόπον.

p. 225^a27.

Εἴρηται ἐν τῷ πρώτῳ ταύτης τῆς πραγματείας, ὅτι τῶν ὄντων τὰ
10 μὲν καὶ καθ' αὐτὸ ἐστὶ καὶ κατὰ συμβεβηκός, ὡς τὸ εἶδος (μόνως γὰρ
ἐστὶ τοῦτο ὄν, οὐδαμῶς δὲ μὴ ὄν), τὰ δὲ καθ' αὐτὸ μὲν ἐστὶ κατὰ συμ-
βεβηκός δὲ οὐκ ἐστὶν, ὡς ἡ ὕλη. ἔχει μὲν γὰρ ὑπόστασιν καὶ αὐτὴ καὶ
τῶν ὄντων ἐστὶ (καὶ γὰρ λέγωμεν αὐτὴν ἀπλῶς μὴ ὄν, οὐ τὸ μηδαμῇ
μηδαμῶς ὃν κατηγοροῦμεν αὐτῆς), ἀλλ' ἐπεὶ μηδὲν ἔχει κατ' ἐνέργειαν
15 εἶδος, κατὰ τοῦτο λέγεται ἀπλῶς μὴ ὄν. ἐστὶν οὖν ἡ ὕλη καθ' αὐτὸ μὲν
ὄν, κατὰ συμβεβηκός δὲ μὴ ὄν τῷ μετέχειν στερήσεως. ταύτῃ οὖν καὶ
ἡ ὕλη κατὰ συμβεβηκός μὴ ὄν· συνέβη γὰρ αὐτῇ τῆς στερήσεως μετέχειν,
ἥτις καθ' αὐτὸ μὴ ὄν ἐστὶ κατὰ συμβεβηκός δὲ ὄν, ἥτις συνέβη τῇ ὕλει.
ὅτι δὲ κατὰ συμβεβηκός ἔχει τὴν στέρησιν ἡ ὕλη, ὁ γὰρ ἂν ποτε
20 εἶδος ἐδέξατο, εἰ καθ' αὐτὸ ὑπῆρχεν ἡ στέρησις αὐτῇ. τούτων οὖν οὕτως
ἐχόντων, καὶ τῆς ὕλης καθ' αὐτὸ μὲν οὐσης ὃν κατὰ συμβεβηκός δὲ μὴ
ὄν, ἔμελλέ τις ἀπορεῖν πρὸς αὐτόν· εἰ κατὰ κτλ. (p. 789,11. 19) γίνεσθαι.
ὑπερβατῶς δὲ ἀναγνωστῆρον ἀλλ' ὁ μὲν ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι ὑπάρχει
τὸ μὴ ὄν ἀπλῶς κατὰ τοῦ γινομένου.

25 p. 225^b22.

Ὅτι γὰρ συμβέβηκε τὸ νοσεῖν, οὗτος εἰς ὑγίαν μεταβάλλει, οὐκ αὐτὸ
τὸ νοσεῖν.

p. 225^b31.

Καθ' αὐτὸ μὲν, φησὶν, οὔτε κινήσεως εἶναι κίνησιν ἐνδέχεται, οὔτε
30 ἅμα τὸ αὐτὸ τὰς ἐναντίας κινεῖσθαι, κατὰ συμβεβηκός δέ, φησὶν, ἐνδέχεται.
οἷον ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος ἀναμιμνησκόμενος θεωρήματός τινος κατὰ τὸν αὐτὸν
χρόνον ἄλλου ἐπελάθετο· λέγεται οὖν οὗτος ἐξ ἀναμνήσεως εἰς λήθην μετα-

1 εἰς p. 788,8: ὡς 4 κτλ.] p. 788,14 sq. οἷον καὶ ἐν θερμότητι καὶ γλυκύτητι καὶ
λευκότητι ἃ ἐστὶν εἶδη; 16 ὅτι δεῖ γίνεσθαι 9 πρώτῳ] respici videtur A 7 p. 190^b23 sqq.
cl. Philop. p. 161,7 sqq. 18 verba ἥτις συνέβη τῇ ὕλει posuerim post στερήσεως
v. 16 22 κτλ.] p. 789,14 εἴπερ τῶν et mox πρὸς τοῦτο οὖν φησὶν· εἰ καὶ ταμάλιστα
(sic) κατὰ συμβεβηκός; 17 αὐτὴν (priore loco): 18 ἐπεὶ οὖν

www.libtool.com.gr

βαλλειν, ἀλλ' οὐ καθ' αὐτό· οὐ γὰρ καθὼ ἀνεμνήσθη, διὰ τοῦτο καὶ ἐπε-
λάθετο, οὐδὲ ἡ ἀνάμνησις αὐτῇ ἐπὶ λήθῃ ἐγένετο, ἀλλ' ὅτι συμβέβηκεν
τὸν αὐτὸν ἄμα κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἄλλου μὲν μινῆσθαι ἄλλου δὲ
ἐπιλαθέσθαι.

5 p. 226^a6 sqq.

Τοῦτο οὐχ ὡς ἀναγκαῖον εἰς τὴν ἀπόδοσιν προσέθηκεν, ἀλλ' ὡς ἐπό-
μενον· τὸ γὰρ κινούμενον τινὶ κινήσει καὶ τὴν ἐναντίαν ποτὲ κίνησιν κινῆ-
θήσεται, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἡρεμοῦν τινὶ ἡρεμίᾳ καὶ τὴν ἐναντίαν ποτὲ
ἡρεμήσει. ἐναντία δὲ ἡρεμίας αἱ εἰς τοὺς ἐναντίους τόπους γινόμεναι· διὰ
10 γὰρ τὴν τῶν τόπων ἐναντιότητα καὶ αἱ κινήσεις καὶ αἱ ἡρεμίας ἐναντία.

p. 226^a13.

Τοῦτέστι δεῖ ἐν τῇ γινομένη γενέσθαι ἢ κινουμένη κινήσει εἶναι μὲν
τι τὸ ὑποκειμένον, εἶναι δὲ τι καὶ τὸ ἐξ οὗ καὶ τὸ εἰς δ'· διάφορα γὰρ τὰ
τρία. γράφει δὲ καὶ οὕτως ὁ Ἀλέξανδρος· δεῖ γὰρ εἶναι τι τὴν τοῦδε
15 ἐκ τοῦδε εἰς τόδε κίνησιν μὴ κίνησιν, ἵνα ἢ τὸ εἰρημένον ὅτι δεῖ
εἶναι τι πέρας τῆς κινήσεως τοῦ ὑποκειμένου τῆς ἀπὸ τοῦδε ἐπὶ τόδε,
τοῦτο δὲ εἶναι μὴ κίνησιν· ἄλλο γὰρ δεῖ εἶναι τὸ πέρας ἐφ' ὃ ἄγει ἡ
κίνησις παρ' αὐτὴν τὴν κίνησιν.

p. 226^b1 sqq.

20 Ἐπειδὴ πολλάκις ἡ μεταβολὴ γίνεται οὐχ ἀπλῶς ἐπὶ τὰ ἐναντία, ἀλλ'
οἷον ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἶδος μᾶλλον ἢ ἥττον (ὁ γὰρ σχιατραφούμενος λευκό-
τερος γίνεται, καίμενος δὲ ὑπὸ ἡλίου μελάντερος), ἵνα οὖν μὴ τις ἀπορήσῃ
πρὸς αὐτόν, ὅτι ὅταν τὸ ἥττον λευκὸν εἰς τὸ μᾶλλον λευκὸν μεταβάλῃ
καὶ τὸ μᾶλλον εἰς τὸ ἥττον, ποία ἐστὶν αὕτη ἡ κίνησις; φησὶν ὅτι καὶ
25 αὕτη ἀλλοίωσις ἐστὶ. πᾶσα γὰρ ἀλλοίωσις ἐξ ἐναντίου εἰς τὸ ἐναντίον
ὑπάρχει ἢ ἀπλῶς ἢ πῆ, ἀπλῶς μὲν ὅταν ἐκ τοῦ ἄκρου εἰς τὸ ἄκρον, πῆ
δὲ ὅταν εἰς τὰ μεταξὺ καὶ πῆ ἐναντία. εἴρηται δὲ καὶ ἀνωτέρω ὡς καὶ
εἰς τὰ μεταξὺ ὡς [ἡ] ἐναντία γίνεται ἡ κίνησις, τὰ δὲ μεταξὺ μᾶλλον ἢ
ἥττόν εἰσι πρὸς τοῖς ἐναντίοις. ἡ οὖν εἰς τὸ μᾶλλον λευκὸν μεταβολὴ εἰς
30 τὸ πῆ ἐναντίον μετέβαλε· μέλαν (γὰρ) ἐστὶ τὸ ἥττον λευκόν. πῆ οὖν
μέλαν καὶ οὐχ ἀπλῶς· καὶ γὰρ ὡς πρὸς τὸ ἄκρον μέλαν λευκὸν ἐστίν.

p. 226^b3 sqq.

Τὸ λευκόν, φησί, μᾶλλον λευκὸν γινόμενον ἐκ τοῦ πῆ ἐναντίου μετα-
βάλλει, τοῦ μέλανος· τὸ γὰρ ἥττον λευκὸν τῷ μετέχειν τοῦ ἐναντίου ἐστὶν
35 ἥττον. ἐὰν δὲ εἰς τὸ ἥττον λευκὸν μεταβάλλῃ, εἰς τὸ ἐναντίον ποιεῖται

12 cf. p. 791,4 12. 13 μέντοι 14 Ἀλέξανδρος] cf. Simplic. f. 200^a35 sqq. 23 fort.
μεταβάλλῃ 27 ἀνωτέρω c. 1 p. 224^b29 28 εἰς τὸ μεταξὺ ὡς ἡ, at cf. p. 791,14
30 γὰρ addidi

www.libtool.com.gr

τὴν μεταβολήν. τούτο δὲ εἶπον διότι τῷ πλεονάζειν τὸ λευκὸν κτλ. (p. 791,17. 20) ἐκ τοῦ ἐναντίου. οὐδὲν (γὰρ) διαφέρει, φησίν, εἰς τὸ ἐναντίον εἶναι τὴν μεταβολήν, καὶ τε εἰς τὸ ἀπλῶς ἐναντίον μεταβάλλῃ καὶ τε εἰς τὸ πᾶν ἐναντίον.

5 p. 226^b29.

Τούτου εἶπε δεικνύς ὅτι δυνατόν τοῦ χρόνου μηδὲν διαλείπειν διαλείποντα τοῦ πράγματος, ὡς εἴ τις κτλ. (p. 792,3. 9).

p. 226^b30.

Ἀπὸ κοινού τὸ διαλείπειν. διαλείπει γὰρ ἡ τῶν μεταξὺ χορδῶν ἀπήχησις· καὶ γὰρ οἱ βαθίζοντες οὐ τοῦ ἐδάφους, ἀλλ' ὑπερβαίνουνσι μετεώρους τοὺς πόδας προιόντες.

p. 226^b32.

Ἐπεὶ εἶπεν ἀνωτέρω “ἔσχατον τῆς μεταβολῆς τὸ ἐναντίον” κατὰ τὸν ἐναντίον, ὁρίζεται τοῦτο ἐνταῦθα.

15 p. 226^b35.

Ἦτοι φύσει, ὡς τὰ στοιχεῖα ἐφεξῆς ἀλλήλων κατὰ τὴν φυσικὴν ὑπόθεσιν, τῷ πυρὶ μὲν ὁ ἀήρ, τούτου δὲ τὸ ὕδωρ, τούτῃ δὲ ἡ γῆ, καὶ πάλιν ἐφεξῆς τοῦ γένους τὸ εἶδος.

p. 227^a27.

20 Τοῖς Πυθαγορείοις ἐγκαλεῖ λέγουσι τὴν στιγμὴν μονάδα θέσιν κτλ. (p. 792,26. 793,3) λεγόμενης, εἵπερ κατὰ τὰ ἄκρα ἄπτονται τὰ ἀπτόμενα, ἄκρον δὲ στιγμῆς οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐφαρμόζειν τῷ ἄπτεσθαι ἐχρήσατο.

p. 227^a32 sqq.

25 Τῶν ἀπηριθμημένων ὀνομάτων καὶ διωρισμένων τὰ μὲν αὐτῷ συμβάλλεται εἰς τὸ δεῖξαι τίς ποτέ ἐστιν ἡ κυρίως μία κίνησις, τὰ δὲ εἰς τὸ δεῖξαι ὅτι τὸ συνεχές οὐκ ἐξ ἀμερῶν σύγκειται, οἷον οὔτε γραμμὴ ἐκ τῶν σημείων οὔτε χρόνος ἐκ τῶν νῦν οὔτε [ἡ] κίνησις ἐκ κινήματων. νῦν οὖν ζητεῖ ποία ἐστὶ μία κυρίως κίνησις, καὶ φησιν ὅτι πολλαχῶς ἡ μία λέ-

1 κτλ.] p. 791,17. 18 ἐν τῷ πλεονάζειν ἐκλήθη; 19 δηλονότι ποιεῖται 2 γὰρ addidi
7 κτλ.] p. 792,3 ἀδιακόπῃ καὶ συνεχεῖ χρόνῳ; 4 γὰρ οὗτος om.; 5 παραλαμβάνει γὰρ πάν-
τως; 7 μήποτε δὲ ἡ μὲν πληθὺς τῶν χορδῶν τῷ ὄντι διαλείπει; 9 διό καὶ αὐτὸς ἀκριβῶς
εἶπεν φθ. τὴν νεάτην, καὶ 10 post οὐ vox evanida (fort. λει) 13 ἀνωτέρω
p. 226^b26 13. 14 num. τουτέστι τὸ κατὰ? 16 cf. p. 792,15 17 τούτου] fort.
τούτῳ 20 κτλ.] p. 792,28 μὲν om.; 793,2 αὶ μὲν γὰρ 28 ἡ deleui

γεται κίνησις, ἐπειδὴ καὶ τὸ ἐν πολλαχῶς [καὶ τὸ μία]. τὸ δὲ ἐν τριχῶς λέγεται, ἢ γένει ἢ εἴδει ἢ ἀριθμῷ· καὶ ἡ μία οὖν κίνησις τριχῶς ἂν λέγοιτο.

p. 227^b1 sq.

- 5 Ὅτι τὸ μὲν ἐφεξῆς καὶ τὸ μεταξὺ ἐν τοῖς ἔχουσι θέσιν καὶ ἐν τοῖς μὴ ἔχουσι, τὰ δὲ λοιπὰ ἐν τοῖς ἔχουσι μόνον.

p. 227^b4.

Τουτέστι κατὰ τὸ εἶδος τῆς κατηγορίας· αἱ γὰρ ὑπὸ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ἀναγόμεναι ἐν εἰσι τῇ γένει.

10 p. 227^b31 sqq.

- Ὅτι δεῖ πάντως ἐν εἶναι τὸ κινούμενον, καὶ ἐν καθ' αὐτὸ καὶ οὐ κατὰ συμβεβηκός. ἐν δὲ τὸ κινούμενον γίνεται οὐ καθ' αὐτὸ ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, εἰ ὁ Κορίσκος ἅμα βαδίζει καὶ μελαίνοιτο. οὐδὲ γὰρ κτλ. (p. 794,2. 4) διότι συμβέβηκε τὸν Κορίσκον λευκὸν εἶναι. οὐ δεῖ οὖν ἐν
15 κατὰ συμβεβηκός, ἀλλὰ καθ' αὐτό, εἶναι τὸ ὑποκείμενον.

p. 228^a13.

- Τουτέστιν εἰ μὲν δύο αἱ ἕξεις αἱ πάλιν καὶ πάλιν γινόμεναι, δι' αὐτὸ τοῦτο καὶ αἱ κινήσεις αἱ ἀπὸ τῶν ἕξεων δύο εἰσι καὶ αὐταὶ ἐξ ἀνάγκης· τοῦτο γὰρ προσληπτέον ἔξωθεν, εἴτα ἀπὸ ἄλλης ἀρχῆς καὶ ἐκληπτέον ἀπὸ
20 κοινοῦ πάλιν τὸν 'εἰ' σύνδεσμον, ἢ ἡ ὁ λόγος 'ὥς εἰ τῷ ἀριθμῷ μία, καὶ τὰς ἕξεις ἀνάγκη'. ὁλοῖ δὲ ὅτι ὥσπερ εἰ τῷ ἀριθμῷ μία ἡ κίνησις ἢ προτέρα τῇ ὑστερά, καὶ τὰς ἕξεις τὰς πάλιν καὶ πάλιν μίαν εἶναι ἀνάγκη, οὕτως εἰ δύο αἱ ἕξεις οὐ μία, καὶ ἡ κίνησις ἢ πάλιν καὶ πάλιν δύο καὶ οὐ μία.

25 p. 228^b1st sqq.

- Εἰπὼν τίς ποτὲ ἐστὶν ἡ τέλειος κυρίως κίνησις, ὅτι ἡ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ εἶδος καὶ ἐν τῇ αὐτῇ χρόνῳ, ἐπειδὴ δοκεῖ αὐτῇ ἐλλιπῶς ἀποδεχόμεθα ὁ λόγος, προστιθήσιν ἑτέρους προσδιορισμούς, ὅτι δεῖ τὴν ὄντως μίαν κίνησιν πρὸς τοῖς εἰρημένους καὶ ὁμαλὴν εἶναι καὶ τελείαν.
30 τελεία δὲ ἐστὶν ἡ ἐπὶ τὸ τέλειον εἶδος ἄγουσα ἐφ' ἧς ἐπείγεται καὶ μὴ διακοπτομένη, οἷον ἵνα τὸ λευκαίνόμενον μὴ πρότερον παύσῃται κινούμενον ἄχρις ἂν τὸ τέλειον εἶδος τῆς λευκότητος καταλάβῃ. ὥσπερ γὰρ ὁ ἀτελής ἄνθρωπος οὐδ' ὅλως ἐστὶν ἄνθρωπος (εἰ δὲ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι, πῶς ἂν εἴῃ ἄνθρωπος εἰς:), οὕτω καὶ ἐπὶ κινήσεως ἡ μὴ τελεία οὐδ' ἂν μία εἴῃ.

www.libtool.com.gr

τὸ γὰρ τέλειον καὶ ὅλον καὶ ἓν εἰώθαμεν καλεῖν, ὡς τὸν τέλειον ἄνθρωπον
 ἓνα ἄνθρωπον, τὸ μέντοι ἀτελὲς τοῖς μορίοις τοῦ ἐνὸς ὀνομάζομεν, οἷον τὸ
 ἀτελὲς ἱμάτιον ἥμισυ τυχὸν ἢ τι τοιοῦτον, ὡς τοῦ ἐνὸς τῷ τελείῳ ἀρμότ-
 τοντος· τὸ γὰρ ὅλον καὶ ἓν καὶ τέλειον τῷ εἰδοπεποιημένῳ προσῆκεν.

5 p. 228^b14.

Καὶ ἡ μὴ τελεία, φησί, κίνησις, συνεχῆς δὲ λέγεται
 μία εἶναι, ἀλλ' οὐχ ἀπλῶς οὐδὲ κυρίως μία, ἀλλὰ κατὰ τὸ συνεχὲς μόνον,
 οἷον ἐάν τις ἄρξῃται λευκαίνεσθαι, εἴτα πρὶν λευκανθῆσεται τελέως ἐὰν με-
 ταξὺ στάσις γίνηται καὶ ἡρεμία, λέγεται μὲν ἡ μέχρι τῆς στάσεως κίνησις
 10 μία, διότι συνεχῆς μέχρι ἐκείνης, κυρίως δὲ οὐ μία, εἴ γε κατὰ σκοπὸν
 εἶχεν ἡ φύσις ἢ ἡ τέχνη εἰς τὸ τέλειον εἶδος ἄγειν, τὴν λευκότητα· εἰ
 γὰρ μέχρι τῶν ἐκείσε· εἰδῶν ἦν βαδίσαι, τελεία δὴπουθεν ἐστὶ καὶ αὕτη
 ἡ κίνησις, καὶ διὰ τοῦτο κυρίως μία, ὅταν δὲ ὁ μὲν σκοπὸς ὑπάρχῃ τὸ
 τέλειον εἶδος τῆς λευκότητος ἐπιθεῖν, μεταξὺ δὲ τις ἐγκοπή γένηται, ἀτελής
 15 ἡ τοιαύτη κίνησις, καὶ διὰ τοῦτο οὐ κυρίως μία, εἰ μὴ μόνον ὡς συνεχής.

p. 229^a2.

Ἴνα μὴ τις εἴπῃ ὅτι ἡ ἀνώμαλος κίνησις ἦττον μὲν τῆς ὁμαλῆς ἐστὶ
 μία, διὰ τοῦτο δὲ οὐδὲ ὅλως μία (τὸ γὰρ ἦττον ἓν οὐχ ἓν), διὰ τοῦτο
 λέγει ὅτι τὸ ἦττον μῖζιν ἐργάζεται τοῦ ἐναντίου, ἡ δὲ μῖζις μετέχει ἀμφο-
 20 τέρων τῶν ἐναντίων. καθὼ οὖν μία ἐστί, κατὰ τοῦτό ἐστιν ἦττον μία.

p. 229^a3.

Εἰ πᾶσαν κίνησιν μίαν οὖσαν ἐνδέχεται ποτὲ μὲν ὁμαλὴν εἶναι ποτὲ
 δὲ ἀνώμαλον, οἷον τὴν κατὰ τόπον ἐπ' εὐθείας μὲν γινομένην ὁμαλὴν ἐπὶ
 ἑλικοῦ δὲ ἀνώμαλον, ὁμαλὴ δὲ ἐστὶν ἡ ὁμοιομερὴς ἥς τὸ τυχὸν μέρος τῷ
 25 τυχόντι ἐφαρμόζει, οὐκ ἄν κτλ. (p. 795,22. 26).

p. 229^a16 sqq.

Ἐντεῦθεν οἱ ἑλεγχοὶ τῶν δ' τρόπων, ἤρξατο δὲ ἀπὸ τοῦ τετάρτου.
 οὐκ ἐστὶν οὖν, φησὶν, ἡ ἐκ λευκοῦ κίνησις τῇ εἰς μέλαν ἐναντία, οὐδὲ (ἡ)
 ἐξ ὑγείας τῇ εἰς νόσον· μία γάρ ἐστι καὶ ἡ αὐτὴ ἀφισταμένη μὲν τοῦ
 30 ἐτέρου, ὁδεύουσα δὲ ἐπὶ τὸ ἕτερον.

p. 229^a21 sq.

Εἰ καὶ συμβαίνει, φησὶν, ἐπὶ τῶν κινήσεων εἰπόντα τὸ ἐξ ἐναντίου
 εὐθὺς καὶ τὸ εἰς ἐναντίον συγπεπνεῖν, ἀλλ' ὅμως, ἐπειδὴ νῦν ἀποδιελόντες

6 τε 8 τε 9 γ 11. 12 verba εἰ γὰρ et εἰδῶν oblitterata 25 κτλ.] p. 795,22
 μία εἶεν; 23 αἰ om.; 24 ἔσονται μία et mox ὁμαλὴ et utrobique ὁμοιομερής; 25 μέρος;
 26 ἡ om. et ὅπερ ἀδύνατον 28 alterum ἢ addidi 32. p. 858,4 cf. p. 795,32 sqq.

τά μορία οὕτω σκοποῦμεν διὰ τὸ τέλειον τῆς διαιρέσεως, μᾶλλον ἢ αἱ εἰς τἀναντία μεταβολαὶ ἐναντία ἢ ἦσαν ἢ αἱ ἐκ τοῦ ἐναντίου, διότι καὶ τὴν κλῆσιν ἐκ τῶν τελῶν ἔχουσι, καὶ τῶν μὲν ἐξ οὗ ἀπαλλάττονται, προσλαμβάνουσι δὲ τὰ εἰς θ. ἀλλὰ περὶ τούτου μὲν ὕστερον ἐροῦμεν, 5 φησί, τοῦ μεταξὺ δηλονότι, πῶς ἡ μεταβολὴ οὐ μόνον ἐκ τοῦ ἐναντίου εἰς τὸ ἐναντίον γίνεται, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου εἰς τὸ μεταξὺ· ἐρεῖ γὰρ ὀλίγον ὕστερον.

p. 229^b11.

Διὰ τούτων τοῦ πρώτου ἐλέγχει τὸν τρίτον, τὸν ὑποτιθέμενον ἐν τῷ 10 ἐνὶ τῶν ἐναντίων ἀμφοτέρως τὰς κινήσεις, τὴν μὲν ἐξ αὐτοῦ τὴν δὲ εἰς αὐτό. φησὶν οὖν ὅτι οὐδὲ αὐταὶ αἱ κινήσεις ἐναντία εἰσὶ, καὶ τὸ ἕτερόν ἐστι τῶν ἐναντίων ἐν ᾧ θεωροῦνται· καὶ γὰρ ἐν οἷς, φησί, μὴ ἔστιν ἐναντίον ἴδιοι τις ἂν μεταβολὰς μὲν ἐναντίας, κινήσεις δὲ οὐ, οἷον ἐν ἀνθρώπῳ κτλ. (p. 796,17. 19).

15 p. 229^b14 sqq.

Ὅπερ ὑπέσχετο ἐρεῖν νῦν ποιεῖ. ἐπεὶ γὰρ αἱ μεταβολαὶ οὐ μόνον ἐξ ἐναντίων γίνονται εἰς ἐναντία, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μεταξὺ (μεταβάλλει γὰρ τὸ λευκὸν οὐ μόνον εἰς τὸ μέλαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ φαιόν), καθά, φησί, μετέχει 20 τοῦ ἐναντίου τὸ μεταξὺ, κατὰ τοῦτο τὴν μεταβολὴν εἰς αὐτὸ ποιεῖται. πρὸ γὰρ ἐκατέρου, φησί, τῶν ἄκρων ἐναντίον πῶς ἐστι τὸ μεταξὺ· εἰ γὰρ μετέχει τῶν ἄκρων τὸ μεταξὺ, οἷον τὸ φαιὸν λευκοῦ καὶ μέλανος, ὁ γὰρ ὅτι μεταβάλλει εἰς αὐτὸ τὸ λευκὸν οὐ καθὼ λευκοῦ μετέχει (οὐδὲν γὰρ αὐτὸ εἰς ἑαυτὸ μεταβάλλει), ἀλλὰ καθὼ τοῦ μέλανος.

p. 229^b23 sqq.

25 Ἐπειδὴ κατεσκεύασεν ὅτι ἡ ἡρεμία ἀντίκειται τῇ κινήσει, ἐπειδὴ στέρησις ἡ ἡρεμία, ἡ (δὲ) στέρησις καὶ ἡ ἐξίς ἀντίκεινται μὲν, ἀλλ' οὐχ ὡς τὰ ἐναντία, ὁ δὲ λόγος νῦν περὶ τῶν ἐναντίων κατὰ ἡρεμίαν, διὰ τοῦτο εἶπεν ὅτι κατὰ τι ἐναντία.

p. 229^b26.

30 Οὐχ ἡ τυχοῦσα. φησί, στέρησις ἦτοι ἡρεμία τῇ τυχοῦσῃ κινήσει ἐστὶν ἐναντίον (οὐδὲ γὰρ ἡ κατὰ αὐξήσιν ἡρεμία τῇ κατὰ τόπον), ἀλλὰ δηλονότι ἡ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος ἀναγομένη· τὰ γὰρ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ γένει. τῇ οὖν κατὰ τόπον κινήσει ἡ κατὰ τόπον ἡρεμία ἐναντίον, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. ἀλλὰ τοῦτο μὲν λέγεται ἀπλῶς. πάλιν, φησί,

7 ὕστερον p. 229^b14 sqq.

18 fort. καθὼ

19 post μεταξὺ expuncta εἰ γὰρ μετέχει

τῶν ἄκρων τὸ μεταξὺ

19. 20 immo πρὸς γὰρ ἐκάτερον

25. 28 cf. p. 796,21. 23

26 δὲ addidi

34 μὲν] νῦν Arist.

προσδιορισμοῦ δεῖ· τὸ γὰρ εἰπεῖν ὅτι ἡ κατὰ τόπον τῇ κατὰ τόπον, ὁλο-
 σχερέστερόν ἐστι καὶ ἀδιόριστον. πότερον γάρ, φησὶν, ἡ ἐν τῷ κάτω μονὴ τῇ
 ἐκ τοῦ κάτω κινήσει ἐναντία ἐστὶ καὶ ἡ ἐν τῷ ἄνω τῇ ἐκ τῶν ἄνω, ἢ
 τῇ ἐν τῷ κάτω μονῇ ἢ ἐπὶ τὰ κάτω κινήσεις ἐναντία καὶ ἡ ἐν τῷ ἄνω
 5 τῇ ἐπὶ τὰ ἄνω;

p. 230^a5.

Διὸ καὶ δοκεῖ ἡ τοιαύτη κίνησις τρόπον τινὰ γένεσις μᾶλλον καὶ ἀρχὴ
 τῆς τοιαύτης ἡρεμίας, τῆς ἐν ᾗ κινεῖται δηλονότι, καὶ οὐχὶ ἐναντία.

p. 230^a29 sqq.

- 10 Ἐπιλύεται τὴν ἀπορίαν λέγων ὅτι εἰσὶ καὶ ἐν αὐταῖς παρὰ φύσιν κινή-
 σεῖς· οὐ μόνον γὰρ ἔστι κατὰ φύσιν φθορᾶ, ἀλλὰ καὶ παρὰ φύσιν, οἷον εἴ τις
 ὑπὸ ξίφους τελευτῇσει. καὶ εἰ φθορὰ παρὰ φύσιν, καὶ γένεσις ἐξ ἀνάγκης·
 οἱ γοῦν διὰ τρυφῆν παρὰ τὸν προσήκοντα καιρὸν ἡβῶντες καὶ σπερμαίνοντες
 τοιοῦτοι ἂν εἴεν· παρὰ φύσιν γοῦν τότε ἡ τοῦ σπέρματος γένεσις.

15 p. 230^b6.

Ἑτέραν ἀπορίαν ἐκτίθεται, καί φησιν· εἰ ἔστι φθορὰ κατὰ φύσιν, ἔστι
 δὲ καὶ παρὰ φύσιν, ἐναντίον δὲ τὸ παρὰ φύσιν τῷ κατὰ φύσιν, αἱ φθοραὶ ἄρα
 ἐναντία ἀλλήλαις· εἰ δὲ δὴ καὶ τῇ γενέσει ἐναντία, δύο ἄρα ἐνὶ ἐναντία.

p. 230^b7.

- 20 Ἡ λύσις τῆς ἀπορίας· τί κωλύει, φησί, δύο ἐνὶ ἀντικεῖσθαι ἔστιν
 ὥς, τουτέστι κατὰ τινα τρόπον; κατὰ γὰρ ἄλλο καὶ ἄλλο δύο τῷ αὐτῷ
 ἀντικεῖσθαι οὐδὲν ἄτοπον. καὶ γὰρ (εἰ) ἡ μὲν ἡδεῖα ἢ δὲ λυπηρά.
 εἰ τύχοι τὴν ἑτέραν τῶν φθορῶν τὴν κατὰ φύσιν ἡδεῖαν εἶναι, τὴν δὲ
 παρὰ φύσιν λυπηράν, κατὰ μὲν τὸ ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν ἀντικεῖσονται ἀλλήλαις,
 25 ἄξιον δὲ καὶ τὴν γένεσιν ἀντικειμένην οὐ κατὰ τοῦτο, ἀλλὰ καθὼς γένεσις
 φθορᾶ· ἀλλήλαις γὰρ οὐ καθὼς φθοραὶ ἀντέχειντο, ἀλλ' ὥς ἡ μὲν κατὰ φύσιν
 ἢ δὲ παρὰ φύσιν, αἷς παρακολουθεῖ τῇ μὲν τὸ ἡδὺ τῇ δὲ τὸ λυπηρὸν.

p. 230^b21.

- Ἀπορεῖ διὰ τούτων ὅτι εἰ πάσης ἡρεμίας τῆς μὴ οὔσης αἰδίου γένεσις
 30 ἔστι (τῆς γὰρ ἀκινήσεως τῆς γῆς αἰδίου οὔσης οὐκ ἔστι γένεσις), εἰ δὲ
 γένεσις τῆς μὴ αἰεὶ οὔσης ἡρεμίας τὸ ἵστασθαι, ἔτι δὲ τὸ ἵστασθαι θάττον
 ἔστι κινεῖσθαι, ἀνάγκη ἄρα καὶ ἐπὶ τῶν παρὰ φύσιν ἡρεμιῶν, εἴπερ ἔστιν
 αὐτῶν γένεσις μὴ οὐσῶν αἰδίων, τὴν γένεσιν αὐτῶν εἶναι τὸ ἵστασθαι,
 τουτέστι τὸ θάττον κινεῖσθαι. νῦν δὲ τὸ ἐναντίων ὀρῶμεν ἐπὶ τῶν παρὰ
 35 φύσιν ἡρεμούντων· ἐγγίζοντα γὰρ κτλ. (p. 798, 18. 22) γενητόν.

2 et 4 μόνῃ 2 τῇ] τοῦ 14 γοῦν] fort. γάρ 16 cf. Simplic. f. 213^r34 sqq.
 20 sq. cf. Aristot. (ubi pr. E ετινωσ sine γάρ) 22 εἰ addidi 35 κτλ.] p. 798, 20
 οὐ θεωρεῖται (pro οὐκ ἔστι)

www.litool.com.cn

Ἐπιλύεται τὴν ἀπορίαν. φησὶν ὅτι οὐκ ἐπὶ πάσης ἡρεμίας θεωρεῖται τὸ ἴστασθαι, τουτέστι τὸ ταχὺ κινεῖσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τῆς κατὰ φύσιν, διότι [γὰρ] ὅτε πρὸς τῷ οἰκείῳ τόπῳ γίνεται τὸ κινούμενον ῥώννυται, ὅτε δὲ ἀπὸ
5 τοῦ οἰκείου ἐξίσταται τόπου ἀσθενέστερον γίνεται κτλ. (p. 798,26. 799,2).

p. 230^b26.

Ἡ, φησί, τὸ ἴστασθαι ὅλως εἶναι τὸ εἰς τὸν ἑαυτοῦ τρόπον φέρεσθαι, ἣ συμβαίνειν ἅμα τῷ εἰς τὸν ἑαυτοῦ τρόπον φερομένῳ, ὥσει παρακολούθημα ἅμα ἐκείνῳ συμβαῖνον.

10 p. 230^b28.

Καὶ τοῦτο ὕστερον ἐπαπορεῖ τοῖς εἰρημένοις. εἰ ἐναντίαν, φησὶν, ἐλέγχομεν τὴν ἐν τῷδε ἡρεμίαν τῇ ἐξ αὐτοῦ κινήσει, τὸ δὲ ἐν τινι ἀρξάμενον κινεῖσθαι οὕτω πάντῃ τὸ ἐξ οὗ κινεῖται ἀπολέλοιπεν, ἀνάγκη τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι· εἰ γὰρ ἐναντία μὲν ἢ κίνησις τῇ ἐξ οὗ ἡρεμία, μετέχει
15 δὲ ἔτι κακείνης, ἐν τῷ αὐτῷ ἂν εἴη τὰ ἐναντία· τὸ γὰρ ἐκ λευκότητος κινούμενον οὕτω πανταλῶς ἀπολέλοιπε τὴν λευκότητα, εἰ δὲ μὴ ἀπολέλοιπε, μετέχει αὐτῆς, ἔστι δὲ αὕτη καὶ ἐναντία (ἐπὶ γὰρ τὸ ἐναντίον ἢ ὁδός), ἅμα ἅρα τὰ ἐναντία.

p. 230^b32.

Ἡ λύσις τῆς ἀπορίας. τὸ κινούμενον, φησὶν, ἀπὸ λευκότητος, εἰ ἔτι δοκεῖ ἡρεμεῖν ἐν αὐτῇ, διότι μὴ ἀποβέβληκε πᾶσαν τὴν λευκότητα, οὐ καθ' ἅπασιν ἐροῦμεν ἡρεμιῶν τε ἐν τῇ λευκότητι καὶ κινούμενον ἐξ αὐτῆς, ἵν' οὕτως ὁρίωσιν ἅμα τὰ ἐναντία εἶναι, ἀλλὰ πῇ ἡρεμεῖν. οὐδὲν δὲ θαυμαστόν κατὰ τι τῶν ἐναντίων μετέχειν ὡς κεκραμένων, οἷον τὸ φαιόν, τὸ
25 δὲ ἅμα τὰ ἐναντία ἄκρατα ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι ἀδύνατον. καὶ διὰ τοῦτο, φησὶν, οὐ κυρίως ἐναντία ἐστὶ κινήσει ἡρεμία, ἀλλὰ πῇ ἐναντία, κυρίως δὲ κίνησις κινεῖται ἐναντία. — Ὁ φησι τοιοῦτόν ἐστιν, ὅτι κατὰ τι ἔχει ἄλλο καὶ ἄλλο τὰναντία, καὶ οὐ κατὰ τὸ αὐτό. — Ἐπερον ἐπιχειρήμα. ἐπὶ πᾶσι, φησί, τὸ κινούμενον πάντως καὶ μεριστόν ἐστιν, ὡς δείξει ἐν
30 τῷ ἐβδόμῳ, ἔξει τὸ μὲν τι ἐξ οὗ κινεῖται τὸ δὲ εἰς ὃ· ὥστε κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο μεθέξει τῶν ἐναντίων.

p. 231^a3.

Τίς μὲν οὖν μία κίνησις εἶπεν, οὐ μέντοι εἶπεν τίς ἡρεμία μία, ἀλλ' ἐκ τῶν εἰς κίνησιν εἰρημένων ὁγλόν ἐστι καὶ περὶ τῆς ἡρεμίας· ἃ γὰρ ἐπ'
35 ἐκείνης εἰρηγται, ταῦτα καὶ ἐπὶ ταύτης ἀρμόσει.

4 γὰρ deleti 5 κτλ.] p. 799,2 ἀλλὰ μόνως τῆς 15 κακεῖ 21 αὐτῷ 26 ἐστὶ] εἶναι
28. 31 Ἐπερον κτλ. bis habet cod. (f. 326^v et 327^r) 29 ἐπὶ πᾶσι fort. corrupta 30 ἐβδόμῳ
c. 1 p. 242^a5 sqq. μέν τι] μέντοι in iteratis 33 cf. Simplic. f. 214^v 22 sqq.

IN LIBRUM VI.

p. 231•18 sqq.

Πρόκειται ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ βιβλίου δεῖξαι ὅτι οὔτε τὸ μέγεθος ἐκ (τῶν) σημείων σύγκειται οὔτε ὁ χρόνος ἐκ τῶν νῦν οὔτε ἡ κίνησις ἐκ τῶν κινή-
5 μάτων (ὅπερ γάρ ἐστιν ἐν τοῖς μεγέθεσι τὸ σημεῖον· τοῦτο ἐν τῷ χρόνῳ τὸ νῦν καὶ ἐν τῇ κινήσει τὸ κίνημα), καὶ πρότερον περὶ τοῦ μεγέθους ποι-
εῖται τὸν λόγον. ὅτι δὲ συνεχές ἐστὶ τὸ βιβλίον τοῦτο τῷ πρὸ αὐτοῦ, ὁγ-
λον καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ προοιμίου· τοῖς γὰρ ἐκεῖ δεδειγμένοις κέχρηται ἐν-
ταῦθα ὡς ὁμολογουμένοις εἰς κατασκευὴν τοῦ προκειμένου.

10 p. 231b4.

Εἰ γὰρ ὅλαι ὅλων αἱ στιγμαὶ ἄπτονται, ἐφαρμόζοιεν ἄν καὶ οὐδὲν μέ-
γεθος ποιήσουσι· τοῦτο γάρ, φησί, συνεχές οὐκ ἐστὶν ἀμερές, ἀλλ' ἔχει δια-
φορα μόρια.

p. 231b6.

15 Καλῶς προσέθηκε καὶ τόπῳ· ἔστι γὰρ τῷ λόγῳ μόνῳ διαιρετά, οὐχὶ
δὲ καὶ τῷ τόπῳ, οἷον τὸ ἐν τῷ μέλιτι γλυκὺ καὶ ξανθὸν λόγῳ μὲν διαι-
ροῦνται ἀλλήλων, τόπῳ δ' οὔ.

p. 231b10.

Δείξας ἐκ τοῦ συνθέτου ὅτι ἀμερές τὸ μέγεθος, νῦν δείκνυσι καὶ ἐκ
20 τῆς διαιρέσεως. εἰ γὰρ ἐξ ἀμερῶν σύγκειται, φησί, καὶ εἰς ἀμερῇ δια-
λύεται. τοῦτο δὲ ἀδύνατον· ἔσονται γὰρ ἀπτόμενα ἀλλήλων τὰ ἀδιαίρετα,
ὅπερ ἀδύνατον ἐδείχθη· οὕτω γὰρ οὐκ ἂν εἰσὶν ἀδιαίρετα. εἰ δὲ εἰς ἀδιαί-
ρετα τὸ συνεχές μὴ διαιρεῖται, πᾶσα ἀνάγκη εἰς διαιρετὰ διαιρεῖσθαι αὐτό·
οὐδὲν γὰρ ἐστὶ μεταξὺ διαιρετοῦ καὶ ἀδιαίρετου· ἔοικε γὰρ πῶς τῇ ἀντι-
15 φάσει. εἰ δὲ μηδὲν μεταξύ, ἀνάγκη καθ' ἕτερον τρόπον διαιρετὸν εἶναι τὸ
συνχές. εἰ τοίνυν μὴ ἐνδέχεται εἰς ἀδιαίρετα διαιρετὸν εἶναι, ἀνάγκη εἰς

3 τῶν addidi 7 ὅτι δὲ κτλ.] cf. Simplic. f. 216•30 sqq. 15. 17 cf. p. 800, 18 sqq.

15 μὲ 22 εἶσιν] fort. ἴσαν

www.libtool.com.cn

διαίρετά, καὶ εἰς διαίρετά· πάλιν εἰς αἰεὶ διαίρετά· ἀνάγκη διαίρεσθαι· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, εἰς ἀδιαίρετα, τοῦτο δὲ ἀδύνατον. εἰ δὲ μὴ δυνατόν εἰς ἀδιαίρετα, οὐδὲ συγκεῖσθαι ἐξ ἀδιαίρετων· ἐξ ὧν γὰρ σύγκειται τι, εἰς ταῦτα καὶ διαίρεται.

5 p. 231^b 14.

Ἐκείνους οὐκ ἔστιν τὸ μεταξὺ τῶν στιγμῶν καὶ τῶν νῦν, ὅτι συγκεῖσθαι λέγεται ἐκ τῶν ἀμερῶν, τὸ δὲ συγκείμενον καὶ διαίρεται· καὶ ὅτι μέγεθος ἐστὶν οὐδὲν καὶ μέγεθος ἀδιαίρετον.

p. 231^b 25.

10 Μεταλαμβάνει τὸ τῆς κινήσεως ὄνομα ἐπὶ σαφέστερόν τι, τὸ τοῦ κινεῖσθαι· ἢ μὲν γὰρ κίνησις οἶον αὐτὴ κτλ. (p. 801, 8. 10) ἐκ τῶν ἐνεργειῶν. διὰ τοῦτο οὖν μεταλαμβάνει ἀντὶ τῆς κινήσεως τὸ κινεῖσθαι.

p. 231^b 28 sqq.

Ἀσαφῆ ὄντα τὸν λόγον ἐφεξῆς τῷ παραδείγματι σαφῆ ἐποίησε. φησὶ
15 δὲ ὅτι τὸ ἀπὸ τίνος εἰς τι κινούμενον ἀνάγκη μὴ ἅμα καὶ ἤδη κινῆσθαι καὶ εἶναι ὅπου ἐπείγεται φθάσαι. ἀκριβῶς δὲ πάνυ προσέθηκε τὸ ὅτε ἐκινεῖτο· δυνατόν γάρ ἐστι καὶ κινεῖσθαι καὶ κινῆσθαι ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ χρόνῳ, οἷον Θήβαζε νῦν βαδίζειν βεβαδικότα ἄλλοτε, ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἀδύνατον ὅτε βαδίζει Θήβαζε ἅμα καὶ βεβαδικένα Θήβαζε.

20 p. 232^a 1 sqq.

Τοῦτο φησιν ὅτι εἰ ὑποθέμεθα κινεῖσθαι τὸ ὦ ἐπὶ τῆς κτλ. (p. 801, 15. 17). εἰτά πῶς διαίρετὴ ἐπάγει· οὔτε γὰρ ἡρέμει, ὅτε διήκει, οὔτε διελήλυθε, ἀλλὰ μεταξὺ τῆν, τουτέστι διότι ὑπεθέμεθα μῆτε ἡρεμεῖν ἐπὶ τοῦ ᾧ μῆτε κινῆσθαι, ἀλλὰ μεταξὺ εἶναι, τουτέστι κινεῖσθαι. μεταξὺ γὰρ ἡ
25 κίνησις τοῦ τε ἐξ οὗ καὶ τοῦ εἰς ὃ· ἐν μὲν γὰρ τῷ ἐξ οὗ ἔτι ἡρεμεῖ, ἐν δὲ τῷ εἰς ὃ κινῆσθαι, κινεῖται δὲ μεταξὺ τούτων. εἰ δὲ μεταξὺ, ἔχει τὸ πρότερον καὶ ὕστερον· ὥστε οὐκ ἔστιν ἀμέρες.

p. 232^a 6.

Ἐτέρα ὑπόθεσις ὅτι οὐ κινεῖται ἐν ἐκάστῳ τῶν ἀμερῶν, ἀλλὰ κινῆσθαι.
30 ται. εἰ τοίνυν κινεῖται τι τὴν ὅλην δεξὴν κίνησιν ἐφ' ὅλης τῆς ἀβγ γραμμῆς, ἐν ἐκάστῳ δὲ τῶν ἀμερῶν οὐ κινεῖται ἀλλὰ κινῆσθαι, σύγκειται δὲ ἐκ τῶν ἀμερῶν ἡ κίνησις, συμβήσεται τὴν κίνησιν μὴ κίνησιν εἶναι, καὶ εἶναι τι κινῆσθαι μὴ κίνησιν. εἰ γὰρ ἐν ἐκάστῳ τῶν ἀμερῶν οὐ κινεῖται ἀλλὰ κινῆσθαι, μὴδὲ κινῆσθαι ἄρα κινῆσθαι ἔσται, καὶ ἡ ἀνάγκη ἡρε-
35 μεῖν ἐν ἐκάστῳ τῶν ἀμερῶν, ἡ κινεῖσθαι· οὐ κινεῖται δὲ· ἡρεμεῖ ἄρα. σύγκειται δὲ ἐξ αὐτῶν ἡ κίνησις· ἐξ ἡρεμιῶν ἄρα ἡ κίνησις.

6 Ἐκείνους scripsi: διαίρετόν 8 οὐδὲν καὶ] fort. καὶ οὐδὲν vel οὐδὲν δὲ. an verba καὶ μέγεθος delenda? 21 ὦ scripsi: β

Ἀνάγκη, φησί, πάντα τὰ ἀδιαίρετα μόρια ἐξ ὧν ἡ κίνησις, οἷον τὸ
 δεξ, ἕκαστον αὐτῶν ἢ κίνησιν εἶναι ἢ μὴ εἶναι κίνησιν. εἰ μὲν οὖν εἴη
 κίνησις, οὐ κινεῖται (δὲ) ἀλλὰ κεκίνηται, παρούσης ἄρα κινήσεως οὐκ ἔσται
 5 κίνησις, ἀλλ' ἡρεμία. εἰ δὲ μὴ κίνησις, ἐκ τούτων δὲ ἡ ὅλη κίνησις, ἡ
 ἄρα κίνησις ἐξ οὗ κινήσεως σύγκειται, ὅπερ ἄτοπον· οὐδὲν γὰρ ἐκ τῶν
 ἐναντίων ἢ τῆς ἀποφάσεως συγκεῖσθαι δύναται.

p. 232^a18.

Δείξας ὅτι οὔτε τὸ μέγεθος οὔτε ἡ κίνησις ἐξ ἀμερῶν, βούλεται νῦν
 10 δεῖξαι ὅτι οὐδὲ ὁ χρόνος. δείκνυσι δὲ τοῦτο τῷ δεῖξαι ὅτι πᾶσα ἀνάγκη
 ἔπεσθαι αὐτὸν τῇ κινήσει καὶ τῷ μεγέθει, καὶ ὥς ἂν ἔχωσιν ἑκάστα οὕτως
 ἔχειν καὶ τοῦτον, καὶ ἀντιστρέφειν, εἰ μὲν διαιρετὰ ταῦτα, καὶ ὁ χρόνος,
 καὶ ἔμπαλιν εἰ ὁ χρόνος, καὶ ταῦτα. δεδειγμένου οὖν τοῦ περὶ τῆς κινή-
 σεως καὶ τοῦ μεγέθους, ὅτι συνεχῆ καὶ οὐκ ἐξ ἀμερῶν, συναποδέδεικται
 15 καὶ τὸ περὶ τοῦ χρόνου.

p. 132^b14.

Ἔτι τὸ αὐτὸ κατασκευάζει, ὅτι τὸ θᾶττον ἐν ἑλάττονι τὸ ἴσον κινεῖται,
 ἀπλουστέρα δὲ τῷ ὄντι καὶ φυσικωτέρα αὕτη ἡ ἐπιχείρησις. πᾶν, φησί,
 τὸ κινούμενον μίαν καὶ τὴν αὐτὴν γραμμὴν, οἷον τὴν πηχυσίαν, ἢ ἐν ἴσῳ
 20 χρόνῳ αὐτὴν κινεῖται ἢ ἐν πλείονι ἢ ἐν ἐλάττονι, καὶ οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτα.
 ἐπεὶ οὖν ὑπόκειται τὸ θᾶττον καὶ τὸ βραδύτερον μίαν καὶ τὴν αὐτὴν κινού-
 μενα, ἀνάγκη ἢ ἐν ἴσῳ ἢ ἐν ἐλάττονι ἢ ἐν πλείονι κινεῖσθαι. ἀλλ' εἰ μὲν
 ἐν πλείονι κινεῖτό τι, βραδύτερόν ἐστιν, εἰ δὲ ἐν ἴσῳ τὸ ἰσοταχὲς ἐστι· τὸ
 δὲ θᾶττον κινούμενον, περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος, οὔτε ἰσοταχὲς ἔσται οὔτε βρα-
 25 δύτερον. εἰ τοίνυν μήτε ἐν πλείονι μήτε ἐν ἴσῳ, πᾶσα ἀνάγκη ἐν ἐλάττονι
 τὴν ἴσην κινεῖσθαι. ἄλλως τε εἰ τὴν ἴσην κτλ. (p. 802, 2. 3)

p. 233^a9.

Ἀντὶ τοῦ μεταλαμβάνειν ἐκ τοῦ 'θᾶττον' τὸ 'βραδύτερον' καὶ ἔμ-
 παλιν.

30 p. 233^a13.

Οὐ μόνον, φησὶν, ἐκ τῶν κτλ. (p. 802, 25. 29), τὸ δὲ ἡμισυ δι'
 ἡμίσεος, καὶ διὰ τετάρτου τῆς ἡμέρας τὸ τέταρτον τῆς ὁδοῦ. ὥστε
 καὶ τῇ τομῇ τοῦ μεγέθους ὁ χρόνος συντέμενεται, καὶ τῇ τοῦ χρόνου
 τὸ μέγεθος.

4 δὲ addidi cl. p. 801, 19

22 ἐν (ante πλείονι) scripsi: ἐπὶ

23 τὸ ἰσοτατον

ἐστὶ, ut videtur

28 θᾶττονος p. 802, 23

31 κτλ.] p. 802, 27 ἀκολουθεῖν καὶ τὸ

λοιπὸν εἶναι ἀλλ' ἐξ; 28 καὶ λεγομένων καὶ ἐφ' ἡμῶν τυχόν ὅτι

Διχῶς τοῦ ἀπείρου λεγομένου, ἢ τοῦ τῇ διαιρέσει ἢ τοῦ τοῖς ἐσχά-
τοις (τῇ διαιρέσει μὲν, ὥσπερ φαμέν ἐπ' ἄπειρον τὴν τομὴν τῶν μεγεθῶν
εἶναι, τοῖς ἐσχάτοις δέ, οἷον εἴ τί ἐστι μέγεθος οὐ πέρατα οὐκ ἔστι διὰ τὸ
5 ἀδιεξίτητον, ὡς λέγομεν τοῦ ἀριθμοῦ ἐπὶ θάτερα ἐσχατον μὴ εἶναι· παντὸς
γὰρ ἀριθμοῦ ἔστι λαβεῖν τὸν μείζονα. τῇ ἐκτάσει οὖν τοῦτο ἄπειρον, ἐκεῖνο
δὲ τῇ διαιρέσει), διχῶς οὖν τοῦ ἀπείρου λεγομένου, ἀνάγκη πᾶσα ὡς ἂν
ἢ ἄπειρον τὸ μέγεθος, οὕτως εἶναι καὶ τὸν χρόνον, καὶ ὡς ὁ χρόνος, οὕ-
τως καὶ τὸ μέγεθος.

10 p. 233^b33 sqq.

Πρόκειται νῦν δεῖξαι ὅτι τὸ νῦν, ὅπερ πέρας μὲν ἐστὶ τοῦ παρεληλυ-
θότος ἀρχῇ δὲ τοῦ μέλλοντος, καὶ ἔν ἐστι καὶ ἀδιαίρετον τὸ αὐτὸ τῶν μὲν
περὰς ὃν τῶν δὲ ἀρχῇ. τὸ γὰρ νῦν τὸ ἄτομον τοῦτο καὶ καθ' αὐτὸ καὶ
πρώτως λέγεται νῦν, τὸ δὲ ἐν πλάττει οὔτε πρώτως οὔτε καθ' αὐτό· διότι
15 γὰρ πλησιαιτέρον τοῦ κυρίως νῦν, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸ νῦν λέγεται. οὔτε
οὖν καθ' αὐτὸ τοῦτο, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, διότι [γὰρ] συμβέβηκεν αὐ-
τῷ πλησιαιτέρον εἶναι· διότι γὰρ ἐκεῖνο νῦν, καὶ τὸ πλησιάζον αὐτῷ βραχὺ
τοῦ χρόνου διάστημα καὶ αὐτὸ νῦν.

p. 234^a13.

20 Οἷον ἔστω παρήκων ὁ $\alpha\gamma$ χρόνος, μέλλον δὲ ὁ $\gamma\beta$. οὐκοῦν ἐπειδὴ
τοῦ $\alpha\gamma$ καὶ τοῦ $\gamma\beta$ πέρατος τοῦ παρῳχηκότος τὸ μεταξὺ καὶ τῆς ἀρχῆς
τοῦ μέλλοντος τὸ χρονικόν ἐστὶ νῦν, καὶ οὐ τὸ ἡμέρες, πᾶς δὲ χρόνος διαι-
ρετός, διτηρήσθω τοίνυν τοῦτο κατὰ τὸ δ , πᾶς δὲ χρόνος διαιρούμενος εἰς
τὸν μέλλοντα διαιρεῖται καὶ εἰς τὸν παρῳχηκότα, ἔξει οὖν καὶ τὸ νῦν τὸ
25 μὲν παρῳχηκὸς τὸ δὲ μέλλον.

p. 234^b21.

Πρόκειται διὰ τούτων δεῖξαι πῶσαχῶς διαιρεῖται ἡ κίνησις. ὅτι μὲν
γὰρ διαιρετή, ἤδη ἀποδεδείχται. πῶσαχῶς δὲ διαιρετή, νῦν ἀποδείκνυσι.
καὶ φησιν ὅτι διχῶς· τῷ τε γὰρ χρόνῳ συνδιαιρεῖται καθ' ὃν ἡ κίνησις,
30 καὶ τοῖς μέρεσι τοῦ κινουμένου. καὶ ὅτι μὲν διαιρετή ἐστὶ τῷ χρόνῳ,
πρόδηλον καὶ σαφές δι' ὀλίγων ὕστερον δείκνυσιν, ὅτι δὲ κατὰ (τά) μέρη
τοῦ κινουμένου, πρότερον κατασκευάζει.

p. 234^b24 sqq.

Ψασανεί τινος ἀποροῦντος ὅτι 'ἔστω· τὰ μέρη τοῦ $\alpha\gamma$ ἐκινήθησαν κατὰ
35 μέρη τῆς εἰς κινήσεως· αὐτὸν διὰ τοῦτο καὶ τὴν ὅλην εἰς κίνησιν τὸ ὅλον

11 sqq. cf. p. 803, 27 sqq. 15. 16 fort. οὔτε οὖν (πρώτως οὔτε) 16 γὰρ delevi
22 τὸ μεταξὺ ante καὶ et 24 εἰς τὸν ἐνεστώτα post διαιρεῖται scripserat, sed statim de
levit 31 ὕστερον p. 235^a10 sqq. τὰ addidi

αγ κινηθήσεται; πόθεν γάρ ὁῦλον μὴ ἄλλο τι κινηθήσεται τὴν ὄλην κίνησιν; πρὸς τοῦτο οὖν ἀπαντῶν φησιν ὅτι εἰ μὴ τὸ ὄλον τὴν ὄλην κινηθήσεται, συμβήσεται ἄτοπόν τι τὸ τὴν ἄλλου κίνησιν ἄλλο κινεῖσθαι, ὅπερ ἀδύνατον. πῶς οὖν τοῦτο συμβαίνει, λέγω δὴ τὸ τὴν ἄλλου κίνησιν ἄλλο κινεῖσθαι, εἰ τὴν ὄλην μὴ τὸ ὄλον κινηθήσεται ἀλλ' ἄλλο τι, διὰ τῶν ἐξῆς ἐπήγαγεν.

p. 234^b29.

Δοκεῖ μὲν ἄλλο εἶναι τὸ ἐπιχείρημα ἀπὸ τοῦ εἰπεῖν τὸ ἔτι δέ, ἀλλ' οὐχ οὕτως ἔχει· κατασκευαστικὸν δέ ἐστι τοῦ προτέρου, οὐπερ εἴρηται.

10 p. 234^b34 sqq.

Τὸ αὐτὸ τοῦτο δείκνυσι δι' ἀδυνάτου, λαμβάνει δὲ ἀντὶ τῆς δὲ κινήσεως τὴν θι. εἰ τοίνυν τοῦ ὄλου τοῦ αγ μὴ ἔστιν ἡ δὲ ὄλη κίνησις ἀλλὰ ἄλλη τις, οἷον ἡ θι, ἐπειδὴ τὸ ὄλον ταύτην τὴν κίνησιν κινεῖται, ἀνάγκη καὶ τὰ μέρη αὐτοῦ τὰ μέρη τῆς θι κινήσεως κινεῖσθαι. ἀφέλωμεν ἐκ τῆς 15 ὄλης κινήσεως τὰς τῶν μερῶν κινήσεις· αὐταὶ δὲ ἴσαι ἔσονται ταῖς δὲ εζ· μία γὰρ ἐνὸς κινήσεις, φησίν. ἐὰν οὖν ἀφαιρεθείσων ἐκ τῆς ὄλης κινήσεως τῶν κινήσεων τῶν μερῶν καταδαπανηθῇ ἡ ὄλη εἰς τὰς τῶν μερῶν κινήσεις, ἀνάγκη τὰς αὐτάς εἶναι ταύτας ταῖς δὲ εζ κινήσεις τῶν μερῶν, ἐπειδὴ δύο κινήσεις τοῦ αὐτοῦ εἶναι ἀδύνατον. ἴσαι γὰρ φησιν 20 ἀντὶ τοῦ αἰ αὐταί.

p. 235^a13 sqq.

Τὸ προκείμενον ἐστὶ δεῖξαι ὅτι ἐ' τούτων ἐφεξῆς ὄντων, χρόνου κινήσεως κινεῖσθαι κινουμένου ἐν φ' ἡ κίνησις, ὡς ἂν ἔχοι ἐν τούτων, ἀνάγκη καὶ τὰ λοιπὰ ἔχειν. εἴτε γὰρ ἐν τι διαιρετὸν εἴη, καὶ τὰ λοιπὰ ἐξ ἀνάγκης, εἴτε ἐπ' ἄπειρον διαιρετόν, εἴτε ὅπως οὖν ἄλλως. τὴν κίνησιν καὶ 25 τὸ κινεῖσθαι εἰς ταῦτόν ἄγει. ἡ τὸ μὲν ὡς ἔξιν τινα λαμβάνει τὴν κίνησιν, τὸ δὲ κινεῖσθαι ἐνέργειαν. τὸ δὲ ἐν φ' τὸ εἶδός φησι καθ' ὃ ἡ κίνησις, τουτέστι φορὰν ἀλλοίωσιν αὐξήσιν. δείκνυσιν οὖν ἐξ ἀρχῆς ὅτι ἔπονται ἀλλήλοις ταῦτα κατὰ τὴν διαίρεσιν, καὶ γυμνάζει τὸν λόγον ἐπὶ 30 τοῦ χρόνου καὶ τῆς κινήσεως καὶ τοῦ κινεῖσθαι· τούτων γὰρ δεδειγμένων συναποδέδεικται καὶ τὰ λοιπὰ.

p. 235^b1.

Ὅτι διὰ τὸ μεταβάλλον καὶ τούτοις ὑπάρχει τὴ τε διαιρετὸν εἰς ἄπειρα· εἰ γὰρ δέδεικται ὅτι πᾶν τὸ μεταβάλλον διαιρετόν κτλ. (p. 807,9. 13)

4 ἄλλου] ἄλλην compendiose

8 cf. Simpl. f. 226^v37

26 ἡ scripsi: εἰ

22 sqq. cf. p. 806,20 sqq.

27 fort. (ὡς) ἐνέργειαν

28 φορὰ ἀλλοίω

34 κτλ.]

p. 807,10. 11 μεταβάλλον, διὰ τούτου καὶ κίνησις· ἔστι; 12 εὐλογον ἀρα om.

Ὅτι μὲν οὖν τὸ ἄπειρον διττόν, εἴρηται, τὸ τῇ τομῇ καὶ τὸ τοῖς ἐσχά-
τοις. ὅτι μὲν οὖν πᾶν πέρατος εἰς ἄπειρα διαιρετόν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ
κίνησις καὶ ὁ χρόνος, ἐδείξεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ὅτι δὲ εἰ δοθείη τὸ μέ-
5 γειθος ἄπειρον κατὰ τὴν ἔκτασιν. ἀνάγκη καὶ τὴν κίνησιν καὶ τὸν χρόνον
τοιούτων εἶναι. ἐν τοῖς ἐξῆς φησι δεῖξιν.

p. 235^b6 sqq.

Τὸ προκείμενον ἐστὶ δεῖξαι ὅτι τὸ μεταβεβληκὸς κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον
ὅτε πρῶτον μεταβέβληκε, μᾶλλον δὲ τῷ νῦν, ἐν τούτῳ ἐστὶ τῷ εἰς δ
10 μεταβέβληκε. τὸ δὲ πρῶτον προσέθηκε διότι δυνατόν τι μεταβεβληκὸς
πρὸ ἑναυτοῦ μὴ εἶναι νῦν ἐν ᾧ μεταβέβληκε τότε, οἷον εἰ εἰς λευκὸν με-
τέβαλε· τῷ γὰρ χρόνῳ ἴσως οὐκ ἐφύλαξε τὸ αὐτὸ εἶδος. διὰ τοῦτο οὖν
φησιν ὅτι ὅτε πρῶτον. — Εἰ ἔκ τινος εἰς τι ἡ μεταβολή, τὸ δὲ μετα-
βεβληκὸς ἀπολείπει τὸ ἐξ οὗ, ἀνάγκη δὲ αὐτὸ εἶναι ἐν τινι, ἧ ἐν τῷ εἰς
15 δ ἔσται ἧ ἐν ἄλλῳ· ἀλλὰ μὴν ἐν ἄλλῳ οὐ δυνατόν, ὥς δείξει ἐφεξῆς,
ἀνάγκη ἄρα ἐν τῷ εἰς δ εἶναι.

p. 235^b12 sq.

Ὡς γὰρ τὸ μεταβεβληκέναι πέρας ἐστὶ τῆς μεταβολῆς, οὕτω καὶ τὸ
ἀπολειπόμενον τοῦ ἀπολείπειν.

20 p. 235^b19 sqq.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τῆς ἀντιφάσεως κατασκευάσας ἀμέσῃ οὐσῃς ἡξίωσεν ὅπερ
ἐπὶ μιᾷ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν (οὐ γὰρ ἦν δυνατόν τῷ αὐτῷ ἐπιχει-
ρήματι ἐπὶ τῶν ἄλλων χρήσασθαι· ἔστι γὰρ ἐπ' ἐκείνων τὸ μεταξὺ), διὰ
τοῦτο ἐπὶ ἄλλο ἐπιχείρημα μεταβαίνει ἀρμόζον ἰδίᾳ ἐπὶ ἐκάστης μεταβολῆς.
25 λαμβάνει οὖν τὸ μὲν ἐξ οὗ μετ....., τὸ δὲ εἰς δ β, καὶ πρόεισιν
οὕτως· ἐπειδὴ τὸ μεταβεβληκὸς ἐκ τοῦ α μεταβέβληκε τὸ α, ἀνάγκη δὲ
αὐτὸ εἶναι ἐν τινι, ἧ ἐν τῷ β ἔσται ἧ ἐν ἄλλῳ τινί· ἀλλὰ μὴν ἐν ἄλλῳ
ἀδύνατον, ἐν τῷ β ἄρα ἔσται. εἰ γὰρ ἐν ἄλλῳ εἴη, ἔστω ἐν τῷ γ· συμ-
βήσεται οὖν ἄμα τὸ αὐτὸ καὶ μεταβάλλειν καὶ μεταβεβληκέναι ἐν τῷ β.
30 ὅπερ ἀδύνατον. πῶς; ἐπεὶ γὰρ οὐκ ἔστιν ἐχόμενον τὸ γ τῷ β, ἀλλ' ἔστι
διαιρετόν τὸ μεταξὺ εἰς ἀεὶ διαιρετά κτλ. (p. 808,3. 6), ὅπερ ἀδύνατον.

p. 235^b20.

Ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τῆς κατὰ τὸπον μεταβολῆς εἶπε τὸ εἶναί που, διὰ
τοῦτο καθολικὸν ποιεῖται τὸν λόγον προσθεῖς ἧ ἐν τινι, τουτέστιν ἐν τινι
35 εἶδει. εἰ μὲν οὖν ἐν ἄλλῳ, οἷον ἐν τῷ γ. δυνατόν τὸ ἄλλῳ διχῶς

4 ὅτι δὲ κτλ.] cf. p. 807,15 sqq. 9 δὲ τῷ δὲ τὸ? 12 τὸν γὰρ χρόνον ἴσον F: correxi e
p. 807,20 25 fort. μεταβέβληκεν α 31 κτλ.] p. 808,4. 5 ὑπόκειται ἔτι μεταβεβληκὸς

www.libtool.com.cn
 ἐκλαβεῖν· ἡ γὰρ τῷ μεταξὺ τι (οἶον εἰ ἐκ λευκοῦ εἰς μέλαν ἢ μεταβολῇ, δυνατὸν τὸ μεταβεβληκὸς εἰς τὸ μέλαν λέγειν ὅτι ἐν τῷ φαιῷ ἐστίν), ἡ οὖν οὕτως τὸ ἐν ἄλλῳ, ἢ ἐν ἄλλῳ γένει, οἶον ἐν θερμῷ. εἰ οὖν ἐν τῷ μεταξὺ λέγει τις, τὸ εἰρημένον ἄτοπον ἔψεται, εἰ δὲ ἐν ἄλλῳ γένει, οἶον 5 ἐν θερμῷ, ἀδύνατον κατὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν συνεχῆ μεταβολὴν κατὰ εἶδη τὰ μὴ συνεχῆ μεταβάλλειν· οὐ γὰρ συνεχὲς τὸ θερμὸν τῷ λευκῷ τε καὶ μέλανι.

p. 235^b32.

Βούλεται διὰ τοῦτο δεῖξαι ὅτι τὸ πρῶτον τοῦ χρόνου καθ' ὃ μεταβέ-
 10 βληκε, τὸ πρῶτον ἄτομον ἐστὶ, τουτέστι τὸ νῦν.

p. 235^b33.

Ἐπειδὴ φαμεν καὶ ἐν πρώτῃ τῇδε τῇ ὥρᾳ μεταβεβληκέναι ἡ ἐν πρώτῃ τῇδε τῇ ἡμέρᾳ ἢ μηνὶ ἡ ἐνιαυτῷ, ταῦτα δὲ οὐκ ἀδιαίρετα, διὰ τοῦτο φησιν ὅτι πρῶτον λέγω τὸ κυρίως πρῶτον κτλ. (p. 808, 12. 14). καὶ 15 πάλιν ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ λέγομεν πρῶτον γεγενῆσθαι τι, διότι ἡ ὥρα, ἐν ἣ πρώτῳ γεγένηται, τῆς ἡμέρας μόνον τι ἐστίν. ὁμοίως καὶ ἐν μηνὶ πρῶτον διὰ τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν ἐνιαυτῷ διὰ τὸν μῆνα. τὸ οὖν κυρίως πρῶτον τὸ δι' ἑαυτοῦ, καὶ μὴ τῷ αὐτοῦ τι τοιοῦτον εἶναι λεγόμενον, τοῦτο ἀνάγκη ἄτομον εἶναι.

20 p. 236^a14.

Οὐκ ἔστιν ἀρχὴ μεταβολῆς ὅτι καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς μεταβολῆς μεταβολή, πᾶσα δὲ μεταβολὴ ἐν χρόνῳ, ὃ δὲ χρόνος οὐκ ἔστιν ἀδιαίρετος· συμβήσεται γὰρ ἐκ τῶν νῦν συγχεῖσθαι, ὅπερ ἄτοπον.

p. 236^a17.

25 Διὰ τούτων εἶναι μὲν ἀδιαίρετον τὸ αὐτὸ ὑποτίθεται, ταῦτόν δὲ τῷ πέ-
 ρατι τῆς ἡρεμίας τῆς πρὸ αὐτοῦ τὸν αἰ χρόνον τὸν τῆς προλαβούσης ἡρε-
 μίας λαμβάνει, τὸ δὲ ἀμερές, λέγω δὴ τὸ νῦν ἐν ᾧ πρώτῳ ἢ μεταβολὴ
 γίνεται, τὸ αὐτὸ. εἰ τοίνυν, φησίν, ἐν ὅλῳ τῷ γὰρ χρόνῳ ἡρεμεῖ, ὅλῳ ὅτι
 καὶ ἐν τῷ πέρατι αὐτοῦ τῷ α· ἀλλὰ μὴν καὶ μετέβαλλεν ἐν τῷ αὐτῷ α
 30 (ἐν γὰρ καὶ ταῦτόν ὑπόκειται τὸ νῦν, τί τε πέρας τῆς προλαβούσης ἡρεμίας
 καὶ ἐν ᾧ πρώτῳ μεταβάλλει), ἐν τῷ αὐτῷ ἄρα καὶ ἡρεμεῖ καὶ μεταβάλλει.

p. 236^a20 sqq.

Εἰ γὰρ ἐν ὅλῳ πρώτῳ μεταβέβληκε, τοῦτο δὲ ἐστὶ μεριστόν, καὶ ἐν
 πᾶσιν ἄρα τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ. εἰ δὲ τοῦτο, ἔσται τι τοῦ πρώτου πρότερον.

5 ante ἀδύνατον expuncta εἰ οὖν ἐν τῷ μεταξὺ λέγει τις 5. 6 κατὰ εἶδη] num καὶ τὰ
 εἶδη? 9 cf. Simplic. f. 229^r32 14 κτλ.] p. 808, 12 ἐτέρου; 14 γέγονε πρῶτον
 traiecit 21 ἀρχὴ τῆς correctum ex τῆς ἀρχῆς 33 sq. cf. p. 809, 6 sq.

www.ebtool.com.cn

εἰτα ἵνα μή τις εἴπῃ 'ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσι τοῖς μέρεσι μεταβάλλει,' τοῦτο κατασκευάζει. εἰ δὲ ἐν ἀμφοῖν μεταβάλλει, καὶ ἐν τῷ παντί. ὑπερβατῶς ἀκουστέον 'εἰ δὲ ἐν παντί, καὶ ἐν ἀμφοῖν'. ἔσται ἄρα τοῦ πρώτου πρότερον, ὡς ἐδείξαμεν.

5 p. 236^a 27 sqq.

Τριῶν θεωρουμένων ἐπὶ τῆς μεταβολῆς, τοῦ μεταβάλλοντος τοῦ εἶδους καθ' ὃ μεταβάλλει τοῦ χρόνου ἐν ᾧ μεταβέβληκεν, ὅτι μὲν οὖν ἐν τῷ χρόνῳ ἐν ᾧ μεταβάλλει * * * ἔδειξε διὰ τῶν προλαβόντων. βούλεται οὖν δεῖξαι ὅτι (οὔτε) τὸ μεταβάλλον αὐτὸ ἔχει τὸ πρῶτον, οὔτε τὸ εἶδος
10 καθ' ὃ μεταβάλλει. τέως οὖν περὶ τοῦ μεταβάλλοντος τὸν λόγον ποιεῖται. ἔστω οὖν τὸ μεταβάλλον τὸ δέ. εἰ τοίνυν ἐστὶ τούτου μόνον δὲ πρῶτον μεταβάλλει, ὑποκείσθω τὸ δέ, χρόνος δὲ ἐν ᾧ τὸ πρῶτον τοῦτο μόνον μεταβάλλει ὁ θι. εἰ οὖν τὸ ὅλον δέ ἐν ὅλῳ τῷ θι χρόνῳ μεταβέβληκε, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ἐν τῷ ἡμίσει τοῦ χρόνου μεταβάλλει (δέδεικται δὲ ὅτι πᾶν
15 τὸ μεταβάλλον μεριστόν ἐστι), καὶ πάλιν τὸ ἐκείνου ἥμισυ εἰς τὸ τοῦ χρόνου τέταρτον, καὶ τοῦτο ἐπ' ἀπειρον. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ αἰεὶ τοῦ ληφθέντος εὐρίσκομέν τι μόνον ὕπερ τοῦ ὅλου πρότερον μεταβέβληκεν, οὐκ ἄρα ἐστὶ τοῦ μεταβάλλοντός τι δὲ πρῶτον μεταβέβληκεν.

p. 236^b 1.

20 Δείξας ὅτι οὔτε ἐν τῷ χρόνῳ (οὔτε ἐν τῷ) μεταβάλλοντί ἐστὶ τὸ πρῶτον κατὰ τὴν μεταβολήν, βούλεται νῦν δεῖξαι ὅτι οὔτε ἐν τῷ εἶδει, καθ' ὃ ἡ μεταβολή, ἐστὶ τὸ πρῶτον. τοῦτο γὰρ ἦν τὸ λειπόμενον. εἰπὼν δὲ αὐτὸ δὲ μεταβάλλει, ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ μεταβάλλον τὸ πρᾶγμα ἐστὶ, διὰ τοῦτο προσέθηκεν ἡ καθ' ὃ μεταβάλλει, ἵνα σημάνῃ τὸ εἶδος.

25 p. 236^b 10.

Νῦν μὲν ὡς ἐπὶ τόπου γυμνάζει τὸν λόγον, ὡς δοκεῖ, ἐφεξῆς λέγων ὁμοίως δὲ ἐπὶ τῆς τοῦ ποσοῦ μεταβολῆς, κατὰ ποσὸν λέγων μεταβολὴν τὴν αὐξησίν τε καὶ τὴν μείωσιν.

p. 236^b 17 sq.

30 Τριῶν γὰρ οὐσῶν κινήσεων, τῆς κατὰ τὸ ποσὸν τῆς κατὰ τὸ ποιὸν τῆς κατὰ τὸν τόπον, τὸ μὲν ποσὸν καὶ ὁ τύπος συνεχῆ ὄντα κτλ. (p. 809,31. 810,2).

p. 236^b 19.

Ὅτι μὲν οὖν τὸ πρῶτον κατὰ τὴν μεταβολήν οὐκ ἔστιν, ἔδειξεν ἐν
35 τοῖς προλαβοῦσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ οἶδεν ἡ συνήθεια τὸ κατὰ πλάτος πρῶτον,

8 lacunam signavi et 9 prius οὔτε addidi 10 καθὰ 14 δέ] fort. γὰρ 20 οὔτε
ἐν τῷ altero loco addidi 21 οὔτε] in uno οὐδὲ 27 δὲ καὶ ἐπὶ Aristoteles

οἷον ὅτι ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ πρώτην γέγονεν ὁ πόλεμος ἢ ἡ ἔκλειψις, περὶ
 τούτου τῇ θέσει πρῶτον νῦν διαλαμβάνει, καί φησιν ὅτι διχῶς λέγεται
 τὸ ἐν ᾧ πρώτην μεταβάλλει, τὸ μὲν δι' αὐτὸ τὸ δὲ δι' ἕτερον. λέγομεν
 γὰρ ὅτι αὕτη (ῥ) ἡμέρα πρώτη ἐστὶ τῆς ἐκλείψεως, οὐ δύτι ἐν πάσῃ τῇ
 5 ἡμέρᾳ γέγονεν, ἀλλ' ὅτι ἡ ὥρα ἐν ἣ γέγονε περιέχεται ὑπὸ τῆς ἡμέρας·
 δι' ἕτερον οὖν (ῥ) ἡμέρα πρώτη καλεῖται, ἡ μέντοι ὥρα, καθ' ἣν γέγονεν
 ἡ ἔκλειψις, οὐ δι' ἕτερον ἀλλὰ δι' αὐτὴν πρώτη λέγεται. δείκνυσιν οὖν ἐν
 τούτοις ὅτι ἐν ᾧ πρώτην δι' αὐτὴν μεταβάλλει τὸ μεταβάλλον, κατὰ πάντα
 αὐτοῦ τὰ μέρη μεταβάλλει, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῦ μόνον καθ' ὃ οὐ μετα-
 10 βάλλει.

p. 236^b25.

Δι' ἄλλου ἐπιχειρήματος τὸ αὐτὸ βούλεται δεῖξαι. ὑποκείμενον νῦν ὁ
 χρόνος ἐν ᾧ πρώτην κινεῖται ὁ $\bar{\chi}\rho$. ἐπεὶ οὖν πᾶς χρόνος διαιρετός, διη-
 15 ρήσθω κατὰ τὸ $\bar{\chi}$. ἀνάγκη οὖν τὸ κινούμενον ἢ μήτε ἐν τῷ $\bar{\chi}\rho$ μήτε ἐν
 τῷ $\bar{\chi}\rho$ κινεῖσθαι, ἢ ἐν ἀμφοτέροις. εἰ μὲν οὖν ἐν μηδετέρῳ κινεῖται, οὐδ'
 ἐν τῷ ὅλῳ κινήσεται, εἰ δὲ ἐν θατέρῳ μόνῳ, οὐκέτι καθ' αὐτὸν πρῶ-
 τος ὁ $\bar{\chi}\rho$ χρόνος, ἀλλὰ καθ' ἕτερον τῷ τὸ μόνον αὐτοῦ εἶναι τοιοῦτο.
 ἀνάγκη ἄρα ἐν πᾶσι τοῖς μέρεσι κινεῖσθαι.

p. 237^a28.

20 Δείξας ἐπὶ τοῦ χρόνου, ἐν ᾧ ἡ μεταβολή, ὅτι ἀνάγκη πρὸ τοῦ μετα-
 βάλλειν εἶναι τὸ μεταβεβληκέναι καὶ πρὸ τοῦ μεταβεβληκέναι τὸ μεταβάλ-
 λειν, νῦν ἐπὶ τοῦ εἶδους, καθ' ὃ ἡ μεταβολή, γυμνάζει τὸν λόγον. τὰ δὲ
 ἐπὶ τοῦ μεγέθους φανερώτερον εἶναι λέγω τὸν λόγον διὰ τὸ συνεχές
 εἶναι τὸ μέγεθος, οὐ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ χρόνου λέγει (συνεχὴς γὰρ
 25 καὶ οὗτος), ἀλλὰ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ πρῶτου. μεταβαλλέτω οὖν τι ἐκ
 τοῦ γ εἰς τὸ δ . εἰ τοίνυν μὴ ἔστιν ἀδιαίρετον τὸ $\gamma\delta$ (τοῦτο γὰρ ἀδύνατον
 διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀμερές ἀμεροῦς ἔχουσθαι), διαιρετὸν ἀνάγκη εἶναι εἰς
 ἄπειρα τὸ μεταξύ· ὥστε ἀνάγκη καθ' ἕκαστον μὲν τῶν σημείων μεταβε-
 βληκέναι, ἐν δὲ τῷ μεταξὺ αὐτῶν χρόνῳ μεταβάλλειν.

30 p. 237^b23.

Πρῶτον δείκνυσιν ὅτι ἀδύνατον ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ πεπερασμένον μέγεθος
 κινεῖσθαι, οὐ προσλογιζόμενος τὸ κινούμενον εἴτε ἄπειρόν ἐστιν εἴτε πεπε-
 35 ρασμένον. κέχρηται δὲ πρὸς τὴν κατασκευὴν τοῦ προκειμένου τοῖς προ-
 αποδεδειγμένοις, ὅτι τε πᾶσα κίνησις ἐν χρόνῳ καὶ ὅτι ἐν τῷ πλείονι χρόνῳ

1 ἢ addidi 6 ἢ (post οὖν) addidi 7 πρώτῃν (sic) 13 πᾶς χρόνος scripsi
 x Arist. et Simplic. f. 231^r47: locus oblitteratus in F 15. 16 οὐδ' ἐν ἐν τῷ
 23 λέγω scripsi: λε

Ἐπειδὴ εἶπεν ἄδύνατον ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ πεπερασμένον μέγεθος
κινεῖσθαι, διὰ τοῦτο προσέθηκε μὴ τὴν αὐτὴν ἀεὶ. τὴν γὰρ κατὰ
κύκλον κίνησιν ἐν πεπερασμένῳ μεγέθει δυνατόν ἀεὶ κινεῖσθαι ἐν τῷ
5 ἀπείρῳ χρόνῳ ἀνακυκλοῦντα, οἷά ἐστι τὰ οὐράνια· ἐν γὰρ τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ
τὴν αὐτὴν ἀεὶ κινεῖται κίνησιν ἐν πεπερασμένῳ μεγέθει, οὐ τῷ προσάπαξ
τὸ ὅλον ἐν τῷ ἀπείρῳ κινεῖσθαι, ἀλλὰ τῷ ἀεὶ ἀνὰ τὸν ἄπειρον χρόνον ἐν
τινι μέρει κινεῖσθαι ἐκείνου. τοῦτο μὲν οὖν δυνατόν, τὸ δὲ ἐν ἅπαντι τῷ
ἀπείρῳ χρόνῳ ἅπαν διελθεῖν πεπερασμένον προσάπαξ ἀδύνατον. τὸ δὲ
10 ἐξῆς οὕτως· ἄδύνατόν ἐστιν ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ πεπερασμένην κινεῖσθαι
μὴ τὴν αὐτὴν ἀεὶ κινούμενον καὶ τὸ ἐν ἐκείνῃ τινα κινεῖσθαι· κατὰ κοινού
γὰρ τὸ κινεῖσθαι.

p. 237^b30.

Οἷον εἰ εἴη πηχυαῖον κτλ. (p. 812,25. 27).

15 p. 238^a11 Καὶ οὕτω δὴ λαμβάνων.

Ἡ σύνταξις τοῦ ῥητοῦ οὕτως ἔχει· καὶ οὕτω δὴ λαμβάνων,
ἐπειδὴ τοῦ μὲν ἀπείρου οὐδέν ἐστι μόνιον ὃ καταμετρήσει, τὸ
δὲ διάστημα τὸ πεπερασμένον ποσοῖς τοῖς ἀεὶ μετρεῖται, ἐν
πεπερασμένῳ ἂν χρόνῳ τὸ ἀβ κινεῖτο. τὰ δὲ ἄλλα διὰ μέσου
20 εἴρηται πρὸς κατασκευὴν τοῦ τὸ ἄπειρον μὴ καταμετρεῖσθαι. ὁ δὲ νοῦς·
ἐπειδὴ τὸ μὲν πεπερασμένον διάστημα, λέγω δὴ τὸ ἀβ, μετρεῖται ὑπὸ τοῦ
ἀε μορίου πεντάχους τυχόν, ἐκάστου δὲ τῶν μορίων τοῦ χρόνου ὁ χρόνος πεπε-
ρασμένος, καταμετρηθήσεται ἄρα καὶ ὁ χρόνος ὑπὸ τίνος τῶν αὐτοῦ μορίων·
ἀλλὰ μὴν τὸ ἄπειρον οὐ καταμετρεῖται· οὐκ ἄρα ἐν ἀπείρῳ τὸ πεπερασμένον
25 κινήσεται, ἀλλ' ἐν πεπερασμένῳ.

p. 238^a20.

Δείξας ὅτι οὐκ ἐνδέχεται πεπερασμένον μέγεθος ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ
κινήθῃναι, νῦν τὸ ἀνάπαλιν δείκνυσιν, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται ἄπειρον ἐν πεπε-
ρασμένῳ χρόνῳ κινήθῃναι, καὶ τε ὁμαλῇ ἢ καὶ τε ἀνώμαλος, ὁμοίως δὲ
30 καὶ ἐπὶ τοῦ ἡρεμίζεσθαι. καὶ ἐντεῦθεν τινες καὶ ἐν τῷ πρὸ τούτου τὸ τῆς
ἡρεμίσεως ὄνομα ἀντὶ τοῦ ἡρεμίζεσθαι ἐξελάμβανον. ἡ αὐτὴ δὲ πάλιν
καὶ ἐπὶ τούτου ἀπόδειξις· εἰ γὰρ τὸ ἄπειρον ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ κινεῖται,
ἐὰν ληφθῇ μόνιον τι τοῦ χρόνου, ὁῖον ὅτι ἐν τούτῳ οὐ τὸν ἄπειρον

3 post κινεῖσθαι expuncta οὐ προσλογιζόμενος—κατασκευήν (p. 869,32 sq.) 3. 5 τὴν γὰρ
οὐράνια] cf. p. 812,22 sq. 7 τὸ] τὸν 14 κτλ.] p. 812,26 γίνεται (pro εἰς); 27 καὶ (p.
ὥστε) et post εἰς addit ὅποσον τὸ ἐν 22 ἐκα fort. χρόνου (πεπερασμένου ὄντος καὶ) ὁ
23 αὐτοῦ scripsi: αὐτοῦ 29 num κινήθῃναι (μὴδὲ ἄπειρον εἶναι κίνησιν), cf. Simpli
f. 234r31? 30 cf. Simpli. f. 234r10 sqq. 31 immo ἡρεμίσσεως (Arist. p. 238^a18)

www.libtool.com.cn

κινηθῆσεται, ἀλλὰ μῶριόν τι πεπερασμένον. ἐὰν οὖν εἰς ἴσα τὴν ὅλυν
 χρόνον κατατέμω, ἀφαιρεθῆσεται καὶ ἐκ τοῦ ἀπείρου μεγέθους ἴσα μέρη·
 ὥστε ἐπειδὴ τὰ τοῦ χρόνου μέρη πεπέρανται καὶ πληθθεὶ καὶ μεγέθει, ἴσα
 δὲ τούτων τῷ πληθθεὶ ἀφαιρεῖται καὶ ἐκ τοῦ ἀπείρου μεγέθους πεπερασμένα
 5 τῷ μεγέθει, τὸ δὲ ἐκ πεπερασμένων συγκείμενον πεπερασμένον ἐστί, πεπε-
 ρασμένον ἄρα μέγεθος ἐν πεπερασμένῳ κινῆσεται καὶ οὐκ ἄπειρον. ὁμοίως
 καὶ εἰς ἄπειρα τέμνεται, ὁ αὐτὸς λόγος, ὥσπερ καὶ ἀπορώτερος· ὁ γὰρ
 ἐλάχιστος μέτρον ἐστὶ τῶν λοιπῶν κατατεμνομένων εἰς ἴσα τῷ ἐλαχίστῳ.

p. 238^a36 sqq.

- 10 Ἐπὶ ἐτέραν συμπλοκὴν μεταβαίνει, φυλάττει δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον
 ὁμοίως πεπερασμένον, τοῦ δὲ κινουμένου καὶ τῆς κινήσεως ἐναλλάττει τὴν
 τάξιν, λαμβάνων τὸ μὲν κινούμενον ἄπειρον τὴν δὲ κίνησιν πεπερασμένην.
 καὶ φησιν ὅτι εἰ δέδεικται κτλ. (p. 814, 11. 17) διέναι. πῶς γὰρ καὶ
 κινηθεῖ τὸ ἄπειρον τὸν πάντα τόπον κατειληφὸς καὶ ἔξω ἑαυτοῦ μηδὲν
 15 ἔχον; ὥστε οὕτως ἂν λέγοιτο διὰ τῆς πεπερασμένης διέναι ἢ ἄπειρος, τῷ
 τὴν πεπερασμένην διὰ πάντων αὐτῆς τῶν μορίων διέναι.

p. 238^b11.

Οἷον ἢ βαδίζον ἢ ἄλλως κινούμενον, ἐλκόμενον τυχὸν ἢ τι τοιοῦτον,
 ἀναμετροῦν δὲ ὡς ὁ πῆχυς δίδεισι τὴν διάστημα τῷ μετρεῖν αὐτό.

20 p. 238^b17.

- Δείξας ὅτι ἀδύνατον καὶ πεπερασμένου ὄντος τοῦ κινουμένου ἄπειρόν
 τι μέγεθος διελθεῖν ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ, οὔτε ἀπείρου οὔτε πεπερασμένου
 οὔτε ἀπείρου ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ, ἐκ τούτων συμπεραίνει ὅτι οὐδὲ
 κίνησιν ἄπειρον ἐκ τούτων δυνατόν γενέσθαι ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ. οὐδὲν
 25 γὰρ, φησί, διαφέρει εἴτε ἡ κίνησις εἴη ἄπειρος εἴτε τὸ μέγεθος· ἀντιστρέ-
 φουσι γὰρ ταῦτα πρὸς ἀλλήλα. εἴτε γὰρ ἄπειρος εἴη ἡ κίνησις, ἀνάγκη
 καὶ τὸ μέγεθος ἐφ' οὗ ἡ κίνησις ἄπειρον εἶναι, εἴτε τὸ μέγεθος, καὶ τὴν
 κίνησιν· πᾶσα γὰρ φερόν ἐν τόπῳ. ὥστε εἰ δέδεικται ὅτι ἀδύνατον ἄπειρόν
 τι μέγεθος διελθεῖν ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ, τοῦ δὲ μεγέθους ἀπείρου ὄντος
 30 καὶ ἡ κίνησις ἄπειρος, οὐδ' ἄρα κίνησιν ἄπειρον δυνατόν ἐν πεπερασμένῳ
 χρόνῳ γενέσθαι.

3 πεπέρασται 7 num. εὐπορώτερος? 8 ἐλάχι με (sic) 13 κτλ.] p. 814, 12 πεπερα-
 σμένον δὲ οὐ; 13 ἀντιστρέφειν, λέγω δὲ μὴδὲ τὸ ἄπειρον; 14 ὅλως γὰρ φησὶ μὴδὲ διαφέρειν
 τὰς ὑποθέσεις ταύτας· δι' ἑκατέρας γὰρ ὑποθέσεως συμβήσεται τὸ πεπερασμένον τὴν ἄπειρον
 διέναι· ὑποκεισθῶ γὰρ ἡ μὲν αὐτὴ; 15 ἢ οὖν, φησὶν, ἐπὶ κινουμένου et mox ἐφέξει (non
 ἀφίξει); 16 ἀπείρου ἢ πεπερασμένη καὶ et mox ὥστε συμβήσεται 22 et 23 ἀπείρου priore

lqco corr. ex ἄπειρον, scriptum altero loco ἀπεί: fortasse οὐδὲ ἀπείρου (ὄντος) οὔτε πεπερα-
 σμένον οὔτε ἄπειρον 26 ἢ addidi 27. 28 τὴν κίνησιν scripsi: ἢ κινήσις

www.libtool.com.cn
p. 238^b23.

Τὸ προκείμενον διὰ τούτων ἐστὶ δεῖξαι ὅτι τὸ ἰστάμενον ὅτε ἴσταται
κινεῖται, ἰστάμενον δέ φησι τὸ ἡρεμίζομενον, ὥσπερ καὶ πρῶην εἵπομεν.
δείκνυσι δὲ αὐτὸ οὕτως· εἰ τὸ ἡρεμίζεσθαι κινεῖσθαι ἐστὶ (μέρος γὰρ τοῦ
5 κινεῖσθαι τὸ ἡρεμίζεσθαι), τὸ δὲ ἡρεμίζεσθαι ἴστασθαι ἐστὶ, τὸ ἄρα ἴστασθαι
κινεῖσθαι ἐστίν. εἰ γὰρ μὴ ἐστὶ τὸ ἴστασθαι κινεῖσθαι, ἐπειδὴ πᾶν ἢ
κινεῖται ἢ ἡρεμεῖ ὅτε πέφυκε καὶ οὐ καὶ ὥς, ἡρεμεῖν ἄρα ἐστὶ τὸ
ἴστασθαι. τοῦτο δὲ ἀδύνατον· τὸ γὰρ ἴστασθαι ἡρεμίζεσθαι, τοῦτο δὲ
κινεῖσθαι ἐστίν.

10 p. 238^b29.

Ἔτερον ἐπιχείρημα ὅτι τὸ ἴστασθαι ἐν χρόνῳ· ἴστασθαι θᾶττον ἐστὶ καὶ
βραδύτερον * * * ἐν χρόνῳ, τὸ ἴστασθαι ἄρα ἐν χρόνῳ. οὕτω δὲ μᾶλλον
ρήτέον· ἐν ᾧ τὸ [μᾶλλον] θᾶττον καὶ βραδύτερον, τοῦτο ἐν χρόνῳ, ἐν δὲ
τῷ ἴστασθαι τὸ θᾶττον ἐστὶ καὶ βραδύτερον, τοῦτο ἄρα ἐν χρόνῳ.

15 p. 238^b31.

Καὶ πρότερον εἶπεν ὅτι λέγεται ἐν χρόνῳ μεταβάλλειν καὶ ὥς καθ'
ἕτερον· φαμέν γὰρ σήμερον γεγονέναι ἔκλειψιν, ἀλλ' οὐ πρῶτως, ἀλλὰ καθ'
ἕτερον, τῷ τὴν ὥραν ἐν ἣ γέγονε μέρος τι εἶναι τῆς ἡμέρας. ἐν δὲ τῇ
πρώτῃ ὥρᾳ τυχὸν πρῶτως γέγονεν ἡ ἔκλειψις οὐ τῷ ἐν μορίῳ αὐτῆς
20 γενέσθαι, ἀλλ' ἐν ὅλῃ. ἐν ᾧ πρώτῳ χρόνῳ, φησί, τὸ ἰστάμενον
ἴσταται, τουτέστιν ἡρεμίζεται, ἐν παντὶ μέρει αὐτοῦ ἴσταται· εἰ γὰρ
διέλοιμεν τὸν χρόνον, εἰ μὲν ἐν μηδετέρῳ μορίῳ ἴσταται, οὐδ' ἂν
ἐν τῷ ὅλῳ, εἰ δὲ ἐν ἐκατέρῳ, οὐκέτι ἐν τῷ ὅλῳ πρῶτως, ἀλλὰ καθ'
ἕτερον ἐν τῷ μορίῳ τινὶ αὐτοῦ, ὥς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἡ ἔκλειψις διὰ τὴν ὥραν·
25 λείπεται οὖν ἐν ἀμφοτέροις. ὥστε ἐν τῷ νῦν ἴσταται, ὅπερ εἶδει δεῖξαι.

p. 238^b36.

Βούλεται δεῖξαι ὅτι ὥσπερ ἐπὶ τοῦ κινεῖσθαι κτλ. (p. 815,6. 10).

p. 239^a4.

Ὁ λέγει τοῦτό ἐστιν· εἰ ἦν ἐν τῷ κτλ. (p. 815,12. 14).

30 p. 239^a10 sqq.

Ὅτι ὥσπερ ἐν τῷ κινεῖσθαι καὶ τῷ ἡρεμίζεσθαι οὐκ ἐστὶ τὸ πρῶτον,
οὕτως οὐδὲ ἐν τῇ ἡρεμίᾳ· εἰ γὰρ ἐνθα κίνησις, ἐκεῖ καὶ ἡρεμία, καὶ διὰ
τοῦτο οὐδὲν ἐν τῷ νῦν οὔτε ἡρεμεῖ οὔτε κινεῖται, ἀλλ' ἐν χρόνῳ πάντως

12 lacunam signavi et 13 μᾶλλον delevi cl. p. 814,27 sq. 14 τῷ] τὸ 16 πρότερον
c. 6 p. 236^b20 sq. 27 κτλ.] p. 815,6 πρότερον; 8 ἕτερον (pro ἄπειρα); 9 τὸ ἡρεμίζεσθαι
29 κτλ.] p. 815,12 post κινήσει addit ὥς δέδεικται 32 εἰ γὰρ κτλ.] cf. p. 815,16 sq.

καὶ ἡρεμία καὶ κινήσεις, χρόνος δὲ πρῶτος οὐκ ἔστιν, οὐδ' ἄρα ἔστι τι πρῶτον τῆς ἡρεμίας, ὥσπερ οὐδὲ τῆς κινήσεως.

p. 239^a14 sqq.

Ἔτερον ἐπιχείρημα. εἰ τοῦτό ἐστιν ἡρεμοῦν τὸ ὁμοίως ἔχον νῦν τε
 5 καὶ πρότερον ἢ τῷ ὁμολογόν εἶναι ἢ τοσόνδε ἢ ἐν τῷδε τῷ τόπῳ, οὐκ
 ἂν εἴη ἀμερές ἐν ᾧ ἡρεμεῖ (οὐ γὰρ ἔστιν ἐν τῷ ἀμερεῖ τὸ πρότερον καὶ
 τὸ ὕστερον), ὥστε μεριστόν· εἰ δὲ μεριστόν, χρόνος, ὁ δὲ χρόνος συνεχής,
 τοῦτο δὲ εἰς ἀπειρον διαιρετόν· ὥστε οὐκ ἂν ἔχοι τὸ πρῶτον.

p. 239^a23.

10 Βούλεται δεῖξαι ἐν τούτοις ὅτι τὸ κινούμενον ἀδύνατον εἶναι κατὰ τινα
 χρόνον ἐν ἐνὶ εἶδει καὶ τῷ αὐτῷ, εἴτε κατὰ τόπον εἴτε κατὰ ἀλλοίωσιν
 εἴτε κατὰ ἄλλο τι εἶδος μεταβολῆς. συνεχοῦς γὰρ οὕσης τῆς μεταβολῆς,
 εἰ εἴη χρόνον· τινὰ τὸ κινούμενον ἢ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἢ ἐν τῷ αὐτῷ
 15 μεγέθει ἢ χρώματι, ἐπειδὴ πᾶς χρόνος μεριστός, εἰ τέμνῃς τὸν χρόνον
 ἐκείνον, ἀληθές ἐστιν εἰπεῖν ὅτι ἐν ἐκάστῳ τῶν τοῦ χρόνου μορίων ὑπῆρχε
 τὸ κινούμενον κατὰ τὸ αὐτὸ εἶδος καὶ αὐτὸ καὶ τὰ μέρη αὐτοῦ· ἀλλὰ μὴν
 ἡρεμεῖν τοῦτό ἐστι τὸ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ τῶν τοῦ χρόνου (μορίων) εἶναι
 τὸ πρᾶγμα καθ' ἓν καὶ τὸ αὐτὸ εἶδος, τὸ δὲ κινούμενον κατὰ τὴν νῦν
 20 ὑπόθεσιν κατὰ τὸ αὐτὸ εἶδος ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ μέρει τῶν τοῦ χρόνου
 ὑπῆρχε· συμβήσεται ἄρα τὸ κινούμενον ἡρεμεῖν. ὥστε ἀδύνατον ἓν τι
 τοῦ χρόνου μέρος καθ' ὃ κινεῖται ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι τὸ κινούμενον. ὥσπερ
 γὰρ τὸ μέγεθος ἐπ' ἀπειρον διαιρετόν, οὕτω καὶ ὁ χρόνος καὶ ἡ κίνησις·
 συνεχῇ γὰρ πάντα.

p. 240^a10.

25 Ἐπὶ τῷ ἐσχάτῳ β̄ δηλονότι, διὰ δὲ τούτου καὶ ἐπὶ τῷ ᾱ τῷ ἐσχάτῳ·
 ἐν τούτῳ γὰρ καὶ τὸ ἕτερον β̄, ἡγουν τὸ ἔσχατον.

4 cf. Arist. c. 3 p. 234^b5 sqq.
 17 μορίων addidi

5 ὁμολογόν videor mihi recte legere in loco oblit-
 25 sq. cf. p. 817,29 sqq.

IN LIBRUM VII.

p. 241^b24.

Αὐτίκα τὸ προοίμιον τὸν ὅλον σκοπὸν τοῦ βιβλίου ἐμφαίνει.

p. 241^b26 sq.

5 Εὐλόφθω, φησί, τὸ $\overline{\alpha\beta}$ αὐτοκίνητον καὶ καθ' αὐτὸ κινεῖσθω ὅλον, καὶ μὴ λεγέσθω κτλ. (p. 822,3. 4).

p. 242^a28.

Γράφεται καὶ ὁμοίως ἔσται λαβεῖν μίαν ἐκάστου κίνησιν. —
Οὐδέν, φησί, ἀδύνατον τὸ λαβεῖν ἐκάστου τῶν κινούντων ἰδίαν τινα κίνησιν;
10 εἰ γὰρ καὶ ἅμα κινουσί τε καὶ κινοῦνται, ἀλλ' οὖν ὁῦλον ὅτι τῆς μὲν
χειρὸς ἑτέρα ἐστὶν ἡ κίνησις καὶ ἡ τῆς βακτηρίας ἑτέρα καὶ ἡ τῆς θύρας
ἄλλη.

p. 242^b4.

Ἡ γὰρ μέλανσις καὶ ἡ λεύκανσις ψυχρότητι καὶ θερμότητι αἱ αὐταὶ
15 τῷ γένει, ὡς ποιότητες.

p. 242^b7.

Ἐπειδὴ τὸ ἀγαθὸν ἐν πάσῃ κατηγορίᾳ θεωρεῖται, διὰ τοῦτο εἰπὼν
ἐξ ἀγαθοῦ εἰς κακὸν προσέθηκε μὴ διάφορον τῷ εἶδει· αἱ γὰρ
ἀπλῶς ἐξ ἀγαθοῦ ταῖς ἀπλῶς εἰς κακὸν κινήσεσι τῷ γένει αἱ αὐταὶ εἰσιν,
20 οὐ τῷ εἶδει.

p. 242^b25 sq.

Λέγεται καὶ ἡ πρόνοια κινεῖν, ἀλλὰ δηλονότι ἐξηρημένῃ τῶν κινου-
μένων, λέγεται δὲ καὶ ὁ λόγος κινεῖν τὴν ψυχὴν καὶ αὐτὸς ἐξηρημένος ὢν.

Ἴνα δὲ μή τις εἴπῃ μηδὲ εἶναι δεδειγμένον, εἴπερ ἐξ ὑποθέσεως τὸ ἀδύνατον ἠκολούθησε, τὸ τελικὸν ἐξηρῆσθαι ἀναγκαῖον τοῦ κινουμένου * * * κινεῖ γὰρ καὶ ὁ γόρτος τὸν ὄνον καὶ ἡ εἰκὼν τὸν ἐρῶντα, ἀλλ' ὡς ὀρεκτὸν
5 ταῦτα κινεῖ, οὐχ ὡς ποιητικὸν αἷτιον τῆς κινήσεως, ἀεὶ δὲ τὸ τέλος καὶ τὸ ἐφετὴν ἔξωθιέν ἐστι τοῦ ἐφριεμένου, τὸ δὲ ὡς ποιητικὸν αἷτιον καὶ ποιητικὸν καὶ προσεχὲς ἅμα ἐστὶ τῶν κινουμένων· τὸ γὰρ ἐξηρημένον αἷτιον καὶ πρῶτον κεχώρισται· κεχώρισται οὖν τῇ οὐσίᾳ ὁ θεὸς τῶν δημιουργημάτων —

10 p. 243^b6.

Οὕτω δὲ λέγεται ὅτι συνωθεῖ τῇ σπάθῃ ὅλην ὁ ὑφάντης τὴν κρόκην ἐπὶ τὴν προλαβοῦσαν κρόκην· πάσας γὰρ τὰς πηλητικὰς τέχνας καὶ συγκριτικὰς συνώσεις φησὶν.

p. 244^a2.

15 Ἡ δὴ ὀνήσις, φησί, σύγκειται ἐξ ὁλκῆς καὶ ὥσεως· ἀνάγκη γὰρ τὸ δινοῦν τὸ μὲν ἔλκειν τὸ δ' ὠθεῖν· τὸ μὲν γὰρ ἀφ' αὐτοῦ τὸ δὲ πρὸς αὐτὸ ἄγει. ὅταν γὰρ δινωμεν τὸν ῥόμβον, τῷ μὲν ἐτέρῳ τῶν ὀακτύλων ὠθηόμεν αὐτόν, τῷ δὲ ἐτέρῳ ἔλκομεν πρὸς ἑαυτοῦς.

p. 244^a20.

20 Ὁ γὰρ ἔλκων ἡ ἑαυτῷ προσαγαγεῖν βούλεται τὸ ἐλκόμενον ἢ ἐτέρῳ, ἀδύνατον δὲ ταῦτα ποιεῖν μὴ ἀπτόμενον τοῦ ἐλκομένου ἢ ὠθουμένου. βίαιος γὰρ ἐστὶν ἡ τοιαύτη κίνησις· εἰς γὰρ τοῦμπχαλιν τοῦ κατὰ φύσιν. διὸ καὶ ἀπτεσθαι δεῖ τοῦ ἐλκομένου ἢ τοῦ ὠθουμένου.

p. 244^a23 sq.

25 Μέχρις ἂν ἡ παρ' ἐμοῦ ἐνδοθεῖσα δύναμις αὐτῷ σφύζηται, ἐὰν μέντοι ἀφ' ὧν μόνον τὸν λίθον, οὐκέτι ῥῆψις τὸ τοιοῦτον οὐδὲ ὅλως ὑπ' ἄλλου κίνησις, περὶ δὲ τῶν ὑπ' ἄλλου κινουμένων νῦν ὁ λόγος.

p. 244^a26 sq.

Τὸ πῦρ πόρρω κείμενον ἀλλοιοῖ τὸν ἀέρα καίκεϊνος τὸν ἐφεξῆς καὶ ὁ
30 ἔσχατος ὡς πρὸς ἐμὲ ἀλλοιοῖ τὸ ἐμὸν σῶμα, οὐχ ἀπλῶς ἅμα πᾶν, ἀλλὰ τέως τὴν ἐπιφάνειαν συνεχῆς ὣν αὐτῇ καὶ ἀπτόμενος, ἡ δὲ πρῶτος ἀλλοιωθεῖσα ἀλλοιοῖ τὰ παρακείμενα, καὶ οὕτως ἐφεξῆς μέχρι τοῦ βᾶθους.

3 num ἀναγκαίως? signavi lacunam cl. Simplic. f. 244^r44 sq. 4 ὀρῶντα (at cf. ad p. 355, 27) 9 sequuntur λέγεται πρῶτον κινεῖν καὶ τὸ τὴν αἰτίαν ἐνδοθὸν (sic) — ἐλκόμενον τῷ ὀνόματι ex Simplic. f. 244^v8 sqq. 10 in textu (b27 sq.) καὶ ἡ σπάθῃσις καὶ (om. δὲ) 16 ἀπ' αὐτοῦ 17 αὐτὸ] sic ῥόμβον] cf. Simplic. f. 245^v16 sqq.

Εἴρηται ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς ὅτι τῷ αὐτῷ αἰσθητηρίῳ καὶ τὸ αἰσθητὸν καὶ τὴν στέρησιν αὐτῆς κρίνομεν. οὐκ οὖν ξένον, εἰ καὶ ἀψοφίαν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς καταριθμήσε τῇ ἀκοῇ κρίνομένην, ὥσπερ καὶ τὸν ψόφον.

5 p. 244^b25 (10).

Τοῦ γὰρ αἰσθητηρίου πάσχοντος ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν ἢ διακρινομένου ἢ συγκρινομένου ἀλλοιοῦται πως καὶ ἡ αἴσθησις, καὶ αὐτὸ δὲ τοῦτο τὸ ἐκ τοῦ μὴ ἐνεργεῖν εἰς τὸ ἐνεργεῖν μεταβάλλειν ἀλλοιώσις τις ἐστίν.

p. 245^a2.

10 Ἦτοι ὅτε κατὰ τὰ ἀναίσθητα μύρια πάσχει· ἀγνοοῦμεν γὰρ πολιούμενοι.

p. 245^a12 Πρῶτον αὖξον.

Ἡ ἀλλοιωθεῖσα τροφή καὶ προσκριθεῖσα τοῖς μορίοις ἄπτεται τοῦ αὐτομένου, ὥς ἐν γίνεσθαι τὸ λοιπὸν τὸ ὅλον μεταβαλόντος τῆς τροφῆς καὶ
15 ἐξομοιωθεῖσας τοῖς μορίοις. ἀλλὰ πρὶν μεταβάλλῃ. ἐν ὅτῃ ἦν τροφή. ἦπτετο τοῦ αὐξήθησόμενου καὶ οὐδὲν ἦν μεταξύ. οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ φθίνοντος ἀφαιρεῖται τι ἀπ' αὐτοῦ, ὃ αἰτίον ἐστὶ τῆς φθίσεως. τὸ οὖν ἀφαιρούμενον πρὶν ἀφαιρεθῇ συνεχὲς ἦν τῷ ὅλῳ δηλονότι, ὥστε οὐδὲν ἦν αὐτῶν μεταξύ.

p. 245^b1.

20 Τοῦτο, φησί, λέγω πρῶτον. ὅπερ ἐστὶ πρὸς τὸ κινούμενον ἔρχατον, τοῦτο δὲ ἐστὶν ἡ ἀλλοιωθεῖσα τροφή καὶ προσκριθεῖσα τοῖς μορίοις, μήπω μέντοι ἐξομοιωθεῖσα· ἐστὶ γὰρ καὶ ὁ ἄρτος καὶ ὁ σίτος τροφή, ἀλλ' οὐ συνεχῆς τῷ τρεφόμενῳ.

p. 246^b3 sq.

25 Ἡ τε γὰρ ὕψις συμμετρία ἐστὶ τῶν στοιχείων. ἐστὶν ἄρα τῶν πρὸς τι· ἡ γὰρ συμμετρία συμμετρῶν συμμετρία. ὅτε τὰ ὁμοιομερῆ πρὸς ἀλλήλα συμμετρῶς ἔχουσι. γίνεται ἡ ἰσχύς. ὅτε δὲ τὰ ὁργανικά, καὶ ἄλλοι, καὶ ἡ ἀσυμμετρία πάλιν τῶν αὐτῶν τούτων ποιεῖ τὴν τε νόσον καὶ τὴν ἀσθένειαν καὶ τὸ αἰσχρὸν. ἐστὶ δὲ καὶ ἡ ἀσυμμετρία τῶν πρὸς τι· ἀσυμμετρῶν γὰρ.

30 p. 247^a12.

Διπλὴ γὰρ ἡ φαντασία. ἡ μὲν ἀπὸ τῶν πολλῶν αἰσθημάτων, ἡ δὲ ἀπὸ ἀναπλάσεως.

2 Περὶ ψυχῆς B 2 p. 421^b5. 10 p. 422^a20 sq. τὸ αἰσθητὸν] num τὴν αἰσθητὸν?
7 in Arist. tenitu ἀλλοιοῦνται γὰρ καὶ αἱ αἰσθησεις (om. πως) 10 ad Arist. verba καὶ
ἐρχατον πρὸς τὸ κινούμενον 27 ἔχουσι κατὰ τοὺς ἔχουσι

www.libtool.com.cn
p. 247^b5.

Όταν γὰρ ἄρῃται κρίνειν τόδε τὸ λευκόν, ὅτι διακρίνει τὴν ὄψιν, εἴτα καὶ ἄλλο καὶ ἄλλο, οἷον ἐρεθιζόμενον πρὸς τοὺς οἰκείους καὶ συμπεφυκότας αὐτῷ λόγους ὑπὸ τούτων, ὅτι πᾶν λευκὸν διακριτικὸν ὤψεως, καὶ ἀποφαίνε-
5 ται καὶ περὶ ὧν οὐκ οἶδε λευκῶν, ὅταν ἡ διάνοια ἡρεμήσῃ καὶ στῇ μηκέτι σφόδρα ὑπ' αὐτῶν ὀχλουμένη.

p. 247^b7.

Ὡσπερ οὖν, φησί, τῆς ἀναβλέψεως καὶ τῆς ἀφῆς οὐκ ἔστι γένεσις (οὐ γὰρ δεόμεθα κινήσεώς τινος ἢ ὅλως μεταβολῆς εἰς τὸ ὄραν, ἀλλ' εὐθὺς
10 ἀναβλέψαντες ὁρώμεν· ἡ γὰρ τῶν βλεφάρων κινήσις ἄλλου ἐστὶ κίνησις, τῶν βλεφάρων αὐτῶν, οὐ τοῦ ὄραν. ὁμοίως καὶ τὰ ἀπτόμενα οὐ διὰ κινή-
σεώς τινος ἢ γενέσεως ἄπτονται· εἰ γὰρ καὶ δεῖ κινεῖσθαι ὥστε συνελθεῖν τὰ μέλλοντα ἄπτεσθαι, ἀλλὰ περὶ ἄλλο ἢ μεταβολῇ καὶ ἄλλου· κατὰ τό-
πον γὰρ ἡ κίνησις καὶ μεγειῶν, εἰς αὐτὴν μέντοι τὴν ἀφῆν οὐκ ἄγει κί-
15 νησίς τις οὐδὲ γένεσις), ὥσπερ, φησί, τούτων οὐκ ἔστι γένεσις οὐδ' ἀλλοί-
ωσις, οὕτως οὐδὲ τοῦ ἐνεργεῖν· ὁμοία γὰρ ταῦτα· καὶ γὰρ ἡ ἀνάβλεψις καὶ ἡ ἀφῆ ἐνέργειά τις.

p. 247^b10.

Ἀτῆψιν ἐπιστήμης φησὶν αὐτὴν τὴν κίνησιν τῆς δυνάμεως, ἣν ἔχον-
20 τες λοιπὸν ἐπιτήδειοί ἐσμεν εἰς τὸ καὶ τὴν ἕξιν κτήσασθαι, οἷοί εἰσιν οἱ παῖδες οἱ τῆς νηπίας παυσάμενοι ἡλικίας καὶ ἥδη μαθήματα παραδέξασθαι δυνάμενοι. δείκνυσιν οὖν ὅτι ἐπὶ τῆς δυνάμεως οὔτε ἀλλοίωσις θεωρεῖται οὔτε γένεσις· γίνεται γὰρ ἡ τοιαύτη δύναμις ἐν τῇ ψυχῇ οὐκ αὐτῆς πα-
θούσης τι οὐδὲ μεταβαλούσης, ἀλλὰ τῆς φυσικῆς ταραχῆς καταστάσης. ἐν
25 γὰρ τοῖς παιδίοις πολλή ἐστὶν ἡ φυσικὴ ταραχή· τῆς γὰρ φύσεως εἰς τέ-
λειον ἀγαγεῖν βουλομένης τὸ ζῶον σφοδρότεραι τότε αἱ φυσικαὶ δυνάμεις κινοῦνται θρεπτικὴ ἀλλοιωτικὴ αὐξητικὴ. διὸ καὶ θᾶττον ἐπὶ πλέον τότε
πρ.....

p. 248^a10.

30 . Ἐνταῦθα ζητεῖ εἰ δυνατόν τὰς ἑτερογενεῖς κινήσεις πρὸς ἀλλήλας συγ-
κρίνεσθαι, καὶ δείκνυσιν ἀδύνατον τοῦτο, εἴτα κατασκευάζει ὅτι οὐ μόνον ἑτερογενεῖς οὐ συμβληταί, ἀλλ' οὐδὲ ὁμογενεῖς μὲν ἔτεραι δὲ τῷ εἶδει.

p. 248^a12.

Εἰ γὰρ αἱ κινήσεις ἴσαι, ἡ τε εὐθεῖα καὶ ἡ περιφερής, καὶ τὰ διαστή-
35 ματα ἐξ ἀνάγκης.

4 ὤψεως (συνάγει)?

5 οὐκ οἶδε scripsi: οἶδε οὐκ (sic), nisi perperam hoc enotavi

11 αὐτῶν scripsi: αὐτῷ

19 τὴν iterat

28 evanuerunt non pauca, quorum ex-

trema excerpta fuerunt ex Simplicio. f. 251r24—26

www.libtool.com.cn
p. 248^a18.

Νῦν βούλεται δεῖξαι ὅτι οὐδὲ ἡ κατ' εὐθείαν τῇ κύκλῳ συμβλητῇ.

p. 248^b16.

Τὸ πολὺ καὶ τὸ διπλάσιον ὁμώνυμα. ἐπὶ ἄλλης γὰρ καὶ ἄλλης κατη-
5 γορεῖται οὐσίας· ἕτερον γὰρ τὸ ἐν μεγέθει πολὺ καὶ ἕτερον τὸ ἐν χυμῷ
καὶ ἐν ψόφῳ.

p. 249^a2 sq.

Τοῦτο κατασκευὴ ἐστὶ τοῦ μὴ δύνασθαι τὰ συνώνυμα τὴν
μίαν φύσιν ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ εἶναι· πᾶσα γὰρ μία φύσις ἐν ἐνί
10 τινι ὑποκειμένῳ ὑφέστηκε, καὶ πᾶν ἐν ὑποκείμενον μῖας φύσεως δεκτικόν
ἐστίν, οἷον χρωμάτων μὲν ἡ ἐπιφάνεια δεκτικῇ, χυμῶν δὲ οὐκέτι, ἀλλὰ τὸ
ὑγρόν, ψόφοις δὲ τὸ διηχὲς τοῦ ἀέρος ὑπόκειται, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων (ὁμοίως).
οὐκ ἂν οὖν τὴν διαφορὰν τοῦ λευκοῦ φύσει ἐν χρώματι καὶ ἐν
μίαν δεῖ. φησί, τὰ συμβλητὰ μῆτε κατ'
15 εἶδος διαφέρειν αὐτά, μῆτε ἐν ὑποκειμένοις εἶναι κατ' εἶδος διαφόροις.

p. 249^a5.

Ὡς περ, φησὶν, ἐπὶ χρωμάτων εἵπομεν ὅτι συμβλητὰ καὶ τὰ κοινὰ γένη
καὶ διαιρετά. οὕτω φημὲν καὶ ἐπὶ κινήσεως τῆς κατὰ τόπον, ὅτι τὰ κατὰ
ἄτομον εἶδος κινήσεως συμβλητὰ καὶ ἴσα ἐν ἴσῳ χρόνῳ ὠρισμένον τι καὶ
20 ἴσον διάστημα κινήθεντα.

p. 249^a13 sqq.

Πότερον, φησί, τὸ τοῦ ἀτόπου αἷτιον διὰ τὴν πορὰν ἐγένετο ὅτι πλεο-
ναχῶς λέγεται, ἢ διὰ τὴν ὑποκειμένην τῇ πορᾷ γραμμὴν καὶ αὐτὴν το-
σαυταχῶς λεγομένην καὶ εἰς ἴσα εἶδη διαιρουμένην: οὐ γὰρ οὕτως διὰ τὸν
25 χρόνον ἓνα κατ' εἶδος καὶ τὸν αὐτὸν ὄντα αἰεῖ. καὶ φησι· δι' ἀμφοτέρω
ἅμα. ἔθηκε γὰρ, φησί, ταῦτα πρὸς ἑαυτὰ ἀναστρέφειν. τὸ τε ὑποκείμενον ἐφ'
οὗ ἡ κίνησις καὶ ἡ κίνησις· ἂν τε γὰρ τὸ ὑποκείμενον εἰς εἶδη διαιρῇται,
οἷον ἡ γραμμὴ εἰς εὐθείαν καὶ περιφερῆ, ἀνάγκη καὶ τὴν κίνησιν κατὰ
ταῦτα διαιρεῖσθαι καὶ εἶναι κίνησιν κατ' εὐθείαν καὶ περιφερῆ, ἂν τε τὸ
30 εἶδος αὐτὸ διαιρῇται, καὶ τὸ ὑποκείμενον διαιροῖτε' ἂν.

p. 249^a17.

Ἡ τε βᾶδις καὶ ἡ περὶ τῆς κατ' εὐθείαν κινήσεως, ταῦτα δὲ εἶδει οὐκ
εἶσιν εἶδη, εἰ δὲ τοῦτο οὐχ ἑτεροειδέεις. καὶ τίς οὖν ἡ διαφορά; ἡ κατὰ

2 τῇ] τῆς compend.
tantum legere potui
expuncta τὸ εἶδος

7 praecedunt scholia ad p. 248^b17 et 25, quorum frustula
12 ὁμοίως addidi 27 διαιρεῖται 29 post διαιρεῖσθαι
33 ἢ (ante κατὰ) scripsi ἢ

www.libtool.com.cn

μόνα τὰ τῶν ὀργάνων σχήματα· τῇ μὲν γὰρ πόδες, τῇ δὲ πτέρυγες. διὰ δὲ ταῦτα οὐδὲ ἕτερον εἶδος κινήσεως γίνεται.

p. 249^a21.

Πρὸς τὸ γινῶναι τὰς συμβλητικὰς κινήσεις συμβάλλεται ἡμῖν τὸ γινῶναι
5 τὰς διαφορὰς τῶν κινήσεων, ὅτι αἱ μὲν γένει διαφέρουσιν ὡς ἡ ἀλλοιώσις
καὶ ἡ φορά, αἱ δὲ εἶδει ὡς ἡ λεύκανσις καὶ ἡ μέλανσις, αἱ δὲ τῷ ἀτόμῳ
ὡς ἡ τοῦ ἔππου λεύκανσις καὶ τοῦ κυνός· τοῦτο γὰρ ἴσμεν ἐκ τῶν εἰρη-
μένων, ὅτι εἰ μὴ αἱ αὐταὶ κατ' εἶδος, οὐ συμβληταί.

p. 249^a22.

10 Ἡ ὅτι ὁμῶνυμος ἡ κίνησις, ἥ ὅτι καὶ ἕκαστον τῶν γενῶν αὐτῆς πολλά.

p. 249^a26.

Ἐὰν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ὑπάρχῃ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ ὑποκειμένῳ.

p. 249^a27.

Τίτι, φησί, χρητήριον διορισθῆναι ὅτι τὸ γλυκὺ ἕτερον τὸ ἐν χρώματι
15 καὶ φωνῇ; ὁμοίως δὲ καὶ ὅτι τὸ λευκὸν τὸ ἐν χρώματι καὶ φωνῇ ἕτερον;
οὐχ ὅτι φαίνεται ταῦτα τὰ αὐτὰ ὄντα, διὰ τοῦτο δεῖ νομίζειν ὅτι καὶ ταῦτά
εἰσιν, ἀλλὰ δεῖ σκοπεῖν εἰ ὄντως εἰσὶ κατὰ φύσιν τὰ αὐτά.

p. 249^b2.

Τί, φησίν, ἐστὶ τὸ λεγόμενον ἰσοταχῶς ἀλλοιοῦσθαι;

20 p. 249^b9.

Καθὸ ἥδη λοιπὸν διάφορα εἶδη ἀλλοιώσεως, καὶ διὰ τοῦτο οὐ μίᾳ
ἀλλοιώσει ἀμφω, καὶ περὶ ταῦτο ὑποκείμενον γένηται.

p. 249^b12 Εἰ μὲν οὖν τὰ κινούμενα εἶδει διαφέρει, ὧν εἰσὶν αἱ
κινήσεις.

25 Ὡν εἰσὶν αἱ κινήσεις ἀντὶ τοῦ καθ' ἃ εἰσὶν αἱ κινήσεις. φησὶν
οὖν ὅτι τὰ κινούμενα κατὰ τὰ πάθη καθ' ἃ κινεῖται καθ' αὐτά, οὕτως
ἔχουσι καὶ αἱ κινήσεις. οἷον τὸ λευκὸν καὶ μέλαν σῶμα καθ' ἃ πεποιῶται
εἶδει διαφέρει· οὐκοῦν καὶ ἡ λεύκανσις καὶ ἡ μέλανσις εἶδει διαφέρουσι.

12 ὑπαρ^{χ'} 16 ταῦτά] ταῦτα 23. p. 880,15 legitur hoc scholion f. 292^v in mar-
gine commentariorum Simplicii, sed ad Aristotelis locum adnotavit librarius τοῦτο τὸ
σχόλιον ἐν τοῖς ἐμπροσθεν (debebat ἐφεξῆς; cf. praefat. p. XII sq.) ζῆτει, ὅπου καὶ ἡ ἐξήγησις.
ceterum cf. p. 822,6 sqq. 28 διαφέρουσι] διαφε^ε

παλιν τὸ λευκὸν καὶ γλυκὺ γένει διαφέρει· οὐκοῦν γλύκανσις καὶ λεύκανσις
 γένει. πάλιν εἰ δύο ἐσθλητές λευκαίνονται, ἀριθμῷ αἱ τούτων λευκότητες
 διαφέρουσιν· οὐκοῦν καὶ αἱ λευκάνσεις. τὸ δὲ κατὰ συμβεβηχός ἐπὶ τῶν
 παθῶν καθ' ἃ κινεῖνται δεῖ ἐξαχούειν, οὐκ ἐπ' αὐτῶν τῶν κινουμένων· 'εἰ
 5 αὐταὶ αἱ κινήσεις διαφέρουσι καθ' αὐτὸ καὶ μὴ κατὰ συμβεβηχός·' καθ'
 αὐτὸ μὲν γὰρ εἶδει διαφέρουσιν ἡ λεύκανσις καὶ ἡ μέλανσις, ἐπειδὴ καὶ ἡ
 λευκότης καὶ ἡ μελανία, καὶ ὁμοειδεῖς εἶεν οἱ ἀλλοιούμενοι, κατὰ συμβε-
 βηχός δὲ καὶ οὐ καθ' αὐτὸ διαφέρουσιν αἱ κινήσεις, οἷον ἡ ἐν ἀνθρώπῳ
 λεύκανσις καὶ ἔκπυ· μίαν γὰρ καὶ τὴν αὐτὴν κινεῖνται τῷ εἶδει κίνησιν.
 10 ὥς οὖν κινούμενα οὐ διαφέρουσι καθ' αὐτά, διότι καθὸ κινεῖνται ἐνυπάρχει
 καὶ τὸ αὐτὸ εἶδος, κατὰ συμβεβηχός μέντοι διαφέρουσιν αἱ κινήσεις, διότι
 συμβέβηκε τῶν λευκάνσεων τὴν μὲν ἐν ἔκπυ τὴν δὲ ἐν ἀνθρώπῳ εἶναι.
 εἰ μέντοι δύο ἀνθρώπων ὁ μὲν ὑγιαίνει ὁ δὲ λευκαίνεται, αἱ τούτων ἀλ-
 λωώσεις, ἑτεροειδεῖς οὐσαι καθ' αὐτό, κατὰ συμβεβηχός εἰσιν ὁμοειδεῖς τῷ
 15 ἐν ὁμοειδεῖς εἶναι τοῖς μεταβάλλουσιν.

p. 249^b21 sqq.

Εἰ ἐν ἴσῳ ἕτερον γέγονε πρὸ ἑτέρου, οἷον ἀνθρώπων δύο γινομένων
 ὁ μὲν γέγονε πρὸ τοῦδε ἀνθρώπου.

Ἐπὶ τῶν ἰσοταχῶν ἀλλοιώσεων τὸ κοινὸν ἀνόμοιον, ἰδικὸν δὲ τὸ
 20 μᾶλλον καὶ ἥττον, ἐπὶ δὲ τῶν ἀνισοταχῶν φορῶν κοινὸν μὲν τὸ ἀνισοταχές
 ἢ τὸ ἄνισον, ἰδικὸν δὲ τὸ μείζον καὶ τὸ ἔλαττον. οὐχ οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ
 τῶν ἀνισοταχῶν γενέσεων ἔχομεν ὀνόματα ἢ κοινὸν ἀφορῶν ἢ ἰδικὸν ἑκα-
 τέρας, ἀλλὰ δια καὶ τὸ κοινὸν καὶ τὸ ἰδικὸν ὄνομα. λέγομεν δὲ ὅτι
 ἀνισοταχής ἐστὶ γένεσις, θάπτων μὲν ἢ τοῦ αὐτοῦ εἶδους ἐν ἐλάττω χρόνῳ,
 25 βραδυτέρα (δὲ) ἢ ἐν μείζονι.

p. 250^a9 sqq.

Ἡ πέμπτη ἀναλογία. εἰ τὸ ἥμισυ, φησί. τῆς α' δυνάμεως, ὅπερ ἦν
 τὸ ε', τὸ ἥμισυ τοῦ β' βάρους, ὅπερ ἦν τὸ ζ', ἐν τῷ δ' χρόνῳ τὴν γ' διά-
 στασιν ἐκίνησεν, οὐκ ἀνάγκη δῆπου τὴν αὐτὴν ἡμίσειαν δύνάμιν ἐν τῷ
 30 αὐτῷ χρόνῳ τὸ διπλάσιον τοῦ ζ' βάρους, ὅπερ ἦν τὸ β', τὸ <ἥμισυ> τῆς γ'
 διαστάσεως κινεῖν· τοῦτο γὰρ ἦν ἀνάλογον. νῦν δὲ τοῦτο ἀδύνατον· οὐδὲ γὰρ
 εἰ ἱ ἄνδρες ναῦν ἔλκουσιν ἐν μιᾷ ὥρᾳ πηχυαῖον διάστημα, ἀνάγκη δῆπου
 τοὺς αὐτοὺς ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τὸ διπλάσιον τοῦ ζ' βάρους, ὅπερ ἦν τὸ β',
 ἔγουν τὴν διπλάσιαν ναῦν, τὸ ἥμισυ τοῦ διαστήματος κινῆσαι· ἐνίοτε γὰρ
 35 οὐδ' ὅλως κινήσουσιν. οὐδὲ πάλιν τὴν αὐτὴν ναῦν ἢ ἡμίσεια δύνάμεις τῶν
 ἱ' ἀνδρῶν, τουτέστιν οἱ ε', ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τὸ ἥμισυ κινήσει διάστημα·
 εἰ γὰρ τοῦτο, καὶ ὁ εἰς δυνήθει ἂν ἐλκύσαι τὴν ναῦν τὸ ἀνάλογον δια-
 στημα. ἀλλ' ἀδύνατον· οὐ γὰρ τέμνεται, φησὶν, ἡ τῶν νεωλικῶν ἰσχύς κατὰ

5. 6 αὐ² utrobique

7 ante κατὰ nescio quid deletum

10 διαφε^ρ

13 μέν-

τοι scripsi: μὲν τὰ

17 sq. cf. Simplic. f. 254^v21 sqq.

19 τὸ κοινόν] immo

κοινόν τὸ

22. 23 ἐκότερον (?)

25 δὲ et 30 ἥμισυ addidi

www.libtool.com.cn

τὸ διάστημα δ' ἐκινήθη ἢ ναῦς, ἵνα καὶ ὁ εἰς τὸ ὄπερ εἴλικον οἱ ἰ' ὁμοῦ
ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ κατὰ τὸ δέκατον κινήσῃ διάστημα.

p. 250^a22 Οὐδὲ δὴ τοσοῦτον μόριον.

Τὸ μὲν μόριον τῆς κέγχρου ἢ ὁ εἰς νεωλὸς ἐν τῷ ὄλῳ ὑπάρχοντες
5 συνεισφέρουσι τι εἰς τὴν κίνησιν τοῦ ἀέρος ἢ τοῦ, οἷον εἰ ρ' εἶεν
οἱ ἔλκοντες, τὸ ἑκατοστὸν μέρος τῆς δυνάμεως ὁ εἰς συνεισάγει τῇ ὄλῳ
δυνάμει. ταύτην οὖν, φησί, τὴν δύνανται ἔγγουν συνεισάγει ἐν τῷ ὄλῳ (ῶν) ὁ
εἰς νεωλὸς ἢ τὸ [ὄλον] μόριον τῆς κέγχρου, καθ' ἑαυτὰ δὲ ὄντα ταῦτα
οὐ κινήσει. εἴτα καὶ τὴν αἰτίαν ἐπάγει. αὐτό, φησί, τὸ μόριον καθ'
10 ἑαυτὸ οὐδὲν ἐστὶν ἐν τῷ ὄλῳ ὄν· οὐδὲ γὰρ ὡς καθ' ἑαυτὸ ὄν καὶ ἰδιο-
περιορίστως κινεῖται ἐν τῷ ὄλῳ, ἀλλὰ δυνάμει ἐστὶν ἐν τῷ ὄλῳ,
τουτέστιν ὕλης λόγον ἐπέχει. ὥσπερ οὖν τὰ τοῦ ὀνόματος μόρια, ὡς ἐν
τῷ Περι ἐρμηνείας εἴρηται, καθ' αὐτὰ μὲν ἄσχημα ἐστὶν, ἐν μέντοι τῷ
ὄλῳ ὡς ὕλῃ ὄντα συμβάλλεται ἕκαστον πρὸς τὴν ὄλῳ τοῦ ὀνόματος ση-
15 μασίαν, οὕτως καὶ ὁ νεωλὸς καθ' αὐτὸν μὲν οὐδὲν κινήσει, ἐν μέντοι
τῷ ὄλῳ ὡς ὕλῃ ὑπάρχων συνεισάγει τι εἰς τὴν τοῦ ὄλου κίνησιν.

p. 250^a25.

Εἰ δύο τινὰ εἶεν κινεῖν καὶ ἑκάτερον αὐτῶν κινῆ τι τὸ ἴσον δια-
στήμα ἐν ἴσῳ χρόνῳ, εἰ συντεθεῖεν τὰ δύο κινεῖν καὶ τὰ δύο κινού-
20 μενα, τὸ ἐκ τῶν κινούντων συντεθεὲν κινήσει τὸ ἐκ τῶν δύο κινουμένων
συνκείμενον ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τὸ αὐτὸ διάστημα, οἷον εἰ ἄνδρες δύο
ἑκάτερος ἰδίᾳ ἔλκοι βάρος λιτρῶν ρ' ἐν μιᾷ ὥρᾳ στάδιον ἕν, οἱ δύο ἅμα
τὰς σ' λίτρας ἐλκύσουσιν ἐν τῇ ὥρᾳ ἕν στάδιον.

5 post τοῦ correctum, ut videtur, νεῶς, sed quid manus prima scripserit non liquet
7 ἔγγουν delendum; an ἔγγουν (τὸ ἑκατοστὸν τῆς δυνάμεως μέρος)? ὦν addidi 8 ὄλον
delevi 13 Περι ἐρμηνείας c. 2 p. 16^a20 sqq. 16 ὑπάρχων, si recte hoc enotavi

IN LIBRUM VIII

p. 250^b29.

Τουτέστιν εἶναι μὲν αἰδίων, ἀλλὰ τῇ διαδοχῇ διακοπτόμενον ἡρεμίας, καὶ οὐ συνεχῶς ἔχον τὴν αἰδιότητα.

5 p. 251^a2.

Καθὼ οἱ δύο κόσμοι δι' ὅλου καὶ αἰεὶ ἀλλάσσοντα καὶ διαδεχόμενα ἀλλήλα οὐδαμῶς λήγει, ταύτῃ ἀκίνητοι καὶ αἰδιοί εἰσι. κατὰ κύκλον, ἦτοι κατὰ περίοδον, ὡς ἔαρ καὶ θέρος καὶ χειμῶν καὶ μετόπωρον αἰδία οὐ τῇ συνεχείᾳ τοῦ εἶναι, ἀλλὰ κατὰ περίοδον.

10 p. 251^a7.

Εἰ ἔστιν αἰδιος, φησί, κίνησις, συμβάλλεται ἡμῖν (οὐ μόνον) πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῆς φυσικῆς θεωρίας, ἀλλὰ καὶ εἰς θεολογίαν, ἥτις θεωρία τῆς πρώτης τῶν ὄντων ἐστὶν ἀρχῆς, πότερον αὐτὴ αἰδιῶς ἐνεργεῖ ἄνευ δυνάμεως ἢ οὐκ αἰδιῶς αὐτῆς ἢ ἐνέργεια· εἰ γὰρ δειχθεῖ ὅτι αἰδιος ἢ κίνησις, 15 ἔσται ὁηλονότι καὶ τὸ αἰδιῶς κινεῖν καὶ μὴ δυνάμει ἔχον τὴν κινητικὴν ταύτην δύναμιν.

p. 251^a26.

Τουτέστιν ἦν τι τὸ κωλύον κινεῖσθαι, οὗ ἀφαιρεθέντος κινηθήσεται.

p. 251^a28.

20 Βούλεται δεῖξαι ὅτι αἰεὶ ἦν δυνάμει τὸ μὲν κινητὸν τὸ δὲ κινητικόν, ἀπὸ τίνος δὲ χρόνου ἤρξατο πρότερον τὸ μὲν κινεῖν τὸ δὲ κινεῖσθαι. τὰ δὲ κινεῖν καὶ κινούμενα, ἀπλῶς τὰ ποιοῦντα καὶ πάσχοντα, οὐχ ὡς ἔχοντα τὰ μὲν ποιεῖ τὰ δὲ πάσχει, ἀλλὰ ποιάν σχέσιν πρὸς ἀλλήλα ἔχοντα. καὶ διὰ τοῦτο ὄντος τοῦ κινητικοῦ καὶ τοῦ κινητοῦ οὐκ ἂν γίνεται κίνησις,

6 ἀλλάσσονται, at cf. p. 823, 10 11 οὐ μόνον addidi 13 αὐτὴν compend. 14 αἰδιῶς] fort. αἰδιος 18 ante κινηθήσεται deleta τὸ 22. 23 ὡς ἔχοντα] immo ὡς ὄντα

24 γίνε: fortasse γίνετο

www.libtool.com.cn

ἀλλ' ὅταν φέρε εἰπεῖν ἀλλήλοις πλησιάσῃ, ἔστι κίνησις, ὅταν δὲ ἀποστῇ
καὶ μεταβάλῃ τοὺς τόπους, τότε ἡρεμία. καὶ τῶν στερήσεων ἄρα καὶ
τῶν ἔξεων τὰ αὐτὰ ἔστιν αἰτία ἄλλως καὶ ἄλλως ἔχοντα. ἐπεὶ οὖν ἡ
τοιᾶδε σχέσις αὐτῶν ἡρεμίας αἰτία ἐστίν, ἡ ἀντικειμένη κινήσεως· ἵνα
5 ἄρα καὶ ἐξ ἡρεμίας κίνησις γένηται. δεῖ μεταβολὴν γενέσθαι τῆς τοιᾶσδε
σχέσεως αὐτῶν, ἵνα ἄλλην ἀναλαβόντα σχέσιν τὸ μὲν κινήσῃ τὸ δὲ κινήθῃ·
ἡ δὲ μεταβολὴ κίνησις· ὥστε τῆς πρώτης κινήσεως ἔσται προτέρα κίνησις
κατὰ τὴν μεταβολὴν καθ' ἣν μεταβάλλει ἐκ τοῦ μὴ δύνασθαι κινεῖν καὶ
κινεῖσθαι.

10 p. 252^a 19.

Ἦγουν λόγον καὶ αἰτίαν διὰ τί μὴ αἰεὶ οὕτως ἔχει, οἷον διὰ τί μὴ
αἰεὶ χειμῶν ἢ θέρος ἢ ἔαρ, ἀλλ' ὅτε μὲν τοῦτο ἄλλοτε δὲ ἕκκεινο. καὶ
ἔστιν αἰτίον ἡ λοξότης τοῦ ζῳδιακοῦ καὶ ἡ κατ' αὐτὸν τοῦ ἡλίου πορεία.
τοῦτο δὲ λεκτέον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ φύσιν, ὅσα μὴ ἀπλῶς ᾔτοι
15 αἰεὶ ὡσαύτως ἔχοντα ὁράται, ὅτι ἔστιν αἰτίον τῆς μὴ ἀπλότητος.

p. 253^a 32.

Εἰ μὲν, φησὶν, εἶχον ἐρρωμένην τὴν διάνοιαν, ἥδεισαν τίνα μὲν ἀπο-
ρίας ἄξια τίνα δὲ μὴ, νῦν δὲ ἐκ πολλῆς ἀρρωστίας μὴ διακρίνειν δυνά-
μενοι περὶ τῶν ὁμολογουμένων διαποροῦσιν. ἡ γὰρ κίνησις ἐν πᾶσι τοῖς
20 φυσικοῖς· καὶ οὗτο, καὶ ἡ αἰσθησις πιστοῦται. τέως δὲ ὁ λόγος πρὸς
Παρμενίδην καὶ Ζήνωνα.

p. 253^b 6.

Τὸ σχεδὸν οὐ πρὸς τὸ ψευδὸς φησιν· ἀμφοτέραι γὰρ ψευδεῖς αἱ
ὑποθέσεις, πλὴν ἐπειδὴ μᾶλλον ἔργον φαίνεται τῆς φύσεως ἢ κίνησις ἥπερ
25 ἡ ἡρεμία (καίπερ ὥσπερ ἀρχὴ ἔστι κινήσεως [ἔστιν] ἡ φύσις, οὕτω καὶ
ἡρεμίας· ἄγει γὰρ εἰς τὸ τέλος ἕκαστον κινουσα, ὅπερ ἐστὶν ἡ ἡρεμία),
μᾶλλον τοῦ λέγοντος τὰ πάντα κινεῖσθαι ὁ πάντα ἡρεμεῖν λέγων ἀμαρτάνει.

p. 253^b 14.

Ἦγουν στάσις καὶ ἡρεμία τις· τῶν γὰρ ἐναντίων κινήσεων ἔστι
30 καὶ στάσις μεταξύ, κατὰ συνέχειαν δὲ κινεῖσθαι αὐτὰς ἀδύνατον, εἰ μὴ
πρότερον ὅπως οὖν διάλειψις γένηται, δὲ δὴ στάσις ἐστίν.

p. 253^b 26 sqq.

Εἰ τὸ νοσοῦν, φησί, μεταβάλλει, πάντως εἰς ὑγίαν μεταβάλλει· εἰς
γὰρ τὸ ἐναντίον ἡ μεταβολή. μεταβάλλει δὲ οὐκ ἐν πέρατι χρόνου, ἥγουν

6 ἀναλαβόν^τ 11 Ἦγουν incertum οἷον κτλ.] cf. Simplic. f. 273^r 3 sq. 13 λό-
ξωτης 23 sqq. cf. p. 825, 22 sqq. 25 ἔστιν delevi post φύσις deletum ὡς
28 scholium ad vocem μέσον 29 ἐναντίων scripsi: ἀν' (h. e. ἀναγκαῶν) 33 sqq. cf.
p. 826, 24 sqq.

www.libtool.com.cn

τῷ νῦν, ἀλλ' ἐν χρόνῳ. εἰ γὰρ τοῦτο, ἐπεὶ ἀμερὲς τὸ νῦν, ἀμα ἂν τινοςοῖ τε καὶ ὑγιαίνει· οὐδὲν γὰρ νῦν ἐτέρῳ νῦν συνεχές ἐστιν. εἰ δὲ τοῦτο, οὐδὲν ἐπ' ἄπειρον ὑγιάζεται, ἀλλ' ἔστι καὶ πέρας καὶ ἀρχή, πέρας μὲν ἡ ὑγεία ἀρχή δὲ ἡ τῆς νόσου τελευτή. ὥστε ἐπεὶ εἰς τὸναντίον ἡ μεταβολή, καὶ στάσει, ὡς ἐδείχθη, διαλαμβάνεται, οὐδεμία ἂν εἴη ἄπειρος ἀλλοίωσις. ὅτι δὲ μὴ ἔστι συνεχής ἡ κατὰ τὴν ἀλλοίωσιν κίνησις, καὶ ἡ ἐνάργεια, φησί, δείκνυσιν· ὁ γὰρ λίθος ἐν τῷ πολλῷ χρόνῳ οὔτε σκληρότερος γίνεται οὔτε μαλακώτερος, ἀλλ' οὐδ' ἀπορρεῖ τι ἐκάστης ἡμέρας αὐτοῦ· ὥστε ἐστὶ στάσις καὶ οὐκ αἰ κίνησις.

10 p. 254^a6 sq.

Ὡς περ μικρὸν ἄνωθεν εἶναι καὶ στάσιν ἐν τῷ μεταξὺ τῶν ἐναντίων μεταβολῶν φανερόν ἐγένετο διὰ τῆς ἐναργείας, οὕτω καὶ νῦν αὐτὰς ἐναντίας μεταβολὰς ὁρῶμεν γινομένας· ὅθεν καὶ ἡ στάσις ἐναργής.

p. 254^a9.

15 Πῶς παρὰ φύσιν κίνησις ἡ αὐξήσις; ὅτι βαρεῖας οὔσης καὶ γεώδους τῆς τροφῆς μετὰ τὸ ἀλλοιωθῆναι ἀνάδουσι γίνεται αὐτῆς εἰς πάντα τὰ μέρη, ὃ δὲ κίνησις παρὰ φύσιν τοῦ βαρέος.

p. 254^a10.

20 Ὅ τοι ποτὲ κινεῖσθαι τινα ποτὲ δὲ μὴ ἀναιρῶν ἀναιρεῖ φανερώς τὴν γένεσιν. ἥτις γένεσις, εἰ μὴ σαφὲς κίνησις, ἀλλ' οὐκ ἄνευ κινήσεως· ἡ γὰρ γένεσις κινῶσα ἔχει πρὸς τὸ τέλος, ἥρουν τὸ εἶδος, καὶ τότε ἡρεμία γίνεται. ἀλλ' ὁ ταύτην ἀναιρῶν φανερώς καὶ τὴν φθορὰν ἀναιρεῖ· μὴ γὰρ οὔσης γένεσεως οὐδὲ φθορὰ ἂν εἴη.

p. 254^b7 sqq.

25 Κατὰ συμβεβηχὸς κινεῖ ὁ φαιακὸς ἢ ὁ λευκός· οὐ γὰρ ἡ φαιακὸς ἢ λευκός. καὶ κινεῖσθαι ὡσαύτως κατὰ συμβεβηχὸς, ὡς ὅταν λέγωμεν 'ὁ φαιακὸς ἢ ὁ λευκός περιπατεῖ καὶ οἰκονομεῖ'. ἐν τούτοις δὲ συντάττει καὶ τὰ κατὰ μόρια κινῶντα ἢ κινούμενα, ὅταν ἐκ

p. 254^b24.

30 Ὡς εἰς φησὶν, ὡς ὅταν ἐκτρέψῃ τὸς πόδας κινῶμεν ἐν τῇ βαδίσει καὶ μεταφθεῖναι ποιοῦντες τὸν δεξιὸν ἀριστερόν καὶ ἀντίπαλον, παρὰ δὲ τὸς τροπικούς, ὡς ὅταν ἀπεσθῆσαντες βαδίζωμεν, ἢ ὅταν οἷς οὐ περὶ λαβῶν, τὴν ταῖς χερσὶ βαδίζωμεν τὸς δὲ πόδας ἄνω ἔχωμεν, ὥπερ οὐ περιπατοῦ.

2. ποτὲ καὶ 4. ὅταν καὶ 10. p. 254^b7 sq. 6. ὅταν δὲ καὶ ex Simpl.
 3. 254^b28 sq. 11. ποτὲ καὶ 12. p. 254^b28 13. ὅταν κινεῖται scribendum
 26. περιπατοῦ ἀλλοίωσις ποτὲ καὶ ἐν αὐτῇ, ποτὲς συντάττει τὸν γὰρ ὁ μὴ κυρίως—ὅτι
 καὶ ἐκ διαφόρων 3. 254^b24 sq. 14. ὡς εἰς ἀλλοίωσις ex p. 254^b24

www.libtool.com.cn
p. 255^a12.

Ὡς τῶν ἐξ ἑαυτῶν κινουμένων μὴ μίαν ἀλλὰ πλείους καὶ τὰς ἐναντίας (δυναμένων) κινεῖσθαι. ἔτι δείκνυσιν ὅτι τὰ τῶν στοιχείων σώματα τὰς κατὰ φύσιν οὐ κινεῖται ὑφ' ἑαυτῶν, ἀλλ' ἢ κεχώρισται, τουτέστιν 5 οὕτω κινεῖται ἕκαστον, ἢ κεχώρισται τὸ κινουὶν τοῦ κινουμένου οὐ τόπω, ἀλλὰ φύσει· καὶ γὰρ μόνον ἢ τόπω κεχωρισμένον, οὐ πάσχει τὸ δμοιον ὑπὸ τοῦ ὁμοίου.

p. 256^b4.

Ἐφ' ἕτερον μεταβέβηκεν ἐπιχείρημα, καὶ φησιν· εἰ ἅπαν τὸ κινούμενον κινεῖται κτλ. (p. 832, 11. 19).

p. 256^b5.

Τὸ κινεῖν δηλονότι καὶ αὐτὰ κινούμενα, ἀλλ' οὐ διὰ τὸ κινεῖσθαι κινουόντα, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς κινεῖσθαι, ὡς ὅταν βαδίῃ τις ἄμα καὶ διδάσκη· οὐ γὰρ διὰ τὸ βαδίζειν, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς τῇ διδάσκοντι 15 τὸ βαδίζειν.

p. 256^b17 sqq.

Συμμεταβάλλει τὸ ὄργανον ἄμα καὶ κατὰ ταῦτόν τῃ κινουμένῳ ὄν, καὶ τε φυσικὸν ἢ, ὡς ἡ χεὶρ, καὶ τε ἑξωθεν, ὡς ἡ βακτηρία, ἐπειδὴ ἄμα ἐστὶ καὶ συνεχὲς καὶ κατὰ τὴν ἀφῆν τῇ κινουμένῳ, ἀνάγκη συγκινεῖσθαι 20 αὐτῷ· ἄπτεται γὰρ ἡ χεὶρ τῆς βακτηρίας, ἡ δὲ τῆς θύρας. τὸ δὲ μέχρι τινὸς πρόσκειται, ἐπειδὴ οὐ δι' ὅλου συμπαρομαρτεῖ τῇ κινουμένῳ, ὡς ἡ χεὶρ μετὰ τὸ ῥῦψαι τὸν λίθον οὐκέτι κινεῖται, ὅτι μηδὲ ἄπτεται αὐτοῦ, ὁ δ' ἀγρ ἄπτεται, ὅτι καὶ φέρει αὐτόν.

p. 256^b24.

25 Πανταχοῦ κτλ. (p. 833, 2. 13).

p. 256^b29.

Ἐπεὶ τὰ τῆς κινήσεως εἶδη ὠρισμένα εἰσὶ καὶ οὐκ ἄπειρα, τὸ δὲ κινουὶν τὸ ἦ ἢ οὐ κινῆσεται, καὶ ἔχω τὸ ζητούμενον ὅτι τὸ πρῶτως κινουὶν ἀκίνητόν ἐστιν, ἢ εἰ κινεῖται καὶ αἰεὶ ὑπὸ κινουμένου κινεῖται, τὸ κινούμενον αἰεὶ ἀνακάμπτει, καὶ τὸ δὲ κινηθῆσεται τὴν κατὰ τόπον πάλιν κίνησιν

2. 3 Ὡς—κινεῖσθαι Simplicio. f. 280^r31 sq.

2 δυναμένων addidi ex Simplicio

10 κτλ.] p. 832, 11 τὸ αὐτὸ pro καὶ αὐτοῦ; 12 τὸ κινουὶν ἢ pro ἵτοι τὸ κινουὶν; 13 μὲν οὖν et mox ἐστὶν om.; 14 sq. ἀνέλωμεν ἂν; 16 καὶ μὴ κινεῖσθαι ἐνδέχεται et mox οὐκ ἄρα κινήσει; 17 sq. ἀλλὰ δέδεικται ὅτι ἀνάγκη εἶναι κίνησιν· οὐκ ἄρα δυνατόν etc.

12. 15 cf. p. 832, 21 sqq. 18 sqq. cf. p. 832, 26 sqq. 23 cf. Simplicio. f. 285^r3 sq.

25 κτλ.] p. 833, 2 τῇ διακινήσει; 4 sq. διακρινόμενος, ἐπειδὴ τῶν κινήσεων αἰτίων ἕλεγε αὐτόν, ἀπαθῆ καὶ ἀμ. ἐπὶ τῇ, ὥστε; 6 μὲν om.; 8 ὅτι pro ἐπειδὴ; 9 ἂν om.; 10. 11 ἐν ἑαυτῷ;

12 διαπορθευτ; 13 post προκαταλ. addit χρώματος

ἥνπερ καὶ τὸ α. ὥστε τὸ δ̄ κινούμενον τὴν κατὰ τὸπον κίνησιν κινήσει
τὸ α τὴν κατὰ τὸπον κίνησιν διὰ μέσων τῶν βγ· ὥστε πάλιν ἤξομεν εἰς
τὴν προτέραν ὑπόθεσιν, καὶ κινήσει τὸ κινοῦν ἥνπερ κινεῖται κίνησιν·
ὥστε τὸ διδάσκον καθὼ διδάσκει διδαχθήσεται. εἰ δὲ τοῦτο ἀδύνατον,
5 ἀδύνατον ἄρα πᾶν τὸ κινοῦν κινούμενον αὐτὸ κινεῖν οὔτε καθ' αὐτὸ οὔτε
κατὰ συμβεβηχός.

p. 257^b2.

Ἡ δλον δλον κινεῖν κτλ. (p. 834, 10. 15).

p. 257^b6.

10 Ὁ λέγει συντόμως τοῦτ' ἐστίν, ὅτι τὸ κινούμενον ἔτι ἐστὶν ἐν τῇ
δυνάμει καὶ οὐπω κτλ. (p. 834, 17. 21) καὶ τέλειον καὶ ἀτελές.

p. 257^b9.

Τουτέστιν εἰς συνώνυμον αὐτῷ ἄγειν τὸ κινούμενον ὑπ' αὐτοῦ, οἷον
τὸ θερμαίνον θερμὸν ὃν θερμὸν ποιεῖν τὸ θερμαίνόμενον. τοῦτο δὲ λέγει
15 ἐπεὶ μὴ πάντα τὰ ποιοῦντα ὅμοια ἑαυτοῖς ποιῶσι· ἡ γὰρ μάστιξ μῶλωπας
ποιεῖ οὐκ οὔσα μῶλωψ, καὶ ἡ παράτριψ θερμαίνει οὐκ οὔσα θερμότης,
κινεῖ δὲ καὶ ἡ ψυχὴ καὶ οὐκ ἔστι κίνησις, ἀλλ' οὐδὲ ἐνεργεία εἰς ὅπερ
κινεῖ εἶδος, τοῦτο καὶ ἔχει· οὐδὲ γὰρ δλωρ φυσικὴν τινα κίνησιν κινεῖται.
δλωρ δὲ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸπον κινούντων οὐκ ἔστιν ἀληθὴς ὁ λόγος.

20 p. 257^b13 sqq.

Ἐφ' ἐτέραν ὑπόθεσιν μεταβέβηκε, μήποτε ἀντικινεῖται τὰ μόρια τοῦ
αὐτοκινήτου ὑπ' ἀλλήλων.

p. 257^b26 sqq.

Δείξας ὅτι ἀδύνατον οὕτω λέγεσθαι τὸ αὐτοκίνητον, διότι τὰ μέρη
25 αὐτοῦ ἀντικινεῖ ἀλλήλα (συνέβαινε γὰρ ἕκαστον ἦν κινεῖται κίνησιν ταύτην
κινεῖν, καὶ οὕτω τὴν ἀντίφασιν συναληθεύειν), νῦν δείκνυσιν ὅτι μὴ ἐνδέ-
χεται τοῦ πρώτως αὐτοκινήτου μήτε πλείω μήτε (ἐν) ἕκαστον καθ' αὐτὸ
εἶναι αὐτοκίνητον, ἀλλ' οὐδὲ τὸ δλον καθὼ δλον κινεῖν τε ἑαυτὸ καὶ κινεῖ-
σθαι. καὶ πρόεισιν αὐτῷ ἡ δεῖξις, πῶς; ὁτλον ἐκ τοῦ χειμένου. πλὴν
30 εἰ τὸ δλον κατὰ πάντα καὶ κινεῖται τὰ μέρη αὐτοῦ
..... κατὰ συμβεβηχός
.....

2 post πάλιν expunctum τὸ 5 αὐτὸ (post κινούμενον) scripsi: αὐτὸ 8 κτλ.]
praeter adnotata ad l. c., p. 834, 12 τὸ αὐτὸ εἶναι (om. τοῦ δλου); 13 δι' ἐκεῖνο τὸ δλον
πάλιν et αὐτοῦ; 15 λέγεται 13. 15 Τουτέστιν — ποιῶσι ex Simpl. f. 287r39. 42
13 αὐτῷ Simplicius: αὐτὸ 15 ποιῶσι] ποιῶ ἡ γὰρ κτλ.] cf. p. 301, 12 sqq. 834,
30 sqq. 18 κινεῖ scripsi: κινεῖται 25 ἀντικινεῖ scripsi: ἀντικινεῖται 27 ἐν
addidi 31 cetera non pauca non potui legere

www.libtool.com.cn
p. 258^a27 sqq.

Ἀπορίαν τινὰ κτλ. (p. 837,4. 23).

p. 258^b6.

Κὰν τε μὴ εὐθύς, φησίν, εἰς τὸ ἀκίνητον σταίη, ἀλλ' εἰς τὸ αὐτο-
5 κίνητον, ὥσπερ ἡ θύρα ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου κινουμένη εἰς κινούμενον ἵσταται
τὸν ἄνθρωπον, ἀμφοτέρως, φησί, τὸ πρῶτως κινουὺν ἀκίνητόν ἐστιν.

p. 258^b16.

Τοῦτο περὶ τῶν ἀλόγων λέγει ψυχῶν, μὴ αἰδιόους εἶναι τσιούτας,
· πάλιν εἰς τὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι παράγεσθαι μὴ διὰ γενέσεως καὶ φθορᾶς
10 καὶ ἐν χρόνῳ· ἡ γὰρ γένεσις καὶ ἡ φθορὰ τῶν μεριστῶν ἐστίν· εἰ γὰρ
ὅλως γίνοιτο ἐν χρόνῳ, ὁῦλον ὅτι ἐν ἐκάστῳ τῶν τοῦ χρόνου μορίων γέ-
νεσις αὐτοῦ, οὕτω δὲ οὐκ ἂν εἴη ἀμερές, ἀλλὰ μερισταί.

2 κτλ.] praeter adnotata ad l. c. p. 837,7 μέρος; 15 μέν om.; 23 τὰ μέρη 6 ἀμφο^{τε}
9 παραγενέσθαι, at cf. p. 838,2 sqq.

ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΟΝΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΙΛΟΙΠΟΝ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΚΡΟΑΣΕΩΣ

p. 259*13 Φανερόν δὲ ἐκ τοῦδε ὅτι ἀνάγκη εἶναι ἔν τι καὶ αἰδίον
τὸ πρῶτον κινουῦν.

5 Εἰ δέδεικται ὅτι ἀνάγκη αἰε εἶναι κίνησιν, οὐκ ἐνδέχεται ποτε μὴ
εἶναι, εἰ δὲ τοῦτο, ἀνάγκη συνεχῇ εἶναι καὶ αἰδίον (μηδεμιᾶς γὰρ οὐσης
αἰδίου ἐνδέχεται τὰς μερικὰς φθαρτὰς οὐσας πάσας φθαρῆναι καὶ διαλυπεῖν
ἐν μέσῳ, οὕτω δ' ἂν ἐφεξῆς μὲν ἦσαν συνεχεῖς δὲ οὐ), αἰδίου δὲ οὐσης
τῆς κινήσεως συνεχῇ εἶναι αὐτὴν ἀνάγκη, εἰ δὲ συνεχῆς, δῆλον ὅτι καὶ
10 μία [μία γὰρ ἐστίν, ὡς ἄνω εἴρηται], μιᾶς δὲ οὐσης τῆς συνεχοῦς καὶ
αἰδίου κινήσεως ἀνάγκη καὶ τὸ κινητικὸν αὐτῆς αἷτιον ἐν εἶναι καὶ αἰδίον.
μία γὰρ ἐστὶ κίνησις, ὡς ἄνω εἴρηται, ἣ ἐν ἐνὶ ὑποκειμένῳ ὑπὸ τοῦ
αὐτοῦ κινητικοῦ γινομένη συνεχῆς· εἰ γὰρ ἦ τὸ αὐτὸ ὑπ' ἄλλου καὶ ἄλλου
ἢ διαφθορα ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ κινητικῆς, οὐ λέγεται συνεχῆς ἀλλ' ἐφεξῆς. ὥστε
15 καὶ οὕτως ἐν τῷ αἰδίῳ κινουῦν καὶ ἀκίνητον, ἐπεὶ οὐδὲ κίνησις αἰδίου ἂν
ἦν, εἴ γε τὸ αἷτιον τῆς κινήσεως ἐκινεῖτο.

p. 259*21 Πάλιν ἐπιβλέψας ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τῶν κινούντων.

Ὅτι εἰ, ὡς εἴρηται, συνεχῆς ἐστὶ καὶ ἀδιάκοπος ἡ τῶν κατὰ μέρος
κίνησις γινομένων καὶ φθειρομένων, ἀνάγκη αἰτίαν εἶναι τινα καὶ ἀρχὴν
20 αἰδίου, ἥτις ἐστὶν αἰτία τοῖς γενητοῖς καὶ φθαρτοῖς τῆς συνεχοῦς μετα-
βολῆς. εἰ γὰρ μὴ ἦν τι αἰδίον καὶ ἀμετάβλητον αἷτιον, οὐδ' αἰε τὰ κατὰ

1 De his scholiis in Arist. p. 259*13—262*2 refertur ex F (passim ex OTV), ubi Simplicium excipiunt (cf. praefat. p. XIII); singula quaedam et in B exstant et rursus in ipso F marginibus textus Aristotelei appicta; haec nota Fm indicabo, de titulo cf. praefat. p. VII 3 δὲ καὶ ἐκ et εἶναι τι ἐν Aristoteles 5 'Ἐνδέδεικται Brandis, hoc ipsum sibi legere visus in V 10 μία γὰρ—εἴρηται deleui, cf. p. 838,32 11 αὐτῆς p. 838,33: αὐταῖς 12 ἄνω] cf. E 4 p. 228b1 sqq. 13 συνεχῆς ὡς ἦ scripsi: ἡ 21 οὐδ' αἰε τὰ iterat initio novae paginae: οὐδ' ἂν τὰ Brandis

μέρος γινόμενα καὶ φθειρόμενα συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως ἐγίνοντο καὶ ἐφθείροντο καὶ τὰς ἰδίας κινήσεις ἐκινούντο τε καὶ ἐκίνουν.

p. 259^a 22 Τὸ μὲν δὴ εἶναι ἅττα τῶν ὄντων ἃ ὅτε μὲν κινεῖται ὅτε δὲ ἡρεμεῖ φανερόν.

5 Τοῦτο γὰρ ἐκ τῆς ἐναργείας δῆλον· οὐ γὰρ αἰεὶ κινεῖται ἡ βῶλος οὐδ' αἰεὶ ἡρεμεῖ. καὶ νῦν δὲ περὶ τῶν αὐτοκινήτων ἦν ὁ λόγος· τῶν κινουμένων μὲν μὴ αἰδίως δέ, οἷά ἐστι. τὰ ζῷα.

p. 259^a 23 Καὶ διὰ τούτου γέγονε δῆλον ὅτι οὔτε πάντα κινεῖται οὔτε πάντα ἡρεμεῖ.

10 Ἀναμιμνήσκει ἡμᾶς τῶν προλαβόντων, τῆς τε ὑποσχέσεως καὶ τῆς συνεχείας τοῦ λόγου, συνάγων τὰ διὰ πολλῶν εἰρημένα. προὔκειτο γὰρ δεῖξαι ὅτι τῶν ὄντων τὰ μὲν ἀκίνητά ἐστι τὰ δὲ ἀεικίνητα, τὰ δὲ ποτὲ μὲν ἡρεμοῦντα ποτὲ δὲ κινούμενα, καὶ οὔτε πάντα ἀκίνητα, οὔτε πάντα ἀεικίνητα, οὔτε τῶν πάντων τὰ μὲν αἰεὶ ἡρεμεῖ τὰ δὲ αἰεὶ κινεῖται· ἐστὶ
15 γὰρ καὶ τὰ ἐπαμφοτερίζοντα ποτὲ μὲν κινούμενα ποτὲ δὲ ἡρεμοῦντα. ἡ μὲν πρόθεσις αὕτη ἦν, ἀλλὰ τὸ μὲν εἶναι τινα ποτὲ μὲν κινούμενα ποτὲ δὲ ἡρεμοῦντα δῆλον ἦν, προήλθομεν δὲ λοιπὸν ἐπὶ τὸ δεῖξαι ὅτι ἐστὶ τινὰ τὰ μὲν ἀεικίνητα τὰ δὲ ἀκίνητα. πρὸς δὲ τούτοις ἐδεήθημεν δεῖξαι πρό-
20 τερον ὅτι πᾶν τὸ κινούμενον ὑπὸ τινος κινεῖται, ἢ ὑπὸ κινουμένου καὶ αὐ-
τοῦ ἢ ὑπὸ ἀκινήτου. εἰτα ἐδείξαμεν ὅτι τῆς μὲν τῶν ἑτεροκινήτων κινή-
σεως αἴτιον τὸ αὐτοκίνητον, τῶν δὲ αὐτοκινήτων τὸ ἐν αὐτοῖς ἀκίνητον, ὅπερ οὐ παντάπασιν ἐστὶν ἀκίνητον· κινεῖται γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς ἡ ψυχὴ
κινουμένου τοῦ σώματος. εἰτα ἐδείξαμεν ὅτι ἀνάγκη εἶναι τι αἴτιον καὶ
25 ἀρχὴν πάντων τῶν κινουμένων κατὰ μέρος τὸ ἀκίνητον, τούτου δὲ ὄντος
καὶ δεδειγμένου εἶναι τι καὶ τὸ τοῦτο αἰεὶ κινεῖν παντάπασιν ὃν ἀκίνητον
μηδὲ τὴν κατὰ συμβεβηκὸς κίνησιν κινούμενον. εἰ οὖν δέδεικται ὅτι ἐστὶν
αἰεὶ κινεῖν αἴτιον, ἐστὶ δὲ καὶ κινούμενον, ὁρῶμεν δὲ σαφῶς καὶ τὰ ποτὲ
μὲν ἡρεμοῦντα ποτὲ δὲ κινούμενα, δῆλον ὅτι ἡ εἰρημένη ὑπόθεσις μόνῃ
ἐστὶν ἀληθής.

30 p. 259^b 1 Ὅρῳμεν δὲ καὶ φανερῶς ὄντα τοιαῦτα ἃ κινεῖ αὐτὰ αὐ-
τά, οἷον τὸ τῶν ἐμψύχων καὶ τὸ τῶν ζῴων γένος.

Ἡ ἐκ παραλλήλου καλεῖ τὸ αὐτό, τὸ ζῷόν φημι καὶ τὸ ἐμψυχον, ἡ
ἐμψυχα καλεῖ τὰ ζῷα. τὰ δ' ἐντεῦθεν ὥσπερ μεταξυλογίαι εἰσὶ, λέγω δὲ
ἐκ τοῦ ταῦτα δὲ δύοσαν παρέχει μήποτε ἐνδέχεται κίνησιν ἐγ-

3 ἅττα 16 τὸ ἐκ τῆς factum μὲν (post τὸ) scripsi: μὴ 26 μηδὲ OV: μήτε, at cf. p. 891, 28 32 sq. cf. p. 838, 35 sq. 33 ἐμψυχ 34 δὲ] δὴ καὶ Arist., sed δὴ omittit cod. E primitus παρέχει Arist., praeter corr. E (ubi παρέχει ex παρείχεν vel παρῆσεν fecit idem ille librarius qui scholia Philoponea adscribit; cf. praefat. p. XI sq.)

γίνεσθαι μὴ οὖσαν ὅλως. ἐπεὶ γὰρ εἶπεν ὅτι ὁρῶμεν τὰ ποτὲ μὲν
κινούμενα ἑαυτά, ποτὲ δὲ ἡρεμίζοντα, αἰτινά ἐστι τὰ ζῷα, ἀνέμνησεν ἡμᾶς
τῆς ἐν ἀρχῇ τοῦ βιβλίου τούτου ἀπορίας, ὅτι ἐνθεν ἡπορεῖτο μήποτε ἐν-
δέχεται κίνησιν γενέσθαι μηδαμῶς οὖσαν πρότερον. ἡρεμούντα γάρ, φησί,
5 καὶ μὴ κινούμενα, ὡς δοκεῖ, ὕστερον κινεῖται, ὥσπερ ὅταν καθεύδοντα
ἐγείρῃται. καλῶς δὲ εἶπεν ὡς δοκεῖ· τῇ γὰρ ἀληθείᾳ αἰεὶ κινεῖται τινα
κίνησιν, εἰ καὶ μὴ τὴν κατὰ τόπον, ὡς ἐν ἐκείνοις ἐλέγετο.

p. 259^b6 Τοῦτο δὲ δεῖ λαβεῖν, ὅτι μίαν κίνησιν αὐτὰ κινεῖ.

[Καὶ] Βούλεται δεῖξαι ὅπερ ἐναγχος εἵπομεν, ὅτι οὐκ ἐπὶ πάσης κινήσεως
10 ἑαυτοῖς ἐστὶν αἷτια τὰ αὐτοκίνητα, ἀλλὰ μόνης τῆς κατὰ τόπον, καὶ ταύτης
οὐ κυρίως οὐδὲ μόνᾳ· δέονται γὰρ τῶν ἔξωθεν. ὑπὸ τε γὰρ τῶν ὁρεκτῶν
κινεῖται ἔξωθεν ὄντων, καὶ τῆς τροφῆς πεττομένης μὲν καθεύδουσι, τῷ
πληροῦν τοὺς πόρους δι' ὧν αἱ αἰσθητικαὶ δυνάμεις φέρονται ἐκ τοῦ ἐγ-
κεφάλου ἐπὶ τὸ λοιπὸν σῶμα (οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἐστὶν ὁ ὕπνος ἢ ἡρεμία
15 αἰσθησεων, αὕτη δὲ γίνεται τῶν ἐκ τῆς πέψεως ἀτμῶν πληροούντων τοὺς
πόρους, δι' ὧν τὸ αἰσθητικὸν διικνεῖται πνεῦμα, καὶ κωλυόντων φέρεσθαι
ἐπὶ τὸ σῶμα), ὅταν δὲ ἡδὴ διακρίνηται ἡ τροφή καὶ διαφορῇται μετὰ τὴν
πέψιν τὰ περιττώματα, τότε γίνεται καὶ ἡ ἐγρήγορσις τῶν πόρων τοῦ αἰ-
σθητικοῦ πνεύματος διαφορηθέντων. τῆς δὲ πέψεως αἰτίαι μὲν καὶ αἱ φυ-
20 σικαὶ δυνάμεις, αἵτιον δὲ καὶ τὸ περιέχον τοιῶσδε διατιθὲν τὸ σῶμα· διὸ οὐδὲ
συνεχῶς ταύτην ἑαυτὰ κινεῖ τὴν κίνησιν, ἀτε ὁσόμενα καὶ τῆς ἔξωθεν ῥο-
πῆς. κατὰ αὐξήσιν μέντοι καὶ ἀλλοίωσιν προφανῶς οὐχ ὕψ' ἑαυτῶν κι-
νούνται τὰ ζῷα, ἀλλ' ὑπὸ τε τῆς φυσικῆς δυνάμεως καὶ τοῦ περιέχοντος·
διὸ καὶ μὴ κινούμενα τὴν ὑφ' ἑαυτῶν κίνησιν, τουτέστι τὴν κατὰ τόπον,
25 καὶ αὖξεται καὶ ἀλλοιοῦται.

p. 259^b15 Ἄλλο γὰρ τὸ κινεῖν αὐτὸ κινούμενον καὶ μεταβάλλον
πρὸς ἕκαστον τῶν κινούντων αὐτὰ.

Ἄλλο ἐστὶ, φησί, τὸ κινεῖν τὸ ζῷον κινούμενον καὶ αὐτὸ καὶ μετα-
βάλλον πρὸς ἕκαστον ἀέρα ἢ καιρὸν ἢ τόπον τὸν κινούντα αὐτὰ τὰ ζῷα.
30 εἴη δ' ἂν τοῦτο τὸ ἐμφυτον θερμόν, ὅπερ τῇ τοῦ ἀέρος συμμεταβάλλον
κράσει τοίως ἢ τοίως κινεῖ τὸ ζῷον. ἀλλ' οὐκ ἔξωθεν τοῦτο, περὶ δὲ τοῦ
ἔξωθεν αἰτίου ὁ λόγος. εἰ δὲ ἔχει ἡ λέξις αὐτά, οὕτω νοητέον· ἄλλο
γὰρ ἐστὶ τὸ κινεῖν τὰ ζῷα, οἷον ὁ ἀῆρ κινούμενος καὶ ἑαυτὸν μεταβάλλον
καὶ ἐφαρμοζόμενος ἄλλως καὶ ἄλλως τοῖς αὐτοκινήτοις. καὶ συμπεπόντως
35 αὐτά, κἂν μὴ ἔχῃ τὸ ἐ, δασυντέον αὐτά· χρειττων γὰρ ἢ δευτέρα ἐξή-

3 ἐν ἀρχῇ κτλ. c. 1 p. 250^b11 8 δὲ] δὴ Aristoteles (sed τε corr. E) 9 Καὶ irrepsert
e continuatione lemmatis (καὶ ἐπὶ ταύτην κτλ.): delevi cl. p. 839,2 ubi recte etiam δα
οὐ πάσης 19 διαφορηθέντων corruptum: exspectes διανοιχθέντων vel tale quid

20 cf. p. 839,7 27 αὐτὰ scripsi: ἐαυτῶν 31 περὶ scripsi: πέρας 32 αὐτά
34 συμπεπόντως scripsi: συμπεπώνων 35 αὐτά (priori loco)

γῆσις. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος λέγει καὶ ἄλλως τὸ κυκλοφορητικὸν σῶμα, ὡς μετ' ὀλίγον δείξει· τοῦτο γὰρ συνεχῶς ἐξ αὐτοῦ καὶ αἰεὶ κινούμενον πᾶσι τοῖς κινουμένοις αἴτιον γίνεται τῆς μεταβολῆς. καὶ δὴ καὶ τὰ προσπίπτοντα τοῖς ζῴοις ἐξωθεν καὶ κινούμενα αὐτὰ τὰς φυσικὰς μὲν οὐκ ἐξ αὐτῶν δὲ
 5 κινήσεις, οἷον φέρε τὰς κατ' ἀλλοίωσιν, ὑπ' ἐκείνου κινούμενά τε καὶ μεταβάλλοντα προσπίπτοντα κινεῖ αὐτά, ποτὲ μὲν θερμαινόμενα ποτὲ δὲ ψυχόμενα καὶ τινα ἄλλην μεταβάλλοντα μεταβολήν, ὣν ἕνια, ἀποστροφῆς αἰτία γινόμενα, τῆς κατὰ τόπον τῶν αὐτοκινήτων κινήσεως τὴν πρώτην ἀρχὴν ἔχειν. ἐπεὶ τοίνυν καὶ τούτοις ἐξωθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως, διὰ τοῦτο οὐ
 10 συνεχῶς αὐτὰ κινεῖ. εἰ οὖν ἐν τῇ ἡρεμείᾳ τὰ αὐτοκίνητα ἐξωθεν ἐστὶ τὸ κινεῖν αὐτὰ καὶ οὐ παντελῶς ἡρεμεῖ, οὐκ ἄρα οὐ παντελῶς ἐν τοῖς ζῴοις γίνεται κίνησις.

p. 259^b 16 Ἐν πᾶσι δὲ τούτοις κινεῖται τὸ κινεῖν πρῶτον καὶ τὸ αἴτιον τοῦ αὐτὸ αὐτὸ κινεῖν ὑφ' ἑαυτοῦ.

15 Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἡ πρὸς τὰ ἄνω συνέχεια τῶν ἄλλων μεταξὺ εἰρημένων, ὥστε μετὰ τὸ "ὀρώμεν δὲ καὶ φανερώς ὄντα τοιαῦτα αὖ κινεῖ αὐτὰ (αὐτά), οἷον τὸ τῶν ἐμψύχων καὶ τὸ τῶν ζῴων γένος;" συντακτέον εὐθύς τὸ ἐν πᾶσι δὲ τούτοις κινεῖται τὸ κινεῖν πρῶτον καὶ τὰ ἐξῆς. ἡ δὲ διάνοια ὅτι εἰ καὶ ἐστὶν ἐν τοῖς αὐτοκινήτοις ἀκίνητον τι αἴτιον, οὐ κυ-
 20 ρίως ἐστὶν οὐδὲ παντελῶς ἀκίνητον· κινεῖται γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς κινουμένου τοῦ σώματος, ὥσπερ τὰ διὰ μοχλείας κινούμενά τι καὶ τῇ κινεῖν ἐκεῖνα συγχινούμενα * * * ὑπ' αὐτῶν, ὡς οἱ θῆρες οἱ ἐν ζωγραφείοις συγκεκλεισμένοι καὶ κινούμεντοις ἑαυτοῦς. εἰ δὲ κινεῖται ὅλως ὅπως οὖν καὶ μεταβάλλει, ἀδύνατον συνεχῆ καὶ αἰδίων κίνησιν κινεῖν· οὐ γὰρ φυλάξει ἐν ταυ-
 25 τότῃ τὰ κινούμενα τὸ κινητικὸν αἴτιον. οὐδὲν ἄρα τῶν τοιούτων αἰτίων αἰδίων κινήσεως αἴτιον εἶναι δύναται. εἰ οὖν δέδεικται αἰδίων εἶναι κίνησιν, ἀνάγκη ἄλλο τι εἶναι παντάπασιν ἀκίνητον αἴτιον ταύτης τῆς κινήσεως καὶ παντελῶς ἀμετάβλητον, μὴ δὲ κατὰ συμβεβηκὸς μεταβάλλον· τῆς γὰρ ἀρχῆς μενούσης τοιαύτης, ἀνάγκη καὶ τὸ πᾶν μένειν ὡς ἔχει, τῆς ἰδίας
 30 ἀρχῆς ἐξηρητημένον.

p. 259^b 28 Οὐκ ἐστὶ δὲ ταῦτ' αὐτὸ τὸ κινεῖσθαι κατὰ συμβεβηκὸς ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ ὑφ' ἑτέρου.

Ἵτι μὲν οὐδὲ κατὰ συμβεβηκὸς ἡ ἐν τοῖς οὐρανίοις ἀκίνητος αἰτία (κινεῖται), ὁ δὲ μὲν ἐξ ὧν τὰ οὐράνια οὐ καθ' ὅλα ἑαυτὰ κινεῖται ἀλλὰ
 35 κατὰ μέρη τοῦ ὅλου ὄντος ἀκινήτου, ὥστε καὶ ἡ ἐν αὐτῇ κινητικὴ δύναμις ἀκινήτος ἐστὶ κινούμενα τὸ ὅλον τοῖς μέρεσι καὶ μὴ τόπον ἐκ τόπου τὸ ὅλον

1 Ἀλέξανδρος quo utitur Simplicius f. 293^v 10 sqq. ἄλλως ('ἄλλο')? 2 αὐτοῦ
 6 προσπίπτοντα primitus 9 ἔχει Brandis 14 αὐτὸ αὐτὸ O: αὐτὸ αὐτὸ 17 αὐτά
 addidi cl. p. 889, 30 22 num ἐκεῖνο? lacunam signavi: (ἡ τὰ ἑαυτὰ κινούμενα ἐν ἄλλοις
 τισὶν ὄντα συγχινούμενα) Diels 34 prius κινεῖται addidi 36 μὴ (εἰς)?

www.libtool.com.cn
 μεταφερούσα. οὐ γὰρ δὴ καὶ αὐτὴν τοῖς μέρεσιν ἑαυτῆς συγχινεῖσθαι φή-
 σουμεν κατὰ συμβεβηχός· ἀμερῆς γὰρ ἐστὶν ἀσώματος οὐσα. διὰ τοῦτο
 μὲν οὖν οὐδὲ κατὰ συμβεβηχός ἐκεῖνα κινεῖται, διὰ τὸ μὴδὲ τὰ κινούμενα
 ὑπ' αὐτῶν κατὰ ὅλα τοὺς τόπους ἀμείβειν, ἀλλὰ κατὰ μέρη. ἀλλ' ἐπειδὴ
 5 καὶ ἐν τοῖς οὐρανίοις εἰσὶ τινὰ ἅπερ ὅλως ἀμείβει τοὺς τόπους, οἷον ἥλιος
 σελήνη καὶ τὰ λοιπὰ ἄστρα, ὥς ἐκ τούτου συμβαίνειν καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς
 ἀκινήτους αἰτίας κατὰ συμβεβηχός κινεῖσθαι, διὰ τοῦτο διορίζει τὸ κατὰ
 συμβεβηχός. διττὴν γὰρ γίνεται τοῦτο, (τὸ) μὲν ὅταν ἑαυτὸ τι κινῇ κατὰ
 συμβεβηχός (ὡς αἱ ἀνθρώπιναι ζῶαι ἑαυτὰς κινουῦσι κινουσαι τὰ σώματα
 10 ἐν οἷς εἰσὶ), τὸ δὲ ὅταν ὑφ' ἑτέρου τι κινῇται κατὰ συμβεβηχός, ὅπερ καί
 τισι τῶν οὐρανίων προσήκει. ὁ γὰρ ἥλιος καὶ τὰ λοιπὰ ἄστρα αὐτὰ μὲν
 περὶ τὰ ἴδια κέντρα κινεῖται μὴ ἀμείβοντα τὸν ὅλον τόπον ἐν ᾧ ἐστὶ τὸ
 ὅλον αὐτῶν σῶμα, ὑπὸ μέντοι τοῦ ἐπικύκλου, κινουμένου καὶ αὐτοῦ περὶ
 τὸ ἴδιον κέντρον καὶ συμπεριλαμβανόμενου ὑπὸ τῆς σφαίρας, συμπεριάγεται ὅλον
 15 δι' ὅλου τὸ ἄστρον καὶ ἄλλον ἐξ ἄλλου τὸν ὅλον καταλαμβάνει τόπον,
 ὥσπερ ἀμέλει καὶ ὁ ἐπικύκλος αὐτὸς μὲν κατὰ μόρια κινεῖται περὶ τὸ ἴδιον
 κέντρον κινούμενος, ὑπὸ δὲ τῆς σφαίρας ἐν ᾗ ἐστὶν ὅλως συμπεριάγεται·
 ὥστε καὶ αἱ ζῶαι αἱ ἐν τούτοις κατὰ συμβεβηχός ὑπ' ἄλλων κινουῦνται
 οὐχ ὑφ' ἑαυτῶν ὃν τρόπον (τὰ) ἐν γενέσει, ἢ μέντοι ἀπλανῆς καὶ ἐκάστη
 20 τῶν λοιπῶν σφαιρῶν οὐδὲ ὑφ' ἑτέρου κινουῦνται. ὅταν δὲ λέγωμεν κινεῖ-
 σθαι τὰ ἀκίνητα, οὐ τοὺς νοῦς λέγομεν (οὐ γὰρ εἰσιν οὕτως ἐν ὑποκει-
 μένῃ τῇ σώματι ὥστε καὶ συγχινεῖσθαι αὐτῇ κατὰ συμβεβηχός), ἀλλὰ τὰς
 ἐν ὑποκειμένοις τοῖς σώμασιν ἀσωμάτους μὲν ἀλόγους δὲ ζῶας· ὁ γὰρ νοῦς
 ἔξωθεν ἐπιλαμβάνει τῇ σώματι.

25 p. 259^b30 Ὅσα πλείους φέρεται φορέας.

Τουτέστιν ὅσα κινουῦνται μὴ μόνον περὶ τὰ ἴδια κέντρα ὑφ' ἑαυτῶν,
 ἀλλὰ καὶ περὶ ἄλλα ὑφ' ἑτέρων, ὑπὸ τε τῶν ἰδίων ἐπικύκλων καὶ τῶν
 σφαιρῶν καὶ ἔτι τῆς ἀπλανοῦς. ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ τε ἄστρα καὶ οἱ ἐπικύκλοι.

p. 259^b31 Θάτερον δὲ τοῖς φθαρτοῖς μόνον.

30 Τουτέστι τὸ ὑφ' ἑαυτῶν κινεῖσθαι. τὸ δὲ μόνον ἀντὶ τοῦ μόνους·
 δύναται γὰρ ἢ ἐν ἀνθρώπῳ ζῶῃ καὶ ὑφ' ἑτέρου τοῦ βασιτάξαντός τι ἢ

1 ἑαυτοῖς primitus 4. 7 ἐπει (om. καὶ) ἐν τοῖς—ἅτινα ὅλους ἀμείβει—καὶ σελήνη καὶ—
 ἄστρα, συμβαίνει κ. τ. ἐναυτῶ ἀκ.—κινεῖσθαι habet B 8 τὸ addidi: om. F, sed ἐν μὲν
 ὅταν κτλ. F^mB, qui haec omnia habent usque ad v. 24 9 ἀνθρώπιναι B 10 τὸ F:
 ἕτερον BF^m κινεῖται F^m 12 μὴ BF^m: μὲν F 15. 17 καὶ ἄλλον—συμπεριάγεται F:
 ἦτοι κυριωτέρως εἰπεῖν (ἐρεῖν B) αἱ τῶν πλανωμένων σφαῖραι BF^m 18 ὑπ' ἄλλων κατὰ
 συμβεβηχός traiciunt BF^m 19 τὰ addidi ex BF^m: om. F 19. 20 ἢ—κινουῦνται
 om. BF^m 21 οὕτως B: οὕτω F: om. F^m 22 καὶ κινεῖσθαι κατὰ συμβεβηχός αὐτούς F^m
 αὐτοῖς B 23 ζῶας post σώμασι ponit F^m 24 ἐπιλαμβάνει (cf. p. 839,16) F: ἐλλάμπει F^m:
 ἐλάμπε B 26. 28 = p. 839,18. 20 30 τὸ δὲ κτλ.] cf. Simplic. f. 294^r44

ὠθησαντος κινεῖσθαι κατὰ συμβεβηκός. δῆλον δὲ ὅτι ἐπὶ ἀνθρώπων οὐ
τὴν λογικὴν φάμεν ζώην, ἀλλὰ τὴν ἐν ὑποκειμένῳ.

p. 259^b32 Ἀλλὰ μὴν εἴ γέ ἐστί τι τοιοῦτο ἀεὶ κινουῦν μὲν τι ἀκί-
νητον δ' αὐτὸ καὶ αἰδίον, ἀνάγκη καὶ τὸ πρῶτον ὑπὸ τούτου κι-
5 νούμενον αἰδίον εἶναι.

Δοκεῖ δὲ διάλληλος ἡ δεξις· ἄνω μὲν γὰρ ἐκ τοῦ εἶναί τι αἰδίως
κινούμενον τὸ αἰδίως κινουῦν ὅπερ ἀκίνητόν ἐστι κατεσκευάσεν, ἐνταῦθα δὲ
ἐκ τοῦ αἰδίως κινουμένου τὸ αἰδίως κινούμενον εἰσφέρει. οὐ μὴν ἀλόγως
τοῦτο ἐποίησεν, ἀλλ' ἐπειδὴ τῆς αἰδίως τῶν γενητῶν διαδοχῆς ἀνάγκη εἶναι
10 ἐν τι καὶ αἰδίον αἴτιον, τοῦτο δὲ ὁ μὲν ἴσως ἂν εἴποι κινούμενον εἶναι ὁ
δὲ ἀκίνητον, διὰ τοῦτο δείκνυσιν ὅτι εἴτε κινούμενον εἴη τοῦτο τὸ αἰδίον,
ἀνάγκη καὶ ἀκίνητον εἶναι τι αἰδίον ἀφ' οὗ τὸ κινούμενον αἰδίως κινεῖται,
ὥς προείρηται, εἴτε ἀκίνητον εἴη, πάντως δεῖ τι εἶναι τὸ αἰδίως κινούμενον
δ' προσεχῶς κινήσει δι' ἑαυτοῦ τὰ μὴ αἰδίως κινούμενα. εἰ γὰρ τὸ παντά-
15 πασιν ἀκίνητον μὴ δι' αἰδίως κινουμένου ἀλλ' ἀμέσως κινήσει ἅπαντα, οὐ-
δὲν ἔσται γενητόν καὶ φθαρτόν, ἀλλὰ πάντα ἀεικίνητα καὶ ὡσαύτως ἔχοντα,
ὥστε ἀναιρεθήσεται γένεσις καὶ φθορά. οὐκ ἄρα τὸ ἀκίνητον αἴτιον προ-
σεχῶς κινήσει, ἀλλ' ἕτερόν τι αἰδίον καὶ αὐτό, ἵνα σφίζῃ τὴν ἐν τῇ γενέσει
καὶ φθορᾷ αἰδιότητα, οὐκ ἀκίνητον δὲ οὐδὲ ἀμετάβλητον, ἵνα τῇ τροπῇ
20 ἑαυτοῦ καὶ μεταβολῇ τὰς διαφόρους μεταβολὰς ἐργάζεται, τὰς τε κατὰ γέ-
νεσιν λέγω καὶ φθορὰν καὶ τὰς λοιπὰς. ἀμετάβλητον γὰρ ὃν μίαν ἂν εἰρ-
γάσατο καὶ μονοειδῆ καὶ αἰδίον κίνησιν, νῦν δέ, ὥς μὲν ὑπὸ ἀκινήτου κι-
νούμενον, ἀεὶ καὶ ὡσαύτως κινεῖται (καὶ διὰ τοῦτο τῆς αἰδίου τοῦ μερικοῦς
μεταβολῆς αἴτιον γίνεται), ὥς δὲ κατὰ τὴν κίνησιν τῶν μερῶν ἄλλην καὶ
25 ἄλλην σχέσιν ἴσχον πρὸς τὰ ὑπ' αὐτοῦ κινούμενα, εἰκότως διαφόρως αὐτὰ
κινεῖ ποτὲ μὲν γένεσιν ποιουῦν ποτὲ δὲ φθορὰν (οἶον ὁ ἥλιος προσιών θερ-
μαίνει καὶ ποιεῖ φθορὰν μὲν ὕδατος, ἀέρος δὲ γένεσιν ἢ πυρός, ἀπιών δὲ
τὸ ἐναντίον), ὅπερ οὐχ οἶόν τε ἦν ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου αἰτίου γενέσθαι.

p. 260^a1 Ἔστι δὲ τοῦτο δῆλον μὲν.

30 Ὁ 'μὲν' σύνδεσμος δηλοῖ ὡς ἄλλη χρήσεται ἐπιχειρήσει, ἐπάξει δὲ

31 τι ἀεὶ τοιοῦτο (vel τοιοῦτον) Aristotelis libri 6 ἄνω p. 259^a13 sq. 8 ἀλό-
γως et 11 εἴτε scripsi: ἀλόγους et ὅτε 18 fort. αἰδίον (μὲν) καὶ 21 γὰρ
scripsi: τὸ 22 νῦν δέ] ἡ γὰρ ἀπλάνης BF^m, qui quae sequuntur usque ad τὸ ἐναν-
τίον (v. 28) habent 22. 23 κινουμένη F^m 23 κινεῖται ex κινούμενον correxit F
23. 24 μεταβολῆς τοῖς μεριστοῖς F^m: μεταβολῆς τὰς μερικὰς B 24 αἰτία γίνεται F^m:
αἰτίας γίνεσθαι B 25 ἴσχον scripsi: ἔσχον (ἔχον OV) F: ἴσχουσα F^m: ἴσχουσαν B
αὐτοῦ F: αὐτῆς F^m: αὐτὸ B 25. 26 διαφόρους κινήσεις κινεῖ et ποιούσα F^m
26 προσιών scripsi cl. Philop. p. 240, 21. Themist. p. 432, 21: παρὼν FBF^m 26. 27 μὲν
θερμαίνει F^m 27 γένεσιν δὲ ἀέρος BF^m ἢ πυρός om. B ἀπιών F: ἀπὼν
F^m: ἀπὸν B

www.libtqol.com.cn

αὐτὴν μετὰ πολλὰ, ἧς ἡ ἀρχὴ “οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἄλλην ποιησαμένους ἀρχὴν”.

p. 260^a 5 Ἄτε οὐδὲ αὐτὸ οὐδὲν μεταβάλλον πρὸς τὸ κινούμενον.

Τουτέστι τὴν αὐτὴν σχέσιν ἀεὶ φυλάττον πρὸς τὸ κινούμενον.

5 p. 260^a 5 Τὸ δὲ κινούμενον ὑπὸ τοῦ ἀκινήτου δὲ κινουμένου ἤδη, διὰ τὸ ἄλλως καὶ ἄλλως ἔχειν πρὸς τὰ πράγματα, οὐ τῆς αὐτῆς ἔσται κινήσεως αἷτιον.

Πολλαχῶς ἐστὶ τὰ αἰδιῶς κινούμενα, τὰ μὲν αὐτόθεν ὑπὸ ἀκινήτου, ὡς ἡ ἀπλανής, τὰ δὲ καὶ ὑπὸ κινουμένου, ὡς τὰ ἄστρα κινούμενα ὑπὸ τῶν
10 ἐπικύκλων καὶ τῶν σφαιρῶν. εἰ δὲ γράφοιτο ὑπὸ τοῦ κινουμένου μὲν, ὑπὸ τοῦ ἀκινήτου δὲ κινουμένου, περὶ τῶν ἄστρον λέγει, ἀ κινούνται ὑπὸ τῶν σφαιρῶν τῶν ὑπὸ ἀκινήτων κινουμένων. τὰ οὕτως οὖν κινούμενα ἄλλοτε ἄλλην σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὰ τῆδε οὐκ ἀεὶ τῆς αὐτῆς ἐστὶ κινήσεως αἷτια. ἀλλὰ διὰ τὸ ἐναντίοις εἶναι τόποις ἢ εἵδεσιν ἐναν-
15 τίως παρέξεται κινούμενον ἕκαστον τῶν ἄλλων, καὶ ὅτε μὲν ἡρεμοῦν ὅτε δὲ κινούμενον. πρὸς βορρᾶν γὰρ γινόμενος ὁ ἥλιος ἢ πρὸς νότον, ἢ ψύχει ἢ θερμαίνει τὰ ἐνταῦθα, τῷ εἰς ἐναντίους τόπους γίνεσθαι ἐναντίας καὶ τὰς ἐνεργείας ποιοῦμενος. εἴτα ἐπειδὴ οὐκ εἰσὶν οὗτοι κυρίως ἐναντίοι τόποι, τὸ βοριαῖον λέγω καὶ τὸ νοτιαῖον, ἀλλὰ τὸ ἄνω καὶ
20 τὸ κάτω, διὰ τοῦτο ἐπιδιορθούμενος εἶδῃ αὐτὰ ἐναντία καλεῖ, ὡς ἐναντίων εἰδῶν ποιητικά, θερμότητος καὶ ψύξεως. εἴτα ἐπειδὴ αἱ ἐναντίαι κινήσεις ἡρεμίας διαλαμβάνονται, ὡς δεῖξει, εἰκότως καὶ τῆς ἡρεμίας τῶν τῆδε τὰ οὐράνια αἰτιᾶται.

Ἐχομεν οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων τὸ προτεθὲν ἐξ ἀρχῆς πρόβλημα καὶ
25 ἀπορούμενον, ὅτι τῶν ὄντων τὰ μὲν ἀκίνητά ἐστὶ, τὰ δὲ ἀκίνητα, τὰ δὲ ποτὲ μὲν κινεῖται ποτὲ δὲ ἡρεμεῖ. τοῦτο δὲ δέδεικται διὰ τοῦ δειχθῆναι ὅτι ἔστι τι ἀκίνητον αἷτιον, καὶ ὅτι τὸ ὑπὸ τούτου κινούμενον ἀκινήτων ἐστὶν ἐξ ἀνάγκης, διὰ τὸ καὶ τὸ αἷτιον τῆς κινήσεως ἀμετάβλητον εἶναι, τὰ δὲ ὑπὸ τοῦ ἀκινήτου κινούμενα μὴ ἀεὶ εἶναι κινούμενα, διότι καὶ τὸ
30 αἷτιον τῆς κινήσεως μεταβλητόν.

1 οὐ μὴν κτλ. c. 7 p. 260^a 20 3 ἄτε οὐδὲν αὐτὸ μεταβάλλον Arist. 5 ante
ὑπὸ addunt ὑπὸ τοῦ κινουμένου μὲν Aristotelis libri (praeter K et pr. E) pro altero
δὲ habent ἢ Simplic. f. 294^v 37. Arist. cod. K et primitus E 14 ἐν ἐναντίοις Ari-
stoteles (praeter pr. E) 16. 23 πρὸς κτλ. habet B praemisso lemmate Φιλοπόνου
εἰς τὸ αὐτό; cf. etiam p. 839, 24. 30 16 βορρᾶν (sic) F: βορᾶν B γίνε-
ται B 17 τῷ B: τῶν F εἰς ἐναντίῳ τόπῳ B 19 τὸ βόρειον καὶ
τὸ νότιον, ἀλλὰ καὶ τὸ B 20 εἶδῃ αὐτὰ ἐναντία B: ἤδη αὐτὰ ἐν αὐτῷ F
21 ψύξεως] ψυχρότητος B 23 αἰτιᾶται B et p. 839, 30: αἷτια F 24 sqq. cf.
p. 889, 11 sqq.

p. 260•20 Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἄλλην ποιησαμένοις ἀρχὴν μάλλον
ἔσται περὶ τούτου φανερόν.

Ἐνταῦθα ἡ πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἀπόδοσις ἔνθα ἔλεγεν “ἔστι δὲ τοῦτο
δῆλον μὲν”, ὡς ἐποίσων καὶ ἄλλο ἐπιχείρημα. ἐνταῦθα οὖν ἐτέρᾳ ἐπι-
5 χειρήσει κέχρηται πρὸς τὸ δεῖξαι ὅτι ἔστι τι αἰεὶ κινούμενον. καὶ ἄνω μὲν
ἀρχὴν ἐλάβανεν ὅτι ἔστι τι αἰδίον καὶ ἀμετάβλητον κινήτικόν αἴτιον, ᾧ
ἔπεσθαι ἔλεγεν ἐξ ἀνάγκης τὸ εἶναι τι αἰδίως ὑπ’ αὐτοῦ κινούμενον, ἐν-
ταῦθα δὲ πρῶτον ζητεῖ καὶ οἶον ἀρχὴν ποιεῖται τοῦ προβλήματος τίνα δεῖ
πρώτῃν λέγειν τῶν κινήσεων (καὶ δείκνυσιν ὅτι τὴν κατὰ τόπον, καὶ ταύτης
10 τὴν κυκλοφορητικὴν), εἰτα οὕτως δείκνυσιν ὕστερον ὅτι ταύτην μόνην ἐν-
δέχεται συνεχῶς εἶναι καὶ ἀδιάκοπον· ὥστε ἐν μὲν τοῖς ἔμπροσθεν (ὅτι)
ἔστι τι αἰδίως κίνησις ἐδείξεν. ἐνταῦθα μέντοι καὶ ὠρισμένως δείκνυσιν ποία
κίνησις ἐστὶ συνεχὴς καὶ αἰδίως. ὅτι οὖν πασῶν τῶν κινήσεων πρώτη
ἐστὶν ἡ κατὰ τόπον, δευτέρα δὲ ἡ κατὰ ἀλλοίωσιν, καὶ τρίτη ἡ κατὰ αὐ-
15 ἔτησιν καὶ φθίσιν, δείκνυσιν ἐκ τοῦ μὴ ἂν τὰς ἄλλας ὑποστῆναι δόξα τῆς
κατὰ τόπον κινήσεως, ταύτην δὲ χωρὶς τῶν ἄλλων εἶναι δύνασθαι, καὶ
πάλιν αὐξήσιν μὲν καὶ φθίσιν μὴ ἄνευ ἀλλοιώσεως ὑποστῆναι, ἀλλοίωσιν
δὲ χωρὶς ἐκείνων εἶναι δύνασθαι. ἐπὶ τε γὰρ τοῦ αὐξανομένου δεῖ πρό-
τερον ἀλλοιωθῆναι τὴν τροφὴν ὑπὸ τοῦ τρεφομένου καὶ ἀλλοιωθεῖσαν ἐξο-
20 μοιωθῆναι καὶ προσκριθῆναι τῷ τρεφομένῳ, ἵνα οὕτως ἡ αὐξήσις γένηται
(ἡ γὰρ τροφή, ὡς καὶ ἐν τῷ Περὶ γενέσεως λεχθήσεται, πρὶν μὲν προστεθῇ
ἐναντία ἐστὶ τῷ τρεφομένῳ, δυνάμει δὲ ἐστὶν ὁμοία· παθοῦσα γὰρ καὶ
μεταβληθεῖσα ἐξομοιοῦται τῷ τρεφομένῳ καὶ οὕτω προσκριθεῖσα αὐτῷ
προσφύεται καὶ ποιεῖ τὴν αὐξήσιν· ὥστε προηγήσατο τῆς αὐξήσεως ἡ
25 ἀλλοίωσις), ἵνα δὲ γένηται ἀλλοίωσις ἀνάγκη συναλθεῖν τό τε ἀλλοιοῦν
καὶ τὸ ἀλλοιούμενον, τουτέστι τὸ τρέφον καὶ τὸ τρεφόμενον (ὡς γὰρ
ἄσασθαι ἀλλήλων τὸ ποιοῦν καὶ τὸ πάσχον), ὥστε χρεῖα πρὸς τὴν
ἀλλοίωσιν τῆς κατὰ τόπον μεταβολῆς. δεῖ γὰρ πλησιάζειν τὸ θερμαῖνον
τῷ θερμαινόμενῳ καὶ ἀπλῶς τὸ ποιοῦν τῷ πάσχοντι· οὐ γὰρ αἰεὶ ὁμοίως
30 ἔχει τὸ ποιοῦν πρὸς τὸ πάσχον, ἀλλ’ ὅτε μὲν ἀφίστηκην αὐτοῦ ὅτε δὲ
πλησιάζει αὐτῷ, ὡς ὁ ἥλιος τοῖς τῆδε, τὸ δὲ ἀφίστηκέναι καὶ πλησιάζειν
μεταβολὴ ἐστὶ κατὰ τόπον· χρεῖα ἄρα πρὸς τὴν ἀλλοίωσιν τῆς κατὰ τόπον

1 ποιησάμενος F, at cf. p. 894, 1

2 του (idque τούτου esse putavi) F: τούτων Arist.

3 ἀνω ^{τε} ἔστι κτλ. c. 6 p. 260•1

4 ἐποίσων

7 τῷ

11 fort. συνεχῇ

ὅτι addidi 17 μὴ (ἂν) ἄνευ?

21 Περὶ γενέσεως A 5 p. 322•1 sqq. cum Philoponi

commentario

22. p. 896, 19 ἡ τροφή παθοῦσα (scriptum ποθοῦσα; om. γάρ)— γίνετα

habet B: eadem usque ad p. 896, 3 (vide ad h. l.) etiam Fm: lemma (p. 260•32) προσ-

γίνεται δὲ τὸ αὐτὸ (corr., ut videtur, in πᾶν τὸ) γινόμενον ὁμοίῳ praefigit B

23. 24 αὐτῷ προσφύεται καὶ om. Fm

24. 25 ὥστε— ἡ ἀλλοίωσις om. BFm

25 δὲ

F: γάρ Fm: om. B

29 αἰεὶ ὁμοίως FB: ὁμοίως αἰεὶ Fm

31 αὐτῷ om. Fm

τοῖς τῆδε om. BFm

μεταβολῆς. ὥστε χρεῖα πρὸς μὲν τὴν αὔξησιν τῆς ἀλλοιώσεως, πρὸς δὲ τὴν ἀλλοίωσιν τῆς κατὰ τόπον μεταβολῆς. πρωτίστη ἄρα τῶν κινήσεων ἡ κατὰ τόπον μεταβολή, εἴ γε ἀναιρουμένη μὲν συναναιρεῖ τὰς ἄλλας, οὐ συναναιρεῖται δὲ αὐταῖς· καὶ γὰρ μήτε αὔξεσις ἢ μήτε ἀλλοίωσις, οὐδὲν κωλύει τὴν κατὰ τόπον εἶναι κίνησιν, πρῶτον δὲ τῇ φύσει τὸ συναναιρουῦν καὶ μὴ συναναιρούμενον. καὶ ἡ γένεσις δὲ καὶ ἡ φθορὰ ἀλλοιώσεως δεῖται, ὥστε οὐδ' αὐτὴ ἄνευ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως. δείκνυσι δὲ ὅτι τῆς κατὰ τόπον ἡ κύκλω προτέρα τῆς κατ' εὐθεΐαν. ὥστε κινεῖ τὸ ἀκίνητον αἷτιον τὴν πρωτίστην πασῶν κινήσιν καὶ μὴ δεομένην ἄλλης κινήσεως.

10 p. 260•24 Πρώτη δ' ἔδε καὶ συνεχῆς, ὅτι τὸ πρῶτον κινουὺν κινεῖ ταύτην τὴν κίνησιν.

Ἀνάγκη, φησί, τὴν αἰδίον κίνησιν ταύτην καὶ πρώτην εἶναι καὶ συνεχῆ καὶ μίαν, διότι καὶ τὸ κινουὺν καὶ πρῶτόν ἐστι καὶ ἐν καὶ ἀμετάβλητον.

15 p. 260•33 Ἀνάγκη δὲ ἀλλοίωσιν εἶναι τὴν εἰς τὰ ἐναντία μεταβολήν.

Ἡ γὰρ τροφή ἐναντία πως οὔσα τῷ τρεφομένῳ μεταβάλλει καὶ ἐκμοινοῦται αὐτῷ, ἡ δὲ εἰς τὰ ἐναντία μεταβολὴ ἀλλοιώσις ἐστὶ, καὶ ἡ τροφή ἄρα δι' ἀλλοιώσεως γίνεται.

20 p. 260•7 Ἔτι δὲ πάντων τῶν παθημάτων ἀρχὴ πύκνωσις καὶ μάκνωσις.

Τοῦτο ὁμολογουμένως ἔνδοξον καὶ οὐκ αὐτῷ ἀρέσκον τὸ ἐπιχείρημα, ἀλλὰ τοῖς λέγουσι τὰ πρῶτα στοιχεῖα ἀμετάβλητα εἶναι κατ' οὐσίαν διακρίσει πάντα αὐτῶν καὶ συγκρίσει ποιουσιν, ὧν ἦν καὶ Ἀναξαγόρας καὶ 25 Ἐμπεδοκλῆς λέγων

ἀλλὰ μόνον μῖξις τε διαλλαξίς τε μιγέντων.

λέγει οὖν ὅτι κατ' ἐκείνους πρώτη ἐστὶν ἡ κατὰ τόπον κίνησις· εἰ γὰρ πάντα τὰ πάθη πυκνώσει καὶ ἀραιώσει γίνονται, τουτέστι διακρίσει καὶ συγκρίσει, διάκρισις τε καὶ σύγκρισις γίνεται συνιζανόντων ἢ δισταμένων 30 τῶν σωμάτων, πᾶσα ἄρα μεταβολὴ δεῖται τῆς κατὰ τόπον κινήσεως. ὅτι δὲ οὐκ ἀρέσκει αὐτῷ ταῦτα, δηλοῦσιν αὐταὶ αἱ λέξεις· πυκνότητες γὰρ φησι δοκοῦσι, καὶ πάλιν γένεσις λέγεται, 'εἶναι' δὲ οὐδαμοῦ εἶπεν.

1. 2 ὥστε—μεταβολῆς om. BF^m 1 τῆς ἀλλοιώσεως τῆς δὲ ἀλλοιώσεως F 3 ἡ κατὰ τόπον μεταβολή] αὐτὴ nec plura (cf. ad p. 895, 22) F^m ἀναιρεῖ τὰς B 4 ἢ om. B 5 πρότερον et 7 αὐτὸ B 10 δὲ καὶ (om. ἦδε) B, qui mox τὸ et κινουὺν om. 12. 14 cf. p. 839, 32 sq. 15 δὲ] οὖν Arist. 17 εἰ γὰρ ἡ τροφή (cf. p. 840, 1) B 18 ἀλλοιώσις τίς ἐστὶ B 22. 32 cf. p. 840, 6. 13 26 μῖξις 29 τε] immo δὲ cl. p. 840, 11

p. 260^b15 Ἐτι κἀντεῦθεν ἐπισκοποῦσιν ἔσται φανερόν ὅτι ἡ
φορὰ πρώτη.

Ἄλλως ἐπιχειρεῖ ὅτι πρώτη τῶν ἄλλων κινήσεων ἐστὶν ἡ κατὰ τόπον·
δηλοῦντες, γὰρ φησι, τὰ τοῦ πρώτου σημαινόμενα, εὐρήσμεν κατὰ πάντα
5 τὰ σημαινόμενα τοῦ πρώτου πρώτην οὐσάν τὴν κατὰ τόπον κίνησιν. λέ-
γεται γὰρ πρῶτον ἦτοι τῷ χρόνῳ, ὡς λέγομεν τοὺς γονεῖς εἶναι πρώτους
τῶν παίδων καὶ τοὺς θεμελίους πρώτους εἶναι τῆς ὀροφῆς ἢ ἀπλῶς τὸ
παλαιότερον τοῦ νεωτέρου, ἢ τὸ συναναιροῦν μὲν μὴ συναναιρούμενον δέ,
ὡς λέγομεν τὸ ζῶον πρῶτον εἶναι τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τὸ τῇ οὐσίᾳ πρῶτον
10 καὶ τιμιώτερον, ὥσπερ λέγομεν τὰ τέλεια πρώτην τάξιν ἔχειν τῇ φύσει
τῶν ἀτελῶν, οἷον τὰ λογικὰ τῶν ἀλόγων καὶ τὰ θεῖα τῶν θνητῶν. δεῖ-
κνυσιν οὖν καθ' ἑκαστον τῶν τοῦ πρώτου σημαινόμενων πρώτην οὐσαν
τὴν κατὰ τόπον κίνησιν, καὶ πρῶτόν γε δείκνυσιν ὅτι τὴν αἰδίον κίνησιν
ἀνάγκη εἶναι τὴν κατὰ τόπον· συμβάλλεται γὰρ αὐτῷ τοῦτο εἰς τὸ δεῖξαι
15 ὅτι καὶ τῷ χρόνῳ προτέρα ἢ κατὰ τόπον. δείκνυσιν δὲ τοῦτο οὕτως· δέ-
δεικται, φησὶν, ἀνωτέρω ὅτι ἀνάγκη αἰεὶ κίνησιν εἶναι (τοῦτο γὰρ ἐν ἀρχαῖς
τοῦ βιβλίου τούτου κατεσκεύασεν), αἰεὶ δὲ ἔσται κίνησις, ἐὰν ᾗτοι μία εἴη
καὶ συνεχῆς, ἢ διάφορος μὲν ἐφεξῆς δὲ ἀλλήλαις, βέλτιον δὲ τὸ μίαν
εἶναι καὶ συνεχῆ καὶ αἰδίον καὶ ἀπλῆν (ἐγγὺς γὰρ τοῦτο τοῦ θεοῦ), τὸ δὲ
20 βέλτιον ἐὰν κινῆται ἐπιλέγεται ἢ φύσις καὶ ὁ δημιουργὸς πρὸ τῆς φύσεως
(τὸ γὰρ δύνασθαι τι καλὸν καὶ μὴ ποιεῖν οὐ θεῖον· ἢ γὰρ φθονεροῦ τοῦτο
ἢ ἀργοῦ), ἐνδέχεται δὲ εἶναι συνεχῆ κίνησιν, ὡς δείξει ἐφεξῆς, καὶ ταύτην
οὐδεμίαν ἄλλην ἀλλ' ἢ τὴν κατὰ τόπον· μόνη ἄρα ἢ κατὰ τόπον κίνησις
καὶ συνεχῆς καὶ αἰδίος. δέδεικται γὰρ ὅτι τὴν αἰδίον δεῖ εἶναι καὶ συνεχῆ,
25 εἴπερ ἐνδέχεται εἶναι συνεχῆ κίνησιν, ὅτι δὲ ἐνδέχεται εἶναι συνεχῆ καὶ
ταύτην τὴν κατὰ τόπον ἐφεξῆς δείξει, ἢ κατὰ τόπον ἄρα συνεχῆς καὶ
αἰδίος. ὅτι μὲν οὖν αἰδίος δῆλον ἐντεῦθεν, ἦτι δὲ καὶ πρώτη δείκνυσιν.
πρῶτον μὲν ὅτι συναναιρεῖ καὶ οὐ συναναιρεῖται· εἰ γὰρ γένεσις καὶ ἀλ-
λοιώσις καὶ αὐξήσις δέονται τῆς κατὰ τόπον, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται (καὶ γὰρ
30 καὶ πρὸς γένεσιν δεῖ συνελθεῖν τὰ σπεύροντα καὶ γεννῶντα), δῆλον ὅτι
ἀναιρεθείσης ταύτης ἀντήρηνται καὶ αἱ λοιπαί, εἰ δὲ ὑπάρχει αὐτῇ τοῖς
οὐρανίοις μετὰ βολὴν μεταβολὴν δεχομένοις, οὐκ ἄρα προσδεῖται τῶν ἄλλων,
ὥστε οὐδὲ συναναιρεῖται αὐταῖς, πᾶσαι δὲ αὐτῆς δέονται, εἴπερ τῇ τοιαύτῃ
τῶν οὐρανίων κινήσει τὰς πάσας μεταβολὰς ἔχουσι τὰ ἐν γενέσει, καὶ ὅτι,

1 Ἐτι Arist.: ὅτι 6 fort. ἦτοι (τὸ) τῷ 9 καὶ] fort. ἡ 10. 11 ὥσπερ—θνητῶν
habent B^{fm}, quibus lemma Καὶ τὸ κατ' οὐσίαν (p. 260^b19) praefigit, et πρῶτα δὲ τῇ φύσει
καὶ τιμιώτερα καὶ τὰ οἰκείαν φύσιν ἀπειληφότα τῶν ἐπὶ τοῦτο μὴ παθόντων subicit B
10 ἔχειν τάξιν B^{fm} τῇ φύσει om. F^m 11 ἀτελῶν] ἀπλῶν B θνητῶν FB: ἀν-
θρωπίνων F^m 16 ἐν ἀρχαῖς κτλ. Θ 1. 2 18 διάφορ F: fort. διάφοροι 20 κινῆται]
ἰμμο δύνηται 28. 30 ἢ γὰρ γένεσις καὶ ἢ φθορά, ὡς ἀνωθεν εἴρηται, δέεται τῆς κατὰ
τόπον· καὶ γὰρ πρὸς γέν. συνελθεῖν δεῖ—γεννῶντα habet B 34 τὰ scripsi: τὰς

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

ὡς εἴρηται, δεῖ πρῶτον κατὰ τόπον κινηθῆναι τὸ ποιῶν καὶ τὸ πάσχον.
 ἀλλὰ μὴν καὶ τῷ χρόνῳ πρώτη, εἴπερ μόνῃ αἰδίοις δεδεδεικται· καὶ ὁρῶμεν
 αὐτὴν μόνῃ τοῖς αἰδίοις σώμασιν ὑπάρχουσιν, τὸ δὲ τοῖς αἰδίοις ὑπάρχον
 αἰδιον, τὸ δὲ αἰδιον πρότερον τῷ χρόνῳ τῶν γενητῶν. λέγω δὲ οὐ κοινῶς
 5 πάντων ἀπλῶς τῶν γενητῶν, ἀλλ' ἐκάστου ἰδίᾳ· οὐδὲ γὰρ γενικῶς δεῖ παρα-
 βάλλειν τὰ γενητὰ πρὸς αὐτὴν τὴν κίνησιν ἄτομον οὖσαν, ἀλλ' ἄτομον γέ-
 νεσιν πρὸς ἄτομον κίνησιν. εἰ δέ τις εἴποι, φησὶν, ὅτι ὑστέρα γενέσεως
 καὶ ἀλλοιώσεως καὶ αὐξήσεως ἐστὶν ἢ κατὰ τόπον, διότι δεῖ πρῶτον γε-
 νέσθαι τὸ ζῶον, εἴτα ἀλλοιωθῆναι καὶ αὐξηθῆναι, καὶ τέλειον γινόμενον
 10 κατὰ τόπον κινηθῆναι, ἰστέον ὅτι ἐπὶ ἐνός, φησιν, ἀτόμου μὲν τῶν γενητῶν
 τῷ ὄντι (συμβαίνει) ὑστέραν εἶναι τὴν κατὰ τόπον, ἀλλ' ἡμεῖς οὐ ζητοῦμεν τὸ
 ἐπὶ ἐνός ἀτόμου συμβαῖνον, ἀλλ' ἐν τῷ παντὶ τίς ἐστὶ πρώτη κίνησις, ἐστὶ
 δὲ πάντως πρὸ τῆς τοῦδε γενέσεως κίνησις, εἰ καὶ μὴ αὐτοῦ, ἀλλὰ τῶν
 σπειράντων καὶ γεννησάντων, καὶ πάλιν τῆς ἐκείνων γενέσεως προϋπάρχει
 15 ἢ τῶν ἐκείνους σπειράντων κατὰ τόπον κίνησις, καὶ πρὶν γε τῆς ἐκάστου
 τῶν γινομένων γενέσεως ἢ τῶν οὐρανίων ὑπάρχει αἰδίοις κίνησις, ἥτις οὐ
 δεῖται ἄλλης μεταβολῆς, ἀλλ' αὐτὴ ποιεῖ τὰς ἄλλας μεταβολάς. εἰ τοίνυν
 ἀλλοιώσεις μὲν καὶ αὐξήσεις γενέσεως ὕστεραι (ἐν γὰρ τοῖς γενητοῖς μόνοις
 ὑπάρχουσι), πρὸ δὲ τῆς γενέσεως ἢ κατὰ τόπον, καὶ αἰ λοιπαὶ ἅρα τῆς
 20 κατὰ τόπον ὕστεραι. καὶ κατ' οὐσίαν δὲ καὶ φύσει πρώτη ἢ κατὰ τόπον.
 τὸ γὰρ τέλειον τοῦ ἀτελοῦς πρότερον τῇ φύσει, ὥσπερ λέγομεν καὶ τὰ
 θεῖα τὰ αἰεὶ ἐν τέλει ὄντα πρῶτα εἶναι τῶν ἐν γενέσει, ἐστὶ δὲ τελεῖα
 μὲν ἢ κατὰ τόπον (τοῖς γὰρ τετελειωμένοις παραγίνεται), ἀτελεῖς δὲ αἰ
 λοιπαί. τὸ γὰρ ἔτι γινόμενον ζῶον ἀτελεές ὅν οὐ μόνον γίνεται ἀλλὰ καὶ
 25 ἀλλοιοῦται καὶ αὖξει, κατὰ τόπον δὲ οὐ κινεῖται, εἰ μὴ γέννηται τέλειον
 καὶ ἀπολάβῃ τὸ τοῦ ζῴου εἶδος. διὸ τὰ μὴ ἐξισχύοντα τὴν τοιαύτην
 τελειότητα ἀπολαβεῖν ἀκίνητα μένει, τὰ τε φυτὰ καὶ τὰ ζῴοφυτα· ἢ γὰρ
 τῶν ζῴοφύτων κίνησις συστολή καὶ διαστολή καὶ διάχυσις μόνον ἐστίν, οὐ
 μέντοι τόπου μετάβασις. ὅτι γὰρ ἀτελέστερά ἐστι τῶν ζῴων ὅληον ἐκ
 30 τοῦ πάντα μὲν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῖς ὑπάρχειν καὶ τοῖς ζῴοις, οἷον αἰσθησιν
 τὴν κατὰ ἀφὴν γεῦσιν καὶ τὰς φυσικὰς ζωάς, μὴ πάντα δὲ τὰ ὑπάρχοντα
 τοῖς ζῴοις ὑπάρχειν καὶ αὐτοῖς· οὕτε γὰρ ὄψιν ἢ ἀκοὴν ἢ τὴν κατὰ τόπον

7. 17 εἰ δέ — μεταβολάς habet B, qui lemma (p. 260^b30) ἀλλ' ἐφ' ἐνός μὲν praefigit:
 in Fm eadem fere leguntur initio immutata ἀλλ' ἐφ' ἐνός μὲν ἀτόμου ἴσως εἴποι τις συμ-
 βαίνειν τὴν φορὰν ὑστέτην τῶν ἄλλων κινήσεων, ἀλλ' ἡμεῖς οὐ τὸ ἐφ' ἐνός συμβαῖνον ζη-
 τοῦμεν, ἀλλ' ἐν τῷ etc. 7 εἴπη F 8 καὶ ἀλλοιώσεως om. B 10 ἰστέον φησὶν ὅτι ἐπὶ
 ἐνός μὲν ἀτόμου recte B 11. 14 cf. p. 840, 20. 22 11 συμβαίνει addidi ex B
 13 τῶν F: τῶν γε Fm: om. B 14 τῆς — προϋπάρχει] πρὸ τῆς ἐκείνων γενέσεως Fm
 15 ἐκείνους FFm: ἐκείνων B σπειράντων om. Fm τόπον BFm: τόπους F καὶ
 οὕτω πρὸ Fm ἐκάστου F: ἐκατέρου B: ἐκάστων Fm, qui τῶν γινομένων γενέσεως omisiss
 pergit ἢ τῶν οὐρανίων, ἥτις μὴ δευμένη μεταβολῆς ἄλλης ποιεῖ τὰς ἄλλας, ὡς εἴρηται
 16 αἰδίοις οὖσα κίνησις B 27. 29 ἢ τῶν ζῴοφύτων — διαστολή μόνον ἐστὶν ἢ διάχυσις,
 οὐ (μία addit B) μέντοι τόπου μετάβασις habent BFm 30. 31 αἰσθησιν τὴν κατὰ ἀφὴν
 γεῦσιν scripsi: αἰσθησις ἢ κατὰ ἀφὴν γεῦσις

www.libtool.com.cn

ἔχουσι κίνησιν. ἔπειτα εἰ αἱ μὲν ἄλλαι κινήσεις ἐκστατικάί εἰσιν ἢ τῆς οὐσίας ἢ τοῦ ποιοῦ ἢ τοῦ ποσοῦ [αὐτῆς] καὶ φθαρτικά, ἡ δὲ κατὰ τόπον οὐδὲν τοῦ σώματος φθείρει ἀλλ' ἀφθαρτον διασφίζει, καὶ διὰ τοῦτο τιμιώτερα τῶν ἄλλων (πρώτων δὲ φύσει τὸ τιμιώτερον), μόνῃ δὲ διὰ τοῦτο καὶ τοῖς αἰδίοις προσήκει (ὡς μὲν τοῦ ὑποκειμένου ἀλλοιοῦσα), ἅπερ ὁμολογουμένως πρῶτα τῇ φύσει ἐστὶ τῶν γεννητῶν, τὴ δὲ τῷ πρώτῳ μᾶλλον προσήκον μᾶλλον ἐστὶ πρῶτον τῶν μὴ προσηκόντων. ἡ ἄρα κατὰ τόπον μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐστὶ πρώτη. πρὸς δὲ τούτοις ἐδείχθη τῶν κινουμένων πρῶτον εἶναι τὸ αὐτοκίνητον, αὐτοκίνητον δὲ ἐστὶ τὸ δυνάμενον αὐτὸ ἑαυτὸ κινεῖν κατὰ τόπον, (πρώτῃ ἄρα ἢ κατὰ τόπον), εἴπερ τὸ ταύτην ἔχον πρῶτόν ἐστι τῶν κινουμένων.

p. 260^b19 Καὶ τὸ κατ' οὐσίαν.

Τούτεστι τὰ κατὰ τὴν τῆς οὐσίας τελειότητα καὶ ὑπεροχήν.

p. 260^b26 Οὐδεμία γὰρ ἀνάγκη οὔτε αὔξεσθαι οὔτε ἀλλοιοῦσθαι
15 τὸ φερόμενον.

Ἐντεῦθεν ἐπιχειρεῖ ὅτι ἀναιρεῖ μὲν ἢ κατὰ τόπον κινήσεις τὰς ἄλλας, οὐ συναναιρεῖται δέ, εἴπερ ἄνευ μὲν ταύτης οὐδεμία ἐστίν, ἄνευ δὲ τῶν ἄλλων ἐστὶν ἢ κατὰ τόπον, ὡς ἐπὶ τῶν οὐρανίων.

p. 260^b29 Τοῖς γὰρ αἰδίοις μόνον ἐνδέχεται κινεῖσθαι ταύτην.

20 Οὐ τοῖς αἰδίοις μόνον, ἀλλὰ ταύτην μόνην τοῖς αἰδίοις· οὐδεμίαν γὰρ ἄλλην κινεῖται τὰ οὐράνια.

p. 260^b30 Ἄλλ' ἐφ' ἐνὸς μὲν ὁτιοῦν τῶν ἐχόντων γένεσιν τὴν φορὰν ἀναγκαῖον.

Ἐντεῦθεν ἡ ἀπορία· δοκεῖ γὰρ ἐπὶ ἐνὸς ἐκάστου ἀτόμου ἢ γένεσις πρὸ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως εἶναι. ἐπιλύεται οὖν λέγων ὅτι πρὸ ἐκάστης γενέσεώς ἐστὶν ἢ κατὰ τόπον κίνησις τῶν γεννητῶν, καὶ πρὸ ταύτης ἢ τῶν οὐρανίων, ἧτις καὶ αὐτὴ γεννᾷ· “ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γεννᾷ καὶ ἥλιος”.

1. 4 ἔπειτα—τιμιώτερον habet B, qui lemma (p. 260^b24) νῦν δὲ τοῦτο ὑποκείμενον prae-
figit: αἱ μὲν—τιμιώτερον habet F^m partim evanida 1 εἰ om. B 2 ἢ (post οὐσίας)
om. B et fortasse F^m αὐτῆς deest in BF^m: an traiciendum ἢ τοῦ ποιῶ ἢ τοῦ ποσοῦ
ἢ τῆς οὐσίας αὐτῆς? ἢ δὲ κατὰ τόπον μεταβολὴ F^m 3. 4 τιμιώτερα] τιμιώτε-
ρον B 4 τῶν ἄλλων om. F^m δὲ φύσει τὸ scripsi: δὲ φησι τὸ F: δὲ τῇ φύσει τὸ
B: φύσει καὶ F^m 10 πρώτη ἄρα ἢ κατὰ τόπον addidi 12 cf. ad p. 897, 10
20. 21 cf. p. 840, 17 sq. 898, 2 sq. 22 ὁτιοῦν Arist.: ὅτιοῦν 27 ἄνθρωπος κτλ.]
Phys. B 2 p. 194^b13 (cf. Simplic. p. 306, 32 sqq. Philopon. p. 240, 20 sqq.)

p. 261^a1 'Αλλ' ἕτερον ἀνάγκη κινούμενον εἶναι.

Ἐντεῦθεν ἡ ἐπίλυσις. οὐ γινόμενον· οὐκέτι γινόμενον, ἀλλ' ἤδη γεγεννημένον. τὸ δὲ ἐφ' ἐνὸς μὲν ὁ τουοῦν τῶν γινομένων οὕτως ἔχει, τουτέστι τῶν γενετῶν ἐχόντων οὐσίαν. ὃν αὐτὸ καὶ μὴ γινό-
 5 μενον, τουτέστι τέλειον ἤδη καὶ μὴ δεόμενον ἔτι γενέσεως, ἀλλ' ἀπει-
 ληφὸς τὸ εἶδος. καὶ τούτου ἕτερον πρότερον· ἢ τὴν τῶν πάππων λέγει κίνησιν τῶν τοῦς γεννήσαντας γεννησάντων, ἢ μᾶλλον τὴν τῶν οὐρα-
 νίων. πάντως γὰρ ἂν (εἴη) τὰ κινούμενα φθαρτά· εἰ γὰρ πρώτη
 10 τῶν ἄλλων μεταβολῶν ἡ γένεσις, πάντα αὐτῆς μεθέξει, ὥστε πάντα γενητά
 εἰσονται· εἰ δὲ γενητά, καὶ φθαρτά δήπου· καὶ οὐδὲν αἰδίων.

p. 261^a10 Λέγω δ' ἐφεξῆς αὐξήσιν, εἴτ' ἀλλοίωσιν καὶ φθίσειν καὶ φθοράν.

Οὐκ ἠκριβολογήσατο δὲ περὶ τὴν λέξιν· ἔδει γὰρ προτάξαι, ὡς ἄνω εἵπομεν, τῆς αὐξήσεως τὴν ἀλλοίωσιν. φθίσεως δὲ καὶ φθορᾶς ἡ μὲν τῇ
 15 αὐξήσει, ἡ δὲ τῇ γενέσει ἀντίκειται.

p. 261^a13 Ὅλως τε φαίνεται τὸ γινόμενον ἀτελὲς καὶ ἐπ' ἀρ-
 χὴν ἰόν.

Ἐντεῦθεν ὅτι καὶ τῇ φύσει προτέρα ἡ κατὰ τὸν τρόπον δεῖκνυσιν, ὡς τελειότερα καὶ τοῖς τελειότεροις μᾶλλον ὑπάρχουσα. ἐπ' ἀρχὴν ἰόν,
 20 φησί, τουτέστιν ἐπὶ τὸ τέλειον εἶδος· μία γὰρ τῶν ἀρχῶν τὸ εἶδος κατὰ
 τὴν τελειότητα. ὥστε τὸ τῇ γενέσει ὕστερον τῇ φύσει πρότερον εἶναι· ὕστερον γὰρ ἐν τῇ γενέσει τὸ τέλειον παραγίνεται, καὶ λοιπὸν
 παύεται (ἡ γένεσις) καὶ ἡ κατὰ τὸν τρόπον κίνησις γίνεται τοῖς ζώοις, ἀλλὰ
 τοῦτο τῇ φύσει πρότερον· σκοπὸς γὰρ αὐτῇ καὶ ἀρχὴ εἰδοποιῆσαι καὶ
 25 ἀγαγεῖν εἰς τελειότητα, ὥστε τούτου ἕνεκεν τὰ πρὸ τούτου παρεληφθῇ.
 διὸ τὰ μὲν ὅλως ἀκίνητα τῶν ζώων δι' ἑνδεῖαν, οἷον τὰ φυτά·
 ἀντὶ τοῦ 'ζώντων'· οἷον γὰρ φησι τὰ φυτά δι' ἑνδεῖαν τοῦ τελείου εἶδους
 ὅ τι ζώοις ὑπάρχει, καθ' ὃ καὶ τὴν κατὰ τὸν τρόπον κινεῖται κίνησιν. καὶ
 πολλὰ γέννη ζώων· τὰ ζωόφυτα λέγει· καὶ διότι ἥμισυ τῆς οὐσίας

6. 8 καὶ — οὐρανίων] cf. p. 840, 23. 25 8 πάντως] πάντα Aristoteles, ex quo addidi
 εἴη 8. 10 ἡ (sic) γὰρ πρώτη — ἀθίον habet B, qui μεθέξουσιν scribit et δήπου omittit
 (cf. p. 840, 27. 29) 16 τε] sic F; cf. Arist. libri 19 τελειότερα et mox ὑπέρ-
 χουσα B, qui 18. 25 Ἐντεῦθεν — παρεληφθεν habet: τελειότεραν et ὑπάρχουσαν F
 19. 20 δὲ ἰόν φησιν ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τὸ B, cf. p. 840, 31 20. 21 κατὰ τὴν τελειότητα F:
 καὶ ἡ τελειότης B 22 καὶ F: μεθ' ὃ B 23 ἡ γένεσις addidi ex B: om. F
 23. 24 γίνεται τοῖς ζώοις κίνησις, ἀλλὰ τὸ διότι τῇ φύσει πρῶτον B 24 ἀρχὴν B
 26 ζώων] ζώντων Aristoteles (praeter H) ἑνδεῖαν τοῦ ὀργάνου Aristoteles (praeter K
 et corr. E) 29 τῶν ζώων Arist. (praeter corr. E)

www.libtool.com.cn

ἐξίσταται τὸ κινούμενον τῶν κινήσεων ἐν τῷ φέρεσθαι· ἤτοι τοῦτο φησιν ὅτι τὸ κινούμενον κατὰ τόπον ἥκιστα τῶν ἄλλων κινήσεων ἐξίσταται τῆς οὐσίας ἐν τῷ φέρεσθαι, ἢ τὸ κινούμενον ἐν τῇ μιᾷ τῶν κινήσεων τῇ κατὰ τόπον.

5 p. 261^a 23 Μάλιστα δὲ δῆλον ὅτι τὸ κινεῖν αὐτὸ αὐτὸ ταύτην μάλιστα κινεῖ κυρίως τὴν κατὰ τόπον.

Ἔτερον ἐπιχείρημα ὅτι πρώτη ἢ κατὰ τόπον ἐκ τοῦ τὸ αὐτοκίνητον, ὅπερ πρῶτον εἶναι λέγεται τῶν κινούντων καὶ κινουμένων, κατὰ ταύτην τὴν κίνησιν εἶναι αὐτοκίνητον, τὸ δὲ τῷ πρώτῳ ὑπάρχον ὡς πρώτῳ εἶη ἂν
10 πρῶτον. καὶ εἰ δέδεικται ὅτι τὸ πρῶτον τῶν κινούντων καὶ κινουμένων τὸ αὐτοκίνητον, αὐτοκίνητον δὲ τὴν τοπικὴν κίνησιν, δῆλον ὅτι πρώτη τῶν κινήσεων ἦν κινεῖται τὸ αὐτοκίνητον κατὰ τοὺς τρεῖς τοῦ πρώτου τρόπου, καὶ τῷ χρόνῳ, καὶ τῷ συναναρεῖν καὶ μὴ συναναρεῖσθαι κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολουθήσιν, καὶ τῇ φύσει· τελεία γὰρ καὶ τῶν ἄλλων αἰτία, ὡς
15 τοῖς τελείοις τῶν σωμάτων ὑπάρχουσα.

p. 261^a 28 Τίς δὲ φορὰ πρώτη, νῦν δεικτέον.

Δείξας ὅτι πρώτη τῶν κινήσεων ἐστὶν ἢ κατὰ τόπον, νῦν δείκνυσιν ὅτι ἡ κύκλις τῶν ἄλλων πρώτη ἐστὶ τῷ δεῖξαι ὅτι ταύτην μόνην ἐνδέχεται εἶναι συνεχῇ. ἔδειξε γὰρ ἀνωτέρω [ἔτι] τὴν αἰδίον κίνησιν συνεχῇ μᾶλλον
20 εἶναι ἢ ἐφεξῆς· βέλτιον γὰρ τὸ συνεχές, αἰεὶ δὲ τὸ βέλτιον ἢ φύσει ἐκλέγεται, “ἂν ἢ δυνατόν,” ὥστε δεῖ τὴν πρώτην καὶ αἰδίον κίνησιν συνεχῇ εἶναι. ὅτι δὲ ἐνδέχεται συνεχῇ εἶναι κίνησιν ἐκεῖ μὲν ἔλαβεν ὁμολογούμενον καὶ ἀποδείξειν ἐπηγγεῖλατο, ἐνταῦθα δὲ λοιπὸν εἰς τοῦτο εἰσβάλλει, πρότερον δὲ δείκνυσιν ὅτι οὐδεμίαν τῶν ἄλλων ἐνδέχεται εἶναι συνεχῇ,
25 εἴθ’ οὕτως ὅτι ἢ κατὰ τόπον μόνον ἐστὶ συνεχής, καὶ ταύτης ἢ κύκλις. ὅτι οὐδ’ οὐδεμία τῶν ἄλλων ἐστὶ συνεχής, δείκνυσιν ἐκ τοῦ πάσας ἀπὸ ἀντικειμένου εἰς ἀντικείμενον μεταβάλλειν· ἢ τε γὰρ γένεσις ἀπὸ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὄν μεταβάλλει καὶ ἢ φθορὰ ἀνάπαλιν, καὶ ἢ ἀλλοίωσις ἀπὸ ἐναντίου εἰς ἐναντίον (οἶον ἀπὸ λευκοῦ εἰς μέλαν ἢ ἀπὸ θερμοῦ εἰς ψυχρὸν
30 ἢ ἔμπαλιν), καὶ ἢ αὐξήσις δὲ καὶ φθίσις ἀπὸ ἐλάττονος εἰς μεῖζον ἢ ἀπὸ

1 τὸ κινούμενον τῶν κινήσεων Aristoteles: τὸ κινούμενον κατὰ τόπον τῶν κινήσεων ἐν τῷ φέρεσθαι ἢ τὸ κινούμενον ἐν τῇ μιᾷ τῶν κινήσεων τῆς οὐσίας F: τῆς οὐσίας OTV

5. 6 μάλιστα ταύτην Aristotelis libri 7. 15 habet B 7 τὸ om. B 8 τε καὶ B ταύτην] πάντα B 9 εἶναι αὐτοκίνητον om. B 9. 10 πρῶτον ἂν εἶη B 11 τελικὴν et mox κινήσεων ἐστὶν B 12 τοῦ πρώτου om. B 14 αἰτία B: ἔτι δ’ (h. e. αἰτία) F 19 ἀνωτέρω p. 260^b 20 (cf. supra p. 897, 15 sqq.) ὅτι delevi 22 δὲ habent OTV: non comperet (fortasse evan. in exitu versus) in F 23 εἰσβάλλει scripsi: ἐκβάλλει F: ἐμβάλλει V, cf. ad p. 89, 4 27 ἢ τε correxit ex ὅτι F² 30 καὶ ἢ φθίσις OV

μειζόνος, εἰς ἐλαττον. εἰ τοίνυν πᾶσαι ἀπὸ ἀντικειμένου εἰς ἀντικείμενον
 γίνονται, τὰς ἀντικειμένας ποιήσονται μεταβολάς (αἱ γὰρ εἰς ἀντι-
 κείμενα εἶδη μεταβολαὶ καὶ αὐταὶ εἰσιν ἀντικείμεναι, οἷον ἡ ἀπὸ
 λευκοῦ τῇ ἐπὶ λευκόν), αἱ δὲ ἀντικείμεναι μεταβολαὶ ἡρεμίᾳ δια-
 5 λαμβάνονται, ὥς δείξει, οὐκ ἄρα ἐνδέχεται οὐδεμίαν εἰς ἀντικείμενα
 μεταβολὴν συνεχῇ εἶναι, ἀλλ' ἐφεξῆς μὲν εἰσι, συνεχεῖς δὲ οὐ. ὅτι
 δὲ μεταξὺ τῶν ἀντικειμένων μεταβολῶν πάντως ἡρεμία ἐστὶ, δείκνυσιν
 οὕτως· τὸ γὰρ μελανιζόμενον, φησὶν, οὐ κινεῖται ἐπὶ λευκότητα, οὐκ οὖν
 ἀρχὴν ἔξει ποτὲ τῆς ἐπὶ λευκότητα ὁδοῦ, ἀλλὰ πᾶσα ἀρχὴ κινήσεως
 10 πέρας ἐστὶν ἡρεμίας, ὥστε μετὰ τὴν μέλανσιν ἡρεμεῖν δεῖσει ἵνα τὸ
 αὐτὸ λευκανθῇ.

Ἄλλὰ τοῦτο οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν ἢ τὸ ζητούμενον λαβεῖν ὁμολογού-
 μενον. εἰ γὰρ ὅλως δοθείη 'πᾶσα ἀρχὴ πάσης κινήσεως καὶ ἡρεμίας ἐστὶ
 πέρας', ἀδύνατον συνεχεῖς εἶναι τὰς ἀντικειμένας κινήσεις, τῆς γὰρ ὑπο-
 15 θέσεως· κειμένης ὅτι συνεχεῖς αἱ ἀντικείμεναι, οὐχ ἔξει χώραν ὁμολογού-
 μενον λαμβάνειν ὅτι πᾶσα ἀρχὴ κινήσεως πέρας ἐστὶν ἡρεμίας· εἰ γὰρ
 τοῦτο ἦν ὁμολογούμενον, ἡ ὑπόθεσις χώραν οὐκ εἶχεν. οὕτως ἦν ἐπιχει-
 ρητέον, ὅτι εἰ συνεχῆς ἡ λεύκανσις τῇ μελάνσει καὶ πάλιν τῇ λευκάνσει
 ἡ μέλανσις, οὐχ ἔξει οὕτως πέρας ἡ φύσις, ἀλλ' ἀσκόπως καὶ μάτην κινήσει,
 20 καὶ ἔσται ἡ λεύκανσις ἅμα καὶ μέλανσις· μία γὰρ ἔσται κίνησις ἡ ἀπὸ
 λευκοῦ ἐπὶ λευκόν· εἰ γὰρ διὰ τοῦτο κινεῖ ἀπὸ λευκοῦ ἵνα ἐπὶ λευκὴν
 ἀγάγῃ, ματαιοπονήσει ἡ ζητούσα ὅπερ ἔχει καὶ μὴδ' ἐν αὐτῇ μένουσα.
 εἰ τοίνυν ταῦτα ἄτοπα, ἄτοπον δηλονότι τὸ συνεχεῖς εἶναι τὰς ἀντικειμένας.
 ἀλλὰ τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα πρὸς μὲν τὰς φυσικὰς μεταβολὰς ἔχει ἂν λόγον
 25 (οὐδὲν γὰρ τῇ ὄντι μάτην ἡ φύσις ποιεῖ), πρὸς δὲ τὰς τεχνητάς οὐκέτι. τί
 γὰρ ἂν εἴποι τις ἐπὶ τῆς λιθαργύρου, ἥτις ἐψομένη μετὰ ἐλαίου τὴν μὲν
 ἀρχὴν ἐπὶ τὸ λευκότερον ὁδεύει τὸ φάρμακον, εἶτα μελαίνεται; συνεχεῖς
 ἄρα αἱ ἐναντίαι μεταβολαί· οὐ γὰρ ἀπλῶς ἐπὶ τούτου σκοπὸν εἶχεν ἡ τέχνη
 μελᾶναι ἢ λευκᾶναι τὸ φάρμακον, ἀλλ' ἀπλῶς σύστασιν αὐτῇ τοιάνδε ποι-
 30 ῆσαι, τούτῳ δὲ τῇ σκοπῇ καὶ τῇ ἐπὶ τὸν σκοπὸν ὁδῷ, λέγω δὲ τῇ τοσῇδε
 ἐψήσει, ἐπηκολούθησε τὸ ποτὲ μὲν λευκανθῆναι ποτὲ δὲ μελανθῆναι τὸ
 φάρμακον. οὐδὲ γὰρ ἀπλῶς ἐνταῦθα σκοπός ἐστι φύσεως τὸ λευκᾶναι ἢ
 μελᾶναι, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ κύκνου ἢ ἐπὶ τοῦ κόρακος, ἀλλ' ἐτέρῳ σκοπῷ τὰ
 χρώματα ἐπηκολούθησε. καὶ ἐπὶ τῆς κατὰ τύπον δὲ κινήσεως φυσικῶς
 35 μὲν ἀδύνατον συνεχεῖς εἶναι τὰς ἐναντίας (μίαν γὰρ τῶν ἐπὶ τὰ ἐναντία
 δεῖδωκεν ἐκάστῳ ἡ φύσις), βίᾳ δὲ ἴσως οὐκ ἀδύνατον, ὥς εἰ φερο-
 μένου βαρέος καὶ πρὶν ἡρεμῆσαι ἀντικρούσει τι ἀθρόον καὶ ἐπὶ τὸ
 ἄνω πέμψειεν, εἰ μὴ κἀνταῦθα ἀνεπαίσθητόν τις ἡρεμίαν ὑπόθιτο.
 καὶ ἐπὶ ὁρομέων δὲ ἢ ἱππέων τὴν ἀπὸ τῆς βαλβίδος ἐπὶ τὴν νύσσαν
 40 καὶ ἀπὸ ταύτης ἐπὶ τὴν βαλβίδα συνεχεῖς εἶναι δυνατόν, ἀλλ' ἴσως οὐκ
 ἐναντίαι αὐται.

3 εἶδη OV: ἡδη FT

14 γὰρ] fortasse δὲ

17 fortasse οὕτως (οὖν) ἦν

35 μίαν OV:

βίαν FT

37 immo ἀντικρούσει τι

p. 261^a 35 Αὐξήσει δὲ καὶ φθίσει ἡ μέγεθος καὶ σμικρότης ἡ
μεγέθους τελειότης καὶ ἀτέλεια.

Ἐπειδὴ εἶπε μέγεθος καὶ σμικρότης, ἀόριστα δὲ τὸ μέγεθος καὶ
ἡ σμικρότης, διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν ἡ τελειότης μεγέθους καὶ ἀτέλεια·
5 ἡ γὰρ τελειότης τοῦ μεγέθους ὥριται ἐν ἐκάστῳ εἶδει.

p. 261^b 1 Τὸ δὲ μὴ δεῖ κινούμενον τήνδε τὴν κίνησιν, ὃν δὲ πρό-
τερον, ἀνάγκη πρότερον ἡρεμεῖν.

Εἴπερ ὅλως ἐστὶ πρὸ τῆς κινήσεως· δεῖ γὰρ τὸ ἡρεμοῦν εἶναι τι, ἵνα
καὶ ἡρεμῇ. εἰ τοῖνον τὸ μελαινόμενον οὕτω λευκαίνεται (τὸ γὰρ λευκαινό-
10 μενον ἀπὸ μέλανος ἐξίσταται, οὐκ ἀπὸ λευκοῦ), ἀρχὴν δὲ ποτε λαμβάνει
λευκάνσεως, ἡρεμῆσει πρότερον καὶ ἔσται μεταξύ μελάνσεως καὶ λευκάνσεως
ἡρεμία. τὸ δὲ ὃν δὲ πρότερον προσέθηκε διὰ τὴν γένεσιν· τὸ γὰρ μετα-
βαλλὼν ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι εἰς τὸ εἶναι οὐκ ἦν πρότερον, ὥστε οὐδὲ ἡρεμεῖ,
ἔπερ καὶ αὐτὸς ἐπιφέρει. ἀλλ' οὐδέν, φησί, πρὸς τὸν λόγον, εἴτε ἡρεμία
15 ἐστὶ μεταξύ γενέσεως καὶ φθορᾶς εἴτε μή· καὶ γὰρ μὴ ἔστιν ἡρεμία ἐν
τῷ μὴ ὄντι, ἀλλ' οὐκ ἀμεταβλησία ἐστὶ τὸ μεταξύ τῶν δύο μεταβολῶν καὶ
χρόνος, καὶ οὐκ εἰσὶ συνεχεῖς, ἔπερ ἐζητεῖτο. οὐ δεῖ δὲ λέγειν ὅτι οὐχ
ἀρμόττει ὁ λόγος ἐπὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς διὰ τὸ τὰ μὲν ἐναντία μὴ δύνα-
σθαι ἅμα εἶναι, γένεσιν δὲ καὶ φθορὰν μὴ εἶναι ἐναντία· ὅλως γὰρ οὐδὲ
20 ἐπὶ τῶν ἄλλων δεῖ τῷ τοῦ ἐναντίου ὀνόματι χρῆσασθαι, ἀλλ' ἀπλῶς τῷ
μὴ δύνασθαι ἅμα εἶναι, ἔπερ ἐπὶ πάντων τῶν ἀντικειμένων ἐστὶν ἀληθές.
οὐ καλῶς δὲ συνάγει τὸ ἄτοπον· οὐδὲ γὰρ εἰ συνεχεῖς εἴεν αἱ ἀντικείμεναι
μεταβολαί, ἀνάγκη ἅμα εἶναι τὰ ἀντικείμενα. οὐδὲ γὰρ ἅμα καὶ [ἅμα]
λευκαίνεται καὶ μελαινεται κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ἀλλ' ὥστε τοῦ λευ-
25 καινομένου τὰ μέρη οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ μὲν χρόνῳ λευκαίνεται, συνεχῆς δὲ
ἐστὶν ἡ τῶν μορίων λεύκανσις καὶ ἀδιάκοπος, καὶ ὥστε τὰ διάφορα τῆς
λευκότητος μέτρα ἐπὶ τῆς αὐτῆς λευκάνσεως οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ μὲν χρόνῳ
γίνεται οὐδὲ δυνατόν ἅμα αὐτὰ γενέσθαι, συνεχῆς μέντοι ἐστὶν αὐτῶν ἡ
κίνησις, οὕτως καὶ ἀντικείμεναι κινήσεις συνεχεῖς ὡσιν, οὐκ ἀνάγκη ἅμα
30 αὐτὰς εἶναι, ἀλλ' ἐν τῷ νῦν τῆς μὲν πέρας ἐστὶ τῆς δὲ ἀρχῆς. ὥστε τοῦτο
γε τὸ ἄτοπον εὐκόλως συναχθεῖν ἂν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μετα-
βολῶν τῶν μὴ οὐσῶν κινήσεων, τουτέστι γενέσεως καὶ φθορᾶς.

2 τελειότης μεγέθους (ut v. 4) Arist. 5 ἡ ex ἡ corr. F 8. 21 Εἴπερ—ἀληθές habet
B, qui praeponit eadem quae ex E edidimus p. 841, 6. 8 8. 9 [ἵνα καὶ ἡρεμῇ]
εἴτα καὶ ἡρεμεῖν B 9 γὰρ] δὲ B 11 πρότερον καὶ B: καὶ πρότερον F
μεταξὺ λευκάνσεως καὶ μελάνσεως B 12 ὃν δὲ B: ὃν καὶ F, cf. p. 841, 12 15 φθο-
ρᾶς μεταξύ καὶ γενέσεως B 16 ἀμεταβλησία B: μεταβλησία F 17 οὐδὲ δεῖ
λέγειν B 17. 18 γρ. καὶ οὐχ ἀρμόττει rursus in marg. F 19 γένεσιν et φθορὰν
B: γένεσις et φθορὰ F 23 ἅμα (post καὶ) delevi: verbis καὶ ἅμα incipit nova
pagina F 31 num διαλυθεῖη? an οὐ καλῶς (pro εὐκόλως) cl. v. 22?

p. 261^b7 Οὐδὲν γὰρ διαφέρει ἐναντίας ἢ μὴ ἐναντίας εἶναι τὰς
κατ' ἀντίφασιν μεταβολάς.

Οὐδέν, φησί, πρὸς τὸ προκείμενον ἡμῖν συμβάλλεται εἶτε ἐναντία εἶτε
μὴ γένεσις καὶ φθορά, ἀλλὰ τοῦτο μόνον, εἰ μὴ δύνανται ἅμα εἶναι. ὁμοίως δέ,
5 φησὶν, οὐδὲν διαφέρει καὶ εἰ μὴ ἡρεμία ἐστὶ μεταξὺ αὐτῶν, ἀλλ' εἰ μόνον
χρόνος τις διαλαμβάνων αὐτάς ἀπ' ἀλλήλων καὶ μὴ ἑῶν συνεχεῖς εἶναι.

p. 261^b11 Μηδὲ ἔστι μεταβολὴ ἡρεμίας ἐναντίον.

Κινήσει μὲν γὰρ κίνησις ἐναντίον; μεταβολὴ δὲ ἀπλῶς οὐκέτι· οὐ
γὰρ δὴ καὶ γενέσει ἢ φθορᾷ, διότι μηδὲ κινήσεις αὗται. ἄλλως τε (τὸ)
10 ἡρεμοῦν εἶναι τι δεῖ ἵνα καὶ ἡρεμῇ. τὸ δὲ μὴ ὄν οὐκ ἔστιν· ὥστε οὐ τῇ
ἐκ τοῦ μὴ ὄντος οὐδὲ τῇ εἰς τὸ μὴ ὄν μεταβολῇ ἡρεμία ἂν εἴη ἐναντίον.
εἰ δὲ τοῦτο, οὐδὲ διαλήφονται ἡρεμία γένεσις καὶ φθορά.

p. 261^b15 Οὐ δεῖ δὲ ταράττεσθαι, ὅτι τὸ αὐτὸ πλείοσιν ἔσται
ἐναντίον.

15 Ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι αἱ ἀντικείμεναι μεταβολαὶ οὐχ ἅμα γίνονται, καὶ
ὅλως ἀντέθηκε κίνησιν κινήσει, ἀντίκειται δὲ τῇ κινήσει καὶ ἡρεμία, ἀπορεῖ
εἰ δύο ἐνὶ ἑστίν ἀντικείμενα· οὕτω γὰρ ἂν ἄδικος ἔσται ἢ φύσις δύο ἐνὶ
ἀντιτάξασα. καὶ νῦν γὰρ πιθανῶς ἐπιχειρεῖ λέγων ὅτι ἐπὶ πολλῶν ἐστίν
ἢ τοιαύτῃ ἀντίθεσις· τῇ γοῦν ἴσῳ καὶ τὸ μείζον καὶ τὸ ἔλαττον ἀντίκειται,
20 καὶ τὸ μέτριον τῇ τε ὑπερέχοντι καὶ τῇ ὑπερεχομένῳ. ἰστέον δὲ ὅτι καὶ
τῇ ἴσῳ ἔκεινα οὐχ ὡς μείζονα ἢ ἔλαττονα ἀλλ' ἀπλῶς ὡς ἄνισα ἴσῳ
ἀντίκειται, καὶ τῇ συμμέτρῳ τὸ τε ὑπερέχον καὶ τὸ ἐλλείπον ὡς ἀσύμ-
μετρα. ἔστι δὲ εἰπεῖν καὶ ὅπερ αὐτὸς ἀλλαχοῦ λέγει, ὅτι ὅταν δύο τῷ
αὐτῷ ἀντίκειται, οὐ κατὰ τὸ αὐτὸ ἀντίκειται, ἀλλὰ τὸ μὲν ὡς εἶδος εἶδει,
25 τὸ δὲ ὡς ἕξις στερήσει· οἷον τῇ θρασύτητι ἀντίκειται καὶ ὡς στερήσει ἢ
συμμετρία καὶ ὡς εἶδει ἢ δειλία. οὕτω καὶ τῇ κινήσει ὡς μὲν (εἶδει)
εἶδος ἢ ἀντικειμένη κίνησις ἀντίκειται, ὡς δὲ ἕξις στερήσις ἢ ἡρεμία.

3. 6 habent BFm, cf. p. 841, 24 sq. 3 οὐδὲν γὰρ φησι BFm ἐναντία Fm 5 οὐδὲν
φησι Fm μόνος B 6 συνεχῇ Fm 8 scribe γὰρ ἡρεμία ἐναντίον, μεταβολῇ δὲ
9 ἄλλως τε τὸ scripsi: ἀλλ' ὥστε 16 ἀντέθηκε T: ἀντέθεικεν F 19. 27 τῷ—
ἢ ἡρεμία habent BFm, praefigit Καθάπερ τὸ ἴσον καὶ τὸ μέτριον (p. 261^b19) B. cf.
p. 841, 26 sqq. 19 γοῦν om. et ἀντίκειται τὸ μείζον καὶ τὸ (τὸ om. Fm) ἔλαττον traiciunt
BFm 20 τῷ δὲ μετρίῳ τὸ ὑπερέχον καὶ τὸ ὑπερεχομένον Fm, qui mox 20. 24 ἰστέον—τῷ
αὐτῷ ἀντίκειται om., et pergit οὐ κατὰ τὸ αὐτὸ δέ, ἀλλὰ κτλ. μέτριον] σύμμετρον B
τε, alterum τῷ, et mox δὲ et καὶ (post ὅτι) om. B 21 ἔκεινα] τὸ μείζον καὶ τὸ ἔλαττον B,
qui mox οὐχ ὡς ἀπλῶς μείζον καὶ ἔλαττον ἀλλ' ἀπλῶς ὡς ἄνισον 22 ἀντίκεινται et ἀσύμμε-
τρον B 24 ἀντίκεινται utrobique B: priore loco malim ἀντικέχεται 25. 26 οἷον—δειλία
om. Fm, qui mox οὕτω δὲ καὶ 26. 27 εἶδει εἶδος scripsi: εἶδος FB: εἶδος εἶδει Fm
27 ἀντίκειται ἢ ἐναντία κίνησις Fm ὡς δὲ BFm: δὲ ὡς F ἕξις om. Fm

p. 261^b22 Ἔτι δὲ ἐπὶ τε τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς καὶ παν-
τελῶς ἄτοπον εἶναι δόξειεν.

Ἐπὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, φησί, μᾶλλον ἐστὶν ἐναργέστερον ὅτι οὐκ
εἰσὶν αἱ ἀντικείμεναι μεταβολαὶ συνεχεῖς· οὐ γὰρ ἂν ἡ φύσις εἰς τὸ εἶναι
5 τι ἄγουσα διὰ τὸ μὴ εἶναι αὐτὸ ἐκίνει, καὶ σκοπὸν ἐτίθετο ποιῆσαι ἵνα
εὐθύς φθέρῃ. ὁ δὲ ἐπὶ μιᾶς μεταβολῆς ὑπάρχει, τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν
λοιπῶν εὐλογον· τὰ γὰρ τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ τὰ αὐτὰ ἔχει συμπτώματα.

p. 261^b27 Ὅτι δὲ ἐνδέχεται εἶναι τινα ἄπειρον μίαν οὖσαν καὶ
συνεχῇ, καὶ αὐτὴ ἐστὶν ἡ κύκλῳ, λέγωμεν νῦν.

- 10 Δείξας ὅτι οὐδεμία τῶν ἄλλων κινήσεων δύναται εἶναι μία καὶ συνεχὴς
καὶ αἰδιος, οὔτε ἀλλοίωσις οὔτ' αὔξησης οὔτε γένεσις καὶ φθορά, νῦν βού-
λεται δεῖξαι ὅτι μόνῃ ἡ κατὰ τὸπον κίνησις δύναται εἶναι συνεχὴς καὶ
αἰδιος, ὡς πρωτίστη καὶ τελειότερα τῶν ἄλλων, (ἀλλ') οὐ πᾶσα ἡ κατὰ
τόπον κίνησις, ἀλλὰ μόνῃ ἡ κύκλῳ. ἐπεὶ γὰρ τὸ κινούμενον τὴν κατὰ
15 τόπον κίνησιν ἐπὶ γραμμῆς τινος κινεῖται, τῆς δὲ γραμμῆς εἶδη τρία (ἀπλῆς
μὲν γὰρ γραμμῆς εἶδη θύο, εὐθεῖα καὶ περιφέρεια, ἔστι δὲ καὶ τὸ ἐκ τού-
των μικτὸν ἐν εἶδος, ἐξ εὐθείας λέγω καὶ περιφερείας, τοῦτο δὲ ἐστὶν ἡ
ἑλιξ), τριῶν οὖσων γραμμῶν ἀνάγκη καὶ τὸ κινούμενον ἢ ἐπ' εὐθείας
κινεῖσθαι ἢ ἐπὶ περιφερείας ἢ ἐπὶ ἑλικος. ὅτι μὲν οὖν μόνῃ τῶν κινήσεων
20 αἰδιος ἡ κατὰ κύκλον, οὔτε δὲ ἡ κατ' εὐθεῖαν οὔτε ἡ ἐπὶ τῆς ἑλικος, νῦν
δείκνυσιν. ὅτι δὲ ἡ ἑλιξ ἐξ εὐθείας σύγκειται καὶ περιφερείας, μάθους ἂν
οὕτως. ἐὰν εὐθείας τινὸς τὸ μὲν ἕτερον πέρας ἀκίνητον μένη, κινῆται δὲ
τὸ ἕτερον καὶ περιάγεται, γράφει κύκλον· οὕτω γοῦν καὶ τέκτονες τῇ
στάθμῃ τὸν κύκλον γράφουσι, τὸ ἕτερον μὲν πέρας αὐτῆς πηγνύντες, τὸ
25 δὲ ἕτερον κινούντες καὶ περιάγοντες. νόει τοίνυν μύρμηκά τινα ἀπὸ τοῦ
ἀκινήτου πέρατος τῆς εὐθείας κινούμενον ἐπ' αὐτῆς. εἴτε οὖν ἡ εὐθεῖα
μόνη κινεῖτο, ὁ μύρμηξ δὲ μὴ κινεῖτο, κύκλος ἐστὶ τὸ γραφόμενον μόνον,
εἴτε ὁ μύρμηξ κινεῖτο, ἡ εὐθεῖα δὲ μὴ, εὐθεῖα μόνῃ τῇ κινήσει τοῦ μύρ-
μηκος γράφεται, ἐὰν δὲ ἀμφοτέρω κινῶνται ἢ τε εὐθεῖα καὶ ὁ μύρμηξ, ἀπὸ
30 τοῦ σημείου τῆς εὐθείας τοῦ ἀκινήτου συμπεριηγόμενος ἅμα τῇ εὐθείᾳ
γράφει ἑλικά. ἐν ὅσῳ γὰρ αὐτὸς ἀπαρτίζει τὴν εὐθεῖαν, πολλάκις αὐτῆς
συμπεριηγούσης ἐκυτῇ τὸν μύρμηκα, συμβήσεται τὸ ὑπὸ τῆς ἰδίας αὐτοῦ
κινήσεως καὶ ὑπὸ τῆς συμπεριγωγῆς τῆς εὐθείας ἑλικά γράφεσθαι· κινού-
μενος γὰρ ὁ μύρμηξ κατὰ μικρὸν ἐπὶ τῆς εὐθείας περιηγόμενης αὐτῆς
35 μείζους περιφερείας ἐξ ἐλαττόνων ἀεὶ γράφει κατὰ τὸ συνεχές, τοῦτο δὲ
ἐστὶν ἑλιξ. τριῶν οὖν ὄντων τῶν εἰδῶν τῆς κατὰ τὸπον κινήσεως, ἐὰν

2 ἂν εἶναι Arist. 3. 7 (usque ad εὐλογον) habet B, qui μᾶλλον φησὶν ἐπὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς
ἐναργέστερον ἐστὶν (cf. etiam p. 842,2sq.) transponit. hic deficiunt scholia in B; cf. praefat. p. X
8 τινα Arist.: τι F 9 αὐτῇ Arist. 13 ἀλλ' addidi 29 fort. ὁ μύρμηξ, (ὁ μύρμηξ) ἀπὸ

1 δειχθῆναι ὅτι ἀδύνατον τὴν κατ' εὐθεΐαν κίνησιν μίαν εἶναι τῷ ἀριθμῷ καὶ
 συνεχῇ καὶ αἰδίῳ, δῆλον ὅτι οὐδὲ τὴν ἑλικά δυνάτον. ἔχει γὰρ ἐν ἑαυτῇ
 τὴν εὐθυπορικὴν κίνησιν, ἥτις αἰδίος εἶναι οὐ δύναται· καὶ γὰρ ἔχει τὴν
 κύκλῳ τὴν δυναμένην αἰδίῳ εἶναι, ἀλλ' ὅταν συμπερανθῇ ἡ κατ' εὐθεΐαν,
 5 ἑλικά μὲν οὐκέτι κινήθησεται, κύκλον δὲ μόνον· ὥστε ἡ ἑλικοειδὴς κίνησις
 οὐκ αἰδίος. ἔστι δέ τι καὶ ἄλλο εἶδος ἑλικὸς συγκείμενον, ἐκ δύο σφαιρι-
 κῶν κινήσεων συγκείμενον, ὅταν φαμέν γράφειν τὸν ἥλιον ἢ τινα τῶν πλανω-
 μένων· συμπεριγαγόμενος γὰρ ὑπὸ τῆς ἀπλανοῦς καὶ αἰεὶ ἀπὸ τοῦ κατὰ
 κορυφὴν ἡμῶν ἀφιστάμενος ἢ ἐγγίζων τούτῳ ἑλικά γράφει. καὶ ἔστιν ἡ
 10 τοιαύτη ἑλιξ συνεχῆς καὶ αἰδίος, μᾶλλον δὲ οὐδὲ αὐτὴ μία ἀλλὰ πολλαί·
 μία γὰρ ἀπὸ τοῦ χειμερινοῦ ἐπὶ τὸν θερινόν, καὶ πάλιν ἀνακάμπτοντος
 ἄλλῃ ἀπὸ τοῦ θερινοῦ ἐπὶ τὸν χειμερινόν. ἀλλ' ἐκείνο σκεπτέον ὅτι οὐ
 δι' αὐτὸν ἔχει ἡ τοιαύτη ἑλιξ τὸ αἰδίον οὐδὲ ὅπως καθ' αὐτὴν ἐστίν, ἀλλ'
 ὁ μὲν ἥλιος αἰεὶ κύκλον κινεῖται, τῷ δὲ μὴ περὶ τοὺς αὐτοὺς πόλους κινεῖ-
 15 σθαι τὴν ἡλιακὴν σφαῖραν τῇ ἀπλανεῖ συμβαίνει τὸν ἥλιον ποτὲ μὲν ἐγγυ-
 τέρῳ τῶν πόλων τῆς ἀπλανοῦς εἶναι, ὡς ὅταν ἡ περὶ τὸν χειμερινὸν τρο-
 πικὸν ἢ περὶ τὸν θερινόν, ποτὲ δὲ πορρωτέρῳ, ὅταν περὶ τὸν ἰσημερινόν
 ᾖ. ἡμεῖς οὖν, μὴ γινόντες τὴν τε ἰδίαν αὐτοῦ κίνησιν ἄλλοτε ἐπὶ ἄλλου
 μορίου τοῦ ζῳδιακοῦ κινουμένην καὶ τὴν συμπεριγαγωγὴν αὐτοῦ τὴν ὑπὸ
 20 τῆς ἀπλανοῦς, τὴν ἑλικά ἐπινοοῦμεν. ὥστε εἰ καὶ αἰδίως κινεῖται, οὐκ ὡς
 ἑλικά ἀλλ' ὡς κύκλον κινούμενος, ἐπεὶ τοι εἰ αὐτὸς ἑλικά ἐπὶ τῆς ἰδίας
 σφαίρας ἐκινεῖτο, ἀδύνατον ἦν αὐτῷ συνεχῶς καὶ αἰδίως αὐτὴν κινεῖσθαι.
 δῆλον γὰρ ὅτι ἀρξάμενος ἐκ τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ ἢ καὶ ἐκ τοῦ πόλου
 αὐτοῦ κινούμενος ἑλικοειδῶς τὴν σφαῖραν κατέλγειν εἰς τὸν ἕτερον πόλον·
 25 εἰ δὲ πάλιν ἀνακάμπτειν ἔδει, οὐκέτι συνεχῇ τὴν κίνησιν εἶναι δυνάτον, ὡς
 δεῖξει ἐφεξῆς, ὅτι πάντως ἀνακάμπτουσα ἡ κίνησις στάσει διαληφθήσεται.
 οὐδὲ ἡ ἐπὶ τῆς μιᾶς ἄρα σφαίρας καθ' ὑπόθεσιν ἡνωμένη ἑλιξ ἀπλῆ ἐστίν,
 ἀλλὰ καὶ αὐτὴ σύγκειται πως ἐξ εὐθείας καὶ περιφερείας· τὴν γὰρ κατὰ
 πλάτος ὑπόστασιν, εἰ καὶ ἅμα τῇ περιγαγωγῇ ποιεῖται, ἀλλ' οὖν εὐθυπορι-
 30 κῶς ποιεῖται, τῷ δὲ κατὰ μικρὸν ποιεῖσθαι λανθάνει τὴν αἰσθησιν. ἀλλὰ
 καὶ ἡ ὀρακοντοειδὴς μικτὴ ἐστίν ὁμοίως τῆς εὐθείας μηκέτι δι' ὅλου περι-
 αγομένης, ἀλλ' ἀνακαμπτούσης· εἰ γὰρ νοήσεις, ὡς ἤδη εἴρηται, τὸν μύρμηκα
 φερόμενον ἐπὶ τῆς περιγομένης εὐθείας, τὴν δὲ εὐθεΐαν μὴ δι' ὅλου περι-
 αγομένην, ἀλλ' ἀνακάμπτουσαν, γράψει ἡ τοῦ μύρμηκος ἐπὶ τῆς εὐθείας
 35 κίνησις τὴν τοιαύτην ἑλικά.

Ἰὰ μὲν οὖν εἶδη τῆς γραμμῆς καὶ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως τρία,
 τὰ τε ἀπλὰ δύο καὶ τὸ μικτόν. ἐάν οὖν δειχθῇ ὅτι ἡ κατ' εὐθεΐαν κίνησις
 οὐ δύναται εἶναι συνεχῆς καὶ αἰδίος, δῆλον ὅτι οὐδὲ (ἡ) μικτὴ· εἰ δ' ἀνάγκη
 αἰδίῳ εἶναι κίνησιν, ὡς ἔδειξε, μηδεμίαν δὲ τῶν ἄλλων δυνάτον, λείπεται
 40 ἄρα μόνην τὴν κύκλῳ ἐνδὲχασθαι αἰδίῳ εἶναι.

1 κίνησιν ἥτις αἰδίος εἶναι οὐ δύναται

δι' αὐτὴν Diels

(2ν) κατέλγειν

14 τῷ scripsi: τὸ

29 immo ἀπότασιν

6 συγκείμενον deleverim

17 περὶ (post ὅταν) scripsi: παρὰ

36 εἶδη O²V(T): ἤδη FO

13 δι' αὐτὸν]

24 fort.

38 ἡ addidi

p. 261 b 29 Ὡςτ' εἰ μὴ ἐκείνων ἢ ἐτέρω συνεχῆς.

Ἐκείνων, τῶν ἀπλῶν δηλονότι. ἢ ἐτέρω, ἢ κατ' εὐθείαν. εἰ οὖν αὕτη μὴ αἰδιος, ἐν δὲ τῇ μικτῇ ἢ κατ' εὐθείαν ὑπάρχει κίνησις, οὐδὲ ταύτην ἄρα ἐνδέχεται αἰδιον εἶναι.

5 p. 261 b 31 Ὅτι δὲ τὸ φερόμενον τὴν εὐθείαν καὶ πεπερασμένην οὐ φέρεται συνεχῶς, δῆλον.

Δείκνυσιν ὅτι ἀδύνατον τὴν ἐπ' εὐθείας κίνησιν αἰδιον εἶναι μίαν οὖσαν τῷ ἀριθμῷ καὶ συνεχῇ, πρῶτον μὲν ὅτι ἐπὶ ἀπείρου τινὸς εὐθείας φέρεσθαι ἀδύνατον· δεδεικται δὲ ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ ὅτι ἀδύνατον εἶναι τὸ
10 ἄπειρον κατ' ἐνέργειαν, ὥστε ἀνάγκη τὸ φερόμενον ἐπ' εὐθείας ἐπὶ πεπερασμένης τινὸς φέρεσθαι, πεπερασμένης δὲ οὕσης τῆς εὐθείας καὶ κινήσεως ἐξ ἀνάγκης πεπερασμένη. εἰ δ' ἀνακάμπει, ἀνάγκη πᾶσαν μὴ μίαν εἶναι καὶ συνεχῇ κίνησιν· ἀνακάμπτον γὰρ τὰς ἐναντίας κινήσεται κινήσεις (τρῆς γὰρ αἱ κατὰ τὸν ἐναντιώσεις· τὸ γὰρ ἄνω τῷ κάτω ἐναντίον, τῷ δεξιῷ
15 τὸ ἀριστερόν, τῷ ἔμπροσθεν τὸ ὀπίσθεν), εἰ δὲ ἀνακάμπτον τὰς ἐναντίας κινεῖται, αἱ δὲ κατὰ τὰ ἐναντία κινήσεις ἐξ ἀνάγκης στασεὶ διαλαμβάνονται, ὥς ἔδειξεν, ἀνάγκη μὴ μίαν εἶναι καὶ συνεχῇ τοῦ ἀνακάμπτοντος τὴν κίνησιν. καὶ ἄλλως ὥρισταί, φησί, τί ποτέ ἐστιν ἡ μία κίνησις, ὅτι ἡ τοῦ αὐτοῦ κινουμένου λέγω καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ
20 εἶδος γινομένη κίνησις. εἰ τοίνυν τὸ ἀνακάμπτον τὰς ἐναντίας κινεῖται, οὐκ ἄρα μίαν κινεῖται κίνησιν, εἴ γε τὸ μίαν κινούμενον τὴν αὐτὴν κινεῖται.

p. 262 a 2 Τρία γάρ ἐστι, τό τε κινούμενον, οἷον θεὸς ἢ ἄνθρωπος, καὶ ὅτε, καὶ τρίτον τὸ ἐν ᾧ.

Τρία, φησίν, ἔδει συνδραμεῖν πρὸς τὸ ποιῆσαι μίαν, τὸ κινούμενον τὸ
25 αὐτό, οἷον τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον (θεὸν δὲ φησι τὰ οὐράνια), καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ τὸ αὐτὸ τῆς κινήσεως εἶδος· τοῦτο γὰρ τὸ ἐν ᾧ. ὅθεν καὶ ἀπαριθμεῖται τὰ εἶδη τῆς κινήσεως· τοῦτο γὰρ ἐστι, φησί, τόπος, ὥς ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν κινουμένων τὸ ἄνω ἢ τὸ κάτω ἢ ἕτερόν τι, ἢ πάθος, ὥς ἐπὶ τῶν κατὰ ἀλλοιώσιν κινουμένων, ἢ εἶδος, ὥς ἐπὶ τῶν κατὰ γένεσιν
30 καὶ φθοράν.

1 μὴδ' Aristoteles 9 δὲ] fort. γὰρ ἐν τῷ τρίτῳ κτλ. c. 6 p. 206 a 17 12 fort. πᾶσα 13 et 15 ἀνακάμπτων 14 fort. τῷ γὰρ ἄνω τὸ, at cf. p. 842, 8 18 ὥρισταί κτλ.] cf. ad p. 888, 12 21 εἴ γε scripsi: εἴτε 22. 23 ἄνθρωπος ἢ θεός, καὶ ὅτε, οἷον χρόνος, καὶ τρίτον τὸ ἐν ᾧ Aristoteles

p. 262*8sq.

Φασὶ τῇ μὲν κύκλῳ κινήσει μὴ εἶναι ἐναντίωσιν· κύκλῳ δέ ἐστι κτλ.
(p. 842,14. 18).

p. 262*15.

5 Ἄλλο ἐστὶ κύκλῳ φέρεσθαι καὶ ἄλλο κύκλον· κύκλῳ μὲν φέρεται
τὰ οὐράνια καὶ πάντες ἐκεῖσε οἱ κύκλοι, ἀλλ' οὐχ ἰστέωσιν ἀλλήλους (διὰ
τοῦτο οὐδὲ ἔχουσι τις ἐνστήναι πρὸς τὸν τοῦ Ἀριστοτέλους λόγον), κύκλον
δὲ φέρεται τὰ ἐπὶ κύκλου, ταῦτα δὲ καὶ ἀνακάμπτειν δύναται. διὰ τί; ὅτι
10 τὸν κύκλον, ἢ μέχρι τινὸς κινήθην ἀνακάμπτειν. καὶ οὖν συνεύρονται τινα
τὴν κίνησιν ἀντιπροσώπως δὲ κινούμενα συναντήσουσιν, ἰστέωσιν ἀλλήλα,
καὶ κινούμενόν τι ἀνακάμπτει πάλιν, ἴσταται.

p. 262*18.

Ἄρα δραμῶν τήνδε τὴν εὐθειᾶν καὶ θελήσει στήναι, ἐναργῶς στή-
15 σεται πρότερον.

p. 262*24.

Ἐὰν μὴ διέλη κατὰ τὸ σημεῖον τὴν γραμμὴν, καὶ οἶονεῖ ἐπιστῇ.
αὐτῇ ὥς πέρατι, καὶ λοιπὸν ὥς ἀπ' ἀρχῆς τινος ἐντεῦθεν τοῦ ἐτέρου ἢ
κίνησις ἄρξεται, οὐ γίνεται ἐναργεία τὸ σημεῖον.

20 p. 265*23.

Λόγῳ φησὶν ἢ τῇ ἀξιώματι κτλ. (p. 848,26. 29).

1 Scholia haec in Arist. p. 262*8—265*23 pariter atque ea quae supra edidi p. 852—887
leguntur in codice F margini appicta textus Aristotelei 2 ἐναντίωσιν scripsi: ἐναν
κτλ.] p. 842,15 τοῦ om.; 17 ἀλλήλοις 14 num θελήσας? sed etiam στήναι cor-
ruptum 21 κτλ.] p. 848,29 ἐκείνων om.

APPENDIX CRITICA

DE CODICIBUS OTV EX F DERIVATIS

In adnotatione critica scholiis Philoponeis Εἰς τὸ ἐπιλοιπον κτλ. (p. 888—907) subiecta codices Laur. 85,1 (O), Marc. 219 (T), Ottobon. 32 (V) ad septem tantum locos (p. 889,26. 891,14. 901,22. 902,3. 35. 904,16. 906,36; cf. etiam p. 893,25. 901,1. 23. 30) adhibui, corruptos quidem in F, sed ita conformatos ut prompta medicina vel Hippocrateae doctrinae expertes salutem eis afferant. quae cum ita sint, affirmanti mihi derivatos esse omnes ex F credent, opinor, harum rerum iudices periti. cf. Diels' praef. Simplic. Phys. p. XII et XIV. ne quis tamen suspicetur me falso iudicio usum alias eorum bonas lectiones silentio pressisse, addam argumenta quae me suspicione liberent.

De inscriptione codicis T absurde ex F repetita egi in praefatione (p. XVIII); accedant nunc alii eiusdem libri errores mirifici e non intellecta archetypi scriptura orti:

p. 888,13 συνε^{ως}χῆς (ut F) || 21 οὐδ' ἀεὶ τὰ iterat (quia iterata invenerat initio novae paginae codicis F) || 889,3 κινεῖτο sic (κινεῖ^T F) || 890,1 ὁρῶτο εν' sic (ὁρῶ^μ) || 9 ἐβούλετο (καὶ βούλε^T, sed καὶ scriptum compendio litterae ε simili || 891,3 τὰ πίπτοντα (τὰ πρὸς πίπτοντα sic) || 6 προστόπτοντα (cf. F) || 22 alterum οἱ om. (scriptum characteribus minutissimis in F) || 894,15 παρέξετε (παρέξε^T) || 895,3 ἀνώτερον (ἀνω^{τε}) || 22 ἐναντίον (ἐναν^τ) || 898,10 ὅτι om. (supra versum characteribus minutissimis addit F) || 900,8 πάντως γε (γ^h h. e. γὰρ) || 901,27 ὅτι (cf. F) || 903,22 εἶναι (εἶναί sic) || 30 οὕτως (ὥστε partim evan.) || 907,16 διαλαμβάνοντα (διαλαμβάν^τον) || 18 ὁριστοῦ (ὥρισ^α, sed litterae αι ita conformatae ut proclivi errore legas οῦ) ||

Sed praeterea errores non paucos scriptor codicis T ultro admisit:

p. 888,17 ἐπιστρέψας || 889,1 ἐγίνετο || 20 τῶν om. || 24 ἀκίνητον || 890,11 μόνου ut vid. || 15 πέσψεως (* μ erasum) || 19 αἰτία || 891,11 πανταλῶς || 15 ἐντεῦθε || 33 οὐ-

ρανείους || 892,4 κατὰ τὰ ὅλα || 8 κατὰ] ματὰ || 22 τῷ om. || 23 ἐνὸποκειμένους sic || 893,23 τῆς μερικῆς || 894,14 διὰ τὸ ἐναντίον || 16 βορὰν || 23 οὐρανία (h. e. οὐραν-
αῖτια) || 895,31 ἐφεστηκέναι || 896,26 διὰλεξις || 897,33 συναιρεῖται || 898,10 γεννηθῆναι ||
18 γὰρ om. || 900,24 ἀρχῇ || 902,13 καὶ om. || 26 τῇ λιθαργύρου || 33 κύκλου ||
903,20 χρῆσθαι (ut p. 841,18) || 904,17 ἀν om. || 21 ἀλάττονα || 905,7 ἔλογον || 17 εἰ-
δος ἐν traicit || 19 περιφαιέας || 906,14 πολέμους || 18 εἰδιαν ||

Non minus certum est ex codice O originem duxisse V. potiora tan-
tum adferam, locos praesertim in O evanidos (punctis evanidas litteras in-
dicabo), quos vel omisit indicata lacuna V vel invita Minerva supplevit:

p. 888,5 Εἰ δέδεικται (sed i vocis Εἰ parum perspicue exaratum) O: Ἐνδεδείκται
scriptum esse in V testatur etiam Heylbut || 890,11 μο O: μόνου V || 891,1 ἀλ' (=
Ἀλέξανδρος) O: λ' V, unde λέγει Brandis p. 439*41 mutato quod praecedat δ in 8 || ὡς]
ὦ O: ὦ V || 894,4 αὐτὴν ita scriptum in O ut legas proclivi errore αὐτὸν, idque de
sententia securus dedit V || 896,15 εἰς ἕνα O: εἰς τὸ ἐναντίον V || 901,7 αὐτοκλήτων]
αὐ..... O: om. in lacuna X fere litterarum V || 13 μὴ paene evanidum O: τῷ V ||
902,8 οὕτως] ὁ...ως (ως compendio et ipso evanido) O: ὅτι^{οῖον} V || 29 αὐτῷ et 33
ὥσπερ in lac. om. V: ...ῶ et ...ερ O || 36 βίη δὲ ἴσως partim evan. O: in lac. om. V ||
40 καὶ ἀπὸ ταύτης] ἣν O: ἣν post lacunam V || 908,16 ἀλλ' evan. O: in lac.
om. V || 23 extremum ἔμα evan. O: μὴ V || 26 λεύκανσις partim evan. O: λαμβανού-
σης V || 31 εὐκόλως in lac. om. V: εὐ...ως O || 904,13 πλείοσιν ἔσται in lac. om.
V: π..... ξ.... O || 17 οὕτω γὰρ ἀν ἀδικ- in lac. om. V: οὕ.....ος O ||
905,15 ἀπ... O: ἀπλῶς V

Patet librarium qui ex O descripsit indoctum fuisse hominem; idcirco
non mirum est graviore codicis O corruptelas fideliter ab eo repeti, qui
ne levissima quidem scripturae menda¹ procuret. communes enim codi-
cum OV errores sunt bene multi, quorum specimina non sine fructu cum
lectoribus communicabo:

p. 888,7 οὕτως om. || 11 καὶ δίδιον iterant || 889,8.9 ἡρεμεῖται (pro κινεῖται οὕτε
πάντα ἡρεμεῖ) || 10 ἀλλ' ἀναμιμνήσκει || 12 ἐστι et 13 δὲ (ante κινούμενα) om. || 21 τοῖς
(pro τὸ ἐν) || 24 ἀκίνητον (ut T) || 32 καλεῖτο αὐτὸ || 890,11 ὁπότε (pro ὑπό τε) ||
26 αὐτὸ τὸ κινούμενον αὐτὸ καὶ μεταβάλλον || 31 τούτου || 33 μεταβάλλον || 35 αὐτὰ
αὐτὰ || 891,11 αὐτὰς et ἡρεμεῖν || 21 μοχλίας || 29 αἰδίας || 31 ταὐτὸ] ταυτοῦτης ||
892,4 ὅλους || 16 ὅπερ || 20 λοιπῶν om. || λέγωμεν] λέγομεν || 21 ἐν] ἐν τῷ || 893,7 κι-
νούμενον τὸ αἰδώς om. || 10 εἴποι] εἴη ποι || 13 εἴτε] ὥστε || 20 εαυτῆς || 21 ἀν om. ||
894,5 ὑπὸ τοῦ ἀκινήτου κινουμένου δὲ || 8 αἰδία || 895,30 ὁ τὰ (pro priore ὑπὲρ) ||
896,20 ἀρχῇ || 898,9 αὐξυνθεῖναι || 899,25 ὅτι iterant || 900,13 ἀκριβολογήσατο
(ἡ χρ. correxit Brandis, et ita FT) || 901,10 καὶ κινουμένων iterant || 16 φθορὰ ||

¹ Casu fortasse quaedam emendatius scripsit, quae mendose exaraverat O: ex. gr.
p. 889,2 ἐκείνου O: ἐκίνου V || 893,8 ἀλλόγους sic O: ἀλόγους V || 896,20 πύκλω-
σις O: πύκνωσις V || 26 μιγέντων O: μιγέντων V || 897,5 πρώτου πρώτῃν] πρώτῃν O:
πρώτου V || etc.

902, 12. 13 λαβείν ὁμολογούμενον λαμβάνειν ἔτι πᾶσα (omissis εἰ—δοθεῖη: cf. v. 16) || 25 τεχνικά: || etc.¹

His addit suos ipsius errores non paucos scriptor codicis V:

p. 888, 11 αἴτιον om. || 15 καὶ (ante οὕτως) et 18 εἰ om. || 889, 17 alterum δὲ om. || 24 τῶν om. || 890, 9 ἑλεγχος || 12 τρυφῆς || 16 αἰσθητὸν || 19 πέμψεως || 891, 2 (ἐξ αὐτοῦ O) ἐξ αὐτοῖς V: ἐν αὐτοῖς Brandis || 3 τῶν μεταβολῶν primitus (et Brandis) || 5 κινήσεις || 7 ἄλλη || 8 τόπων || 14 (αὐτὸ κινεῖν O) αὐτοκινεῖν V || 22 συγχεινόμενα et ζωγραφίς || 26 αἰδίου (ante κινήσεως) || 29 μένειν || μὲν || 892, 1 ἑαυτοῖς || 2 ἡμερῆς || 6 συμβαίνει || 21 λέγωμεν || 898, 1 οὐ om. || 894, 1 πολλάς || 14 διὰ iterat || 895, 8 ἀρχὴ || 9 ταύτης ταύτην || 896, 17 γραφομένη || etc.

Rursus ipsum O derivatum esse ex F ostendi potest. invenies enim in O (et V) lacunas non paucas, quas ut concedam et aliter explicari posse (nam fere semper eadem vox ante lacunam exstat, quae et omissorum est extrema), facilius tamen explices, si locum consideres quem prima et extrema omissorum verba tenent in F. huiusmodi sunt:

p. 890, 22. 24 κινούνται τὰ ζῷα—ἐαυτῶν || 892, 8. 10 διττὸν—κινῆται κατὰ συμβεβηχός || 895, 15. 16 δόξα—δύνασθαι || 22. 23 δυνάμει—τρεφομένων || 898, 18. 20 ἐν γὰρ—ὑστεραὶ || 900, 27 ἀντὶ—φυσὶ || 902, 3. 4 καὶ αὐταὶ—μεταβολαὶ || 905, 19. 20 ὅτι μὲν οὖν—ἑλίκος || 907, 26. 27 εἶδος—κινήσεως ||

Similiter omittunt OV p. 906, 5 ἡ et 23 καὶ (ante ἐκ): poterant sane omitti haec, etiamsi alius ac F codex describeretur, sed inspecto F (ubi ἡ parum perspicue et καὶ minutissimo compendio exaratum est) nulla supererit de horum errorum origine dubitatio. possum tamen et eiusmodi exempla addere, quae opinionem meam necessariam ostendant:

p. 904, 25. 26 ἀντίκειται καὶ ὡς στερήσει ἡ συμμετρία καὶ ὡς εἶδει ἡ δειλία. οὕτω καὶ τῇ κινήσει ὡς μὲν et 905, 33. 35 γράφεσθαι· κινούμενος γὰρ ὁ μύρμηξ κατὰ μικρὸν ἐπὶ τῆς εὐθείας περιγαγμένης αὐτῆς μελίζους unum versum tenent in F: desunt in O et V || 902, 39 ita scriptum est δρομέων in F ut legas proclivi errore δεομέων (!): hinc δεο⁷με⁷ων V || 890, 11 κυρίως compendiose F: κινήσεως OV || 891, 35 ἀκί⁷νη⁷του F: ἀκίνητα OV || 905, 23 incuriose exarata est littera η vocis περιάγεται in F: visus est sibi legere περιάγεται qui eum descripsit, idque servaverunt OV || 907, 10 vōcula ἐπὶ (ante πεπερασμένης) scripta est in F litterarum formis codicum graecorum lectoribus bene notis, quae similes sunt compendio ὡς: ὡς dederunt OV || etc.

Si quis igitur attente haec omnia consideraverit, non dubitabit ille quidem mecum statuere ex codice F fortasse ἀμέσως derivatum esse T, et ex apographo codicis F descriptum esse O(V), omnes vero nullius esse pretii ad recensenda Philoponi verba, ἕπερ ἔδει δεῖξαι.

¹ Hinc vides reliquas quoque communes codicum OV lectiones nullius esse pretii: p. 888, 4 πρώτως || 6 ἀνάγκη εἶναι συνεχῇ || 889, 15 καὶ et 23 τι om. || 890, 9 εἰργκεν (pro εἰπομεν) || 892, 31 βαστάζοντος (om. τι) || 893, 1 ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων || 3 τοιοῦτον (omisso priore τι) || 900, 16 δὲ (sed τε FT) || etc.

Liceat nunc data rursus occasione, quam in praefatione memoriae lapsu neglexi, gratias agere viro doctissimo L. Martens, qui non paucos locos, de quibus dubitatio suborta erat, humanissime in codicibus FT inspexit. codicem V, ut in praefatione dixi, contulit accuratissime Gustavus Heylbut, cuius amicitiae et descriptionem codicis debeo, quam nunc integram apponam:

"*Ottobon. Gr. 32 fol. chart. ex codicibus Ioannis Angeli Ducis ab Altemps. XV saec., ganz von einer Hand geschrieben.*

- f. 1 Παλλαδίου περί τῶν τῆς Ἰνδίας ἐθνῶν καὶ τῶν βραγμάνων.
Anfang Ἡ πολλὴ φιλοπονία σου καὶ φιλομαθία καὶ φιληκοία.
Schluss f. 14 οἰκτεῖροντες πᾶσαν ἀνθρώπων φύσιν τῶν θνητῶν. τέλος.
- f. 15. 16 *leer.*
- f. 17 Τοῦ Φιλοπόνου Ἰωάννου εἰς τὸ ἐπιλοιπὸν *etc.*
- f. 28 *leer.*
- f. 29 τοῦ φιλοσωφωτάτου καὶ ῥητορικωτάτου κυροῦ Θεοδώρου τοῦ προδρόμου.
Anfang οἶδα ὡς οὐκ ὀλίγων.
Schluss f. 33 πρεσβεῖη θεὸν ἰλάσκειν πόλον ναυετάοντα. *Gleich darunter Briefe von Nicephoros, Stephanos, Barnabas u. a.*
- f. 38 τὰ προλεγόμενα τῆς ῥητορικῆς.
Anfang ἅπανα ζήτησις εἰς ταῦτα καὶ μόνα τὰ τέσσαρα περιίσταται.
Ende f. 43 ὡς μεθόδους λογικὰς καὶ κανόνας διδάσκον: —
- f. 44 *leer.*
- f. 45 Ἀριστέας Φιλοκράτης (sic)· ἀξιολόγου διηγήσεως ᾧ Φιλόκρατες περὶ τῆς γενεθλείης
 ἡμῶν ἐντυχίας πρὸς Ἐλεάζαρον τὸν τῶν Ἰουδαίων ἀρχιερέα.
Schluss f. 70ν τοῦ βουλήματος τὸν καλλίστον ἑπαθλον Ἀριστέας Φιλοκράτα τέλος τῷ θεῷ
 δόξα [*hierüber Fubrius bibl. graec. XII, 660 ed. 4.*]. *Ende des Codex.*"

I N D I C E S

www.libtool.com.cn

I INDEX VERBORUM

- Α. οὐδ' ὁ γραμματιστὴς βουλευέται πῶς δεῖ
τὸ α ἢ τὸ β γράφαι 321,7
ἀβαθής 800,15 ἐξ ἀβαθῶν βάθος οὐ σύγ-
κεται 722,4
ἀβάκιον. v. adn. ad 115,21 202,29 212,9
ἀβέβαιος. (τύχη) 276,8. 25
ἀγαθός. τὸ ἀγαθὸν ἐν πάσῃ κατηγορίᾳ θεω-
ρεῖται 874,17
ἀγαθουργός 163,10
ἀγαθύνειν 163,9
ἀγαλματοποιός 248,24 249,29
ἀγαν 422,13 664,26
ἀγαπᾶν 125,12 237,4 ἀγαπᾷ τοῦ σύγγενος
τυχεῖν 319,3. 12
ἀγγεῖον 517,6 al. τὸ ἀ. τόπος ἐστὶ μετα-
φορητός, ὥσπερ καὶ ὁ τόπος οἶον ἀγγεῖον
ἀμετακίνητον 517,7 523,9
ἄγγελος *angelus* 747,27 750,5 755,10
ἄγγος 669,7
ἀγειν. εἰς τᾶξιν ἢ εἰς ὄρον 188,30 εἰς τὸ
τέλειον 186,23 236,20 εἰς ταῦτόν 41,29
42,2 376,30 etc. εἰς ἄτοπον 537,7 (cf.
ἀπάγειν) τῶν ἐκ τοῦ κέντρου ἐπὶ τὴν
περιφέρειαν ἀγομένων ἐνθεῖων 760,9 404,17
408,5 τὸ μήπω μὲν ἡγμένον εἰς τὴν ἐνέρ-
γειαν, δυνάμενον δὲ ἀχθῆναι 253,21 τοῖς
μὴ διὰ γεωμετρικῆς ἡγμένοις θεωρίας
455,4 ἢ κατὰ τόπον κίνησις εἰς ἔννοιαν
(ὑπόνοιαν 618,28) ἡμᾶς ἤγαγε τοῦ τόπου
541,23 542,12 544,22
ἀγέννητος et ἀγέννητος. v. adn. ad 189,10
298,8. 11 305,20 397,31 404,2 al.
ἀγνοεῖν. ἡγνόησε περιπεσὼν ἀντιφάσκει 83,22
ἀγνοοῖ conl. 229,31 ἀγνοηθήσεται 497,16
ἀγνοία 122,17 128,7. 26 130,29 266,10 321,4
ἀγνώριστος. (κίνησις) 727,16
ἀγνωσία 130,30
ἀγνωστος 476,6 ἀγνωστότερος 9,22 10,20
369,16
ἄγονος 323,30
ἀγορά 263,7 278,19 588,17 727,32
ἀγοράζειν Aristotelis expl. εἰς ἀγορὰν δια-
τρεῖται 263,7 *emere* 269,4 324,22
ἄγρα 311,5
ἄγραφος. (συνουσία Platon.) 515,30 521,10
ἀγρεύειν 271,10
ἄγριος 286,5
ἀγγίνοια Aristotelis 112,26
ἀγγίνους. τὴν ἀπορίαν ὁ Ἀριστοτέλης ἀγχι-
νούστατα πάνυ ἐπιλύμενος 483,1
ἀγωγὴ 14,22 52,11 85,9 (ἀσυλλόγιστος)
58,20
ἀγών 459,13 460,2 οὐχ ὡς τοῦ δόγματος
δεομένου λόγου καὶ ἀγῶνος 32,12
ἀγωνίζεσθαι. (Ὀλύμπια) 324,21 *de equis*
771,25
ἀγώνιος 116,30 117,1 646,27
ἀδάμας 111,11
ἀδηλία 712,9. 11. 14
ἀδηλος 113,30 321,13
ἀδιάρετος 211,24 391,29 etc.
ἀδιάκοπος 235,26 236,8 692,8 792,2 821,1
ἀδιακόπως 691,32 732,22 889,1
ἀδιάνοητος 43,16
ἀδιάρθρωτος 13,12 15,9 431,3
ἀδιάρθρωτως 17,30
ἀδιδάσκατος 93,1 226,14 392,1 401,33
ἀδιάφορος 57,1 502,18
ἀδιαφώρας 502,19
ἀδυναμία 131,13 sqq.

www.libtool.com.cn

ἀδύνατος. ἀδύνατον et ἀτοπον differunt 37,14 sqq. καὶ ψεύδος καὶ ἀδύνατον 450,22 κατὰ τὸ ἀδύνατον 755,18 καὶ ἐπ' εὐθείας τὸ αὐτὸ καὶ δι' ἀδυνάτου δείκνυται 379,16 333,21 cf. 806,3 865,11 τῶν ἀδυνάτων ἐστὶ (i. q. ἀδύνατόν ἐστι) 44,21 ἀδυνατώτερος 44,19

ἀελ. scriptura ἀελ. comparat in excerptis cod. E 834,6 ad 824,10 808,28 item in F 878,25

ἀειγενοσία 395,18 405,4 432,16 484,9

δείκνυτος 198,11 303,1 etc.

δέριος. (εἶδος) 171,14. 25 178,26

δερώδης 625,18

δέτως 711,3

δζωος 191,25

δῆρ. ὁ δῆρ εἰς ἀέρας διαιρεῖται 412,13 ἔστιν οὖν ὁ δῆρ δυνάμει ὕδωρ καὶ τὸ ὕδωρ δυνάμει δῆρ 606,8 ὡς ἐν σώμασιν ἀσωματός 23,13 ὡς ἐν σώμασιν ἀσωματώτερος 653,5 δῆρ et ἔαρ confusa 698,21

ἄθεος 23,30

ἄθετος στιγμή (= μονάς Pythagoreis) 792,27
 ἀθροίζειν. (τὸν ὁρισμὸν ἐκ τῶν δεδειγμένων) 275,22

ἀθροισίς 12,6 42,20

ἀθροισμα 12,8 sqq. 76,22 sq.

ἀθρόος 766,26 οὐδεμία οὐσία ἀθρόαν ἔχει τὴν γένεσιν 399,33 οὐδὲν κατ' οὐσίαν γινόμενον ἀθρόαν ἔχει τὴν προαγωγὴν 407,8 ἀθροώτερος 379,3

ἀθρόως 838,4

αἰγιαλός 311,11

αἰδεῖσθαι 651,3

αἰδῖος 303,25 ἐπὶ τῶν αἰδῶν οὐδὲν διαφέρει τὸ δυνάμει τοῦ ἐνεργείᾳ 406,3 cf. 490,14

αἰδιότης 237,4 838,14 882,4

αἰδίως 298,7

αἰθέριος. (σῶμα) 340,31

αἰματώδης 222,1 224,29

αἰν(τ)εσθαι 49,20 65,24 81,25 391,11 392,19 573,6

αἰρεῖν. (τὴν διάνοιαν τοῦ Παρμενίδου) 65,6 cf. 16,9 19,8 τὰ ἐπιχειρήματα πάντα σχεδὸν εἴλε τῇ πιθανότητι 675,19

αἶρεσις 248,7 αἶρεσιν corruptum ex διαίρεσιν 1,13

αἰσθάνεσθαι. de αἰσθῆσθαι v. ad 716,22 sq. 722,17 cf. συναἰσθάνεσθαι

αἰσθημα 876,31

αἰσθησις 828,19 al.

αἰσθητήριον 828,20. 23

αἰσθητικός 240,1 514,27 890,13 αἰσθητοῖς et αἰσθητικοῖς confusa 1,21

αἰσθητός (opp. νοητός) 63,4 sqq. 508,1 sqq.

αἰσθητοῦ σώματος 573,4 (opp. μαθηματικοῦ) 613,10 τὰ αἰσθητὰ βέλτιον οἶδεν ἢ αἰσθησις τοῦ λόγου 829,2

αἰσχος 876,29

αἰσχρός 187,27 al.

αἰσχροτής 187,27 189,1

αἰτία et ἔννοια confusa v. ad 89,4 (cf. 366,8 320,28) 264,5 266,19 360,16 κατ' αἰτίαν (opp. κατὰ χρόνον) 189,11 sqq. 401,13

αἰτιασθαι 199,9 229,8 sqq. 312,14 839,30

αἰτιατός 252,16 sqq. 256,28. τὸ αἷτιον διαφέρει ἐξ ἀνάγκης τοῦ αἰτιατοῦ 107,22

αἰτιολογία 254,15

αἷτιον et στοιχεῖον diff. 8,1 sqq. τὸ καθ' αὐτὸ (opp. κατὰ συμβεβηκός) αἷτιον 254,30 256,1 259,9 αἰτιώτερος 337,14 278,15 sqq. αἰτιώτατος 163,6

αἰών 458,2 705,10

αἰωρεῖν. ἡωρημένος 269,14 cf. ἑωρεῖν ἀκαριαῖος. τὸ ἀκαριαῖον νῦν (opp. τὸ πλατὺν vel τὸ ἐν πλάτει νῦν) 760,22 sqq.

ἀκατάλληλος. ἀκατάλληλόν τι ἔχει ἡ λέξις 295,10

ἀκίνησία 362,14 367,6. 12 448,19 859,30

ἀκίνητίζειν 450,5 586,13 757,4

ἀκίνητος 30,17 etc.

ἀκινήτως 759,10

ἀκμᾶζειν 423,8

ἀκμή 236,20. 29

ἀκοή 898,32

ἀκολουθεῖν. v. ad 4,4 7,11 37,25 207,5

ἀκολουθήσις 334,10 335,12. 18

ἀκολουθία 55,34 324,24 327,14 374,17

ἢ ἀ. τῆς λέξεως 707,3

ἀκόλουθος 4,4 9,1 480,17 481,28 c. gen.

4,5 οὐκ ἔστιν ἑαυτοῦ ἀκόλουθος (Empedocles) 323,13 κατὰ τὸ ἀκόλουθον ἐκ τῶν εἰλημμένων συλλογίζόμενος 397,10 ἀκόλουθον ἦν c. infn. 90,26 ἀκολουθώτερος 809,3

ἀκολούθως 56,19 61,25 99,10 228,8 486,17

ἀκομπος 528,19

ἀκοντίζειν 692,30 693,3

ἀκούειν *intelligere* 119,16 132,15 140,16

176,18 τῶν λόγων 68,16 τοῦ ὁρισμοῦ

199,12 ἀκουσόμεθα 48,13 etc. 346,22

355,15 τὸ φυσικῶς οὐ πρὸς τὸ 'κινού-
μενον' ἀκουστέον ... ἀλλὰ τὸ 'φυσικῶς'
πρὸς τὸ 'κινούν' ἀκουστέον 355,2 sqq.
οὐ τοπικῶς ἀκουστέον 391,12 οὕτως ἀκου-
στέον αὐτὸν λέγειν 226,5
ἄκρατος. τὸ ἅμα τὰ ἐναντία ἄκρατα ἐν τῇ
αὐτῇ εἶναι δδύνατον 860,25
ἀκρίβεια 282,4
ἀκριβέστερος 175,26 200,12 385,16 τὰ
ἀκριβέστερα τῶν ἀντιγράφων 495,6 cf.
ἀντίγραφον
ἀκριβολογεῖν 330,20 900,13
ἀκριβῶς 91,11 135,22 297,29 353,7
ἀπροαματικὸς (opp. ἐξωτερικὸς) 705,20
ἀπροᾶσθαι. ὁ Μελίσσου λόγος οὐδεμίαν κι-
νεῖ τοῖς ἀκρωμένους ἀπορίαν 30,5 58,30
ἀπροατῆς 705,23
ἄπρος. ἄκρα (opp. μέσα) 55,30 ὁ μέσος (sc.
ὁρος syllogismi) πρὸς τοὺς ἄπρους 710,11
ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ἄπροις 684,25 ἐπ'
ἄπρου ξύλου 641,20 τὸ ἀκρότατον τῆς
μαθηματικῆς 220,14 ὁ τέλειος φυσικὸς
κατὰ τὸ ἀκρότατον τὸ ἐκτοῦ μεμνήσεται
καὶ τῶν ἀκινήτων αἰτιῶν 301,5
ἀπτίς 25,8 642,15.17 698,14
ἀκυρότερος (opp. κυριώτερος) 787,12
ἀκώλυτος. (διδόχος) 668,24
ἀκωλύτως 499,4 570,12
ἀλήθεια. καὶ αὐτῇ δοκεῖ καὶ τῇ ἀληθείᾳ
346,1 ἐν τοῖς πρὸς ἀλήθειαν (de Parmen.)
22,3 al.
ἀληθεύειν 133,22 209,23 222,26 ἀληθεύον
ἀξιωμα 309,29
ἀληθής. ἀληθέστερον 745,26
ἀληθῶς 54,16 (?) 180,15 ἄ. μὲν, οὐκ εἰ-
δῶτως δέ 575,29
ἀλιεύς. οἱ ἀλιεῖς τοῖς λῖνοις προσπλέκουσι
τὸν μόλιβδον 660,28
ἀλίσκεσθαι. αὐτὸς τοῖς σαυτοῦ πτεροῖς ἦλως
577,3 ἐαλωχέναι 762,15
ἀλκυὼν 311,10
ἀλλὰ. εἰ καὶ μὴ κατὰ ἄτομόν τι, ἀλλ' ἐν
πλάτει 120,31 171,23 223,18 (sed ἀλλ'
οὖν K). 26. similiter ἀλλ' οὖν 71,10 134,22
401,27 etc. ἀλλ' οὖν γε 293,6 ἀλλ' οὖν
πάντως 105,13 ἀλλ' ὅμως 199,8 οὐδα-
μῶς ἄλλως, ἀλλ' ἢ ἐν αὐτῇ τῇ κινήτῃ
375,23 φθορᾶς οὐ πάσης ἐστὶν ἰδεῖν τὸ
ποιητικὸν αἷτιον, ἀλλ' ἢ τὸν χρόνον μόνον
768,1
ἀλλάσσειν 823,10 882,6

ἀλλαχοῦ 189,13 541,19 etc.
ἀλλήλων. ἐξ ἀλλήλων λέγεται (τὰ ἐναντία)
τῷ μετ' ἀλλήλα εἶναι 111,30 al 842,27
ἀλλοθεν. οὐδαμῶθεν ἀλλοθεν ἢ (cf. 547,12
εἰ μὴ) 541,15
ἀλλοθί που 738,31
ἀλλοιότερος 199,7 392,24
ἀλλοίωσις κοινὸν ὄνομα πάσης τῆς κατὰ
τὰς ἐναντίας ποιότητος μεταβολῆς 350,23
ἀλλοιωτικός. (ποιότης) 424,22 (δύναμις)
355,12 (κίνησις) 198,34 199,8
ἀλλοιωτός 350,16 sqq. 385,19
ἄλλος. de eadem re dicitur κατὰ ἄλλο et
δι' ἄλλου 530,28 sqq. ἄλλων (v.l. ἀλόγων)
ζώων 317,2
ἄλλοτε μὲν ... ἄλλοτε δέ 354,22 ἄ. ἄλλως
114,1 ἄ. ἐξ ἄλλης ἀναρμοστίας 114,3
ἀλλότριος 139,21 sqq. 447,2 sqq.
ἄλλως τε, ἄλλως τε καὶ, καὶ ἄ., ἄλλως ...
καὶ ἄ., ἄ. μὲν ... ἄ. δέ sexcenties
ἄλογος. (ζῷα) 317,12 etc. (ψυχῇ) 30,17
191,13 al. ἄλογον τὸ νομίζειν κτλ. 325,3
ἄλογόν ἐστι c. infin. 318,18
ἀλόγως 893,8
ἄλως 307,3 sqq. 313,26
ἅμα τῇ φύσει 254,16 ἅμα τῇ εἰπεῖν ταῦτα
σχήματά τινα ἐννοῶ 455,20 ἅμα γὰρ
(τῇ add. t) κύκλον εἰπεῖν πεπερασμένον
εἰπον 438,8
ἅμαξα 835,3
ἁμαρτάνειν 62,9 221,28 263,24
ἁμαρτήμα φύσεως 310,12 318,17
ἁμαρτία 62,20 316,11
ἁμβλύς. τὸ ἁμβλύ 26,5 τῶν μαχαίρων
τὰ ἁμβλέα 647,1 ἁμβλύτερον 849,23
ἁμεγέθης 401,4 sqq.
ἁμεβεῖν τόπον 541,28 544,6 562,5
ἁμειψίς 567,16
ἁμέλει 3,9 220,31 326,31 499,19 774,9
852,13 ἄ. γοῦν 134,29 152,9 ὥσπερ ἄ.
26,28 97,13 296,18 516,8 569,10 892,
16
ἁμελεῖν 229,7
ἁμέρεια 820,22
ἁμερής 391,29 etc..
ἁμέριστος (opp. μεριστός) 416,3
ἁμερίστως 93,4
ἁμεσος 811,12 οὐ γὰρ ἄ. ἢ εἰς τὰ ἐναντία
μεταβολή 427,29
ἁμέσως 23,16 115,26 sqq. 644,4 sqq. 762,33
ἀμεταβλησία 797,12 903,16

ἀμετάβλητος 29,8 214,10 434,17 α. κατὰ
πᾶσαν μεταβολήν 53,22. 31 54,6
ἀμετακίνητος 517,8
ἀμετρία 418,22
ἀμειγής 833,8
ἀμιλλᾶσθαι 794,24
ἀμνημονεῖν 234,9
ἀμοιβᾶδόν 691,33
ἀμορφος 82,4 114,8
ἀμους(α) 145,11 163,29
ἀμουσος 144,28 sqq. 163,19
ἀμπελογενής (Empedoclea imitatio) 322,22
ἀμπελος 273,1 244,21
ἀμπελοφόρος. (χωρῖα) 273,7
ἀμυδρός. (δύναμις) 423,9 ἀμυδρότερος 189,15
323,9 355,11 420,31 423,11
ἀμυδρῶς 537,6
ἀμφι. οἱ ἀμφι Παρμενίδην κτλ. 50,25 57,15
86,21 cf. περι
ἀμφίβολος 32,13 206,8
ἀμφορεύς 97,15 190,14 527,18 sqq.
ἀμφοτέρως 37,3 66,28 etc.
ἀν. I. 1) εἰ πεπερασμένον Παρμενίδης ὑπε-
τίθετο τὸ ὄν εἶναι, Μελισσος δὲ ἀπειρον,
οὐκ ἂν οὐσίαν αὐτὸ ὑποτίθεσθαι δύνανται
40,8 cf. 308,30 442,16 564,6 861,22
ad 18,23 2) ἐνθα ἂν πέφυκεν ἡ ὁλότης
εἶναι τοῦ πυρός, ἐκεῖ πέφυκεν καὶ ὁ σπιν-
θὴρ εἶναι 436,19 3) οὐκ ἂν, οἶμαι, νοῦν
ἔχων τις ἐρεῖ 571,19 (at cf. 572,1 sq.)
ad 406,8 ἂν ἔσται 194,17 4) α. ὁ ἂν
τις ἠπόρησε ... τοῦτο καὶ ἀπορεῖ καὶ ἐπι-
λύεται 213,14 εἶπε γὰρ ἂν τις 71,25
213,15 ἠπόρησεν ἂν τις 46,1 142,26
230,21 482,21 740,2 b. καὶ οὐδὲν γε
θαυμάσιον ὅπερ ἂν ὑπόπτευσεν ἑκα-
στὸς αἴτιον τοῖς ἄλλοις τοῦ εἶναι, τοῦτο
εὐθύς καὶ θεὸν ὑπονοῶνται 213,28 214,3
407,22 ὅπερ ἂν ... ἦν (ᾧ τ) 397,28 —
οὐκ ἂν ἔτι εἰλούσατο 269,10 οὐκ ἂν ...
ἐνόμισεν 183,20 c. εἰ γὰρ τούτων ἦν αἴ-
τιον εἰπεῖν καὶ προσεχῆς, πᾶν αἴτιον προ-
σεχῆς ἂν ἦν 250,9 sim. 305,14 etc. εἰ
βουλευθεῖσμεν ἤγομεν ἂν 162,25 etc.
ἂν ἐμελλον 116,26 εἰ ὅλος ὡς ὅλος ὅρα
ὁ αἴψα, τὰ αὐτὰ ἂν ἔδει πάθῃ πάντας πεί-
σσειν 425,7 (at cf. 306,9 635,11 ἔδει γε
672,2) εἰ κατὰ μέρος παρήγειν ὁ θεὸς τὰ
πράγματα, τί ἂν προσέπτευσεν; 138,26
saepe deest particula (cf. ad 14,30). ve-
lut 62,18.25 111,29 ad 102,28 183,20 etc.

adsumenda ex proxime superioribus 305,
15 (ἤρκει) II. 1) ὅθεν γὰρ ἂν βωλιθῶ
λαμβάνω τὴν ἀρχὴν 410,14 sim. 2) εἰ
μὴ χρησόμεθα ... οὐκ ἂν συνάξωμεν (συ-
νάξομεν τ) 752,18 III. c. optativo po-
tentiali sexcenties, sed saepe etiam in
libris omnibus deest, neque ego neque
t semper addidimus. de formula ἀπορή-
σειν ἂν τις (137,16 141,6 152,2 198,
9 etc.) praeter adnotata ad 16,10 cf. ad
102,24 578,5 (τάχα οὐν τις εἴποι 435,4)
iteratur 630,12 (ὡς ἂν ... εἴποιεν ἂν):
ex praecedentibus adsumendum videtur
526,5 elliptice (ἂν εἴλογον scil. εἴ)
161,31 — c. optat. futur. v. ad 197,22
550,28 561,1 580,5 582,28 639,24
692,23 832,16 IV. τεκμήριον ποιῆται
... τὸ μὴδὲ ἂν ἄλλως δυνηθῆναι κτλ.
359,15 (cf. 363,17) διὰ τὸ μὴ ἂν εἶναι
κτλ. 623,12 cf. 118,26 220,28 432,2
433,4 578,17 579,17 630,16 637,30
643,22 οὐκ ἄρα ἀνάγκη, εἰ ἡ τέχνη ἐνεκά
του ἐποίησε, τὸ αὐτὸ καὶ ὑπὸ τῆς φύ-
σεως εἰ ἐπεφύκει, ἐνεκά του ἂν γενέσθαι
310,14 corrupta ἡ δύνατο ὑποσθῆναι ἂν
579,7 V. ὡς μὴ ἂν ἄλλως γενέσεως γε-
νησομένης 628,5 ὡς δὴ μὴ ἂν ἄλλως
γενέσεως γενέσθαι δυναμένης 608,28 οὐκ
ἂν ὧλον ἡ τέλειον κληθέντα 475,19 cor-
ruptum videtur ἂν 272,23 cf. δ' ἂν, ὡς,
ὥς περ.
ἂν c. coniunct. 410,1 650,18 665,14 ἂν ἄρα
elliptice 262,22 cf. ad 495,3 687,21
ἀνά μέρος 88,7 128,32 357,23
ἀναβαίνειν 374,7
ἀνάβασις 373,20 374,6 383,23 720,29
728,11
ἀναβλαστάνειν 516,19
ἀνάγειν ἐπὶ μίαν ἐναντίωσιν καθολικωτέραν
πάντα τὰ ἐναντία 91,19 εἰς ὁρισμὸν τινα
τὸ διὰ τί ἐστὶ 297,6 ὑπὸ τὰς δύο ταύτας
ἀρχὰς πάντα τὰ γινόμενα 163,15 εἰς τὴν
τῆς ὅλης ἐνοσίαν 162,29 ἐν ποίῳ τρόπῳ
τῶν αἰτίων ἀνάγονται 266,15 281,2
ἀναχαΐζειν 377,8 404,11 486,6
ἀναχαΐσας τὸ ἀναχαΐσας ἔχει ὁ λόγος 149,10
ἀναχαΐσας 80,7 84,8 234,13
ἀναχαΐστικός 417,14 493,24 ἀναχαΐστι-
κώτερος 416,29 417,22
ἀνάγκη. εἰ ἀνάγκη 57,28 al. ἀνάγκη 437,
14 650,1

ἀναγινώσκειν 268,25 246,9 338,6 543,23 711,20 τὴν λέξιν 288,1
ἀνάγνωσις 711,23. 28 717,1
ἀναγράφειν. ἢ πλευρὰ ἀφ' ἧς ὁ τετράγωνος ἀριθμὸς ἀναγράφεται 393,18
ἀναδέχεσθαι 154,11 534,21 535,21 536,12 566,4 722,14
ἀναδιδόναι. κρατῆρες πυρὸς ἀναδίδονται 447,4
ἀνάδοσις 884,16
ἀναθυμιάσις 16,8
ἀναιρεῖν ἐκ τῶν ὄντων 169,28 174,27 etc.
ἀνῆρει ὅτι ἔστι κενόν 663,17 ἀνελὼν ὅτι οὐκ ἔστιν ἀσώματος (ὁ τόπος) 505,10 ἀναιρεῖσθαι 128,3 181,23 ἀνήθηται 96,14 al.
ἀνάλυσις. ἀναιρέσει τῶν δῆλων τὰ ἀδηλα κατασκευάζειν 609,1 cf. ad 163,1 319,21
ἀναιρετικός. (ἐαυτοῦ) 460,25
ἀνάσθητος 876,10 (χρόνος) 762,28
ἀνάτιος. ἀνάτιά φαμεν τὰ κατὰ τύχην 277,1. 3
ἀνακαθαίρειν. ἀνακαθαίρεται τὰς τῶν παλαιῶν ψευδεῖς δόξας 194,7 709,2
ἀνακάμπτειν 94,11 382,17 393,24 639,27 sqq. 640,2
ἀνάκαμψις 313,6 τῇ ἀνακάμψει τῶν πραγμάτων 432,16
ἀνακεφαλαιοῦσθαι 168,4 246,24
ἀνακλᾶν 233,13
ἀνάκλασις 227,2
ἀνακόπτειν 424,1
ἀνακρούειν 201,30 646,17
ἀνακυκλεῖν. τὴν δεκάδα αὐτὴν εἰς ἐαυτὴν ἀνακυκλεῖσθαι 473,18 πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ ἀνακυκλήσομεν τὸν λόγον 535,24 πάλιν τὸν αὐτὸν ἀνακυκλήσομεν λόγον 538,5 πάλιν καὶ πάλιν ἀνακυκλεῖσθαι 820,31 ἀνακυκλοῦντα intr. 812,23
ἀναλαμβάνειν τὰ εἰρημένα 336,28 τὰς δειξεῖς 186,14 τὸν λόγον 248,16 etc.
ἀνάληψις 303,5 764,14
ἀναλίσκειν. ἀνάλωσε 181,26
ἀναλογεῖν 91,34 168,8 366,24 788,7
ἀναλογία 213,8 κατὰ ἀναλογίαν 162,21 166,13 219,6 πρὸς α. 163,5
ἀνάλογος 114,25 241,30 419,19
ἀναλόγως 53,4
ἀναλύειν 160,9 ἀναλύσεις (v. l. διανλύσεις) 160,7 ἐξ αὐτοῦ (sc. τοῦ ἀπείρου) γὰρ γίνεσθαι καὶ εἰς αὐτὸ ἀναλύεσθαι πάντα 493,14 ἀναλυθέντα εἰς πῦρ 433,6 cf. διαλύειν

ἀνάλυσις et διαίρεσις diff. 104,24 κατ' ἀνάλυσιν 382,16 εἰς ἄλλα ἢ τῶν στοιχείων ἀνάλυσις 405,7
ἀναμεινῆσκειν. ἀναμεινυσκόμενος 853,31 ἀναμνησθῆναι δεῖ ὧν κτλ. 559,27 ἀνεμνήσθη 854,1
ἀνάμνησις 854,2 ἐξ ἀναμνήσεως 853,32
ἀνάντης. ἀναντες (opp. κάταντες) 370,6 376,4
ἀνάπαλιν ἢ ἀκολούθησις 334,10. 13 ἀνάπαλιν τῇ τάξει τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν προβλημάτων 259,14
ἀνάπλασις 876,32
ἀναπληροῦν 640,10
ἀνάπληρωσις (dist. αὔξησις) 560,1 609,20 628,14
ἀναπνεῖν 615,24 391,7 sqq.
ἀναπόδεικτος. (υπόθεσις) 627,21 823,26
ἀναποδείκτως 628,16
ἀναποδίζειν 393,20. 27 467,20
ἀναποδισμός. κατὰ ἀναποδισμὸν... ὁδεύων 383,5
ἀναρμωστέα 113,11 sqq. 114,2 etc.
ἀνάρμωστος 13,4 116,10 201,21
ἀναρροφᾶν. ἀναρροφώντων (v. l. ἀναρροφούντων) 570,16
ἀναρτᾶσθαι. cf. ἀπαρτᾶσθαι
ἀναρχος 56,16 467,10 468,4
ἀνασκευάζειν 522,8 526,18
ἀνασκευαστικός 30,25 96,7
ἀνασκευή 552,10
ἀναστρέφειν. ἀναστρέφονται ἐφ' ἑαυτὰς αἱ σφαῖραι 690,7 ἔοικε ταῦτα πρὸς ἑαυτὰ ἀναστρέφειν 878,26
ἀνατέλλειν. (τὸν ἥλιον) 313,20* 755,33
ἀνατιθέναι 265,13 326,24
ἀνατολή 455,10 736,25 849,5 ἐπ' ἀνατολὰς 838,25
ἀνατολικός. τὰ ἀνατολικά 454,9 500,8
ἀνατρέχειν 37,5 64,4 etc. πρὸς τὸ προκείμενον 411,15 ἀναδραμεῖν 15,5
ἀναφαίνειν. ὁ λόγος δὲ νῦν ἀνέφηγεν ὅτι κτλ. 716,8 ἀναφαίνεται 337,24 536,13 ἀναφαινόμενον 272,1 ἀναφανείσα 182,4
ἀναφέρειν 45,21. 24 263,27. 28 ἀναφέρεσθαι 36,11 236,13 307,4
ἀναφύειν. ὅσαι (ἀπορίαι) ἐκ τοῦ κακῶς λαμβάνειν κτλ. ἀνεφύοντο 526,22
ἀναχωρεῖν 294,7
ἀναχώρησις 294,6. 8
ἀνδρείκελος μορφή 244,25

- ἀνδρεῖος, ὁ πᾶν α. (opp. παῖς ἀσθενής) 692,29
 στῆθι ἀνδρείῳ (cf. Empedoclis ἀνδρό-
 πρῳα) 314,19 ἀνδρεϊότερος 692,31 693,8
 ἀνδριαντοποιητικός 310,18
 ἀνδριαντοποιός 246,20 etc.
 ἀνδριός 244,24 etc.
 ἀνέ(δ)εος ὕλη 332,30 al.
 ἀνελιγμένως 20,5
 ἀνελλιπής 363,24
 ἀνεμος 86,30 οὐκ αὐτοκίνητος 832,8
 ἀνεμποδίστως 235,17
 ἀνενδεής 188,5. 29 194,13
 ἀνεξέταστος 54,10
 ἀνεξετάστως 265,26
 ἀνεπαίσθητος 23,13 (ἡρεμία) 902,38
 ἀνεπαίσθητως 766,25
 ἀνεπιστάτως 244,17
 ἀνεπιστημοσύνη 122,3 sqq.
 ἀνεπιστήμων 831,5
 ἀνεπιτήδειος 201,18 202,6
 ἀνεπιτηδείότης 131,35 201,33 202,15
 318,7 sqq.
 ἀνερμήνευτος 548,18
 ἀνέρχεσθαι ἐπὶ τὸ κοινότερον 158,27
 ἐπὶ τὸ καθολικώτερον 166,24 ἐπὶ τὸ κα-
 θόλου 164,7 μέχρι τῶν στοιχείων 234,29
 ἀνευ 207,6 ἀνευ (= ἐκτός 220,34) ὕλης
 222,21 οὐδ' ἀνευ 501,24 τὸν τῶν ὧν
 οὐκ ἀνευ λόγον ἐπέχει ἡ ὕλη 331,5
 ἀνέχειν. οἱ τῶν ποταμῶν ἀνέχοντες λίθοι
 592,3 ἵνα ... ἀνέχῃ ὄρθιον τὸ σῶμα
 329,16 ἡ θάλασσα ... περιέχεται ἀν' ὑπὸ
 τῆς ἀνεχούσης αὐτὴν ἐπιφανείας, τῆς γῆς
 δηλονότι κτλ. 582,12 pass. 443,5. 9
 575,3f 680,4
 ἀνήρ. τὸ τοῦ ἀνδρὸς ὑπευλημμένον 651,4
 ἀνθέλκειν 437,18
 ἀνθρώπιος. (εἶδος) 130,11 148,10 780,6
 (σπέρμα) 320,19 (φύσις) 201,22 εἰ μὲν
 γὰρ ἡ τοῦ ἀνθρώπου ὕλη ταῦτόν τ' ἀν-
 θρωπίᾳ στερήσει 188,11 passim (velut
 232,1) confusum cum ἀνθρώπινος, quo
 non minus frequenter utitur Philoponus
 ἀνθρωπος. definitio 73,13. 19 244,29 297,
 15 305,26 etc. ζῶν λογικὸν θνητόν, καὶ
 πρὸ τούτου οὐσία ἐμψυχος αἰσθητική 239,
 28 ζῶν ὀρθοπεριπατητικόν 534,15 λέγε-
 ται ὁ α. καὶ αἰσθητικός εἶναι καὶ νοῦ καὶ
 ἐπιστήμης δεκτικός 514,26 τὸ ἐκ ψυχῆς
 καὶ σώματος 532,24
 ἀνίατρος 175,13 sqq. 177,7
- ἀνίεναι εἰς τὰς ἀρχάς 522,1 ἡ ψυχὴ ἀνι-
 οῦσα καὶ κατιοῦσα 240,26
 ἀνιέναι. ἀνιέμενης (opp. ἐπιτεινομένης) 813,9
 ἀνιέμενων (opp. ἐπιτεταμένων) 114,1
 ἀνισόρροπος 677,25
 ἀνισος κίνησις 646,7 etc.
 ἀνισοταχῆς κίνησις 678,13 etc.
 ἀνισοταχῶς 660,8
 ἀνισότης 359,21 650,28 695,2 α. ἐστὶ τῇ
 πλευρᾷ πρὸς τὴν διάμετρον 359,32
 ἀνισοῦν 364,16
 ἀνιστάναι. ὅτε ἐκαθεύδουσιν καὶ ὅτε ἀνέ-
 στησαν 715,23
 ἀνίσω 817,18
 ἀνίσωσις 626,17
 ἀνόητος ὁ κατὰ Ἀναξαγόραν νοῦς sim. 101,5
 106,21 etc. 397,14
 ἀνοήτως 429,21
 ἀνοικειότερος 256,14
 ἀνομογενής 121,7 654,29 686,5. 29 782,
 24 sq. v. l. 686,17. 25 cf. ἀνομοιο-
 γενής
 ἀνομοειδής 101,20 sq. 446,3
 ἀνομοιογενής 686,17:25 v. l. 121,7 782,24
 ἀνομοιομερής 48,2 88,3 104,27 113,4
 232,2 412,17 sqq.
 ἀνόμοιος 157,11. 17 162,17
 ἀνομοιοσχήμεν 677,2 694,29
 ἀνομοιότης 822,12
 ἀνομοιοῦν. ἀνωμοιωσθαι 162,12. 14
 ἀνομοίως 162,19
 ἀνταλλάττεσθαι 324,24
 ἀνταποδιδόναι 76,12 90,25. 27 363,18 sqq.
 603,4
 ἀνταπόδοσις 90,21 sqq. 91,5 93,16 603,7
 626,17
 ἀντεπειν 40,11 ἀντεπρήκαμεν 79,26 cf.
 ἀντιλέγειν
 ἀντεμπέπτειν 547,19 579,13
 ἀντεπείδειν 692,1
 ἀντέρεισις 230,29 691,36 692,2
 ἀντεστραμμένων 461,22 468,21 469,7 etc.
 ἀντιβαίνειν 448,22
 ἀντίγραφον. τὰ πλεόνα τῶν ἀντιγράφων
 540,25 τὰ ἀκριβέστερα τῶν ἀντιγράφων
 468,10 495,6 ἐν τισι (scil. ἀντιγράφοις
 vel βιβλίοις) 764,9 cf. βιβλίον
 ἀντιδιαρεῖσθαι 144,8 196,18
 ἀντιδιαρσεις 26,11
 ἀντιδιαστέλλειν 66,5 90,7 258,2 395,10
 489,15 passiv. 284,5 457,27

ἀντιδιαστολή 300,6.16 457,28
 ἀντιδρᾶν 421,5.16.27 etc.
 ἀντίθεσις 255,5 al.
 ἀντικατασκευάζειν 81,24
 ἀντικεῖσθαι 58,11 518,27 859,24 al.
 ἀντικείμενος 655,8
 ἀντικινεῖν. (ἄλληλα) 886,25 passive 342,8
 351,26 355,15 sqq.
 ἀντικίνητος 355,15
 ἀντικρούειν 902,37
 ἀντικρυς 83,12.25 565,22 584,1
 ἀντιλαμβάνειν 17,28 19,16 239,7
 ἀντιλέγειν 54,8 108,13 122,25 583,14
 ἀντιληπτικός 754,10
 ἀντιληπτός 417,16
 ἀντίληψις 386,27
 ἀντιλύπησις 228,19 329,25
 ἀντιμεθίστασθαι 522,15 547,13
 ἀντιμετάστασις 498,22 511,17
 ἀντιμετρεῖν 741,22 742,10 782,28 783,5
 ἀντιπᾶθεια 403,27
 ἀντιπαθής 403,27
 ἀντιπαλεῖν 639,25
 ἀντιπαρᾶχωρεῖν 553,20 566,21 sqq. ἀντε-
 παρεχώρησε 568,11 τὸ ἀντιπαρᾶχωρού-
 μενον 567,23 οὐδενός μοι ἄλλου ἀντι-
 παρᾶχωρεῖ ἢ ἐπιφανειῶν 567,16
 ἀντιπᾶσχειν 352,6 355,19 362,22 sqq.
 ἀντιπεπονθότως 9,13 487,2 490,2
 ἀντιπερίστασθαι 629,7 638,3 sqq. ἀντι-
 περιστῆναι 569,30
 ἀντιπερίστασις 597,26 619,4 624,23
 ἀντιπροσώπως 842,18 908,11
 ἀντιστρέφειν 58,9 sqq. 271,3 327,15 459,17
 752,10.16 cf. ἀντεστραμμένως
 ἀντιστροφή 66,9 336,17 ἡ σὺν ἀντιθέσει
 ἀντιστροφή 52,7 sqq. 57,1 58,5 62,9 etc.
 ἀντίστροφος. ἡ ῥητορικὴ ἀ. εἶναι λέγεται
 τῇ διαλεκτικῇ 6,27
 ἀντιστρόφως 658,19
 ἀντιτάττειν 596,13 402,31 904,18
 ἀντιτιθέναι 904,16
 ἀντιτυπία 558,2 661,31
 ἀντίτυπος 230,16 624,21 845,2
 ἀντίφασις 172,15 181,3 μόνη ἡ κατ'
 ἀντίφασιν διαίρεσις ἐπὶ πάντων ἀρμόζει τῶν
 ὄντων καὶ μὴ ὄντων 389,24 390,3 τὰ
 κατὰ ἀντίφασιν ἀντικείμενα 790,3 οὐδὲν
 ἐκφεύγει τὴν ἀντίφασιν 20,26
 ἀντιφάσκειν 818,13
 ἀντωθεῖν 570,3

ἀντιώθησις 646,19
 ἀνύειν. οὐδὲν ἀνύουσιν 617,10 ἀγῶνα τέ-
 λειόν φασιν τὸν εἰς τέλος ἀνυσθέντα 474,20
 ἀγρόνως τὴν αὐτὴν (sc. βάδισιν) ἤνυσαν
 691,20 ἦδε ἡ ὁδὸς ἀνύεται δι' ἡμέρας
 μιᾶς 802,29
 ἀνυπαρξία 755,21.28 760,17
 ἀνυπόθετος. ἡ πρώτη καὶ ἀ. φιλοσοφία
 27,7.12 32,16
 ἄνω. ἀ. φασὶν ὅπου τὰ κοῦφα φύσει φέρεται
 500,6 ἀνωτέρω 49,14 127,3 τῷ ἀνω-
 τέρῳ ῥητῇ 415,21
 ἄνωθεν 289,18 627,11 667,30
 ἀνώμαλος 777,11
 ἀνωμάλως 777,17
 ἀωνόμως 49,19
 ἀνώφορος 329,13.16 571,13 600,4 sqq.
 664,14
 ἀξιοπιστία τῶν προσώπων 32,13 90,11
 ἄξιος. γέλωτος ἄξιος 458,30 ἄξιον ἀπορῆσαι
 723,15 ἀπύριος 724,10 διὰ τὴν ἐκάστου
 ἀξίαν 313,8.10.27 cf. ἐπίστασις
 ἀξιούν 71,4 230,21 261,1 sqq. 263,24
 347,20 576,26 sqq.
 ἀξίωμα. πρώτους φησὶ κατὰ φιλοσοφίαν
 οὐ τῷ ἀξιώματι πρώτους, ἀλλὰ τῷ γρόνῳ
 174,15 *axioma* 823,25 sqq. ἀξιώματος
 τούτου κεμένου 191,9 ἀ. λαμβάνει 99,26
 703,14 λαμβάνει πρότερον δύο τινὰ ἀξιώ-
 ματα 308,15 cf. προλαμβάνειν
 ἄορ 33,26 45,20 cf. πολύνυμος
 ἀοριστία 389,11.14
 ἀόριστος 321,13 al.
 ἀορίστως 833,16
 ἀπάγειν εἰς ἄτοπον 42,5 78,9 453,13
 ἀπαγορεύειν. πρᾶξιν τινα τῶν ἀπηγορευ-
 μένων 261,2
 ἀπαγωγή. (εἰς ἄτοπον) 476,10 650,17
 ἀπαθής 167,12 557,30 558,31
 ἀπαιτεῖν 268,14 289,11 531,15 535,15
 passiv. 258,25 297,28 ἀπαιτητέον 504,20
 ἀπαίτησις 295,4
 ἀπαλλάττεσθαι 341,3 sqq. 347,18 351,15
 366,1 498,15
 ἀπαντᾶν 28,6 32,3 sqq. 83,20 171,23
 269,31 279,17.20 290,3 373,30
 ἀπάντησις 28,28 79,27 209,32 261,11
 554,19
 ἀπαξ 94,6 354,1 cf. καθ' ἀπαξ, πρόσπαξ.
 ἀπαράλλακτως 457,15 468,10 535,16
 ἀπαραμυθήτως 125,21

ἀπαριθμεῖσθαι 246, 17 247, 12 257, 23 263, 6 etc. passiv. ἀπηριθμημένος 193, 11 242, 10 263, 5

ἀπαριθμήσεις 167, 5 259, 14

ἀπαριθμῶσθαι. ἀπηριθμημένη pro ἀνηριθμημένη coni. 47, 22

ἀπαρτίζειν. ἀπαρτίσας τὸν λόγον 386, 18 ἄνευ συμπλοκῆς ὀριστικοῦ ῥήματος οὐκ ἀπαρτίζεται λόγος ἀποφαντικός 43, 17

ἀπας. εἰς ἅπαν 273, 7 καθ' ἅπαν 332, 15 ἀπατᾶν 479, 5 ἀπατάται τις καὶ δι' ἑαυτοῦ 796, 13

ἀπάτη 95, 29 585, 20

ἀπεικάζειν 325, 13 389, 8 750, 20

ἀπεικόνισμα 316, 24

ἀπεῖναι. ἄνθρωπον ὅλον φαμέν οὐ μὴδὲν ἀπεῖται τῶν μορίων 474, 18 cf. 478, 4 sqq. ἀπῶν 166, 17 188, 6 242, 18 sqq. ἀπῶν et ἀπῶν confusa 893, 27

ἀπειπεῖν. ἀπειρηκότες 410, 10

ἀπειράκις 81, 5 sqq. 100, 32 sqq. 106, 9 415, 16 429, 11. 16 430, 8 810, 24 815, 12

ἀπειρία. *imperitia* (λογικῆς ἐφόδου κτλ.) 43, 25 (διαλεκτικῆ) 169, 16 174, 18 cf. 170, 7, 22 *infinitas* 22, 20 391, 22 392, 5 etc. (τοῦ ἀριθμοῦ) 489, 24

ἀπειροδύναμος 768, 20 797, 24

ἀπειροπλάσιων 419, 22. 25

ἀπειρος. *imperitus*. παντελῶς ἀπειροι ὄντες καὶ αὐτῆς τῆς Πλατωνικῆς λέξεως 49, 20 *infinitus*. τοὺς δακτυλοὺς τοὺς μὴ ἔχοντας σφενδόνην ἀπείρους καλοῦσιν 474, 6 sqq. (ὁδός) 410, 2 ἀπειρόν ἐστίν οὐ αἰεὶ ἔξω τι τοῦ ληφθέντος ἐστὶν εὐρεῖν 96, 18 ἀπειρόν φασιν τὸ ἐσπερημένον πέρας 399, 11 τὸ ἀπειρον τοῦ ποσοῦ ἐστὶν ἡ εἶδος ἡ μέρος 34, 17 35, 3 ποσὸν ἀδιέξ(ε)στον 415, 9 κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἄγνωστον 476, 7 ἀδύνατον ἐνεργείᾳ γενέσθαι 84, 24 οὐκ ἐστὶν οὐσία 413, 18 414, 6 οὐκ ἐστὶ συμβεβηκός 414, 1 λέγεται πενταγῶς 409, 16 τὸ ἐπὶ τὴν διαίρεσιν (et ἐπὶ τὴν πρόσθεσιν) ἀπειρον 471, 1 sqq. τὸ κατὰ μέγεθος ἄ. 406, 24 κατὰ τὴν ἔκτασιν 406, 25 408, 20 τῇ ἐκτάσει 864, 6 τοῖς ἐσχάτοις 864, 2 sqq. 866, 2 κατὰ διαίρεσιν 469, 3. 8 τῇ τομῇ 866, 2 κατὰ αὐξήσιν 469, 2. 8 κατὰ πληθός 408, 20 409, 5 οὐκ ἐστὶν ἐπὶ τὴν ἔκτασιν ἀπειρον μέγεθος 480, 24 πᾶν μέγεθος ἐπ' ἀπειρόν ἐστὶ διαιρετόν 98, 14 cf. ἐπὶ. οὐ χρώνται τῇ ἀπειρῳ ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν οἱ γεωμέ-

τραι, ἀλλὰ διὰ τοῦτο λαμβάνουσι τὴν ἀπειρον, ἵνα ἐξῇ αὐτοῖς ὅσῃ ἂν βούλωνται ἀφαιρεῖν ἐξ αὐτῆς πεπερασμένης 483, 3 cf. 491, 24 sqq. ἀπειρότερος 429, 18

ἀπελέγχειν 54, 16

ἀπεράτωτος 515, 19 519, 22 520, 14. 20

ἀπεργάζεσθαι 557, 24

ἀπέρχεσθαι 269, 5 ἀπερχόμενος ἀγωνισσῶναι Ὀλύμπια 324, 21

ἀπέχειν τοῦ τέλους 280, 7

ἀπήχησις 47, 1 792, 8

ἀπιέναι 240, 21 297, 26 374, 11 715, 17

ἀπίθανος 639, 12 640, 5

ἀπιστία 611, 6 sqq.

ἀπλανής. (σφαῖρα) 220, 13 441, 21 485, 13 494, 5 557, 3

ἀπλατής 27, 19 641, 23 722, 3 800, 14 844, 31

ἀπλότης 883, 15

ἀπλοῦν. ἀπλούμενος de aere 233, 18

ἀπλοῦς 616, 24 etc. δεῖ τὰς ἀπορίας κτλ.

ἐλέγχειν, ἵνα μὴ μένουσαι ταράττωσι τοὺς

ἀπλουστέρους 33, 10 ἀπλουστέρα τῷ ὄντι

καὶ φυσικωτέρα αὕτη ἢ ἐπιχειρήσεις 863, 18

ἀπλῶς 883, 14 al.

ἀπὸ. εἰτα τὸ ἐφεξῆς ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς 141,

13 ὡς ἀπὸ ἄλλης ἀρχῆς 540, 14 δεύτε-

ρον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς 99, 33 cf. 105, 26 οἱ

ἀπὸ τῶν μαθημάτων 98, 13 d. μέρους

495, 15. 20 διήρηται ἀπ' ἀλλήλων 100, 34

101, 1 106, 25

ἀποβαίνειν 278, 21 288, 25 290, 27

ἀποβάλλειν 161, 27 190, 12 342, 18 860, 21

ἀποβαλόντα et ἀπολαβόντα confusa 115, 4

ἀποβιάζεσθαι 642, 21

ἀποβλέπειν 187, 1 241, 21 242, 6 407, 13

ἀποβολή 132, 17 183, 17 184, 5

ἀπογεννᾶν 25, 24

ἀπογίνεσθαι 73, 1 191, 26 208, 1. 15 213, 2 458, 22

ἀπογινώσκειν. καλῶς ὁ Μέλισσος ἀπέρνω τοῦ ἀπείρου τὴν κίνησιν 438, 12

ἀπογράφεσθαι. τὰς ἀγράφους συνοσίας τοῦ Πλάτωνος αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης ἀπεγράψατο 521, 15

ἀποδεικνύναι. περὶ τῆς οὐσίας τῶν οὐρανίων ἀπέδειξεν ὅτι ἐστὶν ἐτέρας τινός παρά τὰ τέσσαρα στοιχεῖα 219, 20 (cf. 24) 707, 22

ἀποδεικτικὸς 221, 4 (συλλογισμός) 346, 19 (τρόπος) 528, 11 (λόγων) 705, 21 ἀποδεικτικώτερος 9, 20

ἀποδείξει. ἄδυνατον πάντων εἶναι ἀποδείξιν 206,9 εἰσι πολλά ἅπερ κρείττονα πάσης ἀποδείξεως τὴν πίστιν ἐκ τῆς ἐναργείας παρέχεται 206,14 cf. ἐνάργεια
ἀποδέχεσθαι 139,11. 14 etc.
ἀποδημία 259,29 260,1 269,11
ἀποδιαίρειν 796,1 857,33
ἀποδιδόναι 116,25 139,22 163,18 169,5 sqq. 170,25 172,30 173,32 182,9 186,28 473,27 644,27 849,28 ἀποδιδόμεν 215,8 297,8 298,18 631,1 cf. ad 661,1
ἀποδοκιμάζειν c. infin. 584,26
ἀπόδοσις 48,8 229,11
ἀποθνήσκειν 236,14 297,24 529,10
ἀποιος 139,19 156,14 225,16 409,3 435,15
ἀποκαθιστάναι. ἀποκαθίστησι 421,15 ἀποκαθιστᾶσιν (-ῶν Mt) 421,24 ἀποκαθίστασθαι 313,7 ἀποκαταστήναι 741,17
ἀποκάνειν 486,12 797,24 sq.
ἀποκατάστασις 198,24. 25 709,9 821,3 848,2
ἀποκεῖρομαι 279,1. 6
ἀποκλήρωσις. τίς ἡ ἀποκλήρωσις κτλ.; 98,3 210,15 405,24 sqq. 408,8 429,27 505,28 558,25 571,23 589,15
ἀποκληρωτικός 53,28 408,12 559,7 614,15 704,27
ἀποκρίνειν 219,3 (τὰ περιτώματα) 310,19 τὸ ὀρίζειν καὶ περατοῦν ἕκαστον καὶ τῶν λοιπῶν ἀποκρίνον (fort. ἀποκρίνειν) 515,12 ἀποκεκρυμένον 672,29 ἀποκρίνεσθαι, *respondere*, 299,29 300,2
ἀπολαμβάνειν 128,28 209,5 sqq. 261,25 342,22 362,3 580,10 τὸ ἐντὸς ἀπειλημμένον ἀπρ ἦν 573,23 cf. 576,6 579,23 etc.
ἀπολείπειν 434,15 540,30 541,1 807,23
ἀπολήγειν 407,6 409,27
ἀπόληψις 274,14 sqq. 363,3
ἀπολλύναι. ἀπόλλυσι 459,5 etc. ἀπολέσαι 459,4 ἀπώλοντο 260,11
ἀπολογεῖσθαι 583,13 τοῦτο αὐτὸ ἀπολογεῖται (sc. ὁ Ἀριστοτέλης) διὰ τούτων κτλ. 205,29 (ὑπέρ τινος) 41,21 265,19
ἀπολογία 510,4 513,7 (ὑπέρ τινος) 186,28 584,4 ἡ κοινὴ πάντων ἀπολογία φησιν κτλ. 571,14
ἀπολύειν. ἀποφάνσεις ἀπολελυμένοι (diff. συλλογισμοῦ προτάσεις) 328,2

ἀπομάττεσθαι. οὐχ ὡς ζυγράφος κτλ. ὁ δημιουργὸς μιμήματα μόνον ἀπλῶς καὶ μηδεμίαν κοινωνίαν ἔχοντα πρὸς τὰ ἐκεῖ εἶδη ποιεῖ τὰ ἐνταῦθα, ἀλλ' οὐσιαστικῶς ἐκεῖνα ἐν τούτοις ἀπομάττονται (ἀπομάττεται em. t) 402,19
ἀπομεινίσθαι 402,16
ἀπομίμημα 146,20
ἀπονέμειν. cf. ἐπινέμειν
ἀποξέειν 321,6 ἀποξέων 232,8 ἀποξέουσα 231,2 ἀποξεσθέντων 156,31
ἀποπαύεσθαι 235,27
ἀποπερατοῦν 56,20 410,8 413,8 460,21 sq. 763,19 sq.
ἀποπιμπλάναι. ἀποπλῆσαι ἡμῶν τὴν διάνοιαν 639,6 ἀποπιμπλάμεθα 299,3 ἀποπιπλῶμεν 297,9, sed ἀποπιμπλάμεν 298,28
ἀποπλανᾶσθαι 281,18
ἀποπληροῦν 136,19 166,17
ἀπόπτωσις 323,21 479,5
ἀπορεῖν 150,24 al. ταῦτά ἀπορήσομεν 143,29 πρὸς τοὺς τοῦτο ἀποροῦντας 368,4 (πρὸς τι) 98,13 372,14 ἀπορεῖ ἐντεῦθεν εἰς τὸ πρότερον 312,22 ἀπορήσει γοῦν εἰς τούναντιον, ὅτι μήποτε οὐκ ἔστιν ὅλως ἡ τύχη κτλ. 259,23 ἀπορήσειεν (ἀπορήσει 639,24) ἂν τις 137,16 etc. cf. ἂν III passiv. τὸ πρῶτον τῶν ἡπορημένων 17,24 ἐνθεν ἡ ἐπιθυμία τῶν ἡπορημένων 263,15 ἀπορεῖται πρότερον ... ἡ κτλ. 374,27 278,19 597,9 sqq. τοῦτο οὖν τέως ἡπορήσθω 699,20
ἀπόρευτος 409,18
ἀπορητικῶς 136,12 138,1. 29
ἀπορία. διὰ τόπου ἀπορίαν καὶ τὸ μὴ ἔχειν ποῦ κινήθῃναι οὐ κινεῖται τὸ ἄπειρον 449,13 τούναντιον οὐ ἐβουλήθη κατεσκεύασεν ἡ ἀπορία 261,1 τὴν πρώτην ἀπορίαν, τὴν λέγουσαν κτλ. 380,25 συνήγαγεν ἡ α. ὅτι κτλ. 383,7 376,26 ἡ α. ψεύδεται τοῦτο 484,22 τὰς ἀπορίας ἐπιλύεται (sc. ὁ Ἀριστοτέλης) κτλ., ἵνα μὴ μένουσαι αἱ ἀπορίαι ἐνοχλῶσι τοὺς πολλοὺς 484,5 sqq. cf. 33,10 ἀρχὴ εὐπορίας ἡ ἀπορία 498,9
ἄπορος 130,32 150,23 τὸ ἄπορον τὸ λέγον ὅτι κτλ. 373,28 etc. ἀπορώτερος 617,14 642,10 871,7
ἀπορρεῖν 104,12. 16 884,8
ἀπορρήγνυσθαι. ἀπορραγεῖν 499,22 ἀπορραγέντα 581,16

ἀπόρρηξις 381,16

ἀπορρίπτειν 26,29

ἀπόρροια 104,12

ἀποσβέννυσθαι 352,6

ἄποσος. (ὄλη) 401,4

ἀποσπᾶσθαι 61,5 566,16 633,31

ἀπόστασις 125,5 769,12 sqq.

ἀπόστημα 289,19

ἀποστροφή 891,7

ἀποσυλᾶν. μηδὲ ὑπόστασις ἔστιν ἰδίᾳ τῶν μαθημάτων, ἀλλὰ ἄλλων ὄντα ἢ ψυχὴ ἀπεσύλησεν 306,10

ἀπότασις. πρὸς Πλάτωνα αὐτῷ ἡ δ. 225,5

ἀπότασιν pro ὑπόστασιν coni. 906,29

ἀποτελεῖν 18,9 42,20 46,29 sqq. 63,28 157,4 159,11 201,34 sqq. 213,8 216,12 273,10 328,5 etc.

ἀποτελεσμα 8,2.5 46,24 186,19 201,2 242,1 244,20 253,2 278,3.21

ἀποτελευτᾶν. εἰς δὲ (ἐνεργείας) τὸ ἔργον τῆς φύσεως ἀποτελευτᾷ 474,24

ἀποτελεύτησις 309,13 385,2

ἀποτεμνεῖν 370,1 372,30 381,10 423,24 542,5 sq.

ἀποτιθέναι. ἐν οὐδενὶ τῶν ὄντων ὠρισμένως ἔστιν ἀποθεῖναι τὴν κίνησιν 361,22 ζητεῖ κτλ. ἐν τίνι τῶν αἰτίων ἀποθετέον τὴν τύχην καὶ τὸ αὐτόματον 259,15.22 τὸ ἄπειρον συμβολικῶς ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἀπετίθεντο 388,26 cf. 347,22 391,14 416,10 ἀσθενῶν τις ἀπεκεῖρατο οὐ τοῦ ὑγιᾶναι ἐνεκεν, ἀλλὰ τοῦ ἀποθέσθαι τὴν κόμην 279,2 ἀποτυγχάνειν. ἀποτυγχάνει καὶ οὐκ αἰεὶ κατορθοῖ 318,3 (τοῦ σκοποῦ) 201,22 262,27 265,17

ἀπουσία 122,24 133,30 150,21 242,25 etc.

ἀποφαίνεσθαι 14,5 177,16 200,33 396,30 498,10 sq.

ἀπόφανσις 71,5 328,2 336,7 628,26 τὰς ἀποφάνσεις τῶν πραγμάτων καὶ τοὺς ὁρισμούς 479,24

ἀποφαντικός. (λόγος) 43,17

ἀπόφασις 72,14 (diff. στερήσις) 365,16 ἐπὶ παντός ἢ ἡ κατάφασις ἢ ἡ ἀπόφασις ἀληθής 456,23

ἀποφατικός. (πρότασις) 281,18 284,20

ἀποφατικῶς 454,25 ἀρνητικῶς καὶ ἀ. 754,17 (diff. στερητικῶς) 120,9

ἀποφεύγειν. τὴν μὲν σιγὴν κενὸν λέγειν οὗτοι ἀποφεύγονται, εἰς ἕτερον δὲ ἀπορώτερον ἐμπεσοῦνται 617,14

ἀποφράττειν 569,24 608,4 612,21.25 699,11

ἀποφυγγάνειν 627,6

ἀπροσδιόριστος 628,26

ἄπτεσθαι. ἦσαντο τῆς φυσικῆς θεωρίας 387,12 182,13 20 184,17 365,6 ἀπτήσθω λυχνιαία φλόξ 422,13 ἀπτόμενα (diff. κεκραμένα) 453,23 οὐδὲν φυσικὸν σῶμα σύνθετον ἐξ ἀποτμένων ἐστὶν 439,1 cf. 438,28 446,5 sqq. τὸ σῶμα ἀπτόν εἶναι φασιν 617,2 ἀπτόν τὸ ἔχον βάρος ἢ κούφότητα 620,18

ἀπωθεῖν 403,24

ἀπώλεια 242,18 sqq.

ἄρα. elliptice ἂν ἄρα 262,22 εἰ ἄρα 842,26 εἰ γε ἄρα 117,17 post εἰ μὴ 275,1

ἄρα. ἂ. ὁμοίως ἅπαντα αἰτιά ἐστι τοῦ ἀποτελέσματος; 278,2.11 etc. ἀλλ' ἂ. μὴ κενὸν τοῦτο φήσῃσι κτλ.; 572,7

ἀράχνης 311,4 317,3

ἀράχινον 311,4

ἀργία. ἐξ ἀργίας εἰς ἐνέργειαν 828,15.30

ἀργός. τὸ δύνασθαι τι καλὸν καὶ μὴ ποιεῖν οὐ θεῖον· ἢ γὰρ φθονεροῦ τοῦτο ἢ ἀργοῦ 897,22

ἀργύριον 272,26 274,16 al.

ἀρέσκειν. τὸ ἐπιτελεῖν οὐκ ἀρέσκει αὐτῷ 840,6 οὐκ ἀρέσκεται τῷ δόγματι 840,13

ἄρθρον. (grammat.) 167,25.27.29

ἀριθμεῖν. ἀριθμὸς διττός ἐστίν, ὁ μὲν ὡς ἀριθμῶν ὁ δὲ ὡς ἀριθμούμενος 718,24 εἰσι δὲ ἀριθμοῦνται τὰ πάντα ἐπιχειρήματα ὅκτω 516,29

ἀριθμητικός. ἡ ἀριθμητικὴ 227,9 οἱ ἀριθμητικοὶ 392,20 393,16 τὸν χρόνον ἀριθμητικὸν (ἀριθμητὸν mss.) τοῦ προτέρου καὶ ὑστέρου 738,16

ἀριθμητός 160,23 sqq. 161,1 163,29 al.

ἀριθμός. ἀ. τὸ ἐκ μονάδων συγκείμενον 415,8 οὐκ ἀ. ἢ δυάς, ἀλλ' ἐλάχιστος ἀριθμὸς ὁ γ' 743,16 οὐδεὶς ἀ. χωριστὸς τῶν ἀριθμῶν 428,20 417,6 ὁ ἀ., ὁ τε ἐπὶ τῶν δακτύλων, αὐτὸς φημι ὁ ἀριθμῶν, ὁ τε ἐπὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν λαμβανόμενος, λέγω δὲ τῶν ἀριθμητῶν, πεπέρανται πάντως 428,14 cf. δακτυλικός. ἀ. ψ' ἀριθμοῦμεν, δς ἐστίν ὁ ἐν τῇ ψυχῇ 740,9 αὔξεται ἐπ' ἄπειρον ὁ ἀ. 345,12 cf. 410,22 λέγομεν τοῦ ἀριθμοῦ ἐπὶ θάτερα ἔσχατον μὴ εἶναι 864,5

www.libtool.com.cn

ἀριστερός 368, 11 sqq. al.
 ἀρχεῖν 132, 30 161, 34 305, 15 671, 21 οὐ
 μόνον ἠρξάσθῃ (ὁ Ἀριστοτέλης) κατασκευά-
 σαι τὸν ὄρισμόν τῆς κινήσεως, ἀλλὰ δεί-
 κνυσιν κτλ. 359, 17 cf. ἀρχοῦνται 297,
 11
 ἀρχτικός. οὐ μεταληφόμεθα τὸν δέ εἰς τὸν
 γάρ· ἔστι γάρ α. 86, 18
 ἀρχτῶς 566, 26 sqq.
 ἀρμόζειν 18, 13 114, 4 216, 11 245, 12
 472, 3 etc. forma ἀρμόττει 841, 16 903, 18
 cf. ἐφαρμόζειν
 ἀρμονία. (Λύδιος, Φρύγιος, Ἰάς) 46, 27 113,
 13 sqq. 116, 11 sqq. ἡ διὰ πασῶν α. 245, 7
 255, 13
 ἀρμονικός. ὁ α. 227, 10 ἀρμονική (sc.
 τέχνη) 226, 27 227, 24
 ἀρνεῖσθαι 458, 23 565, 14
 ἀρνησις. ἡ ἀπολείπεσθαι ἡ μετὰ τῆς ἀρ-
 νήσεως ἡ ἀπολείπεσθαι 540, 24
 ἀρνητικῶς 754, 16
 ἀροτρον 331, 16
 ἀρπάγιον 569, 22 573, 15 612, 17 cf. κλε-
 ψύδρα
 ἀρρην 168, 8 187, 27 194, 11 580, 9
 ἀρρύθμιστος 202, 3. 16 212, 7 sqq. 214,
 25
 ἀρρωστεῖν 715, 16
 ἀρρωστία 883, 18
 ἀρσενικός. ὁ λόγος ὡς μὲν ἀρχὴ θηλυκὸν
 ἔστι, ὡς δὲ λόγος ἀρσενικόν· διὰ τοῦτο οὖν
 τὰ δύο ἄρθρα κατὰ τοῦ αὐτοῦ ἔταξε τό τε
 θηλυκὸν καὶ τὸ ἀρσενικόν κτλ. 167, 28
 ἀρτᾶσθαι 193, 1 (cf. 189, 16) 673, 11
 ἀρτηρία. εἰ ἐσθλόντος ἐμπέσει τι τῶν ἐσθιο-
 μένων εἰς τὴν ἀρτηρίαν 289, 17
 ἀρτι. de signfc. v. 760, 20 sqq. ἐπὶ τοῦ μέλ-
 λοντος οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων ἐχρήσατο τῷ
 ἀρτι 762, 24
 ἀρτιγενής. (βρέφος) 287, 16
 ἀρτιος. ἀρτιον et περιτόν (defn.) 31, 25 sqq.
 73, 3 sqq. 224, 16 (Pythagoreorum) 391,
 20 sqq.
 ἀρτίως 17, 22 461, 2 566, 31 618, 16
 ἀρτος 371, 3 475, 27 478, 12 ὁ α. κινεῖ τὸν
 πεινῶντα 355, 26
 ἀρύεσθαι 311, 17
 ἀρχαῖος. (φυσικὸς) 234, 21 etc. ἐκ τῆς τῶν
 πολλῶν ἀρχαίων δόξης 496, 10 ἀρχαιο-
 τέρων 139, 8
 ἀρχεῖν. δεξιὰ τὰ ἀνατολικά, ὡς ἀρχοντα τῆς

κινήσεως 454, 10 500, 7 ἀρχόμενος τοῦ
 λόγου 526, 15 ἀρχέσθω τὸ ὕδωρ μετα-
 βάλλειν εἰς ἀέρα 698, 21 ἀδύνατον τὸν
 χρόνον μὴ ἀπὸ τίνος ἀρχῆς ἤρχθαι 428,
 24 ἐκ τῶν καθόλου ἀρκτέον τῆς διδα-
 σκαλίας 10, 21 τῶν τεχνῶν αἱ μὲν ποι-
 οῦσι τὴν ὕλην, αἱ δὲ ἀρχοῦσιν αὐτῆς κτλ.
 238, 10 sqq. ὁ ἀρχων ποιητικὸν αἰτιὸν
 ἔστι τῶν πολιτικῶν πραγμάτων κτλ. πολ-
 λάκις γάρ φαμεν ἐν τῷ ἀρχοντι εἶναι τὸ
 ζῆν καὶ ἀποθανεῖν 529, 8
 ἀρχέτυπον 316, 25
 ἀρχή defn. 7, 32 148, 20 171, 10 τὸ τῆς
 ἀρχῆς σημαινόμενον διττόν ἐστι 52, 28 λέ-
 γεται πολλαχῶς 399, 3 sqq. ὡς στοιχεῖον
 59, 29 χρονική et πραγματική 52, 28 sqq.
 56, 24 59, 17 sqq. 399, 26 sqq. ὕλική 23, 7
 κατὰ μέγεθος 399, 27 ἐξ ἀρχῆς 570, 29 κατ'
 ἀρχὴν 320, 7 cf. ἀπό. οὐδὲ τὴν ἀρχὴν
 (adverb.) 597, 13 ἡ τοῦ κενοῦ βία δει
 πληροῦσα τὸ κινούμενον οὐ παύεται μέχρις
 ἂν δαπανηθέντος τοῦ ἐν τῷ ἀμφορεῖ ὕδα-
 τος πληρωθῇ κάτωθεν ἀέρος ὁ αὐλὸς ἀπὸ
 τῆς ἀρχῆς, λέγω δὴ τῆς ἐν τῷ ἀμφορεῖ
 κεχਾਲασμένης 571, 4 cf. αὐλὸς et πέρας
 ἀρχικός 238, 30 ἀρχικώτερος 9, 21
 ἀρχιτεκτονικός. ἀρχιτεκτονικαὶ τέχναι di-
 cuntur quae ἀρχοῦσι τῆς ὕλης 238, 15 sqq.
 ἀρχοειδέστερος 10, 7 109, 6 137, 1
 ἀσάφεια 238, 28 394, 17 565, 20
 ἀσαφής 206, 20 ἀσαφέστερος 206, 18. 25
 ἀσαφέστατος 237, 13
 ἀσαφῶς 535, 3 538, 3
 ἀσεβής. (δόξα) 293, 13
 ἄσημος. λαλεῖ τις ἄσημα 290, 21
 ἀσθένεια 200, 18 876, 28
 ἀσθενής. (παῖς) 692, 29 ἀσθενέστερος 236,
 22 418, 28 419, 3
 ἄσκοπος. ἡ κίνησις οὐκ ἄσκοπός ἐστι τῇ
 φύσει 846, 25
 ἀσκόπως 902, 19
 ἀσχος 573, 26 574, 9 673, 11 al.
 ἀστήρ 221, 6 727, 15. 30 al.
 ἄστρον 892, 6. 11 894, 9 al.
 ἀστρονομία 96, 20 220, 10 221, 4 226, 26
 227, 6 sqq. ἀστρολογίαν φησὶν (ὁ Ἀριστο-
 τέλης) ἣν ἰδίως νῦν ἀστρονομίαν καλοῦμεν·
 οὐ διεκρίντο γὰρ παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὰ
 ὀνόματα, ἀλλ' ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἄμφω ἐφέ-
 ροντο 222, 17
 ἀστρονόμος 220, 18 221, 8. 15

ασύγκλωστος. τὰ ἀσύγκλωστα συγκλώθειν
 34,14 320,23 475,2 478,21
 ἀσύγκριτος. (ὑπεροχῇ) 163,8
 ἀσυγχύτως 20,9
 ἀσυλλόγιστος. (συζυγία) 52,26 (ἀγωγῇ)
 58,20 (λόγοι) 65,21 (συλλογισμός) 709,
 32 (συμπλοκή) 710,1
 ἀσυλλογίστως 29,30. 31 58,4. 21 65,19
 713,9
 ἀσυμμετρία 876,28
 ἀσύμμετρος. ἡ διάμετρος ἄ. τῇ πλευρᾷ
 144,9 al.
 ἀσυμμέτρως 693,17
 ἀσυμπέραντος 66,8
 ἀσυνήθης. οὐκ ἀδύνατον οὐδὲ ἀσύνηθες καὶ
 ἐπὶ τῶν συνεχῶν λέγειν τὸν ἀριθμὸν
 724,4
 ἀσυνθεσία 113,11 sqq. 120,4 218,11
 ἀσύνθετος 116,10
 ἀσύστατος 44,18 143,9
 ἀσφαλής. ἀσφαλέστερος 488,5
 ἀσφαλῶς 230,15 269,14
 ἀσχετος 533,4
 ἀσχημάτιστος 114,8 120,25 190,7 515,
 21
 ἀσχημοσύνη 113,12 163,29
 ἀσχολεῖσθαι. (περὶ τι) 231,3 303,15
 ἀσώματος 23,13 al. ἀσωματώτερος 653,5. 21
 ἄτε 814,18 τὸ πλατὺ ἄτε ὑπὸ πλείονος ἄερος
 ἀνεγόμενον βραδυτέραν ποιεῖται τὴν τομήν
 646,29 τὸ σημειῖον ἄτε δὴ θέσιν ἔχον κτλ.
 735,21 ὡς ἄτε δὴ ἀμερίστως ἐν παντὶ
 τῷ σπέρματι κτλ. τῶν λόγων τοῦ ζώου
 ἐνόητων 93,4
 ἀτελεύτητος 53,5 sqq. 411,12
 ἀτελής 897,11 al. ἀτελέστερος 898,29
 ἀτελῶς 170,10
 ἄτεχνος 202,3
 ἄτμητος 469,11
 ἄτμιδώδης 625,18
 ἀτμῖς 23,17 307,4 371,18 698,12
 ἀτμός 890,15
 ἄτομος. τὰ πρῶτα σώματα, λέγω δὴ τὰς
 ἀτόμους 397,11 cf. Δημόκριτος. (γραμ-
 μαί) 83,21 465,3 sqq.
 ἀτοπία 170,23
 ἄτοπος. καὶ οὐδὲν γε ἄτοπον· οὐ γὰρ κτλ.
 171,18 ἐπὶ τῇ ἐστὶ τοῦ ἀτόπου τὸ ἀδύ-
 νατον 37,18 πρὸς τὸ δεύτερον ἄτοπον, τὸ
 λέγον κτλ. 373,7 (cf. 381,23), ubi conicias
 ἄτοπον cl. v. 28 ἀτοπώτερος 395,27

ἄττα (libri ἄττα) 41,5 561,17
 ἀτυχής 280,15 cf. ἀφανής
 ἀτυχία. ἀτυχία Trincavelli est supplemen-
 tum 778,9, ubi scribendum videtur κα-
 κοδαίμοναι
 αὖ. οὔτε—οὐτ' αὖ 571,29
 αὖθις 488,5· 614,21 640,3
 αὖλος 300,9
 αὐλός. πῶθεν δὲ καὶ κατωφερὲς τὸ ὕδωρ
 φύσει ὑπάρχον ἐπὶ τὸ ἄνω κινεῖται ὑπὸ
 τῶν αὐλῶν τινα ἐμβαλλόντων καὶ δι' αὐτοῦ
 ἀναρροφόντων; 570,15 sqq. 571,2 sqq.
 αὐξάνειν et αὐξεῖν. prior forma rarius
 occurrit. 430,8 461,20 544,4 812,13 sq.
 850,2 cf. 584,20 626,1 627,14 etc. αὐ-
 ξητός 351,7 385,20
 αὐξήσις 97,9 al.
 αὐξητικός. (δύναμις) 355,12 877,27
 αὕριον. ἡ νῦν ἡμέρα τῇ αὕριον εἶδει ἡ αὐτή
 777,1
 αὐτάρκης. αὐταρχες 233,7
 αὐτίκα 874,3
 αὐτοάνθρωπος 240,4
 αὐτοάπειρος 411,1
 αὐτόγνωσις 476,14
 αὐτοζῶον 240,4
 αὐτόθεν 223,1 329,21. 30
 αὐτοκίνητος 527,20 771,1
 αὐτόματος 259,11 sqq. σύγκειται τὸ αὐτό-
 ματον παρὰ τὸ 'αὐτό' καὶ τὸ 'μάτην'
 290,2 sqq. 292,3 τὰ ἀπὸ ταυτομάτου ἐν
 ἑαυτοῖς ἔχει τὸ αἶτιον, ἐν ἑαυτοῖς δὲ δη-
 λονότι κατὰ συμβεβηχός 275,16 τὸ κοινὸν
 αὐτόματον et τὸ ἰδίως λεγόμενον αὐτόματον
 281,2 284,6 288,17 διαφέρει τὸ ἀπὸ
 ταυτομάτου τοῦ μάτην ἧ καὶ τὸ τελικὸν
 τοῦ ποιητικοῦ 290,25
 αὐτομάτως 281,8. 16 288,10 292,4 al.
 αὐτοουσία 387,25 388,15 416,2
 αὐτόπιστος 823,25
 αὐτός. ἐξ αὐτῶν ὧν οἱ ἀναιροῦντες τὴν τύ-
 χην φασὶ 260,21 οὐ ταυτόν ἐστὶ τὸ πε-
 περάνθαι τῷ ἄπτεσθαι 494,19 al. τὰ τῷ
 αὐτῷ ταῦτά καὶ ἀλλήλοις ταῦτά 357,16 al.
 ταῦτός sim. v. ad 821,1
 αὐτοφυῶς 512,12 633,18
 ἀφαιρεῖν. εἰ διὰ τὸ μὴ βουλεύεσθαι τὴν
 φύσιν ἀφαιροῦνται αὐτῆς τὸ ἐνεκά του,
 καὶ τῆς τέχνης ἀφαιρείτωσαν, εἰ δὲ μὴ
 ἀφαιροῦνται τῆς τέχνης κτλ., εὐλογον δὴ-
 που μὴδὲ τῆς φύσεως ἀφαιρεῖν 321,13 sqq.

www.libtool.com.cn

318,19 158,2 ει ἀφίλοις ἐκ τῶν δύο πλευρῶν Ἰσὴν τῇ μιᾷ κτλ. 404,17. 19 405,2 οὐκέτι ἔστιν ἀφελεῖν ἀπὸ τῆς ἐτέρας τὴν ἐτέραν 404,24 passiv. 105,9 405,5 806,4
 ἀφανής. τοὺς ἐξ ἀφανῶν καὶ ἀτυχῶν ἐξαίφνης εἰς εὐδαιμονίαν μεταβαίνοντας 280,15
 ἀφανίζειν. ἀφανῖσαι 459,28 passiv. 164,14 213,19 353,19
 ἀφεις 261,9
 ἀφή 396,8 403,27 κατὰ τὴν ἀφήν 620,24 ἀφή τὸ ἄλλο τι θιγγάνειν ἄλλου λέγεται 484,31
 ἀφθαρτος 54,31 188,18 429,10
 ἀφιέναι 195,27 sqq. 261,7 385,23 612,26 ἡ πατούμένη (sc. γῆ) καὶ πολλὸν χρόνον μὴ βλαστήσασα μηδὲν, εἰ ἀφελείη τοῦ πατεῖσθαι, βλαστήσειεν ἂν αἰὶ πόας 273,9
 ἀφικνεῖσθαι 229,29 sqq. 320,15 642,13
 ἀφιλόσοφος. 144,29
 ἀφίξις 278,19
 ἀφιστάναι. forma ἀφιστᾶν 571,25 intrans. ἀποστῆναι, ἀποστηκέναι 47,28 sqq. 125,4 177,16 846,21 865,23 769,12. 16
 ἀφορᾶν 22,20 198,22 200,28 242,6 589,10
 ἀφορίζεῖν 59,21 243,26 444,11 601,24 ἀφοριεῖς 454,18 579,25 sed ἀφορίσεις 462,15 med. 406,23 514,17. 19
 ἀφορμή 184,13 348,20
 ἀφρός 625,22
 ἀφυκτος 20,26
 ἀχανής. εἰς τὸ ἀχανές 640,3
 ἀχθος. φορτικὸς τοὺς τοιοῦτους ἡγούμεθα λόγους καὶ ἀχθος περιττόν 59,5
 ἀχρονος 649,9 al.
 ἀχρόνως 340,5 401,20
 ἀχώριστος 228,8 al. τῷ λόγῳ χωριζόμεν τὰ τῇ φύσει ἀχώριστα 489,18
 •
 βαδίζειν 290,5 ὁδῷ βαδίζων 335,23
 βάθρον 211,14. 15
 βακτηρία 530,13 sqq. 832,1 sqq.
 βαλβίς 902,39 sq.
 βάνυσος. (τέχνας) 660,26
 βαρύτης 223,2 ἐπὶ τὸ κάτω κινεῖ 437,16
 βαρυτόνως perperam conit. t 463,23
 βασιλεύς. διὰ τὴν ἐπολέμην τῶν Ἑλλήνων ὁ βασιλεύς; 300,2

βάσις. (τῶν πυραμίδων) 117,7 sq. (τοῦ τριγώνου) 500,17. 20
 βαστάζειν 423,24 sqq.
 βαφεύς 114,4
 βέλος 639,26 sqq.
 βελτίων. βέλτιον 237,17 897,19 901,20 βέλτιστον 237,17 ὡ βέλτιστε 571,15
 βίαι. ἡ τοῦ κενοῦ β. 569,18 ἡ πολυθρόνητος δὲ τοῦ κενοῦ β. 570,17 οὐ βίαι, ἀλλὰ φυσικῶς 355,5
 βιάζειν. med. βιαζομένου 324,1 passiv. βιαζόμενοι 170,23 βιάζοιτο 664,15 βιασθῆ 827,9
 βίαιος. (μονή) 449,13 450,1 βιαίτερος 680,5
 βιαιῶς 827,10
 βιβλίον 269,4 sqq. τὰ πολλὰ τῶν βιβλίων (sc. Aristotelis) οὐκ ἔχει τὸ 'κατὰ συμβεβηκός' 756,8 cf. ἀντίγραφον
 βλέπτειν 283,8 572,16
 βλαστάνειν. βλαστάνουσα ἡ γῆ 198,35 ἡ σηπεδῶν οὐκ ἂν βλαστήσει κλίνην 208,3 273,9 intrans. 273,3 sqq.
 βλάστη 211,1 212,2
 βλέπειν. τῇ γε πρὸς ἀλήθειαν βλέποντι 569,19 ὁ βλέπων (ορι. ὁ τυφλός) 829,4
 βλέφαρον 877,10
 βοηθεῖν 199,5 421,25. 30
 βοηθός. ἡ φύσις β. τῆς τέχνης 310,17
 βόρειος 454,15 500,10 839,26
 βοριαῖος 894,19
 βορρᾶς 839,24 894,16
 βοτάνη 403,25
 βούλεσθαι. ἐβούλετο sim. 613,4 672,3 685,24 etc. ἐβούλετο 59,29 ἐβουλήθη 775,25
 βουλεύειν 245,24 βουλεύεσθαι 320,30 sqq.
 βούλευσις 321,4
 βουλή. ἡ β. ἐνδεῖα ἐστὶ φρονήσεως 321,2. 18 γίνεται δι' ἐνδεῖαν φρονήσεως, ὥστε, ἐὰν παρῇ ἡ τέχνη, βουλῆς οὐ δεῖ 268,15 τὰ ὠρισμένα βουλῆς οὐ δεῖται 321,11
 βοῦς 244,21 314,18
 βραδυκίνητοτερος 680,31 819,5
 βραδύς 740,32 etc. βραδύτερος 646,8 sqq. 740,33
 βραχύς. διὰ βραχέων πάντοτε καὶ ἀσαφῶς 535,3 ἐπὶ βραχὺ 228,27 234,23 ἔδει καὶ τοὺς ἀρχαίους καὶ βραχὺ γούν (= καὶ κατὰ μικρόν γούν 264,3) περὶ αὐτῶν διαλεχθῆναι 264,6
 βρέφος 287,16

βροτός. μέρος και βροτός (pro exemplo
του τῷ λόγῳ ἐνός) 41,13

βύειν. βέβυσται 569,31

βῶλος 403,25 420,31 442,2 sqq. 443,
15sqq.

Γ. σχῆμα εἰκὸς τῷ Γ στοιχείῳ γνώμων
ὑπὸ τῶν γεωμετρῶν καλεῖται 392,22

γάμος. οἱ Πυθαγόρειοι τὸν ζ' γάμον ἐκάλουν
389,1

γάρ. οὐχ ὡς ἂν τις γάρ ὑπολάβοι 187,20
γάρ δὴ 273,4 694,2 al. γὰρ εἰ γίνεται
saepe confusa, velut 598,6

γαστήρ. τὴν γαστέρα λαπάξει 290,4 τὴν ἐν
τῇ γαστρὶ πέψιν 769,24 τῆς διαστάσεως
(l. διατάσεως) τῆς γαστροῦ 699,15

γε. και εἰ τινα εἴη μὴ γενόμενα, σώματά γε
δμως ὄντα, ἀνάγκη γε πάντως αὐτὰ ἀρχὴν
τὴν κατὰ τὸ στοιχεῖον ἔχειν 59,30 θαυ-
μαστόν γε οὐδὲν 167,10 οὐδὲν γε ἄτοπον
171,18 και οὐδὲν γε διαφέρει 250,13
εὐλογώτερόν γε δήπου πολὺ 637,5 και
πρωτόν γε 229,17 253,11 και ἰδωμέν
γε πρωτόν 399,9 κατὰ γε τοῦτον τὸν
τρόπον 347,22 καίτοι γε 137,21 .καίτοι
γε κατὰ γε τὴν αὐτοῦ δόξαν κτλ. 572,27
εἰ γε 295,15 al. ὅς γε 271,7 al. και ὅσον
γε ἐπὶ τῷ ἰδίῳ λόγῳ 165,2

γελοῖος 206,1 306,7 314,3 πάνυ γελοῖον
618,9

γελοῖως 236,10

γέλως. γέλωτα ὀφλισκάνειν 457,7. 14 ἀλλὰ
ταῦτα και λέγειν γέλωτος ἀξία 458,29

γένειον 283,21

γένεσις. ἡ κατ' οὐσίαν (= ἡ οὐσιώδης 146,
4) γ. 146,2 ἐν ταῖς κατ' οὐσίαν γενέσεσι
399,34 τὰ ἐν γενέσει και φθορᾷ 340,30
354,15 355,13 τῶν φυσικῶν τε και ἐν
γενέσει 437,22 οὐδὲν τούτων κατὰ γέ-
νεσιν τὸ εἶναι ἔχει 300,12

γενετή. ὁ ἐκ γενετῆς τυφλός 206,28 207,
11 829,3

γενητός. γενητῆς και φθορτῆς οὐσίας 128,
24 de scriptura γεννητός cf. ἀγεννητος

γενικός. (αἰτία) 258,26 γενικώτερος 111,1
252,13 270,22 γενικώτατος 76,17 99,11
258,26 150,8 516,24

γενικῶς 898,5

γεννᾶν 101,26 143,21 345,15

γέννησις. συνάγομεν ἵππον και ὄνον εἰς
ἡμιόνου γέννησιν 323,28

γεννητικός 95,24 237,1 242,4 297,26 767,9
(δύναμις) 208,3 210,27 355,12

γένος. (τὸ πάντων τῶν κατὰ μέρος ἄθροισμα,
τὸ ἐν πᾶσι κοινόν) 12,25 τὰ γένη οἷον ὅλη
ἐστὶ τῶν ὀρισμῶν 245,1 ὅλης λόγον ἐπέ-
χειν τὰ γένη πρὸς τὰς διαφορὰς ὁ Πορ-
φόριος ἔλεγεν 129,12

γεώδης 329,18 829,16

γεωμέτρης 144,7 223,24 392,21 ὁ γ.
(Euclides) 393,3

γεωμετρία και ἀστρονομία ἀκριβέσταται τῶν
ἐπιστημῶν 96,20 ἐν γεωμετρίᾳ τὸ πρῶ-
τον θεώρημα ὡς ἀξίωμα ἐν τῷ δευ-
τέρῳ παραλαμβάνεται αὐτὸ προαποδειγ-
μένον διὰ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν, και τὸ
δεύτερον τοῦ τρίτου (sic), και ἐξῆς οὕτως
824,4

γεωμετρικός 254,28 429,24 τοῖς μὴ διὰ
γεωμετρικῆς ἡγμένοις θεωρίας 455,4

γεωμετρικῶς 227,3

γεωργός 273,7

γῆ. χθὼν και γῆ 44,8 μέση τοῦ παντός ἡ
γῆ 587,5

γήινος 86,32

γήρας 200,17 748,31

γηράσκειν. οὐδὲν δίδιον γηράσκει ὑπὸ τοῦ
χρόνου 754,3 sqq. cf. καταγηράσκειν
γίγαρτον. πυρῆνες λέγονται κυρίως τὰ τῶν
ἐλαιῶν γίγαρτα 629,16

γίνεσθαι. τὰ γινόμενα και φθειρόμενα 406,4
ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Θήβας ἐγενόμην 691,12
ὁ ἐν ἐπιστήμῃ τῆς φύσεως γενόμενος 239,
18. 20 γενέσθω μοι σφαῖρα χαλκῇ κτλ.
575,22

γινώσκειν. ἀνάγκη και περὶ τόπου γ. τὸν
φυσικόν 497,9

γλαφυρός 675,18

γλαφυρῶς 599,12

γλεῦκος 573,26 574,10 609,29 623,25
625,11

γλισχρος. τὸ ἐν τῷ μέλιτι γλισχρον 560,31
γλύκανσις 880,1

γλυκός. τὸ ἐν τῷ μέλιτι γλυκύ 560,31

γλυφίς. (τοῦ βέλους) 640,3

γνήσιος. πρὸς τοὺς γνησίους τῶν ἀφροατῶν
705,23

γνώμων 392,20 sqq. 393,3 sqq.

γνώριμος 369,13 γνωριμώτερος 369,11. 15
γνωριμώτατος 783,15 sqq.

www.libtool.com.cn

γνωριστικός 238,4
 γνώσις. πᾶσα γ. οὐ μόνον τῶν εἰδῶν ἐστὶν ἀντιληπτική, ἀλλὰ καὶ τῶν στερήσεων 754,10
 γνωστικός 238,21
 γνωστικῶς 241,22 242,6
 γομφίος 307,10. 12. 16
 γονεύς 247,25
 γονή 23,8
 γόνιμος 240,19 τὸ γόνιμον 23,8
 γοῦν 56,8. 19 οὕτω γοῦν καὶ Ἀριστοτέλης ἀκίνητα καλεῖ κτλ. 57,8 137,1 ἐπὶ γοῦν τῶν ἀπλῶν κτλ. 119,20 καὶ ἐνταῦθα γ. 257,3 ἐν γ. τῷ διαιτῶν κτλ. 259,19 καὶ εἰ μὴ ἡ προσεχὴς ὅλη ἐπὶ πάντων ὑπομένει, ἡ γοῦν πρώτη ὅλη κτλ. ὑπομένει 148,13 199,10 cf. 296,17 297,23 ἡ σῶματ' ἐστὶν ἡ γ. αὐτοῦσάτα πράγματα 160,13 πάντα ἀπλῶς ἡ γοῦν τὰ ἐγκόσμια 476,19 cf. ἀλλὰ, ἀμέλει etc.
 γραμματικός. ὁ γ. 209,9 382,1 γραμματική 27,24 131,26 ἡ γ. 845,10 γραμματικὴν τέχνην 209,8
 γραμματιστής 321,7
 γραμμῇ 222,14 399,15 sq. οὐ σύγκριται γ. ἐξ ἀτόμων γραμμῶν 465,3 οὐ παραθέσει πλειόνων στιγμῶν γεννᾶται ἡ γ., ἀλλὰ μιᾶς ῥύσει 727,24 γραμμαὶ πέρατα τῶν φυσικῶν σωμάτων 227,21
 γραμμικῶς 219,24
 γράφειν. γράφει καὶ ἐτέραν γραφὴν ὁ Ἀλέξανδρος 356,8 τὸ δὲ 'κομιζομένου' γράφεται καὶ 'κομισόμενος' 274,22 cf. 213,16 324,17 ὁ γράφων τὸν κύκλον κέντρον καὶ διαστήματι 410,15 cf. 905,24 εἰ γραφῇ ἐν ἐπιπέδῳ κύκλος 379,4 ἐὰν ποιήσω κύκλον καὶ γράψω ἐντός τετράγωνον 312,12 404,25 γεγραμμένην χεῖρα 323,3 cf. σινδῶν
 γραφεύς scriptor 318,7
 γραφὴ 78,20. 23 διττὴ φέρεται ἡ γραφὴ 356,3 540,23 accusatio 31,5
 γραφικός. μιμεῖται τὴν φύσιν ἢ πλαστικὴ καὶ γραφικὴ 316,23
 γυμνάζειν. (τὸν λόγον) 119,27 120,21 502,16 317,11 549,29 etc. (τὴν ὑπόθεσιν) 65,4 (τὸ πρόβλημα) 57,16 πεφύκασιν αἱ ἐφ' ἐκότερα ἐπιχειρήσεις γυμνάζειν τὸν νοῦν 504,14 ἐν ἄλλοις ἡμῖν γεγυμνασμένων ἱκανῶς τῶν τοιούτων θεωρημάτων 55,26
 γυμνός. οὐδέποτε γυμνὴ εἶδους ἡ ὅλη γίνε-

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

ται 340,26 τὴν ὅλην γυμνὴν αὐτὴν καθ' αὐτὴν θεωρήσαντες 575,1
 γυμνοῦν. ἐὰν γυμνωθῇ ὁ κύβος πασῶν τῶν ποιότητων 666,4
 γύναιον 691,21
 γων(α 227,2 233,14 γωνίαι ὀρθαὶ et ἐφεξῆς (defini.) 333,6 sqq.
 γωνιοῦν. τοῦ γεγωνιωμένου τὸ ἰσοπερμετρον σφαιρικὸν πολυχωρητότερον 132,4. 6 ἐναντιὸν τὸ γεγωνιωμένον τῷ ἀγωνίῳ 116,30 117,16
 δαιμόνιος. θεῖόν τι ἢ δαιμόνιον οὖσαν χρῆμα (τὴν τύχην) 266,9
 δακτυλιαῖος 97,11 sqq. 99,29 103,10 470,11 571,23
 δακτυλικός. τὸ ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν τούτων τῶν δακτυλικῶν (cf. ἀριθμός) συμβαίνειν 394,5
 δακτύλιος 392,4 sqq. 474,4 cf. κρίκος
 δάκτυλος 428,14
 δᾶν h. e. δὴ ἄν. v. ad 449,1
 δανείζειν. med. ὁ δεδανεισμένος 274,12. 16
 δαπανᾶν 681,8 sqq. 682,2
 δασύνειν. αὐτὰ, καὶ μὴ ἐξ ἡ τὸ ε, δασυν- τέον αὐτὰ 890,35
 δέ. εἴτε ἐπεφύκει μὲν πᾶν ἐκ παντός γίνεσθαι, μὴ ὁ νοῦς δὲ μόνος αἴτιος ἦν κτλ. 398,6 ἐν τοῖς ἔνεκα δὲ τοῦ 268,4 καὶ ἐπὶ τῆς κατὰ τόπον δὲ κινήσεως 902,34 ὡς (ὥσπερ) . . . οὕτω δὲ καὶ 576,5 al. cf. οὕτως
 δεικνύειν. de forma δεικνύειν v. ad 108,26 583,31 584,2 585,4 607,10 667,11
 δεικνύει 367,7 δεικνύουσιν 607,27 608,3 612,24 627,10 629,25 (scripsi δεικνύει 607,26 608,1) δεικνύον 310,30 ἐδείκνυν 725,18
 δεικτικός 160,24
 δειλ(α 841,32 904,26
 δεῖν. δεδεμένον 324,22
 δεῖν. πρὸς τὸ δεῖν εἶναι τὸ ἄπειρον 485,28 καὶ τί δεῖ περὶ τοῦ ποσοῦ λέγειν 578,25 οὐ δεῖ βουλῆς 138,30 161,33 170,12 268,16 458,27 δεήσει αὐτῇ ἄλλου ἀπείρου τόπου 437,6 δόξει κατὰ ἄλλην καὶ ἄλλην ἐννοιοῦν ποτὲ μὲν τρεῖς, ποτὲ δὲ δύο δέον αὐτάς (sc. τὰς ἀρχὰς) καλεῖν 144,16 θέον absol. 320,31 446,24 731,12 τὸ

δεῖσθαι ὑποκειμένου 37, 25. 29 158, 30 483, 6 573, 25 624, 2 al. ὁ εὐληφώς τὸν τοιοῦτον ὕρισμόν οὐ δεῖσεται ἐξ αὐτοῦ τὰ περὶ τῆς ὕλης συλλογίζεσθαι 329, 29 δεῖται ad 138, 4 574, 10 897, 29

δεῖνα. ὁ δ. 259, 1 280, 5 ὁ δ. ζωγράφος 258, 27 τὸν δεῖνα 528, 21

δεῖξις 186, 14 642, 30 893, 6 ἡ κατ' εὐθεῖαν (cf. ἀδύνατος) δεῖξις 144, 8

δέξα. τὰ δ. οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ πολλαῖς τὸ ἔν 784, 20

δεκάκις 99, 28 742, 26 sq.

δεκαλιτρίαῖος. (βάρος) 423, 20

δεκαπηχυαῖος 99, 28

δεκάπηχὺς 252, 32 253, 1 470, 16. 22 709, 26 777, 6

δεκαπλάσιον. (χρόνος) 648, 11 (λόγος) 431, 11

δεκαπλάσιος 419, 9 648, 12 sq.

δεκάς 388, 29 473, 17 sq. 737, 7 738, 1

δέκατος. τὸ δέκατον 470, 1 sqq. 777, 29

δεκτικὸς 41, 27 63, 26 68, 3 71, 21 79, 7 146, 24 149, 12 sqq. 163, 11 232, 16 etc. πᾶς τόπος σώματός ἐστι δεκτικὸς 408, 15

δέν vox Democritea 110, 10 sq.

δεξαμένη 419, 30 420, 32 586, 2 (e Platone) 5, 9 183, 20 516, 20

δεξιός. τὸ δεξιόν 368, 2. 5 cf. τόπος

δεόντως 79, 26

δέσμιος. εἰ τις ἐν πόλει ἐλθὼν εὖροι τινὰ δέσμιον 324, 18

δεσπότης. ὁ ἵππος κατέβαλε τὸν δεσπότην 273, 13 281, 10 sq. cf. ἐπιβάτης

δεύτερος. εἰ τὸ πρῶτον, καὶ τὸ δεύτερον 327, 16 τὸ πρότερον—τὸ δεύτερον 325, 28 326, 31 609, 7 cf. 717, 24 sqq. ad 60, 14

δευτέρως 491, 15

δέχεσθαι 66, 30 406, 2 527, 16 534, 27. 28 536, 11 537, 26

δῆ. τὸ νῦν δὴ λεχθὲν ἐπιχείρημα 54, 31 ὅταν—τότε δὴ (libri δέ) 729, 23 cf. 728, 1 cf. ἄτε, ὁδὸν, λέγω. οὕτως, ὡς

δηλαδὴ 407, 25

δῆλος. δῆλη ἐστὶν ἡ φύσις πάντα ἕνεκά του ποιοῦσα 319, 28 δῆλον ἐξ αὐτῶν τῶν ῥητῶν 347, 1 δῆλον ἐξ ὧν ἐπήγαγε 302, 15 de formula δῆλον ἐξ ὧν v. ad 42, 6 458, 25 571, 24 623, 6 891, 34 δηλονότι et δῆλον γὰρ confusa 404, 22

δηλοῦν 148, 25 149, 24 150, 19 153, 3 sqq. 442, 9 al.

δηλωτικὸς 55, 8 sqq. 192, 8 330, 1 338, 11 456, 24

δημιουργεῖν 14, 28 sq. 18, 24 231, 24. 26 232, 8 242, 1. 3 321, 16 337, 2 δημιουργεῖσθαι 204, 13 239, 18

δημιούργημα 875, 8

δημιουργία 13, 19 191, 15. 24 322, 11

δημιουργικός. (φύσις) 18, 11 (αἰτία) 55, 2 (λόγοι) 516, 17 sq. cf. 111, 24

δημιουργός 16, 27 55, 3 240, 5 sqq. 241, 28

δήποτε 321, 26 434, 17

δήπου. πρόδηλον δὲ δήπου ἐκεῖνο κτλ. 174, 7 οὐ γὰρ δήπου 64, 1 (δὴ 68, 19) 422, 15 δῆλον δήπου ὅτι 191, 16 saepissime post enuntiatum conditionale. velut εἰ οὖν ἀρχαὶ τὰ πρῶτως συντιθέντα κτλ., αὐταὶ δήπου ἂν εἰεν ἀρχαί 159, 20 εἰ γὰρ ἡ δοκοῦσα αὐτῶν διάκρισις ὅμως οὐκ ἐστὶ διάκρισις. δῆλον δήπου ὅτι κτλ. 219, 14 cf. 120, 13 129, 5 154, 19 161, 16 179, 7 209, 13 211, 17 319, 6 321, 15 348, 22 352, 33 353, 1 sqq. 357, 19 435, 17 ἐπεὶ κτλ., εὐδὴλον δήπου ὅτι κτλ. 211, 31 similiter (ἐπειδὴ) 174, 4 243, 27 ὅταν οὖν κτλ., οὐ δήπου 179, 7 183, 32 ὡς ἂν οὖν ἔγωγε πρὸς τὸ ὄν, οὕτως σχήσουσι δήπου κτλ. 161, 16 πόσῃ μᾶλλον τὰ μὴδὲ τῇ ἐπινοίᾳ χωρίζεσθαι δυνάμενα οὐκ εὐλογον δήπου τῇ ὑποστάσει χωρίζειν; 227, 14 cf. 208, 10 209, 11 πολλῶ γὰρ δήπου 303, 15 690, 25 712, 19 cf. πολὺς

δήπουθεν. εἰ γὰρ τὸν αὐτὸν δέξεται λόγον τῇ ὅλῃ τὸ μέρος, καὶ τὸ μέρος δῆπουθεν ἄπειρον ἐστὶ 415, 1

διὰ. ἐπειδὴ οὐκ ἐκ τῆς πρώτης κτλ., διὰ τοῦτο ἐπὶ τῶν τοιοῦτων κτλ. 146, 1 εἴτε γὰρ ταῦτόν εἴη, οὐ παρὰ τοῦτο ἔν τὸ ὄν κτλ., εἴτε μὴ εἴη ταῦτόν ἀλλ' ἕτερον, ἦδη διὰ τοῦτο πολλὰ τὰ ὄντα 47, 17 διὰ τί δ' οὐκ εἰσὶ συμβεβηκότα αἱ ἀρχαὶ τῶν πραγμάτων, τὴν αἰτίαν προσέθηκεν 140, 26 διὰ μέσου (grammat.) 215, 22 δι' ἀθύνάτου δεικνύναι cf. ἀδύνατος

διαβιβάζειν. ἀμυλλώμενοι ποῖον τάγμα πρότερον πρὸς τὸν ἔσχατον διαβιβάζει τὴν λαμπράδα 794, 25

διαγίνεσθαι. γρόνος τις διαγέγονεν 685, 30. 32

διαγώνιος 143, 10

διαδέχεσθαι 644, 11 778, 10 823, 10

διάδηλος 323, 19

www.libtool.com.cn

διαδιδόναι 794,23
 διαδοχή 303,25 324,2 882,3
 διαζευκτικός. εἰ τὸν 'η' σύνδεσμον δια-
 ζευκτικὸν λάβωμεν 7,21
 διάθεσις 131,33 sq. 213,9 214,7 217,27
 218,5 235,23 sqq. 358,22 845,17.29.31
 διαθιγὴ vox Democritea 117,12
 διατρεῖν 67,8 71,18 83,14 84,6 127,3
 338,2 al. ὅλγα δ. 98,14 διατρεῖσθαι
 100,34 477,8 493,8 804,9 cf. διηρη-
 μένως
 διαίρεσις. ἡ δ. τοῦ ποσὸς ἐστὶ 413,20
 (opp. πρόσθεσις) 459,17 (diff. ἀνάλυσις)
 104,24 (κατ' ἀντίφασιν) 170,8 ἐκ διαι-
 ρέσεως 143,5 170,8 διαίρεσιν ποιεῖσθαι
 248,17 al. χιτῶνα ἀπειρὸν φασὶ τὸν μὴ
 ἔχοντα διαίρεσιν 390,21
 διαιρετικός. (μέθοδος) 170,22 330,3 cf.
 διαλεκτικός
 διαιτᾶν. (περὶ τῶν προβλημάτων) 259,19
 (τοῖς λόγοις) 456,13. 16 464,22 (τοὺς λό-
 γους) v. ad 459,1
 διακείσθαι. διάκειται καὶ μεμόρφωται πως
 κατὰ τὴν στέρισιν τὸ ὑποκείμενον 218,3
 διακονικός. τοῦ διακονικοῦ πυρός 420,1
 cf. Schol. rec. Aesch. Prom. 253 (p. 202,
 29 Dind.)
 διακρίπτειν 267,11 324,1 ἵνα μὴ τὴν τοῦ
 λόγου συνέχειαν διακρίψωμεν 561,27 passiv.
 235,18 sq. 236,1 856,31 882,3
 διακρίσεις 262,5 833,2
 διακρίνειν. διὰ τί τὰ θερρὰ διακρίνει
 (= διακριτικά ἐστὶ) καὶ τὰ λευκά; 262,17
 τὸ νεῖκος οὐ διακρίνει τὴν φιλίαν 136,26
 cf. 140,6 sqq. (τί τινας) 182,22 187,1 al.
 passiv. 88,10 101,12 183,11 222,18
 438,27 διακριμένα ἀπ' ἀλλήλων 66,29
 349,17 ἀλλήλων 249,31
 διάκρισις 222,25 552,26 al. δ. εἰ διαίρεσις
 confusa 219,8 sqq
 διακριτικός. (δύναμις) 610,22 τὸ λευκὸν
 διακριτικὸν ὅψεως 92,13 402,1 κανόνα
 ἡμῖν παραδίδωσι διακριτικὸν 778,22
 διακυβερεῖν. (πάντα) 407,17
 διακωμῶδεῖν 42,9 50,4
 διαλαμβάνειν. (περὶ τινας) 192,26 194,15.
 17 219,2 302,17 339,10 607,6 τὸ φε-
 ρόμενον στάσει μεταξὺ διαλαμβάνεται 732,
 24 733,2.8 al.
 διαλαμβάνειν. τοὺς ὁπωσὺν διαλάμπαντας
 ἐν φιλοσοφίᾳ 387,1

διαλέγεσθαι. διαλεγόμενον κινεῖν τὴν χεῖρα
 ἢ ἔλκειν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ γενείου τρίχας
 268,1 de scriptura διελέχθη et διελέχθη
 v. ad 194,5 262,2 607,5 701,24
 δίδλμα 696,29 700,20 al.
 διαλείπειν 733,29 sqq. 739,21 sqq. 792,2
 δίδλμα 883,31
 διαλεκτικός. (ἀπειρία) 169,16 (μέθοδος) v.
 ad 170,22 ἡ διαλεκτικὴ πάσας ὑποδύεται
 τὰς ἐπιστήμας 6,20 cf. 27,12
 διάλεκτος. λέγομεν τὴν φωνὴν στοιχεῖον
 εἶναι τῆς διαλέκτου 411,18 414,3
 διαλιμπάνειν 795,5.7
 διάλληλος. δοκεῖ διαλληλὸς ἡ δεξις 893,6
 διαλύειν. πᾶν ἐξ οὗ γίνεται εἰς τοῦτο καὶ
 διαλύεται 427,17 432,17 ad 481,11
 488,13 (v. l. ἀναλ.) 160,7 236,25 cf.
 Arist. Γ 5. 254^b 33
 διαμαρτάνειν 269,21 651,1
 διαμάχεσθαι. ταῖς προτάσεσι συγχωρήσαν-
 τες τῷ συμπεράσματι διαμάχοντο 81,20
 84,9
 διαμένειν 213,3 313,3 322,5 sqq. 391,11
 διάμετρος. (τοῦ παραλληλογράμμου) 393,4
 (τοῦ κύκλου) 378,17 (τοῦ παντός) 483,10
 ἀγγεῖν τι ἐπ' εὐθείας κατὰ διάμετρον δια-
 τρήσεις ἔχον 608,2 cf. ἀσύμμετρος,
 ἀνισότης, τετράγωνος
 διαμονή 313,1.2
 διανέμειν 440,26
 διανοεῖσθαι 685,30
 διανόησις 686,2
 διανοητός. ὁ Ἀριστοτέλης τὴν ψυχὴν τόπον
 εἰδῶν τῶν διανοητῶν (διανοητικῶν M)
 καλεῖ 521,5
 διάνοια. ἡ δ. διορθοῦται τὴν τῆς φωνῆς
 ἀσθένειαν 457,29 εἰ τις εἰς πάντα τὰ
 γινόμενα ἐπεκτείνει τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν
 154,10 τῇ ἡμετέρᾳ διανοίᾳ 266,9 ἡ δλη
 τοῦ βήτοῦ διάνοια 238,9 cf. 48,15 175,
 26
 διανύειν. τὸ λοιπὸν (τῆς ὁδοῦ) διανύσαι
 732,27 φαμέν τὴν ἔκλειψιν ἐν τῇ πρῶ-
 τῇ ὥρᾳ τυχὸν γενέσθαι, διότι ἐν πάσῃ τῇ
 ὥρᾳ διηγύσθη 816,1
 διαπλαστικός. (τέχνη) 197,35 353,31 sqq.
 354,2
 διαπλάττειν. τὸ ἄρτι διαπλασθὲν ἔμβρυον
 129,29
 διαπορεῖν 883,19
 διαπορθμευτικός. ἡ κεχρωσμένη ὕληος
 59*

- οὐκ ἔστι τῶν λοιπῶν χρωμάτων διαπορθευτική 833,12 cf. ad 885,25
- διαθροῶν 13,24 184,14 296,9 346,27 352,18 passiv. 11,4 12,31 18,5 184,10 319,17 322,26 διηρθρωμένως 182,11 767,5
- διαρχής. τὰ διαρχῇ τὴν διαμονὴν ἔχοντα 313,2
- διαρρεῖν 23,10 593,20
- διαρρήδην 185,8
- διασχεδάνυσθαι. οὐ διασχεδάννυται (ὁ ἄνθρωπος) εἰς τὸ ἀγανέες 640,3
- διασπᾶσθαι 47,2 421,8 sq. 437,19 631,15
- διασπείρειν. passiv. 88,18 669,22
- διάστασις 132,8 sq. 211,25 373,19 374,8 376,2 426,22 συναισθανόμεθα τοῦ ὄγκου καὶ τῆς διαστάσεως (i. διατάσεως) τῆς γαστροῦς 699,14
- διαστατός. (διγῆ, τριγῆ etc.) 39,17 563,29 sq. al.
- διαστᾶλλειν 35,23 56,16 med. 32,19 50,2 59,20,22 144,22 174,19 177,4 183,24 259,10 al. passiv. διαστέλλεται τὰ μανόμενα (opp. συστέλλεται τὰ πυκνούμενα) 672,14
- διάστημα. (σωματικόν) 563,3 sq. 575,14 al. (τοπικόν) 549,17 al.
- διαστηματικός. (τόπος) 618,19 619,5
- διαστίζειν. εἰ εἶψαν ἐφετῆς ἀλλήλων δύο νῦν ἢ σημεῖα, ἢ ἐφαρμόσουσιν ἀλλήλοις, ἢ διαστίζονται ἀπ' ἀλλήλων κτλ. 704,15
- διαστολή. διακρίσεως δεῖ καὶ διαστολῆς 187,4 συστολή καὶ διαστολή καὶ διάχυσις 898,28 τὴν διαστολὴν τῶν σημειομένων ἐποιεσάμεθα 458,11 κατὰ διαστολὴν (grammat. opp. ὑφ' ἑν) 61,3
- διαστρέφειν. τοὺς πηγροὺς καὶ διεστραμμένους τὸ κριτήριον τῆς ψυχῆς 207,3,9
- διάστροφος. (δύναμις) 122,8. 17 (ἐννοια) 122,14
- διασφύζειν 535,18
- διάτασις cf. διάστασις
- διατάττεσθαι 314,27
- διατείνεσθαι. οὐδὲν πρᾶγμα περὶ χρήσεως ὀνομάτων ἐπὶ πολὺ διατείνεσθαι, τῆς σημασίας τῶν πραγμάτων μηδὲν βλαπτομένης 283,8 λῦσαι μὲν τοὺς λόγους οὐκ ἵσχυομεν, πρὸς τὸ συμπέρασμα δὲ διατείνομενοι 81,21
- διατηρεῖν 434,14
- διατιθέναι 213,10 218,3 passiv. 213,6
- διάτρησις 608,2
- διατρίβειν. (εἰς ἀγοράν) 263,8 269,10
- διατρίβῃ. τῆς εἰς ἀγοράν διατριβῆς 270,16
- δι(α)ύλος. δι(α)ύλους καὶ τριαύλους ποιεῖ (scil. ὁ ὠστῆς ἐμπροσθεν ἄνθρωπος) 640,23 ἄλλην γένεσιν τῶν τετραγώνων παραδιδόσκειν. τὴν λεγομένην κατὰ δι(α)ύλον κτλ. 393,16
- διαφαίνεσθαι 319,19 322,26 323,10
- διαφέρειν 42,4 100,11 104,4 116,27 150,11 223,5 380,10 διαφέρουσιν ἀλλήλων 388,19 ταῦτα πλεῖστον διαφέρει 460,24 οὐδὲν διαφερόμεθα 51,6 515,31 οὐ διεισδύμεθα 410,32 διαφέρονται πρὸς ἀλλήλους 387,27
- διαφορά. (opp. κοινωνία) 332,16 466,19 468,15 al. (ὁμοιωτάτας) 13,26 ὁ ὁρισμός ἐστιν ἐκ γενῶν καὶ συστατικῶν διαφορῶν 76,18
- διαφορεῖσθαι 279,5 890,17 διαφορηθέντων corruptum 890,19
- διάφορος 225,13 335,27 al. τὸ διάφορον (i. q. ἡ διαφορά) 435,6
- διαφύρω 91,29 521,18
- διαφυλάττειν 638,11
- διαφωνεῖν 142,14 697,7
- διαχεῖσθαι. ὠθηόμενος ὑπὸ τοῦ βιπτομένου ὁ ἄνθρωπος καὶ διαχεόμενος εἰς τὰ πλάγια 638,4
- διάχυσις. ἡ τῶν ζυγοφύτων κίνησις συστολή καὶ διαστολή καὶ διάχυσις μόνον ἐστίν, οὐ μέντοι τόπου μεταβάσις 898,28
- διαχωρεῖν 290,4
- διαχώρησις 316,21
- δι(α)γμα. quid sit 380,7 sq.
- δι(α)ξις 371,28 sq. 373,16 quid sit 381,16
- δ. et μάθησις diff. 384,1
- διδασκαλία 219,78 240,6 380,6 sq.
- διδασκαλός 83,30 748,23 al.
- διδόναι concedere 142,26 al. δεδόσθαι μοι τῷ λόγῳ 575,14 576,1 ἔστω τοῦτο δεδομένον 838,1 de formis διδόμεν (cf. ἀποδιδόναι) et δίδομεν cf. 410,32 612,26 660,1 δέδοται et δέδεικται confusa v. ad 404,14
- διείργεσθαι 101,3 116,22 610,26
- διεισδύειν 25,26
- διελέγγειν 61,25 sq. 64,4 410,34
- διεξέρχεται 259,10 297,29 607,1
- διεξετάζεσθαι. οὐκ ἐναντιοῦται οἷς ἡμεῖς περὶ τοῦ ἀπείρου διεξεταζόμεθα (ἐξ. l.) 493,25
- διεξίεναι 477,21 659,19 818,9 819,28 841,14

www.libtool.com.cn

- διεξιτητός 429,1 sqq.
 διέξοδος 569,25
 διέρχεται 84,25 658,19 712,16
 διήγησις. τὰ προρρήματα πρότερά εἰσι τῶν διηγήσεων 718,3
 διήκειν 8,17 443,5. 21 (ἐπὶ πάντα) 56,20 126,24
 διηρημένως 140,16 (cf. 141,5)
 διηρθρωμένως cf. διαρθρῶν
 διηγήσις. τὸ διηγῆς τοῦ ἀέρος 878,12
 διένειμι 668,20 803,14 813,29 814,12 sqq.
 διεστάναι 93,1.3 97,9 211,26 383,11 401,32 475,12 sq. τὰ διεστῶτα 26,6
 τριχῇ διεστάναι τὸν τόπον ἀνάγκη 689,9
 διίσταται ἐπὶ τῇ ὕλῃ τὸ εἶδος ἀδιάστατον ὃν 226,14
 δικαιοσύνη 80,6 sqq.
 δίκην. οἱ Πυθαγόρειοι ἐκάλουν τὸν εἰ δίκην 388,30 δίκην adv 699,2
 διλιτρίατος 646,24 (βάρος et μέγεθος) 420,10 sq.
 δίμοιρος 453,18 696,19
 δινεῖν. ὅταν χαλάσονται ἐν θαλάσσῃ τὴν χεῖρα δινώμεν τὸ περὶ τὴν χεῖρα ὕδωρ 60,25
 δίνω 265,6 574,25 (τοῦ οὐρανοῦ) 262,9
 διό et διότι saepe confusa velut 213,26
 δίοδος 668,24
 διοικεῖν 206,7 312,28 583,16
 διοικητικός 197,35 198,2
 διοργανώσις 787,7
 διορθοῦσθαι. ἡ διόρθωσις διορθοῦται τὴν τῆς φωνῆς ἀσθένειαν 457,29 458,3
 διορίζειν. ἔδει αὐτὸ τοῦτο διορίσαι καὶ διαστέλλασθαι 183,24 264,11 γραμμῆς πολλὰς μόνον διορίζουσις αὐτοῦς ἀπ' ἀλλήλων 425,5 τὴν κριτηρίῳ διορίζομεν ὅτι κτλ. 879,14 οὐδὲν περὶ τῆς τύχης διωρῆσαι (διωρίζαντο Mt) 261,29 med. 275,22 409,15
 διόρισις 616,8
 δίπληγος 252,32 520,9. 23
 διπλασιάζειν 248,28 487,13 διπλασιασθήσεται τὸ ἄπειρον 128,8 418,6 440,1 441,2 446,15 447,28 548,29
 διπλάσιος 27,30 28,4 113,16 227,9 245,14 369,10 441,3 654,4 διπλασιῶ λόγῳ 653,10 683,25 διπλασιῶν ναῦν 880,34
 διπλασιῶν 27,28 28,2 113,15 245,8 376,3 647,20. 22 655,11 685,25 818,2
 διπλασιῶς 653,9
 διπλοῦς 344,7 614,19
 δίπους 73,20. 29 74,18. 31 sq. 77,21 sqq.
 δίς 245,8 251,15 466,28
 δισκεύειν 261,3
 δίσκος 261,3. 7
 δισύλλαβος 327,28
 διττός 34,22 74,16 86,27 158,5 177,13 230,5 237,20 301,19 304,8 317,20 341,29 al.
 διττῶς 65,27 79,2 104,9 175,6
 δίγα. (διελεῖν) 98,14 (τεμεῖν) ad 404,14 c. genit. 158,22 160,29 330,28 546,23
 διγῆ 67,8 505,6 506,16 v. l. 230,17
 διγόμεν 160,17 386,29
 διχοτομεῖν 100,6.14 410,26 461,23 470,3 492,8 sqq.
 διχοτομία 80,25 389,12 391,26 395,3
 διχῶς 69,14 176,25 177,3 217,21 230,17 234,4 257,24 409,30
 δίψα 260,15 294,8
 διψῆν. διψῆσαι 294,5 διψήσας 260,10 273,12 281,10 διψῶντα 287,26
 δόγμα 22,33 32,11 33,5 50,24 57,27 125,21 579,22 710,13 840,13
 δοκεῖν. κατὰ τὰ αὐτῷ δοκῶντα 582,10 584,7 τὴν δοκῶσαν τοῖς πολλοῖς διακρίσιν 222,25 ἐπελύσατο τὴν δοκῶσαν ἐναντίωσιν 161,35
 δόξα. ἡ δ. καὶ ἡ φαντασία ἡ κινήσεις εἰσὶν ἡ οὐκ ἄνευ κινήσεως 828,15. 30 (κοινή τῶν ψυχικῶν) 184,25 (κοινή) 169,20 607,8 ἡ παλαιὰ δόξα ἡ λέγουσα κτλ. 604,4
 δοξάζειν 497,28 610,26 613,27 828,11 sqq.
 δοχεῖον 129,24 521,24
 δρακοντοειδής 906,31
 δράν. (εἰς τι) 367,21 sq. 381,16 μηδὲν εἰς αὐτὰ δρώντος 359,2 δράσεως τι εἰς τὸν γαλκόν 353,31
 δραστήριος. (δύναμις) 385,7 421,11 sqq. κατὰ τὸ δραστήριον 422,9
 δραστηριώτερος 316,27 421,32 665,6 sq.
 δριμύς 30,4 59,6 δριμύτερος 58,31
 δρομεύς 691,21 902,39
 δρῶς 318,32
 δρυτομικός. δρυτομική (sc. τέχνη) 230,33 238,11
 δρυτόμος 238,13
 δύας. οὐκ ἀριθμός ἡ δ. 743,16 ἡ ἀρίστος δ. 92,30
 δυναμικώτερος 420,7. 12
 δύναμις. δυνάμει ταῦτα λέγων 72,3 141,23

439,13 δυνάμει (opp. ενεργείᾳ) sexcenties. πολλάκις τὰ δυνάμει τοῖς τῶν ενεργείᾳ ὄντων ὀνόμασι καλοῦμεν (τὸν γοῦν χαλκὸν φάμεν ἀνδριάντα εἶναι κτλ.) 475,24
 δύνασθαι. nusquam, ut videtur, occurrunt
 fortinae ἐδυνάμην, ἐδυνήθην: semper ἡδυνάμην ἡδυνήθην velut 184,11 211,8 349,26 557,17 570,5.9 571,1 629,2 819,9
 δύο. ὁ δύο μετρεῖ τὸν ὀκτὼ τετράκις 165,22
 ἐξ ὧν (ἐπιχειρημάτων) δύο ἢ τρία μεμενησμαι 455,3 δύο genit. 1,3 48,14 165,22 183,10 325,20 441,8 al. dativ. σὺν τοῖς
 δύο παραπληρώμασιν 393,5
 δύσβατος ὁδός 410,1
 δυσδιαίρετος 638,24 δυσδιαιρετώτερος 652,10 676,13 ad 638,24
 δυσειδής 215,7
 δυσέκβατος. (λαβύρινθος) 410.5
 δυσέλεγκτος 59,6
 δυσθεώρητος. τῇ δυσθεωρήτῃ τῶν ἐπιχειρημάτων 650,31
 δύσις. αἶν ἐν ἀνατολῇ ὁ ἥλιος, αἶν ἐν μεσημβρίᾳ, αἶν ἐν δύσει, ὡς πρὸς ἄλλην καὶ ἄλλην οἴκησιν 849,5 ἐπὶ τὴν δύσιν 455,16 sq. ἐπὶ δύσιν 838,26 ἐν τῇ δύσει 736,26
 δυσκίνητος 23,28 δυσκινήτοτερος 681,23
 δυσκολία 539,25 541,12 543,22
 δύσκρατος 318,14
 δυσκάλιστος 647,5
 δυσμετάβλητος 23,28
 δυσόριστος 139,21 sqq.
 δυσπαθής 702,6 δυσπαθέστερος 404,8 421,8 sq.
 δυσπραγία 282,3 sq.
 δυστυχής. δυστυχῇ καλοῦμεν τὸν παρὰ μῆχρον μέγα ἀγαθὸν κτησάμενον 280,3 cf. 279,19
 δυστυχία 282,6 sqq.
 δυσφάνταστος. δυσφάνταστά εἰσιν αὐτὰ καὶ αὐτὰ τὰ οὐσιώδη εἶδη 225,10
 δυσφώρατος 30,4
 δυσχέρεια 409,30
 δυσχερής 543,23 δυσχερέστερος 646,17
 δώδεκα 249,1 sqq. 257,25 777,14
 δωδεκάκις 467,28

ἐάν. interdum c. optat. 651,16 843,14 al.
 ἐάν κατορύξῃς . . . εἴτα λάβῃς κτλ. 208,2 sq. al.

ἐάν 421,14 547,17 719,18
 ἐαρ 741,19 882,8 ἐαρος et αἰρος confusa 698,21
 ἐβδόμας 777,33 782,22
 ἐβενος 73,5.31 680,15
 ἐγγίξειν c. genit. 797,2 835,15 849,22 c. dativ. 580,23 798,18
 ἐγγίνεσθαι 16,5 156,12 196,16 497,31 498,24 520,10 ἐγγίνεται καὶ ἀπογίνεται 458,21
 ἐγγύς 226,26 279,24 al. ἔγγιον 762,19 ἐγγυτέρω 56,7 139,14 279,12 769,12
 ἐγεῖρειν. ἐγερόμεθα ἐξ ὕπνου μηδενὸς κινήσαντος 824,18
 ἐγκαλεῖν 52,12 60,7 62,20 225,6 261,15 473,12
 ἐγκαρσίως 499,20
 ἐγκαταλιμπάνειν 273,5
 ἐγκαταριθμεῖν 83,11
 ἐγκατασπεῖρειν passiv. 608,9 610,25 613,21 669,29
 ἐγκατατιθέναι. ἐγκατάθες 325,7
 ἐγκερναννύναι. ἐγκέκραται 625,26
 ἐγκέφαλος 890,13
 ἐγκλημα 264,19
 ἐγκλησις 225,7
 ἐγκοπή 857,14
 ἐγκόσμιος 73,18 163,7 476,17.19
 ἐγκρίνειν 750,11
 ἐγκρύπτειν. ἐγκεκρυμμένον καὶ συγκεκρυμμένον τοῖς σώμασι 670,1
 ἐγκύκλιος. (τοῦ πυρὸς κίνησης) 198,14
 ἐγκώμιον 62,31
 ἐγρήγορσις 890,19
 ἐγγεῖν cf. ad 610,4 627,3
 ἐγχερεῖν impers. 224,22 239,20 428,1 447,21 480,22
 ἔδαφος 855,10
 ἔδρα 262,15
 ἐθέλειν 543,10 565,20 ἡθέλησε 348,3 606,11 forma θέλειν 222,5 226,3 334,18 358,22 τὸ ἐν τινι δὴ κυρίως, ὅπ' ἐκείνου θέλει περιέχεσθαι 747,34
 ἐθίζειν. κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῇ 709,1
 εἰ. saepissime cum coniunctivo coniunctum 43,14 140,19 420,28 etc., quae structura oblitterata est semel in codice K (419,30), saepius in codicibus unde t pendet (52,17.21 149,9 προσυπακούομεν; cf. ad 295,18sq.), fere semper in t (47,17 53,9 83,24 140,18 236,1 318,29.32 529,13.14

616,16 651,14.19 732,11 al.) εἰ λά-
βοιμεν ... καὶ πολλαπλασιάσωμεν 250,28
εἰ λάβωμεν ... καὶ ποιησόμεθα (ποιη-
σόμεθα 1) 404,26 εἰ εὖροι ... εἴτα
λυτρώσεται 324,17 εἰ ἐμπέσοι ... ἡ
πληγὴ ... ἡ ῥαγείη 289,16 sim. cf.
ad 588,4 εἰ γάρ ... εἴτε ad 428,5 εἴ
γε 61,13 74,11 etc. elliptice εἴ γε ἄρα
117,17
εἰδέναι. οἶδε τὴν τοιαύτην ἢ συνήθεια χρη-
σιν, τὸ ἀπὸ μέρους τὰ ὅλα καλεῖν 527,27
πῶς ἐστὶν ἡρεμίας μέτρον ὁ χρόνος, ἐν τῇ
τόπῳ γενόμενοι εἰσόμεθα 749,33 εἰ δέ τις
εἴποι κτλ., ἴστω ὅτι οὐδὲ κτλ. 199,3 499,
15 al. εἰ δὲ λέγοι τις κτλ., ἴστω ἴσον λέ-
γων οὐ τῇ ἐν τόπῳ τὸν τόπον 564,8 cf.
282,30 319,22 457,6 al. ἴστέον ὅτι sac-
pissime, velut 253,20
εἶδῃσις 230,31 485,20
εἰδικός 228,27 al. εἰδικώτερος 222,19 270,
23.28 εἰδικώτατος 130,27
εἰδοποιεῖν 23,22 66,18 112,14 116,21.23
122,6 140,3 188,25 349,24 al.
εἰδοποιία 229,8 394,29
εἰδοποιός. (αἰτία) 228,29 229,3 (αἷτια)
245,5 (ἀρχαί) 91,18.23 115,18 121,19
142,11 (διαφορά) 92,25 795,11 sqq.
(δύναμις) 22,19
εἶδος. τὸ εἶδος καὶ ἡ μορφή 343,2 τὸ κατὰ
τὸ σχῆμα καὶ τὴν μορφήν 547,7 τὸ εἶδος
περατοῖ τε καὶ περιγράφει τὴν ὄλτην 475,16
476,1 ὅρου καὶ πέρας αἷτιον 493,3 τὸ
εἶδος, ὅπερ ἐστὶ πρόδεξις τέλος, ἀρχὴ ἐστὶ
τῆς θεωρίας 328,18 εἶδος καλεῖ ὁ Ἀρι-
στοτέλης τὸ κρείττον τῶν ἀντικειμένων
ad 350,2 cf. 347, στέρησις
εἰδότης 101,13 575,30
εἶκεῖν 615,6 661,5
εἰκοσάκις 812,23
εἶκοσι 477,16 489,23
εἰκότως 57,2 98,7 276,23 al.
εἰκῶν. εἰκῶν Σωκράτους (οἱ μὲν εἰκῶν ἀπλῶς
ἢ ὁμοίωμα) 252,30 πᾶς ἀνδρίας εἰκῶν,
οὐ πᾶσα δὲ εἰκῶν ἀνδρίας 244,25 257,10
ἡ εἰκῶν κινεῖ τὸν ἐραστήν (vel ἐρώντα)
355,26 371,2 875,4 εἰκῶν ἐστὶ τῆς
φύσεως ἢ τέχνης 229,17 τοῦ πρώτου καὶ
πάντων αἰτιωτάτου μία καὶ μόνη εἰκῶν ὁ
ἥλιος 163,3 sqq.
εἰληθέρησις, τουτέστιν ἡ ἐκ τοῦ ἡλίου θερ-
μασία 278,24 279,6

εἰλικρινής 41,24 sqq. 87,31 sq. 89,6
101,11 al.
εἰλικρινῶς 41,25 87,17 106,27 361,21
366,3 397,17
εἰμί. ἄλλο ἐστὶ τὸ τῷδε εἶναι καὶ τὸ τῷδε
εἶναι 414,20 sqq. 750,1 sqq. οὐ ταῦτόν
τῷ χαλκῷ τὸ χαλκῷ εἶναι καὶ δυνάμει
ἀνδριάντι 351,21 352,23 356,24 τὸ ἀν-
θρώπῳ εἶναι 154,13 166,4 ἐνδεχόμενον
ἦν 821,9 τετραγωνίσας ἔσομαι τὸν κύκλον
31,21 τὸ ὅπερ ὄν 69,19.26 τῷ ὄντι
641,24 ἔστιν ὅτε 262,26 265,16 268,14
318,12.15 ἦν ὅτε 242,24 cf. ἐξεῖναι
εἰργεῖν 203,16 503,4
εἰρήνην 246,1 778,9
εἰρμός 325,23 326,3 797,29
εἰρωνεύεσθαι. τοῦτο εἰρωνεύομενος εἶπεν
638,18
εἶς. ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ ὀνόματι 377,16 μίαν
καὶ τὴν αὐτὴν φωνήν 457,11 μίαν λέξιν
τῶν ἐκεῖ εἰρημένων 561,13 κατὰ τὸ ἀφ'
ἐνός καὶ πρὸς ἕν 133,9 482,8 ὡς ἀφ'
ἐνός καὶ πρὸς ἕν 402,11 πᾶσα μία κίνησις
πεπερασμένη ἐστὶ 452,18 cf. διαστολή
εἰσάγειν 42,18 128,7 al. (τὸν λόγον) ad
136,12 τὰ μέρη εἰσάγει εἰς τὴν τοῦ ὅλου
κίνησιν 819,2 sq.
εἰσαεῖ 94,7 cf. ἐσαεῖ
εἰσβάλλειν. (εἰς τὴν περὶ ἀπείρου σκέψιν)
409,12 901,23 sim. ad 89,4
εἰσβολή. ἐν τῇ εἰσβολῇ τῆς κατασκευῆς
363,18
εἰσδέχεσθαι 828,25
εἰσδογῇ 828,26
εἰσδύναμις 570,27
εἰστέναι 559,29 570,2 sqq. 576,31 577,2
608,4
εἰσπρίνεσθαι 391,9
εἴσκρισις v. ad 597,30
εἴσοδος 570,12 612,25.26
εἰσπνεῖν. εἰσπνεόμενον 610,9
εἰσπρεῖν. εἰσπρεῖναι (ex Themist.) 576,16
εἰσροή 570,29
εἰσφέρειν 101,4 183,2
εἴτε ... εἴτε (καὶ 244,11) 55,6.11 315,
17 al. εἴτε ... εἴτε ... εἴτε 428,2 εἴτε
... εἴτε μὴ 168,12 290,17 340,10 in-
serunt καὶ ante μὴ Mt 223,22 cf. 344,17
εἴτε δυνατόν οὕτως ἔχειν ἢ οὐ 33,7 εἴτε ...
ἢ ... 396,6 εἴτε ... ἢ καὶ 406,19 cf. εἰ
ἐκάτερος συνήθως ἐπὶ ὁμοῖοις 48,9 sqq.

- ἐφ' ἐκάτερα χωρῆσαι 664,28 ἐφ' ἐκάτερα ἐπιχειρεῖν sim. 504,14.18.22 526,15 585,9 607,7 702,15 611,4 sqq. 616,21 619,19 702,15 εἰς ἐκάτερα ἐπεχειρήσεν 501,15, ubi scribas ex Gt ἐφ' ἐκάτερα
- ἐκατέρωθεν 28,16 31,13.16 405,14 736,2 ἐκατοντάκις 99,29 ἐκατονταπηχυσίος 99,27 ἐκατοντάπηχυς 97,4 485,22 782,16 784,19 ἐκατονταπλάσιων 431,11 sq. ἐκατοστός 881,6 ἐκβαίνειν 280,7 282,26 290,11 sqq. 292,5 sqq. 324,20 429,18 al. ἐπανιτέον ὄθεν ἐξέβημεν 459,1 ταῦτα πέρα τοῦ μέτρου τῶν προκειμένων ἐξέβημεν 403,32 ἐκβάλλειν. συνεχῶς φασιν οἱ γεωμέτραι 'ἐκβεβλήσθω ἡδε (sc. ἡ εὐθεῖα) ἐπ' ἄπειρον' 482,22 cf. 455,6 sqq. 574,18 al. ἐκβασίς 267,8 269,31 272,28 278,14 sq. 279,7.14 ἐκβολή. ἀπὸ τῶν πηγῶν (sc. τοῦ ποταμοῦ) μέχρι τῶν ἐκβολῶν 586,20 ἐκδέχεσθαι ad 68,16 ἐκδιανορεῖν. ἐκδιανορεῖται ὁ ἐναπολαμβανόμενος ἀήρ 625,25 ἐκδιανόρησις 157,2 ἐκδοσις. κατὰ ταύτην τὴν ἐκδοσιν 86,17, ubi exspectes ἐκθεσιν ἐκεῖ 118,27 127,8 146,27 174,10 al. ἐλθόντα ἐκεῖ 275,5.10 τὸ διίστασθαι ἐν-τεῦθεν ἐκεῖ ἢ ἐκεῖθεν δεῦρο 383,11 ἐκεῖθεν 87,18 189,14 192,31 383,11 ἐκεῖσε. ὅταν ἐνθῆνδε ἐκεῖσε μεταβαίνῃ 518,7 (= ἐκεῖ) 19,2 259,28 539,1 857,12 908,6 ad 719,16 ἐκθλίβειν 88,20 625,15.27 ἐκχεῖσθαι. ἐκχεῖσθωσαν ἱστορίας χάριν αἱ συστοιχαὶ 360,25 τὸ συμπέρασμα ἐκ τῶν ἐκκειμένων ὅρων συνάγειν 58,34 ἐκκλίνειν. εἰς ταύτην τὴν ἀποπλάν ἐξέκλιναν 170,23 ἐκκρίνειν 87,31 93,23 sqq. passiv. 87,2 sqq. 95,3 sqq. 396,28 al. ἐκκρισις 25,2 87,8 sqq. 169,27 396,20 al. ἐκκρούεσθαι σκοποῦ 321,30 ἐκλαμβάνειν 7,14 92,16 104,9 119,14 135,25 249,16 344,28 364,11 al. ἐκλέγειν. ὁ τέκτων ξύλων πολλῶν ὑποκειμένων τὰ μὲν ἐκλέγεται τὰ δὲ ἀπορρίπτει 26,29 τὸ βέλτιον ἢ φύσις ἐκλέγεται 901,20 cf. ἐπιλέγειν
- ἐκλείπειν. ἐξέλειπεν ὁ ἥλιος 291,28 cf. 100,6 423,16 ἐκλειψίς. (ἡλίου καὶ σελήνης vel ἡλιακὴ καὶ σεληνιακὴ) 221,5.11 291,29 755,32 761,28 765,4 ἐκλύειν passiv. 638,27 641,6 sqq. ἐκμυζᾶν 570,16.20 ἐκπέμπειν. ἡ ὀπτική περὶ τὰς ὀφθαλμοποιούσας τὰς τε τῶν εὐθειῶν καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν συνισταμένων καὶ ἐκπεμπομένων κώνων ἐκπομπὰς καὶ ἀνακλάσεις καὶ γωνίας κτλ. 227,2 cf. ad 282,25 ἐκπίπτειν 83,6 89,1.14 262,15 318,27 499,18 642,2 ἐκπληροῦν 585,23 ἐκπομπή 227,2 828,26 ἐκपुरηνίζειν 88,19 625,15 629,13 ἐκपुरοῦν 766,26 Ἡράκλειτός φησι πάντα ποτὲ ἐκपुरωθήσεσθαι ἀναλυθέντα εἰς πῦρ 433,6 436,5 ἐκρεῖν 586,3 ἐκρυῆναι 575,29 ἐκρύνετος 576,25 ἐκσπᾶν. ὁ ἐκσπᾶσις τῆς ὁλότητος τὸν λίθον 829,29 ἐκστασις 122,13 364,13 ἐκστατικός 767,3.10 899,1 ἐκτασις 39,19 sqq. 396,10 cf. ἄπειρος ἐκτείνειν 99,12 125,12 132,10 426,24 ἐκτίθεσθαι. τὸν λόγον τοῦ Παρμενίδου ἐκτίθεται 79,28 cf. 26,16.23 35,19 36,8 sqq. 62,5 104,31 194,4 al. ἐκθού τὸ γῆμα τῶν ἀριθμῶν ἀπὸ μονάδος καὶ ἐπ' ἄπειρον 393,18 ἐκτός c. geoffi. 173,17 220,34 457,21 523,19 577,16 διακρίσεως ἐκτός ὑπάρχοντα 833,7 ἐκτός et ἐκ confusa ad 226,9 688,20 ἐκτραγωδεῖν 817,15 ἐκτρέπειν 169,16 174,17.19 ἐκτροπή τοῦ κατὰ φύσιν τοῦ παρὰ φύσιν 637,11 ἐκφαίνεσθαι 88,23 ἐκφανσις 87,27.29 88,29 95,20 ἐκφεύγειν 20,26 81,27 98,9.11 264,19 401,5 618,5 621,3 ἐκφυσᾶν 403,24 ἐκφυσίς 211,1 216,1.30 217,4 ἐκχεῖν 262,12 cf. ἐγγχεῖν ἐκῶν 271,8 ἐλαία 271,1 319,1 ἐλαιῶν γίγαρτα 629,16 ἐλαιον 423,11 699,1

www.libtool.com.cn

ἐλαϊόπρωρος imitatio Emped. 319,9

ἐλατός 240,10

ἐλάττων. ἢ ἐ. τοῦ συλλογισμοῦ πρότασις
502,7 ἢ ἐ. 511,2 al. τὰ ὡς ἐπ' ἐλαττον
(opp. τὰ ἐξ ἀνάγκης γινόμενα) 262,28
265,14 266,3 267,2 ἐπὶ τὸ ἐλαττον et
ἐπὶ τὸ ἐλάχιστον (opp. ἐπὶ τὸ μέζον)
481,4 sqq. ἐλάχιστον et ἔσχατον confusa
486,28 488,16

ἐλέγχειν. (τὸν λόγον) 408,12 (τὸ εἶναι τὸ
ἄπειρον) 405,28 ἐλεγγέτωσαν 687,23
passiv. 45,8 52,27 144,5 573,11

ἐλεγγός ἐστὶ καὶ οὐκ ἀπορία 372,17 ἄλογον
καὶ οὐδενός ἐλέγχου δεόμενον 438,16

ἐλέφας 104,3

ἐλη. ὑπὸ τὴν ἑλτην (ἑλτην M) τοῦ ἡλίου 425,5
ἐλικοειδής. (κίνησις) 906,5

ἐλιξ 249,15 ἢ ἔ. ἐξ εὐθείας σύγκειται καὶ
περιφερ (ας 905,21 ἢ ἐπὶ ἑλικος κίνησις
(opp. ἐπὶ εὐθείας) 795,20 sqq. 771,27

ἐλκεῖν 268,1 403,23

ἐλλάμπειν ad 892,24

ἐλλαμπής 403,14

ἐλλείπειν 320,9 321,3 423,3 478,13 μήτε
ἐλλείπων μήτε πλεονάζων 593,10 ὃ μήδὲν
ἐλλείπει τῶν συμπληρούντων αὐτό 474,21

ἐλλείψις. (opp. πλεονασμός) 291,14 al.

ἐλλειπέστερος 149,5 446,22 850,28

ἐλλειπώς 363,16 856,27

ἐλλόγιμος 268,25

ἐλπίζειν 269,4, 11

ἐμβασθόν. τὰ στερεὰ ἐμβαθὰ 568,29

ἐμβάλλειν. intrans. (εἰς τὴν ἀγοράν) 278,
3 sqq. 313,22 ad 89,4 passiv. τῷ ζέσθῃ
τοῦ ὕδατος ἐμβαλλομένων δύο ξεστῶν οἴνου
506,14 εἰ ἢ λαμπὰς εἰς δεξαμενὴν ὕδα-
τος ἐμβληθῇ 419,30 420,19

ἐμβροντησία 265,15

ἐμβρυον 103,17 129,29 319,26 812,7

ἐμειγνύναι. ὁ Ἀναξαγόρας (φησὶν) τὸ πρὶν
ἐμυχεθεῖας πάσας ἅμα τὰς ὁμοιομερείας
ἐκ τοῦ μίγματος ἐκείνου ἐκκρίναι αὐτάς
τὸν νοῦν 93,28 ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἐμμετῆσθαι
φησὶν ἐν ἀλλήλοις τὰ στοιχεῖα τὰ τέσσαρα
94,3

ἐμπαλιν 173,24 174,9 188,15 270,13, 20
275,22 εἰς τὸ ἐμπαλιν 570,19, 25 εἰς
τοῦμπαλιν 875,22

ἐμπεριέχειν 488,2 625,29 338,15 339,20

ἐμπεριλαμβάνειν 592,30

ἐμπέπειν 280,9 552,3 567,31 617,14

ἐμπιστεύειν. ἐν ἐκάστῳ τοῦ ζώου μέρει
ψυχικὴ τίς ἐστὶ δύναμις ἢ τὴν τούτου διολ-
κισιν ἐμπιστευθεῖσα 18,8

ἐμπνευματοῦν. ἐμπνευματωθεῖσα ἢ τροφή
699,13

ἐμπνευματώσις. (τῆς τροφῆς) 699,12

ἐμποδίζειν 323,27 al. ἐμποδίζεται τοῦ
πρόσω 646,17

ἐμπόδιος. ἐμπόδιόν τι 235,20

ἐμποδιστικός 652,4 678,19

ἐμποιεῖν 120,16 238,28 (διαίρειν τινα)
557,26 558,2 sqq.

ἐμπρόσθιος. (δδόντας) 261,26 307,9, 15
πρῶτα τὸ ἐμπρόσθιον τοῦ πλοῦτος μέρος
314,15

ἐμφαίνειν 375,6 380,11 med. 145,16, 18
344,13 349,13

ἐμφανής 541,13

ἐμφασίς 457,21 514,23

ἐμφράττειν. τὴν μίαν ὁπὴν ἐμφράζαντες
608,3

ἐμφρων 364,12

ἐμφυτος 241,24 242,1 (ὁρμή) 644,7

ἐμψυχος οὐσία 348,16

ἐμψυχῶν v. ad 530,8

ἐν. φημὲν ἐν καλοῖς εἶναι τὸν δεῖνα, ἢ ἐν
κακοῖς πράγμασιν εἶμι, ἐν τούτοις ἐστὶ τὰ
καθ' ἡμᾶς 528,20 significaciones τοῦ
ἐν τινι recenseatur 526,25 sqq.

ἐνάγειν. τὰ ὑπάρχοντα τῷ χρόνῳ εἰς ἔννοιαν
ἡμᾶς τοῦ μηδὲ εἶναι ὅλως αὐτὸν ἐνάγουσι
712,19

ἐναγχος 111,19 439,8 446,19 890,9

ἐναλλαγή ad 585,24

ἐναλλάξ 124,23 829,20

ἐναλλάττειν 500,20 871,11

ἐναντίος. οὐκ ἐναντία φησὶν 719,4 τὰ
ἐναντία ἑαυτῷ λέγειν 118,25. ubi arti-
culum perperam delevi οὐδὲν ἐστὶν αὐτὸ

ἑαυτῷ ἐναντίον 128,1 166,15 αἰεὶ ἐν ἐνὶ
ἐναντίον 371,15 τὸ κρείττον et τὸ χεῖρον
τῶν ἐναντίων (h. e. εἶδος et στέργις)
217,22 sqq. 342,3 al. τὸ ἐναντίον οὐ ἐβου-
λήθη κατεσκεύασεν ἢ ἀπορία 260,34 τὸ
ἐναντίον vel τὸ ἐναντίον adv. sexcenties

ἐναντιότης 87,3 90,1 93,23 113,20 115,17
116,12 119,27 (κατὰ τὴν θέσιν) 117,9
(= κατὰ τόπον) 907,14

ἐναντιοῦσθαι 75,13 112,19 493,25 842,16

ἐναντίως 92,23 481,9

ἐναντίωσις 87,13 91,19 sqq. 112,17 114,

19 sqq. 116,24 al. ἐκαστῇ ἑ. ὅσο περι-
έχει ποιότητα 418,5
ἐναπολαμβάνειν 391,30 583,9 passiv.
391,23 392,7 394,27
ἐναποτιθέναι. med. 632,9 676,26
ἐνάργεια. ἐκ τῆς ἐναργείας τοῦτο ἐπιστούντο
42,18 ἐκ τῆς ἐναργείας εἰληφάμεν 111.
20 ἐξ αὐτῆς τῆς ἐναργείας ὅλον 419,28
πάσης ἀποδείξεως πιστοτέρα ἢ ἑ. 708,25
cf. 29,23 683,17 827,16 828,36 cf. ἀπό-
δείξις
ἐναργής 206,1 ἐναργές παντί 54,12 πᾶσι
206,4 πρᾶγμα οὕτως ἐναργές καὶ ὑπὸ
τῆς αἰσθήσεως μαρτυρούμενον 438,15
ἐναργέστερος 139,25 ἐναργέστατα adv.
730,17
ἐναργῶς 62,22 63,22 156,9 323,3 371,2 al.
ἐνάς 42,13 sqq. 43,5 sqq. 80,28
ἐνατος 470,19
ἐνδεῖν. οὔτε ἐνδέων οὔτε πλεονάζων 593,8
ἐνδεής 188,24 sqq. ἐνδεέστερος 244,19
850,30
ἐνδεῖα 271,6 321,2.18 (= ἐλλειψίς 291,14)
291,22
ἐνδεικνύναι. med. 148,12 738,7
ἐνδέχεσθαι. τὸ ἑ. 406,13 τὸ ἐνδεχόμενον
406,12
ἐνδεχομένως 262,23 755,30 756,3 759,1
ἐνδιδόναι. ἢ ὅλη ἐνδιδῶσιν ἀφ' ἑαυτῆς τῇ
τομῇ τὴν ἀπειρίαν 481,2 intrans. 81,
17 sqq. 84,16 sq. passiv. 384,33 638,11
639,21 640,1 641,6 οἱ δημιουργικοὶ
λόγοι οἱ ἐκ τοῦ χωριστοῦ εἶδους ἐνδιδό-
μενοι εἰς τὴν ὅλην 516,18
ἐνδοξος. ἀπὸ ἐνδόξων καὶ πιθανῶν 705,21
708,24 ἐξ (ἀπὸ) ἐνδόξων προσώπων 263,
10 610,8 (ἐπιγένημα) 503,22 (ἐπιγέ-
νησις) 500,27
ἐνεῖναι 100,10 105,20 183,15 353,29
552,2 557,9 559,30 ἐνῆν *licet* 640,24
ἐνεκα et ἐνεκεν. forma ἐνεκα ante vocal.
288,25 336,23 ἐνεκεν ante conson. 300,1
303,21 333,3 cf. 274,16. 19. 25 279,
1.3 283,6 288,28 289,1 299,7 303,18
322,15 330,20 etc.
ἐνέργεια. ἐνεργεία vel κατ' ἐνέργειαν (opp.
δυνάμει) 46,4 etc. λέγονται κατὰ φύσιν
καὶ αἱ καθ' αὐτὸ φυσικαὶ καὶ τελειωτικαὶ
τῶν φύσιν ἐχόντων ἐνέργειαι 200,2.13 sq.
236,30 al.
ἐνεργεῖν. ἐν ἀκμῇ γενόμενον τὸ ὥρον πάσης

ἐνεργεῖ τὰς φυσικὰς ἐνεργείας, καὶ μάλιστα
τὰς γεννητικὰς 236,30 ὁ ἐνεργῶν 372,8
αἷς τι 353,32 695,6 περὶ τι 6,24 114,
13 232,20.24 ἐν αὐτῇ τῇ ἐνεργεῖσθαι
466,7
ἐνεργός. ἐνεργόν καὶ γόνιμον 240,19
ἐνθα 147,14 168,11 195,9 300,13 ἐνθα
μὲν ... ἐνθα δὲ 87,23 φέρεται τὸ μέρος
ἐνθα καὶ τὸ ὅλον 442,13
ἐνθεν demonstr. 84,20 95,22 25 196,15
234,25 263,15 292,2 415,23 442,6
635,25 643,22 ἐνθεν μὲν — ἐνθεν δὲ
370,7 373,20
ἐνθενδε 518,7
ἐνθεωρεῖν. τὰ τελικὰ αἷτια ἐν αὐτοῖς
• ἐνθεωρεῖται τοῖς ὧν ἐστὶ τέλη 509,30
116,9
ἐνιαυσιαῖος 754,23
ἐνιαυτός 458,24.26 al.
ἐνικῶς *singulariter* (grammat.) 62,23
ἐνιοι 321,25 750,10 891,7
ἐνίοτε 812,6 830,24
ἐνίστασθαι πρὸς τὸ πρόβλημα *sini*. 40,12
42,10 50,24 61,23 81,19 83,13 84,5
319,13 322,19 368,1 607,15 614,3
ἀπὸ τοῦ ἐνεστῶτος ἐνιαυτοῦ ἐπὶ τὸ παρε-
ληλυθός 467,20 ὁ ἐνεστῶς (sc. χρόνος)
740,35 741,1 744,8 τὸ ἐνεστῶς 761,29
τὸ ἐνεστῶς 823,16 ἐνεστηχός (opp. παρε-
ληλυθός) 430,5 ἐνεστηχέναι 712,4
ἐννοεῖν 171,20 711,16
ἐννοια. ἢ δὲ *ei* (sc. Aristotelis verborum)
αὕτη 837,26 πῶθεν ἤλθομεν εἰς ἐννοίαν
τοῦ τόπου; 539,20 cf. 162,25 163,2 535,19
541,14 al. ἢ κοινῇ ἔχει ἐννοια ὅτι πλ.
636,7 cf. 117,25 118,12 236,9 sq. ἐκ κοι-
νῆς ἐννοίας 42,8 43,8 κατὰ κοινὴν ἐν-
νοίαν 260,25 276,5 277,14 280,26 320,
14 539,19.23 540,1.3 541,9 543,20
564,29 586,28 590,24 597,6 αἱ κοιναὶ
καλούμεναι ἐννοιαὶ 824,2 cf. 111,8 266,
19 299,26 417,27 ἐννοια et αἷτια confusa
ad 360,16
ἐνοποιεῖν. ὁριστικὸν καὶ ἐνοποιῶν τὸ εἶδος
92,31
ἐνότης 394,8
ἐνοῦν. τὸ σημειῶν ἐστὶ τὸ δι' ἑαυτοῦ ἢ ἐνοῦν
ἢ διαίρου τὴν γραμμὴν 764,20 passiv.
44,16 610,13 764,19 906,27
ἐνοχλεῖν 484,7
ἐνόχλησις 297,27

www.libtool.com.cn

ἐνστασις 54,8 420,27 423,17 ἔχει δὲ τινα ἐνστασιν ὁ λόγος 442,24

ἐντείνειν. med. ἐάν τῆς κινήσεως ἐκαστὴν χορδὴν ἐντείνῃ (ἐντείνης Mt: un ἐντείνῃ (τις)?) τοσοῦτον, ὅσον κτλ. 46,26 *

ἐντελέχεια. τὸ ἐντελέχειας ὄνομα σημαίνει παρὰ Ἀριστοτέλει τὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν τελειότητα (σύγκειται γὰρ παρὰ τὸ ἐν καὶ τὸ τέλειον καὶ τὸ ἔχειν)· ὅταν οὖν ἕκαστον ἔχῃ τὴν ἑαυτοῦ τελειότητα, ἐντελέχεια λέγεται εἶναι 342,12 cf. 340,28 sqq. πᾶσα ἐντελέχεια σφύζειν ὀφείλει τὸ ὑποκείμενον 460,11

ἐντελής 149,6 557,5 ἐντελέστερος 411,31 430,9

ἐντελῶς 654,23

ἐντεριώνη 104,28

ἐντιθέσθαι 504,15 557,19 712,11

ἐντός 199,5 τὸν ἐ. ἀέρα 262,9 ἡ ἐ. σφαῖρα 602,24

ἐντρεπτικός 96,8 101,30

ἐνυλος 72,20 187,20. 23 199,25 τὰ ἐνυλα αἶδη 838,9

ἐνυπάρχειν. absol. 99,3 101,2 159,16 180,14 τινί 173,32 178,9 197,9 435,9 497,25 ἐν τινι 88,15 89,20. 32 93,18 95,7 sqq. 325,11. 13 396,25. 28 etc.

ἐνυπόστατος 4,20 205,19

ἐνυποτιθέσθαι. med. ἐνυποθεμένων ἡμῶν τὸ εἶδος 332,7

ἐνωσις 56,6 sqq. 65,14

ἐξάγειν 87,26 475,14

ἐξάγωνον. ἡ μέλιστα θαυμαστὴ τῆς τῶν ἐξαγώνων συνθέσεως μηδὲν μάτην ποιοῦσα 311,9

ἐξαδάκτυλος 269,19

ἐξαεροῦν. ἐξατμίζεται πρότερον τὸ ὕδωρ, εἴτα ἡ ἀτμός λεπτυνθεῖσα ἐξαεροῦται 23,17

ἐξαέρωσις 211,16

ἐξαιματοῦν 196,5

ἐξαιρεῖν. passiv. 4,26 85,11 151,22 193,2 233,24 391,13 al. οὐκ ἐξαιρετέον τῆς φύσεως τὸ ἐνεχά του 318,16

ἐξαίρειν. ἐξαρθέντος (Themist. ἐξαιρεθέντος) 576,13

ἐξαίφνης. de signfc. v. 760,21 sqq.

ἐξακοντίζειν 88,19. 22 625,17 629,15 641,23 692,32 693,2

ἐξακούειν 275,6 295,19 613,3 880,4

ἐξαλλαγή 394,26 585,24 (ἐναλλαγῆς Gt Themist.)

ἐξαλλάττειν 156,25 588,5 591,7

ἐξαντλεῖν 570,18. 22

ἐξανύειν. (κίνησιν) 795,8

ἐξάπτειν. ἐξαίφνης ἐξήρθαί φασιν τὴν ὕλην 766,27

ἐξαρχεῖν 673,28 674,1

ἐξαρχεῖν 189,16 (at cf. 193,1) 660,28 891,30

ἐξασθενεῖν 316,22 355,13 639,15. 21

ἐξατμίζειν 23,16 301,15 669,11 698,12 sqq.

ἐξεῖναι. ἐξὸν τὴν λέγειν 449,20 451,23 ἐξὸν absol. 86,16 399,17 forma ἐξῆ σαφρ corrupta 467,11 483,4 491,2. 26

ἐξεπίτηδες 314,1

ἐξετάζειν 404,21 50,28 221,10 sqq. 227,3 240,28 306,23

ἐξέχειν. λίθος κατηνέχθη ἄνωθεν καὶ περιθρασθεὶς τὰ ἐξέχοντα γέγονεν εἰς καθέδραν ἐπιτέδωκε 260,22 cf. ἐξοχή

ἐξηγεῖσθαι 78,21 79,2 734,26 οἱ ἐξηγούμενοι αὐτόν (sc. Aristotelem) 774,25

ἐξηγήσεις 245,16 592,11 601,25 ἐκ τῶν ἐξηγήσεων τῶν Ἀριστοτελικῶν ῥητῶν 552,11

ἐξηγητής. ἐξηγῆται (operum Aristotelis) 129,15 133,4 200,24 209,29 348,20 365,10 526,29 541,7 552,12 594,15 701,5 τινὲς τῶν ἐξηγητῶν 565,21 591,23 τινὲς simpliciter 592,11 al.

ἐξηγητικός 749,13 813,10

ἐξῆς. ἐν τοῖς ἐξῆς 148,23 διὰ τῶν ἐξῆς 163,21 τὸ δὲ ἐξῆς οὕτως 870,10

ἐξίς. τῆς φυσικῆς ἐν ἐξί γενέσθαι θεωρίας 386,28 ἡ εἰς τὴν ἐξί μεταβολή 365,13 cf. στέρησις

ἐξισάζειν 52,17 56,22. 25 57,1. 3 426,8 431,13 422,25

ἐξισοῦν. ἐξισωθῆσεται 419,20

ἐξίστασθαι 153,20 185,28 198,28. 30 364,14 509,1 sqq.

ἐξισχύειν 18,1 24,31 231,8 236,24 570,25

ἐξίσωσις 671,13

ἐξίτηλος 97,9 426,5

ἐξοδος 570,12

ἐξολισθαίνειν 646,18

ἐξομοιοῦν 336,20 518,29 562,18 840,2

ἐξόπισθεν 642,1

ἐξοχή 269,16 291,18 cf. ἐξέχειν

ἐξυπνίζεσθαι (e Platone) 312,17 715,18

www.libtool.com.cn

ἐξω. τὰ ἐξωτέρω 602,18 ἢ ἐξωτάτω σφαῖρα 565,7 τὴν ἐξωτάτω ἐπιφάνειαν 572,1
 ἐξωθεν. ἔ. προσπακουστέον 299,9 cf. 149,6
 προσθεῖναι 7,9 363,24
 ἐξωτερικός (λόγοι Aristotelis) 705,22
 εἰκέναι 169,26 206,27 222,15 320,29
 332,15 474,11 εἰκός 731,30 εἰκουῖα
 132,9 παντελῶς ἀπέθανα καὶ πλάσμασιν
 εἰκότα 640,5 οὐκ ἦν εἰκός c. accus. et
 iuss. 364,12 εἰκός (sc. ἐστὶ) 663,3
 ἐπαγγέλλεσθαι (med.) 346,17 901,23
 ἐπάγειν. (τὸν λόγον εἰς ἕτερον) 71,3. ubi v.
 1. ἀπάγειν (πίστιν) 614,9 ἐπάγει οὖν οὖ-
 τως 285,9 al. et passiv. τὸ ἐπαγόμενον
 165,7
 ἐπαγωγή 128,12 281,8 282,23 284,19
 533,25 536,17
 ἐπαγωγικός (τρόπος) 528,11
 ἐπακολουθεῖν 140,19 157,9
 ἐπακολουθεῖν 269,1 sqq.
 ἐπακούειν. τὸ οὖν δέ σύνδεσμον ἀντὶ τοῦ
 γάρ ἐπακούωμεν 86,1
 ἐπαλλάττειν 316,12 589,32
 ἐπὰν c. coniunct. 99,9
 ἐπαναβαίνειν 793,9 833,30
 ἐπανάγειν 421,30
 ἐπαναλαμβάνειν 70,19
 ἐπανάστημα v. l. 581,12
 ἐπανατρέχειν 195,5
 ἐπανερχεσθαι 281,14 403,33 411,31
 ἐπανήκειν 259,29 260,1
 ἐπανιέναι. ἐπανιτέον ὅθεν ἐξέβημεν 459,1
 ἐπανιστάναί. τὰ ἐπανιστάμενα (ἐπαναστή-
 ματα Gt) τῶν ὁρίων 581,12
 ἐπάνω. τὰ ἐπάνω 119,14 c. genit. 580,26
 ἐπαπορεῖν. (τῷ λόγῳ) 109,21 370,13 582,
 19 (τοῖς εἰρημένους) 860,11
 ἐπαρκεῖν 230,9
 ἐπαύξειν 224,8 v. l. 395,3
 ἐπείγεσθαι 543,10 771,14
 ἐπειδήπερ 837,37
 ἐπεισέρχεσθαι 576,29 677,27
 ἐπεισιέναι 610,10 sqq. 615,24 626,10
 ἔπειτα. πρῶτον μὲν ... ἔπειτα δὲ 128,7
 saepius sine δέ 133,22 (cf. adn.). 29
 148,12 371,28 483,26 748,21 πρῶτον
 ... ἔπειτα 400,22 μάλιστα μὲν ... ἔπειτα
 δὲ καὶ 95,1
 ἐπειτοι γε 403,12 574,23 643,24 747,22
 748,27 751,17
 ἐπέκεινα 96,30 97,8

ἐπεκτείνειν 154,10 422,19
 ἐπεξεργασ(α) 180,14
 ἐπεξέρχεσθαι. (τὸν λόγον) 248,12 (τὸ ῥη-
 τὸν) 552,13 (τῷ ἀποδείξει) 535,3
 ἐπερεΐδεσθαι. (εἰς αὐτό) 448,23
 ἐπέρχεσθαι. οὐχ ὑπομένει τὸ ἕτερον ἐπι-
 θὲν τὸ λοιπὸν 111,28 ἐπέρχεται τῷ λόγῳ
 τὰς κατὰ μέρος γενέσεις 151,25 ἐπέρχου-
 μεν πᾶσι κατὰ μέρος 158,30 παύεται ἡ
 δύναμις ἐπελθούσης τῆς ἐνεργείας 459,21
 ἐπέχειν 814,15 (ad 871,13) 819,22 πυρ-
 καὶ ἐπέχουσα βᾶθος δέκα πήχεων 421,19
 (ὕλης λόγον) 130,12,14 134,2 146,7 al.
 (λόγον) 232,10 331,5 403,29 (τόπον)
 510,14 sq. 563,6 598,2
 ἐπηρεάζειν 230,17
 ἐπί. εἰ καὶ μὴ ἐπὶ λέξεως οὕτως κεῖται,
 ἀλλ' οὖν ἔπεται ἐξ ἀνάγκης 17,21 ἐπὶ γ'
 ἐκκλησίας 313,14 κινεῖσθαι τὸ ἐφ' οὗ α
 652,21 ὑποκείσθαι ἡ ἀπ' ἀπειρος, ἐφ' ἧς
 δὲ β πεπερασμένη 814,14 τὰ ἀπὸ τύχης
 καὶ αὐτομάτου τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῖν εἶσι τὰ
 δὲ ἐπ' ἑσθης τῶν ἐφ' ἡμῖν 267,14 268,9
 ἐπὶ τούτοις τρίτον τίθησιν ἐπιχείρημα 133,
 17 ἤλθεν ἐπὶ τούτῳ, τῷ ἀπολαβεῖν κτλ.
 271,10 274,13 313,20 ὅσον ἐπὶ c. dat. cf.
 ὅσος εἰ τὸ μὲν θερμαίνοντο ἐπὶ ὥραν
 μίαν, ἄλλο δὲ μελαινόντο ἐπὶ ὥρας δύο
 686,6 αἰσθεται ἐπὶ τοσόνδε ὁ ἀνθρωπος
 305,6 ἐπὶ τοσοῦτον μειωθῆναι 103,11
 ἡ μὲν οὖν ἀπορία ἐπὶ τοσοῦτον 307,23
 ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ τοσοῦτον 310,16 al.
 (sed τούτο μὲν εἰς τοσοῦτον 392,19) τὸ
 ἐπὶ τὴν ἔκτασιν ἀπειρον sim. cf. ἀπειρος
 προσελθὼν ἐπὶ τινα ἄλλην γραίαν 279,3
 ἐπὶ πλείστον τοῦτο ποιεῖ 639,30 640,22
 ἐπιβάλλειν. πρότερον συγκεχυμένως καὶ
 ἀδιαρθρώτως ἐπιβάλλει τῷ καθ' ἕκαστα ἡ
 φύσις 17,30 (τῇ γνώσει τῆς ὕλης) 162,4.
 10,32 ἄλλοι ἄλλως τῇ τοῦ ῥητοῦ ἐπι-
 βάλλουσιν ἐννοία 548,18 μικρὸν ὕδωρ
 ἐπιβληθὲν λαμπάδι 419,29
 ἐπιβάτης. διψήσας τις ἵππος κατέβαλε τὸν
 ἐπιβάτην καὶ ἔδραμεν ἐπὶ τὸ ὕδωρ 260,10
 ἐπιβλεψίς. πολλῆς ἐπιβλέψεως γραία εἰς τὸ
 τὰς ἰδικὰς εἰλεῖν ἀρχὰς τῶν πραγμάτων
 16,9
 ἐπιβλητικῶς 192,4 480,2 754,16
 ἐπιβολή 163,10 308,13 sq.
 ἐπιγίνεσθαι. τῇ σωματικῇ οὐσίᾳ ὡς δια-
 φορά τις τὸ τριχῆ διαστατὸν ἐπιγίνεται

- 39,17 saepissime εἶδος ἐπιγίνεται (cf. ἐφήκειν) τῇ ὕλῃ 97,27 103,23 130,10 τοῦ αἵθους τούτου ἐπιγινόμενου ἐν τῇ ὑποκειμένῃ 129,29
- ἐπιγράφειν. οὕτως ἐπέγραψε τὸ βιβλίον 22,10
- ἐπιδεικνύναι 460,12 ἐπεδείκνυνεν 595,20 ἐπιδέχεσθαι 68,6 167,17 180,25 189,5 377,14 383,26 387,8 sqq.
- ἐπιδιαίρειν 268,19
- ἐπιδιαίσεις 787,11.16 coni. 170,12 ἐπιδιαμένειν 213,15 sqq. 703,26.34
- ἐπιδιδόναι. ὅταν εἰς αὐτὸ ἐπιδοῖ 791,20 ἐπίδοσις 626,8.24.27
- ἐπιέναι. τὴν λέξιν ἐπιόντες ὁφόμεθα 388,23 ἐπιόντες αὐτοὺς τοὺς λόγους δεῖξομεν 30,1 δεῖξομεν ἐπιόντες 689,13 750,15 ἐπιόν 145,4 148,3 sqq. 158,7 159,10 181,11 703,34 719,19
- ἐπιζητεῖν 694,28
- ἐπιθεῖν. (τὸ εἶδος) 857,14
- ἐπιθολοῦν. τὸ πληθος τῶν παρεμφαινόμενων ἐπιθολοῖ τὴν περὶ τοῦ τόπου σκέψιν 585,17
- ἐπικαλεῖν. μάρτυρας τοὺς θεμένους τὸ ἄπειρον τῶν αὐτοῦ λόγων ἐπικαλεῖται 439,13
- ἐπικάμπτειν. ἐπικεκαμμένον εἰς τὸ ἔμπαλιν 570,19
- ἐπικεῖσθαι 247,17 570,1 580,28
- ἐπικοινωνεῖν 249,14
- ἐπικράτεια. (τῶν ἀπλῶν) 823,22
- ἐπικρατεῖν 56,6 sqq. 88,8 sqq. 95,9 128,34 129,2 397,22 425,23 430,20 κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν τῶν ἀπλῶν τὰ σύνθετα τὴν φυσικὴν κίνησιν ἔχει 502,15 (cf. 823,22)
- ἐπικρατέστερος 236,24 418,21.23
- ἐπικρύπτειν 817,22
- ἐπικρυψίς τοῦ παραλογισμοῦ 725,26
- ἐπικυχλός 839,19 sq. 892,13.16
- ἐπιλαμβάνειν. (πλεῖονα τόπον) 506,7 (τῆς ἐπιφανείας μόριον) 594,24 reprehendere ὁ Ἀριστοτέλης, ὡς φυσικός, φυσικώτερον τρόπον ἐπιλαμβάνεται τῶν λόγων 57,11 62,31 369,5 473,21 506,7
- ἐπιλάμπειν 25,9 οὐκ ἡ τυχούσα ψυχὴ εἰς τὴν τυχούσαν ἐπιλάμπει χρᾶσιν τῶν σωμάτων 131,28.29 ὁ νοῦς ἔξωθεν ἐπιλάμπει τῷ σώματι 839,16 (892,24)
- ἐπιλανθάνεσθαι 312,19 853,32 854,1.4
- ἐπιλέγειν. ἡ φύσις τὸ κάλλιον (vel βέλτιον) ἐπιλέγεται 135,16 897,20 cf. ἐκλέγειν
- ἐπιλεῖπειν intrans. 23,25 100,17 105,5.11 405,5.16 429,19 460,14 472,21 al. cf. ἐκλεῖπειν et ὑπολεῖπειν
- ἐπιλογισμός 338,14
- ἐπιλύειν. (τὰ δοκούντα δυσχερῆ) 687,26 (τὴν ἀπορίαν) 401,18 pass. ἐπιλύονται αἱ ἀπορίαι 597,8 ἐπιλύονται (ἐπιλύονται Mi) αἱ ἀπ. 173,31 cf. ad 352,9.11 ἐπιλυμέναι ἂν εἴεν αἱ ἀπ. 697,25 ἐπελύθη ἡ ἀπ. 254,16 saepissime med. ἐπιλύεται τὴν ἀπορίαν sim. 39,6 57,22 84,22 161,35 181,23 221,7 231,6 318,2 etc.
- ἐπιλύσις 173,31 238,28 239,14 254,18 263,15 264,2 376,8 al.
- ἐπιμνησκέειν. πᾶν εἶδος οὐτιῶδες ἀδυνατον ὀρίσασθαι μὴ ἐπιμνησθέντα τῆς ὕλης 224,14.17.19
- ἐπινέμειν 581,28
- ἐπινοεῖν 146,27 165,1 219,32 220,7 221,34 224,26 325,4 326,24 al.
- ἐπινόια. ἐν ἐπινόῳ (opp. ἐν ὑπάρξει) 4,19 sqq. 14,23 97,6 ἐπινόα καὶ νόμος (opp. φύσις) 213,11 ἐπινόα ἀνθρώπων 216,20 ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπινόῳ 298,24 500,19 κατ' ἐπινόαν καὶ οὐ κατὰ φύσιν 500,22 τῷ ὀριστικῷ λόγῳ καὶ τῇ ἐπινόῳ (opp. τῇ ὑποστάσει) 215,11
- ἐπιπεδος 220,4 222,14 296,21 379,4 569,4
- ἐπιπολάζειν 581,24 sqq. 680,3 sqq.
- ἐπιπόλαιος 30,4
- ἐπιπολῆς adv. (εἰρημένα) 30,10
- ἐπιπροσθεν. μὴ τῆς ἀληθείας τὸ τοῦ ἀνδρός ὑπειλημμένον ἐπιπροσθεν θέντας 651,4
- ἐπιπροστιθεῖν 486,12
- ἐπιρραπίζειν 293,12
- ἐπίρρημα 217,11
- ἐπισημαίνειν. med. ἐπισημῆνατο 218,6
- ἐπισημειοῦν. med. 91,8.10 317,21 689,15 694,19 ἐπισημειωτέον ὅτι κτλ. 90,7 392,12
- ἐπισκέπτεσθαι 26,24.27 218,13 220,3 222,21 223,20 231,17 sqq. 430,10 al.
- ἐπισκεψίς 229,25 336,11 575,3
- ἐπισκοπεῖν 170,13 220,12 221,2 227,1 713,10
- ἐπισκώπτειν 451,4
- ἐπίστασις. ἐπιστάσεως ἄξιον 17,4 197,30 265,25 al.
- ἐπίστασθαι 660,27 οὐ τὸ οὕτως ἄπειρον ὡς ἀθρόον ἐπιστάμενος (ὕψιστάμενος recte L.) Ἀριστοτέλης ἐλέγχει 430,1

ἐπισταταῖν 98,35 99,5 sq. (τῇ τῶν ὄλων συστάσει) 407,18
ἐπιστήμη τῶν καθόλου ἐστὶ γνῶσις 18,33
ἐπιστημονικός. (γνῶσις) 9,12 αἱ ἐπιστημονικαὶ διαφέσεις κατ' ἀντίφασιν εἰσιν 20,25
ἐπιστημονικῶς 169,5
ἐπιστήμων. ὡς πρὸς τὸν Ἀναξαγόραν καὶ ἀπλῶς τὸ τοῦ ἐπιστήμονος πρόσωπον 96,10.23 122,9 197,28 531,12 officium τοῦ ἐπιστήμονος 57.20 219,2 409,15 ἐπιστήμον 531,13
ἐπιστρέφειν. intrans. (εἰς τὴν προκειμένην ζήτησιν) 413,1
ἐπισυμβαίνειν 174,26 270,9 291,3 293,5. 17 294,1 315,16 388,18 402,25 sqq 661,29
ἐπισυνάπτειν 776,7. 16
ἐπισύνθεσις 420,21 481,20
ἐπισυντίθεναι 393,11.22 394,6 sqq. 420,14 sqq. 481,21 487,13 512,1
ἐπίσχειν. οὐδεμιᾶς ἔξωθεν αἰτίας τινὸς τὴν κίνησιν ἐπισχόσης 235,18
ἐπισωρεύειν 731,32
ἐπίταγμα. ὡσπερ ἐξ ἐπιτάγματος 640,2
ἐπιτάττειν 230,25 sqq. 238,13. 18
ἐπιτείνειν 37,22 114,1 422.4.11 627,10 628,17 696,4. 28 813,10
ἐπιτελεῖν 115,13 πρὶν ἐπιτελεσθῆ (sc. ὁ ἀγὼν καὶ ἡ ἡμέρα), δυνάμει ἐστίν 466,5
ἐπιτιθέσθαι 97,26 191,18.20 218,24 229,20.22 269,17 288,7 ἐπιτηδεύω 397,28
ἐπιτηδεύτης 52,3 167,11 169,22 191,23 363,2
ἐπιτηδείως 396,29
ἐπιτηδες 79,20 91,7 599,30 697,12
ἐπιτηρεῖν 77,12
ἐπιτιθέναι. (τέλος τινὸς) 362,7 ἐπιτιθείς φύσεως τὰ εἶδη 99,1 ἐπιθήσει φάρμακον ὁ ἱατρός 235,20 αἱ μὲν τεχνῶν τὴν ὕλην κατασκευάζουσιν, αἱ δὲ τὸ εἶδος ἐπιτιθέασιν τῇ ὕλῃ 230,22 passiv. 191.22.24 203,22 423,20
ἐπίτριτος 113,15 654,4
ἐπιτροπεύειν. ἢ τὸ ὅλον ἐπιτροπεύουσα φυσικὴ δύναμις 18,8
ἐπιφάνεια 379,9 ἐπιφανείας πέρατα γραμμαῖ 399,15 πέρατα τῶν σωμάτων ἐπιφάνειαι 546,2
ἐπιφέρειν. (i. q. ἐπάγειν) 185,24 540,7 ἐπιφέρει διὰ τί 825,24 λύσιν ἀπορίας ἐπε-

νεγκίων 238,6 τὸν Μέλισσον ἐπιφέρεται μάρτυρα 608,26 passiv. ἐπιφερομένην ἀπορίαν 230,20
ἐπιχαυνοῦν. ἀνακρουέσθω (sc. ὁ κιθαρωδός) τι μέλος, ἔξωθεν δὲ τις ἐπιχαυνοῦσιν τινὰς ἢ πάσας τὰς χορδὰς 201,30
ἐπιχεῖν. (ὕδατα εἰς δεξαμενὴν) 420,33 (ἐν τῇ ποτηρίῃ τὸ ὕδωρ) 610,4 ἐν λυχνιαῖ φλογὶ βανίς ἐλαίου συνεχῶς ἐπιγεομένη, σβέσειεν ἂν τὴν φλόγα 423,12
ἐπουσιώδης 38,26
ἐποχεῖσθαι 638,19.21 663,9 679,34
ἐπτάκις 803,16
ἐπτάς 781,16 786,19.21
ἐπωνυμία 211,4 216,18 217,2 791,19
ἐρᾶν. ἡ εἰκὼν κινεῖ τὸν ἐρῶντα (ὁρῶντα libri) 355,27 875,4 πᾶν τοῦ συγγενούς ἐρᾶ 599,23
ἐρανός 274,12.17
ἐραστής 371,3
ἐργασία 230,32
ἐργάτις 239,19.21
ἐρεθίζειν 877,3
ἐρεθίζειν. δεῖ ἕτερον παρ' ἕτερον ἐρεῖσαι καὶ στήσαι πόδα 691,29 αἰὶ ὁ ἕτερος τῶν ποδῶν ἐρεθίζεται 692,3
ἐρεσθαι 35,20 143,19 294,17 437,7
ἐρημος. τὸν τόπον ὀρίζονται κενὸν εἶναι καὶ ἐρημον σώματος 340,13 ἐρήμην τοῦ λόγου καταψηφίζεσθαι 607,12
ἐρινεός 318,32
ἐρίον 132,10 664,20.25 668,4
ἐριστικός. διαφέρει ὁ ἐριστικός λόγος τοῦ σοφιστικοῦ κτλ. 29,25
ἐρμηνεύειν 126,13 εἰ μὴ ὁ Ἀριστοτέλης ἡρμήνευσεν ἑαυτόν, ἔμεινεν ἂν ἀναρμήνευτος 548,17
ἐρρωμενέστερος. (δύναμις) 693,1 sq.
ἐρχεσθαι. (εἰς ἔννοiάν τινος) 163,3 182,15 194,9
ἐρωτᾶν 191,4 240,17.30 641,13 al. ad 245,23
ἐρώτησις 296,29 844,24
ἐσαεί 87,18 cf. εἰσαεί
ἐσθής 880,2
ἐσθλὲν 271,6 sqq. εἰ ἐσθλόντος ἐμπέσοι τι τῶν ἐσθιομένων εἰς τὴν ἀρτηρίαν 289,16
ἐστε. ἔστ' ἂν κινῶνται 544,19 cf. 354,11 522,23 747,9
ἐσωθεν 196,1 al.
ἐτερογενής 265,2 738,1

ἐπεροειδής 89,17. 20 104,29 396,27 446,3 sqq.
 ἔτερος. πολλά τοιαῦτά ἐστιν ἔτερα 271,11
 ἔτερα ἀλλήλων 148,8 ἔτερον ἑαυτοῦ 46,12
 ἑτέρα τοῦ ὄντος 82,4 etc. Ἐ. παρὰ τὸ ὑποκειμενον sim. 67,22 sqq. 139,10 al.
 θάτερα ἐν θατέρῳ 370,23 θάτερον ἐν θατέρῳ 371,21 ἐπὶ θατέρου ... ἐπὶ τοῦ λοιποῦ 631,19 κατὰ θάτερον ... κατὰ τὸ ἔτερον 560,7 ἐπὶ θάτερα et ἐπὶ θάτερον 570,7 sq. 843,6 etc. δυοῖν ἀνάγκη θάτερον 643,19 740,6 cf. 637,25
 ἑτερότης 83,8 85,18 185,14 359,21 al.
 ἑτέρως 60,16 186,6 287,26 al.
 ἔτος. ἐν δέκα ἔτεσιν 750,20 757,16 πρὸ γυλίων ἑτῶν 761,27 765,1 Διοκλητιανοῦ ἔτος σλγ' 703,17
 εὔ. τὸ εὖ καὶ τὸ ἀγαθόν 187,6 633,12
 εὐγνωμονέστερος 68,15
 εὐγνωμόνως ἀκούειν τῶν Παρμενίδου λόγων 65,4 cf. 513,15
 εὐδαιμονία 246,10 280,15 282,8 778,9
 εὐδηλος 211,31 252,19 428,9 477,29 637,14
 εὐδαιρέτος 851,16 εὐδαιρετώτερος 647,7 653,21
 εὐδικριτος 220,14
 εὐειδής 215,7
 εὐέλεγκτος 364,12
 εὐεξία 242,13 sqq.
 εὐεργός 157,6 230,33 231,1 238,11. 14 400,2
 εὐήθης ἡ ἀπάντησις 576,22 εὐήθες 183,12 258,21 395,25 557,14
 εὐήχος 223,16 sqq. 253,5 329,18
 εὐθετος 231,2
 εὐθιώς 244,28 al.
 εὐθύγραμμος 778,34 779,5 sqq.
 εὐθύς. εὐθεῖά ἐστιν ἥρις ἀλαχίστη, ἐστὶν τῶν τὰ αὐτὰ πέρατα ἔχουσιν γραμμῶν 299,16 εὐθεῖαν κινηθῆναι 378,28 ἡ ἐπ' εὐθείας δεῖξις (opp. ἡ δι' ἀδυνατοῦ cf. ἀδύνατος) 333,21 εὐθύς adv. 70,7. 28 80,5 98,25 221,34 319,23 322,12 al.
 εὐθύτης 73,3 122,12 sq. 222,4
 εὐθυφορικός 444,19 452,25 793,16
 εὐθυωρία. κατ' εὐθυωρίαν 556,29
 εὐκίνητος 25,25 sqq. 638,10 639,29 al.
 εὐκολος ἡ ἀπάντησις 580,18
 εὐκόλως 903,31
 εὐκύλιστος 647,2. 3

εὐλογος 183,21 234,13 εὐλογώτερος 262,28
 εὐλόγως 80,20 201,8 252,7
 εὐοδεῖν 84,7 249,11 565,12
 εὐόριστος 139,21 sqq.
 εὐπαθής 72,6 εὐπαθέστερος 404,7 421,9
 εὐπαστος 23,5. 13
 εὐπορία. ἀρχὴ εὐπορίας ἡ ἀπορία 498,9
 εὐπραγία 282,4 285,7. 12 286,11. 17 al.
 εὐπραξία 281,27 sqq. al.
 εὐρεσις 152,4 543,21
 εὐρύτερος 570,5
 εὐσύνοπτος 156,6 809,3
 εὐτερπελίζειν 230,33. 35 231,11 232,9 238,14
 εὐτυχής 279,18 280,2
 εὐτυχία 281,19 sqq. δοκαί ἡ εὐτυχία περὶ τὰ ἐκτός εἶναι 286,14
 εὐφθαρτότερος 407,6
 εὐφυῶς 708,24
 εὐφώρατος 59,4 683,1 710,12
 εὐχερής ὁ ἔλεγχος 538,22
 εὐχερῶς 230,27
 εὐώνυμος. μεταστάντος ἐμοῦ φέρε πρὸς τὰ εὐώνυμα 348,2 sqq.
 ἐφάπτεσθαι 547,17 594,17
 ἐφαρμόζειν 10,31 sqq. 133,14 511,16 558,3 sqq. al. ἐφαρμόζουσιν ἀλλήλαις αἱ ἐπιφάνειαι 543,4 αἱ σιγμαι δύνανται ἐφαρμόζειν ἐπ' ἀλλήλας (ἀλλήλαις Brandis) 792,28 forma ἐφαρμόττειν 151,23 346,29 ad 284,22
 ἐφεξῆς 302,13 al. τὰ τούτων ἐφεξῆς 380,18
 ἐφεισις 509,20 581,30 599,26 632,27
 ἐφήκειν 109,7 135,5. 8 138,3 160,25. 30 cf. ἐπιγίνεσθαι
 ἐφίεσθαι. πάντα τοῦ εἶναι ἐφίεται 303,24 τοὺς ἐφιεμένους τῆς φυσικῆς ἐν ἔξει γενέσθαι θεωρίας 386,27 ἐφετός 188,2 sqq. 194,13 499,12
 ἐφιστάναι. τὴν ὥραν καθ' ἣν ἐπέστησαν τοῖς ἥρωσιν 715,19. τῇ ἐφεστηκυῖα τοῖς ὅλοις δυνάμει 407,22 Ἀναξαγόρας νοῦν ἐπέστησε τῇ διακοσμήσει τοῦ παντός 833,2 (ad 885,25) ἐφιστάνομεν ὅτι κτλ. 711,25 715,11 716,27 ἐπιστῆσαι ὅτι κτλ. 405,5 ὅταν μὴ ἐφιστάνοντος τοῦ λογισμοῦ γίνηται κίνησις, αὐτομάτως φαινὲν κινεῖσθαι τοὺς πόδας 281,5 ἐκείνῳ δὲ ἐπιστάντων, ὅτι κτλ. 592,16 ἐκείνῳ δὲ τέως ἐπιστῆσαι γρή, ὅτι κτλ. 677,12 διὰ τὸ μήπω ἐπιστῆσαι τῇ ἀντιπεριστάσει τῶν πραγμάτων

ἡμεῖς 7, 21, 22, 16, 71, 89, 25 182, 5 407,
21 619, 3 668, 30 697, 27 οὐδέποτε ἐπι-
στήσεται ἡ διάνοια τῶν τυφλῶν τῇ τῶν
χρωμάτων φύσει 207, 2 ad 609, 8

ἐφ' ὅδιον 151, 10

ἐφορίζειν v. l. 601, 24

ἔχειν. (ὅλης λόγον) 212, 26 ἔχει ἡ ὑπό-
θεσις c. accus. et infin. 100, 13 323, 20
ὅτι ἐν ὑποκειμένῳ ἡ φύσις, ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ
ἔχει δεδειγμένον 204, 24 ἔχεις οὖν ἐντε-
θεν τὴν ἐννοίαν κτλ. 273, 31 ἔχεις ἐντε-
θεν ὅπως κτλ. 164, 2 190, 28 ὅπη ἀλη-
θείας ἔχει ἡ ψεύδους τὰ ἐπιχειρήματα
651, 3 ὡς ἡ ἀλήθεια ἔχει 260, 25 ὡς
ὅτ' ἀληθές ἔχει, γινώσκεις ἂν οὕτως 581, 8
ἔχει ἡ λέξις οὕτως 66, 9 ἔξουσιν et σχί-
σουσιν 683, 23 sqq. passiv. τὰ δὲ ἀλη-
θείας τινὸς ἔχεται 493, 24 640, 4 οὐκ
ἔστιν ἐχόμενον τὸ α τῷ β 808, 2 ἐχόμενα
ἀλλήλων 810, 21

ἔψειν 669, 11 passiv. 902, 26

ἐωρεῖν. οἰσθήσεται ἐπὶ τὸ κάτω τὰ περὶ τὸ
ὄρυγμα ἐωρούμενα 443, 10 cf. αἰωρεῖν
ἔως τῆς τελείας ἀκμῆς 236, 19 393, 26 ἔως
τοῦ particulat indicans textus Aristotelis
701, 4 ἔως ἡ δύναμις σφύζεται 342, 29
οἰσθήσεται, ἔως ἂν καταλάβοι κτλ. 449, 9

ζέσις 228, 18 329, 24 338, 9

ζητεῖν 101, 16 158, 16 206, 13 250, 21 269, 4
461, 10 ἡ αἰτία τοῦ τρόπου τῆς αὐξήσεως
ζητητέα 629, 26 ζητεῖσθαι 205, 26

ζητήσις 46, 7 47, 22

ζωγράφος 318, 10 402, 15

ζωγραφεῖον 891, 22

ζωδιακός 838, 24 883, 13 906, 19

ζῶδιον 655, 25

ζωή 45, 22 191, 13 236, 12 892, 9 sqq.

ζῶον. (defin.) 348, 16 (λογικῶν opp. ἄλλων
cum v. l. ἀλόγων) 317, 1

ζωόφυτον 838, 36 840, 33 898, 27 900, 29

ζωτικός. (εἶδος) 115, 7

ζωτικῶς 241, 22

ζωῶφον 889, 33

ζ. ἡ ὡς συνεχές ἡ ὡς ἀδιαίρετον ἡ ὡς τῷ
λόγῳ ταῦτόν 79, 4 cf. 72, 13 sqq. πότερον

... ἡ οὐ; 72, 3 ἡ ... ἡ μάλλον 900, 6 sq.
ἡγουν 104, 20 217, 10 274, 6 372, 29 cf.
γοῦν. ἡτοι—ἡγουν 130, 34 131, 2 ἡτοι
... ἡ 34, 11 72, 22 150, 16 165, 6 al.
ἡτοι ... ἡ ... ἡ 196, 31 395, 17 ἡτοι
(sequuntur quaedam διὰ μέσου) ... ἡ
οὖν τοῦτό φησιν, ἡ κτλ. 381, 26 sqq. ἡτοι
(= ἡγουν) 62, 8 79, 14 121, 2-153, 9 ἡτοι
... ἡτοι 89, 22 366, 17 ἡπερ 3, 5 sq.
123, 1 127, 13 128, 31 168, 19 etc.

ἡβαν 859, 13

ἡγεῖσθαι 622, 26 ἡγεῖσθω (εἰρήσθω em.
Diels) 55, 25 ἡγούμενα (scripsi ἡγουν
ἐνα) 394, 24 in syllogismo τὸ ἡγούμενον
(opp. τὸ ἐπόμενον) 496, 14 502, 1 al.

ἡδεσθαι. εἴ τις ὄψον τι σπανίως ἐσθίει δι'
ἐνδοίαν ἡ διὰ τὸ μὴ ἡδεσθαι αὐτῷ 271, 7
ἡδη. de signific. 760, 20 sqq. saepissime in
apodosis: ἡδη διὰ τοῦτο 54, 17 ἡδη καὶ
102, 26 ἡδη που 63, 23 310, 7

ἡδύς 859, 17

ἡθος 237, 27

ἡκείν 100, 6 103, 9 ἐπ' ἡκείρον ἡξομεν
206, 11

ἡλιακός 163, 11 221, 11. 17

ἡλιοκαία 60, 13

ἡλιος. ἄλλοις ἡμᾶς ὁ ἡ. αὐτὸς μὴ ἀλλοιού-
μενος 304, 15 (εἰκὼν τοῦ πρώτου) 163, 3

ἡλος. (τοῦ πλοίου) 542, 3

ἡμέρα 458, 26 (δεκάτη) 703, 17

ἡμερήσιος 754, 23

ἡμερονύκτιον 711, 12 777, 17 sqq. 782, 21
783, 17

ἡμερος. τὸ ἡμερον ἰδιὸν ἐστὶ τοῦ λόγου
286, 4

ἡμιδακτυλιαῖος 777, 29

ἡμικύκλιον. τὸ ἡ. 696, 19 τοῦ ἡμικυκλίου
378, 18

ἡμιλιτριαῖος 646, 23 651, 15

ἡμιόλιος 227, 9 (λόγος) 113, 14 803, 21. 25

ἡμίονος 216, 20 323, 28 835, 2 sqq.

ἡμιπηχυαῖος 470, 2 802, 17

ἡμισυς 376, 3 453, 16 sqq. 462, 10 649, 13
654, 4 ἡμίσεος (-εως K et Themistius)

369, 11 863, 32 ἡμίσεως 802, 29 810, 28

811, 1 ἡμίσεα 818, 3. 8 ἡμίση 844, 26 sqq.

845, 4 ἐν μιᾷ καὶ ἡμισείᾳ ὥρα 682, 7 ἐν

τῷ ἡμίσει χρόνῳ 683, 12 ἐν τῷ ἡμίσει
τοῦ χρόνου 682, 27

ἡμισφαίριον 129, 2

ἡμιωριαῖος 777, 30 802, 15

www.libtool.com.cn

ἡμιώριον 683,14 802,13
 ἡν(κα c. ind. 145,8 261,14 359,2 ἡν(κα
 ἂν σφῶν 242,8 343,2
 ἡπαρ 307,17 769,24
 ἡρέμα 86,30 570,11
 ἡρεμαϊότερος 420,5
 ἡρεμεῖν. τὸ λευκαίνόμενον ἀνάγκη ἡρεμεῖν
 τὴν ἐπὶ τὸ μέλαν κίνησιν 846,32 ἡρε-
 μοῦν ἔστιν οὐ τὸ ἀκίνητον, ἀλλὰ τὸ
 πεφυκὸς μὲν κινεῖσθαι, μὴ κινούμενον δὲ
 757,3
 ἡρέμησις 245,27 246,1 816,22
 ἡρεμίζεσθαι 797,6 sqq. 814,22 815,2 sqq.
 ἡρως 715,17,19
 ἡττᾶσθαι 260,11
 ἡττων. πρότερον μὲν τῶν εὐπαθεστέρων
 φθειρομένων, εἴτα τῶν ἡττον εὐπαθεστέ-
 ρων, καὶ τελευταῖον τῶν δυσπαθεστέρων
 404,7 οὐδὲν ἡττον 156,8 171,15 183,11
 μάλλον ἢ ἡττον 571,15 al.
 ἡχεῖν 46,34
 ἡχος 46,29 sqq. 202,4. 7

θάλασσα. forma θάλαττα comparet 426,7
 505,24 sqq. 769,28. 31 774,4. 7
 θάνατος 366,12. 19 748,30
 θάτερος v. ἕτερος
 θαυμαστικῶς 264,23
 θαυμαστός 148,10 178,14 311,9 322,24
 θέα 522,1
 θεάσασθαι 201,3 259,29
 θεῖος 187,23 188,21 194,13 266,9 407,17
 457,23 ἐνεργεῖα μόνως ἐστὶ τὰ θεῖα καὶ
 ἀσώματα 340,26 τὰ θεῖα πρῶτα τῶν θνη-
 τῶν 897,11 τὰ θεῖα τὰ ἀεὶ ἐν τέλει ὄντα
 898,22
 θέλειν v. ἐθέλειν
 θεμέλιος 121,9 276,18 321,6 399,5 812,
 8 sqq. τὰ θεμέλια 326,13 formae utri-
 que generi communes 47,32 330,19
 633,17
 θεολογεῖν 90,9 241,28
 θεολογία 219,1 395,11 θ. ἥτις θεωρία τῆς
 πρώτης τῶν ὄντων ἀρχῆς ἐστὶν 882,12
 θεολόγος 225,25 240,27 300,10. 29
 θεός. χειρώριστα τῇ οὐσίᾳ ὁ θ. τῶν δημι-
 ουρημάτων 875,8
 θεραπεία 233,18
 θεραπεύειν 289,19

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

θερινός. (τροπικός) 906,11 sq. 17
 θερμαίνειν 146,14 279,2 301,13 352,5
 421,1 698,7 θερμαντὸν 367,15
 θέρμανσις 211,6 301,14 304,16 350,22
 359,10
 θερμασία 278,24
 θερμὴ 279,4 301,14 419,4
 θερμότης 140,1 211,6 222,7
 θέρως 307,4 698,10 sqq.
 θέσις quid sit Aristoteli 29,12 ἐκκρίσει
 καὶ συγκρίσει καὶ θέσει τοῖς τοιοῦτοις
 τὰ πράγματα ἐποιοῦν 169,27 πᾶν μέ-
 γεθος ἐκ θέσιν ἐχόντων μορίων ἐστὶ
 500,15 (atomorum) 262,18 sqq. θέσει
 (opp. φύσει) 213,9 399,17 502,25 (opp.
 κατὰ φύσιν) 454,6 τὰς ἐξ ἀρχῆς θέσεις
 καὶ ὁμολογίας 565,18 ταῖς ἡμετέραις θέ-
 σεσιν 578,11
 θεωρεῖν 157,32 280,9. 12 461,4
 θεωρημα 258,25 259,2 318,2
 θεωρία 152,13
 θηλυκός v. ἀρσενικός
 θῆλυς 168,7 187,27 189,7 194,11 580,9
 θήρ 891,22
 θησαυρός 276,18
 θιγγάνειν 367,24 (ἄλλου) 484,31 θιγγα-
 νόντων ἀλλήλοισι (immo ἀλλήλων) 367,19
 θιγεῖν (libri θίγειν) 362,20
 θλιβεσθαι 664,29
 θλίψις 88,19. 22 629,15
 θνητός 297,15. 24 305,26 897,11 etc.
 ἔστιν ὁ ἄνθρωπος ζῶν λογικὸν θνητόν,
 ἀλλ' ὅμως οὔτε ἡ ἰδέα αὐτῆ τοῦ ἀνθρώπου
 θνητὴ ἐστίν, οὔτε δὲ ἡ ὕλη 402,4
 θορυβεῖσθαι 42,6 43,7. 24
 θρασύτης 841,3 904,25
 θραύεσθαι. ὁ λίθος προσεπράγη τισι στεροῖς
 σώμασι καὶ ἐθραύσθη τὰς ἐξοχάς 269,16
 291,18
 θρεπτικός. (δύναμις) 877,27
 θρίξ. (τοῦ γενείου) 283,21 τὸ κινεῖν τὴν
 χεῖρα διαλεγόμενον ἢ τὸ ἔλκειν τῆς κεφα-
 λῆς ἢ τοῦ γενείου τρίχας 268,2
 θρόνος 115,20 116,3 sqq.
 θυμ(α)μα 247,3
 θυμός (definit. Aristot.) 228,18 329,23
 338,9
 θύρα 230,6 sqq. 231,25 530,13
 θυρίς. τὰ διὰ τῶν θυρίδων ἐν ταῖς ἀκτῖσι
 κονιορτώδη φαινόμενα ψήγματα 25,8

www.libtool.com.cn

- Ι. προσγεγραμμένου τοῦ ἰ 217,11
 ιατρεύειν 173,8 175,8 177,7 (ἐαυτόν) 325,15
 τὸν ιατρεύόμενον 325,17
 ιάτρευσις 216,5 sqq. 217,3
 ιατρικός. ἡ ιατρική 216,6 217,3 240,9
 310,19
 ιατρός 173,8 sqq. 175,8 176,26 177,4
 232,27 240,11
 ἰδέα. ἐκ ταυτομάτου φαμέν ταῦτα (sc. τὸν
 λῖθον περόντα γενέσθαι ἐπιτήδειον εἰς τὴν
 καθέδραν), διὰ τὸ μὴ εἶναι ποιητικόν τι
 αἷτιον ὠρισμένον τῆς τοιαύτης ἰδέας τοῦ
 λῖθου 291,20 αὗται αἱ τῶν ἐναντίων (sc.
 τοῦ ἀγαθοῦ et τοῦ κακοῦ) ἰδέαι μὴ γενό-
 μεναι ἐν ὅλῃ εἰλικρινεῖς εἰσι, ἐν ὅλῃ δὲ
 γενόμεναι μίγνυνται πως πρὸς ἀλλήλας κτλ.
 41,26 τὸ εἶναι ὕδατι οὐ καθό ἐστι σῶμα
 ὑπάρχει, ἀλλὰ καθὼ τοιάνδε ἰδέαν ἔχουν
 φύσιν ἔχει 212,18 τὸ ὄντως ὄν, λέγω δὴ
 τὴν ἰδέαν (Platonis) καὶ τὸ νοητόν 81,31
 ἰδέαν τινὰ τοῦ λευκοῦ χωριστὴν καὶ οὐκ ἐν
 ὑποκειμένῳ τινί 67,21 cf. 4,24 οἱ τὰς ἰδέας
 ὑποτιθέμενοι (τιθέμενοι 224,5, sed ὑποτιθ.
 K) 225,29 32 226,6 228,2 244,15
 ἰδί(α) 16,7 65,23 252,10 al.
 ἰδιάζειν 121,1 τὰς ἐκάστου ἰδιαζούσας ἀρ-
 χὰς 8,24
 ἰδικός. ἐπεὶ δὲ τὸν ἄτομον λαμβάνω ἀνθρω-
 πον, δῆλον ὅτι καὶ τὸ ἰδικὸν τούτου ζῶον
 παρὰλήψομαι 74,33 πολλῆς ἐπιβλέψεως
 γρεῖα εἰς τὸ τὰς ἰδικὰς εἶναι ἀρχὰς τῶν
 πραγμάτων 16,9 (αὐτόματον, cf. ἰδίως λε-
 γόμενον 283,11 284,5) 283,9 (χαρακτῆρες)
 18,1 (δνόμασι) 120,6 ἰδικώτερος 15,8. 10
 16,15 19,13 ἰδικώτατος 13,26 ἰδικός et
 εἰδικός confusa v. ad 6,11 13,26 109,16.
 18 222,19 270,23. 28
 ἰδιοπεριόριστως 881,10
 ἰδιος 16,22 65,23 al. κατ' ἰδίαν 250,5
 ἰδιότης 45,21 250,3 sqq. 297,21 318,13
 ἰδίως 33,8 266,23 283,11 284,5 551,6
 ἰδοῦ 176,5 383,9 590,7 ἰ. γοῦν 231,29 424,24
 ἰδρύειν. ἐν τούτῳ ἡ φύσις ἱδρύεται 212,27
 ἱεσθαί. εὐκίνητος ὣν ὁ ἀήρ καὶ λαβῶν ἀρ-
 χὴν κινήσεως ἵεται (ἵεται GK) ἐπὶ πλεῖ-
 στον 639,30
 ἰκανός. (εἰς τι) 72,10 166,18 223,6 c. infin.
 254,13 τῇ ἐρωτήσει τὸ ἰκανὸν πεποιη-
 κέναι 296,27. 29 297,4
 ἰκανῶς 142,25 169,7. 10 218,17
 ἱλιγγος. ἱλιγγοί (v. l. ἱλιγγοί) 60,25
 ἱμάς 132,13
 ἱμάτιον. τὸ ἱ. κινουμένη μοι τὴν αὐτὴν
 συγκατεῖται κίνησιν 384,25 cf. λώπιον
 ἱνα. ἱνα οὕτως εἶπω 190,5 οὐκ ἔξει μέγε-
 θος ἡ οὐσία, ἱνα μὴ τὸ αὐτὸ καὶ ὄν καὶ
 οὐκ ὄν εἴη 71,13 ἡ οὖν οὕτως (sc. φησὶν),
 ἡ ἱνα τῶν ἰσορροπῶν ἐναντίων τὸ μὲν ἐν
 μέζονι ὀγκῷ ὑποκειμένον ὑπεροχὴν εἰποι-
 μεν, τὸ δὲ κτλ. 92,2 359,23 ἔλθεν ἱνα
 λούσῃται 324,12. 19 ἱνα μή τις εἴποι (v.
 l. εἴπη) sim. 105,8 264,7 377,6 498,18
 533,11 al. ἱνα i. q. ἐάν ad 445,24 467,10
 556,3
 ἱππεῖος 114,24 322,16
 ἱππεύς 902,39
 ἱππος. ἱππος ἐστὶ ζῷον ἄλογον χρεμετιστικόν
 34,28 τὸ ἀνάλογον τῷ γυναικεῖω καταμη-
 νίῳ τὸ ἐν τῇ ἱππῳ 114,25 οἱ ἀγωνιζό-
 μενοι ἱπποὶ ὀρώνται ἐν τῇ κάμφει βρα-
 δύτερον κινούμενοι 771,25 συνάγομεν
 πολλάκις διάφορα ζῶα εἰς συνουσίαν, ὥς
 ἱππον καὶ ὄνον εἰς ἡμίονου γέννησιν 323,28
 σφηκες γίνονται ἐξ ἱππων σηπομένων 107,14
 ἱπτασθαι 30,8 59,13
 ἰσάζειν 418,20 419,24 422,15 sqq. 430,19. 25
 ἰσημερινός 906,17
 ἰσοδυναμεῖν 21,3 389,29 390,3
 ἰσοδύναμος 653,19
 ἰσόλογος 419,4 505,27 667,25 668,35
 ἰσοπερίμετρος. (σχῆμα) 132,3. 5
 ἰσόπλευρος. (τρίγωνον) 404,23 779,7 785,25
 ἰσόρροπος 92,2. 9 694,32 695,4
 ἴσος. τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα καὶ ἀλλήλοις ἐστὶν ἴσα
 206,21 c. genit. v. ad 577,18 816,30 sq.
 817,1. 6 τὰ ἐπ' ἴσης 267,12 270,30
 ἰσοσθενής 110,23 426,15 611,4
 ἰσοσθενῶς 795,8
 ἰσοσχήμεν 647,15
 ἰσοταχής 590,4 al.
 ἰσοταχῶς 92,5 647,11 663,12. 13
 ἰσότης 341,17 al.
 ἰσοτιμῶς 98,3
 ἰστάναι. forma ἰστᾶν 490,27 842,26 908,
 6. 11 cf. παριστάναι
 ἱστορεῖν 360,25 767,6
 ἱστορία. ἐκκείσθωσαν ἱστορίας χάριν αἱ συ-
 στοιχταί κτλ. 360,25
 ἱσχεῖν 119,26 163,2 192,5 395,7 484,12
 489,4 503,14 679,7 722,23 777,23 778,8
 790,30 830,26

www.libtool.com.cn

ἰσχαναίς 246,13
 ἰσχανασία 246,7 sq.
 ἰσχύειν 81,21 87,17 421,16 570,1
 ἰσχυρότερος. 691,21 693,5 ἰσχυρότατος 311,8
 ἰσχύς 384,34 876,27
 ἰσως 129,30 229,9 al. cf. ad 16,10
 ἰχθύς 624,19 οἱ ὑπὸ τὸ ὕδωρ νηχόμενοι ἰχθύες 592,9
 ἰχθυός. πρόδρομά τινα τοῦ τελείου εἶδους ἰχνη 60,18

κάδος 546,13
 καθαιρεῖν. τὰ ἀμπελοφόρα χωρία δεῖ μὲν εἰς ἄπαν ὑπὸ τῶν γεωργῶν καθαιρόμενα, δεῖ δὲ βλαστάνοντα 273,7
 καθάπαξ 112,18 472,7
 καθάρσιος. ὁ ἱατρός· ἔδωκε τὸ καθάρσιον 318,12
 κάθαρσις (medic.) 246,14
 καθέδρα 260,13 288,7 291,17 al.
 καθέζεσθαι 288,11
 καθεύδειν 715,23 717,1
 καθῆσθαι 76,9
 καθιέναι 608,3 624,16 al. καθίωμεν (hoc accētu libri) 612,21
 καθιστάναι 265,7 539,25 541,13 877,24 al.
 καθολικός. (διαίρεις) 389,23 (λόγος) 866,34 καθολικώτερος 123,3 sqq. 434,2 καθολικώτατος 122,20 sqq. 150,7
 καθότι 167,20 485,10
 καί. saepissime κάγώ, κάκει, κάκεινος, κᾶν, κᾶνταῦθα, κᾶντεῦθεν, κάπῃ (216,21 261,6) καί et εἴ confusa ad 517,28
 καίειν. τὸ πῦρ καίει 206,5 326,22 passiv. 233,18 421,3 ὁ καϊόμενος ὑπὸ ἡλίου 854,22 καέντος τοῦ ξύλου 208,22
 καινοτέρως 26,17
 καινοτομεῖν τὰ ὄνματα 702,3
 καίπερ c. partic. 229,8 al.
 καιρός 839,11 καιρός δὲ λοιπὸν κτλ. c. infin. 557,8
 κακοδαιμονία 282,8 cf. ἀτυχία
 κακοποιός 187,2 sqq.
 κακοπραγία 285,13
 κακοπραγμοσύνη 458,14
 κακουργεῖν. τὸ 'ποτέ' ὡς μᾶλλον κακουργῆθαι δυνάμενον σιωπῶ (h. e. vocem ποτέ reticeo utpote quae magis sit obnoxia cavillationibus) 458,1

κακοφωνία 211,9
 κάλαμος 329,9
 καλιά. (τῆς ἀλκυόνης) 311,10
 καλλιεργεῖν. παραληφθείσης τῆς ὕλης καὶ καλλιεργηθείσης 327,1
 κάλλος. ὅτε τὰ ὁμοιομερῆ πρὸς ἄλληλα συμμετρῶς ἔχουσι, γίνεται ἡ ἰσχύς, ὅτε δὲ τὰ ὀργανικά, κάλλος 876,27
 κάλος. κάλλιόν ἐστι στίζειν κτλ. 837,25 ὅπερ κάλλιον 150,17 520,21 al.
 κάματος 748,30
 κάμνειν. κεκμηκυῖαν δύνανιν (opp. ἀκμάζουσαν) 423,9 πέσοι ἂν οἰκία ὑπὸ μόνου τοῦ χρόνου καμουσα 768,2
 κάμπτειν. ἐκάμφθησαν 696,24
 καμπύλος 117,18 sqq.
 καμπυλότης 73,4 122,12 222,3
 κάμψις 570,24 sqq. 771,24 sqq.
 κᾶν. I (= καὶ ἄν). ὁμως δ' οὖν κᾶν συναρπάζειν ὁ παραλογισμὸς ἡδύνατο 557,16 κᾶν ἠβέστο ἄν 490,9 κᾶν ἀήρ δὲ τὸ αὐτὸ ὑπομείνειεν 664,23 cf. 242,20. 24 582,28 583,33 677,19 II (= καὶ ἄν). c. indic. 41,18 80,17 100,11 138,21 150,10 250,4 485,26 495,14 655,7 al.
 κᾶν μὴ φαλακρός ἦν, οὐδὲν ἤττον ψυχοδόμησεν ἄν 411,27 ad 715,23 c. conjunct. 39,15 46,33 al. c. optat. 68,2 74,21 147,7. 11 129,26 273,9 443,24 al.
 κᾶν εἰ 43,19 455,15 499,21 ad 374,11 400,16 etc. ἔδει κᾶν κατὰ μικρὸν γοῦν περὶ αὐτῶν διαλεχθῆναι 264,3. 5
 κανών. ὁ κ. κρίνει τὸ εὐθὺ καὶ τὸ καμπύλον 754,13 κανόνα ἡμῖν διὰ τούτων. ἐκτίθεται χρησιμώτατον 543,16 778,22 al.
 καπνός 698,32 699,2
 καρδία. πρότερον τῶν ὀργανικῶν ἢ καρδία 404,4 cf. 53,1
 καρπός 112,33 311,14 317,9
 κάρπος 311,7
 κατὰ. καθ' ὅδατος 233,12 κατὰ κοινού (i. q. ἀπὸ κοινού) 29,23 90,6 140,6 204,4 543,25 870,11 τὰ καθ' ἡμᾶς 528,21 κατὰ μέρος 138,25 158,31 καθ' ἄπαν (opp. κατὰ τι) 332,15 εἰ κατὰ σκοπὸν εἶχεν ἡ φύσις ἄγειν κτλ. 857,10
 καταβαίνειν 374,7
 καταβάλλειν. ὁ ἵππος κατέβαλε τὸν ἐπιβάτην 260,10 273,13 281,10 αὐτὸς ἐαυτὸν καταβάλλει ὁ λόγος 628,3 περὶ ταῦτα ἡσυχόληνται οἱ φυσικαὶ καὶ τοὺς πλείονας

- περί τούτων καταβαλλοῦσι λόγους 303, 15
 Δημόκριτος οὐδένα λόγον ἡμῖν περί τύχης
 καὶ αὐτομάτου καταβάλλετο 263, 2 πρὸς
 τὸ θεωρητικὸν μέρος τῆς φιλοσοφίας τὴν
 πᾶσαν σπουδὴν καταβάλλετο Ἀριστοτέλης 1, 4
 οὐ βουλεύεται ὁ οἰκοδόμος εἰ δεῖ πρῶτον
 τοὺς θεμελίους καταβάλλεσθαι 321, 6 cf.
 13, 21
 κατάβασις 373, 21 374, 6 383, 23 720, 29
 728, 12
 καταγέλαστος 101, 4 440, 16 καταγελα-
 στότερος 100, 33 673, 20 693, 11. 16
 καταγῆρσκειν. πάντα φαμέν κ. ὑπὸ τοῦ
 χρόνου 748, 4 753, 19
 καταγίνεσθαι περί τι 1, 7 219, 16 222, 16
 225, 24 231, 10 238, 3 sqq.
 καταγράφειν ἐντὸς τριῶνων 405, 2
 καταγραφῇ. ἐπὶ καταγραφῆς 647, 27 διὰ
 καταγραφῶν 652, 13 656, 21
 καταδαπανᾶν 100, 2. 4 105, 5. 18 446, 19 al.
 καταδεῖν. τὰ καταδεύεσθαι 580, 8
 καταδέχεσθαι 191, 20 201, 18. 21 202, 15
 229, 20
 καταδύειν 586, 2 intrans. εἰ ἡ φύσις ἰδύ-
 νατο ποιῆσαι πλοῖον καταδύσα ἐν τοῖς ξύ-
 λοις 308, 23 cf. 325, 5 ἐστὶν ἡ φύσις ζωῇ
 ἥτοι δύναμις καταδεύουσα διὰ τῶν σω-
 μάτων κτλ. 197, 34
 κατακερματίζειν 622, 13 669, 26 672, 29
 κατακλυσμός 764, 26
 καταλαμβάνειν 136, 24 259, 28 261, 18
 549, 20
 καταλείπειν 287, 17. 20 470, 2. 17 640, 8. 10
 καταλήγειν εἰς τις 83, 31 98, 24 252, 13
 335, 24 al.
 κατὰληψις. σκοπὸς τῇ φυσικῇ ἢ τῶν φυσι-
 κῶν σωμάτων κ. 497, 11. 20
 καταλιμπάνειν 108, 19 127, 30 144, 9 470, 3
 520, 20 562, 20. 28 563, 1
 κατὰλογος 139, 4
 καταμερίζειν. εἰς πολλὰ ἄτομα καταμερι-
 σθῆναι 391, 30
 καταμετρεῖν 100, 26 105, 4 106, 3 703, 8
 813, 15 870, 20
 καταμῆνιον 114, 25 115, 3 145, 1. 35 146, 3
 148, 10 157, 20 158, 2 175, 30 247, 23
 303, 28 331, 21 332, 4
 καταναλίσκειν 439, 8 477, 22 850, 20
 καταντᾶν 19, 12 481, 7 sqq. 486, 24 487,
 11 al.
 κατάντης. κάταντες (opp. ἀναντες) 370, 6. 7
 καταπίπτειν 229, 12 262, 11 280, 17
 καταριθμεῖν 263, 12 429, 16
 κατασβεννύναι. εἴδει κατασβεσθῆναι τὴν
 λυγνιάν φλόγα ὑπὸ τοῦ ἄερος 422, 14
 κατασκευαστικός 164, 21 543, 7 865, 9
 κατασπείρειν. passiv. 613, 23 667, 9 sqq.
 καταστοχάζεσθαι c. genit. 640, 3
 κατατάττειν. ἐν πόλεσι τῶν αἰτίων αὐτὰ
 κατατακτόν 283, 13 293, 4
 κατατείνειν πολλὸν λόγον 194, 6 λόγους
 206, 3 πολλὰ ἐγκώμια τοῦ Παρμενίδου
 62, 31
 κατατέμνειν 93, 3 420, 31 813, 22
 κατάφασις. cf. ἀπόφασις καὶ μετὰθεσις
 καταφάσκειν 192, 8. 10 καταφῆσαι 162, 10
 192, 7
 καταφατικός. (πρότασις) 281, 7 287, 23 709,
 32 713, 9 (ὅρισμοι) 192, 6
 καταφατικῶς 754, 16
 καταφέρειν 195, 29 260, 12 269, 9. 14 662,
 33 663, 11
 καταχρᾶσθαι. καταχρῶμενοι πολλὰκις λέ-
 γομεν τοῦ ὅλου κινουμένου τὸ μέρος κατὰ
 συμβεβηκὸς κινεῖσθαι 596, 4 (τῷ ὀνόματι)
 512, 12 595, 29
 καταχρηστικῶς 527, 26 528, 5 531, 10
 626, 4
 καταψύχειν. passiv. 422, 13 sqq.
 κατεργάζεσθαι 158, 1 passiv. κατεργα-
 σθῆναι 400, 2
 κατέχειν 436, 27 441, 5 443, 26 555, 1 661, 27
 κατηγορεῖν. (τί τις) 76, 25 al. τὸ κοινῶς
 πάντων κατηγορούμενον 77, 3 (τί ἐπὶ τι-
 νος) 284, 8 454, 7 al. ὀνόματα κενὰ κατὰ
 μηδενὸς πράγματος κατηγορούμενα 259, 26
 266, 23 etc.
 κατηγόρημα 341, 25
 κατηγορία *accusatio* 261, 28. 31 *sensu phi-*
losophico τὰ κινούμενα ἢ οὐσία εἰσὶν ἢ
 ποσά ἢ ἄλλο τι τῶν κατὰ τὰς ἄλλας κατη-
 γορίας 341, 24 τῶν δέκα κατηγοριῶν
 369, 18 al.
 κατηγορικός. (πρότασις) 284, 18 (συνλογι-
 σμός) 505, 19 524, 29
 κατηγορικῶς 517, 22
 κατιέναι. ἡ ψυχὴ ἀνιῶσα καὶ κατιῶσα 240,
 26 ὅθωρ κατιὸν ἄνωθεν 439, 26
 κατόπιν τοῦ λίθου 641, 14
 κατοπτεῖν. ῥᾶον ἀπὸ τῶν κοινῶν τὰ ὅσα
 κατοπτέρομεν 19, 30
 κάτοπτρον 233, 13

www.libtool.com.cn

κατορθοῦν. ἐν πολλοῖς ὀρώμεν κατορθούσας
τάς τέχνας τὸ τέλος καὶ τὸ οὐ ἔνεκα 321,24
cf. 23,20 108,10 139,16 142,4 318,3
passiv. διὰ τὸ ἀπλῶς μὴ ὄν καλεῖν τὴν
ἕλγην οὐ κατορθωμένην ἔσχον αὐτῆς τὴν
ἐννοίαν 184,27 κατορθωμένως 142,10
κατορύττειν 208,2
κάτω φαμέν ὅπου τὰ βαρέα φύσει φέρεται
500,5 κατωτέρω 580,29
κάτωθεν 195,30 230,28
κατωρθωμένως cf. κατορθοῦν
κατωφερέας. (ὕδωρ) 570,14
κατώφορος. (ὕδωρ) 664,13
καῦμα 241,14 329,7 335,6. 23 698,11
καῦσις 213,20
καυστικός. (ποιότης) 421,4
κεγχραμῖς 97,11. 15
κέγχρος 103,10 505,25. 29 al.
κεῖσθαι. κείσθω 78,17 τῆς γὰρ ὑποθέσεως
κειμένης κτλ. 902,15 τὸ 'ἐν' ἀντὶ τοῦ
'ταύτῳ' κείται 48,11 ἔχομεν ἐξ ἀρχῆς
κείμενον ὅτι κτλ. 372,28 ὁῦλον ἐκ τοῦ
κειμένου (= ex Aristotelis textu) 886,29
κενός. (δνομα) 260,8 cf. 260,2 τὸ κενόν
οὐδὲν ἄλλο οἶονται εἶναι ἢ τόπον ἐστερη-
μένον σώματος 347,10 408,9. 14 405,28
500,29 Philoponi corollarium περὶ κενοῦ
675,12 sqq.
κενοῦν. τὸ κενούμενον 571,3
κέντρον 296,20 298,30
κεραμεοῦς 537,1 549,30
κεραμεύς 97,14
κεράμιος ἑστῆς (opp. ὁ ἐν τῇ ψυχῇ ἑστῆς)
746,12
κέραμος 61,6 308,20 498,1 512,5 517,16
κεραννύναι. passiv. 97,25 sqq. 201,19 403,
30 426,11 446,6 453,23 860,24
κεραυνίτης. τοὺς κεραυνίτας φασὶ λῆθους
ἄνω συνισταμένους κάτω φέρεσθαι 447,4
κεχωρισμένως 532,4
κεφάλαιον. οἱ ῥήτορες πρῶτον περὶ τῶν
κοινῶν κεφαλαίων διδάσκουσι 19,27
κήριος 16,5 144,1 sq.
κηρός 190,6 sqq. 566,29 δακτύλιος εἰς κη-
ροῦς ἄλλοτε ἄλλους σφραγίζει 392,4 cf.
402,20
κητός 624,19
κιθάρα 46,26 202,8
κιθαριδός 201,29. 33 202,1 sqq.
κινδυνεύειν 49,9 566,17 570,16 573,21
κινεῖν. (ἀπορίαν) 30,5 33,1 58,30 59,1 κἂν

ἑτερός τις τῶν ἐπιστημόνων κινῇ ἑαυτὸν
εὐρίσκων αὐτὸς θεωρήματα 197,29 τὸ
κινῆσαν τὴν οἰκίαν εἰς τὸ τοιόνδε εἶδος (= ὁ
οἰκοδόμος) 196,10 κινήσεσθαι εἰ κινήθη-
σεσθαι var. 437,12 438,4 631,26 sqq. al.
κίνημα 41,2 721,11. 23 722,2 861,6
κίνησις. ἡ τοῦ δυνάμει ὄντος τελειότης (vel
ἐντελέχεια) καθὼ δυνάμει ἐστίν 343,2 sqq.
351,21 ἐντελέχεια τοῦ κινήτου ὑπὸ τοῦ
κινήτου 375,1 οὐ γίνεται κατὰ σημειῶν
84,26 ἐν τῇ κινουμένῃ ἐστίν 369,26 sqq.
δύο εἶδη κινήσεως ἐν τῇ παντί, ἢ τε κατ'
εὐθείαν καὶ ἢ κύκλῳ 452,15 cf. 378,
18 sqq. τρία τῆς κατὰ τὸν κινήσεως
τὰ εἶδη. φορὰ αὐξήσεως μείωσις 541,25
κινήτικος. (δύναμις) 644,19 al. cf. κίνησις
κινράναι. ἡ ἀνθρώπου φύσις εἰ καὶ μὴ αὐτὴ
τὰ στοιχεῖα ποιεῖ, ἀλλ' οὖν αὐτὴ κίρνησιν
αὐτὰ κτλ. 231,13 τὰ τέσσαρα στοιχεῖα
περὶ 2 κινρμένα τοῖως ἢ τοῖως τὰ φυσικὰ
εἶδη ἐγγίνεται 156,12 τῶν τεσσάρων στοι-
χείων κινρμένων ἀλλήλοις 403,20
κίωv 792,14
κλάδος 104,28
κλεινός. οἱ κλεινοὶ τῶν ἐξηγητῶν (Aristo-
telis) 200,24
κλέπτειν. ἐπιχείρημα τῇ πυκνότητι κλέπτει
τὸν ἔλεγχον 560,18 passiv. 585,24
κλεψύδρα ἐστὶν ἀγγεῖον τι ἐπ' εὐθείας κατὰ
διάμετρον διατρήσεις ἔχον, οὐπερ τὴν μίαν
ὀπὴν ἐμφράξαντες καθιέντες ἐν ὕδατι δει-
κνύουσιν ὅτι οὐκ εἰσεῖσιν ὕδωρ κτλ. 608,2
κλεψύδρας λέγει ἥτοι τὰ παρὰ τοῖς μηχαν-
ακοῖς δι' ὧν τοὺς συριγμοὺς ἀποτελοῦσι
καὶ τὰς ἄλλας ποιάς φωνάς, ἢ τὸ ἀγγεῖον
δ καλοῦσιν οἱ πολλοὶ ἀρπάγιον (cf. 569,21)
612,15
κληρονομεῖν 287,18
κληροῦν. med. τὰ διάφορα κατ' εἶδος δια-
φόρους καὶ τοὺς τρόπους κεκλήρωται 440,5
κλησίς 796,3 (858,3)
κλίμαξ 383,23 720,30 728,10
κλίνη 77,12 157,3 sqq. 461,11 475,26 al.
κλυστήρ 310,20
κοίλανσις. λέγομεν σιμότητα εἶναι κοιλανσιν
ἐν ῥινί 73,9 v. l. 226,19
κοῖλος. μεταξὺ τῶν κοίλων τοῦ ἀμφορέως
554,21 ἡ κοίλη τοῦ ἀγγείου (τοῦ κερά-
μου) ἐπιφάνεια 546,16 547,3 549,12 ἡ
κοίλη τῆς σεληνιακῆς σφαίρας ἐπιφάνεια
449,26 al.

κοιλότης ἐν βίῳ (= σιμότης) 226, 19. 21
234, 6 sqq. cf. κοίλανσις
κοίλωμα. τὰ κοιλώματα τῆς γῆς 265, 4
439, 24
κοιμᾶσθαι 530, 19
κοινός. κοινῇ τε καὶ ἰδίᾳ 387, 16 al. κοινῶς
1, 16 243, 11 274, 3 al. κατὰ κοινού cf.
κατὰ κοινότερος 595, 24 κοινότατος 122, 1.
18 586, 35
κοινότης 18, 14 al.
κοινωνεῖν 122, 30 396, 18 al.
κοινωνία 109, 4 sqq. 125, 22 al. κ. κατη-
γοριῶν κατὰ φωνὴν μόνην ἐστὶ 55, 17
κοινωνικός 286, 4
κοίτη. τὴν πᾶσαν κοίτην (sc. τοῦ ποταμοῦ)
ἢ ἐπικεῖται τὸ ὕδωρ 586, 21
κόκκος 113, 1 595, 2
κολάζειν. τῆς ἐκείνου ἀμετρίας ὑπὸ τῆς θα-
τέρου ἐναντίας δυνάμεως κεκολασμένης
418, 22
κολάπτειν. κολᾶψαι et κόψαι confusa 308, 20
κολοιδός 711, 4
κολυμβήθρα 668, 29
κόμη. ἀποθέσθαι τὴν κόμην 279, 2
κομιδή. (τοῦ ἀργυρίου) 275, 13 sqq. 283,
25 sqq. 295, 1
κομίζειν. med. (ἀργύριον) 272, 26 274,
12 sqq. 294, 4
κονιορτός. κονιορτοῦ δίκην 699, 2. 5
κονιορτώδης. τὰ διὰ τῶν θυρίδων ἐν ταῖς
ἀκτίσι κονιορτώδη φαινόμενα ψήγματα 25, 8
κόπτειν. cf. κολάπτειν
κόραξ 73, 5 al.
κορυφή. (τῶν ὀρῶν) 580, 31 (τοῦ τριγώνου)
500, 17. 20 (τῶν πυραμίδων) 26, 2. 4 117, 6
κοσμεῖν 138, 7 165, 3 168, 19 sqq. 169, 1
188, 29
κοσμικός. (τόπος) 555, 13 τὸ κοσμικόν (opp.
τὸ μερικόν) ἀγαθόν 312, 30
κοσμοποιεῖν (Arist.) expl. 823, 2 sqq.
κοσμοποιία 261, 24 314, 8
κόσμος 240, 27 823, 10 sqq. ἐπὶ τοῦ μεγί-
στου ζώου, τοῦ κόσμου 633, 23 τὸ μέγι-
στον ἐν τῇ παντὶ σῶμα 472, 22
κότινος 319, 1
κουφίζειν τὸν πόδα (opp. κάτω φέρειν)
829, 17
κουφότης 223, 2 ἡ κ. ἐπὶ τὸ ἄνω κινεῖ
437, 17 cf. βαρύτης
κραδαίνειν. χορδῆς κραδαινομένης 824, 27
κράμα 418, 21

κράσις 97, 29 98, 1 103, 23 113, 9 297, 21
κρατεῖν. passiv. 56, 8. 14 92, 25 al.
κρατήρ. (πυρός) 447, 3
κρέμασθαι 162, 17 sq. 288, 6 451, 8 599, 14
679, 32
κριθὴ 87, 26 sqq. 106, 16 146, 6
κρίκος. ὅσοι (sc. δακτύλιοι) μὴ ἔχουσι σφεν-
δόνην, οὓς καλοῦσι κρίκους 474, 7
κριτήριον 206, 17. 32 207, 3 879, 14
κρόκη. συνωθεῖ τῇ σπάθῃ ὄλην ὁ ὑφάντης
τὴν κρόκην ἐπὶ τὴν προλαβοῦσαν κρόκην
875, 12
κρούειν. ὁ κιθαριστής κρούει ὡς πέφυκε τὴν
λύραν 202, 1 κρούσει τὴν νεάτην παρα-
λιπὼν τὰς μεταξὺ χορδὰς 792, 3 sqq.
κρύσταλλος 420, 2 426, 17
κρυσταλλοῦν. τὸ ὕδωρ ξηραίνεται κρυσταλ-
λοῦμενον 139, 23
κυαθαῖος 667, 26 sqq.
κύαθος 450, 8 505, 5. 29 671, 22 sqq.
κυβερνήτης 197, 5 230, 29 242, 17
κυβερνητικός. ἡ κυβερνητικὴ (sc. τέχνη)
230, 24 231, 30 232, 12 238, 16 sqq.
κυβικός. (σχῆμα) 288, 10 (ἄτομοι) 229, 1
326, 23
κύβος 571, 23. 27 ὥσπερ τοὺς κύβους οἱ
πεττεύοντες ἄλλοτε ἄλλως τὸν λόγον μετα-
φέρουσιν 565, 17
κύημα 516, 18
κυᾶν. πάντα κυᾶσι μαῶσι ἢ λέγουσι τι
σαφές 565, 13
κυκλικός. (κίνησις) 313, 6
κύκλος defn. 34, 30 224, 15 296, 21 κύ-
κλον ἀπειρόν φαμεν τῇ μὴ ἔχειν πέρατα
390, 20 cf. 410, 12 ἐν τῇ μεγίστῃ κύκλῳ
(τῆς σφαίρας; opp. ἐν τοῖς ἐλάττοσι) 655, 25
κατὰ κύκλον 313, 1 sqq. κύκλῳ φέρεσθαι
et κύκλον φέρεσθαι 908, 5 sqq. cf. 842,
14 sqq. cf. κίνησις
κυκλοῦν. τὴν αὐτὴν φωνὴν αὐτὴν εἰς ἑαυ-
τὴν κυκλουμένην 457, 11
κυκλοφορεῖν. οὐ δυνατόν τὸ ἀπειρόν τι
τῆς κυκλοφορουμένης εἶναι οὐσίας 438, 9
κυκλοφορητικός. (σῶμα) 891, 1 (κίνησις)
895, 10 v. l. 219, 22 220, 23
κυκλοφορία 201, 20 769, 8 sq. 771, 8
κυκλοφορικός 219, 22 220, 23 452, 22
793, 16
κυκλοφορικῶς 379, 8
κύκνος 902, 33
κυλινδρικός 663, 9

κυλινδροειδής 230, 27

κύλινδρος 647, 2

κύλισις 793, 18

κυμαίνειν 667, 24 668, 25. 33

κύμβαλον 233, 16

κυπτάζειν (ορρ. ὄρθιον εἶναι) 329, 14

κύριος. (πάσης γῆς) 485, 25 κυριώτερος 601, 22 al. ἀρχὴ κυριωτάτη 337, 20 κυριώτατα adn. 211, 20 514, 26 515, 5 518, 34

κυρίως. καὶ κ. καὶ πρώτως 519, 4 etc.

κυρτός. (τῆς γῆς, Κρόνου, τῆς ἀπλανοῦς ἐπιφάνεια) 443, 6 565, 22 571, 29 κυρτότερος 696, 26

κυρτότης 696, 28

κύων 179, 19 320, 19 723, 23

κωλυτικός 241, 14 329, 7 335, 5. 23

κώμη 792, 12

κῶνος 227, 2

κῶνωψ 104, 4

Λ. ἐν τῷ Λ τῆς Μετὰ τὰ φυσικά 304, 21

λαβύρινθος 410, 3

λαγχάνειν 182, 19 581, 25 633, 17

λαλεῖν. εἰ τοῦ λαλεῖν τέλος εἴη τὸ σημαίνειν ἀλλήλους τὰ ἡμέτερα βουλευματα 290, 20 sqq.

λαμβάνειν *intelligere* 167, 14 444, 17 al. εἰλήφθω μοι 698, 20 sim. 62, 22 130, 34 etc. cf. δέλωμα, λῆμμα, προλαμβάνειν

λαμπάς 419, 29 sqq. λαμπαδοφορία descriptur 794, 22 sqq.

λανθάνειν. Ἐλθεν οὖν κἀκεῖνον ὅτι κτλ. 629, 1 λανθάνουσιν ἑαυτοὺς . . . ἀναιροῦντες κτλ. 320, 12 λανθάνοντες ἑαυτοὺς ὅτι οὐδαμῶς χωρίζεσθαι πέφυκε τὰ οὐσιώδη εἶδη 224, 5

λαπάττειν. τὴν γαστέρα λαπάζει 290, 4

λατομικός. λατομική (sc. τέχνη) 230, 35

λαίνειν 261, 28 307, 10 sqq.

λέβης 146, 18 sqq. 475, 21

λέγειν. ἡ οὐσία λέγω 64, 13 αὐτὴ λέγω ἡ φύσις 8, 16 τὸ συμβεβηκὸς τινὶ συμβέβηκε, λέγω δὴ τῇ οὐσίᾳ 64, 6 τοῦ ὄντος, λέγω δὴ τοῦ συμβεβηκότος 64, 15 cf. [98, 28] 122, 16 132, 2 226, 27 al. cf. φημί saepissime in talibus λέγω δὴ et λέγω δέ, et saepe variant libri in particulis (δὴ corruptum in ἄν 336, 3) καὶ τί λέγω τοὺς . . . διεστῶτας; τοὺς γοῦν ἐν τῷ αὐτῷ

τόπῳ ὄντας κτλ. 425, 3 καὶ τί λέγω ἡ ὕλη; 225, 14 καὶ τί λέγω ἐπὶ τεχνῶν, ὁπότε καὶ τὸ θεῖον κτλ. 321, 16 sim. al. pluralis forma est in G λέγοις 502, 20 626, 29 669, 29, singularis λέγοιεν in GK 665, 2

λεῖος. τὸ τραγὺ καὶ τὸ λεῖον 128, 14

λείπειν. τὸ λείπον 109, 17 τὸ λείπον τῶν ἀξιωματῶν sim. 590, 7 725, 23 728, 14 cf. λοιπός λείπεται c. infin. 267, 25 285, 6 354, 1 359, 4 al. τὸν λειπόμενον εἰσάγει τρόπον 79, 8 τὸ ἐτι λειπόμενον πρόβλημα 283, 12 cf. 293, 3 τὸ διαιρεῖσθαι ἐπ' ἀπειρον οὐδὲν κωλύει δεῖ δυναμένου τέμνεσθαι τοῦ λειπομένου 461, 3

λεπάνη 542, 33 624, 11 664, 18

λέξις. ἔχει ἡ λέξις ἐν τισι καὶ οὕτως (cf. γραφή, ἀντίγραφον) 764, 9 ἔχει ἡ λέξις ἀσάφειδιν τινα διὰ τὴν συντομίαν 394, 17 ἀδιάρθρωτος ἡ λ. 431, 3 ἴδωμεν καὶ ἐπὶ λέξεως αὐτῆς πῶς φησιν 67, 1 εἰ δὲ μὴ σαφῶς οὕτως ἐπὶ λέξεως λέγει (sc. ὁ Πλάτων) ὥσπερ ὁ Ἀριστοτέλης κτλ. 184, 8 cf. 17, 21 αὐτῇ γοῦν λέξει οὕτω φησὶν 584, 9 ἐλλιπέστερον εἴρηται κατὰ τὴν λέξιν· δεῖ οὖν ἔξωθέν τι προσυπακούσαντα τὰ ἐντελὲς δεῖξαι 149, 6 τὰ κατὰ τὴν λέξιν 175, 27 τὴν λέξιν ἐπιόντες 388, 23 ὁ τῶν λέξεων νοῦς 548, 18

λεπτομέρεια 585, 26

λεπτομερής. λεπτομερέστερος 23, 5 329, 15 al.

λεπτομερῶς 669, 29

λεπτός 569, 32 641, 20 λεπτότερος et λεπτότατος 650, 30 sqq.

λεπτότης 647, 20

λεπτύνειν. passiv. 23, 17 655, 19 681, 26. 28 682, 4 sqq.

λέπτυνσις 684, 4

λεύκανσις 211, 4 217, 15 359, 10 al.

λεύκη 319, 1

λευκός. τὸ λευκόν, χρῶμα διακριτικὸν ὀφείως 44, 6 al. λευκότερον 420, 30

λευκότης 211, 4 217, 17 234, 3

λήγειν 321, 7 328, 20

λήθη 748, 26. 30 853, 32 λήθης γεννητικός ὁ χρόνος 767, 9

λῆμμα. (λαμβάνειν, προλαμβάνειν sim., cf. δέλωμα) 73, 27 74, 14. 28 102, 13 341, 22 343, 13 349, 29 350, 8 441, 14 717, 16

λημμάτιον 661, 16

ληστρικός. (ναός) 31,8

ληψίς 477,26 731,26 735,23

ληγνός 698,32

λιθάργυρος ἐφομένη μετὰ ἐλαίου τὴν μὲν ἀρχὴν ἐπὶ τὸ λευκότερον ὁδεύει τὸ φάρμακον, εἰτα μελαινεται 902,26

λιθάριον 88,2

λίθινος. (χείρ) 323,2

λίνον. pron.verb. οὐ λίνον λίνω expl. 478,21 οἱ ἀλιεῖς τοῖς λίνοις προσπλέκουσι τὸν μώλιβδον 660,28

λίτρα 420,11 881,22

λιτρίαῖος 420,9 sqq. 647,15

λογίζομαι. λογισθῆναι 224,23

λογικός. (ψυχή) 196,26 sqq. 355,4 λογι-
κωτάτας αἰτιολογίας 254,14

λογισμός 206,6 311,2

λοιδορία 836,19

λοιπός. ἐν τῇ λοιπῇ ὑποθέσει 39,32 ἡ λοιπὴ ἀρχὴ 304,10 τὸ λοιπὸν τμήμα τῆς διαιρέσεως 109,28 τὰ λοιπὰ (τὸ λοιπὸν) τῶν προβλημάτων 266,13 280,27 293,3 cf. λείπειν τὸ λοιπὸν τῇ ἀπορίᾳ 238,25 λοιπὸν adv. 134,12 205,4 al.

λοξός. (κίνησις) 842,21.25 τὰς λοξὰς καὶ πρὸς τὸν ζυδιακὸν κινήσεις 838,24

λοξότης. (τοῦ ζυδιακοῦ) 883,13

λοῦεσθαι 268,17 sqq.

λουτρον 274,18 275,15 291,29 292,2

λύειν. (τὴν ἐνστασιν, τὴν ἀπορίαν sim.) 165,12 182,5 428,18 578,29 836,33 item passiv. 172,29 182,10 526,21 597,12

λυμαίνεσθαι 311,11 sqq.

λύπη 836,19

λυπηρός 859,27

λύρα 120,22 191,20 201,29 202,2

λύσις. (opp. ἀπορία) 372,22 513,7 al. (τῆς ἀπορίας) 238,6 774,2 777,8 etc.

λυσιτελεῖν 47,14 662,21

λυτρον. med. 324,17 sqq.

λυχνιαῖος 422,13 sqq.

λώπιον καὶ ἱμάτιον pro exemplo τῶν παλιν-
ωνύμων 33,26 44,8 374,2

μαγνήτης. ὁ μ. λίθος 403,23 v. adu.

μαγνήτις. ἡ μ. λίθος 851,9

μαθημα 877,21 al. 'μαθηματὰ' τὰς δει-
ξεις τὰς μαθηματικὰς λέγει 827,8 832,
27 i. q. τὰ μαθηματικὰ 298,22 sqq.

299,5 300,12 interdum variant libri
velut 763,26

μαθηματικός. (σῶμα) 613,10 (μέγεθος)
500,13 664,8 (ἐπιφάνεια) 631,30 τὰ
μαθηματικὰ ἐν τῇ ἐπινοίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ
ἔχουσι τὸ εἶναι 298,24 ἡ μαθηματικὴ
μέθοδος ἢ εἰς ὁρισμὸν ἔσχατον ἀναφέρει
τὰς αἰτίας ἢ εἰς τὰς κοινὰς ἐννοίας 299,25
τίνι διακρίνεται ὁ μαθηματικὸς τοῦ φυσιο-
λόγου; 219,27 τὸ μαθηματικόν (μόριον
ἐστὶ τοῦ θεωρητικοῦ μέρους τῆς φιλοσο-
φίας) 219,2 cf. γεωμετρία

μαθηματικῶς 227,7.17

μάθησις 371,29 373,16 381,19

μαθητής 83,29 748,22

μακρός. ἡ φύσις, ὅταν τοῦ σκοποῦ διαμαρ-
τάνῃ, οὐ μακρὰν που (= οὐ πόρρω 319,9)
τοῦ σκοποῦ ἐκυτῆς ἐκπίπτει 318,26

μαλακός 222,1 224,21 μαλακώτερος 701,16

μαλακότης 222,7 558,1

μᾶλλον. ἡ ἦτον ἡ μ. 475,15 μ. ἡ ἦτον
115,12 al. τὸ ἦτον κυρτὸν μ. κυρτὸν γέ-
γονεν sim. 700,12 τὸ μὲν μ. κατώφορον
τὸ δὲ ἦτον 677,28 μ. ἀσφαλέστερον εἰ-
πεῖν 595,28 μ. κυριώτερον εἰπεῖν 754,20
μ. εὐλογώτερον 608,12 cf. 145,26 218,22
592,11 614,2 762,12 769,12 905,3 κατὰ
συμβεβηκός, ἡ μ. κατὰ ἄλλο 603,10 δεκτικὸν
σώματος, ἡ μᾶλλον οὐ σωματικόν 604,23
item μᾶλλον δὲ 415,2 453,13 460,7 ὅπερ
καὶ μᾶλλον (καλλίον 520,21) 302,11 346,
28 428,20 522,26 πῶς μᾶλλον 227,13
590,19 597,18 598,21 692,20 ἔτι πολὺ
μᾶλλον 467,29 πολλῶ (γε add. 690,32)
μᾶλλον 60,3 109,13 197,2 412,8 418,14
455,24 558,30 598,4 642,8 691,2.5
703,11 726,11 836,11 contra πολλῶ γε
ἄρκου (sine μᾶλλον) v. ad 395,29 οὐδὲν
μᾶλλον 577,18 et 20 ubi exspectes ἦ-
τον. ἡ δὲ ἐπιχείρησις ἐκ τοῦ μᾶλλον
411,32 414,6 cf. 716,21

μανός. μανώτερος (v. l. μανώτερος) 23,19 sqq.
318,8 680,1 697,9 700,7

μανόν. ἐπιπὸν μανωτῇ ὁ ἀήρ 88,16

μαργαρίτης. οἱ μεγάλοι πᾶν μαργαρίται τῶν
ἐπ' ἑλαττόν εἰσιν εὐρισκομένων 271,8 sqq.

μαρτυρεῖν 584,23 pass. 78,10

μαρτυρεσθαι 266,19

μαρτυρία. (τῶν παλαιῶν) 118,11 119,28
139,6 483,22 493,1 500,27 (Ἠσιόδου)
544,26

www.libtool.com.cn

μάρτυρ. μάρτυρας αὐτοῦ ἐπικαλεῖται 439,12
 μᾶστιξ 304,17 834,31
 ματαιοπονεῖν 846,26 902,22
 μᾶταιος 406,8 435,3.4 661,13 662,8
 μᾶτην 290,1 sqq. 296,10 οὐ μᾶτην, ἀλλὰ
 διότι κτλ. 160,12 τὰ μᾶτην σπάνια (sc.
 ἐστὶ) 398,25
 μάχαιρα. τί διαφέρει διὰ τοῦ ξίφους ἢ
 μαχαίρας ἢ σπάθης διδάξαι τὸ ὑποκει-
 μενον; καθ' ἕκαστον γὰρ ὄνομα τὸ αὐτὸ
 σημαίνον ὑποκείμενον 72,24 v. l. 647,1
 μαχαίριον 297,27 647,1
 μάχεσθαι. τῷ λόγῳ τὰ παραδείγματα μά-
 χεται 403,19 μάχεται αὐτὸς πρὸς αὐ-
 τὸν 595,18 εἰ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ σώματι
 τὰ ἐναντία ἐπινοήσωμεν, οὐδὲ μαχοῦνται
 ἀλλήλοις 688,15
 μεγαλομερής 645,4. 18 669,21
 μέγας. ἡ μεζων πρότασις 502,9 ἡ μεζων
 511,2 al. ἔστι τὸ μέγιστον ἐν τῷ παντὶ
 σῶμα ὁ κόσμος, οὐ μεζων μέγεθος ἀδύ-
 νατον εἶναι 472,22 cf. 633,23
 μεγεθύνειν. τῆς οὐσίας τῆς μεμεγεθυσμένης
 71,8
 μέδιμνος 718,25 v. ad 737,8 ubi τὸ μέ-
 διμνον
 μεθαρμόζειν τὸν ὁρισμὸν 369,1 ὑγρότητι
 ἢ ξηρότητι τοῦ περιέχοντος παθοῦσαι με-
 θαρμολέσθωσαν αἱ χορδαί (sc. τῆς λύρας)
 201,32
 μεθεκτικός 524,6. 13
 μεθίστασθαι 198,4 368,2.25 549,23 554,24
 555,18 τῆς τάξεως μεθίσταται 319,27
 εἰ μὴ μεθίστατο τῷ κύβῳ τὸ ὕδωρ ἢ ὁ
 ἀήρ 661,24
 μέθοδος. (i. q. πραγματεία) 416,14 al. ἕξις
 ὁδοποιητικὴ μετὰ λόγου 6,27 ἐν ταῖς γε-
 ωμετρικαῖς μεθόδοις 429,24
 • μειοῦν. passiv. 155,29 157,2 395,4
 μείωσις 472,21 al.
 μελαίνεσθαι 628,19
 μελανία 880,7
 μέλανσις 211,6 350,21 371,17
 μέλας. συγκριτικὸν τῆς ὀφείας τὸ μέλαν
 26,5 al. τὸ μέλαν atramentum 318,9 με-
 λάντερος 854,22
 μέλι 44,27 262,18 560,31
 μέλισσα. μέλισσαι γίνονται ἐκ ταύρων ση-
 πομένων 107,14 179,6 180,9 ἡ μ. θαν-
 μαστὴ τῆς τῶν ἐξαγώνων συνθέσεως μηδὲν
 μᾶτην ποιῶσα 311,9

μέλλειν. μέλλει ἀναδέεσθαι 154,11 μέλ-
 λων διαλεχθῆναι 386,23 ἐμελλέ τις ἀπο-
 ρεῖν (i. q. ἡπόρησεν ἂν τις) 789,11 εἰ
 μὴ μέλλοι ματαίως ἔχειν τὰς δυνάμεις
 768,13 εἴ γε μὴ μέλλοι φθείρεσθαι 430,19
 ὁ μέλλων (sc. χρόνος) 741,1 al. ἐπὶ τοῦ
 μέλλοντος οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων ἐχρήσατο
 τῷ ἄρτι 762,24 τὸ 'κοιμζομένου' γρά-
 φεται καὶ 'κοιμζόμενος' μέλλοντος 274,22
 μέλος 201,30. 34
 μεμερισμένως cf. μερίζειν
 μέμφεσθαι c. accus. 49,23 c. dativ. 42,5
 82,9. 19 262,15 309,15 752,15
 μένειν 93,4 180,22 469,11
 μέντοι οὐκέτι μέντοι 327,18. 26 post
 enuntiatum conditionale 63,3 οὐ μέντοι
 191,19 300,10
 μερίζειν 124,3 420,11 passiv. 74,34 75,4
 401,32 μεμερισμένως 517,11 523,14
 μερικῶς. τὸ μερικόν (opp. κοσμικόν) ἀγα-
 θόν 313,7 τὸ μερικόν (opp. τὸ καθόλου)
 123,23 μερικώτερος 123,4 sqq. Αὐτό-
 λυκος μερικώτερός ἐστι τοῦ Θεοδοσίου
 220,6 μερίκωτος 99,14
 μέρος et στοιχείον diff. 426,2 ἀδύνατον τὰ
 μέρη τοῦ μέρους εἶναι μέρος 737,1 παρὰ
 μέρος 2,37 al. ἀνά μέρος cf. ἀνά μέρος
 et μέγεθος confusa 415,7 419,1
 μεροψ καὶ βροτός pro exemplo τοῦ τῷ λόγῳ
 ἐνός 41,13
 μέσος ὁρος syllogismi 281,19 sqq. 327,29 sqq.
 οὔτε ἐνέργεια ἀπλῶς οὔτε δύναμις, ἀλλὰ
 μέσον τι τούτων 365,31 τὰ μέσα (inter
 duo Aristotelis enuntiatia) 164,21 τοῦτο
 ὡς διαχωμφδῶν αὐτοὺς ἐν μέσῳ εἶπεν
 50,4 πρὶν δὲ τοῦτο ἐλέγξει, ἐν μέσῳ
 παρεμβάλλει ὅτι κτλ. 34,2 ταῦτα εἰπὼν
 μεταβαίνει ἐν μέσῳ πρὸς τοὺς λέγοντας
 κτλ. 411,14 οὗ δὲν ἢ ὅλη ὁ χαλκός,
 τούτου καὶ τὰ τῷ χαλκῷ ὑποκείμενα εἴτε
 προσεγῶς εἴτε καὶ διὰ μέσων πλείονων
 ὅλη ἂν εἴη 244,11 τὰ ἅλλα διὰ μέσου
 εἴρηται 870,19 τὴν μεσαιτάτην (μεσαι-
 τάτω Gt) σχέσιν 633,27
 μεσότης 427,29 849,3
 μεσουράνημα 849,5 cum v. l. μεσουράνημα
 455,10 sqq.
 μεστός 614,20 699,9
 μετά c. gen. 221,34 al. ἡ φύσις μετὰ σχο-
 ποῦ εἰς τι εἶδος ὠρισμένον ἄγει τὰ πράγ-
 ματα 827,25 c. accus. τὸ οὐκ ἄνθρωπος

φέρεται καὶ ἐπὶ λίθου καὶ ἵππου καὶ πάντων τῶν μετὰ τὸν ἄνθρωπον 120, 13 (aliter 114, 24)
 μεταβαίνειν 49, 2 109, 16 280, 16 411, 4 414, 6 417, 22
 μεταβάλλειν. (τὴν τροφήν) 307, 17 πᾶν εἰς πᾶν μεταβάλλει 354, 16 447, 7 τὰ τέσσαρα στοιχεῖα πυκνότητι καὶ μανότητι μεταβάλλουσιν εἰς ἄλληλα 131, 13 καὶ τὴν στέργειν ἐνταῦθα λαμβάνομεν μεταβάλλουσιν εἰς τὸ εἶδος 174, 8 passiv. 146, 29 al.
 μετάβασις 728, 21 730, 10 al.
 μεταβατικός 203, 8 sq. 541, 16
 μεταβλητικός 53, 23
 μεταβολή. πᾶσα μ. ἐξ ἐναντίου εἰς ἐναντίον 371, 14
 μετάγειν 562, 8 ἐκ τούτων μετάγει τὸν λόγον καὶ ἐπὶ τὰ μὴ γινόμενα 152, 8
 μεταδιδόναι. τὸ καθόλου μεταδίδωσι τοῦ οἴκελου ὀνόματος τοῖς ὕφ' αὐτοῦ τεταγμένοις 19, 22
 μετάδοσις 794, 29
 μετάθεσις. κατάφασις ἐκ μεταθέσεως 818, 13. 25
 μεταίχμιος. κοινὸν τι χωρίον τοῦ πολέμου τῶν ἐναντίων καὶ οἷον μεταίχμιον 149, 17
 μετακινεῖσθαι 368, 24 499, 34 523, 2 543, 11 665, 14. 19
 μεταλαμβάνειν. (τινός) 163, 10 188, 10 521, 2 καλεῖ δὲ καὶ μεταληπτικὸν τὴν ὕλην ὡς τὰ εἶδη πάντα μεταλαμβάνουσιν, καὶ μόνως μεταλαμβάνουσιν, μηδαμῶς δὲ μεταλαμβάνομένην 516, 21 cf. 521, 2 sq. οὐ μεταληφόμεθα τὸν 'δέ' εἰς τὸν 'γάρ' 86, 17 μεταλαμβάνει τὸ τῆς 'κινήσεως' ὄνομα ἐπὶ σαφέστερόν τι τὸ τοῦ 'κινεῖσθαι' 862, 10 ἀντὶ τῆς κινήσεως τὸ κινεῖσθαι 862, 12 ἐκ τοῦ 'θάπτον' τὸ 'βραδύτερον' 863, 28
 μεταληπτικός. τὸ μεταληπτικὸν Platonis 515, 25 sqq. 516, 20 521, 2
 μετάληψις 183, 16 184, 4
 μεταλλεύειν 232, 19 331, 15 sqq. 337, 2
 μέταλλον 115, 15 156, 9 208, 23 241, 10 252, 26 784, 5 Aristotelis Περὶ μετᾶλλων 2, 1
 μεταμάθησις 797, 7
 μεταξύ. τὸ μ. Anaximandri 88, 26 sqq. 93, 18 95, 1 τὸ μ. τῶν πολλάκις λαμβανόμενων νῶν χρόνος ἐστίν (cf. χρόνος) 737, 27 ἢ μ. συντυχία 278, 5. 10 τὰ ἄλλα μ. εἴρηται 603, 4

μεταξυλογία 838, 36 889, 3
 μεταπεθεῖν 828, 17. 32
 μεταρρυθμίζειν 90, 28 235, 11
 μεταστρέφειν 565, 20
 μετασχηματίζειν. passiv. 157, 23
 μετατιθέναι. passiv. 554, 22
 μεταφέρειν. μεταφέρουσι τοὺς κύβους οἱ πεττεύοντες 565, 18 (λόγον) 245, 19 685, 24 passiv. 549, 15 551, 22 552, 8
 μεταφορά. (τῶν ποδῶν) 383, 25
 μεταφορητός 517, 7 523, 9
 μετεμπίπτειν 569, 13 576, 25 v. ad 553, 9
 μετέρχεσθαι. μετελθὼν ἐπὶ τὸ τῷ πράγματι ἔν εἰδεῖ κατλ. 40, 15 ὡς φυσικῶς ταύτην μετερχόμεθα τὴν πραγματείαν 28, 24 cf. 108, 15 266, 13 299, 28 317, 12 325, 21
 μετέχειν 145, 12 al.
 μετεωρίζειν. ἐὰν τῷ λόγῳ μετεωρίσω τὴν γῆν 449, 7
 μετέωρος. ἡ κρεμαμένη βῶλος οὐ πέφυκεν ἐν μετεώρῳ εἶναι, ἀλλὰ κάτω 541, 8 μετέωρον εἶναι ὅλον τὸ σῶμα οὐ δύνатаι 692, 4 μετεώρους τοὺς πόδας ποιοῦντες 855, 11
 μετιέναι. ἐνστάς πρὸς αὐτὸ τὸ δόγμα, νῦν μέτεισιν ἐπ' αὐτοὺς τοὺς λόγους κατλ. 50, 24 cf. 86, 22 266, 20 280, 27 al. οἱ τὰς βαυάσους τέχνας μετιόντες 660, 27
 μετόπωρον 882, 8
 μετοχή *participium* 43, 22
 μετρεῖν 709, 23. 25 741, 32 742, 4. 8 746, 9 al. τὸ μέρος μετρεῖ τὸ ὅλον 703, 7 τοσοῦτόν ἐστι τὸ μέτρον ὅσον καὶ τὸ μετρούμενον 568, 8. 18
 μέτρητικός 733, 10 sqq. 737, 32
 μετρίως 567, 30 680, 26
 μέτρον. διττὸν τὸ μ., τὸ μὲν ἐξηρημένον, τὸ δὲ συγκατατεταγμένον καὶ ὁμοειδές 746, 8 τὸ μέτρον ὁμογενές θέλει εἶναι τῷ μετρομένῳ 745, 33 cf. μετρεῖν λιτριάων σῶμα ψιμυθίου ἔχον τοσόνδε μέτρον λευκότιτος 420, 29 ἐκείνου πρὸς τὰ αὐτοῦ μέτρα μεταλαμβάνοντος τῆς ἀγαθοῦργου αὐτοῦ (sc. τοῦ πρώτου) ἐνεργείας 163, 10
 μέχρι τοῦ ὑποθέσθαι κατλ. 186, 11 μέχρις οὐ... καταντήσῃ κατλ. 404, 9 μέχρι πόσου 580, 32 μέχρι τοσοῦτου μέχρις ἂν ἐπιλάβηται κατλ. 437, 23 μέχρις ἂν ἔλθῃ 244, 22 ἐντεῦθεν μέχρι (cf. ἔως) τοῦ 'ἀλλ' αἰ γέ' κατλ. 468, 9

www.libtool.com.cn

μη. ἐπεὶ μὴ πρὸς αὐτὸ νένευκε 292,6 δι-
ότι μὴ ἐξ ὁμοίων κατὰ τὸν νόμον τῆς
φύσεως (sc. βλαστάνουσιν αἱ πόαι) 273,3
ἢ συνδρομή . . . ἀπετέλεσέ τι εἶδος, 8 μί-
ῃ ἐν πᾶσι τοῖς κατὰ μέρος μήπω συνελ-
θοῦσιν 46,32 τί δήποτε μὴ ὁ ἀπὸ μᾶλλον
στοιχείον ἢ τὸ πῦρ 434,17 cf. ad 5,16
καὶ μὴ τις ἐπιλάβηται τούτου τοῦ ὅρισμοῦ
369,5 καὶ μὴ τις εἴποι (εἴπη t) ὅτι κτλ.
422,2 πόθεν δὴλον μὴ εἶσιν ἕτεροι λόγοι
κτλ. 57,27

μηδαμὸθεν 760,14

μηδεῖς cf. οὐδεῖς

μηδέπω 365,7

μηδέτερος 210,11. 17 406,29 589,18

μήν. ἀλλὰ μὴν (αἰμαί) ἔστι καὶ τὸ ὄν 64,
29 al. τὰ συμβεβηκότα οὐκ ὄντα μὲν διότι
οὐκ οὐσίαι, οὐ μὴν οὐδὲν 62,30 97,11
θεληῖται μὲν διακρίναι, μὴ μὴν δυνήθηναι
87,15 sim.

μηνίσκος 31,7. 9

μνηοειδής. μνηοειδές τι τοῦ κύκλου τμήμα
31,25

μήτηρ. ἡ μ. δέχεται τὸ σπέρμα καὶ φυ-
λάττει καὶ τελεσφορεῖ 186,21

μηχανᾶσθαι 303,25

μηχανή. μυρίαι μηχαναῖς 641,21

μηχανικός. 'αλεψύδρας' λέγει ἦτοι τὰ παρὰ
τοῖς μηχανικοῖς δι' ὧν τοὺς συριγμοὺς
ἀποτελοῦσι κτλ. 612,15

μῆγμα 119,9 450,4 al.

μειγνύναι 41,28 100,12 326,27 al.

μικρομερής 645,8

μικρός. μικρὸν ἔμπροσθεν vel ὕστερον 273,
32 274,4 386,6 μικρὸν δεῖ τὴν λέξιν
μεταρρυθμίσαι 235,10 κατὰ μικρὸν 236,
25 264,3 πρὸς μικρὸν v. l. 264,6 ἐπὶ
σμικρὸν τι 262,2 παρὰ μικρὸν 280,4 sqq.
μικροῦ λείποντος 380,1 μικρότερος 101,
19 341,14 sqq. 645,7 663,10 σμικρό-
τατος 608,24 614,22 de forma σμικρός
v. 31,18 sqq. 32,11. 24 97,12 669,22
ad 253,1 262,2 614,23 al. cf. σμι-
κρότης

μιμείσθαι 146,11. 13 147,2. 25 200,31
μιμείται τὴν φύσιν ἢ τέχνη 208,7 al.

μίμημα 310,21. 24 317,28 402,18

μιμνήσκεισθαι 854,3 μεμνήσθαι 73,15
222,4 sqq. 301,6 338,3 455,4 μεμνή-
μεθα 226,22 ἐμνήσθην, μνησθείς 64,2
74,19 169,13 222,20 al.

μνήμη 220,17

μοῖρα 564,24 al.

μολιβδία. τὰς μολιβδίδας (μολιβδίνας Gt)
οἱ ναῦται διὰ τοῦτο βαρείας ἐξαρτῶσι, διὰ
τὸ θάπτον καταφέρεισθαι 660,27

μόλιβδος 566,29 661,1. 4 663,8 850,32
v. l. μόλυβδος ad 697,8 701,15

μονάς. τετράγωνος καὶ ἡ μονάς· ἀπαξ γάρ
μία πάλιν μίαν ποιεῖ 393,10 μία ἐστὶ καὶ
ἀδιαίρετος ἐκάστη μονάς 81,2 sqq. οἱ Πυ-
θαγόρειοι τὴν στιγμὴν λέγουσι μονάδα θέ-
σιν ἔχουσαν καὶ τὴν μονάδα στιγμὴν ἄθε-
τον 792,26 855,20

μοναχῇ 505,6 506,16

μοναχῶς 66,5 84,22 122,11 207,19 al.

μονή 385,2 449,13 450,1

μονοειδής 392,1 444,17 sqq. 543,19

μόνος. μόνον οὐχὶ λέγοντες ὅτι κτλ. 130,19

μόνως 54,5 146,10 147,9 252,22 al.

μόριον. οὐδὲν κατ' οὐσίαν γινόμενον ἀθρόαν
ἔχει τὴν προσηγνὴν, ἀλλὰ κατὰ μόριον
407,8

μορφῇ 132,2. 8 al.

μορφοῦν. passiv. 114,8 218,3

μουσικός 273,27 al. μουσική (sc. τέχνη)
27,24

μοχλεῖα 891,21

μῦθος. (Ἑμπεδόκληος) 319,4 μῦθόν τινα
λαμβάνει εἰς παράδειγμα 715,16 sqq.

μυθώδης. μυθώδες τοῦτο καὶ ἀποκλήρω-
τικόν 53,28

μυριάκις 67,26 98,34 99,2 250,4 al.

μυριάς 419,9

μυριοπλάσιων 419,17

μύριοι 221,13 419,21 800,12

μυρίοι 30,9 59,12. 14 169,29 174,27 233,14
270,24 sqq. 273,28 276,16 sqq. 293,7 301,
16 804,29. 31

μύρμηξ 311,11 378,31 763,17 905,25 sqq.

μώλωψ 304,17 834,30 sqq.

ναί 677,31 688,2

ναστός 562,6. 15 575,22

ναστότης 506,6

ναδάγιον 280,1 309,20 748,29

ναυπηγικός. (τέχνη) 230,34 238,16 sqq.
239,6 325,5

ναυπηγός 230,25 sqq. 238,13 239,6 273,
29 276,13

ναῦς 31,3 120,29 230,26.29 242,18 sqq.
 276,13
 ναύτης 660,27
 νεάτη (sc. χορδή) 113,14 (v. adn. de forma
 νήτη) 245,8.10 792,4 sqq. 824,29
 νεκρός. (άνθρωπος) 99,17 (σαρξ) 323,10
 νέος. νεώτερος 705,11 708,17
 νεοττία 311,6
 νεύειν. (περὶ τὸ κέντρον sim.) 443,4 449,
 23 (πρὸς τὸ τέλος sim.) 288,24.28
 289,6 292,7 sqq..
 νευρά 639,17 641,18 sqq. 644,1 sqq.
 νεῦρον 115,13 240,11 307,18
 νέφος. τὰ νέφη quomodo fiant secundum
 Thaletem (Anaximenem) 86,31
 νεωλός 880,38 881,4 sqq.
 νεώς. ἐρύλησαν Φωκίης τὸν νεών 300,1
 νήπιος. οἱ παῖδες οἱ τῆς νηπίας παυσάμενοι
 ἡλικίας καὶ ἤδη μαθήματα παραδέξασθαι
 δυνάμενοι 877,21
 νήχεσθαι 592,5 sqq.
 νικᾶν. passiv. 419,8 570,6 οἷον νικώμενοι
 ὑπὸ τῆς ἀπορίας 50,15
 νοεῖν 207,1.13 196,17 225,31 556,2 νόει
 τοῖνον μύρμηκα κτλ. 905,25 νόει δέ μοι
 τὴν κίνησιν ἀνεμποδίστως προϊούσαν 235,
 17 νενοήσθω τὸ ἐν τῷ ἀμφορεῖ ὕδωρ
 μεταβάλλον κτλ. 556,8 τὴν τούτου τοῦ
 χωρίου ἐξηγῇσιν ἐκ τῶν ἐνταῦθα εἰρημέ-
 νων νενοήκαμεν 636,5 ἔνθεν κακῶς τὸ
 χωρίον νενόηται 636,1 cf. 737,24 νοῆται
 v. l. 165,1
 νοερός 7,22
 νόησις 455,4 οὐκ ἀνάγκη τῇ νοήσει τῇ
 ἡμετέρᾳ τὴν τῶν πραγμάτων ἀκολουθεῖν
 φύσιν 485,18
 νοητός 22,7 sqq. 55,33 56,1 sqq. 63,2 65,
 14 88,8 185,13 al.
 νοθεύειν. ἀπὸ ταύτης τῆς ῥήσεως ἔως
 τοῦ 'συναγωγῇ κτλ.' νοθεύουσιν οἱ ἐξη-
 γηταί 701,4 ὅσα ἐπινοῖα (ἐπνοια Mt)
 ἀνθρώπων νοθεύεται, ὡς ἐπὶ ἡμιόνων ἔχει
 216,20
 νομίζειν 174,31 242,26 465,18
 νοσεῖν 352,30 sqq. 357,13 sqq.
 νόσος 748,30 778,8 al.
 νοσώδης 200,17
 νοτιαίος 894,19
 νότιος 454,15 500,10 566,27 839,26
 νότος. πρὸς νότον 839,24
 νοῦς (Anaxagorae) 87,14 sqq. νοῦν ἔχων

τις 571,19 572,2 ἀσαφὲς πᾶν ὁ τῶν
 λέξεων νοῦς 548,16 cf. 237,20 431,3 al.
 νῦν. ἀδύνατον τὰ νῦν μόρια τοῦ χρόνου εἶναι
 736,31 τὴν τοῦ νῦν ῥύσιν ἐξ ἧς ὁ χρό-
 νος ἐστὶ 737,11 οὐδὲν νῦν περιεκτικόν
 ἐστὶ τοῦ ἐτέρου 707,29 τὸ νῦν (ἀκαριαῖον
 et πλατικόν) 760,20 sqq. τὸ νῦν τὸ ἄτο-
 μον (opp. τὸ ἐν πλάτει) 803,30 864,13
 νύσσα 902,39

ξαίνειν. ἐπὶ τοῦ ξαινομένου ἐρίου 132,10
 ξανθός. τὸ ἐν τῷ μέλει ξανθόν 560,31
 ξέειν. ξύλα πρίσαι καὶ ξέσαι 308,20
 ξένος. ἐλθὼν τις ἀπὸ ξένης 324,12
 ξέστης 419,6 sqq. 426,6 506,3 sqq. 549,29
 ξεστιαῖος 426,5 506,12
 ξηραίνειν 139,22 196,3 al.
 ξηρός 212,22 al. ξηρότερος 240,15
 ξηρότης 140,1 al.
 ξίφος 33,26 45,20 ὑπὸ ξίφους τελευτᾶν
 859,12
 ξύλινος 16,5 162,23 sqq. 661,17
 ξύλον 241,12 al.

δ. ὁ 'δέ', ὁ 'γάρ' sim. 86,17 al. ὁ 'ἦ' ἀντὶ
 τοῦ 'καί' συνδέσμου 713,25 749,16.24
 ὁ β', ὁ γ', τὸν ζ' sim. 743,13 sqq. δεῖ
 τὴν ἀρχὴν ἕτερον εἶναι τοῦ οὗ ἐστὶν ἀρχή
 137,17 ἡ τοιαύτη ἐντελέχεια φθορά ἐστὶ
 τοῦ οὗ ἐστὶν ἐντελέχεια 460,10 crasis
 fit in ἰσχυρόν, ταυτός, ταυτό, ταυτόν,
 ταῦτά, ταῦτῳ, θάτερος, θατέρα, θατε-
 ρον etc., τοῦλάχιστον, τοῦμπαλιν, τοῦναν-
 τίον, τοῦπίσω, τάληθους etc. cf. αὐτός,
 ἕτερος etc.

δγδοος 81,11 470,21 al.
 δγκος 92,7 sqq. 418,25.28 419,4 421,35
 422,5

δγκοῦν. πρῶτον δγκοῦται ἡ ὕλη ποσωθεῖσα
 516,25 ἡ δγκωθεῖσα ὕλη 515,19

δε. οὐ τῆσδε ἢ τῆσδε, ἀλλ' ἀπλῶς πάσης
 κινήσεως 780,27 ἄλλο ἐστὶν ἐκάστω τὸ
 τόδε τι εἶναι, καὶ ἄλλο τὸ δυνάμει κινήτόν
 356,25 οὐ μᾶλλον τῆδε ἢ τῆδε πέφυκεν
 εἶναι, ἀλλὰ πάντῃ 432,4 τὰ τῆδε 240,
 22.29 355,18 362,22 391,16 839,30
 894,13.22 al.

- ὀδεύειν 15,10 211,12 351,13 383,5 394,26
 410,10 834,19 sqq. 847,16 902,27
 ὀδοντωτός 331,24 338,4
 ὀδοποιητικός. (ἔξιος) 6,28
 ὀδός. (μακρά) 410,10 (ἄπειρος) 410,2
 ὀδῶ βιβλίων 335,23 (ἐπὶ τὸ εἶδος) 337,
 8 cf. ad 612,16
 ὀδοός 261,27 315,9
 ὀθεν 113,25. 28 117,4 130,11 154,13 500,
 19 al.
 ὀθενδήποτε 223,22
 ὀϊκαδε 281,14 sq.
 οἰκείος τῷ φυσικῷ ὁ περὶ ἀπείρου λόγος
 390,26 cf. 233,22 437,11 sqq. 437,26
 ὁ ἄπειρος τόπος οἰκείος ἐστὶ τοῦ μέρους
 442,22 cf. 436,27 437,2 sqq. οἰκείωτε-
 ρος 145,3 (μᾶλλον οἰκείον 145,26) 180,
 18 242,21. 27
 οἰκείως 139,24
 οἰκίτης 311,5 443,6 849,6
 οἰκία defn. Aristot. 241,14 329,7 335,5.
 23
 οἰκοδομεῖν 173,10 sqq. 175,8 248,14
 259,3 sqq. 330,28 354,8 al. οἰκοδομη-
 τός 253,23
 οἰκοδομή 834,3 cf. ad 231,1 254,1 354,
 10
 οἰκοδόμημα 378,8
 οἰκοδόμησις 343,6 sqq. 351,6 354,10 386,9
 οἰκοδομία 231,1
 οἰκοδομικός 254,28 (τέχνη) 254,1 258,
 20 sqq.
 οἰκοδόμος 173,10 sqq. 175,10 sqq. 229,
 19. 27 241,13 335,22 al.
 οἰκοθεν 239,7 410,18 493,2
 οἰκονομία. (τοῦ λόγου) 109,32
 οἶκος. ἐν οἴκῳ εἶναι ἢ ἐν ἀγρῷ 727,32
 οἶνόμελι 106,27
 οἶος. μηδὲν δεινὸν λέγων καὶ οἶον κινεῖν
 (κινεῖν I²) ἀπορίαν 58,30 οἶόν τε ἐστὶν
 ... εἶναι 533,22 al. πρὶν οἶον συντεθῶσιν
 αἱ χορδαί κτλ. 116,14 οἶον ὡς 268,1
 οἶονεῖ 376,7 402,22 463,5 οἶόν τι λέγω
 278,3 402,26 421,18
 οἰοσδήποτε 491,2 sq. 588,14 727,5
 ὀκτάσφαιρος. ὡς ἐν τι συνεχὲς σῶμα τὴν
 ὀκτάσφαιρον λαμβάνει 599,10 602,11. 17
 ὀλίγος. τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον 740,25 δι'
 ὀλίγον ἀπέτυχεν 280,6 παρ' ὀλίγον 280,
 2. 11
 ὀλιγότης 87,26
 ὀλικός. (φύσις) 201,13. 17 ὅταν εἴπω ἄν-
 θρωπος', ὀλικὴν τινα καὶ συγκεχυμένην
 εἴρηκα φωνήν 20,7 ὀλικώτερος 346,26
 528,30 de 159,22 v. Addend. et Corrige.
 ὀλόκληρος. (βιβλίον) 465,5 ἐξ ὀλοκληρου
 55,3
 ὀλοσχερέστερος 859,1
 ὀλοσχερῶς 20,3
 ὀλότης 18,12. 18 46,33 47,7 61.5 99,8
 159,22 195,31 198,12 sqq. 247,17 262,
 21 sqq. 419,16 sqq. 436,19 751,25
 ὀλοφύης (expl. Empedocl.) 320,3
 ὀλως. καὶ δ. 55,8 ἢ δ. 55,12 οὐδ' ὀλως
 60,3 etc.
 ὀμαλός 771,15 sqq. 777,12
 ὀμαλῶς 696,25
 ὀμβρος 241,14 329,7 335,5. 23
 ὀμιλεῖν. ἡ ἀμὲς ὀμιλήσασα τῷ περιέχοντι
 698,13 τὸν παρὰ μικρὸν μεγάλῳ κινδύνῳ
 ὀμιλήσαντα 280,9
 ὀμογενής 737,34 745,33 746,2 782,24
 ὀμοειδής 89,16. 18 101,17 sq. 102,3 450,
 14 746,9 sqq. v. l. ὀμοειδής ad 101,22
 ὀμοιομέρεια. Αἰσθασιολογία ὀμοιομέρεια 87,
 12 sqq. 93,28 sqq. 229,12 al.
 ὀμοιομερής 87,17 88,3 94,15 95,15 '97,
 17. 23 113,3 157,8
 ὀμοιομερῶς 695,31 696,9. 13
 ὀμοιος. τὸ ὅμοιον τοῦ ὁμοίου αἵτιον 297,16
 ὀμοιόσχημος. ὀμοιοσχημῶν (v. l. ὀμοιο-
 σχημόνων) 662,30
 ὀμοιότης 123,27 146,31 162,18 234,25 al.
 ὀμοιοῦν. ὁμοιωθῆναι 162,13
 ὀμοίωμα 252,31
 ὀμοίως ἄνω τε καὶ κάτω 443,19 ὀμοίως
 ἡμῖν 443,19
 ὀμολογεῖν 669,15 ὀμολογούμενον (vel ὁμο-
 λογημένον) λαμβάνειν 132,21 284,13
 λαβὼν τοῦτο ὡς ὁμολογημένον 306,15
 τὸ ζητούμενον αὐτόθεν ὀμολογούμενον
 ἔλαβε 309,26 al. ἔχομεν καὶ τοῦτο ὁμο-
 λογημένον ἐν τοῖς ἔμπροσθεν 369,8
 ὀμολόγημα 51,26 52,10 403,20 564,5
 565,23
 ὀμολογία 565,19 578,13
 ὀμόλογος 873,5 (?)
 ὀμολογουμένως 286,11 593,19 896,22
 ὀμοούσιος 156,28
 ὀμόσε τῷ ἀτόπῳ ἐχώρου 50,15
 ὀμοτίμως 60,12 sq. 307,19 491,11
 ὀμοῦ 129,10 al.

δμυλλος 362,26 421,5

δμόχρονος 708,15 sq. 725,19

δμώνυμος. (φωνή) 55,7 sqq. 59,19 62,23 152,1 170,14 sq. (φωναί) 43,25 al. (δνομα) 59,18

δμωνύμως 35,24 133,2 211,9 τὸ δν δμωνύμως τῶν κατηγορίων κατηγορεῖται 348,18

δμως. ἡμεῖς τὴν ὕλην ἐτέραν τῶν ὄντων πάντων λέγοντες εἶναι, ὅμως οὐ φαμεν αὐτὴν οὐδὲν εἶναι 66,19 Ἀναξαγόρου δέ, καίπερ καὶ αὐτοῦ τὸν νοῦν αἰτιασαμένου κτλ., ὅμως οὐκ ἐμνήσθη 229,9 δ. γοῦν 186,5 al.

δνομάζειν 365,17 528,1 al.

δνος 83,3 323,28 780,15 ὁ χόρτος κινεῖ τὸν ὄνον 355,27 371,3 875,4

δντως 248,5 sqq. 879,17 al.

δξυκίνητος 599,20 δξυκινητότερος 771,23

δξύς 261,27 262,10. 13 265,8 307,10 574,25 δξύτερος 638,11 691,19 δξύτατος 690,14 691,2 δξύτατα κινούμενον 781,24

δξύτης 663,17

δξύτόνως ἀναγνωστέον (sc. ποσὸν ποῦ ποσόν) 463,22

ὀπή 569,24. 29 570,5 586,3 608,6 612,19

ὀπη ἂν διέλοιμεν 805,1 ἕκαστον ἐπισκέψασθαι τῶν ἐπιχειρημάτων, ὀπη ἀληθείας ἔχει ἢ ψεύδους 651,3 ὀπη τῷ ὠθοῦντι παρέρχουσιν αἱ ἀτομοὶ 645,13

ὀπηλίκος 88,1

ὀπηλικοσοῦν 98,10 492,7 sqq.

ὀπηνίκα. κέχρηται τῇ τοιαύτῃ δείξει οἱ γεωμέτραι, ὀπηνίκα τῇ κατ' ἐνθεῖαν δείξει μὴ δύνανται χρῆσθαι 144,7 ὀπηνίκα βούλεται ταῦτα τὰ βιβλία σημάζειν 3,9 c. coniunct. sine ἂν 499,5

ὀπισθεν 429,6

ὀπισθοφανῶς βαδίζειν 829,22 884,32

ὀπίσω. εἰς τοῦπίσω 639,13. 24 sq.

ὀποι 668,23 ὀποι ἂν et ὀποῖαν confusa 665,1

ὀποῖος 206,26 230,25 238,13. 18 492,3 εἰδῶς ὁ οἰκοδόμος ὀποῖόν τι ἐστὶ τὸ τῆς οἰκίας εἶδος 229,27 καὶ ὀποῖας ποτὲ ἢ οὐσίας τὰ οὕτως ἐσηματισμένα 220,27

ὀποιοσδήποτε 433,14

ὀποιοσδηποτοῦν 219,30

ὀποιοσοῦν 230,18 393,4 477,21 505,30

ὀπόσος 663,28

ὀποσοσοῦν 614,14

ὀπότε 191,13 325,4 al. δ. γε 632,12

ὀπότερος 759,30 802,26

ὀποτεροσοῦν 462,9 463,6

ὀπου. τὸ μὴ ἔχειν ὀπου κινήθῃ 451,16 εἶναι ὀπου ἐπείγεται φθάσαι 862,16 ὀπου τε καὶ ὅπως 231,20

ὀπουδδήποτε 27,31

ὀπτικός. οἱ ὀπτικοὶ 233,14 ὀπτική (sc. τέχνη) 27,23 226,27 227,4 al. ἢ ἐνεργεία οὕσα ὅψις οὐκ ἐστὶν αὐτὴ ἢ δύναμις μόνον, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ὀπτικοῦ πνεύματος 4,21

ὀπως. τὰ πράγματα δεῖξομεν ὅπως ἔχει φύσεως 57,29 ὅπως ἂν αὐτὸ ὑποθώμεθα, οὐδὲν κωλύει κτλ. 408,19 ἕκαστον ἐνεχθῆναι κτλ. οὐκ ἀπὸ τίνος προνοίας, ἀλλ' ὅπως ἔτυχε 261,21 ζητητέον ὅπως διασώσωμεν τὸ κατὰ συμβεβηχός 535,18

ὀπωσοῦν 28,3 103,19. 24 113,34 122,1. 18 184,20 196,19 217,29 387,1 al. ἄλλως ὀπωσοῦν 499,16

ὀρᾶν 53,2 67,1 88,1 89,19 94,23 157,17 196,31 206,29 388,23 557,5 al. ὀφει 325,8 576,2 οὐ πρὸς παράδειγμα ὀρώσα ἢ φύσις ποιεῖ 244,16 ὀρώντα ei ἐρώντα confusa 355,27 875,4

ὀρασις 812,2

ὀρατικός. ἢ ὀρατικὴ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐνεργεια 366,20

ὀρατός 233,11 352,23 sqq. τὸ ὀρατὸν καὶ ἢ ὅψις 679,24 sqq. cf. 642,13 sqq. τὸ ὀρατὸν τῶν πρὸς τί ἐστὶν κτλ. 357,7

ὀργανικός. τὸ ὀργανικόν (αἷτιον Platonis) 5,8 sqq. 241,17 sqq. τὰ ὀργανικά 157,8 232,4 πρότερον τῶν ὀργανικῶν ἢ καρδιά 404,4

ὀργανον 230,26 235,9 241,24 sqq. 246,14 al.

ὀρεχτός 305,1. 4 377,26 499,12

ὀρεξις 196,33 228,19 sq. 329,25 sqq.

ὀρθίος. ἐπεὶ οἰκτεῖον τῷ λόγῳ τυχὸν τὸ ἀνώφορον, δεῖ τὸ ὑποδεξόμενον αὐτὸ σῶμα μὴ κυπτάζειν, ἀλλ' ὀρθιον εἶναι 329,14

ὀρθογώνιος. (τρίγωνον) 404,22 sqq.

ὀρθοπεριπατητικός in defn. hominis 534,15

ὀρθός. ὡς τῷ Ἀριστοτέλει καὶ τῷ ὀρθῷ λόγῳ δοκεῖ 207,23 πρὸς ὀρθὰς φέρεσθαι, κινεῖσθαι sim. 499,15 sqq.

ὀρίζειν 13,7 168,20 169,2 391,26. 30 fut.

ὀρίσμεν 580,22 ὀρίσεις (ὀριεῖς Gt) 579,26

www.libtool.com.cn

τοῦ ὁρίζοντος καὶ εἰδοποιούντος 188,25
 τὸ ὁρίζειν καὶ περατοῦν 515,11 ὁ ὁρί-
 ζων *horizon* 727,19 *ined.* 199,20 224,16
 226,3 266,10 269,28 289,9 339,21 al.
 ὁριούμεθα 384,6.9 ὁρεῖται 228,21 334,4
 passiv. praes. 392,7 515,16 519,19.22
 aor. et perf. 138,7 273,28 385,18 783,
 1 al.
 ὁρισμός. ὁρισμὸν ἀποδοῦναι 67,12 sqq. 76,
 16 οἱ ὁρισμοὶ ἐκ γενῶν εἰσι καὶ διαφορῶν
 504,26 οὐκ ἐνδέγεται τοῦ αὐτοῦ δύο εἶναι
 ὁρισμούς 132,25 ἐκεῖν' ἐστὶ κατὰ πάντα
 ταῦτά, οἷς ὁ ὁρισμός ἐ αὐτός ἐστιν 382,27
 ὁρισμός et ὑπογραφή (ὑπογραφικός λόγος)
diff. 72,12 sqq. 77,6 192,14 344,1
 ὁριστικός 73,24 92,31 391,22 (λόγος)
 4,28 19,23 67,27 68,7 75,17 sqq. 154,
 25 354,18
 ὁρμᾶν. (εἰς τὸ δεῖξαι κτλ.) 623,21 passiv.
 ἐκ γεωμετρικῶν ἀρχῶν ὁρμηθεὶς 31,25
 94,18 (ὁρμηθεὶς = κινήθεὶς 85,5) 169,28
 705,21 sqq.
 ὁρμητὴ 260,15 268,30 269,1 sqq. μόνῃ τῇ
 φυσικῇ ὁρμῇ (sc. οὔτε τέχνη οὔτε λογισμῷ)
 311,3 τὴν ἐπὶ πάντα τόπον ὁρμὴν 445,10
 ὁρνις. οἱ ἐν ἀέρι ὁρνιθες 592,8
 ὅρος 378,13 580,22 sqq.
 ὅρος 163,30 188,26 sqq.
 ὁροφή 121,10 633,18
 ὁροφος 47,31
 ὁρυγμα 443,10 499,19 sqq.
 ὁρυξίς. (τῆς γῆς) 335,7
 ὀρύξαντα. ὀρύξαντα θησαυρὸν εὑρεῖν 276,18
 ὄς. Πλάτων καλεῖ τὴν μὲν ὕλην ἐν ᾧ, τὸ δὲ
 εἶδος δ', τὸ δὲ ποιητικὸν ὑφ' οὗ, τὸ ὁργα-
 νικὸν δι' οὗ κτλ. 5,9 al. τὰ δι' ὧν αἱ
 κινήσεις 649,3 682,30 683,6.30 684,16
 sed etiam τὰ δι' οὗ (Arist. Δ 8. 216^a 12
 οὗ habet E cum cett.) satis frequenter;
 v. adn. ad 677,15 cf. 722,15
 ὀσαχῶς 252,15 348,8 526,29
 ὅσος. ὅσον ἔψασθαι τούτων μεμνημένοι μόνον
 312,13 ὅσον ἐκ τῶν ἀποριῶν τούτων
 sim. 46,20 54,5 210,9 836,14 ὅσον
 ἐπὶ ταῖς σαῖς ὑποθέσεσι sim. 53,19 54,32
 101,28 103,33 116,25 160,28 188,28
 457,18 473,2 al. ὅσον γε ἐπὶ τῷ ἰδίῳ
 λόγῳ 165,2 ὅσῳ λεπτομερέστερόν ἐστι τὸ
 δι' οὗ ἡ κίνησις, τοσούτῳ ὁ χρόνος τῆς
 κινήσεως μειοῦται 647,24 cf. 646,26
 670,20 al. sed interdum in membro re-

lativo non additur comparationis gradus,
 velut ὅσῳ (μᾶλλον inserit t invitis codi-
 cibus) μεγαλομερῇ εἰσι, τοσούτῳ θάπτον
 κτλ. 645,17 cf. 647,2 789,33 797,2.5
 849,22
 ὅσπερ 269,4 544,27 al. ὅπρ εἶπον (i. q.
 ὥσπερ εἶπον) 296,13 ὅπερ ἄλογον, ἀτο-
 πον, δδύνατον, παρὰ τὴν ἐνάργειαν sim.
 370,23 371,4 372,5 422,32 667,23 etc.
 ὅστις 82,4 146,15 174,28 232,10 al. ὅ τι
 ποτὲ ἦν 427,19 cf. 728,28 ὅτῳ 650,30
 ὅτιπερ et ὅπερ confusa v. adn. ad p. 4,2
 ὅστισδὴ ποτε. ὅτιδὴ ποτε 208,14 433,15
 728,28
 ὅστισδη ποτοῦν. ὅτιδη ποτοῦν ἄλλο 208,27
 ὅστισοῦν 27,9 35,22 129,27 180,17 686,
 5 al. ὅτιοῦν ἐξ ὅτουοῦν 397,2 ὅτιοῦν
 755,7 810,18 811,8 ὅτιφοῦν 811,14
 ὅστοῦν 100,29 115,13 191,14 326,21
 ὅστρακον 570,11
 οὐδαμῇ 40,29 al.
 οὐδαμῶθεν 541,15 547,11 569,30
 οὐδαμῶς 49,29 222,28 224,15 al.
 οὐδεὶς. οὐδὲν τι sim. v. ad 151,26
 οὐδέτερος 361,19
 οὐράνιος. τὰ οὐράνια 325,29 al.
 οὐρανός. τοῦ οὐρανοῦ οὐδὲ δύναμις ἐνδέγε-
 ται μείζον εἶναι τι σώμα 472,26 cf.
 κόσμος
 οὐσα. *res familiaris*. (καταλείπειν) 287,17
substantia. μόνῃ ἢ οὐσα ὅπερ ὅν 70,1
 ἢ οὐσα οὐκ ἔστι φωνὴ ὁμώνυμος· γένος
 γάρ ἐστι 39,9 κατ' οὐσάν μεταβάλλειν,
 γίνεσθαι sim. 341,1 400,3 402,15.27 al.
 οὐσιοῦν. passiv. 140,21 141,1 sqq. 212,21
 387,25 416,21 sqq. al.
 οὐσιώδης 39,2.4 114,18 146,4 156,15
 218,9 sq. 222,9 224,6 sqq. 225,11 402,
 12 al.
 οὐσιωδῶς 115,8 391,13 402,19
 οὔτε ... οὔτε μὴν 353,30 365,28 cf. 77,
 7 sqq. οὔτε ... καὶ 138,18 251,15 οὔτε
 ... τε 242,5 οὔτ' ἂν γενέσθαι τι ἐκ τοῦ
 μὴ ὄντος, μήτε πλῆθος εἶναι ἐν τοῖς οὐσι
 175,1 εἰ ἀνάγκη τοῦτο ἢ μεριστὸν εἶναι
 ἢ ἀμερές, οὔτε δὲ ἀμερές δύναται εἶναι,
 μήτε μεριστὸν κτλ. 809,9 cf. 730,31
 οὐ ... οὔτε ad 234,7 οὔτε δὲ *nec tamen*
 400,4 saepe comparat οὔτε ubi exspectes
 οὐδέ, velut 438,14 οὔτε et τοῦ confusa
 v. ad 401,5 485,26

οὕτως. καὶ ἐπὶ τῆς ὁλης ὁσαύτως ... καὶ ἐπὶ πάντων οὕτω 253,5 ὥσπερ ... οὕτω δὴ καὶ 104,27 127,28 152,1 al. sed fortasse saepius (quamquam codices non raro variant) ὥσπερ ... οὕτω δὲ καὶ 226,19 326,19 401,12 411,2 576,5 596,5 598,16 633,22 al.

οὐχί 130,19 172,18 203,1 320,16 al.

ὀφείλειν 52,14 138,27 205,26 412,9 443,19 23 641,23 29

ὀφθαλμός 527,12 30 ὁ δ. γινώσκει οὐ μόνον τὸ φῶς, ἀλλὰ καὶ τὸ σκότος 754,11

ὀφλισκάνειν. (γέλωτα) 457,7 14

ὀχεῖν. τὸ ὀχεῖν 638,24 passiv. 242,3 600,5 638,17 sqq.

ὀχετεύειν. αἱ φλέβες πρὸς τὸ ὀχετεύειν πανταχοῦ τὸ αἷμα 307,18

ὀχλεῖν. passiv. 877,6

ὀχνη 319,1

ὀψις 227,1 sqq. 228,1 233,6 828,25 898,32 al.

ὄψον. οὐδὲ εἴ τις ὄψον τι σπανίως ἐσθίει δι' ἑνδειαν, ἢ διὰ τὸ μὴ ἤδεσθαι αὐτῷ, ἀπὸ τύχης ἂν ὁ τοιοῦτος ἐσθίει τὸ ὄψον 271,6

πάθῃσις. (opp. ποιήσις) 176,12 sq. 370,10 sqq. οὐδὲ εὐρηται ὅλως ἐν τῇ τῶν Ἑλλήνων χρήσει τὸ τῆς παθήσεως ὄνομα 377,10

παθητικός 115,1 131,6 sqq. 354,26 al.

πάθος. (τέλος τῆς παθήσεως) 376,13

παιδίον 11,19 830,6 877,25

παῖς 692,29 877,21

πάλαι. de singfic. v. 760,21 sqq. οἱ παλαι 169,15 οὐδεὶς τῶν παλαι σοφῶν 260,18 τῶν παλαι φυσιολόγων 407,13

παλαιός. οἱ παλαιοὶ 142,10 312,1 366,7 ἢ παλαιὰ δόξα 604,4 οἱ παλαιότεροι 398,20 498,7 607,9 (ἀντίγραφα) 356,8

πάλη 2,33 459,14 471,6

πάλιν 99,34 al. πάλιν δ' αὖ 187,14

παλινδρομεῖν 639,13 sqq. 640,1 sqq.

πάμπολος. ὄντων ἐν τῷ πημένῳ τρημάτων παμπόλων 569,23

πανδοχεῖον 378,13

πανσπερμία 87,21 sqq. 95,27 106,15 396,10

παντάσῃσι 233,21 300,6 341,7 889,22 25

πανταχοῦθεν 262,10 421,26

πανταχοῦ 295,7 319,2

παντελής 700,6

παντελῶς 222,21 226,22 al.

πάντη 180,3 229,7 326,6 347,18 al.

πάντως 52,18 sq. 53,31 236,11 251,24 258,10 271,5 300,14 326,6 al.

πάνυ 254,13 309,20 326,15 al.

πάππος 840,24 900,6

πάπυρος 329,9

παρά. τῷ παρ' ἐμοῦ λόγῳ 574,20 παρὰ πάντων κοινῶς ὁμολογῆται 513,23 εἰς τὴν παρ' ἐαυτῷ ὕλην ἕκαστος κατεφέρειτο 312,14 ἕτερον παρ' ἑτερον ἐρεῖται καὶ στήσαι πόδα 691,28 παρὰ μέρος 2,37 695,21 ὁ λέγων εἶναι τι μὴ ὄν, ὃ μὴ παρ' ἑλαττόν ἐστι τοῦ ὄντος 183,13 cf. 82,26 τὸ παρὰ τὸ ὄν οὐκ ὄν ἐστι 66,14 al. cf. 46,34 47,6 55,9 58,7 121,14 al. οὐδὲν παρὰ τοῦτο βλάπτεται αὐτῶν ἢ φύσις 572,16 οὐκ ἐπειδὴ οὐδεὶς τῶν ἀρχαίων αἰτίαν τινῶν εἶπεν εἶναι τὴν τύχην, παρὰ τοῦτο ἀνῆρχεται ἢ τύχη 261,13 cf. 47,15 242,26 al.

παραβάλλειν 818,4 sqq. 898,5

παράγειν. (de demiurgo) 55,3 sqq. 138,25 321,17 573,29 ἀνάγκη πάντως ὑφίσιν τινα τοῦ παραγοντος καὶ τοῦ παραγομένου εἶναι 402,24 sqq. οἱ Πυθαγόρειοι πάντα ἐκ τῶν ἀριθμῶν ὡς ἐξ ἀρχῶν παράγουσι τὰ αἰσθητὰ 388,1 passiv. 16,29 διὰ γενέσεως εἰς τὸ εἶναι παραγόμενα 726,14 cf. 838,2 887,9 τὸ ἐκ μὴ ὄντων εἰς τὸ ὄν παρῆχθαι μεταβολή ἐστιν 823,4 τὸ αὐτόματον παρῆχεται ἀπὸ τοῦ μάττιν 290,1

παραγίνεσθαι 190,3 445,21 ἐβουλήθη βάλειν Ἀθήνηθεν ὀήβαζε παραγινέσθαι 691,11

παράδειγμα 76,8 sqq. 166,3 179,2 241,20 242,6 300,11 παραδείγματος ἕνεκεν 297,7 299,6 ὡς ἐν παραδείγματι 93,25 τοῖς παραδείγμασι πιστοῦται 375,27 οὐ πρὸς παράδειγμα ὁρῶσα ἢ φύσις ποιεῖ 244,16

παραδειγματικός. τὸ παραδειγματικόν (principium Platonis) 5,8 sqq. 186,19 241,18 sqq. οἰόμενος φυσικοῦ εἶναι παραδειγματικὸν ἀποδιδόναι αἴτιον 244,15

παραδέχεσθαι 191,28 444,26 456,9 877,21 οὐδὲ τοῦτον ὕρον εἶναι τοῦ σώματος παραδεξιόμεθα 561,7

παραδιασκευτικός. τὸ ἦ δύναται παρα-

www.libtool.com.cn

διαzeugτικός (sc. συνδεσμός) εἶναι 217,9
cf. 7,23
παράδοξοι 237,27 242,8 246,18 250,12
393,15 778,22 785,5,22
παράδοξος. ὁ καὶ παράδοξον 509,9
παράθεσις 47,28 sqq. 113,7 425,27 sqq.
παραιρεῖν. ἐπὶ πολὺ πολλαῖς ἀνεγνωκότες
καὶ τῇ προθυμίᾳ τοῦ πλήθους τὴν συναί-
σθησιν παραιρούμενοι, καὶ τὸν χρόνον εὐθύς
παραιρούμεθα 711,20
παραιτεῖσθαι. τοῦτο ἔκαί μὲν παραιτεῖται
(sc. ὁ Ἀριστοτέλης) δι' ἐπίκρυψιν τοῦ
παραλογισμοῦ, ἐνταῦθα δὲ αὐτὸ τιῇσιν
725,26
παρακατιέναι. τοῦτο λέγων ὅπερ παρακα-
τιῶν φησι 749,8
παρακεῖσθαι 421,13 sqq. 668,19
παρακολουθεῖν 1,20 sqq. 151,18 242,8
246,17 273,10 al.
παρακολούθημα 456,8 795,17 860,9
παρακτικός. οὔτε παρακτικόν ἐστὶ τοῦ θερ-
μοῦ τὸ ψυχρόν καὶ δημιουργικόν, οὔτε τὸ
θερμὸν τοῦ ψυχροῦ 111,24
παράλαμβάνειν 31,23 sqq. 73,7 sqq. 134,
15 al.
παραλείπειν 89,11 228,14. 23 511,9 529,
16 intrans. 792,5 (?)
παραλιμπάνειν 4,2 sq. 89,13 264,16 267,
11 526,31 649,26 intr. adn. ad 855,7 (?)
παραλληλογράμμον 393,4
παράλληλος. (εὐθεῖα) 404,18 406,8 ἴσα
ἐστὶν ἄμφω καὶ παράλληλα 817,21 τὸ
'εἰδέναι' καὶ τὸ 'ἐπίστασθαι' ἐκ παραλλή-
λου λαμβάνειν ὡς ταῦτόν σημαίνοντα 7,16
cf. 6,9 25,8 235,5 488,10 524,5 615,22
730,14 838,35 889,32
παραλογίζεσθαι. ὁ Ἀντιφῶν ἐν τῷ τετρα-
γωνισμῷ τοῦ κύκλου ἑαυτὸν παρελογίσαστο
206,22 τὴν αἰτίαν ὅθεν παρελογίσθησαν
ἐπάγει 713,7
παραλογισμός 557,17 685,23 725,26
παράλογος. (τύχη) 275,5 sqq. 276,8. 23
παραμεβεῖν. τὸ κινούμενον διάστημα τι
ἀεὶ παραμεβεῖ ἴσον ἑαυτῷ 694,4
παραμένειν. πολὺν παραμένων ἐν Ἀθήναις
χρόνον 31,4
παραμετρεῖν 686,20 709,28 847,22
παραμυθία. μετὰ τινος παραμυθίας καὶ
κατασκευῆς 498,10 cf. 4,10
παράπαν. ἡ στέρησις δόξειεν ἂν μὴδ' εἶναι
τὸ παράπαν 187,2

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

παρπέμπειν. ὁ γεωμέτρης παρπέμψει τῷ
πρώτῳ φιλοσόφῳ ταῦτα ἀποδεικνύναι 27,
19. 22
παραπλήρωμα 393,5
παραπλήσιος 235,9 268,18
παρρρεῖν 588,10
παρασαλεύειν. ὅταν ταύτης τῆς τάξεως
παραταλευθῇ τι 581,23
παρασπείρειν. passiv. 610,28 670,27
παράστασις. εἰ τὰ ὀνόματα τῶν πραγμάτων
ἱκανὰ ἦν εἰς παράστασιν τῆς οὐσίας αὐ-
τῶν, πάντες ἄνθρωποι ὁμοίως ἦμεν ἐπι-
στήμονες 72,10
παρασύρειν. παρασυρῆναι 90,12
παράταξις. ὁ ἵππος ἐκ τῆς παρατάξεως
ἐφυγεν 260,16 287,25
παράτασις. διὰ τοῦτο οὐ δοκεῖ χρόνος γε-
γονέναι, διότι οὐδὲ κίνησις· οὐδὲ γὰρ παρά-
τασις οὐδεμία, ἐν παρατάσει δὲ πᾶσα κί-
νησις 722,25 ἔστι παρατάσεώς τινος ὁ
χρόνος ἀριθμός 724,29 cf. 744,8 749,11
754,18 al.
παρτιθέναι. αὐτοῦ τοῦ φιλοσόφου παρα-
θήσθαι τὰς ῥήσεις 572,28 cf. 108,25
125,28 561,13 701,4 ὁ Ἀλέξανδρος καὶ
ἕτερα σημαίνοντα τοῦ ἐν τινι παρτιθεται
528,12. 19 πολλὰ παρέθετο παραδείγματα
247,11 passiv. 421,12 sqq. 426,15
παρτρέπειν. ζῶον μὴδὲν παρτρέψαν τῆς
τοῦ ζῴου οὐσίας 180,23
παρτρέχειν. παρτρέχει πάντα καὶ παρέρ-
χεται 753,19 οὐδὲ τοῦ παραδραμόντος
χρόνου ᾗσθάνοντο 715,21
παράτριψις. ἡ παράτριψις θερμαίνει καὶ
οὐκ ἔστι θερμότης 834,31 cf. 835,6 ὑπὸ
τῆς τῶν ἀκτίνων παρτρέψεως 698,14
παραχρήμα 460,15
παραχωρεῖν. τοῦ ἀέρος παραχωρήσαντος
τῷ ὕδατι 549,5 οὐκ ἐπιφανείας μόνον
παραχωρεῖ τῷ κινουμένῳ τὸ ἀντιμεθιστά-
μενον αὐτῷ σῶμα 567,26 τὸ μὲν εἶδος
ἐπιτάττει ὁ κυβερνήτης, τὴν δὲ ὕλην (sc.
τῆς νεώς) οὐκέτι οἶδεν, ἀλλὰ παραχωρεῖ
τὴν ταύτης εἰδῆσιν τῷ ναυπηγῷ 230,30
παρεῖχειν 570,7 645,13
παρεῖναι 166,18 242,17 al.
παρεῖσδυσις 570,1.9 669,23 673,1
παρεισχυκλεῖν. παρεισχυκλεῖ πάλιν τὸν
περὶ τῆς ὕλης λόγον 195,9 μάταιον τὸ
ἕτερον παρεισχυκλεῖν διάστημα ἐξωθεν παρὰ
τὸ ἐνυπάρχον ἐκάστῳ 662,20

παρεχβαίνειν. εἰ καὶ τοῖς προκειμένου μι-
κρόν παρεχβαίνομεν 393,16
παρέχβασις. τὰ μεταξὺ ἐν παρεχβάσει ἦν
πρὸς Πλάτωνα 524,25 ὡς ἐν παρεχβάσει
458,16 παρέχβασις titulum praeponunt
Μ² corollariis Philoponeis 456,17 557,8
675,12 cf. ad 639,3
παρεκτροπή 319,19 323,9
παρεμβάλλειν. μεταξὺ παρεμβάλλει ἐλεγχον
κτλ. 413,27 cf. 36,22 237,12 item ἐν
μέσῳ 34,2
παρεμπίπτειν. τὸ κωλύον αὐτὰ μεταξὺ
παρεμπίπτει μὴ συμπίπτειν ἀλλήλοις καὶ
ἐνοῦσθαι 610,12
παρεμπλοκή 610,14 622,15
παρεμφαίνεσθαι. καὶ πρῶτόν γε τὸ τῆς
δυσκολίας αἰτίον (δεῖται βούλεται), ὅτι τὸ
παρεμφαίνεσθαι ἐν τῇ περὶ τοῦ τόπου
θεωρίᾳ τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ διά-
στημα, τὸ δὲ πλῆθος τῶν παρεμφαινόμε-
νων ἐπιβολοὶ τὴν περὶ αὐτοῦ σκέψιν 585,15
παρέπεσθαι 2,2 269,23 295,24
παρέρχεσθαι 753,20 ἢ παρελθούσα vel
παρελθούσα ἡμέρα 741,2 sqq. ὁ παρελ-
θούως χρόνος 741,1 cf. 430,5 sqq. al. οὐκ
ἔδει αὐτοὺς οὕτως ἀνεξετάτως παρελθεῖν,
ἀλλ' εἰπεῖν τι περὶ τοῦ αὐτομάτου τούτου
265,26
παρέχειν 206,16 221,27 med. 206,14. 17
παρήκειν. ἔστω παρήκων ὁ αἶψ χρόνος, μέλ-
λων δὲ ὁ γῆ 864,20
παρίεναι 270,18 291,4 313,15
παρίεναι 7.1 8,29 67,7 234,2 261,14
303,6
παριστάναι. ἢ τῶν τόπων διαφορὰ σαφῶς
τὸ πλῆθος τῶν πραγμάτων παρίσται 513.
11 cf. 169,7. 10 569,18 ἵνα σαφέστερον
παραστήσῃ ἡμῖν πῶς ἔλεγεν κτλ. 93,24
forma παριστάν 72.8. ubi οὐ πεφύκασι
τὰ ὄνοματα τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων
ἡμῖν παριστάν. intrans. παραστήναι τῇ
δόξῃ βουλόμενος 534,23
πάροδος 503,4 612,26 613,1 645,6 665,1
παροιμία. οὐ λίγων λίγων κατὰ τὴν παροι-
μίαν 478,21
παροίχεσθαι. τὰ παρωχημένα 759,23 πα-
ρωχηε, παρωχηκώς etc. 802,6 804,5 al.
παρονομάζειν. τὰ ἐπιμένειν τινος τυγχόντα
αὐτοῦ ἐκεῖνό τε γίνεται κατὰ δύνανμιν καὶ
ἐξ αὐτοῦ παρονομάζεται 509,24 sqq.
παροξυνόντως 463,23

παρουσία 122,23 133,30 161,34 164,14
165,16 168,20 186,24 242,27 al.
παρυφίστασθαι. τὰ κατὰ συμβεβηκός αἵτια
τοῖς καθ' αὐτὸ αἰτίοις παρυφίστανται
293,16 294,24
παρωνόμως 64,15 195,1 207,17 211,3 sqq.
234,3 488,19
πάσχειν 98,10 318,10 362,21 385,7 421.
31 al.
πατάσσειν 287,11 sqq. 291,4 sqq. 292,4
πατεῖν. καὶ ἡ πατουμένη δὲ (sc. γῆ) καὶ
πολὺν χρόνον μὴ βλαστήσασα μηδὲν, εἰ
ἀφελθεῖ τοῦ πατεῖσθαι, βλαστήσειεν ἂν εἰ
πόας 273,9
πατήρ. τὰ παιδία τὸ μὲν πρῶτον συγχευ-
μένην τὴν τῶν πατέρων γνῶσιν ἔχοντα,
οὐχ ὡς πατέρας ἀλλ' ὡς ἀνθρώπους γινώ-
σκουσι κτλ. 11,19 ὁ πατήρ αἰτίας τοῦ
υἱοῦ 245,24 cf. 566,4 sqq. 742,12 sqq.
πάυεσθαι 253,22 460,14 πάυεται λοιπὸν
τῆς κινήσεως 322,14 τοῦτο δτι ἀδύνατον
εἶναι, ἀρτίως ἐπανασταθεὶς λέγοντες 461,2
παχυμέρεια 684,33 685,16
παχυμερέστερος 625,27
παχύνειν. πεπαχυσμένος 422,24
παχύς. παχύτερος 683,3 685,9
παχύτης 646,14 647,20
παχών nomen mensis 703,17
πειθῶ 381,17
πεινῆν. ὁ ἄρτος κινεῖ τὸν πεινῶντα 355,27
371,3
πειρᾶσθαι 205,29 206,2 sqq. 369,6 607,13
πειρατέον 687,28 690,3
πέμπτως. (οὐσία et σῶμα) 9,29 16,8 220,
22 sq.
πενία. πλοῦτος πενία, πόλεμος εἰρήνη 778,9
πενταδάκτυλος. ὡς ἐπὶ πολὺ πενταδάκτυ-
λον ἢ φύσις ποιεῖ 267,6 τίς ἂν εἴποι
ἐκ τύχης ἢ ἐκ ταῦτομάτου Σωκράτην πεν-
ταδάκτυλον γενέσθαι; 267,25 οὐκ εἰς πεν-
ταδάκτυλον ἢ φύσις ποιεῖ 262,26
πεντάκις 870,22
πεντάπηγος 97,3
πενταχῶς 409,17
πέπερι 422,1
περαιτέρω. (χωρεῖν) 235,1 299,18 (προ-
βαίνειν) 258,21
περαίνειν. τὸ πεπερασμένον πρὸς τι περαίνει
494,2 al. παντὸς πεπερασμένου πρὸς πε-
περασμένον ἐστὶ τις λόγος 419,15 431,8 al.
τοῦ ἀπείρου πρὸς τὸ πεπερασμένον οὐδεὶς

www.libtool.com.cn
 ἐστὶ λόγος 419,22 ubique scripsi πε-
 πέρανται et πεπεράνθαι, quamvis libri
 saepius πεπέρασται et πεπεράσθαι prebe-
 ant. servarunt tamen omnes περανθή-
 σεται 405,11 πεπεράνθαι 39,18 447,20
 448,11 452,8 462,24 475,3 481,1 484,
 25 486,28 572,11 765,12 cf. etiam adn.
 ad 447,18 484,23 πεπέρανται comparet
 interdum in codice L, velut 428,16
 430,21 447,18 487,3; in ceteris (etiam
 in E 813,27) constanter πεπέρασται.
 πέρας. τὸ μεταβελήκεναι πέρας ἐστὶ τῆς
 μεταβολῆς 866,18 τέκτονες τῇ σάθμῃ
 τὸν κύκλον γράφουσι, τὸ ἕτερον μὲν πέρας
 αὐτῆς πηγύντες, τὸ δὲ ἕτερον κινούντες
 καὶ περιάγοντες 905,24 χαλάσαντες τὸ
 ἕτερον πέρας (sc. τοῦ αὐλοῦ) εἰς τὸν ἀμ-
 φορέα 570,20, ubi v. l. μέρος cf. ἀρχή
 περατοῦν 391,25 463,4 passiv. 235,17
 308,16 316,1 409,27 438,9 476,1 sqq.
 περατωτικός 391,21 394,3 524,16
 περὶ. τοῦ πράγματος περὶ ὃ θεωρεῖται ἢ
 κίνησις 353,24 περὶ τὸ κέντρον νεύειν
 443,3 cf. 449,23 al. οἱ περὶ Ἀναξαγόραν
 sim. 88,24 90,7 95,13 174,28 207,21
 261,31 293,21 396,4 498,13 608,9 613,
 22.27 644,26 cf. ἀμφί
 περιάγειν. βούλομαι ὄργανον κακασκευα-
 σθῆναι μοι εἰς τὸ περιάγειν τὴν ναῦν (sc.
 τὸ πηδάλιον) 230,26 οἱ τὰς φιάλας πε-
 ληρωμένους ὕδατος περιάγοντες 262,12
 cf. 851,13 905,25 περιάγει τὸν λόγον
 εἰς τὸ δεῖξαι κτλ. 504,12 περιήγαγεν εἰς
 τοῦναντίον τὸν λόγον 526,13 passiv.
 230,27 905,23 περιάγεται εἰς τὸ αὐτὸ
 ὁ λόγος 103,12
 περιαγωγή 262,13
 περιπαθεῖν 650,30
 περιβαλεῖν ἕτερον διάστημα τοῖς σώμασιν
 sim. 662,7 687,5.19 689,2 π. τί τινα
 adn. ad 390,22
 περιβομβεῖν. μάτην τὸ τῆς φύσεως περι-
 βομβοῦσιν ὄνομα 320,22
 περιγίγνεσθαι. περιγίνεται τῆς τοῦ πυρός
 θερμότητος ἢ ἐν τῇ ὕδατι ψύξει κτλ. 420,5
 περιγράφειν. inducere. περιγραπτέον αὐτὰ
 (sc. aliquot verba in melioribus Aristot-
 telis codicibus ommissa) 468,11 περι-
 γράφειν καὶ περιορίζειν (vel ὁρίζειν) 475,17
 497,28 518,29 passiv. 476,1 484,24
 555,24

περιγραφή. ἡ ἐκάστου π. καὶ τὸ πέρας
 εἶδος ἐκάστου ἐστὶν 547,6 ὁρος ἐστὶ τις
 καὶ οἶον π. 844,16 ἰδὲα π. 7,29 549,10
 596,22 al.
 περιδίνησις 262,10 265,8
 περιεῖναι 424,16 633,12 ἐκ πολλοῦ δεικνὺς
 τοῦ περιόντος ὅτι κτλ. 434,5 ἵνα ἐκ τοῦ
 περιόντος ἐλέγξῃ τὴν δόξαν 534,23
 περιέρχασθαι 443,15
 περιεκτικός 17,2 19,20 23,6 66,25 124,
 25 125,23 126,22 150,17 603,24 περι-
 εκτικώτερος 256,16
 περιέρχως 26,16
 περιέρχασθαι 262,14 474,27 514,5 715,20
 περιέχειν 100,36 101,3 595,12 al. τὸ περι-
 εχόν 318,14 al.
 περιθραύειν. περιθραυσθεὶς 260,12
 περιστασθαι. ὡς περιστασθαι πάλιν ἐν-
 τεῦθεν ἡμῖν τὸν λόγον εἰς τὸ μὴδ' ὅπως
 τὸν τόπον εἶναι 510,25
 περικαλύπτειν 565,20
 περικάρδιος. (αἶμα, in definit. Aristotelica
 τῆς λύπης) v. ad 329,25
 περικλείειν 422,19
 περιλαμβάνειν 20,7 91,24 96,17 130,1
 131,5 166,9 596,14 al.
 περιλείπειν. οὐδὲν ἄλλο περιλείπεται ἢ κτλ.
 515,18
 περιμετρος. (τοῦ ἀμφορέως) 568,27 (τῆς
 γῆς) 379,7 691,18 ἵσως κατὰ τὴν περι-
 μετρον 587,27
 πέριξ 566,9 sqq. 581,10 sqq. al.
 περίοδος. κατὰ περίοδον 88,9 94,11 823,
 12 882,8 ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς περιόδῳ
 407,21 ταῖς τοῦ παντός περιόδοις 715,20
 περιορᾶν 674,22
 περιορίζειν 96,16 sqq. 475,21 518,30
 περιοριστικός 524,16
 περιπατεῖν 530,4 884,27
 περιπέζιος. τὸ περιπέζιον τῆς μαθηματι-
 κῆς (opp. τὸ ἀκρότατον) 220,17
 περιπέπτειν. (μεγάλῃ κακῇ) 280,1 (ναυα-
 γίῳ) 390,20 (ἀστρικῇ νηϊ) 31,3 (τοῖς Ἀνα-
 ξιμανδρόου ἀτόποις) 435,5 (τῇ ἀντιφάσει)
 82,14 sqq. 83,5.22 181,4
 περιπλανᾶσθαι cf. πλανᾶσθαι
 περιστάσις 830,29.32
 περιστρέφασθαι 607,28.30
 περιστροφή 474,14
 περιτιθέναι. passiv. 392,23.25 al.
 περιττεύειν 511,24 π. φασὶ τὸν 'καί' σύν-
 61*

δεσμον ἐπὶ περιττοῖσι ἀντὶ τοῦ 'δέ' σύνδεσμος 749,16. 23
 περιττός. (opp. ἄρτιος) cf. ἄρτιος. *super-
 vacaneus, inutilis* 86,15 109,30 291,18
 662,16 al.
 περίττωμα 310,19 890,18
 περιττωματικός. περιττωματικὸν καὶ μὴ
 συμβαλλόμενον εἰς τὴν τοῦ ζώου γένεσιν
 158,3
 περιτυγχάνειν 260,2 269,11 270,16 272,
 26 278,5 al. (μεγάλῃ κινδύνῳ) 279,24
 περιφαντάζεσθαι 24,30 91,11 612,8
 περιφέρεια 296,24 299,2. 15 378,29 al.
 περιφερής 117,17 al. (ἐπιφάνεια) 379,9
 περιφερόγραμμα (opp. εὐθύγραμμα) 778,
 34 779,4. 10
 περιφορά ἐστὶν ἢ ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ
 ἀποκατάστασις 709,9 ἑτέρα ἢ φορά τῆς
 περιφοράς 602,10 cf. 557,1 565,6 (ἡλίου)
 233,26 (τῶν οὐρανίων) 198,15 202,5
 243,2
 περιφρόνησις 269,5
 περιχεῖν. περιχευόμενον 669,17 περιγεο-
 μένης εἰ περιγεομένης *confusa* 156,29
 πεταλώδης. πλατὺ καὶ πεταλωδὲς 660,22
 πέττειν καὶ μεταβάλλειν τὴν τροφήν 307,17
passiv. 890,12
 πεττεύειν 565,17
 πέυκη 318,32
 πέφισ 769,24 890,15. 18 al.
 πῆ μὲν ... πῆ δέ 2,37 65,21 (v. l. τῆ) 193,
 11 594,1 τῶν πῆ ὄντων (opp. τῶν μη-
 θαμῇ μαθαμῶς ὄντων) 218,2
 πηγῆ. ἀπὸ τῶν πηγῶν μέχρι τῶν ἐκβολῶν
 (sc. τοῦ ποταμοῦ) 586,20 π. φύσεως ὁ
 ἀριθμός (Pythagoreis) 388,2
 πηγῶναι. ἢ φύξις πηγῶσι μὴ οὕτως πῆξις
 301,14 ἐκ κεχυμένου πεπηγός 114,15
 115,11 τὸ ὕδωρ χεῖται καὶ πηγῶται ὑπο-
 μένον τὸ αὐτὸ 139,20 cf. πέρας
 πηδάλιον 197,7 230,25 238,19 al.
 πηλός 97,15 101,19 107,28 311,8
 πῆξις 301,14 (τοῦ γάλακτος) 60,11 sqq.
 πηρός. πηρούς εἰ πονηρούς *confusa* 207,3
 πῆρωμα 324,3
 πηρύσιος 97,3. 13 99,28 469,25 470,24
 488,1 sq. 641,25 863,19
 πῆγος. de formis πῆγος. πῆγος. πῆγος.
 πῆγῶν v. 39,22 421,19 sqq. 470,10 sqq.
 709,26 803,15 834,4
 πιθανός 125,20 132,14 376,27 504,20

πιθανότης 405,15 560,18
 πιθανῶς 416,26 904,18
 πιθανός 550,5 573,26
 πιλεῖν. *passiv.* 609,23. 28 643,9 al.
 πίλησις 423,23. 26 597,26 625,17 24 οὐ-
 δὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ πύκνωσις ἢ πίλησις εἰς
 ἑαυτὰ τῶν σωμάτων (cf. συν(ζ)τις)
 667,21
 πιλητικός. πιλητικὸν τὸ ψυχρόν 25,28
 πάσας τὰς πιλητικὰς τέχνας καὶ συγχετι-
 κάς 'συνώσεις' φησὶν 875,13
 πίνειν. πίνειν 283,6 288,3
 πιπράσκειν. πιπρασχόμενα βιβλία 269,3
 πίπτειν 269,14 280,8 οὐ πίπτει ἐντός τοῦ
 τριγώνου ἢ τομῇ 404,24 ζητεῖ εἰ λέγε-
 ται τι καὶ αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ εἶναι, καὶ εἰ
 λέγεται, πότερον ὑφ' ἑνα τῶν ἀπρηθμη-
 μένων τρόπων πίπτει κτλ. 529,23 cf.
 508,3
 πιστεύειν. πιστευτέον αὐτῇ (sc. τῇ φύσει·
 αὐτὴν *coni.* t) ἐνεκά του ποιεῖν 318,17
 πίπτει 611,6 sqq. 614,9 745,6
 πιστότερος. πάσης ἀποδείξεως πιστοτέρα ἢ
 ἐνάργεια 708,25
 πιστοῦν. *inecl.* 42,19 109,33 139,6 158,
 22 160,6 179,2 236,8 284,19 351,3
 471,9 683,17
 πλάγιος. τὴν ἐπὶ τὰ πλάγια κίνησιν 378,27
 379,6. 10 εἰ ἐκ τῶν πλαγίων τοῦ ὁρθο-
 γωνίου ἀπορραγεῖν μόριόν τι 499,22 ὁ ἐκ
 πλαγίων ἀήρ 639,16. 18
 πλανᾶσθαι ὁ πλανώμενος λέγουσιν εἶναι
 κενόν 607,15 πρὸς τὴν πεπλανημένην
 (περιπλανωμένην *Gi*) ὑπόληψιν 607,17 τὸν
 ἥλιον ἢ τινα τῶν πλανωμένων 906,17
 πλάνη 35,24 63,25 68,8 89,11. 14 120,16
 248,8 365,24 457,20
 πλάσμα. παντελῶς ἀπῆθανα καὶ πλάσματιν
 εὐκλότα 640,5 (cf. ad 24)
 πλασματώδης (πλαστώδης *Gi*) ἢ ἀπολογία
 584,3 ἀλλὰ τοῦτο πλασματώδες 432,2
 τὸ πλασματώδες τῆς ὑποθέσεως 640,24
 πλαστικός. ἢ πλαστική (τέχνη) 316,23
 πλάτανος 318,28
 πλατικός. τὸ πλατικόν (opp. ἀκαριαῖον, ἀτο-
 μον) ὡς *sīm.* 741,1 760,22 761,17 sqq.
 804,17
 πλάτος 230,28 al. τὴν κατὰ πλάτος ὑπό-
 στασιν (ἀπόστασιν?) 906,29 εἰ μὴ κατὰ
 ἀπομὸν τι ἄλλ' ἐν πλάτει 120,21 τὸ ἐν
 πλάτει ὡς (cf. πλατικός) 803,30 864,

www.libtool.com.cn

14 τὸ κατὰ πλάτος (θέλει 869,2) πρώτων 868,35
 πλάττειν. κεράμους πλάσαι 308,20 οὐδὲ πλάσασθαι δύνανται τίνα ἂν κίνητο κίνησιν ἢ ἀπλανήs 565,15
 πλατύς 128,13. 17 646,25 al. τὸ πλατὺ καὶ τὸ στενόν 740,26 πλατὺ καὶ πεταλώδες 660,21 (opp. ὀξύς) 307,10 ἐροῦμεν πλατύτερον ἐν τῷ ἐφεξῆς 610,1 εἴρηται ἡμῖν περὶ τούτων πλατύτερον κτλ. 694,17
 πλέχειν. δυνατόν καὶ συλλογιστικῶs πλέξει ἐν τρίτῳ σχήματι 710,9
 πλεονάζειν 320,9 337,22 ἐπὶ σωροῦ πανσπερμίας, εἰ ἐνυπάρχει πλέον τῶν λοιπῶν σπερμάτων ὁ σῖτος, καλεῖται ὁ σωρὸς ἐκεῖνος σῖτος ἐκ τοῦ πλεονάζοντος 87,20 sqq. 88,1 95,26 cf. 791,17 (855,1)
 πλεονασμός 292,14. 22 al.
 πλεοναχῶs 207,19 587,17
 πλεονέκτημα 168,15
 πλεονεξία. ὁ γραφεὺς σκοπὸν ἔχων τοῦ καλῶs γράψαι ... διὰ πλεονεξίαν ἢ ἀνεπιτηδεύτητα τοῦ μέλανος ἀμαρτάνει τοῦ σκοποῦ 318,8
 πλευρά 144,10 404,16 500,18 sqq. al.
 πληθος 668,20 711,20 sqq. πληθους et πάθος confusa 389,15
 πληκτικῶs. ἐπίτηδες οὕτως εἶπε 'τὸ πᾶν' καὶ οὐ 'τὸ ὅν', πληκτικώτερον ποιῶν 'τὸ πᾶν' 79,20 πληκτικώτερον ποιῆσαι τὸν λόγον 673,21
 πλην 75,14 248,8 257,2 283,2 c. genit. 216,20 347,18 al.
 πληρης. πλήρες quid sit Democrito 110,8 116,22 πλήρες καὶ πάντα περιέχον 479,4
 πληρης σώματος 510,16 πλήρες τοῦτό φασιν τὸ ἔχον βάρος ἢ κορυφότητα 621,13 διὰ πληρους 340,8
 πληροῦν 557,21 562,9 sqq. 617,25 ἐπλήρουν (inmo ἐπλήρου) 625,21 passiv. 405,25 510,12 555,3. 5 560,6 sqq. 571,20
 πλήρωμα 402,22 689,22
 πλήρωσις 577,28 671,1
 πλησιάζειν 797,5 804,2
 πλησιος 598,11 al. πλησιαιτερος 797,6 803,31 sq.
 πλήττειν. πλῆξαι 291,16 292,5 passiv. 261,4. 7 269,7
 πλίνθος 241,12 326,12. 14 al.
 πλοῖον 239,11 273,29 ad 214,26
 πλοῦς 324,13

πλούσιος 280,14
 πλοῦτος plur. 778,9
 πλωτήρ 530,10 sqq. 542,1 sqq.
 πνεῖν. πνεύματος πνεύσαντος 279,2
 πνεῦμα. (όπτικόν) 4,21
 πνευματώδης 329,18 625,19 sqq.
 πόα 273,3 sqq.
 πόθεν. πόθεν ποῖ 346,8 690,16 801,5 802,5 ad 462,17
 ποιεῖν εἰς τι 301,10 362,21 393,11 ἀπαξ ἢ μία (μονάs) πάλιν μίαν ποιεῖ 393,11 ὁ γ' πολλαπλασιαζόμενος ἐφ' ἑαυτὸν ποιεῖ τὸν θ' 743,12 meil. (ἀπαρίθμην) 167,5 (τὴν ἀρχήν) 410,16 (διαίρεσιν) 108,21 127,5 248,17 267,18 (ἐπιδιαίρεσιν) 170,12 (διάκρισιν) 219,8 221,23 (τὴν ζήτησιν) 412,22 (τὸν λόγον ὑπέρ τινος) 102,25 (τὸν λόγον περὶ τινος) 22,24 296,1 cf. 152,8 221,8 sqq. 233,6 λόγον αὐτῶν ποιεῖται ὁ φυσικός 585,1 (οὐδένα λόγον) 228,27 περ σκοπὸν ὁ οἰκοδόμος ποιεῖται 229,28 (σύμβολον) 389,5 (τεκμήριον) 359,14 item ἀνάγνωσιν, μεταβολήν, προβολήν, ἀρχήν τῆs διδασκαλίας etc.
 ποιήμα ἔργον (vel τέλος) τῆs ποιήσεως 370,16 376,13
 ποιήσις (opp. ἀθήσις) 176,12 370,9 sqq. 371,29 373,22 376,13 381,20 sqq.
 ποιητής. 'ποιητὴν' τὸν Εὐριπίδην (cf. Index Nominum) λέγει 236,7 ὁ ποιητής (Homerus) 454,10
 ποιη(λ)ωs 114,1 167,17. 19
 ποιότης 114,18 156,16 al.
 ποιοῦν. passiv. 241,22 409,1 435,17 al.
 πολεμεῖν 299,29 300,2
 πόλεμος 245,23 778,9
 πολιοῦν. ἀγνωσῶμεν πολιοῦμενοι 876,10
 πολιτικός. (πράγματα) 529,8
 πολλαπλασιάζειν et πολυπλ. 250,29 389,2 420,29 446,16 454,22 467,25 743,12 sqq.
 πολλαπλασίων 134,18 422,31
 πολλαχού 144,7 al.
 πολλαχῶs 136,21 175,21 212,19 al.
 πόλος 196,20 198,21 584,30
 πολυγώνιος 646,27 sqq. πολυγωνιώτερος 646,26
 πολύγωνος 31,17 πολυγωνότερος (v. adn.) 132,4 πολυγωνότατος 31,17
 πολυθρόνητος 88,5 570,17
 πολὺς ἐστιν ὁ Ἀριστοτέλης κατασκευάζων ὅτι κτλ. 344,28 cf. 349,5 ὡs ἐπὶ τὸ πολὺ

216,15 τὰ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γινόμενα 265,14 267,1 τὰ πρὸ τῶν πολλῶν εἶδη 11,26 sqq. 133,26 sqq. τὰ ἐν τοῖς πολλοῖς 11,25 sqq. 192,25 τὸ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς 11,27 πολλῶν μᾶλλον, πολλῶν γε δῆπου sim. cf. μᾶλλον πολλῶν ἀσθενεστέρα 419,3 πολλῶν εὐλογώτερον 615,11 πλεῖον, πλείονος etc. 165,21 sq. 229,16 230,28 395,23 sqq. πλεῖον μιᾶς 143,4 πλείους τριῶν 148,26 διὰ πλείονων 333,21 353,22 ἐπὶ πλεῖον 458,15 641,23. πλεον μιᾶς 135,23 οὐδὲν πλεον 72,8 422,11 πολλῶν πλεον 467,29 584,20 587,30 ἐπὶ πλεον 86,31 96,16 123,12 176,10 200,7 245,1 268,21 ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον γινόμενα 267,8 sqq.

πολυχωρητότερος 132,4 sq. πολυχωρητότατος 311,8

πολυώνυμος 33,25 40,23 45,20 49,3 63,18 183,6 al.

πομφόλυξ 585,31 625,23

πονεῖν 242,16

πόνος 242,12 sqq. 246,6 sq.

πορεία 409,19 410,3 ἡ κατὰ τὸν ζυδιακὸν τοῦ ἡλίου πορεία 883,13

πορεύειν. ἐν τῷ τόπῳ ἔνθα δεῖ πορευθῆναι 835,3

πόρισμα. ἐν τοῖς λεγομένοις πορίσμασιν, ἅτινα μὴδὲ προβεβλημένα ἡμῖν εἰς ἀποδείξιν προτάσεσι τισιν ἄλλων ἕνεκα δοθεῖσαις πολλάκις ἔπεται 336,13

πόρος. οἱ τοὺς πόρους ὑποτιθέμενοι 669,23 τοὺς πόρους δι' ὧν αἱ αἰσθητικαὶ δυνάμεις φέρονται ἐκ τοῦ ἐγκεφαλοῦ εἰς τὸ λοιπὸν σῶμα 890,13

πόρρω 232,25 279,8 324,5 al. οὐ πόρρω τοῦ σκοποῦ 319,9 πορρωτέρω 232,17 sqq. 255,5 sqq. 278,25 al. τοῦ αὐτοῦ πλείους εἰσὶν ὕλαι, αἱ μὲν προσεχέστεραι αἱ δὲ πορρωτέραι 232,1 τὰ προσεχέστερα καὶ πορρωτέρα 278,2

πόρρωθεν 15,11 233,11

ποσαχῶς 83,14 84,6 174,19 195,6 217,20 514,24 526,28

ποσοῦν. passiv. 93,7 516,25 520,21 621,23

ποταμός 586,13 sqq.

ποτέ. de signfc. v. 760,20 sqq. τὸ 'ποτέ' χρόνῳ κατηγορεῖται 456,7 τὸ 'ἤν' καὶ τὸ 'ποτέ' χρονικὰ προσρρήματα 456,20 ποτέ μὲν ... ποτέ δὲ ... ποτέ δὲ 353,25 al.

πότερον ... ἢ 55,21 π... ἢ ... ἢ 374,27 π... ἢ οὐ; 450,9 228,11 al. πότερον εἰ πρότερον confusa 98,16

ποτήριον 610,3 sqq.

ποῦ. ὅταν εἴπω 'ποῦ', ὠρισμένον τινὰ τόπον σημαίνω 463,17 οὐ γινώσκοντα ποῦ φέρεται 281,14 ποῦ οἰσθήσεται; 437,10 sqq. 574,26 575,6 οὐκ ἔχει ποῦ κινήθῃναι sim. v. adn. ad 51,14

πούς. δεῖ ὁ ἕτερος τῶν ποδῶν ἐρείδεται 692,3 cf. 691,29 οὐ πέφυκεν ὁ πούς κινούμενος ἀπὸ τῆς πτέρυγος ἀρχεσθαι 829,23 τινὲς τὸ 'μέσον τοῦ οὐρανοῦ' τὸ 'κέντρον τοῦ παντός' ἐξεληφασαι, παντελῶς οὐτοι παρὰ πόδας ἐλθόντες 592,13

πράγμα ἀδύνατον 456,5 εἰ δὲ παρήκε τὸ τελικόν, οὐδὲν πρᾶγμα 303,7

πραγματειώδης 96,26 99,32 323,11 399,21 al.

πραγματεύεσθαι 223,10

πραγματικὸς (ἀρχή) 52,29 53,9 399,30 al. (διάκρισις) 153,19

πρακτικὸς. πρακτικὸν μέρος τῆς φιλοσοφίας (opp. θεωρητικόν) 1,2 sqq.

πράξις. (opp. προαίρεσις) 282,12 285,23 sqq.

πράττειν. διαφορὰ καὶ κοινωνία τῶν πρακτικῶν πρὸς τὰ μαθηματικά 328,12 sqq.

πρέμνός 104,28

πρεσβύτερος 705,11 708,17 al.

πρίειν 253,15 308,20 321,5 331,13 338,4

πρίζειν 331,25 ad 253,15 passiv. 253,16

πρίν. εἴη ἂν πρὶν γενέσθαι 54,13 cf. 262,14 269,2 314,8 al. πρὶν τοῦτο ποιῆσαι (ποιῆσαι Kt) πρότερον ἀντιλέγει ταῖς ὁξείαις κτλ. 122,25 cf. 33,2 34,2 255,20 667,12 πρὶν τέλος ἐπιθῇ τῇ λόγῳ κτλ. 362,7 cf. 116,14 128,29 332,17 359,3 οὐ πρότερον γινώσκόμεν τι, πρὶν ἂν τὰς ἀρχὰς τούτου γνῶμεν 241,6 319,27 al.

πρίστης 238,14

πρίστινός. ἡ πρίστη (sc. τέχνη) 230,34

πρίων 331,13 sqq. 337,26 sqq.

πρό. ἄλλο πρὸ ἄλλου 319,27 399,33 400,1 al. πρὸ τούτου 614,20 al. οἱ πρὸ ἡμῶν 182,13

προάγειν. (τὸν λόγον, κατὰ διαίρεσιν vel ἐκ διαιρέσεως τ. λ., ἐπὶ τὸ καθολικώτερον τ. λ.) 62,23 136,12 138,1. 29 170,8 176,9 285,23 417,28 (τὰ ἐπιχειρήματα) 209,31 (τὴν διδασκαλίαν) 240,6 (τὴν διαίρεσιν)

21,6 ἐκ τῶν προσόντων τῷ τόπῳ προα-
γόμεθα εἰς τὸ νομίζειν αὐτὸν ἢ ὕλην εἶναι
κτλ. 547,1
προαγωγή (προσαγωγή codices) 385,4 407,8
προαιρεῖσθαι 261,7 279,17 al. προαιρετός
166,12 290,18 300,11 τῶν προαιρετῶν
(Arist.) expl. ἀντὶ τοῦ τῶν κατὰ προαίρε-
σιν γινομένων 289,13
προαίρεσις 202,21 213,11 260,4 261,5 sqq.
282,14 sqq. 285,24 τὰ κατὰ προαίρεσιν
289,13 300,14 al.
προαιρετικὸς. (ἐνέργεια) 289,20 (κινήσεις)
691,9 (ὁρμή) 268,30 sqq.
προακτικὸς. (δύναμις) 391,15
προαποδεικνύειν. passiv. 427,6 618,17 al.
προβαίνειν 258,21 316,27 317,12
προβάλλειν. σκοπὸν ἔχει ἡ φύσις τὸ καθ'
ἕκαστα ποιεῖν καὶ ὡς πρὸς τοῦτο πρῶτον
τοὺς τῶν κοινοτέρων προβάλλεται λόγους
14.1.9.12 sq. προβάλλεται τὸ θεώρημα ὁ
ἐπιστήμων 385,4 τῶν δύο προβλημάτων
ὧν προεβάλλετο δεῖξαι τὸ ἕτερον κτλ. 325,
20 passiv. 231,27 336,13
πρόβατον 781,25 785,7 sqq.
πρόβλημα 205,25 259,14 325,20 al.
προβολή 320,10 385,6
προγενής. ἐλέγξας τοὺς τῶν προγενεστέρων
περὶ χρόνου λόγους κτλ. 717,5
προγίνεσθαι. προγεννημένος 327,1 429,12
προγονικός. (τάφοι) 57,26
πρόγονος 280,14 429,7
πρόδηλος 41,8 48,7 112,6 sqq. 113,28
115,16 119,21 131,32 148,17 174,7
285,5 al. ὡς προδήλου ὄντος κτλ. 267,
13 285,2
προδήλως 59,17 454,8 497,2
πρόδρομος 60,17 327,1
προειπεῖν 147,12. 24 415,14 591,24 785,4
προεκτιθεῖν. διὰ συλλογισμοῦ. ὃν ἦδη προ-
εξεθέμεθα 284,15
προεπαγγέλλειν. τὰ προεπηγγελμένα 585,14
προέρχεσθαι 29,30 176,15 186,2 259,27
269,2. 9 278,3 550,30
προευπορεῖν (Arist.) 498,10
προευντεπίζειν 231,3
προηγεῖσθαι 130,8. 13 151,12 205,27 291,
13 293,17 sqq. 346,18
προηγούμενος 345,10 599,25. 30 633,31
πρόθεσις 269,31 275,1 842,27 847,30
προθυμία 711,20
προλίνειν 176,15 187,23 188,21 191,6 235,

17 247,24 374,22 376,27 482,23 al.
προϊτέον 616,14
προϊστάναι. οἱ προϊστάμενοι τοῦ διαστήμα
εἶναι τὸν τόπον 552,13 cf. 26,24 27,2
προκαταλαμβάνειν. ἡ κειρωσμένη ὕλη
οὐκ ἔστι τῶν λοιπῶν χρωμάτων διαπορθ-
μευτική τοῦ προκαταλαβόντος (χρώματος)
ἐμποδίζοντος τοῖς λοιποῖς 833,13 ad 885,
25 εἰς τὸ γινῶναι τὴν οὐσίαν τοῦ χρόνου
οὐδὲν ἡμῖν αἰ τῶν παλαιῶν περὶ αὐτοῦ
δόξαι προκαταβεβλημένοι συμβαλοῦνται 712,
8,10
προκεῖσθαι 130,21 al. προκείμενον ἦν δεῖ-
ξαι κτλ. 194,4 439,10 τὸ προκείμενόν
ἔστιν (vel ἦν) δεῖξαι sim. 340,19 369,24
τοῦτό ἐστι τὸ προκείμενον ἡμῖν εἰς ζήτη-
σιν 308,9 ἡ προκειμένη ζήτησις (πραγμα-
τεία) 151,10. 17 al. τὰ προκείμενα ῥητά
591,23 πρόκειται 108,20 282,24 291,2
307,28 804,16 ad 110,25 514,5 προδ-
κεῖτο v. l. 268,31 646,6
προκόπτειν 240,8 469,4 646,27
προλαμβάνειν. (ἀξιώματα) 72,31 96,26
315,25 (cf. 111,7 308,15) 340,23 347,14
(cf. 341,11 342,10). (λήμματα) 717,6.
ceterum cf. 425,14 464,22. 25 535,2 al.
ὅπερ ἡμεῖς προλαβόντες εἴπομεν 537,6 ἐν
τοῖς προλαβούσιν 32,19 129,18 διὰ τῶν
προλαβόντων 142,25 143,2 ἐκ τῶν προ-
λαβόντων 295,24 συνωθεῖ ὁ ὑφάντης τὴν
κρόκην ἐπὶ τὴν προλαβούσαν κρόκην 875,
12 passiv. 99,31 351,27 al.
πρόνοια 80,8 sqq. 261,20. 26 265,18 312,
27 sqq. 313,8 sqq. θαυμαστή τῆς φύ-
σεως ἡ πρόνοια 323,30
πρόοδος 99,11 278,5 sqq. 403,3 sqq. (εἰς
ἀγοράν) 270,14 (ἐπὶ τὸ λουτρὸν) 270,25
274,18 276,17
προοίμιον. prooemia Physicorum Aristot-
elis 9,6 133,11 τὰ προοίμια πρότερά
εἰσι τῶν διηγήσεων 718,2
προομολογεῖν. passiv. 742,31
πρός. τὸ ἄρτιον πρὸς (ab) τῆς ἀπειρίας ἐστὶ
καὶ τοῦ ἀορίστου, τὸ δὲ περιττόν πρὸς τοῦ
ὄρου καὶ τοῦ πέρατος 394,15 cf. 389,9 sq.
τὰ φωνὰ πρὸς τῇ ὕλῃ μᾶλλον εἰσιν ἢ περ
τὰ ζῷα 323,8 τὰ πρὸς τῇ κεφαλῇ 314,
14 πρὸς τῇ οἰκίῳ τόπῳ 798,24 πρὸς
τῇ κέντρῳ 819,4 sim. 22,14 194,14 al.
πρὸς (prae) τῇ κινήσει 351,18 cf. 87,
22 367,4. 11 al. τὸ 'μᾶλλον' οὐ πρὸς

- τὸ ἀπλὴν ἀλλὰ πρὸς τὸ τέλειος' 848,23
 cf. ἀκούειν. φημί οὖν πρὸς ταῦτα 294,
 14a1. cf. ἀπορεῖν. τοῦτο οὐδὲν πρὸς τὸν
 λόγον 401,34 903,14 τὰ πρὸς τι 22,25
 28,11 158,18 332,33 333,3 368,13 al.
 προσάγειν. προσακτέον 337,22
 προσαγορεύεσθαι 211,18 392,25
 προσάλληλος. τὸ ἔμπροσθεν καὶ τὸ ὀπίσθεν
 προσάλληλά τε ἐστὶ καὶ λέγεται 368,14
 προσάπαξ 870,9
 προσάπτειν 243,25
 προσαρμόζειν 220,32 317,8
 προσβάλλειν. intr. ὅταν αἱ κορυφαὶ τῶν
 πυραμίδων προσβάλλωσι τῇ ὀψει 26,2
 ὅταν ἀκτὶς ἡλίου διὰ τῶν χρωμάτων προσ-
 βάλλῃ 642,16 sq.
 προσβολή. παντός πράγματος ἡ γνώσις κατὰ
 τὴν πρῶτην προσβολὴν ἐκ τῶν κοινοτέ-
 ρων πέφυκε γίνεσθαι 15,12
 προσγίνεσθαι 700,2
 προσγράφειν. τὸ ἡ δύναται καὶ ἐπίρρημα
 εἶναι προσγραφομένου τοῦ ἱ, ἀντὶ τοῦ καθό
 217,11
 προσδεῖσθαι 492,4 542,15 544,21 628,29
 897,32
 προσδιατρίβειν. (χρόνον) 278,4 absol.
 278,8
 προσδιορισμός 238,30 856,28 859,1
 προσδοκᾶν 269,3
 προσεγγίζειν 571,25 intrans. 220,6
 προσεῖναι. ἐκ τῶν προσόντων τῷ τύπῳ
 546,28
 προσεοικέναι 520,28
 προσεπιννοεῖν 219,30 224,26
 προσέτι 586,32 609,19 727,2 755,10 al.
 προσέχειν *attendere* 23,25
 προσεχής 8,14 233,9 al. προσεχέστερος 130,
 11 132,15 al. προσεχέστατος 8,12 115,21.
 31 116,15 προσεχέστατον et προσέχα-
 τον *confusa* 93,11
 προσεχῶς 27,10 75,6 114,23. 26 115,22.
 29 136,3 163,14 302,9 al.
 προσηγορία 531,17 532,25
 προσήκειν. ἀπορίας προσηκούσας τῇ λόγῳ
 769,25 οἱ προσήκοντες 287,16 προσήκει
interpolatum 229,25
 πρόσθεν. τῆς εἰς τὸ πρόσθεν ὁδοῦ 235,15
 πρόσθεσις 108,2 156,26 sqq. 410,20 cf.
 ἄπειρος
 προσθήκη 186,23 204,19 441,4
 προστεῖναι 11,33 12,7 13,1 19,15 546,28 al.
 de sole 240,21 893,26 τὸ γεννητικὸν τοῦ
 ἀνθρώπου πρόσσεισι καὶ ἄπεισι 297,26
 προστεῖναι. προστεῖσθαι πέρας καὶ τέλος
 405,16 εἰ τις ταῦτα μὴ προστίοιτο 500,10
 προσιστάναι. φορτικὸς ὁ Μάισσος ὡς εὐ-
 θὺς ἐξ αὐτῆς τῆς τῶν προτάσεων λήψεως
 προσιστάμενος τοῖς ἀκρωμένους 58,30
 προσκατηγορεῖν. πανταχοῦ (*apud Plato-*
nem) ταῖς προτάσεσι τὸ ἐστὶ προσκατηγο-
 ρεῖται· 'ἔστι τι τὸ δίκαιον' κτλ. 49,22
 προσκεῖσθαι. εἰ μὴ προσκείται τὸ ἔστιν ἐν
 τῷ 'Σωκράτης λευκός', εἰ μὲν μὴδὲ προσ-
 υπακύνεται ἔξωθεν, ἀδιανόγητος γίνεται ὁ
 λόγος κτλ. 43,15 τὸ δὲ 'μέχρι τινός'
 πρόσκειται, ἐπειδὴ κτλ. 885,21
 προσκρ(ίνεσθαι de alimentis 609,11 sqq.
 615,15 628,11 895,20
 πρόσκρισις de alimentis 597,30
 προσλαμβάνειν 180,12 190,12 399,21
 (cf. προλαμβάνειν) 695,26 696,1 προσ-
 ληπτὴν ἔξωθεν 856,19
 πρόσληψις 132,17 511,11 sqq. 667,19. 29
 668,14
 προσλογίζεσθαι 220,2. 12. 26 869,32
 προσομιλεῖν. παρ' ὀλίγον τῷ κινδύνῳ προσ-
 ομιλήσας ἐξέφυγεν 280,3
 προσπελάζειν. intrans. τὸ δυνάμει προσ-
 πελάσαν τῷ ἐνεργεῖα ἄγεται εἰς ἐνέργειαν
 367,24
 προσπίπτειν 230,28 640,20 sqq. 891,3 al.
 αἱ ἐκ τοῦ κέντρου (sc. circuli) πρὸς τὴν
 περιφέρειαν προσπίπτουσαι εὐθεῖαι 34,32
 296,23. 26
 προσπλέκειν 661,1
 προσποιεῖσθαι. Ἀριστοτέλης ὡς φυσικός
 οὐ προσποιεῖται ταῦτα (sc. Platonis priu-
 cipia τὸ παραδειγματικὸν et τὸ ὀργανικόν)
 241,19 οὐ προσποιούμεθα ὅποιον ἂν ἔχη
 σχῆμα τὸ μετροῦν 568,28
 προσρηγνύναι. λίθος κατενεχθεὶς προσερ-
 ράγῃ τισὶ στερεοῖς σώμασι κτλ. 269,15
 cf. 291,18
 πρόσρημα 144,27. 30 145,7 sqq. 147,7. 29
 175,28 176,4 243,26 456,20 760,19
 768,23
 προστιθεῖναι 363,25 541,7 sq. 546,24 548,1
 552,12 557,8 617,8 sq. 817,6
 προσυπακούειν 43,18 149,6. 9 204,4 299,9
 476,27 758,15 765,5 832,32 836,26
 προσυπάρχειν 224,28
 προσφιλονεικεῖν 560,12 677,30

διασκευτικός (sc. συνθετικός) εἶναι 217,9
cf. 7,23
παρὰιδιδόναι 237,27 242,8 246,18 250,12
393,15 778,22 785,5,22
παράδοξος. ὁ καὶ παράδοξον 509,9
παράθεσις 47,28 sqq. 113,7 425,27 sqq.
παραιρεῖν. ἐπὶ πολὺ πολλάκις ἀνεγνωστές
καὶ τῇ προθυμίᾳ τοῦ πλήθους τὴν συναί-
σθησιν παραιρούμενοι, καὶ τὸν χρόνον εὐθὺς
παραιρούμεθα 711,20
παραιτεῖσθαι. τοῦτο ἐκεῖ μὲν παραιτεῖται
(sc. ὁ Ἀριστοτέλης) δι' ἐπίκρυψιν τοῦ
παραλογισμοῦ, ἐνταῦθα δὲ αὐτὸ τίθησιν
725,26
παρακατιέναι. τοῦτο λέγων ὅπερ παρακα-
τιῶν φησι 749,8
παρακεῖσθαι 421,13 sqq. 668,19
παρακολουθεῖν 1,20 sqq. 151,18 242,8
246,17 273,10 al.
παρακολούθημα 456,8 795,17 860,9
παρακτικὸς. οὔτε παρακτικόν ἐστι τοῦ θερ-
μοῦ τὸ ψυχρόν καὶ δημιουργικόν, οὔτε τὸ
θερμὸν τοῦ ψυχροῦ 111,24
παράλαμβάνειν 31,23 sqq. 73,7 sqq. 134,
15 al.
παρалаίπειν 89,11 228,14. 23 511,9 529,
16 intrans. 792,5 (?)
παράλμπάνειν 4,2 sq. 89,13 264,16 267,
11 526,31 649,26 intr. adn. ad 855,7 (?)
παράλληλογράμμον 393,4
παράλληλος. (εὐθεῖα) 404,18 406,8 ἴσα
ἐστὶν ἄμφω καὶ παράλληλα 817,21 τὸ
'εἰδέναι' καὶ τὸ 'ἐπίστασθαι' ἐκ παράλλη-
λου λαμβάνειν ὡς ταῦτόν σημαίνοντα 7,16
cf. 6,9 25,8 235,5 488,10 524,5 615,22
730,14 838,35 889,32
παράλογίζεσθαι. ὁ Ἀντιφῶν ἐν τῇ τετρα-
γωνισμῷ τοῦ κύκλου ἐαυτὸν παρελογίσαστο
206,22 τὴν αἰτίαν ὅθεν παρελογίσθησαν
ἐπάγει 713,7
παράλογισμός 557,17 685,23 725,26
παράλογος. (τύχη) 275,5 sqq. 276,8. 23
παράμειβειν. τὸ κινούμενον διάστημά τι
ἀεὶ παραμείβει ἴσον ἐαυτῷ 694,4
παράμειναι. πολὺν παραμείνων ἐν Ἀθήναις
χρόνον 31,4
παράμετρειν 686,20 709,28 847,22
παράμυθια. μετὰ τινος παραμυθίας καὶ
κατασκευῆς 498,10 cf. 4,10
παράπαν. ἢ στέρησις δόξειεν ἂν μὴδ' εἶναι
τὸ παράπαν 187,2

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

παράμειπειν. ὁ γεωμέτρης παράμειψαι τῷ
πρώτῳ φιλοσόφῳ ταῦτα ἀποδεικνύει 27,
19,22
παράπληρωμα 393,5
παράπλησις 235,9 268,18
παραρρεῖν 588,10
παρασαλεύειν. ὅταν ταύτης τῆς τάξεως
παρασαλευθῇ τι 581,23
παρασπείρειν. passiv. 610,28 670,27
παράστασις. εἰ τὰ ὀνόματα τῶν πραγμάτων
ἱκανὰ ἦν εἰς παράστασιν τῆς οὐσίας αὐ-
τῶν, πάντες ἄνθρωποι ὁμοίως ἦμεν ἐπι-
στήμονες 72,10
παρασύρειν. παρασύρῃναι 90,12
παράταξις. ὁ ἵππος ἐκ τῆς παρατάξεως
ἔφυγεν 260,16 287,25
παράτασις. διὰ τοῦτο οὐ δοκεῖ χρόνος γε-
γονέναι, διότι οὐδὲ κίνησις· οὐδὲ γὰρ παρά-
τασις οὐδεμία, ἐν παρατάσει δὲ πᾶσα κί-
νησις 722,25 ἔστι παρατάσεώς τινος ὁ
χρόνος ἀριθμός 724,29 cf. 744,8 749,11
754,18 al.
παρατιθέναι. αὐτοῦ τοῦ φιλοσόφου παρα-
τιθεσθαι τὰς ῥήσεις 572,28 cf. 108,25
125,28 561,13 701,4 ὁ Ἀλέξανδρος καὶ
ἕτερα σημαίνοντα τοῦ ἐν τινι παρατίθεται
528,12. 19 πολλὰ παρέθετο παραδείγματα
247,11 passiv. 421,12 sqq. 426,15
παρatreπειν. ζῶον μὴδὲν παρatreψαν τῆς
τοῦ ζῴου οὐσίας 180,23
παρatreχειν. παρatreχει πάντα καὶ παρέρ-
χεται 753,19 οὐδὲ τοῦ παραδραμόντος
χρόνου ἤσθάνοντο 715,21
παράτριψις. ἢ παρatreψις θερμαίνει καὶ
οὐκ ἔστι θερμότης 834,31 cf. 835,6 ὑπὸ
τῆς τῶν ἀκτίνων παρatreψεως 698,14
παράχρημα 460,15
παράχωρειν. τοῦ ἀέρος παραχωρήσαντος
τῷ ὕδατι 549,5 οὐκ ἐπιφανείας μόνον
παράχωρεῖ τῷ κινουμένῳ τὸ ἀντιμεθιστά-
μενον αὐτῷ σῶμα 567,26 τὸ μὲν εἶδος
ἐπιτάττει ὁ κυβερνήτης, τὴν δὲ ὕλην (sc.
τῆς νεώς) οὐκέτι οἶδεν, ἀλλὰ παραχωρεῖ
τὴν ταύτης εἰδῆσιν τῷ ναυπηγῷ 230,30
παρέκειν 570,7 645,13
παρεῖναι 166,18 242,17 al.
παρεῖσθαι 570,1. 9 669,23 673,1
παρεισχυκλεῖν. παρεισχυκλεῖ πάλιν τὸν
περὶ τῆς ὕλης λόγον 195,9 μάταιον τὸ
ἕτερον παρεισχυκλεῖν διάστημα ἔξωθεν παρὰ
τὸ ἐνυπάρχον ἐκάστη 662,20

παρεχβαίνειν. εἰ καὶ τοῦ προκειμένου μι-
κρόν παρεχβαίνομεν 393,16
παρέχβασις. τὰ μεταξὺ ἐν παρεχβάσει ἦν
πρὸς Πλάτωνα 524,25 ὡς ἐν παρεχβάσει
458,16 παρέχβασις titulum praeponunt
M²t corollariis Philoponeis 456,17 557,8
675,12 cf. ad 639,3
παρεκτροπή 319,19 323,9
παρεμβάλλειν. μεταξὺ παρεμβάλλει ἐλεγχον
κτλ. 413,27 cf. 36,22 237,12 item ἐν
μέσῳ 34,2
παρεμπίπτειν. τὸ κωλύον αὐτὰ μεταξὺ
παρεμπίπτει μὴ συμπίπτειν ἀλλήλοις καὶ
ἐνοῦσθαι 610,12
παρεμπλοκή 610,14 622,15
παρεμφαίνεσθαι. καὶ πρῶτόν γε τὸ τῆς
δυσκολίας αἰτίον (δεῖται βούλεται), ὅτι τὸ
παρεμφαίνεσθαι ἐν τῇ περὶ τοῦ τόπου
θεωρίᾳ τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ διά-
στημα, τὸ δὲ πλῆθος τῶν παρεμφανιμέ-
νων ἐπιθολοῖ τὴν περὶ αὐτοῦ σκέψιν 585,15
παρέπεσθαι 2,2 269,23 295,24
παρέρχεσθαι 753,20 ἢ παρεληλυθῶσα vel
παρελθοῦσα ἡμέρα 741,2 sqq. ὁ παρελη-
λυθὼς χρόνος 741,1 cf. 430,5 sqq. al. οὐκ
ἔδει αὐτοὺς οὕτως ἀνεξετάτως παρελθεῖν,
ἀλλ' εἰπεῖν τι περὶ τοῦ αὐτομάτου τούτου
265,26
παρέχειν 206,16 221,27 med. 206,14. 17
παρήκειν. ἔστω παρήκων ὁ αἶψ' χρόνος, μέλ-
λων δὲ ὁ γβ 864,20
παρίέναι 270,18 291,4 313,15
παρίέναι 7,1 8,29 67,7 234,2 261,14
303,6
παριστάναι. ἢ τῶν τόπων διαφορὰ σαφῶς
τὸ πλῆθος τῶν πραγμάτων παρίστησι 513.
11 cf. 169,7. 10 569,18 ἵνα σαφέστερον
παραστήσῃ ἡμῖν πῶς ἔλεγεν κτλ. 93,24
forma παριστᾶν 72,8, ubi οὐ πεφύκασι
τὰ ὄνματα τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων
ἡμῖν παριστᾶν. intrans. παραστήναι τῇ
δόξῃ βουλόμενος 534,23
παρόδος 503,4 612,26 613,1 645,6 665,1
παροιμία. οὐ λίνον λίνῳ κατὰ τὴν παροι-
μίαν 478,21
παροίχεσθαι. τὰ παρωχημένα 759,23 πα-
ρωχηκε, παρωχηῶς etc. 802,6 804,5 al.
παρονομάζειν. τὰ ἐπιέμενά τινος τυχόντα
αὐτοῦ ἐκεῖνό τε γίνεται κατὰ δύναμιν καὶ
ἐξ αὐτοῦ παρονομάζεται 509,24 sqq.
παροξυτόνως 463,23

παρούσα 122,23 133,30 161,34 164,14
165,16 168,20 186,24 242,27 al.
παρυφίστασθαι. τὰ κατὰ συμβεβηχὸς αἰτία
τοῖς καθ' αὐτὸ αἰτίοις παρυφίστανται
293,16 294,24
παρωνύμως 64,15 195,1 207,17 211,3 sqq.
234,3 488,19
πάσχειν 98,10 318,10 362,21 385,7 421,
31 al.
πατάσσειν 287,11 sqq. 291,4 sqq. 292,4
πατεῖν. καὶ ἡ πατουμένη δὲ (sc. γῆ) καὶ
πολὺν χρόνον μὴ βλαστήσασα μηδὲν, εἰ
ἀφελείῃ τοῦ πατεῖσθαι, βλαστήσειεν ἂν αἰ
πόας 273,9
πατήρ. τὰ παῖδιά τὸ μὲν πρῶτον συγκεχυ-
μένην τὴν τῶν πατέρων γνῶσιν ἔχοντα,
οὐχ ὡς πατέρας ἀλλ' ὡς ἀνθρώπους γινώ-
σκουσι κτλ. 11,19 ὁ πατήρ αἰτίος τοῦ
υἱοῦ 245,24 cf. 566,4 sqq. 742,12 sqq.
παύεσθαι 253,22 460,14 παύεται λοιπὸν
τῆς κινήσεως 322,14 τοῦτο δτι ἀδύνατον
εἶναι, ἀρτίως ἐπαυσάμεθα λέγοντες 461,2
παχυμέρεια 684,33 685,16
παχυμερέστερος 625,27
παχύνειν. πεπαχυσμένος 422,24
παχύς. παχύτερος 683,3 685,9
παχύτης 646,14 647,20
παχών nomen mensis 703,17
πειθῶ 381,17
πεινῆν. ὁ ἄρτος κινεῖ τὸν πεινῶντα 355,27
371,3
πειρᾶσθαι 205,29 206,2 sqq. 369,6 607,13
πειρατέον 687,28 690,3
πέμπτος. (οὐσία et σῶμα) 9,29 16,8 220,
22 sqq.
πενία. πλοῦτοι πενίαι, πόλεμος εἰρήνη 778,9
πενταδάκτυλος. ὡς ἐπὶ πολὺ πενταδάκτυ-
λον ἢ φύσις ποιεῖ 267,6 τίς ἂν εἴποι
ἐκ τύχης ἢ ἐκ ταῦτομάτου Σωκράτην πεν-
ταδάκτυλον γενέσθαι; 267,25 οὐκ αἰεὶ πεν-
ταδάκτυλον ἢ φύσις ποιεῖ 262,26
πεντάκις 870,22
πεντάπηχυς 97,3
πενταχῶς 409,17
πέπερι 422,1
περαιτέρω. (χωρεῖν) 235,1 299,18 (προ-
βαίνειν) 258,21
περαίνειν. τὸ πεπερασμένον πρὸς τι περαίνει
494,2 al. παντὸς πεπερασμένου πρὸς πε-
περασμένον ἐστὶ τις λόγος 419,15 431,8 al.
τοῦ ἀπείρου πρὸς τὸ πεπερασμένον οὐδεὶς

www.libtool.com.cn
 ἐστὶ λόγος 419,22 ubique scripsi πε-
 πέρανται et πεπεράνθαι, quamvis libri
 saepius πεπέρασται et πεπεράσθαι prebe-
 ant. servarunt tamen omnes περανθή-
 σεται 405,11 πεπεράνθαι 39,18 447,20
 448,11 452,8 462,24 475,3 481,1 484,
 25 486,28 572,11 765,12 cf. etiam adn.
 ad 447,18 484,23 πεπέρανται comparet
 interdum in codice L, velut 428,16
 430,21 447,18 487,3; in ceteris (etiam
 in E 813,27) constanter πεπέρασται.
 πέρας. τὸ μεταβελικῆναι πέρας ἐστὶ τῆς
 μεταβολῆς 866,18 τέκτονες τῇ στάθμῃ
 τὸν κύκλον γράφουσι, τὸ ἕτερον μὲν πέρας
 αὐτῆς πηγύντες, τὸ δὲ ἕτερον κινούντες
 καὶ περιάγοντες 905,24 χαλάσαντες τὸ
 ἕτερον πέρας (sc. τοῦ αὐλοῦ) εἰς τὸν ἀμ-
 φορέα 570,20, ubi v. l. μέρος cf. ἀρχή
 περατοῦν 391,25 463,4 passiv. 235,17
 308,16 316,1 409,27 438,9 476,1 sqq.
 περατωτικός 391,21 394,3 524,16
 περὶ. τοῦ πράγματος περὶ δ θεωρεῖται ἡ
 κίνησις 353,24 περὶ τὸ κέντρον νεύειν
 443,3 cf. 449,23 al. οἱ περὶ Ἀναξαγόραν
 sim. 88,24 90,7 95,13 174,28 207,21
 261,31 293,21 396,4 498,13 608,9 613,
 22.27 644,26 cf. ἀμφί
 περιάγειν. βούλομαι ὄργανον κακασκευα-
 σθῆναι μοι εἰς τὸ περιάγειν τὴν ναῦν (sc.
 τὸ πηδάλιον) 230,26 οἱ τὰς φιάλας πε-
 πληρωμένους ὕδατος περιάγοντες 262,12
 cf. 851,13 905,25 περιάγει τὸν λόγον
 εἰς τὸ δεῖξαι κτλ. 504,12 περιήγαγεν εἰς
 τοῦναντίον τὸν λόγον 526,13 passiv.
 230,27 905,23 περιάγεται εἰς τὸ αὐτὸ
 ὁ λόγος 103,12
 περιαγωγή 262,13
 περιπαθεῖν 650,30
 περιβαλεῖν ἕτερον διάστημα τοῖς σώμασιν
 sim. 662,7 687,5.19 689,2 π. τί τινα
 adn. ad 390,22
 περιβομβεῖν. μάττην τὸ τῆς φύσεως περι-
 βομβοῦσιν ὄνομα 320,22
 περιγίνεσθαι. περιγίνεται τῆς τοῦ πυρὸς
 θερμότητος ἡ ἐν τῷ ὕδατι ψύξις κτλ. 420,5
 περιγράφειν. inducere. περιγραπτέον αὐτά
 (sc. aliquot verba in melioribus Aristo-
 telis codicibus ommissa) 468,11 περι-
 γράφειν καὶ περιορίζειν (vel ὀρίζειν) 475,17
 497,28 518,29 passiv. 476,1 484,24
 555,24

περιγραφῇ. ἡ ἐκάστου π. καὶ τὸ πέρας
 εἶδος ἐκάστου ἐστὶν 547,6 ὅρος ἐστὶ τις
 καὶ οἶον π. 844,16 ἰδίᾳ π. 7,29 549,10
 596,22 al.
 περιδίνης 262,10 265,8
 περιεῖναι 424,16 633,12 ἐκ πολλοῦ δεικνὺς
 τοῦ περιόντος διτι κτλ. 434,5 ἵνα ἐκ τοῦ
 περιόντος ἐλέγῃ τὴν δόξαν 534,23
 περιέρχασθαι 443,15
 περιεκτικός 17,2 19,20 23,6 66,25 124,
 25 125,23 126,22 150,17 603,24 περι-
 εκτικώτερος 256,16
 περιέρχως 26,16
 περιέρχασθαι 262,14 474,27 514,5 715,20
 περιέχειν 100,36 101,3 595,12 al. τὸ περι-
 εχόν 318,14 al.
 περιθραύειν. περιθραυσθεὶς 260,12
 περιστασθαι. ὡς περιστασθαι πάλιν ἐν-
 τεῦθεν ἡμῖν τὸν λόγον εἰς τὸ μὴδ' ὅλως
 τὸν τόπον εἶναι 510,25
 περικαλύπτειν 565,20
 περικάρδιος. (αἶμα, in definit. Aristotelica
 τῆς λύπης) v. ad 329,25
 περικλείειν 422,19
 περιλαμβάνειν 20,7 91,24 96,17 130,1
 131,5 166,9 596,14 al.
 περιλείπειν. οὐδὲν ἄλλο περιλείπεται ἡ κτλ.
 515,18
 περιμέτρος. (τοῦ ἀμοφορέως) 568,27 (τῆς
 γῆς) 379,7 691,18 ἴσος κατὰ τὴν περί-
 μετρον 587,27
 πέριξ 566,9 sqq. 581,10 sqq. al.
 περίοδος. κατὰ περίοδον 88,9 94,11 823,
 12 882,8 ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς περιόδῳ
 407,21 ταῖς τοῦ παντός περιόδοις 715,20
 περιορᾶν 674,22
 περιορίζειν 96,16 sqq. 475,21 518,30
 περιοριστικός 524,16
 περιπατεῖν 580,4 884,27
 περιπέζιος. τὸ περιπέζιον τῆς μαθηματι-
 κῆς (opp. τὸ ἀκρότατον) 220,17
 περιπ(π)τεῖν. (μεγάλῃ κακῇ) 280,1 (ναυα-
 γῇ) 390,20 (ληστρικῇ νηϊ) 31,3 (τοῖς Ἀνα-
 ξιμάνδρου ἀτόποις) 435,5 (τῇ ἀντιφάσει)
 82,14 sqq. 83,5. 22 181,4
 περιπλανᾶσθαι cf. πλανᾶσθαι
 περίστασις 830,29. 32
 περιστρέφασθαι 607,28. 30
 περιστροφή 474,14
 περιτιθέναι. passiv. 392,23. 25 al.
 περιττεύειν 511,24 π. φασὶ τὸν 'καλ' σύν-
 61*

ἀμφοτέρω, χώρα, ἥνα στερεὰ ἔχει τὸ
 568,30 cf. 569,5 στερεώτερος
 664,16,19
 στέρησις 2,36 al. (diff. ἀποφασίς) 114,31
 στέρησιν καλεῖ τὸ χεῖρον τῶν ἐναντίων
 ad 350,2
 στερητικὸς 190,2 sq. 360,20.31 361,1.4 al.
 στερητικῶς ὀνομάζειν (diff. ἀποφατικῶς)
 120,9 365,17
 στῆθος. πολλάκις βόος κεφαλὴν συνελθεῖν
 στῆθει ἀνδρείω (sec. Emped. doctrinam)
 314,19
 στήριζεν αὐτὸ ἑαυτὸ 448,22 449,2.4 al.
 στιγμή 413,22 507,10 sqq. οὐ παραθέσει
 πλειόνων στιγμῶν γεννᾶται ἡ γραμμὴ,
 ἀλλὰ μιᾶς ῥύσει 727,24 οἱ Πυθαγόρειοι
 τὴν στιγμήν λέγουσι μονάδα θέσειν ἔχουσαν,
 καὶ τὴν μονάδα στιγμήν αἶθετον 792,26
 (855,20)
 στήζειν *interpungere* 69,15.18 75,23 837,25
 στοιχεῖον (diff. ἀρχή, αἶτιον, μέρος) 7,25 sqq.
 148,21 sqq. 154,19 426,2 τὰ πρῶτα (vel
 πρώτιστα) στοιχεῖα 6,2 al. τὰ τέσσαρα
 στοιχεῖα 6,2 304,1 etc. τῶν συλλογισμῶν
 στοιχεῖα αἱ προτάσεις, καὶ τούτων αἱ συλ-
 λαβαὶ 508,11 *litterae alphabeti* τὰ στοι-
 χεῖα ὡς ὅλη αἰτία ἐστὶ τῶν συλλαβῶν
 247,1 αἱ συλλαβαὶ (πρότεραί εἰσι) τῶν
 στοιχείων 718,3 (ubi recte Mt τῶν συλ-
 λαβῶν τὰ στοιχεῖα) λαμβάνει ὁ γραμματι-
 κὸς τὰδε μὲν τὰ στοιχεῖα μακρά, τὰδε δὲ
 βραχέα, καὶ τὰ αὐτὰ νῦν βραχέα ἄλλοτε
 δὲ μακρά 27,25
 στοιχειώδης 151,8 399,6 402,2 al
 στοιχηδόν 794,22
 στόμα. (τῶν φυτῶν, h. e. ῥίζαι) 317,8 (τῶν
 πλῆθων) 699,11 (τῶν κλεψυδρῶν) 569,23
 612,20
 στόμιον. (τῶν κλεψυδρῶν) 569,32 (τοῦ ἀμ-
 φορέως) 571,6
 στοχάζεσθαι 196,22.25 201,12.13 210,22
 230,7 298,5 309,23 317,16 al.
 στοχασμός. ταῦτα ἐκ στοχασμῶν φαμεν·
 οὐ γὰρ ἔχομεν εἰπεῖν σαφῶς κτλ. 513,11
 στρατόπεδον 120,23 sq. 294,6
 στρεβλοῦν. πρὶν μὲν πληρωθῶσι πνεύματος
 στρεβλοῦνται καὶ περιστρέφονται (sc. οἱ
 ἀσχοί), μετὰ δὲ τὸ πληρωθῆναι οὐκέτι
 607,28
 στρέφειν. (τὸ τρέγωνον) 500,19 τὰ κατὰ
 κύκλον κινούμενα ἐν τῇ αὐτῇ στρέφεται

τόπῳ 629,6 περὶ τὰ αὐτὰ στρέφονται ἡ
 ῥητορικὴ καὶ ἡ διαλεκτικὴ 6,27
 στύψις. τὸ ἐρυθρόν καὶ ἡ στύψις ἐν τῷ οἴκῳ
 44,28
 συγγένεια 222,20 607,1
 συγγενής 599,26 al. (σῶμα) 442,14 (μέ-
 τρον) 777,4 al. συγγενέστερος 600,2
 συγγινώσκειν. οὐκ ἐνδέχεται ἐν τι τῶν
 ἀπλῶν σωμάτων, εἴτε τῶν συνεγνωσμένων
 ἡμῖν εἴτε ὁτιδήποτε ἄλλο, ἀπειρον εἶναι
 433,15
 συγγνώμη *venia* 261,1.4 263,24
 συγκατατάττειν. διττὸν τὸ μέτρον, τὸ μὲν
 ἐξηρημένον τὸ δὲ συγκατατεταγμένον καὶ
 ὁμοειδές 746,8 sqq. τὸ στοιχεῖον ἐπὶ τῶν
 συγκατατεταγμένων φέρεται ἀρχῶν 8.4
 cf. 7,27 8,14
 συγκεῖσθαι 79,16 227,7 430,21 465,9 al.
 συγκεραννύναι. πρὶν ὁ ἀπὸ χορδῶν ἤχος
 συγραθῇ 116,15
 συγκεφαλαιοῦν. ταῦτα εἰπὼν συγκεφαλαι-
 οὔται τὰ εἰρημένα 161,21 ταῦτα πάντα
 συγκεφαλαιούμενα ἀνίσχονται ὑπὸ τὸ καθ'
 αὐτὸ αἶτιον 254,29
 σύγκεχυμένως 20,3
 συγκινεῖσθαι 355,11 384,26
 συγκλειω. οἱ θῆρες οἱ ἐν ζωγρεῖσις συγκε-
 κλεισμένοι 891,22
 συγκλῶθειν. (τὰ ἀσύγκλωστα) 320,23 475,3
 478,21
 σύγκριμα 314,23 402,23
 συγκρίνειν. συνάγεσθαι καὶ συγκρίνεσθαι τὰ
 στοιχεῖα 88,8 ζητεῖ εἰ δυνατόν τὰς ἐτε-
 ρογενεῖς κινήσεις πρὸς ἀλλήλας συγκρίνε-
 σθαι 877,30
 σύγκρισις (opp. διάκρισις) 95,13 al. ἐκ-
 κρίσει καὶ συγκρίσει καὶ θέσει τοῖς τοιού-
 τοις τὰ πράγματα ἐποιοῦν (sc. οἱ πάσαι
 φιλόσοφοι) 169,27 πῶς οἶόν τε λόγον τινα
 αὐτὸ (sc. τὸ κενόν) ἔχειν καὶ σύγκρισιν
 πρὸς τὰ σώματα; 655,13 *de voce com-
 parativa multum dictum* 164,9
 συγκριτικός. (δύναμις) 610,22 συγκριτικόν
 ὄψεως τὸ μέλαν 92,14 al. cf. διακρι-
 τικός
 συγγεῖν. τὸ κενὸν ἐγκχυρῶμενον καὶ συγ-
 κεχυμένον τοῖς σώμασι τοῖς μανοτέροις
 670,1 συγκεχυμένα ἐστὶ τὰ καθόλου 10.
 20 11,2 sqq. 133,11 sqq. συγκεχυμένως
 20,3
 συγχρῆσθαι. οἱ γεωμέτραι λαβόντες ἐκ τῆς

ἀπειρὸν εὐθείας ἦν ἐβουλήθησαν πεπερα-
σμένην, ταύτη συγκέχρηται ἐν τῇ ἀπο-
δείξει τοῦ προκειμένου θεωρήματος 483,9
σύγχυσις 567,5
συγχωρεῖν. τούτο οὐδὲ τῷ Ἀριστοτέλει δο-
κεῖ, οὐδὲ ἡ αἰσθησις συγχωρεῖ 450,11
c. dat. 81,20 84,21 138,19 191,11 210,11
319,4 al. c. accus. et infin. 81,30 374,
17 etc. οὐδὲ τούτο συγχωρήσομεν ad
82,29 passiv. εἰ καὶ συγχωρήθειη καὶ
τὸ αὐτόματον εἶναι αὐτοῦ αἴτιον 294,29
συζυγία 43,28 sq. 44,11 143,8. 15 365,4
συκῇ 244,21 318,28. 32
συλᾶν. ἐρύλησαν Φωκεῖς τὸν νεῶν 300,1
συλλαβή cf. στοιχεῖον
συλλέγειν. κοινότερον καὶ ἐκ τῶν καθ' ἑκα-
στα συνειλεγμένων 133,16 cf. 15,19 16,25
συλλογίζεσθαι 154,9 271,27 al. futur.
συλλογιέται 329,5. 8. 11 337,18 498,25
at συλλογίσῃ 166,26
συλλογισμός. οἱ συλλογισμοὶ οὐ φυσικαὶ
κινήσεις, ἀλλὰ λογικαὶ μέθοδοι 379,18
τῶν συλλογισμῶν στοιχεῖα αἱ προτάσεις καὶ
τούτων αἱ συλλαβαί 308,11 (ὑποθετικὸς)
102,17 307,27 308,12 412,7 505,16 al.
(ὑποθετικὸς τε καὶ διαιρετικὸς) 308,1 (ὑπο-
θετικὸς κατὰ διαίρεσιν) 315,14 (κατη-
γορικὸς) 505,19 (ἐν πρώτῳ, δευτέρῳ κτλ.
σχήματι) 209,19 272,2 281,3. 18 307,
24 sqq. al.
συλλογιστικὸς. ἡ συμπελοκὴ συλλογιστικὴ
ἐστὶ 328,4
συλλογιστικῶς 29,22 327,8 710,9
συμβαίνειν. τὸ συμβάν 279,1 etc. τὸ
συμβαῖνον 289,4 al. τὸ κατὰ συμβεβηχός
quid sit 535,2 sqq. συμβαίνειν et ση-
μαίνειν confusa 74,30 793,21
συμβάλλεσθαι ἀλλήλοις εἰς σωτηρίαν 314,23
ἡ στέργεις ἐν τῇ γενέσει οὐδὲν συμβάλλε-
ται τὸ καθ' αὐτὴν 150,20 εἰς τι 158,3
161,20. 25 171,14 240,11 340,23 342,7
343,12 al. πρὸς τι 144,21 153,23 233,
19 240,9 342,8 879,4 etc.
συμβλητικός 686,16 sqq. συμβλητάς pro
συμβλητικὰς scribendum 879,4
συμβολή. συμβολῆς γενομένης 260,11 273,
18 281,11
συμβολικῶς 92,29 388,24 391,8 392,13
610,20
σύμβολον. (Pythagoreorum) 388,29 389,
5 sqq. 392,16 610,19 ἄπτεται ταῦτα

ἀλλήλων, 2 κοινὸν ἔχει σύμβολον πρὸς
ἄλληλα 599,16. 29
συμμεθιστάναί. τὸ ἀντιμεθίσταται (Arist.
p. 211b27) ἀντὶ τοῦ συμμεθίσταται 555,8
συμμειοῦσθαι 102,31 103,30 656,11
συμμεταβαίνειν 522,22 523,3 sq.
συμμεταβάλλειν 525,21 588,26
συμμετάγειν 562,8
συμμετακινεῖσθαι 689,1
συμμεταφέρειν 522,21 552,8 554,6 562,
5. 26
συμμετέρχεσθαι 523,3
συμμετρία 213,7 337,21 812,18
σύμμετρος. σύμμετρό ἐστι τὰ τοῦ αὐτοῦ
μέτρου μετρούμενα 299,22
συμμέτρως 876,27
συμμεῖγνυσθαι 41,24
σύμμικτος. σύμμικταζῆα (Emped.) 314,9. 13
Σύμμικτα θεωρήματα Philoponi 156,17
συμπάθεια 113,8
συμπαράγινεσθαι 518,4
συμπααραλαμβάνειν 226,20 375,3 518,4
συμπαράτείνεσθαι 724,22 754,19
συμπαρεκτείνεσθαι 739,20 760,17
συμπαρομαρτεῖν 638,17 832,19
συμπάσχειν. τὰ νῦν τοῦ ἀνθρώπου μόρια
συμπάθοντα ἀλλήλοις 314,21
συμπεραίνειν. ἐκ τούτων συμπεραίνει ὅτι
κτλ. 871,23 med. συμπεραίνεται ὁ Ἀρι-
στοτέλης τὰ εἰρημένα sim. 214,14 272,9
739,8 passiv. ἐκ μιᾶς προτάσεως οὐδὲν
συμπεραίνεται (συνάγεται 63,7) 66,21 ὅταν
συμπερανθῇ ἡ κατ' εὐθεῖαν κίνησις 906,4
v.l. συμπερασθήσεται (sed συμπερανθ. I.K.)
66,20 cf. περαίνειν
συμπέρασμα πρότασις πρόβλημα ἀπόφανσις
τῇ ὑποκειμένῳ ταῦτά ὄντα τῇ σέξει δια-
φέρουσι 336,6 ἀληθὲς γ. οὐ μόνον δι'
ἄλλων καὶ ἄλλων προτάσεων, ἀλλὰ καὶ
ἐκ ψευδῶν τὸ αὐτὸ συναχθεῖται ἄν 332,25
cf. 333,22 334,3 336,18 τὰ ἐφεξῆς ἀνά-
ληψίς ἐστιν ὡς ἐν συμπεράσματι τῶν αἰ-
τίων 303,6
συμπερατοῦσθαι 582,34 583,4 al.
συμπεριτάγειν 198,15 262,9 265,7 905,
30. 32 906,8
συμπεριπαγῇ 905,33 906,19. 29
συμπεριτέγειν. ἐν τῷ τελείῳ ὁρισμῷ καὶ
ἡ ὕλη συμπεριτέγεται καὶ ἐληπτὰ 338,12
συμπεριλαμβάνειν 198,6 228,15 241,
23 sq. 596,32 597,4

www.liberal.org.gr
 συμπεριφέρειν 662, 18

συμπιλεῖσθαι 664, 21 sqq.
 συμπίπτειν 575, 18 sqq. 610, 12 640, 10
 συμπλέκειν 248, 26 330, 7 passiv. 43, 19, 29
 44, 12 149, 21 154, 1 195, 8 248, 28 249,
 7 sqq. 252, 2 sqq. 328, 1 349, 17. 19 709,
 33 780, 8
 συμπληροῦν 45, 22 159, 16 162, 2 163, 20
 164, 3 837, 13
 συμπληρώσεις. τῶν συντελούντων εἰς συμ-
 πλήρωσιν τοῦ κόσμου 478, 7 μέχρι συμ-
 πληρώσεως τοῦ βιβλίου 306, 16
 συμπληρωτικὸς 8, 6 39, 20 161, 24 253, 7
 402, 22. 33 403, 2 450, 8 508, 35 536, 15
 συμπλοκή 44, 13 111, 3 116, 23 131, 12. 20
 139, 25 202, 5 249, 16 250, 16 251, 1 328,
 4 sq. 394, 29
 συμποδίζειν 627, 4
 συμπεπόντως (συμπρέπων cod.) 890, 34
 σύμπτωμα 235, 25 308, 3 sqq. 316, 11 321,
 30 905, 7 σύμπτωμα κοινῶς ἐπὶ τύχης
 καὶ τοῦ αὐτομάτου 315, 17
 συμφέρεσθαι 253, 18 578, 23 836, 23
 συμφύειν. συμφύεται 606, 22 συμφέφυκεν
 606, 21 συμφυῆναι 610, 26
 συμφυῆς 220, 22 829, 33 sq.
 σύμφυτος. (δύναμις) 418, 18 499, 10
 σύμφωνος 18, 4 19, 2 133, 11 136, 1 147, 24
 165, 7 276, 5 604, 3 σύμφωνα εἰρήκασιν
 ἑαυτοῖς 122, 29
 συμφώνως 125, 16. 21 276, 9. 28 346, 23
 συνάγειν. συνάγομεν πολλάκις διάφορα ζῷα
 εἰς συνουσίαν 323, 27 οὐ συνάγει ἡ φιλία
 τὸ νεῖκος 136, 26 140, 8 ταῦτα τὰ μικρὰ
 σάρκα συνάγομενα ἢ τὰ λιθάρια ποιεῖ
 σάρκα ἢ λίθον (sermo est de Anaxagorae
 homoeomeriis) 88, 2 τῆς φιλίας ἐπικρα-
 τοσύης συνάγεσθαι καὶ συγκρίνεσθαι τὰ
 στοιχεῖα edixit Empedocles 88, 8 con-
 cludere συνῆγεν ὁ Πλάτων ὅτι κτλ. 85, 13
 cf. 95, 25 163, 26 295, 17 327, 24 ἄτοπα
 σ. 681, 1 al. οὐ καλῶς συνάγει τὸ ἄτοπον
 903, 22 (cf. ad 31) ὁ συλλογισμὸς οὐ
 συνάγει ὅτι κτλ. 272, 12 καὶ τὸ συμπέ-
 ρασμα τὸ τῷ γένει ἐν συνάγει 82, 30 ἐκ
 μιᾶς προτάσεως οὐδὲν συνάγεται (cf. συμ-
 περαίνειν) 63, 7 τὸ ἄτοπον συνήχθη
 71, 25 συνάγεται ἄτοπον τὸ κτλ. 172, 8
 cf. 13, 13 32, 3 136, 20 294, 21. 28 al.
 ἀπορρήσειεν ἂν τις πρὸς τὸν συναχθέντα
 ἀριθμὸν τῶν αἰτίων, ὅτι κτλ. 249, 9

συνάδειν. (τὴν ἐξήγησιν τῇ Ἀριστοτελικῇ δι-
 δασκαλίᾳ) 12, 3. 28
 συναιρεῖν. (τὰς τρεῖς ἀρχὰς εἰς ὅσο) 144, 18
 ὅταν συνέλωμεν τὴν ὕλην καὶ τὴν στέρησιν
 153, 24 συνελὼν τὰ εἰρημμένα 147, 28
 συνελόντι εἰπεῖν 288, 29
 συναισθάνεσθαι et συναίσθεσθαι 125, 11
 699, 14 716, 27 762, 30. 32 766, 24 26
 συναίσθησις 716, 18 cf. συνώθησις
 συναΐτιον (Plat.) 5, 13 186, 19 241, 3
 συναληθεύειν. (τὴν ἀντίφασιν) 41, 33 49, 8
 58, 32 80, 2 sqq. 81, 22 al.
 συναμφότερος 137, 25 212, 22 225, 19. 23
 329, 23 sqq. 537, 10. 17 600, 14
 συναναιρεῖν 615, 7. 9 al.
 συναναλαμβάνειν 145, 10 sqq. 147, 14 ad
 241, 24
 συναναφάνεσθαι 18, 21 sq. 135, 19
 συναντᾶν 908, 11
 συναποδεικνύναι. τοῦτου δειχθέντος συναπο-
 δεδειγμένον ἔσται κτλ. 418, 13 ἐὰν δειξω
 ὅτι κτλ., ἔχομεν συναποδεδειγμένον ὅτι κτλ.
 400, 10 al.
 συναπολλύναι 460, 18
 συνάπτειν. ἔστιν ἡ ὅλη τοῦ ῥήτου σύνταξις
 αὐτῇ· μετὰ τὸ 'εἴπερ κτλ.' σύναψιν ἐφε-
 ξῆς 'ὥσπερ κτλ.', εἶτα σύναψον κτλ., εἶτα
 πάλιν σύναψον κτλ. 415, 23 cf. 237, 18
 item συναπτέον 237, 30 247, 9 363, 26
 448, 3. 8 611, 17 al. intrans. 40, 26 345, 23
 581, 14 761, 31 al. passiv. τὰ τῇ φύσει
 συνημμένα 575, 10 τὸ 'συνεχεῖ' ἀντὶ τοῦ
 συνημμένῳ 556, 11 τὸ συνημμένον (syl-
 logismi hypothetici) 133, 23 134, 12 505,
 17 511, 9 667, 30 668, 13 cf. συνημ-
 μένως
 συναριθμεῖν 151, 2 349, 26
 συναρμόζειν. χορδαὶ συνηρμοσμένα 46, 28
 συναρμολοθέντων τῶν ὕλικῶν 116, 5
 συναρπάζειν. καὶ συναρπάζειν ὁ παραλο-
 γισμὸς ᾗδύνατο 557, 16 τοὺς λόγους δει-
 ξομεν οὐδεμίαν ἀνάγκην ἔχοντας, εἰ καὶ
 τῷ πιθανῷ συναρπάζουσι 676, 2
 συναύξεσθαι 420, 28 421, 32 sqq. forma
 συναυξάνεσθαι 425, 11 v. l. 510, 13 597, 21
 cf. αὐξεῖν
 συναφαιρεῖν. med. 688, 14
 συναφή 534, 6
 συνδεῖν. ἡ χελιδὼν συνδεῖ τοῖς κάρφεσι τὸν
 πηλὸν 311, 7
 σύνδεσμος coniunctio (grammat.) 7, 3 sqq.

85,27 86,17 217,9 336,21 385,25 653,19
713,25 856,20 893,30
συνδαιρειν 1.11 passiv. 1.15 377,15
440,9 454,19
συνδρομή 46,30 47,5 103,22
σύνδρομος 830,26
συνδύζεσθαι 389,8 478,22
συνδυασμός 389,4
σύνεγγυς 318,27.31 319,3.12 etc. 324,4
c. genit. 764,27
συνεθισμός 579,16
συνεΐναι 130.8.13.16.19 533,15 752,31
753,7
συνείρειν. κλν συνείρονται τινα τήν κίνησιν
κτλ. 908,10 (cf. Arist. 262*16)
συνεισάγειν 314,22.25
συνεισιέναι. συνεισιόν 585,21
συνεισφέρειν 161,18 881,5
συνεκτείνεσθαι 426,4 728,24
συνεκτιχός 198,3
συνελκύειν 570,21
συνεμφαίνειν 386,11 passiv. 145,28
146,23 337,26 346,15 457,25
συνενοῦν. συνήνωται 596,2
συνεξίέναι. συνεξιών 585,21
συνεπεκτείνειν 426,6 passiv. 426,10.11
συνεπιννοεῖν 146,25 passiv. 220,11 249,
23 711,15 ad 718,31
συνεργεῖν 164,13 310,20.28
συνεριθος τῆς φύσεως ἡ τέχνη 310,17 sqq.
316,23
συνέρχεσθαι 103,31 109,24
συνετός. ὁ σ. τῆς γνώσεως τῆς ὕλης τρῶ-
πος ἐκ τῶν εἰδῶν ὑπάρχει 480,3
συνεφέλκεσθαι med. (ex Themist.) 366,26
συνέχεια. (τῶν ῥητῶν) 237,13 cf. 749,28
(τῶν προκειμένων) 403,33 (τοῦ λόγου)
561,26 κατὰ συνέχειαν 443,4
συνέχειν 198,4 307,18 al.
συνεχής. συνεχές πρὸς τὸ ἄνω 93,15 178,17
ad 215,20 συνεχές τῷ ἀνωτέρῳ (vel τῷ
ἀν. ῥητῷ) 164,20 247,8 415,21 al. τὸ
συνεχές defn. Arist. 40,25 345,23 al.
τὸ σ. δυνάμει πολλά ἐστίν 40,30 sqq.
συνεχές ἐστὶ τὸ ἐπ' ἀπειρον διαιρετόν
340,1 cf. 105,12
συνεχῶς 235,14 283,22 etc.
συνηγορεῖν 42,10 61,13 80,23 607,10
συνήθεια. ταῦτα συνήθεια τινὶ οὐδενὸς ἔνεκα
γίνεται 268,2 *consuetudo loquendi*. ἡ σ.
οἶδεν ἀπὸ μέρους τὰ ὅλα καλεῖν 531,10

οὐκ οἶδεν ἡ σ. τήν εὐτυχίαν ἐπὶ παιδίων;
287,15 ἐν τῇ συνήθειᾳ 259,25 476,21
ἐν τῇ κοινῇ συνήθειᾳ 778,5 cf. 474.3 ἡ
(vel ἡ κοινή) τῶν ἀνθρώπων συνήθεια
283,2 783,24
συνήθης. εἰ σύνθηες ἦν τῷ χρεωστοῦντι
κτλ. 274,26 275,4 'δυνάμει' νῦν λέγει
οὐ τὸ σύνθηες (λέγω δὲ τὸ μήπω μὲν
ἡγμένον εἰς ἐνέργειαν, δυνάμενον δὲ ἀχθῆ-
ναι), ἀλλὰ κτλ. 253,21
συνήθως 48.14
συντημμένως. τοῦτο δυνατόν καὶ συντημέ-
νως ὡς ἓνα συλλογισμὸν τὸ ὅλον λαβεῖν,
καὶ διετηρημένως ἀποῦσαι ὡς δύο συλ-
λογισμούς 140,15
σύνθεσις 157,4 sqq. 232,11 al.
σύνθετος. οὐδὲν ἑτερόν ἐστὶ τὸ σύνθετον ἢ
σύνθετος ὅλης καὶ εἰδους 523,21 cf. 519,
17 οὐδὲν ἐστὶν ἐν τοῖς συνθέτοις ὃ μὴ
ὑπάρχει τοῖς ἀπλοῖς 401,18 (οὐσία) 112,
16 138,1 al.
συνθέτως corrupte Mt 139,1, ubi scripsi
συνθέντας cf. συντιθέναι
συνίέναι 102,30 420,12 571,8 667,20
696,22
συνίέναι cf. συνετός
συνιζάνειν 668,3 sqq.
συνίζησις. (εἰς τὰ νεά) 696,15 ἡ εἰς
ἑαυτὰ τῶν σωμάτων σ. 668,2 671,5
συνιστάναι. οὐ διὰ τινος ὀργάνου ἡ φύσις
συνίσταται τὰ πρῶτα στοιχεῖα 6,4 ἀπορή-
σειεν ἂν τις εἰκότως τῷ Ἀριστοτελικῷ
συνιστάμενος δόγματι, ὅτι κτλ. 579,21 τὸ
τοῦ ἀνθρώπου εἶδος δύναται ἐν πηγυαίῳ
μεγέθει συστήναι 97,3 τὰ ἐν μετεώροις
συνιστάμενα 8,20 τήν ἀνθρώπου σάρκα
ἐκ πλειόνων συνεστάναι σαρκῶν 103,34
ἅμα τῷ συστήναι πῦρ κάτω, χωρεῖ εἰς
τὸν οὐρανὸν τόπον 265,1 ἡ ὅλη κίνησις ἐκ
τῶν ἰδίων μερῶν συνειστήκει μία οὐσα καὶ
συνεχής 806,34 etc. cf. ad 372,31 430,1
συννεύειν. ἡ γῆ διὰ τὸ στήριξεν ἑαυτὴν
καὶ εἰς ἑαυτὴν συννευκέναι, διὰ τοῦτο
μένει 449,5
σύνοδος 324,4 sqq. (πασῶν τῶν χορδῶν)
46,29 (ἡλίου καὶ σελήνης) 221,10 (τῶν
μερῶν) 478,16 (εἰδους καὶ ὕλης) 157,17
523,22
συνορᾶν 63,25 321,1 429,22 447,2
συνουσία. (ἵππου καὶ ὄνου) 323,28 (ἄγραφοι
συνουσίαι Platonis) 515.30 521,10

συνοουσιῶν. ἔστι συνοουσιωμένη ἡ στέ-
 ρησις τῆς ὕλης 181, 10
 σύνταξις. (τῶν παρόντων χωρίων, τούτου
 τοῦ χωρίου sim.) 237, 12. 19. 28 (τῆς
 λέξεως) 299, 7 τὴν λέξιν ἔχουσάν τι δυσχε-
 ρὲς περὶ τὴν σύνταξιν 543, 23 τοῦτο πρὸς
 τὸ ἀνωτέρω τὴν σύνταξιν ἔχει 603, 2
 συντάττειν. συντάσσει 829, 7 συντακτέον
 237, 16 302, 6 al. τῶν συντεταγμένων αἰ-
 τῶν τοῖς φυσικοῖς πράγμασι 5, 26
 συντείνειν. ἐπειδὴ οὐδὲν αὐτῷ συντείνει τὸ
 ἀδιάρητον, παρῆκεν αὐτὸ νῦν 67, 7
 συντελεῖν. οὐδὲν τοῖς οὐσι συντελεῖ ὁ τύπος
 512, 27 εἰς τι 186, 20 221, 29 278, 26
 340, 17 πρὸς τι 240, 10
 συντέμνεσθαι 813, 30 863, 33
 συντιθέναι. συντιθέντα, συντεθέντα, σύνθετα
 sim. confusa v. ad 139, 1 418, 24
 συντομία 3, 30 394, 17 538, 11
 σύντομος. ἐν συντόμῳ 246, 24 676, 3 773,
 17 συντομώτερος 386, 27
 συντόμως 92, 5 168, 14 181, 7 195, 13 204, 7
 362, 25 384, 30 538, 3. 8 659, 20
 συντρέχειν 197, 26 306, 1 907, 24
 συντυχεῖν. (τῷ φῶσι) 288, 26 cf. 278, 4
 συντυχεῖν 278, 5. 7. 18
 συνυπάρχειν 39, 32 63, 23 181, 8 747, 4
 συνυφίσταται. εἰ δημιουργῶν ὁ θεὸς τὰ
 σώματα οὐ συνυφίστησεν αὐτοῖς διάστημα
 τι χωρητικὸν τῆς οὐσίας αὐτῶν κτλ. 573,
 28 συνυφισταμένης τῆς ὕλης ἅμα τοῖς
 εἶδεσιν ὑπὸ τῆς δημιουργικῆς αἰτίας 55, 1
 τούτῳ τῷ ποσῷ ἦτοι συνυφίστηκεν ἡ οὐσία
 ἢ οὐ 34, 8 cf. 18, 17 sq. 37, 10 sq. etc.
 συναθεῖν. passiv. 639, 17. 19
 συνάθησις v. ad 670, 32
 συνώνυμος. (diff. ὁμώνυμος) 377, 12
 συνωνύμως 76, 23 779, 19 sqq.
 συριγμός. 'κλεψύδρας' λέγει ἦτοι τὰ παρὰ
 ταῖς μηχανικοῖς δι' ὧν τοὺς συριγμοὺς
 ἀποτελοῦσι καὶ τὰς ἄλλας ποιάς φωνάς, ἢ
 κτλ. 612, 16
 συρρεῖν 265, 4
 σύστασις 42, 25 313, 1 318, 24 319, 5 al.
 συστατικός. ὁ ὁρισμὸς ἐκ γενῶν ἐστὶ καὶ
 τῶν συστατικῶν διαφορῶν 76, 18
 συστήλλεσθαι 609, 29 625, 20 626, 16 668,
 19 672, 14
 συστοιχεῖν. (Pythag.) 124, 1 sqq. 360, 21 sqq.
 σύστοιχος 126, 19 254, 19
 συστολή 898, 28

συστρέφειν. τὸ σπέρμα συνεστραμμένου
 ἔχον ἐν αὐτῷ τοὺς λόγους τοῦ φερόμενου
 320, 1
 συσχηματίζεσθαι 402, 30
 σφαῖρα. σφαῖρας πᾶσαι 515, 17 sqq. 520, 18 sq.
 σφαιρικός. (ἄτομος) 117, 2 sq. 229, 1 398, 12
 σφαιροειδὴς ἡ κεφαλὴ 117, 4
 σφαῖρος Empedocles 88, 9 94, 2 sqq. 95,
 7 sqq. 229, 5 261, 19 314, 7 etc.
 σφάλλειν. ὁ τῶν τοιούτων ἀποδείξεις παρέ-
 χειν βουλόμενος τοῦ ἐσφάλλαι αὐτῷ τὸ
 κριτήριον τῆς διανοίας ἔλεγχον παρέχεται
 206, 17
 σφέκλον v. σπέκλον
 σφενδόνη. τοὺς δακτύλους τοὺς μὴ ἔχοντας
 σφενδόνην ἀπέρους καλοῦσι κτλ. 474, 5 sqq.
 ἡ σφενδόνη ἐν τῇ κηρῷ τὸν ἐν αὐτῇ χα-
 ρακτήρα ἀπομαρτάνει 402, 20
 σφήξ. ἱπποὶ σφηκῶν γενέσεσι 179, 5 sqq.
 cf. 107, 14 115, 30 180, 9 al.
 σφοδρός 418, 19 σφοδρότερος 418, 31 419, 6
 σφραγίζει. δακτύλος εἰς κηρὸς ἄλλοτε
 ἄλλους σφραγίζει 392, 5
 σχεδόν 359, 28 386, 21 496, 8 580, 23
 σχέσις 240, 29 368, 6 sqq. 373, 27 499, 31
 σχηματίζειν 158, 1 517, 23 passiv. 114, 8
 120, 25 sqq. 190, 7 211, 15 220, 27 290, 7
 338, 2 al.
 σχίζειν. τῷ βάρει ὑποόμενος ὁ ἀὴρ ὑπεξι-
 στάμενος σχίζεται 663, 6
 σχοῖνος (mensura Aegyptiaca) 746, 23
 σχολάζειν. Πυθαγορεῖσι καὶ Πλάτωνι μάλ-
 λον περὶ θεολογίαν ἐσχολασίαι 395, 11
 σχολαιότερος. (βάδις) 692, 24 σχολαιό-
 τερον adv. 692, 21. 24
 σχολή. ἐν ταῖς σχολαῖς τοῦ ἡ' βιβλίου τῆς-
 δε τῆς πραγματείας 458, 31 639, 8 762, 9
 σχολῆ γε 228, 1 507, 29 852, 19 σχολῆ
 γε δήπου 222, 10 σχολῆ δήπου γε 634, 10
 σφίζειν 260, 12 273, 14 281, 9 al.
 σῶμά ἐστι τὸ πάντῃ διεστηχός, τουτέστι τὸ
 πάσας ἔχον τὰς διαστάσεις 431, 23 ὁ
 ὁρισμὸς σώματος τὸ τριχῇ διαστατόν 505, 8
 οἱ γεωμέτραι ὀρίζονται τὸ σῶμα λέγοντες
 ὅτι σῶμά ἐστι τὸ ἐπιπέδῳ ὀρισμένον 417, 1
 πᾶν σῶμα ἐξ ὕλης καὶ εἶδους τῶν ἀπλου-
 στάτων 59, 31 οὐ χωρεῖ σ. διὰ σώματος
 567, 11 ἀδύνατον δύο σώματα ἐν ταύτῳ
 εἶναι 505, 14 etc. cf. αἰσθητός
 σωματικός 199, 5 573, 5. 14 al.
 σωματίον 89, 32

σωματωδότης 582,24 684,22.28 709,5 713,6
 σωρεία 87,26 113,1.7
 σωρεύειν. τῶν ἑλῶν πάντων σωρευθέντων
 ἐξ ὧν ἡ ναῦς οὐκ ἂν γένοιτο ναῦς 99,3
 σωρός 87,21 sqq. 112,22 595,1 sqq.
 σωστικὸς. ἡ ὕλη σωστικὴ τοῦ εἶδους ἐστίν
 110,21 cf. 18,12
 σωτηρία 242,18 sqq.

τάγμα 794,22 sqq.
 ταλαντιαῖος 677,21 679,2
 τάξις 99,18 142,14 188,30 al. ἐν ὕλης
 τάξει 232,3 247,28
 ταραττεῖν 33,10 57,30
 ταραχή 877,24 sq.
 τάσις. (χωρδής) 116,11 sqq.
 τάττειν 167,27.29 168,19 595,10 633,3
 ταῦρος 179,5 sq. 180,9
 ταυτολογεῖν 296,13 546,22
 ταυτοότης 123,27.30 360,10 sqq. 394,4
 ταχέως 799,4
 τάχος 803,24
 ταχυκίνητος 690,18 ταχυκίνητοτερος 693,
 17 ad 680,31
 ταχύς. θάττων constanter, ut videtur, nus-
 quam θάσσων. ταχύτερος 262,13 646,
 11.28 τάχιον 19,16 ταχύτατα 692,19
 τάχιστα 674,6 al.
 τείνειν. πρὸς τὸν Ἀναξαγόραν αὐτῷ τείνει
 ὁ λόγος 26,9
 τεκμήριον 169,5 317,3 359,14
 τεκμηριώδης. (τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσεως
 τρόπος) 9,17
 τεκμηριωδῶς 9,27
 τεκταίνεσθαι 238,32 sq.
 τεκτονικός 254,28 τεκτονική (sc. τέχνη)
 201.2 230,33
 τέκτων 211,14 229,21 241,22 270,11 sq.
 τελεῖν. τὸ ἐπιστητὸν καθὸ ἐπιστητὸν τελεῖ
 ὑπὸ γένος τὸ ποιεῖν 349,9 sqq. cf. 131,
 9.11 447,11
 τέλειος 301,5.21 338,12.15 341,32 342,5
 363,1 τελειότερος 97,1 362,33
 τελειοῦν 342,18.29 375,9 384,35 385,3.9
 406,6
 τελείως 296,9 314,8.12 847,12 sq.
 τελείωσις 11,27 385,3
 τελειωτικός 128,27 200,1.13 384,9 797,19
 τελεσφορεῖν 186,22

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

τελευταῖον adv. 40,20 50,29 404,8
 τελευτᾶν. εἰς ὁρισμὸν τελευτήσας, τὸ ἰκα-
 νὸν τῷ ἐρωτήσῃ πεπολήκεν 297,4 μοῖ
 281,11 287,16
 τελέως 857,8
 τελικός 5,8 al. τελικώτατος 230,13 246,11
 τελεματώδης 651,7
 τέλος τὸ ὥς οὐ ἐτὶ τὸ ὥς ᾧ 230,6 sqq. 237,
 20 sqq. τ. Aristoteli idem est quod εἶδος
 334,14 τοῦ τέλους ἕνεκα πάντα τὰ πρὸ
 τοῦ τέλους 337,15 ὧν τὰ τέλη διάφορα,
 καὶ αἱ ἀρχαὶ διάφοροι 370,17 τὰ οὐράνια
 ἀεὶ ἐν τέλει ἐστί 198,23 sqq. 831,3 ἐπὶ
 τέλει 352,18 τέλος adv. 157,34
 τέμνειν 81,7 85,2 297,17 568,6 al. passiv.
 98,33 99,2 100,8 103,19 220,4 465,9
 466,30 al.
 τέρας 200,20.25 269,19 291,10 305,21
 307,22 314,5
 τέταρτος. ἡ ὁδὸς ἀνύεται δι' ἡμέρας μίᾶς,
 καὶ τὸ τέταρτον αὐτῆς διὰ τετάρτου ἡμέρας
 802,30 863,22 ἐν μιᾷ καὶ τετάρτῳ ὥρας
 682,8
 τετραγωνίζειν 31,7 sqq.
 τετραγωνισμός. (τοῦ κύκλου) 31,6 sqq.
 206,22 254,17.19
 τετράγωνος. (χωρίον) 392,21 842,22
 (ἀριθμός) 393,9 sqq. τὸ τετράγωνον 392,
 22 455,20 al. γένεσις τῶν τετραγώνων
 ἀριθμῶν κατὰ Δίακλον (Pythag.) 393,16
 τὸ τοῦ τετραγώνου τὴν διάμετρον τῇ
 πλευρᾷ σύμμετρον εἶναι τῶν ἀδυνάτων ἐστὶ
 755,19 cf. ἀσύμμετρος
 τετράκις 299,23 803,17 812,27
 τετρακτὺς. (πηγὴ τῆς φύσεως Pythagoreis)
 388,2
 τετραξεστιαῖος 506,9
 τετραπύχης. τετραπύχει (τετραπύχων I.)
 97,3
 τετραπλάσιος 649,31
 τετραπλασίων 650,6
 τετραπλασίως 650,6
 τετράπους 306,3
 τετράς 648,22 sq.
 τετραχῶς 348,9 595,9
 τέτταρες constanter, ut videtur, in lem-
 matis, τέτταρες in Philoponi commenta-
 riis, utrobique vero saepissime numerus
 littera δ' indicatur. dat. plur. τέττασι
 2,16.17 3.8 243,26 432,18
 τέωρα 208,22 213,20 610,2 623,25

www.libtool.com.cn

τέχνη. ἡ τέχνη μιμνᾶται τὴν φύσιν 310,16
εἰδὼν ἔστι τῆς φύσεως 229,18 συνέριθος
τῆς φύσεως 310,17 sqq. 316,23 ἀμαρ-
τάνει πολλάκις κτλ. 318,6
τεχνητός. τῇ τεχνιτῇ μανῶσει 132,9 τὰ
τεχνητά (opp. τὰ φυσικά) 101,22 113,31
114,5 115,19 al.
τεχνικός 201,24 258,17. 25 al.
τεχνίτης 157,5 229,23 sqq. 321,3 al.
τεχνούν. θεωρήματα ἱκανὰ πᾶν ὄντα τεχνῶ-
σαι τὴν ψυχὴν πρὸς τὰς φυσικωτάτας
τε καὶ λογικωτάτας τῶν πραγμάτων αἰτιο-
λογίας 254,13
τέως 54,31 58,14 68,14 167,5 190,29 195,
17 260,21 263,15 339,10 355,26 380,25
395,20 502,18 568,16 608,18 628,26 al.
τήκειν. τηκόμενος 213,21 τηκτός 208,23
240,10 566,29
τηλικούτος 263,1 264,23 265,27 495,2
624,18 672,22
τηνικαῦτα 259,29 777,33
τιθέναι. (πρότασιν) 3,31 al. (προβλήματα)
363,16 (παραδείγματα) 543,7 (τούς λό-
γους) 546,23 med. 207,6 208,21 486,6
565,24 etc. θετέον 267,16. 24 268,3
353,30 al.
τιθήνῃ et τιθηνή ad 5,9
τίπτειν. τὰ παρὰ φύσιν τιπτόμενα 266,3
τίμιος. τιμιώτερος 897,10 τιμιώτατος v.
ad 497,5 sq.
τίς. τί τίνος ἔνεκεν 303,18 πόθεν ἀρξά-
μενος μέχρι τίνος κτλ. 453,19 τί ποτέ
ἔστι 535,2 τί οὖν 741,13 καὶ τί μοι
πολλά λέγειν 572,28 cf. λέγειν
τίς. θαυμαστή τις 501,6 504,4 al. πόσος
ἄρα τίς ἐστίν ὁ ἀήρ 571,21 οὐδεὶς τις
et μηδεὶς τις v. ad 151,26 235,18 *tertia*
persona singularis non addito τις ad
significandum subiectum universale 394,
4? ποσαχῶς τὸ ἐν τινι λέγεται 566,28
ὁ τις ἄνθρωπος sim. 11,10 al. δοῖται γάρ
τῳ μὴ ἀνάγειν ὁ Ἀριστοτέλης κτλ. 344,21
ἀλλ' οὐ τῳ 596,10
τιτράν 570,12 τετρημένος 570,9 612,19
τετρησθαι 391,8
τμήμα. (τοῦ κύκλου) 31,12 sqq. 696,20
(τῆς διαίρεσεως sim.) 64,4 89,13 109,28
143,8 149,4 249,5 370,20
τμητικός. ἴδιον πρὸς τὸ τμητικόν καὶ εὐ-
κίνητον 25,27
τοίνυν 188,16 460,12 570,13 al.

τοῖχος 47,32 121,10 633,17 831,20 sq.
το(ί)ω. τοίως ἢ τοίως (τοιῶς libri) v. ad
156,12 232,8 839,12
τοιῶσδε 201,19 220,32 232,8 305,7 818,30
τομή. ἡ ἐπ' ἀπειρον τομὴ τῶν μεγεθῶν
δείκνυται καὶ ἐκ τοῦ τὸ τρίγωνον τὰς δύο
πλευρὰς τῆς λοιπῆς μερίζονας ἔχειν 404,15
τοξεύειν 638,2 641,27 692,28 sq.
τοπικός. (σῶμα) 507,14 (διάστημα) 558,
29 al. (στιγμή) 507,15 (κίνησις) 341,2 al.
τοπικῶς. (opp. οὐσιωδῶς) 391,12
τόπος. Philoponi corollarium de loco 557,
8 sqq. τόπου διαφοραὶ ἔξ (ἄνω, κάτω etc.)
453,25 499,7 ὁ τόπος, εἰ γε ἔστι, διὰ-
στημα ἐστίν, ἐπειδὴ καὶ διαστημάτων δεκτι-
κός 508,14 τὸν τόπον ὁρίζονται κενόν
εἶναι καὶ ἔρημον σώματος 340,12 ὡς
ὑπομνήσομεν ἐν τῷ τόπῳ (ubi perventum
erit ad Aristotelis locum) 284,20 ἐν
τῷ τόπῳ γενόμενοι εἰσόμεθα 749,33
τοσαυταχῶς 252,16 348,9 419,29 526,28
τοσόσδε 305,6 al.
τοσοῦτος. τοσοῦτον χρειά τοῦ ὑποκειμένου
κτλ., ὥστε κτλ. 140,11 τοσοῦτον μὲν οὖν
νῦν δείκνυσιν, ὅτι κτλ. 135,17 ταῦτα
μὲν οὖν ἐπὶ τοσοῦτον (cf. ἐπὶ) ὡς πρὸς
τὸν παρόντα λόγον 191,34 al. πότε ἐκλει-
ψις γενήσεται: φαιμέν μετὰ τοσοούτους μῆνας
761,28
τραγέλαφος 612,11 616,16
τρανής. τρανέστερος 198,5 730,11 cum
v. l. τρανότερος 97,2 189,14
τραχύς 128,13. 16 al. (ἄδός) 410,1
τρέπειν. τρέπει καὶ ἄλλοισι 157,33 τρέ-
πεται καὶ μεταβάλλει 157,21. 26 τρέπεται
ὁ Ἀριστοτέλης εἰς τὸ δεῖξαι κτλ. 68,23
item ἐπὶ τὸν ἔλεγχον Ἀναξαγόρου 89,3
96,6 τραπεὶς ἐπὶ τὸ ἐκθέσθαι τὴν ἀληθῆ
δόξαν 616,23 οὐ προϋποκειμένον τι ὑλι-
κόν αἰτιον οὕτω τραπὲν ἐποίησε τὴν ἀλο-
γον ψυχὴν 191,18
τρέφειν. τὸ τρέφον καὶ τὸ τρεφόμενον 895,26
τρέχειν. ἔδραμεν ἐπὶ τὸ ὕδωρ 260,10 ὁ
δραμὼν τήνδε τὴν εὐθείαν 908,14
τρήμα 569,23 sqq.
τρίκοντα 777,14
τριάς 183,2
τρίαιλος 640,23
τρίγωνος. (λίθος) 287,12 τὸ τρίγωνον
224,13 296,30 333,4 404,16 408,4
455,20

τριπλήγους 160,1 sq. 495,2 520,9. 23 830,
 6.12 accus. sing. τριπλήγη ad 257,15
 τρίπους *tripus* 146,18 sqq. 288,6 357,7
 475,20
 τρίς 803,18
 τριττός 195,6 212,9 329,22. 27 755,30
 τρίτως 491,17
 τριχῆ. ὁ χαλκός ὁ δυνάμει ὦν ἀνδρίας διη-
 ρηται τριχῇ τῷ χρόνῳ 353,25 τριχῇ δια-
 στατός, διεστανάσι sim. 93,8 133,31 172,
 12 225,15 505,5 al.
 τριχῶς 79,3 207,20 211,20 218,21 225,
 18. 21 228,16. 20 al.
 τριψίς 830,22
 τροπή. (τοῦ ἡλίου) 199,6 sqq. (τῆς ὕλης)
 696,5 (ἐαυτοῦ) 893,19 vox Democritea
 117,12
 τροπικός. (χειμερινός, θερινός etc.) 906,
 16 sqq.
 τρόπις 399,4
 τρόπος. τῷ αὐτῷ τρόπῳ 366,12 575,14
 τοιῶδε τρόπῳ 458,3 τοιούτῳ τρόπῳ 423,
 18 ad 401,18 τοῦτῳ τῷ τρόπῳ 770,6
 τρόπον τινά aln. 509,29 cf. 244,14 τὸν
 αὐτὸν τρόπον 147,5 τοῦτον τὸν τρόπον
 199,26 376,27 τὸν εἰρημένον τρόπον 203,
 11 καθ' ὃν εἶπομεν τρόπον 237,8 κατὰ
 τὸν αὐτὸν τρόπον 281,13 τρόποι τῶν αἰ-
 τῶν 246,25 247,13
 τροφή 559,29 597,30 598,2 al. cf. πρόσ-
 κρισις, πρόσρος etc.
 τροφός. εἰ τὰ παῖδια ἀποπλανηθέντα τῆς
 τροφῆς μηδενὸς ἄγοντος οἴκαδε ἐπανάλθῃ
 281,13
 τρυφή. οἱ διὰ τρυφῆν παρὰ τὸν προσήκοντα
 καιρὸν ἡβῶντες καὶ σπερμαίνοντες 859,13
 cf. 797,28
 τυγχάνειν. (τοῦ σκοποῦ) 267,10 οὐχ ὥς
 ἔτυχεν οὐδὲ μάτην 311,17 ἔνεκά του
 ποιεῖ ἢ φύσις καὶ οὐχ ὅπερ ἔτυχεν 311,19
 εἰ τύχοι 117,2 230,28 item τυχόν 5,30 sq.
 67,24 114,24 135,8 208,25 213,18 224,
 29 230,27 al. οὐ τὸ τυχόν διαφέρει τὸ
 λέγειν κτλ., ἀλλὰ πολλὴ τούτων ἐστὶν ἡ
 διαφορά 185,22
 τύπος. μὴ ἔχων ὁ παῖς διηρθρωμένους τοὺς
 τοῦ καθ' ἑκάστα τύπους, οὗς ἐξ ἀρχῆς
 ἔρχε τοῦ ἀνθρώπου τύπους, πᾶσιν ἐφαρμό-
 ζει 12,31
 τυφλός 162,24 207,1 (ἐκ γενετῆς) 206,28
 207,11 829,3

τυφλότης 218,4
 τυχαῖος. τὰ τυχαῖα (τύχαια K) λέγονται
 ἐκ ταῦτομάτου 282,30 cf. 25 διακρίσις
 τοῦ τυχαίου ἀπὸ τοῦ ἰδίου λεγομένου αὐτο-
 μάτου 292,10
 τύχη. (ἀβέβαιος) 276,8. 25 (ἀγαθή, κακή)
 279,18 (θεῖόν τι ἢ δαιμόνιον οὐσα χρῆμα)
 266,8 ἡ τύχη περὶ τὰ πρακτά 286,10
 φαινὲν ἄδηλα εἶναι τὰ τῆς τύχης 276,7
 κατὰ τύχην 262,6. 8 313,16. 18 318,13 al.
 ὕγεια. de forma ὕγεια v. ad 204,8 216,5
 217,16 229,30 235,22 236,2 246,7 279,5
 292,1 316,21 325,16 402,13 509,11. 18
 790,7 797,4 sq. 826,24. 28 al.
 ὑγιάζειν 197,22. 28 204,8 sqq. passiv.
 197,25 sqq. 826,27 884,3
 ὑγιαίνειν 246,9 ὑγιάνει 279,5 ὑγιάνω 242,
 16 268,24 ὑγιάναι 279,1. 3
 ὑγεινός. (σιτῶν) 402,13
 ὑγιής. (λόγος) 171,3 405,3 (ἐπιχειρήσις)
 498,19
 ὑγιῶς. οὐχ ὁ τὸν περὶ κινήσεως οἱ παλαιοὶ
 λόγον ἀποδεδώκασι 366,7 εἰ ὁ ἐποίησατο
 τὴν ἀντιτροφῆν 62,17 δοκεῖ μοι μὴ ὑγιῶς
 ἔχειν τοῦτο τὸ ἐπιχειρήμα 309,9
 ὑγραίνειν 196,3 passiv. 23,9 628,18
 ὑγρός 213,21 224,22 624,23 al.
 ὑγρότης 222,7
 ὑδάτιον 44,14. 30 88,18 420,33
 ὑδατώδης. (ἡ ὕλη τοῦ χαλκοῦ) 329,18
 ὕδωρ. τὸ ὕ. εἰς ὕδατα διαιρεῖται 412,13
 πόθεν καταφερὲς τὸ ὕδωρ φύσει ὑπάρχον
 ἐπὶ τὸ ἄνω κινεῖται ὑπὸ τῶν αὐλόν τινα
 ἐμβαλλόντων καὶ δι' αὐτοῦ ἀναρροφών-
 τας: 570,14
 ὕελος 833,12 ad 642,17
 ὕετός 307,7 sqq. 315,9 329,10
 ὕλη. ἡ ὕ. δυνάμει ἐστὶ πάντα τὰ φυσικά
 εἶδη 173,3 cf. 106,15 192,18 (παθη-
 τικόν) 354,27 369,19 (κοινῇ) 138,16
 (ἄγνωστος) 476,6 (δεκτικὴ τῶν ἐναντίων)
 41,27 (πρώτη opp. δευτέρα, προσεχῆς,
 προσεγεστέρα) 16,1 sqq. 130,10 sq. 145,
 32 sqq. 231,12 sqq. 236,6 ὕλην οὐ τὴν
 πρώτην, ἀλλὰ τὴν πεποσωμένην 621,22
 τῆς ὕλης πολλὸ ἐφρόντισαν οἱ παλαιοὶ 228,
 26 cf. γυμνός *sihva* 766,27 sq.
 ὀλιγός 23,7 54,18 sqq. 87,12 88,5 etc.
 62*

www.libtool.com.cn

ὑπαγορεύειν. οὐδὲ ἢ αἰσθησις ὑπαγορεύει ἐφθάρθαι τὸν τοῦ ὕδατος τόπον μεταβάλλοντος εἰς ἄερα 518,20
 ὑπάλληλος. (γένος) 136,3 349,15 (συζυγίαι) 143,10
 ὑπαντᾶν 269,3 278,4 559,31
 ὑπαρξίς 132,12 174,31 al. ἐν ὑπάρξει (opp. ἐν τῇ ἐπινοίᾳ) 4,19 sqq. al.
 ὑπατος. ἡ ὑπάτη (sc. χορδή) 113,14 245,8 sqq. 792,3. 6 824,28
 ὑπείχειν 597,27 633,12 661,17
 ὑπεικτικός 645,12. 15
 ὑπέκκαυμα 378,25 384,19.24 449,7 605,22
 ὑπεναντίας 842,27
 ὑπεναντίας 851,6
 ὑπεξαίρειν 678,21
 ὑπεξίέναι 608,6
 ὑπεξίσταται. ὑπεξίστασθαι, ὑπεκστῆναι etc. 148,4 sq. 153,21 158,6 166,5 178,28 188,20 569,2 661,26 663,6 665,17 al.
 ὑπεραναβαίνειν. τὸ πρῶτον μῆτε σώμα ἔσται μῆτε ψυχὴ νόος μῆτε ἄλλο τι, ἀλλ' ἑτερόν τι παρὰ ταῦτα πάντων ὑπερ-αναβεβηκώς 162,12. 17
 ὑπερανέχειν 581,13 (ubi ὑπεράνω ἔχει 3) 633,2. 13
 ὑπερβαίνειν 405,20 855,10
 ὑπερβάλλειν 418,30 472,22 al.
 ὑπερβατός. (ἀναγνώναι, ἀναγνωστέον, ἀκουστέον) 288,1 338,6 356,10 853,23 868,2
 ὑπερβολή. (μεγέθους) 580,23
 ὑπερβιδάζειν. (τὴν λέξιν) 90,29 269,26 (τὰς λέξεις) 237,14
 ὑπερεκπίπτειν 668,25
 ὑπερεκχεῖσθαι 668,27
 ὑπερέχειν c. gen. 105,15 163,7 sqq. 648,15 etc. c. accus. 658,18
 ὑπερκόσμιος 476,18
 ὑπεροχή. (opp. ἔλλειψις) 341,13 al.
 ὑπερπίπτειν 244,19
 ὑπερτιθέναι. ὑπερτίθεται τὸν τῆς οὐσίας λόγον 33,30 cf. 412,32 ὑπερτίθεται τὸν λόγον τοῦτον ἐν τῷ ὁγδόῳ 355,24 sim. 37,8 168,11 192,29 218,13. 17
 ὑπερφύης. (οὐσία) 128,25 οὐ μόνον τὰ φυσικά, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπερφυῆ 122,22
 ὑπερφυσίως. (opp. κατὰ φύσιν) 378,26
 ὑπέρχασθαι. τὸ ἐπικείμενον τῷ στέγει κάτω αὐτὸ ἔχει, εἰ δὲ ὑπέλθοι καὶ ὑποκάτω γένοιτο, καὶ ὁ πρότερον κάτω ἦν ὕστερον ἂν γέγονεν 500,2

ὑπέχειν. ὅπερ ὑπέσχετο (i. q. ὑπέσχετο) ἔρεῖν τοῦτο ποιεῖ 858,16
 ὕπνος 830,32 al.
 ὑποβάθρα 186,23
 ὑποβάλλειν. passiv. 26,26 162,27. 30 219,3 sq. 231,17 240,10 al.
 ὑποβρύχιος 588,3 673,12
 ὑπογράφειν. τυφλῷ ὑπογράψαι τίς ἢ τοῦ ξύλου φύσις 162,24
 ὑπογραφή. (diff. ὁρισμός) 10,6 72,12. 20 192,14 sq.
 ὑπογραφικός. (λόγος) 77,6 344,1
 ὑποδείγμα 73,19 681,30 820,24
 ὑποδεικνύναι 269,3
 ὑποδεῖν. ὑποδέχεται, ὑποδεέσθαι 527,9~sq. 530,11 sqq.
 ὑποδέχεσθαι 329,13 805,11
 ὑποδαίρεισις 825,16
 ὑποδοχή 167,18 232,9 403,17
 ὑποδύειν. ἡ διαλεκτικὴ πᾶσας ὑποδύεται τὰς ἐπιστήμας 6,20
 ὑπόθεσις. τῆς ὑποθέσεως τῆς λεγούσης κτλ. 413,27 τὴν ὑπόθεσιν τὴν ὑποτιθεμένην (vel λέγουσαν) κτλ. 364,3 372,15. 18. 21 379,30 380,1 381,5 al. χωρὶς ὑποθέσεως 330,14 ἐξ ὑποθέσεως 27,8 30,13 326,3. 30 327,3. 7 330,15 ὡς ἐν ὑπόθεσι εἴρηται 665,11 καθ' ὑπόθεσιν 449,19
 ὑποθετικός cf. συλλογισμός.
 ὑποκάτω 500,2
 ὑποκάτωθεν 612,18
 ὑποκατεῖσθαι 71,23 118,6 141,12 169,31 592,4 726,7 etc. ὑποκατεῖσθαι 78,9 123,11 201,29 418,31 421,18 al.
 ὑπόκενος. γενέσθω μοι σφαῖρα χαλκῇ μὴ ναστῇ, ἀλλ' ὑπόκενος 575,22
 ὑπολαμβάνειν 82,6 84,10 90,10 94,24. 30 183,24. 26 355,23 553,4 al. ἵνα μὴ τις ὑπολάβῃ 104,18 356,23 533,11 738,10 ὡς ἂν τις ὑπολάβοι 110,18 187,21 τὸ τῶν προσώπων ὑπελημμένον 32,12 τὸ τοῦ ἀνδρὸς ὑπελημμένον 651,4
 ὑπολείπειν *deficere*. (χρόνον, γένεσιν) 94,24 sq. 105,10 761,34 765,20 766,5 etc. passiv. διότι οὐχ ὑπελείφθη αὐτῷ κίνησις, οὐ κινήθησεται 806,16 ἐληλεγμένων τῶν τριῶν ὑποθέσεων ἡ τετάρτη ὑπολείπεται 144,6 τοῦ ὑπολειπομένου αἰὶ δυναμένου διαιρεθῆναι 461,13 cf. 460,8
 ὑπόληψις 347,9 607,17 611,3
 ὑπολιμπάνειν *deficere* 405,16 passiv. τὸ

www.libtool.com.cn

εἶδος τοῦ ζῴου ἐν τῇ καύσει ἀφανίζεται, καὶ ὑπολιμπάνεται ἢ τέφρα 213, 20 ἐὰν δειχθῇ ὅτι ἀδύνατον τὰς τρεῖς (sc. συζυγίας) τὰς ἄλλας συστήναι, ὑπολιμπάνεται ἢ λοιπὴ κτλ. 143, 14
 ὑπόλοιπος 432, 9 al.
 ὑπομένειν 95, 19 111, 28 139, 19 141, 11 182, 25 753, 3 al.
 ὑπομνησκείν 204, 19 284, 19 548, 1
 ὑπόμνημα. τοσαυταχῶς τὸ ἐν τινι λέγεται, ὁσαυχῶς καὶ ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν αὐτοῦ (sc. Aristot.) εἰώθε λέγεσθαι ἐν τῇ Κατηγορίῳν ὑπομνήματι 526, 30
 ὑπομνηματιστής. ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Περὶ γενέσεως καὶ οἱ αὐτοῦ ὑπομνηματισταὶ 22, 2
 ὑπονοεῖν 64, 1 85, 7 95, 22 154, 24 236, 14 391, 9 395, 14 passiv. 514, 15 555, 30 sq.
 ὑπόνοια. (ψευδής) 90, 12 465, 13 εἰς ὑπόνοϊαν τοῦ εἶναι διάστημα τὸν τόπον ἡλθόν 618, 20 sqq.
 ὑπονοστεῖν de aqua 588, 4
 ὑποπίπτειν. καὶ οὐσία λέγεται ἄπειρος, οὐ καθ' αὐτὴν ἐστὶν ἄπειρος· οὐδενὶ γὰρ τῶν τοῦ καθ' αὐτὸ ὄρων ὑποπίπτει 35, 10 (δψει, ἀκοή sim.) 409, 20 607, 21 (τῇ αὐτῇ διαιρέσει) 127, 28 ἀπορία τις ὑποπίπτει τῇ λόγῳ 561, 25 τὰ ὑποπίπτοντα πρὸς τὸν λόγον τοῦτον ἀπύθνα 639, 11 ἐκ τῶν καθ' αὐτὸ ὑπαρχόντων τῇ τῶν διαφορά ἡμῖν περὶ αὐτοῦ δοξάζειν ὑποπίπτει 497, 28
 ὑποπτεῦειν 407, 22. 25
 ὑποσκάπτειν 443, 9
 ὑποσχύχειν. σπινθὴρ ἀνελπισθήτως ὑποσχύων ἐν φρυγάνοις 766, 25
 ὑπόστασις 206, 1 306, 9 al. ἐν ὑποστάσει 97, 21 119, 17 al. τῇ ὑποστάσει 215, 10 221, 31 al.
 ὑποστίζειν (grammat.) 69, 16
 ὑποστρωπνύειν. ὑπέστρωται 162, 31 247, 23. 26 ὑπεστρωσθαι 66, 19 τὸ ὑποκαίμενον καὶ ὥσπερ ὕλη ὑπεστρωμένον 16, 4
 ὑπόσχεσις 889, 10
 ὑποτείνειν. ἢ ὑποτείνουσα (sc. πλευρά) τὴν ὀρθὴν γωνίαν 404, 26 sqq. 405, 1
 ὑποτιθέναι. τινὲς τῶν πρὸ ἡμῶν (sc. ante Aristotelem) καὶ πλείονα τὰ ὑποκείμενα τοῖς ἐναντίοις ὑποτιθέσιν 140, 12 ὑποθέντες τρίτην τινὰ φύσιν τοῖς ἐναντίοις 165, 13 οἱ Πυθαγόρειοι τὰ ὅσα ὡς ὕλην ὑποτιθέντες πάσχειν ἔλεγον ταύτην ὑπὸ τοῦ

ἐνὸς τοῦ εἶδους 142, 16 med. 162, 4 166, 21 177, 16 182, 14 etc. ἐν τοῖς οὖν ὑποθέσθαι (ἀποθέσθαι?) τὸ ἄπειρον 404, 11
 ὑποχωρεῖν 129, 30, 498, 23 etc. c. dativ. 177, 12 185, 29 570, 6 c. accus. 181, 11
 ὑπόψυχρος. τοῦτο (hoc quod dicunt) πάντοτε ἐστὶν ὑπόψυχρον 588, 12
 ὑστερογενής 11, 30
 ὕστερος cf. πρῶτος ὕστατος 351, 10 al.
 ὑστέρως 18, 24
 ὑφαιρεῖν 574, 14 passiv. 688, 3. 8 700, 3
 ὑφάντης 875, 11
 ὕφεις 402, 4
 ὑφιέναι. ὑφείται 424, 15 ὑφειμένος 60, 18 422, 8 425, 10 ὑφειμένως 700, 24
 ὑφιστάειν. (τὸ κενόν) 666, 22 τὴν ὕλην δυνάμεθα κατ' ἐπίνοιαν ὑποστῆσαι 138, 23 ἢ γῇ πέφυκεν ὑφίστασθαι τῷ ὕδατι 265, 4 τὰ εἶδη πάντα ἐν ὠρισμένῃ τινὶ ποσὶ πέφυκεν ὑφίστασθαι 96, 28 τὰ φυσικὰ εἶδη μὴ ὑφίστασθαι ἐξηρημένα σωμαμάτων 4, 25 τὴν ἀμουσίαν ἢ τὴν ἀσχημοσύνην οὐκ ἐστὶν εἰπεῖν τόδε τι, διότι μηδ' ὄρον ἔχει μηδ' ὑφίσταται 163, 30 ὑπέστη 15, 24 ὑφέσται, 18, 16 etc.
 ὑψηλός. τὰ ὑψηλότερα (vel ὑψηλότατα) τῶν ὄρων 580, 30
 ὕψος 269, 14
 φαίνεσθαι. φαίνεται ποιῶν 183, 25 cf. 209, 30 219, 18 etc. Aristoteles τὸ φαινόμενον ἐλέγχει καὶ οὐ τὴν διάνοϊαν τῶν ἀρχαίων 473, 21 cf. 516, 3
 φαιός 116, 6 sqq. 121, 14 371, 17 379, 26 al.
 φάλαγξ. ὁ ἵππος ἐφυγε διψήσας ἐκ τῆς φάλαγγος (= παρατάξεως 287, 25) 281, 10 283, 6
 φαλακρός 44, 31 248, 14 sqq. 254, 31 411, 16 etc.
 φανερός 206, 6 sqq. 479, 24 al.
 φανερῶς 203, 6 al.
 φαντάζεσθαι. φαντάζονται τινες ἑαυτοὺς βασιλέας εἶναι 485, 24 πῶς ἐγγωρεῖ τὰ τοιαῦτα πάντα ὕλης χωρίσαντα αὐτὰ καθ' αὐτὰ ἢ φαντασθῆναι ἢ λογισθῆναι ἢ ὀρισμὸν αὐτῶν. ἀποδοῦναι; 224, 23 cf. 405, 17 585, 27 828, 13 sqq.
 φαντασία 612, 12 613, 25 828, 11 sqq. οὐκ ἔχει στάσιν ἢ φαντασία 405, 19 διαιτῇ ἢ

- www.libtoql.com.cn
 φαντασία, ἡ μὲν ἀπὸ τῶν πολλῶν αἰσθημάτων, ἡ δὲ ἀπὸ ἀναπλάσεως 876,31
 φανταστικός. τὸ φανταστικόν (τῆς ψυχῆς) 716,19
 φάρμακον 246,14 902,27
 φάσκειν 162,25
 φελλός. τί ἔξει πλέον διὰ κενοῦ κινούμενος ὁ μόλιβδος τοῦ φελλοῦ; 661,4
 φέρειν. ἐπὶ τῆς στερήσεως φέρομεν καὶ τὸ ἐκ τοῦδε πρόσρημα καὶ τὸ τόδε 144,27. 30 cf. 54,23 145,13 146,33 182,28 etc. (εἰς ταῦτόν τὰ ἐναντία) 41,19 (τὰς ἀπορίας) 171,21 al. μεταστάντος ἐμοῦ φέρε πρὸς τὰ εὐώνυμα 368,2 οἷον φέρε τὸ ἐμόν 429,13 cf. 39,2 al. φέρε εἰπεῖν 52, 30 103,2 113,14 115,11 123,8 125,2 126,20 221,10 224,21 240,12 254,2 310, 19 etc. passiv. ἐπὶ τῆς ὕλης φέρεσθαι τὸ τῆς σαρκὸς ὄνομα 225,22 οὐ διεκέρκιστο τὰ ὀνόματα, ἀλλ' ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀμφω ἐφέροντο 222,19 φέρεται πρὸς τοῦτον τὸν λόγον ἐνστάσις τοιαύτη 420,27 (ἀπορίας) 57,21 169,7 sqq. 181,15 266,18 318,1 351,19 etc. τὴν κατὰ φύσιν φέρεσθαι φοράν 570,25 (ἐπὶ τὸ κάτω sim.) 203, 24 443,9 (ἐπὶ τὸν αὐτοῦ τόπον) 631, 21 etc.
 φθάνειν. εἰ νόησεις τὴν γῆν αὐξηθεῖσαν ὡς φθάζαι τὴν σεληνιακὴν σφαῖραν 443,1 φερόμενος ἀνωθεν ὁ λῆθος πρόδηλός ἐστι μέχρις ἂν φθάσῃ τὴν οἰκείαν ὁλότητα φερόμενος 827,2. 6 συνεκταθῆναι τῇ ἀπειρίῃ τὰ πεπερασμένα ἀδύνατον· φθάνει γὰρ ἐξέτηλα γενέσθαι καὶ φθαρῆνα 426,5 cf. 101,2 103,18 262,14 406,5 426,7 570, 23 al. ἐφθην εἰπὼν sim. 13,1 18,32 158, 29 446,5 675,15 766,18 ὡς φθάσαντες εἴπομεν sim. 127,21 150,5 274,5 578,5 733,20
 φθέγγεσθαι. πρὶν λῆξαι τὴν ἀπ' αἰτίας τῆς ὑπάρχουσας φθέγγεται ἡ νεότης· διὸ εἶπεν 'φθέγγεσθαι', καὶ οὐ κροῦσαι 792,8 (ad 855,7)
 φθείρειν 98,26 sqq. 160,27 323,3 418, 30 etc.
 φθίνειν 544,5
 φθίσις. ἡ αὐξήσις καὶ ἡ φθίσις 544,3 al. οὐχ ὥσπερ ἐπὶ τῆς λευκάνσεως κτλ. ἔχομεν κοινόν ὄνομα τὴν ἀλλοίωσιν, οὕτως καὶ ἐπὶ αὐξήσεως καὶ φθίσεως, ἀλλ' ἰδίῳι ὀνόμασιν κτλ. 350,24
 φθονερός 897,21
 φθόρα cf. γένεσις. ἡ ἄλλου φθ. ἄλλου ἐστὶ γένεσις 405,6
 φιάλη 262,11
 φίλος. συντυχεῖν (vel περιτυχεῖν) τῷ φίλῳ 260,2 269,11 270,16 272,26 288,26 εἴ τι φιλον τὸ κινήσεως ἀπλῶς αἴτιον, τοῦτο κενὸν καλεῖν, καλεῖται κτλ. 697,19
 φιλοσοφεῖν 248,15
 φιλοσοφία. τίς τῶν ἐκ φιλοσοφίας 403,28 ἡ πρώτη καὶ ἀναπόθετος φ. 27,7 sqq. 32,16 μέρη τῆς φιλοσοφίας 1,3 sqq.
 φιλόσοφος. ἐφοίτησεν εἰς φιλόσοφους 31,5 ὁ πρῶτος φιλόσοφος 27,20 28,4 ὁ φιλόσοφος (defendebat Aristotelis doctrinam de loco contra Philopon.) 583,14. 34 584,4 τὸ φιλόσοφον ἦθος 237,27
 φλεβοτόμος. τὰ μὲν ἔργα εἶναι, οἷον βάδισιν ἰσχυανσιν καθαρίσιν, ὄργανα δὲ φάρμακα φλεβοτόμα καὶ τὰ λοιπὰ 246,14
 φλέψ. τὰς φλέβας πρὸς τὸ ὀχευεῖν πανταχοῦ τὸ αἷμα 307,18
 φλοῖός 104,28
 φλόξ 420,19 421,3 422,13 sqq. 460,17
 φοιτᾶν. (εἰς φιλοσόφους) 31,5
 φονεύειν 261,4
 φορά 205,6 290,9 541,26 etc.
 φορητός 351,8 385,20 al.
 φορτοῦν. ἡ ναὺς φορτωθεῖσα πᾶν ναυαγίῳ περιέπεσε 309,20
 φράττειν. φράττει τὸ στόμα (τοῦ ἀρπαγίου) 612,20 passiv. 569,29 571,12
 φρεωρυχεῖν 276,19
 φροντίζειν. μηδὲν φροντίζω εἴτε κτλ. 223, 20 c. genit. 228,26 sqq. 234,23 al.
 φρύγανον 766,25
 φύειν. τὰς ῥίζας ἕνεκα τῆς τριφῆς ποιήσαντα (sc. ἡ φύσις) κάτω ταύτας φύειν οὐκ ἄνω ἐποίησεν 311,16 τὸ σπέρμα συνεστραμμένους καὶ ὄλους ἅμα ἔχον ἐν αὐτῇ τοὺς λόγους τοῦ φουμένου 320,2 πέφυκεν, ἐπέφυκει c. infin. 174,2 398,5 etc.
 φυλάττειν 230,10 359,8 362,4 393,1 sqq. 426,14 457,17 589,3
 φύλλον 311,13 317,8
 φυσᾶν. ὅταν φυσῶνται οἱ ἀσχοί 575,32 cf. 607,30 680,5
 φύσανσις vox ficta 211,8
 φυσικός. ὁ φυσικὸς περὶ τῶν φυσικῶν σωμάτων διαλέγεται 222,13 ὁ ἀπλῶς et ὁ τίς φυσικός 231,22 sqq. προτίθεται τοῦ ἱατροῦ ὁ φυσικός 27,22 οἱ φυσικοὶ 472,

27 473,25 sqq. al. φυσικά ἐστὶ τὰ ἐν
ἐαυτοῖς ἔχοντα τὸ αἷτιον 275,13 τὰ φυ-
σικὰ ἐν κινήσει θεωρεῖται 298,23 ἡ σύν-
θεσις ἐπὶ τῶν φυσικῶν κατὰ κράτος ἐστὶ
καὶ οὐ κατὰ παράθεσιν 425,27 ἐν τῇ
τῶν φυσικῶν θεωρίᾳ πρῶτον μὲν ἐστὶ τὸ
εἶδος, ἔσχατον δὲ ἡ ὕλη 328,28 φυσικώ-
τατος 863,18 φυσικώτατος 254,14 324,4
φυσικῶς 338,14 355,10 al.
φυσιολογεῖν 241,29
φυσιολογία 218,25 sq. 226,26 228,24
φυσιολογικός. (μέρος τῆς φιλοσοφίας) 219,
1 etc.
φυσιολόγος 5,25 219,18. 25 261,15 al.
φύσις ἀρχὴ κινήσεως καὶ ἡρεμίας 298,23
302,17 al. οὐδὲν μάτην ποιεῖ 143,23
ἐπιτεθῆκε τὰ εἶδη 98,35 ἄρχεται μὲν τοῦ
ἔργου ἀπὸ τῆς ὕλης, τελευτᾷ δ' εἰς τὸ
εἶδος 335,10 αἱ φύσεις τῶν ἐνεργειῶν
377,16 cf. θέσεις τέχνης etc.
φυσεία 276,18
φυσόν 104,27 784,5 al.
φωνὴ στοιχεῖον τῆς διαλέκτου 411,18 cf.
414,2 τὴν φωνὴν ἀράτον λέγομεν τῇ
μυθῇ ὅπως πεφυκέναι ὑποπίπτει τῇ ὅψει
409,20 ὑπὸ τῆς τοῦ 'κενοῦ' φωνῆς 573,1
ἡ 'ἀνθρώπου' φωνή 72,9 cf. ὁμώ-
νυμος
φωνητικός. τὸ φωνητικὸν μάλιστα ἐν τῷ
ἀέρι 329,19
φῶς 163,11 242,22 402,26 sqq. εἰ ἐν φωτὶ
βαθίζοι τις, ἔπεται αὐτῇ πάντως καὶ σκιάν
ποιεῖν 330,16
φωτίζειν 10,1 163,9 sqq. 205,6. 17 313,
21 sq. 402,31
φωτισμός 9,24 sqq. 267,22 al.
φωτιστικός 599,20

χαλᾶν. (τὴν χεῖρα εἰς ὕδωρ) 600,10 (τὴν
χεῖρα ἐν θαλάσσῃ) 60,24 (τὸ ἔτερον πέ-
ρας τοῦ αὐλοῦ εἰς τὸν ἀμφορέα) 570,20
passiv. 571,5
χαλεπός 497,22 504,13 521,28 al.
χαλεπότης 586,25
χαλκεύς 144,1 162,22 231,20 232,17 233,
15 240,8
χαλκευτικός. (τέχνη) 231,4. 18
χαλκός 251,21 sqq. 329,17 al. cf. ἀνδρις
χαλκός 144,2 162,22 al.

χάος. ἀπὸ τῆς χώρας καὶ τοῦ χωρητικὸν
εἶναι 'χάος' τὸν τόπον ὀνομάσας (sc. Πε-
siodus) 501,5
χαρακτήρ. τοὺς ἰδικούς τοῦ καθ' ἑκαστα
χαρακτήρας 18,1 ἡ σφενδόνη ἀπομάττε-
ται ἐν τῷ κρητῷ τὸν ἐν αὐτῇ χαρακτήρα
402,20
χαρακτηρίζειν. ὁ φυσικός τὸ εἶναι τῶν
πραγμάτων χαρακτηρίζει κατὰ τὸ εἶδος
228,13 cf. 286,5 passiv. 112,17 137,22
168,21 844,29
χαρακτηριστικός 73,24 76,22 138,15
752,8. 29 845,11
χαριέντως 609,16
χαριέστατα adv. 219,24
χάρις. ἱστορίας χάριν 360,25 παραδείγμα-
τος χάριν 728,2
χάρτης 318,8
χειμερινός. (τροπικός) 906,11 sqq. (τοῦ
ἀέρος σύστασις) 698,20
χειμών 307,4 698,20 sqq
χεῖν. τὸ ὕδωρ χεῖται καὶ πηγνυται ὑπομένον
τὸ αὐτό 139,20 al. κεχύσθαι 582,25 κε-
χυμένος 114,15 al. cf. γυτός
χεῖρ. βέλτεον τῇ ἀνθρώπῳ τὸ χερεὶ χρῆ-
σθαι ὀργάνοις τοῦ λόγου, τῷ δὲ ἱππῳ τε-
τράποδι εἶναι 306,2 ἔλκει οὐχ ἡ ἐν τῇ
χερὶ μόνον δυνάμεις, ἀλλ' ἡ ὅλη ὡς ὅλου
τοῦ ζώου 424,6 (λιθίνῃ ἢ γεγραμμένῃ)
323,3
χείρων. μὴδὲν εἶναι τῶν ὄντων τὴν ὕλην
φαμέν τι, ἀλλ' ἕτερόν τι χεῖρον πάντων
τούτων ὃ καὶ ὑποκείμενον πᾶσι 162,16
cf. κρείττων
χελιδών 311,6 317,4
χθών καὶ γῆ 44,8
χίλιοι. (ἔτη) 761,27 765,1
χιτών 103,28 χιτῶνα ἀπειρόν φασι (So-
phocl. fr. 481 N.) τὸν μὴ ἔχοντα διαίρεσιν
390,20
χορδή 116,11 sqq. 191,20 sqq. 201,31 sqq.
228,1 al.
χορηγεῖν. οὐκ ἔξωθεν χορηγεῖται ἡ ὕλη
τῇ φύσει 231,10 τῶν πόρων δι' ὧν αἱ
αἰσθητικαὶ δυνάμεις χορηγοῦνται 839,9
χορηγία. ἡ ὕλη δέχεται τὰ εἶδη καὶ φυ-
λάττει καὶ εἰς τὸ τέλειον ἀγεί τῇ ἐαυτῆς
χορηγία 186,23
χόρτος. (κινεῖ τὸν ὄνον) 355,28 371,3
875,4
χρεία 140,11 155,14 158,28 206,27 230,

- 241, 13. 243, 18. 259, 28. 297, 19.
 327, 29. 606, 11. 640, 18. 661, 15. 662, 26.
 686, 31. 687, 7. 701, 23.
χρειώδης. (εἰς δημιουργίαν) 491, 1.
χρεμετιστικὸς 34, 27 sqq.
χρεωστέιν. ὁ χρεωστῶν 272, 26. 274, 27.
 275, 4. ὁ χρεωστούμενος 274, 13. 22 etc.
χρήζειν. τὸ εἶδος τῆς ὕλης εἰς ὑπαρξιν
 χρήζει 138, 7.
χρήμα. φυσικὸν χρήμα ὁ ἄνθρωπος 825, 14.
 τὴν τύχην θεῖόν τι ἢ θαυμάσιον χρήμα
 οὖσαν 266, 9. τὰ χρήματα *opes* 287, 20.
χρησθαι 81, 8. 156, 31. 180, 19 etc.
χρησιμεύειν. χρησιμεύει αὐτοῦ τοῦτο εἰς
 τὴν ἑαυτοῦ δόξαν 91, 9.
χρήσιμος 296, 9. 306, 5. 388, 4. *χρησιμώτα-*
τος 543, 17.
χρήσις consuetudo sermonis 282, 25 (κοινή)
 144, 25 sq. 146, 32. 148, 1. 153, 13. 18.
 768, 5 (ἡμετέρα) 182, 24. 556, 19 (τῶν
 ἀνθρώπων) 282, 28. 283, 1 sqq. (τῶν Ἑλλή-
 νων) 377, 11. ὁ Πορφύριος *χρήσιν* (sic K;
 ῥῆσιν cett.) τοῦ Ξενοφάνους παρατίθεται
 125, 28.
χρονικός. (ἄρχη) 52, 28. 53, 2 etc. (προσ-
 ρήματα) 456, 20. 760, 19. 768, 23 (ἐμφασις)
 457, 21.
χρόνιος. *χρονιώτερος* 421, 29. 645, 8.
χρόνος. (ἄπειρος) 410, 24. οὐ σύγκριται ἐκ
 τῶν νῦν 721, 26. 733, 11. φθορᾶς μᾶλλον
 αἰτίας ἢ γενέσεως 753, 24. οὐ μόνον κι-
 νήσεως ἀριθμὸς, ἀλλὰ καὶ ἡρεμίας 754,
 18. πάντων δύο νῦν μεταξὺ *χρόνος* 721,
 28. 733, 11. 843, 17.
χρυσός 566, 29 al.
χρώμα ἐστὶ τὸ κινητικὸν τοῦ κατ' ἐνέργειαν
 διαφανοῦς, τὸ δὲ ὁρατὸν συμβέβηκεν αὐτῷ
 358, 5. οὐδὲν ἐστὶ χρώμα εἰ μὴ πάντως
 ἢ λευκὸν ἐστὶν ἢ μέλαν ἢ τῶν ἄλλων τι
 τῶν τοῦ χρώματος εἰδῶν 463, 26. ὁ ζω-
 γράφος ἀμαρτάνει τοῦ σκοποῦ ἢ διὰ τὴν
 τῶν χρωμάτων ἢ διὰ τὴν τῆς συνδόξης ἐν
 ᾗ γράφει ἀνεπιτηδεύτητα 518, 10.
χρωματίζειν. διὰ τῶν χρωματισμένων
 σπέκλων (ὕλειον Gt) 642, 17 (cf. 833, 12).
χρωωνύσαι. *χρώνουσι* 642, 18. *χρῶνυσσας*
 642, 15. *ἐχρῶνται* et *ἐχρῶμενος* 67, 13.
 248, 23. 250, 25. 251, 4 sqq. 617, 6. 16. 833, 12.
χῶμα. ἐκθεῖ τὸ χῶμα (χῶμα *scripsi*, non
recte) τῶν ἀριθμῶν ἀπὸ μονάδος καὶ ἐπ'
 ἄπειρον 393, 18.
χυμός 135, 27. 232, 4. 878, 5. 11.
χυτός 156, 10. 224, 32. τὸ εἶδος τοῦ *χαλκοῦ*
χυτόν ἐστὶ καὶ *εὐχρον* 329, 17.
χωλεύειν (metaphor.) 57, 23.
χώρα. (εὐρίσκειν) 88, 17. (ἔχειν) 53, 10. 55, 6.
 63, 10. 66, 15. 257, 5 (διδόναι) 395, 27. 426,
 25. 431, 25. 432, 1. τοσαύτην φαιμέν εἶναι
 τὴν τοῦ ἀμφορέως *χώραν*, ὅσον ἐστὶ καὶ
 τὸ ὕδωρ 568, 25 sqq.
χωρεῖν. ἐπὶ μόνων τῶν φυσικῶν *χωρήσει* ὁ
 λόγος 7, 24. *χωρήσω* *coni.* aor. 461, 23.
χωρήσαι 506, 2 etc. τὰ στοιχεῖα ὅλα δι'
 ὅλων αὐτῶν καὶ διὰ τοῦ συνθέτου *κεχώ-*
ρηκιν 7, 31. *χωρηθῆσεται* 505, 29. *ἐχωρήθη*
 505, 25. *χωρηθῆναι* 505, 27 etc. cf. ὁμοσε
χωρητικὸς 501, 5. 515, 14. 573, 28.
χωρίζειν 73, 22. 186, 3. 184, 6. 204, 9 sq.
 219, 30. 220, 2. 221, 19 sqq. 349, 18. cf.
κεχωρισμένων.
χωρίον. (τετράγωνον) 392, 21. 842, 22. *loci*
Aristotelis 237, 12. 20. 636, 1. 4 etc.
χωρίς c. genit. 54, 27. 222, 9. 225, 28. 223, 20.
 330, 14. 341, 22 al.
χωριστόν. (εἶδος, εἶδη) 192, 24. 193, 2. 194,
 14. 301, 1 al. *χωριστόν* (Arist.) expl. ἀντὶ
 τοῦ δυνάμενον *χωρισθῆναι* 613, 19.
χωριστῶς 227, 9.
ψεκάς 422, 24 (ubi *ψακάδας* K).
ψεύδασθαι 484, 22.
ψευδωνύμως 276, 30.
ψευδῶς 84, 17 al.
ψηγμα 25, 9.
ψιλός. ἐν *ψιλῷ* ἐπινοίᾳ 4, 26. *ψιλῷ* γνώσει
 τῶν ὄντων (diff. ἐπιστήμη) 128, 4.
ψιμύθειον (fort. *ψιμύθιον*) v. ad 33, 21.
 44, 5 sqq. 107, 7. 420, 28. 756, 21.
ψοφητικός 617, 16.
ψόφος 586, 1 al.
ψύξις 25, 23. 291, 14. 301, 14. 350, 21. 419,
 16 etc.
ψύχειν 326, 22 al. *passiv.* 307, 4.
ψυχή. (ἀθάνατος) 80, 6 sqq. 336, 5 sqq. (λο-
 γική et *ἄλογος*) 770, 11 sqq. al. αἱ *ψυχαὶ*
ἀκίνητα αἰτία 771, 2.
ψυχικός 716, 23 al.
ψυχόν v. ad 530, 8.
ψυχρός 25, 28 sqq. 291, 21 al. *ψυχρότερος*
 240, 15.

www.libtool.com.cn

ὦ. ὦ βέλτιστε 571,15

ὦδε 574,15 al. ὦδε ἢ ὦδε 437,25 445,2

cf. 442,18 ὦδὲ ἢ ὦδὲ (ex Arist.) 790,2

ὦθεῖν 261,3 570,25 598,12 al. passiv. 424,4 sqq. 639,11 etc.

ὠκεανός. (ἄπειρος) 410,6

ὠνεῖσθαι 271,8

ὠνή 269,5 sq.

ὠροτοκεῖν 59,14

ὠρα. ὠρα (sc. ἐστὶ) καὶ αὐτὰς τὰς οὐσίας μὴ αὐθυποστάτους εἶναι λέγειν 578,17 ἐν θέρους ὠρα 698,10 *hora diei* 467,24 εἰκοσι καὶ τεσσάρων ὠρῶν 777,16

ὠραιός. ὠραίαν (fort. ὠριατῶν) κίνησιν 746,6

ὠριατός. ἐν ὠριατῷ γρόνῳ 802,12

ὠρισμένως 120,25 al.

ὦς. φορτικός οὖν (ὁ Μέλισσος) ὡς εὐθὺς κτλ. προσιστάμενος τοῖς ἀκροωμένοις 58,29 μήπω τοῦτο ἀπέδειξεν. ἀλλ' ὡς ἀποδείξων ἀξιοὶ τέως λαβεῖν 707,22 ὡς δὴ ... διαλεγόμενος 55,31 cf. 225,20 al. ὡς δὴ c. partic. genit. absol. 224,17 sqq. 285,11 290,8 etc. ὡς ἄτε δὴ ... τῶν λόγων τοῦ ζώου ἐνόητων 93,4 ὡς δὴ θέον τὰ ἔνεκά του ποιοῦντα πάντως βουλεύεσθαι 320,31 ὡς ἀδιάφορον (absol.) τέως εἴτε μέρη κτλ., ἀδιαφόρως κέχρηται 502,18 ὡς ἂν ἔχῃσι πρὸς τὸ εἶναι, οὕτως ἔξουσιν δηλονότι κτλ. 160,21 161,5. 15 200,33 482,9 491,11 etc. ὡς ἂν εὐθεῖα ἐπ' εὐθείαν σταθῇ,

ἢ ὅσο ὀρθὰς ἢ ὅσων ὀρθαῖς ἴσας ποιεῖ 297,2 ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν sim. 168,2 261,26 279,11 307,14 314,20 al. ὡσανεὶ τινος ἀποροῦντος κτλ. 864,34 τὸ δὲ 'συνέβη ἐλθεῖν καὶ ποιῆσαι τοῦτο τοῦ κομίσασθαι ἔνεκα' ἀντὶ τοῦ ὡσανεὶ τοῦ κομίσασθαι ἔνεκα 274,24 ὡς πρὸς τὸ παρόν sim. 55,25 120,28 191,34 212,9 247,15 275,1 etc. λεπτότερον ἀήρ ὕδατος καὶ ὡς ἐν σώμασιν ἀσωματώτερος 653,5 τὴν γῆν αὐξεῖν ὡς φθάσαι τὴν σεληνιακὴν σφαῖραν 443,1 ὡς μὴδὲν ὑπολείπεσθαι ἔτι 460,8 510,25 al. οὕτως ἀναγκαῖος ὁ περὶ τόπου λόγος, ὡς κοινὴν εἶναι πάντων τὴν δόξαν κτλ. 501,22 543,8 al. ὡς συντόμως εἰπεῖν 195,13 item sine ὡς 92,5 181,7 362,25 (cf. ταῦτόν εἰπεῖν 67,5 68,1 etc.) ἔστιν ὥς, τουτέστι κατὰ τινα τρόπον 859,21 εἴπομεν ὡς ὅτι παρῆκε τὴν ἐλάττονα πρότασιν 6,30 cf. 54,21 583,14 ad 320,7

ὡσαύτως 77,3 87,24 112,4 209,6 al. ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσα 591,11

ὥσις 570,11 644,5 681,23

ὥσπερ. ὥσπερ γὰρ κτλ. 45,8 55,2 etc. saepius asyndete 38,25 (ubi adnotatio delenda) 61,26(?) 172,10 190,6 563,6(?). 15 etc. ὥσπερ ἂν εἰ τις ἔλεγεν sim. 284,7 307,20 314,1 326,10 al.

ὠχρός 121,14

II INDEX NOMINUM

- Ἀβδηρικός.** Ἀβδηρικοί φωναί Democriti dicuntur ῥυσμός τροπή διαθήγη 117,11
- Ἀθῆναι** 31,5 374,8 sqq. 378,12 382,21 sq. 383,10 485,21 sq. 567,14. 26 691,12 sqq. 692,9 sqq. 727,13 732,26 sqq. Ἀθήναζε 31,4 Ἀθήνηθεν 691,11
- Ἀθηναῖος.** (Σωκράτης) 49,18
- Αἰγίνα.** εὐρών ἐν Αἰγίνῃ Πλάτωνα δεδεμένον 324,21
- Αἰθιοπία.** τοὺς ἐν τῇ Αἰθιοπία 425,3
- Αἰθίοψ.** τὸ μέλαν ἐστὶν ἀχώριστον τοῦ Αἰθίοπος, ὑπάρχει δὲ καὶ κόρακι κτλ. 73,5. 30
- Αἶννη.** πολλοῦ κρατῆρες πυρὸς ἀναδιδόνται, ὡς ἐν τε τῇ Αἶννῃ καὶ ἐν τῇ Κιλικίᾳ 447,4
- Ἀλέξανδρος.** (Aphrodisiensis, Aristotelis interpres) 81,25 492,3 738,24 745,20 891,1 πολὺς ἐστὶν ὁ Ἀ. αὐτὸ τοῦτο κατασκευάζων, ὅτι ἡ κίνησις οὐκ ἐστὶ γένος 349,5 ὁ Ἀ. καὶ ἔτερα σημαίνοντα τοῦ ἐν τινι παρατίθεται 528,12 γράφει δὲ καὶ ἑτέραν γραφὴν ὁ Ἀ. 356,8 cf. 756,9 854,14 ceterum cf. Simplic. Phys. f. 259 v 36 Ald.
- Ἀλκιβιάδης.** pro exemplo τοῦ τινὸς ἀνθρώπου 11,11 13,27 70,12 76,21
- Ἀναξαγόρας.** eius doctrina 93,25—108,3 τὸν νοῦν Anaxagoras non putavit esse τύχην 264,10 τοῦ κατὰ Ἀναξαγόραν νοῦ 264,13 ἀνόητος ὁ κατὰ Ἀ. νοῦς 101,5 106,21 ποιητικὸν αἶτιον 397,29 An. νοῦς est ἀρχή τις τῆς γενέσεως ποιητική 407,14 ἀπείρους ἐν ἐκάστῃ ἔλεγεν εἶναι τὰς ὁμοιομερείας 2,24 καὶ ἐναντίας εἶναι ὁμοιομερείας ἔλεγεν 26,9 inter eos qui εἰδικὸν αἶτιον statuerunt, Aristoteles Ἀναξαγόρου οὐκ ἐμνήσθη, ἴσως διὰ τὰ εἰρημένα περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ Φαίδωνι κτλ. 229,8 cf. 312,10 sqq. τὸ ἄπειρον ἦν κατ' αὐτὸν τὸ ἐκ πασῶν τῶν ὁμοιομερειῶν συγκεῖμενον ἀπείρων οὐσῶν κτλ. et τὸ ὅλον τοῦτο μίγμα ἀκίνητον putat 448,16 sqq. τὸ κενὸν ἐπειρᾶσθαι δεῖται μὴ ὂν 607,12 614,3 οἱ περὶ Ἀναξαγόραν καὶ Ἐμπεδοκλέα 88,24 An. et Empedocles 840,6 896,24 An. et Democritus 110,11 sqq. 396,15 sqq. πανταχοῦ τὸν Ἀναξαγόραν ἐπαινεῖ (sc. Aristoteles) ὅτι νοῦν ἐπέστησε τῇ διακοσμήσει τοῦ παντός 833,2 885,25 ὁλόκληρον βιβλίον πρὸς Ἀναξαγόρον (Ξενοκράτην Brandis) αὐτῷ γέγραπται περὶ ἀτόμων γραμμῶν 465,5 ἐν τοῖς πρὸς Ἀναξαγόραν λόγοις (sc. Arist. Phys. A 4 187a 21 sqq.) 109,10 169,13 397,12 ἐν τοῖς πρὸς Ἀ. καὶ Δημόκριτον λόγοις 409,6 Anaxag. fr. 1 Mull.: 25,1 94,31 396,30 397,20
- Ἀναξαγόρειος.** (δόςτης) 96,8 (ὑποθέσεις) 103,21
- Ἀναξίμανδρος.** ὑπέθετο ἀρχὴν εἶναι τὸ μεταξὺ ἡ ἀέρος καὶ ὕδατος ἡ πυρὸς καὶ αἰέρος κτλ. 23,14—22 86,27 87,1 sqq. 88,25 sqq. 90,19 93,18. 23 139,14 407,20 427,11 432,10 434,23 sqq. δεῖν οἰόμενος ἄπειρον εἶναι τὴν ἀρχὴν διὰ τὴν αἰγεγενεσίαν, ἵνα μὴ ἐπιλείπῃ κτλ., οὐδὲν τῶν τεσσάρων στοιχείων ὑπέθετο εἶναι τὴν ἀρχὴν, ἕτερον δὲ εἶναι παρὰ ταῦτα κτλ. 432,15 sqq. iudice Philopono αὐτὸς τὰς ἐαυτοῦ θέσεις ἀνῆρει 88,29
- Ἀναξιμένης.** τὸν ἀέρα ὑπέθετο ἀρχὴν εἶναι διὰ τε τὸ εὐπλαστον καὶ ὡς ἐν σώμασιν ἀσώματον καὶ ἀνεπαίσθητον μᾶλλον 23,12 86,26 139,16 407,19 ad 86,29

Ἀντιφών. καὶ αὐτὸς ἐπεεῖρξε τετραγωνίσει τὸν κύκλον, ἀλλ' οὐ σφῆζων τὰς γεωμετρικὰς ἀρχὰς κτλ. 31,10 sqq. 32,2 ἐπειράθη δι' ἀποδείξεως δεῖξαι, ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα καὶ ἀλλήλοις ἐστὶν ἴσα 206, 21 sqq. quomodo demonstraverit τὴν ὅλην μάλλον ἢ τὸ εἶδος εἶναι φύσιν (cf. Arist. p. 193^a13 Philop. 208, 2) 207, 20 sqq., ubi ὡς τοῖς περὶ Ἀντιφώντα δοκεῖ καὶ τοῖς παλαιότεροις τῶν φυσικῶν.

Anonymus philosophus. ταῦτα ἡμῶν τοῖς παρὰ τοῦ Ἀριστοτέλους περὶ τοῦ τόπου εἰρημνέοις ἀντιλεγόντων ἔλεγεν ὁ φιλόσοφος ἀπολογούμενος, ὡς ὅτι φυσικὸς ὢν ὁ Ἀριστοτέλης κτλ. 583,13. 34 584,4

Ἀπολλωνιάτης. cf. Διογένης
Apollonius Rhodius. (Argon. 3, 1152) 281,17

Ἀράτειος. ἐπὶ τῆς Ἀρατείας σφαίρας 624, 10 655,24

Ἄρατος. (Phaenom. 225—7) 656,4 sqq.

Ἀριστοτέλης. eius ἀρχήνοια 112,26 483,1 principia sec. Platonem et Arist. 5,7—6,8 ὡς φυσικὸς οὐ προσποιεῖται τὸ ὀργανικὸν καὶ τὸ παραδειγματικὸν αἵτιον 241, 19 τὰς ἀγράφους συνουσίας τοῦ Πλάτωνος ἀπεγράφω 521,14 ἐγκαλεῖ τῷ Πλάτωνα κτλ. 473,12 516,4 524,4 sq. ὅτι πρὸς Πλάτωνα (sc. Platonis doctrinam de ideis) αὐτῷ ἢ ἀπόστασις, δῆλον 225,5 οἷδε καὶ αὐτὸς κατὰ Πλάτωνα καὶ τὰ χωριστὰ καὶ ἐξηρημένα εἶδη καὶ αἰτία τῶν ἐνταῦθα 193,1 cf. Πλάτων in doctrina de materia sequitur partim τοὺς τοῦ Πλάτωνος παλαιότερους φυσικοὺς 142,17 veterum opiniones magni facit ad inveniendum verum 184,10 πανταχοῦ τὸ φαινόμενον ἐλέγχει καὶ οὐ τὴν διάνοιαν τῶν ἀρχαίων 473,21 516,3 physicorum placita saepe refutavit 54,16 φασὶ γεγράφθαι αὐτῷ ἰδίᾳ βιβλίον πρὸς τὴν Ἰαρυμενίδου δόξαν 65,23 ὁλόκληρον βιβλίον πρὸς Ἀναξαγόραν (Ξενοκράτην Brandis) αὐτῷ γέγραπται περὶ ἀτόμων γραμμῶν 465,5 πανταχοῦ τὸν Ἀναξαγόραν ἐπαινεῖ ὅτι νοῦν ἐπέστησε τῇ διακοσμήσει τοῦ παντός 833,2 885,25 ἀκίνητα καλεῖ τὰ νοητὰ πάντα 57,8 ἐν ταῖς φυσικαῖς πραγματεῖαις ἔστιν ὅτε περὶ τῆς ἀκινήτου διαλέγεται αἰτίας 301,2 cf. 303,2 solet ἀπό

τινῶν κοινῶν ἀξιωματικῶν ἀρχεσθαι τῶν πραγματικῶν 3,14 putat τὸ πᾶν ἀγένητον esse 54,10 ἐνεργείας τινὰς ἀφικνεῖσθαι τῶν ὁρατῶν πρὸς τὰς ὀψεις 642,13 καλεῖ τὴν ψυχὴν τόπον εἰδῶν τῶν διανοητῶν καὶ τὸν νοῦν τῶν νοητῶν 521,5 πολλαχῶς εἶπεν 'καθ' ὑποκειμένου' ἀντὶ τοῦ 'ἐν ὑποκειμένῳ' 107,10 saepe τὸ ὑποκείμενον 'γένος' ὠνόμασεν 25,17 129, 18 203,15 244,5 saepe vocat 'στέρησιν' τὸ χεῖρον τῶν ἐναντίων et 'εἶδος' τὸ κρεῖττον 91,32 217,22 350,3 361,5 ἔθος ἐστὶν αὐτῷ πολλάκις ἀντὶ τῶν γενῶν καχεῖσθαι τοῖς εἶδεσιν 595,25 πολλάκις ἀπλῶς πᾶν τὸ ὄν 'οὐσίαν' καλεῖ 137,25 ὅτι ἡ κίνησις ἀεὶ ἔστιν, πειράται μὲν δεικνύναι, πᾶν δὲ μάλλον δείκνυσιν ἡ τοῦτο 762,7 (cf. Φιλόπονος) eius ἐξωτερικοὶ λόγοι 705,20 interpretes 526,29 (cf. ἐξηγητῆς, κλεινός, ὑπόμνημα ὑπομνηματιστής etc.) operum διαίσεις (cf. Philop. de gen. et corr. prooem.) 1,3^a19. cf. 218,25 Φυσικῇ pertinet ad τὰ κοινῶς (vel κοινῇ) πᾶσι τοῖς φυσικοῖς ὑπάρχοντα 1,22 2,13 151,17 199,21 243,11 340,19 346,16 propterea ἰδίως Φυσικὴν τὴν πραγματείαν ὠνόμασε 2,14 sed saepe τὴν ὅλην πραγματείαν 'Περὶ κινήσεως' ὀνομάζει 2,19 ὁπηνίκα βούλεται ταῦτα τὰ βιβλία (sc. Physicorum E—Θ) σημάζειν, οὕτω φησὶν, ὅτι 'εἴρηται ἡμῖν ἐν τοῖς Περὶ κινήσεως' 3,9 ἐν τῷ Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς βιβλίῳ δείκνυσιν ὅτι πάντως πᾶσα γένεσις ἐξ ἐναντίων, καὶ τίνα τὰ ἐναντία καὶ πόσα ἐξ ὧν αἱ γενέσεις 218, 14. 17 ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς τὸν περὶ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ προτάττει λόγον τοῦ διαλεκτικοῦ καὶ ἀποδεικτικοῦ καὶ σοφιστικοῦ 19,28 citantur vel respiciuntur:

Ἀναλυτικὰ πρότερα.

A 1. 24 ^b 18 sqq.	151,13
46 in.	818,20

Ἀναλυτικὰ ὕστερα.

A 1 in.	3,17
1.	9,12
2. 72 ^a 1	10,24 17,12 sqq.
3. 72 ^b 5 sqq.	76,16 206,9
22. 84 ^a 12	34,22
B 1 (?)	205,25 616,11 sqq.
	cf. 59,18
10.	329,22

www.libtool.com.cn
(Ἀριστοτέλης)

Ἠθικὰ Εὐδημεία.

B 11. 1227b32 335,2

Ἠθικὰ Νικομάχεια.

A 1 in. 3,19

1. 237,26

Γ 5. 1112a34 sqq. 268,15

Κατηγορίαι.

c. 5. 2a11 sqq. 137,28

6. 4b20 sqq. 345,22

5b1 35,8 38,17 390,15

7. 7a29 255,26

7b31 254,15

14. 15a30 392,24

? 414,22 750,1 sqq.

Μετά τὰ φυσικά.

fals. cit. 21,25

A 1 in. 3,15

5. 986a22 360,25

Z 3. 168,11

6(?). 414,22 750,1 sqq.

10. 1035a2 212,20

1035b24 sq. 323,1

Θ. 181,25

I 4. 1055a6 686,17

Λ 7. 1072a23 304,21

1072b13 189,15 192,30 sqq.

10. 1076a4 193,1

Μετεωρολογικά.

ἐν τοῖς Μετεώροις 1,26 18,29

ὁ τῶν Μετεώρων τέταρτος 2,1

Δ 12. 389b31 sqq. 323,1

Περὶ γενέσεως καὶ

φθορᾶς 1,25

fals. cit. 609,16

A 2 sq. 409,7

3. 318a1 sqq. 301,4

318b27 sqq. 600,17 606,6. 9

5. 671,2

321b19 225,17

321b22 598,17

322a1 sqq. 895,21

322a8 sqq. 156,29

6 sqq. 362,11

8. 325a2 sqq. 22,1

325a18 21,25

B 2. 329b30 139,22

3. 330b4 433,8

4. 331a23 sqq. 599,16. 21

5. 332b30 sqq. 128,8

447,27

(Ἀριστοτέλης)

Περὶ ἐρμηνείας.

c. 2. 16a20 sqq. 881,13

7. 10,29

13. 23a23 340,27

Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου 2,10

Περὶ ζώων 2,8

Περὶ κινήσεως 2,19 3,10

Περὶ κινήσεως ζώων 2,9

Περὶ Μεταλλῶν 2,1

Περὶ μορίων ζώων 2,9

Περὶ οὐρανοῦ 1,24

A 3. 270b20 sqq. 219,19

5. 271b26 452,22 455,1

272b17 455,19

7. 275b12 452,22 455,1

9. 278b20 sqq. 409,3 582,28

279a28 189,14

B 2. 454,5 500,6

4. 219,19

13. 295a10 574,26

Γ 3 sqq. 219,19

4. 417,35 447,27

Δ 1. 454,5 500,6

1. 308a17 sqq. (?) 581,10

2. 309a5 sqq. 674,2

Περὶ ὕπνου καὶ ἐγρη-

γόρσεως 2,10

Περὶ φιλοσοφίας v. ad 237,26

Περὶ ψυχῆς.

A 1. 402b7 779,35

403a29 sqq. 228,16 329,21 sqq.

403b4 329,7 335,5. 23

2. 403b24 sqq. 195,22

B 1. 412b4 344,4

5. 417b6 sqq. (?) 128,30 788,7

852,24

9. 421b5 876,2

10. 422a20 876,2

Γ 3. 428b11 828,31

4 sqq. 301,3

4. 429a27 516,9 cf. 521,5

10. 433a13 sqq. 362,11

Σοφιστικοὶ ἔλεγχοι.

c. 4. 165b30 sim. 59,18

at cf. ad 205,25 616,11

Τοπικά.

A 1 in. (ἐν τοῖς Τόποις) 27,14

4 (ἐν τοῖς Λογικοῖς) 336,6

5. 102a31 129,15 192,11

(203,15) 529,2

(Ἀριστοτέλης)

A 11.	104 b 19 (ἐν τοῖς ὅμοις)	29, 12
B 2.	109 b 6	779, 19
Δ 6.	127 b 6	779, 19
Φυσική.		
A 1.	184 a 18 sqq.	133, 11
	184 a 20	346, 24
	184 a 23	151, 21
2.	184 b 15	6, 12 108, 21
	184 b 21	203, 15
	184 b 25 sqq.	108, 27
	185 a 9	66, 2
	185 a 11	169, 29
	185 a 22	64, 24
	185 a 27	38, 3
	185 a 32	561, 12
	185 b 5	35, 28
3.	186 a 7	66, 2
	186 a 9	169, 29
	186 a 23	79, 29
	186 b 12	75, 6
	186 b 14	65, 4
	186 b 34	73, 14
	187 a 1	465, 5
4.	187 a 17 sim.	389, 19 473, 19
		521, 11
	187 b 13 sqq.	409, 6 578, 20
	187 b 20	477, 11
	188 a 9	397, 12
5.	188 b 8 sqq.	218, 10
	189 a 9	6, 14
	189 a 13	144, 12
6.		417, 34 447, 26
	189 a 19	193, 3
7.	189 b 28	154, 7
	190 a 2	159, 4
	190 b 11 sq.	153, 2
	190 b 17	152, 10
	190 b 20	163, 14
	190 b 23 sqq. (?)	853, 9
	190 b 24 sqq.	172, 27
	190 b 27 sqq.	150, 19
	191 a 12	6, 15
	191 a 12 sqq.	91, 10 92, 22
		148, 23
8.	191 b 13	178, 17
9.		695, 16 699, 22
	192 a 21	110, 20 111, 26
		118, 4 748, 15
	192 a 36	194, 14
B 1.	192 b 8	205, 19

(Ἀριστοτέλης)

B 1.	192 b 20	28, 21
	192 b 23	325, 15
	192 b 32	212, 11
	193 a 9 sqq.	228, 10 317, 20
	193 b 6	137, 21
2.	194 a 32	309, 14
	194 b 7	238, 6
	194 b 12 sqq.	225, 23
	194 b 13	899, 27
4.	196 a 24	293, 11
5.	196 b 22	306, 14
6.	197 b 12	289, 22
7.	198 a 17	300, 13
	198 a 23	302, 12
	198 a 24	195, 4 216, 16
		317, 17 400, 29
		483, 26 ad 306, 1
	198 a 35	355, 7
8.	199 b 28	633, 15
Γ 1.	201 a 23 sqq.	384, 31
3.		852, 8
	202 a 13 sqq.	343, 21 362, 8
	202 a 36	377, 2
4.	203 a 9	524, 8
	203 a 15	473, 19
	203 b 4 sqq.	492, 22
	203 b 30	490, 12
	203 b 31	456, 3
5.	204 a 20 sqq.	907, 9
6.	206 b 20 sqq.	582, 27
	207 a 21	471, 26
8.	208 a 11 sqq.	572, 10
Δ 1.	208 a 33	526, 16
	209 a 24	538, 24 599, 1
3.	210 a 25—b 22	595, 21
4.	211 b 19	636, 1
	211 b 23	584, 13 sqq.
	212 a 16	584, 9
	212 a 18	541, 8
5.	212 a 31	632, 13
	212 b 7	596, 24
6 sqq.	2, 26 440, 17	510, 9
		513, 26 540, 21
	213 a 15	572, 30
	213 a 27	573, 1
	213 b 22	391, 7
7.	214 a 6	573, 3
	214 a 13	616, 24
	214 a 16 sqq.	635, 4
	214 b 8	609, 16

(Aristoteli) www.libtool.com.cn

- Δ 8. 214^b 24 548, 17
 215^a 26 660, 8
 215^a 29 678, 15
 216^a 27 701, 24
 10. 218^b 15 719, 2
 11. 219^a 2 sqq. (?) 346, 7
 219^a 10 sqq. 339, 18 340, 5
 219^a 15 sqq. 726, 32
 219^b 5 731, 21
 12. 220^b 14 sq. 777, 9
 221^a 4 751, 9
 221^b 7 745, 25 749, 25
 E 1. 224^b 29 854, 27
 225^a 25 sqq. 715, 3
 2. 226^a 24 565, 2
 226^b 12 sqq. 367, 7
 3. 226^b 26 855, 13
 226^b 34 sqq. 616, 5 704, 18
 227^a 6 602, 21
 227^a 10 sqq. 40, 25 760, 27
 at cf. 345, 22
 4. 228^b 1 sqq. 888, 12 cf. 907, 18
 228^b 4 sqq. 691, 26
 5. 229^a 22 121, 24
 229^b 13 715, 3
 Z 1. 704, 10 sq.
 231^a 23 704, 18
 231^b 18 sqq. 722, 1
 3. 726, 12
 234^b 4 sqq. 873, 4
 4. 482, 18 491, 19
 235^a 10 sqq. 864, 31
 6. 807, 17
 236^b 20 872, 16
 10. 241^a 2 sq. 722, 1
 H 1. 242^a 5 sqq. 860, 30
 Θ 1 sqq. 762, 7 897, 16
 250^b 11 890, 3
 3. 253^b 29 884, 11
 4. 254^b 12 sqq. 639, 9
 5 sqq. 301, 3 355, 25
 6. 259^b 1 891, 16
 260^a 1 895, 3
 7. 260^a 20 894, 1
 260^a 26 497, 7
 260^a 28 565, 4
 260^b 19 sqq. 901, 19
 260^b 22 sq. 135, 15 sq.
 8. 264^a 3 704, 10
 264^a 20 691, 26

Ἀριστοτελικός (παραδείγματα) 12, 28 (ρή-
 σεως) 21, 27 (ρητῶν) 552, 11 (λέξεως)
 672, 8 (λόγῳ) 580, 19 (ἐπιχειρήμασι)
 557, 9 (δόγματι) 579, 21 (ὑποθέσει) 598,
 23 (διδασκαλίᾳ) 12, 2 (ἐννοίᾳ) 136, 1 cf.
 ad 558, 12

Ἀριστοφάνης. (Eqq. 1374) 263, 8 sq.

Αὐτόλυκος. scripsit Περὶ κινουμένης σφαί-
 ρας καὶ ὅσα συμβαίνει τῇ κινουμένῃ σφαίρᾳ
 κτλ. 220, 4

Βαλλος. (Achillis equus) 14, 26

Bion. (fr. XI) v. ad 826, 14

Γαληνός 576, 13—28 (cf. Themist. p. 270,
 9 sqq. Sp.)

Δημόκριτος. Δ. (καὶ Λεύκιππος καὶ Ἐπί-
 κουρος 25, 5) πάντα τὰ φυσικὰ πράγματα
 συνεστάναι ἔλεγεν ἐκ τῶν ἀτόμων τε καὶ
 τοῦ κενοῦ 2, 22 110, 7 τὰς ἀτόμους πλήρες
 ἐκάλει· τὸ πλήρες γὰρ καὶ τὸ κενὸν ἀρχὰς
 τῶν ὄντων ἔλεγε, τὸ δὲ πλήρες καὶ τὸ
 κενὸν ἐναντία, ἅτινα ὄν καὶ οὐκ ὄν ἐκάλει
 καὶ ὄν καὶ οὐδέν, ὄν μὲν τὸ πλήρες, τὸ
 δὲ κενὸν οὐδέν 110, 8 116, 21 sqq. ἀτό-
 μους ἔλεγε σώματά τινα διὰ σμικρότητα
 ἀφανῆ καὶ ἀδιαίρετα διὰ σκληρότητα, οὐδ'
 εἶσι τὰ διὰ τῶν θυρίδων ἐν ταῖς ἀκτῖσι
 κοινορτώδη φαινόμενα ψήγματα κτλ. 25, 7
 τὰς ἀτόμους ὁ Δ. ἀπείρους εἶναι ὑπε-
 τίθετο 2, 25 396, 4 πλείους καὶ ἀπεί-
 ρους καὶ κινουμένας (sc. ἀρχὰς) ἔλεγον
 Ἀναξαγόρας Δημόκριτος Ἐπίκουρος Λεύ-
 κιππος 24, 23 εἶδους λόγον ἐν ταῖς ἀτό-
 μοις τὸ σχῆμα ἔχειν ἔλεγεν ὁ Δ. 25, 19
 θερμότητα καὶ ψύξιν καὶ λευκότητα καὶ
 μελάνιν οὐκ ἔλεγεν εἶναι ἐν ταῖς ἀτόμοις
 ὁ Δ., ἀλλ' ἐκ τῶν σχημάτων ἀπεγέννα τὰ
 πάθη καὶ τῆς πρὸς ἡμᾶς τῶν ἀτόμων σχέ-
 σεως κτλ. 25, 22 sqq. 116, 24—117, 13 cf.
 228, 28 sqq. 262, 15 sqq. putavit συγκρίσει
 τῶν ἀτόμων τὰ ἄλλα γίνεσθαι, διακρίσει δὲ
 φθείρεσθαι 95, 13 cf. 110, 11 sq. τὸ σχῆμα
 τὴν θέσιν τὴν τάξιν ἐκάλει Ἀβδηρικαῖς
 φωναῖς ῥυσμὸν τροπὴν διαθιγὴν 117, 11
 οὐκ ἐξ ἀλλήλων γεννᾷ τὰς ἀτόμους 396, 20
 ἀπείρους κόσμους ὑποτιθέμενος (cf. 405,
 23 sqq.) ὁ Δ. κατὰ τύχην μὲν ἔλεγεν ἐν
 τῷδε τῷ μέρει τοῦ κενοῦ ἀπείρου ὄντος
 τὸν κόσμον τοῦτον γενέσθαι, ἐν ἄλλῳ δὲ
 ἄλλον, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς τῶν ὄντων δια-
 κοσμήσεως τὴν τύχην αἰτίαν φησὶν εἶναι
 (cf. 293, 21)· τὰς τε γὰρ ἀτόμους κατὰ

www.libtool.com.cn
 τύχην κινουμένης συνελθεῖν κτλ. 262, 2—15, ubi atomorum concursio et generatim Democritea κοσμοποιία explicatur οἱ τὸ κενόν εἶναι νομίζαντες τὸν τόπον οἱ περὶ Δημόκριτον καὶ Λεύκιππον καὶ Μητροδώρον 498, 13 Ἐλεγον οἱ περὶ Δημ. ἐγκατεσπάρθαι μεταξύ τοῦ ἀέρος τὸ κενόν 608, 9 613, 22 630, 13 644, 26 καὶ κατὰ τὰς Δημοκρίτου ὑποθέσεις οὐ ταῦτόν ἐστι τὸ πεπεράνθαι τῷ ἄπτεσθαι 494, 20 οἱ περὶ Δημόκριτον 261, 31 293, 21 396, 4 608, 9 630, 13 644, 26 οἱ περὶ Δ. καὶ Ἐμπεδοκλέα 95, 13 ἐν τοῖς πρὸς Ἀναξαγόραν καὶ Δημόκριτον λόγοις (sc. Ar. A 1 187^b 13 sqq.) 409, 6 cf. Λεύκιππος
 Δίδυμοι (zodiaci) 326, 1 732, 3 sq.
 Διογένης ὁ Ἀπολλωνιάτης 23, 12 cf. Ἀναξίμενης
 Διοκλητιανός. ἐνιαυτὸν Διοκλητιανοῦ ἔτος σλγ', μῆνα παχίων, ἡμέραν δεκάτην 703, 17
 Ἐλεάτης. v. Ζήνων I.
 Ἑλληγν. διὰ τί ἐπολέμησε τοῖς Ἑλλήσιν ὁ βασιλεὺς: ἵνα ἄρξῃ τῶν Ἑλλήνων 300, 2 οὐδὲ εὐρηται βλως ἐν τῇ τῶν Ἑλλήνων χρήσει τὸ τῆς παθήσεως ὄνομα 377, 11 ἐπὶ τοῦ μέλλοντος οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων ἐχρήσατο τῷ ἄρτι 762, 24
 Ἐμπεδοκλείος. (μῦθος) 319, 4
 Ἐμπεδοκλῆς 87, 10 123, 18 126, 5 135, 17 139, 8 312, 11 395, 24 407, 15. 26 οὐδὲν τῶν τεσσάρων στοιχείων, ἅπερ πρῶτας ἀρχὰς ὑπετίθετο, μεταβάλλειν ἔλεγεν εἰς ἄλληλα· ἀμετάβλητα γὰρ εἶναι 214, 9 ὁ Ἑ. ἀπὸ τύχης φησὶ τὸν ἀέρα τὴν ἄνω γῶραν κατευληφέναι κτλ. καὶ τὰ μόρια δὲ ζῳῶν κατὰ τύχην οὕτω τὰ πλεῖστα γενέσθαι φησὶν ὥς ἂν εἰ ἀπὸ προνοίας ἐγένοντο κτλ. 261, 17 sqq. (cf. 264, 7 sqq.) ὁ Ἑ. τὰ τέσσαρα στοιχεῖα λέγων ἀρχάς, τὸ μὲν πῦρ θερμὸν ἔλεγε, τὰ δὲ λοιπὰ ψυχρά 110, 4 eius doctrina 24, 1 sqq. 88, 4 sqq. 94, 1 sqq. quomodo exstiterint secundum Empedoclem (μῦθος dicitur 319, 4 320, 7) τὰ βουγενῆ ἀνδρόπρωρα 314, 7 sqq. 318, 23—320, 11 οἱ περὶ Ἀναξαγόραν καὶ Ἐμπεδοκλέα ἐκκρίσει τὴν γένεσιν γίνεσθαι λέγουσιν 88, 24 93, 25 94, 5 sqq. χρεῖστων ὁ Ἑ. τοῦ Ἀναξαγόρου πεπερασμένως ὑποτιθέμενος τὰς ἀρχάς 101, 27 108, 10 οἱ περὶ τὸν Δημόκριτον καὶ Ἐμπεδοκλέα τὴν

γένεσιν σύγκρισιν καὶ διάκρισιν λέγουσιν· συγκρίσει γὰρ ὁ μὲν τῶν στοιχείων ὁ δὲ τῶν ἀτόμων τὰ ἄλλα γίνεσθαι φασι, διακρίσει δὲ φθείρεσθαι 95, 13 228, 28 sqq. 896, 23 sqq. — (Empedoclis v. 7 sq. K. 381 sq. St.) 24, 20 (55 K. 33 St.) 88, 6 (79 K. 38 St.) 840, 8 896, 26 (204 K. 167 St.) 261, 22

Ἐπίκουρος 24, 24 25, 5

Ἐρετριεύς. cf. Μενέδημος

Ἐρμῆς (ex Arist. p. 190^b 7) 156, 32 (sidus) ὁ χρόνος τῆς σελήνιακῆς κινήσεως λόγον τινα ἔχει πρὸς τὸν χρόνον τῆς κινήσεως τοῦ Ἑρμῆ 686, 10

Ἐρυθρὰ θάλασσα dicitur ἄπειρος διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἡμᾶς διὰ τὸ πολλὴν εἶναι τὴν ἔκτασιν διεξελεῖν αὐτὴν 410, 9

Εὐδήμος. v. adnot. ad 495, 7 541, 7

Εὐκλείδης. (τὰ Εὐκλείδου Φαινόμενα) 220, 10 (τὰ Εὐκλείδου ἢ βιβλία, τὰ ἀριθμητικὰ) 220, 16 (ὁ γεωμέτρης; respic. Elem. II Def. 2) 393, 3

Εὐριπίδης. Euripidis dicitur esse versus (Arist. p. 194^a 31) ἔχει (vel ἔχον 309, 16) τελευτήν, ἥσπερ οὖνεκ' ἐγένετο 236, 7 sqq. 237, 29 309, 15 (Eur. Orest. 25) 390, 22

Ζεὺς (cf. Arist. 198^b 18) 307, 2 Διὸς δ' ἐν γούνασι καίται (cf. Ὀμηρος) 529, 9

Ζήνων. I. Ζ. ὁ Ἐλεάτης πρὸς τοὺς διακωμωδοῦντας τὴν Παρμενίδου διδασκάλου αὐτοῦ δόξαν λέγουσαν ἐν τὸ ὄν εἶναι ἐνι-στάμενος καὶ συνηγορῶν τῇ τοῦ διδασκάλου δόξῃ, ἐπεχειρεῖ δεικνύειν ὅτι ἀδύνατον πλῆθος εἶναι ἐν τοῖς οὖσιν κτλ. 42, 9—43, 6 Ζ. ὁ Παρμενίδου μαθητῆς (cf. 83, 29 sqq.) συνηγορῶν τῷ διδασκάλῳ κατεσκεύαζεν ὅτι καὶ ἐν τὸ ὄν καὶ ἀκίνητον ἐξ ἀνάγκης, ταῦτα δὲ κατεσκεύαζεν ἐκ τῆς ἐπ' ἄπειρον τῶν συνεχῶν διχοτομίας κτλ. 80, 23 sqq. eius argumentationi ἐνέδοσαν (h. e. μαλακώτερον ἐνέστησαν πρὸς τοὺς λόγους) οἱ πρὸ Ἀριστοτέλους etc. 81, 17 sqq. 84, 15 sqq. ἔλεγε μὴ εἶναι κίνησιν 29, 15 81, 8 sqq. 802, 32 sqq. cf. 465, 4 883, 21 Ζήνωνος ἀπορία περὶ τύπου 510, 3 sqq. 535, 30 sqq. 538, 20 sqq. 599, 1 eam fortasse movit Ζ. διὰ τὸ δεῖξαι ἐν τὸ ὄν ὑπάρχον κτλ. ταῦτα δὲ ἐκ στοχασμῶν φαμεν· οὐ γὰρ ἔχομεν εἰπεῖν σαφῶς τί βουλούμενος ὁ Ζ. τοῦτο ἡπόρει· ἴσως δὲ καὶ τὸ ἄπειρον εἰσαγαγεῖν βουλούμενος κτλ.

- 513,7 sqq. II. Ζ. δ. Κιτιεύς. φασὶ καὶ τοὺς περὶ Ζήνωνα τὸν Κιτιά εὖτω (sc. ἔξω τοῦ οὐρανοῦ εἶναι κενόν τι καθ' αὐτό) δοξάζειν 613,27 cf. Diels, *Doxogr.* 316*8, v11
- Ἡράκλειτος. Ἡ. καὶ Ἰππασος τὸ πῦρ ἔλεγον ἀρχὴν τῶν ὄντων εἶναι διὰ τὸ λεπτομερέστερον αὐτὸ εἶναι τῶν ἄλλων καὶ εὐπλαστον κτλ. 23,4 86,26 264,9 434,10 Ἡ. τὸ πῦρ ὑποθέμενος ἀρχήν, διὰ τὸ σφοδροτάτην εἶναι τὴν ἐν αὐτῇ δύναμιν οὐχ ὑπέθετο τοῦτο ἄπειρον εἶναι τῇ μεγέθει (μὴ γὰρ ἂν ὑποστήναι τι τῶν ἄλλων τὸν τυχόντα χρόνον), ὅποτε καὶ πεπερασμένον ὑποθέμενός φησι (fr. 26 p. 11 Byw.) πάντα ποτὲ ἐκπυρωθῆσθαι ἀναλυθέντα εἰς πῦρ 433,3 436,4 ὁ Ἡ. ταῦτόν εἶναι ἔλεγε τὰ ἐναντία 29,13 sqq. 41,16 49,4 63,18 ἀπολογούμενοι δέ τινες ὑπὲρ Ἡρακλείτου φασὶν ὅτι τὰ ἐναντία λέγων ταῦτά εἶναι, οὐ τοῦτο ἔλεγον ὡς οὐδὲν διαφέρει τὸ ἀγαθὸν τοῦ κακοῦ ἢ τὸ λευκὸν τοῦ μέλανος, ἀλλὰ πρῶτον μὲν ὅτι ἐν εἰσι τῷ ὑποκειμένῳ καὶ τῷ εἶδει, ἔπειτα ὅτι τὰ ἐναντία ἐνταῦθα ὄντα οὐκ εἰσὶν εἰλικρινῆ, ἀλλὰ συμμέμικταί πως πρὸς τὰ ἐναντία κτλ. 41,21
- Ἡσίοδος. (*Theogon.* 116) 500,30 sqq. 503,26. 504,3
- Θαλῆς 23,3 407,19 Θαλῆς καὶ Ἰππων τὸ ὕδωρ ἔλεγον ἀρχὴν διὰ τὸ γόνιμον, καὶ ὅτι τὴν γονὴν ὑγρὰν ἐώρων, καὶ τὰ σπέρματα δὲ εἰ καὶ ξηρὰ εἰσιν, ἀλλ' οὖν οὐ φῦει μὴ ὑγρὰνθέντα τε καὶ ἥδη λοιπὸν διαρρέοντα 23,7 86,26 139,18 Θ. τὸν ἀέρα στοιχεῖον ὑποτιθέμενος τοῦτον μανούμενον μὲν ἔλεγε ποιεῖν τὸ πῦρ, πυκνούμενον δὲ ἡρέμα ποιεῖν τὸν ἄνεμον κτλ. 86,29 (v. adm.) 110,6 116,20 123,15
- Θεμιστιος. citatur 81,26 135,25 187,15 351,9 368,18 540,6 550,9 551,21 575,27 576,13 sqq. 577,10 591,25 595,18 625,29 671,21. Θεμιστιε 576,29 sexcenties autem Themistium tacite expilat Philoponus, velut 20,3 82,5 83,25 104,2 166,25 168,12 etc.
- Θεοδόσιος. ἐν τοῖς Σφαيريχοῖς διδάσκων τὰ συμβαίνοντα πάλῃ τῇ σφαίρᾳ οὐδὲν προσλογίζεται ὕλην 220,1. 6. 15
- Θεόφραστος. ἐν τῇ ἰδίᾳ Περὶ φύσεως πραγματεῖα 4,8 108,25 cf. ad 541.7 (*Phys.* Opin. fr. 7 p. 483 Diels) 62,6
- Θῆβαι 374,8 sqq. 378,12 382,21 sq. 383,10 567,14. 26 691,12 sq. 692,9 sqq. 727,13 732,26 sqq. Θῆβαζε 691,11 862,18 sq.
- Θηβαῖος. διὰ τί ἐπολέμησαν Φωκεῶσι Θηβαῖσι: 299,29
- Ἰάς. (ἁρμονία) 113,13 sqq.
- Ἰλιακός. πρότερον λέγομεν τὰ Ἰλιακὰ τῶν Πελοποννησιακῶν 769,22
- Ἰλιον. τὰ ἐν Ἰλίῳ γενόμενα οὐ φαμεν νῦν γενέσθαι, διότι πολλὸς ὁ χρόνος ὁ μεταξὺ 761,21 764,25 οὐ γὰρ ἂν τις εἴποι τὸ Ἰλιον ἤδη ἐαλωκέναι κτλ. 762,15
- Ἰππασος τὸ πῦρ ἔλεγον ἀρχὴν τῶν ὄντων εἶναι 23,3 sqq.
- Ἰπποκράτης. I. Medicus. Ἰπποκράτης ὁ ἱατρός ὁμοίως ὑπετίθετο τὰ τέσσαρα στοιχεῖα 24,2 (de Alim. II, 23 K. VI, 294 Chart.) 311,3 II. Ἰπποκράτης Νίξ τις ὢν ἔμπορος κτλ. εἰς τοσοῦτον γεωμετρικῆς ἦλθεν, ὡς ἐπιχειρῆσαι εὑρεῖν τὸν κύκλου τετραγωνισμὸν κτλ. 31,3 sqq. 32,1
- Ἰππων ὁ ἐπικληθεὶς ἄθεος 23,3 Θαλῆς καὶ Ἰ. τὸ ὕδωρ ἀρχὴν ἔλεγον 23,7 cf. Θαλῆς
- Ἰταλία 691,14. 17
- Ἰχθῦες (zodiaci) 848,32
- Κένταυρος. σύμμικτα ζῷα, οἷα καὶ οἱ μῦθοι τοὺς Κενταύρους ὑποτίθενται 314,10
- Κιλικία. cf. Αἰτνη
- Κιτιεύς. v. Ζήνων II.
- Κλεισθέντης. (in versu Aristophanis) 263,9
- Κορίσκος. οἱ σοφισταὶ φασὶν ἄλλον εἶναι Κορίσκον ἐν Λυκαίῳ καὶ ἄλλον ἐν Ἀγοαῇ 725,30 726,5 728,5 sqq. 736,11 cf. 794,3 sq. 856,13 sq.
- Κριός (zodiaci) 198,25 267,4. 21 326,1 330,15 656,4 727,14 731,28 732,2 sq. 824,24 848,32
- Κρόνιος. ἡ Κρονία σφαῖρα 220,13 565,27 601,22 602,3
- Κρόνος. (sidus) φαμέν ταχέαν μὲν εἶναι τὴν τῆς ἀπλανοῦς κίνησιν, βραδεῖαν δὲ τὴν τοῦ Κρόνου 710,30 ἡ τοῦ Κρόνου σφαῖρα 565,22. 30
- Λεύκιππος. πλείους καὶ ἀπείρους καὶ κινουμένας ἔλεγον (sc. τὰς ἀρχάς) Ἀναξαγόρας Δημόκριτος Ἐπίκουρος Λεύκιππος 24,24 Δημ. καὶ Λ. καὶ Ἐπίκ. 25,5 οἱ περὶ Δημόκριτον καὶ Λεύκιππον καὶ Μητροδώρον 498,13 οἱ π. Δημ. καὶ Λ. 613,23 Δημόκριτος καὶ Λ. 823,8 cf. Δημόκριτος

Λύδιος. (ἄρμονία) 46,27 113,13 sqq. 116, 11 sqq.

Λύκειον 457,25 588,17 725,30 726,6 728,5 sqq. 736,10.

Λυκόφρων ὁ σοφιστής ἔλεγεν ὅτι οὐ δεῖ λέγειν ὅτι Σωκράτης λευκός ἐστίν, ἀλλ' ὅτι Σωκράτης λευκός κτλ. 43,10

Μελίσσειος. (λόγος) 52,11

Μέλισσος. cf. Παρμενίδης. Μ. μὲν ἀπειρον ἔλεγε τὸ ἐν, οἱ δὲ περὶ Παρμενίδην πεπερασμένον, τοῦτο δὲ διὰ τὸ ἐκείνους μὲν εἰς τὴν ὀριστικὴν καὶ εἰδοποιὸν τῶν νοητῶν δυνάμιν ἀπιδεῖν, τοῦτον δὲ εἰς τὴν ἀπειρίαν τῆς δυνάμεως 22,18 Melissi argumentatio ab Aristotele refutata (Philoponi additamentum πρὸς τὸ μὴ γεγενῆναι τὸ ὄν 54,10—55,26) 50,30—61,21 cf. 65,22 καλῶς καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, ὡς φυσικός, φυσικώτερον τρόπον ἐπιλαμβάνεται τῶν λόγων, καὶ ὁ Μ. θεολογιώτερον τοῖς τοιοῦτοις λόγοις ἐχρήσατο 57,12 Μέλισσου μὲν οὐκ ἔστιν ὁ συλλογισμός, ἀλλὰ τοσοῦτον ἐκείνος ὑπετίθετο ὅτι 'τὸ ὄν ἀναρχόν ἐστι, τὸ ὄν ἐν ἐστίν, τὸ ὄν ἀπειρόν ἐστι, τὸ ὄν ἀκίνητόν ἐστι' κτλ. εἴτε δὲ καὶ τὸν συλλογισμόν ὁ Μ. ἐξετίθετο, εἴτε ἄλλοι ἐκ τοιοῦτου συλλογισμοῦ ψήθησαν αὐτὸ ταῦτα συνάγειν, οὐδὲν διαπερόμεθα 50,30 sqq. φορτικὸς ὁ Μέλισσου λόγος sim. 30,2 58,24 sqq. Μ. τὸ ὄλον ἀπειρον εἶπε τὰ ἀσύγκλωστα συγκλώθων 475,2 καλῶς ὁ Μ. ἀπέγνω τοῦ ἀπειρου τὴν κίνησιν 438,12 ὁ Μ. διὰ τοῦτο ἐνόμισεν ἀκίνητον εἶναι τὸ πᾶν, διὰ τὸ ὑπολαμβάνειν μὴ εἶναι τὸ κενόν κτλ. (cf. Ar. p. 213^b12) 608,25 sqq. 615,5 sqq. ἐν τοῖς πρὸς Μέλισσον λόγοις (respicit Ar. p. 185^a32) 561,13

Menander. (Georg. fr. 5: IV p 97 Mein.) 748,13

Μενέδημος ὁ Ἐρετριεύς. οἱ δὲ τὴν λέξιν μετερρώμιζον (Ar. p. 185^b28), ὡς Μ. 6. F. 49,19

Μητροδώρος. οἱ τὸ κενὸν νομίσαντες τὸν τόπον, οἱ περὶ Δημόκριτον καὶ Λεύκιππον καὶ Μητροδώρον 498,13

Μόσχος. versum πέτρην κοιλαίνει ῥανίς ὕδατος ἐνδελεγέτη Philoponus Μόσχου τοῦ ποιητοῦ esse dicit 826,15

Ξάνθος. (Achillis equus) 14,26

Ξενοκράτης. ὁ μαθητὴς Πλάτωνος 83,31 ἀνέγει τὴν ἐπ' ἀπειρον τῶν μεγεθῶν το-
Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

μήν 84,20 πρὸς τὸν Ζήνωνος λόγον τὸν Ξενοκράτην φασὶν ἀπαντῆσαι ὑποθέμενον μὴ ἐπ' ἀπειρον γίνεσθαι τὴν τῶν μεγεθῶν τομήν· καταλήγειν γὰρ εἰς ἀτόμους γραμμάς 83,20 εἶπομεν ὅτι τινὲς τὸν Ξενοκράτην ὑπώπτευσαν τὰς ἀτόμους εἰσηγείσθαι γραμμάς, καὶ ἐδείξαμεν ὅτι ψευδὴς ἡ ὑπόνοια 465,12 cf. Ἀναξαγόρας

Ξενοφάνης. 21,23 22,16 (fr. 10 Mull.) 125,27 sqq.

Ξοῦθος σοφιστής τις 79,6

Ὀλυμπία. (ἐν Ὀλυμπίᾳ) 324,23

Ὀλύμπια. (τὰ Ὀ.) 471,5 (ἀγωνίζεσθαι Ὀ.) 324,21

Olympiodorus. (Comment. in Categorias) v. ad 414,22 cf. 750,1 sqq.

Ὀμηρος. exemplum nominis 257,9 τῶν ἐνδεχομένων μὴ ὄντων, τὰ μὲν ᾗδ' ἔγρονε καὶ οὐκ ἔστιν, οἷον Ὀμηρος κτλ. 755,31 φασὶν ἐν χρόνῳ γεγενῆσθαι τινὲς τὰ Τρωικά καὶ Ὀμηρον 757,19 (H 99) 125,31 (ὁ ποιητής: M 239 sq.) 454,10 sq. (B 204 ex Arist. Metaph. p. 1076^a4) 193,1 Ὀμηρος 'Διὸς δ' ἐν γούνασι καίεται' (ex Themist. p. 262,8 Sp.) 529,9

Παρμενίδειος. (λόγος) 79,25 85,13 ad 79,28

Παρμενίδης. οἱ περὶ τὸν Παρμενίδην 21,30 22,18 36,20 οἱ περὶ (ἀμφὶ 50,25 57,15 86,21) τὸν Π. καὶ Μέλισσον 27,2 32,20 40,11. 17 174,28 μίαν ἀρχὴν εἶναι καὶ ἀκίνητον καὶ πεπερασμένην (contra Melissus ἀπειρον 22,17 34,17 38,13 40,8. 19 41,3 61,28 475,2 sq.) ἐδόξεσσι Π. καὶ Ξενοφάνη 21,23 ὁ Π. ἐν τοῖς πρὸς ὄψαν πῶρ καὶ γῆν (ὕδωρ 55,30 ubi v. adn.) ἔλεγεν εἶναι αἶψιν ἀρχὴν τῶν πάντων, ἐν δὲ τοῖς πρὸς ἀλήθειαν ἐν εἶναι τὸ πᾶν καὶ πεπερασμένον καὶ ἀκίνητον 22,2 55,29 sqq. 110,17 sqq. 116,18 123,14 125,26 126,1 139,9 dixit Aristoteles (p. 285^b17) "ὥσπερ οἱ φυσικοί", ὡς δὲ μὴ φυσικῶν ὄντων τῶν περὶ Παρμενίδην 21,29 55,27 90,7 sqq. οὐκ ἔστι φυσικοῦ τὸ πρὸς τοῦτους (Parm. et Melissum) διαλέγεσθαι ἀναιρούστας τὰς φυσικάς ἀρχάς 27,3 28,6 29,20 32,20 Parmenidis doctrinam refutat Aristoteles (quem ἰδὲ librum scripsisse contra Parmenidem ferunt 65,23) 61,23—86,18 cf. 184,17 sqq. καὶ ὁ Παρμενίδου λόγος καὶ ὁ Μέλισσου ἐριστικὸς ἐστίν κτλ. sed

www.libtool.com.cn

ὁ τοῦ Παρμενίδου ἔχει τι δυσφώρατον καὶ
 δριμύ κτλ. 29,28 sqq. 58,2—59,14 πρὸς
 τοὺς διαχωμφοῦντας τὴν Παρμενίδου τοῦ
 διδασκάλου αὐτοῦ (cf. 83,29) δόξαν λέγου-
 σαν ἐν τῷ ὄν εἶναι ἐνίσταται Ζήνων ὁ
 Ἐλεάτης κτλ. 42,9 80,23 . *Parmenidem*
et Zenonem respicit Aristoteles (p. 253^a
 32 sqq.) 883,21 — (*Parm.* vv. 59. 60.
 80 K. = 65. 66. 86 St.) 65,7 sqq. (103 K.
 107 St.) 475,3

Πάρων ὁ Πυθαγόρειος ἀμαθέστατον ἔλεγεν
 εἶναι τὸν χρόνον 767,7

Πελοποννησιακός. πρότερα λέγομεν τὰ
 Ἰλιακά τῶν Πελοποννησιακῶν 769,22

Πλάτων. *pro exemplo τοῦ τινὸς ἀνθρώπου*
 11,11 70,11 76,20 170,3 sq. 780,7 δι-
 δάσκαλος *Xenocratis* 83,30 εἰ Πλάτωνος
 ἐξηγουμένου λόγους ὡφελίμους ἐπὶ γ' ἐκ-
 κλησίας . . . παριών τις ἐπὶ τινα χρεῖαν
 ἄλλην εἰσελθόν κτλ. 313,13 ἀπερχόμενός
 τις ἀγωνίσασθαι Ὀλύμπια καὶ εὐρὼν ἐν
 Αἰγίνῃ Πλάτωνα δεδεμένον ἀγοράσας ἐλυ-
 τρώσατο εἰπὼν ὅτι οὐκ ἂν πολλὰς νίκας
 ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀντηλλάξαιτο τῆς πράξεως
 ταύτης 324,21 *Πυθαγόρειος* 92,29 389,
 16 cf. 142,15 387,23 sqq. 395,10
principia sec. Platonem 5,7 sqq. 241,
 17 sqq. αἱ Πλάτωνος ἀρχαὶ τὸ μέγα καὶ
 τὸ μικρόν 91,28 92,27 110,13 123,16
 182,26 τὸ ἀπειρον δύο φησίν, τὸ μέγα
 καὶ μικρόν 388,10 395,2 473,8. 12 μέγα
 δὲ καὶ μικρόν τὴν ὕλην ἐκάλει 480,13
 εἰ δὲ ἐν μὲν τῷ Τιμαίῳ τὴν ὕλην ἄλλως
 ἐκάλεισε τὸ μεταληπτικὸν αὐτὴν ὀνομάσας,
 ἐν δὲ ταῖς ἀγράφοις συνουσίαις (quas *Aris-*
toteles ἀπεγράφει 521,14) τὸ μέγα καὶ
 τὸ μικρόν αὐτὴν καλεῖ, οὐδὲν διαφερόμεθα
 515,29 516,22 τὸ ἀπειρον καὶ ἐν ταῖς
 ἰδέαις ἀποτίθεται 388,8 391,14 476,12
 ἡναγκάζετο ὑποτιθεσθαι τὸ ἀπλῶς μὴ ὄν,
 ἔν' οὕτω πολλὰ δειξῇ τὰ ὄντα 86,3 οὐκ
 ἀληθῆ ὑπονοεῖ ὅτι τῷ συλλογισμῷ τοῦ
 Παρμενίδου ἔπεται τὸ ἀνηρῆσθαι καθόλου
 τὸ μὴ ὄν 85,7 *eius doctrina de ideis*
 67,24 193,2 240,3 *de materia* 182,
 16 sqq. *de loco* 512,10 516,2 sqq. 524,
 4 sqq. *θεολογῶν* (opp. ὁ Ἀριστοτέλης
φυσιολογῶν) 241,28 *falso suspicati sunt*
quidam Platonem respici ab Aristotele
(p. 185 b 28) 49,20 *sed revera respicitur*
(193 b 35) 225,5 (265 b 32) 850,4 cf.

Ἀριστοτέλης. *citantur vel respiciuntur*
Platonis Parmenides (p. 128) 42,9 sqq.;
Politeia (VI p. 509 A sq.) 72,14 162,5
 166,22 219,6 480,2; *Sophistes*
 (p. 241 D sqq. cf. 250 D sq.) 62,30
 (251 A sq.) 49,23 (258 B sqq.) 81,26;
Timaeus (p. 26 E sqq.) 23,31 (27 D)
 56,2 300,7 341,9 (28 A) 22,10 (37 B sq.)
 24,13 sqq. (49 A. 53 A etc.) 5,9. 22
 182,17 183,30 516,20 (50 A) 72,19
 (50 D sq.) 183,14 (52 A) 515,25 (52 B)
 162,31 480,1; *Phaedon* (p. 70D? 102D?)
 111,31 119,1 (75 D) 7,19 (97 B sqq.)
 229,10 312,16 *Philebus* (cf. *Πρώταρχος*) 287,4

Πλατωνικός. (λέξις) 49,21

Πλατωνικῶς 186,18

Πολύχλειτος. (ἀνδριαντοποιός) 249,22 sqq.
 255,22 sqq.

Πορφύριος. ὁ Π. φησι τὸν Ξενοφάνην τὸ
 ξηρόν καὶ τὸ ὑγρὸν δοῦναι ἀρχάς, τὴν
 γῆν λέγω καὶ τὸ ὕδωρ κτλ. 125,27 ὕλη;
 λόγον ἐπέχειν τὰ γένη πρὸς τὰς διαφοράς
 ὁ Π. ἔλεγεν 130,12 (cf. 245,1 sq.). *de*
p. 250,28 v. Addenda.

Πρώταρχος 286,28 287,1 *Πρώταρχον ἦτοι*
τὸν ἐν Φιλήβῳ φησὶν ἡ ἑτερόν τινα 287,3
cf. R. Hirzel in Hermiae vol. X (1875),
 254 sq.

Πυθαγόρειος. Πάρων ὁ Π. 767,7 ἴσμεν
 ὅτι Πυθαγόρειος ὁ Πλάτων 92,29 389,16
Platonis et Pythagoreorum consensio et
dissensio in doctrina de infinito 387,23
 — 388,23 cf. 395,10 412,28 416,21
 συμβολικῶς πάντα οἱ Πυθαγόρειοι ἔλεγον
 92,29 388,24 610,19 ἀρχὰς εἰλῆφαι τὸ
 περιττὸν καὶ ἄρτιον ἢ μονάδα καὶ δυάδα
 123,18 126,6 τὴν ἀρίστον δυάδα τὴν
 ὕλην καλοῦσι 92,30 τὰ δύο ὡς ὕλην
 ὑποτιθέντες πᾶσαι τὰς αὐτὴν ἔλεγον ὑπὸ τοῦ
 ἐνός τοῦ εἶδους, καὶ οὕτως ποιεῖν τὴν γέ-
 νεσιν 142,16 πάντα τὰ ὄντα καὶ πάσας
 τὰς ἐναντιώσεις εἰς δύο συστοιχίας ἀνῆγον,
 quas pluribus explicat Philoponus 124,
 1 sqq. et (ex *Ar. Metaph.* A 5. 986^a 22)
refert 360,25 sqq. ἔλεγον οἱ Π. τὴν κίνησιν
 εἶναι ἑτερότητα καὶ ἀνισότητα καὶ τὸ μὴ
 ὄν 359,20—361,22 365,25 τὸ οὐράνιον
 σῶμα κέχρωσται καὶ ψόφον ἀποτελεῖ κατὰ
 τοὺς Π. κινούμενον, βάρους δὲ καὶ κουφό-
 τητος ἐστέρηται 621,6 τὴν διακριτικὴν

www.libtool.com.cn

τῶν ὄντων δύναμιν διὰ τοῦ κενοῦ ἐστή-
μαινον 610,21 φασὶν ἔξω τοῦ κόσμου
εἶναι ἀπειρόν τι ὄν, ὅπερ εἰσπνεόμενον ὑπὸ
τῶν τῆδε ἐπειριέναι τῇ οὐρανῷ κτλ. 610,9
613,26 701,20 οἱ ἀριθμοὶ κατὰ τοὺς Π.
γωριστὰ εἶδη εἰς τῶν φυσικῶν 240,2 τοὺς
μέχρι δεκάδους ἀριθμούς· ἄλλων ἄλλων σύμ-
βολα εἶναι ἔλεγον (deinceps explicat quare
τὸν ε' δέκην et τὸν ε' γάμον appellave-
rint) κτλ. 388,29 sqq. τὴν στιγμὴν λέ-
γουσι μονάδα θέσιν ἔχουσιν καὶ τὴν μο-
νάδα στιγμὴν ἄθετον 792,26 855,20 —
Pythagoreorum hemistichium ἀριθμῷ δέ
τε πάντ' ἐπέποιεον corrupte (ex Themistio)
affertur 388,1 Carm. Aur. 47 sq. respi-
citur 388,2

Σαρδῶ. ἐλέγοντο τινες ἀρρωστοῦντες ἀπιέναι
πρὸς τοὺς ἥρωας ἐν Σαρδοὶ καὶ θεραπεύ-
εσθαι κτλ. 715,17 722,23

Σελήναϊος. (ὄρν) 580,24

Σιμπλίκιος 825,2 sqq. 826,14

Σκυθία. τοὺς ἐν τῇ Σκυθίᾳ 425,2

Sophocles. (Aiac. 646, sq.) 748,10 (fr. 481
Nauck) 390,20

Στράτων. (in versu Aristophanis) 263,9

Σωκράτης. saepissime ponitur pro exemplo
τοῦ τινὸς ἀνθρώπου 11,5 13,20 14,9 70,11
76,20 77,2 170,3 239,28 252,30 267,25
302,2 305,26 321,8 359,30 457,2 485,21
495,1 527,6 530,4 531,11 535,7 780,7
φιλόσοφος προγαστρω σιμός 42,26 φαλακρός
44,33 φιλόσοφος καὶ Ἀθηναῖος 49,18 etc.
ὥστε ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ τόπῳ ἔσται Σ.
ἐν ἀγορᾷ τε ὦν καὶ ἐν Λυκαίῳ 588,16
ἄλλο ἐστὶ Σωκράτει τὸ ἐν οἴκῳ εἶναι καὶ
ἄλλο τὸ ἐν ἀγορᾷ 727,32

Σωφρονίσκος. Σ. τῷ Σωκράτει ταῦτόν τῷ
εἶδει (ἄνθρωποι γὰρ ἄμφω), ἀριθμῷ δ' οὐ
ταῦτόν 302,2

Ταῦρος (zodiaci) 267,5 326,1 727,14 731,28
732,2 sq. 824,24 848,33

Τροία. πότε ἐλήφθη ἢ Τροία; φασὶν πρὸ
χιλίων ἐτῶν 765,1 sq.

Τρωικός. λέγομεν τὸν Τρωικὸν πόλεμον ἐν
ἀριθμῷ τινι χρόνου γεγενῆσθαι· ἐν δέκα
γὰρ ἔτεσιν 757,15 item τὰ Τρωικά 750,
19 757,19 πάλαι γέγονε τὰ Τρωικά 762,27

πότε γέγονασι τὰ Τρ.; φασὶν πρὸ χιλίων. εἰ
τόχοι, ἐτῶν 761,27 cf. 705,10 708,15
Φιλόπονος. 825,9 826,14 834,10 837,25
Themistium et Alexandrum vel tacite
expilat v. Θεμιστίσιος et Ἀλέξανδρος.
vel hos vel alios Aristotelis librorum
interpretes ἀνωνύμως citat v. ἐξηγητής
et ὑπομνηματιστής. saepissime quae
antea exposita sunt in memoriam revo-
cat, velut 61,9 109,2 128,4 148,21 167,
20. 23 169,13 171,10 175,27 193,8 203,
12 219,7 223,28 243,22 285,22 301,19
306,6 359,16 386,16 675,21 688,33 etc.
(interdum falso, velut 193,3 465,11; cf. 22,
17, nam nulla ante hunc locum de Melisso fit
mentio), rarius promittit quae postea expo-
siturus sit, velut 437,14 (ἐφεξῆς sc. 453,
17). 552,13 (ἐροῦμεν sc. 557,8). 749,33
(ἐν τῷ τόπῳ γενόμενοι εἰσόμεθα sc. 754,8).
458,31 639,8 762,8 (ἐν ταῖς σχολαῖς τοῦ
ὀγδόου τῆς πραγματείας sim.). haec
eadem commentaria in librum octavum
respiciuntur in excerptis p. 890,7 (ἐν
ἐκείνοις). alios suos libros citat 55,26
(πρὸς τὸ μὴ γεγονέναι τὸ ὄν τοσαῦτα καὶ
παρ' ἡμῶν ὡς πρὸς τὸ παρὸν εἰρησθῶ, ἐν
ἄλλοις ἡμῖν γεγυμνασμένων ἱκανῶς τῶν
τοιούτων θεωρημάτων). 156,17 (δεδείκται
ἡμῖν ἐν τοῖς Συμμήκτοις θεωρήμασι). 250,
28 (κατὰ τὴν ἐν Εἰσαγωγῇ παραδεδομένην
ἡμῖν μέθοδον, quae falso rettuli ad Por-
phyrii Isagogen). 705,22 (ἐν Κατηγο-
ρίαις; item fort. 414,22). cf. adn. ad
156,29 895,21 al. Aristoteleam doctrinam
saepe improbat Philoponus, velut 54,10
309,9 524,11 557,8 — 585,4 675,12 —
695,8 698,5 762,7 845,4

Φρύγιος. (ἁρμονία) 113,13 sqq.

Φωκεύς. διὰ τί ἐπολέμησαν Φωκεῖσι Θη-
βαῖοι; ὅτι ἐσώλησαν Φωκεῖς τὸν νεῶν
299,29

Χίος. cf. Ἰπποκράτης II.

Χοιρίλος. versum πέτρην κοιλαίνει βάνης
ὑδατος ἐνδεδεγμένη Choerili esse dicit Sim-
plicius, Moschi Philoponus 826,14

Οὔρος. (ap. Etym. M. p. 120,48) v. ad 390,
20 sqq.

ADDENDA ET CORRIGENDA

p. V n. 7 *post γραμματικὸς adde* (cf. Simplic. de Cael. f. 17r16 Ald.; Fabric. Bibl. Gr. IX, 538. 559sq. Harl.) || p. VII, 31 l. 787—851 || n. 1 *adde* cf. Diels, praef. Simplic. Phys. p. XX sq. || p. XIV, 6 l. scripti || p. XV, 10 *post* reliqua *adde* cf. adn. ad p. 301,24 || 17 vol. III l. vol. II p. 457 sqq. || p. 1,1 n. Paris. 2063 l. Laur. 87,10 (praef. p. XI et XVII) || p. 13,25 n. *adde* ὁμοίως κατὰ om. K || p. 16,10 n. *cf. index verborum s. v. ἄν* || p. 17,26 n. *φαρμάζειν l. *φαρμάζειν || p. 20,13 l. οἶον περ || p. 23,17 n. *dele* malim—καὶ || p. 25,1 γρήματα' l. γρήματα' || 17 n. *adde* cf. p. 244,5 || 34,31 τὸ delendum videtur cl. 224,15. 296,21 sq. || p. 37,15. 17 n. *dele extremum* K || p. 38,25 ὥσπερ] *dele* adnot. || p. 40,25 n. *post indicatum Arist. locum adde* (at cf. p. 345,22) || p. 43,31 l. ὑποκειμένῳ || p. 46,6 l. ἐνεργείῳ || p. 55,30 n. idem l. similis || p. 60,12 l. δι' ὅλου || p. 63 tit. *post* PHYSICORVM *adde* I 3 || p. 69,8 l. εἰρημένα || p. 74,33 l. δῆλον ὅτι || p. 76,3 l. ἀξίωμα || 16 n. l. Ἀποδεικτικῶν] An. Post. A 3 p. 72b5 sqq. cf. Philop. p. 206,9 || p. 79,20 ποιῶν] num εἰπὼν ? || p. 81,18 l. Ἡαρμενίδου || p. 83,21 n. si—enotavi l. cf. ad p. 407,6 || p. 86,17 num ἐκθεσιν ? || p. 88,8 l. στοιχεῖα || p. 92,22 n. ἐφεξῆς c. 6 l. ἐφεξῆς] cf. p. 91,10 || p. 102,18. 19 n. in marg. M l. in marg. M² || p. 104,14 τὸ ὅλον diductis litteris scrib. || p. 117,15 δῆλον *dele et in adn. l. lemma* continuat t || p. 118,25 *dele cancellos et adnotationem ad τὰ spectantem* || p. 119,23 l. τί || p. 125,18 l. 188b28 || 28 *de voce* χρῆσιν nunc dubito || p. 130,25 l. ὧν || p. 131,34 n. *supplementum Dielesio debetur* || p. 132,12 l. δῆλον ὅτι || p. 135,15 ἀλλὰ καὶ] *adde* adnot. cf. Aristot. Θ 7 p. 260b22 sq. || p. 159,22 l. τῶν ὁλοτήτων (τῶν) στοιχείων *et dele* adn. || p. 172,10 *dele* adnot. || p. 181,4 l. περιπίπτομεν || p. 183,24 *et* 26 l. ὑπελάμβανεν || p. 185,20 *dele* adnot. || p. 190,24 l. ὑποκειμένον || p. 195,22 n. l. 403b24 sqq. || p. 196,15 n. *dele* fort. recte || p. 205,10 τὸ l. τί || p. 206,18 τὸ l. τί || 32 n. h 6v40 l. p. 308,21 || p. 224,1 l. οἱ || p. 227,15 *scribe* ἰδιώτερον ex K || p. 230,9 *meliorum librorum scriptura τέλος defendi potest in Philopono cl.* 715,2. 784,17; λ' *at fuerit in archetypo τε* || 28 l. προσπίπτον || p. 236,22 l. δι' ὅλου || 24 l. ἐξισχύουσας || p. 238,15 *et* 20 l. αἵτινες || p. 246,14 l. φλεβοτόμα *et in adn.* φλεβοτομα M: φλεβοτομα sine accentu L etc. || p. 248,18 l. πόρρω || p. 250,28 *dele priorem adnot., laudat enim Philoponus suam ipsius Isagogen* || p. 260,29 n. l. hanc || p. 261,21 *dele punctum post* κινήσεως || p. 267,12 l. ἄτινα || p. 270,17. 19 n. l. συμβεβηκός || p. 272,23 ἄν] num δὴ ? || p. 283,21 *post* κινήσει statuas lacunam cl. 268,1 || p. 287,3 Ἡρώταρχον καὶ] cf. R. Hirzel, Hermes X (1875) p. 254sq. || p. 289,11 l. προαίρεσιν || p. 307,17 l. οἶον || p. 316,19 l. ἀδυνατεῖ || p. 349,7 n. *post* L *adde* ubi περὶ pro παρὰ || p. 351,16 n. l. (cf. p. 354,13) ex || p. 384,31 n. B1 l. Γ1 || p. 386,21 *scrib.* προβλήμασιν || p. 391,2 n. ἀρτίον l. ἀρτίον || p. 393,18 *recte libri* χῶμα || p. 403,12 l. ἐπαίτοι γε || p. 404,11 *fort.* ἀποθέσθαι || 27 l. ποιησόμεθα || p. 407,9 *et* 16 n. l. 9 *et* 17 || p. 414,5 l. μέγεθος; || 22 n. *post* narrat *adde* (cf. Philop. p. 750,1 sqq.) ||

www.libtool.com.cn
 23 prius εἶναι et adnotationem huc pertinentem dele || p. 424,24 l. ἰδοὺ || p. 432,16 fort. μήπω
 cl. 619,3. 668,30. 697,27 || p. 439,32 n. l. ἐστὶν || p. 463,14 l. μή τις || p. 479,22 l. ὀρίζεται ||
 p. 490,12 adde adn. ἐμπροσθεν c. 4 p. 203^b30 || p. 491,19 n. l. ἔκτεφ || p. 494,17. 18 n. pro
 καὶ — om. Mt l. καὶ γὰρ — γραμμὴν ἀπτεται om. M: καὶ γὰρ — κατὰ ἐπιφάνειαν om. t ||
 p. 501,15 scribendum ἐφ' ex Gt; cf. Index s. v. ἐκάτερος || p. 516,26 l. μικρόν. || p. 522,19 l.
 ποὺς || p. 539,21 n. l. προσθήσεται recte K || p. 541,4 n. post 543,7 adde 586,30 || p. 550,28 ἀν
 εὐρήσεις ferendum erat || p. 581,13 τοῦ δλου recte G cl. 633,12 || p. 582,27 n. post κτλ.]
 adde I' 6 p. 206^b20 sqq. || p. 588,10 (ἑτερα) ὄντα Diels || p. 592,12. 13 n. l. 11. 12 ||
 p. 600,3 n. pro (GKM)t l. (KM)Gt || p. 638,24 n. post 653,4 adde parentheseos signum ||
 p. 641,2 immo εὐκλίνης || p. 642,8 l. πολλῶ || 17. 18 n. post ὕλου adde (cf. 833,12) ||
 p. 650,31 l. μή που || p. 651,23 fort. γὰρ (ἀν) ἄνισος γένοιτο || p. 659,28 n. dele ἐξ ἡ G: ||
 p. 660,15 an — delendum? l. at cf. 682,20 sq. || p. 663,1 μεῖζόν τι βάρους et ἡττονος βάρους
 coni. Diels || p. 699,14 fort. διατάσσας || p. 704,10. 11 n. post Z 1 adde cf. Θ 8 264^a3 ||
 31 καὶ ἄμα] fort. ὡσθ' ἄμα || p. 718,3 αἱ συλλαβαὶ τῶν στοιχείων] similis error in Iumbl.
 Protrept. p. 106,15 Kiessl. || p. 721,28 πῶν τῶν] immo πάντων cl. 733,11 843,17 ||
 p. 728,28 l. ὃ τι ποτέ || p. 733,11 πάντων recte GMt || p. 737,8 n. l. (cl. p. 718,25. 741,32.
 742,1 sqq.) || p. 738,4 melius scribas εἰσιν (εἰς) || p. 746,6 fort. ὠρταίαν || p. 747,27 l. ἀγ-
 γελοὶ φημι || p. 749,26 n. pro 745,24 l. 745,25 || p. 762,8 adde 8 ante adnotationem
 ὡς ἐν κτλ. || p. 778,9 n. pro an δυσδαιμονίαι? l. an κακοδαιμονίαι? || p. 809,4 ἐν l. ἐν ||
 p. 823,4 n. scripsi l. Brandis || 22 adde adnot. τῶν ἀπλῶν κτλ.] cf. 502,15 || p. 827,25 l.
 οὐσίας || p. 836,16 pro καὶ dedit ὡς Brandis || p. 838,22 l. ἐστι || p. 855,16 l. κατὰ ||
 p. 857,10 κατὰ] num καὶ? || p. 878,33 n. l. scripsi: ἡ || p. 879,4 immo συμβλητάς ||
 p. 907,9 n. pro c. 6 p. 206^a17 l. c. 5 p. 204^a20 sqq. || p. 909,18 simili l. simili) || p. 917^b post
 v. 35 adde ἀμβλύτης 660,24 || p. 920^b47 post 764,9 adde ἐν τοῖς παλαιότεροις τῶν ἀντι-
 γράφων 356,8 || p. 923^b18 pro 18 l. 13 || p. 927^b44 ante βραδύτερος adde βράδιον 660,24 ||
 p. 932^b post v. 8 adde διαφανής 358,5 || p. 944^b9 ἦτοι — ἦτοι] cf. ad 762,11 || p. 951^a44 l.
 similiter φημι || p. 955^b28 adde (οἱ μῦθοι) 314,10.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

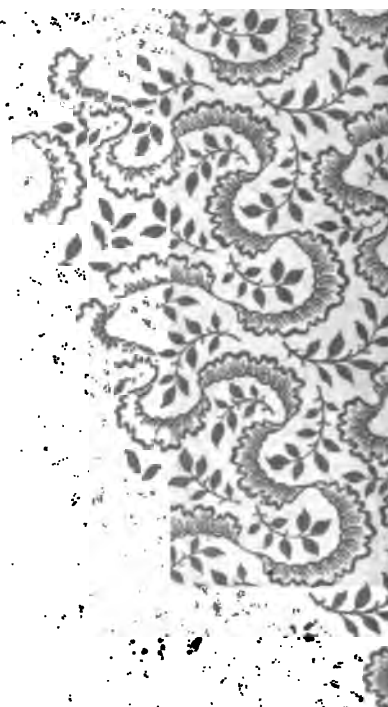
www.libtool.com.cn

•

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

Stanford University Libraries

3 6105 004 964 594

www.libtoob.com.cn

185.
C 734

STANFORD UNIVERSITY LIBRARIES
STANFORD AUXILIARY LIBRARY
STANFORD, CALIFORNIA 94305-6004
(415) 723-9201

All books may be recalled after 7 days

DATE DUE

F/S JUN 30 1995

MAY 06 1995

JUN 1 2003
JUN 30 2003 *SPB*

www.libtool.com.cn

